

جلد دوم
از

مآثر الامرا

تالیف

فراب مصمصام الدوله شاه نواز خان

بتصحیح

در درج دانشداری - در ری برج هنر پروری - سخن سنج معنی شناس
نکته رس والا قیاس - دور بین عالی خیال - بلند بینش بے مثال
خلاق بدائع معانی - سباق فرسان سخن رانی - زیب افزای دبستان
دانش آموزی - چمن پیرای بوستان فضائل اذدوری

مورد رحمت خدای کریم

مولوی عبدالرحیم

قدرے بتصحیح

مولوی مرزا اشرف علی

مدرسین مدرستہ عالیہ کلکتہ

از طرف ایشیائک سوسائٹی بنگالہ

در مطبع اردو گائیڈ

واقع

کلکتہ

در سال ۱۸۹۰ ع از طبع بیجامہ نو برآمد

فهرست مضامین مآثر الامرا جلد دوم

اذکار

صفحات

۱	• دربار خان عنایت نام
۳	• دستم خان
۵	دولت خان لودی
۸	دیانت خان قاسم بیگ
۹	دلادر خان کاکر
۱۴	داراب خان میرزا داراب
۱۸	دربا خان درهله
۲۲	دیانت خان محمد حسین دشت بیاضی
۲۳	دیغدار خان بخاری
۲۴	دولت خان مئی
۳۰	دانشمند خان ملا شفیعی یزدی
۳۲	داود خان فریخی
۳۷	دیانت خان حکیم جمالای کاشی
۳۹	داراب خان پسر مختار خان سبزیاری
۴۲	دلیر خان داوزی جلال خان نام
۵۶	دایر خان عهد الرؤف میانه

۵۹	دیانت خان میر عبد القادر
۶۳	داؤد خان
۶۸	دلادر خان بهادر محمد نعیم
۷۰	دیانت خان میر علی نقی
۸۱	دهیراج راجه جیسنگهه سیوانی
۸۴	ذو القدر خان ترکمان پیری آقا نام
۸۵	ذو الفقار خان قوامانلو
۸۹	ذو الفقار خان محمد بیگ
۹۳	ذو الفقار خان نصرت جنگ
۱۰۶	ذکریا خان بهادر هزار جنگ
۱۰۷	ذو الفقار الدوام میرزا نجف خان بهادر
۱۰۹	رویحی
۱۱۱	راجه بهارامل
۱۱۳	رای سرجن هادا
۱۱۶	رای لونکر کچهوااه
۱۱۸	راجه پیر بر
۱۲۳	راجه تودرمل
۱۲۹	راجه بهگونت داس
۱۳۱	راجه مددکر صاه بندبله
۱۳۳	راجه زامچند بکھیاه

۱۳۸	رام چند چوهان
۱۳۹	راجه بکرماجیت
۱۴۱	راي بهوج
۱۴۲	راي درکا سیهودیہ
۱۴۸	راي رایسنکھہ
۱۵۵	راجه رامداس کچھواہہ
۱۵۷	راجه باسو
۱۶۰	راجه مان سنگھہ
۱۷۰	راجه راجسنگھہ کچھواہہ
۱۷۲	راجه رایسال در باري
۱۷۳	رانا سکرا
۱۷۴	راجه مہاسنگھہ
۱۷۶	راجه سورجمل
۱۷۹	راجه سورج سنگھہ رائہور
۱۸۳	راجه بکرماجیت راي رايان
۱۹۵	راي گوردھن سورج دھج
۱۹۷	راجه برسنگھہ دیو بندیلہ
۱۹۹	رستم خان شغالي
۲۰۱	رانا کرون
۲۰۸	راز رتن ہارا

۲۱۱	راد سور بهورثیه
۲۱۲	راجہ بہارتھہ بندیلہ
۲۱۴	راجہ جچہار سنگھہ بندیلہ
۲۱۸	راجہ روز افزون
۲۱۹	رحمت خان میر فیض اللہ
۲۲۰	راجہ انوپ سنگھہ بدگوچر
۲۲۳	راجہ گچہ سنگھہ
۲۲۶	راجہ رامداس نوروری
۲۲۸	راجہ کشن سنگھہ بہودریہ
۲۳۰	راجہ امر سنگھہ
۲۳۷	راجہ مکڈن نازنوالی
۲۳۸	راجہ جگمت سنگھہ
۲۴۱	راجہ جے رام بدگوچر
۲۴۲	رشید خان انصاری
۲۵۰	راجہ بیٹھلداس کور
۲۵۶	راجہ بہارت سنگھہ بندیلہ
۲۶۰	راجہ ستوسال ہادا
۲۶۳	راجہ سیو رام کور
۲۶۵	راجہ اندر من دھندیرہ
۲۶۶	رام سنگھہ

۲۶۸	رڊپ سنگهه (اٿهور)
۲۷۰	رستم خان مقرب خان
۲۷۶	راجہ انزودہ کور
۲۷۷	راجہ (اجرڊپ)
۲۸۲	راجہ (گذاڻهه)
۲۸۳	(حمت خان حڪيم ضياء الدين)
۲۸۶	راجہ تودرمل شاهجهاني
۲۸۷	راد کرون بهورتيه
۲۹۱	راجہ سحان سنگهه بنديله
۲۹۵	راجہ ديني سنگهه بنديله
۲۹۷	راجہ (ليسنکھه سيسودي)
۳۰۱	راجہ رام سنگهه کچهواھه
۳۰۳	(شيد خان الھام الله)
۳۰۵	راد بهار سنگهه هادا
۳۰۷	(ضوي خان سيد علي)
۳۰۹	(ندرله خان غازي بيدھانوري)
۳۰۹	(روح الله خان اول)
۳۱۵	(روح الله خان خانه زاد خان)
۳۱۷	راد داپمت بنديله
۳۲۳	رام سنگهه هادا

۳۲۴	دهتم دل خان
۳۲۸	راجه چهلپناه رام ناگر
۳۳۰	راجه محکم سنگهه
۳۳۲	دعایات خان ظهیر الدوله
۳۳۴	دوشن الدوله بهادر دشتم جنگ
۳۳۶	راجه هذدر سین
۳۳۸	راجه سلیمان نجی
۳۴۰	راجه گوپال سنگهه کور
۳۴۲	راجه ساهو جی بهونسله
۳۵۹	رکن الدوله سید لشکر خان بهادر نصیر جنگ
۳۶۱	راجه پیر بهادر
۳۶۲	زین خان کوکه
۳۷۰	زاهد خان
۳۷۰	زاهد خان کوکه
۳۷۲	زیر دست خان
۳۷۳	سیف خان کوکه
۳۷۵	سید محمود خان بارهه
۳۷۸	سید احمد خان بارهه
۳۷۹	سلطان خواجه نقشبذی
۳۹۶	سید حامد بخاری

۴۰۰	سید عبد الله خان
۴۰۱	سمانجي خان قرغوجي
۴۰۲	سید زاجو بارهه
۴۰۳	سعید خان چغتآ
۴۰۹	سید قاسم و سید هاشم
۴۱۰	سیف خان سید علي امغر
۴۱۱	سردار خان خواجه یادگار
۴۱۲	سید دلیر خان بارهه
۴۱۵	سید هزبر خان
۴۱۶	سیف خان میرزا صفی
۴۲۱	سرفراز خان چغتآ
۴۲۳	سید شجاعت خان بارهه
۴۲۷	سپهدار خان محمد صالح
۴۲۹	سعید خان بهادر ظفر جندک
۴۳۷	سردار خان شاهجهانی
۴۳۸	سزادار خان
۴۴۱	علامی سعد الله خان
۴۴۹	سید منصور خان بارهه
۴۵۲	سبحان سنگهه
۴۵۴	سید عالم بارهه

اذکار

مذاهب

۴۵۶۰	سید هدایت الله مدر
۴۵۷	سید ملا یوسف خان بارهه
۴۶۰	سید شجاعت خان بهادر بهکری
۴۶۱	سعادت خان
۴۶۳	سیادت خان میرزین الدین علی
۴۶۵	سید مظفر خان بارهه و سید لشکر خان بارهه
۴۶۸	سیدل سنگهه سید سودیه
۴۶۹	سوراز خان دکئی
۴۷۳	سید اختصاص خان یعنی سید فیروز خان
۴۷۵	سید عزت خات عبدالرزق گیلانی
۴۷۶	سید امیر خان خوافی
۴۷۷	سر بلند خان خواجه رحمت الله
۴۷۹	سیف خان
۴۸۶	سیف الله خان مبر بهر
۴۸۹	سید عبد الله خان بارهه
۴۹۱	سودار خان سودار بیگ
۴۹۶	سیدی یاقوت خان حبشی
۴۹۹	سورواز خان سید لطیف
۵۰۰	سید حسین خان بارهه
۵۰۲	سید رستم خان دکئی

مفحات	انکار
٥٠٣	سعد الله خان
٥٠٨	سید نجم الدین علی خان بارہ
٥١٠	سترسال بذیلہ
٥١٣	سعادت الله خان
٥١٣	سیف الدولہ عید الصمد خان بہادر دلیر جنگ
٥١٧	سیف الدولہ سید شریف خان بہادر
٥٢٠	سعد الله خان بہادر مظفر جنگ
٥٢٢	سادات خان ذوالفقار جنگ
٥٢٧	سراج الدولہ انور الدین خان بہادر ظفر جنگ
٥٣١	شمس الدین محمد خان انکہ
٥٣٥	شاہ قلی خان نارنجی
٥٣٦	شاہ بداع خان
٥٣٩	شیخ گزنی گنبد
٥٤١	شیخ محمد بخاری
٥٤٢	شاہ محمد خان قلاتی
٥٥٣	شیخ احمد
٥٥٦	شاہ فخر الدین
٥٥٧	شیخ امت خان
٥٦٠	شیخ عبد الباقی مدر
٥٦٣	شیخ عبد الکریم لکھڑی

۵۶۶	شیخ جمال بختیار
۵۶۷	شہاب الدین احمد خان
۵۷۰	شیخ ابراہیم پور شیخ موسیٰ
۵۷۲	شیردیز خان
۵۷۳	شیخ عبد اللہ خان
۵۸۴	شیخ ابو الفیض فیضی فیاضی
۵۹۰	شہباز خان کنہو
۶۰۱	شریف خان انکہ
۶۰۳	شاعہ خان جلاہ
۶۰۵	شاہ قلی خان محرم
۶۰۸	علامہ مہامی شیخ ابو الفضل
۶۲۲	شیرافکن خان علی قلی بیگ
۶۲۵	شریف خان امیر الامرا
۶۳۰	شجاعت خان شیخ کبیر
۶۳۳	شمشیر خان ارسلان بے اوزدک
۶۳۳	شیخ فرید روضی خان بخاری
۶۴۱	شجاعت خان سلام اللہ عرب
۶۴۲	شاہ بیگ خان ارغون
۶۴۵	شاہ آراز خان بہادر مارزا انورج
۶۴۸	شیر خواجہ

۶۵۰	شهباز خان معروف به شیر دره
۶۵۱	شیر خان عرف ناهر خان
۶۵۴	شیر خان ترون
۶۵۸	شاه قلی خان وقاص حاجی
۶۶۱	شادی خان اوزبک
۶۶۳	شجاعت خان شادی بیگ
۶۶۵	شاه بیگ خان اوزبک
۶۶۷	شیر خان سید شهاب باره
۶۶۸	شیخ میر خوافی
۶۷۰	شاه نواز خان مفوی
۶۷۶	شمس الدین خان خورشیدی
۶۷۷	شمس شیر خان حیات ترون
۶۷۹	شجاعت خان رعد انداز بیگ
۶۸۱	شهامت خان سید قاسم باره
۶۸۳	شمس شیر خان ترون اعظم شاهی
۶۸۶	شیخ عبد العزیز خان
۶۸۸	شریف الملک حیدر آبادی
۶۹۰	شایسته خان امیر الامرا
۷۰۶	شجاعت خان محمد بیگ ترکمان
۷۰۸	شجاعت خان بهادر

مفادات

اذکار

۷۱۱	شهادان خان خوشگي
۷۱۵	شجاع الدوله بهادر
۷۲۲	شجاع الملک امير الامرا
۷۲۴	صادق محمد خان هردي
۷۲۹	صادق خان مير بخشى
۷۳۱	ملايک خان روشن ضمير
۷۳۳	مقدر خان خواجه قاسم
۷۳۶	مف شکن خان ميرزا لشکري
۷۳۸	مف شکن خان محمد طاهر
۷۴۰	مفي خان
۷۴۲	ملايک خان خواجه مير خوانى
۷۴۶	مف شکن خان مير صدر الدين
۷۴۸	ضياء الدوله محمد حفيظ
۷۵۰	طبيب خواجه جويباري
۷۵۱	طاهر خان
۷۵۵	ظفر خان
۷۵۶	ظفر خان خواجه احسن الله
۷۶۴	علي قاي خان اندراني
۷۶۵	عبد الله خان اوزبک
۷۶۹	عبد الله طالب خان

۷۷۱	عرب بهادر
۷۷۳	علی مردان بهادر
۷۷۵	عزت خان خوار بهادر
۷۷۶	عوض خان قاشقال
۷۷۷	عبد الله خان قورقور جنگ
۷۸۹	عزیز الله خان
۷۹۰	عاقل خان عذایت الله
۷۹۳	عبد الرحیم بیگ اوزک
۷۹۴	عرب خان نور محمد
۷۹۵	علی مردان خان اغیر الامرا
۸۰۷	عبد الله خان سعید خان
۸۰۹	عسکر خان نجم ثانی
۸۰۹	عبد الرحمن سلطان
۸۱۲	عبد الرحیم خان
۸۱۳	عذایت خان
۸۱۸	عبد الرزاق خان لازي
۸۲۱	عاقل خان میر عسکری
۸۲۳	عزیز الله خان
۸۲۴	علی مردان خان حیدر آبادی
۸۲۵	عیسی خان منین

۸۲۸	۱	..	عمادیت الله خان
۸۳۲	عضد الدوله عوض خان بهادر قصوره جنگ
۸۳۶	عبد العزیز خان بهادر
۸۳۹	عمدة الملك امیر خان میر اسحق
۸۴۱	علی محمد خان درهیلہ
۸۴۳	علی وردی خان فیروزا بذبی
۸۴۷	عماد الملك
۸۵۷	غازی خان بدخشی
۸۶۵	غالب خان بهادروری
۸۶۶	غضنفر خان
۸۶۹	غیرت خان محمد ابراهیم
۸۷۲	غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ
۸۷۹	غازی الدین خان بهادر غالب جنگ

* آغاز جلد دوم *

* حرف الدال *

* دربار خان *

مغایک نام - پسر تکلو خان قصه خوان است - که در خدمت شاه طهماسب منوی بعنوان قصه خوانی اختصاص داشت - و مورن انواع مراحم شاهی بود - چون پسرش دزد گردید بهمان طریقه موردنی در خدمت عرش آشیانی سعادت روشناسی اندوخته بدولت مصاحبت امتیاز یافت - و بمنصب هفتصدی و خطاب دربار خان چهار شاد کامی فروخت - در سال چهارم بعد فتح راندهپور (که پادشاه بزیارت روضه معینیه متوجه دارالخیراجهیر شد) دربار خان از اشتداد بیماری رخصت دارالخلافه آگره گرفت - و پس از رسیدن آنجا جهان فانی را بدزدن نمود - چون عرش آشیانی را نهایت توجه بهالش بود بهیاز اندر هکین گردید - دربار خان

از فرط وفاکشی و خداوند پرستی وقت مردن رمیت نمود - که پدای
 سگ پادشاهی (^(۲) که سابقا گنبدی بر سر آن بنا نموده) مدفون سازند
 چه در سوابق ایام سگ از کمال وفاداری پیوسته بر آستان عرش آشیانی
 متوطن بود - پادشاه هم گاهی بتفقد احوال او می پرداخت - چون
 آن سگ بدست اجل گرفتار شد پادشاه بر تلف آن اظهار تاسف
 فرمود - و دربارخان عمارتی احداث نموده آن سگ را در آن گنبد مدفون
 ساخت - و خود هم حسب رمیت در همان گنبد مدفون گردید *

سبحان الله تا چه مرتبه دنیاداری ست - و انهماک دران
 و چه قدر صرف خوش آمد است و مراعات - آنکه در چنین اوقات
 و احیان (که با خدای خود مشغول باید شد - و یاد او را ملکه
 باید ساخت) ذکر سگ پادشاهی و رعایت دنیا پرستی بخاطر
 گذرانیدن - اگر بتلف است ای وی که حشر او با سگ نمایند
 و اگر اعتقاد ست معاذ الله باین همه خاتمه میهم است - و رحمت

حق وسیع *

(۳)
 عرش آشیانی اگرچه خط و سواد کامل نداشت اما گاهی شعر
 گفته - و علم تاریخ و زبده بود - خصوص قصص هند که نیکو
 میدانست - و شوق بقصه امیر حمزه (که سه صد و شصت داستان
 است) بسیار داشت - حتی که خود اندرون محل بطور قصه خواندن
 میگفت - و عجایب حالات و غرائب واقعات آن قصه را از ادل تا آخر

(۲) صفحه [ب] که در سابق (۳) صفحه [ج] شعر موزون گفته *

بر صفحه تصویر نگاشته در دوازده جلد قرار داد - هر جلد
مشمول بر یکصد ورق - و هر ورق یک ذراع - و آن محتوی بر دو
مجلس تصویر - بر صدر هر مجلس حالات و واقعاتی (که بآن صفحه
متعلق است) عبارات مرغوب بحسن انشاء خواجه عطاءالله مذهبی
قرظینی مرقوم گشته - پنجاه کس از مصوران بهزان قلم اول باهتمام
زاد الملک همایون شاهي میر سید عالی خدای تبریزی و آخر^(۲)^(۳)
بسرکاری خواجه عبدالصمد شیرازی صورت گری نموده - الحق
کتابی شده از مختصرات عرش آشیانی که نظیر آن هیچ دیده ندیده
و مدیل آن در سرکار هیچ پادشاهی نبوده - بالفعل در کتابخانه
پادشاهی موجود است *

* دستم خان *

دستم ترکستانی از امرای سه هزارمی اکبری همت - مادرش
بی بی بخیه بیگی با ما هم^(۴) آنکه جهت مزد بود - در محل پادشاهی
آمد و رفت داشت - او در خدمت عرش آشیانی تربیت یافته
سال دهم همراه میر معزالملک بتعاقب عبد الله خان اوزبک تعیین
شده سال هفدهم در کومکیان خان اعظم کوکه تعینات گجرات
گشته در جنگ محمد حسین میرزا کوششهای بجای نموده عام
ناموزی افراخت - پس ازان حسب الحکم همراه خان اعظم ب لازمیت

(۲) صفحه [ج] جدانی یا جدای باشد (۳) در [بعضی نسخه] ترمذی

(۴) در [بعضی نسخه] نخه بیگی *

والا شتافته مورد عاطفت بیکران گردید - سال بیست و دوم سرکار
 رنجهور در قبول او قرار یافته بایالت صوبه اجمیر چاره اعتبار
 افروخت - چندی درانجا کامران مانده در برانداختن سرکشان
 و دادهی زیردستان جوهر نیکو بزدگی بر روی کار آردن - تا آنکه سال
 بیست و پنجم اوچلا بسر بابهدهر و موهن و سور داس و تلوکسی
 برادرزادهای راجه بهارامل بے اجازت راجه از پنجاب بقصبه
 لونی (که رطن اینها بود) رسیده شیوه بے راه روی پیش گرفتند
 دستم خان مراعات الوس کچهواوه منظور داشته بموازم اندرزگوئی
 پرداخت - و مدارای او بر سرکشی آن بد نهادان درشتی طلب افزود
 درین ضمن از بازگه خلافت فرمان رسید - که آن فتنه اندیشان را
 به بیم و امید سر حساب سازد - و الا بسزای کردار رساند - خان
 مذکور از عجوی سر رشته تدبیر گسیخته بے آنکه لشکر فراهم شود
 بر سر آنها رفته بجنگ پیش آمد - هر سه برادرزادهای راجه بهارامل
 پی سپر راه عدم گشادند - اوچلا (که سر حلقه فتنه سازان بود) در پناه
 منزعه جوازی کمین فرصت داشت - دفعه دستم خان گویان بمعرکه
 آویزش قدم نهاده خان مذکور را زخم گازی برچه رسانید - او با وجود
 چابک جرات بشمشیر کار حریف را امام کرد - و خود از بدعالی
 بر زمین آمد - مردم بر اسب سوار کردند - تا جانک باقی بود دادهی
 مردم میکرد - تا آنکه بقیه بد نهادان (و بفرار آردند) - و بنگاه

سوکشان پی سپر لشکر تاراج کردند - روز دوم او نیز مطابق سنه
(۹۸۸) نهصد و هشتاد و هشت هجری رخت هستی بعالم عقبی
بست - چون کار طلبی با بیغرضی و مزاج دانی فراهم داشت
عروش آشیانی از فوت او تاسف نموده بتسلی مادرش بر زبان آورد
که او در تمام عمر سه سال از ما جدائی گزیده - و از تو چندین سال
پس مفارقت او بر ما دشوار تر باشد *

* دولت خان لودی *

(۲)

شاه و خیل است - ابتدا ملازم خان اعظم میرزا عزیز کوکه
بود - چون از گذاردن و کار آگهی فوادم بهره داشت در هنگامی
(که همشیره میرزا کوکه بمیرزا عبدالرحیم خلف الصدق بیرام
خان خانخانان منسوب گردید) خان اعظم او را بمیرزا سپرد - که
اگر عزم بلند داری و خطاب پدر میخواهی این مرد را عزیز نگهدار
دولت خان مدتها بهمرای میرزا عبدالرحیم میرزا خان کارهای
شایسته بجا آورد - و در فتح گجرات (که در جلدوی آن میرزا
بخطاب خانخانانی فایز گشته) شریک غالب بود - در یورش تنبه
و یساق دکن خدمات نمادان او زبان زد عالم است - و مشهور السنه
و افواه - بمنصب هزاری داخلی خانخانان رسیده بود - که شاهزاده
سلطان داندال بخواهش تمام نوکر خود ساخته بمنصب در هزاری
سرافراز نمود - و چون شاهزاده از احمد نگر بادای تهذیب فتح

آسیر روانه حضور شد دولت خان را بکمک میرزا شاه رخ (که
 بهاسبانی آن مرز و بوم نگهداشته بود) گذاشت - آخر سال چهل
 و پنج سنه (۱۰۰۹) هزار و نهم هجری بازار قولنج در احمد نگر
 بساط هستی در پیچید - از ابطال رجال و سرآمد شجاعان روزگار
 بود - عرش آشیانی از جرأت و جسارت او همیشه توهم داشته - گویند
 چون خبر فوتش رسید فرمود - که امروز شیر خان سور از عالم رفت
 حکایات غریب از نقل کرده اند *

گویند شهباز خان کذبو چون در سنه (۹۸۶) نصد و هشتاد
 و شش سال بیست و چهارم بتادیب و ادا تعیین شد نهایت توره
 و مضابطه بکار میبرد - خود با چند پرستار و پیش میبرد
 همه منصبداران و نوکران همراه قور می آمدند - و یسارلان بمرتبه
 اهتمام می نمودند که گوش اسپ کسی از دیگر سبقت
 نمیکرد - (در زه خانخانان) که نیز کمکی بود) همراه او اسپ سواره
 میرفت - دولت خان (که از فوج برآمده راهی می پیمود - و بمنع
 یسارلان ممنوع نمیشد) باشاره شهباز خان (که سبکسریها بسیار
 داشت) ^(۲) عبدل خان برادرش اسپ را مهمیز زده چوبی هر یوز
 اسپ دولت خان زد - او شمشیر بر آرد و چنان بر ساغری اسپش
 زد که بزمین افتاد - شهباز خان باشکریان گفت بگیرد - گویند
 در آن روز دولت خان طرفه تیز دستیها و کارنامه بمعرض ظهور آورد

و مردانه از لشکر برآمد - اما افغانان هجوم کردند - و خانخانان
جهت ابرای ذمه خود بر سردر دروازه شهباز خان تا شام نشست
شهباز خان برآمده میرزا را در کنار گرفت - و (خصت خانه داد
دور دوم خانخانان دولت خان را بخانه اش برده استشفاع نمود
شهباز خان اسپ و خلعت داده گفت - که شما امام لشکرید
همیشه پیش میرفته باشید *

گویند وقتی (که شیخ ابوالفضل صاحب مدار مهمات دکن شده
آمد) (روزه در مجاهه) (که خانخانان هم نشسته بود) تقریبا
شیخ گفت - که شمشیر هندی در کتب مینویسند - ما ندیده ایم
دولت خان کزایه فهمیده شمشیر علم نمود - و گفت که تیغ هندی
این است - اگر بر سر زخم تا دیورسد - خانخانان دست او را
گرفته بیرون آورد - و شیخ بسیار بیدماغ شد - باز خانخانان
بالحاج و ابرام بخانه شیخ برده معذرت خواست - شیخ برخاسته
در آغوش کشید - و فیل و خلعت داده گفت - که هرگز کزایه
در خاطر نبود *

غریب تر آنکه در ذخیره الخوانین آورده - که چون شاهزاده
دانیال از خانخانان غبار خاطر بهم رسانید از جوش برنای بیکی
از خاوتیان او باش مدش اشاره کرد - که هرگاه خانخانان بیاید
نوم پهاو تکانش دهد که از قلعه برهانپور (که مشرف بدریای
تبتی ست) پائین افتد - چنانچه (روزه این سلوک را با خانخانان

کردند - اتفاقاً خودش قایم ماند - اما دستار از سر او افتاد
 شاهزاده از روی تواضع خود برخاسته دست خانخانان گرفت
 و معذرت خواست که عالم نشسته بوده - دولت خان دست دراز کرده
 دستار شاهزاده برداشته بر سر خانخانان گذاشته بخانه اش آورد
 با آنکه این روایت مستبعد عقل می نماید با نقل هم مطابقت نمیکنند
 چه آنوقت دولت خان در رفاقت شاهزاده بود - نه بهمراهی
 خانخانان - کما لا یخفی علی اهل التبع - از پسرانش محمود
 سودائی گشته کارش بدیوانگی کشید - از چاره گری لخته بهی
 پذیرفته بود - در سال چهل و ششم بیازش شکار برآمده از همراهان
 جدائی گزید - نزدیک قصبه پال با گولیان در آویخته فرو شد - دیگر
 پیرای مخاطب بخانجهان لودی سمت - و احوالش بشرح اربط
 در سالک تحریر مذخروط گشته *

• دیانت خان قاسم بیگ •

از امرای عهد جذت مکانی ست - در مزاج پادشاه راهی برودن ساسی
 و حاضر باشی داشت - بعد از آنکه پیش آمد اعتماد الدوله صورت
 گرفت از چون حرفهای نا لایق نصبت بمومی الیه در حضور
 پادشاه بر زبان آورد پادشاه خاطر اعتماد الدوله مقدم داشته او را
 حواله آصف خان ابوالحسن نمود - که در قاعه گولیار (که تعاق
 بخان مزبور داشت) محبوس سازد - پس از چند ع حسب

عرض اعتماد الدوله از حبس مسطور رهائی یافت - سال هشتم جلوس جنت مکانی بتفویض خدمت عرض مکرر سرداند گردید و سال یازدهم از خدمت مرقوم معزول شده بهمراهی پادشاهزاده سلطان خرم و مهم دکن تعیین گشت - دیگر احوال او معلوم نیست *

• دلاور خان کاکر *

ابراهیم نام داشت - ابتدا برفاقت میوزا یوسف خان رضوی (وزیر) میگذرانید - از یاورانی بخت بیدار در معامله اکهیراج و ابهیراج بحضور جنت مکانی در کتھر^(۲) خاص و عام تردد نمایان کرده زخمها برداشت - و این خدمت باعث ترقی او گشته بمنصب مناسب اختصاص یافت - و در مبادی جاوس جنت مکانی بصوبه ناری لاهور سر برافراخته رخصت گرفت - بقصبه پانی پت رسیده بود که بغی سلطان خسرو و آمدنش شفته زه و زان را از آب جون گذرانید - و خود بر جناح استعجال متوجه لاهور شد و پیشتر از خسرو بحصار قلعه لاهور درآمده باستحکام برج و باره پرداخت - و چون خسرو بحوالی آن شهر پیوست ابواب و دروازه محدود یافت - باوازم محامره و فرام آوردن اشکر اشتغال نمود و از درون و بیرون نایره قتال و جدال اشتغال پذیرفت - و چون افواج پادشاهی در تعاقب بود بزودی تسخیر شهر متعذر دانسته دست از محامره برداشت - دلاور خان بحسن خدمت و بتقدیم

(۲) در [بعضی نسخه] کتھر •

مراسم حق شناسی و فدودیت محفوف عواطف خسروانی شد
 و در سال هشتم به همراهی شاهزاده شاهجهان در مهم رانا تعیین
 گشت . و در سال سیزدهم سنه (۱۰۲۷) هزار و بیست و هفت
 از تغیر احمد بیگ خان کابای بصاحب صوبگی کشمیر مهابی
 گردید . و از روی کار طلبی و راد وردی در تسخیر لکای کشتوار
 (که از شهر کشمیر نا معموره آن شصت کوه مسافت است)
 هاعی بهادرانه بکار برد *

تفصیلش برسم اجمال آنکه در سال چهاردهم جهانگیری دلاور
 خان با ده هزار نفر از سوار و پیاده جنگی عزیمت فتح اندیار^(۲)
 پیش نهاد همت ساخت . و چون گریوه و کتل صعب المرور
 واقع شده راه برآمد اسپ نبود مذاران اسپان سپاه را بکشمیر^(۳)
 برگردانیده معدود را احتیاطا همراه گرفت . جوانان نبرد جو
 پیاده بر فراز کوه برآمده منزل بمنزل جنگ کذل می یافتند
 بعد پیمودن نشیب و فراز بسیار و کوههای دشوار گذار بگذار
 درای مرب نایره قتال بین الفریقین ملتزم گردید . و مرزبان آنجا^(۴)
 از کشته شدن عالی چک (که بدعوی وراثت کشمیر در پناه او^(۵)
 شورش افزائی داشت) دل بای داده راه فرار پیش گرفت . و از
 پل گذشته در بهدرکوت (که آن طرف آب واقع است) توقف

(۲) نسخه [ب] عریضه آن دیار (۳) نسخه [ج] اسپان را بکشمیر (۴)

نسخه [ا ب] مرزبانان آنجا (۵) در [اکثر نسخه] عامل چک *

گزیروند . و هر چند بهادران دامن تپلند بر کمر سعی بر زدنند (که
ازان پل در گذرند) آنها نوعی مدافعه و مقابله^(۲) می پرداختند
که میسر نمی آمد - چون روزی چند کشید راجه از لابه گری
و حيله سازي پیغام مصالحت در میان آورد - دلاور خان حرف او
گوش نکرده اهتمام شایسته در گذشتن آب بکار برد - تا روزی
جمال خان پسر کلانش با جمعی بشنا ازان دریای زخار عبور نموده
بجنگ در پیوست - مخالف تخت پل را شکسته راه گریز سپرد
دلاور خان باز پل را استحکام داده لشکر را گذرانید - و در بهدر کوت
معسکر آراست - از آب مذکور تا دریای چناب (که اعتضاد قوی
آنها بود) دو تیر انداز مضافت باشد - و کنار آن کوهی ست رفیع
دشوار عبور - بجهت آمد و رفت پیاده طنابهای سه تنه تعبیه
نموده و میان دو طناب چوبهای مقدار یک دست پهلوی یکدیگر
مستحکم بسته یکسر طناب را بر قلعه کوه و سر دیگر را دران طرف
آب مضبوط ساخته اند - و دو طناب دیگر یک گز ازان بلند تر نیز
تعبیه کرده - که پیاده بران چوبها پا گذاشته طنابهای بالا را
بهر دو دست گرفته از فراز و نشیب می رفته باشند - تا از آب
بگذرند - و این را در اصطلاح مردم کوهستان زیبه^(۳) گویند - آنها هر جا
مطابق بستان زیبه داشتند به بغد و تپي و تیر انداز استحکام داده بودند
دلاور خان جالها بر ساخته خواست جوانان را از آب بگذرانند

(۲) یا مقابله باشد (۳) در [بعضی نسخه ها] زیبه - یا زیوه باشد *

(۲)

چون آب بنهایت تندی و شورش میگذشت جاله بسیل فدا رفت
و شصت کس غریق بحر عدم شدند - تا چهار ماه و ده روز درگذشتن
آب هر تدبیری که میکردند بجائے نمیرسید *

اتفاقا شب جلال خان پسر رشیدش برهنه منی زمیندار
از جائے (که مخالف را گمان گذشتن نبود) سلامت گذشته
بر سر راجه رسیده کرناهی فتح باذن آوازه ساخت - اکثری علف
تبع خون آشام گشته بقیة السیف جان بتک پا بیرون بردند - بیک
دوران شورش بر راجه رسیده خواست بشمشیر کارش تمام کزد - گفت
من راجه ام - دستگیرش ساختند - دلاور خان از آب عبور کرده
بمذلل (که حاکم نشین آن ملک است - و سه کوه مسافت داشت)
درآمد - و راجه را همراه گرفته در سال پانزدهم بملازمت جنت مکانی
در نزدیکی باره مواف (که دروازه کشمیرش می نامند) سعادت
اندوخت - و بگونگون نوازش اختصاص یافته بمنصب چهار هزار
ذات و سه هزار و پانصد سوار سر برافراخت - و محصول یک ساله
ولایت مفتوحه در وجه انعامش مرحمت شد *

در کشتوار رسم نیست که راجه از زراعت خراج بگیرد - بر سر
هر خانه هر ساله شش سستی (که زرے ست مسکوک - که از حکام
کشمیر مانده - و یک و نیم ازان بیک روپیه است) مقرر دارد
و در سواد معامله پانزده سستی را (که ده روپیه باشد) بیک مهر

پادشاهی حساب کفزد - و زعفران (که بهتر از کشمیر است) از خریدار
 بر سر منی (که بوزن دو سیر جهانگیری ست) چهار روپیه میگیرد
 و عمده حاصل راجه بر جریمه است - که باندک تقصیر مبلغ
 کلی میستانند - مع هذا همگی مداخل او تخمینا یک لک روپیه
 خواهد بود - و آن ولایت بقدر تنخواه هزاره ذات و هزار سوار
 است - چون راجه آنجا خالی از وجاهاست نبود حکم شد که فرزندان
 خود را (که در ایام جنگ به پناه زمینداران قرب جوار ^(۲) فرستاده)
 بحضور طلبد - تا از حبس موبد رهائی یافته بآسودگی روزگار
 بسر خواهد برد - او اطاعت امر نموده مورد نوازش گردید
 دلاور خان پس از زمانه باجل طبعی درگذشت - جمال خان پسر
 کلانش در زمان فردوس آشیانی بهمراهی مهابت خان تعیین بود
 در محامره دولت آباد (وزے سردیوان برای مقدمه حروفهای
 تند در میان آمد - مهابت خان گفت - هر که در کار پادشاهی
 مساهله خواهد کرد پاپوش خواهد خورد - جمال خان شمشیر
 علم نموده بر سرش آمد - میرزا جعفر نجم ثانی (که عقب سر او
 نشسته بود) بر جسته جمال خان را در بغل گرفت - پسر او (که
 خرد سال بود) بیک جمدهر کار میرزا تمام کرد - خان زمان
 تیز دستی نموده جمال خان را از پا انداخت - و بضرب دیگر
 کار پسرش بآخر رسانید - گویند مهابت خان نشسته بود - همین قدر

گفت - که هر دو پسر کار خوب کردند - و دوم خلف الصدق او جلال خان است - که ذکر او بزبان خاشاک گذشته است *

• داراب خان میرزا داراب •

پسر دوم خانخانان میرزا عبدالرحیم است - همواره بهمراهی پدر در جنگ و یورش کارهای نمایان می نمود - خصوص در جنگ کهرکی (که شهره آفاق است) برفاقت برادر کلان خود شاه نواز خان مصدر تردد عظیمه گشته باضافه منصب سرافرازی یافت - چون در سال چهاردهم جهانگیری پیمانۀ زندگی شاه نواز خان مالا مال گردید او از پیشگاه خلافت بمنصب پنج هزاری ذات و سوار مورد عواطف شده بجای برادر بسرداری موبه بوار و احمدنگر نام زد گردید - و در سال پانزدهم (که ملک عزیز حبشی از عهد و پیمان خود تخلف نمود - و نهضت پادشاهی را بولایت دور دست کشمیر قابو انگاشته دست تصرف بحدود پادشاهی دراز ساخت) اکثر امراء تهاجمات را گذاشته نزد داراب خان فراهم آمدند - و خذخو خان حارس احمدنگر متحصن گشت - داراب خان فوجها را ترتیب داده متوجه بالاگهاک گردید - برکیدان غفیری بر در او هر روز سایر و دایر بودند - مکرر مبارزتهای سترگ رو میداد - و هر مرتبه آن تیره بختان جمع را بکشتن داده راه هزیمت می سپردند *

روزی داراب خان جوانان خوش اسب همراه گرفته بر بنگاه مخالف ناخست - و کارزار عظیم در پیوسته لوی فیروزی افراشت

و سالما و غانما بارور معارفت نمود - پس ازان غنیمت مداخل رسد
 غلذ را قسمی مسدود کرد که از سرت و گرانی کار به صوبت کشید
 ناچار از گریو دره نکهیره فرود آمده ببالاپور معسکر آراست
 چون تسلط و استیلائی قزاقان دکن بجائے رسید (که قدم جرأت
 و بیباکی پیش نهاده از آب نبرده گذشته بنهب و تاراج محالات
 ملوّه پرداختند) شاهزاده شاهجهان کورت ثانی دستوری دکن یافته
 سال شانزدهم ببلد برهانپور نزول فرمود - افواج قاهره تا آبگذی
 در تاخت و تخریب ملک نظام شاهیه کوتاهی ننمود - و کهرکی را
 (که اقامت جای ملک عنبر بود - و او یکروز پیشتر از وصول فوج
 با نظام الماک بقلعه دولت آباد در خزیده) ویران و بے چراغ
 ساخت - ناچار ملک عنبر براه عجز و استکانت در آمده چهارده
 کردار دام از محالات متصاع ملک قدیم پادشاهی و پنجاه اک روپیه
 نقد را برسم پیشکش متعهد گردید - شاهزاده در سال هجدهم
 حسب الطاب پدر بزرگوار برای یساق قنددار با خانخانان
 و داراب خان از دکن روانه شد *

چون زمانه نیرنگ ساز بازی دیگر انگیخت (که سذوح ملالت
 و کدورت فیما بین پادشاه و شاهزاده بجائے کشید که کار بجمال
 و صف آرئی انجامید) شاهزاده از حق شناسی نقبل فوج
 پادشاهی بر خود قرار فدا داده از راه راست عذر ابر تافت - و زوجه

بکوساجیت را (که عمده دولت شاهي بود) با داراب خان در برابر
 لشکر پادشاهي گذاشت - اتفاقاً در هنگام تلاقی فریقین تفنگی برآجه
 رسیده در گذشت - و انتظام فوج برهم خورد - داراب خان نیازست
 پای همت افشرد - برگشته بشاهزاده پیوست *

و چون جناب شاهي باقتضای وقت از برهانپور خانخانان را
 بمصالحه نزد مهابت خان رخصت فرمود و آن کهن سال طومار
 حقیقت و وفا را بآب نسیان شسته بمخالف پیوست داراب خان
 با اولاد و احفاد خانخانانی مقید گردید - و پس ازان (که ولایت
 بنگاله بحوزه تصرف درآمده تسخیر بهار نصب العین شاهي شد)
 او را مجدداً مشمول عواطف ساخته بحکومت بنگاله برنواخت
 و زنش را با یک دختر و یک پسر و برادرزاده برسم یرغمال
 همراه گرفت - و چون شاهزاده بعد از جنگ تونس بنارس از^(۲)
 همان راه عازم دکن گردید منشور طایب بزام داراب خان رقم نمود
 که خود را بسرعت بگدهی (که دروازه بنگاله است) رسانیده
 ملازمت دریابد - او از ناراستی صورت حال را طور دیگر دیده
 در جواب برنوشت - که زمینداران اینجا متفق گشته مرا در محاصره
 دارند - نمی توانم رسید - اگرچه ناسازی و تسلط بومیان هم واقعی
 بود اما او هم از رفاقت عمدا پهاوتهی ساخته بتقاعد خود را زیان زده
 عقیدت ساخت - شاهزاده بتقاضای وقت دست از او برداشت

لیکن از آشوب خاطر پسر جوانش را با برادرزاده بعدالله خان سپرد - دیوانه را هوئے بش است - او از سفاکی آن در بے گناہ را بقتل آورد - و پس ازان (که سلطان پرویز و مہابت خان ہرین ماجرہ مطلع شدند) بزمیندازان بنگالہ بتاکید پرنکاشتند - کہ دست تعرض از دامن حالش کوتاہ داشتہ روانہ این حدود نمایند چون در آخر سال نوزدہم داراب خان بموکب سلطان پرویز پیوست دران اٹھا فرمان جنت مکانی بمہابت خان رسید - کہ در زندہ داشتن آن بے سعادت چہ مصلحت است - باید کہ زود سر آن سرگشتہ ہادیہ خلالت را بدرگاہ فرستد - مہابت خان کاربند حکم گشتہ همان ساعت سرش را از تن جدا ساختہ روانہ نمود *

* ع *

(۲)

۱۰۳۴

* شہید پاک شد داراب مسکین *

تاریخ است - گویند مہابت خان اول سرش را در خوانے پوشیدہ بعام تریز پیش خانخانان (کہ در قیدش بود) فرستاد - خانخانان دیدہ گفت بلے تو بز شہیدی ست - داراب خان جوانے بخوبیہا آراستہ و سردار با وقار و مدبر شجاع بود - بہادری و تردے (کہ از در دکن شد) دران وقت از دیگرے نشدہ - اما نقش طالع او درست نشست - از جانب شاہی ماندہ و از طرف پادشاہی راندہ مآل کارش بخذلان و نکال انجامید *

(۲) نسخہ [ب] داراب خان مسکین - اما یقینا غلط است *

* دریا خان زو هله *

(۲)
 داؤد زئی - ابتدا ملازم مرتضی خان شیخ فرید بود - پس ازان
 در ایام شاهزادگی ببندگی اعلی حضرت سعادت اندوخت
 و در جنگ دھول پور با شریف الملک نوکر سلطان شہریار نامہ
 بشجاعت بر آورده پایہ اعتبار برافراخت - چون ابراہیم خان
 فتح جنگ صاحب صوبہ بنگالہ در مقابلہ شاهزادہ بیک کرہی
 اکبرنگر در مقبرہ پسر خود محصور گردید از انجا (کہ نوارہ
 بدست او بود - و عبور فوج از دریای گنگ بے کشتی میسر نمیشد)
 دریا خان با پانصد افغان برہنمونئ تیلیہ راجہ از گذر غیر متعارف
 گذشتہ هنوز دہ درازدہ اسپ ہم آنطرف دریا نرسیدہ بودند کہ
 فوج ابراہیم خان بممانعت در رسید - دریا خان پای ثبات ورزیدہ
 بجنگ پیوست - و عبد اللہ خان (کہ نیز میخواست از همان راہ
 بگذرد) از مشاہدہ این حالت غمان کشیدہ متوجہ گذر دیگر
 گردید - ابراہیم خان احمد بیگ خان را متعاقب بکمک مردم
 خود فرستاد - شاهزادہ ازین خبر راجہ بہیم را تعیین فرمود - کہ
 عبد اللہ خان را ہمراہ گرفتہ خود را بدریا خان رساند - اما هنوز
 آنها نرسیدہ بودند کہ دریا خان در مرتبہ چپقاش نمودہ مخالف را
 آوارہ داشت ہزیمت ساخت - و بسبب پا پیادگی نتوانست
 تعاقب نمود *

ابراهیم خان چون از شکست یافتن احمد بیگ خان و پیوستن عبدالله خان و راجه بهیم آگهی یافت بتسویه مقوف پرداخته بمقابله آمد - چون همراهانش از صدمات صدمات بهادران جنگ جو عذاب تماسک از دست داده گریز پا گشتند ناچار با معدود کشته گردید - شاهزاده بانعام یک لک رپیّه و چند زنجیرفیل از جمله غنائم بنگاله دریا خان را مورد فوازش فرمود - و چون از بنگاله برگزشته صوبه بهار بتصرف شاهزاده در آمد عبدالله خان با دریا خان برسم منقلا باله آباد شتافته اولین بظاهر آن بلده معسکر آراسته قاعه را گرد گرفت - و دومی بمانکپور بر ساحل گنگ فرود آمد - اتفاقا عبدالله خان او را بکمک طلب داشت - دریا خان تساهل نکار برد - و فیما بین غبار کدورت و نفاق برخاست - که درین ضمن مهابت خان با سلطان پردیز بکنار گنگ پیوست - دریا خان نوازه و توپخانه از عبدالله خان درخواست - تا گذرها را استحکام داده لشکر پادشاهی را نگذارد که عبور نماید - عبدالله خان عمدا تقاعد ورزید و بناخوشی همدیگر کار آقا برهم خورد - دریا خان (که ببد مهستی غرور فتوحات ادمان خمر علاوه داشت) شرائط حزم و هوشیاری مرعی نذموده بضبط گذرها چنانچه باید پرداخت - مهابت خان کشتیها بهم رسانیده بگذر دیگر عبور نمود - ناچار دریا خان بعبدالله خان و راجه بهیم (که در جونپور جمع شده بودند)

ملحق گردید - و از انجا باتفاق در بنارس بموکب شاهي پیوست
و قرار یافت که در سرزمین کنکیرا (که خالی از استحکام نیست)
نالۀ تونس^(۲) را پیش داشته عرصۀ مبارزت باید آراست - پس از
تلاقی فریقین چون آثار غلبه از جانب فوج پادشاهی ظاهر گشت
نوکران جدید دریا خان (که از سلوک او آزاده بودند) بے جنگ
راه هزیمت سپردند - دریا خان (که سردار دست راست
هراول بود) نیز خود را بگوشۀ کشید - و پس ازان در جنیر
از بے حقیقتی از خدمت شاهزاده جدائی گزیده نزد خانجهان
لودی (که صوبه دار دکن بود) شتافت - و باین بیوفائی اکتفا
نکرده سلسله جذبان خیالهای کاسد فاسد او گشت - و پس از جلوس
بهزاران ضرامت و استکانت بملازمت رسیده بمنصب چهار هزار
سه هزار سوار اختصاص گرفت - و تیوایش در صوبۀ بنگاله مقرر گشته
بهمراهی قاسم خاں صاحب صوبۀ آنجا تعیین گردید - و بعد ازان
پرگنۀ بنادر و غیره در صوبۀ خاندیس جاگیر یافته بیساق دکن^(۳)
مامور شد *

هنگام [که ساهو بهونسله باشارۀ نظام شاه (بنابر آنکه
خانزمان صوبه دار خاندیس و غیره بانتزاع قلعۀ بیر از تصرف
سید کمال نظام شاهیه شتافته) در ولایت خاندیس گرد شورش

(۲) نسخۀ [ج] نوایش (۳) نسخۀ [ب] از شاهزاده (۴) در [بعضی

برانگیخت [دریا خان از محالی قبول خود بسرعت برق و باد بهماهو
رسیده مالش بهزا داده ازان مملکت برآورد - و چون در سال
سیوم باراده استیصال خانجهان لودی بلده برهانپور مورد موکمپ
اعلی حضرت گردید دریا خان از قبول خود آمده شرف آستاندوس
دریافت - و دران هنگام مراعات آشنائی و هم الوسی بخاطر آورده
فرار گزیده بخانجهان پیوست - چون خانجهان از اعظم خان
صاحب صوبه دکن شکست خورده بدولتآباد شتافته اقامت ورزید
دریا خان از کتل چالیس گانون بخاندیس آمده آتش نهیب و غارت
برافروخت - و بسبب تعین شدن عبد الله خان بتادیب او
بدولتآباد برگشت - و در همان ایام بهمراهی خانجهان باراده
شورش افزائی مملکت هندوستان از خاندیس گذشته بمالوه درآمده
و چون از تعاقب فوج پادشاهی مجال درنگ نداشت از انجا
نیز راهی گشته رفتی (که بسرزمین بندیله رسید) بکرماجیت
(۲) پسر راجه چهار سنگه خود را رسانیده بدریا خان (که چنداول
بود) درآویخت - و آن اجل رسیده از مهتمی نشئه باده حسابی
ازد برنگرفته بی محابا تاخت - و دران زد و خورد تفنگی بدریا
خان رسیده کارش تمام ساخت - یک پسرش با قریب چهار صد
افغان نیز مقتول گردید - در سال چهارم سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل
سراو را در برهانپور بدرگاه پادشاهی آوردند *

* دیانت خان *

محمد حسین دشت بیاضی - دشت بیاض بلوکی سمت از
 بلوکات نهگانه مضاف ولایت قهستان - مشار الیه از اعیان دیار خود
 است - و در تاریخ دانی یکتای روزگار بود - برهنمونمی بخت
 اقبالمدد در جنید داخل ملازمان فردوس آشیانی گشته بقرب
 و اعتبار فرق عزت برافراخت - و در روز جلوس اعلیٰ حضرت
 بمنصب دوهزاری ذات و هشت صد سوار و انعام هشت هزار
 رویه کام دل اندوخت - چون از خانجهان لودی صاحب صوبه
 دکن بعد شفقار شدن جانت مکانی حرکتی چند سرزد (که
 مشعر بے اخلاصی نسبت باعلیٰ حضرت بل منافعی راه و رسم
 دولت خواهی و نمک خواری بود) اعلیٰ حضرت اگرچه باقتضای
 وقت فرمان بحالی صوبه داری و منصب و جاگیر بدستور سابق
 اصدار فرمود اما در امر او سخت تردد داشت - که او مالوه را
 از مظفرخان صوبه دار آنجا گرفته متصرف شد - و جمیع سران
 و سرداران کمکی دکن گزیده و ایل او یزد - و نظام شاه بهسبب
 تسلیم او ولایات بالاگهات را بار موید و معاون - مبادا سرے بیغی
 و طغیان برافرازد - در سال اول جلوس دیانت خان را (که بمتانت
 عقل و (سائی فهم اقصاف داشت) بواقع نویسی دکن مامور
 ساخته پنهانی اشاره رفت - که بر مخفیات ضمیر خانجهان

و چگونگی اوضاع او وقوف تمام حاصل نموده آگاهی دهد - خان
 مذکور پس از وصول بخطه برهانپور از کمال فراست و دانائی
 باطوار و گفتار خانجهان از قرار واقع را رسیده بمبالغه بحضور
 نوشت - که توقع بغی و شورش ازین مرد محض توهم است
 در حقیقت او دل بای داده است - مصدر امثال این امور
 نمیتواند شد - بے وسواس او را طلب حضور نمایند - که احتمال
 آشوب و فتور ملکی اصلاً نیست - اعلیٰ حضرت را بنوشته او
 رفع تشویش شده خانجهان را از صوبه داری دکن معزول ساخته
 بنظم مالوه مامور فرمود - و دیانت خان را بتفویض قلعه داری
 احمدنکر مورد نوازش گردانید - در آغاز سال دوم باضافه پانصدی
 ذات هفتصد سوار بر قدر و منزلتش افزودند - چون سال سیوم
 خطه برهانپور مطرح رایات پادشاهی گردید خان مذکور از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار فرق افتخار
 برافراخت - و در همین سال سنه (۱۰۴۰) هزار و چهارم هجری
 در احمدنکر جهان فانی را وداع نمود *

* دین دار خان بخاری *

سید بهوده نام - از قرابتیان مروتضی خان بخاری است - سال
 هیزدهم جهانگیری بحکومت دهایی سر برافراخت - و پس از آن
 (که مهابت خان مصدر گستاخی شده از پیشگاه سلطنت فرار
 (۲)

نمود) او را در فوج (که بتعاقب او تعیین یافت) برنوشته اند
و اینها باجمیر رسیده متوقف بودند - درین ضمن جنّت مکانی
بخلد خرامش نمود - و موکب فروردس آشپانی بدیده مزبور
پیوسته - او دولت بار یافته سال اول جلوس از اهل و اضافه
بمقصوب در هزار و دویست سوار و خطاب دیندار خان
و عطای خلعت و خنجر مرصع و علم و اسب ناصیه بخت افروخته
بتفویض فوجدار می میان دو آب کامرانی اندوخت -؛ سال هشتم
(که از دارالسلطنه لاهور بجانب مستقر الخلافه معارفت پادشاهی
واقع شد - و اسلام خان با جمعی برای تنبیه مفسدان میان دو آب
وخصت یافت) مشارالیه نیز حسب الحکم همپائی او گزید - پستتر
در همین سال بهمراهی شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که
بدشگرمی افواج متعینه بمالش چهار سنگه بدذیله رایست
عزیمت افراشته بود) دستوری پذیرفت - و بعد چندی مطابق

سنه (۱۰۴۵) هزار و چهل و پنج هجری بدار باقی پیوست *

(۲)

* دولت خان منی *

مشهور بخواص خان - منی شعبه ایست از طوائف بهتی - که
در صوبه پنجاب برسم زمینداری و قطاع الطریق میگذرانند
مشارالیه در اصل خدمتگار رومال بردار شیخ فرید مرتضی خان
بود - چون سر آغاز بهار شباب حسن نظر فریدی داشت هرگاه باشیخ

بمضور جنت مكالي ميرفت. نگاه گرمی میفرمود - بعد از فوت شیخ
منظور عطفیت پادشاهی گشته بمنصب درخور امتیاز یافت - چون
در طالع عمر چه داشت در کمتر زمانی بمزید قرب و خطاب خواص
خان سرافراز گشت - و بداروغگی منصبداران جلو (که خانه زادان
معتمد می باشند - و این کار جز بیک از معتبران نسزد) اختصاص
گرفت - چون نوبت فرمانروائی باعلی حضرت رسید در سال^(۲)
جلوس بمنصب دو هزار و پانصدی ذات هزار و پانصد سوار
سر برافراخت - چون خالی از کار طلبی و جلالت نبود در جنگ
دهول پور با خانجهان لودی از پیش افغان و سبقت جویان سران
جنود پادشاهی شده و داد شجاعت و دایری داده در عرصه
مصاف زخمی افتاد - و این پردای و تیز دستی او دل نشین
اعلی حضرت شده بیش از پیش در مدد تربیت او گشته پایه
اعتبارش افزود - در سال ششم بمنصب سه هزار دو هزار سوار
گام دل انداخته مخاطب بدولت خان گردید - و در همین سال
بهراهی شاهزاده محمد شجاع بتسخیر قلعه پریزده مامور شد
چون از برهانپور پیشتر گذشت بتجویز مهابت خان سوه سالار
با سه هزار سوار بجانب احمدنگر تعین یافت - که بمالش ساهو
بهونماه و تاخت و طش چمار کونده پردازد - و در سال هشتم
مکرم سنه (۱۰۴۵) هزار و چهل و پنج از تغیر یوسف محمد

(۲) نسخه [ج] در مبادی جلوس (۳) نسخه [ب] از انچه که خالی *

خان تاشکندی بصوبه داری تته رخصت یافت . و در سال نهم
 بایسنقر جعلي را مقید ساخته روانه حضور نمود . آن فتنه اندیش
 یکم از بی سر و پایان بود . که بخیال تباہ خود را بایسنقر (۲)
 جنگ شهرار سردار لشکر آن تیره روزگار بود . و پس از فرار
 بجانب قلعه کولاس مضاف تلنگانه سرے کشیده باجل طبعی
 درگذشت (شهرت داد . و ببلخ شدافت . نذر محمد خان والی
 آنجا اراده خویشی نمود . چون دعوی او بصدق پیوست و صلحت
 بوقوع نیامد . بجانب ایران رفت . شاه صفی اگرچه بحضور
 نطلبید اما لغتے تواضع نمود . از آنجا بسمت بغداد و روم اداره
 شد . پس از دیرے کام و ناام دست اجل گریباناش گرفتند به تته
 آورد . دولتمند خان او را مقید ساخته بحضور فرستان . و بقتل
 رسید . خان مذکور مدتها بحکومت آندیار گذرانید . و در سال
 بیستم بمنصب چهار هزاره پانزده هزار سوار مباحات اندوخته
 از تغیر سعید خان بهادر بایالت فندهار دستوری یافت . در آخر
 همین سال بمنصب والای پنجاهزاری ذات و سوار چهار بلندناسی
 افرخت . ناگاه روزگار بداندجام بر سر بیمهري آمده اسباب خسران
 و نکال او آماده ساخت *

در ذی الحجه سال بیست و دوم شاه عباس ثانی دارای ایران
 در عین زمستان (که از کثرت برف کمک هذروستان متعذر است)

بمقامه تفردها همت گماشت : قلعه دار هر چند بضبط مدخل
 و مخارج پرداخته شرائط تیقظ و احتیاط مرعی داشت لیکن
 از آسیده سری بمرتبه سر رشته تدبیر از دستش رفت که باستحکام
 برجهای قلیج خانی پرداخته - چه قلیج خان از دور بینی
 و احتیاط گزینی در ایام حکومت خود بر فراز کوه چهل زینه
 (که از آنجا توپ و تفنگ بحصار دولتاباد و مندو میرسد)
 برجها ساخته بود - تفنگچیان قزلباش دران برجها جا گرفته آغاز
 تیرنگ اندازی نمودند - (روزه) شاه خود سوار شده تعریف
 در یورش نمود - و تاسه پاس آتش قتال مشتعل ساخت
 مع هذا کاره پیش نبرده برگردید - اما جمعی از بیجگری خاک
 بیوفائی در تارک اخلاص بیخته نزد قلعه دار بزبان بی حیائی
 برگذارند - که بسبب انحصار طرق از کثرت برف درین نزدیکی
 امید رسیدن کمک نیست - و از جد و کد قزلباش ظاهر میشود
 که بزودی حصار مستحضر خواهد گشت - بعد از تسخیر نه ما را
 بجان امان است - و نه فرزندان ما را از اسیری - دولت خان
 (که درین وقت بایسته آتش این فتنه بآب تیغ فرو می نشاند)
 از بیجوهری و بددلی مضمون *
 * هر کجا زخم بایدت فرمود *
 * گرتو مرهم نمی ندارد سود *

بخاطر نیارده در جواب بنصیحت و موعظت پرداخت - لاجرم اثری نبخشید - و فایده نداد - اما از همه شادی خان اوزبک پیشقدم مذهب نمکراهی گشته با شاه راه پیغام و سخن را کرد *

چون درین اثنا قلعه بست از یزدل خان گرفته ادرا بخواری گرفتار ساختند دولت خان همتی که نداشت زیاده تر برای داده عبد اللطیف دیوان فندهار را برای گرفتن امان نامه (که سجل بدنامی او بود) همراه علی قای خان برادر (ستم خان سپه سالار ایران) که از جانب شاه پیغام آورده بود - که بیش ازین در مقام ستیز و آویز نبوده در سفک دم و هتک حرمت خود و دیگران نکوشد) فرستاد - و خود از روی ظاهر مردم را بر متن حصار بر فراز کوه تکلیف نمود - چون از محیم قلب نبود سود نه افتاد *

اگرچه میگویند (که آن بے همت اگر برهنمایی توفیق و پیشروائی عزیمت خود با جمعی بران معقل زمین و موئل متین برمی آمد تا رسیدن کمک آسیدیه بار و رفقای او نمیرسید) اما نزد انصاف گزینان اقامت و استقامت او دران مکان تا سه ماه (که شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر با علامی فهامی سعدالله خان دوازدهم جمادی الاول پدای حصار (سید) مقدور و ممکن نبود - نعم آنچنان از غردای یاس ناموس (که مردان سرور سران در بازند - و برای حفظ آن بتلف جان و مال در سازند)

نداشت - عار دوام نمک هرامی و بیغیرتی (که تا دامن قیامت دست از گریبان (دزگار او نخواهد برداشت) بر خود بهندید
 نهم مفر سنه (۱۰۵۹) هزار و پنجاه و نه هجری با اسباب
 و همراهان بیرون آمد - و با علی قلی خان سماجت بسیار نمود
 که تکلیف ملازمت شاه نکند - و اگر ناگزیر باشد در رخصت توقف
 در ندهد - علی قلی خان متعدد هر دو مطلب شده در باغ
 گنج علی خان مشهور بباغ گنج او را در خدمت شاه برد - و همان
 ساعت برفتن هندوستان مجاز گردید - با یک جهان شرمساری
 و زیانکاری بهندوستان آمد - چون کافر نعمتی و ناسپاسی او
 جای عذر خواهی نگذاشته بود در شفاعت بر روی خود بسته دید
 با خاطر پراکنده گوشه خمول برگزید - تا بقیه حیات مستعار
 باتمام رسانید *

الحق در ناسرداری و کم همتی او حرف نیست - که چذین قلعه
 استوار (که پنج حصن حصین گرد هم دارد - با چهار هزار مرد
 شمشیرزن و کماندار و سه هزار تفنگچی قدر انداز و دو ساله سادان
 قلعه داری از خزانه و آذوقه و سرب و باروت و سایر لوازم آن) در
 محاصره دو ماه از نامردی و بیست فطرتی پای همت نیفشوده
 از دست داد - و زندگانی فانی را بر نیکنامی جاویدانی ترجیح
 نهاد - با آنکه جمعی شبها از بیرون مکاتیب بر تیرها بسته درون قلعه
 می انداختند - که لشکر قزلباش بسبب فقدان گاه و غله نهایت

اضطراب و اضطراب دارند - و در باب او از نایابی علف تلف گشته
 درین نزدیکی کمک هذ می رسد - اگر یکماه دیگر ثبات قدم ورزید
 مخالف بی نیل مطالب بر می خیزد - مع هذا آن گم کرده راه عقل
 و همیت توفیق استقلال نیافت - بدولت این بیدولتی دولت
 چندین ساله خود را برباد داد *

• انشمنده خان •

ملا شفیعی یزدی - مدتها در ایران دیار باحراز فضائل
 و کمالات همت گماشت - و بعد از تحصیل علوم متداوله عقليه
 و نقلیه برای اکتساب روزی از وجه حلال مبلغی از تجار ایران
 بعنوان مضاربت گرفته بهندوستان فسحت نشان (که دارالانتفاع
 اصحاب آمال و ارباب امانی ست) آمده چندی در ادوی
 یادشاهی بمربرد - و از معتقر الخلافه اکبر آباد تا دار السلطنه
 لاهور و از آنجا تا کابل همراه بود - پس از معارفت موکب خسروی
 از کابل بقصد انصراف وطن بپندر سورت رفت - از آنجا (که طالعش
 در بیداری داشت - و بختش بر سر یاری بود) مراتب دانش
 و کمالات او معروض فردوس آشیانی گردید - از پدشاه سلطنت
 بمقتصدیان مهمات بندر مذکور فرمان عزامدار یافت - که او را
 بدرگاه معلی بفرستند - او بقلاوژی سعادت و رهبری اقبال از
 سورت احرام حریم جهانبانی بسته نهم ذی الحجه سال بیستم و چهارم
 بتقییل آستان دولت ابواب بهر روزی روزگار خرد کشود •

چون مدارج استعداد و قابلیت آن شایسته الطاف پادشاهی
مکور ذهن نشین اعلیٰ حضرت گردید آن شاه فضیلت پرور دانا نواز
او را منظور نظر تربیت ساخته بمنصب هزاری مدسوار مفتخر
گردانید - و حکم شد که پیشکش روز یکشنبه تا یک سال در وجه
انعام مشارالیه وا گذارند - و پستر بافزایش منصب برنواخته
در سال بیست و نهم بتفویض خدمت بخشیکری دوم از تغیر
لشکر خان و عطای خطاب دانشمند خان و اضافة پانصدی دو مد
سوار بمنصب در هزار و پانصدی ششصد سوار سرافراز گشت
و در سال سی و یکم بمنصب سه هزار و هشت صد سوار سر
برافراخته از تغیر اعتقاد خان بمعارج میر بخشیکری مرتقی شد
و در همین سال استعفاى خدمت مذکور نموده در دارالخلافه
شاهجهان آباد منزوی شد - و در سال دوم جلوس عالمگیری از سر نو
محفوظ عوطف خسروانی گشته بمنصب چهار هزار و هزار
سوار پایه دولت برافراخت - و در سر آغاز سال هفتم بمنصب
والای پنجهزاری بلند پایه گردید - و در سال هشتم بصوبه داری
و حراست قلعه شاهجهان آباد دستوری یافت - و در سال دهم از تغیر
محمد امین خان بخدمت جایله میر بخشیکری فایز شده بعطای
قلمدان مرصع نوازش یافت - و چون در سال دوازدهم الوبه ظفر طراز
عالمگیری بجانب مستقر الخلافه برافراخته گشت نظم دارالخلافه
ضمیمه میر بخشیکری قرار یافته بکار مرجع مرخص گردید - سال

سیزدهم دهم (بیع الاول سنه (۱۰۸۱) هزار و هشتاد و یک هجری
و دیعت حیات سپرد *

(۲)

آن امیر ستوده شیم از کبار فضایی زمانه بود - بنیک نفسی
و نیک اندیشی مشهور - پس ازو تا حال از نوئینان بلند مقدار
کسے (که فضیلت را با امارت جمع کرده باشد) در عرصه روزگار
نیامده - گویند چون بملازمت پادشاهی فایز گردید بجهت مباحثه
و مناظره علمی بملا عبد الحکیم سیالکوٹی (که بعلم و دانش
از اساتذہ باستانی سبقت برد - و به ازو در هندوستان نشان نداده
و حواشی خرد پسند او بر جمیع کتب معتبره برهانی ست واضح)
اشاره رفت - میان هر دو فاضل در دو عطف (ایاک نعد و ایاک
نستعین) گفتگوی طوفانی واقع شد - و بزمانی دراز کشید - علامی
سعد الله خان (که در علم عالم بود) همیز گشت - و آخر هر دو
برابر ماندند - ازان روز منظور نظریادشاهی گردیده برتبه امارت
برآید - و آنچه گویند (خان مزبور در انجام عمر بعام اهل فرنگ
مائل گردید - و اکثرے از احکام تحریفات آن جماعه تکرار مینمود)
نظر بر فضل و کمالش استبعاد دارد *

* دؤد خان قریشی *

یسر بهیکن خان است - از شیخ زادهای حصار فیروزه - که نوکر
عمده و معتبر خانجهان اودی بود - در جنگ دھواپور (که خان

مذکور را با عساکر پادشاهی اتفاق افتاد) داد دلیری و مردانگی داده نقد جان برافشاند - شیخ داؤد در ملازمان شاهزاده بلذذ اقبال سلطان دارا شکوه ملتزم گشته بجوهر شجاعت و حسن اخلاق پایه قرب و اعتبار برتر افراخت - و در سال سیم بفوجداری متهم و متهاون و جانیس و دیگر برخی محال * (که از انتقال سعدالله خان بتیول شاهزاده مقرر شده بود) و خدمت راهداری مابین مستقر الخلافه اکبر آباد و دارالخلافه شاهجهان آباد با دو هزار سوار تعیین گردید و در همین سال بالتماس شاهزاده از پیشگاه خلافت بخطاب خانی سرافروزی یافت - و در نخستین جنگ دارا شکوه باتفاق راو سترسال هادا هراول بود - برادرش شیخ جان محمد بکار آمد و پس ازان (که دارا شکوه از مقابل عالمگیری فرار برگزید) اورا برکنار دریای ستلج بر گذر تلون (که معبر متعارف آن آب است) گذاشت - و پستر آنروی آب بیاه را بقصد مدافعه استحکام داد و آخر الامر دارا شکوه از همت باختگی از لاهور بجانب ملتان رخت آوارگی بر بهت - داؤد خان بموجب اشاره کشتیها را سوخته و غرق نموده خود برخاسته بار پیوست - و همه جا راه موافقت پیموده در نواحی بهکر جدا شده از راه جیسل میر بوطن خود حصار فیروزه شتافت - چون کار شناسی و سرکردگی او شهرت داشت همان ایام از بارگاه عالمگیری بارسال خلعت عنایت مستمال گردید - بعد معارفت رایات پادشاهی از ملتان

بدار الخلافه به مساعدت بخت مجده ساي آستان خلافت گشت
 و بعطای منصب چهار هزارى سه هزار سوار کامياب عزت و دولت
 شده در جنگ شجاع بسردارى فوج طرح دست راست خلد مكن
 متعين بود - پس از هزيمت از بسمت بنگاله بهمراهى معظم خان
 مير جمله بتعاقب آن اداره داشت . فرار دستوري يافت - و بعد
 از وصول به پتنه بر طبق فرمان پادشاهى بصوبه دارى آنجا قيام
 ورزید - و منصبش باضافه هزار سوار دو اسبه سه اسبه افزايش پذيرفت
 و چون معظم خان در استيصال شجاع از سمت مخصوص آباد
 بجانب اكبرنكر همت گماشته بود مشار اليه مامور شد - كه
 با تاييدان خود و كمكيان صوبه از آب گذر گذشته بر سر تانده
 (كه بنگاله مخالف است) رفته بدفع او پردازد - تا از هردو سو
 كار بران مدير تذك گردد - خان مذکور برادر زاده خود را بنديابت
 در پتنه گذاشته با ساير متعيذه راهي كوديد - و پستر ضميمه فوج
 معظم خان شده بقطع و فصل آن مهم توجه مصرف داشت
 و بعد اخراج شجاع از ممالك محروسه پادشاهى داود خان از بنگاله
 مراجعت نموده به پتنه آمد - و بتناديب مفسدان حوالى پتنه
 كمر عزيمت بر بست - زميندار پلاون (كه بمسافت چهل كوه
 جنوب رويك پتنه واقع شده - و از ياد مذکور تا سرحد آن ولايت
 بيست و پنج كوه است - و همواره زميندار شقاوت آئين آن

سرزمین باستظهار قلاع متین و محبوبت طرق و معالک از بسیاری جنگلهای انبوه و فزونیه گریوه و کوه دم نخوت و استکبار زده خود سر میزیست) درینولا بتازگی علم استبداد بدست جهارت افراخت و در ادای پیشکش تقاعد ورزید - خان مذکور بر طبق ورود فرمان پادشاهی رو بتمسخر آن اُکا آورد - و نخستین قلاع (که بهر حد ملک پادشاهی پیوسته - و پشت گرمی آن دست تعرض بدرخه محالات سرکار والا دراز می نمود) بسعی فرادان بر کشود - مرزبان آنجا مغلوب رعب و هراس گشته هر چند ضعیف نالی نمود (که پیشکش مقرر شود - و از سر تقصیر او در گذشته به پتله معادرت نماید) داود خان آنرا ناشنیده انگاشته در سال چهارم با لشکر آراسته بدان مرز و بوم درآمد - و بنزدیکی قلعه پلادون از طرفین مورچال قایم گردیده بازار کوشش و آویزش گرمی پذیرفت از پیشگاه سلطنت امان آن باطل پرست و تسلیم آن ولایت باد بآلان ایمان و قبول اسلام موکول و مشروط شد - آن ضالمت کیش شقاوت پزوه فطری اصرار بر طریقه کفر نمود - داود خان بکارزار متواتر و نبردهای مردانه آن گروه ضاله را برداشته بحصار شهر بند درآمد - با آنکه از کمال استواری کشایش آن بزودی در موات اندیشه چهره نمی نمود از تائید غیبی بهادران رخس شجاعت برانگیخته بر سر مقهوران بحصار شهر بند رسیده بیورش و آویزش

(۲)

پرداختند - کار بر اهل حصار تنگ شد - زمیندار بوقت شب
 رهگرایی فرار گردید - خان مذکور بعد ازین فتح بجهت بغداد و بمست
 آن ولایت و استحکام قلاع و حصون و قلع ریشه فساد گمراهان
 قیره درون چندی دیگر دران حدود توقف ورزیده و منکای خان را
 (که فوجداری بلادن بر وفق یرایغ حضور بار تفویض یافته بود)
 آنجا گذاشته به پتنه مراجعت نمود - و پس ازان بحضور (سیده
 بهمراهی میرزا راجه جیمنگه بجهت مالش سیوای بهونسله تعیین
 دکن شد - و از امل و افانه بمنصب پنجهازاری چهار هزار سوار
 سه هزار سوار دو اسپه سه اسپه مقرر گردید - و در همان ایام
 بتفویض صوبه داری خاندیس مورد عنایت شد - و فرمان رفت که
 یکم از اقارب خویش را با جمعی در بلده برهانپور گذاشته خود
 بمهم مرجوعه پردازد - خان شهابت نشان بعد تسخیر قلعه در مال
 (۲)
 در اندای محاصره حصار پرندهر بتجویز میرزا راجه با هفت
 هزار سوار بتاخت و تاراج ولایت متعلقه سیوا شتافته مواضع
 و قریات حوالی راجکده و مضافات کدانه را آتش زده بسیاری
 از قصبات را پامال نمید و غارت ساخته بمعسکر فیروزیه معارفت
 نمود - و پستر بسرکردگی فوج برانغار میرزا راجه در تخریب ولایت
 بیجاپور کوشیده آریزشهای سترگ با عادل شاهیه نمود - و در
 سال نهم از صوبه داری خاندیس تغیر شده طلب حضور گشت

و در سال دهم بنظم صوبه برار^۱ رخصت یافت - پس ازان باز بحکومت برهانپور مامور گردید - و در سال چهاردهم بملازمت پادشاهی استسعاد یافته بنظم صوبه آله آباد دستوري یافت - تاریخ وفاتش معلوم نشده - حمید خان پسر او بجزرات و جمارت مفرط نام بر آورده همواره مصدر خدمات پادشاهی بود - سال بیست و پنجم عالمگیری درگذشت *

• دیانت خان حکیم جمالا کاشی •

سال اول جلوس فردوس آشیانی بخدمت دیوانی سرکار ممتاز الزمانی سرفرازی یافته سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات دو صد و پنجاه سوار و تفویض خدمت دیوانی صوبه پنجاب از تغیر میر عبدالکریم مرقی گشت - چون آثار دیانت و امانت او در کارها بر روی روز افتاده بود بنابراین سال پنجم بخطاب دیانت خان و پستر باضافه صد و پنجاه سوار و تقرر دیوانی و امینی و فوجداری سرکار سهند از تغیر رای کاهیداس نامور شد - سال نهم باضافه دو صد سوار افتخار اندوخت و سال یازدهم پس ازان (که قلعه قندهار داخل ملک پادشاهی شد - و پادشاهزاده محمد شجاع باحتمال آمدن شاه صفی دارای ایران دران حدود بکابل تعیین یافت) او بدیوانی فوج همراهی پادشاهزاده چهار عزت برافروخت - سال دوازدهم بخدمت داغ و تصحیح منصبداران از تغیر عاقل خان عنایت الله سر بلندی

اندوخت - و سال چهاردهم بمهر خمت خلعت و اسب و دیوانی
 صوبه خجسته بنیاد و بالاگهات برار و ملک تلنگانه (که مفتوح
 گردیده بود) نامیه بخت را منور گردانید - سال هفدهم باضافه
 پانصدی بین الاقران تفوق جست - سال هیزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب در هزاری هفتصد سوار ببلندرتبگی گرائید - سال بیست
 و یکم چون دیوانی موبجات برای رایان مقرر گشت از احرام عتبه
 خلافت بسته جبهه طالع را نور آگین ساخت - پس ازان (که پادشاهزاده
 مراد بخش باظهار ناراضامندی نسبت برای رایان پرداخت)
 سال بیست و دوم نام برده بجای مشار الیه بدیوانی هر چهار صوبه
 عام افتخار برافراخت - سال بیست و هفتم پس از عزل تعلقه مذکور
 بحضور آمده بدیوانی سوکار پادشاهزاده محمد مراد بخش
 تقرر پذیرفت - و پس ازان (که زمانه بکام هواخواهان عالمگیری
 شد) او بملازمت پیوسته بخدمات حضور مثل داروغگی داغ
 می پرداخت - سال هشتم عالمگیری بدیوانی بیوتات فامت
 قابلیت آراسته و سال نهم ازان کار معزول گردیده سال شانزدهم
 مطابق سنه (۱۰۸۳) هزار و هشتاد و سه هجری پیرایه هستی را
 برکنند - پسرانش دیوافکن و شیر افکن و رستم بخلاع ماتمی سرافراز
 شده نخستین سال بیست و چهارم بداروغگی داغ و تصححه
 و خطاب معتمد خان چهاره عزت برافروخت - و دوی دیگر نیز
 بمنصب در خور سرافرازی داشتند .

* داراب خان *

پسر مختار خان سبزواری ست - برادر خرد شمس الدین مختار خان - هنگامی [که پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بقصد انتزاع سلطنت و استیصال داراشکوه (که بنابر انحراف مزاج اعلیٰ حضرت از جاده اعتدال رتق و فتق سلطنت بقبضه اقتدار خود آورده بود) از دکن عزیمت مستقر الخلافه نمود] مشار الیه در زمرة کمکیان دکن رخصت یافت - پس ازان (که بمشاطگی اقبال عروس مقصود هم آغوش پادشاهزاده گردید) در اول وهله پیش از نخستین جاوس او را بخطاب خانی برنواخته بارسال فرمان تفویض قاعه دارمی احمد نگر سر بلند گردانید - و در آخر سال دوم تغیر شده بحضور رسید - و در سال نهم از تغیر فیض الله خان بخدمت قراول بیگی امتیاز یافت - و پس ازان داروغگی بذوقخانه خاصه نیز نامزد او شد - و در سال سیزدهم از تغیر عبد الله خان بداروغگی غسل خانه فرق اعتبار افراخت - و پستبر از تغیر روح الله خان بخدمت آخته بیگی عزت اندوخت - و بعد ازان بحکومت اجمیر دستوری یافت - و در سال نوزدهم از انجا آمده احرار ملازمت نمود - و از تغیر ملتفت خان بمیر آتشی چهره افتخار بر افروخت - و بمیر ترکی اول نیز قامت قابلیت آراست - و در سال بیست و دوم با فوج شایسته بمالش و تعریک راجپوتانیه کهزدیاه و بر انداختن بتخانه آن مکان مرخص گردید

خان مذکور هنگامی (که ساختن اجمیر مضرب خیام پادشاهی بود) بران مکان شورش نشان تاخته کهدیل و سانوله و سایر (۲) منمکدهای آن نواحی را مهمل و منهدم ساخت - سه صد و چند (۳) کس از راجپوتیه پای جهانمت استوار کرده یکی جان بدر نبرد در همین سال بیست و پنجم جمادی الاولی سنه (۱۰۹۰) هزار و نود و هجری و دیعت حیات سپرد - سه پسر و یک دختر داشت نخستین محمد خلیل مخاطب بتربیت خان - که احوالش جدا سمت ترقیم یافته - دوم محمد تقی خان است - که با صبیله بهره مند خان بخشی کدخدا شده - پسرش مشهور بمین - که بعد از فوت پدر خطاب محمد تقی خانی یافته - و در سال چهل (۴) و هشتم با دختر شایسته خان بن شایسته خان وصلت نموده خلد مکان ادرا بسیار دوست میداشت - در زمان خلد منزل بخطاب جد مادری خود بهره مند خان ترقی پذیرفت - و در عهد جهاندار شاه چون امر وزارت بذوالفقار خان امیرالامرا برگزید و قبض و بسط سلطنت با اختیار او تعلق گرفت خان مذکور بذابر قرابتی که داشت مرقعی مرتبه پنجهزاری گشت - و بعضی کارهای وزارت بدر متعلق گردید - پس ازان (که بدر سودائی کهنه معامل فلک در چهار سوی روزگار دکان حکمرانی جهاندار شاه تخته گردید

(۲) نسخه [ب] سانور (۳) نسخه [ج] صد و چند کس (۴) نسخه

[ج] نفی *

و صنف دیگر بروی کار آمد) خان مذکور بهساب مال و مزال و عزل
 منصب و جاگیر معاتب گردید - و بتازگی بدستگیری امیر الامرا
 حسین عای خان ^(۳) ازان چار موجّه بلا رخت سلامت بمامن دکن
 کشید - و در اورنگ آباد بحویلی سلطان محمود مشرف تالاب
 غزبری (که خلد مکان بپهره ملد خان مرحوم داده بود) مدّعی
 گذرانید - و چون نوبت ریاست دکن بآصف جاه رسید حفظ
 خاندانش منظور داشته مراعات زبانی بصیار نمود - و قلعه داری
 ارک را (که بجز انزوا حاصله نداشت) تفویض نمود - پانزده
 شازده سال برین منوال بسر برد - الحال پسر ازو مانده
 چا نشین اوست - و در قلعه (که ویرانه بیش نیست) می باشد
 خان مومنی الیه درین حالت هم ^(۴) بسیار خوش طعام بود - پسر سیوم
 کامیاب خان است - که با دختر مطلب خان منسوب شده - و ازو
 دختره مانده بود - که در زمان محمد فرخ سیر بعقد ازدواج
 حسین عای خان در آمد - اما صبیّه داراب خان مرحوم بمیر لشکری
 (که از نبائر میرزا حیدر صفوی بود) نسبت شده - پسر کلانش
 عسکر عای خان از دیر باز قلعه دار دهرپ دکن است - که در
 رمانت و متانت ثانی دولت آباد گفته اند - آصف جاه بمحض
 رعایت خاندانش چنده در حضور نگاهداشته متصدی جاگیرات

(۲) در [بعضی نسخه] و صف دیگر (۳) نسخه [ب] خان بهادر (۴)

نسخه [ج] هم خوش طعام بود (۵) نسخه [ب] دهرپ *

و دیوانی خود فرمود - درینولا نیز بعضی کارهای سرکار بدو نامزد است - مرد پیرست - خدا بیامزد *

(۲)

* دلیر خان داوزی *

جلال خان نام - برادر خرد بهادر خان روهله است - چون در سال بیست و یکم مزاج اعلیٰ حضرت از بهادر خان باوصف خدمات نمایان و تلاشهای شایان در یساق بلخ و بدخشان از جهت اعمال و قهرمانی (که در تعاقب نذر محمد خان و اغماض و خودداری که در کمک سعید خان در جنگ هفت روزه اوزبک سرزده) منحرف و منزجر گردید سرکار مزوج و سوکار کاپی (که در تیولاش بود - و درازده ماهه حاصل داشت) در عوض مطالبه سرکار والا (که فریب سیلک رویده بود) ضبط شده فوجداری آن محال بجلال خان تفویض یافت - و از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات هزار سوار و خطاب دلیر خان و مرحمت فیل سرافراز گردید - و بدینجهت پایه اعتبار برافراخته در سال سیم بهمراهی معظم خان میر جمله تعیین دکن گشت - که در رکاب ظفر انتساب شاهزاده محمد اوزنگ زیب بتاخت و تالان ولایت عادل شاهیه پردازد *

دری در اوان محاصره قلعه کلیدان شاهزاده خود ترتیب افواج داده بهجنگ اعادی برآمد - پسران بهلول خان میانه (که هرارول

(۲) یا داوره زلی باشد (۳) نسخه [پ] اوزنگ زیب بهادر (۴) در [بعضی

نسخه] که در هرارول *

مخالف بودند) با هراول پادشاهی در آویختند - دلیر خان (که
در مقدمه لشکر انتظام داشت) بزد و خورده درآمد - با آنکه چند
ضرب شمشیر دران دار و گیر باو رسید چون مسلح و اویچی بود آسیب
بر نداشت - پس ازان (که بطلب افواج حکم رفت) او نیز بشرف
حضور فایز گردید - و در سال سی و یکم بنوازش نقاره مباحات
اندوخت - و در سالک همراهیان سلیمان شکوه بمقابلۀ شاهزاده
محمد شجاع (که از خام خیالی و قباه اندیشی سر از اطاعت پدر
والا قدر پیچیده پا از بنگاله پیش گذاشته دست تصرف بر اکثر
محل خالصه دراز ساخته بود) منساک گردید - و بعد از تقارب
فدّین در حوالی بنارس شجاع (که همواره گرفتار مستلذات نفسانی
و گران خواب بیخبری بود - و از تدبیر کار و کدکاش روزگار اصلا
آگاهی نداشت) مغلوب (ع) گشته رو بفرار گذاشت - و بے آنکه
دست و بازوئے بکارزار برکشاید طفلانه دست و پای زده کشتی سوار
روی فرار بسوی پتنه گذاشت - و سلیمان شکوه بهمعنائی ظفر رهگوی
تعاقب گردید - دلیر خان در جلدی این فتح باضافه هزاره هزار
سوار بمنصب سه هزاره هزار سوار چهره عزت برافروخت
و پس ازان (که سلیمان شکوه حسب الطلب جد بزرگوار و پدر
عالی مقدار از پتنه لوای معارفت افراخته بتمجیل تمامتر راهی
گشت) در نواحی موضع کره خبر هزینه دارا شکوه و فرار او
بعائنپ لاهور شکیب ربای احوال و تفرقه پرداز جمعیتش گردید

میرزا راجه جیسنگه (که از پیشگاه خلافت اتالیقی و کار فرمائی لشکر برای رزیش مفوض بود) بمقتضای حال از مرافقت او خود را کشید - ناچار سلیمان شکوه از حیرت زدگی دایر خان را طلبیده در صلاح کار مشورت نمود - او مرافقت و موافقت خود را مشروط برفتن شاهجهان پور (که آباد کرد بهادر و وطن افانده است) نموده متعهد گردید - که درانجا سپاه از افغانان و غیر آن فراهم آورده هرچه صلاح حال باشد بعمل خواهد آمد - سلیمان شکوه قبول این کنگش کرد - راجه جیسنگه چون برین معنی آگهی یافت دانست (که دایر خان از خامی و بی تجربگی سود خود را از زبان نشناخته نرد تدبیر غلط باخته است) بمقتضای دوستی و مودتی که با او داشت با بلاغ نصائح دوستانه و تذکار مقدمات عاقلانه خان مذکور را ازین اراده فاسد (که غیر از خانه خرابی او و قبیلہ اش حاصل نداشت) باز آورد - و در عزیمت او آوردن بعقبه عالمگیری با خود متفق و هم داستان ساخت - چون روز دیگر سلیمان شکوه بذکر قرار داد مذکور عزم مراجعت باله آباد نمود دایر خان تمهید نموده با راجه جیسنگه در همان منزل ماند و بدین جهت بندهای پادشاهی ترک همراهی گزیدند - و دایر خان سه چهار روز پیش از ملازمت میرزا راجه مابین سلیم پور و متھرا بتقبیل عتبہ عالمگیری چھ روز دولت برافروخته باضافہ ہزاری ہزار سوار بمنصب پنجہزاری پنجہزار سوار والا رتبہ گشت

ازینجا ظاهر میشود که بعد از شکست شجاع (که بمذصب سه هزار
 فایز شده) در همان ایام هزاره دیگر نیز افزوده باشد *
 و بالجمله دلیر خان بهمراهی شیخ میر بتعاقب دارا شکوه
 از ملتان دستوری یافت - و در جنگ اجمیر (که دارا شکوه
 سرتاسر دره دیوار استوار بر آورده سده سدید و حائل محکم
 در پیش رو داشت - و جابجا توپ و تفنگ و سایر آلات نبرد
 و ادوات جنگ نصب کرده از سر جمعیت خاطر در پناه حمایت
 دیوار همت بمدافعت و محاربت می گماشت) جنود عالمگیری را
 یورش بر مورچالش صورت نمی بست - تا آنکه نقش مراد از پرده
 غیب بر صفحه شهود جلوه گر گشت - که دارا شکوه برخه مردم را
 بمدافعت و ممانعت کسان راجه راجه بسمت کوله پهازی
 فرستاد - این جماعه دلیرانه قدم جوات از مورچال بیرون نهادند
 و با آنها بجنگ در آویختند - دلیر خان از دست راست توپخانه
 با فوج خود سوار شده لوائی جرأت بجانب آن جسارت کیشان
 برافراخت - و بعد از شیخ میر نیز از دست چپ سوار شده
 بار پیوست - هر دو سردار باتفاق یکدیگر بر مورچال شاه نواز خان
 (که بهمان سمت بود) حمله آور گشتند - و بازار کارزار گرمی
 پذیرفت - این دو همتن بقدم شجاعت و مردانگی داخل مورچال
 شده تیغ خون آشام بقصد دشمنان بد فرجام از نیام قهر و انتقام

کشیدند - شیخ میر بکار آمد - و دایر خان کوششهای مردانه و تلاشهای
 دایوانه کرده زخم تیر^(۲) بر دست خورد - درین اثنا عساکر دیگر
 ضمیمه گردید - دارا شکوه جگر در باخته راه آوارگی سر کرد
 و پس ازان بکهک معظم خان میر جمله (که در اخراج شجاع از ولایت
 بنگاله مسامی جمیله بروری کار آورد) تعیین گردید - و دران هنگامه
 (که آزمونگاه دلیری و دلوری بود) بذات خود تلاشهای مردانه
 بظهور آورد - که ناسخ داستانهای رستم و اسفندیار است *

چون در شعبان دوم سال جلوس معظم خان از محمود آباد
 بعزم عبور از مہاندی (که از انجا در کوره است - و از بگله گهاٹ^(۳)
 پایان تو گذر پایابے بهم رسیده بود) بر کنار آن ناله رسید فوج
 مخالف (که آنطرف آب بتزک و استحکام توپخانه پرورده مستعد
 مدافعت بود) دست بانداختن توپ و تفنگ برکشود - نخست
 دایر خان بمیان همت و جلادت با سران دیگر فیل سوار بآب
 زده روان گردید - آنها در میان ناله بهادران را زیر تیر و تفنگ
 در گرفته آتش پیکار برافروختند - برخی از بسالت ایشان هدف
 تارک تقدیر گشتند - و بسیاری زخم برداشتند - و جمعی از صدمه
 پیکان بر گردیدند - و چون هر دو طرف گذر غرقاب بود در میان
 ناله از طرفین معبر چوبها بزمین فرو برده بودند - که نشان پایاب
 باشد - درین وقت بسبب عبور لشکر آب بتلاطم درآمدہ ریگ

زمین بدر رفت - و بعضی از مواضع پایاب غرقاب شد - و چوبها
غلطیده نشان پایاب بر جای خود نماند - بدین سبب سوار
و پیاده بسیار بلطمه امواج قضا غریق بحر هلاکت گشت - فتح خان
پسر دلیر خان دران میدان رخت حیات بمسیلاب اجل داد - خان
شهامت نشان بعد گذشتن از آب بساحل مقصود رسید - و بکوشش
دلیرانه اعادی را آواره دشت ادبار ساخته مجموع توپخانه
آنها را بدست آورد - و پس از آوارگی شجاع بهراولی معظم خان در
تسخیر مملکت آشام بمالش آن گروه نافرجام سعیهای شایان نموده
همه جا شریک غالب بود - چون عساکر پادشاهی از دریای برهما پوتر
(که از رودخانههای مشهور آن ولایت است) عبور نمود پدای
شمله گدده رسید - آن حصن ست متین آسمان رفعت - محاصره
آن از نیروی قدرت و طاقت ارباب همم عالیه افزون - و ساکذانش
در سنگ باران حوادث از آسیب مذجذیق فلک مصون - و از
در جانب آن قاعه دیوار عریض رفیع استوار کشیده اند - که از جانب
جنوب بطول چهار کرده منتهی میشود بکوهی سر بچرخ دراز کشیده
و از شمال تا سه کرده بدریای زخار مذکور رسیده - و آن هر دو را
بدستور قلعه برج و کنگره ساخته درون و بیرونش خندق عمیق
بزمین برده اند - و همه جا بتوپ و بادلیج و تفنگ و سایر آلات
و ادوات جنگ مستحکم کرده قریب سه لک اسامی جنگجو
دران فضا بقدم ثبات در مقام مدافعت ایستاده - از انجا (که محاصره

تمام حصار مقدور نبود) دلیر خان بصوابدید سپه سالار محاذی
 برج از برجهای کلان مورچال بسته بلوازم قلعه کشائی همت بست
 (۲)
 و از درون و بیرون جنگ در پیوست - و چون هر توپ (که بدرج و باره
 میرسید) از کمال استواری حصار جز گردی ازان بر نمیخاست
 و اثری از شکستن دیوار و افتادن کنگره مرتب نمیشد و سرزمین
 بود قلب و خطرناک [که در سوابق ازمه در همین مکان لشکری
 عظیم هندوستان (که بعزیمت تسخیر آندیار رفته بودند) بخدعه
 آن قوم غدار دستخوش هلاکت و پایمال خرابی شده کس جان
 بسلامت ازان در طه نیارند] لاجرم سپه سالار بریکه ازان در دیوار
 یورش مقرر نمود - و دلیر خان را با برخی سواران نبرد آئین بدان کار
 معین نمود *

اتفاقیکه ازان قوم (که از مدتها در ممانک پادشاهی بهزبده
 و دریولا در آحاد لشکر منتظم بود) بمکراندوزی در مقام کینه توزی
 شد - و بصورت دولت خواهی اظهار نمود - که بر حقیقت این بوم
 و بر کماهی آگهی دارم - اگر برهبری من عمل نمایند افواج
 فیروزی را بموضع میبرم - که از انجا یورش باسانی میسر آید
 و همان دم بمحصوران پیام فرستاد - که در فلان مکان (که اصعب
 جوانب آنحدود است) جمعیت و هجوم نموده متروصد باشید
 دلیر خان برهمینوی آن نابکار شب راه پیمود - هنگام ظهور تابشیر

صبح بمكانی آورده راه یورش نمود که خندق پر آب داشت و معوبت طریق و اجتماع مقهوران بیش از دیگر جوانب بود بمجورد نمود فوج منصور اهل حصار بیکبار چندین هزار توپ و تفنگ و دیگر ادوات آتشبازی رها کرده روی هوا را از ابرود و تیره ساختند - و حقهای باروت از بالای برج و باره شراره ریز و زمین و زمان از صوت توپها زلزله انگیز شد - دایر خان از وفور جلالت و ظهور رخ تافتن ازان آشوب گاه تجویز نموده فیل سواره بآب خندق راند - همراهان چون چنین دلاوری از سردار مشاهده نمودند عرق جرأت حرکت نموده دران رستخیز بلا (که پردلان روزگار را قدم همت میبلغزید) یورش کردند - و حربی صعب در پیوست - اکثری از عساکر اسلام را تن از آسیب زخم فگار و جمعی را دران بذل کوشش نقد جان نثار شد - پنجم تیر بدلیر خان رسید و بسبب سلاح مجروح نشد - و تیر بسیار بر فیل مرکوبش و حوضه آن بزد شد - خان دلاور با جوق پهای حصار رسیده بدستیاری شجاعت ببالای دیوار برآمد - و با اهل ضلال برزم و قتال درآویخت و پس ازان از جانب دروازه و دیگر اطراف نیز مردم داخل حصار شده لوای استیلا برافراشتند - کفار مغلوب رعب و هراس گشته بدر فرار زدند - و بعد فوت میر جمله خان مشارالیه بحضور آمده ناصیه سعادت بر آستان خلافت نورآگین ساخت - و در سال هفتم بهمراهی راجه جیسنگهه باستیصال سیوا بهونسله (که ریشه

استقلال در سرزمین دکن فرو برده بتاخت و قزاقی غبار شورش
برانگیخته بود) دستوری یافت - و چون راجه در سال هشتم بانتزاع
قلاع سیوا همت برگماشت و از قصبه بونه بکشایش قلعه پورندهر
(۲) و در مال گردید دلیر خان (که مقدمه الحیش فیروزی بود)
از کتل سانور گذشته نزدیک بدان مکان در صدد نزول بود که
ناگاه فوجی از اعادی نمودار گشته غبار انگیز پیکار شد - و بحماه
بهادرانه تاب مقاومت نیاورده جنگی بگریز کرده بجانب کوه
(که آن هر دو قلعه بر فراز آن بود) کشید - دلیر خان جنگ کذان
و خصم افکنان بران کوه برآمد - و بسیاری را طعمه شمشیر گردانید
و معموره (که در کمر کوه بود - و آنرا مایچی گویند) آتش زده
بعزم محاصره پیش رفت *

چون مردم هر دو حصار برق افروز توپ و تفنگ گشتند
خان مزبور پای همت نکشیده بدواری شهادت و بسالت
متصل حصن پورندهر رسیده عجله موچال بر بست - و چون
چندت در محاصره هر دو حصار به نبرد آرائی و هنگامه افزائی
گذشت یک برج قلعه در مال بصدمات متواتر توپها انهدام
یافت - دلیر خان مردم خود را تحریض بدورش نموده بر فراز
آن برج بر آزد - محافظان بزیهار در آمدند - سیوا بر جهد

(۲) در [بعض جا] پورندهر آمده - و در [بعض نسخه] پورندور (۳) در

[بعض نسخه] سالور (۴) نسخه [ب] مایچی (۵) در [بعض نسخه] کشیده •

و کوشش کار طلبان آگاه گشته دانست که عنقریب حصن پور زنده ر
 (که بسیاری از اقربا و مردم کاری او در آن محصور بودند) مسخر
 خواهد گشت - بر اجه طرح آشتی انداخته ملاقی گردید - و آن قلعه را
 با قلاع دیگر پیشکش نمود - و چون دایر خان هنوز بدای حصار
 اقامت داشت راجه سیوا را نزد خان مذکور فرستاد - و او بعد
 ملاقات دو صد اسپ با ساز طلا و یراق با ساز مرصع و دو تقوز
 از نفائس اقمشه او را داده رخصت نمود - و پس از انصراف
 این مهم در هر ادای راجه بذهب و تاراج ولایت بیجاپور پرداخته
 عادل شاهیه را مالشها بسزا داد - چون ازان کار را پرداخت بنابر
 هنگامه شاه عباس ثانی (که بعزم سپاه کشی و زم آزمائی
 داعیه فرستادن لشکر بسرحد هندوستان اظهار میکرد) باکتر سران
 و سپه داران احکام طاب عز صدور یافت - و خان مذکور نیز
 در سال نهم حسب الطلب بر جناح سرعت و استعجال روانه گشت
 از دریای نروده گذشته بود که از نیرنگی تقدیر حیات مستعار
 شاه ایران سپری گردید - و نایره آشوب باطفا گرائید - دایر خان
 بوصول یرایغ با جمعی از امرای پادشاهی که همراه داشت عطف
 عذر بجانب چانده و دیوگده نمود - مانجی ملار زمیندار چانده
 بوسیله عجز و ابتهال بملاقات آمد - و از کار آگهی و معامله شناسی
 برسم جرمانه مبلغ یک کرور روپیه را از نقد و جنس متعهد شد
 و پنجم لک روپیه بطریق شکرانه بخان مذکور متقبل گردید - و قرار

یافت که هر ساله دو لک روپیه پیشکش بسرکار والا هودی سازد
و قلعه مانک درک را (که از حصون متین و سرحد او است)
مسئول سازد *

و چون در عرض دو ماه هفتاد و هفت لک روپیه وجه پیشکش
بوصول رسید و ایصال ^(۲) هشت لک روپیه دیگر نیز در مدت دو ماه
و بیست لک روپیه باقی را بوعده سه سال قرار داد زمیندار را
(که مریض و علیل گشته و احوال ولایتش اختلال پذیرفته بود)
با رام سنگه که پسر جانشینش مرخص ساخت - و چون
کوکب سنگه زمیندار دیوگده (که پانزده لک روپیه سنوات ماضی
بر ذمه او جمع بود) نیز سر بر خط ایلی و انقیاد گذاشت
سه لک روپیه برسم جرمانه و یک لک روپیه پیشکش مقرری
هرساله بروی معین نمود - در آن اثنا فرمان بنام او رسید - که تادیب
عادل شاه و تاخت ولایت بیجاپور دیگر باره مرکوز خاطر است
خود را در اورنگ آباد بخدمت پادشاهزاده محمد معظم رساند
که هرگاه اشاره شود بدان مهم قیام نماید - خان مذکور در سال دهم
از سرحد دیوگده روانه گشته کار بند حکم گردید - کار نامهای او
در دیار دکن بر الصنه و افواه وضع و شریف دایر و سایر است
و در جنگی (که خاند جهان کوکلتاش را بهراولی دایر خان آنطرف
آب بهیمره بمساکر بیجاپور واقع شد) تلاشهای نمایان و ثباتهای

پا بر جا (که ازان رستم زمان ظهور یافت) موجب تحسین و آفرین دوست و دشمن گردید *

گویند دران عرصه کارزار چنان بازار زد و خورد و دار و گیر گرم گردید که تا چند کرده خرطوم فیل و سر آدم گوی و چوگان دایران بود *

* ز خرطوم فیل و سر جنگجوی *

* همه دشت پاشیده چوگان و گوی *

و پس ازان (که عرصه ^(۲) بر فوج پاشاهی تنگ گردید) ناچار بافزونی همت و درستی هوا (که در چهار پنج روز بالای پشت فیلان و اسپان جنگ کزان بدنبال بیجاپوریان طی نموده بودند) در سه هفته برفتار قهقروی رجعت نمودند - و چون قلعه سالهیر مضاف بکلانه بدست غنیم افتاده بود بانتزاع آن متوجه گشته هرچند سعی بکاربرد سودمند نه افتاد - و جانگزائی آب و هوای آن ضلع بتضییع و هلاک مردم کشید - ناگزیر بحکم حضور بے نیل مقصود برخاست - و در سال هیزدهم بآستانبوس خلافت چهره دولت افروخت - و از تغیر عابد خان بصوبه داری ملتان رخصت یافت - و در سال نوزدهم آن صوبه به تیول شاهزاده محمد اعظم شاه ^(۳) مقرر شد - خان مذکور بحضور رسیده بیساق دکن مرخص گردید چون سال بیستم خانجهان بهادر ناظم دکن معائب شد خبوداری

آن دیار بآن سردار نامدار مفوض گشت - که تا تعیین صوبه دار
 مهمات آنجا بصوابدید او تقدیم یابد - و در سال بیست و یکم
 با افواج حیدرآباد در آویخته پیکار سخت دست داد - خدمتگاری
 (که عقب فیل نشسته بود) بزخم بان جان در باخت - و آتش بان
 در گردن خان مزبور افتاده از آب چهاگل فرو نشاند - و بسیاری
 از طرفین دران روز جان سپردند - و در سال بیست و سیوم بحسن
 ترددش قلعه^(۲) منگل سرپه از تصرف سیوای بهونسله برآمد - و در
 سال بیست و ششم (که بلده اوزنگ آباد مطرح الویه عالمگیری
 بود) او را با سران دیگر بیساق بیجاپور تعیین نموده تا رسیدن
 محمد اعظم شاه بحضور موقوف داشته بودند - دران ایام بیماری
 شدید کشیده در مبادی سال بیست و هفتم سنه (۱۰۹۴) یک هزار
 و نود و چهار بجاوید سرا شتافت *

اگرچه مشهور آنست (که خلد مکان بعضی آثار خود سومی
 و سرکشی ازو تفرس نموده مسمومش فرمود) اما آنچه بتحقیق
 پیوسته این حرف پرتوی از فروغ راستی ندارد - بعضی ثقات
 برانند که برادرزاده اش بتبدیل حبه (که معتاد داشت) کارش
 تمام کرد - اما عالمگیر پادشاه بآن فرط غیرت و شجاعت (که
 سپاهگیری هیچ یکی را بخاطر نمی آورد) از دلیر خان حساب
 بر میداشت - گویند عذکامی (که او با شاه عالم در دکن بود) شاهزاده

خواست که او را با خود همداستان ساخته عام خودسری برافرازد
 دایر خان سر از آن بیچید - سرگرانی طرفین بنا خوشی انجامید
 دلیر خان برسم یلغر روانه حضور گشت - و شاهزاده بتعاقب
 قطره نمود - چون عرضی دلیر خان از نظر پادشاهی گذشت (که
 پادشاهزاده خیال باطل داشت - من ترک رفاقت نموده احرام
 حضور بستم) و متصل آن عرضی شاهزاده نیز رسید (که این
 افغان پر شر و شور میخواست غبار طغیان برانگیزد - من بهالش
 او روانه شدم) بموصول این عرائض پادشاه را غریب اضطرار
 در گرفت - و مکرر بمتوضا شدافت - همت خان چون از سن صبا
 تربیت یافته دوش و کنار پادشاهی بود و بسیار گستاخانه عرض
 میکرد پادشاه گفت - که ایفهمه ندارد - چرا حضرت اینقدر اضطرار
 میفرمایند - پادشاه تذکره فرمود - که مرا فکر شاه عالم نیست
 مشکل آنست که مبادا باهم ساخته بشوند - و فوجی (که سردارش
 دایر خان باشد) در مقابل او غیر از خود دیگری را نمی بینم - پس
 هرگاه مرا با او سردار افتد ^(۲) جگه دوسر دارد *

بالجمله خان مذکور قوی هیکل و بسیار زورمند بود - حکایت های
 غریب از قوت و اشت های او اشتهار تمام دارند - و بر اوس خود
 بسیار ضابط و همیشه فتح نصیب بود - و از موافقت زمانه
 و یاری طالع از ابتدای عمر تا انتها اوج پیمایی دولت و شوکت

ماند - هیچگاه سیلی زمانه نخورد - و ذلت و خواری نکشید
 پسرانش کمال الدین و فتح معمر - دومی در جنگ مورچال
 بیجاپور بکار آمد *

• دلیر خان عبدالرؤف میانه •

نمبره زاده بهلول خان میانه است - که در عهد جنت مکانی
 بوزگار پادشاهی کامیاب شده بمنصب دو هزار و پانصدی هزار
 سوار مرتقی گشت - سال دوم جلوس اعلیٰ حضرت چون
 خانجهان اودی متوهم شده راه فرار گزید از نیز با نظام الملك
 دکن پیوسته نوکری او اختیار کرد - و چندی در مقابله افواج
 پادشاهی ساحت کجری پیمود - پستر با عادل خان بیجاپوری
 توسل بسته چاکر او شد - ^(۲) سال هجتم در محاصره دولتآباد شوخیها
 نمود - بعد فوتش عبدالرحیم پسر او بجای پدر سرکردگی یافت
 و پس از در گذشتن او پورش عبدالکریم سرداری و خطاب بهلول
 خان نام بر آورد - و چون والی بیجاپور طفل بود و اختیار کارها
 بدست دیگر نامبرده با اجتماع مردم همقوم پرداخته تسلط
 بسیار بهم رسانید - و سال نهم جلوس خلد مکان (که میرزا راجه
 جیسنگه بتخریب مالک بیجاپور تعین گردید) نامبرده از سرداران
 فوج مقابل بود - و مکرر بزد و خورد پیش آمد - سال هفدهم (که
 خانجهان بهادر کوکه ناظم دکن بود - و خواص خان حبشی

مدار عایه دولت سکندر عادل خان با او طرح مصالحت انگیخته در کنار بهیمره آمده و ازین طرف بهادر کوکلتاش شتافته باهم ملاقات کردند - و صبیحہ خواص خان با نصیری خان پسر کوکلتاش مذکور منسوب شده هر دو بجایهای خود برگردیدند) بهلول خان از خواص خان نفاق در دل جا داده خواست او را در راه دستگیر سازد - او ازین معنی آگاهی یافته شبشب روانه بیجاپور گردید - پستر (که بهلول خان متصل بلد مذکور (سید) او سر رشته بزرگی از دست نداده باستقبال برآمد - بهلول خان بتقریب او را نظربند ساخت - پس ازان دورتر او شد - و فیما بین دکنیان و افغانه نفاق بر ملا گشته کار بزد و خود کشید - بعضی از دکنیان بفوج پادشاهی ملحق گشتند - و اکثری بوالی حیدرآباد رجوع آوردند - باستماع خبر مقید گردیدن خواص خان بهادر کوکلتاش بر طبق حکم خلد مکان لشکر بسیار فراهم آورده بر اماکن متعلقه بیجاپور آمد - و فیما بین او و بهلول خان عبدالکریم کشش و کوشش بسیار کرة بعد اولی بوقوع پیوست - سال بیستم چون کوکلتاش طلب حضور گردید و کار و بار دکن بقبضه اقتدار دایر خان در آمد بمذاسبت قومیت هر دو با یکدیگر همزمان شده قاصد حیدرآباد گردیدند - و با دکنیان (که از جانب حاکم حیدرآباد آمده بودند) محاربات سترگ رو داد - درین ضمن بهلول خان به بیماری درگذشت - و پسرش عبد الرؤف بهرداری سر برافراخت - تا آنکه

سال بیستم و نهم خلد مکان بمحاصره بیجاپور پرداخت - سکندر عادل خان چار و ناچار بلده مذکور را حواله نموده ملازمت پادشاهی دریافت - او نیز شرف عتبه بوسی اندوخته بمنصب شش هزاره شش هزار سوار و خطاب دلیر خان لوائی مباحثات بر افراسخت و مدتها در تعیناتوی خان فیروز جنگ بکار پادشاهی می پرداخت و سال چهل و هشتم از اصل و اضافه بمنصب هفت هزاره هفت هزار سوار درجه بلند رتبه پیمود - پس از ارتحال خلد مکان بظاهر توسل با محمد کام بخش جسته در تعلقه فوجداری خود سانور و بنکاپور (که سرکاره سمت از صوبه بیجاپور) رفته فرودکش نمود - بعد فوت او برادرش عبد الغفار خان بقوجداری و جاگیردار می سرکار مذکور شادکامی اندوخت - و پس از او پورش عبد المجید خان (که در صوبه داری نامر جنگ شهید بخطاب سطوت جنگ نامور شده) بدان تعلقه ارثی می پرداخت - چون بر آلکای دکن مرهته تسلط یافت چندین برگذ از تعلقه مذکور در عوض چوتنه بدست او رفت - و قلیله باقی ماند - در حالت تحریر پسرش عبد الحکیم خان بدان اوقات بسر می برد - پسر دوم عبد الرحیم میانه عبد النبی خان اسم - که کره و غیره محالات صوبه حیدرآباد در جاگیر و فوجداری آنجا داشت - بعد فوت او پسرش عبد النبی خان کور بتعلقه مذکور سرافرازی یافت - پس از

(۲)

برادرش عبد المحسن خان عرف موجّه میان (که آخر بخطاب
 ائیی سرافراز شده) بکار مزبور امتیاز یافته سالها راتق و فاتق
 مهمات آنجا بود - عبد المجید خان نام پسر عبدالنبی خان کور ادر
 فطر بزد ساخت - و خود متصرف گردید - و با مرهته جنگ نموده
 خود را بکشتن داد - پسرش عبدالحکیم خان بجای پدر نشست
 مرهته غالب آمده نیمه ملک متصرفه بعالت چوتهه گرفت - در
 حالت تحریر [که سنه (۱۱۹۳) یک هزار و یک صد و نود و سه
 هجری ست] حیدر علی خان بر تعلقه او دویده او را دستگیر
 نمود - و تمام تعلقه اش و آنچه بار بود بقبضه تصرف خود درآورد
 اخلاص خان ابوالمحمد بن عبد القادر بن بهلول خان کلان عمزاده
 بهلول خان عبد الکریم است - که سال هفتم جاوس خلد مکان
 بفوج پادشاهی ملحق گشته بمنصب پنج هزاره و خطاب
 اخلاص خان سر باند گردید - سال یازدهم (که داود خان قریشی
 بتعاقب سیوا بهرنسله کام همت برداشت) او با معدودے در هراولی
 بجنگ پیوست - و زخمی گشته بر زمین افتاد - از مآثر عالمگیری
 تا سال بیست و یکم حیات او مستفاد میشود *

• دیانت خان •

میر عبد القادر - مهین خلف امانت خان خوافی همت

(۲) نسخه [۱] موجّه میان (۳) نسخه [ب] عبدالحکیم خان (۴)

نسخه [ب] ذواب حیدر علی خان *

مستقیم احوال ثابت احوال بزرگ منش سنجیده خصال بود - و بصدق
و راستی ممتاز - و بحزم و احتیاط امتیاز داشت - در حین
حیات پدر بزرگوار بعهد خاد مکان در بارگاه خلافت سعادت
درشناسی اندوخت - و بملگونه کاردانی و رشادت چهره درزگار
خویش افروخت - در آن هنگام (که والد ماجدش بتمشیت مهمات
دیوانی دکن می پرداخت) مشارالیه به بیوتاتی بلده ادرنگ آباد
قیام می درزید - چون مرکب عالمگیری ببلده مذکور سایه وصول
افکند باحداث شهر پناه آنجا (که دوره اش هزار ذره که دو کوره
پادشاهی ست) امعه ارشاد یافت - و باهتمام اهتمام خان کوتوال
فوج فیروزی تفویض گرفت - چون استعجال درین امر سریع الانصرام
مطلوب خاطر پادشاهی بود مشارالیه بمیعاد چهار ماه بعهد
خود گرفته بصرف سه لک روپیه بانجام آورد - و پس از فوت
پدر از آنجا (که نقش حسن خدمت آن حق برسمت بر صفحه
خاطر پادشاهی ارتسام داشت) آن شاه قدر شناس تفقد احوال
هریک از منسوبان آن مرحوم بقدر حال نمود - خان مذکور (که
اعظم و ارشد اولاد آن مغفور بود) باضافه نمایان مورد مراحم
گردید - و چون برادر خردش میر حسین (که بیشتر مطرح انظار
الطاف خسروانی بود) بخطاب پدر تحصیل سعادت نمود او
بدیانت خانن فرق عزت برافراخت - و در سال سی و چهارم
بخدمت دیوانی موبجات دکن از انتقال موسوی خان میرزا معز

مربع نشین مسند حکومت گشت - و چون در سال چهل و سیوم
برادرش امانت خان ثانی متصدی بندر سورت ازین جهان
فانی بنعیم جاویدانی پیوست او بایالت بندر مسطور لوی
کامرانی افراخت - و بعنایت اضافه پانصدی بمذنب دو هزار
نوازش یافت - اما تمشیت و کارگذاری مهمات آن بندر در پیشگاه
سلطنت درجه استحسان نیافت - بهرگرانی طلب حضور گردید
و پشتر بتفویض دیوانی دکن آب رفته بجو آمد - بعد واقعه
ناگزیر خلد مکان محمد اعظم شاه او را سرگرم همان کار داشته
در ادرنگ آباد گذاشت *

(۲)

از اختیار و اعتبار دیوانان آنوقت چه توان گفت - نود و نه هزار
دام بدستخط خود تنخواه میکردند - و بهر که میخواستند زیاده
بران هم بدفعات تن می نمودند - و چون تنخواه جاگیر بدون
دستخط پادشاه یا ناظم کل معمول نبود از انجا [که غیر خان
فیروز جنگ (که در برار قیام داشت) عمده ترے در دکن نبود]
هرگاه ضرورت میشد افراد تنخواهی قبول نزد او میرفت - و آن
نوئین بلند مرتبه بهمین رجوع غیر مترقب بهند نموده دستخط
میکرد - و پس ازان (که خلافت مرتبت بهادر شاه غازی پرتو و صل
بر مرز و بوم دکن افکند) دیوانی را بنام مرشد قلی خان مقرر نموده
تا رسیدن او از بنگاله موسوی خان میرزا مهدی بنیابت دخیل کار

گردید - و پس ازان (که خان مششار الیه ملازمیت پادشاهی دریافت) |
بعنايت والا سرمایه اعزاز اندوخت - و چون توجه بعیدر آباد
و استیصال کام بخش پیش نهاد عزیمت پادشاهی بود برخه اسامی
محل در قلعهٔ رمینهٔ بیدر گذاشته حفاظت و حراست آن مرز و بوم
بخان مذکور مفوض گشت - و چون خلد منزل ازان طرف رجعت
فرموده عام معارفت بهندوستان برافراخت خان مذکور (که نوطن گزین
خجسته بنیاد بود) بقلعهٔ داری^(۲) قلعهٔ ارک آنجا سر رشته فراغت
و آسودگی بدست آورد - و پس ازان (که مرشد قلی خان از بنگاله
بعضور رسید) از آنجا که دل بستهٔ آن دیار بود دل نهاد این کار
نگردید - و بظاہر سوابق احسان خان غفران پناه بذل مجهود نمود
که بار دیگر دیوانی دکن نامزد خان مذکور گشت *

چون نوبت سلطنت بمحمد فرخ سیر رسید دیوانی دکن
بعیدر علی خان خراسانی تعلق گرفت - پیش از آنکه او برسد آن
مصافیر عالم قدس بجوار ایزد بے همال پیوست - طرفه از فضل
و کمال داشت - کتاب مستطاب مثنوی معنوی را تبرکا در مجلس او
میخواندند - پهرش دیانت خان ثانی ست - که درین صحیفه
احوال آن مرحوم جدا بنوک قلم میگذرد - از اولاد دختری (که
نزد او محبوب تر بود) پسر صبیئه کلان سید امانت خان معروف
بارجمند خان است - که پدرش سید اتائی ست میر احمد نام

(۲) نسخه [پ] بقلعه داری ارک آنجا *

والد او از ولایت توران آمده - مومنی الیه بهمت بلند و ذهن عالی
متصف - و بشعر و سخن مربوط - روزی چند بنیابت جد بزرگوار
پرداخته پس ازان بهیدر علی خان نقش صحبت او درست
نشسته فوجداری بیر داشت - و در گجرات از جانب خان مزبور
حکومت بتیلا^(۲) میکرد - چندی پیش ازین حسب التجویز
آصف جاه بعملی اندور (که از محالات مشهوره صوبه بیدر است)
ناموز گردید - درین اوقات از بے مددی روزگار و علت نزول ماء
(که بے عینک تبیین اشیا محال است) خانه نشین شد - درین
بیکاری و عطالت شوق بکیمیا بهم رسانید - و اصطلاحات ابن فن
از کتب معتبره قوم خوب ورزید - اما حاصل آنرا (که در خزانه
غیب است - نه در دکان عطار) امیدوار - ذلک فضل الله
یوتیه من یشاء *

* داؤد خان *

و بهادر خان و سلیمان خان پسران خضر خان پنی - نامبرده
ابتدا بشیوه سوداگری بسر می برد - پستر در سرکار حکام بیجاپور
نوکر شده باستصواب بهلول خان عبدالکریم میانه برتبه سرداری
فائز گردید - در قید کردن خواص خان حبشی با بهلول خان
شریک مصاحبت بود - پس ازان خان مذکور او را بظاهر جهت
کمک شیخ مزاج (که باتفاق دکنیان پیش ازان بتقریب تادیب

(۲) در [بعضی نسخه] بهیدر قلی خان (۳) نسخه [ب] پنهاده

سیدوا (دانه شده بود) و بباطن برای فکر کشتن شیخ مزبور تعیین نمود. خضر خان پس از ملحق شدن (دزے ضیافت شیخ قرار داده اورا طلب داشت. شیخ مزبور چون متصل خیمه (سید خضر خان بنا بر استقبال برآمد. شیخ (که از مضمور او آگاهی داشت) پیشدستی بکار برده او را از هم گذرانیده خود را در فوج رسانید. بهلول خان باستماع این معنی فوج بر سر دکنیان برده جنگ عظیم (رداد آخر دکنیان دست توسل بوالی حیدرآباد دراز کرده بآن جانب رفتند. داود خان در آن ایام در قلعه نلدرک بود. خانجهان کوکه ناظم دکن باستمالات او پرداخته سال هیزدهم جلوس خلد مکان نوکری پادشاهی نموده بمنصب چهار هزار و خطاب خانی سر بابد گردید. و برادران و اقربانش بمناسب در خور سرافرازی یافتند و نلدرک در سرکار گرفته برای سکونت او ظفرنگر مضاف موبه برار قرار گرفت *

سال بیست و ششم بعد (درد موکب ساطانی بدکن باتفاق سلیمان خان برادر و زمست خان عم خود) که عای نام داشت و سال هفتم جلوس خلد مکان بنوکری پادشاهی و منصب هزار و پانصدی سرفرازی بافته رفته رفته بمنصب پنج هزار و خطاب زمست خان افتخار اندوخته بود) بدولت آستانبوس کامیاب گشت. و هر دز همراه رکاب سلطان معزالدین به تنبیه فساد پزدهان مرهته رخصت پذیرفتند. زمست خان بخطاب بهادر خان

سرمایه ناموری اندوخت . و با اتفاق روح الله خان بمحاصره قلعه
واکنگیره نامزد گشته سال سی و چهارم در مورچال بضرع بندوق
(که از قلعه رسید) جان بحق تسلیم نمود . پسرش عمر خان - که
آخر بخطاب زمامت خان چهره عزت برافروخته در زمامت پوره
اورنگ آباد سکونت داشت - بعد فوتش چند پسر ازو مانده بودند
در حالت تحریر هیچکس نیست - اما دارود خان بتعیذاتی
ذوالفقار خان اختصاص پذیرفته در تسخیر قلعه چنچی
(۲)
و محارباتی (که با مقاهیر و داد) مصدر ترددات گردید - و سال
چهل و سیوم بنیابت فوجداری کرناٹک حیدر آباد (که اصالة
بذوالفقار خان مقرر بود) سرمایه افتخار اندوخت - و سال
چهل و پنجم فوجداری کرناٹک بیجاپور اصالة ضمیمه شد - سال
چهل و هشتم بنیابت محمد کام بخش بصوبه داری حیدر آباد
چهره عزت برافروخت - سال چهل و نهم (که پادشاه خود بر سر
قلعه واکنگیره شتافت) او حسب الطلب از چنچی آمده در گرفتن
قلعه مذکور خدمات شایسته و جرأت های بجا بتقدیم رسانیده
مورد عاطفت گشت - و پس از ارتحال خادمگان در جنگ کام بخش
با ذوالفقار خان شریک تردد بود - سال سیوم جلوس خادمه نزل
بنیابت خان مزور بصوبه داری دکن سوای خاندیس و برار
دایانگهات معین گشت - و بعد فوت خانخانان صوبه داری برهانپور

(۲) نسخه [ب] خنچی - و در [بعضی نسخه] چنچی *

و برار پایانهات اصاله بار مفوض شد - در برهانپور بایزید
 خان همشیره زاده اش نایب بود - و هیرامن بگسریه صاحب اختیار
 و در برار همشیره زاده دیگر (که علاول خان نام داشت)
 بنیابت می پرداخت *

و چون امور سلطنت بقبضه اقتدار محمد فرخ سیر در آمد
 سال اول بنظامت کجرات معین گردید - و چون صوبه داری دکن
 بحسین علی خان امیرالامرا قرار یافت او عزیمت آن الکا نمود
 درین ضمن داود خان بر طبق ارشاد پادشاه از کجرات خود را
 ببرهانپور رسانید - و بعد عبور نبرده هرچند امیرالامرا بدر اصلاح زد
 صورت نبضت - و بیرون بلده برهانپور سال سیوم با جمعیت قایل
 بمقابله پرداخته کار رستمانه بظهور رسانیده و فیل خود را زنده
 صفها را برهم ساخت - دران آریزو ستیز مطابق سنه (۱۱۲۷)
 هزار و یکصد و بیست و هفت هجری بگواله زنبورک کار او تمام شد
 لاولد بود - اما بهادر خان و سلیمان خان (که هر دو باهم برادر
 حقیقی بودند) با برادر کلان خود بتقدیم کارهای پادشاهی
 می پرداختند - دومین سال پنجاه و یکم بمنصب در هزاره
 رایت امتیاز بر افراخته پس از انتقال خلد مکان با محمد
 اعظم شاه رفیق بود - و پس ازان (که بهادر شاه بر تخت نشست)
 سال اول جلوس بصوبه داری برهانپور نامور و سال دوم پس

از رسیدن پادشاه ببهرائپور چون رعایا فریادی تظلم او بودند معزول گردید - و پس از رحلت بهادر شاه توسل بعظیم الشان جسسته (وز محاربه با شاهزادگان دیگر مطابق سنه (۱۱۲۳) هزار و یکصد و بیست و سه هجری بقتل رسید - جز صایا اولاد نداشت - و اولین نام ابراهیم خان داشت - پس از فوت عم خود بخطاب بهادر خان سرافراز شده سال چهل و نهم بمنصب شایان و عطای نقاره بلند آوازه گشت - چون در عهد خلد منزل نیابت صوبه داری دکن بداد خان مقرر گردید او نایب هیدرآباد شد و در عهد محمد فرخ سیر (که هیدر علی خان دیوان دکن گشت) او را بفوجداری قمرنگر عرف کرنول معین ساخت - اوائل سلطنت فردوس آرامگاه بموجب حکم حضور همراه مبارز خان آمده در جنگ با نظام الملک آصفجاه مطابق سنه (۱۱۳۶) هزار و یکصد و سی و شش هجری بقتل رسید - پسرانش الف خان و زندوآه خان - اولین بفوجداری قمرنگر نامزد گردیده - و درمین جاگیر یافته همراه آصف جاه میگردانید - هر دو در گذشتند و فوجداری کرنول ببهادر خان پسر الف خان مقرر گردید - مدتی بدان کار می پرداخت - شبی (که بر لشکر ناصر جنگ شهید کلاه پوشان بهاچری شبخون آوردند - و سلسله انضباط از دست رفت) شهید مذکور او را از خود تصور نموده بجانب مثلش

(که دست چپ بود) متوجه گردید - چون بهادر خان با طرف

مخالف سازش داشت دیده و دانسته مطابق سنه (۱۱۶۴)

هزار و یکصد و شصت و چهار هجری بضرع بندوق شهید ساخت

و خود با هدایت محیی الدین خان ساز صحبت کوک کرده

غالبانه سلوک میکرد - اگرچه سردار بمقتضای دور اندیشی مدارا

می نمود اما پس از وصول لشکر برای ^(۲) چوئی متصل کرده حوصلها

بتنگی گرائید - و نفاق بر ملا افتاد - انجام بزد و خورد کشید

دران جنگ سردار مذکور بزخم تیر و از بگوا^(۳) تنگ در گذشت

و انعم ما قبل *
* رباعی *

* هر کام که در جهان میسر گردد *

* هرگاه بپایان رسد ابر گردد *

* دایم نبود هیچ مراد بکمال *

* چون صفحه تمام شد ورق برگردد *

در حالت تحریر زمست خان عرف منور خان برادر علامتی

بهادر خان بفرجدار می کرنول نامور و اوقات بسر میبرد - با راقم

سطور آشنا ست *

* دلاور خان بهادر *

محمد نعیم بیومین پور دلاور خان عبد العزیز پسر میر

(۲) در [بعضی نسخه] برای چوئی - یا را چوئی باشد که جائی مشهور است

(۳) در [بعضی نسخه] و نعم ما قبل *

عبد الحکیم بن میر عبد الرحیم بن مولانا کمال نیشاپوری ست
 که با مولانا جمال جد عنایت الله خان برادر میشد - حسب اتفاق
 مولانا کمال از وطن برآمده در لاهور اقامت گزید - و در سنه
 (۱۰۱۱) هزار و یازده هجری در گذشت - مرقد او بیرون بلده
 مزبور در سرای حاجی سیاح است - میر عبد العزیز ابتدا نوکر
 دارا شکوه بود - چون روی ملازم پیشگی ببارگاه خلد مکان آردن
 بنابران شیخ عبد العزیز نام خود ظاهر نمود - سال هفدهم بخطاب
 دلار خان و بتدریج بمنصب در هزاری ترقی کرده بآخرت سرا
 شتافت - نامبرده بنابر مصاهرت عنایت الله خان بخطاب
 پدر مخاطب گشته در ابتدای جلوس محمد فرخ سیو برفاقت
 نظام الملک آصفجاه (که بنظم دکن مامور بود) وارد آن آلکا
 گردید - و پستتر بتجویز حسین علی خان امیر الامرا بفوجداری
 رایپور اختصاص پذیرفت - پس ازان همراه مبارز خان (که با وی
 سلف میشد) بجنگ آصفجاه کمر بست - و بعد کشته شدن او
 دستگیر شده دیرین روابط آصف جاه را بر سر مرده آورده
 پرداخت او بر روی کار آمد - بمنصب پفجهزاری متصاعد شد
 و در سنه (۱۱۳۹) هزار و یکصد و سی و نه هجری رخت بعالم
 بقا برد - طبیعت موزون و فکر درست داشت - نصرت تخلص
 میکرد - از دست *

* بیت *

* مژگان بهم نیاید دلدار بی نقاب است *

* کی خواب میتوان کردن در خانه آفتاب است *

پسرانش کلانی محمد دلدار خان مظفر الدوله بهادر انتظام جنگ
که در عمل نظام الملک آصف جاه بفوجداری سر می پرداخت
از چند سال چون تعلقه مزبور بتصرف مرهقه رفت پیش نظام الدوله
آصف جاه حاضر شده ببخشیدگی صوبجات دکن مامور است
و بر محرر سطور عاطفت دارد - در می دل دلدار خان - که فوجداری
(۲)
بسوابتن مضاف سرا داشت - پستر پیش نظام الملک آصف جاه
خود را رسانیده بمیر آتشی دکن سوافراز شد - سنه (۱۱۶۶)
هزار و یک صد و شصت و شش هجری در گذشت - هر دو
صاحب اولادند *

• دیانت خان •

میر علی نقی - خلف از جمند میر عبد القادر دیانت خان
است - که براستی و دیانت ثانی ائذین والد ماجد خود بود
و در دانی مهم سرکار پادشاهی راه مداهنه و مسامحه نمی پیمود
از آغاز سن رشد و تمیز بزیابت پدر گرامی قدر (که بعلاقه
دیوانی دکن اقامت گزین معمر سلطانی بود) دیوانی صوبه
خجسته بزیاد رو برآه می نمود - بیوتاتی بلده نیز بااصالت
انضمام یافت - در اوان شباب نشئه انتباه و آگاهی در سرش ریختند
شوق ارادت و انابت سر برزد - برهبری توفیق و قیادت سعادت

بخدمت واقف (موز بطون و ظهور میان شاه نور) که درویش بود
 دکان و دستگاه شیخی فچیده معجودانه و متوکلانه میگذرانید)
 پیوست - و عقد قلبی بارادش بر زد - در همان سن و سال بمیامن
 انفس آن بزرگ خود را از ملاحی و مذاهی باز داشته بدرخه اشغال
 این طایفه صافیه اشتغال می:گزید - و چون آن پیر نورانی بعالم
 جاودانی منزل گزید وافی عقیدت صافی اعتقاد مبلغ خطیر
 بر ترمیم و تعمیر مقبره از صرف نمود - و بوقف ضیاع و عقار
 رونق دیگر افزود - که الآن در فذی شهر نصارت بهر مزایه دیگر
 (که مطاف ادانی و اقامی و یزار و یتبرک به اهل آن بلده
 باشد) نیست - سوای ایام اعراس او و خلفایش (روزهای دیگر
 هم مثل چهار شنبه آخر ماه صفر مجمعه و هجوم از وضع
 و شریف میشود - و چون هر که از غربا بخدمتش می آمد
 در فاعوس بدستش میداد (که رفته بحمام غسل کند) ازین رو
 شاه نور حمامی میگفتند .

گویند این بزرگوار از نسب و قوم خود و وطن و پیدش خویش
 بهیچ یک اطلاع نداده - مگر بتخمین و قیاس از فاعوسی کلامش
 دریافته اند - که دولتمند زاده بود از سرزمین پوزب - و مریدانش
 برانند که زیاده بر عمر طبعی زندگی یافته - غریب تر آنکه سلسله
 بیعت خود هم ظاهر نکرد - بلکه از پیری و پیری حرفه بر زبان
 نهی راند - بمخلصان و محبان تلقین ذکر و ارشاد شغله میفرمود

پس از فوتش سلسله او جاری شد - خان صداقت نشان سید شهاب الدین نامی را (که از صوبه بهار بود - و مدتی بخدمتگذاری و پرستاری آن کامل الصفات قیام داشت) بجای نشینی تعیین کرد بعد ازو همشیره زاده اش سید سعدالله بجایش نشست - الحال پسرش سید قطب الدین مشهور بمیدان منجهای صاحب سجاده است - و در عین شباب بتجربید و عدم تاهل آماده - بعلوم نقای و عقلی شناسا - و بافادت طلبه توجه فرما - باکثری ماکات رغیه آراسته - سیمما بتواضع و حسن خلق بیش از بیش پیراسته *

بالجماع هم در عهد خلد مکان خان مذکور بدیوانی بیدر و بستر بدیوانی برهانپور سرافرازی یافته بافزدنی منصب و خطاب خانی اعزاز اندوخت - و دران هنگام (که خلد منزل بموکب فیروزی امن افزای ساحت دکن گردید) باستلام سده خلافت مطرح عواطف پادشاهی گشت - ازانجا (که جوان قوی هیکل نمایان و بجدوت طبع و رسائی ذهن باکثرفزون آشنا و در هر چیز صاحب اختراع و ابداع بود) بیودن حضور (که مشعر و مبشر ترقیات و مقدمه افزایش درجات است) مکلف شد - خان مزبور از وطن درستی بحسب جاه نپرداخته دل نهاد اقامت رکاب نمیشد - برخه کوتاه نظر بکج بینی و غلط حمی خویش گمان کیمیا سازی بدر برده بر زبانها افکندند - حتی بعرض پادشاه هم رسید - حال آنکه نه کامی دود از زیبق و کبریت بدماغش خورده - و نه

بوئی از مس و رصاص بمشامش رسیده - مگر گاهی برسم العاب
 و شگفت نمائی از تردستیها در شکن کاغذ روپیه تعبیه میکرد
 و بجانب دیگران کرده کاغذ بمردم نموده میگذاشت - و (روپیه
 بر می آورد - در بادی النظر بحضور حیرت می افزود - و همین
 قدر منشای شهرت و باعث گرفتاری او شد - که خلد منزل بوقت
 مراجعت از دکن او را با جبار و اکراه کشان کشان تا قریب آجین
 برد - قضا را درین ایام مرشد قای خان میرزا هادی (که از بنگاله
 آمده بدیوانی دکن سرافرازی یافته) چون دلش پابند آنولایت
 بود باستعفای خدمت جدید بحصول متمنای خویش کامیابی
 جست - مشارالیه را ذوالفقار خان امیرالامراء بدم التفات جان تازه
 در قالب آن شوق فرسوده وطن دمیده دیوانی مذکور را بزام والد
 خان مزبور (که بحراست قلعه ارک خجسته بنیاد می پرداخت)
 مقرر ساخته برغم خانخانان (که بیشتر باعث توقف بود) بتقریب
 نیابت پدر از پیشگاه سلطنت برخصمت موطن مالوف فائز
 و کامیاب فرمود - در اداتل عهد محمد فرخ سیر اهرام حضور
 بسته یکران عزیمت بره نوردی در آورد - حیدر علی خان خراسانی
 دیوان منصوب دکن (که در استقلال ثانی نداشت) در اکبرآباد
 دو چار گشته حسبالحکم پادشاهی همراه خود برگردانید - کارشهای

(۲) در [اکثر نسخه] آری و رصاص (۳) نسخه [ب] وطن (۴) در
 [بعضی نسخه] حیدر قلی خان .

بیجا بخاطر داشت - در همان ایام والد ماجدش و دیعت حیات
 سپرده بود - نواب نظام الملک فتح جنگ ناظم آندیار تجویر
 قلعه دارچی قلعه ارک بزام خان موسی الیه ارسال حضور نموده
 پس از پذیرائی دخیل کار گردانید - و بعد ازان (که امیر الامرا
 حسین علی خان ^(۲) ساحت برهانپور را مضرِب خیام فیروزی گردانید)
 هر طبق قرار داد برادر خود سید عبدالله خان دیوانی دکن را بخان
 مسطور تفویض فرمود - و باعزاز و اکرام موفور بذواخت - و بعطای
 خطاب دیانت خانی نام آور ساخت *

و چون عزیمت هندوستان نصب العین همت آن نوئین عظیم القدر
 گردید او را (که پهای عزل درآمده بود) طوعا و کرها همراه گرفته
 پس از خلع و قاع فرخ سیر بعطای دیوانی خالصه و منصب چهار
 هزاره بلند رتبه گردانید - از آنجا [که خان مشارالیه از سن سبا
 در خجسته بنیاد (که بنابر قرب معسکر پادشاهی حارسه پیش
 نداشته - و او هم بهاس بودن پدرش در حضور بیشتر مراءات
 می نمود) بمرجعیت و خود سری گذرانیده خوگر تبعیت و شناسای
 مزاجدانی نبود] چار و ناچار در استرضای سردار که گزیر نداشته
 می کوشید - اما بهواشی مطلق نمی ساخت - (آجه رتن چند
) که در مزاج هر دو مدار السلطنت جا کرده بود (غبار آلود
 کدورت شده کار شکنیها پیش گرفت - و آخرها بسعایم او پاره

خاطر هر دو سردار هم منحرف گشت - در آن اثنا نواب فتح جنگ عالم علي خان را از میان برداشته چون سروکارش با مثل امیرالامرا افتاده بود و در تحصیل زر و فراهم آمدن سپاه دست و پای میزد خواست مبالغه از متمولان شهر جبراً و قهراً بربستاند - برخی مشیران خیر خواه نظر بر جواز ضرر خاص بجهت اکتساب نفع عام از املاش عامه باز داشته بضبط خانۀ مشار الیه (که از دیر باز بخزان و دفائن متهم و مطعون خلأقی بود) رهنمونی کردند باقتضای وقت پسر کلانش را نظربند کرده ابواب تفحص و تجسس بر کشادند - و سراغ نا گرفته مدعیان کاذب بحفر چاههای خالی پرداخته خاک خجالت بر فرق سخن سازان ریختند - غیر از طلا و نقره حای و ادائی خانۀ او و خویشانند نزدیکش (که همگی بهفتاد هزار روپیه میرسید) دیگر سوای بدنامی و رسوائی طرفه نبستند - و طرفه آنکه چون امیرالامرا از هو مزاجی بهم رسانیده بود این حرکت را بر ساخت همدیگر محمول داشت *

خان مزبور خود نقل میکرد - روزی (که از کشته شدن عالم علي خان آگهی آمد) با مشار الیه هم بطریق استشارة مستفصل تدبیر و تدارک شد - بمقتضای موافقین خویش عرض کرد - که من مملی هندی سم - چون دست بزر سنگ بند بود بآهستگی باید کشید - اینجا خود سرنواب بند شده که ناموس اینجا سم - اکنون عجاله فرمان موافق داری بنام نظام الملک

فرستاده مهتمال باید نمود - و تلافی^(۲) و انتقام را برفاقو را گذاشت
نگاهی بجانب راجه رتن چنن کرده زهر خنن نمود - و گفت
زرها بهررب فرستاده ام - ازینجا تا دکن فوج در فوج طرفا قطار
خواهد بود - درازده هزار مشعاچی نگاهداشته دهی از قطره و پویه
نمی آسایم - و شب از روز نمی شناسم - خان مذکور گفت که
قوت و قدرت نواب بیش ازین است - اما درین ایلغار چه قدر فوج
همراه میرسد - و در اسب و آدم چه طاقت خواهد بود - چین ابرو
شده گفت - کمال سپاهگری مردن است ناچار هرگاه سردار
باین جرأت مثل هوش باختهای بے حوصله حرف زند - خان
مذکور جواب داد - فاذا عزمت فتوکل علی الله *

بالجمله پس از در افتادگی دوات سادات بسر التفاتی
اعتماد الدوله از پیشگاه جهانبانی بتفویض دیوانی ارثی رخصت
دکن یافت - و بادراک ملازمت فتح جنگ فائز گشته مشمول
الطاف بیکران آن نوین عظیم الشان گردید - و چون آن امیر
کبیر بمسند آرائی وزارت عازم حضور شد او را دخیل کار ماموره
نموده رتن و فتق محالات قبول خویش بر رای رزینش مفوض
فرمود - و بیش از پیش براعتبار و استقلال او افزوده باسترداد
زر مخصوبه خوشدل ساخت - و زبان باعتذار مافات برکشود - خان

(۲) نسخه [۱] تلافی انتقام را (۳) در [بعضی نسخه] خبرت - و در

مزبور التماس کرد که جای شکر است نه مقام شکایت - چه رفع
 تهمت چندین ساله مال داری بوجه وجیه بر روی افتاد - و الا
 خدا داند که با کدام ظالم آشفته سر از جبابره روزگار سروکار افتاده
 و بکجا کشیده - و پس ازان چون مزاجش مجبول خود رانی
 و خود سری بود با عضدالدوله عوض خان نایب صوبه دار دکن
 محبتها در نگرفت - و بکج دار و مریز میگذشت *

چون نواب فتح جنگ از هندوستان معارفت نمود عزیمت
 جنگ مبارز خان بمیان آمد - خان مذکور (که از راستی و درستی
 در اظهار حرف حق بے اختیار بود - و بزمانه سازی نا آشنا)
 بلا تعاشا نسبت بغی و بطلان بجانب خویش و حقیقت طرف
 ثانی بر زبان می آورد - لهذا باتهام توافق با مخالف شهرت گرفته
 نزدیک شد که آسیبه سترگ عاید حالش گردد - حلم و گذشت
 سردار بفریاد رسیده بعد فتح بعزل جاگیر و خدمت بسند افتاد
 مدتی منزوی و خانه نشین بود - بار دیگر آصف جاه بر سر
 مرحمت و عنایت آمده خواست بیحالی قبول و خدمت بر نواز
 عضدالدوله بکینه دیروینه بمخالفی پا افشوده از پرداخت احوالش
 بازداشت - اگرچه بدر استغنا و بے نیازی زده سماجت و ابرام
 شعار خود نساخت اما فکرزدگیهای بیکاری و بطالت آخرها
 به بیماری انداخت - در شهر رجب سنه (۱۱۴۱) یکهزار و یکصد
 و چهل و یک هجری بعالم بقا منزل گزید - هرچند بسختی

و درشتی مزاج اشتهار داشت و در کارهای پادشاهی براه صله رحم و مراعات آشنائی نمی‌شتافت و ابواب احسان و امتنان بر روی خلایق کمتر می‌کشود اما بدیانت و راستی یگانه عصر بود - و در پاس امارت و مرسومات تکلف نداشت - بعجزه و مساکین پوشیده و پنهان خیرات و مبرات می‌کرد - و با آنکه علوم درسیه کمتر در زبده نسخ سلوک و حقائق خصوص تفاسیر ارباب تصوف و واجید بهیار دیده قال محققانه داشت - اجتناب از مناهي میکرد - اما بظاهر اعمال کمتر همت می‌گماشت - و بمشائخ حال چندان نمی‌گرائید - بکثرت اشتها زبان زن خاص و عام بود اگرچه طعام آنقدر نمی‌خورد اما تفکله و تنقل بفواکه و لبوب بسیار می‌نمود - توانا هیکل قوي قوت بود - و در برق اندازی و تیراندازی حکم انداز - و بشکار و سیر و آماج و گوی شیفته و شناسا - نزدیک بکند هیللی (که موضعه سمت سه کرده شهر) مرغزاره از زین العابدین خان خوانی مشهور بود - ابتیاع نموده باغی طرح انداخت و نارجیلستان بر ساخت - زمانه بانداز متمذایش مساعد نگردید و الا میخواست مبلغهای خطیر صرف نماید - الآن وفور نارجیل سبز دران معموره از همان جا سمت - پسر کلانش میرک محمد تقی خان - که در کوچک دلی و یار باشی بی همتا در محبت دوستی بی تکلفی یکتا بود - مدتها به بیوتاتی بلاد خجسته بنیان

قیام داشتم - پس از ارتحال پدر^۱ مشمول عنایت نواب آصفجاء
گرددیده بغور دیوانی دکن و خطاب وزارت خان و منصب دو هزار
پایه خویش بلاذ تر افراخت - در سال شانزدهم محمد شاهي شی
منصبدار دیوانه وش تبه اندیش جذون آشفته افلاس زده عن لاشی
شمشیر حواله کرد - بسر بینی خورد - جراحت کرد - و زود ملتئم
شد - اما ازان روز در مزاجش شورش و سورتی احداث یافت - و عذر
بجانب دیگر تافت - مردم خانه جنگ نگاهداشته اندیشهای دور از کار
سر بباد ده پیش گرفت - هر چند عقل رسا و فطانت پا بر جایش
مقتضی این خام خیالیه نبود اما تقدیر چیرگی نمود - خود را
بصده کشی و سرداری کشید - و از نواب نظام الدوله بهادر دام اقباله
صاحب فوج شده بجانب دهادر و دهاراسین شتافت - و پا
از جاده سلامت فرا تر گذاشته با عدم اسباب خودسری و فقدان
قدرت و اقتدار با هر کس تبه رائی سر میکرد - و بقباحث آن
نمیرسید - همان ایام در حوالی (ریزپور) بملازمت نواب معزی الیه
(که عزیمت فرمای حیدر آباد بود) پیوست - قضا را شانزدهم

ذی الحجه سنه (۱۱۵۱) یکهزار و یکصد و پنجاه و یک هجری
(که شهنشاه معظم نادر شاه بدھلی آمده قتل عام فرمود) سپاهی
اجل گرفته از متعینه بے اعتدالی نموده جمدهرے حواله کرد
یکم از حضار پیشدستی نموده او را از هم گذرانید - جمعه

سپاه پیشه بهم قوه‌ی و خویشی مقتول پیرخاش برخاستند - ازان
 میان شوره پشته چند بخیمه اش در آمدند - و بیک چشم زدن
 بصد ضرب شمشیر پاره پاره کردند - آن بیخبر (که تا اینجا گمان
 نداشت) بحیرانی در شده دست بالا نکرد - و داد مظلومی
 داد - دو پسر غیر ملتجی او دران زد و خورد مردانه بکار آمدند
 دیگر از رفقا و ملازمان او هیچکس را دست بکار نرسید - و از سران
 و سرداران (که در فوج فراهم بودند) اصلاح و اعانتی سر نزد - گویا
 همه خواهان این امر بودند - آنچه شد بخواهشها شد - افسوس
 که بمرگ او مرز جوششها و حلاوت صحبتها از دل دوستان یکباره
 بدر رفت - اولادش بسیار ماند - پسر دوم میر محمد مهدی
 خان مرحوم است - صاف دل نیک نیت و متدین خدا ترس بود
 و با تقید و احتیاط در امور معاش موفق و مخیر بود - چون
 دیوانی دکن برادر حقیقی او وزارت خان شهید تفویض یافت
 بیوتاتی بلده نامزد او شد - سال پانزدهم جلوس محمد شاهي
 در سن سی و هفت سالگی ازین حضرت کده آرزو شکن بنده زندگی
 بر بخت - و داغها بر دل اخلاص مذدان گذاشت - در حالت تحریر
 دیگر پسر میر محمد حسین خان ظرف الطاف آصفجاهی ست
 و بدیوانی ارثی و دیوانی سرکار آن نوین عالی جاه سرافراز
 دیانت را (که بمیراث یافته) بکمال دارد *

• دهیراج راجه جیسنکجه سیوانی^(۲) •

پدرش بشن سنگه نبیره زاده میرزا راجه جیسنکجه است
 بجیسنگه نام داشت - بعد فوت پدر سال چهل و چهارم جلوس
 خلد مکان از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 و خطاب راجه جیسنکجه و برادرش بزام بجیسنگه امتیاز
 یافتند - سال چهل و پنجم همراه اسد خان بتسخیر قلعه سخرلنا
 عرف کهلنا نامزد گردید - و در گرفتن^(۳) قلعه مذکور روزیورش
 کارهای دست بسته ازو بوقوع آمد - در جلدوی آن از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزار و سوار ترفع جغت - پس از
 ارتحال آن پادشاه بهمراهی محمد اعظم شاه از دکن بهندوستان
 رفت - و روز جنگ با بهادر شاه در طرح دست چپ بود - گویند
 همان روز داخل لشکر خلد منزل گردید - ازین جهت سقوط در
 اعتبار او راه یافت - برادرش بجیسنگه (که بهمراهی خلد منزل
 اختصاص داشت) بمنصب سه هزار و سوار افزوده با او بر سر
 آنبیر بمذاقشه برخاست - پادشاه (که شیوه خاطر داری همه کس
 منظور داشت - و دل شکنی هیچ یک نمی خواست) آنبیر را
 در سرکار ضبط نموده سید حسین خان باره را بفرجداری آنجا
 مقرر ساخت - و چون بعزیمت مقابله کامبخش متوجه دکن گردید

(۲) در [بعضی نسخه] سیوانی (۳) در [بعضی جا] کهلنا آمده (۴)

در [اکثر نسخه] گرفتن ریونی قاعه مذکور •

اد از اثنای راه بتقریب شکار رفته ضروریات را همراه گرفته و خیمه و بار بردار گذاشته باتفاق راجه اجیت سنگه بوطن شتافت و با سید حسین خان بارهه مذاقشه برپا کرده مکرر بجنگ پیش آمد - تا آنکه خان مزبور بقتل رسید - و چون خلد منزل از دکن مراجعت نمود خانخانان را شفیع ساخته سر سواری ملازمت کرد - و بوعده اینکه بعد دو ماه خود را برساند رخصت وطن شد - در عهد فرخ سیر بقطاب دهیراج مخاطب گشته سال پنجم جلوس به تنبیه چورامن جات (که مکرر مصدر انواع فساد گردیده بود) نامزد شد - و پستر سید خانجهان بارهه خالوی قطب الملک و حسین علی خان با فوج علیحده نیز باینکار مامور گردیدند - و مقدمه چورامن باستصواب سید خانجهان انفصال یافته نامبرده بدولت ملازمت پادشاهی پیوست - و درین معنی اصلا استصواب و اطلاع راجه درمیان نبود - اگرچه راجه سکوت کرد اما بر طبعش خورده در خدمت پادشاه دامن زن آتش ناخوشی و سعایت سادات گشت - و باشتهاز این معنی صفائے که با سادات نداشت برهم شد - اواخر عهد پادشاه مذکور (که او در حضور بود) سادات تکلیف بر آردنش نمودند - او نیز فرصت غنیمت شمرده بر طبق حکم بآنبیر رفت - و در قضیه نیکو سیر متهم بجانب اری او گردیده آخر بدر التجا زده با سادات صفا حاصل نمود - پس ازان (که مقدمه سادات برهم خورده مانع در میان نماند) اوائل

سلطنت فردوس آرامگاه بحضور رسیده مشمول گوناگون عواطف گردید - و بهتر بهم چو زامن جات تعیین گردیده باخراج او از مسکن و تسخیر تهنات پرداخت - و سال (۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری از تغیر محمد خان بنگش بصوبه دارمی مالوه چهره امتیاز برافروخت - و سال (۱۱۴۸) هزار و یکصد و چهل و هشت هجری بدرخواست او صوبه دارمی مزبور بوساطت خاندوران بباجیرا مرهته مقرر شد - نامبرده مدتها زندگی نموده آخر بچنگ اجل گرفتار گردید *

گویند سیر تدبیر بود - و با علوم ریاضی آشنا - متصل آنبیر بلده جدید عمارت کرده بجای نگر موسوم گردانید - بدرستی داکین و پهنائی راسته و بازار یادگار روزگار است - بیرون بلده مذکور و بلده شاهجهان آباد هر دو جا مبالغ کلی صرف نموده کارخانه رصد برپا ساخت - چون برای اتمام کار رصد سی سال (که مدت تمام دوره زحل است) میباید و شمع زندگیش پیش از آن خاموش گردید عمل رصد ناتمام ماند - بعد فوتش پور او ایشور سنگه بجای او نشست - و پس از دسرسش پرتی سنگه بعضی محالات تعلقه اینها بتصرف مرهته درآمده - برخی اماکن پادشاهی بدست اینها ست - در حالت تحریر پرتاب سنگه برادر پرتی سنگه بر وطن قابض است *

* حرف الذال *

* ذوالقدر خان ترکمان *

(۲)

پیری آقا نام - از منصبداران متعینه کابل است - سال یازدهم جلوس فردوس آشیانی چون علی مردان خان قلعه دار قندهار از دای ایران توهم بهم رسانیده ببارگاه سلطنت ملتجی گردیده بود سعید خان صوبه دار کابل حسب مروضی پادشاه او را جهت دریافت احوال پیش خان مزبور فرستاد - او در آنجا شتافته با عریضه علی مردان خان مصحوب کمان او معارفت نمود و در اکبرآباد بملازمت پیوسته از اصل و اضافه بمنصب هزاره پانصد سوار فرق عزت برافراخت - و چون پس از آمدن علی مردان خان ایالت کشمیر تعلق بار گرفت ذوالقدر خان داخل تعیناتیان صوبه مذکور شده سال سیزدهم حسب التماس خان مزبور باضافه یکصد سوار اختصاص گرفت - و پسترد در ایامی (که کشمیر مورد ریایات سلطنت گردید) او از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار و عذایت اسپ سرمایه شادکامی اندوخت - سال چهاردهم باضافه دویست سوار و سال پانزدهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و ششصد سوار سرمایه کامرانی براندرخت پسترو هراسم غرین یافته سال هفدهم بعطای علم لوای امتیاز

برافراشت - سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش (که بتسخیر
 بلخ و بدخشان مقرر شده بود) بدان صوب شتافت - سال بیستم
 با خیول و جمال نذر محمد خان معاودت نموده سعادت زمین بوس
 دریافته بقلعه دارئی کابل و ضبط بنگش پایان ضمیمه ضبط بنگش
 بالا (که بار از سابق مقرر بود) و از امل و اضافه بمنصب
 دو هزار و پانصدی و مرحمت اسپ با زین نقره سر بلندی
 پذیرفته معه پانزده لک درپیه روانه بلخ نزد شاهزاده محمد
 ادرنگ زیب بهادر شد - سال بیست و یکم چون شاهزاده ازانجا
 روانه هندوستان گردید او را بهمراهی خزانه رکاب تعیین نمود
 و در عبور کتل مکرر با هزاره و المانان پای نزاع بمیان آمد
 او برسم جانبازان در حفظ خزانه کوشید - و پس از ملحق شدن
 بهادر خان روهله (که چنداول بود) بسعی او خزانه بکابل رسید
 و در همان سال مطابق سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت هجری
 بعالم عقبی خرامش نمود .

* ذوالفقار خان قرامانلو *

خانلر نام - پسر ذوالفقار خان برادر خرد فرهاد خان قرامانلو است
 که از امرای عظیم الشان شاه عباس ماضی بود - فرهاد خان در سنه
 (۱۰۰۷) هزار و هفت هجری در جنگ دین محمد خان اوزبک
 بهراری شاه بارجود جلادت و مردانگی بین الاقران تهمت زده
 گریز شد - شاه گمان غدری بار بهم رسانید - اگرچه از دانهائی

و روزگار خوردگی او بعید می نمود [که با این همه مرتبت و جاه
(که بدولت شاه یافته) طریق کافر نعمتی سپرد] اما چون بر شاه
تحقیق گرفت آله دردی خان با بعضی غلامان بقتل او مامور گشت
چون خان مزبور بخانه اش رفته دست بمیانش زد و خنجر از غلاف
کشید او دانست که رنگ چیست - همین قدر بترکی گفت - که
سلمی اولدی - یعنی کار چنین شد *

پس ازان (که فرهاد خان کشته شد) ذوالفقار خان (که
امیرالامرائی آذربایجان داشت - و در حضور بود) بکمال اضطراب
خود را بدولت خانه رسانیده مترصد قتل نشست - چه گمان
نداشت که ادرا زنده گذارند - شاه مشمول الطاف ساخته خلعت
(۳) عزایت مرحمت فرمود - او عرض کرد هرگاه فرهاد خان مستحق
قتل شده بود چرا این خدمت به بنده مرجوع نگردید - بعد ازان
(که ذوالفقار خان در بیگلربیگی گرمی شروان استیلای تمام یافت)
برخی حکام داغستان ازو رمیده خاطر گشتند - در سال (۱۰۰۹) هزار
و نه هجری شاه ایران از قشلاق قراباغ قرچقا بیگ را (که از مقربان
(۴) آن سلطنت بود) بشروان فرستاد - که با ذوالفقار خان و امرای
آن حدود اتفاق نموده بارسال استمالت نامها خاطر وحشت گرایان را
مطمئن ساخته بر مهاک دولتخواهی ثابت دارد - و هرکه از آنها

(۲) نسخه [۱] تربیت و جاه (۳) نسخه [ج] خلعت مرحمت عزایت

فرمود (۴) نسخه [ج] قرچقا بیگ .

سرکشی پیش گیرد سزای آن دز کفارش گذارد - چون قرچغا بیگ بدان حدرد پیوست ناگاه حکم قتل ذوالفقار خان بے سببی ظاهر از جانب شاه نافذ گردید - قرچغا بیگ ببهانه آنکه رقیه از وای نعمت رسیده بخیمه ذوالفقار خان رفته خلوت نمود و با چند نفر غلام (که همراه داشت) او را از چپ و راست ^(۲) ته شمشیر گرفته بقتل آورد *

آنچه مردم ظاهر بین سبب قتل تفرس نمودند غیر از رضاجویی حکام داغستان امری دیگر نبود - این وجه بسیار بعید از مراتب حزم و هوشیاری ست - شاید بد اخلاصی او هم بر شاه متحقق شده باشد - اگرچه مزاج اکثر سلاطین مغویه مجبول بصفاکی و بیباکی بود خصوص شاه عباس ماضی که بسکه بے اعتدالی ^(۳) و شوخی از طوائف قزلباش مشاهده کرد - و کار بجائے رسید که سلطنت ایران از انتظام افتاد - شاه باندک وجه عمدهای دولت را از پا در آورد - و این شیوه ناستوده را باعث قوام جهانداري پنداشت - و لهذا عرش آشیانی در تحذیر سفک دماء مکرر بمبالغه بشاه برنوشت - که در آئین سلطنت و قانون نصفت بدن و زندان را ازان جهت مستحسن داشته اند که عیار شور بختان فتنه انگیز گرفته شود - چه آدمی طلسمی ست بدیع نما - و معمائے سمع بس مشکل کشا - بیک ناخوشی (که

از بظهور آید) بعدم نباید فرستاد - که این بذای عالی نهاد
 جز بدست قدرت ایزدی تعمیر نیابد - بذابران دانش پیشهای
 انتظام بخش در انعدام و انهدام این کاخ والا اساس سرعت
 مستحسن نداشته اند *
 * مصرع *

* که نتوان سر کشته پیوند کرد *

بالجمله بعد کشته شدن ذوالفقار خان چون تفرقه بواماندهای
 او راه یافت و شاه چندان التفات باحوال آنها ننمود خانلر
 از ایران فرار گزیده در آخر سلطنت جنت مکانی بهزد آمده
 دولت بندگی دریافت - و صبیح صادق خان یزنه یمین الدوله
 بدر منسوب گشت - در سال ششم شاهجهانی بخطاب موزنی
 سرمباهات برافراخت - و بمرو ايام بمنصب سه هزاره چهره
 کامیابی افروخت - در آخر عهد آن پادشاه والاهاء برسم گوشه نشینی
 در پتنه اقامت ورزید - چون شاهزاده شجاع از جنگ کهجوه
 فرار نموده بدان بلده درآمد بعنف و تکلیف دخترش را برای
 سلطان زین الدین مهین خلف خود خواستگاری نمود - و در
 سال دوم عالمگیری سنه (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجری بمرض
 مزمنه (که علت انزای او بود) بساط هستی در پیچید
 در نغمه فیهی و گویندگی و سازنوازی بطور ولایت مهارت تمام
 داشت - و در این امر از گویندهای زبردست ایران گوی سبقت

می ربود - خلف الصدق از اسد خان امیرالامرا سم - که احوالش
عاییده رقم پذیر خامه گشته *

* ذوالفقار خان *

محمد بیگ - نوکر عمده ایام شاهزادگی خلد مکان اسم
و بمیرآتش سرکار آن شاه والا جاه اختصاص داشت - چون رایت
عزیمت شاهي بقصد انتزاع سلطنت از برهانپور بصوب مستقرالخلافه
برافراخته گردید از بختاب ذوالفقار خان ناموری اندوخت - و در
جميع معارك و غا و مهالك هيجا! مقدمه الجیش بود - و بهراولی
هراول رایت مبارزت باوج دلادری می افراخت - در جنگ مهاراجه
جسونت چون سران عمده راجپوتیه جلو ریز بتوپخانه عالمگیری
پیوسته گرم ستیز گشتند از انجا (که هجوم آن جلالت کیشان افزون
بود) مرشد قلی خان میر اهتمام توپخانه پدایمردی و پردلی
راه جانفشانی پیمود - و ذوالفقار خان بآئین دلادان ناموس جوی
هذدوستان (که چون کار جنگ دشوار شود از اسپان پیاده شده
دل بر هلاک می نهند) از اسپ فرود آمده با معدود پای
هممت استوار ساخت - و گل زخمی چند از شاخسار تهور برچید
آن بیباکان از گذشته بهراول در آویختند - و از آن جهت او
از آسیب هلاک ایمن ماند - و در روز صف آرائی دارا شکوه چون او
بخلاف قاعده دانان کارزار ترتیب افواج را برهم زده از توپخانه
گذشته پیش آمد یسل جرانغار و برانغار طرفین برهم خورد

و بهیارے از سرداران موکب آن هزیمت نصیب راه عدم پیمودند
 ذوالفقار خان مساعدت وقت دانسته اسپ جلالت برانگیخت
 و با کمال دلادری بر قواش تلخت - بنابر حرارت و حدت (که
 بر جوهر هوا باقصای اقصای غایت مستولی گشته بود) بے سعی
 سهم و سدان اکثرے جان بهادم لذات سپردند - دارا شکوه ناچار
 رو بفرار آورد - خان مذکور درین معرکه نیز زخمها برداشت - و پس
 ازان (که ظاهر مستقر الخلافه از نزول عالمگیری نصارت پذیرفت)
 بعد آمد و شد نامه و پیام و خواهش ملاقات و مبالغه در طلب
 از جانب اعلی حضرت و اظهار شوق ملازمت و تحریر معذرتها
 ازین طرف پرتو وضوح تافت^(۲) - که محمد ادراک زیب بهادر
 بنابر دسوسه ادراک ملازمت پدر بخود نمی تواند قرار داد
 اعلی حضرت بمراءات مراتب تیقظ و احتیاط باستحکام برج و باره
 قلعه پرداخت - و یکباره پره از میان برداشته شد - ذوالفقار خان
 با بهادر خان بشاره عالمگیری بآهنگ محاصره هنگام شب بپای
 قلعه رسید - بواسطه متانت حصار صورت افتتاح در مرات خیال
 جلوه گر نمی گردید - در پناه جدار و اشجار حوالی آن قرار گرفته
 و از طرفین صحبت تیر و تفنگ بمیان آمد - هرچند احشام قلعه
 بجان فشانی و جانپاری کمر همت بر بستند اما امرا و منصبداران
 از غردایی و نمکخرا می براه دریچه آب دریا بدر زده داد ناسپاسی

و حق ناشناسی دادند - اعلیٰ حضرت از مشاهده ناسازی زمانه دیگر باره فاضل خان را فرستاده بخط خاص نوشت - امری (که فوق تصور بود) در داد - الحال چشم از حقوق ابوت و تربیت نهوشدند - و کار منافعی حفظ سلطنت چندین ساله (که ططنه عظمیت و شکوه آن در ساحت زمین و زمان پیچیده) بعمل نیارند - شاهزاده در جواب این منشور معروض داشت - که همواره بر جاده عبودیت مستقیم بوده ام - لیکن از ظهور سانحه (که بارادۀ لم یزای صدر یافت) مغلوب و اهمه گشته جرأت آن نماند که بملازمت برسد اگر مرید نوازی فرموده حراست مداخل و دروب قلعه بمردم من اختصاص یابد بجمعیت خاطر باستانبوس میرسم - با آنکه این امر دور از مصلحت بود اما بغلبۀ تقدیر اعلیٰ حضرت قبول فرمود - پانزدهم رمضان سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری سلطان محمد با ذوالفقار خان داخل قلعه شده دروازهها بضبط خود در آورده مردم پادشاهی را بدر بر آوردند - و بیست و یکم ماه مذکور (که از سال سی و دوم جلوس سه ماه و چند روز گذشته بود) آن پادشاه عاقبت محمود را بے اختیار مطلق گردانیده از درجۀ اعتبار ساقط و هابط ساختند - ذوالفقار خان (که بافزایش اخلاص و دولتخواهی سرآمد بدهای عالمگیری بود) بمنصب چهار هزار و در هزار سوار و عطای نقاره و انعام شصت هزار رزپیه کامیاب ارجمندی گشته بحفاظت اعلیٰ حضرت

و حراست قلعه آگره مامور و منکوم گشت - و هنگامی (که انتهای
 الیه عالمگیری از دهایی بمقابل و مصاف شجاع تصمیم یافت)
 خان مشار الیه حسب الحکم قلعه را برعد انداز خان سپرده
 با یک کرد در پی و برخی اشرفی از خزانه عامره آنجا برداشته
 با توپخانه و همراهان خویش راه آله آباد گرفته پیدایش شاهزاده
 سلطان محمد (که برسم منقلا پیش شتافته بود) پیوست - و پس
 از تسویه مغوف و استعمال رماح و سیوف شجاع بسیاری را
 بکشتن داده رخسار همت را غبار آلود هزیمت ساخت - ذوالفقار
 خان نیز با معظم خان بهمراهی شاهزاده سلطان محمد در تعاقب
 آن مرحله پیمای وادی فرار تعین گشت - و بعد ازان (که بمرافقت
 سده سالار بمراسم تکامشی پرداخته هیچ جا شجاع را مجال اقامت
 و درنگ ندادند) از تانده (که بنگاه خود ساخته بود) آواره
 جهانگیر نگر گردید *

درین هنگام ذوالفقار خان (که از مدتی کوفته صعب طاری
 شده و عارضه بامتداد کشیده از غلبه ضعف و شدت آزار نیروی
 سوار و تردد و طاقت رفاقت عساکر قاهره نداشت) بذابر
 امتدعایش از پیشگاه خلافت طالب حضور گشت - از معظم خان
 مرخص شده بمعظم نگر آمد - و از آنجا روانه درگاه معلی گردید
 در راه مرضش اشتداد نموده در ماه شعبان آخر سال دوم سنه
 (۱۰۷۰) هزار و هفتاد و هجری با کبرآباد رسیده جهان گذران را

وداع نمود - پسر نداشت - بعد فوتش در سال سیوم محمد امین بیگ خویش او از ایران دیار آمده احرار دولت ملازمت پادشاهی نموده بعطای خسرانه کامیاب گشت *

* ذوالفقار خان نصرت جنگ *

محمد اسمعیل نام - پسر اسد خان آصف الدوله است - در سنه

(۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت از بطن مهر النساء بیگم دختر

آصف خان یمین الدوله تولد نمود *

۱۰۶۷

* ع *

* زبرج اسد رو نمود آفتاب *

تاریخ است - سال یازدهم عالمگیری بمنصب سه صدی

نوسر افزا شد - و در سال بیستم با صبیۀ شایسته خان امیرالامرا

کدخدا گشته بعزایت اضافه و خطاب اعتقاد خان امتیاز یافت

و سر آغاز سال بیست و پنجم (که رایات پادشاهی از اجمیر بعزومت

دکن باهتر از آمد - و جملة الملک اسد خان را بهمراهی سلطان

محمد عظیم در اجمیر گذاشتند) اعتقاد خان نیز بتعیینائی آنجا

کمر امتثال بر بست - و در سیزدهم ذی القعدة بر سر فتنه پڑوهان

رائهور (که در میرتھے فراهم شده شور افزا بودند) تاخته آویزش

سخت نمود - و پانصد کس مخالف را با سونک^(۲) و سانولداس

و دیگر عمدهای مهاراجه جسونت متوفی (که مصدر فتنه و فساد

بودند) علف تیغ بیدریغ ساخت - و باضافه نمایان ناموری

اندوخت - و در سال سیم از تغیز کامگار خان بدادرنگی غسل خانه
مقرر گردید - و پیش از دستگیر شدن سنبها بتسخیر قلعه (اهیری
موطن و بنگاه زه و زاد او) رخصت شد - پانزدهم محرم سنه
(۱۱۰۱) یک هزار و یکصد و یک آن قلعه فلک شکوه را برگرفت
و پسران سنبها را با جمیع ناموس او (از مادر و دختر) باسیری
در آورد - و از پیشگاه خلافت بمنصب سه هزار و دو هزار سوار
و خطاب ذوالفقار خان علم اعتبار افراخت - و سال سی و پنجم
در جایزه فتح قلعه نرمل بمنصب چهار هزار و تحویل افتخار
نمود - و پس ازان بمهم قلعه چنچی (که راما برادر سنبها آنجا رفته
زیاده بر صد هزار کس از سوار و پیاده فراهم آورده بود) دستوری
یافت - خان تردد کیش بسرعت شتافته قلعه را گرد گرفت - اما
بجای گرانج غله و انبوهی اشقیا پای استقامت نتوانست استوار
کرد - بماصله دوازده کرده برخاسته آمد - پادشاهزاده کام بخش
با جملة الملک کمک تعیین گشت - ذوالفقار خان مراسم استقبال
بجا آورد - لیکن میان شاهزاده و جملة الملک نفاق و ناخوشی بمرتبه
رسید که کام بخش برغم اسد خان برام راجه پیغامهای مخفی
و پنهان در میان آورد - و خواست بقلعه در رود - جملة الملک
امرا را با خود متفق کرده پادشاهزاده را نظربند ساخت - ذوالفقار
خان تهانه داران در قلعه را دفعه واحده برداشته ببنگاه طلبید
غنیم چیره گشته بمقابله برآمد - اسد خان بمحافظت شاهزاده

و بنگاه پرداخت - و ذوالفقار خان در مورچال ببرد داشتن توپها
و مصالح قلعه گیري در ماند - اشقيا بر اسمعیل خان مکها (که
عقب قلعه تهانه داشت) هجوم آورده زخمی ساخته دستگیر کردند
طرفه هرج و مرج پدید آمد - ناچار ذوالفقار خان توپهای کلان را
میخ زده (رانۀ بنگاه گشت - رام راجه و سزئای کهور پره^(۲) با یک
حشر برور یختند - ستیز و آریز عظیم رو داد - خان جلالت نشان
(که زیاده بر دو هزار سوار نداشت) پای ثبات افشوده داد پردلی
و بهادری داد - و کم کسی از بهادران جان بناموس ده ماند که
از شاخسار مردانگی گل زخمی نچید - آخر غنیم را آواره دشت
هزیمت ساخت - و مظفر و منصور ببنگاه رسید *

چون اسد خان با پادشاهزاده (رانۀ حضور گشت مکرر میان
رام راجه و ذوالفقار خان آریزشها واقع شد - هر مرتبه فتح و نصرت
قرین حال خان نصرت نشان بود - چون تعط و غلا دران ضلع
شکیب ربا گردید صلح گونه کرده بملک پادشاهی بر گشت
و چهار ماه توقف گزیده باز بمحاصره قلعگیان پرداخت - و عرصۀ
فراغت برانها تنگ ساخت - سال سی و نهم از پیشگاه خلافت
بمنصب پنج هزاري چهار هزار سوار و خطاب نصرت جنگ
مورد نوازش گردید - ششم شعبان سنه (۱۱۰۹) یکمزار و یکصد
و نه هجری سال چهل و یکم حصن حصین چنچی (که مشتمل

است بر هفت قلعه رمینه بر جبال شامخه - و از سایر قلاع و اقطاع
 آن ضلع بغزونی ارتفاع و فراوانی اسباب نبود برتری داشت)
 بنیروی پردلی و جلادت بجبر و قهر مفتوح ساخت - و بتسمیه
 ۱۱۰۹
 نصرت گدده امتیاز گرفت . قلعه چنچی مفتوح شد تاریخ آن گردید
 و راما از مشاهده جیوش نصرت خروش چنان مغلوب رعب
 و هراس گشت که زنان و اطفال را گذاشته بآسیمه سری تپه فرار
 بجای ادبار سپرد - یکصد قلعه خرد و بزرگ (که عبارت از ملک
 کوناک باشد) با چندین بنادر فرنگ ضمیمه ممالک محروسه
 گردید - و زمینداران پر زور حلقه اطاعت در گوش کشیده
 پیشکشهای لایق ارسال داشتند - نصرت جنگ باضافه هزار سوار
 از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار امتیاز یافت
 و در سال چهل و ششم از انتقال بهره مند خان بخدمت والای
 میربخشگری سر مباحات افراخت - اما همواره به تنبیه اشقیا
 بگشت و راکشت ملک مامور میشد - و در سال چهل و نهم
 (که ایام محاصره قلعه واکنیره موسوم برحمان بخش خیل
 امتداد کشید - و از پریا ^(۲) نایک نگهبان آندژ شوخی زیاده سرزد
 و مرهقه را بکمک طلبید - و آنها حوالی و اطراف لشکر را
 بتاخت و تاراج در گرفتند) ذوالفقار خان بمحلت تمام طالب حضور
 گشت - گویند چون متصل رسید پادشاه بدستخط خاص نوشتند

که ای یاری ده بیکسان زود خود را برسان - فی الواقع بعسی و کوشش بهادرانه او به سرعت صورت فتح نمایان گردید - و ازین کار دست بهسته طرفه تخفیف بمردم اردو (که از قطره و تردد هر روزه بجان آمده بودند) رو داد - از برنا و پیر تحسین و آفرین نصرت جنگ بگوشها میرسید *

یکه از باریابان حضور باشاره برخه اهل عناد بیادشاه عرض کرد - که همه مردم لشکر لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار ورد کرده اند - چون مزاج پادشاه نازشکن و منت گسل بود برغم او بامرای تورانیه اضافه داده او را بعزایت شمشیر و خلعت فقط دلخوش ساخته بکشایش بعضی قلاع و تنبیه غنیمت رخصت فرمودند آخرها بمذنب ششزاری شش هزار سوار رسید - پس از انتقال خلد مکان پادشاهزاده محمد اعظم شاه ببحالی میر بخشیکری اعزازش افزود - و در جنگ بهرادی شاهزاده بیدار بخت (که مقدمه الجیش پدر بود) مقرر نمود - اما درین جنگ تردد از ذوالفقار خان واقع نشد - بلکه بیشتر خود داری و گران پائی کرد چون شاهزاده با اکثر سرداران نامی جان در باخت زخم کم نمای تیر بر لب ذوالفقار خان رسیده بود - دید کار از دست رفته با جمعی از معرکه برآمده نزد پدر بگوالیار شتافت *

گویند دران وقت بمحمد اعظم شاه گفته فرستاد - که امثال این قضایا سابق هم گذشته - سرداران تقاضای وقت را از دست

نداده اند - خود را بکناره کشیده بتدارک باید پرداخت
پادشاهزاده شیردل بر آشفته گفت - بهادر می شما معلوم شد
هر جا خواهید جان بسلامت برید - من میدان را نمی گذارم - القصه
بهادر شاه (که حلم مجسم و کرم مصور بود) بعواطف و اکرام بیکران
ذوالفقار خان را بمنصب هفت هزاره هفت هزار سوار و خطاب
مصمم الدوله امیر الامرا بهادر نصرت جنگ مفتخر ساخت
و صوبه دار می دکن نیز ضمیمه بخشیدگري فرمود *

* الله الله این چه فضل است و کرم *

* مجرمان را ساخت لطفش محترم *

چون ذوالفقار خان عداوت و نفاق هم چشمی با منعم خان
خانخانان قایم داشته همیشه نبرد کجروي با وی می باخت
هر چند که خانخانان مرد زمانه دیده متحمل بود و بیشتر بتغافل
گذرانیده مراعات قدیم از دست نمیداد اما بذخوشیها صوبه
خاندیس و پایان گهات برار را بضابطه ابتدای تسخیر (که
مرشته آن داخل هندوستان بود) از دکن برآورد - بعد فوت
خانخانان پیغام وزارت بنصرت جنگ شد - خواست که وزارت
با خدمات سابق بدست او باشد - بذا پدر التماس نمود - پادشاه
از فرط مردت و حیا (که فطری و جبلی داشت) جمع چنین
خدمات خلاف قاعده دانسته بیاس خاطر از وزارت بدیگر

هم مقرر نکرد - و پس از فوت خلد منزل در لاهور از جانب
 عظیم الشان نسبت بخود غدری دریافته با جهاندار شاه
 نخستین پور خلافت (که از سابق با او اخلاص مند تر بود)
 پیوست - و برادران دیگر را نیز بدو متفق ساخته با عظیم الشان
 (که بکثرت خزائن و بسیاری سپاه و رجوع مردم بر برادران تفوق
 و برتری داشت) بجنگ در آورده لوای فتح و نصرت افراخت *

گویند نصرت جنگ بدستان سرانی و فریب طرازی رفیع الشان
 و جهان شاه را بتقسیم مالک راضی ساخته با جهاندار شاه
 یکجهت و یکدل گردانید - و از هر سه قرار وزارت بدام خود گرفت
 میگفت که جمع سه پادشاه اینهمه مستبعد نیست - اما یک وزیر
 در سه پادشاه غرابت دارد - چون از طرف عظیم الشان (که بقوله
 کشته شد - یا بگولۀ پرید که اثری ازو نیافتند) خاطر را پرداخت
 با جهان شاه (که برادر کوچک بود - و بجرأت و غیوت از همه
 بیشتر) پیغامها در میان آورد - گویند درلتخواهان او بگرفتن ذوالفقار
 خان اشاره کردند - خان مذکور متغرس گشته از رفتن متقاعد
 گردید - و آخر تقسیم مملکت صورتی نگرفت - و کار بخونریزی
 کشید - جهان شاه در عین معرکه با قایلی از کمر گاه خود را بر قول
 معزالدین زده متفرق ساخت - حتا لال کنور معشوقۀ جهاندار شاه
 (که بی او نمی برد) جدا گشته بلاهور گریخت - و جهاندار
 شاه خود را بیپناه پزوها کشید - نهارهای فتح جهانشاه بنوازش

در آمد - چنانچه بهمین خبر در بلاد دور دست خطبه او خواندند
 که ناگهان تغنگ بجهانشاه رسیده در گذشت - ذوالفقار خان
 (که در هراولې بجنگ توپ و تفنگ اشتغال داشت) مطلع شده
 بر فوجش تاخته منهزم ساخت - و لاش او را با لاش پسر
 کلانش فرخنده اختر (که بحسن و جمال ماهی بود نظر فریب)
 پیش جهاندار شاه (که با معذرت حیرت زده نیرنگی فلک
 استاده بود) آورد - و باقتضای وقت *
 * مصرع *

• نباید بدشمن که فرصت دهی *

آخر همان شب روی توپخانه گردانده بر رفیع الشان (که
 غافل از غدر و احتیال با فوج خود استاده شریک جنگ بود)
 سرداد - و بظهور تباشیر صبح یورش نمود - آن غیرت نژاد
 تیموری دست و پای زده آخر کار با شمشیر و سپر از فیل برجسته
 تلاشی کرد تا کشته گردید - چون سلطنت خدا داد هندوستان
 نصیب جهاندار شاه گشت ذوالفقار خان لوی وزارت و رتق و فتق
 خلافت برافراخت - اما کوکلتاش خان خانجهان (که از قدیم
 جا بمزاج جهاندار شاه کرده در سرکار او صاحب اختیار بود) شریک
 غالب گشته بعناد و نفاق یکدیگر کارهای سلطنت از رونق افتاد
 و پادشاه را (که بنشیند پر زور عشق لال کنور مست بود) در بالا
 کیف کامیابی از هوش برد - دیوانه بود بنگی خورد - مالیخواهیا

داشت سرسام گرفت - آن همه در شراب و نغمه و سیر و تماشا منه مک
شد که از خود آگهی نداشت - تا بدیگری چه رسد * * بیت *

* خوردن می هر بدیئے را ست سر *

* و آنکه بدش میخورد آن خود بتر *

و چون مردم بسیرت ملوک مفلور اند ذوالفقار خان نیز باختیار
سبهاچند کهتری (که در شرارت و بدذاتی یکتا بود) کارها را گذاشته
بعیش و عشرت پرداخت *

* ع *

* وزیر چنین شهریار چنان *

در ربیع الآخر از لاهور کوچ کرده بدار الخلافه شاهجهان آباد
رسیدند - و صدای بشکن بشکن بچرخ برین (سانیدند - سه چهار
ماه گذشته بود که فلک ناساز نوای خارج آهنگ آمد آمد
فرخ سیر بگوش دمید - شاهزاده اعزالدین باتالیقی و سپه سالاری
خاندوران خواجه حسین یزنه کولکلتاش خان برای مقابله
قرار یافت - ذوالفقار خان بسرداری او (که گاه نبرد و پیکار
زده اصلا بجنگ مناسبت نداشت) راضی نبوده منع میکرد
که گفته اند *

* بیت *

* سپه را مکن پیشرو جز کس *

* که در جنگها بوده باشد به *

اما بتسلط کولکلتاش خان پیشرفت نشد - چون خاندوران از
بددلی و جبن ذاتی با شاهزاده گریخته باگرا رسید (چنانچه در

(۲) احوال کوکلتاش خان ایمائے بدان (رفته) جهاندار شاه بهراری
ذوالفقار خان با هشتاد هزار سوار در ماه ذی القعدة کوچ کرده
بسموگده متصل آگره (سید) - فرخ سیر به بے سرانجامی تمام
با مردم قلیل (که همگی بده دوازده هزار سوار نمیکشید) آن
طرف آب جمنا فردن آمد *

درین جا میان ذوالفقار خان و کوکلتاش خان بر سرگذشتن
دریا (که پایاب نبود) اختلاف شد - یکه میگفت پل بسته عبور
باید کرد - دیگر میسرائید که آنها از گرسنگی و خستگی اقامت
نمی توانند ورزید - خود بخود پراکنده میشوند - که یکدفعه
فرخ سیر گذر پایا بے بهم رسانیده از دریا گذشته سیزدهم ذی الحجه
آخر روز جنگ انداخت - ذوالفقار خان با توپخانه و فوج بسیار
و سرداران عمده بتوزک یصل آراست - ^(۳) حسن علی خان باره
در بروری او اسپان برداشته آمد - و بتصادم توپ و تفنگ نوء
از هم پاشید که کسم باحوالش نپرداخت - میان مردها زخمی
افتاده بود - اما سید عبدالله خان راجی خان را از مقابل خود
برداشتند بفوج در آمد - و جهاندار شاه را با قواش بچرخ
در آورده گریزان ساخت - با وصف آن ذوالفقار خان نقاره فتح
نواخته تا یکپاس شب استاده پروهش پادشاه داشت - میگفت

(۲) نسخه [ج] در احوال او بتفصیل ذکر یافته (۳) در [بعض نسخه]

کاش شاهزاده را بپارند - که پیشتر می‌توره اینها را بردارم
چون از هیچ جا سراغ نیافت از رفقا استشاره کرد - اکثری
گفتند که سرے بدکن باید کشید - مثل داود خان نایب نواب
دران جاست - و از خزانه و فوج کمی نیست - لیکن سبها چند
گفت که بر پدر ضعیف رحم کنید - چرا بدست خود او را بکشتن
میدهید - ذوالفقار خان راه دهلی گرفت *

گویند امام وردی خان (که بخشی او بود) گفت - که همین
علامت ادبار است - که درین وقت از نویسنده مصلحت میپرسند
ذوالفقار خان بتفاوت یکپاس بعد از معزالدين (که یکسر بخانه
آصف الدوله رفته در چاره گری حال خود بود) رسید - هر چند
با پدر بر رفتن دکن یا سمت کابل مبالغه کرد اسد خان راضی
نشده معزالدين را مقید ساخته بقلعه فرستاد - چنانچه در ذکر
اسد خان نقش پذیر خامه گشته - وقتی (که فرخ هیر ببار پله
پنج کوهی دهلی (سید) ذوالفقار خان همراه پدر بملازمت
شتافته بانواع استمالمت و نوازش مشمول گردید - بتقریب تدابیر
ملکی ذوالفقار خان را بار یاب حضور داشته اسد خان را (خصم
نمودند - پس ازان ذوالفقار خان بخیمه (که برای او استاده شده بود)
دستوری یافت - و برخه پیغامهای خوشونت آمیز فرمودند - که
باعث اینهمه فساد تو شدی - و بیچاره شاهزاده کریم الدین را
(که برادر پادشاه میشد - و بعد کشته شدن پدر بخانه یک

از اهل حرفه پنهان شده بود) تو کشتی - ذوالفقار خان رنگ دیگر دیده بے محابا بجوابهای شافی و کافی پرداخت که درین اثنا چیلها بموجب حکم رسیده تسمه بگلوش کشیدند و از هر جانب بمشمت و لکد گرفتند - و همان روز جهاندار شاه را نیز از هم گذرانیدند - فردا (که هفدهم محرم سنه (۱۱۲۴) هزار و یکصد و بیست و چهار بود) داخل دارالخلافه شده سر جهاندار شاه را بنیزه گرفته لاش او را بالای فیل انداختند و لاش ذوالفقار خان را وارونه بدم آن بسته تشهیر نمودند فاعتبروا یا اولی الابصار *

* بیت *

* صاحب نظری کجاست تا در نگرود *

* کان مولت و جبروت باین می ارزید *

چون نگاهداشتن پدر سبب قتل او شد تاریخ این واقعه یافته اند
۱۱۲۴

* ابراهیم اسمعیل را قربان نمود *

ذوالفقار خان سردار تجربه کار و مدبر سفیدپوش کنگش بود

در یساق چنچی بهمت و بخشش شهرت پیدا کرد * ناصر علی

در مدح او غزل گفت - که مطلعش اینست *

* بیت *

* ای شان هیدری ز جبین تو آشکار *

* نام تو در نبرد کند کار ذوالفقار *

ذوالفقار خان مبالغه خطیر و یک زنجیر فیل صله داد - اما در ایام

استقلال به بیغیضی و ناروائی کار و مواعید عرتوبیه و دلخوشیهای

زبانی زبان زد گشته جانب و اجانب ازو شکوه و فالش داشتند
چون باد دنیای مرد افکن است آخرها بکامیابی چنان از جا
رفت که بحکم نفس خود کام خاندانها برانداخت - و دولتها
بخاک نشاند - و ندانست که *

* مصرع *

* در عفو لذت نیست که در انتقام نیست *

بهل ناخوشی عزیزان دهر را بذلت و خواری رسانید - بل
انتقام را از هر یک بصد گذرانید - نه از روز مکافات و پاداش
اندیشید - و نه از تهر منتقم حقیقی ترسید - ظلمی (که از نایب
مستقل او دارد خان در دکن برخلاف گذشت) و اندیت (که
از سبها چند دیوان صاحب اقتدار او بمردم رسید) همه ذخیره
قبای روزگارش گشت - اولاد نداشت - الآن هیچ کس ازین
سلسله نمادد *

* بیت *

* در اندیش ای حکیم از کار ایام *

* که پاداش عمل یابی سرانجام *

* سلامت بایست کس را میازار *

* ادب را در عوض تیز است بازار *

* نکته * عفو قدرت را توانائی عجز گفته اند - یعنی هرگاه

بوامانده ببخشی چون درمانی برهی *

* بیت *

* در دیر مکافات زهر پیش و پس *

* عبرت نظران تجربه کردند پس *

* گفتند بوقت عجز زنجت نرسد *

* در قدرت اگر نخواهی آزار کسی *

* ذکر^(۲)یا خان بهادر^(۳) هزبر جنگ *

پسر هیف الدوله عبدالصمد خان است - که احوالش درین
ادراق ثبت یافته - در حین حیات پدر از تغیر او بصوبه دارمی لاهور
هرافرای یافت - ضبط و ربط و عدالت گسترش او بر زبانهاست
بعد فوت پدر صوبه دارمی ملتان ضمیمه گردیده در نواح لاهور
در فتح نمایان او را دست داد - یکم جنگ پناه نام قوم بهتی^(۵)
که از مفهوان تمرن پیشه بود - و از حسن ابدال تا کنار رادی
در تصرف داشت - فوجی بمسکونگی راجه کورامل ملازم خود
تعیین نمود - که او را دستگیر ساخته بقتل رسانیدند - درم
جنگ میرمار نام زمیندار - که مابین لاهور و دریای ستلج بشیو
تاخت و تاراج می پرداخت - قزاق بیگ خان را با جمعی بر سر او
فرستاد - که بعد جنگ بدست آورده بردار کشیدند - در آمد آمد
نادر شاه چون ناب مقاومت نداشت ملازمت نموده سر رشته
استقلال بدست آورد - هنگام معارفت نادر شاه فرمود که چیزی

(۲) املای صحیح زکریا است بزای هوز - پس در باب زاء معجمه بایستی

آورد - همانا از مولف لغزشی رفته که در باب ذال آورده (۳) نسخه [ب]

دایر جنگ (۴) در [بعضی نسخه] پسر عبدالصمد خان است (۵) نسخه

بخوراهید - ار برای مخلصی بندگان (که در لشکر بود) عرض نمود
 حسب استدعای او نسخه‌چینها تعیین شده اساری شاهجهان آباد
 هائی یافتند - و در سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو
 هجری حسب الطلب نادر شاه بملک سنده شتافته سنه
 (۱۱۵۸) هزار و یکصد و پنجاه و هشت هجری قالب عنصري را
 تهی ساخت - پسر کلانش میریحیی خان - که آخرها بلباس
 درویشی میگذرانید - پسر دوش میرزا بهلوری حیات الله خان
 که از جانب نادر شاه مخاطب بشاه نواز خان شده در ملتان
 بود - با فوج معین الملک میرمنو پسر اعتماد الدوله قمرالدین
 خان ناظم لاهور جنگ کرده جان در باخت - پسر سیومش خواجه
 باقی خان - که درینولا بسرکار نظام الدوله آصفجاه آمده بخطاب
 اعز الدوله هزبر جنگ نامور گردیده معیشت بسر میبرد - با معمر
 اوراق شذاست *

• ذوالفقار الدوله •

میرزا نجف خان بهادر - برادر زن میرزا محسن برادر
 صفدر جنگ است - گویند از جانب مادر نسبش بخاندان صفویه
 منتهی میشود - چون شجاع الدوله محمدتلی خان خواهرزاده اش را
 (که همراه خاقان وقت شاه عالم بهادر بر سر پتله رفته بود)
 طلبداشته کشت ار متوهم گشته تنها خون را پیش قاسم علی خان

صوبه دار بنگاله رسانید - خان مزبور بمروت پیش آمده سامان خیمه و غیره موافق عمد ها ساخته داد - و بمقابلۀ کلاه پوشان فرستاد - چون کارت پیش نرفت برگردیده پیش قاسم علی خان آمد - پس ازان (که خان مذکور باعتماد قسم شجاع الدوله عازم ملازمت پادشاه گردید) میرزا نجف خان بهیار منع نمود - که قسم های او اعتبار ندارد - چون ممنوع نشد جدائی گزید - و در ملک هندو پت بندیده آمده فروکش کرد - پس ازان در حضور پادشاه رفته بفوجداری کره مانکپور صوبۀ آله آباد سربلندی اندوخت - و رفته رفته بمیر بخشیکری مرتقی گردید - پستر بجهد کمر بسته بفراهم آوردن جمعیت پرداخت - و در مدت ممتد قوم جات را (که بلده اکبر آباد را بتصرف آورده ازانجا تا نواح شاهجهان آباد سرخودسری افراخته گرد فتنه بلند ساخته بودند - و باعتماد قلاع متینه و حصون مستحکمه بهیچ یک سر فرود نمی آوردند) مستاصل گردانیده باخراج آنها پرداخت - پس ازان در رکاب پادشاه بتادیب ضابط خان پسر نجیب خان روهله شتافته بعد فرار او اماکن متعلقه اش بضبط در آورد - و در سنه (۱۱۹۲) هزار و یکصد و نود و دو هجری (که پادشاه عزیمت سمت نارنول فرمود) او حسب الطامخ خود را رسانیده بملازمت پیوست - و چون پس از انفصال معامله راجه آنبار پادشاه بدارالخلافه مراجعت نمود نام برده از راه مرخص گردید - در حالت تحریر بمحاصره الور صوبه

اکبرآباد (که در دست یکی از متمردان است) همت گماشته
 اگرچه خزانه چندان ندارد اما فوج خوب و بسیار همراه دارد
 و هرچه بدستش می آید برفقا تقسیم نموده بدلدھی آنها
 می پردازد - آخر سنه (۱۱۹۳) هزار و یکصد و نود و سه هجری
 (که مزاج خسرو وقت از مجد الدوله ناخوش شد) مشارالیه را
 بدست میرزا نجف خان گیرانید - درین ایام کارهای سلطنت
 بخان مزبور تعلق گرفته مختار سرکار پادشاهی ست *

* حرف الرءاء *

* روپسي *

بودار زاده راجه بهارا مل است - آخر سال ششم بملازمت
اکبری پیوسته مورد عواطف بیکران گردید - در سال بیستم
 (که میرزا سلیمان از کومک ناامید شده احرار طواف کعبه نمود)
 او به همراهی میرزا بطریق بدرقه دستوری یافت - بهرش جیمل
 پیش از دیگر خویشان خود بشرف آستانبوس پادشاهی فایز گشته
 چندی با میرزا شرف الدین حسین (که جاگیردار نواح اجمیر
 بود) بسر برد داشت - میرزا او را تهنه دار میرتبه کرده بود - چون
 کار میرزا برهم خورد بحضور (سیده) سال هفدهم در فرج منقلا
 (که بسرکردگی خان کلان بصوب گجرات تعیین شده بود)

وخصت پذيرفت - و در ايلغاز گجرات (که سال هيژدهم (دوداد) از جمله ماترمان رکاب دولت بود - سال بيست و یکم باتفاق جمعی بتغيبه دودا پسر رای سرجن (که بموطن خود هوندي شتافته دست تعدي دراز نموده بود) نامزد شد - پس ازان براسپ بام (که عبارت از ذاک چوکي ست) سمت بنگاله جهت دلدهی امرای آنجا و گذارش برخه مقدمات مقرر گشته از بسکه تيز روی کرد و آفتاب گرم بود برگذر چوسا رسیده چراغ زندگی او از تذبذب اجل خاموش شد *

گویند زن او (که دخت مخته راجه بود) بسوچ اين خبر در رسم سوختن (که معمول هندوستان است) تهارن میکرد آديسنگه پسر او با برخه ميخواست که کام و فاکام بسوزاند چون اين حقيقت پادشاه رسيد ازانجا (که فرصت نمانده بود) خود اسپ سواره متوجه بنگاه او شد - حتا که کشکداران نوانستند رسيد - هرگاه نزديک رسيد جگذاشته و رايسال او را گرفته آوردند از انرو (که پشيماني از سيمای او مي تافت) زندان نشين گردانيد *

صاحب اکبرنامه مي نويسد که چون پادشاه ايلغار نموده بنواح احمد آباد رسيد روزی (که با محمد حسين ميرزا جنگ (د داد) در بر جيمل بگترت بود بسيار سنگين - عرش آشياني قرحم کرده (ز ره) از جيبه خانه خاصه باو عطا فرمود - و بگتر او بکرن نبيرو مالديو (که برهنه بود) مرحمت نمود - روپسي پدر او

بد دریافت این معنی کوتاه هوصلگی بکار برده کس بطلب بگتر خود
فرستاد - پادشاه گفت که ما عوض دادیم - (رئسی بر سبک سري
افزوده سلاحی (که در بدن داشت) فرو برد آورد - پادشاه جائی
(که ادب بایسته نمود) بتمکین پیش آمده خود هم سلاح از بر
جدا کرد - که هرگاه ملازمان بفرهنگی مرد آزمائی قرار دهند
سلاح پوشیدن ما از مردمی نباشد - راجه بهگوننداس بد دریافت
این معنی در مقام سرزنش او شده بمعذرت گاه آورد - و حقیقت
بذگ خوردن او معروض داشته التماس صفع جرائم کرد - پادشاه
معروضه او را بموقف قبول جا داده از سر تقصیر او در گذشت *

• راجه بهارا مل •

پسر پرتوی راج کچه واهه است - درین قوم در طایفه اذن
رجاوت و سیکهات - اینها رجاوت اذن بوم نشین آندیر مضاف
صوبه اجمیر غربی مازار - اگرچه عرض و طول بدان نمیرسد اما
سیر حاصل تر از - اول کسی ست از راجپوتان که بملازمت
عرش آشیانی رسید - پس از رحلت جذت آشیانی (که هر طرف
آشوب بر خاست) حاجی خان غلام شیر خان نیز سر بفساد
برداشته بمحاصره نارانول (که در جاگیر مجنون خان قافشال بود)
پرداخت - راجه دران ایام رفاقت او داشت - از نیکو مردمی
و پسندیده منشی در میان آمده بصلح قلعه گرفته مجنون خان را

باعزاز رخصت داد - پس ازان (که هیمو کشته شد - و صیت
اقبال اکبری باطراف پیچید) مجنون خان قاقشال گزین فدویت
راجه را بعرض رسانیده فرمان طلب فرستاد - راجه حکم پذیر
گشته در آخر سال اول جلوس احرار زمین بوس نمود - روز
رخصت (که راجه را با فرزندان و اقربا خلعتهای فاخره عذایقی
پوشانیده (ز برز آوردند) پادشاه بر فیل مهت سوار بود - از شورش
مهتی هر طرف که میدوید مردم یکسو میشدند - نوبته
بطرف راجپوتان دوید - اینها ایستاده ماندند - این ایستادن
بسیار بعد پادشاه افتاد - ملتفت احوال راجه شده فرمود
که ترا نهال خواهم کرد *

در سال ششم (که عرش آشیانی بشوق زیارت روضه معینیه
عازم اجمیر شد) در موضع کلای چغتای خان معروض داشت
که راجه بهارا مل (که بوفور عقل و شجاعت ممتاز وقت است
و در دهلی بملازمت رسیده بود) متوهم شده بشعاب جبال
متحصن گشته - چه میرزا شرف الدین حسین حاکم اجمیر
بشور انگیزی سوجا پسر پورنمل برادر کلان راجه فوج کشی کرده
و زرت مقرر ساخته جگانه پسر راجه و راج سذگه پسر اسکران
و کنار پسر جگمال برادرزادهای راجه را ^(۲) گرو گرفته میخواستند آنبیر
(که مسکن موروثی سمت) متصرف شود - از قدر دانی و جوهر شناسی

بطایب راجه حکم رفت - در منزل دیوسه روپسي برادرش
 با جیمل پسر خود (که کلانتر آن سرزمین بود) شرف قدمبوس
 دریافت - و در قصبه سانگانیر راجه با اکثری از خویشان بتقبیل
 بساط سرافراز گشته بانواع عواطف پایه قدرش افزود - راجه
 از درست فکري و دور اندیشي خواست که خود را از زمره
 زمینداران برآورده در مخصوصان درگاه پادشاهی انسلاک دهد
 خواهش نمود که صبیۀ خود را داخل حرم سرا نماید - پادشاه
 قبول فرمود - راجه بسرانجام این نسبت دستوري بگرفت
 و هنگام معاودت در منزل سانبهر صبیۀ عفت سرشت را بتزک تمام
 بدولتسرای پادشاهی فرستاد - و خود در منزل رتن با بهگونتداس
 پسر و کنور مانسنگه پوراد بشرف ملازمت اختصاص یافت
 عرش آشیانی پایه قدر او را از جمیع راجها و رایان هندوستان
 گذرانیده فرزندان و نبائر و اقوام او را بمراتب بزرگ و مناصب
 ارجمند اعتبار بخشیده سرآمد اعیان و ارکان هندوستان ساخت
 و راجه بمنصب پنجهزاري سر برافراخته رخصت وطن گرفت
 و راجه بهگونت داس و کنور مانسنگه با بصیارتی از اقربا ملتزم
 رکاب بوده باکرة آمدند - و بتدریج بمدارج علیه متصاعد گشتند *

• رای سرجن هادا •

(۲) هادا شعبه ایست از الوس چوهان - و هادوتی (۳) عبارت است

(۲) نسخه [۱] که شعبه ایست (۳) نسخه [ب] هادوتی *

از سرکار رنتهپور مضاف صوبه الجمیر که محل زمینداری اینها ست
 او ابتدا از ملازمان رانا بود - بعد عرش آشیانی در قلعه رنتهپور
 دم نخوت میزد - و رایت استقلال می افراشت - چون پادشاه
 پس از قصه خیر چیتور اواخر سال سیزدهم جاوس بعزیمت
 کشایش قلعه مذکور متوجه آن سمت شد خود بر کوهچه برآمده
 فراز و نشیب قلعه ملاحظه نموده مورچال برگرد آن نصب
 فرمود - و در عرصه یکماه بعد تیاری ساباطها فتح داد *

گویند سلخ ماه رمضان در زبان پادشاه گذشت - که اگر مردم
 قلعه امروز بآستان فرسیدند فردا (که عید است) قبق بازی ما
 قلعه خواهد بود - سرجن از هیبت دل بای داد - و بمقربان
 بارگاه التجا برده دودا و بهوج پسران خود را بحضور پادشاهی
 روانه ساخت - و پس از حصول ملازمت والا بهر دو حکم
 خلعت شد - چون برای پوشانیدن خلعت از سراپرده پادشاهی
 بیرون آوردند یکی از همراهان آنها (که دماغش خبط سودا
 داشت) بخیال آورد - که مگر پسران سرجن را حکم گرفتن
 مادر شد - بنابر خیرستانی از جا رفته تیغ برکشید - هر چند
 یکی از نوکران راجه بهگونتداس بدر موعظت زد آن خیره سر
 شمشیر برد انداخت - و جانب دولتخانه پادشاهی درید
 پوزنمل پسر کان شیخاوت را با دو کس دیگر زخمی ساخت
 و شیخ بهادرالدین مجذوب بدارنی را بضرب شمشیر در نیم

کرد - درین ضمن یکی از نوکران مظفر خان (سیده) او را راهگرایی
سفر عدم گردانید *

اگرچه ازین قضیه پسران سرجن زیر بار خجالت آمدند
اما چون بے تقصیر بودند پادشاه از عتاب معاف داشته بعد
خلعت پیش پدر روانه فرمود - رای سرجن بعد آمدن پسران
درخواست نمود - که یکی از عمدها بیاید - که همراه او رسیده
گرد آستان خلافت را سرمه بپزائی سازد - بذابران عرش آشیانی
حسین قای خان را باین کار مقرر نمود - بعد رفتن خان مذکور
رای سرجن باستقبال پرداخته لوازم احترام بتقدیم رسانید
و بهمراهی او بحضور آمده ادراک ملازمت نموده مشمول عواطف
بیکران گردید - پس ازان رخصت سه روز برای برآوردن اسباب
ضروری خود گرفته بقلعه برگشت - و حسب قرار داد قلعه را
بملازم پادشاهی سپرد - و از محرمت گاه سلطانی بجاگیرداری
گذره سرفرازی یافت - و سه سال بیستم جلوس عوض گذه چذاده
بجاگیر او مقرر گشت *

و چون دودا پسر کلان او بیرخصت بوطن خود بوندی رفته
دست بمردم آزاری کشود اگرچه فوج پیشتر بمالش او تعیین
گردیده بود لیکن سه سال بیستم و دوم جلوس تسخیر بوندی مطمع
نظر والا شده زین خان کوکلتاش باتفاق رای سرجن تعیین گشت
و پس از مسخر شدن بوندی رای سرجن بعقبه خلافت برگشته

بمنصب درهزاری رسید - درودا پس از ناکامی همواره راه باطل سپرد - و گرد فتنه برانگیخته - تا آنکه در سال بیست و سیوم باستصواب شهباز خان کذبو مفتح جرائم او شده ادراک آستانبوسی نمود - پادشاه او را در پنجاب گذاشته متوجه دارالخلافه شد و دران نزدیکی مغلوب راهمه گشته عرصه پیمای دشت فرار گردید و سال سییم از جهان درگذشت *

• رای لونگون کچه راهه •

شیخات است - زمینداری برگنه سانبر داشت - بملازمت عرش آشیانی پیوسته مطرح انظار عنایت گردید - سال بیست و یکم بهمراهی کنور مانسنگه بر سر رانا تعیین شده در همان سال باتفاق راجه بیربر برای آردن صبیۀ زمیندار لونگور (که میخواست داخل محل پادشاهی گرداند) نامزد شد - و سال بیست و دوم بهمراهی او آمده جبین نیاز برسد؛ سلطنت گذاشت - سال بیست و چهارم باتفاق راجه تودرمل بتذنبیه ناسپاسان شرقی دیار دستوری یافت - سال بیست و هشتم همراه میرزا خان بن بیروم خان بصوب گجرات مرخص گردید پیر او (رای مانوهر داس است - که منظور نظر تربیت پادشاه بود سال بیست و دوم در ایامی (که موکب سلطانی بر قصد آنبر نزل داشت) بعرض رسید - که دران سرزمین شهرت سخت قدیم که بذاهر دزد حوادث جز تل خاکی ازان باقی نمانده - پادشاه

بر تعمیر آن همت گماشته بدست خود بنیاد نهاد - و بعضی
از امرا با تمام آن مقرر شدند - در کمتر زمانی انجام پذیرفت
ازان رو (که زمیندار می آنجا برای لونگون تعاقب داشت) پیسرش
منسوب ساخته بمول مذوهر نگر مخاطب گردانید *

چون مظفر حسین میرزا بذابر کجگرائی راه فرار گزید
و هیچکس از امرا بتعاقب او گام همت برنداشت پادشاه او را
باتفاق رای درگاه سال چهل و پنجم بتعاقب او نامزد فرمود
اگرچه خواجه ویسی میرزای مذکور را دستگیر ساخت اما نزد
سلطان پور ایذا هم پیوستند - و پس از ارتحال عرش آشیانی
مورد عواطف جنت مکانی بوده در سال اول جلوس همراه سلطان
پرویز بگوشمال رانا امر سنگه رخصت یافت - و سال دوم
بمنصب هزاری پانصد و شصت سوار ناموزی اندوخت - و مدتها
بتعیذاتی صوبه دکن گذرانیده سال یازدهم بذهان خانه نیستی
در شد - پیسرش بمنصب پانصدی سه صد سوار سرفرازی یافت
رای مزبور شعر میگفت - و توسنی تخلص میکرد - این بیت
ازوست *

* یگانه بودن و یکتا شدن ز چشم آموز *

(۲)
* که هر دو چشم جدا و جدا نمی نگرند *

از دو برادرش ایسرداس و سانولداس اولاد باقی مانده •

● راجه بیدر ●

مهیس داس نام برهنه ست باد فروش - که بهندی بهات نامند
این طایفه مداح و ستایش گر ارباب دول می باشد - مشار الیه
اگرچه از بی بضاعتی و کم مایگی پدیشان حالی و خستگی روزگار
میگذرانید اما مجموعه بود از فرهنگ و شعور - و بر سائی ادراک
و درستی فهم ممتاز اقران و امثال خود - چون برهنه مونی قاید
اقبال بملازمت عرش آشیانی رسید بسخن سنجی و لطیفه گوئی
در زمره ندیمان و مخصوصان مجلس پادشاهی منظم گشت
و بتدریج گوی مصابقت و تفوق از همه ارباب قرب و خصومت
بود - اکثر در مخاطبات پادشاهی بمصاحب دانشور راجه بیدر
مورد نوازش میشد - و چون شعر هندی را خوب میگفت اول
بخطاب بکب رای (که قریب بمعنی ملک الشعراء است) مخاطب
گردید - و چون سال هیزدهم مزاج پادشاهی از راجه جیچند
راجه نگر کوت انحراف یافته بقید افتاد پسرش بدهچند
(که خرد سال بود) خود را قایم مقام پدر دانسته براه سرکشی
و تمرد شتافت - پادشاه آن ولایت را بکب رای (که دران حوالی
جاگیر داشت) مرحمت فرمود - و بحسین قلی خان خانجهان
ناظم پنجاب فرمان رفت - که با امرای آن صوبه متوجه آن ولایت
گشته نگر کوت را از تصرف بدهچند بر آورده بکب رای تفویض

نماید - و اورا مخاطب براجہ بیربر (کہ بمعنی شجاع است)
نموده بدان مهم مرخص فرمود *

چون راجہ بلاهور رسید حسین قلی خان با سایر تیولداران
فوج بر سر نگرکوت کشیده محاصره نمود - اتفاقاً چون عرصه
بر محصوران تنگ گشت شورش ابراهیم حسین میرزا برخاست
و تدارک آن حادثه از مهمات وقت گردیده افتتاح قاعه در حیز
تأخیر و تصویف افتاد - ناچار بصوابدید راجہ بگرفتن پیشکش
پنج من طلا از راجہ بدهچند و بلند آدازه ساختن خطبه و سکه
پادشاهی و احداث مسجد پیش دروازه قلعه کانگره بصد نمود
برخواستند - و چون در سال سیم سنه (۹۹۴) نهصد و نود
و چهار هجری زین خان کوکه بمالش الوس یوسف زئی (کہ
عالم است در کوهستان بجزر و سواد) تعیین گشت کوکه پس
از تاخت و باخت بجزر بکوهستان سواد (کہ شمالی یشار است
و شرقی بجزر بطول چهل کوه و عرض از پنج تا پانزده و چهل هزار
خانه داران الوس درانجا بسر برد) در شده مالش بسزا داد *

چون فوج از گریوه نوردی بمستوه آمده بود درخواست
کمک تازه از پیشگاه خلافت نمود - شیخ ابو الفضل از کارطلبی
و عقیدت فرزنی از جذاب خاتانی التماس این خدمت بذام خود
کرد - پادشاه میدان ار و راجہ بیربر قرعه انداختند - اتفاقاً قرعه
بذام راجہ افتاد - بعد از تعیین ار عرش آشیانی بواس احتیاط

حكيم ابو الفتح را نيز با فوج متعاقب روانه كردند - چون هر دو سردار داخل كوهستان شده بكوكه پيوستند با آنكه ميان كوكلتاش و راجه ناخوشي بود كوكه جشني برآراسته قدوم رسيدگان را خواهش نمود - راجه خشم و كين برملا انداخت - كوكه بردباري بكار برده پيش راجه شتافت - و چون مشورتها بميان آمد راجه را (كه با حكيم از اول هم مفاائے نبود) حرفهای ركيك و درشت گذشت - و كار بستم و دشنام كشيد *

بالجمله غدار درزنگي ميان يكديگر برخاست - هريکے از حمد در نكوهش راي ديگرے حرف سرا بود - تا آنكه از خود سري و بے اتفاقي در گذشتن كتل بلندري بے توزكي بعمل آمد - افغانان از هرسو بتير و سنگ چيره دستي نمودند - از سراسيميگي فيل و اسب و آدم با يكديگر آميخته افتادند - عالمے نقد هستي در باخت - روز ديگر كوچ بے هنگام كرده از تاريكی راه بدرها افتاده بسيارے را روزگار سپري گشت - راجه بديربر نيز دران هنگامه قيامت را فرو شد *

گويند چون بگراگر رسيدند شخصے بر راجه گفت - كه امشب افغانان اراده شب خون دارند - اگر از اين دره سه چهار كردهي كم عرض (كه پيش دوست) بگذرند دغدغه شب خون رفع ميشود راجه بے آنكه بزین خان آگهي دهد آخر وقت كوچ كرد - تمام لشكر عقب از راهي گشت - و گذشت آنچه گذشت - شكسته

عظیم و چشم زخمی طرفه بفوج پادشاهی رسید - قریب هشت هزار کس با چند عمده و درشناس پادشاهی درین دو روز مقتول و نابود گردید - هر چند راجه دران آشوب زار دست و پائی زد (که بدرزند) کشته شد *

هرگاه کسی از ناسپاسی و حق ناشناسی در محل تقدیم شکر عرصه شکایت و ساحت کفران پیماید زود باشد که روزگار خوارستان نتایج اعمال در کنارش گذارد - گویند راجه درین قطره و پویه کوهستان پیوسته پیشانی سر و دل را چین آلود داشته - و با دمسازان گفتی که همانا زمانه برگشته است - که بهمهراهی حکیم و یاورمی کوکه دشت و کوه پیموده میشوند - تا انجام کار بکجا رسد - و ندانست که تمشیت کار خداوند و درائی فرموده وای نعمت سرمایه سود و اس المال بهبود است - هر چند که منشای سرگرانی و باعث عار گزین وجه هم باشد اینجا ظاهر است که زین خان با نسبت رضایی پیش منصب و عمده بود - و راجه آخرها بمنصب در هزاره اختصاص یافته - مگر غرور مصاحبت و خصوصیتی (که پادشاه داشت) مقتضی این پندار باشد *

گویند عرش آشیانی بخبر فوت او در روز بطعام راتبه و بکیف معتاد میل نفرمودند - و از فرمانی (که بخانخانان میرزا عبدالرحیم در مائمه او نوشته - و در منشآت علامی شیخ ابوالفضل موجود است) ظاهر میشود که طرفه جا در دل پادشاه کرده بود

و ربطه خاص داشته - چنانچه بعد از اطرا در القاب و اظهار عقیدت او این عبارت مرقوم است - افسوس هزار افسوس که باده این خمخانه درد آلود است - و نبات این شکرستان هلاهل اندود عالم سرایه ست تشنه فریب - و منزله ست یر فراز و نشیب مهستی این بزم را دری خماره ست - و عاقبت این سودا را در سر بخار همت - بعضی موافق گذاشت که خود رفته نعش او را بچشم صورت می دیدیم - و آن عطوفت و مهر دانیها (که ما را با او بود) ظاهر میفرمودیم *

* بیعت *

* کدام دل که ازین واقعه جگر خون نیست *

* کدام دیده ز خونابه جگر گون نیست *

بالجمله راجه بیرون در جود و سخاوت از یکتایان روزگار بود در بخشش و انعام شهره آفاق - در فن موسیقی مهارت تمام داشت - کیمت و دهره او مشهور - و لطافت و نکات او در السنه و افواه سایر و دایر - برنبه تخلص میکرد - پور کلانش لاله نام بمنصب درخور سرافرازی داشت - از بدخونی و خود کاری خرج از اندازه بر گذرانید - و خواهش را فراخ تر ساخت - چون دخلش نه افزود آزادی و دارستگی در سر گرفت - و در سال چهل و ششم اکبری از درگاه پادشاهی دستوری آن حاصل نمود *

(۲) در [بعضی نسخه] سرایه ست (۳) در [بعضی نسخه] عاقبت (۴)

در [بعضی نسخه] کیمت و دهره او (۵) نسخه [ب] برهفه *

• راجه توردرمل •

(۲)

کهتری لاهوری - نویسندۀ فهمیده و مدبر شجاع بود - بیمن تربیت عرش آشیانی ترقی عظیم کرده بمنصب چهار هزار و مرتبۀ امارت و سرداری رسید - سال هیزدهم (که عرصۀ گجرات بقدرم پادشاهی از غبار فتنه سازان مصفا گردید) راجه را جهت تشخیص جمع دایمی آن مملکت گذاشتند - که بمقتضای عدالت و نصفت آنچه قرار دهد بدان موجب تنخواه بعمل آید و در سال نوزدهم بعد فتح پتنه بعزایت عام و نقاره افتخار اندوخته کوهکی خانخانان منعم خان ببنگاله تعین گشت - هر چند سرداری و کار فرمائی بخانخانان تعلق داشت لیکن در فوج کشی و دادهای سپاه و یورشهای مردانه و تنبیه سرتابان و مخالفان طرفه مسائی از راجه بظهور رسید - در جنگ دار د خان کرانی (که خانعالم هراول فوج پادشاهی کشته شد - و خانخانان زخمهای منکر برداشته عذاب تاب گشت) راجه ثبات پائی ورزیده کوشش و کشش بجائے رسانید که چنین شکست صورت آرای فتح گردید یکم در عین معرکه (که مخالف بصورت فیروزی نخوت می آراست) خبرهای ناخوش از خانخانان و خانعالم آرد راجه بر آشفته گفت - اگر خانعالم مرد چه غم - و خانخانان رفت چه بآک - اقبال پادشاهی با ما ست - و پس از گزین انتظام

آن ولایت بحضور رسیده بدستور سابق دخیل مقدمات مالی و مالی گشت *

و چون خانجهان بصوبه دارى بنگاله اختصاص یافت راجه بهمراهي مامور گردید - و دزین مرتبه بحسن یاروی او ملک از دست رفته بتصرف درآمد - و داؤد را بدست آورده بعدم خانه فرستاد - و در سال بیست و یکم جلائل غنائم آن دیار را (که ازان جمله سه صد چهار صد فیل نامور بود) به پیشگاه خلافت آورد - چون صوبه گجرات بند و بستم شایسته نداشت و از بے پروائی وزیر خان آله عرصه غبارآلود نا ایمنی بود راجه بانتظام آن ولایت تعیین شد - مشارالیه بمعامله فهمی و کاردانی و شجاعت و مردانگی از سلطانپور و ندربار تا به بروده و چاپانیر تنسیق مناسب داده باحمدآباد آمده باتفاق وزیر خان لوامع داد دهی می افروخت - که ناگاه شورش مظفر حسین میرزا باغواى مهر علی کولابی برخاست - وزیر خان میخواست تحصن گزیند - راجه تودرمل بنیروی همت او را آماده مبارزت گردانیده سال بیست و دوم در حدود دهواده عرصه نبرد آراسته گشت - وزیر خان از گریز پائی سپاهیان در صدد جانفشانی شد - نزدیک بود که کار او بانجام رسد - راجه (که سرفوج میسر بود) مقابل خود را برداشته بکمک رسید - و یکبارگی تار و پود هنگامه

مغوردان گسیخته آمد - میرزا بجانب جوناگده بدر رفت - در همین سال راجه جبین افروز تقبیل سده خلافت شده بدیشین دستور بنظم مهمات وزارت سرگرم گردید *

و چون درین سال از اجمیر بپنجاب نهضت پادشاهی واقع شد (وزر در دراز کوچ منمهای راجه) که تا پرستش آن بطرز خاص نکردی بکار دیگر پرداختی) گم شد - او ترک خواب و آشام نمود - پادشاه بنصائح قدری ازین تقلید دوستی برآورد - ازانجا (که خدمات دارالوزارت داشت) از خطرناکی این سترگ کار و چیره دستی دردیان ده زبان دل نهاد سرانجام واقعی آن نمیشد - در آغاز سال بیست و هفتم سنه (۹۹۰) نهصد و نود باشراف دیوان شرف اختصاص یافت - در معنی وکالت کرامت شد - و همگی مهمات برای او بازگردید - راجه معاملات مالی و ملکی را از سرنو بنای تازه گذاشت - و ضابطه چند اهداث کرد - که بفرمان پادشاهی اجرا یافت - تفصیل آن در اکبر نامه مرقوم است - و در سال بیست و نهم خانه او بقدم پادشاهی نور آگین شد - بسپاس گذاری جشن برآراست - و در سال سی و دوم کهتری زاده بد گوهر بکینه که داشت وقت شب در سواری شمشیر انداخت - همراهان او را از هم گذرانیدند و چون راجه بیربر در کوهستان سوان فروشد راجه بهمراهی کنور مانسنگه بمالش الوس یوسف زئی تعیین گردید - و چون

در سال سی و چهارم خرامش پادشاهی بگلگشت کشمیر شد
 راجه باتفاق محمد قلی خان برلاس و راجه بهگونت داس
 کچهواه به حفاظت لاهور مقرر گشت - درین سال هنگامی (که
 پادشاه از کشمیر عازم کابل بود) عرضداشت برنوشت - که پیری
 و بیماری چیره دستی نمود - همانا زمان فرز شدن نزدیک
 باشد - اگر رخصت یابد دست از همه باز دارد - و بر ساحل
 گداز رفته و این نفس را بیاد ایزدی پردازد - حسب الالتماس
 دستوری یافت - و از لاهور روانه هرودار شد - معاه منشور دیگر
 رسید - که هیچ ایزدی پرستش بتیمار داری زیرستان نرسد
 همان بهتر که بکار مردم پردازد - ناگزیر باز گردیده یازدهم (۲)
 سر آغاز سنه (۹۹۸) هجری و نود و هشت سال سی و چهارم
 زندگی بسپرد *

علامه فهامی ابوالفضل در حق او نویسد - که براستی و درستی
 و خدمت گزینی و کم آزی و بی طمعی راج بخش مهمات
 و بمردانگی و همت افزایی بی همتا - و در معامله شناسی
 و کار طلبی و سر برائی هندوستان یگانه روزگار بود - اما کینه در
 و انتقام کش بود - اندک ناهلایم در کشت زار خاطرش نشود نما
 پذیرفته - این خصلت را خرد گزینان در بین از نگرییده ترین
 خصائل شمارند - خصوص در ریاست مندر که مهمات عالمیان

بار مفروض باشد - و بوکالت خدیو عالم مختص گردد - اگر تعصب دینی غازه چهره فطرت او نبوده این رذیله چندان نکوهیدگی نداشته - حق آنکه اگر تعصب پرستاری و تقلید دوستی و کینه توزی نکرد و برگشته خود ننشاند از معنوی بزرگان بوده - و با این حال نظر بر عموم زمانیان در سیردای و بے طمعی (که بازار آن پیوسته کساد دارد) و در خدمت گذاری و کد و رزی و کارشناسی کم نظیر چه بے عدیل بود - کار سپاری بے غرض را چشم زخم رسیده - چار سوی معامله گذاری بدان گونه گرمی نماند - گرفتار که دیانت در (که هم آشیان عتقا ست) بدست افتد - آن اعتماد (که بر روزگاران کمتر در دهد) بچه افسون فراچنگ آید - و بدستمایه کدام طاسم فراهم شود *

عالمگیر پادشاه میفرمود - که از زبان اعلیٰ حضرت شنیدم که روزی اکبر پادشاه گفتند - که تودرمل در امور مالی و ملکی شعور تند و ذهن رسا دارد - ا.ا. استغذا و خود پسندی از خوش نمی آید - ابو الفضل با او بد بود - شکایت گونه عرض نمود فرمودند نواخته را نمیتوان برانداخت - قواعد و ضوابط مستحدثه راجه تودرمل در مراسم مالک آبادی و سپه داری معمول و مستمر هندوستان و بنای اکثر دفاتر پادشاهی بران - در مملکت هند بزمان سلاطین و حکام سابقه ششم حصه از بزرگ میگرفتند - راجه تقسیم زمین از پولج و پوتی و چچر و بنجر و پیمایش اراضی

مزررع و غير مزررع (كه آنرا رقبه نامند) و تفريق آن به بيگمه و بيسوه
و ريع حبوبات و بقولات و بر هر جنسي في بيگمه مخصصه نقدي
و در برخي بخش جنسي كه آنرا بقائي^(۳) گویند قرار داد - و چون
سابق در علوفه سپاه پول سپاه ميدادند تودرمل روپيه را (كه
بچهل فلوس رايج الوقت بود) چهل دام قرار داده بقدر حال حاصل
هر جاي جمع آن شخص ساخته باقطاع مردم تفضوا کرد كه آنرا
جاگير خوانند - و محاله را (كه زر) آن داخل خزانه پادشاهي ميشد^(۴)
بخالصه موسوم نموده بقدر يك كرر دام (كه بقرار دوازده ماهه^(۵)
سر لك دام دو هزار و پانصد روپيه ميشود - اگرچه نظر بر آبادي
و ديراني فصول زياده و كم داشته باشد) بعهده يك مرد فهميده
كرده اذرا بكروري مسمي گردانيد - و سواي سبندي تهصيلانه سرمد
پنج روپيه قرار داد - و در قديم سواي فاوس مسكوك نبود
در انعام عمدها و اياچيان و شعرا بوزن فلوس از نقره بمس آغشته
مسكوك نموده آنرا تنگه نقره گفته بكار مي بردند - راجه
از طلاي بے غش يازده ماشه اشرفي و يازده و نيم ماشه از نقره
روپيه مسكوك ساخت - و امثال اين مختصرات زياده بران است
كه در اینجا سمت تحرير يابد - و في الحقيقت مزاج عرش آشياني
(كه موسس سلطنت و جهانبناني سمت) در هر امر دولتي

(۲) نسخه [۱] بنون يا بدن باشد (۳) در [بعضي نسخه] نهائي

(۴) در [بعضي نسخه] كه ازان داخل (۵) در [بعضي نسخه] سه لك

داشت - و در جمیع فنون و صنائع تصرفات بجا میکرد - و در عهد پور رونق از (که مستجمع خردمندان و دانایان هفت اقلیم بود) هر یک از صاحب طبعان والا دستگاه بر سائی ذهن و درستی دانش در مهمات متعلقه خود تصرفهای بدیعه و اختراعات مفیده استخراج کرده باستحسان پادشاهی میفرسانید حتی ارباب مکاسب و اهل حرف در صنعت و پیشه خود کارنامها می پرداختند *

* بیت *

* بدانش چو شه باشد آموزگار *

* کفّ اهل دانش همه روزگار *

راجه را چند پسر بود - کلان آنها دهارد نام داشت - هفتصدی اکبری - در جنگ تته بهمراهی خانخانان تردد نمایان کرده کشته گردید - گویند نعلبندی اسپان از نعل طلا و نقره میکرد *

• راجه بهکرفت داس •

پسر راجه بهارامل که همراه است - در سنه (۹۸۰) نهصد

و هشتاد پس از تسخیر گجرات در جنگ سرنال (که عرش آشیانی با صد سوار بابراهیم حسین میرزا ایلغار نمود) دران معرکه از راجه آثار شجاعت و مردانگی بظهور آمد - و بعنایت علم و نقاره امتیاز یافت - و در ایلغار نه درگاه گجرات نیز مصدر خدمات شده با فوج از راه ایدر بملک رانا تعیین شد - که سرکشان آن ضلع را ایل سازد - و هرکه گردن تابد بتادیب رساند - راجه جمیع بومیان

دهه نگر و ایدر را بشاهراه نیکو بزدگی آورده با رانا کیکا ملاقات نمود - و پسر رشیدش امر سنگه را همراه خود به لازمیت پادشاهی شرف الدوز گردانید - و در سال بیست و سیوم (که جاگیر الوس کچه واهه در صوبه پنجاب مقرر شد) سپه سالاری آن ولایت بر راجه باز گردید - و در سال بیست و نهم دختر عفت سرشت راجه را با شاهزاده سلطان سلیم پیوند پیوگانی دادند *

۹۹۳

* قرانی شده ماه و ناهید را *

تاریخ یافته اند - عرش آشیانی بفروغ قدوم منزل راجه را روشنی افزود - او جشن خسروانه ترتیب داده جهاز عروس با پیشکش از نظر گذرانید - که تفصیل آن محمول بر مبالغه میشود *

گویند طوادل عراقی و عربی و ترکی و کچهی با یک مد زنجیر فیل و غلام و کدیز بسیار از حبشی و چراسی و هندی بود - دو کرور روپیه کاین قرار یافت - پادشاه و شاهزاده هر دو چو درل را برداشته بیرون آوردند - و در تمام راه پانصد از اقمشه نفیس می انداختند - در سنه (۹۹۵) نهصد و نود و پنج سلطان خسرو از بطن او بوجود آمد - و در سال سیم بمذنب پنجهزاری پایه برافراخت - و درین سال (که کدور مانسنگه بهیم الوس یوسف زئی مامور شد) راجه بحکومت زابلستان نامزد گردید - برخی خواهشهای بے هنجار پیش گرفت - پادشاه از فرستادن باز داشت - راجه پشیمان شده بلباه گری درآمد

در پیشگاه خلافت پذیرش یافت - اما چون از دریای سندھه گذشته در خیر آباد فرود آمد دفعه جواهر خرد ار را سودا تیره ساخت - برگشته بائگ آوردند - طبیب نبض میدید - جمدهراو کشیده بر خود زد - حکمای حضور بمعالجه تعیین شدند پس از دیر بهی یافت - در سال سی و دوم جاگیر راجه با الوس او در صوبه بهار مقرر شد - و کنور مانسنگه بدیدبانی آن ناحیه رخصت یافت - در مبادی سنه (۹۹۸) نهصد و نود و هشت در لاهور رخت همای بر بست - گویند وقتی (که راجه تودرمل را بآنش می سپردند) همراه بود - چون بخانه آمد استغراغ کرد - و حبس بول شد - بعد پنج روز در گذشت از اعمال خیر او در لاهور مسجد جامع بوده - که اکثر مردم بادای نماز جمعه قیام داشتند *

* راجه مدهکر ساه بندیلہ *

از قوم کهروار است - اینها در سواف ایام شان و شوکت و مال و مزال چندان نداشتند - برهزنی و قطاع الطریق بسمی بردند - چون نوبت بر راجه پرتاب رسید (که اوندچه احداث کرده او ست) رشده و مکذبه بهم رسانیده مکرر با شیر شاه و سلیم شاه سرتابیها نمود - پس ازو پسرش راجه بهارتهه چند بمرزبانی متمکن گشت - چون لا ولد بود بعد فوتش ریاست برادر خرد او مدهکر ساه باز گردید - او بتدبیر

و حيله سازي و نيروي تهور و مردانگي تحصيل ناموري نموده
از ساير آباي خود در گذرانيد - و بمرور ايام دست تصرف
باطراف و حوالي دراز ساخته بيشتري جاهای آباد فميمة ملک
خود ساخت - و بافزوني اسباب و کثرت مردم و بافزایش ملک
و قلبي جا غرور و نخوت بخود راه داده باکبر پادشاه عام
طغیان و جمارت افراشت - مکرر افواج عرش آشياني بمالش او
تعيين شده گاه باطاعت و انقياد در مي آمد - و گاه بصرکشي
و نافرمانی ميرفت - در سال بيست و دوم صادق خان هروي
با راجه اسکرن و موله راجه بتاديب آن ره نورد باديۀ قمره
تعيين گشت - سردار پيش از وصول بدان ديار داستان اندرز
درميان نهاد - آن بدهمت باد پندار بهوش نيامد - ناگزير
بسر انجام جنگل بري افتاد - از بسکه آن حواشي درخت زار
و هجوم اشجار داشت عبور افواج دشوار نمود - يکروز بجنگل بري
و درخت افکني همت گماشته - و روز ديگر آهنگ پيش نموده
تا باب سوا (که بهت دهزار اشتها دارد - و شمال رويۀ
اوندچمه است) رسيد - راجه مدهکر با لشکر گران بر ساحل آن
معركة بر آراست - شگرف آريزش چهره افروز گندادري گشت
نزدیک بود که چشم زخمی بعساكر پادشاهي رسد - که آن مدبر
با رامسايه پسر جا نشين خود پالغز همت گشته (و بر قافيت
و هودل راء پسر دوم او از تصادم گجذال بعدم خانه فرود رفت

صادق خان پس از چیره دستی رحل اقامت دران حدود انداخت
 چون عرصه عافیت برو دشوار شد ناگزیر بعجز و الحاح گرائیده
 برادرزاده خود را بحضور فرستاده زینهارى گردید - و مرده
 جرم بخشي شنیده در سال بیست و سیوم بهمهراهی صادق خان
 نامه سالی استان پادشاهی گشته بگونگون نوازش سربلندی یافت *

و چون شهاب الدین احمد خان سپه سالار مالوه بهمهراهی
 میرزا عزیز کوکه تعیین مهم دکن گردید راجه را نیز بمرافقت
 آن لشکر نامزد کردند - او از همراهی سرباز زن - شهاب الدین
 احمد خان با دیگر تیولداران بعزم تادیب او رو آورد - چون
 بهچار گروهی اوندچعه رسید آن کوتاه اندیش بلاه گوی پیش آمده
 بمیانجی گری راجه اسکر فرمان پذیری را دستاویز (ستگاری)
 خود گردانید - و سپه آرا را آمده دید - و باز بتباه خیالها
 در افتاده بادیه پیمای گریز شد - یورت او بغارت رفت - پسرش
 اندرجیت در قلعه کهجوه دم استقلال زده بآویزش برخاست
 چون روی پیکار نداشت باندک تذبیه راه گریز پیش گرفت - در سال
 سی و ششم سنه (۹۹۹) نهصد و نود و نه هجری شاهزاده
 سلطان مراد بدارائی مالوه دستوری یافت - سران آن ملک جمله
 بدیدن شاهزاده آمدند - راجه مدهکر تعلل ورزیده سر ازین
 امر باز زد - لهذا شاهزاده بر سر او فوج کشید - راجه کذاره گرفت

عرش آشیانی شاهزاده را از ملک او برگردانید - پستتر او باستصواب
صادق خان آمده ملازمت شاهزاده نمود - و در سال سی و هفتم
مطابق سنه (۱۰۰۰) هزار هجری در گذشت - رامناه پسرش
همراه صادق خان در راه کشمیر آمده سعادت استلام سده خلافت
در یافته مورد التفات گردید - دیگر از پسرانش بر سگهدیو بنذیله
است - که احوالش علیحده بنوک کلک اخبار نگار گذشته *

(۲)

* راجه رام چند بکھیلہ *

زمیندار ملک بهته و عمده راجهای هندوستان بود - فردوس مکانی
در واقعات خود (که سه راجه معتبر شمرده) سیوم همین رامچند
است - تافسین نام کلاونت (که در فزون نغمه سرآمد وقت
و بحسن موت و نازک خدای گویند مثل او نه گذشته) پیش او
می بود - و راجه کمال قدردانی و افراط انس با او داشت
چون وصف کمالات او بعرض عرش آشیانی رسید سال هفتم جلال
خان قورچی را پیش وی فرستاده تانهین را طلب حضور نمود
راجه سر باززدن زیاده از طاعت خود دانسته مشارالیه را با ساز
و سامان تجمل معه تحف و هدایا روانه ساخت - چون نامبرده
بملازمت خهروانی پیوست پادشاه روز اول دو کرد دام (که
دولک (دیهه) (نیم الوقت باشد) انعام فرمود - و بتقاریب ابواب
فتوحات بر وی از مفتوح گشت - تصانیف او (که اکثر بنام

عروش آشیانی شده) امروز زبان زد مردم است *

و در سال هشتم (که آصف خان عبد المجید بتسخیر گدّه مامور گردید) چون غازی خان تذور^(۲) پناه بر اجه رامچند برده بود اول بر اجه پیغام نمود - که او را بحضور بفرستد - و الا عذریب بسزای کردار ناهنجار خود خواهد رسید - راجه بمقام ستیزه در آمد - و باتفاق غازی خان لشکر از راجپوت و افغان فراهم نموده عرصه نبرد آراست - پس از زد و خورد بسیار غازی خان کشته گردید - و راجه شکست یافته بقاعه باندھو (که مستحکم ترین قلاع آن ولایت است) متحصن گردید - آصف خان سرمحاصره داشت - درین ضمن باستشفاع راجهای معتبر (که در حضور پادشاه بودند) قرار یافت - که راجه شرف آستانپوس یافته در زمرد فدا ئیان منظم شود - لهذا دست تصرف ازان ولایت باز ماند *

سال چهاردهم چون امرا بمحاصره قلعه کالنجر (که راجه رامچند در ایام تفرقه افغانان از بجای خان پسر خوانده پهاز خان نقد گرانمزد داده بدست آورده بود - و ازان زمان در تصرف داشت) پرداختند و کار بر محصوران تنگ گردید راجه بمقتضای ملاح اندیشی چاره کار در سپردن قلعه دیده پایان از قلعه برآمد - و کلید آنرا معه پیشکشهای مناسب با وکلای خود روانه بارگاه سلطانی ساخت - پادشاه وکلای او را بانواع

نوازش کامیاب نموده دستوری معاودت داد - اگرچه راجه
بیر بهدر پسر خود را به پیشگاه خسروانی فرستاده اظهار
فرمان برداری می نمود اما از بس توهم آمدن خود قرار نمیداد
سال بیست و هشتم (که آله آباد معسکر پادشاهی شد) پادشاه
خواست فوجی بر راجه تعیین نماید - پسرش بوساطت باربابان
بعرض رسانید - که اگر از بذدهای روشناس کسی بآوردن او
تعیین شود بجمعیّت خاطر عازم آستانبوس خواهد شد - بنابراین
پادشاه زین خان کوکه و راجه بیربر را باستمالت او تعیین فرمود
او بعقبه خلافت آمده سعادت ملازمت حاصل نمود - و بانعام
یکصد و یک راس اسب مفتخر گردید *

در سال سی و هفتم چون راجه فوت نمود بیر بهدر پسر او
که در حضور بود بخطاب راجگی نوازش یافته رخصت وطن
پذیرفت - در عرض راه او از سکه های افتاد - و بچاره گری خون
برگرفت - و از شصت و شوی بیوتم بیماری افزوده سال سی
و هشتم مطابق سنه (۱۰۰۱) هزار و یک هجری بمقر امای
شتافت - چون خویش رای رایسنگه راتهور بود پادشاه برسم
تعزیت بخانه او تشریف برد - پسر چون بعرض رسید (که
بد گوهران آن نواح بکرماجیت نام نبیره خرد سال راجه
وام چاند را بحری برگرفته سرمایه سرتابی اندیشیده اند) لهذا
رای پتوداس بتسخیر قلعه باندو تعیین شد - و پس از رسیدن

آنجا (که تخریب بحال آن ' ملک راه یافته اکثر جاها
تهانه نشین مردم پادشاهی گردید) مردم آنجا عرضداشتند کردند
که معتبره از حضور تعبیر شده آن طفل را ببره - لهذا بر طبق
حکم اسمعیل قلی خان رفته او را برداشته سال چهل و یکم بحضور
آورد - و از آنجا که مقصود آنها این بود (که بدان و دهش تسخیر
قلعه موقوف شود) چون این معنی موافق بمزاج پادشاه نهاد
آن طفل را رخصت شد - و بعد محاصره هشت ماه و چند روز
سال چهل و دوم قلعه مزبور منهدم گردید - و سال چهل و هفتم
درجودین نبیره راجه مزبور بخطاب راجگی و دژبانی آنجا
سفر از گشت - و بهارتهی چند باتالیقی او قرار یافت - و پس
از سریر آرائی جنت مکانی سال بیست و یکم راجه امر سنگه
نبیره راجه مزبور آزردی آستان بوسی نمود - بذا بران فرمان
استمالت با خلعت و اسب مصحوب کان راتهور (که از خدمتگاران
زبان فهم بود) بنام او مرحمت شد - و در عهد فردوس آشیانی
سال هشتم باتفاق عبدالله خان بهادر به تنبیه زمیندار رتن پور
تعبیر شد - و بواسطه او زمیندار مذکور آمده با خان مزبور
ملاقی گشت - پس ازان نامبرده درامت ملازمت در یافته
در هنگامه بغی جبهار سنگه بندیده نیز در فوج خان مهور
مقرر شد - پس از فوت وی انوپ سنگه پسرش بجای وی
نشست - سال بیست و چهارم چون راجه بهار سنگه بدیده

جاگیردار چورا گدھے بتقریب آنکہ ہر دی رام زمیندار آنجا
 پناہ بانوپ سنگھ (کہ بعد ویرانی قلعہ باندھو در (یوان نام^(۳)
 مکانے چہل کڑھی قلعہ مذکور مسکن داشت) بردہ بود درید
 ار با عیال و اطفال بکوهستان نٹھونٹھر گریخت - سال سیم
 همراه سید ملامت خان حارس صوبہ آلہ آباد ببارگاہ خضرآبی
 آمدہ بتقبیل سدہ سفیہ پرداخت - و بعدایت خلعت و جمہر
 مرمع و سپر با یراق مینا و منصب سہ ہزاری در ہزار سوار و تقریر
 باندھو و غیرہ محال وطن در جاگیر قامت قابلیت آراست *

* رام چند چوہان *

پور بدنسنگھ - از امرای پانصدی اکبری ست . سال
 ہیزدہم جلوس (کہ پادشاہ ایلغار کردہ بکومک میرزا عزیز
 کوکہ جانب گجرات متوجہ شد) او بہمراہی حضور شرف
 اختصاص داشت - سال بیست و ششم همراه سلطان مراد
 برای بیدار ساختن میرزا محمد حکیم و سال سی و ہشتم
 بہمراہی میرزا شاہرخ حاکم صوبہ مالوہ بدان سمت تعیین شد
 و چون تانہجاری سپاہ دکن و برخاستہ رفتن شہباز خان بمالوہ
 از لشکر بے اجازت شاہزادہ سلطان مراد بعرض رسید پادشاہ
 او را ببرادر کھیل فرمود - تا یک لک اشرفی (کہ بناہر ناایمنی راہ
 در قلعہ گوالیار افتادہ است) جہت سامان لشکر باحتیاط همراه

ببرد - و سپاه مالوه را بدکن باز گرداند - او بدکن رسيد - در جنگي
 (که (اجي علي خان کشته شد) نامبرده در مثل خان مزبور^(۲)
 بود - در معركة زن و خورد بيست زخم خورده بزمين آمد
 و شب با کشتگان هم آغوش بود - صبح برداشته آوردند - بعد
 چند روز سال چهل و يکم اکبري سنه (۱۰۰۵) هزار و پنجم
 هجري شربت واپسين در کشيد *

* راجه بکرماجيت *

پتر داس - از طايفه کهتري ست - ابتدا مشرفي فيل خانۀ
 عرش آشياني داشت - اولا بخطاب راي رايان سربلندي يافته
 آخرها بعمدگي مرتقي گرديد - سال دوازدهم در محاصره قلعه
 چيتور او را باتفاق حسن خان چغتيا صاحب اهتمام مورچال خاصه
 کردند - سال بيست و چهارم ديوانی صوبۀ بنگاله بشرکت مير ادهم
 بار مفوض شد - سال بيست و پنجم چون ناسپاسان بنگاله مظفر
 خان را کشتند و نامبرده را بزندادان بر نشانندند او بحسن تدبير
 ازان تنگنا رهائي يافت - و چنده دران صوبه بکارها پرداخته
 سال سي و يکم بدیوانی بهار امتياز انداخت - سال سي
 و هشتم بکشایش قلعه باندهو (که از گزين دژهای روزگار است
 و بعد فوت راجه رامچند بکهيلا و پور او مردم آنجا نبیره
 خود سال او را دستمايه حکومت ساخته بودند) دستوري يافت

و پس از محاصره هشت ماه و بیست و پنج روز متحصنان
از کم آذوقی بزینهار برآمدند - و قلعه مفتوح گردید - سال چهل
و سیوم بخدمت دیوانی کل پایه اعتبار او افزود - سال چهل
و چهارم ازان خدمت معزول گردیده بقلعه باندهو رخصت
پذیرفت - سال چهل و ششم بمنصب سه هزاره لوی کامرانی
افراشت - سال چهل و هفتم چون کشته شدن شیخ ابوالفضل
بدست برسنگهدیو بنذیاه بعرض رسید بنامبرده حکم شد - که
در استیصال آن بدگوهر سعی موفوره بظهور رساند - و تا سر او
نفرستد دست ازمین کار باز ندارد - راجه مذکور بتکرار چپقلشهای
مردانه نموده آن بے ادب را مغرزه ساخت - و پس از تحصن
گزیدن بقاعه ایوج به محاصره آن پرداخت - چون دیوار قلعه را
شگافته بدرزد راجه داندل او گرفت - تا آنکه بخارستان در آمد
سال چهل و هشتم راجه حسب الحکم بحضور آمده استلام
سده سزیه نمود - و سال چهل و نهم بعطای مذهب پنج هزاره
و خطاب راجه بکرماجیت کلاه عزت باسمان رسانید - و پس
از جاوس جهانگیری بمیر آتشی نامور شده بجمع پنجاه هزار
توبچی تاکید رفت - و پانزده برگنه در تاختواه این اخراجات
توار یافت - و چون هنگامه پسران مظفر گجراتی و کشته شدن
یتیم بهادر در موبه گجرات بعرض رسید او با جمعی کثیر

بدان جانب تعیین گردید - و حکم، بنام او صادر شد - که مناصب
 جمع (که در احمدآباد بار رجوع نمایند) تا یوزباشی مقور سازد
 و هر که زیاده استعداد داشته باشد احوال او بتفصیل معروض دارد
 سال فوتش بنظر نیامده *

* رای بهرج *

پسر خرد رای سرجن هادا است - چون پدرش خود را بقتراک
 دولت اکبری بست از نیز همواره مصدر نیکو خدمتی گردیده
 مشمول عواطف خاص بود - چون سال بیست و دوم جلوس
 حصار بوندي را از دست دودا برادر کلان او بر آوردند بوی
 تعلق گرفت - پس ازان مدتها تعینات کنور مانسنگه بود
 در معركة افغانه اردیبه جرأنها بظهور آورد - پستار بمهم دکن
 همراه شیخ ابوالفضل متعین گشته پیوسته در نبردها ترددات
 نمایان بتقدیم رسانید - بعد جلوس جهانگیری چون پادشاه
 خواست (که صبیۀ جگت سنگه پسر راجه مانسنگه را داخل
 شبستان محل خود سازد) نامبرده (که پدر مادر صبیۀ مزبور
 میشد) بدان راضی نشد - این معنی بوخاطر پادشاه گران آمد
 و قرار یافت که پس از مراجعت از کابل تنبیه او پیش نهاد
 عزیمت گردد - در همان سال (که سنه دوم از جلوس جنت مکانی
 باشد) مطابق سنه (۱۰۱۶) هزار و شانزده هجری او تار و پود
 زندگی گسیخت - تا سال چهارم اکبری بمنصب هزاری سرفرازی

داشتند - گویند مبادیای راجهای راتهور و کچهراهه داخل محل پادشاهان تیموریه شده اند - اما از قوم هادا این نسبت را هیچکس قبول نکرده *

* رای درگا - چودیه *

چندرات (۲) - وطنش برگنده رام پور مضاف چیتور است - سال بیست و ششم جاسوس اکبری بهمراهی سلطان مراد بر سر میرزا محمد حکیم تعین گردید - و سال بیست و هشتم (که میرزا خان بتغیبه فساد انگیزان صوبه گجرات تعین شد) مشار الیه نیز بهمراهی خان مزبور شرف دستوری اندوخته مصدر ترددات نمایان گشت - و سال سیم بهمپائی خان اعظم کوکه بهم دکن معین گردید - و سال سی و ششم (که سلطان مراد بدارائی مالوه نامور گردید) مشارالیه نیز بتعیناتی شاهزاده درجه اختصاص پذیرفت - و پس ازان بهمراهی شاهزاده بملک دکن رفته نیکو خدمتیا بظهور آورد - سال چهل و پنجم عرش آشیانی او را با جمعی بجستجوی مظفر حسین میرزا کسبل فرمود - میرزای مذکور را خواجه ویسی دستگیر کرده نزد سلطان پور آورده بود رای درگا بوی پیوسته بحضور رسانید - و در همین سال بهمراهی شیخ ابوالفضل بجانب ناسک تعین گردید - درین ضمن شورش بنگاه خود شنیده رخصت گرفته بیورت خود رفت - و در ادائل

سال چهل و ششم باز آمده پیوست . و پس از یک و نیم ماه
 بے آنکه تقریب رخصت بمیان آرد راه بنگاه خود گرفت
 تا سال چهارم اکبری بمنصب هزار و پانصدی ممتاز بود
 در سال دوم جهانگیری مطابق سنه (۱۰۱۶) هزار و شازده
 هجری در گذشت *

در جهانگیر نامه (که پادشاه خود نوشته) مرقوم است
 که وی از نوکران معتبر رانا پرتاب بود . زیاده بر چهل سال
 در خدمت عرش آشیانی گذرانیده بمنصب چهار هزار کامیاب
 شد . عمرش بهشتاد و دو رسیده بود . چاندا پسر او در اوائل
 عهد جنت مکانی منصب هفتصدی داشت . و رفته رفته
 بمنصب عمده و خطاب راوی کامیاب شد . راو دودا نبیر او
 در عهد فردوس آشیانی سال سیوم همراه اعظم خان بمهم
 خانجهان لودی تعیین یافته در همان سال باضافه پانصدی
 پانصد سوار بمنصب دو هزار و پانصد سوار و عطای
 علم سرفراز گردید . اما چون جنگ بر چنداوی افتاد پای
 مشارالیه از جا رفت . پس ازان همراه یمین الدوله بتادیب عادل
 خان قرار یافت . و پستر در تعیذتیان مهابت خان خانخانان
 (که بایالت دکن مقرر شده) منسلک گشت . سال ششم
 در محاصره قلعه دولت آباد هنگامی (که مراری بیجاپوری بکمک
 اهل قلعه رسید . و هر چهار طرف جنگ افتاد) چون چند

کس از خویشان او در نبوت بکار آمده بودند برای برداشتن
 لاشها با وصف منع سرکرده عزیمت نمود - مخالفان قابو دیده
 گرد گرفتند - از اینجا (که راه برآمدن نبود) پیاده شده
 با چند کس بمردانگی فرو شد - پادشاه از قدردانی هستی سنگه
 پسر او را (که در وطن بود) بارسال خلعت و منصب هزار
 و پانصدی هزار سوار و خطاب رادی برنواخت - ساله چدن
 همراه خان زمان بهادر بیساق دکن متعین بود - چون بمرض
 درگذشت و پسرش نداشت جای او پسر عم پدرش (و پسرنگه
 ولد زب منکد بن راو چاندا) که سال هفدهم بامید نوازش
 خود را بدارگاه سلطانی رسانیده بود) بمنصب نهصدی ذات
 و سوار و خطاب رادی سرفراز ساخته تفویض یافت - و برگشت
 (امپور مخاطب باسلام پور سرکار چیتور صوبه اجمیر) که وطن
 متوفی بود) در قبول او قرار گرفت - سال نوزدهم همراه سلطان
 مراد بخش بیساق بلخ دستوری پذیرفت - و در جنگی (که سال
 بیستم با نذر محمد خان والی بلخ بسرداری بهادر خان
 روهله و اصالح خان بمیان آمد) در مثل هرادی جا داشت
 و بعد کشتش و کوشش چون نذر محمد خان شکست یافته
 عزمه پیمای دادی فرار شد نامبرده از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصدی هزار سوار تصاعد نمود - از اینجا [که شاهزاده
 مزبور بنابر برودت هوای آنجا و کثرت اوزبکان و المانان

نبرد پیشه (که جنگی بگریز کرده میروانند - و معا باز گردیده
 بجنگ پیش می آمدند) بستوه آمده از پدر والا قدر خود
 درخواست آمدن خود بحضور و تعیین بنده دیگر دران دیار
 نمود [بعضی از راجپوتان بے حکم از بلخ و بدخشان معاودت نموده
 به پشاور رسیدند - راد مزبور هم از انجمله بود - چون این معنی
 بعرض خسروانی رسید بمتصدیان اٹک فرمان رفت - که از آب
 گذشتن ندهند - پس ازان (که سلطان اورنگ زیب بهادر بآن
 ناحیه دستوری یافت) او بهمراهی شاهزاده مزبور مراجعت
 بدان سمت نمود - و پس از رسیدن آنجا در جنگها با اوزبکان
 در مثل هراولی مقرر بوده مصدر ترددات شد - و بهمراهی
 شاهزاده مرقوم (که بمعادرت مامور گردید) بحضور رسید - سال
 بیست و دوم در رکاب شاهزاده بجانب قندهار مرخص گشت
 و بدستور سابق در مثل هراولی تعیین یافت - و در جنگ
 (که بصرداری رستم خان و قلیچ خان^(۲) با قزلباش (و داد) خدمات
 نمایان بظهور آورده از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
 هزار و در بیست سوار تارک عزت برافراشت - سال بیست و چهارم
 روزگارش سپری گشت - چون فرزند نداشت امر سنگه و غیره نبائر
 او چاندا با جمعیت رادوپ سنگه پیشگاه سلطنت آمدند
 امر سنگه را (که شایسته جانشینی بود) پادشاه بمنصب

هزارى نهصد سوار و خطاب راوى و عطاى اسپ با زين نقره
و برادرانش را بمنصب مناسب مباحات بخشیده رام پور وطن
نياگانش در جاگير اد و برادرانش مرحمت فرمود - سال بيست
و پنجم باضافه يكصد سوار كام دل برگرفته همراه سلطان اردنگ زيب
بهادر (كه بار دوم بهم تظهار دستوري يافت) رخصت
پذيرفت - و سال بيست و ششم بتعييناتى سلطان دارا شكوه
بيستق مزبور لوى عزيمت افراشت - و سال بيست و هفتم
بالتماس شاهزاده مزبور از امل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي^(۲)
هزار سوار افتخار اندوخت - و سال بيست و هشتم تعيينات
دكن گرديد - و سال سي و يكم حسب الطاب بحضور رسیده
همراه مهاراجه جسونت سنگه بصوبه مالوه تعين گرديد - كه
سد راه آمد فوج دكن باشد - پس از وصول موكب عالمگيري
و رد دادن مصاف در هراولى مهاراجه بود - در اثنای نبرد دل
باى داده بپای فرار بوطن خود عذافت - پس ازان ملازمت
خلد مكان دريافته با شاهزاده محمد سلطان بتعائب شجاع نامزد
شد - و از كم خردى پاى همتش استوار نمانده باستماع اخبار
مختلفه حضور ب رخصت شاهزاده از اثنای راه برگشت
پس ازان بهم دكن تعين گردیده همراه ميوزا راجه جيمنگه
بتقديم خدمات سرگرم بود - سال يازدهم مقاهير در پاى قلعه

سالمپور (که بر مردم پادشاهی ریختند) او بکار آمد - و محکم سنگهه پسرش دستگیر شد - بعد چندی زر داده رهائی یافته پیش بهادر خان کوکه (که دران سال ناظم دکن بود) خود را رسانید و باضافه منصب و خطاب را سر بلند گردید - و مدتها بنوکری می پرداخت - سال سی و سیوم گویال سنگهه پسر محکم سنگهه از وطن خود رام پور آمده بنوکری ارثی سرگرم شد - و بذات مراعات بند و بست زن سنگهه پسر خود را در وطن فرستاده بود او خود سری اختیار کرده برای خرج پدر نمی فرستاد - هر چند گویال سنگهه بحضور عرض کرد فایده نبخشید - سال چهل و دوم (زن سنگهه معرفت مختار خان صوبه دار مالوه بقبول اسلام بخطاب مسلم خان سر برافراخته حاکم وطن گردید گویال سنگهه از همراهی شاهزاده بیدار بخت جدائی گزیده بنهادر ملک رانا گرفت - و در وطن کار او پیش رفت نشد سال چهل و ششم گویال سنگهه چندراوت بحضور آمده قاعه دار کولاس گردید - سال چهل و هشتم معزول شده همراهی مرهقه گزید - اما مسلم خان در اوائل سلطنت جهاندار شاه با امانت خان خواجه محمد (که نظامت صوبه مالوه یافته متصل سارنگپور مضاف صوبه مذکور رسیده بود) مانع دخل تعلقه گردیده با جمعیت نمایان بجنگ پیش آمد - چون همراهیان او از دست و زبانش بتنگ بودند وقت ناخت

بر مقابل از رفاقت پهلوتپی کردند - گولۀ اجل باو رسیده کارش تمام ساخت *

• رای رایسنکه •

پسر رای کلیان مل زمیندار بیکانیر است - و از الوس رانهور در چهارم پشمت برای مالدیو نسب او مفتپی میشود - چون آرازه قدردانی و جوهر شناسی عرش آشیانی بر زبانها افتاد و آثار اقبال از رجفات احوال آن پادشاه خاطر نشین که و مه گردید رای مزبور با رایسنکه پسر خود سال پانزدهم در اران (که معموره اجمیر مطرح ایات سلطنت بود) بملازمت خسروانی کامیاب گردیده خود را بفتراک دولت بسمت - و مبیۀ برادر خود را داخل پرستاران محل برای خسروانی ساخته سر رشته اختصاص بدست آورد - تا سال چهارم اکبری بمنصب در هزاری سربلندی داشت - رایسنکه سال هفدهم (که عزیمت تسخیر گجرات پیش نهاد خاطر سلطانی شد) با جمعی کنیر دستوری یافت - که در نواح جودهپور وطن مالدیو توقف گزیده سد راه گجرات باشد - تا اهل بغی ازان صوبه در مالک پادشاهی در آمد نکنند - نامبرده با بندهای دیگر پای ثبات دران حدود افشرد پس ازان [که ابراهیم حمین میرزا در جنگ سرنال شکست یافته راه ممالک پادشاهی پیش گرفت - و ناگور را (که بجاکگیر

خان کلان مقرر بود - و از جانب او فرخ خان پسرش بحراست
 آنجا می پرداخت (محاصره نمود) رای رایسنکهه با امرا (که
 در آن ضلع بودند) یکجا شده بر سر میرزا رسید - میرزا دست
 از محاصره کشیده روانه پیش گردید - رایسنکهه دنبال نموده
 جنگ انداخت - و خود مصدر تردد شایان شده میرزا را شکست
 داد - سال هیزدهم (که ایلغار بجانب گجرات تصمیم یافت)
 پادشاه او را پیشتر کسبل فرمود - نامبرده پس از ورود موکب
 سلطانی بملازمت پیوسته در جنگ محمد حسین میرزا
 پیشقدمی بکار برده تردد بهادرانه بظهور آورد - و سال نوزدهم
 همراه شاه قلی خان محرم بگوشمال چندرسین پسر راجه مالدیو
 تعیین گردید - در تنبیه او و تخریب تعلقه دقیقه فرو گذاشت
 نکرده سپس [که این فوج بمحاصره قلعه سوانه (که پناهگاه
 چندرسین بود) پای همت افشرد - و برای تنبیه چندرسین (که
 هنوز در میدان میگردید) فوج دیگر مطلوب بود] اواخر همین
 سال رایسنکهه جریده بحضور آمده حقیقت حال بعرض رسانید
 پادشاه فوج دیگر بر سر چندرسین فرستاده او را رخصت
 انصراف داد - اما چون کشایش قلعه سوانه مدتی صورت
 نبست اوائل سال بیستم و یکم (که شهباز خان باین کار مامور
 شد) رایسنکهه و دیگر سرداران عزیمت حضور نمودند - و پستر
 در همان سال باتفاق ترسون محمد خان بتادیم زمیندار جالور

و سردهي مامور شد - چون آنها زبان معذرت را شفيع جرائم خود ساخته عازم آستانبوس والا گردیدند و باتفاق سيد هاشم بارهه بر طبق اشاره پادشاه در قصبة نادوت رخت اقامت انداخت - و راه درآمد و برآمد بر روی رانا زميندار اودیپور بسته در ایل ساختن متمردان آن نواحی فرادان سعی بکار برد و سلطان دیوده زمیندار سردهي بذابر توحش ذاتی رخت ادبار ^(۲) ^(۳) بوطن خود کشید - رای مذکور بتسخیر آن مامور شده بمحاصره آنجا پای همت افشرد - و بجهت رعب افزائی بنه و باز از موطن خود طلبداشت - از آنجا (که سلطان دیوده بر سر این قافله ریخته هنگامه نبرد آراست - و پس از کشته شدن جمعی طریق هزیمت پیموده ^(۴) بایوگنده شناخت - و آن قلعه ایست نزدیک سردهي در منتهای صوبه اجمیر گجرات ریه - نام آن در اصل اربدا اچل است - اربدا باعتقاد اهل هند عبارت از درهانیله و اچل بمعنی کوه - بتعریفات روزگار بدین نام زبان زد شده ارتفاع آن هفت کوه - بر فراز آن رانا در سوابق ایام قلعه بنا نموده راه برآمد نهایت دشوار - چشمهای گوارا و چاههای شیرین و اراضی آبادان آنقدر که باهل تحصن کفایت نماید - و اصناف گل و رباهین و هوای انبساط آرد دارد) رایسنگه در سردهي

(۲) در [بعضی نسخه] سلطان - اما اکثر جا بنای فوقانی آمده (۳) در

[بعضی نسخه] دیوده آمده (۴) نسخه [ب] بالو گفته *

تصرف نموده بایوگده شتافت - و در کمتر سعی کار بر مخصوصان
 تنگ ساخت - سلطان دیوده سراسیمه گردیده کلید قلعه را سپرد
 رای رایسنگه جمع را درانجا گذاشته باتفاق نامبرده بپایه سریر
 سلطانی رسید - و در سال بیستم و ششم (که آمد آمد میرزا
 محمد حکیم در حدود پنجاب بر زبانها افتاد - و عرش آشیانی را
 عزیزم آنصوب پیش نهاد داعیه گشت) رای رایسنگه و جمع
 دیگر را با فیلان نامور پیشتر رخصت مرحمت شد - و پستر
 تعینات شاهزاده سلطان مراد (که بدفعیه میرزا محمد حکیم
 مرخص شد) گردید - اواخر همین سال (که معادلت لشکر پادشاهی
 بدارالخلافت شد) او با دیگر تیولداران صوبه پنجاب دستوری
 بدانصوب یافت - و سال سیم همراه اسمعیل قای خان بر سر
 بلوچستان ارتخاص پذیرفت - و سال سی و یکم صبیّه او بعقد
 ازدواج شاهزاده سلطان سلیم درآمد بر منزمت او افزود - و سال
 سی و پنجم بر رخصت وطن خود بیکانیر کام دل انداخت
 و پس ازان بملازمت شتافته اواخر سال سی و ششم با جمع
 دلداران بکمک خانخانان عبدالرحیم (که سرگرم مهم تنه
 بود) نامزد شد - و سال سی و هشتم چون خویش او (که پسر
 راجه رامچند بکھیل بود - و پس از فوت راجه ادرا از پیشگاه
 مکرمت بر نواخته بقلعه باندهو تعلقه پدرش فرستادند)
 در راه از سگهایسن افتاد و بچاره گری خون گرفت اما بشخص

و شوی بے هنگام بر عارضه افزوده در گذشت پادشاه قدردان
بهر منزل او رفته بگونگون نوازش سربلند فرمود - پس ازان بتقریبی
از حضور جدا شد *

درین ضمن فریاد ستمکاری یکے از نوکرانش بعرض رسید
و بر طبع والا گران آمد - و او بنابر باز پرس طالب حضور گردید
رای رایسنکمه اودرا پنهان داشته گریختن او برگذارد - ازیں جهت
چندے از کورنش بازماند - و بهتر مورد نوازش شده سورتمه
در اقطاع یافت - و تعیذات دکن گردید - او از بر خود غلطی
لخته به بیگانیر وطن خود رسیده وقت را گذرانید - و بعد ازیکنه
درانه شد در راه درنگ داشت - هرچند عرش آشیانی در مراتب
اندرز کوشید سودمند نیامد - صلاح الدین نامے از حضور تعیین
شد - که اگر بدان خدمت نمی شتابد بحضور والا برگرداند
ناگزیر بعقبه سلطنت رسید - چون کجروی را شایسته پاسخی
نداشت چندے بار نیافت - آخر پادشاه بداس حقوق دیرین
مفع جرائم او فرموده بر مراسم اعتبار او افزود - و سال چهل
و پنجم (که بلده برهانپور معسکر فیروزی بود - و شیخ ابوالفضل
بجانب ناسک تعیین شد) او نیز در همراهیان شیخ قرار یافت
چون در بنگاه او دایمت پسرش شورش برپا نموده بود بدین
تقریب دستوری بورت گرفت - سال چهل و هشتم باز دولت
آستانبوس دریافت - و سال چهل و هشتم بهمراهی شاهزاده

سلطان سليم بمهم رانا تعيين گونديد - در عهد عرش آشياني
بمنصب چهارهزاري رسیده در سال اول جلوس جنت مكاني
پنجهزاري شد *

چون پادشاه بتعاقب خسرو عازم پنجاب گرديد ار مامور شد
كه همراه محل بيايد - بيهكم از انذای راه جدا شده بوطن
خود رفت - و سال دوم بعد معاودت پادشاه از كابل باستصواب
شريف خان اميرالامرا فوطه در گردن كرده ملازمت نمود
و سال هفتم مطابق سنه (۱۰۲۱) يک هزار و بيست و يك هجري
بعدم آباد شذافت - پسر كلانش دلپت - كه در عهد اكبري
بمنصب پانصدي سرفراز بود - در سال سي و ششم در مهم تتهه
بكمك خانخانان تعيين گردیده روز جنگ با آنكه جمعيت نيك
همراه داشت بذبركم همتي از دور تماشائي بود - سال چهل
و پنجم (كه عرش آشياني بديار دكن بودند - و مظفر حسين ميرزا
بذابر بخت و بلند شدن سخن با خواجگي فتح الله از كم حوملگي
راه آوارگي سپرد) ار بيهانه تفحص ميرزا با مردم خود از اردو
برآمده راه وطن پيش گرفت - و سال چهل و ششم پدرش
بتاديب او تعيين گرديد - ار استدعای آمدن بحضور نمود
پادشاه رقم صفح بر نامه جرائم او كشيده فرمان طلب فرستاد
او بحضور آمد - و در سال سيوم جلوس جهانگوري باستصواب
خانجهان لودي عفو زلات ار شد - پس از فوت پدر چو از دكن

آمده ملازمت نمود به نمایند خلعت و خطاب رانی سر بلند گردیده
جانشین پدر شد *

در جهانگیر نامه می نویسد که رای رایسنگه پسر دیگر نیز
داشت سور سنگه نام - با وجود آنکه دلپت پسر تیکه او بود
میخواست که سور سنگه جانشین باشد بتقریب محبتی که
با مادر او داشت - در رفته (که احوال فوتش مذکور شد)
سور سنگه از کم خردی ظاهر کرد که پدر مرا جانشین ساخته
تیکه داده - پادشاه را این عبارت^(۲) خوش نیامد - گفت اگر ترا
پدر تیکه داده است ما دلپت را سرفراز ساختیم - و بدست
خود تیکه بر پیشانی دلپت کشیده وطن پدر بجایگزین
مرحمت نمود - در سال هفتم جهانگیری پانصدی ذات
و پانصد سوار بمنصب افزود شده^(۳) بکمک میرزا رستم هفوی (که
بحکومت قنده نامزد شده بود) تعیین گردید - در سال هشتم
چون خبر رسید (که او با برادر کوچک خود سور سنگه مذکور
جنگ کرده شکست خورد) و مقارن آن هاشم خوستی فوجدار
آن نواحی گرفته بحضور آرد چون مکرر از قبائح سرزده بود
بیاسا رسید - بجلدوری این خدمت بمنصب سور سنگه پانصدی
ذات و در بهمت سوار افزود شد - احوال زاد سور مذکور جداگانه
بتذکار در آمده *

(۲) نسخه [ب] این خوش نیامد (۳) در [بعضی نسخه] افزوده بکمک *

• راجه رامداس کچھراوه •

پدرش اوردت نام مرد کم استعداد پریشان حال بود - در وطن خود ^(۲) لونی روزگار بهر می برد - رامداس در بدو حال نوکر رایصال درباری شده خود بوسیله راجه مذکور در سلک بندهای عرش آشیانی منسلک گشته در کم فرصتها ترقی نموده بمنصب پانصدی امتیاز گرفت - و بتدریج قرب و اعتبار او افزوده در سال هیزدهم [که راجه تودرمل بکمک خانخندان و انتظام فوج او (که متوجه تسخیر بهار بود) تعیین شد] مهمات دیوانی بنیابت راجه بدو تفویض یافت - و رفته رفته بزرگ خدمت و حاضر باشی نوعی در مزاج پادشاهی جا کرده که بیشتر عرض او منظور میشد کارسازی امرای راجپوتیه و غیره میکرد - و زرها می اندوخت - گویند حویلینے وسیع مطبوع در قاعه آگره نزدیک هتیاپول ساخته بود اما همواره در پیشخانه بچوکی قیام داشت - و چون عرش آشیانی در دلوج و خروج محل تعیین وقت نداشته گاهی اندرون و گاهی بیرون می آمد رامداس با دریست راجپوت نیزه در دست پیوسته حاضر و منتظر می بود *

در ایام ارتحال آن پادشاه چون خان اعظم و راجه مانسنگه در ارتفاع دولت سلطان خسرو میکوشیدند رامداس بدولتخواهی و قدریت شاهزاده سلیم مردم خود را بر خزانه و کارخانها مامور

ساخت - تا مخالف دست تصرف دراز نتواند کرد - لهذا
 در عهد جهانگیری بافروزی منصب و مزید جاه و حشمت چهار
 کامیابی افروخت - و در سال ششم سنه (۱۰۲۰) هزار و بیست
 هجری بهمراهی عبدالله خان صوبه دار گجرات بمهم دکن تعیین
 گشته بخطاب راجگی و عنایت نغاره سر برافراخته قلعه رنتهپور
 (که از اعظم قلاع هندوستان است) بدر مرحمت شد - و مشهور
 آنست که بخطاب راجه کرن سرفرازی یافته - اگرچه در اقبال نامه
 ننوشته - چون از راه ناسک بدولت آباد شتافته از چیره دستیهای
 ملک عنبر بهتوه آمده برسم هزیمت معارفت نمودند جذت مکانی
 از روی عذاب تصویر همه امرا (که درین یساق عار فرار بر خود
 هموار کرده بودند) کشیده طلبید - و هر یک را دیده چیزی
 میگفت - چون نوبت تصویر راجه (سید) سر دیوان بدست گرفته
 فرمود - تو بیک تذکة یومیة نوکر رایسال بودی - بدوم تربیت کرده
 بامارت رسانید - قوم راجپوت را گریختن عیب است - حیف
 شرم خطاب راجه کرن هم نکردی - امیدوارم که از دین و دنیا
 به بهره شوی - و او را ملازمت ناکرده بمهم بنگش تعیین نمود
 راجه در آنجا در همان سال مطابق سنه (۱۰۲۲) هزار و بیست
 و دو هجری درگذشت - بادشاه فرمود که دعای من کار کرد
 چه در مذهب هندو مقرر است که هر که از دریای سنده گذشته
 بهرود جهنمی میشود - در رنگه هلال آباد پانزده عورت و بیست

مرد همراه دستار راجه سستی شدند *

در جود و بخشش در انوتمت نظیر و سهیم نداشت . بیک
لطیفه مبلغه خطیر میداد . و بچارن و باد فروش و اهل نغمه
آنچه یکبار انعام میکرد آنها هر سال در همان ماه همان قدر
مبلغ از خزانچی او آمده می گرفتند . احتیاج درست کردن قبض
مجدد نبود . شوق بازی چوسر بسیار داشت . تا دو شبانه روز
بازی نگاه میداشت . اگر بای میداد دشنام و غصه میکرد . خصوص
بر رفیق خود . و دستهای خود بزمین میزد . و بد میگفت
(۳) و تمن داس پسرش در سال چهل و ششم اکبری از حضور
به رخصت بوطن شتافته بدل آزاری زیر دستان بر نشست
بخواهش پدر حکم شد که نوکران شاه قلی خان او را بدرگاه
آدرند . آن شریده سر بآریزه برخاست . و جان بصپرد . از
فرزندی پیوند رام داس را غم در گرفت . عرش اشیانی
به پیش خانه او رفته پرسش فرمود . پسر دیگرش دلپ نراین
بدایه امارت برآمده در همه چیز با پدر طابق الذمل بالفعل
بود . در عین شباب بعدم کده شتافت *

• راجه بامو •

زمیندار مو و پتهان اسم . که الکاٹھ سم از درابه باری
موبه پنجاب پیوسته بکوهستان شمالی انصوبه . هنگامی (که

قضیه ناگزیر جنت آشیانی روزگار را برشورانید - و فتنهای خوابیده از هر گوشه و کنار بیدار شد (سلطان سکندر سور) که در تنگنای کوهستان پنجاب در خزیده بانتهاز قابو روزگار میکندرانید) سر بفساد برداشت - بظمت مل (که دران وقت بریاست این الکا سر اعتبار می افراخت - و در شور افزائی و افساد بیگنائی اشتها داشت) همراه سلطان سکندر گشته در پی آرایش هنگامه ار شد - پس ازان (که در سال دوم عرش آشیانی سکندر را در قاعه مانکوٹ محاصره نمود - و هر روز آثار ادبار و تباهی از وجذات احوال متحصان نمایان تر میشد) ازانجا که رسم بیشتر زمیندانان هندوستان آن است (که راه یکجہتی گذاشته همه طرف را نگهبانی میکنند - و با هر که غالب و شور افزا باشد همراهی می نمایند) درین ولا بوسیله حیلہای زمیندانان آمده ضمیمه لشکر پادشاهی گشت - و پس از کشایش آن قلعه و یکسو شدن مقدمه سلطان سکندر هنگامه (که بلده لاهور مطرح الرویہ فیروزی بود) با آنکه ایذای خود آمدها اگرچه از روی اضطرار آمده باشند مستحسن نشمرده اند نظر بفتنه انگیزی و شور پستی او بپرام خان افدای ادرا قرین مصاحبت دانسته بداسا رسانید - و تخت مل برادرش را بجای او نصب نمود - و چون مرزبانان آن دیار براجہ باسو رسیدن او همراه شاهراہ انقیاد و اطاعت پیموده نیکو بندگیها

بجا آوردے . هنگامے (کہ عرش آشیانی بعد فوت میرزا محمد
 حکیم و بتصرف آردن زابلستان استقرار موبه پذیراب از متحتمات
 دانسته طرح اقامت دران ناحیه (یختند) راجه باسو از کوتاه فکری
 و تبه خیالی سرتابی پیش گرفت . بذابریں در سال سی و یکم
 حسن بیگ شیخ عمری بر سرش تعیین گشت . که اگر آن بومی
 اندرز نپذیرد مالش بمزا دهد . چون فوج پادشاهی به پتهان
 رسید راجه باسو از نوشته راجه تودرمل از خواب غفلت
 در آمده بهمراهی حسن بیگ بر آستان خلافت نامه استکانت
 سود . پس ازان در سال چهل و یکم بما بوم نشین را بخود
 یادر گردانیده باز از بد گوهری سر از فرمان پذیری بر تافت
 عرش آشیانی پتهان و آن نواحی را باقطاع میرزا رستم قندهاری
 مقرر فرموده بتادیب آن ناعاقبت اندیش دستوری یافت
 و آصف خان نیز بیادری همراه شد . بذاسازگاری در سردار کار سرکار
 تمشیت نگرفت . میرزا رستم طلب گشته جگت سنگه پور راجه
 مانهنگه تعیین گردید . بندگان پادشاهی پیمان یکتادلی بخته
 بخود متکری پای همه افشردند . و قلعه مو را (که باستواری
 و دشوار کشائی مشهور و مقرر آن مغرور بود) گرد گرفتند . تا در ماه
 سترگ آریزه گوهر راد مریدی می افروخت . آخر الامر قلعه را
 بسپرد . و در سال چهل و هفتم چون خبر شورش او بعرض رسید
 باز فوج بتنبیه او مامور شد . جمیل بیگ پسر تاج خان را

مردم او کشتند - پس ازان راجه مسطور دسمت توسل بدامن شاهزاده سلطان سليم زد - تا آنکه بعرض شاهزاده رقم عفو بر جراثم او کشیده شد - باز مصدر شورش گشته در سال چهل و نهم (که شاهزاده بار دوم بملازمیت پدر والا قدر پیوست) او نیز بامید استشفاع همراه ایشان آمد - اما بذابر رفور وحشت آن طرف دریا ایستاد - پیش ازان (که شاهزاده زبان شفاعت کشاید) عرش آشیانی مادهو سنگمه کچهواهه را برای گرفتن او فرستاد - او خبردار شده بدر رفت - چون جنت مکانی بر تخت سلطنت متمکن گردید او بعطای منصب سه هزار و پانصدی سر بلندی یافت - و در سال ششم بمهم دکن دستوری پذیرفت و در سال هشتم مطابق سنه (۱۰۲۲) هزار و بیست و دو هجری جهان را بدرد کرد - پسرانش راجه سوجمل و راجه جگت سنگمه اند - که احوال هر دو براسه ترقیم یافته *

• راجه مانکنگه •

پسر راجه بهگونت داس کچهواهه است - بعقل درسمت و شجاعت فرادان و مزید قرب و مفرات سرآمد امرا و اعیان سلطانت عرش آشیانی بود - و از فرط اخلاص و فدویت از پیشگاه خلافت بخطاب فرزندی و گاه بمیرزا راجه مخاطب میشد در آخر سنه (۹۸۴) نهصد و هشتاد و چهار بتادیب رانا کیکی مغرور مهور گردید - در آغاز سنه (۹۸۵) نهصد و هشتاد

و پنج در حوالی گاکنده^(۲) (که بعد چیتور آن بلده را ساخته بود)
جنگ عظیم رو داد - راجه رامساه گوالیری با پسران کشته شد
و دران زد و خورد رانا با کذور مانسنگه در افتاده آریزشها
نمود - و زخمها برداشته رو بفرار آورد - راجه مانسنگه در محلات
او فرود آمده فیل رامساه (که از فیلان مشهور او بود) با غنائم
دیگر ارسال حضور کرد - اما چون از تاخت و تاراج آن سرزمین
راجه بمردم مانع گشته عبرت عاید شد پادشاه بعتاب طلب
حضور نموده چنده از مجرا ممنوع فرمود *

چون سپه داری پنجاب براجه بهگونت داس مقرر گشت
هراست حواشی رودبار سندهه بکفور تفویض یافت - سال
سیم سده (۹۹۳) نهصد و نود و سه میرزا محمد حکیم برادر
علائی عرش آشیانی (که مرزبان کابل بود) ودیعت حیات سپرد
و کذور حسب الامر برجذاج استعمال بکابل شتافته بسکنه و قطان
آنجا طمانیذت افزود - و پسران متوفی میرزا افراسیاب و میرزا
کیقباد را با تبعه و لحقه و عمدهای آندولت همراه گرفته
بملازمت رسید - عرش آشیانی تا دریای نیلاب انتهاض نموده کنور
مانسنگه را بحکومت کابل امتیاز بخشید - او بجلادت و مردانگی
طایفه روشانی را (که برهزنی و قطاع الطریق سنگ راه خیبر
بودند) مالشے بسزا داد - و چون راجه بیر بر در آلکای سوان

بشورش يوسف زئي فرد رفت و زين خان و حكيم ابوالفتح طلب حضور شدند اين مهم بمانصنگه تفويض يافت - و چون زابلستان بر اجه بهگوننداس قرار يافته از سنده گذشته سودائي گشت حكومت آنجا بكنور باز گرديد - و در سال سي و دوم چون ظاهر شد (كه كنور از سرد سير بستوه آمده - و از الوس راجپوت بر عايلای زابلستان بيداد ميروند - و كنور در ستم رسيدگان ویده دري بكار نمي برد) آنملك از بر گرفته تيواس در شرقي ديار مقرر شد - و خود بمالش (وشانيان مي پرداخت - و در همين سال (كه صوبه بهار در اقطاع الوس كچهوايه قرار گرفت) كنور بپاسباني آن ملك دستوري يافت - سال سي و چهارم كه پدرش در گذشت بخطاب راجكي و منصب پانجهزاري بلند مرتبه گرديد - و چون بصوبه بهار شتافت بر بنگاه پوزنمل كذهويه (كه نخوت فرشي ميكرد) شتاب آورده جاي بسيار برگرفت و قلعه نيارست نگاهداشت - زينههار خواست - از انجا بيازش راجه سنگرام چالش نمود - او پذيره شده ديلا و تدسوات آن ديار برگذرانيد - راجه به بته برگشته بر سر زاپت چرده تاخت نموده فراوان غنيمت اندوخت *

و چون از سرتابان تباة سكال آن ناحيه و پرداخت در سال سي و پنج از راه چهار كهند فوج بولايت ارديسه كشيد - و آن الكانه ست كه همواره مرزبان جداگانه كار دبائي كرد - از بين

بیشتر چندی پرتاپ دیو فرمان روا بود - پور او بر سنگه دیو
 از بدگوهری و تباہ دمسازی بیازش پدر برخاست - و هنگام یافته
 زهر بر خوراند - و جاوید مردگی اندوخت - دران نزدیکی مکند دیو
 از تلنگانه آمده ملازم شده بود ازان کجروی بر آشفته در سگالش
 بادافراه شد - و چغان را نمود که زنش بدیدن می آید - دولیهای
 سلاح آموذ بدان روش روانه ساخت - و پیشکش کالا بدست
 دوپست کار دیدد پردل داده بحصار در شد - و از انجا (که
 پدر آزار دیر نپاید) کار او زود بانجام رسید - و بزرگی برو
 گرانید - (سم نبود که راجه اندوخته نیاگان و پیشین بزرگان بر گیرد
 هفتاد باستانی گنجینه را قفل بر شکست - و نهادد چندین گذشتگان
 بر گرفت - اگرچه دست بخشش بر کشود لیکن از فرمان پذیری
 خرد سر باز زد - و بطبیعت پرستاری گردن بر نهان - سلیمان
 کررانی (که هر بنگاه مسلط شده بود) بایزد پسر خود را
 از راه چهار کهند بیازش آنماک فرستاد - و اسکندر خان اوزبک را
 (که از عرش آشیانی بغی نموده نزد او شتافته بود) همراہ داد
 راجه از تن آسانی در فوج بسرداری جهمت رای و درگا تیج
 بجنگ تعین کرد - آن حرام نمکان با سران فوج ساخته بکارزار
 خداوند باز گردیدند - سخت آویزشها زد داد - راجه بذاکامی

نن در داده بایزید را دید - بدستکاری او سترگ بیکار چهره
بر افروخت - راجه و جهیت رای بمردانگی نقد زندگی سپردند
و مرزبانی بدرگاتیم باز گردید - سلیمان او را بدستان سرانی نزد
خود آورده از هم گذرانید - و بران ملک چیره دست آمد *

در صوبه داری مذمخ خان خانانان و خانجهان ترکمان بهسیار
ازان ملک بر قلمرو افزود - از پراگندگی امرای بنگاله قتلوی
لوحانی بران ملک چیره گردید - چون راجه درین سال^(۲)
بدان دیار در آمد قتلو پدراش برخاست - با آنکه چشم زخم
بفوج پادشاهی رسید راجه پا افشوده دست بر نداشت - نگاه
قتلو (که بیمار بود) در گذشت - و عیسی وکیل او نصیر
خان پور خرد ادرا بسری برداشته با راجه آشتی پیش گرفت
راجه بتکده جگناتمه را با توابع بخالصة ضبط کرده بهیار
برگشت - و آن پرستشگاهست از مشاهیر معابد هندوستان
در شهر پرسوتم بر ساحل دریای شور - نزد او بیکر کشن و برادر
و خواهر او از صندل بر ساخته اند *

گویند پیشتر ازین بهچار هزار سال و کمتری راجه اندر من
مرزبان نیلگر پربت برهنمونی آگاه دے (که ایزد جهان آفرین را
بدین مکان نظر خاص است) بزرگ مصری آباد کرد - راجه را
شبیه بخواب نمودند - که در فلان روز چو به بدرازی پنجاه و دو

انگشت و عرض یک و نیم دست خواهد آمد - آن پیکر خاص
 ایزدی ست - برگیرد - و بخانه در بسته هفت روز نگاه دارد
 بهر صورتیکه برآید درین خانه داشته محراب پرستش بر سازد
 همچنان در بیداری یافت - آنرا جگفته نام نهاد - گویند
 کالا بهار نوکر سلیمان کرانی چون برین دیار چیره دستی یافت
 آن چوب را در آتش انداخت - نسوخت - سپس در دریا افکند
 باز بر آوردند - گویند آن پیکر را هر روز شش بار بر شویند - و تازه
 رخت پوشانند - و پنجاه شصت هزار دار استاده خدمتگاری
 کفند - و هر بار (که شیلان بزرگ برکشیده پیش آن صورت آوردند)
 تا بیست هزار کس بهره از الوس برگزیند - و ارباب شازده
 پایگی بر سازند - و بر سوار گردانند - و بدارند هر که آنرا
 بکشد از نکوهیدگی پاک گردد - و سختی روزگار نبیند - و ازو
 فرادان خارق عادت برگذارند *

بالجمله تا عیسی وکیل قتل زنده بود پاس پیمان راجه
 نگاه میداشت - پس ازو خواجه سلیمان و خواجه عثمان پسران
 قداو عهد را بر شکسته سرشورش برداشتند - راجه در سال سی
 و هفتم باستیصال آنها و کشایش آن ملک کمر همت چست بست
 سعید خان صوبه دار بنگاله نیز پیوست - به پیکارهای سخت آنها
 آردا دشت هزیمت گشته پناه راجه رامچند (که زمیندار عمده
 آن ملک بود) بردند - اگرچه سعید خان بنگاله برگشت اما راجه دست

از تعاقب نكشیده سازنگ گذهه را (كه پناه جا اندیشیده بودند)
محاصره كرد - ناچار راجه را دیدند - در سرکار خلیفه آباد جاگیر
بآنها تن نموده در سنه (۱۰۰۰) هزارم هجری ملك اودیسه
ضمیمه ممالك محروسه گردید - و در سال سی و نهم سنه (۱۰۰۲)
هزار و دو هجری (كه سلطان خسرو را بمنصب پنجزاری و اقطاع
اودیسه برنواختند) راجه باثالیقی از اختصاص گرفته بجایگزین
بنگاله و پاسدانی آندیار دستوری یافت - و راجه بحسن تدبیر
و نیروی شمشیر سرزمینهای بسیاری از ولایت بهائی و زمینداران
دیگر گرفته داخل ملك پادشاهی ساخت - و در سال چهارم
سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم هجری نزد آك محل جائی پسندید
كه آسیب كشتی بدو كمتر رسد - شیر شاه نیز این مكان را
خوش كرده بود - بلده حاكم نشین اساس گذاشته باكبرنگر موسوم
ساخت - راج محل نیز نامزد - و در سال چهارم و یکم اچهمی فراین
زمیندار كوچ (كه آباد مالم سمت شمالی گهواره گهات - در صد
كره طول - و چهل تا صد عرض) راه اطاعت پیموده بر راجه
ملاقات كرد - و همشیره خود را بر راجه داد *

سال چهارم و چهارم سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت هجری
(كه عرش آشیانی عزیمت دكن نمود - و شاهزاده سلطان سلیم
بصوبه اجمیر بمالاش راجه دستوری یافت) راجه را با بهالی
حکومت بنگاله همراهِ شاهزاده تعیین کردند - چون دران ایام

عمیسی (که بزرگ بومی بنگاله بود) فرود شد راجه یتاق آن ولایت
 آسان بر شمرده جگت سنگه پسر کلان خود را پیاسبانی فرستاد
 جگت سنگه در راه زندگی بسپرد - مها سنگه پور او را (که
 خرد سال بود) به بنگاله روان کرد - در سال چهل و پنجم خواجه
 عثمان پسر قتلو سر فساد برداشت - مردم راجه سهل انگاشته
 بآویزه برآمدند - چشم زخمی رسید - اگرچه بنگاله از دست
 نرفت اما بسیار جاها متصرف شدند - شاهزاده سلطان سلیم
 (که از تن آسانی و باده پیمائی و بد همنشینی مدتی در آنجا
 بسر برده تا اودیپور شتافت) هنوز مهم انجام نگرفته بمیچ
 خود سرب نموده خواست خود را به پنجاب رساند - که
 ناگاه شورش افغانان بنگاله بلند آوازه شد - راجه مانسنگه
 بدان سو رهنمائی کرد - اما باغوائی واقع طلبان شاهزاده بضبط
 آگره زد آورد - مریم مکانی برای پند پذیرمی او از قلعه سوار
 شدند - شاهزاده بخجالت از چهار گروهی دارالخلافه عدنان تاب
 گشته کشتی سواره راه آله آباد گرفت - راجه ابتدا از شاهزاده
 جدا شده بمالش بد گوهرا بنگاله رهگرا گشته نزدیک شیرپور
 با مخالفان در آویخته بر شکست - میر عبد الرزق معموری
 بخشعی صوبه بنگاله (که دستگیر شده بود) در معرکه با طرق
 و زنجیر بدست آمد - و پس ازان (که از بندوبست آن مملکت
 خاطر جمع ساخت) بحضور رسیده بمنصب هفت هزار

هفت هزار سوار (که در آن وقت هیچ امیر عمده زیاده بر پنجهزاری نمی شد - مگر بعد ازین میرزا شاهرخ و میرزا عزیز کوکه نیز بدین برآمدند) سرفراز گردید - و در ایام ارتحال عرش آشیانی با اتفاق میرزا کوکه در فکر سریر آرائی سلطان خسرو (که در زعم مردم رتبه ولیعهدی داشت) افتاد - اما جنت مکانی ببحالی بنگاه و رخصت تعلقه مستمال ساخته بجانب خود کشید و پس از جلوس جهانگیری بدان حکومت شتافت - اما در همین سال از بنگاه تغیر شده چندی به تنبیه سرکشان رهتاس مامور بود - از آنجا بحضور رسیده در سال سیوم بوطن دستوری یافت که سرانجام یورش دکن نموده بکمک خانخانان بدان دیار شتابد - مدتی در دکن بود - همانجا در سال نهم جهانگیری باجل طبعی در گذشت - شصت کس با وی در آتش سوختند *

راجه در حکومت بنگاه عجب ثروت و دولتی و طرفه ساز و سرانجام بهم رسانید - که بااد فروش او صد فیل داشت و همه سپاه بیش علوفه - از نوکران معتبر بسیار - که هر یک سرے و سردارے بود - گویند در آن هنگام (که مهم دکن بخانجهان لودی باز گردید) پانزده پنجهزاری صاحب علم و نقاره (مثل خانخانان و راجه مانسنگه و میرزا رستم صفوی و آصف خان جعفر و شریف خان امیرالامراء) و از چهارزاری تا صدی یک هزار و هفتصد منصبداران کمکی بودند - چون ببالا گهاٹ

از فقدان غله قحط و غلا بمرتبه انجامید (که سیره بیک
روپیه آرد پیدا نمیشد) روزی راجه سردیوان برخاسته بالحاج
گفت - که اگر من مسلمان می بودم هر روز یک وقت طعام
با شما تناول میکردم - چون ریش سفید همه ام بهای برگ تذبول
از من قبول کنند - پیش از همه خانجهان دست بر سر گذاشته
گفت - مرا قبول است - دیگران نیز قبول کردند - راجه یکصد
روپیه به پنجهزاری و باین حساب تا صدی یومیه قرار داده
هر شب زر در خربطه کرده بالای آن نام آن شخص می نوشت
و بهر یک می فرستاد - تا سه چهار ماه (که این سفر
منقضي شد) هرگز ناغه نذود - و بمردم اردو تا رسیدن رسد
اجناس را بفرخ آنبیر می فروخت - گویند رانی کزور مذکوره^(۲)
راجه (که مدبره عاقله بود) از وطن سر برآه کرده می فرستاد
راجه در سفرها بجهت مسلمین حمام و مسجد از پارچه ایستاده
میکرد - و یک و نهمه متعینه می فرستاد *

گویند روزی سیده با برهنه در رجکان اسلام بر دین
هنود ببخت در آمد - و راجه را حکم گرفتند - راجه گفت من
اگر ترجیح اسلام نمایم خواهند گفت که بنا بر خوشامد پادشاه
وقت است - و اگر عکس آن گویم محمول بر جانب داری
خواهد شد - چون آنها مبالغه کردند راجه گفت مرا علم نیست

(۲) نسخه [ب] بفرخ آن نیز.

اما دين هندو (كه چندين مدت است) اگر همه صاحب كمال
مذهب باشد همين كه مرد سوختند - و ببادش دادند - اگر كسى
شبه آنها رود بيم آسيب جنة است - و در اسلام در هر قصبه
و شهر چندين بزرگان آسوده اند - كه يزار و يتبرك درميان است
و اقسام مجالس منعقد *

گويند در وقت رفتن بنگاله در منگير بصحبت شاه دولت
نامه (كه از صاحب كمالان آنوقت بود) رسيد - شاه فرمود باین
همه دانش و فهميد چرا مسلمان نميشوي - راجه عرض كرد كه
در كلام الهی واقع شده * ختم الله على قلوبهم * اگر بتوجه شما
قفل شقاوت از سينه من برداشته شود فوراً مسلمان ميشود - و يكماه
باين اميد توقف كرد - چون اسلام نصيبه اش نبود سود ن نمود
و لله در قائل *

* فيض درويشان چه در يابد دل افسرده را *

* مس چو باشد كشته بے حاصل ز فيض كيميا ست *

گويند راجه مانسنگه هزار و پانصد حرم داشت - و از هر يك
دو پسر و سه پسر بهم رسيد - اما همه در حيات پدر زندگي
بصپردند - مگر راجه بهار سنگه - او هم از باده پيماني بافراط
بعد از پدر زود در گذشت - عليه ذه مذکور شده *

• راجه راجسنگه كچهوايه •

پسر راجه اسكرن برادر راجه بهارامل است - چون راجه

بهارامل مورد نوازش بے پایان عرش آشیانی گردید هر يك
از خویش و اقارب او بقدر حال ترقی کرد - راجه اسکرن سال
بیست و دوم همراه صادق خان به تذبیه راجه مدهکر نامزد شد
و سال بیست و چهارم بمرافقت راجه تودرمل بصوبه بهار
تعیین گردید - و در سال سیم بمنصب هزاری افتخار ازدوخت
و در همین سال همراه خان اعظم کوکه بیساق دکن دستوری
پذیرفت - چون پادشاه سال سی و یکم دو امیر بهر صوبه
تعیین فرمود صوبه آگره بنام او و شیخ ابراهیم قرار یافت - و سال
سی و سیوم همراه شهاب الدین احمد خان بمالش راجه مدهکر
روانہ شد - و بوقت موعود درگذشت - راجهنگه بخطاب راجگی
و منصب در خور سر عزت برافراخته مدتہا تعینات یساق دکن
بود - پس ازان (که حسب استدعای او فرمان طلب صدور
یافت) سال چهل و چهارم بدولت استانبوس پیوست - پست
بقلعہ داری گوالیار سرباند گردید - سال چهل و پنجم در ایامی (که
پادشاه متوجہ محاصرہ قلعه آسیر بود) بحضور آمده بمسجد نیاز
جبین خود را روشن ساخت - و سال چهل و هفتم باتفاق رای رایان
پتر داس بتعاقب بر سنگھ دیو بندیلہ (کہ دزدانہ بر سر راه آمده
(۲)
شیخ ابوالفضل را بقتل رسانیده بود) مامور گردید - و چون
در استیصال طایفه بندیلہ ترددات شایسته و مساعی جمیلہ

بکار برد سال پنجاهم باضافهای متواتره بمنصب چهار هزارى سه هزار سوار و عذایت نقاره فايز گشت - در سال سیوم جنت مکانی بدکن رخصت یافت - و سال دهم مطابق سنه (۱۰۲۴) هزار و بیست و چهار هجری درانجا فوت نمود رامداس پسراد بمنصب هزارى چهار صد سوار سرفرازی یافت و سال دوازدهم بخطاب راجگی ممتاز شد - و اواخر همین سال از اصل و اضافه بمنصب یکهزار و پانصدی و هفتصد سوار سربلند گردید - یکی از نبائر او (که پرسوتم سنگه نام داشت) سال ششم جلوس فردوس آشیانی بربقه اسلام در آمده موسوم بمعدتمند گردید - و بعطای خلعت و اسب و زر نقد مورد عاطفت گشت *

• راجه رایسال درباری •

پدرش راجه سوچا پسر راجه رای رایمل شیخارت است که حسن خان سور پدر شیرشاه مشهور در بدو حال نوکر او بوده ^(۲) در کچهواکه دو فرقه اند - یکی راجارت - که میرزا راجه مانسنگه ^(۳) و نیالان او اند - دوم شیخارت - که راجه لونکرن و راجه رایسال و اقربان او باشند - گویند یکی از اسلاف آنها را فرزند نمیشد درویش بسر وقت او رسید - و بر احوالش بخشوده بوجود مولود مبشر ساخت - بعد چندی بیمن دم گیرای آن بزرگوار

(۲) نسخه [ب] یکی هارت (۳) نسخه [ب] شیخارت .

پسر و کرامت شد - مسمی بشیخ نمودند - و اولاد او بشیخاوت
موسوم گردید * غ

راجه رایسال بدستیاری اقبال منظور نظر عرش آشیانی شده
بقرب و اعتبار از همسران برتری اندوخت - و چون آثار
نیکو منشی و مزاج دانی از چهره احوالش پیدائی گرفت
روز بروز بر اعتماد افزوده مدار و اختیار حرم سرای پادشاهی
بر رای (زین راجه تفویض یافت - در تاریخ اکبری منصب او را
تا سال چهل هزار و دویست و پنجاهی نوشته - ظاهرا در آن وقت
این قسم مناصب معمول بود - بعد ازان قرار یافته باشد که
هزاری و مافوق او را کمتر از پانصدی اضافه ندهند - در زمان
جنت مکانی بر منصب و امارت راجه رایسال افزوده تعیین دکن
گردید - و مدتی گذرانیده همانجا زندگی بسپرد - عمر هم دراز
یافته - بیست و یک پسر داشت - و هر یک ازینها کثیر الاولاد
بود - و چون او در یساق دکن بخدمات پادشاهی قیام داشت
ماده و سنگه و غیره نبائرش از خود سرب و تبه خیالی جمع
ارباش و زین فراهم آورده ولایت حد خود را (که عبارت از کهاندار
و غیره متصل آنبیر است) ببردستی متصرف شدند - متهمرا داس
بنگالی (که متدین و از خط و انشا بهره داشت - و صاحب
اختیار سرکار راجه بود - و از جانب او در دربار پادشاهی سعادت
حضور می اندوخت) از حسن رای لطف تدابیر بکار برده باره

ملک از دست متغلبان برآورد - و پس از فوت راجه از پسرانش راجه گردهر و غیره دوسه کس برشادت و راجگی نام برآوردند باقی پسران و پسرزادهای او (که جم غفیر بودند) در وطن بعنوان زمینداران بسر برده اکثر بقطاع الطریق و مفسدی میگذرانیدند *

* رانا سکرا *

پسر رانا اودیسنکه بن رانا سانکا است - چون برادرش رانا پرتاپ با عرش آشیانی دادی مخالفت می پیمود او در بملازم پیشگی آورده بمنصب دو صدی شرف امتیاز یافت و در سال اول جلوس جنت مکانی بانعام دوازده هزار روپیه منتظر شده همراه سلطان پوزیز بهم رانا تعیین گردید - و در آخر همین سال با جمعی به تنبیه دلپت بهورایه نامزد گردیده مظفر و منصور گشت - در سال دوم بمنصب دو هزار و پانصدی ذات و هزار سوار علم عزت برافراخت - و در سال یازدهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سوار مرتقی گردید *

* راجه مها سنکه *

داد راجه جگت سنکه بن کدور مانسنکه کچهوا - پس از فوت پدر بجانشینی پدر کلان خود افتخار اندرخته بحکومت بنگاله مرخص گردید - در سال چهل و پنجم جاس آشیانی (که افغانان بنگاله هنگامه آرا گردیدند) از مغیر السن بود

پرتاب سنگه برادر راجه مانسنگه (که مدار کار او بود) از
 سهل انگاري رعایت احتیاط از دست داده در بهدرک عرصه رزم
 آراست - چون افغانان غالب آمده راجپوت بسیار بعدم شتافت
 مها سنگه قائم نتوانست ماند - و سال چهل و هفتم (که جلال
 کهوکردال و قاضي مؤمن در مضافات صوبه مذکور غبار فتنه
 برانگیخته بودند) او در تنبیه آنها آثار جرأت ظاهر نمود
 سال پنجاهم بمنصب دو هزار و سه صد سوار سرفرازي یافت
 سال دوم جهانگیری با فوج مهم بنگش تعیین یافت - سال
 سیوم خواهر او را هشتاد هزار روپیه ساچق فرستاده داخل محل
 کردند - راجه مانسنگه شصت فیل بطریق جهاز گذرانید - سال
 پنجم بعزایت علم سر بلذی اندوخت - و در همین سال به تنبیه
 بکرماجیت زسیفدار باندھو (که بغی ورزیده بود) تعیین گردید
 سال هفتم اضافہ پانصدی ذات پانصد سوار یافت - و بعد
 فوت مانسنگه چون پادشاه بظاہر وفور توجه بر بہاؤ سنگه او را
 کلانتر قوم ساخت بتلافی آن پانصدی ذات بر منصب او افزوده
 خلعت و خنجر مرصع برای او فرستاد - و ولایت باندھو
 در انعام او مقرر شد - سال دهم بخطاب راجگی و عزایت نقاره
 چہرہ ناموری برافروخت - سال یازدهم باضافہ پانصدی ذات
 پانصد سوار درجہ ارتقا پیمود - سال دوازدهم مطابق سنہ (۱۰۲۶)
 هزار و بیست و شش ہجری در بالاپور ولایت برار با بعدم خانہ

کشید - بهرش میرزا راجه جیسنگه است که احوال او جداگانه
و تمزده کلک وقائع نگار شد *

* راجه سورجمل *

پسر کلان راجه باسو ست - چون از بد سگالی و آشوب طلبی
پدر را از خود سرگران داشته آخرها راجه بنابر توهمی (که از
کردار ناهنجار او بهم رسانیده بود) زندانی ساخت - پس
از فوت راجه چون در پسر دیگرش (شدی احساس نمیشد ناچار
جنت مکانی جهت انتظام سلسلهٔ زمینداری و پاسبانی آن الکا
سورجمل را بخطاب راجگی و منصب در هزاری برنواخته محال
زمینداری را بازر و سامانی (که از سالها اندوخته پدرش
بود) بے سهم و شریک بدر مرحمت فرمود - و بهمراهی مرتضی
خان شیخ فرید (که بتسخیر قلعهٔ کانگره مامور شده بود)
دشمنی یافت - چون بمساعی شیخ کار برمتحصان بدشواری
کشید او دهد که صورت فاتح عنقریب نمودار است - در مقام
ناسازی و کار شکنی در آمده پردهٔ آزر از میان بر گرفت
و با مردم خان مذکور بمنازعت و مخاصمت برخاست - مرتضی
خان بحضور نوشت - که آثار بغی و نادرالتخواهی از وجنات
حال سورجمل ظاهر است - چون بنابر بودن مثل مرتضی خان
سردار عمده با لشکر گوان دران کوهستان بترویت فتنه و آشوب

نیارسمی پرداختی لا علاج پیداشاهزاده شاهجهان ملتجی گشته
 عرضداشت نمود - که مرتضی خان بتحریریک ارباب غرض با من
 سوء مزاجی بهم رسانیده - و بعضیان و بغی متهم نموده
 در فکر برانداختن من است - امید که باعث حیات و سبب
 فجات این برگشته بخت شده بدرگاه والا طالب فرمایند
 مقارن این حال در آغاز سال یازدهم مرتضی خان بساط زندگی
 در پیچید - و قلعہ در عقد توقف افتاد - او حسب الالتماس
 شاهزاده بحضور رسیده مشمول عواطف گردید - و در همان ایام
 بهمراهی شاهزاده بهم دکن (خصت یافت - و پس از معاودت
 از آن یساق وسائل برانگیخته متصدی فتح کانگره گشت - هرچند
 آنرا در آن کوهستان باز راه دادن از آئین حزم و احتیاط دور
 بود لیکن چون آن مهم باختیار شاهزاده مفوض شده ایشان او را
 با شاه قلی خان محمد تقی بخشی سرکار خود بدان مهم تعیین
 نمودند - همین که بمقصد پیوست با شاه قلی خان آغاز ستیزه
 نموده بشاهزاده نوشت که محبت من با او راست نمی آید
 و این کار از منتهی نمیشود - اگر سردار دیگر مقرر فرمایند فتح
 این قلعہ بعهودت میسر است - لهذا شاه قلی خان را بحضور
 طالب داشته راجه بکرواجیت (که از عمدهای دولت شاهی بود)
 با فوج تازه زور (خصت یافت *

سورجمل تا رسیدن راجه فرصت غنیمت شمرده بخت

جمعی از بندهای درگاه را ببهانه آنکه مدتها یساق کشیده
 به سامان شده اند رخصت نمود - که بمحال جاگیرهای خود
 شتافته تا آمدن راجه بسامان خود پردازند - و پس ازین تفرقه
 آن قابوطلب آثار بغی و فساد ظاهر ساخته دست تعدی و تطاول
 دراز نمود - و اکثری از پرگنات دامن کوه را (که بجایگز
 اعتماد الدوله مقرر بود) تاخته از نقد و جنس هرچه یافت
 متصرف گردید - سید صفی بارهه با بقیه کمکیان (که با وصف
 رخصت او هنوز بجایگز خودها نرفته بودند) با جمعی از خویشان
 پای همدیگر افشوده شربت شهادت چشید - و برخی زخمی
 گشتند - و بعضی بتک پا خود را بگوشه سلامت کشیدند *

چون آخر سال سیزدهم راجه بکرماجیت بدان حدود پیوست
 آن مدبر حیل ساز خواست - که به تیتال و گربزت روزی چند بحر
 آرد - راجه (که از حقیقت کار آگهی داشت) بمسخر او نپرداخته
 قدم جرأت و جلالت پیش نهاد - سورجمل از بخمک برگشتگی
 به آنکه بزرگی معامله و ارسد از غایمک جسارت و دایری
 بجنگ صف اقدام نمود - و باندک زد و خوردی مردم بسیار
 بکشتن داده راه آوارگی سپرد - و قلعه مؤر مهری (که اعتضاد
 قوی او بود) به تعب بدست آمده مالک (که ابا عن جد
 بار (سیده بود) می سپر عساکر پادشاهی شد - و او بحال
 تپاه بگریوهای دشوار پناه برده خاک مذلت و خواری

بر فرق روزگار خود بیخست - و در همان آوارگی رخت ا دیار
بمقر سقر کشید *

* راجه سرجسنگه و اتهور *

پسر اودیسنکه عرف موته راجه بن رای والدیو زمیذدار
مازار است - که آلكائے سمت از صوبه اجمیر - درازا صد كروه
و پهنا شصت - سرکار اجمیر و جودهپور و سروهي و ناگور
و بیكانیر داخل آن - رای مذکور از راجهای معتبر هندوستان
بود - و بكثرت جمعیت و سامان معروف - گویند چون
معزالدین سام از كارزار پتهورا^(۲) و پرداخت^(۳) پیکار جیچند راجه
قلوج در سر گرفت - راجه در گریز پائی بگنگ در شده بسیلاب
نیستی رفت - نژاد او بناکامی افتاد - سهیا برادر زاده او^(۴)
در شمس آباد می بود - او نیز با بسیاری بعدم سرا رخت
کشید - سه پسر او سواتیک و اسواتهما و اچه عزم گجرات نمودند
و در پالی نزدیک هوجت چندے بر آسودند - دران هنگام قوم میله^(۵)
بتاراج سکنه آنجا (که گروه برهمن بود) رسیدند - اینها برآمده
داد مردانگی داده بر شکستند - برهمنان بنیایشگری پیش آمدند
و گود ناکامی شست و شو یافت - چون اسباب فراهم شد

(۲) در [بعضی نسخه] پتهورا (۳) نسخه [ب] هوای تمخیر ملک

بیکارهی چند (۴) نسخه [ب] برادر او (۵) در [بعضی نسخه] پالی

(۶) یا منیه باشد *

چابکدستي بگار برده ولايت کهير از قوم کوهل بر آوردند
 سوتیک جدا شده ایدر را از میزده بگرفت - و اچھے بیکلانه رفته
 آن ملک را از کواي بتصرف خویش در آورد - و نژاد اینها
 دران ملک جا گرفت - اسوتها ما (که در مازدار ماند) رفته رفته
 کار فرزندان او بلندي گرا شد - رای مالدیو شازدهم پور
 اوسمت - پس از فوت او چندر سین پسر کوچکش جانشین
 گشت - سال پانزدهم جلوس عرش آشیانی (که پادشاه باجمیر
 شتافته بعد فراغ زیارت عطف عذان بجانب ناگور نموده
 به بند و بسمت آن ناحیه توجه داشت) ملازمت خسرواني
 دریافت - و سال نوزدهم چون خبر سرتابی او بعرض رسید
 جمعی از امرا به تنبیه او تعیین شدند - و کله برادرزاده او (که
 در شهر سوخت می بود) از تعاقب امرا بمعجز گرائیده
 بلشکر پادشاهی پیوست - و چون فوج پادشاهی مهوارا تاخته
 بمحاصره قلعه سورته (۴) پرداخت فوجی دیگر بتادیب او نامزد
 شد - او خود را بشعاب جبال کشید - و سال بیست و یکم کله
 برادر زاده او باز جمعیت فراهم نموده قلعه ونکور مستحکم
 ساخت - و شهیدار خان کنبر رفته محضر نمود - و سال بیست
 و پنجم جلوس (که چندر سین گرد فتنه برانگیخت) از دست

(۲) در [بعضی نسخه] ایدر را (۳) نسخه [ب] منه (۴) نسخه [ب]

موانه (۵) نسخه [ب] جمعی (۶) در [بعضی نسخه] دیکنور *

پاینده خان مغل (که باتفاق دیگر جاگیر داران به تنبیه او تعیین شده بود) شکست یافت - اما اودیسنکه عرف موده راجه بصفاى ارادت حلقه بندگی در گوش کرده مان متی نامہ مبیہ او در عقد سلطان سلیم درآمد - که از بطن او سلطان خرم متولد شده - پستور مومی الیه بیش از بیش مورد عنایت پادشاهی گردیده بعطای جودهپور وطن او در جاگیر سربانذی اندوخت - سال بیست و سیوم بهمراهی صادق خان به تنبیه راجه مدهکر بوندیاه نامزد گشت - سال بیست و هشتم باتفاق میرزا خان بن بیرام خان جهمت تصفیہ گجرات و فرو نشانیدن هنگامه مظفر خان گجراتی دستوری یافت - سال سی و هشتم بتادیب زمیندار سروهی شرف ارتخاص پذیرفت - سال چهارم فوت کرد - بمنصب هزارهی رسیده بود - چهار زن با او در آتش وفا سوختند - پس از فوت او پسرش راجه سورجسنکه بمنصب درخور سرفراز شد *

چون شاهزاده سلطان مراد بایالم گجرات نامزد گردید مشار الیه نیز بتعیناتی آنجا قرار یافت - در سال چهل و دوم از آنجا (که اکثر جاگیر داران گجرات بهمراهی شاهزاده سلطان مراد بیساق دکن رفته بودند - و بهادر پسر کلان مظفر گجراتی جمعی از ادبش فراهم آورده بتاخت قصبات و قریات پرداخت) مشارالیه بقصد پیکار از احمد آباد شتافت - مغرب

طرفین آراسته شد - اما بهادر بے جنگ همت بای داده راه
 گریز سپرد - و چون بعد فوت سلطان مراد سلطان دانیال
 بیالت دکن نامزد شد مشارالیه همراه سلطان مذکور تعینات
 گردید - در سال چهل و پنجم باتفاق دولت خان لودی
 بتادیب راجو دکنی از پیش شاهزاده نامزد شد - و سال
 چهل و هفتم همراه خانخانان عبدالرحیم به تنبیه خداوند خان
 حبشی (که در سرکار پاتھری و پالم غبار فساد انگیزه بود)
 دستوری یافت - و چون دران صوبه مصدر خدمات پهنیدیده
 گردیده بود سال چهل و هشتم حسب التماس شاهزاده دانیال
 و خانخانان بعزایت نقاره کوس ناموری فواخت - و سال سیوم
 جلوس جهانگیری سعادت ملازمت دریافته سال چهارم از اصل
 و اضافه بمنصب چهار هزاره ذات دو هزار سوار کامیاب گردید
 و با منصبداران دیگر بمک خانخانان صوبه دار دکن تعین شد
 و سال هشتم در رکاب سلطان خرم بهم رانا شتافته و پستر
 بهمراهی شاهزاده مزبور بیساق دکن تعین یافته سال دهم
 باز بهضور آمده بعد حصول ملازمت بمنصب پانجهزاری
 برنواخته شد - و پس از واقعه کشن سنگه برادرش بتفصیل
 (که در احوال نامبرده رقمزده کلک اخبارسلک گردیده) بوطن
 رخصت دو ماه یافت - بعد ازان باتفاق گجھنگه پسر خود
 باستلام عتبه خلافت چهره برافروخته بدکن دستوری پذیرفت

در سال چهاردهم مطابق سنه (۱۰۲۸) هزار و بیست و هشت
هجری همان جا باجل طبعی سفر عدم آباد گزید - پسرش
راجه گجسنگمه است - احوالش جداگانه نگارش یافته *

• راجه بکرماجیت رای رایان •

سندرداس نام برهنه بود - در سرکار شاهزاده ولی عهد
شاهجهان در زمره اهل قلم انتظام گرفته برشد و کار طلبی
بمیرسامانی امتیاز یافت - و بعلو فطرت و سمو همت مصدر
کارهای شگرف گشته از قلم بشمشیر فرازدستی نمود - و در
مهم رانا با فوج جرار بتاخت و تاراج آن ملک پرداخته لوازم
نهب و غارت و اسر و قتل از قرار واقع بجا آورد - و رانا
بوسیله او گردن ارادت بربقه اطاعت گذاشته ملازمت شاهي
دریافت - رای سندرداس از پیشگاه خلافت در پاداش این
فیکو خدمتگاری باضافه منصب و خطاب رای رایان اختصاص
گرفت - و چون مرتبه اول شاهزاده بمهم دکن دستوری یافت
اورا باتفاق افضل خان باندروز پذیري و اخلاص گزینی ابراهیم
عادل شاه به بیجاپور کھیل فرمود - او آنخدمت را بعنوان شایسته
بتقدیم رسانیده پانزده لک روپیه از نقد و جنس پیشکش
گرفت - و دو لک روپیه را (که عادل شاه بدر تواضع کرده بود)
لعل بوزن هفده مثقال و پنج و نیم سرخ (که در آب و تاب
و سنگ و رنگ و صافی و شفافی نظیر نداشت) از بندر کوه

بعدست آورده بوقت ملازمت بشاهزاده گذرانید - و شاهزاده
سرآمد پیشکش خود ساخته بظفر پدر والا قدر در آورد - راجه
باضافه منصب و خطاب راجه بکراجیت (که در هندوستان
عمده ترین خطابه سمک) فرق عزت برافراخت *

چون درین سال آخر سده (۱۰۲۶) هزار و بیست و ششم
صوبه گجرات در تیول شاهی مقرر گشت راجه بقیابک شاهزاده
بحکومت آن دیار نامور گردید - و فوجی بر سر جام و بهاره
(که از زمینداران عمده صوبه گجرات اند) کشید - حدود
ملک اولین یک طرف ولایت سورتیه و دیگر جانب بدریای
شور پیوسته - دومین ساحل دریای شور سمت مملکت گتیه
واقع شده - هر کدام صاحب جمعیت است - و هر که بمورزیانی
آنجا بر نشیمن جام و بهاره نامزد - درین مدت بدیدن هیچ یکی
سلاطین نیامده بودند - بکار پردازی راجه ایل گشته در احمدآباد
بآستان بوس جفت مکانی رسیده پیشکشها گذرانیدند - چون
صورجمل راجه باسو (که بتسخیر قاعه هنگره تعیین
شده بود) مصدر طغیان و فساد گردید راجه در آخر سال سیزدهم
با فوجی از بندهای شاهی و جمعی از ملازمان پادشاهی مثل
شهباز خان لودی و غیره بتسخیر آن موئل مفیع (که
کمند تسخیر هیچ یکی از سلاطین دهایی بر شوفاخت آن نرسیده)

رخصت یافت - راجه نخستین مالش سورجمل پیش نهاد
 عزیمت ساخته بر سر او شتافت - و او را باندک زد و خورد
 آواره دعت فرار ساخته قلعه مؤ و مهری (که مسکن و مقر
 آن مدبر بود) برکشوده محال زمیندارعی او را پی سپر عساکر
 فیروزی نمود - و در جلدوی آن بمرحمت نقاره کوس ناموری
 نواخت - و بمساعی جمیله در سال شانزدهم شوال سنه (۱۰۲۹)
 هزار و بیست و نهم هجری بمحاصره قلعه کانگره (که شهر آن
 بنگرکوت موسوم است) پرداخته در تضییق محصوران کوشید
 چون کار بدشواری کشید غره محرم سنه (۱۰۳۰) یک هزار و سی
 یس از یکسال و دو ماه و چند روز امان خواسته قلعه سپردند *
 این قلعه بدشوار کشائی و محکمی شهر آفاق است - شمالی
 لاهور میان کوهستان واقع شده - زمینداران ولایت پنجاب را
 اعتقاد آنست که از تاریخ اساس این قلعه جز خدای جهان آفرین
 آگاه نیست - و درین مدت این قلعه از قومه بقومه دیگر
 انتقال نموده - و بیگانه دست تسلط بر او نیافته - از سلاطین اسلام
 سلطان فیروز شاه با همه شوکت و استعداد متوجه تسخیر او گشته
 مدتی محاصره نمود - چون یقین کرد (که افتتاح آن قلعه از محال
 است) بملاقات راجه خرسند گشته دست ازان بازداشت *

گویند راجه سلطان را با جمعی بضیافت اندرون قلعه برد

سلطان براجہ گفت کہ آردن من بقلعہ بعید از احتیاط است^(۲)
 اگر این جماعتی کہ ہمراہ من اند قصد گونمایند و قلعہ بتصرف
 آرند چارہ چیم من - راجہ بمردم خود اشارہ کرد - فوراً جوق
 در جوق مسلح از کمین جاہا برآمدند - سلطان متوہم گردید - راجہ
 التماس نمود کہ غیر از اطاعت مرا در سر نیست - اما مراعات
 ہوشیاری لازمہ این اوقات است - و پس ازان ہرکہ از سلاطین
 دہلی فوج بتسخیر کانگرہ فرستاد کارے از پیش نرفت *

عرش آشیانی بآن ہمہ عزم ملک گیری و امتداد زمان
 سلطنت و فرمانروائی (با آنکہ این الکا پیوستہ بحدود ملک
 پادشاہی ست) متعرض تسخیر آن نگردید - یک مرتبہ (کہ
 راجہ آنجا بذابر جہتہ مورد عتاب شدہ بود) آن ولایت را
 براجہ بیربر عنایت فرمودہ لشکرے بمرداری حسین قای خان
 خانجہان صاحب صوبہ پنجاب تعین نمود - ار چون محاصرہ را
 تنگ ساخت شورش ابراہیم حسین میرزا برخاست - ناگزیر
 باراجہ آشتی نمودہ بتعاقب او پرداخت - و پس ازان راجہ
 جیچند مرزبان آن دژ پیوستہ بارسال پیشکش و استانبوس مدد
 خلافت احرار از سعادت می نمود *

در آغاز سال بیست و ششم سنہ (۹۹۰) نہصد و نود ہجری
 (کہ بصوب دریای نیلاب نہضت واقع شد) عرش آشیانی از

اثنای راه بتماشای نیرنگی و شگرفکاری بتخانه نگرکوت (که باستانی مطاف این دیار است) متوجه گردید - در نخستین منزل (راجه هیچند بملازمت رسید - چون شب بقصبه دیسوهه (۲) که ۵۰ تیل (راجه بیربر بود) بیتوات شده در آن شب آن روحانی پیکو (که نادره کاری بدو منسوب دارند) در عالم مثال چهره بر افروخت - و بلند پایگی پادشاه را گذارده ازان بهیچ باز آورد - عتفوان صبح آگهی آن نمودار را گذارش نموده باز گردید - همراکان را [که از دشواری راه و سختی گریوه لخته پیشانی عزیمت چین زده بود - و از درر باش شکوه سلطنت (که زبان بندے عظیم است) کمه یارای گفتار نداشت] نشاط سترگ فرد گرفت *

چون نوبت سلطنت بجنّت مکانی رسید بکشایش آن تصمیم فرموده نخستین شیخ فرید مرتضی خان را (که صوبه دار پنجاب بود) بتسخیر آن مامور نمود - و او هنوز آن مهم را بانصرام نرسانیده بود که ایام زندگیش باختتام رسید - راجه مورجمل متعهد آن خدمت گشت - چون هر امری مرصود زمانے ست و هر کارے رهین وقت آن بدکیش براه عکس مطلب شتافت - درینولا بیمن عزم شاهزاده ولی عهد و حسن تردد (راجه بکرمادیت این عقده دیرکشا صورت انحلال گرفت

سال شازدهم جنت مكاني بسير قلعه تشریف برده شعائر اسلام
جاري ساخته اساس مسجد گذاشت *

آن قلعه بر فراز کوه مرتفع واقع است - در کمال استحکام
بیست و سه برج و هفت دروازه دارد - و دور اندرون آن یک
کره و پانزده طناب است - طول ربع کره و در طناب - و عرض
از بیست و در طناب زیاده و از پانزده کم نیست - و ارتفاع یکصد
و چهارده ذره - دو حوض کلاں اندرون قلعه واقع است - نزدیک
شهر بتخانه مهمائی ست - که بدرگاه بهوانی مشهور - و آن را
نمودار ایزدی دانند - و از دور دست زیارت آیند - و کام دل
بر گیرند - شگفت آنکه بخواهش رائي زبان ببرند - برخی را
در چند ساعت و طایفه را در یک دو روز باز درست شود
اگرچه حکمت پیشگان زبان را رویخته پندارند لیکن بدین زردی
بس شگرف - و ادرا در افسانها هم خوابه مهادیو بر گذارند
و دانایان این گروه قدرت ادرا بدین نام بر خوانند *

گذارش چنین رود - که او از دید ناملائم خود را از هم
گذرانید - و دیگر او بچهار جا افتاد - سر و بعضی اعضا در
شمالی کوه کشمیر در طرف کامراج - آنرا اساردها نامند - برخی
نزد بیجاپور دکن - آنرا تلجا بهوانی نامند - گویند آنچه
بخار در وقت نزدیک کانو اولکا مچها زبان زد - و آنچه بر جای
خود ماند آنرا جالندهری گویند - و این سرزمین پندارند

در نزدیک آن چند جا مشعل آسا شعله برزند - و برخی
 بسان بیه سوزد - و آنرا جالا مکھی نام کنند - و مردم بزیارت
 رند - و گوناگون اجناس بشعله در دهند - و ازان خجستگی
 چشم دارند - بر فراز آن والا گنبدی اساس نهاده - هنگامه شگرف
 فراهم آید - همانا معدن گوگرد است - و عامه خارق پندارند
 و عوام اهل اسلام نیز فراهم آیند - و برخی بتماشا در شوند *

و بعضی چنان بر سرایند که چون زن مهادیو را عمر بهر آمد
 از غایت دل بستگی نعلش او را مدتی با خود میگردانید - چون
 ترکیب عنصری او متلاشی شد هر عضو در جائی از هم
 فرد ریخت - در خور شرافت آن عضو تعظیم آن مکان نمایند
 چون سینه (که نسبت به سایر اعضا شریف تر است) در اینجا
 افتاد آنرا نسبت بجای دیگر گرامی تر دارند - و بعضی
 برانند که سنگی (که در باستانی ایام معبود کفار بود) آنرا
 اهل اسلام برداشته در دریا انداختند - و پس ازان برهنه مزور
 بنام آن سنگ دیگر نمود کرده - راجه از ساده لوحی
 یا بطمع زر (که از نذرات فراهم آید) بدان گرائیده بعزت
 و حرمت آن سنگ را درین موضع نصب ساخت - و از سرنو
 دوکان ضلالت فرود چید - و قریب اجمعت باین آنچه در کتب تواریخ
 نقل کرده اند - که چون سلطان فیروز شاه بدانجا رسید شنید

که برهمنان آنجا از هنگامی (که سکندر ذوالقرنین اینجا آمده) صورت نوشابه را تراشیده معبود خود ساخته اند - سلطان صورت نوشابه را گرفته بمدینه منوره فرستاد - در شارع عام انداختند که پی سپهر زایران شود - صاحب فرشته آورده که درین بتخانه یک هزار و سه صد کتاب از براهمه سلف بود - سلطان فیروز شاه دانشوران آن طایفه را طالب نموده لختی را ترجمه نمود - ازان جماع عزالدین خالدخانی (که از شعرای آن عصر بود) کتابی در حکمت طبیعی و شگون تغارلات در سلک نظم کشیده دلائل فیروزشاهی نام کرده - الحق آن کتابیست متضمن اقسام حکمت علمی و عملی *

بالجملة چون راجه بکرماجیت بعد از فتح کانگره در سال پانزدهم با فوج شایسته بخدمت شاهي پیوست در همان ایام خبر رسید - که دنیا داران دکن از کوتاه اندیشی باستماع انتهای الوبه پادشاهی بسیر کشمیر (که اقصای ممالک و از مستقر خلافت دور دست است) پا از حد خویش فرا تر گذاشته سیما ملک عذیر - که مضافات احمد نگر و برار متصرف شده و بندهای پادشاهی (که در مکر فراهم آمده با غنیم زد و خورده می نمودند) از کمی آذوقه بدلا پور آمده آنجا نیز پای ثبات نتوانستند افشرد - ببرهانپور شتافته بخانکاهان پیوستند - و غنیم ملک پادشاهی را تاخته ببرهانپور را گرد گرفت

لهذا بزد و بهشت ولایت پرفتن دکن منحصر در توجه شاهزاده
دای ۴۴۰ دانهته در همین سال سنه (۱۰۳۰) هزار و سی
هجری با امرای عظیم الشان رخصت یافت *

شاهزاده پس از رسیدن برهانپور پنج فوج سی هزار سوار
بسرکردگی داراب خان و عبد الله خان و خواجه ابوالحسن
و راجه بکرماجیت و راجه بهیم باستیصال مخالفان تعیین فرمود
اگرچه بظاهر سرداری کل بذا داراب خان بود لیکن در معنی
کارفرمایی جمیع افواج براجه بکرماجیت تعلق داشت - راجه
در عرض هشت روز از برهانپور بکهرکی (که اقامت گاه نظام شاه
و ملک عنبر بود) شتافته عمارات آن معموره را از بیخ و بن
برکزد - ملک عنبر چون چهره ادبار در آئینه حال مشاهده نمود
باظهار ندامت و فروتنی براجه توسل جست - و قرار یافت
که چهارده کرور دام تنم محالات موبه دکن (که در تصرف
دکنیان مانده) بلا اشتراک با سایر حدود متعلقه پادشاهی
را گذاشته بنبجاه لک (ریده از عادلشاهی و قطب شاهی
پیشکش سرانجام نموده) ارسال دارد - و راجه با جمیع عساکر
بقصبه تمرانی معارفت نموده متوقف شود - راجه حسب الحکم^(۲)
شاهی متصل قصبه مذکور بر گذار رودخانه مشهور بکهرک پورنا
سوزمینه پمذیده در غایت استحکام قلعه از سنگ و آهن

اساس نهاد - و آنرا بطفرنگر موسوم ساخته ایام برشکال دران مکان گذرانید *

چون خاطر شاهزاده از ضبط و نسق دکن مطمئن گشت زمانه بازی دیگر بر روی کار آورد - تفصیلش آنکه چون نور جهان بیگم تسلط تمام یافت و قبض و بسط مهمان ملکی و مالی باختیار او در آمده جزاسم بی مسمای پادشاهی بر جنت مکانی نماند بیگم از دور اندیشی بدان خیال افتاد - که درین هنگام (که بیماری جنت مکانی بامتداد کشیده) اگر بحسب تقدیر سانحه ناگزیر رود و خلافت بشاهزاده ولی عهد بر می گردد هر چند که شاهزاده با وی در کمال اخلاص است اما مجوز این قدر اختیار و اقتدار چگونه خواهد شد - پس دختر خود را (که از شیر افکن خان داشت) بساطان شهریار (که کوچک ترین اخلاف سلطنت بود) منسوب کرده در مقام تربیت او گردید ؛ با شاهزاده رابعهد طبل مخالفت زده مزاج پادشاهی را نیز منحرف ساخت - چنانچه دران ایام شاهزاده جهت مهم فزدها طلب حضور گشت - چون از دکن بماندو رسید پیدر والا قدر نوشتم - که بنابر گل و لای مالوه تا انقضای برشکال در ماندو وقفه تربی ملاح گشته - ازانجا (که مقابله با شاه ایران اتفاق افتاد) سامان و سرانجام در خور آن مهم ناگزیر - قلعه (نتهپور) برای گذاشتن محل و قبائل امرا عنایت شود - و موبه لاهور (که

سر راه قندهار است) در قبول شاهي قرار يابد - تا سربراهي آذوقه و ديگر ضروريات باساني صورت گيرد - و تا انجام و انصراف اين يصاق عزل و نصب و برافراختن و انداختن امرا (که تعيين اين يورش باشند) بمن مفوض باشد - تا اِز اثر بيم و اميد انتظام کارها پديد آيد •

بيگم (که معتز قابو بود) اين مدعيات را در لباس نا ملائم و انموده چنان دلغشين ساخت که غرض شاهزاده آنست که سلطنت را بدست خود آرد - و چندان مزاج جنت مكاني را بشورش آردن که مهم قندهار بغام شهريار قرار يافته جاگير شاهزاده واي عهد (که در هندوستان بود) تغير فرموده امرای همراهی ایشان را طالب حضور نمود - با وصف آنکه جنت مكاني بقبحاحت اين امور را ميرسيد اما غير از استوضای بيگم چاره نداشت - هرچه او ميگفت بعمل مي آمد - تا آنکه از طرفدن کار بفوج کشي رسيد - ازان طرف جنت مكاني از دهلي عبور فرمود - و ازين جانب موكب شاهي بمقام بلوچ پور پيوست - و مضافت ده كوزه بيش نمازد - مقربان شاهي متفق شده عرض كردند که كار از اصلاح در گذشته - جهانگيري بمدارا بر نيايد - لشكر ما بكميت و كيفيت هر لشكر پادشاهي فزوني دارن - عرصه نبرد بايد آراست - شاهزاده جواب داد که ارتكاب چنين گستاخي (که نزد خدا و خلق ناستوده است) بخود

قرار نمیتوانم داد - اگر چشم زخمی به حضرت رسد گو فتح من
شود ازین قسم سلطنت و دولت چه بهره - و کدام دل خوشی
خواهد بود - غرض غیر ازین نیست که بدانند ایشان فتنه ساز
مالش بسزا یابند *

پس از مطارحه قرار یافت که شاهزاده با چهار پنج هزار
سوار چهار گروهی جریمی جانب چپ از راه متعارف میل نموده
در مقام کوتله (که داخل میوات است) توقف گزیند - و سه فوج
بمركزدگی داراب خان و راجه بکرماجیت و راجه بهیم مقرر
باید نمود - که بدور لشکر پادشاهی بتاخت و تاراج پرداخته
راه آمد و شد غله معدود نمایند - یحتمل که صورت آشتی
رخ نماید - چون از جانب پادشاهی آصف خان بهرالدی عبدالله
خان در برابر رسید اتفاقا عبدالله خان پیشتر زبان داده بود
که وقت تقابل من بشما خواهم پیوست - و ازین امر غیر از
شاهزاده و راجه دیگر اطلاع نداشت - درین وقت عبدالله خان
بحسب قرار داد اسب برانگیخت - راجه آنرا دریافت و پیش
داراب خان رفت - تا او را هم آگاه سازد - ناگاه نوازش خان
پسر سعید خان چغتای (که در هرالدی فوج پادشاهی انتظام
داشت) دانست که عبدالله خان بقصد جنگ تاخته - او نیز
با فوج مقابل خود اسبان برداشت - و بر راجه (که با چهار پنج
کس از نزد داراب خان برگشته می آمد) برخواند - غیرت

زننجیر پای عزیمت او گشته بمداغنت پرداخت - تا آنکه کمک
 برسد ناگاه تیر افنگ از شمت قضا پیشانی او رسید - و جان
 بجان آفرین سپرد - طرفین دست از کار باز داشته بجای خود
 برگشتند - راجه بمنصب پنجهزاري ذات و سوار رسیده
 و عمده تر از در سرکار شاهزاده راي عهد کسی نبود - برادرش
 کزهر داس بنیابت راجه در احمدآباد می بود *

* رای گوردھن سورج دھج *

ساکن کهاري کناره گنگ - گویند در مبادی حال سر دروازه
 کهچھري نشسته نقل نویسی می کرد - سه چهار آنکه یومیه
 بهم میرسانید - آرزو داشت که درات برنجی میسر شود - نمیشد
 پس از چندت در دیوانی خواجه ابوالحسن تربتی باتفاق هرکرن
 ساکن کنپلا بیتالی باراد نوکری حضور خواجه رفت - او نگاه
 کرده گفت که هرکرن سداق دان است - اما دزد معلوم می شود
 و گوردھن بیوقوف - اول را سی رویه در ماهه دستخط کرد - و دوم را
 بیست و پنج - و چون نوبت دیوانی باعتماد الدوله رسید گوردھن را
 پنجاه رویه در ماهه کرده بخشی شاگرد پیشه خود ساخت
 پس ازان بخطاب رائي و دیوانی اعتماد الدوله با پیشدستی
 پادشاهی سر بر افراخت - و هر روز بر اعتبارش می افزود - رفته
 رفته مدار علیه تمام هندوستان گشته مرجع جز و کل گردید

هذا که خانخانان سپه سالار بخانه او رفته ملتجی شد *
 در سفر گجرات (که جنت مکاني بسير دریای شور متوجه
 شد) شبی رای گوردهن از دربار بخانه می آمد - بانوای
 شریف الملک بخشی سرکار اعتماد الدوله شخصی شمشیر در
 بازوی او زد - کاری نشست - ازان روز پایت عزتش ارتفاع دیگر
 پذیرفت - با آنکه عصمت بیگم منکوحه اعتماد الدوله با او بد بود
 اصلا در مرتبه او انحطاطی رو نداد - پس از فوت اعتماد الدوله
 صاحب اختیار سرکار نور جهان بیگم گردید - و در شورش
 مهابت خان (که دشمن این سلطه بود) زمانه سازی منظور
 داشته بار ساخت - مهابت خان جمیع مهمات جزو کل را بدو
 تفویض نمود - گوردهن از بد نژادی و ناحق شناسی در بدخواهی
 و غمازی خداوندان نعمت شریک گشته بانفای خزائن و دفائن
 آنها پرداخت - و خود را (سوی عالم کرد - پس از آنکه این
 آشوب فرو نشست آصف خان او را محبوس داشت - پس از
 مدتی در گذشت - زنش با او ستی شد - اولاد نداشت - قصه
 کهاری را که وطنش بود باحاطه پخته و عمارات عالی و راسته
 و بازارهای بافضا شهر ساخته گوردهن نگر نام گذاشت
 و خانهای سکنه آنجا را از سرنو پخته و مطبوع ترتیب داده
 حواله نمود - و محصول آن را بر عیای اهل حرفه وقف کرد - هر که
 هرچه بکارد فرا گیرد - و کار ماده و کار میش و ماده اسپ و شتر

و بز و میش در رنگ ایاخیهای^۱ ولایت متصل وطن بکنار
 آب گنگ سرداد - شیر و جغرات و روغن بسیار حاصل میشد
 و در راه لاهور سرا و تالاب کلان اساس گذاشت - و در متهرا
 این^(۲) روی آب گوردهن نگر بتخانه عظیم بذا کرد - و در اوجین نیز
 تالاب و بتخانه ترتیب داد - غرض که جویای نام نیک گشته
 تصرفات چند نمود - و آئین خیر گذاشت - تا یادگار درین
 کهنه رباط ماند - بشوئی کافر نعمتی پس از اموالش بسرکار
 آصفجاهی ضبط شد - آب در تالاب خشک و سرا ویران گردید
 و کهازی وطنش بسید شجاعت خان باره تنخواه شد - ازان
 مال و مواشی اثری پدید نیامد *

* ع *

* نه از خم نشان نے زخمخانه *

* راجه برسنگه دیو بندیلہ *

(۳)

پسر راجه مدهکر است - از ابتدا بخدمت شاهزاده سلطان
 سلیم پیوسته بفتراک دوات خود را بسته بود - چون در کشتن
 شیخ ابوالفضل طریق جرأت پیمود عرش آشیانی مکرر فوجها برود
 تعیین فرمود - و در سال پنجاهم بعرض رسید که او با قلیله
 مردم سر بصحرای آدرگی نهاده - و افواج پادشاهی دنبال او
 گرفته اند - چون دیهیم سلطنت بجالوس جنت مکانی زینت
 گرفت برسنگه دیو در سال اول بمنصب سه هزاره سرفرازی

گردید - و در ایام شاهزادگی از ارکان دولت ایشان بوده بنیابست
صوبه دار می گجرات اختصاص داشت - چون سال هیزدهم جهانگیری
افواج پادشاهی بتعاقب شاهزاده ولیعهد بکُتل چانده (که داخل
مالوه است) رسید از سطوت شاهي جرأت عبور گریوه نداشته
میخواستند - که ایام برشکال آنطرف کُتل مذکور بسر برند
رستم خان باتفاق بهاء الدین توپچی (که از نوازش شاهي
خطاب برتنداز خانی یافته) از راه نمکرامی و حق ناشناسی
بمهابت خان سپه سالار پادشاهی نوشت که بے توقف روانه
شوند - که در هنگام ثلاثی فوج را برهم زده بشما ماحق میگردم
لهذا مهابت خان چیره گشته از گریوه چانده عبور نمود - شاهزاده
شاهجهان (که در ماندن طرح اقامت انداخته بود) رستم خان را
(که پیش آهنگ فدویان در سمت اخلاص و سرآمد برگزیده های
دولت بود - و مردانگی و کاردانی او دلنشین) سردار لشکر
ساخته برسم منقلا روانه فرمود - و فوجی از لشکر دکن را
بعنوان برگری گری برگماشت - آنها در عرصه دو روز کار بر لشکر
پادشاهی دشوار ساختند - روز سیوم مقرر بود که شاهزاده
خود بفوج منقلا پیوسته بر اعادی لوی نصرت برافرازد - که
یوسف شغالی حقوق پرورش و نمک خوارگی بر طاق نسیان
گذاشته خاک بے حقیقتی بر فرق روزگار خود بیخت - و راه
کافر نعمتی سپرده بمهابت خان پیوست - ناگزیر از گریختن سردار

انتظام فوج برهم خورده سرشته جمعیت از هم گسیخت - و هرگاه
چنین بیوفائی و وقاحت از چنان احسان پرورده مشاهده نمود
دیگر بکه توقع - و کدام امید - شاهزاده را اعتماد بر کسی نماند
مراجعت بدکن اصلح وقت شناخت - بسرعت از آب نبرده
عبور فرموده چندی در برهانپور رنگ سکونت ریخت - رستم
خان بواسطت مهابت خان در امرای جهانگیری انتظام یافت
چون شیوه ناستوده بیوفائی و ناحق شناسی همه وقت مذموم
و صاحب آن همه جا مشوم و ملوم است در سرکار پادشاهی
چندان رشده نکرده از درجه اعتبار ساقط بود - چون نوبت
سلطنت باعلی حضرت رسید پیدایش کردار نکوهیده خود
از جاگیر و منصب برطرف گشته از غایت پویشانی و افلاس
احوالش بنکال و خسار کشید - گویند که فردوس آشیانی با هیچ
کس از امرای پادشاهی (که مصدر گستاخیا شده بودند
و بد اخلاصیها از آنها مشاهده نمود) در پی تلاقی نشد
مگر با رستم خان که آخرها کارش بجائی رسید که اسب سوار
و خدمتگار داشت - کوچه گردی میکرد - تا در گذشت *

* رانا کون *

پسر رانا امرا بن رانا یرتاپ عرف کیکا بن رانا اودیسانگه
بن رانا سانکا زمیندار میوار است - که الکائی ست از صوبه اجمیر
سرکار چیتور از - ده هزار ده بدو گرایند - درازا چهل کرده

پهنا سي و سه كروه - سه قلعه معتبر دارن - چيتور حاكم نشين
 كونهلمير مانندل - سردار بومي را پيشتر راول گفته - و از دير باز
 رانا - از قوم كهلوت - چون بموضع سيسون نگاه ساختند پس
 بميصوديه زبان زن - خويشتن را از نواد نوشيروان عادل بر شمارند
 بزرگ نياگ اينها از بوقلموني زمانه بملك برار افتاد - و بمورزبافي
 نرناله معروف گرديد - چون نرناله بتصرف غنيم آمد ^(۳) باتا نام
 خرد سالي را مادرش ازان مفسد گه بر آورده بميوار رسيد - و براجه
 منذايك بهيل پناه برد - چون جوان شد بذخچير افكزي
 نام بر آورد - و از معتمدان راجه گرديد - و پس از فوت او
 بمسند راجگي قدم گذاشت - رانا سانگا از اواد اوسن - كه
 در سنه (۹۳۳) نهصد و سي و سه هجري باتفاق راجهاي ديگر
 يك لك سوار فراهم آورده با فردوس مكاني جنگ نموده شكست
 يافت - در سنه (۹۳۴) نهصد و سي و چهار باجل طبعي
 در گذشت - رانا اوديسنگه جانشين او شد *

در سال دوازدهم جاوس چون عرش آشياني متوجه تنبيه
 پسران سلطان محمد ميرزا (كه در صوبه مالوه غبار انگيز
 فساد بودند) گرديد پس از وصول بدهول پور نظر برينكه
 شورش طالبان مالوه غافل باشد بر زبان پادشاه گذشت - كه

(۲) در [بعض جا] نرناله آمده (۳) در [بعض نسخه] باپا نام (۴)

نسخه [ب] چهل و چهار .

اکثر راجه‌های هندوستان فیضیاب^۱ ملازمت گردید - مگر رانا
 قاحال در خواب غفلت است - الحال ایلغار نموده سرزنش
 در کنار او خواهم نهاد - و التفات بجانب سکت سنگهه پسر
 رانا اردیسنگهه (که در سالک بندهای دولت انتظام داشت)
 نموده فرمود - که می باید از تو درین یساق خدمت شایسته
 بظهور آید - او اگرچه بظاهر تقبل نمود اما اندیشه مزد گشته
 راه فرار گزید - از سانحه گریختن او تنبیه رانا مضمم گردید
 اول قلعه^(۲) سیوی سوبر و قصبه کوتهه تھانه نشین شده قلعه
 ماندل و رامپور نیز مفتوح گردید - و نواح اردیپور پی سپر
 عساکر پادشاهی گشت - قلعه چیتور پس از امتداد محاصره
 بتصرف در آمد - رانا در شعاب جدال مخفی گردید - ظاهرا
 بعد چذد رانا اردیسنگهه بدیار عدم شتافت - و رانا پرتاپ
 بجای او نشست - چنانچه شیخ ابوالفضل در اکبرنامه می نویسد
 که سال هیزدهم چون کنور مانسنگهه تنبیه زمیندار دونگرپور
 نموده در نواحی اردیپور رسید رانا لوازم استقبال بجا آورده
 خلعت پادشاهی را بادب در بر کرد - و با کنور مراسم گرمجوشی
 مرعی داشته عذر تقاعد از آستانبوسی پیش آورد - در همین
 سال رانا پسر کلان خود امرا نام را با راجه بهگونتداس
 (که از ایدر برآمده بآن نواحی پیوست) همراه ساخت^(۳)

(۲) در [اکثر نسخه] سوی سوبر (۳) نسخه [ب] که از ابتدا برآمده •

و انواع چاپلوسی بکار برده قرار داد - که بعد صفح زلات
 من هم عازم بساط بوس خواهم شد - و با راجه تودرمل (که از
 گجرات می آمد) نیز برخوردی اقسام فروتنی ظاهر نمود - امرا
 بعد (رسیدن حضور در سلک بندها منتظم گردید - و در سال
 بیست و یکم کنور مانسنگه بتادیم رانا پرتاپ مامور
 گردیده بماند لگده (رسید - بعد فراهم آمدن افواج (دانه
 کوکنده شد - پس از تلافی فریقین جنگ عظیم در پیوست
 و شکست بر فوج رانا افتاده وادی فرار پیمود - و در همین
 سال خود پادشاه نیز در آن نواحی رفته چون رانا بشعاب جبال
 پناه جست فوجی بتعاقب او تعین نمود - سال چهل و یکم
 جاوس اکبری رانا پرتاپ فوت کرد - امرا بجای او نشست
 بعد جاوس جنت مکانی سلطان پرویز با جمعی از امرا
 بهم او تعین شد - که او خود با کون پسر کلان او بملازمت
 برسد - درین ضمن (که بغی سلطان خسرو (داد) باکله پسر
 خرد خود را همراه شاهزاده داد - و پس از آن عبدالله خان
 فیروز جنگ و دفعه دوم مهابت خان بتادیم او دستوری
 یافتند - اما هیچ صورت نگرفت - تا آنکه آخر سال نهم سلطان
 خرم با جمعی برین کار رخصت یافت - شاهزاده رفته تهانجات
 متعلقه او را تهانه نشین پادشاهی ساخته کار برو تنگ گرفت
 ناچار بعجز گرائیده شاهزاده را دریافت - و کنور کون پسر کلان

خود را همراه ساخت - کنور کون ملازمت خسرواني دريافته
 بعطای خلعت و شمشیر مرصع سرفراز گردید - و برای دفع
 وحشت او هر روز بگونگون عذایات از هر قسم و از هر باب
 مورد مرحمت شد - و در سال دهم بعطای منصب پنجهزاري
 پنجهزار سوار چهره اعتبار برافروخت - و رخصت وطن یافت
 پستر جگت سنگه ولد کنور کون باستانبوسي مشرف گشته
 خلعت عذایت پوشید - سپس باتفاق هرداس جهاله بوطن
 مرخص گردید - سال یازدهم کنور کون بحضور رسیده سرمایه
 شادکامی اندوخت - و باز دستوری تعلقه یافت *

و چون سلطان خرم بهم دکن نامزد گردید رانا امر سنگه
 و کنور کون حصول ملازمت پادشاهزاده نموده نذیر خود را
 با هزار و پانصد سوار همراه نمود - و در سال سیزدهم چون
 جنت مکاني از گجرات عذان انعطاف بجانب اکبرآباد ارزاني
 داشت پس از ورود موکب در حوالی تعلقه رانا کنور کون
 بدولت زمین بوس فایز گردید - و سال چهاردهم رانا امر سنگه
 ودیعت حیات سپرد - جنت مکاني کنور کون را بخطاب رانائي
 و ارسال خلعت و اسب و فیل سرفراز نمود - در سال هیزدهم
 جگت سنگه پسر رانا کون بحضور آمده جبین نیاز را
 بآداب اخلاص روشن ساخت - و پستر رخصت تعلقه یافت
 و در ایامی (که فردوس آشیاني بعد فوت پدر از چنیر عازم

اکبر آباد گشته بزد یک تعلقه او (رسید) رانا کرن بحصول ملازمت
مشمول گوناگون عوطف گردیده ببحالی تعلقه کامیاب شد

و چون سال اول جلوس فردوس آشیانی مطابق سنه (۱۰۳۸)
هزار و سی و هشت هجری رانا کرن رخت زندگی بر بست
بجکت سنگه پسرش خطاب رانائی و منصب پنج هزار
پنجهزار سوار و در جاگیر وطن مالوفه قسمی (که سابق
ببزرگانش بود) مرحمت گردید - در مهم خانجهان لودی
(که پادشاه عزیمت دکن فرمود) پانصد سوار او همراه ارجن
نام عموی رانا جکت سنگه در رکاب بود - و گاهی راجکپور پسر
تیکه او بملازمت می پیوست - و قرار یافته بود که همواره
پانصد سوار او با معتبره تعینات تعلقه دکن باشد - و از
پیشگاه سلطنت هم عذایت جواهر و خلعت و فیل و اسب
دار میشد - سال بیست و ششم رخت زندگی بعدم سرا برد
براجکپور خطاب رانا راجسنگه و منصب پنجهزاری پنجهزار سوار
و وطن در جاگیر مرحمت گردید *

چون در حیات رانا جکت سنگه بعرض پادشاه رسید (که
او مرمت قلعه چیتور شروع نموده حال آنکه قرار داد از سابق
این بود که رانا اصلاً بممرمت قلعه مزبور نپردازد) پادشاه
کمی را بخبر گیری این معنی تعیین فرمود - پس ازان که
زبان او دریافت شد (که یک دو دروازه را از هفت دروازه او

که ضایع اُفتاده بود باستحکام درست نمود) سال بیست و هشتم سعد الله خان با جمعی بانهدام قلعه مزبور و تخریب و تصرف تعلقه او تعیین شد - و چند پرگانه تهانه نشین مردم پادشاهی گردید - رانا راجسنگه بسطان دارا شکوه رجوع آورده شیوه ضعیف نالی برگذارد - و بر طبق حکم خسروانی فرستادن پسر تیکه خود و برانداختن آنچه از قلعه چیتور ترمیم یافته باشد قبول کرده درخواست نمود که تعلقه او از پادشاهی لشکر پادشاهی مضمون ماند - لهذا سعد الله خان بتخریب قلعه چیتور پرداخته برگردید - رانا پسر کلان خود را که شش ساله بود با معتمدان خود ببارگاه سلطنت (که رونق افزای دارالخیر اجمیر بود) با پیشکش فرستاد - پادشاه بعد ملازمت بخاعت و جواهر و فیل و اسب برنواخته چون ظاهر شد (که رانا هنوز برای او نامه معین نکرده) بخطاب سبهاگ ^(۲) سنگه موسوم فرمود - و پس از رخصت تاکید صدور یافت که پسر خود را با پانصد سوار بدکن روانه نماید *

و چون تخت جهانداري بجلوس اورنگ زیب پادشاه رونق تازه گرفت رانای مذکور بعنایت خاعت سربلند گردید و سال بیست و دوم (که اجمیر مهبط ریات پادشاهی بود) رانا راجسنگه کنور جیسنگه پسر خود را بعد استمزاج بملازمت

فروستان - و پس از روزی چند بانعام خلعت و سرپیچ مرصع و اسب و فیل ممتاز شده رخصت وطن یافت - در همین سال چون گرفت و گیر جزیه منظور خاطر پادشاه شد بیدلی راجپوتیه علاوه توحش فطری گردیده سر نخوت خریدن گرفتند لهذا سال بیست و سیوم از اجمیر بعزم گوشمال رانا عزیمت اودیپور پیش نهاد خاطر گردید - چون رانا اودیپور را خالی گذاشته راه فرار پیمود فوجی بسرکردگی حسین علی خان^(۲) بتعاقب او تعیین شد - و پستو محمد اعظم شاه و سلطان بیدار بخت نامزد شدند - و پس از آن (که ملک رانا لکدکوب عساکر فیروزی گردید) او از وطن مانوفه برآمده بے ملجا و مارا گشت - سال بیست و چهارم دست ضراعت بدامن شفاقت شاهزاده زده برگنه ماندل و بدینور در عوض جزیه بسرکار پادشاهی گذاشت - و پس از پذیرائی ملتزمات بر قلاب راج سمندر آمده شاهزاده را دید - و بیدلی خطاب رانا و منصب پنجهازاری پنجهزار سوار سرمایه شادمانی اندوخت و در همین سال چشم از تماشگاه هستی بر بست - خلعت تعزیت از پیشگاه خسروانی برانا جیسنگه پسرش مرحمت گردید *

• راورتن هادا •

پسر راور بهوج هادا ست - بتقصیرت (که از پدرش بعمل آمد)

(۲) در [بعضی نسخه] - ن - علی خان (۳) نسخه [ب] خسرویی •

چندے مورد عذاب جنت مکاني بود - سال سيوم بحضور آمده
مشمول مرحمت شده بخطاب سر باند رای نامور گردید - سال
هشتم بهمراهی سلطان خرم بهم رانا امر سنگهه تعین یافت
و سال دهم تعینات مهم دکن گشت - و پستتر باضافه در خور
سرفراز شد - سال هیزدهم پس ازان (که مزاج جنت مکاني
نسبت بپسر رشید یعنی شاهجهان بگفته مردم از جا رفت
و کار بمقابلہ انجامید - و شاهزاده مزبور از ماندو کوچ کرده
عبور نموده نمود - و سلطان پرویز باتالیقی مہابت خان
بتعاقب مامور شد) او هم تعینات یساق مسطور گردید - و پس
از گذشتن از نوبده چون شاهجهان از حدود تانگانه جانب بنگاه
رفت و سلطان پرویز بموجب حکم پدر عازم صوبہ بہار شد
مہابت خان او را سال نوزدهم بحراست برهانپور گذاشت
چون معاودت شاهجهان از بنگالہ بسمت دکن زبان زد شد
مومی الیہ عزیمت نمود کہ از شهر برآمده بمقابلہ پردازد
بعد رسیدن این خبر بجنت مکاني فرمان صدور یافت - کہ
قا رسیدن کمک بنگہبانی شهر همت برگمارد - و زنہار بجنگ
بیرون بلده اقدام نماید - سال بیستم چون شاهجهان متصل
دیوانگانوں مضاف بالاگہات ہزار برآمده یاقوت خان حبشی را
با فوج عنبر ہمراہ گرفته متصل برهانپور رسید لعل باغ را
معسکر ساخت - و از یک طرف عبداللہ خان بہادر و از

جانب دیگر محمد تقی سیم ساز مخاطب بشاه قلی خان را
 بمحاصره مقرر نموده حکم یورش کرد - تا آنکه شاه قلی
 خان با چهار صد کس غالبانه بشهر درآمده بچپوتره کوتوالی
 نشسته منادی گردانید - که دور دور شاهجهان است - سر بلند
 رای در مورچلهای طرف دیگر بود - پسر خود را فرستان
 او جنگ کرده هزیمت یافت - راو مزبور فیل جکاجوت پیش
 کرده درچوک بجنگ پیوست - و داد مردانگی داد - محمد
 تقی (که از امداد مایوس بود) بقاعه در آمد - و عهد گرفته
 او را دید - گویند راو رتن وقت جنگ این حرف سر زبان
 داشت - *دوشان یعنی من می مارم **

بالجمله چون بظاہر قرب وصول سلطان بودیز با فوج گران
 (که بموجب حکم پادشاه از آلاء آباد عازم دکن گردیده بود
 و بیماری صعب درین ضمن بمزاج شاهجهان عارض شد)
 کوچ کرده بدلاکھات رودکنهیره رفت سر بلند رای بمنصب
 پنجهزاری ذات پنجهزار سوار و خطاب رام راج (که در دکن
 خطبه بالاتر ازین نمی باشد) مورد مراحم گردید - پس از
 هاوس فردوس آشیانی سال اول از بوندی وطن خود آمده
 بتقبیل سده سخیه سلطنت پرداخت - و بعد از آن خلعت
 و جمده مرمرع و منصب پنجهزاری ذات و سوار سابق و علم
 و نقاره و اسب با زین مطلا و فیل لوای عزت برافراشت

و در همین سال بهمراهی مهابت خان خانخانان بذابر گوشمال
 اوزبکیه (که جانب کابل غبار فسان برانگیخته بودند) دستوری
 یافت - و سال سیوم با جمعی سرکردگی بنام او قرار یافته بسمت
 قلنگانه نامزد شد - و حکم بصدور پیوست که در برگشته باسم
 قوابع برار توقف نموده بقابو تسخیر ملک قلنگانه بعمل آرد
 و راه آمد و رفت مفسدان شورش انگیز مسدود سازد - و چون
 کشایش ملک مذکور حسب درخواست نصیری خان بنام خان
 مزبور قرار گرفت او حسب الطاب بحضور آمده سعادت بار
 اندوخت - و پس ازان (که سرداری فوج دکن بنام یمین الدوله
 آصف خان مقرر شد) راو مذکور بتعیذاتی خان مزبور چهره
 اعتبار برافروخت - و سال چهارم مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار
 و چهل هجری در لشکر بالاگهات پیمانه زندگی او لبریز گشت
 ستر سال (که نبیره و جانشین او بود) و مادهو سنگهه پسر دوم
 فراخور حال مشمول مرحمت پادشاهی و مورد تسلی شدند
 احوال عربک جدا گانه نگارش یافته *

* راو سور بهروقیه *

پسر رای رایسنگهه رائهور زمیندار بیکانیر است - تا آخر
 عهد جنت مکانی بمنصب سه هزار و دو هزار سوار رسیده سال
 اول جلوس فردوس آشیانی چون بملازمت پادشاهی کامیاب
 شد از اهل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد

سوار و عطای علم و نقاره نوازش یافت - و همراه مهلبت خان
 خانخانان بدفعیه نذر محمد خان (که بر کابل فوج
 کشیده بود) تعیین گردید - چون پیش از رسیدن اینها نذر محمد
 خان ازان نواح بدر شده رفت اینها بموجب حکم مراجعت
 نمودند - یستر همراه عبدالله خان بهادر بمالاش ججهار سنگه
 (که بتوهم باطل از حضور فرار نموده بود) رخصت پذیرفت
 و سال دوم بتعاقب خانجهان لودي (که بوسواس بیجا از
 اکبرآباد راه گریز سپرده بود) دستوری یافت - و سال سیوم
 در سه فوج (که بتخریب ملک نظام الملک تعیین شده) او
 بهمراهی شایسته خان نازد گردیده باضافه پانصد سوار ناموری
 اندوخت - در جنگ متصل بیر (که اعظم خان بر خانجهان
 لودي تاخته بود) مصدر ترددات شد - سال چهارم مطابق
 سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل و هجری پای بزاریه عدم کشید
 پادشاه کرن پسرش را بمنصب دو هزار سوار و خطاب
 داری برنواخته بیکانیر و طنزش در جاگیر او عذایت فرمود
 و ستر سال نامی پسر دیگر او را بمنصب پانصدی دوپست
 سوار سرمایه مفاخرت بخشید - احوال راز کرن جداگانه سمت
 ترقیم یافته *

• راجه بهارتهه بنديله •

نیرا رام چند پسر راجه مدهکر است - جنت مکانی را

چون پاس مراعات بر سنگهدیو بیش از بیش بود اواخر سال
جلوس آن پادشاه عبدالله خان از کالپی (که در جاگیر داشت)
روز دسهره بتیزگامی بر اوندچیه دوید - و رام چند را (که
دران زمین قلب شیوه فتنه انگیزی داشت) دستگیر ساخته
سال دوم مسلسل بنظر پادشاه در آورد - پادشاه بدن از پای او
برداشتند و بعنایت خاعت برنواخته براجیه باسو سپرد - که
ضامن گرفته بگذارد - ازان روز اوندچیه براجیه بر سنگهدیو
قرار گرفت - سال ^(۳) چهارم دخترش حسب عرض او داخل محل
خسروانی گردید - چون او بعدم سرا شتافت سال هفتم بهارتهه
نبیره او بمنصب درخور و خطاب راجگی چهره عزت برافروخت
پس از گستاخی (که در کنار آب بهت از مهابت خان بوقوع آمد
و آخر ثبات پای نورزیده گام فراخ بر زده راه تعلقه رانا
پیش گرفت) امرا (که در تعاقب او از حضور جنت مکانی
تعیین شده باجمیر رسیده متوقف بودند) نامبرده ازانجمله
بود - دزن ضمن چرخ دوار بوقلمونی نمود - و زمانه رنگ دیگر
ریخت - جهانگیر پادشاه بعالم بقا خرامید - و رایات شاهجهانی
درنق افزای ساحت اجمیر شد - او بملازمت شتافته باضافه
پانصدی پانصد سوار از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
دو هزار و پانصد سوار و عطای علم و اسب کامیاب گشت

سال اول بفوجداری آثاره و مضافات آن (که در خالصه شریفه بود) و بعد چندت بعطای نقاره سربلند گردید - سال دوم همراه خواجه ابوالحسن بتعاقب خانجهان لودی و سال سیوم باتفاق راز رتن هادا بتسخیر تلنگانه مامور شد - پستور باضافه پانصد سوار نوازش یافته همراه نصیری خان در محاصره قلعه قندهار دکن تردد شایسته نمود - چون بر محصوران کار تنگ شد باستصواب او آمده قلعه سپردند - سال چهارم بملازمت حضور رسیده باضافه پانصدی ذات از اصل و اضافه سه هزار و پانصدی سه هزار سوار بلذد مرتبه گردید - پستور بحراست سرحد تلنگانه مقرر شده سال ششم قصبه وکلور را با عیال بوه (که از جانب حکام دکن قصبه مزبور بنامبرده و سیدی مفتاح متعلق بود) بدست آورد - چون این معنی بسمع اعلی حضرت رسید او را از اصل و اضافه بمناصب چهار هزار و سه هزار و پانصد سوار برنواخت - و سال هفتم (که بلذد لاهور معسکر فیروزیه بود) بعرض رسید - که مطابق سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه هجری (وزگار نامبرده در سرحد تلنگانه سپری شد - پسرش راجه دیبی سنگهه است که احوال او براسه قلمی شده *

• راجه ججهار سنگهه بن دیلاه •

پسر راجه بر سنگهه دیو است - بعد فوت پدر بخطاب راجگی

و منصب مناسب ترقی کرده تا آخر عهد جذت مکانی بمنصب
 چهار هزار و چهار هزار سوار مرقی شده سال اول جلوس
 فردوس آشیانی دولت ملازمت اندوخته بعنایت خلعت
 و جمدهر مرصع با پهل کتاره و علم و نقاره باذن آوازه گردید
 چون در عهد اعلی حضرت سر رشته تقییم مهمات و تشخیص
 معاملات رونق گرفت او (که مال بسیار فراهم کرده بود)
 خود بیکبار بے محنت بدست آورده بود . بمقتضای
 الخائن خائف واهمه بخاطر راه داده باعتماد قلاع حصینه
 و اشجار متراکمه (که در تعلقه داشت) پس از چند روز
 نیم شب از اکبرآباد فرار نموده باوندچهره پیوسته در تهیه
 استحکام قلاع و فراهم آوردن لشکر شد - چون این خبر بعرض
 پادشاه رسید مهابت خان خاننلان با اکثری از امرای حضور
 بر سر او تعیین یافت - و بخانجهان لودی حاکم مالوه فرمان
 شد - که با لشکر آن صوبه از راه چندیری (که جذوب رویه
 اوندچهره است) بملک او در آید - و بعبدالله خان بهادر حکم
 رفت - که از قنوج محال جایگیر خود باتفاق بهادر خان روهله
 و جمعی دیگر رفته از جانب شرقی اوندچهره در آمد کند
 چون هر سه فوج قریب قلعه مسطور (سیده سنگه) نبرد گرم
 ساختند و قلعه ایرج بسعی عبدالله خان و بهادر خان و بهادر
 سنگه بدیده مذاوح شد چهار سنگه ناچار توسل بمهابت

خان جسته درخواست مفع جرائم نمود - پادشاه قبول این معذرت فرمود - او سال دوم همراه خان مرزبور ببارگاه خسروی آمد - خان مذکور فوطه در گردن انداخته هر دو سر فوطه بدست خویش گرفته بدولت ملازمت رسانید - و هزار مهر نذر و پانزده لک روپیه و چهل فیل (که بطریق جریمه قرار یافته) از نظر گذشته پذیرا شد *

چون سال سیوم پادشاه برای تنبیه خانجهان لودی و پامال ساختن تعلقه نظام الملک (که خانجهان را پناه داده بود) عزیمت دکن فرمود و سه فوج بتخریب آن نواح تعیین نمود مشارالیه را بهمراهیان اعظم خان ناظم دکن بر نوشتند و بخطاب راجگی نامور گردید - و پس ازان (که یمین الدوله بهرکردگی افواج دکن نامزد شد) او با جمعی از منصبداران بچندادای مامور گشت - و چون صوبجات دکن بمهابت خان متعلق گردید او چندی همراه خان مرزبور مانده بستر رخصت شده بوطن آمد - و بکرماجیت پسر خود را با فوج درانجا گذاشت - و پس از رسیدن بوطن سال هشتم باغواهی طبیعت فساد سرشت بر بهیم نراین زمیندار چوراکدهه (که حاکم نشین^(۲) ملک گدهه کاتکه است) لشکر برده بعهد و پیمان ادرا برآورده با گروه انبوه از عشائر او بقتل رسانید - و قلعه را با بقود

و اجناس او متصرف شد - چون این مقدمه بهمع همسروانی
رسید فرمان رفت که ملک مزبور بسرکار را گذارد - و الا
بقدر عوض آن از محالات نواح وطن خود دست بر دارد - و از
نقود بهیم نواین ده لک ردیده بحضور ارسال نماید - و
بنوشته وکیل آگاهی یافته بکرماجیت پسر خود (که در دکن
بود) بر نوشت - که گریخته خود را برساند - لهذا سه فوج
بسرور (می سید) خانبهان باره و فیروز جنگ بهادر و خاندوران
بتنبیه آن بد سرشت دستوری پذیرفت - و به پشتگرمی اینها
سلطان اورنگ زیب بهادر هم باشایسته خان و غیره روانه شد
چون افواج پادشاهی قریب رسید اول از اوندچیه بدھامونی
(که ساخته پدر او بود) پستر از اینجا بچوراگده شتافت
چون هیچ جا پا قایم نتوانست کرد ناچار با احمال و ائقال
بملک راجه دیوگده درآمد - افواج پادشاهی تعاقب کزان
میرفت - و مکرر زد و خورد روداد - نقد و مرصع آلات او همه
بتصرف غازیان آمد - او خود باتفاق بکرماجیت پسر کلان خود
بیپناه جنگلستان خزیده بود - طایفه گوند (که دران ملک آبادند)
آن مرد را مطابق سده (۱۰۴۴) هزار و چهل و چهار هجری
بقتل رسانیدند - خاندوران باستماع این خبر سرهای هر دو را
بریده نزد فیروز جنگ آورد - خان مزبور بحضور روانه ساخت
و یک کرور ردیده از دفائن او آنچه همراه برداشته بود داخل

سرکار پادشاهی شد *

(۲)

* راجه روز افزون *

بمهر راجه سنگرام زمیندار برگزانت مضاف صوبه بهار است
 در عهد عرش آشیانی چون شهباز خان کنبر بشرتی دیار تعیین
 شد و عبور فوج پادشاهی بنزدیکی قلعه مهدا (که متعلق بار
 بود) اتفاق افتاد خان مزبور عزیمت محاصره نمود - او سپردن
 کلید قلعه را دستاویز حسن اعتقاد ساخت - اگرچه ملازمت
 نکرده بود اما با حکام آنجا همواره خدمت گذاری نمود -
 سال اول جلوس جنت مکانی جهانگیر قلی خان لاله بیگ
 ناظم صوبه مذکور فوج بر سر او کشید - او در جنگ بزخم
 تنگ در گذشت - راجه روز افزون از خردی در خدمت آن
 پادشاه تربیت یافته بشرف اسلام درآمد - سال هشتم بحکومت
 وطن و غذایت فیل سربانندی اندوخت - تا آخر عهد آن پادشاه
 بمنصب هزار و پانصدی مقصد سوار رسید - سال اول جلوس
 فردیس آشیانی عمرا مهابت خان خانخانان بصوب کابل
 جهت مدافعه نذر محمد خان داعی باخ (که غبار فتنه بلند
 ساخته بود) و بستر بمالش ججهار سنگه بنذیل تعیین یافت
 و سال سوم بهمراهی اعظم خان در فوج (که سرکردگی
 آن بنام شایسته خان بود) شتافته باضافه یکصد سوار

نامیه بخت افروخت . و سال چهارم بهمراهی نصیری خان بجانب ناندیر رخصت پذیرفت . و سال ششم برکاب محمد شجاع بیساق دکن نامزد گردیده در محاصره قلعه پریزنه چند روز از تابینان او بکار آمدند . سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و سوار لواء ترقی افراشت . و در همان سال مطابق سنه (۱۰۴۴) هزار و چهل و چهار هجری بساط هستی در نوردید . پسرش راجه بهروز تا سال سیم جلوس فردوس آشیانی بمنصب هفتصدی هفتصد سوار رسید . و در بساق قندهار و غیر آن تعیین گردید . و در عهد خلد مکان نیز در بردن فوج همراهی شاهزاده محمد سلطان و معظم خان از راه غیر متعارف ببنگاله مصدر مجرا شد . و در محاربات با شجاع (که افواج عالمگیری را در ملک بنگاله روداده) نیز همراه معظم خان بتقدیم نیکو خدمتیا پرداخت . سال چهارم در کشایش بلاون مضاف صوبه بهار تردد نمایان بتقدیم رسانید سال هشتم حیاتش سپری گشت *

* رحمت خان میر فیض الله *

از منصبداران عهد فردوس آشیانی است . سال سیوم چون دکن معسکر پادشاهی گردید و سه فوج به تنبیه خانجهان لودی و تخریب تعلقه نظام الملک دکنی تعیین یافت او بهمراهی راجه گجسنگه معین شد . و پستتر تعینات دکن گردیده

پس از فوت مه‌بخت خان (که ساهو به‌ونسله بزواج دولت آباد
آمده هنگامه^(۲) تالان بر قصبات و قریات آن نواحی بلند ساخت
و خاندوران صوبه دار برهانپور باراد^(۳) تذبیه او کمر عزیمت
بست) او را باتفاق مادهو سنگه در بلده مذکور گذاشت - سال
هشتم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار فرق
اعتبار برافراخت - و پستر در تعاقب چهار سنگه بوندیاه
باتفاق خاندوران مصدر تردد گشته سال نهم باضافه پانصد
سوار و خطاب رحمت خان سرمایۀ ناموری اندوخت - سال
دهم بعطای علم و رخصت بسرکار بیجاگده (که در قبول او
بود) لوای شادکامی برافراخت - سال یازدهم از اصل و اضافه
بمنصب دو هزار و پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - و در
همین سال مطابق سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری
رخت زندگانی بر بست - اسد الله پور از بمنصب شش صدی
شش صد سوار سر برافراخته سال سیم بدار بقا خرامید *

* راجه انوپ سنگه بدکوجر *

مشهور بافیرای سنگه دلن - بدکوجر طایفه ایست از راجپوت
آبایش برودش زمیندارانه میگذرانیدند - گویند جد او بنابر
ذیق معاش بشکار آهو معروف - و اوقات گذر خود بگوشت آن
می نمود - اتفاقاً روزی در بیشه بگمان شبر تنگ انداخت

بیوز پادشاهی (که بآهو سرداده بودند - و دران بیشه مخفی گشته) رسید - از زنگوله و قلاده طلا دانست که از سوار والا ست .
 . اورا در چاهی افکنده سازش برگرفت - آنها که در سراغ بودند بچاه پی برده دریافتند که کار همان راجپوت است - که پیوسته برای شکار میگرد - بخانه اش ستافته قلاده و زنگوله بجنس برآوردند - و اورا بسته بحضور عرش آشیانی بردند - پس از عرض کیفیت واقعی پادشاه را دلیری و حکم اندازی او پسند آمده در خدمت نگه داشت - و بنابر شوقی (که بفرقندازی بود) اورا بمنصب در خور ممتاز فرمود - پسرش بپرنواین نیز مخصی یافته در رتبه از پدر گذرانید - و آتش انوپ چون بسن رشد و تمیز رسید از فور خدمتگذاری در آخر فرمانروائی عرش آشیانی بدایه سرداری خدمتگاران (که بخواص معبر اند) ارتقا یافت - و در زمان جنت مکانی نیز چندس بهمان خدمت می پرداخت *

سال پنجم پادشاه در پرگنه باری روزه بشکار یوز اشتغال داشت - در اثنای آنکه او باره یعنی جمعی (که در سواری شکار شرف اندوز حضور می باشند) بفاصله از عقب می آرد خبر شیرے قوی هیکل تنومند شفته بدان سو شتافت - و باتفاق مردم باره آن را قبل نما کرده کس بخدمت جنت مکانی فرستاد - پادشاه از فرزندی رغبت شکار شیر با آنکه روز آخر

شده بود و فیلان (که از لوازم نخچیر این جاندار جان شکر
 اند) همراه نبودند اسپ سوار متوجه آنصوب گردید - و بعد
 دیدن شیر از اسپ فرود آمده مکرر تفنگ انداخت - چون
 زخم منکر نبود رفته بنشیب زمین نشست - از آنجا (که آفتاب
 فرو شد - و همت مصروف بران که شیر شکار شود - و جز
 شاهزاده شاهجهان و راجه رامداس کچهواکه و انوپ سنگهه
 و اعتماد رای و حیات خان داروغه آبدارخانه و کمال قراول
 و سه چهار خواص دیگر حاضر نبود) گامی چند پیش
 رفته تنگه کشاد داد - اتفاقا درین مرتبه نیز زخمی (که از حمله
 باز دارد) نرسید - از شدت غضب و حدت غیرت غران و خروشان
 بجانب پادشاه دوید - مردم حوالی چنان برهم خوردند که
 از صدمه بشت و پهلوی آنها جفت مکانی یک دو قدم پس
 رفته افتاد - خود می فرمود که از سراسیمگی دو سه کس
 بر سینه من پائیده گذشتند - دران میان شاهزاده تبر انداخت
 کارگر نیامد - آن درنده خشمناک بانوپ (که پایت تفنگ
 خاصه بدست گرفته نشسته بود) رسید - او چوبی که در دست
 داشت بر سرش فرو کوفت - شیر او را بر زمین انداخت
 درین وقت (که سر شیر بجانب پادشاه بود) انوپ سنگهه
 یک دست خود را بدهنش داده دست دیگر نزدیک شانه اش
 حمایت کرد - شاهزاده از جانب چپ شمشیر از نیام آخته

خواست بر شانه شیر حواله نماید - دست او حمائل دیده بر کمر زد - رامداس نیز شمشیر رسانید - حیات خان چوچه چند زد - شیر انوپ را گذاشته راهی شد - او (که دستش بسبب انگشتریها از کار نرفته بود) از عقب شیر در آمده شمشیر انداخت - چون شیر رو برگردانید تیغه دیگر بر چهره رسانید که پوست ابو بریده بر چشمها افتاد - در خلال این حال مردم از اطراف هجوم آورده کار انجام یافته شیر را بپایان رسانیدند - انوپ بخطاب انی رای سنگهدلن یعنی مالنده شیر و اضافه منصب مباحات اندوخت - چون روزی جنت مکانی بذابر تقریبی برو اعتراض فرمود او فوراً جمدهر بشکم خود زد ازان وقت مرتبه و اعتبارش افزوده گشت - گاه بسراشکری و صاحب فوجی مامور میگردد - در سال سیوم شاهجهانی چون پدرش ^(۲) بیر نراین (که هزاری ششصد سوار منصب داشت) بساط زندگی در پیچیدن انوپ سنگهه بخطاب راجگی بلند نامی یافت - سال دهم پیمانه زندگی او هم مالا مال گشت - بمنصب سه هزار و پانصد سوار رسیده - از خط و انشا نیز بهره داشت - جیرام ولد اوست - که علیحدّه مذکور گردیده *

* راجه گجسنگهه *

یسر راجه سور جسنگهه راتهور است - سال دهم جنت مکانی

همراه پدر خود سعادت ملازمت دریافته پس از فوت او سال چهاردهم بمنصب سه هزار و هزار سوار و خطاب راجگی چهره امتیاز برافروخت - و باضافهای متواتره موتقی مدارج عمدگی گردید - در سال هیزدهم (که فیما بین جنت مکانی و فردوس آشیانی نوبت بغوج کشی انجامید - و سلطان پرویز با مهابت خان و غیره بصوبه دکن تعیین شد) مشارایه نیز بهمراهی شاهزاده متعین گردید - و اواخر عهد جنت مکانی در دکن گذرانیده همراه خانجهان لودی (که عبور نبرده کرده بعضی محالات صوبه مالوه را بتصرف درآورد) بصوبه مذکور رسید - چون عیت ابدال شاهجهانی عالم را فرو گرفت از نامبرده جدا شده بوطن خود رفت - و پس از وصول موکب پادشاهی بدار الخلافه آگره سال اول جلوس بدولت پایبوس کام دل براندرخت - چون پدرش خال پادشاه میشد بعزایت خلعت خاصه و جمدهر مرصع با پهل کتاره و شمشیر مرصع و بحالی مناصب پنجزاری ذات و سوار (که در عهد جنت مکانی داشت) و عطای عام و نقاره و اسب از طویله خاصه با زین مطلا و فیل از حلقه خاصه نوازش نمود گردید - سال سیوم چون تذبیه خانجهان لودی (که زابت طغیان افراخته واه فرار سپرده پیش نظام الماک بحری خود را رسانیده مامن خود قرار داده بود) و بدین تقصیر مالش نظام الملک و امان

ساختن تعلقه از نیز مطمح نظر اعلیٰ حضرت گردیده از دارالخلافه عازم دکن شد و سه فوج بسرداری سه امیر عمده تجویز یافت سرکردگی یک فوج بظام راجه مزبور مقرر گشته همراه اعظم خان صوبه دار دکن رخصت یافت - که رفته ملک متعلقه نظام الملک را ^(۲) پی سپهر اسپان سپاه سازد - و در

مالش خانجهان دقیقه فرو نگذارد - پس ازان (که سال چهارم یمین الدوله برای بیدار ساختن عادل خان دستوری یافت) از بهر ادلی معین شد - و پس از مراجعت ازان ناحیه بوطن خود شتافته سال ششم بعثت خلافت پیوست - و مکرر بعنایت اسپ با زمین مطلا و عطای خلعت خاصه و سال دهم برخصت وطن کامیاب شد - سال یازدهم باتفاق پسر جهونت سنگه از وطن خود بحضور رسیده سعادت کورنش حاصل نمود - و در آخر همین سال دوم محرم مطابق سنه (۱۰۴۸) هزار و چهل و هشت هجری دیده جهان بین را از تماشای گلشن زندگانی بریست - بدولت قرابت و قرب رقت و فرادانی سپاه و فرزندی دستگاه از دیگر راجها ممتاز بود - چون رسم فریق راتهور خلاف دیگر راجپوتیه است [چه با مادر هر فرزند (که محبت شوهر بیشتر باشد) از بجای پدر می نشیند اگرچه خرد سال باشد از دیگران] و ابتدا بزرگ خانواده راتهور برادری

(۲) در [بعضی نسخه] پی سپهر مسم اسپان *

امتیاز داشت و پس ازان (که اودیسنکجه در ملازمت عرش آشیانی
براجگی مخاطب شد) قرار یافت که دیگران ازین قبیله برادر
موسوم شوند و ازینجا ست که بعد فوت اودیسنکجه سورجمنکجه
با آنکه از دیگر برادران خرد سال بود بخطاب راجگی معزز
گردید لهذا پادشاه جهونت سنگه را بعنایت خلعت و جمدهر
مرمع و منصب چهار هزاره و چهار هزار سوار و خطاب راجگی
حسب رسمیت پدر او و مرحمت علم و تقاره و اسپ با زین
مطلای و فیل از حلقه خاصه برنواخت - و امر سنگه برادر کلان
جهونت سنگه را (که حسب الحکم با شاهزاده سلطان شجاع
بکابل رفته بود) باضافه هزار سوار بمنصب سه هزاره
سوار و خطاب رادی سرفراز گودانید - احوال هر دو جداگانه
نوکران خاصه اخبار طراز گردیده *

* راجه رام داس نروری *

از منصبداران عهد جنت مکانی ست - سال اول جلوس
فردوس آشیانی همراه مهابت خان خانخانان بمالش ججهار
سنگه بذیل (که از اکبرآباد فرار نموده علم بغی برافراخته بود)
تعیین گردید - سال سیوم همراه راورتن هادا بهجهت توقف در باسم
مضاف برار و سد راه بودن بر روی افواج دکن دستوری یافت
اواخر سال ششم در رکاب سلطان شجاع بذابر تسخیر بریده
بصوب دکن رخصت پذیرفته سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب

دو هزارى هزار سوار تارك مباحات برافراخته همراه سيد خانجهان
 باره بتخريب ملك عادل خانیه مرخص گشته سال سیزدهم
 . مطابق ساله (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجرى بنیستى سرا
 در شد . پادشاه امر سنگه نبیره او را از اصل و اضافه بمنصب
 هزارى ششصد سوار و خطاب راجگى بر نواخته و صیانت
 حصن انور بدستور جدش باو مفوض ساخته آن نواحى را
 در اقطاع او مرحمت فرمود . سال نوزدهم در ركاب سلطان
 مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان كمر عزیمت بسته سال
 بیست و پنجم همراه سلطان اورنگ زیب بهادر (كه نوبت
 دوم بمساق قندهار نامزد شده) بدان صوب شتافت . و سال
 بیست و ششم با سلطان دارا شكوه عازم آن صوب گشت
 و از انجا همراه رستم خان بتسخير بمت شتایید . سال سییم
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدى هزار سوار چهره
 عزت برافروخت . و در همین سال با معظم خان بكمك سلطان
 محمد اورنگ زیب بهادر بجانب دكن معین شد . سال اول
 جلوس عالمگیرى دولت ملازمت دریافته پستر همراه پادشاهزاده
 محمد سلطان بتعاقب سلطان شجاع تعیین گردید . و در كارهاى
 آنجا و مهم ولایت آشام مصدر تردد شد . پستر همراه شمشیر
 خان ترین در یساق افغانه دره قرار یافته بتقدیم نيكو خدمتى
 از اصل و اضافه بمنصب هزارى سه صد و پنجاه سوار ترقى

امتیاز داشت و پس ازان (که اودیسنگه در ملازمت عرش آشیانی
براجگی مخاطب شد) قرار یافت که دیگران ازین قبیله بر او
موسوم شوند و ازینجاست که بعد فوت اودیسنگه سورجسنگه
با آنکه از دیگر برادران خرد سال بود بخطاب راجگی معزز
گردید لهذا پادشاه جهونت سنگه را بعنایت خلعت و جمدهر
مرمع و منصب چهار هزاره چهار هزار سوار و خطاب راجگی
حسب وصیت پدرار و مرحمت علم و نقاره و اسب با زین
مطلای و فیل از حلقه خاصه برنواخت - و امر سنگه برادر کلان
جهونت سنگه را (که حسب الحکم با شاهزاده سلطان شجاع
بکابل رفته بود) باضافه هزار سوار بمنصب سه هزاره
سوار و خطاب رادی سر فراز گودانید - احوال هر دو جداگانه
نوک (از خادمه اخبار طراز گردیده *)

* راجه رام داس نروری *

از مناصبداران عهد جنت مکانی ست - سال اول جلوس
فردیس آشیانی همراه مهابت خان خانخاندان بمالش ججهار
سنگه بذیل (که از اکبرآباد قرار نموده علم بعی برافراخته بود)
تعین گردید - سال سیوم همراه راز رتن هادا بجهت توقف در باسم
مضاف بوار و سد راه بودن بر روی اقواج دکن دستوری یافت
اواخر سال ششم در رکاب سلطان شجاع بغابر تسخیر بریده
بصوب دکن رخصت پذیرفته سال هشتم از اصل رانانه بمنصب

دو هزارى هزار سوار تارك مباحات برافراخته همراه سيد خانجهان
 باره بتخريب ملك عادل خانیه مرخص گشته سال سیزدهم
 مطابق سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجرى بنیستی سرا
 در شد . پادشاه امر سنگه نبیره اودا از اصل و اضافه بمنصب
 هزارى ششصد سوار و خطاب زاجگى بر نواخته و ميانيت
 حصن نرور بدستور جدش باو مفوض ساخته آن نواحى را
 در اقطاع او مرحمت فرمود . سال نوزدهم در ركاب سلطان
 مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان كمر عزيمت بسته سال
 بیست و پنجم همراه سلطان اورنگ زیب بهادر (كه نوبت
 دوم بیساق قندهار نامزد شده) بدان صوب شتافت . و سال
 بیست و ششم با سلطان دارا شكوه عازم آن صوب گشت
 و ازانجا همراه رستم خان بتسخير بخت شتايد . سال سییم
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدى هزار سوار چهره
 عزت برافروخت . و در همین سال با معظم خان بكهك سلطان
 محمد اورنگ زیب بهادر بجانب دكن معين شد . سال اول
 جاوس عالمگیرى دولت ملازمت دریافته پستر همراه پادشاهزاده
 محمد سلطان بتعاقب سلطان شجاع تعین گردید . و در کارهای
 آنجا و مهم ولایت آشام مصدر تردد شد . پستر همراه شمشیر
 خان ترین در یساق افغانه ره قرار یافته بتقدیم نیکو خدمتی
 از اصل و اضافه بمنصب هزارى سه صد و پنجاه سوار ترقی

نمود - اختلاف در سر رشته منصب مومی الیه (که از عالمگیر نامه ده ساله نقل نموده شد) شاید بسبب کمی (و دادن در منصب سابق او بوجه بوده باشد - یا بنابر غلطی نسخه مرقوم *

* راجه کشن سنگه بهدوریه *

(۲)

بهداور سرزمین ست سه کوهی اکبر آباد - سکنه آنجا بدین لقب معروف اند - قومی ست مردانه و جگرددار - سابق خود سري داشتند - عرش آشیانی سرگروه آنها را که پای فیل انداخت از آن بعد بربقه فرمانبرداری در آمده نوکری اختیار کردند در عهد پادشاه مزبور مکتمن بهدوریه سرکردگی و منصب هزاری داشت - در عصر جنت مکانی براجه بکروماجیت (که همراه عبدالله خان بهم رانا تعیین شده پستار در متعینه دکن قرار یافته سال یازدهم چون فوت شد بهوج پسر او از دکن آمده احراز ملازمت نمود) و در وقت فردوس آشیانی براجه کشن سنگه مذکور تعاقب گرفت - نامبرده سال اول باتفاق مهابت خان بهم ججهار سنگه و سال سیوم همراه شایسته خان بتخریب ملک نظام الملک دکنی (که خانجهان لودی را پناه داده بود) دستوری یافت - سال ششم در محاصره قلعه دولت آباد و روز تسخیر آن مصدر تردد شایسته شد - سال

(۲) نسخه [ب] بهدوار (۳) در [بعضی نسخه] سرکرده (۴) نسخه

[ب] بهای فیل انداخت *

نهم همراه خانزمان بمالش ساهو بهونهله کمر همت بر بهست
 و سال هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۳) هزار و پنجاه و سه هجري
 بنیستی سرا در شد - چون فرزندی بجز پسر کنیز نداشت
 بدنسنگهه ^(۲) نبیره عم او بعفایت خلعت و از اصل و اضافه
 بمنصب هزاري هزار سوار و خطاب راجگی سربلندی اندوخت
 سال بیست و یکم روزی بکورنش درشن رفته بود - ناگاه فیل
 محنت طرف او دوید - و یکی از تابینانش را بزیر دو دندان
 گرفت - راجه از فرط تهور جمده روی بآن خونخوار حواله نمود
 و بسبب سردادن چرخي آسیبه براجه رسید - و آن شخص
 نیز بسبب در آمدن میان دو دندان محفوظ ماند - راجه
 بعطای خلعت عفايت و معافی پنجاه هزار روپیه منجمله
 پیشکش دو لک روپیه (که هنگام تقرر وطن قبول کرده بود)
 چهره عزت برافروخت - سال بیست و دوم باضافه پانصدي
 سرافراز گشته در رکاب محمد اورنگ زیب بهادر بهمم قندهار
 شتافت - سال بیست و پنجم باز همراه شاهزاده مذکور و سال
 بیست و ششم با محمد دارا شکوه رخس عزیزمت بیساق مذکور
 جهانند - سال بیست و هفتم همانجا راه عدم خانه پیش گرفت
 مهاسنگهه پسرش بمنصب هزاري هشتصد سوار و خطاب
 راجگی و عطای اسپ سر عزت برافراخت - سال بیست

و هشتم تعیین کابل گشت - سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب هزاري هزار سوار رایت ترقی برافراشت - پس ازان
 (که غلبه عالمگیر پادشاه بر روی روز افتاده دارا شکوه منہزم
 گردید او بملازمت خلد مکان پیوسته سال اول جلوس همراه
 سبکون بذریله بر سر جنیت بذریله رفت - و سال دهم همراه
 کامل خان در تذبیه افغانه یوسف زئی مصدر ترددات نمایان
 گردید - و در جلدوی آن پانصد سوار از تابینانش دو اسبه
 سه اسبه قرار یافت - سال بیست و ششم بکشور فنا رو کرد
 اردیسنگه^(۲) پسرش (که از سابق بنوکری پادشاهی ممتاز
 و همراه میرزا راجه جیسنگه در مهم دکن تعیین بود) سال
 بیست و چهارم بقاعه داری چیتور فایز گشته از انتقال پدر
 بخطاب راجگی آئینه بخت را جلا داد *

* راء امر سنگه *

پسر کلان راجه گجسنگه راتهور است - ابتدا منصب در خور
 یافته سال دوم جلوس فردوس آشیانی بمنصب دو هزاري هزار
 و سه صد سوار سر بلندی یافت - و سال هشتم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و عزایت علم
 و فیل چهره عزت برافروخت - و در همان سال بانفاق سید
 خانجهان باره جهت مالش جچهار سنگه بذریله تعیین گردید

چون قلعه دهاموئي بتسخير در آمد و خاندوران درون آن رفت و نامبرده و ديگر سرداران بيرون قلعه انتظار صبح ميكشيدند و غارتيان در آمده بتجسس اسباب مشغول گرديدند درين ضمن گل مشعل در انبار خانه باروت (كه ته برج بود) افتاد و برج پريد - و از ريزه‌هاي سنگ (كه بيشتر جانب بيرون قلعه افتاد) چود كس از همراهيان او ضايع شدند - پس از مراجعت از انجا و حصول ملازمت از اصل و اضافه بمنصب سه هزارى در هزار و پانصد سوار^۱ لوى كامرانى افراشت *

و چون سال نهم پادشاه خود بدفع شورش ساهو بهونسله (كه با وجود مقيد بودن نظام الملك در گواليار طفلى را از قرابتيان او برداشته مصدر آثار خلاف گرديده بود) متوجه دكن گرديد و بعد عبور دريائى نريده نواحى قلعه دولت آباد معسكر فيروزي شده سه كس را از امرا سردار ساخته روانه نمود اورا باتفاق خاندوران بهادر كسيل فرمود - و سال دهم همراه بهادر مزبور بحضور آمده باستلام عتبه سلطنت روشن جبين گرديد - سال يازدهم چون قلعه قندهار را عاي مردان خان بملازمان پادشاهي سپرد و احتمال آن داشت كه شاه صفي خود عازم آنكدود شود بذابران شاهزاده سلطان شجاع با فوج گران بدان سمت رخصت يافت اورا بعذائيت خلعت و اسب بازين نقره و عطايى نقاره بر نواخته در همراهيان شاهزاده

بر نوشتند - و پس ازان [که سال مزبور پدرش فوت نمود
و راجگی و جانشینی بجهت سنگه برادر کوچکش بوجه
(که خاتمه احوال راجه گجسنگه بدان موشح گشته) تعلق
گرفت] او غایبانه باضافه پانصد سوار از اصل و اضافه بمنصب
سه هزاري سه هزار سوار و خطاب راوي امتياز اندوخت
چون سال چهاردهم سلطان مراد بخش بار دوم بکابل مرخص
گردید او نیز بهمراهی شاهزاده معین گشت - و پس از ورود
حکم تنبیه راجه جغت سنگه ولد راجه باسو (که مصدر بغی
شده بود) با شاهزاده او همراهی گزیده سال پانزدهم پس از
زنجاری شدن راجه مزبور (که شاهزاده ملازمت پدر عالیقدر
در یافت) او نیز بدین متمنا فایز شد - و در همین سال
چون شورش دارای ایران جانب قندهار معلوم شد و سلطان
دراشکوه بدان طرف دستوری پذیرفت او باضافه هزاري ذات
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري سه هزار سوار قامت
لیانت آراسته بهمراهی شاهزاده تعیین گردید - از انجا (که
از مقدرات دارای ایران دران ایام ازین سپنجي سرا در گذشت
و شاهزاده بموجب حکم معارفت نمود) او سال شانزدهم بحضور
آمده جبهه عقیدت بر آستان خلافت گذشت - سال هفدهم
سالم جمادی الاولی مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار
هجري از انجا (که چند بنابر بیماری بسعادت مجرا

فرسیده بود) پس از صحت بدر بار حاضر شد - و بعد ملازمت ناگاه جمدهر کشیده صلابت خان بخشی را بتفصیل (که در احوالش سمت ارتسام پذیرفته) کشت - از سزوح این واقعه خلیل الله خان و ارجن پسر راجه بیتهداس کور برو حمله آوردند - و از دو سه بار جمدهر حواله ارجن نمود - درین اثنا خلیل الله خان بر امر سنگه شمشیر انداخت - و ارجن نیز دو بار شمشیر برو زن - درین ضمن مردم دیگر رسیده کارش باتمام رسانیدند - هر چند پادشاه وجه این همه جسارت تجسس نمود غیر از درام ارتکاب مسکرات (که بیماری چند روزه علاوه آن شده) بوضوح نه پیوست - مگر اینکه قبل از آن میان مردم او (که در ناگورتیوایش بودند) و مردم راو کرن پسر راد سور بهورتیه جاگیر دار بیکانیر (که تعینات یساق دکن بود) بر سر حدود مذاقشه بمیان آمده مردم کار آمدنی او مقتول شده بودند - او بمردم خون نوشته بود که باز جمعیت فراهم آورده بر سر سواران کرن بردند - کرن این معنی بصلابت خان نوشته در خواست امین حضور نمود - لهذا صلابت خان بعرض رسانیده امین گرفته بود - شاید این واقعه محمول بطرفداری نموده جرأت کرده باشد *

پس از وقوع این معنی جهد امر سنگه میروخان میروتزک

و ملوکچند مشرف دولتخانه خاص بر طبق حکم سلطانی بیرون
 (۲) دهلیز خلوت خانه آورده مردم را طلبیدند - که بخانه او
 برده امور ناگزیر بتقدیم رسانند - پانزده کس از خدمتگاران او
 بر حالش مطلع شده دست بشمشیر و جمدهر کردند - ملوکچند
 کشته شد - و میر خان زخمی شده شب دیگر در گذشت
 درین اثنا احدیان و غیره رسیده آن مخاذیل را واصل جهنم
 گردانیدند - و از گرز برداران شش کس مقتول و شش کس زخمی
 شدند - و برین اکتفا نکرده جمعی از نوکرانش قرار دادند - که
 بر خانه ارجن رفته او را بکشند - و بلون راتهور و بهار سنگه
 راتهور (که ابتدا نوکر امر سنگه و پدرش بودند - و ثانیاً بنوکرمی
 (۳) پادشاهی مباحث پذیرفته) درین اندیشه انباز آنها شدند *

چون این مقدمه بعرض رسید بر نادانی این گروه بخشیده
 بکس حکم شد که رفته آنها را بفهماند - که اگر خواسته باشند
 با مال و عیال بمنازل خود روند - چرا باعث خرابی خان و مان
 خود میشوند - پس ازان (که استبداد آنها دریافت شد) بسید
 خانجهان باره با مردم جلو و رشید خان انصاری (که نوبت
 کشک اینها بود) بزد و کشت آن گروه دستوری شد - اینها
 بمقابل پیدش آمده قارمه در آن بود برخاش نمودند - و بقتل
 رسیدند - و از مردم پادشاهی سید عبد الرسول باره (که جوان

مردانه بود) با سيد غلام محمد ولد سيد محي الدين برادر خود
و پنج تن از خويشان بكار آمد - پسرش را يسنگه سال هيزدهم
آمده شرف آستانبوس حاصل نمود - بمنصب هزاري هفتصد
سوار سربلندي اندوخت - سال نوزدهم همراه سلطان مراد بخش
بمهم بلخ و بدخشان تعيين شده سال بيست و پنجم از اصل
و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هشتصد سوار کامياب گشته
با سلطان اورنگ زيب بهادر در كره ثانيه بمهم قندهار شتافته
و سال بيست و ششم در ركاب سلطان دارا شكوه باز كمر همت
بر بسته و سال بيست و هشتم باتفاق سعدالله خان جهت انهدام
چيتور مامور گرديده سال سيم باضافه دو صد سوار جبين طالع را
روشن ساخت *

چون رساده سلطنت بجالوس خلد مكان رونق گرفت او
بعد وصول مركب ظفر كوكب بمتهرا آمده ملازمت دريافت
و همراه خليل الله خان بتعاقب دارا شكوه مامور گرديد - و در
جنگ سلطان شجاع همراه ركاب پادشاهي بود - پس از انكه
معاودت سمت اجهير واقع شد او را برغم مهاراجه جسونت سنگه
بخطاب راجگي و عذائت خلعت و فيل با ماده فيل و شمشير
مروغ و نقاره و انعام يك لك روپيه و از اصل و اضافه بمنصب
چهار هزاري چهار هزار سوار بر نواخته سرداري قبيله را تهور
و مرزباني ولايت جودهپور بدام او قرار يافت - و او در جنگ

دوم دارا شکوه در التمش جا داشت - پستر تعینات یساق دکن گردیده در تاخست تعلقه سیوا بهونسله و تخریب ملک عادلخانیه باتفاق میرزا راجه جیمنگه سرگرم حسن خدمت بود - سال شانزدهم (که خانجهان بهادر کوکلتاش بصوبه دارمی دکن نامزد شد) از بهر ادلی خان مذکور تعیین یافت - سال هیزدهم در عین تهیه جنگ با عبدالکریم میانه (که فوجها ترتیب یافت) بذابر عروض مرض بمقر اصابت شدافت - راو راساپوره بیرون بلده اوزنگ آباد بنام او آباد است - پس ازو پسرش اندر سنگه منصب شایان و سرداری وطن یافته سال بیست و دوم بانئقال مهاراجه جسونت سنگه بعطای خطاب راجگی و خلعت و شمشیر با ساز مرمع و اسب با ساز طلا و فیل و علم و توغ و نقاره امتیاز برگرفت (۲) و سال بیست و چهارم همراه سلطان معظم بتعاقب سلطان محمد اکبر همپائی گزید - پستر مدتها بتعیناتی فیروز جنگ گذرانید سال چهل و هشتم بمنصب سه هزاری دو هزار سوار رسید بعد ارتحال خلد مکان پیش اعظم شاه شتافته بمنصب پنجهزاری فایز شد - و همراه ذوالفقار خان به پیش رفتن نزد سلطان بیدار بخت (که از احمد آباد بر طبق ایامی پدر باوجین رسیده فوج همراه نداشت) امور گشته از اثنای راه برخاسته بوطن رفت - یکی از نباشرش هر ناآهه سنگه است

که قبل ازین بدکن آمده محال از صوبه برار در تیول او مقرر شد - سنه (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود در گذشت - و نبیره زاده او (۲) مانسنگه (که مدتها در دکن بسر برده عزیمت وطن نموده) در راه از دست بهیلان بقتل رسید *

* رای مکند نازنولی *

کایت مآثر - ابتدا در کم منصوبی آصف خان یمین ادرله (که دیوستانی پنج سوار بود) نوکر دو سه روپیه در ماهه گردید بترقی خداوند پیش آمده کرده چون خالی از کار دانی و فهمید نبود بمرور ایام بدایه دیوانی آن امیر عظام رسید و عالی همت بود - و در فیض رسائی جدی تام داشت مردم مکرر بسفارش نامه جعلی او کامیاب گشتند - چون بار رسید گفت من نوشته بودم - از قوم کایت کم کسی ماند که بدولت او بر روزگارے نرسید - و صاحب نام نگشت - و مبلغهای خطیر بذارنول (که موطن و مسکن او بود) فرستاده عمارات عالییه ساخت - و پیوسته در حسرت سیر آن بود - پس از فوت آصف خان منظور عزیمت فردوس آشیانی گردیده بدیوانی بیوتات حضور سرفرازی یافت - چون کوکب طالعش فروغی داشت بخدمت دیوانی تن سر افتخار برافراخت *

برخی معاندان هموطن او بواسطت بازیابان حضور بعرض

رسانیدند - که رای مکند چهل لک روپیه در بنیاد خانهای
 نازنول دوفینه ساخته - مردم بحفر و کندن عمارت او تعیین شدند
 پس ازان (که عالیها سافلها گشت) یک حبه ظاهر نگردید
 مفتریان بهتان تراش را بحضور کشیده آوردند - آنها بخلاف نمائی
 خود اقرار نموده گفتند - که همسایه بودیم - بتعدی داشتیم جاها
 از ما گرفته - بهر نوع انتقام آن را کشیدیم - الحال بهر عقوبتی
 که سزوار باشیم حکم شود - اعلیٰ حضرت از سر تقصیر آنها
 در گذشت - رای مکند مدتها دیوانی تن سرانجام داد - و بعزت
 و اعتبار زندگی بسر برد *

* راجه جگت سنگه *

بسر راجه باسو ست - چون برادر کلانش راجه سورجمل
 بعد فوت پدر مطرح انظار عاطفت جنت مکانی گردیده
 بملک موروثی برنواخته شد نامبرده (که با برادر سر سازگاری
 نداشت) منصب قلیای یافته بتعییناتی بنگاله رفت - سال سیزدهم
 جلوس چون از سورجمل حرکات ناشایسته بوقوع درآمد پادشاه
 نامبرده را بسرعت سریع از بنگاله طابداشته بمنصب هزاری ذات
 پانصد سوار و خطاب راجگی و عطای بیست هزار روپیه نقد
 و خنجر مرصع و اسپ و فیل نوازش اندوز گردانیده نزد راجه
 بکرماجیت سندر داس (که به تنبیه سورجمل مذکور سرگرم بود)
 فرستاد - تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب سه هزار سوار

رسیده سال اول جلوس فردوس آشیانی ببحالی منصب مذکور
 سرعزت برافراخته سال هفتم (که پادشاه متوجه نواح پنجاب
 بود) آمده بملازمت پیوست . سال هشتم بعد مراجعت موکم
 پادشاهی از کشمیر بتهانه داری بنگش یائین و تنبیه مفسدان
 الوس خنگ (که دران سر زمین سکونت دارند) نوازش
 یافت . و سال دهم ازان تعلقه معزول شده در کومکیان صوبه
 کابل اختصاص گرفت - و در اسیر ساختن کریم دان پسر جلاله
 تاریکی آثار نیکو خدمتی بظهور آورد - سال یازدهم [که
 علی مردان خان قاعه قندهار را ببندهای پادشاهی سپرد - و سعید
 خان بموجب حکم با کومکیان صوبه کابل جهت دفع فوج
 قزلباش (که دران نواح رسیده بودند) روانه شد] نام برده را
 هراول فوج ساخت - و پس از رسیدن بقاعه قندهار او را
 بتسخیر قاعه زمین داور فرستاد - او قلعه ساربان را بحسن تردد
 و جانبازی مفتوح ساخته بمحاصره زمین داور پرداخت - و پس
 از محاصر گردیدن آن در محاصره قلعه بسکت نیز مصدر ترددات
 شایان گردید - سال دوازدهم در هنگامی (که لاهور معسکر
 فیروزی بود) نامبرده آمده دولت بار یافت - و بعطای
 خلعت و مالای مرادید قاصت ارادت آراست - و در همین
 سال بفوجداری بنگش بالا و یائین سرعزت برافراخت - سال
 چهاردهم چون استدعای فوجداری دامن کوه کانگره از تغیر

(اجروپ پسر خود و تحصیلاتی پیشکشات راجهای کوه مزبور
 بتعهد چهار لک روپیه نمود منظور شده بعزایت خلعت و اسب
 با زین نقره بدان خدمت سربازان گشت - و چون آثار عصیان
 ازو بظهور رسید از تعلقه مذکور معزول شده طاب حضور
 گردید - (ازانجا) که در آمدن هم تعلل ورزید) پادشاه سه فوج
 بسرداری خانجهان بارهه و سعید خان ظفر جنگ و امالت خان
 و شاهزاده مراد بخش با فوج علیحده بدشتگرمی افواج مذکور
 جهت تسخیر قلعه مؤ و نورگدهه و تاراگدهه (که قلاع متین
 تعلقه نامبرده بود - و دران ایام در احکام آنها بیش از پیش
 کوشیده) تعیین فرمود - نامبرده در نگهداشت قلاع مذکور در زد
 و خورد با فوج پادشاهی مساعی بقدر وسع امکان بکاربرد *
 چون مؤ و مزبور بتصرف کسان پادشاهی درآمد و قلعه
 تاراگدهه هم قریب آن شد که از دستش برآید چار و ناچار
 باستصواب سید خانجهان شاهزاده رجوع نموده بعد عفو زلات او
 از حضور و قبول انهدام قلعه تاراگدهه و مؤ سال پانزدهم با پسران
 بحضور آمده فوطه در گردن انداخته شرف زمین بوس یافت
 پادشاه از سر جرائم او در گذشته ببعالی مذهب سابق آبرو
 بخشید - و در همین سال بهمراهی شاهزاده دارا شوه بجانب
 قندهار دستوری یافت - و بقاعده‌داری قلعه قلات مضاف صوبه

قندهار مورد عنایت گشت - و سال هفدهم (که سعید خان ظفر جنگ بایالت صوبه مذکور جبهه عزت برافروخت) چون میان او و راجه سازگاری نبود از قلعه قلات تغیر شده سال هیزدهم بعنایت خلعت و شمشیر با یراق طلائی میذاکار و اسپ با زین نقره فرق عزت بر افراخته بکمک امیرالامرا جهت تسخیر بدخشان دستوری یافت - او از کار طلبی جمعیت زیاده بر ضابطه منصب نگاهداشته و بتقرر مواجب آنها نقد از سرکار خوش دل گردیده از راه طول بدخشان در آمد - چون مردم خوست پذیره شده بملاقات او آمدند او بمشاورت آنها قلعه محکم از چوب میان سراب و اندراب ساخته سه دفعه با اوزبکان و المانان (که نذر محمد خان والی بلخ آنها را فرستاده بود) جنگ کرده عرصه پیمای وادی فرار ساخت - و در قلعه مذکور تهانه مستحکم نگاهداشته پیشاور مراجعت نمود - سال نوزدهم مطابق سنه (۱۰۵۵) هزار و پنجاه و پنج هجری درانجا بساط هستی در نوردید - اعلی حضرت (اجزوب پسر ادرا) که احوالش جداگانه بتحریر در آمده) بمراسم تسلی بر نواخت *

* راجه جیرام بدکوجر *

پسر راجه انوپ سنگه مشهور بانیرای سنگه دلی است - در حین حیات پدر بمنصب در خور سرفرازی یافته بکارها تعیین میشد - بعد فوتش سال یازدهم جلوس فردوس آشیانی بعنایت

خلعت و خطاب راجگی و از اصل و اضافه بمنصب هزاری هشتصد
سوار سر بلند گردید - سال دوازدهم باضافه دو صد سوار کامیابی
اندوخت - سال سیزدهم همراه شاهزاده مراد بخش (که بتوقف
در بهیره مامور شده بود - و باز بر طبق حکم روانه کابل گردید)
رخصت یافت - سال چهاردهم باز با شاهزاده مذکور بکابل
شتافت - سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
هزار و پانصد سوار لوای کامرانی افراشته همراه شاهزاده
مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان ذیل عقیدت بر کمر بست
و بعد تسخیر بلخ همراه بهادر خان و اصالت خان بتعاقب
نذر محمد خان والی آنجا تعین یافت - سال بیستم باضافه ای
متواتره بمنصب دو هزار و پانصد سوار از اصل
و اضافه چهره امتیاز برافروخت - و در نواح باخ در تنبیه
اوزبکان و زد و خورد المانان لازمه کار پژوهی بعمل آورد - سال
بیست و یکم مطابق سنه (۱۰۵۷) هزار و پانجاه و هفت هجری
همانجا پیمانه زندگیش لبریز گشت - پادشاه بعد در بافت
این خبر امر سنگمه پسر او را ب خطاب راجگی و اضافه منصب
بر نواخته بین الاقران اختصاص بخشید *

* رشید خان انصاری *

نامش آله داد پسر جلال الدین (دشانی ست - که در افغانان
لوای سری و سرداری بر افراخته زنبور خانه فساد بشورش آورد

از عهد عرش آشیانی تا زمان اعلیٰ حضرت مهم کهنه لنگ ولایت کابل عبارت از استیصال این فرقه بوده - از زمان سلطنت اکبری بتاریکی موسوم اند - چون ذکر نبذی از نیاگانش و پس از هر که ازینها غبار فتنه و آشوب برانگیخته ناگزیر خامه و قانع طراز است بر می نگارد - والد جلال الدین مشهور بجلاله شیخ بازید^(۲) معروف بپیر روشن و روشانی^(۳) ست - خلف شیخ عبد الله - که بهفت واسطه بشیخ سراج الدین انصاری میرسد - سال پیش از رسیدن فردوس مکانی بپند در قصبه جالندهر متولد گردید - پس از تحصیل کمال چون تسلط مغول بیشتر مشاهده نمود با مادر خود بهبین نام^(۴) (که از همان قبیله بود) بکالی کرم واقع کوهستان^(۵) روه (که پدرش آنجا سکونت داشت) شتافت - در سنه (۹۴۹) نهصد و چهل و نه شهرت گرفته باظهار خوارق و کرامات برخی قبائل افغانان را بربقه مریدی در آورد - و کتاب خیرالبیان مدلل بر اثبات وحدت وجود بزبان پشتو برشته تصنیف کشید *

گویند آن نسخه ایست منتخب از اقوال اکبر سلف - اما بسیار از طوائف روه بالحداد و زندقه اهمیت داده بدو نگریزند^(۶)

(۲) در [نسخها] بازید آمده (۳) نسخه [ا ب] روشنائی ست (۴) در

[بعضی نسخه] ببین نام (۵) نسخه [ب] بکالی کرم (۶) نسخه [ب]

از طوائف اررا بالحداد *

گویند چون او را در مجلس میرزا محمد حکیم آوردند علما از
مناظره اش در ماندند - چون باجل طبعی در گذشت در بهته پور
(که در کوهستان است) مدفون گردید - او را چهار پسر و یک
دختر بود - شیخ عمر نورالدین - که پسرش موزائی نام در
نوکران پادشاهی انصلاک یافته در جنگ دولت آباد کشته شد
و جمال الدین - و جلال الدین - و کمال خاتون - که در تید قلیج
خان اکبرشاهی جان سپرد - اما جانشینی پدر بجلال الدین
باز گردید - او در سن چهارده سالگی سنه (۹۸۹) نهصد
و هشتاد و نه (که ریات عرش آشیانی از سیر کابل معاودت
نموده در یولم گذر^(۲) نزل داشت) بملازمت رسیده مورد عواطف
خسروی گردید - اما در خور متمنای خود پرداخت احوال ندیده
بے رخصت بدر زده در مریدان پدر (که بیشتر ورک زئی
و افریدی و شرداد بودند - و قرابتی نیز بآنها واقع شده) شتافته
درزگار میگذرانید *

چون در سال سی و یکم طایفه مهمند و غریه خیل (که
ده هزار خانهدار در حوالی پشاور بسر میبرد) از ستمرانی کار پودازان
سید حامد بخاری تیولدار آنجا بستوه آمده جلالت را به سرداری
برگزیده هجوم آوردند و سید حامد را کشته به تیراه (که
کوهستانی است بطول سی و دو کوه - و پنهان دوازده - خادر رویه

پشار - باختر سو میدان - شمالی جانب باره - جنوبی قندهار

تنگداهای پرنشیب و فراز بسیار دارد (رفته راه خیبر سنگ چین نمودند راجه مانسنگه ناظم کابل از ناروان به تیراه در آمده الوس افریدی را (که خمیر مایه فساد بود) تاخته بعلی مسجد فرود آمد - و جلاله بقدر مالش یافته بود که زین خان کوکه از حضور تعین گشته در کندن خرابی فسادش کوشش فراروان بکار برد - چون کار برو تنگ شد سال سی و دوم از تنگدای تیراه بر آمده بسواد و بجور (که بنگاه یوسف زئی ست) پناه بود آنها با وصف سزاهای شایسته (که از دست عساکر پادشاهی یافته بودند) دست از بدکاری باز نکشیده میان خودها جا دادند زین خان دران کوهستان نیز در آمد - باویشهای سترگ نزدیک بود که جلاله دستگیر گردد - از دره (که اسمعیل قلی خان محافظ آن بود - و بآمدن صادق محمد خان حفاظت را گذاشته بود) باز به تیراه بدرزد - صادق محمد خان دنبال نموده بتدبیرات شایسته الوس افریدی و درک زئی را ^(۳) مستمال نمود - چنانکه آنها ملا ابراهیم را (که جلاله خود را پور او می شمرد) بدست آوردند - او اعتماد از آنها را گرفته روانه توران دیار گردید - افغانان زه و زادش گرفته بمردم پادشاهی سپردند

و در سال سي و هفتم از توران برگشته ببادري همان الوس باز
 سرشورش برداشت - آصف خان جعفر از حضور تعيين گشت^(۲)
 افغانان از دستان سرائي بلايه گري بر نشستند - و بر گذاردند
 که او را ما از يورت خود بر آورديم - آصف خان اهل و عيالش را
 با وحدت علي نام مرده دستگير ساخت - و در سنه (۱۰۰۷)
 هزار و هفت هجري جلاله غزنين را برگرفت - اما نتوانست
 نگاهداشت - در سال چهل و پنجم سنه (۱۰۰۹) هزار و نه
 هجري جلاله (که ببادري الوس لوهاني باويزش شادمان هزاره
 فواح غزنين رفته بود) زخمي بکوه رباط در شد - مراد بيگ
 با جمعه از نوکران شريف خان اتکه تعاتب نموده کارش با تمام
 رسانيد - و باساني آن مایه ده بزرگ شورش (که از دير باز
 فرادان سپاه پادشاهي پی او قطره زنان و سرگردان بود)
 فرو شد - پس ازو احد داد بن شيخ عمر (که عمزده و داماد شيخ
 جلال الدين ميشد) جانشين گشته غبار طغيان برانگيخت - شجاعت
 و بهادري او ناسخ داستانهای رستم و افراسياب است - در عهد
 جنت مکاني آريزشهای سخت با عساکر پادشاهي نموده گاه
 غالب و گاه مغلوب ميگشت - تا در سنه (۱۰۳۵) هزار
 و سي و پنج هجري ظفر خان پسر خواجه ابوالحسن تربتي
 (که بنيابت بدر انتظام بخش صوبه کابل بود) چون عرصه کار

برو تنگ ساخت در نواک حصاری گردید - روز یورش
 تفنگی بدو رسیده در گذشت - گویند یک روز پیشتر نسخه
 خیر البیان خوانده گفت فردا روز وصال من است - همچنین
 شد - پس ازو عبدالقادر پسرش قایم مقام گشت - و بر ظفر خان
 تاخته سامان و سرانجامش بتاراج برد - آخر بحسن سعی
 سعید خان بهادر ناظم کابل عبدالقادر اختیار بزدگی درگاه
 والا نموده به ملازمت اعلیٰ حضرت رسیده بمنصب هزاری امتیاز
 یافت - و چون در سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه در تعیناتی
 کابل روزگارش بسر آمد سعید خان بهادر بی بی الائی زن
 اجداد را (که دختر جلاله بود) با دو دامادش محمد زمان
 و صاحب داد و قادر دان پسر محمد زمان را با دیگر همراهان
 عبدالقادر در سرآغاز سال یازدهم سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل
 و هفت بدست آورده روانه حضور ساخت - اعلیٰ حضرت
 آنها را مستمال مرحام ساخته پیش رشید خان (که صوبه تلنگانه
 بار مغوض بود) فرستاد - و در همین سال کریم دان کور پسر
 خرد جلال الدین (که آواره دشت ادبار بود - و در حدود
 لرهانی بسر می برد) جمعی از الوسات نغر بخیل فاسد او را
 طاب داشته در کمین فرصت نشستند - تا وقت یافته بتیراه

پیايند - و سر بشورش بر آدرند - سعيد خان ازین مفسده
 آگهی یافته پياده کوهي و کمان دار را از قبائل افغنۀ آنديار
 (که بايبي در آمده بودند) جمع نموده با راجه جگت سنگه
 بتاديپ آنها تعين کرد - بعد از رسيدن بنغر^(۲) جميع الوسات
 راه انقياد پيمودند - مگر الوس لکن و دو قبيلۀ ديگر - که
 کریم داد درميان آنها بود - چون آخر کار چاره نجات منحصراً
 در سپردن او ديده با توابع دستگير ساخته حواله نمودند
 سعيد خان او را بموجب حکم بياسا رسانيد - و پس ازان
 (که جملة الملك سعد الله خان در عرصه آمده) دختر کریم داد را
 بعقد ازدواج او در آوردند - لطف الله خان و غيره اولاد
 از بطن آن عفت منش است *

و چون بعد ارتحال جلال الدين از پسرانش آله داد با ديگر
 برادران بظاير ناتوان بيني و عداوت افغانان مخالف دل نهاد
 سکونت روه نگشته بهند آمده در ملازمان جنت مکاني انتظام
 يافتند آله داد بمرور ايام برشد و کارداني بمنصب عالي
 و خطاب رشيد خان مياهي گشت - و بخدمات عمده اختصاص
 گرفت - و در عهد اعلى حضرت منظور نظر عنايت شده بمنصب
 چهار هزاري سه هزار سوار علم افتخار برافراخته کمکی دکن
 گردید - در سال چهارم شاهجهاني بهمراهی اعظم خان صوبه دار

دکن (دزے) که بر کنار مانجرا در نویت کھی فوج عادل شاهیه و نظام الملکیه در آریخت (شهباز خان روهله) که امیر چهار هزاره بود) با پسر کشته شد - و بهادر خان روهله و یوسف محمد خان تاشکندی بزخمهای گران در میان افتادند - رشید خان (که برادرش با جمعه از خویشان شربت ممات چشید) زخمی از نبردگاه بر آمده باعظم خان پیوست *

بالجمله رشید خان بسیار پسنیدیده معاش بود - و در راست اندیشی و نیکو فکری و حسن ادراک و والا همتی و کرم مفرط یگانه روزگار و در شجاعت و مردانگی و مروت و مردمی و خوش سلوکی و تهذیب اخلاق بی همتا - مدتها (که در دکن گذرانید) بحسن تدبیر و نیروی شهامت شریک غالب صوبه داران بود - بی مشورت او مرتکب کار عمده نمیشدند و جمعیت خوب نگاه میداشت - و همه آن مردم فدوی او بودند - و مردانه با وی سلوک میکردند - چنانچه مهابت خان بحضور نوشت - که این همه مردم کار آمدنی اخلاصمند (که رشید خان دارد) با آن همه هوش و پردلی متحیرم که خیال خود سرب نمیکند - طلب او از دکن قرین مصاحبت است - و الا خانزمان را (که با او یکدای دارند) خدمت سرحد نفرمایند - همین که هر دو متفق شدند کارے خواهند کرد که تدارک آن متعذر خواهد شد - رشید خان در صوبه داری

برهانپور چنان به بند و بستم و عیب افزود که مفسدان کوهی
 (که از هنگامهٔ رهنی و دزدی آنها متوطنان شهر شبی
 نمی آسودند) زندگی خود را مغتنم شمردند - و در اخیر ایام
 از مدتی بضبط تاکنانه میپرداخت - و در ناندیور میبود - تا حال
 درین مکان اولاد او و برادرش هادی داد خان تعیینات مانده اند
 در سال بیست و دوم شاهجهانی سنه (۱۰۵۸) یک هزار
 و پنجاه و هشت در صوبه داری ناندیور بساط هستی در آوریدند
 در شمس آباد مؤدی به آباد کرده باغی طرح انداخته - نعش
 او را برده همانجا مدفون ساختند *

گویند علم چندیانی نداشت - اما از همه جا با خبر بود
 در تاریخ بے نظیر - و در مذهب حنفی متعصب بود - اشعار
 بصیارت بدایل عقلی از حدیقه بر آورد - که الحاق اسم
 و ارباب دانش قبول کردند - و در اکثر عادات و اوضاع تتبع اهل
 ایران داشته - طعام و اطعام هم بکثرت بود - و خرج محل آنقدر
 (که در آن وقت هیچ امیری نداشت) عیدگاه برهانپور را که
 تنگ بود وسیع ساخته آب کاریز آورد - پسران او الهام الله
 بمصوب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و اسدالله بیایه هزار
 و پانصدی هزار سوار تا سال سیم اعلی حضرت رسیدند *

* راجه بیتله داس کور *

گویند سرزمین مازدار و میوار پیش از آن (که قوم رائه در

و سیسودیہ بقبضه اقتدار در آند) در تصرف این قوم بود - بعد
غالب شدن آنها زمیندارى بعضی پرگنات متعلق باینها ماند
نامبرده پسر دوم راجه گوپالداس کور است - که در ایام
مراجعت سلطان خرم از بنگاله و ورود بپرهانیپور قلعه دار
آسیر بود - پس ازان شاهزاده او را نزد خود طلبداشتند سردار
خان را بجای او گذاشتند - و در محاصره گتته با پسر جانشین
خود بآرام نام بمردانگی جان نثار گردید - او در جذیر از وطن
آمده بملازمت پیوست - بعد سربرآرائی اعلیٰ حضرت بمنصب
سه هزارى هزار و پانصد سوار و خطاب راجگی و علم واسپ
با زین نقره و فیل و انعام سی هزار روپیہ نقد چهره کامیابی
بر افروخت - و پستتر بتعینائی خانجهان لودی بمالش ججهار
سنگه بندیلہ مرخص گردید - و سال دوم همراه خواجه ابوالحسن
بتعائب خانجهان لودی دستوری یافت - مشارالیه از فرط
کار طلبی انتظار سرکرده نگردید چون بان وزان روانه شد - متصل
دهواپور بار رسیده جنگ انداخت - و بدستور راجپوتان
پیاده پا شده داد دلیری داد - و بملگونه زخم سرخروئی
حاصل نمود - و در جلدوی ترددات مذکور باضافه پانصد سوار
و عذابت نقاره کوس شادکامی نواخت - و سال سیوم (که پادشاه
بدکن رسیده سه فوج بسرکردگی سه کس برای تذبیه خانجهان
لودی و تخریب ملک نظام الملک دکئی تعیین فرمود) او باتفاق

راجه گجمنگه مرخص شد - و در جنگ خانجهان لودي مصدر
ترددات شايسته گشت *

ازانجا [که حقوق وفاداري او و پدرش مطمع نظر پادشاه بود
و او آرزوی قلعه داري (که بدون آن پايه راجگي اعتبار ندارد)
داشت] سال چهارم بقلعه داري رنجهپور از تغير قلعه دار خان
چيله سر باندي يافت - سال ششم بفوجداري دار الخير اجمير
از تغير ميرزا مظفر کرمانی چهره عزت برافروخت - و پستور
در رکاب شاهزاده محمد شجاع بصوب دکن تعين شده
در محامره پريزده مصدر ترددات شايان گردیده جوهر
فديت را بر روی کار آورد - چون تسخير قلعه مزبور صورت
نيست و شاهزاده طلب حضور شد از پس از وصول پيشگاه
خسرواني سال هشتم بصوب اجمير مرخص گشت - سال نهم
(که پادشاه بدکن ورود نموده به تنبيه ساهو بهونهها سه فوج
بهرداري سه کس تعين ساخت) او در زمري تعيينات پادشاه خاندوران
بود - چون از رفور عذايست ولايت دهنديره بسيورام برادر زاده او
مرحمت شده بود و او با جمعيت رفته اندر من زميندار را
ازانجا بر آورده و زميندار مذکور پس از چنده انبوه
فراهم کرده از سيورام آن ملک را بتصرف در آورد بظبران سال
دهم راجه مذکور با جمعي (که سرکرد آن معتمد خان بود)

باستخلاص ولایت مذکور تعیین گردید - پس از وصول بدانجا
 حصار شهر را مورچال بست - زمیندار تنگ شده آمده معتمد
 خان را دید - راجه مزبور بحضور رسیده از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار و عطای ولایت دهنده
 بطریق وطن علم اعتبار برافراشت - سال یازدهم (که پادشاه
 عزیمت دارالسلطنت لاهور فرمود) او بقلعه داری اکبرآباد
 مامور گردید - سال دوازدهم بر طبق حکم خزانه از اکبرآباد
 بدارالسلطنت برد - و سال چهاردهم بانئقال وزیر خان بمحافظت
 اکبرآباد و حراست قاعه آن مرخص شد - سال شانزدهم پس
 از وصول موکب پادشاهی باکبرآباد از اصل و اضافه بمنصب
 پنجهزاری سه هزار سوار مرتقی گشت - و سال نوزدهم از
 اصل و اضافه بمنصب پنجهزاری چهار هزار سوار کام دل
 بر گرفته بهراولی شاهزاده مراد بخش بتسخیر باغ و بدخشان
 مامور گردید - و پس از تسخیر باغ چون شاهزاده اضطراب
 نموده بحضور رسید و سعد الله خان برای بند و بست آنجا
 رفت از بموجب حکم معه پس ماندهای نذر محمد خان والی
 باغ سال بیستم بحضور آمد - و سال بیست و یکم (که پادشاه
 داخل اماکن نوساخته شاهجهان آباد شد) او از اصل و اضافه
 بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار هزار سوار در اسپه سه اسپه
 سرمایه عزت اندوخته تعینات کابل شد - و سال بیست و دوم

بحضور رسیده یک هزار سوار دیگر از قابینانش دو اسبه سه اسبه
 قرار یافته به همراهی شاهزاده اورنگ زیب به پیکار قزلباش (که
 بمحاصره قلعه قندهار پرداخته بودند) مباحی گشت - چون
 تسخیر قلعه صورت نبست سال بیست و سیوم حسب الطلب
 همراه شاهزاده بعثت خلافت خود را رسانید - و بوطن دستوری
 پذیرفت - سال بیست و پنجم مطابق سنه (۱۰۶۱) هزار
 و شصت و یک هجری درانجا درگذشت *

چون بقدم فدريت و رسوخ عقیدت موصوف و مورد عاطفت
 خاص بود پادشاه تاسف فرموده بازماندهای او را بگونگون
 نوازش سربازان ساخت - پسر کلانش راجه انورده است - که
 احوالش جداگانه تسطیر پذیرفته - و دومین ارجن - در حین
 حیات پدر بردشنامی فردوس آشیانی ممتاز بود - (در سنه) که
 راد امر سنگمه (اتور) ملاحت خان میر بخشی را در دربار پادشاهی
 کشت) او بجمارت پیش آمده در شمشیر بر راد مزبور
 انداخت - و سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بیداق
 بلغ و بدخشان تعین شد - و سال بیست و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب هزاری ذات هفتصد سوار و سال بیست و دوم باضافه
 صد سوار و سال بیست و پنجم بعد فوت پدر باضافه پانصدی
 هفتصد سوار در بلندی اندوخته مکرر برکاب شاهزاده بهم
 قندهار تعین گردید - سال سی و دوم همراه مهاراجه جسونت

سنگهه بجهت سد بودن براه آمد فوج دکن بمالوه تعیین گردید
 و در جنگ (که میان مهاراجه و سلطان محمد اورنگ زیب بهادر
 متصل ارجین (و داده) دسمن جلالت کشاده مردانه وار جان را
 نثار آبرو ساخت - و سیومین بهیم - که بعد فوت پدر بمنصب
 در خور سرفرازی یافته در جنگ سموگدهه همراه داراشکوه بود
 وقت نبرد دست جرأت برکشاده قریب قور فوج شاهزاده
 محمد اورنگ زیب رسیده بکار آمد - چهارمین هرجس
 (که در عهد خلد مکان نیز بذوکری میپرداخت - بعد فوت
 راجه ده لک روپیه (که ازو مانده بود) شش لک روپیه نقد
 و سوای آن جنس او بواجه انورده و سه لک روپیه بارجن
 و شصت هزار روپیه به بهیم و چهل هزار روپیه بهرجس
 مرحمت فرمود - گردهرداس برادر خرد راجه مذکور سال نهم
 اعلیٰ حضرت بعد مقتول شدن ججهار سنگهه بذیل و مسخر
 گردیدن قلعه جهانسی بقلعه داری آنجا نامزد شد - و سال
 دوازدهم بمنصب هزاری چهار صد سوار مرتقی گردید - و سال
 بیست و دوم باضافهای متواتره تابیذانش هزار سوار قرار
 یافت - و بعد فوت راجه مزبور از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصدی هزار و دویمت سوار تفوق جست - و بکرات
 بتسخیر قندهار تعیین یافته سال بیست و نهم از تغیر سیادت
 خان بقلعه داری اکبرآباد سربلندی اندوخته بمنصب دوازده

هزار و دویست سوار پیرایه عزت پذیرفت - و سال سیم
فوجداری آنجا ضمیمه قلعه داری یافته هشتصد سوار در تابیدانش
افزود شد - در جنگ سموگده بهر ارای سلطان دارا شکوه بود
اما از عالمگیر نامه مستفان میشود که در عهد خلد مکان هم
سرگرم خدمات بود *

(۲) * راجه چهار سنگه بندیه *

پسر راجه بر سنگه دیو است - پس از جاوس فردوس آشیانی
بهحالی منصب دو هزار و دویست سوار سر عزت
برافراخته پستر باضافه هزار و هشتصد سوار بمنصب سه هزار
دو هزار سوار سر باندي یافت - و در همین سال چون بمالش
چهار سنگه (که از دارالخلافه فرار نموده بود) افواج تعیین شد
او بهمراهی عبدالله خان بهادر مامور گردید - از آنجا (که در
مسخر ساختن قلعه ایرج مساعی جمیله بکار برد) بالتماس
خان مزبور بعزایت نقاره سر بلند شده کوس ناموری نواخت
و چون چهار سنگه بعجز گرائیده بعد عفو زلات پیشگاه
سلاطنت رسید از محاللات متصرفه او آنچه افزود از طلب او
بود برخی بجاگیر راجه مزبور تنخواه شد - و اوائل سال سیوم
(که پادشاه در صوبه خاندیس رسیده سه فوج بسرکردگی
سه عمده جهت تخریب ملک نظام الملک تعیین فرمود) او

بهمراهی شایسته خان نامزد شد - و در همین سال بمطای خطاب
 واجگی لوای ناموزی برافراشت - و چون اعظم خان صوبه دار
 دکن بر سرخانجهان لودی متصل بیر تاخت و محاربه عظیم
 روداد نامبرده مصدر ترددات شایان گشت - یک از همراهانش
 در زد و خورد ببهار (۲) برادر زاد خانجهان رسیده سرش از تن
 جدا کرده باو رسانید - و او پیش اعظم خان آورد - پس ازین
 مدتها بتعییناتی یساق دکن مامور بود *

در محاصره و تسخیر قلعه دولتآباد از جلادت ذاتی و رشد
 فطری در زد و خورد با مخالفان و قتل و قمع آن گروه دقیقه
 فرو گذاشت نکرده آثار نیکو بزدگی بظهور آورد - و همچنین
 در محاصره قلعه پریزده نیز خدمات شایسته بتقدیم رسانید
 پس از فوت مهابت خان خانخاندان او بتعییناتی خاندوران
 (که بنظامت برهانپور مامور بود) اختصاص پذیرفت - و سال
 نهم چون پادشاه بدکن تشریف برده افواج جهت تغذیه ساهو
 بهونسله تعیین نمود نامبرده بهمراهی خانزمان مقرر شد - و سال
 یانزدهم برکاب سلطان ادرنگ زیم بهادر از دکن آمده نعمت
 ملازمت اندوخت - و در همین سال باضافه هزار سوار در اسبه
 سه اسبه سربازان گردیده به تغذیه جنیت بذریاء (۳) که از نوکران
 برسانگه دیو و ججهار سنگهه بود - و درینوقت دران ملک شیوه

(۲) نسخه [ب] ببهار خان (۳) در [اکثر نسخه] چوت

سرتابی داشت) رخصت یافت - پس از رسیدن بآن تعلقه جنیت
 فتنه جورا طانت خود سري نماند - چار و ناچار پیش او آمد
 و سال هیزدهم بتعینائی علی مردان خان امیرالامرا بتسخیر
 بدخشان روانه شد - چون دران سال مهم مذکور صورت نگرفت
 سال نوزدهم هزار سوار دیگر از منصب او دو اسپه سه اسپه
 قرار یافته در رکاب سلطان مراد بخش بیساق بلخ و بدخشان
 مرخص گشت - و در جنگ با اوزبکان و المانان پای کمی
 نیاورده در قاحت بر جمعیت آنها دقیقه نامرعی نگذاشت
 و پس از مراجعت سلطان مرقوم تا رسیدن شاهزاده اورنگ زیب
 بهادر درانجا متوقف بوده در سال بیست و یکم همراه
 شاهزاده وزیر معارفت نموده بسفارت آستانبوس فایز گردید
 و سال بیست و دوم بهمراهی سلطان اورنگ زیب بتسخیر
 قاعه قندهار (که قزلباش گرد گرفته بودند) دستمري یافته
 پس از معارفت ازانجا بوطن مرخص گردید - و سال بیست
 و چهارم باضافه هزاري ذات هزار سوار تابینان او را دو اسپه
 سه اسپه ساخته از تغیر سردار خان بجاکیر داری جورا گدشه
 سرفرازي یافت *

و چون بآن نواحی رسید بهدیوام زمیندار آفجا (که پدرش
 بهیم نراین نام را چهار سالگه بعد طلبیده کشته بود)

گریخته بانوپ سنگهه زمیندار باندھو [که بنابر ویرانی قلعه
 مزبور بریوان نام جائے (۲) که چهل کروهی قلعه مزبور است)
 میگذرانید] پناه برد - راجه پھار سنگهه از بیست و پنج کروهی
 بر سر دیوان تاخت - انوپ سنگهه تاب در خود ندیده با عیال
 خود و هردیرام مسطور فرار گزیده بکوهستان نتونتهر رفت (۳)
 راجه بریوان رسیده آنرا خراب ساخت - چون درین ضمن فرمان
 طلب بنام او صادر شد سال بیست و پنجم آمده جبهه ساسی
 عتبه خلافت گشت - و یک فیل و سه ماده فیل (که از
 اسباب زمیندار باندھو بدست آورده بود) از نظر پادشاه
 گذرانید - و بار دوم بهمراهی سلطان اورنگ زیب بیساق تذرهار
 تعین گردید - سال بیست و ششم در رکاب سلطان دارا شکوه
 بار سیوم بیساق مزبور دستوری پذیرفت - و در محاصره قلعه
 مذکور صاحب مورچال بود - و چون شاهزاده بے نیل مقصود
 باز گردید او نیز بحضور رسیده سال بیست و هفتم رخصت
 وطن یافت - و سال بیست و هشتم مطابق سنه (۱۰۶۴) هزار
 و شصت و چهار هجری پیمانہ حیات او لغریز شد - پادشاه
 سجان سنگهه پسر کلان او را (که احوالش علیحدہ نگارش
 پذیرفته) بهانشینی و اندرمن پسر دیگر را بمنصب پانصدی
 چهار صد سوار برنواخت - بیرون محوطه اورنگ آباد غربی

مايل بشمال پوره بغام او آباد است *

* راور ستر سال هادا *

نبیره راور زن است - گویي ناتهه پدر او با جثه لاغر
 آنقدر قوت داشت که میان دو شاخ درخت (که هر یک بکندگی
 چون ستون شامیان متوسط باشد) نشسته پا بر یک و پشت
 بر دیگری نهاده از هم جدا میساخت - و بهمین زورهای بیجا
 بیمار شد - و در زندگی پدر جان در باخت - چون سال چهارم
 جلوس فردوس آشیانی راور زن رخت زندگی بر بست برسم
 راجپوتیه (که هرگاه پسر کلان بمیرد جانشینی پدر باشد اولاد
 متوفی تعاقب میگیرد) پادشاه او را بمنصب سه هزار
 سوار و خطاب راور بر نواخته ولایت بوندي و کنکر و برگنات
 آن نواحی (که وطن راور زن بود) بتیول او مرحمت فرمود
 و پس ازان (که او از بالا گهات رسیده سعادت بار یافت)
 چهل فیل (که از جد او باقی مانده) بیشکش گویان بنظر
 پادشاه در آورد - هیزده فیل (که قیمت آن دو لک و پنجاه هزار
 روپیه شد) در سرکار مانده تنه بار مرحمت شد - و بعنايت
 خلعت و اسب با زین نقره و عطای علم و نقاره سرافتخار
 برافراخت - و پستر تعینات صوبه دکن گردیده باتفاق خانزمان
 سال ششم در محاصره قلعه دولت آباد از خبرداری مورچال

و بكمك رسیدن در هر طرف كه ضرور میشد و در آوردن رسد
از ظفرنگر آنچه بایست آثار پاس نمك بظهور رسانید *

شیء [كه دكنیان غافل یافته بر بنگاه خانزمان (كه راو مزبور
بحفاظت آن مقرر بود) ریختند] او پا قایم ساخته دست
تجلد بر كشداد - دكنیان بعد مقتول شدن برادر زادى بهاول راه
گریز سپردند - و سال هفتم در محاصره قلعه پریزده مصدر
نیکو خدمتیها شد - سال هشتم (كه صوبه دارى بالاگهات بخانزمان
مفوض گشت) او در تعیناتى خان مزبور قرار یافت - چون سال
نهم پادشاه بعزیمت مالش ساهو بهونسله و استرضای دنیاداران
دكن متوجه خاندیس شد بعد وصول بذواحقى بلدى برهانپور
راو همراه خان مزبور بدولت آستانبوس پیوست - و پستار
(كه سه فوج بهر گردگى سه عمده تقرر پذیرفت) از انجمله
فوجى (كه بهردارى خانزمان مقرر شده بود) هردلى آن برادر
معطور نامزد گشت - و همه جا و همه وقت با خان مزبور
سرگرم تنبیه اشقیا بوده جلالت کارها بتقدیم رسانید - و غایبانه
باضافه هزار سوار بمنصب سه هزارى سه هزار سوار مباحی
گردید - و پس ازان ساء چند بتعیناتى دكن گذرانیده سال
پانزدهم همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب ناظم دكن بحضور
آمده بتسلیم سده سلطنت پرداخت - و همان سال در ركاب
سلطان دارا شكوه بیساق قندهار تعین شد - و پس از معارفت

سال هیزدهم بعطای خاعت رخصت وطن یافت - و سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بمهم بلخ و بدخشان دستوری پذیرفت - چون شاهزاده مزبور از ناتجربگی تعلقه مذکور را گذاشت نمود او بذایر ناسازگاری هوای آنجا یا وطن دوستی پیشاور درآمد - از حضور بمتصدیان اٹک حکم شد - نگذارند که عبور نماید - سال بیستم (که سلطان اورنگ زیب بدان صوبه ^(۲) تعیین یافت) او بهمراهی شاهزاده مسطور برگردید - و در نبردهای اوزبکیه و گروه المانان همه وقت تلاشها بظهور آورد چون پادشاهزاده صوبه مزبور حسب الحکم پدر بذور محمد خان را گذاشته معاودت نموده بکابل رسید از حسب الطلب سال بیست و یکم از کابل بحضور رسیده نعمت دار اندوخت و بوطن دستوری پذیرفت - سال بیست و دوم حسب الطلب بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار و پانصد سوار باند رتبیگی یافته در رکاب شاهزاده محمد اورنگ زیب بمهم قندهار (که بتصرف قزلباش رفته بود) روانه شد - و همراه رستم خان و قلیچ خان بجانب بخت تعیین شده در جنگ قزلباش ثبات پائی از دست نداده داد دلوری داد - و سال بیست و پنجم باز همراه شاهزاده مذکور و سال بیست و ششم بهمراهی شاهزاده دارا شکوه بمهم مسطور

مرخص گشت - سال بیست و نهم بتعیذاتی صوفی دکن (که
 بشاهزاده اورنگ زیب مقرر بود) سر عزت بر افراخت - و در
 فتح قلعه بیدر و کلیانی مکرر با اهل دکن جنگها نموده
 قدم همت استوار داشته خدمات نمایان بظهور آورد - سال سی
 و یکم (که فلک شعبده باز توطیه دیگر بر انگیخت - و سلطان
 دارا شکوه بامصف ممانعت اعلی حضرت دست از خام خیالی
 برداشته سزاولان شدید تعین کرد - که امرای متعیله
 دکن را زود روانه حضور سازند) با آنکه سلطان اورنگ زیب
 بمحاصره بیجاپور پرداخته کار یک دو روز در کشایش آن
 باقی بود نامبرده بخصمت شاهزاده روانه حضور گردید
 و در جنگ میان هر دو برادر (که متصل اکبرآباد و داده)
 مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در هراولی
 دارا شکوه جلالت غریب و جرأت سترگ بکار آورده در فوج
 قول سلطان اورنگ زیب در آمد نموده از دست دلاوران
 آن فوج بقتل رسید *

• راجه سیورام کور •

پور بلام بن راجه گووال داس است - چون پور و پور
 دلاور او در عهد شاهزادگی اعلی حضرت بهنگامه یورش گتھا
 بکار آمدند از پیش از پیش مورد اتفاقات گردید - بعد سرارائی
 بمنصب در خور سرفروزی یافته مملکت دهلیریه (که عبارت

از بعضی برگذات سرکار سارنگپور مالوه است) بطریق وطن
 بزام او مقرر شد . تا سال دهم بهزار و پانصدی هزار سوار
 رسید . چند سال بقاعه دارى آسیر نامور بود . سال هیزدهم از انجا
 معزول شده سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بیساق بلخ
 و بدخشان نامزد گشت . و پس از آن بتقریب بحضور رسیده
 سال بیستم بحفاظت قلعه کابل اختصاص پذیرفت . سال
 بیست و یکم از انجا موقوف گردیده اواخر همان سال چون
 مناقشه عبدالعزیز خان بانذر محمد خان بمسامع ساطانی
 رسید بغیر حزم گزینی جمعی بتعیین کابل چهره امتیاز
 برافروختند . او نیز بدین خدمت اختصاص یافت . سال
 بیست و دوم باضافه دو صد سوار لوای کامرانی افراشته همراه
 شاهزاده محمد اورنگ زیب بیساق قندهار ^(۲) تعین گردید . سال
 بیست و پنجم چون راجه بیتلهداس عم او در گذشت
 او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار
 و خطاب راجگی چهره مبالغات برافروخته بار دوم همراه شاهزاده
 مذکور بهمیم مسطور تعین گردید . سال بیست و ششم همراه
 شاهزاده دارا شکوه نیز بهمیم مذکور رخت عزیمت بر بیست
 و از انجا همراه رستم خان فیروز جنگ بتسخیر قلعه بست رفت
 سال بیست و هشتم بهمیم سعدالله خان جهت انهدام قلعه

چیتور گام جلادت برداشت - سال سی و یکم از اصل و اضافه
به منصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار و تقریر
خدمت قاعه دارمی ماند و لوای بلند (تنگی بوا فراشت - و در
جنگ سموگده (که در هراولی دارا شکوه جا داشت) مطابق
سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری لوازم جسارت
بکار برده مقتول گردید *

* راجه اندرمن دهن دیره *

(۲)

شعبه ایست از قوم راجپوت - میان اینها و بندیله و پینوار
با هم نسبت میشود - وطن اینها قصبه سهراسرکار سارنگپور
مالوه است - که در دفتر سهار بابا حاجی ^(۳) مینوشتند - در عهد
عرش آشیانی راجه جگمن دهن دیره شرف ملازمت در یافت
در وقت فردوس آشیانی ولایت دهن دیره بسیورام برادر زاده
راجه بیتهلداس کور مرحمت شد - او با جمعیت رفته جبراً و قهراً
باخراج راجه اندرمن (که در آن وقت قابض زمیندارمی آنجا
بود) پرداخت - او پس از چندی جمعی کثیر فراهم آورده
از روی استیلا آن ملک را بتصرف آورد - بنابراین سال دهم
جاوس آن پادشاه معتمد خان و راجه بیتهلداس با فوج شایسته
بمالش او تعیین یافتند - و رفته حصار سهراسرکار را گرد گرفتند

(۲) نسخه [۱] که شعبه ایست (۳) در [بعضی نسخه] سهار - و نسخه

[پ] شهباز *

واجه مذکور زینهار خواسته همراه آنها بحضور آمد - بموجب
 حکم در قلعه جنیر محبوس گردید - در سال (که عالمگیر
 پادشاه از دکن بعزیمت عیادت پدر والا قدر اراده نهضت
 به هندوستان نمود) او از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو
 سوار چهره کامرانی بر افروخته با پادشاهزاده محمد سلطان
 پیش پیش روانه هندوستان گشت - و پس از جنگ مهاراجه
 جسونت سنگه بعزایت علم و نقاره کوس ناموری نواخت
 و بعد محاربه با پادشاهزاده محمد شجاع بهمم بنگاله دستوری
 پذیرفت - و درانجا بتقدیم امور پادشاهی سرگرم بود - تا آنکه
 بملک فدا پیوست *

* رام سنگه *

ولد کریمی (آهور همشیره زاده) رانا جگت سنگه است
 پدرش بفوکری پادشاهی امتیاز داشت - نامبرده اواخر سال
 سیزدهم فردوس آشیانی بیارگه سلطنت آمده دولت بار
 اندوخت - و بمنصب هزار و شصت سوار سرفرازی یافت - سال
 چهاردهم باضافه یکصد سوار و سال شانزدهم از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصد و هشتصد سوار چهره عزت بر افروخت - سال
 نوزدهم بهمراهی شاهزاده مراد بخش بتخصیر بلخ و بدخشان
 تعیین یافت - و پس از رسیدن بدخشان چون بهادر خان و امالت

خان بتعاقب نذر محمد خان وای بلغ تعیین شدند او بے اجازت شاهزاده همراهی آنها اختیار کرد - و مکرر در جنگ مذکور یوستیزه المانان مصدر تردد شده سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و دریست سوار سر بلند گردیده همراه پادشاهزاده محمد از رنگ زیب بهادر بیساق قندهار تعیین گردید - و بعد وصول آنجا همراه رستم خان بکشایش زمین دار شتافته سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار سرفراز شد - سال بیست و پنجم همراه شاهزاده مذکور بمهم مسطور نویت دزم راهی گشته سال بیست و ششم بعطای فیل سر بلندی اندوخته باتفاق دارا شکوه نویت سیوم بصوب قلعه مذکور لوای عزیمت افراشت - و بعد رسیدن آنجا همراه رستم خان بگرفتن قلعه بهت دامن همت در کمر عقیدت زد - سال بیست و هشتم با خلیل الله خان بتذبیه زمیندار سري نگر (که در کوههای شمالی دارالخلافه شاهجهان آباد است) گام جلالت بر نهاد - در جنگ سموگدهه

(۲)

مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در هراولیه دارا شکوه قرار یافته وقت زد و خورد دست جلالت کشاده پاس نمکخوارگی از دست نداد - و مردانه وار ته تیغ فوج مقابل در آمد *

• روت سنگهه راتهور •

نبيره كشن سنگهه راتهور كهين برادر حقيقي راجه سورجسنگهه
 همچون هريسنگهه عم او سال هفدهم جلوس فردوس آشياني
 جهان گذران را گذاشت و فرزندى نداشت پادشاه روت سنگهه
 برادر زاده او را بعطاي خلعت و اضافه منصب و عنايت
 اسپ با زين نقره سرافراز ساخته كشن گذهه وطن عمش
 بتيول او مرحمت نمود - سال هيزدهم در جشن صحت بيگم
 ضاحبه صبيه كلان پادشاه (كه بغاير رسيدن شعله شمع بدامان
 و سوختن بدن چنده كسامند بود) از اصل و اضافه بمنصب
 هزارى هفتصد سوار مقتدر گشت - سال نوزدهم همراه شاهزاده
 مواد بخش بتهخير باخ و بدخشان كمر همت بست - و پس
 از رسيدن ببلخ چون نذر محمد خان والى آنجا بى ملاقات
 شاهزاده راه فرار سپرد و بهادر خان و امالى خان بگفته
 شاهزاده در تعاقب او روانه شدند او از كار طلبى بى اجازت
 همپائى آنها گرید - پس از جنگ با نذر محمد خان و تقبيه
 گروه المانان (كه مكرر واقع شد) در جلدوى مهابى جميله
 سال بيستم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار سوار
 لواى كامراني افراشت - سال بيست و يكم بمرحمت علم چهره
 امتياز افروخت - سال بيست و دوم از اصل و اضافه بمنصب

دو هزار و پانصدی هزار و دویست سوار سرفرازی یافته همراه
 شاهزاده محمد اوزنگزیب بهادر بصوب قندهار دامن عقیدت
 بر کمزرد - و بعد وصول دران نواح همراه رستم خان جانب
 زمین داور شتافته در جنگ قزلباش کرده نمایان بکار برد - و سال
 بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد
 سوار کامیاب گشته و سال بیست و پنجم باضافه هزار و ذات
 پانصد سوار و عنایت نقاره بانند آوازه شده نوبت دوم برکاب
 شاهزاده مذکور بمهم قندهار دستوری یافت - و سال بیست
 و ششم نوبت سیوم همراه شاهزاده دارا شکوه بیساق مرقوم قرار
 یافته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد
 سوار درجه اعتلا پیدمود - سال بیست و هشتم همراه علامی
 سعدالله خان بانهدام قلعه چیتور رخصت پذیرفته از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار اختصاص گرفت - و برگشته
 ماندلگده سرکار چیتور از تغیر رانا بجمع هشتاد و یک دایم
 بجاکیر او تن شد - در جنگ سموگده بهراولی دارا شکوه
 اختصاص داشت - در اثنای زد و خورد داد جسارت داده
 از توپخانه و هراول و التمش فوج مقابل گذشته رو بروی
 فیل عالمگیر پادشاه آنچه ممکن بود کردن نمود - عاقبت
 پیاده شده سه فیل سواری خاص بارانده آنکه ریسمان عماری را
 مقطوع سازد رسید - پادشاه جرأت او را تماشا نموده هرچند

بمهرم سرکار خود تاکید فرمود (که زنده دستگیرش نمایند)
 مردم او را فوجت نداده مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت
 و هشت هجری ته تیغ آوردند - پسرش مانسنگه در عهد
 عالمگیری بمنصب سه هزاره رسید سال سی و پنجم همراه
 ذوالفقار خان بتسخیر قلعه چنچی شتافت - چون نوبت
 سلطان بخداد منزل رسید سرداری وطنش کشن گذهه براجسنگه
 مخاطب براجه بهادر (که تغائی سلطان عظیم الشان میشد
 و در کابل بامیداری ریاست همراه خلد منزل بود) تقرر
 پذیرفت - و نامبرده بمنصب سه هزاره سرفرازی یافت - در حالت
 تحریر بهادر سنگه پسر خود راجه بهادر دخیل وطن است *

• رستم خان مقرب خان •

از قوم چرکس است - در دامنه البرز کوه ساکن - و بیشتر
 خیمه نشین - ابتدا نوکر نظام الملک دکنی شده نام بهری
 و سرداری برآورد - و بخطاب مقرب خان مخاطب گردیده
 سال سیوم جلوس فردوس آشیانی (که دکن محل ورود آن پادشاه
 گشت) او (که میر شمشیر نظام الملک بود) در مقابل افواج
 پادشاهی گشت و واگشته میکرد - چون نظام الملک فتح
 خان پسر ملک عنبر را (که وکیل و سپه سالار او بود) مقید
 ساختن سرداری سپاه بوی مقرر گردانید - و حمید خان بهشی را
 وکیل نمود - و بعد چندی فتح خان را از قید برآورده

بدستور سابق وکالت و سپه سالاري دار مفوض داشت - مقرب
 خان ازین سلوک ناهموار دل از رفاتمت برداشته باراده نوکری
 پادشاهی سال چهارم باعظم خان ملتجي گردید - پس ازان (که
 این معني بعرض پادشاه رسید) درجه استحسن یافت
 فرمان استمالت صادر شد - ماناجي دريه (که پیشدست
 ار بود) فزد اعظم خان آمده بمواسم تهایی بحصول اطمینان
 پرداخت - پستتر مقرب خان با سایر همراهان بلشکر پادشاهی
 روانه شد - اعظم خان بصوابدید وقت تا گذار اردو استقبال
 نموده بمنزل خود آورد - از سرکار پادشاهی خلعت و خنجر
 مرصع و چهار اسپ و دو فیل نر و ماده و یک لک روپیه نقد
 با دو صد خلعت و صد شال و هفتاد اسپ بهمراهانش داد
 و منصب پنجهازاري ذات و سوار بنام او و منصب رفیقانش
 (که از صد کس افزون بودند) در خور هریک تجویز نموده
 بحضور نوشت - پادشاه منصب ار پذیرا نموده خلعت و کتوه
 و شمشیر مرصع و علم و نقاره و اسپ با زین مطلا و فیل بار
 عذایمت فرمود - و بعد چندی بپیشگاه سلطنت رسیده باستلام
 سده سزیه و عطای خلعت و جمدهر مرصع با پهل کتاره
 و شمشیر مرصع و اسپ با زین مطلا و فیل و انعام چهل هزار
 روپیه نقد کام دل برگرفت - سال پنجم بمرحمت ماهي^(۲)

و مراتب اختصاص پذیرفته پس از وصول موکب خسروانی
 بنواح اکبرآباد رخصت سنبل (که در تیول او مقرر شده بود)
 یافت - و سال هشتم بخطاب رستم خان ناموزی اندوخته همراه
 پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشتر موی افواج
 متعینه بگوشمال جبهار سنگه بذیله تعیین گردیده بود) دستوری
 پذیرفت - سال دهم همراه سید خانجهان بارهه بتخریب ملک
 عادلخانیه شتافته در جنگها مصدر ترددات گشت - و بحصول
 ملازمت پرداخته هنگام معاودت از دکن برخست جاگیر
 کام اندرز گردید - سال یازدهم در هنگامی (که پادشاه متوجه
 جانب سورن شده) او استقامت عتبه خلافت نموده بگوناگون
 عنایت مشمول گشته بجایگزین مرخص گردید - و سال سیزدهم فیل
 برای او از حضور بارسال در آمد - سال پانزدهم در ایامی (که
 لاهور مقر موکب پادشاهی بود) بحضور رسیده همراه شاهزاده
 مراد بخش (که بتذبییه جگت سنگه زمیندار جمو معین بود)
 بدان صوب شتافت - و در تسخیر قلاع متعلقه او سعی موفوره
 کرده چپقلشهای مردانه بظهور آورد - پستر همراه شاهزاده مزبور
 آمده بدولت آستانبوسی جبین عقیدت را نورآگین گردانید
 و برکاب شاهزاده دارا شکوه (که بمدد قلعه قندهار مقرر شده بود)
 رخت عریضت بر بست - و بعنایت خلعت و اسب با یراق
 ملا مزورده تفضل گشته هزار سوار از منصب او (که پنجاهزاری

یغجهزار سوار بود) دو اسپه سه اسپه قرار یافت - و پس از
مراجعت بجاکیر ترخیص پذیرفت - و سال شانزدهم باز احرام
بارگاه دولت بسته آمده پس از چندی بجاکیر رفت *

ازانجا (که پادشاه را تسخیر بلغ و بدخشان مرکوز خاطر
گشته بامیوالامرا صوبه دار کابل درین باب حکم شده بود) سال
نوزدهم او در ذیل کمکیان امیرالامرا بکابل عازم گردید - و پستر
حسب الحکم جهت امضای زمستان در رهتاس مانده در هنگام
بازگشت پادشاه از کشمیر بپلاهور بملازمت پیوسته بدستوری
همراهی شاهزاده مراد بخش بیساق مسطور ناصیه ارادت را
روشن نمود - و سرداری جرانغار شاهزاده بغام او قرار گرفت
چون بعد از فتح باغ شاهزاده بنابر کم تجربگی با وصف
فا رضامندی پدر والا قدر دل نهاد بودن آن نواح نشد سعدالله
خان حسب الحکم بدان نواح شتافته او را با جمعی ببند و بست
اندخود و مضافات آن کسایل نمود - و تا رسیدن بدانجا مکرر
با امانان زد و خورد نموده (ایت فیروزی برافراشت - و در
جلدوری آن سال بیستم هزار سوار دیگر از منصب او دو اسپه
سه اسپه مقرر گردید - چون پادشاهزاده محمد ادرنگ زیب
بهادر بعد رفتن دران حدود بلغ را به نذر محمد خان
حسب الحکم را گذاشته معاودت نمود او نیز بحضور رسیده
رخصت جاکیر حاصل کرد - سال بیست و یکم در جشن جلوس

سلطانی در اماکن نو تیار شاهجهان آباد حاضر شده بعنایت
 خلعت مزین گردیده برخاست جاگیر گام انصراف برزد - پستر
 (۲)
 بکمک امیرالامرا بسوی کابل راهی گشت - سال بیست و دوم
 چون خبر آمد آمد فوج قزلباش بنواحی قندهار مسموع گردیده
 مذاشیر طلب بزام سرداران صادر شد از کابل آمده همراه
 شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر بجانب قندهار طریق اخلاص
 پیمود - و سرکردگی چنداول باو متعلق شد - و پس از
 رسیدن دران نواحی بکمک قلیچ خان بجانب بسج شتابیده
 در محاربه قزلباش پا قایم کرده گوشمال از قراقرز واقع داد - و پس
 از فرار آنها ازابهای توپخانه را (که از غلبه سراسیمگی گذاشته
 رفته بودند) با اسب و نیزه و بندق بسیار گرفت - و در جایزه
 این حسن خدمت سال بیست و سیوم تمامه تابیدانش دو اسبه
 سه اسبه گردیده بخطاب فیروز جنگ چهره ناموری برافروخت
 و در همین سال بحضور رسیده یازده توپ خود (که با ازاب
 از غنیمت گرفته بود) از نظر پادشاه گذرانیده بعنایت خلعت
 و جیفه و جمدهر مرصع با پهل کتاره و شمشیر مرصع و از امل
 و اضافه بمنصب شهرزاري پنج هزار سوار دو اسبه سه اسبه
 و عطای اسب با زمین طلا و فیل با یراق نقره و ماده فیل
 کلاه گوشه افتخار بصدر برین رسانیده - سال بیست و پنجم

باز همراه شاهزاده معطور بیساق مذکور گام جلالت پیش نهاد
 و در مورچال بستن و دیگر لوازم قلعه گیری مصاعفی جمیله
 بکار برد - و سال بیست و ششم در رکاب پادشاهزاده دارا شکوه
 باز بدان هم کمر همت چست بست - چون ساعت محاصره
 قریب بود باشاره شاهزاده بیشتر شتافته سال بیست و هفتم
 بگرد گرفتن پرداخت - و پس از وصول شاهزاده بدان حدود
 بجانب بست رفته مورچال ترتیب داده بتسخیر آن پرداخت
 از انجا (که فتح قندهار ملتوی ماند - و شاهزاده حسب الحکم
 مراجعت نمود) از باشاره شاهزاده قلعه بست را ویران نموده
 و اسباب باقی مانده را سوخته راهی گردید - سال بیست
 و هشتم همراه جملة الملک سعد الله خان بتخریب قلعه چیتور
 مامور شد - سال بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب
 شش هزار و شش هزار سوار پلج هزار سوار در اسبه سه اسبه
 سر بر افراخته حسب التماس شاهزاده دارا شکوه بصوبه داری
 کابل از تغیر بهادر خان باقی بیدگ منصوب گشتن - و بلده کابل
 و پشاور در تیول او مرحمت گردید - اواخر سال سی و یکم
 از انجا معزول گشته بحضور آمد - و در جنگ متصل سموگده
 (که مابین خلد مکان و دارا شکوه رو داد) بهمراهی سپهر شکوه
 در جرانغار بود - وقت زد و خورد تیز جالوی بکار برده مطابق

سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجري مردانه وار بزخم
تفنگ جان بجان آفرين سپرد *

* راجه افروده كور *

پسر كلان راجه بيتهلداس است - چون پدرش بفوجداري
اجمير سرفراز شد ار بنيابت پدر بتعلقه مسطور ميپرداخت
سال نوزدهم جلوس فردوس آشياني از اصل و اضافه بمنصب هزار
و پانصدي هزار سوار چهره عزت برافروخت - و سال بيست
و چهارم بعطاي علم شادكامي اندوخت - سال بيست و پنجم
چون پدرش فوت نمود از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
سه هزار سوار دو اسبه سه اسبه و خطاب راجگي و عطاي نقاره
و اسپ و فيل درجه بيماي اعتلا گرديد - و قلعهداري رنجهپور
از انتقال پدرش باو تفويض يافت - پستتر بهمراهي شاهزاده
محمد اورنگ زين بهادر (كه بار دوم بيداق قندهار نامزد
شده بود) دستوري پذيرفت - و پس از مراجعت سال بيست
و ششم بتيول خود رخصت يافت - پس ازان همراه شاهزاده
دارا شكوه بمهم قندهار راهي گشت - و بعد وصول دران نواح همراه
رستم خان بهادر فيروز جنگ روانه بست شد - و سال بيست
و هشتم باتفاق سعد الله خان بهادر جهت منهدم ساختن چيتور
و تاديب رانا نطاق عزيمت بر كمر همت بهت - سال سي و يكم
چون سلطان سليمان شكوه باقاليقي ميرزا راجه جهت دفع شجاع

(که مصدر حرکات لغو گردیده بود) تعیین گردید او از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار سوار دو اسبه سه اسبه سرفرازی یافته بهمراهی سلطان^(۲) مذکور اختصاص گرفت و پس از سربرآرایی خلد مکان بدوامت ملازمت پیوسته سال اول جلوس بهمراهی محمد سلطان (که بهم شجاع تعیین گردیده بود) استسعاد پذیرفت - درین ضمن بذابریاری چندی در اکبرآباد توقف ورزیده با بقیه کوفت عزیمت نمود - پس از (دانگی از معتقر الخلافه مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجری جهان گذران را گذاشت *

* راجه راجروپ *

پور راجه جگت سنگه بن راجه باسو ست - سال دوازدهم جلوس فردوس آشیانی بفوجداری کوه کانگره سرفرازی یافت و چون پدرش عصیان ورزید او نیز با پدر راه موافقت پیموده با پادشاه مصدر خلاف گشت - بعد صفح جرائم پدر همراه او بدولت ملازمت پیوست - و سال نوزدهم بعد فوتش بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار از اصل و اضافه و خطاب راجگی و انعام محال وطن و مرحمت اسپ سر عزت برافراشت - و بضبط قاعه چوبین (که پدر او میان سراب و اندراب ترتیب داده ادرا بمحافظت آن باز گذاشته بود) سرفراز گردیده از جمله هزار

و پانصد سوار و دو هزار پیاده (که بکمک پدرش مقرر شده بود)
 اجرای تذخواه پانصد سوار و دو هزار پیاده از خزانه کابل
 قرار یافت . و در همین سال بتعیینائی شاهزاده مراد بخش
 (که بتسخیر بلخ و بدخشان نامزد شده بود) اختصاص
 گرفته پس از وصول بقندهار با جمعی بجراسست آن مامور
 گردید . و برای سرانجام آنجا دولک روپیه حواله او شد . و از
 اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار و عنایمت
 جمدهر مرمع و گوشواره مرورید گوی سبقت از اقران برد
 و دران ایام بکرات با اوزبکان و المانان (که باراد دست برد
 جوقجوق دران فواهی متواتر آمد و شد داشتند) بآویز و ستیز
 پرداخته رهگرایی عرصه فرار ساخت . و بتعاقب شتافته اکثری را
 مقتول گردانید . ^(۲) سال بیستم باضافه پانصد سوار سرافتخار
 برافراشته بعطای نقاره کوس شادکامی نواخت . و در همان ایام
 از قندهار برای دیدن قلیچ خان بطالغان آمد . دران اثنا المانان
 با جم غفیر آمده طالغان را گرد گرفتند . و هر طرف جنگ
 می انداختند . روزی (که جانب دایره او صف بسته ایستادند)
 او بظاہر دفور حماسست بر سر آنها دوید . و جنگ سخت
 در پیوست . چند کس او جان در باختند . و خود نیز سه زخم
 برداشت . و جنگ کنان خود را بدایره رسانید . پس ازان

(که مقاهیر نا امید شده از گرد شهر متفرق شدند) سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی و هزار و پانصد سوار و تقرر قلعه دارى که مرد از تغیر خلیل بیگ مباحات اندرخت - و سال بیست و پنجم باضافه پانصدی سربلندی یافته همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار شتافت - و در محاصره آنجا صاحب مورچال بود - و پس از معارفت از آنجا با ملایمان شکوه تعینات کابل شد - و سال بیست و ششم در رکاب شاهزاده دارا شکوه باز بجانب قندهار رفت و در محاصره آن از لوازم جانفشانی دقیقه فرو گذاشت نکرد سال بیست و نهم بر طبق فرمان از که مرد روانه شده باستلام عتبه خلافت ناصیه بخت افروخته بوطن رفت - چون دارا شکوه از عالمگیر پادشاه هزیمت یافته بلاهور روانه شد او (که حسب طلب پیش از جنگ از وطن راهی گردیده بود) مابین دهلی و سرهند با او برخورد - و بفسون و فسانه او بدام وفات در آمد - پس از آن (که دارا شکوه بدارالسلطنه رسیده عزیمت ملتان نمود) او نقوش بے اتبائی از ناصیه حالش خوانده بیهانه اینکه بوطن رفته سرانجام سپاه کند جدائی گزید - پستر از نیک اندیشی از وطن آمده بر کنار بیاہ بخلیل الہ خان (که در تعاقب دارا شکوه بود) پیوسته بوسیله سفارش او بملازم عالمگیری (سیده ناصیه خجالت و انفعال به زمین

عجز و ابتهال سود - و از پیشگاه خلافت از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی ذات و سوار مبداهي گشته بتهانه داری موضع چاندي سرحد سري نگر (که سليمان شکوه از آله آباد روانه شده ميخواست از راه سهارنپور بحدود پنجاب رسیده بپدر ملحق گردد - و بذایر انتشار افواج عالمگیری نتوانست شتافت - ناچار خود را بدان کوهستان انداخت) (خصت یافت - که ببند و بسمت بیرون آن کوه قیام ورزیده سد راه برآمدن سليمان شکوه باشد - و پس از آن برکاب رسیده در جنگ دوم دارا شکوه بهر اویی فوج طرح دست راست تعیین شد چون کوکلا بهاری پناه گاه مردم دارا شکوه بود راجه پیداهای خود را (که در کوه نوردی چالاک بودند) از عقب کوکلا بهاری برآورده خود بکمک آنها سوار شده ایستاد - مخالفان قلیله دیده بیداکانه از مورچال برآمدند - و جنگ در پیوست - سرداران پادشاهی پاشنه کوب در رمیده تا سه پاس نایر حرب و آدیزش اشتعال داشت - و هنوز مورچال پا بر جا بود که دارا شکوه از همت باختگی راه فرار برگزید - و چون پرتهی بت زمیندار سري نگر از کوه اندیشی و بیهوده کوشی سليمان شکوه را در ولایت خود جا داده بخام طمع حمایت و اعانت او می نمود راجه در سال دوم با فوجی از عساکر ظفر مآثر بکوهستان سري نگر تعیین شد - که اگر زمیندار مذکور بموعظت و پند متذبه

نگشته در نگاهداشتن او اصرار نماید ولایت اودا پی سپهر تاراج ساخته همت باستیصالش گمارد - و چون زمیندار مذکور از جهالت و خود سري دست ازو برنداشت تربیت خان و رعانداز خان نیز تعیین گشته کار بران بومي تنگ ساختند - او ناچار بمیرزا راجه ملتجي گشته تسلیم آن خود بدام افتاده را وسیله عفو جرائم خود ساخت - راجه در سال چهارم بهکارسمت سرحد غزنین از تغیر سید شهابت خان دستوري یافته پس از وصول بمکان مامور در همین سال مطابق سنه (۱۰۷۱) هزار و هفتاد و یک هجری باجل طبعی زندگی بسپرد - چون پدر خود خالی از جرأت و جسارت نبود و در تحمل مشاق و انگیز متاعب حومه درست داشت برادر خردش بهار سنگهه ^(۲) (که همراه پدر در یساق بدخشان مصدر ترددات شده عمره بجهالت کفر گذرانیده در اواخر سال سیوم عالمگیری بمیامن ارادت و عبودیت پادشاه دین پرور پرتو هدایت بر باطنش تافته توفیق ادراک شرف اسلام یافت) از پیشگاه خلیفه حق پرست بنوازش خسروانه و خطاب مرید خان ناموری اندوخت - مدتها در چوکیداری غور بند گذرانید - تا حال از اولادش در شاهپور عرف بهر دین ^(۳) محال وطنش (که غربی تاراگده است) هر که راجه باشد مرید خان می نامند *

(۲) در [اکثر نسخه] بهار سنگهه (۳) نسخه [ب] بهر دین •

* راجه ركناته *

از پيش آوردهاى سعدالله خان است - اواخر سال بيست و سيوم جلوس فردوس آشياني بـخطاب رأي و عطاي تلمدان طلا نوازش يافته سال بيست و ششم باضافه در خور بر منصب و دفتردارى خائنه و تن چهره اعتبار برافروخت - و تا سال ^(۲) بيست و نهم از اصل و اضافه بمنصب هزارى دو صد سوار گاياب گرديد - سال سيم بعد انتقال سعدالله خان بمرحمت خلعت و اضافه دو صد سوار و خطاب راى رايان برنواخته شد قرار يافت كه تا تعيين ديوان اعلى امور كلي و جزوى ديوانى را بعرض خسروانى مبرسانيده باشد - و چون قلم تقدير بران رفته بود (كه امور سلطنت بقبضه اقتدار عالمگير پادشاه درآيد) نابرده بعد جنگ اول دارا شكوه با زمره اهل قام بملازمت پادشاهى پيوست - و در جنگ شجاع و مصاف دوم دارا شكوه در مثل قول جا داشت - و پس از جاوس ثاني از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي پانصد سوار و خطاب راجي سرمايه مباحات اندوخت - امر متعلقه را باستقلال كلي سرانجام ميداد - سال ششم جلوس عالمگيري مطابق سنه (۱۰۷۳) هزار و هفتاد و سه هجري كار كزان تقدير طومار حياتش را در پيچيدند *

* رحمت خان *

حکیم ضیاء الدین پسر حکیم قطبا برادر حکیم رکنای
کاشی ست - که از مشاهیر اطبا و سرآمد سخنوران بوده - ساز
صحبت او با شاه عباس ماضی کوک شده شاه مکرر بمغزل او پرتو
ورود افکند - پستر بملاحظه ے التفاتی شاه در عهد عرش آشیانی
بهندوستان آمد - درین باب این بیت گفته *

* بیت *

* گرنفلک یک صبحدم با من گران باشد سرش •

* شام بیرون میروم چون آفتاب از کشورش *

در عصر خسرو مزبور و جنت مکانی باسودگی میگذرانید - خان
مزبور [که دختر کوچک طالباء آملی (که سستی خانم پرورش
کرده بود) در حباله نکاح داشت - و سستی خانم زن نصیرا برادر
حکیم (کنایه میشود) بدین تقریب بشرف عذایت فردوس آشیانی
اختصاص یافته سال چهاردهم از تغیر میر خان دادرگئی
کرکیراق خانه و خطاب و انعام ماده خیل سربلندی یافت
سال هیزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزاری صد و پنجاه
سوار مباحی گشت - سال بیست و دوم بتفویض خدمت
دادرگئی داغ و سال بیست و چهارم باضافه صد سوار چهره
عزت برافروخت - سال بیست و هفتم از تغیر میر بخشی
بدیوانی و دادرگئی کرکیراق خانه موبه احمدآباد افتخار یافته
سال بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی

چهار صد سوار درجه پیمای تصاعد گردید - و در ایام بیماری
اعلی حضرت (که سلطان مراد بخش توطیه سلطانیت برانگیخته
سکه و خطبه بنام خود کرد) خان مرزبور وفاتت شاهزاده گزید
و پس از گرفتار شدن شاهزاده مذکور بملازمت مالمگیری
پیوسته بمنصب دو هزار و سه صد سوار و تفویض دیوانی
گجرات سر رشته اعتبار بدست آورد - پس از درددار شکوه
باحمد آباد اگرچه باتفاق موبه دار رفته او را دریافت اما
در همپائی تقاعد ورزید - لهذا بعد فرار از نزدیکی اجمیر
مجدداً مشمول عواطف پادشاهی گردیده سال سیوم بدیوانی
سرکار درشن رای بیگم و یستر بدیوانی بیوتات مطرح انظار
الطاف گشت - سال هشتم مرحله نیستی پیمود - عبدالرحیم
خان داماد و محمد صادق پسرش خلعت ماتمی یافتند *

چون نام سلطان دارا شکوه و سلطان مراد بخش بزبان خامه
گذشت لختی از خاتمه کار هر دو بزبان قلم میدهد - اولین
پس از شکست از قرین اجمیر راه احمدآباد پیش گرفت - و از
مردم آنجا در تافته بملک کچه شتافت - و در مردم آنجا
مرور ندیده داخل سرحد ولایت سنده گردید - ملک جیون
نام زمیندار دهادر مضاف ولایت مذکور (که از سابق مرهون
احسانهای دارا شکوه بود) بگرمی پیش آمده در خانه خود

بود - درین ضمن اهلیه دارا شکوه انتقال نمود - و برای رسانیدن ثابت او بلاهور چند کس (که همراه بودند) نیز جدا ساخت و تصمیم عزیمت ایران پیش نهاد نمود - ملک بظاهر بطریق بدرقه برادر خود را با چند کس همراه داد - آنها بعد یک دو منزل بر سر دارا شکوه ریخته دستگیر نمودند - ملک جیون کیفیت نیکو خدمتی براجیه جیستگه و بهادر خان کوکه (که بتعائب او بر طبق امر پادشاهی معین بودند) برونوشت - آنها بحضور آوردند - بموجب حکم سال دوم جلوس بیاسا رسید دومین بساده لوحی فریفته وعدهای دلفریب خلد مکان گردیده همواره نقش تمنای سلطنت بر صفحه سینه می نگاشت - با آنکه هواخواهانش مکرر احوال سلف بر زبان آورده در باب رفتن بے محابا با معدودے پیش خلد مکان ممانعت کردند فایده نبخشید - تا آنکه چهارم شوال سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در منزل متھرا پادشاه اورا طامب داشته بحسن تدبیر دستگیر ساخت - ابتدا در قلعه سلیم گدھے داشته بعد چندے بحسن گوالیار فرستاد - و حسب درخواست سرس بائی نام محبوبه اورا نیز رفیق زاریه بیکسی او گردانید - سال پنجم جاوس بتقریب خون علی نقی (که مراد بخش در احمدآباد بے ثبوت گناه ریخته بود - و ورثه مقتول بدعوی برخاستند)

* تاریخ است *

* ای رای بهر بهانه کشتند *

* راجه تودرمل *

شاهجهانی - ابتدا در رفاقت افضل خان بود - بعد فوت او
 سال سیزدهم بخطاب رائی و خدمت دیوانی و امینی و فوجداری
 سرکار سهرند قامت قلابیت آراست - سال چهاردهم فوجداری
 لکهی جنگل نیز ضمیمه گردید - چون آبادان کاری او خاطر نشین
 پادشاهی گشت سال پانزدهم بعنایت خلعت و اسب و فیل
 مباحثات اندوخت - سال شانزدهم در جلدوی حسن خدمت از
 اصل و اضافه بمنصب هزاری هزار سوار دو اسبه سه اسبه کارش
 ببلخدی گرائید - سال نوزدهم باضافه پانصدی دویست سوار
 دو اسبه سه اسبه نوازش یافته بسمهرند دستوری پذیرفت
 سال بیستم بافزونی سه صد سوار دو اسبه سه اسبه بر منزلتش
 افزود - و رفته رفته تعلقه او بانضمام سرکار دیبالپور و برگنه
 جالندهر و سلطانپور افزوده حاصل هر ساله آن بیفجاء لک روپیه
 رسید - و او از قرار واقع از عهده پرداخت آن برآمد - بخابران
 سال بیست و یکم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری دو هزار
 سوار و خطاب راجگی درجه اعتلا پیمود - سال بیست و سیوم
 بعطای علم لوای کامرانی برافراشت - و پس از جنگ سموگدهه
 چون دارا شکوه راه گریز سپرده بسمهرند رسید و او از راه
 احتیاط بلکهی جنگل رفته بود بیست لک روپیه از اموال او

(که در بعضی مواضع مدفون بود) بدست دارا شکوه درآمد
و در عهد خلد مکان چندی بفوجداری اثاوه میپرداخت
سال نهم مطابق سنه (۱۰۷۶) هزار و هفتاد و شش هجری
به نیستی سرا شتافت *

* راو کرون بهورقهیه *

پسر رار سور است - بعد فوت پدر سال چهارم جاسوس
فردوس آشیانی بمنصب دو هزاری هزار سوار و خطاب زوی
و مرحمت بیکانیر در تیول شرف افتخار اندوخت - اراذل
سال پنجم از وطن آمده دولت زمین بوس دریافت - و باتفاق
وزیر خان بتسخیر قلعه دولت آباد مرخص گردید - و چون
خان مذکور بموجب حکم از اثنای راه باز گردید او نیز
مراجعت نمود - بماتر تعینات دکن گردیده در تسخیر قلعه
دولت آباد ترددات شایسته بعمل آورد - و در محاصره قلعه
پرزیده نیز نیکو خدمتیها بتقدیم رسانید - پس از فوت
مهابت خان بتعیناتی خاندوران مویدار برهانپور اختصاص
یافت - سال هشتم (که موکب سلطانی ظلال اوکن سحرمت
دکن شد - و سید خانجهان بارهه برای تخریب ملک بیجاپور
مرخص گردید) او را در همراهیان خان مزبور برنوشتند - سال
بیست و دوم بخدومت قاعده داری دولت آباد از تغیر سیادت
خان و اضافه پانصد سوار بمنصب دو هزار سوار

سر عزت بر افراخت - و سال بیست و سیوم بفزونی پانصدی
 ذات بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار رایت اعتبار
 بر افراشت - و سال بیست و ششم از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار و دو هزار سوار سرمایه کامرانی اندوخت - و پس ازان
 (که قلعه دولت آباد بسطان ادرنگ زیب بهادر عنایت شد)
 اضافه پانصدی پانصد سوار (که بشروط قلعه داری دولت آباد
 بود) از منصب او کم گردید - و چون تعهد تسخیر سرکار
 جوار صوبه خجسته بنیاد (که شمائی آن سرحد ماک بگلانه
 و جنوبی کوکن و غربی بعضی دیهات کوکن و شرقی ناسک
 واقع شده - و بندر جیول از سمت - و سری پت زمیندار آنجا
 طریق خود سری می پیمود) نوشته داد حسب تجویز شاهزاده
 مزبور ببهائی اضافه مسطور و تذخواه سرکار جوار بجمع پنجاه
 لک دام در طلب اضافه از پیشگاه سلطنت مقرر شد - او از
 شاهزاده مذکور مرخص شده بدان صوب شتافت - و در سرحد
 جوار رسید - زمیندار مذکور قاب مقاومت نیارده باطاعت
 در آمد - و زرے بطریق پیشکش داده خراج محال مذکور ذمه خود
 گرفت - و پسر خود را برسم یرغمال همراه او گردانید - پس ازان
 معارفت نموده سال بیست و هشتم پیش پادشاهزاده آمد *

چون در ایام بیماری اعلی حضرت تسلط دارا شکوه از حد
 گذشته بود امرا (که جهت تسخیر بیجاپور همراه سلطان

اورنگ زیب تعیین شده بودند) حسب الطلب روانه حضور گردیدند . او نیز بے رخصت شاهزاده از دکن برآمده بوطن خود شتافت . بظاہر آن سال سیوم عالمگیری امیر خان خوانی بعدد بیکانیر تعیین شد . پس از وصول بدان حدود نامبرده باعتذار پیش آمده همراه خان مزبور روانه حضور گشت و با انوپ سنگھ و پدم سنگھ پسران خویش بدولت آستانبوس کامیاب گردید . و بمنصب صد هزار سوار سرفراز گشته بدستور سابق در تعیناتیان دکن قرار یافت . سال نهم همراه دلیر خان داؤد زئی بتذبیہ زمیندار چانده رفته چون مصدر تقصیر شد مورد عتاب گردید . و سرداری قوم او ریاست وطنش بانوپ سنگھ پسرش مرحمت شد . و بعنایت منصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار بر نواخته آمد از ممر موقوف آمدنی جاگیر پریشانی عاید حالش گشت بخجسته بنیان آمده نشست . سال دهم مطابق سنه (۱۰۷۷) هزار و هفتاد و هفت هجری چشم از تماشای جهان پوشید بیرون محوطه بلده اورنگ آباد جانب جنوب مایل بمغرب دورا بنام او آباد است . او چهار پسر داشت . انوپ سنگھ

(۲) نسخه [ب] اورنگ زیب بهادر (۳) در [بعضی نسخه] بدم سنگھ

(۴) نسخه [ب] داؤد زئی - و در [بعضی نسخه] داؤد زئی .

و پدم سنگه و کيسر سنگه و موهن سنگه - سه اخير لاولد
فوت کردند *

گویند بر موهن سنگه سلطان محمد معظم توجه مفراط داشت
ازین جهت محمود نوکران شاهي شده بود - محمد شاه نامي
میر توزک شاهزاده (که آهوی او رم کرده در دایره موهن سنگه
رفته بود) سر دربار با او تقاضا کرده بشدت رسانید - و بر یکدیگر
حربه انداختند - مردم دیگر هجوم کرده موهن سنگه را
مجروح نمودند - پدم سنگه اگرچه با برادر اخلاص نداشت
اما بصنوح این واقعه بر سر وقتش رسیده کار محمد شاه تمام
ساخت - و موهن سنگه را در بالکي برداشته روانه خانه او شدند
در عرض راه کارش باتمام گرائید - انوپ سنگه از ابتدا تعیفات
مماق دکن شده در جنگ بهادر خان کوکه با عبدالکریم میانه
در دست چپ بود - سال هیزدهم بالتماس خان مذکور
بخطاب راجکي سر عزت برافراشت - سال نوزدهم (که
بهرداری دایر خان داؤد زئی مصاف با دکنیان صورت بهست)
نامبرده در مثل چنداراي جا داشت - سال بیست و یکم
او را بحراسمت خجسته بنیاد بر گذاشته بودند - دران سال
سیوا بهوفساء گرد بلاد مذکور غبار هنگامه برداشت - نامبرده
با فوج همراهي متصل پور خود برآمده ایستاد - درین ضمن

(۲)

خانجهان بهادر (که دران سال ناظم دکن بود) در وقت رسیدن

(۳)

و مقامهیر راه فرار پیش گرفتند - سال سیم بقعه دارمی نصرت آباد

(۴)

شکر و سال سی و سیوم از تغیر راولپت بندیلہ بحراست

(۵)

آمتیاز گدھے ادونی مامور شد - سال سی و پنجم از انجا

معزول گردید - سال چهل و یکم رخت فنا پوشید - پس ازان

سرداری وطنش پیسر او سرپ سنگه (که هزاری پانصد سوار

منتصب داشت) تفویض یافت - در تعیناتی ذوالفقار خان بهادر

بیتقدیم خدمات می پرداخت - بعد از پسرش اندک سنگه

و نبیره اش زورآور سنگه حکومت وطن سرانجام دادند - در

حالت تحریر گنج سنگه متبنای زورآور سنگه که هم قوم است

پیدان قیام دارد *

(۶) * راجه سجان سنگه برندیله *

(۷)

پسر راجه بهار سنگه است - در حین حیات پدر از

روشناسان اعلیٰ حضرت بوده بکارها تعین میشد - چون پدرش

(۸)

خوت نمود سال بیست و هشتم جلوس او از اصل و اضافه بمنصب

دو هزار و سوار دو اسبه سه اسبه و خطاب راجگی

(۲) نسخه [۱] رفت (۳) نسخه [ب] بملقداری (۴) نسخه [ب]

شکر - یا بهکر باشد (۵) در [بعضی کتب تاریخ] ادونی آمده (۶) در

[بعضی جا] بندیلہ (۷) در [بعضی جا] بهار سنگه - و در [بعضی جا]

بهار سنگه (۸) نسخه [ب] هفتم *

نوازش پذيرفت - و سال بيست و نهم همراه قاسم خان مير آتش
 بتاديم زميندار سري نگر مرخص گرديده بعطای علم و نقاره
 بلند آوازه گشت - و سال سيم بر طبق حکم لازم الاتباع نزد
 سلطان اورنگ زيب ناظم دکن شتافت - و پيستر حسب الطاب
 بحضور رسیده همراه مهاراجه بنابر اينکه سد راه آمد فوج
 دکن باشد تعين گرديد - و روز جنگ با سلطان اورنگ زيب
 در اثنای نبرد در تافته رخت فرار بجانب وطن خود برد - و پس
 از چنده از جانب خلد مکان بصفح جرائم و عطای منصب
 مناسب اختصاص یافته در جنگ شاه شجاع در مثل دست
 راست جا گرفته بود - پس از شکست يافتن چون شجاع
 بجانب بنگاله رفت و شاهزاده محمد سلطان بتعاقب او
 مامور شد نامبرده هم داخل کمکيان شاهزاده مزبور گرديده
 رخصت پذيرفت - و دران صوبه مصدر نيکوبنديها گشت - سال
 چهارم با فوج از تابينان معظم خان بتسخير ولايت کوچ بهار
 و تنبيه زميندار آنجا مقرر شد - و چون با جمعی که داشته
 نمی توانست آن کار را پيش برد پس از رسيدن خانخانان
 بادی ملحق گشت - و بعد وصول بملک آشام با مردم آنجا
 اديزشهای نمايان نموده نام بمردانگی برآورد - و در سال
 هفتم همراه ميرزا راجه جيمنکه بصوب دکن دستوري پذيرفت
 و در محاصره قلعه پورندهر لازم نيکوبندي بتقديم رسانيد

سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد
سوار دو اسبه سه اسبه سرمایه فاموري اندوخت - پستور
در نبردها با افواج عادلخانيه مکرر مصدر شیوه جانشیناری
گردیده سال نهم بهمهراهی دلیر خان بیساق الکای چانده (که
متصل برار واقع شده) متعین گردید - سال یازدهم مطابق
سنه (۱۰۷۸) هزار و هفتاد و هشت هجری در دکن بدیار
خاموشان شتافت - چون اولاد نداشت اندرمن برادر خرد او
(که بعد فوت پدر خود بهار سنگه در عهد اعلی حضرت
بمنصب پانصدی چهار صد سوار سرفرازی یافته سال
بیست و نهم همراه قاسم خان میر آتش بتادیب زمیندار
سری نگر تعین گردید - و سال سیم بیساق دکن نزد سلطان
محمد اورنگ زیب بهادر دستوری یافت - و در عهد خلدیگان
سال اول باتفاق سبکرن بندیده به تغبیه جنیت بندیده مامور شده
پستور تعینات دکن گشته همراه میرزا راجه جیسنکه بتقدیم
خدمات می پرداخت) بافرزنی منصب و خطاب راجگی و عطای
وطن در قبول سرمایه کامیابی اندوخت - در اوان صوبه دارمی
خانجهان بهادر چندک تھانه دارمی گلشن آباد داشت - چون
سال نوزدهم روزگارش بسرآمد جسونت سنگه نام پسرش (که
در وطن بود) بخطاب راجگی و حکومت وطن فایز شد - و آخر
همان سال با فوج شایسته بدکن آمده بملازمت پادشاهی

پیوست - و سال بیست و یکم به تنبیه پسران جنیت بنذیل
 (که در نواح بنذیل کهند مصدر فساد بودند) معین گردید
 سال بیست و نهم با همت خان پسر خانجهان بهادر کوکلتاش
 بجانب بیجاپور شتافت - وقت رخصت بعزایت خلعت
 و نقاره کوس باغد رتبی هر نواخت - و در یورش قلعه ملکهیر
 (۲)
 قردن نمایان نمود - سال سیم بقرارگاه اصلی منزل گزید - پس از
 اگرچه پسرش بهگونمت سنگه بخطاب راجگی و مرزبانسی وطن
 سوغراز گردیده بود اما سال سی و یکم فوت نمود - بنابراین
 بدرخواست رانی امرکنور جد^(۳) او سربراهی تعلقه مذکور بنام
 اودیستگه ولد پرتاب سنگه (که ساهله نصبش بر اجه مدهکر
 منتهی می شود - و پرتاب سنگه بیک تربی پرگنه اوندچه
 بصر می برد) مقرر شده بخطاب راجگی سربرافراخت - سال
 سی و سیوم از وطن آمده باستلام سده سنیه پرداخت - سال
 چهل و هفتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی
 هزار و پانصد سوار لوای کامیابی افراخته بقاعه داربی کهیلنا
 (که به سخرلنا مخاطب شده) ممتاز گشت - و پس از ارتحال
 خلد مکان چون پای استقامتش لغزش پذیرفت قلعه مذکور را
 بمرهته سپرده (اه وطن گزید - پس از پرتهی سنگه پسرش

و پستر سانول^(۲) سنگهه نبيره اش زمينداري اوندچهه سربراه نمودند - در حالت تحرير پنجم سنگهه پسر سانول سنگهه مذکور دخیل است *

* راجه ديبي سنگهه بنديله *

پسر راجه بهارتهه است - پس از فوت پدر سال هفتم فردوس آشياني بمنصب دو هزاري دو هزار سوار و خطاب راجگي مورد مراعهم شد - و سال هشتم باتفاق خاندوران بمالش ججهار سنگهه تعيين گردیده بعنايت نقاره بخلد آوازه گشت و پس از مسخر شدن اوندچهه (که سابق تعلق بنياگانش داشت و در عهد جهانگير پادشاه بپاس خاطر بر سنگهديو از آنها گرفته سپردن او نموده بودند) بنام راجه ديبي سنگهه قرار يافته درانجا ماند - و سرداري اوس قوم بندياه بار مفوض شد - و پس ازان (که پادشاه تا اوندچهه آمده يکران عزيمت را بجانب دکن معطوف ساخت) او سال نهم بعد فراغ از تمشيت امور ولايت اوندچهه پيشگاه سلطنت رسیده نزد سيد خانجهان بارهه (که بتخریب ملک بيجا پور تعيين شده بود) دستوري پذيرفت - و در کارها آثار نيکو خدمتي بظهور رسانيد - سال دهم حسب الالتماس خاندوران بعنايت علم و نقاره کوس سر بلندي فواخت - و سال نوزدهم در (کاب شاهزاده مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان

تعیین گردید - و درین سفر مکرر مصدر ترددات گشته با گروه
المانان بارها چپقلشهای شایان و زد و خورد نمایان نمود - سال
بیست و دوم (که قلعه قندهار بتصرف قزلباش رفت)
او نیز مکرر در رکاب سلطان اوزنگ زبب بتسخیر قلعه مذکور
رخصت پذیرفت - و در جنگ با قزلباش پای استقامت برجا
داشته تلاشهای مردانه بتقدیم رسانید - و بارسیموم همراه سلطان
دارا شکوه بدانسمو شتافت - و پس از مراجعت سال بیست
و هشتم بفرجدارئی بهلمسه مضاف صوبه مالوه سر عزت
بر افراخت - و سال سیم همراه معظم خان میر جمله نزد
سلطان اوزنگ زبب بهادر بصوب دکن راهی گشت - سال
سی و یکم طلب حضور شده همراه مهاراجه جسونت سنگهه
(که بسد راه بودن بر روی سلطان اوزنگ زبب بصوب مالوه
تعیین شده بود) دستوری یافت - ازانجا (که تقدیر آهی
بر میانست او رفته بود) (ز جنگ مهاراجه او را بحراسست
بنگاه تعیین نمود - و در اثنای جنگ (که سلطان مراد بخش
بر بنگاه فوج پادشاهی دردد - و این معنی هم باعث تزلزل
خواطر گردید) او بمقتضای عقل دور اندیش با شاهزاده مذکور
بانقیاد پیش آمده توسل جست - و باستصواب او بملازمت
خلد مکان پیوست - و پس از گرفتاری شاهزاده مذکور بمذایمت

خلعت تهلي یافت - و پستر چون کار طلبی او از روی عرضداشت
خاندوران سید محمود معلوم شد از اصل و اضافه بمنصب
دو هزار و پانصدی در هزار و پانصد سوار مباحات اندوخت
و پس از جنگ دوم دارا شکوه بفوجدار می بهلسه از تغیر
راجه عالم سنگه سرفراز گردیده سال سیوم برای تنبیه
جنیت بندیده (که در نواح صوبه مالوه گرد فساد برداشته بود)
تعیین شد - و در سال دهم بکمک شمشیر خان (که بجهت
مالش دادن بگروه یوسف زئی مقرر بود) دستوری پذیرفت
و سال سیزدهم تعینات محمد امین خان صوبه دار کابل گردیده
چون بقتل خیبر رسیده بر خان مزبور واقعه شکست رو داد
ازان بعد احوالش بنظر فرسیده - بیرون احاطه بلده ادرنگ آباد
مغرب رویه مایل بجنوب پورده بنام او آباد است *

● راجه رایسنگه سیمودیه ●

پسر مهاراجه بهیم پور رانا امر سنگه است - چون سال نهم
جهانگیری شاهزاده شاهجهان بهمم رانا امر سنگه نامزد شد
و رانا پس از تنگ شدن بدر التجا زده شاهزاده را دریافت
ازان بعد بهیم پسر او بملازم پیشگی شاهزاده سرافتخار برافراخته
در تنبیه زمیندار تعاقب گجرات و محاربات اهل دکن راخذ
پیشکشات گوندوانه ترددات شایان بعمل آورده نامه بشجاعت
و دلیری برآورد - و چون میان پادشاه و شاهزاده غبار دولتی

برخواست او التزام رکاب شاهزاده از دست نداده در ایامی (که
 پادشاهزاده از بنگاله گذشته روی توجه بجانب آله آباد آورد
 و ازان طرف بحکم جنت مکانی سلطان پرویز با تالیقی مهابت
 خان با افواج پادشاهی آمده تلافی فتنین (و داد) از دست
 جلالت بر کشاده بآئین ملازمان نمک حلال جان نثار گردیده
 رایسنگه پس از سریر آرائی صاحب قران ثانی سال اول
 به پیشگاه خلافت رسیده با وجود خرد سالی نظر بر حقوق پدرش
 بخلعت فاخره و سر بیج مرصع و جمدهر مرصع و منصب دو هزار
 هزار سوار و خطاب راجگی و اسب و فیل و انعام بیست هزار
 روپیه سربلندی اندوخت . و سال پنجم باضافه هزار و دویست
 سوار رایت عزت برافراخت . و سال هشتم همراه شاهزاده
 محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشگرمی افواج متعینه به تذبیه
 جبهه سنگه نامزد شده بود) تعیین یافت . و سال نهم
 باضافه سه صد سوار امتیاز گرفت . و سال دوازدهم همراه
 شاهزاده دارا شکوه بصوب قندهار کمر عزیمت بست . و سال
 چهاردهم بعنایت نقاره کوس اعتبار نواخته بهمراهی سعید خان
 ظفر جنگ بتذبیه جگت سنگه زمیگذار جمو (که سرتابی
 بنیاد نهاده بود) مامور گشت . و سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار دو هزار سوار مفتخر شده همراه شاهزاده
 دارا شکوه بجانب قندهار دستوری پذیرفت . و سال هیزدهم

بهمراهی علی مودان خان امیر الامرا بتهخیر بلخ و بدخشان
مقرر شده پس ازان بهمراهی شاهزاده مران بخش روانه
آن سمت شد *

چون شاهزاده مزبور بعد بدست آمدن بلخ دل ازان ملک
بر گرفته روانه حضور گردید او هم پیشاور آمد - ازانجا (که
مردم متعینه این یساق از عبور اتک ممنوع بودند) درانجا
توقف گزید - پس ازان همراه شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر
بصوب بلخ و بدخشان مراجعت نموده در جنگ اوزبکان بهره
مامور شد (خش فتح و ظفر بر جهانند - و پس از معاودت
شاهزاده از صوبه مذکور دستورهای وطن گرفت - و سال بیست
و دوم همراه شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر تعین یساق
قندهار گردیده ازانجا همراه رستم خان بمدافعت قزلباش
پیشتر شتافته مساعی جمیله بکار برده از اصل و اضافه
بمنصب پنجهازری دو هزار و پانصد سوار ببلند رتبه گرائید
پستر نوبت دوم بهمراهی شاهزاده مذکور بهم مسطور قرار یافته
بذابر بیماری در یشاور ماند - و پس از رسیدن موکم معطی
دران نواحی دوات بار در یافته رخصت وطن حامل گرد
و نوبت سیوم همراه شاهزاده دارا شکوه بهم قندهار شتافت
و ازانجا بهمراهی رستم خان جهت کشایش قلعه بست
راهی گشته سال بیست و هشتم بهمراهی علامی سعدالله خان

بانهدام چیتور روانه گردید . سال سی و یکم با معظم خان
 و غیره بصوب دکن نزد شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر
 لوای عزیمت افراشته در نبرد عادلخانیه تردد عظیم نموده
 همببرد خود را از هم گذرانیده بسه زخم کاری و جراحتهای منکر
 پیاده شد . جمعی کثیر از تائینان او بکار آمدند . در جلدوری
 نیکو خدمتی از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری چهار هزار
 سوار و عطای خلعت خاصه و شمشیر مرصع و اسب عربی
 با زین زرین و فیل و ماده فیل درجه اعتلا پیمود . و یک لک
 روپیه در طلب تقدیمی او تن شده رخصت وطن یافت . و در
 جنگ مهاراجه جسونت سنگه با خاند مکان با جمعی از راجپوتان
 همقوم در میمنه راجه قرار گرفت . چون جنگ ترازو شد نامبرده
 ناموس پرستی را خیر باد گفته بجانب وطن راه قرار پیمود
 و پس از جنگ دارا شکوه ببارگاه عالمگیری از دولت آستانبوسی
 جبین عقیدت را نورانی ساخت . در جنگ دوم دارا شکوه چون
 در قصبه توره جاگیر نامبرده گذاشتن اسباب زیادتی با بعضی
 پرستاران محل قرار یافت او بصیانت آنجا ماند . و سال دوم
 باتفاق شایسته خان امیرالامرا و سال هفتم بهمراهی میرزا راجه
 جیستگه بسوزمین دکن تعیین گشته در کشایش قلاع متصرفه
 سیوا بهونهاه و تخریب ملک عادل خان مراسم نیکو خدمتی
 و جانفشانی بظهور رسانیده از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری

پنجهزار سوار پانصد سوار دو اسپه سه اسپه سربلند شده
 کلاه گوشه کامیابی کج نهاد - و سال دهم در (کاب شاهزاده محمد
 معظم باز بدان صوب رفته سال شانزدهم مطابق سنه (۱۰۸۳)
 هزار و هشتاد و سه هجری بمقر اصلي شتافت - مانسنگه
 و مهاسنگه و انوپ سنگه پسرانش بحضور آمده بعطای خلعت
 خرق مباحات برافراختند *

* راجه رام سنگه *

کچھو راه پسر کلان میرزا راجه جیھننگه اسمت - سال شانزدهم
 جاوس چون فردوس آشیانی باجمیر متوجه شد او همراه پدر
 رسیده بملازمت پیوست - و سال نوزدهم در حین (که پادشاه
 از لاهور به سمت کابل لوای عزیمت افراخت) با پانصد سوار
 از وطن آمده بعزایت خلعت و منصب هزاري هزار سوار کامیاب
 گشت - و باضافهای متواتره بمنصب در هزاري هزار و پانصد
 سوار و مرحمت علم فایز شد - سال بیست و ششم باضافه
 پانصدی امتیاز اندوخت - و سال بیست و هفتم باز باضافه
 پانصدی چهره عزت افروخت - در جنگ سموگده همراه دارا شکوه
 بود - پس از هزیمت او ببارگاه عالمگیری رسیده سال اول همراه
 شاهزاده محمد سلطان و معظم خان بتعاقب شجاع مامور گردید
 و از اثنای راه بشهرت اکذیب (که پس از جنگ دوم داراشکوه
 بر زبانها افتاده بود) دل بای داده چنده ترک احمد رفت

و سلام و مجرای شاهزاده نموده پس ازان رجعت القهقري
 كرد - سال سيوم برای آردن سليمان شكوه (كه نزد زميندار
 سري نگر بود - و او معرفت ميرزا راجه جيسنگه فرستادن
 بحضور قرار داده) روانه گرديد - و با پسر زميندار بدارگاه
 سلطنت آمد - و پس از تعيين شدن ميرزا راجه بيساق دكن
 در حضور ماند *

چون سال هشتم ملاقات نمودن سيدا بهونسله با پدرش
 بعرض رسيد او بعذائت خلعت و زيور مرمع و ماده فيل
 كامياب گشت - و چون سيواي زبور با سنبها پسر خود از دكن
 آمده بملازمت پديوست روز اول پادشاه از نامه او نقش استكبار
 خوانده بنامبرده (كه واسطه ملازمت بود) تاكيد فرمود - كه
 او را نزديك خود فرود آورده از حال او باخبر باشد - چون
 آن مكار بحيله سازي (كه در احوال راجه ساهو بهونسله رتموده
 كلك اخبار سنج گشته) پنهان از انجا برآمده راه گريز
 پيش گرفت او به بيخبري معاتب گرديده بتغير منصب و منع
 كورنش مورد خشم شد - و پس از فوت پدر سال دهم مطرح
 انظار عاطفت گرديده بعطاي خلعت و جمدهر مرمع با علاقه
 مرورديد و شمشير با ساز مرمع و اسپ عربي با ساز طلا
 وفيل خامه معه جل زربفت و ساز نقره و خطاب راجگي
 و منصب چهار هزاري چهار هزار سوار سر بلندي اندوخت

و اواخر همین سال چون خبر هنگامه آشایامیان برگواهی سرحد
 بنگاله و کشته شدن سید فیروز خان تهمانه دار آنجا به سامع
 پادشاهی رسید او با جمعی کثیر بدان صوب دستوری پذیرفت
 و باضافه هزاره سوار اختصاص گرفت - سال نوزدهم
 ازان مهم برگشته بعز آستانبوس تارک مباحات آراست - و وقت
 موعود جهان گذران را گذاشت - پسرش کنور کشن سنگه - که
 در حین حیات پدر منصب در خور یافته چند تعینات کابل
 بود - پس ازان در خانه جنگی زخمی شده بمقر اصلی شتافت
 بشن سنگه پسرش بمنصب هزاره سوار مفتخر گشته
 بعد فوت پدر کلان بخطاب راجگی و غذایات دیگر چهره اعتبار
 بر افروخت - چند بمالش را تهوران و مدتی بفوجداری
 اسلام آباد می برداخت - پس ازان (که راه عدم پیش گرفت)
 سال چهل و چهارم بجیسنگه پسرش بخطاب راجه جیسنگه
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار ناصیه
 بهخت روشن گردانید - سال چهل و پنجم همراه جملة الملک
 اسد خان بتحصیر قلعه کھیلنا کمر همت بر بست - احوالش
 جداگانه ارقام یافته *

* رشید خان الهام الله *

پسر دوم رشید خان انصاری ست - چون پدرش سال
 بیستم و دوم فردوس آشیانی باختر سرا شتافت پادشاه

را و برادر کلانش اسد الله را باضافه منصب نوازش فرمود
سال بیست و هشتم چون اسد الله (که تهمنه داری چاندور
 داشت) از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 نداد کام شده بتیولداری و نظم ایامچور مامور گشت او بتهمنه داری
 چاندور نامزد گردید - سال سییم چون هادی داد خان عم او
 فوت نمود و دران سلسله به ازو دیگرے نبود از اصل و اضافه
 بمنصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار بر نواخته آمد
 تا جمعیت هادی داد خان متفرق نشود - در ایام (که محمد
 اورنگ زیب بهادر توسن عزیزمت از دکن جانب هندوستان
 تیزگام ساخت) او مرافقت شاهزاده گردید - پس از جنگ
 مهاراجه جسونت سنگه بعطای خلعت و علم و از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزارای سه هزار سوار از انجمله پانصد سوار در اسبه
 سه اسبه و خطاب بدر چهره عزت برافروخت - و پس از
 جنگ ازل دارا شکوه بانعام بیست هزار (رببه سرمایه مباحات
 اندوخت - و بعد محاربه سلطان شجاع باتفاق معظم خان سپه سالار
 در تعیناتیان شاهزاده محمد سلطان قرار یافته بجانب بنگاه
 مرخص گشت - و در معارک و مصائب آن ملک با سردار شریک
 تردد بوده در دفع اعادی طریق جانشداری سپرد - سال چهارم
 همراہ سپه سالار بملک کوچ بهار و کوچ آسام در کارها مساعی
 جمیله بتقدیم رسانید - سال پنجم چون از انجا معارفت واقع شد

بر طبق حکم حضور بفوجداری سرکار کامروپ نامزد گردید
و چندی موبه دار آدیسه ماند - سال نوزدهم از اینجا معزل گردیده
تعیینات یساق دکن شد - و چندی فوجدار ناندیر بود - و تمت
مومود درگذشت *

* راه بهاو سنگه هادا *

پسر راه ستر سال است - که در جنگ متصل سموگده
بهراری دارا شکوه جا یافته بجرأت جان در باخت - نامبرده
سال اول جلوس خلد مکان از وطن بحضور (سیده دولت دار
اندوخت - و بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و عطای علم
و نقاره و خطاب راری و زمیذاری بوندی و غیره محالات برویه
نیدان خود سرعزت برافراخت - و در جنگ شجاع با توپخانه
پادشاهی (که پیش می‌چینند) تعیین شد - و پس از فراز
شجاع همراه پادشاهزاده محمد سلطان بتعاقب او مامور گردید
پس از آن (که لشکر شاهزاده از بیروهم واقع راه بنگاه آن طرف
گذشت) نامبرده بے رخصت شاهزاده جدائی گزیده معارفت
نمود - و بتعیذاتی دکن نامزد شد - سال سیوم همراه شایسته
خان امیرالامرا در محامره قلعه احلام آبان عرف چاکنه ساخته
ملک التجار سرلشکر سلطان علاء الدین بن احمد شاه بهمنی
(که بتسخیر ملک کوکن تعیین شده بود) کمر همت بست

محصولان تنگ گردیده بواسطه او قلعه را سپردند - پس ازان (که شایسته خان از دکن معزول گشت - و مهاراجه جسونت سنگه جهت تادیب سیوا دران ضلع متوقف شد) او نیز در همراهیانش ماند - چون همشیره راو بهار سنگه بدست مهاراجه بود مهاراجه زن خود را از وطن طلبیده و واسطه نمود که با وی ساز موافقت کوک نماید اما راو بهار سنگه حق نمک مقدم داشته تن بموافقتش در نداد - و پس از رسیدن میوزا راجه جیسنگه بدکن در یساتها همپائی او اختیار کرد - و سال نهم همراه دلیر خان بر سر زمیندار چانده شتافت - از نسخه دیکشا معلوم می شود که او مدتی در اورنگ آباد نشست - با سلطان محمد معظم خصوصیت بهم رسانیده بود - سال بیست و یکم مطابق سنه (۱۰۸۸) هزار

و هشتاد و هشت هجری بنیساتی سرا رفت *

چون اولاد نداشت سرداری و طغش به نپیره بهگونت سنگه برادرش موسوم بانورده سنگه پسر کشن سنگه (که سلطان محمد اکبر در اوان صوبه داری اوجین طابداشته - و بصدر ادای خارج بجمدهر گشته گردید) تقرر یافت - و پس از فوت او پسرش بدده سنگه بجای پدر بسرداری وطن سرفرازی یافت مدتی بتعیضاتی خاد منزل در کابل بود - چون بعد رحلت

خلد مکان میان خلد منزل و اعظم شاه نزاع رو داده اولین
 ظفر مند شد او بخطاب رام راجه و منصوب سه هزار و پانصدی
 و زمینداری مومیدانه و کوته (که متعلق برام سنگهه نبیره
 صادهو سنگهه هادا بود - و نامبرده همراه اعظم شاه کشته گردید)
 لوی استقلال برافراشت - و با بهیم سنگهه پسر او آغاز مذاقشه
 نمود - پس از درگذشتن او پسرش امید سنگهه ^(۲) چندت بحکومت
 وطن پرداخته باراد خود گذاشت - در حالت تحریر کشن سنگهه
 نبیره او در وطن قیام دارد * ^(۳)

(۴) * رضوی خان سید علی *

درمیان پور صدر الصدور میران سید جلال بخاری ست - که
 احوالش جداگانه بنوک قام گذشته - چون فردوس آشیانی سال
 بیستم جاوس از دار السلطنه متوجه کابل گردید سید جلال را
 (که دران هنگام بیماری عارض شده بود) در دار السلطنه
 گذاشته نامبرده را در رکاب گرفت - که بذیابیت پدر پسرانجام
 تعلقه پردازد - و پس از ارتحال پدر باضافه ده بیست بمنصب
 هزاره دو صد سوار کامیاب گشت - سال بیست و یکم باضافه
 پانصدی دو صد سوار چهره عزت برافروخت - سال بیست
 و دوم بداروغگی جواهر خانه و مرمع آلات نگین بلند نامی

(۲) نسخه [ب] دهمین سنگهه (۳) نسخه [ب] داشت (۴) در [بعضی

بدست کرد - و در همین سال باضافه پانصدی پنجاه سوار
اختصاص گرفت - سال بیست و چهارم از داروغگی مذکور معزول
گردیده بداروغگی کتابخانه و نقاشخانه از انتقال میر صالح
خوش نویس نقش مراد بکام خویش دید - سال بیست و پنجم
بافزینی صد و پنجاه سوار فخل امیدش بارور گشت - سال
بیست و هشتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی
پانصد سوار و خطاب رضوی خان و تفویض تعلقه بخشی گری
و رافعه نویسی صوبه احمد آباد از تغیر دوست کام و امینی^(۲)
انصوبه چمن آرزویش شگفت - در سال سیم از انجا تغیر شده
پیشگاه سلطنت رسیده بتقرر خدمت عرض وقائع صوبجات
کارش ببلندی گرائید - چون زمام سلطنت بقبضه اقتدار خلد مکان
درآمد دولت ملازمت دریافته سال دوم بدوازده هزار ردیه
سالیانه موظف گشته گوشه عزت گزید - سال پنجم مشمول
عاطفت گشته بمنصب دو هزار و پانصدی چهار صد سوار
و عطای خلعت و جمدهر میذاکار آب رفته بجو آرد - سال
نهم بدیوانی سرکار بیگم صاحب از تغیر رشیدی خوش نویس^(۳)
و اضافه صد سوار کام دل برگرفت - سال دهم بخدمت جلیل القدر
صدارت اعظم از تغیر عابد خان و عنایت خلعت و از اصل
و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار عرصه اعتلا پیمود - سال

(۲) در [بعضی نسخه] دولت کام (۳) نسخه [اب] رشیدی *

بیست و چهارم مطابق سنه (۱۰۹۱) هزار و نود و یک هجری
تار و پود زندگی بر گسیخت *

* رندوله خان غازي *

بیجاپوری - در وقت عزیمت سلطان اورنگ زیب بهادر
از دکن به هندوستان ملتزم رکاب بوده در معارک مصدر ترددات
پسندیده گردید - پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه
بخطاب رندوله خان و از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار
چهار هزار سوار از انجمله هزار سوار در اسبه سه اسبه سر عزت
برافراخت - و پس از جنگ اول دارا شکوه بانعام ده هزار روبیه
ممتاز گشت - پستر باتفاق شیخ میر خوافی جهت سد بودن
بر راه آمد سلیمان شکوه تعین گردید - پس از ان تعینات یساق
دکن شده بمهمات پادشاهی می پرداخت - سال نهم باتفاق
دایر خان داؤد زئی به تنبیه زمیندار چانده شتافت - سال
بیست و هفتم مطابق سنه (۱۰۹۴) هزار و نود و چهار هجری
بساط هستی در پیچید *

* روح الله خان *

اول - پسر دوم خلیل الله خان یزدی ست - در آخر سال دوم
عالمگیری بصبیئه امیرالامرا شایسته خان مذسوب شده از اصل
و اضافه بمنصب هزار و پانصدی و خطاب خانیه چهار مران
برافراخت - و در سال ششم بخدمت میربخشی گری احدیان

مشمول انظار تربیت خهروانی گردید - و در سال دهم بمنصب
 در هزاری و خدمت آخته بیگی فرس کا. یابی^(۲) مهمیز نمود - و در
 سال شانزدهم بفوجداری دهامونی اختصاص یافت - و در همان
 ایام بنابر جهت معزول المنصب گشت - پستتر در سال هیزدهم
 بدعائی هزار و پانصدی چهار صد سوار منصب جولانی عرصه
 نوکری شده بفوجداری سهارندور دستوری یافت - و در سال
 فوزدهم باز آخته بیگی شد - و در بیستم سال از تغیر اشرف خان
 برالا خدمت خانسامانی امتیاز اندوخت - سال بیست و دوم
 از انتقال داراب خان به میر آتشی سرگرم گردید - و در سال بیست
 و چهارم از تغیر عاقل خان خانی ببخشیکری دوم علم ناموری
 برافراخت - و هنگامی (که ساحت وسیع مساحت دکن مطرح الویه
 پادشاهی گردید) او از کار طایی و خدمت گزینی بیشتر به تذبیه
 و تعریک مفسدان تعین میشد - و در سال بیست و ششم
 والده ماجده او حمیده بانو بیگم (که خاله حضرت خلد مکان
 بود) رو در نقاب عدم کشید - نواب زیب النساء بیگم دومی بنت
 خلافت (که از جمیع بنات مکرمه بسعادت حضور پدر بزرگوار
 خصوصیت داشت) بخانه روح الله خان رفته بتمیزت پرداخت
 و پادشاهزاده محمد کام بخش او را از ماتم برداشته بملازمت
 اقدس آورد - و بصنوف عواطف پادشاهی فرق مباهاتش

از فرقدین برگذشت - و در همین سال بسمت کون شتافته
معادرت نمود - و در سال بیست و هشتم بعطای نقاره
سر برافراخت - و بمالش مفسدان بیجاپور (که شاهزاده
محمد اعظم شاه آنرا محاصره داشت) رخصت یافت - و در
آخر همین سال (که سواد شولا پور مخیم خیام پادشاهی
بود) از بیجاپور (سیده) بجای خان فیروز جنگ باقامت
احمد نگر شتافت - و در سال سیم ماه ذی القعدة (که از فتح
بیجاپور هفته نگذشته بود) از انتقال اشرف خان مربع نشین
چهار بالش میر بخشیگری گردید - و در همان ایام چون رایدات
ظفر طراز پادشاهی بتسخیر حیدر آباد باهتزاز آمد روح الله
خان را از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاری چهار هزار سوار موزن
مراحم ساخته بنظم اشتات موبه^(۲) برهم خورده بیجاپور گذاشتند
و پس ازان (که محاصره قلعه استوار گلکنده بامتدان کشید)
خان مشار الیه حسب الطلب احراز دولت آستانبوس سلطنت
نموده بامور کشایش قلعه مامور گشت - و خان مذکور از
گربزفکری بلا به و فریب در آمده بوساطت زلمست خان کلان
عبد الله خان پنی بیجاپوری معروف بسرانداز خان را (که
پیش از فتح بیجاپور بزرگی درگاه پادشاهی اختیار کرده
باز بابوالحسن پیوسته معتمد او گشته بود) از راه و (سم اخلاص

دیگانه ساخته با خود ایل گردانید - چنانچه آن بے مردوت
 حق نا شناس بیست و چهارم ذی القعدة نیم شبه بخشی الملک را
 با زمست خان و مختار خان (که فرست جوپایه کرد قلعه
 می گشتند) از راه کهرکي (که اتمام آن دروازه بآن نامعتمد
 مفضول بود) درون قلعه درآورد - و بخشی الملک یکسر بخانه
 ابوالحسن والی آنجا (که در گران خواب غفلت بود) رفته
 بے آنکه او و همراهانش حرکت مذبوحی نمایند دستگیر نمود *

گویند چون مدعی دار و گیر بخشی الملک بلند شد شیون
 و فریاده از مردم محل برخاست - ابوالحسن املا از جا
 در نیامده بتسلیم هر کدام پرداخت - و از همه بجای و وداع^(۲)
 خواسته بجای خود آمده نشست - و با یاران نو رسیده
 و مهمانان ناخوانده بر سلام علیک زبانی سبقت نمود - و بے آنکه
 چین بر جبین داشته باشد و وفار سلطنت از دست دهد
 تا دمیدن سپیده صبح گرم محبت گشت - و چون بکامل خبر
 طعام کشیدن آورد باعزه تکلیف طعام نمود - روح الله خان
 از روی تعجب پرسید - که این کدام وقت طعام است - ابوالحسن
 مدعی در نیافته یا عمدا گفت - وقت خوردن من همین است
 روح الله خان گفت - میدانم اما در این حالت تشویش چگونه رغبت
 میشود - او جواب داد که راست میگویند - اما اعتقاد من

اینست که خدا هیچ وقت نظر لطف از بنده خود باز نمیگیرد مدتها بفقیری و بینوائی گذراندم - و یکدفعه پادشاهی رسیدم که هرگز در دهم و خیال نمیگذشت - اکنون (که زمان پاداش برخی اعمال است) زمام اختیارم بدست مثل عالمگیر پادشاه میدهند - جای شکر است نه مقام شکایت *

بالجملة بعد ازین فتح (که در سال سی و یکم سنه (۱۰۹۸)
۱۰۹۸

هزار و نود و هشت هجری برتو ظهور داد - و فتح قلعه گولکنده مبارک باد تاریخ است) پادشاه رایت عزیمت بنظم مملکت وسیعه فسیحه بیجاپور برافراخت - و ایالت حیدرآباد (که بدارالجهاد موسوم شده بود) بروج الله خان ارزانی فرمود پستار بحضور رسیده در مبادی سال سی و سیوم بانتزاع قلعه رایچور از تصرف کفره مقهور مامور شد - خان مذکور بمساعی جمیاه آن حصار رمینه را مستخلص گردانیده مورد تحسین و آفرین گشت - و بفیروز نگر موسوم گردید - و در سال سی و پنجم بگوشمال زمیگذار سکر و واکنیره دستوری یافت - و در آغاز سال سی و ششم بمناکحت شاهزاده محمد عظیم دومین خلف پادشاهزاده شاه عالم بهادر با صبیّه کریمه خود عایشه بیگم مرتقی مدارج اعزاز گردید - در آخر همین سال سنه (۱۱۰۳) هزار و یکصد و سه در قطب آباد کلکله مرحله پیمای نیستی گردید *
۱۱۰۳
* روح در تن ملک نماند *

تاریخ یافته اند

چون احوالش بنفیس شماری و احتضار انجامید خلد مکان بعیادتش
تشریف فرمود - آن مصروف طریقهٔ اخلاص و منهک راه بذگی
درین اثنا (که دم واپسین بود) این بیت خواند * * بیت *

* چه نیاز رفته باشد ز جهان نیازمندی *

* که بوقت جان سپردن بسرش رسیده باشی *

خان مزبور بامامت شعور و حدت فهم متصف بود - و اکثر
اطوار نیک و اوضاع پسندیده داشت - و خوش تقریر و صاحب
تمهید بود - اکثر عرضهایش در پیشگاه خلافت مقبول و منظور
میشد - غریب تر آنکه مزاج خلد مکان بسیار تدین دوست و ایفجا
مهم سازی و آشوب را روز بازار و با دین و سدد سرور کار بود
اما قسمه نقش اعتبارش درست نشسته بود که با وجود آگاهی
پادشاه و عزم امرار بر عدم پیش رفت نوعی ساخته و پرداخته
بعرض میرسانید که پادشاه ناچار شده پذیرا میکرد *

گویند یکی از راجها (که بامتداد یساق دکن و دیر سعی
زر جاگیر هندوستان احوالش بعسرت کشید) مکرر و متوالی
بوساطت روح الله خان زری بطریق مساعدت از سرکار پادشاهی
گرفت - و باز استدعا داشت - خان مزبور قبول نمیکرد - راجه
از ناچاری التماس نمود - که درین مرتبه آنچه از سرکار بدهند
یک حصه بمن و دو حصه در وجه حق المعنی بگیرند - خان
مزبور گذارش احوالش بعنوان شایسته نموده سی هزار روپیة دیگر

برای او گرفت - و بر وفق قرار ده هزار روپیه بار داد
 از باب عفا این معامله را بے کم و کاست پیداشاه رسانیدند
 خلد مکان بعد دو سه روز بخان مذکور رسید - که راجه زر
 از خزانه گرفت - او بداهة عرض کرد که این مردم از خون غرضی
 بے لحاظ هر وقت آمده شلائین میشوند - و ما بزدها را
 هر وقت جرأت عرض نیست - لهذا بالفعل ده هزار روپیه بمستدعی
 داده تدمه را نگاهداشته شد - بهنگام درخواست دفعات
 داده خواهد شد *

بالجملة آن امیر پسندیده منش همت بر فیض رسانی
 و کار روائی خلق می گماشت - و ابواب انجراح مطالب را
 بر روی ادائی و اقامی می کشود - و در امرای عالمگیری
 بغیاضی و شگفته روئی یکتا بود - پسر دلانش سیف الله خان
 بعد فوت پدر بششماه رخت هستی بر بخت - و پسر درمش
 خانه زاد خان است - که بخطاب پدر مخاطب شده - ترجمه او
 عایدده نگارش یافته - و پسر سیوم او بیرام خان محمد باقر است
 که در عهد فردوس آراءگاه نیز زنده و بجاکبیره در ساخته بود *

* روح الله خان خانه زاد خان *

پسر روح الله خان اول است - ابتدا بمنصب در خور
 و خطاب خانه زاد خان سر باند شده سال بیست و هشتم
 جاوس خلد مکان جهت آردن پرستار خاص اودیپوری محل

از اورنگ آباد يا احمد نگر (كه معسكر پادشاهي بود) تعيين
 گرديد - و سال سي و سيوم (كه قاعه فيروز نگر عرف رايجور
 بمساعي جميله پدرش روح الله خان مفتوح گشت) نامبرده
 مورد مراحم خسرهي شده از اصل و اضافه بمنصب هزار
 و پانصدي ششصد سوار لواي كاميابي برافراخت - و سال سي
 و پنجم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاري هفتصد سوار
 بر معارج ترقی عروج نمود - و چون سال سي و ششم پدرش
 بدار بقا پیوست او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي
 هزار سوار و از تغير مخاص خان بخدمت قور بيگي شرف امتياز
 يافت - سال سي و هشتم بداروگي بندهای جلو و پستر
 از تغير مختار خان بخدمت مير آتشي و اضافه پانصدي
 چهره افتخار برافروخت - و سال سي و نهم باتفاق جمعي
 به تنبيه سفتاکه ور پره مامور شد - قضا را آسيه کلي بتفصیاء
 (كه در احوال قاسم خان كرماني بزيان خامه گذارش يافته) باد
 رسيد - كه اسباب همراهي داده از دست مرهته رهائي جست
 پادشاه بعد سنوح اين خبر او را بنظم صوبه بيدر تعيين كرد
 اواخر سال چهارم بحضور آمده سال چهل و يكم مخاطب بخطاب
 روح الله خان گشت - و بخدمت خانساماني از تغير فاضل خان
 مرهان الدين (كه مستعفي شده بود) سرمايه سرباندي اندرخت
 پستر داروگي ديوان خاص از انتقال سيادت خان سيد اوغلان

ضمیمه گردید - سال چهل و سیوم بداروغگی جلو از تغیر ذو الفقار خان اختصاص گرفت - و در تسخیر قلعه ستاره و قلعه پرلی توددات شایسته بظهور آورده سال چهل و چهارم بخدمت بخشیکری دوم از انتقال مخلص خان آئینه بخت را جلاداد و بعد فتح قلعه سخرلدا باضافه دو صد سوار سر رشته حسن قبول بدست آورد - سال چهل و هشتم مطابق سنه (۱۱۱۵) هزار و یکصد و پانزده هجری در عین جوانی بساط زندگی در پیچید - پسرانش خایل الله خان و اعتقاد خان را (که ثانیاً بروح الله خان مخاطب شده) خلاع ماتمی بخانه ابلاغ یافت - بحضور آمده تسلیمات بتقدیم رسانیدند - و صبیحه آن مرحوم بعطای جواهر قیمت پذیر (وپیه تسای پذیرفت *

* راو دلپت بندیلہ *

ولد راو سبهگون پور بهگون رای بن راجه برسنگه دیو است - گویند وطن نیاکان این قوم کاسی ست - یکی از اسلاف اینها از انجا بر آمده در کهیرا گدده کتک سکونت اختیار نمود که بکهیروار ملقب گردید - مدتی پیش ازین کاسی راج نام (که جد بیست و چهارم راو دلپت بود) در آلکائے (که الحال ببندیل کهند مشهور است) جا گرفته پرستش بندراسی دیوی میکرد - ازین جهت ببندیل نامزد گشته - چون در عهد اعلی حضرت سرکردگی این گزه بواجه بهار سنگه مقرر

شد خلد مکان در ایام شاهزادگی (که بحکومت دکن مامور بود) سبهمرن را نشان معه زر فرستاده طلبداشته بمنصب یکهزاری ذات بنواخت - و سید عبد الوهاب جوته گدهی (که از چنده در برهانپور وطن اختیار نموده بود) بتسخیر بکلان مجاز شده - و آن ملک بتصرف^(۲) سلطانی در آمد و چون اوائل سال سی و دوم جالوس فردوس آشیانی شاهزاده مزبور بعیادت پدر گرامی قدر عزیمت دارالخلافه نمود و پس از رسیدن متصل اوجین جنگ با مهاراجه جسونت سنگه روداد نامبرده مصدر تردد شده زخمها برداشت و در محاربه دارا شکوه نیز همین قسم حصن خدمت بتقدیم رسانید - و پس از جنگ شجاع بتعاقب و تنبیه جنیت بذریه دستوری پذیرفت - بستر تعینات دکن شده در هم تعلقه بیدجاپور در میسره میرزا راجه بود - سال دهم از میرزا راجه برهم زده بحضور رفت - و همراه محمد ادین خان ناظم کابل متعین گشت - و چون صحبت او با خان مزبور موافقت نکرد سال یازدهم طلب حضور شده تعیین فوج دکن گردید و همواره در جنگها مصدر ترددات میشد - سال نوزدهم (که جنگ بهرداری دایر خان با دکنیان (و داد) نامبرده با داپت پسر خود در چنداوی جا گرفت - سال بیستم بیمار شد

از نزن دلیر خان بهادر گدھے (که بنگاه درانجا بود) رفت
و سال بیست و یکم فوت نمود - رار داپت سال یازدهم بمنصب
دومد و پنجاهی هشتاد سوار سرفرازی یافت - و پس از چند
سه صدي ذات و سوار گردیده بعد فوت پدر پانصدي ذات
پانصد سوار ممتاز شد - اما نوکران پدر را بتسلي و دلاسا
نگهداشت - سال بیست و دوم بنابر وجه از خانجهان بهادر
ناظم دکن برهم زده بحضور رفت - پستر همراه اعظم شاه
باز بدکن آمد - و بهمراهی حسن علي خان عالمگیرشاهی
در ضاع کوکن رفته در جنگها ترددات نمایان بظهور رسانیده
سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب ششصدي
ششصد سوار دو اسبه و سال بیست و چهارم بمنصب هفتصدي
هفتصد سوار و سال بیست و هفتم [که همراه غازی الدین
خان در آردن کهي بغوج محمد اعظم شاه (که محامره
بیجاپور داشت) و زدن اهل مزاحمت تلاشهای مردانه بتقدیم
در آردن] از اصل و اضافه بمنصب یکهزار و پانصدي یکهزار
و پانصد سوار و خطاب رار سربلندي یافت - و سال سیم
چون امتیاز گدھے عرف اودنی بتصرف پادشاهی در آمد
او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي هزار و پانصد
سوار و عطای نقاره و قلعه داری اودنی سر مباحات برافراشت

سال سي و سيوم استغفای قلعه دارى اردني نموده بحضور آمد - و پستتر گاهى برای آردن خزانه از خجسته بنياد و گاهى برسانیدن قافله از شهر مزبور بلشكر تعيين ميشد - و در راه اكثر به تذيبه غنيم مي پرداخت - سال سي و چهارم بتعييناتى شاهزاده كام بخش چهره عزت برافروخت - و چون شاهزاده بر سر واكديره آمد چنداوي باحسن وجوه سرانجام نمود و همراه شاهزاده بجانب چنچي (كه ذوالفقار خان درانجا بود - و غله كمى داشت) بموجب حكم با غله و غيره شتافت ذوالفقار خان او را دست راست مقرر ساخت - سال چهل و چهارم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي دو هزار و پانصد سوار ممتاز شده سال چهل و هفتم بسه هزارى دو هزار و هفتصد سوار سرفراز گردید - در سال چهل و نهم سه هزارى سه هزار سوار شد - بعد ارتحال خلد مكان برفاقت محمد اعظم شاه بهندوستان رفت - و بمنصب پنج هزارى رسيد و در جنگى (كه با سلطان عظيم الشان (و داد) در هراوى بكار آمد - پس از فوتش بهاري چند و پرتيى سنگه پسرانش بر سر وطن تنازع آغاز كردند - درين ضمن رامچاند پسر كلانش (كه در ستاره گده بود) رسيد - چون فوج بهاري چند هم بر آمد طرح داده بحضور رفت - و در وقتى (كه موكب بهادر شاهي متصل اجمير توقف داشت) رسيد - چون كسى را

متوجه نیافت بوطن شتافته بر برادران خود غالب آمد - پستار
متصل لاهور رفته بملازمت خلد منزل پیوست - و در عهد
فردوس آرامگاه با فوج پادشاهی بر سر بهگونت سنگهه زمیندار
کره جهان آباد تعیین شده دران جنگ بمردانگی بکار آمد - بقیه
این قوم بنوکرمی پادشاهی می پردازند - مرهته اکثر محالات
اینها بتصرف در آرد - و در حالت تحریر فوج کلاه پوشان
فرنگ (که از بنگاله عزیمت بذور سورت نمودند) چنده
در حدود اینها متوقف شده خرابی بسیار رسانیدند *

چون نام کلاه پوشان فرنگ بتقریب مذکور شده تحریر پاره
از سرگذشت این قوم ناگزیر خامه و قانع نگار است - این گروه
از سوابق ایام باجاست حکام گذار دریا مسکن ساخته بطور رعایا
بسر می بردند - کوه بذور حاکم نشین اینها بود - و در عهد
سلطان بهادر گجراتی بحیل قول حاصل ساخته در قلعه موسوم
بدمن و بسی در کمال استحکام بنا کردند - و دیهات آباد
نمودند - اگرچه در طول چهل و پنجاه کوه در تصرف آردند
اما در عرض زیاده بر یک کوه و نیم یک کوه نداشتند - پای^(۲)
دامن کوهات کشتار میکردند - و از جنس اعلی مثل نیشکر
و انزاس و برنج میکاشتند - و بدستور اشجار نارگیل و فوفل
بے شمار مبالغ کالی محصول ازان بر میداشتند - و از نقود مروجّه

آنجا اشرفی (که مراد از نقره قیمت نه آنه باشد) مسکوک بسکه
 فرنگ و پارچه (یزه مس^(۲) که آنرا بزرگ نامند یک فلوس را
 چهار بزرگ - برعایا هیچ اذیت نمیوسانند - و برای مسلمانان
 پوره علیحده مقرر نموده بودند - اما اگر کسی از آنها بمرد
 باطفال او تلقین طریقه خود مینمودند *

و چون این حقیقت بمجمع خلد مکانی رسید بر طبق حکم
 پادشاهی معتبر خان فوجدار گاشن آباد (که داماد ملا احمد
 نایبه بود) بر سر آنها تاخته چند کس از زن و مرد باسیری
 آوردن - پس از آن کپتان کوه عرضداشت بکمال تضرع بخدمت
 پادشاه و مقربان حضور نوشته دران درج نمود - که ما از طرف
 شما نوکر بیعلوفه برای دفع شر مفسدان دریا هستیم - اگر
 مرضی نباشد از خشکی برخاسته بر (بی دریا سایر و دایر
 باشیم - از تقصیرات آنها درگذشته فرمان مخلص^(۳) اسیران
 فرنگ بنام معتبر خان رفت - پستر بر جهاز گج سوانی (که
 کلانتوین جهازهای متصل بندر سورت بود) و در دریا اهل فرنگ
 غارت کرده مزاج پادشاه را شورانیدند - باز حکم تنبیه آنها
 صادر شد - اما بلیت و اعل کار پردازان ملاتوی ماند - آنها
 رگ و ریشه درانیده قوم فراسیس را (که پس از ناصرخانک شهید
 سردار را از جانب خود همراه مظفر جنگ کرده دادند

(۲) نسخه [ب] مثل مس (۳) در [بعضی نسخه] گج لوائی *

و تا عمل آصف الدوله امير الممالك در مملکت دکن بودند (قوم انگريز کمر بر استيصال آنها بسته بر آوردند - و خود کرناٹک حيدرآباد متصرف شدند - پستّر از بنگاله عمل پادشاهي را برداشته صوبه بهار را بتصرف آوردند - و رفته رفته دريذولا در صوبه آله آباد و اوده هم شريک غالب شدند - و از بنگاله تا اركات و تلکوکن دکن بنادر ساخته بندر سورت را هم گرفتند و در سيکاگل و غيره سرکارات حيدرآباد دخيل گرديدند - درين ايام بتقريب (۲) رگناته راو با مرهته مخالفت ورزيده در نواح گجرات هنگاه پردازند * اللهم انصر من نصر دين محمد * صلى الله عليه و آله و سلم *

• رام سنگه هادا •

زبيرة مادرهو سنگه هادا ست - چون جگت سنگه پسر مکند سنگه هادا سال بيست و پنجم عالمگيري در گذشت و پسر ازو باقي نماند پادشاه حکومت کوته بکشور سنگه برادر مکند سنگه (که عم متوفى باشد) مقرر فرمود - و او همراه محمد اعظم شاه بمحاصره بيجاپور تعيين گرديد - روزى (که امان الله خان پسر الله وردى بکار آمد) او زخمى برداشت - و سال سيم بهمنائى (۳) سلطان معظم بسمت حيدرآباد راهي شده سال سي و ششم بعنايت نقاره کوس بلند رتبيگي برنواخته پستّر در گذشت

(۲) در [بعضى جا] سيکاگل آمده (۳) نسخه [ب] آله وردى خان *

حسب التماس ذو الفقار خان بهادر وطن داری کوٹہ بدستور
 نیاگانش بنام پسرش رام سنگھ (که در وطنش بود - و ابتدا
 دو صد و پنجاهی و بهرور ششصدی و درین وقت پدایه هزار
 رسید) قرار یافت - همواره بتعیفاتی خان مزبور میگذرانید
 و در تنبیه رانو بن سنتا کهور پوره و دیگر مرهتھا بتقدیم خدمت
 می پرداخت - سال چهل و چهارم بعطای نقاره بلند آوازه گشت
سال چهل و هشتم بمنصب دو هزار و پانصدی مرتقی گردیده
 بعزایت زمینداری مومیدانه از تغیر رار بدهه سنگه (که
 فہایت متمنای او بود) بشرط نگاهداشت یکہزار سوار سرباندی
 اندوخت - و پس از ارتحال خلد مکان وفات محمد اعظم
 شاہ گزیده بمنصب چہار ہزاری تصاعد نمود - روز جنگ
 در مقابلہ سلطان عظیم الشان مردانہ شتافتہ نقد جان در باخت
 پس ازو پسرش بہیم سنگھ سرداری وطن یافت - و در جنگ
 (کہ در سنہ (۱۱۳۱) ہزار و صد و سی و یک سید دلادر عالی
 خان را با نظام الماک آصف جاہ رو داد) بعد کشتہ شدن خان
 مذکور عار فرار بر خود گوارا نکرده دلیرانہ از طریقکہ ہستی
 برخاست - در حالت تحریر کمان سنگھ نبیره زادہ اش پور
 ستر سال بن درجن سال بحکومت کوٹہ می پردازد *

• رستم دل خان •

پسر جان سپار خان بنی مختار است - و بواسطہ میرزا خلیل

خانزمان - از امیرزادهای کار طایب صاحب نقش بود - و در حضور پدر بکار دانی و معامله فهمی نامه بر آورد - و کارهای ملکی صوبه حیدرآباد را (که نظم آن به پدرش مفوض بود) او سرانجام میکرد - چون در سال چهل و پنجم جان سپار خان رخت هستی بر بست ایالت آنصوبه بوکلای شاهزاده محمد کام بخش تعلق گرفت - از اینجا (که رستم دل خان از وقت پدر دست در کار داشت - و بجزئی و کلی آن ولایت میرسید) بنیابت مقرر گشت - و باضافه پانصدی پانصد سوار هزار و پانصدی هزار سوار گردید - و در سال چهل و هشتم از تغیر صلابت خان بفوجداری کرناٹک بیجاپور بافرونی پانصدی هزار سوار سرافرازی یافت - و در سال چهل و نهم از تغیر داور خان مجددا بنیابت صوبه داری حیدرآباد ^(۲) سر افتخار برافراخت - و از اصل و اضافه دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار چهره دولت افروخت - و در آن هنگام (که عالمگیر پادشاه از آشوبگاه این سرای کارزانی بآرام جای ملک جاودانی خرامش نمود) از کار طلبی و وقت شناسی سپاه بهیار نوکر کرده در مالش و تذبیه مفسدان کوشیده باطراف و جوانب دست و پای تردد بحرکت آورد - یک سال و چند ماه بخود سری و خود رائی بسر آورد - پادشاهزاده محمد کام بخش

(که از جانب پدر بصوبه داری بیجاپور مامور بود - و در ایام هرج و مرج سلطنت بملک گیری برآمد) احسن خان عرف میر ملنگ را (که میر بخشی و سپه سالارش بود) تا کرناٹک فرستاده هرچه باقتضای وقت بدست افتاد مغنم دانسته روزی توجه بتسخیر قلعه گلکنده و حیدرآباد آرد - و چون خان مذکور چهار پنج هزار سوار جرار چیده با خود داشت شاهزاده حساب او برداشته طی مراحل بتانی می نمود تا آنکه بکار طرازی و افسون پردازی احسن خان اگرچه قلعه دار گلکنده تن بایلی در ندان اما رستم دل خان فریفته لابه گری و چاپلوسی او گشته بعهد و پیمان موکد بموگند قرآن از جانب شاهزاده خاطر جمع ساخته باستقبال شتافت *

گویند شاهزاده در کمال بے سامانی و پریشانی با مردم خسته و بد حال سواره می آمد که رستم دل خان با سپاه آراسته مستعد رفته ملازمت نمود - دران وقت هرچه میخواست میتوانست کرد - اما بیاس عهد جز اطاعت و انقیاد بدل راه نداده بشهر آرد - و از روی خیر خواهی مصلحت محاصره قلعه نداده بتعین عمال و ضبط محال و گرد آوری محصول رهنما گردید - و چون سپه سالار و سردار مدبر در سرکار شاهزاده احسن خان بود و واسطه کار مشارالیه هم او شد اکثر باهم جلیس و محشور بوده بغیافت یکدیگر و تواضع

تخف می‌گوشیدند - حکیم محسن تقرب خان (که منصب وزارت داشت) و اهتدا خان (که بمصاحبت سر نخوت می‌افراشت) از حسد آغشتگی (که ناگزیر عالم هم چشمی ست) کالیوه تر گردیده بکام بخش دلغشین ساختند - که احسن خان با رستم دل خان یکتائی گزیده اراده قید پادشاه دارد - آن دیوانه دش دشمن خرد دوست نشناس فوراً شقه بخط خود برستم دل خان نوشت - که جواب نامه بهادر شاه می‌ذوبسم - و استصواب شما هم مطلوب - زود بیائید - چون مشارالیه حاضر شد اورا در تسبیح خانه نشانده خود در محل شتافت - فوراً مردم هجوم آورده دستگیرش ساختند - و بعد سه روز آن سید مظلوم را دست و پا بسته زیر پای فیل سواری خودش انداختند و هرچند خواستند (که پامالش نماید) آن حیوان حق شناس اصلاً اقدام بران ننمود - تا آنکه فیل دیگر آوردند - و بدان عذاب کشته در شهر تشهیر دادند - و در حوالی املی محل^(۲) مشهور مدفون گردید - زنش ببند و بسمت اطراف خانه پرداخته مستعد جنگ گردید - و چندی کشته و زخمی گردیدند آخر کار اورا با یک پسر و میر حسین نام برادر رستم دل خان گرفته خانه را ضبط نمودند - حویلی مشارالیه تا حال در حیدرآباد صوبه دار نشین است - از پسرانش جان سپار

خان - که بخطاب جد موسوم گشته - درین وقت فی الجملة
 رشده دارد - نصف پرگنه امرا پوز سرکار مهکر (که از
 محالات آباد این زمان است) از دیر باز در جاگیر اوست - مکرر
 بخانسمانی سرکار آصف جاه رسیده - در حالت تحریر دیوانی
 سرکار (که عمده ترین خدمات است) دارد - اما چون این
 خدمات را در سرکار ایشان امتداد و قرار نیست و ارباب
 آن عهده سترگ پیوسته در معرض تبدیل و تغیرند ایام معدود
 موعود خود را میگذرانند *

* راجه چهپله رام ناگور *

که شعبه ایست از قوم براهمه - بیشتر در ملک گجرات
 باشند - برادر دیا رام است - هر دو در سرکار سلطان عظیم الشان
 بمسرانجام خدمات مالی می پرداختند - دیا رام پس از چند
 بمقر اصای شتافت - و چهپله رام بفرجدارای محال کره
 جهان آباد مامور بود - چون محمد فرخ سیر بادعای سلطنت
 و اراده جنگ با عم خود جهاندار شاه از پتنه روانه گردید
 او ابتدا همراهی سلطان اعزالدین پسر جهاندار شاه اختیار نمود
 پستر با چند لک روپیه از تحصیل تعلقه خود و جمعیت
 شایسته رسیده بملازمت محمد فرخ سیر پیوست - و در جنگ
 مقابل کوکلتاش خان صف آرا گشته مصدر ترددات شد
 و پس از روزی شدن فتح و فیروزی از اصل و اضافه بمنصب

پنجهزاري و خطاب راجگي و تفويض ديوانی خالصه سراعتماد
 بر افراخت - و چون این کار (که پیشدستی وزارت است)
 بے تجویز قطب الملک وزیر بعرضه وجود آمده بود موجب
 برهمی صحبت پادشاه و وزیر گشت - و بحث فیما بین بطول
 انجامید - و آخر صوبه داری مستقر الخلافه بنام ار قرار یافت
 و پستار بنظم صوبه آله آباد سريلذی اندوخته بدان صوب رفت
 در ابتدای عهد رفیع الدرجات (که مردم فتنه جوی قابو طلب
 نیکو سیر پسر سلطان محمد اکبر را در اکبر آباد بسطانت
 برداشتند) بر زبانها افتاد که نامبرده هم میخواهد که باو ملحق
 شود - اما چون او با زمیندار صوبه متعلقه خود نزاع داشت
 نتوانست خود را رسانید - و بعد بدست آمدن نیکو سیر
 حسین علی خان عزیمت تذبیه او پیش نهاد خاطر گردانید
 پیش از آنکه روانه شود او سال اول جلوس فردوس آرامگاه
 مطابق سنه (۱۱۳۱) هزار و یکصد و سی و یک هجری
 بغنة در گذشت - پس از برادرزاده او گردهر پسر دبا بهادر
 (که میر شمشیر او گفته میشد) بغراهم آوردن سپاه و استحکام
 برج و باره قلعه آله آباد پرداخت - اگرچه فوج بر سر او بسرداری
 حیدر قلی خان تعیین پذیرفت اما آخر بوساطت راجه رتن چند
 بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار و خطاب راجه گردهر بهادر

خان - که بخطاب جد موسوم گشته - درین وقت فی الجمله
 رشده دارد - نصف پروگنه امرا پوز سرکار مهگر (که از
 محالات آباد این زمان است) از دیر باز در جاگیر اوست - مکرر
 بخانهامانی سرکار آصف جاه رسیده - در حالت تحریر دیوانی
 سرکار (که عمده ترین خدمات است) دارد - اما چون این
 خدمات را در سرکار ایشان امتداد و قرار نیست و ارباب
 آن عهد سترگ پیوسته در معرض تبدیل و تغیرند ایام معدود
 موعود خود را میگذرانند *

* راجه چهپله رام ناگور *

که شعبه ایست از قوم براهمه - بیشتر در ملک گجرات
 باشند - برادر دیا رام است - هر دو در سرکار سلطان عظیم الشان
 بسرانجام خدمات مالی می پرداختند - دیا رام پس از چند
 بمقر اصای شتافت - و چهپله رام بغوجداری محال کره
 جهان آباد مامور بود - چون محمد فرخ سیر بادعای سلطنت
 و اراده جنگ با عم خود جهاندار شاه از پتنه روانه گردید
 او ابتدا همراهی سلطان اعزالدین پسر جهاندار شاه اختیار نمود
 پستر با چند لک روپیه از تحصیل تعلقه خود و جمعیت
 شایسته رسیده بملازمت محمد فرخ سیر پیوست - و در جنگ
 مقابل کولکاش خان صف آرا گشته مصدر ترددات شد
 و پس از روزی شدن فتح و فیروزی از اصل و اضافه بمنصب

پنجهزاري و خطاب راجگي و تفويض ديوانی خالصه سراعتبار
 بر افراخت . و چون اين کار (که پيشدستی وزارت است)
 بے تجويز قطب الملک وزير بعرضه وجود آمده بود موجب
 برهمی صحبت پادشاه و وزير گشت . و بحث فيما بين بطول
 انجاميد . و آخر صوبه داری مستقر الخلافه بنام او قرار يافت
 و پستار بنظم صوبه آله آباد سربلندي اندوخته بدان صوب رفت
 در ابتدای عهد رفيع الدرجات (که مردم فتنه جوی قابو طالب
 نیکو سير پسر سلطان محمد اکبر را در اکبر آباد بسلطنت
 برداشتند) بر زبانها افتاد که نامبرده هم ميخواهد که بار ملحق
 شود . اما چون او با زميندار صوبه متعلقه خود نزاع داشت
 نتوانست خود را رسانيد . و بعد بدست آمدن نیکو سير
 حسين علي خان عزيمت تذبیه او پيش نهاد خاطر گردانيد
 پيش از آنکه روانه شود او سال اول جاوس فردوس آرامگاه
 مطابق سنه (۱۱۳۱) هزار و یکصد و سي و یک هجري
 بغتة در گذشت . پس ازو برادرزاده او گردهر پسر دبا بهادر
 (که مير شمشير او گفته ميشد) بغراهم آردن سپاه و استحکام
 برج و باره قلعه آله آباد پرداخت . اگرچه فوج بر سر او بسرداری
 حيدر قلي خان تعيين پذيرفت اما آخر بوساطت راجه رتن چند
 بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار و خطاب راجه گردهر بهادر

(۲) در [بعضی نسخه] حيدر علي خان *

و تفویض صوبه دارى اوده سرشته اعتبار بدست آورده
 بدان صوبه كمر عزیمت بست - و چون مقدمه سادات برهم خورد
 از اوده بحضور آمده احراز دولت ملازمت نمود - و سال هفتم
 بصوبه دارى مالوه از تغیر آصف جاه مامور شده سال نهم
 چون هولكر از دكن بملك مالوه درآمده آغاز فتنه نمود
 نامبرده بمدافعه برخاسته سنه (۱۱۳۹) هزار و یکصد و سی
 و نه مقتول گردید - تا رسیدن صوبه دار دیگر اولادش بحفظ
 بلده اوجین پرداختند *

* راجه محكم سنگه *

(۳)
 از قوم كهترى ست - در سرکار امیرالامراء حسین علی خان
 ملازم شده معتمد آن نوین بلند مرتبت گردید - رفته رفته
 بخدمت دیوانی او سر بلند گشته بسرفوجی رسید - و در
 جنگ داؤد خان (که در سنه ۱۱۲۷) هزار و یکصد و بیست
 و هفت هجری (زو داد) نامبرده از جمله فیل سواران بود
 پس از رسیدن اورنگ آباد (که شورش كهدو دیهاریه مكاسدار
 صوبه خاندیس از همراحيان راجه ساهو برپا شد) ذوالفقار
 بیگ بخشه حسین علی خان (که بتنبیه او مامور گشته) مقتول
 گردید - حسین علی خان راجه مذکور را با فوج شایسته

بتدارك آن مأمور ساخت - و بهیف الدین علی خان برادر
خود (که صوبه داری برهانپور داشت) بر نوشت - که باتفاق
راجہ مذکور به تنبیه کهدو دیهاریه پردازد - هرچند در صوبه
خاندیس تلامی خاطر خواه بآن فریق فساد اندیش بظهور رسید (۲)
اما محکم سنگهه فوجهای مرهته را (که در نواح احمدنگر
بتاخت و تاراج اشتغال داشتند) بمقابله و مقابله هزیمت داده
تا پای قلعه ستاره (که مسکن راجه ساهو سمت) رسانید
پس ازان همراه حسین علی خان بدار الخلافه شتافته بعد
کشته شدن خان مذکور حیدر قای خان بپیغام امان جان
و آبرو بحضور پادشاه برد - و بعفو جرائم و عطای منصب
شش هزاره از اصل و اضافه مشمول عاطفت شد - و پستر
بپایه هفت هزاره مرتقی گردید - و شیء (که فردای آن میان
لشکر پادشاهی و فوج قطب الملک آریز و ستیز وقوع
یافت) راجه محکم سنگهه چون سابق نوشت و خوانده
با قطب الملک داشت دفعه از لشکر فیروزی بدر جسته
بقطب الملک پیوست - و چون تمام روز جنگ قائم مانده
ظلمت شب پرده بر روی آفتاب عالمتاب فرو هشت
و تمام شب از توپخانه سلطانی گلولهای توپ پی در پی
میرسید همین که گوله بحوضه فیل سوار می او رسید بر پشت

(۲) شاید که نرسید باشد (۳) در [نسخها] از اصل و اضافه شش هزاره *

اسپ خود را رسانده بدر رفت - که مدتی از زنده و مرده او
نشان پیدا نبود *

* رعایت خان ظهیرالدوله *

برادر مایندری محمد امین خان بهادر است - صبیله قلیچ
خان در خانه داشت - اما فیملین برادران چنانچه باید
موافقت نبود - در ایامی (که نظام الملک آصف جاه بهادر
بعد گرفتاری محمد فرخ سیر ببند و بست مالوه سرے کشید)
او هرفاقت بهادر مذکور بدان صوبه رفت - و در عزیمت
جانب دکن همراه بوده در جنگ سید دلادر عای خان
و عالم عای خان مصدر خدمات شایان شده از اصل و اضافه
بمنصب پنجهازاری پنجهزار سوار و خطاب ظهیرالدوله و صوبه داری
مالوه چهره عزت برافروخت - و چون این معنی خلاف مزاج
اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر (که وزیر مستقل بود)
گردید آصف جاه او را از انجا طلبداشته بتیولداری پرگانه بالاپور
صوبه برار شاد کام ساخت - و در جنگ مبارز خان عماد الملک
تورانات نمایان نموده زخمها برداشت - و بعد از دو روز

مطابق سنه (۱۱۳۶) هزار و یکصد و سی و شش هجری
بهمان زخمها بملک فنا شتافت - پسرش عظیم الله خان است
که از بطن صبیله قلیچ خان بود - و صبیله اعتماد الدوله

قمرالدین خان در خانه داشت - در ایامی (که نظام الملک آصف جاه پس از یافتن وزارت صوبه دارمی اوجین بنام خلف کلان خود غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ گرفت) او را بنیابت آن صوبه تعیین کرد - و پستتر بحضور شتافته پیش خسر خود بسر می برد - مرد غضوب بود - بے آدائیهای او با پادشاه و وزیر وقت زبان زد عالم است - در وقت فادر شاه متعهد وصول زرے (که بر مردم بلده شاهجهان آباد تفریق یافته بود) گردید - تا آنکه بوقت موعود به نیستی سرا فرو شد *

• روشن الدوله بهادر رستم جنگ •

خواجه مظفر نام خواجه زاده نقشبندی ست - پدر کلانش خواجه محمد ناصر نام در عهد فردوس آشتیانی بهندوستان آمده در رفاقت سلطان شجاع میگذرانید - رفته رفته بمنصب هزار و پانصدی پانصد سوار و خطاب محمد فخرالدین خان ممتاز گردید - و پس از جنگی (که مابین شاهزاده مذکور و عالمگیر پادشاه در نواح کهجوه رو داد - و سلطان شجاع رو بجانب بنگاله گردانید) مشارالیه (که تعینات محل بود) با چند کس از اقربای خود بر دیوڑی بکار آمد - پسرے ازو ماند خواجه عبدالقادر نام - که بلباس درویشی بهرمی برد در عهد فرخ سیر بدارالبقا پیوست - خواجه مظفر پسر او ست ابتدا بنوکرمی رفیع الشان امتیاز اندوخته بمنصب هزار

و پانصدی پانصد سوار و خطاب ظفر خان چهره رشادت برافروخت
و پس از کشته شدن شاهزاده مذکور ترک روزگار نموده التزام
صحبت شاه بهیک (که بخرق و کرامات مشهور و معتقد فیه
نامبرده بود) اختیار کرد - پس ازان (که زمانه ورق برگرداند
و عزیمت فرخ سیر از پتند باراده جنگ با جهاندار شاه زبان زد
گردید) مشارالیه از درویش مزبور مبشر شده بدان سمت
شافت - و باستصواب حسین علی خان دولت بار یافته
بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار و عطای عام و نقاره و پالکی
جهالردار و خطاب ظفر خان بهادر (ستم جنگ و تفویض تعلقه
بخشیکری سیوم پایه اعتبار فراتر افراخت - و پس از
جنگ با جهاندار شاه (که سلطنت نصیب فرخ میر شد)
مومنی الیه از اصل و اضافه بمنصب هفت هزاره هفت هزار
سوار و خطاب روشن الدوله و عطای ماهی و مراتب تکیه
بر چهار بالش عمدگی زد - در ایام استقلال سادات بارهه
بمقتضای زمانه سازی خود را از آنها می نمود - پس ازان [که
نوبت سلطنت بفردوس آرامگاه رسید - و باقتضای دور فلکی
کوکه پادشاه (که زن زبان آور درست تقریر بود) در مزاج
آن سلطنت مرتبت مداخلت کلی بهم رسانیده رتق و فتق
مهمات پیش گرفت] نامبرده با کوکه مذکور ساز موافقت
کوفته واسطه معاملات مردم گردید - و مراسم پایه شناسی

و ضابطه داني را فروهشته هر كه رجوع مي آورد مبلغ برسم
 پيشکش پادشاه و نذر كوكه و تواضع خود ميگرفت - رفته رفته
 صاحب ثمول شد - در عهد پادشاه مذکور لفظ يار وفا دار
 ضميمه القاب او گشت - و در سنه (۱۱۴۹) هزار و يكصد
 و چهل و نه هجري بخلوتكدۀ بقا شتافت - از كمالات ظاهري
 عاري بود - اما خلق و تواضع داشت - و در شيوۀ همت خصوص
 خدمت فقرا نامۀ بنيكوئي بر آورد - اخراجات او در عرس
 مرشد خود (كه در پاني پت آسوده است) و صرف چراغان
 از بلده دارالخلافة تا مرقد خواجه قطب الدين بختيار كافي
 زبانزد مردم است - چون بر دستار طرها بسيار ميزد بل نوكرانش
 از راکب و راجل بدین وصف موصوف بودند بطره باز خاني
 اشتها يافت - اولاد بسيار داشت - ارشد آنها قايم خان است
 برای ديدن همشيرۀ خود حرم محترم نواب ناصوحجگ شهيد
 دكن آمد - و پس از وقفۀ قليل مراجعت بشاهجهان آباد
 نمود - پسر ديگر او هم قبل ازین چند سال دارن دكن شده
 بمذهب عمده و خطاب مظفرالدوله امتياز پذيرفته جهان
 گذران را گذاشت - روشن الدوله دو برادر داشت - يكۀ فخرالدوله
 بهادر شجاعتجنگ كه پديۀ هفت هزاري رسیده سباهي نقش
 بود - ابتدا بخشيگري احديان داشت - در عهد فردوس آرامگاه
 صوبه دار پتنه شده هفت سال درانجا گذرانیده پستر ازانجا

معزول شده بصوبه دارمی کشمیر لوای افتخار بر افراشت
و پس از حکومت سه سال از آنجا تغیر شده بحضور آمده
بعد رفتن نادر شاه از هندوستان بنظم صوبه گجرات دستوری
پذیرفت - چون مرهته دران ملک غالب افتاده بود نتوانست
عهده برای آنها شد - در جنگ اسباب بغارت داده گرفتار
گردید - چندی در حبس ماند - بعد رهائی راه دارالخلافه
پیش گرفت - و بقصبه دو حد رسیده جام ممات کشید - چندی
پس داشت - ارشد آنها محمد کبیر خان است - که وقت
صلابت جنگ مرحوم بدکن آمده ببخشیدگری صوبجات آنجا
سر برافراشت - و بمنصب هشت هزاری و خطاب خانانای
تصاعد نموده در سنه (۱۱۹۱) هزار و یکصد و نود و یک هجری
بملک بقا پیوست - مرد یار باش و شیفته صحبت آرائی بود
اولادش باقی ست - و برادر دوم روشن الدوله مذکور عالی
خان است - که بخطاب مفتخرالدوله سرفراز و بعد مامور شدن
فخرالدوله بصوبه دارمی عظیم آباد از تغیر او ببخشیدگری احدیان
ممتاز بود *

راجه چندوسین

از فریق مرهته ملقب بجادون اسمت - پدرش دهناجی
جادون از سرداران معتبر همراهی سزبها بهونسله بود - همواره
با فوج بسیار بتاخت و تاراج ملک می پرداخت - چنانچه

نامش در ترجمه راجه ساهو بهونسله مذکور شده - پس ازو
 راجه مذکور اعتبار تمام داران فریق بهم رسانید - و بوجه دل
 برداشته در عهد محمد فرخ سیر باستصواب نظام الماک
 آصف جاه (که نوبت اول صوبه دار دکن شده بود) بنوکری
 پادشاهی و منصب هفت هزاری امتیاز یافته بهالکی و غیره
 محالات صوبه بیدر در اقطاع او مقرر گشت - با چهار هزار سوار
 نوکری میکرد - در تعلقه پنجم محله (که عبارت از هرگنه انکور
 و مکهل و امرچتیا و کریچور و اودمان پنج محال سرکار مظفرنگر
 عرف ملکهیر صوبه محمد آباد بیدر باشد که در جاگیرش
 بود) سه گروهی دریای کشنا بالای کوهچه قلعه مختصره ساخته
 بچندر گدهه موسوم نمود - آصف جاه پاس او بسیار میکرد
 سال (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری پس
 از فوت او پسرش راجه رامچند بجای او قرار یافته بمنصب
 هفت هزاری و خطاب مهاراجه سر اعتبار برافراشت - اما
 از باده دوستی و بکار نرسی در خانه او همواره داد و بیداد
 سپاه طلب خواه بود - در عمل ملابت جنگ بغابر بے شدی او
 اکثر محالاتش بضبط درآمد - و باز بتقریب بحال شده
 گاه بنوکری میرسید - و گاه تغافل میکرد - در ایام ولیعهدی

(۲) در [بعضی نسخه] پنجم محله (۳) نسخه [ب] مکهل (۴) در [بعضی
 نسخه] امرچتیا (۵) نسخه [ب] کریچور .

نظام الدوله آصف جاه (که لشکر اسلام در ملک مرهته درآمد نمود - و هر روز ستیز و آریز بود) با آنها در ساخته شده با جمعی برخاسته رفت - چون متلون مزاج بود و قباحه فهمی اصلا نداشت پیش آنها هم ساقط الاعتبار گشته بعد چند در دولت آباد محبوس گردید - و بواسطه برخی از اینجا رهائی یافته بعد دفع جرائم ندامت گویان پیش نظام الدوله آصف جاه آمد - و بیهالی منصب و جاگیر بدستور سابق مورد عاطفت (۲) شد - چون آخرها از حرکات نامناسب سرزده اطمینان از میان برخاست آصف جاه او را نظر بند نموده در قلعه گلکنده محبوس ساخت - در اینجا در گذشت - دو پسر از باقی مانده بجایگزین قایل از محالات ارثی بهر می برند *

(۳) * راجه سلطان جی *

در قوم مرهته ملقب ببدلکراست - بجایگزین مانک نبیره (۴) (۵) انک پال (که در سال پانزدهم جلوس خلدنکان باستصواب بهادر خان کوکه بنوکری پادشاهی امتیاز یافت) بهمین لقب اشتها داشت - انک پال از اعظم زمینداران دکن بود - راجه مذکور ابتدا بنوکری راجه ساهو می پرداخت - و بهر لشکری او معروف بود - در عمل نظام الماک آصفجاه بعد جنگ مبارز خان

(۲) در [بعضی نسخه] مولف (۳) نسخه [ب] سلطان جی (۴) در

[بعضی نسخه] بجایگزین (۵) نسخه [ب] زایک *

بنوکری پادشاهی امتیاز برگرفته بمنصب هفت هزار و قبولداری
 سرکار بیر و بعضی محالات سرکار فتح آباد صوبه خجسته بنیان
 و پرگنه حویلی پاتھری صوبه ہزار سر بلند گردید - با سه هزار
 سوار نوکری می کرد - سائے (که نوٹین مذکور برحمت حق
 پیوست بفاصله چند ماه سال (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت
 و یک هجری او هم فوت نمود - پستر در ایامی (که ناصر جنگ
 شهید عزیمت پهلچری نموده قریب مسکنش رسید) هنوزت راد
 پسر او با فوج خوب برآمده در کنار لشکر اسلام خیمه زد
 ناصر جنگ مراجعات سرداری او نموده اول برسم تعزیت
 بمنزل گاه او شتافت - و بیافتن منصب و خطاب ارثی و تقرر
 محالات پدر در جاگیر گلشن آرزوی او سوسبز شد - در عمل
 ملابت جنگ لفظ دهیراج بر نام او افزود گشت - در سنه
 (۱۱۷۶) هزار و یکصد و هفتاد و شش هجری بذیستہ سرا
 در شد - پسر مغیرے (که ازو مانده بود) جای او بسرداری
 چهره برافروخت - اما چون پای دیریزه کار پردازی درمیان
 نبود بذد و بست محالات و رسیدن بنوکری هیچ صورت نیست
 لهذا بعد یک دو سال قلیله از جاگیر برر گذاشته باقی بضبط
 در آمد - در حالت تحریر پسر مذکور (که قریب بجوانی
 رسیده دهنیمت (او نام دارد) محالات دیگر از صوبه ہزار بذام
 (۲)

جاگیر حاصل نمود - اما کارش بیه انتظامی ست *

* راجه گویال سنگه کور *

نیاگانش زمیندارمی اندرکھی مضاف صوبه آلہ آباد داشتند و بنوکری راجهای اوندچہ می پرداختند - جدش بهار^(۲) سنگه در عهد خلد مکان چون مصدر فساد گردید ملوک چند نامی کار پرداز صوبه مالوه (که از جانب محمد اعظم شاه بود) سرش بریده بحضور فرستاد - پس از پدرش بهگونت سنگه بن بهار سنگه نیز در جنگ ملوک چند مذکور بکار آمد اولاد و عیالش از وطن متفرق شدند - گویال سنگه پسر اوست قمبرده در ایامی (که نظام الماک آصفجاء از همدوستان مراجعت نموده عزیمت جنگ با مبارز خان داشت) بمرافقت او بدکن رسیده در مضاف مصدر ترددات شایسته گردید - و بعد فتح بمنصب در خور و قبول مناسب و قلعه داری قلعه قندهار صوبه بیدر (که زمین در واقع شده - و مکان مستحکم و بحصانت معروف است - و در وقت فردوس آشیانی بسعی خاندوران از دست دکنیان مسخر گردید) سرفرازی اندرخت - از آن وقت تا حالت تحریک بیشتر این قلعه بدست او و اولادش هست - سال (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت و در هجری

بعدم سرا شتافت *

بعد فوتش اگرچه دلپت سنگه پسر ارشدش در حین
 حیات او فوت شده ازو پسران (که کلانی آنها کزور بشی
 سنگه نام داشت) باقی مانده بودند اما از بس خواهش او
 قلعه داری مزبور و جاگیر ارثی بنام اجیچند پسر دوم قرار
 یافت - و نرپت سنگه پسر سیوم (که هردو باهم حقیقی
 بودند) شریک توجیه او گردید - و اولین بخطاب پدر نامور
 گشته ترقی نمایان کرد - و در جنگی (که با رگهنااته راو بر کنار
 دریای کنک کفن بمیان آمد) او همراه کار پرداز نظام الدوله
 آصف جاه بود - پای استقامت محکم داشته کشته گردید
 پسرانش کلانی بقلعه داری ارثی سربلند گشته در حالت تحریر
 بخطاب راجه گوپال سنگه هندوپت مهندر ناموری دارد - و دو
 پسر دیگرش راجه تیجسنگه و راجه پدم سنگه بمنصب و جاگیر
 و پشین بقلعه داری قلعه کولاس صوبه حیدرآباد نیز میگذرانند
 و درمیان رفته رفته بمنصب عمده و خطاب مهاراجه بلند آوازه
 گردید - چندی بضبطی سرکار بیز نامزد بود - و پستو بصوبه داری
 ناندیر صوبه بیدر و قلعه داری ماهور صوبه برار سر برافراخت
 در سه سال قبل ازین درگذشت - پسرانش کنور درجسنگه
 و جوده سنگه بمنصب در خور و جاگیر و تعلقات ارثی خوشدلی
 پذیرفته بنوکری می پردازند *

* راجه ساهوجي بهونسله *

گویند نسبش بر ارجهای چتور که سیودیه اند میرسد - از
 نیاگانش سورسین نام بظاہر وجه از چتور بدکن رفته چندی
 در موضع بهونسله عمده پرگنه کرکنب سرکار پرینده صوبه^(۲)
 خجسته بنیان سکونت گرفته - و خود را بهونسله ملقب ساخته
 دادا جی بهونسله یکی از اجداد راجه مزبور (که مقدمش موضع^(۳)
 هکنی و بودهی دیولگانون و ته پایش پرگنه پونه بود) دو پسر
 داشت - مالوجی و پتهوجی - آنها از رعایای آنجا آزرده شده^(۴)
 بقصبه ایلوره متصل دولت آباد شتافته بزراعت پیشگی
 میگذرانیدند - پستر بقصبه سندکھیر نزد لکھی جادو دیسمکھے^(۵)
 سرکار دولت آباد (که در دولت نظام شاهیه بمنصب عمده
 و بکثرت ساز و سامان اختصاص داشت) رفته نوکر شدند
 و پتهوجی مذکور را کھیالوجی و یناجی و غیره هشت پسر^(۶)
 بودند - و مالوجی را بعد فراوان تمنا دو پسر بهم رسید - چون
 بخدومت شاه شریف (که در احمد نگر آسوده اند) اعتقاد
 تمام داشت یکی را بشاهجی و دومین را بشرف جی موسوم^(۷)
 ساخت - لکھی جادو (که جز دخترے باسم جهجارا اولاد

(۲) در [بعضی نسخه] بهوسه (۳) یا داوا جی باشد (۴) در [بعضی جا]

پتهوجی آمده (۵) در [بعضی جا] جادون آمده (۶) یا یناجی باشد

(۷) در [بعضی نسخه] جهجاره

نداشت) شاهجی را (که زیبا صورت بود) بهر فرزندی برگرفته
 پارچهای خوب و زیور طلا و مرصع بدر بخشید *

(دزد بر زبان جادو گذشت که دختر مذکور را بشاهجی
 نسبت می نمایم - مالوجی پدر و پتهوجی عم شاهجی
 برخاسته گفتند که نسبت مقرر شد - حالا از گفته خود نباید
 برگشت - اما اقوام جادو بهلامت پیش آمده مزاج او را
 برگردانیدند - آخر جادو ناخوش شده مالوجی و پتهوجی را
 از قصبه سذکھیر برآورد - آنها بانذک پال بذاکر (که زمیندار
 معتبر بود) توسل جسته فوجی ازو همراه گرفته در نواح
 دولت آباد آمدند - و بحاکم آنجا صرافعه نمودند - و بدین
 تقریب نسبت شاهجی بهونسله با دختر جادو قرار یافت
 و شاهجی بهونسله صاحب اعتبار گردید *

چون نظام الماک جادو را بدغا گشت نامبرده ازو برهم
 زده سال سیوم جلوس فردوس آشیانی باعظم خان ناظم دکن
 پیوست - و بمنصب پنجهازاری پنجهزار سوار و عطای جمدهر
 مرصع و علم و نقاره و اسب و فیل و انعام دولک روپیه کامیاب
 گردید - و از قباة اندیشی زود ازانجا گسسته خود را نزد
 نظام الماک رسانید - و رفته رفته در دولت نظام شاهیه اقتدار
 کالی بهم رسید - بدین جهت جادو و غیره سرداران ازو کینه
 در دل گرفته در عهد اعلی حضرت فوج پادشاهی را بر سر

شاهجی برده او را در قلعه ماهولی محصور ساختند - او آنجا
 بسکندر عادل شاه برده ناگهان از قلعه مزبور بدرزده (اهی
 بیجاپور گشت - و در ایامی (که مراری کارپرداز عادلشاه بتعاقب
 ملک عنبر رسیده چاکنه و پونه و غیره قصبات را تهانه نشین
 نمود) شاهجی بهونسله را (که همراه او تعیین بود) جاگیر دار آنجا
 گردانید - پستر شاهجی بهونسله سمت کرناتک دستوری یافت
 اول پاله کنکیری را بآریز و ستیز از تصرف زمیندار برآورد
 و درانجا با مسماء توکا بائی صبیۀ موتیه شادی نمود
 نامبرده را از بطن^(۲) چهارا دو پسر شد - یکم سنبها - که در
 جنگ کنکیری بضرب گوله درگذشت - دومین سیوا - که
 او را بذابر مخر سن همراه کارپرداز خود در پونه و غیره
 محاللات جاگیر خود گذاشته بود - و از بطن توکا بائی یک پسر
 باسم ایکوجی *

چون شاهجی در ضلع کولار و بالا پور اقامت داشت ازانجا
 (که اقبال بادی یادر بود) دران ایام حسب استدعای راجه
 ترچنا پلي^(۳) (که بذابر منازعت پنچی راگهو زمیندار چانجاور
 مغلوب شده بود) بکمک شتافته لوامی استیلا برافراخت
 و راج هرود تعلقه مذکور را متصرف شده ایکو^(۴) پسر خود را

(۲) نسخه [ب] از طع او دو پسر شد (۳) در [بعضی نسخه] انیچی

راگهو (۴) [در بعضی نسخه] انکو

درانجا گذاشته خون بکولار آمد - ايكو مزبور را سه پسر شذ
يك شاهجي و دومين شرف جي كه هردو لولد بودند - و سيومين
توكوجي كه هردو راج مذکور در تصرف اولاد او مانده
درين ضمن سيواجي (كه بسن شازده سالگي رسیده بود) دست
كار پردازان پدر را از محالات متعلقه کوتاه ساخته خود هري
آغاز نهاد - و باندك فرصت پايه دولت او از امرای بيجاپور
افزوده قريب پانزده هزار سوار جمع نمود - و چون آن نواح را
(كه بجاگير ملا احمد نايت^(۲) بود) از فوج (كه بر طبق طلب
جاگيردار بيجاپور آمده بود) خالي دید دست و پا زده
اکثر جاها را متصرف گشت - و چون کار بيجاپوريان بذابر
فوت محمد عادل خان و عدم استقلال علي عادل خان بمهستي
گرايیده بود از رجوع بآنها دست برداشته دم انا و لاغيري ميزد
پس ازان (كه علي عادل خان استقلال بهم رسانيد) رسل
و رسائل تزوير متضمن عجز و استعفاي تقصير فرستاده
استدعای آمدن افضل خان نامي سردار عادل خان کرد - چون
خان مزبور بکوکن رسيد بعجز غدر آميز نام مصالحت
بر زبان برده خان مذکور را با مردم قلیل متصل مهکن خود
طالب داشته خود را بيمناک وانموده لرزان پيش پالکی او
آمد - و با کارده (كه نهاني با خود داشت) کار خان مرتوم را

(۲) يا ناتيه باشد .

تمام ساخت - و مردم مسلح خود را (که دران نزدیکی مخفی داشته بود) باشاره معهود آرازداد - آنها رسیده بقیه مردم خان مزبور را اسیر و قتل ساخته لشکر را غارت کردند - و از دزدان این قسم وقائع نامبرده ساز و سامان گرفته سر بشورش برداشت - چون بر محالات پادشاهی دستبرد میکرد سال سیوم جلوس خلد مکان شایسته خان امیر الامرا ناظم دکن بتادیب او مامور گردید - و سال چهارم مهراجه جسونت سنگه صوبه دار گجرات ازانجا بکمک او تعیین شد - و چاکنه از دست سیوا مستخلص گشت *

گویند در ایامی (که خان مزبور در پونه سکونت داشت) سیوا بارادش شبخون مردم خود را تعیین کرد - که بهر بهانه بمعموره درآمدند - و شبی دریچه عقب حویلی را (که بخشش و گل بند بود) وا کرده اندرون شدند - مستورات فریاد بلند کردند - خان مذکور از خواب بیدار شده متوجه همان سمت شد یکی از آنها شمشیر انداخت - و انگشت سبابه خان مزبور بریده گردید - و ابو الفتح نام پسرش بقتل رسید - درین ضمن چوکیداران بیرون نیز رسیدند - مردم نامبرده بصراحت بان بدر رفتند - سال هفتم (که میرزا راجه جیسنکه بتنبیه او مرخص گشته فوجی بر قلاع تعلقه او برده بمحاصره پورندهو پرداخت) او عاجز شده پیغام نمود - که بیست و سه قلعه بسرکار پادشاهی

میگذارم - آینده می باید توجه بر حال من مبذول فرمایند
بعد جواب و سوال کلید همه قلاع فرستان - و خود بی یراق
آمده ملاقات کرد - میرزا راجه بسلوک پیش آمده شمشیر
و پارچه دان - و در مهم بیجاپور همراه میرزا راجه رفت *

چون این معنی باستماع خلد مکان رسید حکم طلب بنام او
صادر شد - او معه سنبها پسرش بحضور شتافت - و روز
ملازمت (که موافق حکم او را بدایه پنجهزاری ایستاده ساختند)
از تنگ حوصالگی بگوشه رفته دراز کشید - و ظاهر نمود
که درد شکم عارض شده - اجازت شود - در جائی (که جهت
فرود آمدن مقرر گردیده) ببرند - و بعد رسیدن بدان مکان
مریم اظهار رنجش نمود - چون بدادشاه کیفیت مذکور معروض
گشت برای خبرداری او بکنور دام سنگه پسر میرزا راجه
تاکید صدور یافت - و پستر آدمان فولاد خان کوتوال بچوکی
مکان مزبور تعین شدند - او از سیر فکری با هرکس جوشیده
دلها را بیفکر ساخت - شده باتفاق پسر تبدیل لباس کرده بدر
رفت - و در عرض راه بر اسپان (که سابق مقرر کرده بود) سوار
شده بمتها رسید - و ریش و بروت تراشیده از کاسی و بنگاله
و اودیسه شده بصوبه حیدرآباد خود را رسانید - و سنبها را
حواله کب کاس نام برهن ساکن متها کرد - و بانعام شایان
امیدوار ساخت - که هرگاه بظلم برساند *

چون سال دهم سلطان محمد معظم بصوبه دارى دکن مامور شده باتفاق مهاراجه جسونت سنگهه رخصت گردید سیوا آغاز فساد نمود - اکثر محاللات سرکار پادشاهي بتالان در آورد و آبادی بندر سورت را غارت کرد - و بعد رسیدن پادشاهزاده به مهاراجه جسونت سنگهه پیغام کرد - که سنبها پسر خود را میفرستم - بمنصب سرافراز شود - و با جمعیت بکار ماموره پردازد پس از پذیرا شدن این معنی پسر مزبور را با پرتاپ راو نامی کارپرداز و جمعیت یکهزار سوار فرستاده بعد ملازمت بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار و عطای فیل با یراق مرصع و تیول در صوبه هزار و غیره سربلندی یافت - پس از چندی پسر را طلب داشت - و کارپرداز او با جمعیت حاضر بود - پستر چند محال از جاگیر سنبهاجي بنابر مطالبه یک لک روپیه (که وقت طلب شدن بحضور بسیوا مرحمت شده بود) بضبط در آمد - بنابران کارپرداز خود را نیز طاب نمود - و شروع بغارتگری ملک پادشاهي کرد - داؤد خان قریشي مکرر بتعاقب پرداخت جنگ برگي گري می نمود - پستر با والی حیدرآباد متفق شده قرار داد - که باتفاق با فوج پادشاهي جنگ می نمایم - اول بتسخیر قلاع تردد من باید دید - بدین تقریب فوج و زر ازو گرفته بر تنجار رفت - و ونکو جي برادر خود را بتقریب ملاقات و کمک طاب داشت - او متصل چنچي آمده ملاقات نمود

سیوا دعویٰ تورکۀ پدر کرد - او زبان بذعم کشوده دو بهر شب
 با چنده گریخته بتذجاور شتافت - سیوا لشکر ادرا تاراج
 نموده و چنچی و غیره قلاع را متصرف شده بمردم خود سپرد
 و فوج حیدرآباد را رخصت نمود - سال هفدهم باز با بهادر
 خان کوکه ناظم دکن طرح صلح انگیزت - بهادر خان بحضور
 نوشت - تا پذیرائی آن او در قلاع متعلقۀ خود غله و سامان
 درست کرده قلعه پرناله از بیجاپوریان متصرف شد - و با کسی
 (که برای جواب و سوال صلح از جانب ناظم مزبور رفته بود)
 در مراسم مهمانداری کوشیده در مقدمۀ صلح جواب صاف
 داد - سال بیستم سنبها از پدر ناخوش شده برخاسته پیش
 دلیر خان آمد - و سال بیست و یکم گریخته نزد پدر رفت
 در همین سال سیوا بر ملک پادشاهی دویده برگنۀ جالنه را
 ویران ساخت - و چند روز آزار کشیده از عالم در گذشت
 گویند شاه جان الله درویش ساکن آنجا (که در محامد صفات
 یکتائی داشت - و با وصف منع سیوا و غارتیان بر تکیه^(۲) درویش
 مذکور دست تالان دراز کردند) ازین جهت بد دعا نمود *

سیوا در رویۀ انصاف پژوهی و جزای و سپاهگری امتیاز
 داشت - اسپان بهیاری در طویلۀ فراهم آورده بود - و نوکران
 بیش قرار بر اسپان سرکار خود نگاه میداشت - و بر ده داس

یک تحویلدار و یک سقاء و یک مشعلچی برای خبر گیری
 خوراک تعیین می نمود - و سرهزار مجموعه دارے مقرر می ساخت
 نوکرانش از قسم بارگیر بودند - چون فوج با سردارے
 جائے میفرستاد اسباب همه را بقید قلم می آورد - بعد تاخت
 ملک آنچه زیاده میدید می گرفت - و جواسیس خفیه تعیین
 میکرد - بعد فوت او سنبها بجای پدر نشست - اما خود رائی
 اختیار کرده همراهان پدر را آزرده گردانید - و اندوختها بر باد
 داد - با کب کلس نامی زنار دار معتقد بود - و بفسق و فجور
 معین - سال بیست و چهارم (که سلطان محمد اکبر با پدر
 عصیان ورزیده بدکن رفت) سنبها او را پناه داد - سال سیم
خان زمان شیخ نظام (که فوجداری کولاپور نواح پرناله داشت)
 جاسوسی او گرفته از فاصله بعید دویده بر سر او ریخت
 و او را با کب کلس دستگیر نمود - حمیدالدین خان رفته بحضور
 آورد - روزے (که داخل لشکر پادشاهی میشد) بموجب حکم
 تخته و کلاه نموده بودند - بر که و مه عجب سرور بود * * ع *
 ۱۱۰۰
 * با زن و فرزند سنبها شد اسیر *
تاریخ این واقعه است
سال سی و یکم بر طبق ایامی پادشاهی بقتل رسید - و قلعه
 راهبری گدھے (که ذوالفتار خان پیش ازین بتسخیر آن تعیین
 شده بود) در همین سال مفتوح گردید - ساهو نام پسر او

با زنان سنبها بحضور آمد - پادشاه نامبرده را بخطاب راجگی
 و منصب هفت مزاری هفت هزار سوار برنواخته در گلال بار
 جا داد - او در حضور نشو و نما یافت *

پس از ارتحال خلد مکان باستصواب ذوالفقار خان از
 محمد اعظم شاه رخصت حاصل نموده بوطن رفت - مرهتها
 بگرد او فراهم آمدند - اول بروضه منوره آمده بزیارت قبر
 خلد مکان پرداخت - لیکن درین ضمن همراهان او بر پورجات
 بیرونی اردنگ آباد دست درازی کردند - پستر رفته در ستاره
 نشست - و مدت مدید زندگی یافت - و بعیش و آرام گذرانید
 کار پردازانش (که بزبان اهل هند پردهان گویند - و باعتقاد اینها
 راجه را از هشت پردهان ناگزیر است) فوج کشی و غارتگری
 می نمودند - تا آنکه در عهد بهادر شاه باستصواب ذوالفقار خان
 سرحد از حاصلات صوبه اردنگ آباد و خاندیس و برار و بیدر
 و بیجاپور ده روپیه حصه بوی قرار یافت - اما بغابر مخالفت
 راجه ساهو و تارا بائی زن رام راجه بعمل در نیامد - پستر
 در عمل صوبه داری امیرالامرا حسین عای خان بیست و پنج روپیه
 بنام چوتله اضافه بران شد - و سذن بمهر امیرالامرا درین
 باب حامل گردید - ازان وقت از غارتگری دست برداشتند

راجه مزبور مطابق سنه (۱۱۶۳) یک هزار و یکصد و شصت و سه

هجري لا ولد فوت نمود - اولاد هم او رام راجه بقاعه پرناله
باقی ست *

(۲)
سرداران قدیم این فریق در ابتدا دهننا جادو و سغنا کهور پیره
است - که همواره فوج کشیها میکردند - و بتاخت و تاراج ملک
می پرداختند - دومین را (که علم نخوت می افراخت) پس
از فوت رانا پسر سیوا بگفته زن او (که بتورگی پسر خرد سال
کار فرما بود) دهننا جی و غیره کشتند - پسرش رانو کهور پیره
چندے بغارت بجای پدر می پرداخت - و ازو هم نامورتر
گردید - بقیه اولاد و اقوام هر یک در دکن موجود است - و یکی از
پردهانان او بالاجی بسوناته - از قوم براهمه است - در سنه
(۱۱۳۰) هزار و یکصد و سی هجری چون حسین علی خان
با راجه ساهو قرار چوتنه و سردیسمکھی مشخص نموده سغد
بمهر خود کرده داد بالاجی بسوناته با پانزده هزار سوار سال
مذکور همراه خان مزبور بشاهجهان آباد رفت - و در سنه (۱۱۳۹)
هزار و یکصد و سی و نه هجری ملهار هولکر از رفقای بالاجی راد
پسر بالاجی بسوناته (که بعد فوتش بجای او قائم شده بود)
بمالوه رفته با گردهر بهادر صوبه دار آنجا جنگ نموده
او را کشت - و در عمل نظامت محمد خان بنگش نیز بتاخت
و تاراج پرداخته نقش عملداری او بر داشت - و در سنه

(۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری (که صوبه داری مالوه براجه جیسنگه مفوض گردید) او بنا بر جنسیت بتقویت باجی راز کوشید *

در سنه (۱۱۴۶) هزار و یکصد و چهل و شش هجری باجی راز از دکن عزم هندوستان کرد - مظفر خان برادر خاندوران بدفع او نامزد شده بسرونج رسید - نامبرده رو برو نشده بدکن برگشت و در سنه (۱۱۴۷) هزار و یکصد و چهل و هفت هجری باز اراده هندوستان نمود - و از پیشگاه خلافت دو فوج یکم بسرکردگی قمرالدوله قمرالدین خان و دیگر بمرداری خاندوران به تنبیه او تعیین شد - باجی راز نیز فوجی با بیلاجی جادو (روبروی قمرالدین خان و فوج دیگر با ملهار هولکر بمقابله خاندوران فرستاد - قمرالدین خان سه چهار بار جنگ غالبانه با فوج مقابل نمود - خاندوران بوعزم او طرح مصالحت انداخت هر دو طریق رجوع پیمودند - یسترحسب عرائض راجه جیسنگه (که میخواست صوبه داری مالوه از تغیر خودش بباجی راز مقرر شود) خاندوران مزاج فردوس آرامگاه را بران آورد - تا در سنه (۱۱۴۸) هزار و یکصد و چهل و هشت هجری نظم صوبه مذکور بباجی راز تفویض یافت - سال دیگر باجی راز با فوج کثیر بمالوه شتافته بذو و بست آنجا نموده بر راجه بهدار رفت - راجه بمکان صعب پناه گزید - او موضع آبترا را

(که مکان بود و باش راجه بود) مفتوح ساخت - و بیلاجی
 جادو را از دریای جمنا گذرانید - که تاخمت انتربید نمایند
 او با برهان الملک (که قریب اکبر آباد (سیده بود) مقابله
 کرده مردم بسیار بکشتن داده گریخت - و این طرف جمنا
 بیلاجی راو ملحق گشت - باجی راو خفت عظیم کشیده جانب
 شاهجهان آباد حرکت کرد - بعد خرابی بصره خاندوران از بلده
 مزبور برآمد - و باجی راو صرفه در جنگ ندیده جانب اکبر آباد
 روانه گردید - سنه (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری
 آصف جاه حسب الطلب فردوس آرامگاه از دکن بدار الخلافه
 رسیده از عزل باجی راو بصوبه داری مالوه مقرر شده
 (۲)
 بدان صوبه عطف عذر نمود - و در سواد بهویال با باجی راو
 جنگ بمیان آمد - بعد صلح صوبه داری برو بحال داشته
 بدار الخلافه برگشت - و در سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد
 و پنجاه و دو هجری نامبرده با ناصر جنگ شهید متصل
 بلده ادرنگ آباد بغای مبارزه گذاشت - و آخر بدر صلح
 زده سرکار کهرکون دهانویه مضاف خاندیس گرفت - و کنار
 فریده رسیده سال (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه هجری
 بدار فنا پیوست *

پس ازو بالاجی پسرش بجای او شد - و سداسیو راو

عرف بهار پسر چمناجي برادر باجي (۲) از کارپرداز او مقرر گردید - چون با ساهو راجه قواعد مصالحه مستحکم بود تا شهادت ناصر جنگ و فوت راجه مزبور (که سنه ۱۱۶۳)

هزار و یکصد و شصت و سه هجری واقع شد) اگرچه چند بار آثار شوخی ازینها بوقوع آمد اما بدار و مدار گذشت - بعد فوت راجه یکی از قریبانیان او را دست نشانده خود ساخته کار و بار راج بدست خود گرفت - و سرداران قدیم مرهته را

با خود ایل ساخت - و سال (۱۱۶۴) هزار و یکصد و شصت و چهار هجری (که هولکر و جی اپا سندهیه بکهک ابوالمنصور (۳)

خان جانب آله آباد و اوده شتافتند - و احمد خان بنگش مغلوب گردید) در جلدی آن خان مزبور از کول و جلیسر و قنوج تا کره جهان آباد باینها داد - و رفته رفته تا آله آباد بتصرف آورد - قریب ده سال دران نواح عمل مرهته بود و در سال مزبور بدکن بالاجی فرجه بر سر اورنگ آباد برده مبالغ خطیر از خزانه سرکار ناظم بدست آورد - و سال (۱۱۶۵)

هزار و یکصد و شصت و پنج هجری بتقریب سندن امیرالامرا فیروز جنگ اکثر صوبه خاندیس و بعضی محالات صوبه خجسته بغیان بتصرف اینها در آمد - و سال (۱۱۷۱) هزار و یکصد

(۲) نسخه [ب] چمناجی (۳) نسخه [ب] ابوالمنصور خان که با احمد

خان بنگش مقابله داشت جانب آله آباد •

و هفتاد و يك هجري در دكن با نظام الدوله آصف جاه
 بمقابله پرداخته بعد صلح^(۲) ملك بيست و هفت لك روپيه
 كامل تعلق بمرهته گرفت - و در همين سال دتاجي سندهيه
 برادر و جنكو پسر جى ايا در سكرتال نجيب الدوله را محصور^(۳)
 گردانيدند - و در همان سال رگناثه راء و شمشير بهادر و هولكر
 در نواح شاهجهان آباد آمده بودند - حسب طلب آديفه بيگ
 خان بجانب پنجاب شتافته تيمور شاه پسر شاه دراني و جهان
 خان را از لاهور (ه سپهر وادى) فرار ساختند - و نايب اينها
 در لاهور ماند - و در سنه (۱۱۷۳) هزار و يكصد و هفتاد و سه
 هجري دتا از خبر آمد آمد شاه دراني تا سرهند رفته
 نخچير فنا گرديد - و در دكن قلعه احمدنگر بتصرف مرهته
 در آمد - و بالاجي و سدا سيو راء با امير الممالك نظام الدوله
 آصف جاه مخالفت سر کرده بمقابله پرداختن - حسب تقدير
 سرداران مثل چنداولى اهل اسلام كشته گرديدند - و ملك
 شصت لك روپيه كامل و سه قلعه دولت آباد و آسير و بيدجاپور
 بدست مرهته رفت *

و چون سال مزبور شاه دراني عمل مرهته از پنجاب برداشته
 دتا سندهيه را كشت و فوج هولكر را غارت نمود بنا بران
 سدا سيوراء با بهواس راء پسر بالاجي بعزم تدارك روانه

هیندوستان شد - و اول بشهر دارالخلافه رفته قلعه را بدست آورد
و محي الملة پسر محي المنة بن كام بخش را (که عماد الملك
بعد کشتن عالمگیر ثاني بر تخت نشاندۀ بود) برداشته
عوض او میوزا جوان بخمت بن شاه عالم پادشاه را بطریق توره
نشانند - و در سنه (۱۱۷۴) هزار و یکصد و هفتاد و چهار
هجری بمقابله شاه درانی پرداخت - و چون بغابر انهدان
طرق (سد) حال فوج او بعسرت کشید چار و ناچار در چار شده
او و بسواس را و جمعی کثیر از سران و غیر آنها ته تیغ در آمدند
و بعضی (که راه گریز یافتند) اهل دیهات نگذاشتند - بالاجبی
بعد استماع این حقیقت سال مذکور غصه مرگ شد - پسر دوم او
مادهو را بجای او نشست - چندی فیما بین او و رگنا ته را و
عم حقیقتش نزاع بود - آخر رگنا ته را گرفته نظر بند ساخت
چند سال باستقلال گذرانیده بمرض در گذشت - و نواین را و
برادر کوچک خود را بجای خود نشانیده بود - رگنا ته را و
با مردم ساخته نواین را و را کشت - چون متصدیان خانه اش
با او (اضی) نبودند فیما بین نزاع برخاست - رگنا ته را و مغلوب
شده پناه کلاه پوشان فرنگ گرفت - و در حالت تحریر
بحمایت آنها با متصدیان جنگ و جدل نموده بدست
متصدیان افتاد - و در صوبه مالوه جاگیر بقدر خرج لایبی
یافته درال انصوبه شده از ائذلی راه با مردم بدرقه پرخاش

نموده در بندر سورت پیش اهل فرنگ شتافت - و بدین
 تقریب سورت مذاقشه فیما بین مرهته و کلاه پوشان برپا گشت
 مادهو راو پسر خود سال نراین راو بجای نیاگان خود است *
 دیگر از سرداران راجه ساهو دیهاریه اند - که از عمل
 صوبه دارچی سر بلند خان در ملک گجرات در آمد کرده اکثر
 صوبه مذکور را بتصرف در آوردند - دیگر از سرداران راجه
 ساهو رگهوجی بهونسله است - که با راجه مذکور نسبت
 همقومی نیز داشت - صوبه برار متعلق بار بود - و ملک
 دیوگده و چانده نیز بدست آورده از راه کتک بملک بنگاله
 رفت - و عوض چوتته آنجا صوبه اودیسه گرفت - بعد فوت او
 جانوجی پسر کلانش بجای او شد - چون فوت نمود چنده
 میان برادرانش نزاع بود - در حالت تحریر مودهو بن رگهوجی
 معط است - و سندن تعلقه چوتته بدست نیاگان خود از راج
 مرهته بنام پسر خود رگهوجی گرفت - دیگر از همراهان او
 مرار راو کهور پره است - که تعلقه دار سرا و غیره محالات
 صوبه بیجاپور بود - و نامی بسرکردگی بر آورده قلعه کیتی
 و غیره محالات بسیار در تصرف داشت - هیدر علی خان
 مطابق سنه (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود در قلعه مذکور محصور
 نموده دستگیر ساخت - و در قید او پابعدمخانه نهاد - و سرداران
 جزئی او از اندازه تحریر بیرون *

* ركن الدولة سيد لشكر خان بهادر *

* نصير جنگ *

نامش مير اسمعيل است - نياگانش از سکنه سرپل مضاف بلخ اند - نصبش بمير سيد علي ديوانه (که مزارگاه او در موضع پنجاب واقع شده يزار و يتبرک به و از خانهای شاه نعمت الله وای ست) ميرسد - عم او سيد هاشم خان بنوکري پادشاهی اختصاص پذيرفته - چون پدر مير اسمعيل زود در گذشت هاشم خان ادرا پرورش نمود - او در ملازمان برادری خاص (که عبارت از مغلان منصبدار است) نوکر بوده ب خطاب مسافر خانی ممتاز شد - و سال اول جلوس فردوس آرامگاه در جنگ عالم علي خان همراه نظام الملک آصف جاه بهادر مصدر ترون نمایان گردیده حریف خود را بشمشير مغلوب ساخت - پس ازان (که بهادر موصوف حسب الطلب فردوس آرامگاه بحضور شتافته دولت بار اندوخت) شجاعت و دلادری او ذهن نشين پادشاه گردانيد - لهذا بفوجداری ائک صوبه کابل چهره اعتبار افروخت پستر ازانجا مستعفی شده بدکن پيش بهادر مزبور رسيد و ببخشیکری سایر سرکار او و خطاب سيد لشکر خان سرفراز گشت و چنده برای بند و بست راج بندری مضاف فرخنده بنیان مامور گردید - و مدتی بنظم صوبه اوزنگ آباد پرداخت - ازان بعد همراه بهادر مزبور بهندوستان رفته در واقعات نادر شاهي

خدمات پسندیده بتقدیم رسانید - و چون در دکن هنگامه و فساد
 باجی (۱) از سردار جانب راجه ساهو بهونه‌سله برپا شده نوبت
 بمحاربه با ناصر جنگ شهید رسید و راد مزبور تذبیه بایغ یافته
 بعد قایل ایام رو بنیستی سرا کرد خان مزبور حسب ایمای
 بهادر مزبور آمده بتسای برادر و پسر متوفی پرداخته طریق
 سلوک مسلوک گردانید - و باز مراجعت بهندوستان نموده همراه
 بهادر مرقوم در سنه (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه
 هجری وارد دکن شد - و پس از انتقال نصیرالدوله بنیابت
 صوبه‌داری ادرنگ آباد و از اصل و اضافه بمنصب چهارهزاری
 دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم و نقاره طبل برتری
 فواخت - و در عمل ناصر جنگ شهید بخطاب نصیر جنگ
 ناموری پذیرفت - و پس از جنگ پهاچری باز صوبه دار
 ادرنگ آباد گشت - و در عمل صلابت جنگ مرحوم از اصل
 و اضافه بمنصب شش هزار و شش سوار و خطاب
 رکن الدوله و خدمت و کالت مطلقه مومی الیه تصاعد نمود
 و بستر مستعفی شده بنظم صوبه برار اختصاص گرفت
 و چون خدمت مزبور بنظام الدوله آصف جاه تقرر یافت
 از بحر است ادرنگ آباد درجه اعتلا پیمود - و در سنه (۱۱۷۰)
 هزار و یکصد و همداد هجری بکشور بقا خرامید - بخوش خلقی

و پاس مراسم شریعت موصوف بود - و احترام علما و فقرا بعمل می آورد - خیرات سرا میگرد - با تدابیر ملکی آشنائی داشت - اما امور مالی کمتر می فهمید - چند صبایا از باقی ماندند - برادران اعمامی او سید عارف خان و سید ظریف خان از لاهور پیش او آمدند - با هریک بسلوک پیش آمد - و یک صبیغه خود را بمیر جمله نام پسر کوچک سید ظریف خان داد - در وقت تحریر او بمنصب پنجهازاری پنجهازار سوار و خطاب عظیم الدوله نصیر جنگ بهادر و خدمت حراست خجسته بنیاد بانضمام متصدیگری محالات سرکار نظام الدوله آصف جاه متعلقه صوبه مزبور امتیاز دارد و مورد عاطفت نوین مزبور است - و برادر کلانش رفعت الدوله بهادر زرد آرد جنگ مدتی ببخشیدگری رساله مغلان ملازم هرکار او می پرداخت - درینولا بنیابت نظامت ناندیر چهره عزت برافروخته - و بمنصب پنجهازاری سربلند - مرد بے باک صاف دل است *

● راجه بیر بهادر *

پسر بهروجی سرکر است - که فرقه ست از قوم دهکر^(۲) نیاکانش در نواح اناکوندی^(۳) که برکنار دریای بنگهدرا^(۴)

(۲) نسخه [ب] دهکر (۳) در [بعضی نسخه] اناکوند (۴) در [بعضی

نسخه] تنگ بهدرا •

وائع است - و سابقا مکان نشست راجها بود) توطن داشتند
و بتقریب از آنجا بر آمده در دیهات قریب بلده بیجا پور
سکونت ورزیدند - بهررجی بنابر قرابت با تیما^(۲) راجه سندهیه
(که بمنصب معتبر و جاگیرداری معتدبه فایز شده بود)
در عمل نظام الملک آصف جاه بمنصب لایق و قبولداری
پرگنه^(۳) پالم صوبه بیدر سرفرازی یافته بنوکری می پرداخت
چون در گذشت اکجی پسر کلانش بجای او تقرر پذیرفت
و رفته رفته بمنصب هفت هزاری و خطاب راجه بیر بهادر
و افزونی اقطاع چهره عزت بر افروخت - و سال (۱۱۹۰)
هزار و یکصد و نود هجری بعدم سرا شتافت - با زبان فارسی
آشنائی داشت - و در فن کبت و دوهره (که عبارت از کلام
موزون بزبان مردم مابین گنگا و جمنا ست) ماهر بود - پس از
پهرش سدهوم^(۴) و برادر زادهایش جاگیر ارثی را تقسیم یافته
سورشته ملازم پیشگی بدست دارند *

* حرف الزاء *

* زین خان کوکه *

مادرش بیچه جان انگه عرش آشیانی ست - پدرش

(۲) در [بعض نسخه] باپتما راجه (۳) نسخه [۱] بالم (۴) نسخه [ب]

خواجه مقصود عاي هردي مردے پاک طينت بصدق و ديانت
متصف از ملازمان مریم مکاني بدوام خدمت در حوالی هودج
امتياز داشت - و در سفر عراق داخل ملازمان وفاکيش بود
عرش آشياني دختر برادرش خواجه حسن را (که عم زين خان
باشد) در عقد ازدواج شاهزاده سلطان سليم درآورد - از بطن او
در سنه (۹۹۷) نهمصد و نود و هفت سلطان پرويز متولد
گردید - و چون در سال سيم (که ميرزا محمد حکيم در کابل
بدار بقا پيوست) عرش آشياني بعزم زابلستان از دریای
سندहे عبه نمود زين خان (که بمنصب دو هزار و پانصدي
اختصاص يافته بود) برهنمونى الوس يوسف زئي و کشايش
سواد و بجور (خصمت يافت - اين گروه انبوه پيشتر در قرا باغ
و قندهار بسر مي بردند - و از انجا بکابل آمده دست چيرگي
مي کشانند - ميرزا الغ بيگ کابلي بدستان سرائي از هم گذرانيد
پس ماندگان از انجا بلمغانات دم آسايش برکشیده پس ازان
باستغور^(۲) بار اقامت کشودند - نزديک صد سال است که بسواد
و بجور برهنزي و سرتابي روز ميگذرانند *

درين سرزمين گروهی (که خطاب سلطاني داشتند)
مي بودند - و خود را از نژاد دخترى سلطان سکندر مي پنداشتند
اين قوم نخستين پيوستاري جا گرم کردند - و بحيله اندرزي

راه ناسهاسي پيش گرفته گزين جاهای ايدان بدست آوردند
 و برخه ازان پيشين گروه دران تنگناها بناکامي بسر مي برند
 و از وطن دوستي بيرون شدن نيارند - سابق در ساله (که)
 عرش آشياني به تنبيه ميرزا محمد حکيم درين نواح آمد (۴)
 کلانتران اين الوس بملازمت رسيدند - ازانجمله کالو مشمول عنايت
 گشته از دارالخلافه آگره در بگريز نهاد - خواجه شمس الدين
 خوافي از نواحی اٹک دستگير ساخته بحضور فرستان - بجای
 پاداش نوازش يافت - ليکن باز راه گريز گرفته به بنگاه خود
 شتافت - و در شورش افزائي رهنمای ديگر بوميان گشت *

زين خان کوکه اول بولايت بجور (که جنوبی آن پشاور
 و غربي پرگنات کابل - طول بيست و پنج کرده - و عرض از پنج
 تا ده - سي هزار خانه دار اين الوس درينجا بسر برند) در آمده
 بهيارے را مالش بهزا داد - غازي خان و ميرزا علي و ديگر
 هيران اين قوم زينهار خواستهديدند - و خاربن شورش برکنده
 گشت - پس ازان عزيمت کوهستان سوان نمود - بعد از آريزشهای
 متبرک غنيم راه فرار سپرد - در جکدره (که ميانه ولايت است)
 قلعه اساس نهاد - بيست و سه بار فيروز يافت - و هفت
 سنکر بر شکست - غير از گريوه کراکر و ولايت بونير همه
 بدست آمد *

چون از کوه نوردي سپاه بستوه آمده بود کوه در خواست کمک نمود - عرش آشياني راجه بيروبر و حکيم ابوالفتح را بي يکديگر تعيين فرمود - چون بکوکلتاش پيوستند بنابر همچشمي حشدهای ديرينه يکتائي نگرفته غبار دروني برخاست هَنگام مشورت کوه گفت - لشکر تازه زور بمالش سرتابان روانه گردد - و من ميان ولايت را پاسباني کنم - يا شما بودن جکدره برخود گيريد - و من بسزای کوه نشيزان پردازم - راجه و حکيم جواب دادند - که حکم بتاخت ملک است - نه بنگهداشت - همه را باتفاق مالش داده روانه حضور شويم کوه گفت ولايتي (که بچندين آريزه بدست آمده باشد) چگونه سرانجام ناکرده گذاشته شود - اگر اين هر دو شق قبول نداريد از راهی که آمديد بر گرديد - اين نشنوده بهمان راه کراکر (که پرنشيب و فراز بود) روانه شدند - کوه از مدارای ناهنجار سرداري يکسو نهاد - که مبادا اين مقربان حرفه ناشايسته بر سازند و خاطر پادشاهي را گران کنند - تا آنکه در هر تنگ دره آريزشه رو ميداد - و پرتالها يغمائي ميشد *

چون بمسمت گريوه بلندري روانه شدند کوه چنداول گرديد - افغانان رانده مي آمدند - ناچار به پیکار ايستاد - آنها از هر سو به تير و سنگ چيره دستي نمودند - مردم از سراسيمگي از فراز کوه به نشيب رو آوردند - دران روار و فيل و اسب

با یکدیگر آمیخته افتادند - و عالمی نقد هستی در باخت
 کوکلتاش خواست جان نثاری نماید - جانش بهادر جلو گرفته
 بر گردانید - لخته از بیرواهی پیاده شده بمنزل رسید - چون
 شهرت شد (که افغانان از پی می آیند) بصد اضطراب کوچ بیهنگام
 گردید - مردم از تاریکی راه گذاشته بدرها افتادند - هرچند افغانان
 در تقسیم غنیمت در مانده بودند - روز دیگر راه گم کردگان
 جان سپردند - راجه را با بسیاری از روشناسان پادشاهی و غیره
 پانصد کس درین بیراهه روی روزگار بسرآمد *

کوکلتاش در سال سی و یکم بمالش مهمزد و غوریه خیل
 فواج پشاور (که جلال الدین (دشانی را بصری برداشته در تیراه
 و خیبر غبار شورش برانگیخته بودند) تعیین شد - و کارهای
 نمایان بظهور آورد - و سال سی و دوم حکومت زابلستان
 از تغیر راجه مانسنگه بدو تفویض یافت - و در سال سی و سیوم
 باز بمالش یوسف زئی مامور گشته اول بدجور در آمده
 هشت ماه آویزش داشت - بسیاری را نقد زندگی بتاراج
 رفت - ناگزیر باز ماندگان غاشیه بندی بر دوش گرفتند - کوکه
 بمیچ گرفتن سواد نمود - نخست بساحل دریای بچکوره
 (که سر آغاز درآمد آن ملک ست) استوار قلعه بر ساخته
 نشست - غنیم سرگرم عید قربانی بود - کوکه بمیچ از

پنهان راهی بمسوان در آمد - افغانان سراسیمه به پیغولها در شدند
و آن الکا مفتوح شد - هرجا قلعه ضرور بود بغیان نهاده
مردم را بحفاظت گماشت - و در سال سي و پنجم زین خان
بگوشمالی زمینداران شمالی دستوری یافت - از نزدیکی
پنهان درآمده تا دریای ستلج رو بر نتافت - همگی بوم نشینان
فرمان پذیر گشتند - راجه بدهی چند از نگر کوت - راجه هرسرام
از کوه جمو - راجه باسو از مو - راجه انروده جسوال - راجه
کاملوری - راجه جنگدیس چند ده وال - رای سنسار چند از پنه
رای پرتاپ از مانکوت - رای بهسو بزرگ جسروته - رای بلبلدهر
از لکهن پور - دولت از کوت بهرته - رای کرشن بلادریه - رای
راودیه دهمری وال - اگرچه سوار ایغان بده هزار کشید لیکن
پیاده از یک لک افزون - با پیشکشهای گران همراه کوکه
دولت ملازمت دریافتند - سال سي و ششم کوکلتاش بمنصب
چهار هزاری و عطای نقاره سربلندی یافت - و در سال سي
و هفتم (که زین خان بیاسبانی آن روی سزدهه تا هذو کوکه مقرر
شد) از سواد و بجور تا تیراه (و آورد - افریدی و اردک زئی
بایای قن دان - جلاله بولایت کافران بدر زد - کوکه بدان ملک

(۲) در [بعضی نسخه] اکبرنامه [پنهان (۳) در [بعضی نسخه] انواده

(۴) نسخه [ب] کابلوری و در [بعضی نسخه] اکبرنامه [کاهلور (۵) در

[اکبرنامه] بهوزر آمده (۶) در [اکبرنامه] یلادیه

درآمد - چون وحدت علي خویش جلاله باعانت يوسف زئي بر قلعه کنشال^(۲) و برخه ولایت کافران چیرگی یافته بود کوکلتاش همت در استیصال او بهمت - فوجی تا کهمار (که داروغه نشین مرزبان کاشغر است) شتافته بسیاری را باسیروی برگرفتند سران کافر نیز پیوسته در ناکامی افغانان کوششها نمودند برخه بهوی چغان سرا بدخشان دریغ شده دست از زدن و بستن برداشتند - ناگزیر سران يوسف زئي بزینهار در آمدند و قلعه کنشال و بسیار جاها بدست آمده تا حدود بدخشان و کاشغر رفت و در پی یافت - در جشن سر آغاز سال چهل و یکم بمنصب پنج هزاري سر برافراخت *

چون بند و بست کابل از قلیچ خان صورت نگرفت در همین سال آن ملک باقطاع کوکه مقرر گشت - و درین سال شاهزاده سلطان سلیم را بدختر زین خان شگرف دلبستگی پدید آمد و بیوگانی سگالش در سر گرفت - عرش آشیانی ازین بیراهه روی سرگران شد - چون شیفتگی خاطر از اندازه بیرون دید دستوری فرموده سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم جشن ازدواج انعقاد یافت - و چون جلال الدین روشانی (که مایه فساد دیار کابل بود) بگو نیستی فرو شد - و زابلی شورش فرو نشممت زین خان حسب الحکم از تیراه بحفاظت لاهور پیوست

و چون عرش آشیانی مراجعت از برهانپور بآگره کردند و را
بر خواندند - از کامردائی بمی گسارمی مفرط افتاده بود - بدین
جهت لخته ازان دست کشید - رنجوری افزود - و فروغ دیده
و دل کم شده در سنه (۱۰۱۰) هزار و دهم هجری پیمانه
زندگی لبریز گشت - گویند در سانکه (که بر بیر برگذشت)
کمی از زین خان شده - ازین رهگذر پادشاه ذخیره خاطر
داشتند - چون آخرها اسپان بهیار از کابل برای شاهزاده سلطان
سایم (که بخيال فاسد در آله آباد اقامت گزیده بود) فرستان
ناخوشي افزود - در همان ایام درگذشت *

زین خان بکیمت و راگ شیفته بود - اکثر سازها خود میخواست
و شعر هم میگفت - ازوست *

* آرامشم نمیدهد این چرخ کج خرام *

* تا رشته مراد بسوزن در آدرم *

گویند بضیافتی (که پادشاه را بخانه طلبیده) چندان تکلف
کرد که موجب حیرت همگنان گشت - از انجمله چبوتره بطول
(۲)
و عرض از شالهای طوس (که دران وقت کمیاب بود) بست
و پیش آن سه حوض یکی از گلاب یزدی دوم از رنگ زعفران
سیوم از ارگجه ترتیب داده طوائف را (که زیاده از هزار کس
بودند) دران حوضها می انداختند - و جوپهای شیر و شکر آمیخته

دران کرد - و در صحن بجای آب گلاب پاشی میشد - و جواهر و مرصع آلات در سبدها پر کرده با فیلان نامی پیشکش نمود
گویند دران وقت کثرت فیل از زین خان و اسپ از قلیچ خان
و خواجه سرا از سعید خان شهرت تمام داشت *

• زاهد خان •

یسر صادق خان هروی ست - تا سال چهارم عرش آشیانی
به منصب سه صد و پنجاهی رسید - چون پدرش در دکن فوت شد سال چهل و هفتم او بحضور آمده بملازمت پیوست
و سال چهل و نهم باضافه منصب و خطاب خانی چهارم ناموری
برافروخت - و پس از سرور آرائی جنت مکانی از اصل و اضافه
بمنصب در هزاری کامیاب گردید - پس ازان به تنبیه راد دلیمت
بهورقیه با جمعی مامور شد - و بتقدیم آن خدمت چنانکه باید
پرداخته مورد تحسین گردید *

• زاهد خان کوکه •

مادرش حوری خانم انگه بیگم صاحب صبیغه کلان فردوس آشیانی
ست - سال سیزدهم جاوس آن پادشاه بفوجداری میان دو آب
از تغیر نورالدوله سرفرازی یافت - و سال چهاردهم بخطاب
خانی و از اصل و اضافه بمنصب هزار سوار سر اعتبار
برافراخته تعینات دکن گردید - سال پانزدهم همراه شاهزاده

محمد اورنگ زیب بهادر بحضور رسیده دولت بار اندوخت
 سال هفدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار
 سوار کامیاب گشت - پستر باضافه پانصدی دویست سوار ناصیه
 بخت نور آگین ساخته بخدمت قرار بیگی سربلندی پذیرفت
 سال هیزدهم در جشن محبت بیگم صاحب (که بنابر سوختن
 بدن از آتش چنده کسمند بود) بعزایت خلعت و جمدهر
 مرصع و منصب از اصل و اضافه دو هزار و پانصد
 سوار و عطای علم و فیل درجه اعتلا پیمود - و پستر بتقویض
 خدمت قوش بیگی از اقران تفوق جست - سال نوزدهم بیست
 و چهارم رجب مطابق سنه (۱۰۵۵) هزار و پنجاه و پنج هجری
 بیماری معیه بهم رسانید - هرچند حکیم دارن تقرب خان بقصد
 تحریر نمود راضی نشد - و بسرای جاردانی پیوست *
 گویند عیاش بیقین مزاج بود - و حرف بے باکانه میزد
 رزق بیگم صاحب سفارش او نموده او را بخانه یکی از شاهزاده
 فرستاد - شاهزاده باعزاز پیش خود طلبیده فرمود - که در
 باب شما بیگم صاحب سفارش کرده اند - انشاءالله در تربیت
 شما سعی مفرده بعمل خواهد آمد - در جواب گفت که
 سفارش لنگ و کور را میباید - بنده ازین عیبها بری ست
 اگر قابل تربیت دانند تربیت نمایند والا خیر - اما آشنا پرور
 بود - یکی از پسرانش فیض الله خان است - که احوال او جداگانه

نگارش یافته - و دیگرے محمد عابد است - که سال سیزدهم جلوس خلد مکان ببحالی منصب یکہزار و پانصدي سه صد سوار و خطاب نوازش خان امتیاز اندوخته *

* زبردست خان *

از والا شاهیان فردوس آشیانی ست - پس از سریر آرائی آن پادشاه بعطای منصب ہزاری پانصد سوار منسلک گشته سال دوم باضافہ پانصدي صد سوار و ثانیاً باضافہ دو صد سوار لوای کامرانی برافراخت - سال چہارم از اصل و اضافہ بمنصب ہزار و پانصدي ہزار سوار بین الاقران تفوق جمعت - مدتی بتعیناتی صوبہ بہار بسر بردہ ہموارہ با ناظران آن صوبہ در برافکندن زمینداران فساد پڑدہ راہ جانہپاری و عقیدت سگای سپردت - در ایام صوبہ داری اعتقاد خان پرتاب زمیندار پلامون را (کہ از جملہ فساد پیشگان مقررہ آن صوبہ بود) از جد و جہد بلیغ بکار بردہ یکے از پسوانش دست تجاد بلند ساختہ بکار ولی نعمت برقبہ جان نثاری فایز گشتہ سال ہفدہم پیش ناظم آورد - پس ازان بحضور رسیدہ دولت آستانبوس دریافت - سال ہیزدہم از اصل و اضافہ بمنصب دو ہزاری ہزار سوار قامت قابلیت آراستہ سال نوزدہم بعنایت خلعت ضبط سیوستان مضاف صوبہ قنوجہ سر بلندی پذیرفت - سال بیست و سیوم مطابق سنہ

(۱۰۵۹) هزار و پنجاه و نه هجری در فوجدارى سیوستان

پیمانۀ زندگى او لبریز گردید *

* حرف السین *

* سیف خان کوکه *

برادر کلان زین خان کوکه است - گویند والدۀ اش همیشه دختر آوردے - و پدر بمقتضای بشریت آزردہ شدے درین مرتبہ (کہ در کابل بسیف خان بازو شد) پدر برآشفته گفت - کہ اگر این بار دختر آمد خانہ داری و ملاقات موقوف است - آن عفت منش در خدمت مریم مکانی رفتہ گلہ اظهار نمودہ رخصت اسقاط حمل گرفت - عرش آشیانی آگهی یافته باوجود صغرسن فرمود - اگر پاس خاطر من میخواستی پیرامون این امر نگردی - کہ ایزد توانا ترا فرزند نیک اختر کرامت خواهد کرد - آن ضعیفہ فرمودہ شاهزادہ را مؤدہ غیبی دانستہ ازان ارادہ خود را بازداشت - اتفاقا سیف خان متولد شد - و والدین بوجون پسر شغف و خرمی مفرط اندوخته بسپاس شاهزادہ پرداختند - عرش آشیانی زیادہ بر ہمہ عنایت بحال او مبذول می فرمود - پس از سریر آرائی هذوز آغاز شباب داشت کہ بدایہ چهار هزارى بر آوردند

در پردای و گندادری یکتای روزگار و در شجاعت و تهور سرآمد
 اقران بود - سال هفدهم در محاصره قلعه سورت (روزه) که
 از بالا بارش تیر و بندرق و توپ بود - و از پایان مورچالها
 هجوم آوردند) سیف خان تاخمت نمایان برده کارنامه جرأت
 و شجاعت ظاهر ساخت - دران زد و خورد بندرقه بار (سیده
 تا یک ماه صاحب فراش بود - عاقبت بخیر انجامید
 شخصی از پرسید - که پادشاه راضی هستند و بارها صرفه امثال
 شما مردم چه که بسیار (که بدایه نرسیده باشند) می فرمایند
 برای چه خود را دیده و دانسته در مهله انداختند
 در جواب گفت در جنگ سرنال راه غلط کردم - و خود را
 دران هنگامه نتوانستم رسانید - از خجالت آن (وز زندگی بر من
 گران است - میخوام که سبکبار گردم - در سنه (۹۸۰)
 نهصد و هشتاد هجری سال هیزدهم (که عرش آشیانی بایلغار
 نه روزه از آگره بحوالی احمدآباد رفته با محمد حسین میرزا
 مبارزه نمود) سیف خان در تاختن اول چپقلش (ستمانه
 نموده غنیم خود را منهزم ساخت^(۲) - و بدو زخم نمایان (که بر رو
 داشت) اجمیری اجمیری گویان جویای پادشاه گردید - دید که
 محمد حسین میرزا با چنده از اوباش در میدان سر بخودی
 می آراند - کوکه بار رسیده داد بهادری و تودن داده بملک بقا

شتافت . پادشاه از فوت چنین مخلص (اسم) قدم قرین تاسف
و اندوه بسیار گردید - و چون بدارالخلافة معارفت فرموده
ظاهر شد (که ذمهٔ سیف خان بوام مبالغه گرانبار است) از کمال
عاطفت بادای جمیع آن سبکسار ساخت - پسرانش شیرافکن
و امان الله بمنصبه در خور امتیاز داشتند *

* سید محمود خان باره *

اول کسے ست ازین طایفه که در دولت تیموریه بدرجہ
امارت رسید - ابتدا ملازم بیروم خان خانخانان بود - در سال
اول جلوس اکبری همراه علی قلی خان شیبانی بدفع هیمن
بقال (که پس از شکست یافتن تردی بیگ خان نخوت بخود
راه داده با فرادان جمعیت از دهلی روانه شده بود) نامزد
گردید - و سال دوم به تذبیه حاجی خان غلام شیر خان سور
(که اجمیر و ناگور بتصرف خود آورده دم استیلا میزد)
تعیین گشت - سال سیوم بتسخیر قلعهٔ جیتان^(۳) دستوری یافته
آنها از دست (اچپوتیه) برگرفت - چون مقدمهٔ خانخانان
برهم خورد خان مذکور بنوکری پادشاهی اختصاص پذیرفته
قریب بلدهٔ دهلی جاگیر یافت - و سال هفتم جلوس (که
خانخانان منعم بیگ بذابر کشته شدن شمس الدین محمد
خان انگه واهمه بخاطر (راه داده بار دوم کابل رویه فرار نمود)

(۲) در [بعضی جا] همدو بدون نون آمده (۳) نسخه [ج] چپتارن *

سید محمود خان (که در محالی جاگیر خود بود) او را شناخته
 با احترام تمام بحضور پادشاه آورد - سال هفدهم بتعیذاتی خان کلان
 بجانب گجرات شتافت - و پس ازان بتعاقب ابراهیم حسین
 میرزا مامور شد - پستر چون پادشاه خود بدین کار متوجه
 گردید و مسرعه فرستاده امرای پیش شتافته را باز گردانید
 خان مذکور گام عجلت برزده متصل قصبه سرنال برکاب
 سلطانی پیوست - و مصدر ترددات نمایان گشت - و چون
 میرزای مذکور شکست یافته رخت ادبار بجانب آگره کشید
 او باتفاق دیگر امرا بتعاقب میرزای مرقوم معین شد - و سال
 هیزدهم در ذیل امرا پیش از نهضت سلطانی بصوب گجرات
 تعیین یافت - چون موکب والا ایغار نموده بحدود میرنده
 رسید شرف آستانپوس دریافته کام دل برگرفت - و در جنگ
 محمد حسین میرزا چون پادشاه خود را با معدودے در فوج
 طرح قرار داده بود او با دیگر امرا در قول جا یافته وقت جنگ
 پے تابانه از قول پیشتر شتافته مردانه نبرد آزمائی نمود - و آخر
 همین سال با سادات باره و سید محمد امروه بر سر ولایت
 مدھکر سعادت ارتخاص پذیرفت - و درانجا رفته بزور شمشیر
 آن حدود را عمای در ساخت - و دران نزدیکی مطابق سنه
 (۹۸۰) نهصد و هشتاد هجری پیمانه زندگی او لبریز
 گردید - بمنصب دو هزار و سربلندی داشت *

باره عبارت است از دوازده موضع - که در میان دو آب یعنی
 دریای جون و گنگ قریب پرگنه سنبیل واقع شده - خان مذکور
 مرد قبیلہ دار بود - بنوکری پادشاهی رسیده نامہ بشجاعت
 و سخاوت برآورد - سادہ لوحی مفطور داشت - گویند چون
 عرش آشیانی او را بر سر مدهکر بندیلہ تعین فرمود او ترویات
 نمایان بتقدیم رسانیده مظفر و منصور برگردید - پس ازان (که
 بملازمت سلطانی فایز گشت) عرض نمود کہ من چنین و چنان
 تردد کردم - آصف خان گفت میرانجی این فتح باقبال حضرت
 شدہ - پنداشت مگر اقبال نام یکی از امرای پادشاهی خواهد بود
 جواب داد کہ چرا غلط میگوئی - درانجا اقبال پادشاهی نبود
 من بودم و برادرانم - تیغ دو دستی زده ایم - پادشاه متبسم شدہ
 او را بگونگون عواطف برنواخت - و درزے یکی از روی کزایہ
 با وی گفت - کہ نسب نامہ سادات بارهہ بکجا منتهی میشود
 او فی الحال در میان تودہ آتش (کہ فقرای ملذک شبہا روشن
 میکند) تا زانو در آمده ایستاد - و گفت اگر سیدم آتش کارگر
 نخواهد شد - و اگر نیستم میسوزم - قریب یک ساعت دران آتش
 ایستاد - مردم بزاری برآوردند - کفش مخملی در پا داشت
 (۲)
 جورب او نسوخته بود - پسرانش سید قاسم و سید ہاشم - احوال
 اینها جداگانہ نوکریز کاک بیان طراز گردیدہ *

• سید احمد خان بارهه •

برادر خرد سید محمود خان بارهه است - در سال هفدهم جلوس اکبری باتفاق خان مذکور همراه خان کلان در فوج منقلا بجانب گجرات تعیین شد - و پس از فتح احمدآباد پادشاه او را با جمعی کثیر بتعاقب پسران شیرخان فولادی (که عیال و اسباب خود را از پتن برآورده بجانب ایدر میرفتند) نامزد فرمود - هرچند آنها تیزپایی نموده خود را به تغذاهای جبال کشیدند اما بهیاری از اسباب آنها بدست مردم فوج پادشاهی افتاد - خان مذکور معاودت نموده کامیاب دولت زمین بوس گردید - پس ازان (که قصبه پتن مخیم سرادقات سلطانی گشت) آنرا بمیرزا خان مرحمت نموده بنیابت او حکومت و حراست آنجا بهسید احمد خان تفویض یافت - و در همین سال محمد حسین میرزا و شاه میرزا علم بغی افراشته باتفاق شیرخان بر سر پتن آمده محاصره نمودند - خان مذکور به بدن و بست برج و باره پرداخته متحصن گردید - تا آنکه خان اعظم کوکه با فوج بسیار نزدیک رسید - میرزایان دست از محاصره کشیده از گرد قصبه برخاستند - و مال بیستم جلوس با برادر زادهای خود سید قاسم و سید هاشم بهالش گردن کشان تعلقه رانا (که پس از کشته شدن جلال خان قورچی غدار فتنه برانگیخته بودند)

دستوري پذيرفت - و بتقدیم جلائل خدمات مشمول التفات
 بیکران گشته چهره مباحات افروخت - در سنه (۹۸۰) نهصد
 و هشتاد هجری داعی حق را لبیک اجابت گفت - بمنصب
 دوازدهزاری امتیاز اندوخته بود - پسرش سید جمال الدین از
 روشناسان پادشاهی بود - در محاصره قلعه چنور (که در نقب را
 از باروت پر ساخته فقیله را آتش دادند - و بیکه دیر رسید - و دران
 هنگامه جمعی را نقد زندگی برباد رفت) او هم گلشن جوانی
 خود را سوخت *

* سلطان خواجه نقشبندی *

عبد العظیم نام خلف خواجه خواند دوست است مرید
 خواجه عبد الشهید بن خواجه عبدالله مشهور بخواجهگان خواجه
 که فرزند بیواسطه خواجه ناصرالدین احرار است - چون
 خواجه عبدالشهید از سمرقند بهند آمد عرش آشیانی پذیره
 شده باعزاز و اکرام دریافت - و برگشته چمارمی پنجاب را
 بطریق نذر گذرانید - خواجه مدتی درانجا طرح سکونت
 ریخته بسر می برد - پس از هیزده سال در آخر سنه (۹۸۲)
 نهصد و هشتاد و دو معاودت بسمرقند نمود - و در سنه (۹۸۴)
 نهصد و هشتاد و چهار درگذشت - سلطان خواجه اگرچه بر فراز
 و نشیب علمی بر نیامده و چندان دانش زار رسمی طی نکرده
 (۲) نسخه [ج] جوانی را سوخت (۳) در [اکبرنامه] چه یاری آمده

اما پاره مراتب سلوک و تصوف درزیده شامه ارادتش از شمامه
 عنایت پادشاهی عطر آگین گشت - اعتباری سترگ و قربی شگرف
 بهم رسانید - چون سال بیست و یکم هـ (۹۸۴) نهصد
 و هشتاد و چهار عزیمت سفر هجاز دامتگیر همت پادشاهی
 گشت ملتزمان بارگاه سلطنت معروض داشتند - که برخه
 حقیقت اندوزان والا فطرت نسبت باطایفه سلاطین دادگر
 سیما چنین فرمانروائی (که ولایت چندین پادشاهان عالی شکوه را
 بفروغ تدبیر و امعان شمشیر دار الامن داشته باشد) امثال
 این امور اگر تجویز کرده اند در صورتی است که ازان حرکت
 گرد فتور بر جمعیت آباد رعیت ننشیند - لهذا عرش آشیانی
 نقش آن داعیه از لوحه خاطر سترد - و چون صوری لزوم^(۲)
 انعقاد یافته بود سلطان خواجه را (که از درست کرداری
 و معامله دانی نصیبه فراوان داشت) امیر حاج گردانیده مبلغ
 شش لک روپیه و دوازده هزار خلعت حواله شد - تا بفروغ
 دیده دری شایستگان احسان را دریافته بانعام درخور بے نیاز گرداند
 و حکم شد که تجرد منشان آن مرز (که از شغل پیراستن نفس
 ذوفنون فرصت مکاسب و حرف ندازند) و سایر احتیاجمندان
 قناعت پیشه آن بوم را نگاشته قلم تحقیق ساخته نسخه منقح
 بیارد - تا هر سال یکی از آگاه دلال بدان دیار رفته عموم محتاجان

آن ناحیه را از مایده احسان بهره مند گرداند - درین قافله
بسیار از وضع و شریف بار سفر حجاز بر بستند - شاید
کم قافله بدین هجوم از هندوستان بدان دیار رفته *

خواجه در سال بیست و سیوم سنه (۹۸۶) نهصد

و هشتاد و شش از آن سفر خیر اثر معاونت نموده بزمین بوس
اکبری سر مباحات بر افراخته زیاده بر سابق مشمول الطاف
شاهانه گردید - و بتفویض صدارت کل هندوستان و منصب
هزاری امتیاز یافت - و در سال بیست و نهم سنه (۹۹۲)
نهصد و نود و دو باجل طبعی در گذشت - در ظاهر قلعه
فتحپور در جانب شمالی مدفون گشت - و پس از فوتش
در آغاز سال سیم دخترش را بعقد شاهزاده سلطان دانیال
در آوردند - پسرش میرخواجه در سال چهل و ششم بمنصب
پانصدی ترقی نمود *

در دبستان موبدی مذکور است - که سلطان خواجه از الهیان
بود - یعنی بآئینه (که بعرش آشیانی نسبت دهند - و به الهی
دین موسوم نمایند) گردیده بود - هنگام سفر واپسین پادشاه
وصیت نمود - که مرا باین دیو مردم دفن فرمایند - لاجرم او را
در قبر با چراغی در آورده شبکه بمحانات نیز اعظم گذاشتند
که نور او ماضی ماثم است - اگرچه امثال این حکایات را
بذابر عدم شواهد از تواریخ متعارفه در نظر اخبارسنج وقعی نبود

و آنچه شیخ بدادنی و نظائر او بصراحت و اشاره نوشته اند
محمول بر تعصب و مبالغه میشد پس ازان [که تذکره مشائخ
موسوم بثمرات القدس تالیف اعل بیگ (که از منصبداران
اکبری و معتقد سلسله نقشبندیه است) بنظر آمد] از ترجمه
سلطان خواجه ظاهر شد که کلام قوم واهی و بی اصل بوده
چه او نوشته - که چون درین ایام لخته ادیان مجدده بر روی
کار آمده خواستند در ارکان دین محمدی کسری و فتوری
واقع شود چنان قرار دادند که هرکه بامر ناگزیر پیوندد بطور
آفتاب پرستان روزنه محاذی خورشید در قبرش گذارند - تا فروغ
نیر اعظم (که ^(۲) عین نور الهی ست - و سایر انوار ازو مستفاد)
در قبر نتابد راهی برستگاری نیابد - بعضی خبثا در باره ^(۳) حضرت
وی نیز این خیال کردند - چون الله تعالی حافظ این سلسله بود
هیچکس را بران قدرت نشد - بعنوان اهل سنت و جماعت
تجهیز و تکفین نموده بخاک سپردند *

اگرچه درین اوراق قام اخبار رقم هر جا بمذاست مقام
لخته ازین مقوله بر لوحه بیان مرتسم ساخته اما همه جا زبان
نگاهداشته - این جا اشهب خامه گسسته عفانی می نماید
و تیز جوان عرصه قرطاس میگرد - عرش آشیانی از عنوان سن
و ریعان شباب بوضع و آئین هندوستان مواع و شیفته بود

خواه بمیلان طبعی فطری - و خواه به تزویر و تدبیر ملکی
 چنانچه موی سر میگذاشت - پس از مدتها (که اراده ستردن
 نمود) گفت که التزام این امر بذایر تالیف هندی نژاد بود
 الحال (که احتیاج بدان نماند) باید سترد - هرچند در تعظیم
 علما و مشائخ و ترویج شعائر اسلام میکوشید لیکن بذایر وسعت
 مشرب با مخالف و مواف مدارائی داشته با برهمنان و جوگیان
 می نشست - و انکار و اشغال ایشان فرا می گرفت^(۲) - پس ازان (که
 بکفر و زندقه شهرت گرفت) برای نوربزد عوام اعلان اخته
 مراتب دینی مناسب دانست - چنانچه اظهار عزیمت حج
 و تعیین میرحاج هر سال و انعقاد مجلس مولود جناب ختمی
 (صلی الله علیه و آله) ازین قبیل بود - و در سال بیست و سیوم
 باتباع طریقه نبوی و خلفای راشدین و سلاطین اسلام خود مباشر
 امر خطابت شده در مسجد جامع فتحپور بر مذبر برآمد
 چون مواد عربی نداشت یا بوجه دیگر این ابیات شیخ فیضی
 بطریق خطبه برخواند *

* بیت *

برخواند *

(۳)

* خداوندی که ما را خسروی داد *

* دل دانا و بازوی قوی داد *

* بعدل و داد ما را رهنمون کرد *

* بجز عدل از خیال ما بیرون کرد *

(۲) در [اکثر نسخه] فرا میگفت (۳) در [اکبر نامه] بنام آنکه ما را

* بود وصفش ز حد فهم برتر *

* تعالی شانه الله اکبر *

اگرچه بعضی نوشته اند که چون پا بر منبر گذاشت یکباره
حصر واقع شد - و بارزه افتاد - و بتشویش تمام بهمین ابیات
اختصار نموده نماز جمعه ادا کرد - و چون در هر امر میخواست
اختراع نماید و مجدد آئین تازه شود در مهمات دین و مذهب
نیز تصرفات بخاطرش میرسید - لیکن تصریح بمخالفت امور
شرعیه منافی مصالح مملکت می شمرد - تا بتجویز برخی علمای
مزاج شناس (که سرآمد آنها غازی خان بدخشی بود) در سال
بیست و چهارم سنه (۹۷۷) بهصد و هفتاد و هفت علما اتفاق
نمودند - که مرتبه سلطان عادل عندالله زیاده بر مجتهد است
و خلیفه وقت اعدل و اعلم و افضل است - و تذکره بمهر سائر فضلا
مرتب گشت - که آنچه عرش آشیانی در مختلفات گذشتگان
گروهاگروه تسبیلا للخلق برگزیند حکم الهی دانسته اتباع آن
بر کافه انام واجب شناسند - چنانچه در احوال شیخ عبدالذبی صدر
این مقدمه تحریر یافته *

و چون عرش آشیانی را شوق باساکشاف مسائل و مذاهب
فرق انام بهم رسید در کمتر زمانه مجالس پادشاهی مجمع
دانیان هر ملت و مذهب گردید - امحاب مال و نحل فراهم
آمدند - و با همه راه مدارا و استمالمت مسلوک میگشت

و ادله هر فریق و مقوله هر طایفه بلا تعصب مذکور میگردند
و محاسن و مساوی هر طریقه بے تکلف بیان میشد - و هر یک
در قدح و نکوهش دیگر میکوشید - یهودی با نصرانی و سنی
با شیعه و مجوسی و برهمن با اسلامی مناظره و مجادله
مینمودند - و نعوذ بالله بے محابا انواع قبائح و شذائع بذرات
مقدس انبیاء عظام و ائمه کرام نسبت میکردند - طرفه هنگامه
برپا شد - و مبارزه بجائے انجامید که علما و فقهای اسلامی با هم
در افتاده تکفیر یکدیگر می نمودند - حکیم فلسفی میگفت که عقلا
در همه ادیان موجود اند - ترجیح بلا مرجع چرا - تابع ناموس
اکبر عقل (که صمیز و حاکم است میان حسن و قبح) باید بود
اعتماد بر دیوانسانها نباید کرد - که خانه نفل خراب است
اردشیر نام زردشتی را از ایران طلبیدند - او آتش با خود
آورد - آنرا از انوار ایزدی دانسته اهتمام آن بشیخ ابوالفضل
مفوض شد - که بدستور آتش کدهای فارس با احتیاط نگاهدارد
و فرمانی بطلمی ادراکیوان^(۲) (که سرآمد مجوسیان ایران دیار بود)
رقم پذیرفت - او عذر خواست - و نامه از مولفات خود (که
مشعر ستایش مجردات و کواکب و متضمن نصائح و حکم بود)
فرستاد - مشتمل بر چهارده جز - هر سطرش پارسى بخت بود
و تصحیف آن عربی - و چون قلب میگردند ترکی - و باز

مصحف آن هندی میشد - و شیخ ابوالفضل میگفت که این نامه
افصح است از قرآن - علوم شرعیه و نقلیه را اصلا رفته و اعتباری
نماند - مردم رغبت به حکمت و حساب و طبع و نجوم و شعر
و تاریخ نمودند - فرامین باطراف صادر شد - که اراذل را از تعلیم
باز دارند - و در تعظیم نیر اعظم عطیه بخش عالم بآئین شماسیان
(که بدریافت فیوض انفسی و آفاقی او گروند - و شکر گذاری
آن نور الانوار را سرمایه دولت صوری و معنوی دانند) اهتمام
شایسته رفت - عرش آشیانی بترغیب راجه ببربر ادعیه
و اسامی آفتاب را بزبان هندی و فارسی ورد میفرمود - و هنگام
تحويل از برج به برج وقت ظهور فیض خاص دانسته
خصوص در تحويل حمل و همین قسم دیگر کواکب سیاره را
(که فیض پذیر خوان انوار او بند) در شرف خویش گرامی
شمرده آن ازمنه را موافقت و مظاهر نعم والای الهی انگاشته
سال چهارده عید مقرر شد - و باستصواب علامه الدهر امیر
فتح الله شیرازی تاریخ عربی را تغیر داده عال و ماه شمسی
بدستور عجم معین کردند - کار کشی ممنوع شد - و چنانچه
قاضی بقطع معاملات اهل اسلام تعیین میگشت برهنه دانا
بجهت فصل قضایای هژود قرار یافت - و چون هر امری (که
احداث و اختراع می نمود) به الهی موسوم میساخت خلاصه
هر مذهب و هر طریقه را نیز باهم آمیخته دین الهی نامید

جمعه از ارباب تعلق و تجرد گردیده حکایات غریب نقل نمایند - و گویند این اختیار و التقاط نیز بامر الهی بوده و این شرمه ضاله عرش آشیانی را خلیفه الله خوانند و چنان بر سرایند که او مامور شد - که لا اله الا الله اکبر خلیفه الله گویند *

آردده اند که چون شب یکشنبه پنجم رجب سنه (۹۴۹)

نهمصد و چهل و نه هجری عرش آشیانی در امرکوت متولد گردید یکی از مرتاضین در واقعه دید - که عقل کل با نفس کل فرود آمده دیگرے (که عذر او فضائل اربعه بود) ساخته بهمایون پادشاه سپردند - چنانچه در قصه آلنقوا نوشته اند که بعضی در رویا ملهم شده اند - که رب الذوع انسانی (که آن را در ترکی کشخان گویند) در عالم معذوی متوجه او شده بے اختلاط (که مخصوص ترکیب عذری ست) بتصرف قدسی آبستن گردانید - چنانچه همه اولاد بوزجر قا آن را که نیرون نامند فرشته نژاد میدانند *

و قومی از الهیه گویند - که عرش آشیانی را قدرت بر خلع و انسلخ بود - (رزے در یقظه بدون مثالی از سموات برگزیده روح او بواحد اکبر (که بامطلاح آن طایفه ذات الهی باشد) آمیخته شد - حق تعالی گفت که میان من و دیگران جبرئیل واسطه بود - و در میان من و تو دیگرے نمی گنجد - و مامور شد

که دفع اختلاف عالم نماید - او گفت بدون سیاست نمی تواند شد - و آن از من نمی آید - مگر بهر صورت و ملایمت هر قدر تواند شد رهنمون میشوم - پس خدا فرمود تو مظهر مهر منی - و دیگران مظاهر قهر - و امثال این کلیترة و هذیان بصیار ساخته اند و بیشتر جوگیه و سناسیه و بعضی اسلامیة (که بزی آنها متلبس بودند) بدو گردیده جگت گرو می خوانند - و خوارق (که از عرش آشیانی بیان نمایند) آنرا برهان گویند *

شیخ علامی در تاریخ خود آورده - که در ماه هشتم از ولادت روزی جیحی انکه شیر میداد - و از مخالفت ماهم انکه و جمعی دیگر آزردۀ خاطر و اندوهناک بود - در وقتی (که هیچ کس حاضر نبود) عرش آشیانی متکلم شده بتسلای خاطر محزون او پرداخت - و نوید شادمانیها بخشیده فرمود - زینهار این راز ما را آشکارا نکنی - جیحی انکه در شگفت عظیم مانده بهیچکس ظاهر نکرد - تا در ایام سلطنت روزی در دهای بشکار حوالی قصبة پام تشریف فرمود - در آنجا مار بزرگ مهیب بر سر راه پیدا شد - پادشاه بے اندیشه دم مار را گرفته زبون ساخت - یوسف محمد خان کوکه از روی تعجب بوالده خود جیحی انکه آمده نقل کرد - و او آن راز سر پوشیده بر زبان آورده گفت - که هرگاه در مغرسن معجزه مسیحی نموده باشد اگر در کبرسن اعجاز موسوی بکار برد چه بدیع

شیخ گوید با آنکه این دو قضیه از مردم ثقه شنیده بودم اما از آن عفت مآب نیز بیواسطه استماع نمودم *

و در دیهستان گفته که از میرزا شاه محمد مخاطب بغزنین خان پسر شاه بیگ خان خاندوران شنیدم که میگفت من از میرزا عزیز کوکه پرسیدم که چه میگویند در حرف زدن عرش آشیانی - جواب داد - که والده میگفت حق است و نیز شیخ علامی نوشته که چگونه شعشعه بزرگی و بزرگ منشی از جبین مبین جنت آشیانی پیدا نباشد که حامل نور شاهنشاهی و خازن گنج معارف الهی بوده - و همین نور بود که در فتوحات بابری ظهور داشت - و همین نور بود که در اشراقات انوار جهانگیری صاحبقرانی جلوه گر شد - و همین نور بود که از صدف بحر عفت الذقوا در نقاب موالید لایق شاهوار نمودار گشت - و همین نور بود که بروشنائی آن آغر خان دوامت آرا شد - و همین نور بود که از آدم تا نوح باندازه استعدادات نور افزا بود - اسرار سواطع این نور و آثار عجائب این ظهور از دایره حصر و احصا بیرون است - هرکس را قوت شناخت کند این معنی نیست - و قدرت دریافت این دقائق نه - و ظاهر است که این نسبت اگر بطریق تعمیم باشد همه اخلاف را با اسلاف خود حاصل است - اما تخصیص و تشخیص واحد (که شیخ میخواهد) چیز دیگری ظاهر میکند - نعوذ بالله *

در دبستان آورده که در سنه (۱۰۰۰) هزارم الهیان
 بعرض آشیانی گفتند - که هزار سال هجری تمام شده - الحال
 بحجت قاطع مثل شاه اسمعیل صفوی اعادی را از میان
 باید برداشت - پادشاه جواب داد - که من بمردت مبعوثم
 می باید این آئین بخواستۀ مردم روائی گیرد - نه بجبر
 و تکلیف و بیم تیغ بدین الهی در آیند - و میر شریف آملی
 از (سائل محمودخانی مستشرق آردن که در سنه (۹۹۰)
 نهصد و نود رافع دین حق شخصه باشد - و ازان شخص باکبر
 تعبیر نموده که نهصد و نود است - و حکیم فیروز این رباعی
 ناصر خسرو خواند *

* رباعی *

* در نهصد و هشتاد و نه از حکم قضا *

* آیدن کواکب ز جوانب یکجا *

* در سال اسد ماه اسد روز اسد *

* از پرده برون خرامد آن شیر خدا *

و گفت چون ناصر را در راتعه دیدم گفتم که شیر خدا کیست
 گفت جلال الدین محمد اکبر - و خواجه مولانای شیرازی
 جفردان از مکه رساله از بعضی شرفا آرد - باین مضمون که
 بمقتضای احادیث صحیحۀ هفت هزار سال مدت ایام دنیا
 سپری شده - الحال وقت ظهور مهدی موعود است - و گفت

در واقعه دیدم - که پیغمبر خدا در خانه کعبه ایستاده
و جلال الدین نشسته - وجه پرسیدم - فرمود که اکنون نوبت
او است - و صاحب الزمان خداوند ناموس جلال^(۲) اکبر است
و هم صاحب دبستان موبدی گوید - که از احمد توتبای (که
نوکر عمده خان اعظم بود) شنیدم که میگفت - چون اقوال
اهل اهوا و بدع شایع شد و طرق باطله احداث یافت میرزا
کوکه بذابر تعصب دینی در سنه (۱۰۰۱) هزار و یک از گجرات
بکعبه شتافت - و در سنه (۱۰۰۲) هزار و دوم در لاهور
بآستانبوس رسیده بدین الهی در آمد - از انجهت که شب
در کعبه در خواب دید - که جذاب رسالت فرمود که کعبه
پوس است - و اکبر مغز - و این خانه است - و او خداوند
و معهدا عزم معاودت نداشت - قضا را شب در واقعه دید
که بار گفتند - که بعزت بیرون نمیروی - و شرفا بار سلوک بد
سر کردند - ناچار برگشت - و از انچه گریخته بود بدان گرائید
ازین است که صاحب بداونی گفته - که رفتن میرزا خوب بود
اما آمدنش نه آنچنان - لطیفه ازو نقل کرده اند - که پس
از ارتحال عرش آشیانی حرفهای سست گفتی - چون ازو
پرسیدند گفت در بزرگی از سخن نیست - اما ابو جهل اکبر *

بالجماه چون الهیان بجهت اعلان این مبالغه از حد گذرانیدند

عرش آشیانی بتعلیم چند کس مخصوص اکتفا فرمود - و آن
 اقرار بیکتای ایزد توانا بود - و تعظیم مقربان او (که مجردات
 و کواکب سیاره اند) و منع از اذیت جاندار هرگونه که باشد
 و بهیچ آئین بد نباید بود - و بهمه طوائف راه بے تعصبی
 باید سپرد - و عمده تبلیغ آن بوده که اخلاص مردم بولی نعمت
 خود بدین مرتبه باشد - که ترک چهار چیز مال و جان
 و ناموس و دین آسان شمرند - و برخی احکام و مسائل این
 مذهب ذوالفقار^(۲) (دستانی موبد تخلص در دبستان خود
) که هادی اکثر اعتقادات فرق هندو و مجوس و مذاهب
 مروجۀ اهل اسلام است) آورده - اگرچه الحال کسی باین
 طریق مشتهر نیست - و بذابران (که دران وقت هم بغیر
 از مقربان خاص و محرمان با اخلاص بدیگران تلقین نمیکرد
 خانخانان میرزا عبد الرحیم بوسائل ملتجی گشته بابرار
 و سماجت التماس نمود - که من هم آهی بنده ام - پادشاه
 قبول کرده در شب عاشورا پیدائۀ دوستگامی بار عذایت نمود
 و درزے بمیر صدر جهان مفتی فرمود - که در دامت این است
 که مسلمانی بدین آئین است - که جهاندار می کشند^(۳)
 چرا آهی کیش نشوی - او بپا افتاد - و گفت که از سه روز
 همین خلش بخاطر داشتم - و بکسے نگذافه بودم - که اگر مظهر

نیر اکبر کامل است خود خواهد گفت - لله الشکر میسر شد
 با دو پسر خود آئین الهی اختیار کرد (ازین جهت این فرقه
 درین زمانه نسیا منسیا گشته - الحمد لله علی ذلک - و همه این
 مقدمات را شیخ علامی با دفعیه آن باب و قاب در اکبرنامه
 در سلک تحریر کشیده - مجملے ازان نوشته میشود - طایفه
 آن یگانه بنده ایزدی را (که زاد بر زاد روشن دودمان است)
 قہمت آلود دعویٰ خدائی کردند - همانا غلط انداز اینها آن بود
 کہ چندے از پیش قدمان یکجہتی (کہ بر مشرب نصیر بودند
 یا ذوق حسین منصور) خدیو معنی را مظهر حق دانسته
 سخن سرا گشتند - و اورنگ نشین اقبال از مہند آرائی صلح کل
 بیصرفہ گویان آشفته عقل و ہرزہ درایان پریشان مغز را چندان
 سرزنش فرمود - برخے را مظہر آنکہ خسرو زمان را خواہش
 سفارت دارد بے ہمال سراپای دل میگیرد - و دستاریز تخیل
 اینہا آنکہ شہنشاہ حکمت پڑوہ ہموارہ آئینہای شگرف
 در میان آرد - و در سخنان شک آمود پیشینیان ناخنہا زنہ
 چون ژاڑ خائی این دو گروہ بمسامع^(۲) شاہنشاهی درآمد بارہا
 فرمود سبحان اللہ در تنگنای خاطر نادان چگونه در آید - کہ
 امکانے ہدوت آمود در ماندہ طبائع نسبت الوہیت بخود دہد
 و گروہی از ہادیان آفاق (کہ بہزاران شگرف کاریہای اعجاز

اظهار نبوت کرده اند - و روزگاران برآمد و دورها سپری شد
 که این معنی پرورش می یابد - و وی در افزونی دارد)
 هنوز گرد انکار فرو نمی نشیند - مرا چنین سگالش چسان
 در موقوفه ضمیر راه یابد - و طایفه دیگر را خیال آنکه شهریار
 آفاق دین احمدی را ناستوده میداند - همگی دستاویز
 اینها آنکه خسرو دانا از فراخی مشرب و عموم مهر افزائی
 و بسطت ظلمت گروهها کرده آدمی را بدورستی برگزیند - خاصه
 دانش پژوهان هرکیش و ریاضت اندوزان هر دین و مذهب را
 و همواره در مطالب دینی و مقاصد حقیقی دلیل پژوهد - و چون
 گرفت و گیرهای فیلسوفان نصارا بر متفقهان روزگار در محافل
 همایونی واقع شد سرباری توهم گشت - حالانکه احترام
 (که نسبت بخاندان نبوی ازین قدردان بظهور می آید) از
 پادشاهان باستانی کمتر گذارش نمایند - بسیاری از سادات
 بمناصب والا سربلندی دارند - و رضا نمیدهد - که یکی ازین
 خاندان سر پر پای اقدس نهاد - یا ناصیه سای آستان اقبال
 آید - طبقه دیگر آن صافی اعتقاد را دامن آلود تشیع گردانند
 دست مایه بالغز این گروه آنکه پیوسته در محفل همایون ادله
 این دو فریق چون دلائل دیگر طوائف بر لوحه بیان نگارش
 یافته - و شهنشاه آگاه دل از حقیقت اندوزی و نصفت طرازی
 بی میل طرف راجع برگزیده *

* بیانی که باشد بحجت قوی *

* ز نا فرخی باشد از نشنوی *

و اعتبار یافتن ایرانیان (که بیشتر بدان روش زندگانی نمایند) افروزیخته بدگمانی شد - و از تقلید پرستی بزرگی یافتن قوزانیان از چشم تعصب گزین آن قوم پوشیده ماند - گروه آن قافله سالار خدا شناسان را بکیش برهمن بیغاره زدند سرمایه سگالش ناسزا آنکه شهریار دیده در از فراخی حوصله برآهمنه دانش اندوز را در بساط قرب جاداده - و طوائف هنود را بجهت مصالح ملکی و فرزندی حقیقت پایه افزود و برای شایستگی تمدن گرم خوئی فرموده عاطفت بظهور آورد - و دستاویز این همه جوشش یافه درایان سه چیز شد - نخستین از فرزندی شناسائی بارگاه مقدس مجمع دانشوران مال و نحل آمد - و از آنجا (که هر آئین شایستگی چند با خود دارد) هر کدام نصیبه آفرین برگرفت - و از فرط انصاف گزینی نکوهیدگی هیچ طایفه پرده باف نیکوئی آن نتواند شد - دوم هنگامه صلح کل در پیشگاه خلافت رونق پذیرفت - و گروه گروه مردم با گوناگون احوال کام روی صورت و معنی گشتند - سیوم کجگرائی فرودمایگان روزگار - انتهی کلامه *

بر واقفان انداز سخن پیدا است - که آنچه در صدر گذشته همه از کلام شیخ استشمام میشوند - غایت توجیه آنست

که بواعث آن وسعت مشرب و صلح کل بوده - که رطب و یابس
گروها گروه مردم را بمدارا میگذرانید - سبحان الله اهتمام
بشان امور دنیا که ناپایدار است دران مرتبه باشد که احدث
اقدام بتخالف رای نتواند نمود - در امر دینی که مهم تر ازان
است مدهنه و اغماض غیر از سهل انگاری و سبکداشت محمل
دیگر ندارد *

(۲)

• سید حامد بخاری •

پور سید میران بن سید مبارک است - سید مبارک از اعیان
امرای گجرات بود - گویند از موطن خون اوچهه با یک
اسب برآمده بگجرات رسید - روزی در راه فیل مهت
باو دوچار شد - سید ناچار تیری بر پیشانی او حواله کرد
که جز سوار نشانی ازو نمی نمود - ازان روز مردم آنجا
به تیر او قسم می خوردند - پستورفته رفته برتبه عمدگی فایز
گردید - و چون اعتماد خان گجراتی از راه خود کامی نهندو نام^(۳)
طفلی را (که از اراذل زادهای آن دیار بود) بفرزندمی سلطان
محمود شهرت داده نام مظفر شاهي بر او بست و امرا^(۴)
هریک ناحیت را متصرف گردید سید مبارک محالات بسیاری
از پتن و دولقه و دندرقه به تیول یافت - ازانجمله دولقه

(۲) نسخه [ج] سید احمد بخاری (۳) نسخه [۱] نهندو نام (۴) نسخه

[ج] هریک ناحیه را *

و دندرقه بعد فروش بهید میران و پس ازو بهید همد
در اقطاع مقرر شد *

چون عرش آشیانی سال هفدهم جلوس بعزم تسخیر گجرات
متوجه آن سمت شده به پتن رسید سید مذکور با جمعیت
خود آمده ادراک آستانبوسی نمود - و بنوازش کامیاب گردید
و پس ازان (که حکومت گجرات بنام خان اعظم میرزا عزیز^(۲)
کوکه قرار یافت) سید مرقوم بکومک او نامزد شده (خصمت
پذیرفت - و در جنگ خان اعظم با میرزایان بحراست احمدآباد
مانده بود - سال هیزدهم جلوس حکومت درلقه و دندرقه
تعلق بار گرفت - پستر بکومک قطب الدین محمد خان
بجانب کهنابیت شتافت - سال بیست و دوم جلوس
بعطای ایالت ملتان مشمول عواطف بیکران گردید - و در آخر
همین سال بهمراهی میرزا یوسف خان رضوی بصوب بلوچستان
(که اعیان آن الوس از وحشت فطری و برگشتگی بخت
سر از اطاعت پیچیده لوازم نیکو خدمتی بتقدیم نمیرسانیدند)
تعیین شد - و سال بیست و پنجم (که میرزا محمد حکیم
از کابل آمده لاهور را محاصره نمود) سید مذکور نیز بدستور
دیگر جاگیر داران آن ضلع از محصوران لاهور بود - پس از
وصول موکب سلطانی بدانجا چون شاهزاده سلطان مراد

بتعاقب میرزا محمد حکیم دستوری یافت سرداری جرانغار
 شاهزاده بنام مشارایه تقرر پذیرفت - و بعد وصول موکب سلطانی
 بکابل چون مطمح نظر پادشاهی آن بود که چندی درینجا
 توقف گزیند فیلان رکاب را بسمت جلال آباد روانه فرموده
 سید مزبور را با چند کس دیگر بدرقه ساخت - و پس
 از معاودت از کابل چون ساحت سهرزد مخیم ^(۲) سراق اقبال
 شد مشارایه برخست جاگیر کامیاب گشت - و در سال سیم
 بهمراهی کنور مانسنگه بصرب کابل تعیین گردید - چون
 پشاور (که در اقطاع او بود) رسید سپاه او بجانب هندوستان
 باز گردید - و خود با چندی در حصار بگرام بغلامت مگیزرانید
 و کار را بموسی نام نا بخردی باز گذاشت - و بجه آنکه اندازه
 شناسائی او برگیرد سرشته داد و ستد بدست او داد - و او
 از آزمندی بر احشام مهمند و غریه خیل (که ده هزار خانه دار
 در پشاور بھر بوند) تنگ گرفت - و بر مال و ناموس دست
 کشود - الوس مذکور از ناهمیدگی و بد گوهری جلاله تاریکی را
 بحری برداشتند - و نزدیک بگرام غبار فتنه برخاست - موسی الیه
 از کمی مردم بران بود که تا آمدن سپاه کابل و اتک و رسیدن
 برادران حصاری شود - اما از سخن سرائی کوته اندیشان
 برین اندیشه نیارست بود - یکم را فرستاده دریافت احوال

غذیم نمود - او از بیدردی یا بد خواهی اندک و پراکنده
ظاهر ساخت - بے آنکه ژرف نگاهی بکار برد با صد و پنجاه
کس بیرون آمده آتش پیکار بر افروخت - و با آنکه در آغاز
نبرد تیرے باو رسید دست از آریزش برنداشت - دران چپقلش
اسپ او بگوه در شد - و کارش مطابق سنه (۹۹۳) نهصد
و نود و سه هجری بانجام رسید - چهل کس از خویشان
او را برادر مردی روزگار بسر آمد - منصب دو هزاره داشت
پستر افغانان قلعه را گرد گرفتند - سید کمال پسر خرد او
با چنده پای همت افشوده نگاهبانی شایسته نمود *

نامبرده در عهد عرش آشیانی هفتصدی منصب داشت
پس از جلوس جنت مکانی بهزاری فوازش اندوخت - و از
تغیر شیخ عبدالوهاب بخاری بحکومت دهلی نامزد گردید
پستر همراه شیخ فرید بخاری بتعاقب خسرو (که رایت
بغی افراخته پنجاب رویه (فته بود) مامور شد - و در جنگ
خسرو سرداری جرانگار باو تعلق داشت - چون کار بر سادات
باره (که هرارل شیخ مذکور بودند) تذک شد مشار الیه
بآئین درست بکمک رسیده چپقلشهای مردانه بظهور رسانید
و مورد مواحم خسروانه شد - سید یعقوب پسر سید کمال بمنصب
هزار و پانصدی هزار سوار رسیده سال دوم سلطنت اعلیٰ حضرت
به نیستی سرا شتافت *

* سید مجدالله خان *

پسر میر خواننده - از مغرسن بخدمت عرش آشیانی
 تربیت یافته بمنصب هفتصدی رسید - سال نهم جاوس
 همراه امرا بتعاقب عبدالله خان اوزبک (که از مالوه بجانب
 گجرات رادی فرار پیموده بود) تعیین گردید - سال هفدهم
 (که اراده تسخیر گجرات شد - و خان کلان برسم منقلا
 رخصت یافت) مشارالیه را در همراهیانش برنوشته - و سال
 هیزدهم همراه مظفر خان (که باایالت مالوه مقرر شده)
 دستوری پذیرفت - و سال نوزدهم (که پادشاه خود بجانب
 شرقی دیار توجه نمود) نامبرده از ملتزمان رکاب بود
 پستر چون خانخانان بتسخیر بنگاله نامزد شد مشارالیه
 نیز همراه او مرخص گشت - روز جنگ با داد پسر سایمان
 کرانی در مثل هرادی با خان عالم بود - ازانجا بتقریب
 مبارکه سلطانی رسید - سال بیست و یکم او را بر اسپ بام
 بدیار شرقی فرستادند - که نوید توجه پادشاه بامرای آنجا
 رساند - اواسط سال مذکور با مؤد فتنه در یازده روز راه دراز
 پیموده جبهه سای عتبه خلافت گشته مورد عاطفت شد - چندان
 زر سفید و سرخ در دامن او ریختند که نتوانست برداشت *

گویند وقت رخصت خان مزبور بر زبان پادشاه رفته بود که
 خبر فتح تو خواهی آرد - و سال بیست و پنجم (که خان اعظم

کوکہ برای دفع شورش بنگالہ تعیین شد) خان مذکور بہمراہدیش بصوبہ مذکور کمیل گردید - و در جنگ شہباز خان با معصوم خان فرنخودی در فوج جرانغار بود - چون درین صوبہ شایستہ گردن بظہور نرسید اواخر سال سی و یکم او را نزد قاسم خان (کہ بایالت کشمیر نامور بود) فرستادند - در جنگ کشمیریان (وزے) (کہ نویت خان مذکور بود) اول استخلاص کوہچہ از مخالفان بعمل آمد - اما در بازگشت بے ہنگام چون بنشیب پای نہاد ناسپاسان از ہر طرف بہ تیر و سنگ در گرفتہ قریب سہ صد کس را (وزگار باخر رسید - خان مذکور در همان صوبہ بہ بیماری تب سال سی و چہارم مطابق سنہ (۹۹۷) نہصد و نود و ہفت ہجری رخت سفر بعدم آباد بست *

(۲)

* سمانچی خان *

قرغوچی - از امرای ہمایونی ست - در عہد عرش آشیانی بمذنب ہزار و پانصدی رسیدہ - اواخر سال پنجم اکبری ہمراہ ادم خان کوکہ جہت تسخیر مالوہ تعیین گردیدہ و مصدر تردد شدہ سال نہم باتفاق محمد قاسم خان نیشاپوری بتعاقب عبد اللہ خان اوزبک و سال سیزدہم ہمراہ اشرف خان میر منشی بر سر قلعہ زنتہپور و از اثنای راہ بہ تنبیہ میرزا محمد حسین و غیرہ اولاد و نبائر محمد سلطان میرزا (کہ

(۲) در [بعضی نسخہ] سمانچی خان *

مره بعد ادلی از گجرات معاودت کرده در صوبه مالوه غبار
شورش برانگیخته بودند (دستوری پذیرفت - پستر در صوبه
اورده جاگیر یافته اگرچه در معامله داغ با امرای بغی سرشت
همداستان گردیده اما آخر از فریب آنها رهائی جسته بفوج
پادشاهی ملحق گشت - سال سی و نهم حسب الطلب بحضور
آمده دولت ملازمت دریافت - و پس از ساله چند رخت
زندگی بر بست - پسرانش بعد فوت او سرشته روزگار بدست
آورده بکار پادشاهی می پرداختند *

* سید راجو بارهه *

از امرای عرش آشیانی ست - بمغصب هزاری رسیده
مال بیست و یکم همراه کنور مانسنگه بتادیب رانا دستوری
یافت - و سال بیست و نهم (که همراه جگناته بمالش رانا
دستوری پذیرفت) چون سر کرده او را با جمعی در منزل گدھے
گذاشته به بنگاه رانا شتافت و رانا از گریوه دیگر سر برآورده
شورش افزای ملک متعلقه پادشاهی شد سید مذکور بآهنگ
پیکار او برآمده موجب رهائی زیرستان گردید - در سال
سیم باتفاق جگناته بر بنگاه رانا درید - و رانا بدر رفت
پس ازان تعینات شاهزاده سلطان مراد (که بایالت صوبه
مالوه مامور بود) گردید - و چون شاهزاده سال سی و ششم
تنبیه راجه مدهکر پیش نهاد همت ساخته بتعلقه او درآمد

و بحکم پادشاه بمالوه برگردیدند و در آنجا گذاشتند
پستری تعینات دکن گردیده سال چهارم هنگام محاصره قلعه
احمد نگر چون ^(۲) بوخی از مخالفان نزد اردوی پادشاهی آمده
بچاروا گزند رسانیدند نامبرده پاس نمک از دست نداده
مقابل گردید - و با چندی از برادران مطابق سنه (۱۰۰۳)
هزار و سه هجری بمردانگی فرو شد - جاگیر بفرزندانش
باز گذاشتند *

* سعید خان چغتای *

نیاگان او درین دودمان تیموریه خدمات شایسته و پوستریهای
شگرف بتقدیم رسانیده همواره با نام و نشان بوده اند
جدش ابراهیم بیگ چابوق از امرای جنت آشیانی است
که در یورش بنگاله عمده و سرآمد ملازمان بود - پسرش
یوسف بیگ در آن هنگام (که از اردو به بنگاله میشتافت)
در نواحی جونپور جلال خان مشهور بمسایم شاه ایلغار کرده
بر سرش ریخت - او مردانه شریعت و اهلین در کشید - پسر
دیگرش یعقوب بیگ پدر سعید خان نیز در انوقت از ناموران
بوده - خان مذکور بیارری طالع سعید و دستیاری شجاعیت
و بهادری در عهد عرش آشیانی ترقی عظیم کرده در دولت
و اعتبار و سرداری و نام آوری از آبای خود در گذرانید

مدتی در حکومت ملتان بسر برد - چون با بزرگی نژاد از حقیقت اندرزی و مزاج شناسی زمانه و حیای ذاتی نصیبه وافر داشت در سال بیست و دوم باتالیقی شاهزاده سلطان دانیال سرفرازی یافت - و چون رعایای پنجاب از شاه قلی خان محرم صوبه دار آنجا زبان نالش دراز ساختند او بایالت آنجا مامور گردید - پس ازان (که حکومت لاهور ضمیمه سپه سالاری مملکت پنجاب براجیه بهگونیت داس کچهواهی مقرر گشت)
 سرکار سنبل در قبول سعید خان قرار گرفت - سال بیست و هشتم طایب حضور شده بمنصب سه هزاری امتیاز یافت - و از تغیر میرزا کوکه بجاگیر داری حاجی پور و آن حدود رخصت گرفت و در سال سی و دوم (که وزیر خان در بنگاله در گذشت) سعید خان از بهار بحکومت و سربراهی آندیار رو آورد - و مدتها بضبط و ربط آن مملکت گذرانیده بمنصب والای پنجهازاری شادکامی اندوخت - و چون دارائی آندیار براجیه مانسنگه نامزد گردید سعید خان در سال چهارم از بنگاله بحضور رسیده صد فیل با گزین کالا پیشکش گذرانید - در سال چهل و یکم سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار باز بصاحب صوبگی بهار دستوری یافت - و چون در سنه (۱۰۱۱) یکهزار و یازده میرزا غازی در تته بعد مردن پدر خود میرزا جانی بیگ خیال خود سری

پیش گرفت عرش آشیانی ملتان و بهکر را بجایگزین سعید خان تذخواه فرموده او را بر سر میرزا تعیین کرد - چون سعید خان ببهر در آمد میرزا اندیشه تباہ را از سر بدر نموده برهنمون می خسرو خان (که وکیل و آقسقال آن دولت بود) آمده خان را دید - و با سعد الله خان پسرش (که خالی از کمال نبود) صحبت میرزا کوک شده بهمراهی سعید خان شرف آستانبوس پادشاهی دریافت *

گویند در عهد جنیت مکانی ایالت پنجاب بسعید خان نامزد گردید - چون اشتها داشت (که خواجه سرایان ستم پیشه او انواع جور و تعدی برعایا و زیرستان می (سانند) جهانگیر پادشاه فرمود - که درین باب از سعید خان مچلکه بگیرند او نوشته داد که اگر ازینها ظلمی بکسی برسد سر من در تلف باشد - و در همان ایام در گذشت - در باغ سرهند مدفون گردید گویند اختیار مهمات خود بچتر بهوج نام سپرده خود بکارها نمیرسید - شیفته خواجه سرایان بود - یک هزار و دویست خواجه سرای خوش چهره مقطع جمع کرده - و سه کس را ازان میان برگزیده تابین باشی قرار داده - هر یک چهار صد خواجه سرا را بزیب و زینت آراسته در شب چوکی خود حاضر نگاه میداشت - و سوای اینها مردم عمده نوکر بودند و چهار چوکی مقرر کرده بود - که در هر چوکی چهار صد

قاب طعام پیش سپاه می آوردند - گویند بعد از بیست سال از بنگ و بهار (که سرزمینی است (طوبت ناک) بمملتان آمد - متصدیان اتفاق کرده ده آثار ظلا غیر مسکوک و مضروب (که در خزانه بسیار بود) برآورده عرض کردند که در زمین سیلابی بنگاله طلا وزنی بهم رسانیده بود - درین ملک (که آفتاب بکمال حرارت و حدت است) ده آثار کم شده سعید خان فرمود - که سهل تفارحی کرد - مارا نظر بر یک من بود *

(۲)
این مقام بالغز حرف گیران دقیقه سنج است - سعید خان در زمان اکبری تربیت یافته بتدریج پدایه بلند برآمد و بکار دانی و دانشوری علم اشتهار برافراشت - و زمان عرش آشیانی را (که بانی مبنای جهانبانی است) با عهد دیگر سلاطین قیاس مع الفارق است - آن سلطنت معیار تمام عیاران و روز بازار کاملان هرفن و پیشه بود - محال که ناسره زراندود دران امتحانگاه بغلط رواج گرفته - پس نسبت او بذادانی و بیوقوفی مستبعد ارباب آگاهی است ناگزیر مایه من محمول بر اغماض و چشم پوشی دارند - که باقتضای وقت مناسب دانسته - یا بذابر مسامحه و مساهله (که از کثرت ثروت و مکنت در بیشتر امرجه بهم میرسد خصوص

بامتداد زمان دولت و آسایش (واقع شده - که در دولت‌مندیها
سهل انگاری و بی پروائی (که مبنای او بلند همتی باشد
نه بیخردی) خالی از لطف نیست - و الا درین مرتبه هم اگر
محور طبیعت بوده زلال تعیش را غبار آلود وقت و کنج و کارش
نمایند دیگر اُمید فراغت و آسودگی بکدام روزها ست *

غریب تر آنکه در مقابل این حکایت هم از سعید خان شهرت
تمام دارد - که خواجه هلال نام خواجه سرافیه (که در ابتدا
غلام قاسم خان تمکین^(۲) بود - و پس ازان در ملازمان جنت مکانی
انسلاک یافته) در اوائل سلطنت میرتیزک گشته در اهتمام
تشدد تمام بکار می برد - و قصبه رنگته شش گروهی آگوه (که
در جاگیرش بود) باساس قلعهچه و سرای پخته آباد نموده
بهلال آباد موسوم ساخت - اتفاقا در اکبر آباد جانب مدار دروازه
عمارت عالی مطبوع مرتب نموده اکثر امرای عظام را بضیافت
دوریاکوبی برخواند - سعید خان هم حاضر شده مکان را پسندید
و تعریف بسیار کرد - خواجه هلال از روی تواضع گفت پیشکش
است - سعید خان بر خاسته سه تسلیم بجا آورد - و مردم
و اسباب خود را طلبید - هلال (که بمصاحبت پادشاهی
سر بفلک داشت) ایستادگی نمود - نوکران سعید خان بجز
و قهر بر آوردند - پادشاه آنرا شنیده بسعید خان گفت - که

این وضع زیبنده و شایان عمدگی شما نیست - عرض کرد که حضرت سلامت مثل من آفتال این سلطنت حضور جمعی از نوئیزان بزرگ مرتبه بیک غلامی سه تسلیم کزد - و آنها مفت و راهگان بودند - بسر من وابسته است - اگر حضرت حکم می فرمایند کشته میشوم - و آخر بدین کافر ماجرائی آن حویلی غصب کرد *

گویند در سرکار سعید خان دو خواجه سرا معتبر و عمده بود - یکی اختیار خان - که بوکالت حضور اختصاص داشت در یقنه و بهار پل و سرا ساخته - دوم اعتبار خان - که فوجدار جاگیرش میشد - بسیار مردانه بود - دوازده روز (بیع الاول طعام نذر جذاب ختمی (صلی الله علیه و علی آله و سلم) ترتیب میداد - هر روز قریب هزار کس حاضر میشدند - پیش هریک نه نان شیرمال و نه قاب و نیم پرگاله سفید برای بهتن آن می آوردند - و پنج آثار شیرنی در پارچه سفید و بالای آن غلاف مخملی پوشانیده می گذاشتند - و درین ایام خانه را بتکلف تمام آراسته عطر و بخور زیاده بکار میبرد - و حفاظ خوش الحان شب و روز میخواند - آنچه رخت پوشیدنی او بود تیمنا یا انداز این مردم می کرد - شگفت آنکه تا زیست همین قسم بعمل می آورد *

* سيد قاسم و سيد هاشم *

پسران سيد محمود خان بارهه - اولين سال هفدهم اکبري
 همراه خان عالم بتعاقب محمد حسين ميرزا (که از خان اعظم
 کوکه شکست يافته جانب دکن شتافته بود) ناسزد گردید
 و در ميان سال بيست و یکم باتفاق (ای) رايهنگه جهت تنبيه
 سلطان ديوهرة حاکم سروهي (که پا از دایره فرمان بوداري
 بيرون نهاده بود) تعيين شده در تسخير سروهي بتقدیم کردن
 پسندیده تارک ناموري برافراشت - و سال بيست و دوم
 هردو برادر همراه شهداز خان باستيصال رانا دستوري يافتند
 و سال بيست و پنجم چون فتنه انگیزی چندر سين پسر
 مالدیو بعرض (سيد سيد قاسم و سيد هاشم) که از اقطاع داران
 صوبه اجمير بودند) با جمعی دیگر بسزا دادن آن هنگامه پيرا
 مامور گشتند - و در کمتر فرصتی آريزش نموده آبله پای
 بادیه ناکامي ساختند - و سال بيست و هشتم همراه ميرزا خان
 خانخانان به تنبيه مظفر گجراتي (که سرشورش برداشته بود)
 نامزد شدند - پس ازان (که ميرزا خان بنواح احمد آباد
 پيوست) روز جنگ هردو برادر در مثل هراولي جا داشتند
 پیکار معيب در گرفت - سيد هاشم مردانه جان را فثار آبرو
 ساخت - بمنصب هزاري سرفرازي داشت - و سيد قاسم بکملگونه

زخم چهره رادمردی برآراست - لهذا میرزا خان ادرا با جمعی دیگر بحراست بلده گذاشت - و پستر باتفاق سادات باره به تهانه داری پتن تعیین شد - و پس ازان (که میرزا خان قلیچ خان را بحراست احمدآباد گذاشته خود احرار ملازمت پادشاهی نمود) سرفوجی صوبه مذکور تعلق بمشارالیه داشت مکرر به تذبیه مظفر و جام زمیذدار کچه خرد و کهنکار زمیذدار کچه بزرگ لشکر برده رایت نصرت برافراشت و چون ایالت گجرات از تغیر خانخانان بخان اعظم کوکه تفویض یافت در جنگی (که میرزا کوکه را با سلطان مظفر در سال سی و هفتم (ردان) مشارالیه در مثل هراوی جا داشت - پستر همراه شاهزاده سلطان مراد بهم دکن شتافته در جنگ دکنیان بسرداری جرانغار و تقدیم گوناگون تردد ناصیه شجاعت برافروخت - در سال چهل و چهارم مطابق سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت هجری بمرض امتلا سفر آخرت گزید - بمنصب هزار و پانصدی مرقی گردیده - پسران و نبائر هر در وقت خویش ترقی نموده اند - احوال بعضی بسلک تحریر انتظام یافته *

* سید علی اصغر *

پسر سید محمود خان باره است - از وقت شاهزادگی بدامن الطاف جنت مکانی دست توسل زده از حاضر باشان

محفل همایون بود - پس ازان (که نوبت سلطنت وی شده
و سال اول جالوس خسرو فرار نموده هنگامه آرا گردید) شیخ
فرید مرتضی خان بتعاقب او تعیین شد - و قریب بلاهور
جنگ رو داد - او در هرادلی خان مزبور بوده در زن و خوردن
تردد کلی بکار برده چپقلش مردانه بظهور آورد - هفده زخم
بر بدنش رسیده بود - بنابراین بمنصب دو هزار سوار
چهارم عزت برافروخت - و سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب
دو هزار و پانصدی هزار و سه صد و پنجاه سوار طبل
شادمانی نواخته بفوجداری حصار کام دل برگرفت - سال پنجم
بعزایت علم زایت امارت برافراخت - سال هشتم بهمراهی
سلطان خرم بهمهم رانا امر سنگهه تعیین گردید - سال دهم بعطای
نقاره کوس بلند رتبیگی زد - پس ازان بتعیناتی پادشاهزاده
پرویز سربلندی اندوخته بملک دکن دستوری یافت - سال
یازدهم مطابق سنه (۱۰۲۵) هزار و بیست و پنجم هجری درانجا
بعلت هیضه بساط زندگی درنوردید *

* سردار خان خواجه یادگار *

برادر عبدالله خان فیروز جنگ است - در عهد جنت مکانی
بمنصب در خور سرفرازی یافته سال پنجم بعطای علم لوای
کامرانی برافراشت - سال هشتم بتقریب فوجداری جونه گده

مضاف گجرات باضافه پانصدی سه صد سوار سرفرازی یافت
 چون خدمت مزبور بعهد کامل خان میروزا خرم پسر خان
 اعظم کوکه تفویض یافت پادشاه از راه بنده پروری اضافه
 مزبور بدام او بحال داشت - و در همین سال برکاب سلطان خرم
 بیساق رانا امر سنگه تعیین شده سال دهم حسب الالتماس
 عبدالله خان بمرحمت نقاره بلند آوازه گشت - و چون دران
 سال عبدالله خان بذایر تشدد نمودن با عابد خان بخشی گجرات
 و فریادی شدن او از احمدآباد طلب حضور شده بود حکم رفت
 که او را بنیابت خود در گجرات بگذارد - سال چهاردهم برکاب
 پادشاهزاده سلطان خرم بهم دکن تعیین گردید - سال پانزدهم
 پس از معارفت ازانجا چون برادرش کالپی در تیول قرار
 یافته بود او نیز همراه برادر رخصت جاگیر یافت - و بوقت
 موعود بملک آخرت شتافت * ^(۲)

* سید دلیر خان بارهه *

از امرای عهد جنت مکانی ست - بفوجداری بروده
 مضاف صوبه گجرات اختصاص داشت - چون در سال هیزدهم
 میان پدر و پسر ولیعهد غبار دو روئی برخاست و شاهجهان
 عبدالله خان را بصوبه داری گجرات تعیین فرمود و خواجه سرای او
 رفته داخل بلده احمدآباد شد سیف خان عرف صفی خان

(که بخدمت جزوی بلدۀ مزبور می پرداخت) جرأت نموده
 بلدۀ مزبور را از دست خواجه سرای مسطور برآورده خان
 مزبور را بمسلحه جنبانی حق نمک ظرف خود کشید - پس از
 انتقال پادشاه در ایامی (که اعلیٰ حضرت از جنیر کوچ کرده
 عبور نموده نمود) او پیش از همه تعیناتیان آن صوبه آمده
 بملازمت پیوست - و قرین رکاب پادشاه بمستقرالخلافة آمده سال
 اول جلوس از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد
 سوار و عطای خلعت و خنجر مرصع و علم و نقاره و فیل
 چهره امتیاز افروخت - و رخصت تعلقه یافت - سال سیوم
 در ایامی (که دکن مورد رایات خسروی بود) از گجرات
 ببارگاه سلطنت رسیده باضافۀ پانصد سوار خوشدل گردیده
 باتفاق خواجه ابوالحسن تربتی بتسخیر ولایت سنگمذیر دستوری
 پذیرفت - و سال چهارم ازانجا بتعیناتی اعظم خان (که در
 نواح پرینده بود) نامزد گشت - و پستتر رخصت تعلقۀ قدیم
 یافته سال ششم مطابق سنه (۱۰۴۲) هزار و چهل و دو
 هجری داعی حق را لبیک اجابت گفت - سید حسن
 پسرش بعقبۀ خلافت آمده دولت بار انداخته بمنصب در خور
 مشمول عاطفت شد - تا سال سیم بمنصب هزار و پانصدی
 هزار و پانصد سوار رسیده - و پسر دیگرش سید خلیل
 منصب پانصدی در صد سوار داشت - فیل سفید (که

سال دوم اعلیٰ حضرت داخل فیل خانۀ پادشاهی شده (خروستادۀ خان مزبور بود - خواجه نظام سوداگر (که تاجر معتبر بود - و بغزونی دستگاہ موصوف) فیالے خرد پانزده شازده ساله برای او آورده بود - که از لاغری و خردسالی رنگ مشخص نداشت - چون بتجارت جانبد رفت فیل مزبور را در جاگیر خان مزبور (که با از جهت اتحاد درمیان بود) گذاشت - پس از دوازده سال (که بعد جوانی رسید) رنگش سفید مایل بسرخي برآمد - برای پادشاه ارسال داشت - از آنجا که پسند آمد بگچپتی موسوم گردید - رباعی طالب کلیم در باب آنست *

* رباعی *

(۲)

* بر فیل سفیدش که نه بیداد گزند *

* شد شیفته هر کس که نگاه افکند *

* چون شاه جهان بر بر آید گوئی *

* خورشید شد از سپیدۀ صبح بلند *

(۳)

بعد فوتش پسر او سید حسن بعثتۀ خلافت آمده دولت

بار اندوخته بمنصب درخور مشمول عاطفت شد - و سال

بیست و هشتم بفوجداری و قبولداری سرکار کودره مضاف

احمد آباد سر بلندی یافته تا سال سیم بمنصب هزار و پانصدی

هزار و پانصد سوار رسید - و پس از اختتام سال سی و یکم

همراه سلطان مراد بخش (که بر طبق ایمای خلد مکان از احمد آباد (وانه گردیده بود) عازم شده چون سلطان مزبور مقید گشت او بخطاب خانی سربلند شده رخصت صوبه گجرات یافت - پسر دیگرش سید خلیل منصب پانصدی دو صد سوار داشت *

* سید هزبر خان *

از سادات بارهه است - سال هشتم جلوس جنت مکانی همراه شاهزاده سلطان خرم بهم (رانا امر سنگهه تعیین یافت و سال سیزدهم بمنصب هزاری چهار صد سوار رسید - و سال هیزدهم در رکاب سلطان پرویز بتعانب شاهجهان دستوری پذیرفت - ساله (که آن پادشاه برحمت حق پیوست) در رکاب و در جنگ شهریار همراه یمین الدوله بود - تا آخر آن عهد بمنصب سه هزار و دو هزار سوار سربلند گردید سال اول جلوس فردوس آشیانی ملازمت دریافته ببحالی منصب سابق کامیابی اندوخته همراه مهابت خان بصوب کابل (که نذر محمد خان والی بلخ در انجا مصدر فساد شده بود) نامزد شد - سال سیوم هنگامی (که دکن معسکر پادشاهی بود) همراه یمین الدوله بجانب بالاگهات پای جلالت پیش گذاشت - سال یازدهم باتفاق خان دوران نصرت جنگ بطرف کابل (که شاهزاده سلطان شجاع بذایر احتمال آمدن

شاه صفی دارای ایران برای استخلاص قلعه قندهار در آنجا
متوقف بود (رخت عزیمت بهست - و در همان ایام مطابق سنه
(۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری راه نیستی سرا پیمود
پور او سید زبردست تا سال سیم بمنصب هشت صدی
چهار صد سوار کامیاب گردید *

* شیخ خان میرزا صفی *

پسر امانت خان است - بظاہر قرابت قدیمه ملکه بانو
صبیه کلان آصف خان یمین الدوله بدو منسوب گردیده بدیوانی
صوبه گجرات اختصاص گرفت - چون آن صوبه در تیول شاهزاده
ولیعهد شاهجهان مقرر بود از طرف ایشان راجه بکرماجیت
بمحکومت آنجا قیام داشت - در هنگامی (که مزاج جذبات مکانی
از شاهزاده منحرف شد و شاهزاده باقتضای مصلحت وقت
با فوج شایسته عازم آگره و دهلی گردید) راجه بر طبق
حکم شاهي کزهر داس برادر خود را در احمد آباد گذاشته
خود برکاب شاهي پیوست - و در حوالی دهلی جان نثار
گشت - چون عبدالله خان دران جنگ هراولی فوج پادشاهی را
ویران ساخته بشاهزاده پیوسته بود در حین (که معاودت
بماندو قرار یافت) در ائذای راه بوسیله افضل خان و شاه قلی
خان صوبه داری گجرات در خواست نمود - درجه پذیرائی
نیافت - چه راجه آن ولایت را نسق شایسته داده در کار

ولی نعمت جان سپرد - پاداش نیکو خدمتی او نه این است
 که از برادرش (که بضبط و ربط آن ولایت می پردازد) تغیر
 کرده شود - خصوص درین وقت آشوب گویا آن صوبه را
 از انتظام انداختن است - اما چون ابرام درین معنی از حد
 گذرانید بیاس خاطرش ملتئم از پیرایه قبول یافت - عبدالله
 خان وفا دار نام خواجه سرانی را بامعدودے بحر است احمد آباد
 تعیین کرد - میرزا صفی دولت خواهی پادشاهی را مصمم
 ساخته در نگهداشتن سپاه همت گماشت - و از شهر برآمده
 بمحمود آباد شتافت - و بظاهر چنان وانمود که بخدومت
 شاهزاده میرزم - و در باطن با زاهر خان و سید دلیر خان
 و دیگر بندهای درگاه (که در محال جاگیر خود اقامت داشتند)
 ترتیبی مقدمات نمک خوارگی نموده در انتظار فرصت نشست
 محمد صالح فوجدار پیلان مکذون ضمیرش دریافته بتوهم
 آنکه مبادا دست یغما بخزانة شاهی دراز سازد با قریب
 ده لک روپیہ روانة خدمت شاهزاده گردید - و کهنر داس
 نیز پرده مرصع را (که بدو لک روپیہ تیار شده بود) همراه
 کرده راهی گشت - اما تختی (که بدو لک روپیہ مرتب
 شده بود) بجهت گرانی نتوانست برداشت - میرزا صفی

(۲) نسخه [۱] ندانست (۳) در [بعضی نسخه] بتلاد - و در [بعضی]

بتلاد (۴) نسخه [ج] کهنر داس (۵) در [اکثر نسخه] پردله *

عمره را خالی یافته بجمع (که زبان داده بود) خبر فرستاده خود گرم و گیرا بعصار احمد آباد در آمد - خواجه سرا از ظهور این سانحه (که در مخیله او نمی گذشت) سراسیمه بخانه شیخ حیدر نبیر شاه وجیه الدین پناه برد - و باظهار صاحب خانه دست و گردنش بسته حاضر آوردند - میرزا صفی از بند و بست شهر و پرداخته بفراهم آوردن جمعیت گرانید و تخت مرصع را (که بسالها صورت نه بزدن) درهم شکسته طلا را بمردم تقسیم نموده جواهر خود متصرف گشت *

چون این خبر بماندو رسید عبدالله خان از شاهزاده رخصت گرفته بر جناح استعجال روانه شد - و از فرط غرور میرزا صفی را بنظر اعتبار نیاورده برسیدن کمک و لوازم حزم و هوشیاری نپرداخت - میرزا صفی باتفاق ناهر خان و دلیر خان و دیگر کمکیان صوبه گجرات از موضع ^(۲) بتوه پیشتر گذشته عمره کارزار آراست - چون جائی که عبدالله خان استاده بود زقوم زار انبوه و کوچهای تذک داشت و فیله (که پیش فوج او بود) از آواز بان برگشته انتظام فوج او برهم خوردن از نیرنگی تقدیر عبدالله خان راه هزیمت سپرد - و میرزا صفی (که چنین روزی بخواب ندیده بود) از پیشگاه خلافت در جلدوی این نیکو پرستاری از منصب هفت صدي سه صد

سوار بمنصب سه هزاری در هزار سوار و خطاب سیف خانی
و مرحمت علم و تقاره و صاحب موبگی گجرات فرق عزت
بآسمان سود - و در قطع زمین (که قطع یافته بود) باغی
طرح انداخته بحضرت باری موسوم نمود - گویند چون از تغیر او
خانجهان لودی باحمدآباد رسید خان مذکور بضیافت طلبیده
در فرش و طعام تکلف بسیار بکار برد - از خوان تا لنگری همه
از طلا و نقره بود - خانجهان میگفت که بعد از آصفجاهی
باین خوش روزگاری دیگر نیست - و چون خانجهان بجای
مهابت خان بهمراهی شاهزاده پرویز تعیین شد سیف خان
مجددا بصوبه داری گجرات علم استقلال افراشت - درین هنگام
واقعۀ ناگزیر جنمت مکانی رو داد - سیف خان بوهم کردار خویش
هراس بخود راه داده خیالات باطل بر لوح خاطر می نگاشت
درین ضمن اعلیٰ حضرت از جنیر بناهر خان (که خطاب شیرخانی
داشت) برنوشت که احمدآباد را متصرف گشته سیف خان را
نظر بند نمایند - چون ملکه بانو زوجۀ او همشیره کلان حقیقی
ممتاز محل میشد لهذا بمراعات خاطر بیگم خدمت پرست
خان مامور گشت که بر احمدآباد شتافته نگذارد که آسیب
جانی بهسیف خان رسد - و با احتیاط بحضور بدارن - در وقت (که
اعلیٰ حضرت از دریای نریده گذشته عازم احمدآباد بود)
خدمت پرست خان سیف خان را (که بیماری معین داشت)

بمضور آورد - باستشفاع بیگم صفح زلات او نموده از رنجوری
 بیم و هراس نجات بخشید - و پس از جلوس بالتماس
 بیگم بمنصب چهار هزاره زاری ذات و سوار برنواخته از تغیر
 خان عالم بصاحب صوبگی بهار مباحی فرمود - عمارات
 عالیہ در پتقہ ساختہ او ست - و در سال پنجم بحکومت
 آلہ آباد نامور شدہ سال هشتم بنظم گجرات نامزد گردید
 و از انجا تغیر شدہ حراست اکبر آباد بدر مفعوض شد - و چون
 در سال دوازدهم اسلام خان صوبہ دار بنگالہ برای وزارت طلب
 حضور گشت و نظم آن ولایت بوکلای شاهزادہ محمد شجاع
 مقرر گردید بنام سیف خان فرمان صادر شد - کہ بر سبیل
 استعجال بآن صوبہ شتافته تا رسیدن شاهزادہ (کہ در کابل
 اقامت داشت) بحفاظت آن دیار پردازد - و بعد وصول
 در خدمت شاهزادہ (کہ در عنفوان شباب است) از پرداخت
 آنصوبہ وسیع سر حساب باشد - سال سیزدهم آخر سنہ (۱۰۴۹)
 یکہزار و چہل و نہ در بنگالہ باجل موعود در گذشت
 فردوس آشیانی بمنزل ماکہ بانو زوجہ خان متوفی (کہ
 حسب الامر در رکاب پادشاهی می بود) تشریف بردہ دلہیہا
 فرمود - و ہر سه پسرش محمد یحیی و محمد شافی
 و ابوالقاسم را خلع ماتمی دادہ از عزا بر آورد - و سال

چهاردهم ملکه بانو نیز به نقاب ممات در پوشید - اعلیٰ حضرت بتعزیه در بخانه یمین الدوله تشریف فرمودند - برادرش سلطان نظر است - که دیوان خاقانی و انوری و مثنوی و حدیقه سرزبان داشت - ابتدا بخشی و وقائع نویس آگه بود - پس ازان در گجرات از برادر زنچیده بخانجهان لودی (که صوبه دار شده بود) پیوست - و بار محبت برار کرده جاگیر جید در دکن یافت - در عهد اعلیٰ حضرت بمنصب هزاری رسیده *

• مرفراز خان چغتای •

نبیره مصاحب بیگ همایونی ست - که احوالش نوک ریز خامه سوانح نگار شد - عرش آشیدانی ادرا بزام جدش میخواند جنت مکانی در اوائل جلوس نظر بر قدم نیاگانش مشمول عوطف فرموده بمنصب درخور و خطاب سرفراز خان برنواخته فوجدار پتن مضاف صوبه گجرات نمود - سال دوازدهم بمنصب دو هزاری هزار سوار و اواخر عهد آن پادشاه بهایه سه هزاری دو هزار سوار مرتقی گشت - پس از اوردنک نشیندی فردوس آشیدانی سال دوم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار فایز شد - و سال چهارم دولت ملازمت دریافته برخصت تعلقه کامیابی اندوخت - و سال دوازدهم مطابق سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری دیده

از گلزار هستی بر بخت - از پسرانش سردار خان است
 دلدوست نام - تا سال بیستم جلوس اعلیٰ حضرت بمنصب
 هزاره هفتصد هوار رسیده - از کمکیان صوبه گجرات بود
 سال بیست و هشتم حسب الالتماس سلطان مراد بخش
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 و خدمت تهانده داری بیجاپور از توابع سرکار پتن گجرات
 نامیه عزت بر افروخت - چون در ایام اشتداد بیماری
 اعلیٰ حضرت شاهزاده مذکور بدر شتابی زده کرد و فر سلطنت
 بظهور آورد و بستر حسب الطاب خاندان روانه گشت
 او نیز همراه آمد - پس از مقید شدن او ملازمت عالمگیری
 دریافته بخطاب سردار خان و تقرر فوجداری پتن فرق اعتبار
 بر افراخت - و پس ازان (که دارا شکوه بعد جنگ اجمیر
 عزیز گجرات نمود) او سر رشته خدمت گذاری از دست
 نداده با جمع اتفاق نموده سید احمد برادر سید جلال
 بخاری را (که دارا شکوه حاکم گجرات ساخته بود) دستگیر
 نموده مقید گردانید - و باستحکام شهر و قلعه پرداخته سرگرم
 مدافعت گردید - و در جلدی آن از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار از انجمله پانصد
 هوار دو اسبه سه اسبه امتیاز اندوخت - سال چهارم
 حسب الطاب بحضور رسیده بفوجداری و جاگیرداری بهرایج

تعیین گشت - و سال دهم (که بفوجداری جواناگدهه سرفرازی داشت - و فوجداری اسلام آباد نیز ضمیمه شد) از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سه هزار سوار از انجمله دو هزار و پانصد سوار در اسبه سه اسبه مباحات اندوخت - و پسر دیگوش دلداری است - که تا آخر عهد فردوس آشیانی منصب هشتصدی شش صد سوار داشت - در اوائل عهد خلد مکن بخطابه خانی سرفراز شده *

• سید شجاعت خان بارهه •

سید جعفر نام - پسر سید جهانگیر ولد سید محمود خان بارهه است - که در ایام دولت عرش آشیانی سرآمد سادات بارهه بود - و در امرای عمده انتظام داشت - او ملازم شاهزاده ولیعهد شاهجهان گشته از فرط جلالت و پردای بمزید قرب و اعتبار امتیاز یافت - اما در جنگ ناله تونس واقع و حوالی بنارس (که شاهزاده از سلطان پرویز و مهابهت خان شکست فاحش خورده معارفت به بنگاله نمود) چون مشیت الهی بران رفته بود (که شاهزاده چندی بقدم حرمان دیگر بادیه ناکامی پیماید) ساری همتهای ادمردان گردیده اکثر دست بکار نبردند - سید جعفر (که سردار فوج التمش بود) نیز بے جنگ راه هزیمت سپرد - و چون شاهزاده از ناسک دکن عزیمت تته نمود و شهرت گرفت (که شاهزاده

بتحریریک شاه عباس صفوی اراده رفتن عراق دارد) برخی
 ترک رفاقت نمودند - ازان جمله سید نیز رخصت وطن
 درخواست نمود - و از دولت ملازمت و سعادت رفاقت
 تقاعد ورزید - پس از وصول بزاز و بوم خود حسب الطلب
 جنّت مکانی بحضور شتافته بمنصب هزاری اختصاص گرفت
 اتفاقا اعلیٰ حضرت را نهضت ایران دیار اتفاق نه افتاد
 و گرانی خاطر از جانب سید ماند - بعد از سریر آرائی
 اصلا التفات پادشاهی بحالش مبذول نشد - او بوطن
 شتافته گوشه عزت گزید - در سال پنجم اعلیٰ حضرت نظر
 بر سوابق خدمات او از مجرم نوازی تقصیرش ناکرده انگاشته
 بمنصب چهار هزاری دو هزار سوار و بخطاب شجاعت خانی
 مورد نوازش فرمود - در سال ششم بهمراهی شاهزاده محمد شجاع
 بتسخیر قلعه پریزنده مامور گشت - چون آن مهم بامتداد
 کشید و از فصولیهای مهابت خان سپه سالار ارای عظام مثل
 خان دوران بهادر و سید خانجهان زن ده کار نگشته نمیخواستند
 آن مهم متمشی شود بقرب وصول برشکال حلول مصائب و متاعب
 یقینی شد - و فتح قلعه بعیدالعهد می نمود - همه عمدها رای
 شاهزاده را بمعادرت آوردند - و قرار یافت که درین امر
 مطارحه شود - اما از ترش رویی و بدگوئی مهابت خان هیچکس
 جرأت باقدام نداشت - شجاعیت خان پیشدستی نموده حضور

شاهزاده سپه سالار گفت - که اگر هرزه خواهی گفت
 کشته میشوی - راست اینکه امسال این مهم بانصرام نمی‌رسد
 و از گذرانیدن برسات درین نواح عساکر پادشاهی پی‌سپر فقط
 و غلا می‌گردند - ما این را نوشته می‌دهیم - و اگر شما تا میعان
 انجام کار نوشته دهید ما تا اکل میته هم رفاهت می‌کنیم
 هرچند مهابت خان خواست وجوه اقامت را رجحان دهد
 شاهزاده نثاره کوچ فرمود - بے اختیار مهابت خان بشاهزاده
 گفت - که این فتح بدام حضرت بود - بگفته این سادات شب
 جمعه مفت از دست دادند - اما آنچه از مطارح پادشاه‌نامه
 و ملخص آن ظاهر میشود اینکه سپه سالار در مهم پرینده با آنکه
 سادات غله بمرتبه نموده بود که اصلا در مدت اقامت لشکر
 عسرت در نذمود مگر گاه و هیمه تابیسست گروهی نماند - و موسم
 برشکال بر سر رسید - خود مجوز توقف نشده سلسله جفبان
 کوچ گشت *

و چون پادشاهزاده مامور بود که از مرادید خانخانان تجاوز
 ننماید لهذا بعد شش ماه آخر شوال سال هفتم شاهزاده
 با سپه سالار بپرهان پور رسید - اعلیٰ حضرت از همین جهت
 (که بے تسخیر قلعه شاهزاده را گردانید - و از ناسازی او
 با رفقا مهم پیش رفت نشد) مهابت خان را مخاطب و معاتب
 فرمود - و در سال دهم شجاعت خان بصوبه داری آله آباد

رخصت یافت - چون آن صوبه زور طلب و مفسده انگیز است
 بر منصب او دو هزار سوار دیگر افزوده دو هزار و پانصد سوار
 و اسبه سه اسبه گردید - تا ضبط آن ناحیه کمابذی صورت
 گیرد - و در سال شانزدهم پرگنه ایروج و بهاندیر و غیره محال
 از تغیر عبدالله خان فیروز جنگ (که بصاحب صوبگی آله آباد
 تعیین گشته بود) در قبول او قرار یافت - خان مشارالیه برای
 بند و بسمت آن آله و تنبیه و مالش بندیده جمعیت زیاده
 نگاهداشته در همان ایام در پرگنه ایروج از افراط مدام و ادمان آن
 بیمار گشته در سنه (۱۰۵۲) هزار و پنجاه و دو پیمانه حیاتش
 لبریز گشت - گویند شجاعت خان مرد زبان دان عالی مشرب
 بود - همایه بعلم هم داشت - در نشستن و برخاست و سواری
 تقلید شاهزاده ها می کرد - و در جود و کرم یکتای وقت بود
 و با آنکه اعلیٰ حضرت مراعات خاطر و اعزاز او بسیار
 می فرمود سید استغنا و تبختر را از دست نمیداد - وقت
 تقریب سخن بیباکانه در می آمد - لهذا صاحبقران ثانی
 برغم او پیوسته سید خانجهان را مشمول عنایت داشته
 و این معنی برو گران گذشته همواره شکایت آلود بود
 در رزی اعلیٰ حضرت ازو پرسیدند - که شما و سید خانجهان
 در نهم بکجا منتهی می شوید - عرض کرد که چنانچه

دهوري کهال آگره بدریای جون ملحق میشود - پسرش سید مظفر است - که تا سال سیم شاهجهانی بمنصب هزار و پانصدی هشت صد سوار و خطاب همت خان سر بلند گردید - و پسر درمش سید نجابت بدایه هزاری پانصد سوار رسید *

* سپه دار خان محمد صالح *

برادر زاده و متبناى خواجه بیگ میرزا صفوي است - که در عهد جنّت مکاني بقلعه دارى احمدنگر مي پرداخت و بمنصب پنج هزارى (رسیده) در سال سیزدهم بدار آخرت شتافت - نام برده سال پنجم جلوس آن پادشاه بمنصب در خور و خطاب خنجر خان چهره عزت برافروخت - و بعد فوت خواجه بیگ میرزا بدایه دو هزارى و تفویض قلعه دارى احمدنگر نامور گردید - سال پانزدهم چون مردم دکن مراعات عهد و پیمان از دست داده سر بشورش برداشتند و قلعه مزبور را محاصره نمودند از لازمه خبردارى بکار برده چنانچه باید بتحصین پرداخت - و چون برسیدن فوج پادشاهی همراه سلطان خرم بدکن قوی دل شد برآمده اهل محاصره را برداشت - و دو صد کس را از آنها قتل ساخت - سال نوزدهم چون فوج پادشاهی بکمک ملا محمد لاری سردار عادلخانیه (که با ملک عنبر حبشی نزاع داشت) تعیین شد و پس از جنگ سردار مزبور کشته گردید و شکست بر فوج طرف او افتاد

و بعضی سرداران پادشاهی گرفتار مخالف شدند از چست
و چالاک باحمدنگر رفته باستحکام آن کوشید - و چون پس از
فوت جنت مکانی خانجهان لودی ناظم دکن به بیراه روی
پا گذاشته با نظام الملک دکنی ساخت و بتهانه داران بالاگهات
(که ملک مفتوحه پادشاهی بود) برای وا گذاشت بکسان
نظام الملک نوشتها فرستاد خان مزبور دست رد بر نوشته او
نهاده قلعه را نگذاشت - تا آخر آن عهد بمنصب پنجهرزاری
پنجهرزار سوار و خطاب سپهدار خانی کامیاب گشت - پس
از سریر آرائی فردوس آشیانی چون رایات منصور رونق افزای
ملک دکن شد و سه فوج بسوکردگی سه عمده جهت تاخت
تعلقه نظام الملک و مالش خانجهان لودی (که غبار فساد
برانگیخته پناه بار بسته بود) رخصت پذیرفت او بهمراهی
شایسته خان دستوری یافت - و در جنگی (که اعظم خان
بر هر خانجهان لودی تاخت آورد) مصدر ترددات گردید
سال چهارم قاعه تلتوم^(۲) را (که بر قلعه کوه واقع بود - و درین ایام
خراب است) و قلعه ستونده را محاصره نموده مسخر ساخت
و درین سال بقاعه داری احمدنگر از تغیر جان نثار خان و عطای
خلعت و اسب با زین مطلا مفتخر گشت - سال هفتم بحضور
رسیده از اصل و اضافه بمنصب پنجهرزاری ذات و سوار

از انجمله سه هزار سوار در اسپه سه اسپه کام دل برگرفته
 بصوبه داری احمد آباد از تغیر باقر خان نجم ثانی ناصیه بخت را
 نور آگین گردانید - سال هشتم از انجا معزل شده بخبرداری
 ایلاچپور مرخص شد - سال نهم در ایامی (که پادشاه متوجه سیر
 قلعه دولت آباد بود) آمده با سید خانجهان بارهه بتخریب
 ملک عادلشاهیه تعیین یافت - و درین یساق هم نیکو خدمتیها
 بتقدیم (سانید - و سال دهم در محاصره قلعه دیوگده صاحب
 مورچال بود - چون نقی (که از مورچال او سرکرده بودند)
 بباروت انداشته آتش دادند و برج و دیوار قدری پرید او
 بپامردی شهابت درون رفته مقهوران را ته تیغ آردن - پستور
 بحراست قلعه جذیر مضاف صوبه دکن مامور گردیده سال
 هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری
 جهان گذران را پدرود نمود - و در مقبره خواجه بیگ میرزا
 مضاف احمدنکر دفن یافت - خدا ترس بود - و بمتانت
 عقل و درستی رای موصوف - و بدلیبری و شجاعت متصف
 مردم ایران را بسیار دوست میداشت - نوکران خوب خوب
 فراهم آورده بود - ارلان نداشت - خویش و اقارب او اکثر
 منصب دار بودند *

• سعید خان بهادر ظفر جنگ •

چغتایست - پسر احمد بیگ خان کابلی - به نسبت جدش

امیر غیاث الدین قر خان (که از امرای صاحبقران امیر تیمور بود) و دیگر نیاگانش (که درین سلسله علیه بامارت رسیده اند) خانه زاد ده کرسی سمت - از زمان جنت مکانی داخل تعیناتیان کابل بود - در فرط شجاعت و دلادری و حسن تدبیر و به اندیشی یکتائی داشت - بیادری طالع و شگرفی اقبال در زمان فرمان روائی فردوس آشیانی بدون (سیدن حضور باضافهای متوالیه بمنصب عمده و صوبه داری دارالملک کابل اختصاص گرفت - و چون سلاطین و ارباب دول ملهم می باشند او را از آغاز جلوس تا سال دوم بے تقدیم خدمت غایبانه بتکرار اضافها از منصب دو هزار و بیست و پنج هزار سوار هر بلند گردانیدند - در سال سیوم شهر ذی الحجه آخر سنه (۱۰۳۹) هزار و سی و نهم (که کمال الدین درهله از فتور دانش بنوشته خانجهان لودی دست فساد برکشاد - و اکثر قبائل افغانه را از کنار آب اٹک تا نواحی کابل با خود متفق ساخته نضمت گرد شورش در حوالی پشاور بر انگیخت) سعید خان در تهنه کوهات آگاهی یافته همان روز خود را بپشاور رسانید - و چون فوج آنقدر نبود (که بحراست شهر گذاشته خود به نبرد پردازد) ناچار درون حصار خام (که بمرور ایام شکست و ریخت راه یافته) مورچالها قسمت نموده باستحکام هر ضاع پرداخت - آن جمارت پیشگان (که چون مور و ملخ

بر جوشیده بودند) اطراف شهر را فرو گرفته هر سو (که
بجلاوت کوشی هجوم می آوردند) نگاهبانان آن ضلع مورچالها
با تفنگچیان استوار ساخته از حصار برومی آمدند - و بآب تیغ
شعله حیات ستاره سوختگان فرو نشانده بغیروزی برمی گردیدند *

(روزی آنها باتفاق بجای سپهر تختها پیشرو گرفته رو بحصار
نهادند - سعید خان با دلیران رزم جو نظر بر کثرت و انبوهی
آن ادبار پژوهان نیفکنده جاوریز تاخمت - و نایره مختال
مشتعل ساخته بسیاری از مقاهیر را آتش افروز جهنم گردانید
فتنه گرایان پای ثبات از دست داده خاک فرار بر فرق (روزگار
خود بیختند - پس ازان بتعاقب پرداخته تا پنج شش کروه
هرکرا یافت از تیغ بیدریغ از هم گذرانید - و در جایزه این کارنامه
بمنصب چهار هزارى سر برافراخت - و در سال چهارم چون
قطان صوبه کابل (که حنفی مذهب اند) از سلوک لشکر خان
صوبه دار آنجا بسبب مخالفت عقیده راضی نبودند سعید
خان در برکندن بیخ فساد افغانه طرفه مجرای نمایان بنمود
آردده از تهانه دارى هر در بغش بصاحب صوبگى آن ولایت
و اضافه سواران بلند مرتبه گردید - و چون بعد از جلوس دولت
ملازمت در نیافته بود در سال هفتم به تقبیل آستان خلافت
جبهه سعادت برافروخته رخصت معارفت یافت - و بلطائف

قدابیر عبد القادر پسر احد داد را (که مایه فساد الوس افاغنه
راه کابل بود) از اعمال نکوهیده نادم ساخته سرگرم زندگی
پادشاهی نمود - و در سال هشتم همراهش گرفته دولت زمین بوس
دریافت - از پیشگاه سلطنت مشمول عاطفت گشته بمنصب
پنج‌هزاری چهار هزار سوار تارک افتخار برافراخت - و با
عبدالقادر مذکور (که بمنصب هزاره سرافراز شد) دستوری
کابل یافت *

(۲)
و در سال یازدهم الوسات نغر کریم‌داد کور درشانی را
(که در حدود لوهانی می‌گذرانید) طلب داشته سر بشورش
برداشتند - و پرگنات بنگش را بتصرف آوردند - سعید خان
فوج جرار باستیصال آنها تعیین نمود - بسیاری از کوه نشینان
مغلوب رعب گشته باولیای دولت پیوستند - کریم‌داد هرچند
بشعاب دشوار گذار در خزید بهادران دست از دنبالش برنداشته
چون بالای فگهانی رسیده آتش کارزار بر افروختند - جمعی
(که بآنها پناه برده بود) بهتوه آمده ناگزیر از را با اهل و عیال
دستگیر ساخته حواله نمودند - بیاسا رسید - و عالم از فتنه او
وارست - و در همین سال سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل
و هفت هجری علی مردان خان حاکم قندهار از اطاعت
شاه ایران سر برتافته روی امید بآستان اعلی حضرت آورد

سعید خان بروفق فرمان پادشاهی روانه آنصوب گشت - چون
 بظاهر قلعه قندهار پیوست آگهی یافت که سیاهش ^(۲) قلع آقاسی
 با قریب هفت هزار سوار قزلباش یک گروهی قندهار رسیده
 مقابله طلب است - سعید خان ^(۳) میرزا شیخ پسر کلان خود را
 با علی مردان خان بحفاظت حصار گذاشته خود با هشت هزار
 سوار عرصه نبرد آراست - و بتعصب یکدیگر جنگ سخت
 برگرفت - و داد دلیری و دلادری از طرفین دادند - آخر کار
 تزلزل در بنای ثبات قزلباش راه یافته طریق فرار سرکردند
 و تا بنگاه خود عنان بکران هزیمت را دو تا نساختند - در
 جلدوی این فتح نمایان سعید خان بمنصب شش هزار
 شش هزار سوار و خطاب بهادر ظفر جنگ سرمایه اعتبار
 اندوخت - و میرزا شیخ بخطاب خانه زان خان سرافراز گردید
 چون ولایت قندهار بقلیع خان تعلق گرفته بود سعید خان
 تا رسیدن خان مذکور به بزدوبست ^(۴) آن ممالک پرداخت - و سال
 دوازدهم بحضور رسیده بشمول نوازش بیکران محسود اقران
 گشت - و درین سال ساحت کابل مطرح الویه پادشاهی گردید
 از انجا (که از بے پروائی جنت مکانی خلایع بامور ملکی
 راه یافته کارها از نسق افتاده بود) برخه از اریماقات هزارجات

(۲) نسخه [ا ب] ساوش - و نسخه [ج] میادوش (۳) نسخه [ب]

محمد شیخ (۴) نسخه [ب] ممالک .

ثغور کابل سر از اطاعت ناظم پیچیده بیلنگتوش اوزبک (که بتاخت و تاراج دران نواهی نقش خود را درسمت نشانده بود) ایلی می نمودند - سعید خان بتنبیه و تادیب آن کوتاه اندیشان مامور شد - خان مذکور بمجرد وصول بدان سر زمین توکنازی آغاز کرده تمام آن آلکا را پی سپر عساکر ساخت و هرکه از آنها بزینهار درآمد مامون و مصون گردید - و در سال چهاردهم نظم کابل بعالی مردان خان تفویض یافت - و او از تغیر خان مذکور بصوبه داری پنجاب و خانه زاد خان پسرش بفوجداری^(۲) دامن کوه کانگره سر برافراخت - و بهمراهی شاهزاده محمد مراد بخش بمالش جکتا زمیندار مؤمعین شد اگرچه در تردد و محنت خود را معاف نداشت اما در انفتاح قلعه مؤچنانچه از دیگران چستتی و چالاکی بعمل آمد ازو بقدری درنگ واقع شد - پس از انجام این یساق بصوبه داری ملتان رخصت یافت - و در سال شانزدهم مجددا بصوبه داری لاهور معزز گردید - و در سال هفدهم بحکومت قندهار دستوری یافته نظم صوبه پنجاب پسرش خانه زاد خان مفوض گردید - و در سال بیستم لطف الله پسر دوم را به نیابت خود در قندهار گذاشته شرف اندوز ملازمت گشت - و باز بایالت ملتان تعیین گردید - و در همین سال بمنصب والای

(۲) نسخه [چ] بفوجداری کوه کانگره *

هفت هزاری ذات پایه اعتلا برافراخت - و با پسران بهمراهی شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر متوجه بلخ گشت - و در جنگ هفت روزه بلخ که مشهور است انتظام میسر به بعد (۲) ار مقرر بود - در نواحی آقچه بخشی خود را با جمعی فرستاد - که این طرف جوی آب (که سر راه مخالفان است) (۳) ثبات قدم ورزیده نگذارند که احدی ازان بگذرد - معدودی از اوزبکان آن طرف آب نمایان گشته بشوخی پا پیش گذاشتند جوانان رزم طلب سر رشته تدبیر از دست هشته بے باکانه از آب گذشتند - و بتدرک تازی درآمدند - قدری راه سر شده بود که فوج گران اوزبک از کمینگاه برآمده هاله دار گرد گرفتند ناموس پرستان مردانه جان در باختند - خانه زاد خان و لطف الله خان بحکم پدر چست و چالاک خود را رسانیده تیغهای خون آشام بقصد انتقام بر سر راه اعدا علم ساختند - درین اثنا فوج کلان دیگر از مخازیل (که از مقابل بهادر خان رهله عنان گردانیده بود) دوچار شده بجنگ در پیوست سعید خان بامصف ضعف بیماری چون شیر زیان بر قلب آن آتش سوزان زد - در عین گرمی کارزار (که جنگ از هردو سو ترازو شد) پای اسپ سعید خان بگونه در شد و از روی زین بزمین آمد - و پیاده سرگرم زد و خورد گردید

و سپاه طرفین باهم درآمیخته دود از نهاد یکدیگر برانگیختند
 خانه زان خان و لطف الله خان داد پردای و دلاری داده
 گلهای زخم از شاخسار شمشیر بر سر زده بروضة رضوان
 شتافتند - و خان شاهامت نشان منشور مردی و مردانگی را
 بطغرای جراحتهای نمایان رسانیده هنوز داعیه سرفشانی
 و سرستانی داشت که پادشاهزاده صولت افزای عرصه نبرد گشته
 آن گروه انبوه را از هم پاشان و پریشان ساخته سعید خان را
 از چنگ اجل رهائی بخشید - و بحکم معالی روانه حضور شده
 در سال بیست و یکم باستلام عتبه خلافت شرف اندوز گردید
 اعلی حضرت بمراحم پادشاهانه و عواطف ملکانه تسلیه نموده
 بتفویض صاحب صوبگی بهار سرافراز فرمود - و یک لک روپیه
 (که از سرکار والا بر ذمه هر دو پسرش مطالبه بود) معاف شد
 و در سال بیست و چهارم از بهار بحضور رسیده بایالت صوبه
 کابل دستوری یافت - و در سال بیست و پنجم دوم ماه صفر
 سنه (۱۰۶۲) هزار و شصت و دوم هجری ازین جهان گذران
 درگذشت - چون بتدریجات گزیده و خدمات نمایان و حسن
 بندگی و فدویت بیایه والای امارت (که منتهای مراتب
 نوئیان بلند مقدار این سلطنت است) مرقی گشته بود
 پادشاه قدر شناس تاسف فرموده آمرزش او از جناب ایزدی
 مسألت نمود *

سعید خان سردار سپاهی وضع درست نقش بود - و اطوار مضبوط داشت - تا زیست در دولت و اعتبارش خال نه افتاد و صاحب عشیره و قبیله بود - گویند بیست و دو پسر داشت دو پسر کلانش (که رشید ترین و بهترین پسرانش بودند) در جنگ بالغ بکار آمدند - چنانچه گذشت - و پس از ارتحال او عبدالله پسرش از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و فتح الله بمنصب هزار و نصرت الله و دیگران نیز فراخور حال باضافه منصب سرافرازی یافتند *

* سردار خان شاهجهانی *

در ایام شاهزادگی در سالک ملازمان شاهی انتظام داشت هنگامی (که زمانه میان پادشاه و پادشاهزاده طرح ناسازی انداخت) او از وفا سرشتی و حقیقت ورزی اعتصام بحبل متین ملازمت شاهزاده استوار داشته بهیچ وجه جدائی نگزید و چون شاهزاده از بنگاله برتو معاودت بنواح برهانپور افکند راجه گوپال سنگه کور را (که در اوان غیبت شاهی مماسعی جمیله در نگهداشت قلعه نامور آسیر بتقدیم رسانیده بود) نزد خود طامب داشته سردار خان را بحفاظت آن حصن حصین رخصت فرمود - و پس از سریر آرائی بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و نوازش علم و نقاره و انعام سی هزار روپیه چهره بخت برافروخت - و چون استیصال جبهه سنگه بخدیله

و تسخير ملكش به عبي دولت قاهره اتفاق افتاد و در مبادی سال نهم در اثنای عزیمت دكن ظاهر اوندچھے (كه حاكم نشين آن دیار است) مضرب خيام ظفر ارتسام اعلیٰ حضرت گردید سردار خان بحر است قلعه دهامونی (كه ساخته پدر ججهار سنگه است) دستوری یافت - و آن پرگنه بجاگوش تذكواه یافته بندوبست آن نواح بار متعلق گردید - و در سال چهاردهم بضبط هر دو بنگش متعین گشت - و در سال هفدهم بنظم صوبه مالوه سر برافراخته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار سر عزت برافراخت - و پستر بتیولداري چوراكده مامور شد - چون بضبط آن لك چنانچه بایست نتوانست پرداخت زود بعزل رسید - و در سال بیست و ششم بصوبه داري تنه مرخص گردید - و در اثنای راه مطابق سنه (۱۰۹۳) یك هزار و شصت و سیوم هجری بمط حیات در نورید *

• سراوار خان •

بهر لشكر خان ابوالحسن است - كه احوالش درین نامه اندراج یافته - نامبرده سال اول جلوس فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزاري پانصد سوار كام دل اندوخت و چون پدرش بنظم كابل مامور شده بود همراه او دستوري یافته با فوج بطریق منقلا پیشتر شتافت - و پس از فرو نشستن فتنه نذر محمد خان والی بلخ از صوبه

مذكور بفزونى پانصدي صد سوار و سال سيوم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزارى هفتصد سوار چهره عزت برافروخت - پس
 ازان در دكن بحضور آمده سال چهارم بكموك اعظم خان
 (كه درخواست نموده بود) تعيين گرديد - و از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصدي هزار سوار سر بلندي يافت
 و سال پنجم به پدر خود (كه صوبه دار دهلي شده بود) مرخص
 گشت - سال ششم باضافه هزار سوار و عطاي علم و نقاره
 و فوجدارى لكهي جنگل از تغير جاننثار خان بلذد آرازه گرديد
سال هشتم از تعلقه مزبور معزول شده سال نهم هنگامى (كه
 دكن مورد رايات سلطاني بود) با خاندوران بتخریب تعلقه
 عادل خان شتافت - و در محاصره و تسخير قلعه اوسا مساعى
 جميله بكار برده در جلدوى آن سال دهم باضافه پانصد
 سوار تحصيل كاهراني نمود - سال سيزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزارى در هزار و پانصد سوار در همگنان تفوق
 جست - سال پانزدهم در ركاب سلطان ادرنگ زيب بهادر
 از دكن بحضور رفته بدولت ملازمت پيوست - و همراه سلطان
 داراشكوه (كه بعزيمت نبرد والى ايران برفتن جانب قندهار
 مامور شده بود) گام جلالت بدانصوب بر نهاد - سال هفدهم
 بتفويض قلعه دارى جنير از انتقال سپهدار خان امتياز
 پذيرفت - و غالبا فوجدار سلطان پور و نذر بار هم شده

که سال بیست و دوم ازو تغیر گردیده - و چون مدتها بیمار ماند منصبش بر طرف شد - سال بیست و نهم بعد حصول صحت به پیشگاه سلطنت آمده به ثلاثیم بساط خلافت پرداخت - و بعطای منصب سه هزار و دویست سوار و تقرر فوجداری سرکار ترهت و تیولدارای اکثره از محالات آن از تغیر عبدالرسول ولد عبدالله خان بهادر سر رشته افتخار بدست آورد - پس از وصول بدانجا مطابق سنه (۱۰۶۵) هزار و شصت و پنجم هجری رخت سفر بدار بقا برد - شفقت الله پور او تا آخر عهد فردوس آشیانی بمنصب پانصدی مد و پنجاه سوار رسید - و سال بیست و هشتم بقلعه دارای تربنگ مضاف^(۲) دکن سرفراز گردید - و سال سی و یکم بتفویض داروغگی بنگش سر بلندی اندوخت - پس ازان (که امور جهانبانی بخداد مکان تعلق گرفت) نامبرده سال اول از اصل و اضافه بمنصب هزار و دو صد و پنجاه سوار و خطاب پدر چهره مباحات برافروخت و سال شانزدهم چون شجاعت خان رعد انداز خان جهت سرزنش افغانه نواح کتل خیبر بدان جانب رخصت یافت او بنیابت توپخانه مامور گردید - و سال هفدهم بهمراهی سلطان محمد اکبر (که برفتن کابل از راه کوهات تعیین گشته بود) دامن همت بر کمر زد - و سال بیست و یکم بفوجداری قنوج سرافرازی یافته

بدان سو شتافت - پستر چندے معائب شده سال بیست
 و هشتم بمعافی تقصیر و تفویض میرتوزکی دوم اعزاز پذیرفت
 سال بیست و نهم رخت بدار البقا کشید - رحمت الله پسر او
 بخلعت ماتمی مشرف گردید *

* علامی سعدالله خان *

(۲)

از شیخ زادهای قصبه جهنوت مضاف صوبه لاهور است
 و اصلش از بنی تمیم قریش - صاحب ذهن رسا و فکر صایب بود
 در کثرت معلومات و بسطت مقدمات نظیر نداشت - در اوائل
 حال بتحصیل علوم عقلیه و نقلیه پرداخته بحفظ قرآن مجید
 و حسن تقریر و لطف تحریر متعلی شد - چون احوالش بعرض
 فردوس آشیانی رسید از انجا (که پادشاه قابل دروست و جویای
 آدم بکار بود) سال چهاردهم بموسوی خان صدر فرمود - که برای
 ملازمت بیارد - پس از باریابی امتعداد کاردانی و کارگذاری
 از نامیده حالش دریافته در زمره بزدگان انسلاک بخشید
 و بعطای خلعت و اسپ و تفویض تعلقه عرض مکرر (که جز
 بمعتمدان نهزد) سر بلند ساخت - سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب هزاره دریست سوار و خطاب سعدالله خان و داروغگی
 دولتخانه خاص (که دولت خواهان صادق العقیدت بدان
 سزاداند) اختصاص گرفت *

(۲) در [بعضی نسخه] جهنوت (۳) نسخه [ج] صادق الاعتقاد *

باید دانست که دولتخانه خاص عبارت از مکانی است
 که مابین مشکوی پادشاهی و دیوان خاص و عام تعمیر یابد^(۲)
 و از بازعام برخاسته دران مکان برای انفصال برخی مقدمات
 (که جز مقربان بران اطلاع نیابند) جلوس میشود - و این منزل
 چون باهمام متصل واقع شود^(۳) از عهد عرش آشیانی بغسلخانه
 شهرت یافته - اعلی حضرت بدولتخانه خاص موسوم گردانید
 سال شانزدهم باضافه پانصدی صد سوار و مرحمت فیل مفتخر
 گشت - و سال هفدهم از داروغگی دولتخانه خاص معزول شده
 از اصل و اضافه بمنصب در هزاری پانصد سوار و عطای
 خلعت خانسانانی (که پس ازان پایه وزارت است) سرعزت
 برافراخت - و سال هیزدهم در جشن صحت بیگم صاحب^(۴) (که
 بنا بر رسیدن آفت شعله شمع ببدن چندت تکلیف کشید)
 بعزایت خلعت و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی
 ششصد سوار و عطای علم و پسترباضافه پانصدی و پس ازان
 بافزونی پانصدی دریست سوار رایت امتیاز برافراشت - و بعد
 چندت چون اسلام خان از انتقال خاندوران بحکومت صوبجات
 دکن نامزد گردید او بعزایت خلعت و تقرر خدمت دیوانی
 خالصه و تسوید مضامینی مباشر و تبلیغ آن بدبیران و ترقیم

(۲) در [بعضی نسخه] تعمیر یافته (۳) در [بعضی نسخه] واقع شده (۴)

معرفت خود در تحت رساله شاهزاده دارا شکوه (که بر پشت
 قرامین بخط خود می نویسند) از تغیر اسلام خان و از اصل
 و اضافه بمنصب چهار هزاره سوار و عطای قلمدان
 مرصع ناصیه بخت را نور آگین ساخت - و بفاصله قلیل بدرجه
 والای وزارت کل ترفع یافته بعطای خلعت و جمدهر مرصع
 با بهوایکباره و از اصل و اضافه بمنصب پنج هزاره سوار و پانصد
 سوار پایه ترقی را از حد گذرانید - سال نوزدهم باضافه پانصد
 سوار و مرحمت نقاره طبل کامرانی برنواخت - و پس ازان
 باضافه هزاره و عنایت فیل با یراق نقره و ماده فیل در اقران
 تفوق جست *

و چون پادشاهزاده مراد بخش (که بتسخیر بلخ و بدخشان
 تعیین شده بود) بمکابل رسیده بانتظار برطرف شدن برف
 از راه طول (که ممر فوج مقرر گردیده بود) و هم بسبب آنکه نظر
 بامتداد یساق و بعد آن سرزمین حکم پادشاه صادر شده بود [که
 سه ماهه بمنصبداران نقدی و احدیان و تیراندازان و برق اندازان
 سوار و تفنگچیان پیاده و دیگر شاگرد پیشه و بجایداران (که
 داغ آنها موافق حاصل قبول مقرر است) چهارم حصه وصول
 جایگیر آنها (که آن هم سه ماهه میشوند) برسم مساعدت از خزانه
 بدهد تا تصدیع خرج نکشند - و بعضی وجه مذکور در لاهور
 نیافته بودند] توقف داشت و علاوه آن طفل مزاجی پادشاهزاده

و تاثیر گفتار خوشامد گویان (که آخر بعد فتح بلخ صریح
 گل کرد) لهذا در همین سال هنگامی (که خود اعلیٰ حضرت
 از لاهور متوجه کابل گشته بداغ صفا رسیده بود) او را بگذارش
 بعضی مقدمات به پادشاهزاده و دادن وجه مذکور بکسانیکه
 نرسیده باشد و روانه ساختن افواج بجانب منزل مقصود پیش
 از وصول رایات پادشاهی به بلد کابل دستوری داد - او در
 در روز بکابل رسیده فرادان کردن بکار برده در فرصت پنجروز
 (که از رسیدنش بدان بلدة تا وصول موکب خسروانی فاصله
 بود) همه کارها را برآه کرد - و شاهزاده را با افواج روانه به سمت
 معامون نموده در فزای بلدة بملازمت پیوست *

باید دانست که در عهد شاهجهان پادشاه قرار یافته بود
 هرکه در صوبه تعیناتی خود جاگیر داشته باشد تابینان خود
 بقدر سیوم حصه بداغ رساند - مثلا سه هزار و سی هزار سوار
 هزار سوار داغ کند - و اگر بصوبه دیگر از هذرستان بکار
 تعین شود موافق چهارم حصه - و در حین یساق بلخ و بدخشان
 بغابر بعد مسافت مقرر شده - که پنجم حصه داغ نمایند - سال
 بیستم از اصل و اضافه بمنصب شش هزار و چهار هزار سوار
 فرق عزت با آسمان رسانید - و از اینجا (که بعد فتح بلخ پادشاهزاده
 مزبور دل نهاد آن نواحی نشده به پدر برنگاشت که دیگر بدان
 حدود تعین شود) اعلیٰ حضرت او را (که با وجود رازدانی

و کثرت کارها جدائی او (صورتی نداشت) بدانصوب روانه ساخت
 که بشاهزاده پیغام نماید - اگر معلوم شود که از استعفای
 آن صوبه نادم نگردیده ملاقات نکند - و دیگران را نیز منع نماید
 او از راه خنجان با آنکه دشوار گذار است بنابر قرب مسافت^(۲)
 در پانزده روز ببلخ رسید *

و چون شاهزاده را مصر استعفا دانست خود بانجاح امور
 از کلبی و جزوی موافق ارشاد پادشاه پرداخته در عرصه چهار روز
 بعد طی پست و بازو بسیار از بلخ بکابل رسید - از آنجا
 (که کارهای آنجا موافق مزاج سلطانی سرانجام داده بند و بست
 صوبه از قرار واقع نموده بود) از اصل و اضافه بمنصب شش هزار
 پنجهزار سوار درجه اعتلا پیمود - و پستر بافزونی هزار
 سوار ذات و تابینانش مساوی گردید - و باندک فاصله در جشن
 وزن قمری از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار و هفت هزار سوار
 و عطای اسپ عربی با زین طلا باعلی مراتب نوکری تصاعد
 نمود - سال بیست و یکم در جشن جلوس (که در اماکن
 نو تیار دارالخلافه شاهجهان آباد بعمل آمد) او بعزایت خلعت
 با نادری و تقرر یک هزار سوار از تابینان او دو اسپه سه اسپه
 چهره عزت بر افروخت - سال بیست و دوم (که پادشاه
 متوجه شکار بصوب سفیدون سه کوهی جهجر گردید - و هنگام

معاودت ازانجا نوشتجات خواص خان قلعه دار قندهار و پردل خان قلعه دار بهست متضمن اخبار عزیمت شاه عباس پسر شاه صفی بجانب قندهار (سید) او (که بذابر سرانجام کارهای دیوانی در دار الخلافه مانده بود) حسب الطلب بحضور آمد - و دو هزار سوار دیگر از تابیدان او دو اسپه سه اسپه قرار یافته همراه شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر بجانب قندهار دستوری یافت - و پس از رسیدن آنجا از لوازم محاصره و تعیین مورچالها و دواندن نقبها و تیرری کوچه سلامت دمی نیاسود و دقیقه فرونگذاشت *

ازانجا (که فتح قلعه مزبور مقدر نبود - و ایام سرما قریب رسید) حسب الحکم پادشاه همراه شاهزاده مذکور معاودت نمود - سال بیست و سیوم دو هزار سوار دیگر از تابیدانش دو اسپه سه اسپه مقرر شده از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار و هفت هزار سوار ازانجمله پنجهزار سوار دو اسپه سه اسپه باذن مرتبه گردید - و پستتر باانعام یک کردر دام (که مجموعه تنخواه دوازه کردر دام باشد) اختصاص پذیرفت سال بیست و پنجم هنگامی (که پادشاه از لاهور عزیمت کشمیر نمود) او را در وزیر آباد بذابر دریافت احوال صوبه پنجاب (که ابتدا بسبب کمی باران و اواخر بافراط آن مزروعات ضایع شده بود) گذاشت - او بعد چندی آمده مالحق شد - و در

همین سال با فوج کثیر و سامان بسیار نوبت دوم همراه پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بتسخیر قندهار تعیین یافت - پادشاهزاده از ملتان براه راست (که عبارت از گذار دریای سنده و ججه و چتالی و فوشنج و قندهار باشد (۲) (۳) و بحساب جریب یک صد و شصت کرده می شود) متوجه گردید - و از راه کابل و غزنین (که ازین راه از لاهور تا قندهار دو صد و هفتاد و پنج کرده می شود) روانه شد - و پس از وصول دران سرحد در گرد گرفتن قلعه و روانیدن نقبها انواع سعی و تردد بظهور آورد - چون تسخیر آن مکان صورت فیست سال بیست و ششم حسب الحکم بحضور برگردیده دولت بار اندرخت *

سال بیست و هشتم چون بمسامع خسروی رسید [که رانا راجسنگه پسر رانا جگت سنگه (با آنکه قرار داد از وقت حاصل کردن رانا کرن جدش ملازمت جنت مکانی را باستصواب اعلیٰ حضرت این بود که هیچ یک از اولادش نیز بترمیم قلعه چتور نپردازد) به تیاری بعضی دروازا و یکان برج پرداخته] بظبران خود عزیمت زیارت درگاه خواجه معین الدین چشتی (رحمه الله علیه) نموده متوجه اجمیر شده او را با فوج

(۲) نسخه [ب] جینالی - و در [بعضی جا] چتالی یا جتالی باشد

(۳) نسخه [ج] فوشنج *

شایسته بتخریب قلعه چتور روانه فرمود - و درانجا رسیده
بتخریب زراعات تعلقه رانا و برابر ساختن برج و دیوار قدیم
و جدید چتور پرداخته بحضور مراجعت نمود - سال سیم
بنابر عارضه (که از تذازل دای توانج برو طاری شده بود
و تا اشتداد نداشت بضابطه معهود بدربار می آمد - و بکارهای
متعلقه می پرداخت) آخر بسبب غلبه ناتوانی خانه نشین
گردید - پادشاه بعیادت او رفته بر مراسم قدردانی افزود - و او
بیست و دوم جمادی الثانی سنه (۱۰۶۶) هزار و شصت
و شش هجری بگلشن بقا خرامید - پادشاه باستماع این واقعه
چشم را اشکبار کرد - و لطف الله پسر کلانش در سن یازده سالگی
بخلعت و منصب هفت صدی در صد سوار امتیاز پذیرفت
و باقی پسران و وابسته های او بیومیه و یار محمد همشیره زاده او
بمنصب سه صدی شصت سوار و جمعی کثیر از نوکرانش
بمناصب مناسب سرفرازی یافتند - از انجمله عبدالذبی نوکر
صاحب مدار جاگیر او بمنصب هزار و چهار صد سوار سرافتخار
بر افراخت - که در عهد خلد مکان فوجدار متعمر شده نقش
عملداری از قرار واقع کرد - و در یکی از جنگها بزخم تفذک
درگذشت - مسجد متعمر بنا نهاده اوست *

سعد الله خان با حلیه علم بحسن خالق و تواضع اتصاف
داشت - و در انفصال معاملات متعلقه براستی و دیانت

مي کوشيد - و در اخذ وجوه سرکار پادشاهي روا دار نبود
که بر عمال و رعایا حيف و مياء رود - هذدوستان در وقت
وزارت او رونق گرفت - با آنکه مثل داراشکوه حريفش بود
اما شکايت او پيش نرفت - از ابتدای ملازمت همواره در ترقی
گذرانيد - و القاب او علامی فهمي جملة الملک مقرر گشت
و بمذتهای مراتب فايز شده برحمت حق پیوست - و نام نیکو
یادگار گذاشت - از اولادش هر که نام آدر شده احوالش جداگانه
نوکریز کاک اخبار سنج گشته *

* نکته * دیانت امری ست محمود - و پاس نمک
شیوه ایست مستحسن - اما در معاملات آقا (که با غربا افتد)
پاس اینها داشتن اهم دولتخواهي ست - چه اگر درینصورت
بکل نقصان^(۲) رسد نسبت بار جزئی خواهد بود - و بجز نظر^(۳)
بحال او کای نقصان جز مثمر نقصان کل است - فتامل *

* سید منصور خان باره *

پسر کلان سید خانجهان شاهجهانی ست - جوان صاحب
مذنب و جاگیر بود - چون پدرش در سال نوزدهم در سفر
وایسین رخت زندگی بر بهمت مقارن فوت او بظهور باعث
بتخیلات باطله و توهمات لطایله سر بصحرا زده آواره دشت فرار
گردید - اعلی حضرت یادگار بیگ داروغه گرز برداران را با جمعی

(۲) نسخه [ج] رود (۳) در [بعضی نسخه] و جز نظر بحال او کل و نقصان •

ازان گروه بغلبه ظن (که لامحاله بجانب وطن رفته باشد)
 بر اثرش سوهند رویه روانه فرمود - که بسرعت هرچه تمامتر
 شتافته هرجا آن خرد تپاه را بیابد مقید ساخته بحضور بیارد
 و پس ازان ظاهر شد که بسوی اکهی جنگل گریخته بدست
 کردی آنجا گرفتار آمد - شفیع الله برلاس میرو توزک
 یا جمعی از یسارلان بآوردن او تعیین شد - چون کردی مذکور
 از نسبت بغوت خانجهان (که رکن رکن سلطنت بود) بران
 بے هنجار آشفته کار در نگهبانی چنانچه باید تذک نگرفته بود
 پیش از رسیدن شفیع الله فرار نمود - مشارالیه بآنجا رفته
 کردی مذکور را بجهت غفلت (که ازو بروی کار آمد) بغضب
 پادشاهی (که نمونه قهر الهی است) تهدید نمود - او بعم
 خود کردی پرگنه تهاره^(۲) بسرعت سریع نوشت - که اگر آن
 بے سرو پا بدان جانب سر کشیده باشد مراسم جد و جهد
 بکار برده بدست آورد - والا عرض و جان او در مقام تلف است
 او بعد از تک و دو بسیار بوسیله پی شناسان دریامت - که
 آن بیواهی رو از نواحی تهاره بجانب سرهند شتافته - خود هم
 باستعجال از پی روان شد - و با یادگار بیک (که تا سرهند سراغ
 نیافته احتیاطا برای تفحص آن نکوهیده سگال متوقف بود)
 ورخورده باتفاق ابواب جستجو برکشادند - و پس از پرس

و جوی بهیار بآن بے شعور (که با دو رفیق با محنتی بسیار
 حوالی سرهند رسید - و اسپان را بصحرا باز گذاشته زینها را
 در چاه انداخت - و خود بزی فقر در باغ حافظ رخنه
 بگوشه در خزید) نشان بردند - یادگار بیگ او را گرفته مقید
 و مسلسل بدرگاه پادشاهی آورد - بتادیب خانۀ زندان برفشاندهند
 سال بیستم بدرخواست شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
 هنگاه (که بیساق باخ میرفت) اگرچه از حبس نجات یافت
 اما بشاهزاده سپردند - که در سلک ملازمان خود متسلک ساخته
 ببلخ ببرد - بعد ازان پالغز او بصفح مقرون گشته بدعائی
 منصب اختصاص گرفت - چون طینت او بآب و خاک عصیان
 سرشته بودند بکرات مصدر تقصیرات (که هریکے مستوجب
 نکال و عقوبت بود) می گشت - و از پیشگاه خلافت نظر
 بر خدمات پدرش اغماض و اعراض مبذول میشد *

دران وقت (که شاهزاده مراد بخش بنظم صوبه گجرات
 دستوری یافت) او را همراه کردند - که ازانجا بمکه معظمه رفته
 استغفای گناهان خود نماید - شاید که از میامن آن از کردار
 ناپسندیده و اطوار نکوهیده برآید - در سال سیم ازان سفر
 معاودت نموده چون آثار ضرامت و ندامت از ناصیه هالش
 پیدا بود بر طبق التماس شاهزاده مذکور بمنصب هزاري
 چهار صد سوار برنواخته داخل تعیناتیان گجرات گردید - و پس

ازان بهمراهی شاهزاده مسطور در جنگ مهاراجه جسونت سنگه
و (وز صف آرائی دارا شکوه مورد تردد گشته باضافه بمنصب
و خطاب خانجی ترقی نمود - و چون شاهزاده کوتاه اندیش
بدست عالمگیر پادشاه دستگیر گردید خان مشارالیه بمنصب
سه هزاری هزار و پانصد سوار سرمایه افتخار اندوخت
و بهمراهی خلیل الله خان (که در تعاقب دارا شکوه برسم منقلا
تعیین شده بود) (خصت یافت - سرانجام حال او بکجا انجامید
و چه وقت پیمانه حیاتش لبریز شد ظاهر نگشت *

* مغان سنگه *

(۲)

و بیرمدیو هر دو پسران سورجمل سیودییه در همین پور رانا
امرسنگه - اولین از قدیمان این دولت است - تا سال دهم جلوس
فردوس آشیانی بهایه هشتصدی سه صد سوار رسیده سال
هفدهم بمنصب هزاری چهار صد سوار نوازش یافت - سال
هیزدهم باضافه صد سوار کاهرانی اندوخت - سال نوزدهم
همراه شاهزاده مراد بخش بتسخیر باخ و بدخشان مامور
گردید - سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب هزار
و پانصدی هفتصد سوار شادکام گشته در رکاب شاهزاده محمد
ادرنگ زیب بهادر بصوب تندهار شتافت - سال بیست و پنجم
از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری هشتصد سوار اختصاص

پذیرفته نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور بسمت قلعه مزبور
 دستوری یافت - سال بیست و ششم نوبت سیوم همراه شاهزاده
 دارا شکوه بمهم مرقوم نامزد شد - سال بیست و نهم چون
 طوی مهاراجه جسونت سنگه با برادرزاده او قرار یافته بود
 بمتهرا رخصت پذیرفت - سال سیم همراه معظم خان نزد شاهزاده
 اوزنگ زیب بهادر بصوب دکن گام سعی فراخ زد - و در جنگ
 عادل خانیه قردن نمایان بظهور آورد - پس ازان بحضور رفته
 همراه مهاراجه جسونت سنگه بمالوه رسید - و روز جنگ
 شاهزاده مرقوم با راجپوتیه مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت
 و هشت هجری بکار آمد - پسرش فتح سنگه نام در ذیل
 منصبداران بود - دومین نوکرش رانا گذاشته سال بیست
 و یکم ببارگاه سلطنت آمد - و بمنصب هشتصدی چهار صد سوار
 لوای بختمزدی افراشت - سال بیست و دوم از اصل و اضافه
 بمنصب هزارای پانصد سوار اعتبار اندوخته همراه شاهزاده
 محمد اوزنگ زیب بهادر بصوب قندهار گام فدریت بر نهان
 سال بیست و سیوم باضافه پانصدی و سال بیست و پنجم باضافه
 دو صد سوار کام دل برگرفته نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور
 بمهم مسطور قدم جلالت برکشاد - سال بیست و ششم از اصل
 و اضافه بمنصب دو هزارای هشتصد سوار و سال بیست و هفتم
 باضافه دو صد سوار چهره عزت را آرایش داد - سال بیست

و هشتم باضافه پانصدی ذات و عذایت جواهر بقیامت ده هزار و پیه درجه اعتلا پیمود - سال بیست و نهم برای شادی صبیۀ او (که بمهاراجه جسونت سنگه مقرر شده بود) رخصت متھرا یافت - سال سی و یکم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و هزار سوار ترقی یافته نزد شاهزادہ محمد اورنگ زیب بہار بصوب دکن رفت - و در جنگ عادلخانہ چون کار بر راجہ رایسنگہ سیوریہ تنگ شد از پیادہ شدہ بزد و خورد پرداخت و در جنگ سموگدہ بہارالی دارا شکوہ جا داشت - پس ازان بموکب عالمگیری پیوستہ در جنگ شجاع و محاربتہ دوم دارا شکوہ ہمراہ پادشاہ بود - پستتر تعینات دکن شدہ سال دہم ہمراہ راجہ رام سنگہ کچھواہہ بمہم آشامیان لوی عزیمت افراخت - سال دوازدهم باتفاق صف شکن خان (کہ بفوجداری متھرا مقرر شدہ) تعینات گردید - و بوقت موعود جام ممات چشید *

* سید عالم بارہہ *

برادر سید ہزیر خان است - کہ احوالش درین نامہ نگارش پذیرفته - نامبردہ در عہد جنت مکانی ابتدا بمنصب درخور سوفرازی یافتہ تا آخر عہد پادشاہ مذکور بیایہ هزار و پانصدی ششصد سوار مرتقی گشتہ پس از جاوس فردوس آشیانی

سال اول بدکالی منصب مذکور امتیاز پذیرفته همراه خانخانان
بسمت کابل جهت مدافعه نذر محمد خان حاکم بلخ (که در
نواح صوبه مزبور عام فساد برافراشته بود) تعیین گردید - سال
سیوم بعطای خلعت و شمشیر و اضافه پانصدی دویست
سوار بلند رتبه گشته همراه یمین الدوله بصوب بالاکهات برار
نامزد شد - سال ششم در رکاب پادشاهزاده محمد شجاع
بهم پریزده شتافت - شاهزاده او را با پانصد سوار بطور
تهانه جهت محافظت راه در جالنده پور گذاشت - سال هشتم
در هنگام معارفت از لاهور بمستقر الخلافه باتفاق اسلام خان
جهت تنبیه مفسدان میان دو آب گام عقیدت برداشت - پستو
پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که بدشتگرمی افواج
متعینه بمالش چهار سنگه بنذیله تعیین شده بود) همراهی
گزید - سال نهم در ایامی (که ملک دکن نوبت دوم مقر لشکر
پادشاهی شد) او در افواج متعینه برای گوشمال ساهو بهونسله
و تخریب ملک عادلخانیه بتعیذاتی خان زمان بهادر اختصاص
گرفت - سال سیزدهم از اصل و اضافه بمنصب دوهزاری هزار
سوار چهره عزت برافروخت - سال نوزدهم بهمراهی پادشاهزاده
مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان عازم گردید - پس ازان
بهمراهی پادشاهزاده محمد شجاع به بنگاله شتافت - سال
بیست و نهم همراه شاهزاده سلطان زین الدین به پیشگاه سلطنت

(سیده دولت بار یابی یافت - و پستر بعطای اسپ مباحی
گشته رخصت انصراف پذیرفت - پس ازان (که مسند
حکمرانی به خلد مکان تعلق گرفت - و کارزارها با برادران
دست داد) او بهمرای شجاع در جنگ اول و در محاربات
(که میان حدود بنگاله روداد) سرگرم سربازی و جان سپاری
بود - تا آنکه شجاع عازم ملک رخنگ گشت - و دران حالت
(که جز ده نفر سادات باره و دوازده نفر مغول کس
نمانده بود) داد رفاقت داده همپائی گزید - و دران ملک شتافته
مفقود الاثر گردید *

* سید هدایت الله صدر *

پسر سید احمد قادری ست - که در عهد جنت مکانی
بصدارت کل می پرداخت - سال بیستم جاوس فردوس آشیانی
چون صدرالصدر سید جلال فوت نمود ازانجا [که ساوک شایسته
سید هدایت الله (که دران ایام دیوانی قندهار داشت) مکرر
بعرض پادشاهی (سیده بود) از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات
مد سوار برنواخته او را بیارگاه ساطانی طلب فرمود - سال
بیست و یکم دولت بار اندوخته بعزایت خلعت صدارت و اضافه
پانصدی مد سوار سر امتیاز برافراشت - سال بیست و سیوم
بافزونی پانصدی کام دل برگرفت - سال بیست و ششم از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو مد سوار چهارم مباحات

برافروخت - و پس از جنگ سموگده چون موکب عالمگیری
در فناء مستقر الخلافه رسید او حسب الحکم بافاضل خان^(۲)
میر سامان دو بار پیش خلد مکان آمد و رفت نمود - و منشور
پادشاهی و یک قبضه شمشیر موسوم بعالمگیر (که عذایت
شده بود) رسانیده بگذارش مقدمات زبانی پرداخت - و در اوائل
سلطنت پادشاه مزبور چون صدارت از تغیر او بمیرک شیخ هروری
مقرر شد او ساله چند بانزوا گذرانیده آنجهانی گشت •

* سید صلابت خان بارهه *

ملقب باختصاص خان - سید سلطان نام - پدرش سید
بایزید بن سید هاشم بن سید محمود خان کوندایی وال مشهور
است - نوکر عمده شاهزاده دارا شکوه بود - و از سایر امثال
و اقربان اعتماد و اعتبار بیشتر داشت - سال بیست و چهارم
به نیابت شاهزاده بصیانت صوبه پنجاب مقرر گشته از اصل
و اضافه بمذنب در هزاری چهار صد سوار و خطاب صلابت خان
و بمرحمت فیل سرفرازی یافت - و در همین سال بتجویز
شاهزاده به نیابت صوبه آله آبادان فرق عزت برافراخته از پیشگاه
خلافت خلعت رخصت پوشید - و مدتی در بند و بست
آن صوبه کوشیده اکثر فساد پیشگان را برانداخت - و بیشتر
رمیدگان صحرای خود سری را بپالهنک انقیاد بر بست - سال

(۲) نسخه [ج] افضل خان •

بیست و پنجم بعطای علم و سال بیست و هفتم باضافه
 مکرر بمنصب دو هزار و پانصد سوار و عنایت نقاره
 کامیاب گردید - در سال سیم انوپ سنگه زمیندار باندھو را
 (که سرحد آن پیوسته بصوبه آله آباد است) مستمال ساخته همراه
 خود بتقبیل ساحمت جهانبانی مفتخر گردانید - او برهنمونئی
 خان مزبور اختیار بندگی درگاه والا نمود - چون در آخر سال
 سی و یکم سلیمان شکوه نخستین خلف دارا شکوه با فوج جرار
 بر سر شاهزاده شجاع (که باستماع عارضه اعلی حضرت
 از بنگاله با لشکر گران بقصد اکبرآباد روانه شده - و هر چند
 وکیلش از اعاده صحت مزاج پادشاهی می نوشت او محمول
 بر سازش مهین برادر نموده نگاشته او را وزنه نمی نهاد)
 تعیین گردید سوی سران و سرداران پادشاهی (که کمکی قرار
 یافته بودند) دارا شکوه نیز سایر مردم کار آمدنی خود را
 (که سالهای دراز بتربیت آنها پرداخته صاحب ثروت و حشم
 ساخته بود) بے آنکه در صلاح حال و مال خویش نظریه صحیح
 گمارد از خود جدا ساخته همراهش داد - حتا سید ملابت
 خان را با جمعی از سادات بارهه (که عمدہای او بودند
 و اعتماد تمام بر شجاعت و بهادری اینها داشت) نیز تعیین
 نمود - و پس ازان [که از نیرنگی سپهر بوقلمون سنگ تفرقه

و اختلال بر شیشه خانه جمعیت و اقتدار دارا شکوه افتاد یعنی
 بعد صف آرایی و قتال با عساکر عالمگیری شکسته (که هرگز صورت
 جبر آن در آئینه خیالش نبست) (و داد [سلیمان شکوه
 (که پس از اداره ساختن شجاع مراجعت نموده بقصد کمک
 پدر شتابان میرفت) ازین آگهی حیران کار خود گشته بآله آبادان
 برگشت - و با سران و معتبران پدر مجلس کنگاش برآراست
 هر فرقه ازان مصاحبت می اندیشید - اما از وحشت زدگی صواب دیدن
 کسی وجهی همت نمی گشت - تا آنکه سادات بارهه (که عمده
 لشکر و متوطن میان دو آب بودند) اصرار ورزیدند - که
 بسمت چاندپور مدینه رفته از انجا سرے بنواحی پرنیه
 و سهارنپور باید کشید - و از انجا متوجه پنجاب گشته در لاهور
 بپدر پیوست - بعد از گفتگو همین رای پسنجیده راهی گشت
 تا آنکه از اکهنو گذشته جمعی بر سر کردی پرگنه مدینه (که باطاع
 بیگم صاحب تعلق داشت) فرستاد - که آنچه زر بتحصیل
 رسانیده باشد ازو برستانند - او در خانه خود متحصن شده
 بمدافعت و ممانعت مهیا گشت - لشکریان باشاره سلیمان شکوه
 یورش نموده بر سر اهل و عیالش ریختند - و او را با پسرش
 دستگیر و متعلقانش را اسیر ساختند - و دست تعدی و تجاوز
 بمال و ناموس او و دیگر سکنه آن پرگنه دراز کرده باسر
 و نهیب پرداختند - در خلال این حال سید صلابت خان

(که بدیده دري و عاقبت بيني از مرافقت او رقم بهبود بر لوحه
 حالش نمیدید - و بوی خیر از اوضاعش نمی شنید) مفارقت
 گزیده احرام سده عالمگیری بسته رهگرای مقصد شد - هنگامی
 (که موکب عالمگیری در تعاقب دارا شکوه هنوز از آب بیا
 گذشته بود) سعادت اندوز تقبیل عتبه سلطنت گشته ظلمت زدای
 چهره طالع گردید - و در همان دو سه روز از یاورمی بخت
 نیک فرجام بصوبه داری برار از تغیر حسام الدین خان و خطاب
 اختصاص خانی سرمایه افتخار اندوخت - و بعد ازین احوالش
 برجامع اوراق ظاهر نشد - که بکجا انجامید *

* سید شجاعت خان بهادر بهکری *

پسر سید لطف ^(۲) عای بهکری ست - که سال هشتم جلوس
 فردوس آشیانی بفوجداری میان دو آب چهره امتیاز برافروخته
 سال شانزدهم بحراست قلعه کانگه تعیین گردیده سال بیست و هفتم
 بغابر کبر سن او را از نوکری معاف داشته چهار لک دام
 از پرگنه فریدآباد مرحمت شد - پس ازان نامبرده از اصل
 و اضافه بمنصب هزاره پانصد سوار سرمایه افتخار اندوخت
 و چون ساطنت بوجود خاد مکان زیب و زینت گرفت او احراز
 ملازمت نموده در جنگ محمد شجاع و مصاف دوم دارا شکوه
 در رکاب پادشاهی بود - سال دوم بخطاب شجاعت خان نامور

گشته پستور بقلعه دارى چذاده از تغير خواص خان كام دل
بر گرفت - انجام احوالش معلوم نگردیده *

* سعادت خان *

پور ظفر خان بن زين خان كوكه - كه احوال هر دو جدا جدا
درين نسخه زينت تحرير پذيرفته - نامبرده تا آخر عهد
جنت مكاني بمنصب هزار و پانصدي هفتصد سوار سرفرازي
داشته در سلک تعييناتيان صوبه كابل منتظم بود - سال پنجم
جلوس فردوس آشياني از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي
هزار سواد زيات كامراني برافراشت - سال نهم باضافه دو صد
سوار و سال دهم بافزونى سه صد سوار ديگر قابيلانش با ذات
مسايي گرديد - سال دوازدهم از اصل و اضافه پايه دو هزارى
هزار و پانصد سوار مرتقي گشت - سال نوزدهم همراه پادشاهزاده
مراد بخش بصوب بلخ و بدخشان نامزد شد - و بعد تسخير بلخ
بقلعه دارى ترمذ سر برافراخته سال بيستم از اصل و اضافه
بمنصب دو هزار و پانصدي دو هزار سوار و عفايت نقاره
باذن آوازه گرديد - پستور حسب تجويز جمله الملك سعد الله خان
بافزونى پانصدي كاميابي اندوخت - و در حراست ترمذ شى
(كه سبحان قلي خان حاكم بخارا گروه اوزبك و المان را
فراهم نموده شبخون بوقلعه مذکور آورد) او مهتابها افروخته
با منصبداران متعينه و قابيلان خود از ارک بيرون برآمده

چپقلشهای مردانه نمود - و تا سپید صبح هنگامه زد و خورد
گرم کرده آنها را از پیش رو برداشت - و در جلدوی این تود
از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار
درجه اعتلا پیمود - سال بیست و یکم بحراست غزنین و ضبط
هر دو بنگش از انتقال ذوالقدر خان بر فواخته آمد - سال
بیست و دوم همراه پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر (که
بر طبق حکم عزیمت قندهار داشتند) تعیین یافت - و بشاره
پادشاهزاده مذکور چند کس را در قلعه مرو مضاف صوبه قندهار
داشته خود با جمعی بنابر حفاظت راه در قرا باغ ماند - و چون
ظاهر شد (که او از عهده کار مأموره بر نمی تواند آمد) سال
بیست و سیوم در فوج دیگر مرة بعد اولی بکومک او راهی گشتند
و در همان سال از حراست غزنین معزول شده سال بیست
و پنجم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سوار
بین الاقوان تفوق جست - و برکاب شاهزاده مذکور نوبت دوم
بیساق قندهار کمر عزیمت بسته وقت رخصت بعنایت خلعت
و اسب با زین مطلا فوازش پذیرفت - سال بیست و ششم
چون صوبه داری کابل بسلیمان شکوه مفوض شد او را در تعیناتیان
شاهزاده بر نوشتند - پستتر همراه پادشاهزاده دارا شکوه بهم
قندهار گام جلالت برداشت - سال بیست و نهم بفوجداری
هر دو بنگش از تغیر مبارک خان نیازی رخس طرب بر جهان

سال سي و يكم بصياننت حصار كابل از تغير فتح الله ولد سعيد خان نامزد گرديد - پس ازان (كه امور سلطنت بقبضه اقتدار خلد مكان در آمد) سال دوم جلوس مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجري شيرالله پسرش بزخم جمدهر او را كشت - مهابت خان ناظم آنجا بر طبق حكم حضور او را محبوس گردانيد *

* مبادت خان مير زين الدين علي *

برادر اسلام خان مشهدي ست - در عهد اعلى حضرت ابتدا بمنصب در خور سرفرازي يافته سال ششم بداروغگي داغ و تصحيحه منصبداران استياز پذيرفت - پس ازان (كه صوبه بنگاله باسلام خان مفوض شد) مومي اليه همراه برادر بآنصوبه شتافت و خان مذکور فوج بسركردگي مير مذکور بجانب کوچ هاجر و آلکای مورنگ از توابع صوبه مزيور فرستاد - و بكرات پای قتال و جدال با سرتابان آن سرزمين بهيدان آمد - و بند و بست قرار واقع صورت گرفت - سال يازدهم از سابق و حال بمنصب هزاري دويست سوار و خطاب سيدات خان چهره عزت برافروخت سال سيزدهم (كه اسلام خان جهت وزارت طلب حضور گرديد) نيابت صوبه دارى بنگاله بوى متعلق شد - سال چهاردهم باضافه در صد سوار و سال شانزدهم بافزونى پانصدى ذات ارجمندي اندوخت - و سال نوزدهم (كه اسلام خان بصوبه دارى

چهار صوبه دکن فرق افتخار برافراخت) او از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار پانصد سوار سربلندی یافته همراه برادر
 تعینات دکن گردید - و در همان سال بتفویض قلعه داری دولتآباد
 از تغیر پرتھویراج نخل آرزویش بار آورد - و سال بیست و یکم
 بافزونی دو صد سوار و پس از فوت برادر باضافه پانصدی
 سه صد سوار و استقلال میانیت قلعه داری مذکور برقرار اعتبار برآمد
 سال بیست و دوم از آنجا معزول شده باستلام عتبه خلافت
 پرداخت - سال بیست و سیوم بخدمت بخشیشگری دوم و از اصل
 و اضافه بمنصب سه هزار پانصد سوار چمن آرزویش گل گل
 شگفت - سال بیست و چهارم باضافه پانصد سوار و حراست قاعه
 مستقر الخلافه از تغیر باقی خان برنواخته آمد - سال بیست
 و نهم از آنجا تغیر گردیده سال سیم بتقرر قلعه داری دارالخلافه
 عرصه اعتبار پیمود - و پس از آن (که مسند سلطنت بحکمرانی
 خلد مکان تعلق گرفت) سال اول هنگامی (که بعزیمت تعاقب
 داراشکوه موکب پادشاهی نزدیکی دارالخلافه رسید) او بنظم
 مهمات آنجا نامزد شد - سال دوم مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار
 و شصت و نه هجری باجل طبعی ایام زندگیش بآخر رسید
 فضل الله خان پسرش با برادر زاده هفی خان و عبدالرحیم
 خان و عبدالرحمن پسران اسلام خان بخاعت تعزیت آبرو یافتند

پسر کلانش میر فیض الله نام داشت - سال اول جلوس عالمگیری (۲)
بخطاب فیض الله خان سر بلند گردیده بداروغگی جواهرخانه
می پرداخت - پستتر بتعلقه میر توزکی سر برافراخت - سال
دوازدهم [که دلداری ولد الف خان محمد طاهر نبیره دولت
خان بذایر نقاض خاطر با ملتفت خان در وقت (که پادشاه
در خاص و عام نشسته بود) در افتادگی نمود] از بچالاکي
چوبه بر سرش زد - پس ازان بوجه معاتب گشته از منصب
افتاد - سال بیستم بدیالی منصب تعینات بنگاله شد - بعد
چند سال دران صوبه نوکرے بزخم جمدهر ادرا کشت *

* سید مظفر خان بارهه و سید لشکر خان بارهه *

پسران سید خانجهان شاهجهانی اند - در اوان فوت پدر هر دو
سید شیر زمان و سید منظور صغر سن داشته اند - برادر کلان
سید منصور توهمة بخود راه داده از درگاه پادشاهی در گردان شد
اعلی حضرت نظر بر عنایت خاصه (که بران خان متوفی داشت)
هر یک ازان دو خرد سال را منظور چشم تربیت داشته بمنصب
هزاری ذات دو صد و پنجاه سوار بر نواختند - و متصدی
مهمات هر کدام از حضور تعیین گردید - و چون سال بیستم
موکب پادشاهی از دارالسلطنت لاهور بصوب دارالملک کابل
رکضت نمود آن هر دو جوان حدیث السن را با سید علی خویش (۳)

خانجهان مرحوم بحراست قلعه دارالسلطنه معین گردانید
پس از معارفت (که نهضت بجانب آگره واقع شد) حراست
مذکور بسان سابق بهر دو تفویض یافت - و چون سال بیست
و دوم باز رایات پادشاهی بسمت کابل انتهای نمود میان
بلده لاهور بآن نونهالان چمن سیادت مفوض گردید *

و چون بدایه رشد و تمیز برآمدند بحکم والا قطره زن یساق
گشتند - سال سیم چون فوجی از حضور بهاشلیقی میر جمله
بیساق بیجاپور در رکاب پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر
فاطم دکن تعین گردید سید شیر زمان نیز دستوری یافت
و هنوز مهم بانجام نرسیده که دارا شکوه باغواهی اعلیٰ حضرت
پوداخته بر سر طلب عساکر کومکي آرد - بهیارے از امرا
و منصبداران بے رخصت شاهزاده بنه بر بسته راه هندوستان
هر کردند - مگر معدودی از سعادت منشی و بختمندی
دست اعتصام بفترک بزدگی شاهي استوار نموده از رفتن
حضور تقاعد ورزیدند - مشارالیه ازان جمله بود - در همان
قرب ایام پادشاهزاده بانتزاع سلطنت رایت عزیمت برافراشت
پس از عبور دریای نروده بافزایش منصب و خطاب
مظفر خان (که نخست پدرش بدین نام مخاطب بود)
مفتخر و مباهی گردید - و در معارک و غا و مهالک هیجا
در هراوی سرآمد ثابت قدمان چان سپار بود - اما پس

از رزم شاه شجاع (که مشهور بجنگ کهجوه است) احوالش
بنظر نیامده - و نامش نه در جریده احیا و نه در ذیل اموات
مثبت است •

اما سید منور (که ملتزم پرستاری حضور بود) روز جنگ
دارا شکوه در فوج جرانغار او (که جمیع سادات و اهل جلو
همان جانب معین بودند) قرار داشت - در عهد خلد مکان
خطاب خانی یافته متعین دکن گشت - و بهمراهی راجه جیسنگه
(که در مهم سیوا و تاخت و تالان ولایت بیجاپور مساعی
جمیله بظهور رسانیده) بکرات با مخالفان آویخته لوای غلبه
و استیلا برافراخت - و پس ازان بحضور رسیده در سال دهم
در سالک همراهان پادشاهزاده محمد معظم (که بنظم دکن
اختصاص گرفته بود) انتظام یافت - و پستر جبهه سای
آستان خلافت گشته سال دوازدهم بفوجداری گوالیار نامور
شد - و در سال بیست و یکم از تغیر سببکرن بذریاعه بفوجداری
(۲)
رائه مهویه و جلال پور کهنه دسه شتافت - و چندی بصوبه داری
اکبرآباد پرداخته بسبب دزدی و داکه شهر متهم ببد عملی
شده بپای عزل آمد - زمانه بحفاظت برهانپور رخصت یافت
و پس ازان ب خطاب لشکر خان درجه ناموری پیمود - در سال
(۳)
سی و دوم بایالت بیجاپور از تغیر سید عبدالله خان باره

نامور شد - پهرش وجیه الدین خان بقلعه دارمی ارک آنجا
 سرفرازی یافت - اتفاقاً ناسرداران رام راجه (که سید عبدالله
 خان در صوبه دارمی خویش تیزبائی بکار برده دستگیر نموده
 بموجب حکم والا در قلعه ارک محبوس بودند) شبم هژدو (ار
 و بهرجی و چنده دیگر ناسردار از چنان محبوس (که عقل
 بدر رفتن بجز ساخت با محافظان باور نکند) گریختند
 خان مزبور با یسر بکمی مذاصب معاتب شد - و بعد ازان
 بیساق چنچی تعین گشت - هر چند بقدر نام و نشان ساز
 و سامان نداشت و همیشه زیر بار سبندی بود و درش خود را
 گرانبار مساعد و سرکار والا داشته اما خالی از دماغ و پندار
 نبود - (روزی که پادشاهزاده محمد کام بخش با جملة الملک
 اسد خان بنواحی چنچی رسید و ذوالفقار خان نصرت جنگ (که
 از سابق محامره آن داشت) مراسم استقبال بجا آورد) شاهزاده
 یدویان نشست - و جملة الملک و نصرت جنگ و سرفراز خان
 دکئی را اجازت نشستن فرمود - خان مذکور (که نظر بهمچشمی
 نصرت جنگ متوقع بود - و خلاف توقع بظهور آمد) (نجیده
 از دیوان بر آمد - و باز فرقت - قاریخ فرقت بنظر نیامد *

(۲) جبل سنگه هیودیه •

نیرا (انا امرنگه است - چنده یمازم پیشگی شاهزاده

دارا شکوه سرگرم بود - سال بیست و سیوم بالتماس شاهزاده مذکور حصول ملازمت اعلیٰ حضرت نموده بنوکری پادشاهی امتیاز یافته بمنصب دو هزار و سوار افتخار اندوخت سال بیست و پنجم باضافه پانصدی و عنایت علم مباحث پذیرفته همراه شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر (که دفعه دوم بیساق قندهار مامور شده) تعیین گردید - سال بیست و ششم با شاهزاده دارا شکوه باز بهمم مسطور شتافت - از پادشاه نامه معلوم میشود که تا سال سیم زنده بود - احوال آینده هیچ مستفاد نگردید - مگر از روی عالمگیر نامه بدریافت می آید که در یساق آشام با معظم خان خاننجان بود *

* سرفراز خان دکنی *

(۲)

در دره و نسب از مشاهیر روزگار بود - گویند از نسب قریش است - اسلاف او از مدینه منوره بدیار دکن آمده بعد تصاریف لیل و نهار بنوکری نظام شاهیه فایز گردید مشارالیه بدستکاری بخت ارجمند بخطاب سرفراز خانی پایه افزای امارت گشته فرق ناموری برافراخت - و بعد از ملک عنبر بهرداری و سرفوجی رسیده هر لشکر ملک تلنگانه گردید - چون نصیری خان خاندوران در سال چهارم جلوس فردوس آشیانی تسخیر قلعه قندهار (که بمذمت و دشوارکشان

از قلاع نامی آندیار (ست) وجهه همت ساخت چون نزدیکی
 قصبه پیوست خان مذکور میان قصبه و قلعه صف^(۲) آراسته
 و آلات آتشبازی پیش رو چیده مستعد نبرد بوده از روی
 تهور حمله آورد - و عرصه پیکار از توپ و تفنگ بالای قلعه
 و آتشبازی پائین بر جوانمردان نبردکار نمودار کرد. نار
 گشت - خاندوران و همراهانش داد مردی و مردانگی داده
 بسیاری از مقاهیر را بذهانخانه عدم روانه گردانید - و چندی
 (که اجل موعود و وقت معهود شان نرسیده بود) بیمار می
 فرار جان به سلامت بودند - سرفراز خان اموال و اسباب برتافته
 با معدودی بلشکر نظام شاهیه (که مقرب خان و بهلول
 خان با اتفاق رندوله خان عادلخان باهنگ کومک قریب قلعه
 رسیده بودند) پیوست - و قصبه بتصرف مردم یادشاهی
 درآمد - چون دولت نظام شاهیه روی در انحطاط داشت
 ضبط و نسق آن خانواده برخاسته بود - در همان ایام (که مقرب
 خان مخاطب برستم خان دکنی سپاه سالار نظام شاهیه
 برهنمونی بخت بیدار اختیار بندگی درگاه والا نمود) خان
 مذکور نیز ناصیه التجا بعتبه سائی بارگاه خلافت برافروخته
 بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار سرافرازی یافت - و در
 رکاب اعلیٰ حضرت از دکن بهندوستان رفته بتعیّناتی زاد و بوم

خویش (که مالوف و مشغوف خاطرش بود) رخصت یافته
دیگر پا ازان مملکت بیرون نگذاشت - پرگنده لوه گانون مضاف
ناندیر در جاگیر داشت - موضع ازان بلوای نام^(۲) را وطن
اختیار نموده باحداث مسجد عالی و ابنیه رفیعہ مزین تمام
بر قصبات دیگر بهم رسانید - و زیاده بر سی چهل سال
درین دولت ابد مدت بسربرد - هر چند مصدر کار نمایان نشد
اسا از رتبه هم نافتاد - همواره در دکن در ایام اعلیٰ حضرت
بهمراهی شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر سرگرم تقدیم
خدمات پادشاهی بود - چون پادشاهزاده مذکور باراد جنگ
دارا شکوه رکضت فرمود او را بوالا پایہ منصب پنجہزاری
بر نواخته با وصف مبالغہ خان مذکور در رفاقت و ہمراہی
بکومک دکن نگاہداشتند - چون سال نہم عالمگیری میرزا راجہ
جیسنگہ ناظم دکن بذهب و غارت مملکت بیجاپور سگالش
نمون قلعه منگل پیرا^(۳) (کہ بر کنار دریای بهیمرا و از بیجاپور
شازده کورہ جریبی واقع است) بتلاش نینو سر لشکر سیوا
منتزع گردید - میرزا راجہ اودیسنگہ بہدوریہ را بحراست
قلعه و سرفراز خان را بفوجداری مضافات آن معین ساختہ
پیش شتافت *

(۲) نسخہ [ج] بلوری (۳) در [بعضی نسخہ] منگل مرا - یا

منگل پیرہ باشد *

در همان ایام روزی شرزه خان بیجاپوری با شش هزار
سوار بر سر قلعه منگل پیرا آمد - سرفراز خان با آنکه
راجه از احتیاط و پیش بینی بار تاکید بلیغ کرده بود
(که اگر فوج سنگینه از مخالف بآنطرف اداره گردد قصد
مدافعه و پیکار باعدای نابکار نکرده بقلعه درآید) بمقتضای
حمیت و بهالت مصلحت و تدبیر را کار نبسته با سپاه قلیل
خود (که نه در خور مدافعه اعدا بود) با آنها مقابل شد
و جنگ مردانه و نبرد دلیرانه کرده کوشش و آویزش بسیار (که
نهایت مرتبه جرأت و تهور بود) بظهور رسانید - و عاقبة الامر
بمربازی رتبه سرفرازی یافت - پس ازین قضیه پسرانش
با بقیه سپاه و فیلان خود را بقلعه کشیده محفوظ ماندند
آهستگاه بود - طریقه سلامت روی بسیار داشت - بهیچکس
نفع و ضررش عاید نمیشد - پنج پسران داشت - از دو پسر
حسین خان و محمد پسر دل اولاد مانده - حسین خان (که از
برادران کلانتر بود) بعد از پدر خطاب سرفراز خانی یافته
در جنگ ملکهیر بهمراهی دلیر خان با عادل شاهیه چپقلش
شایان نموده بکار آمد - پسرانش مرادالله خان و برهان الله خان
دومین در اواخر عهد عالمگیری بفوجداری نصرت آباد سکر
امتیاز داشت - در سال چهل و نهم تغیر شده فوجداری مذکور
ضمیمه صوبه داری بیجاپور بچین قلیچ خان بهادر مقرر گشت

مشارالیه آخرها پریشانی بسیار کشید - نواب آصف جاه بعد
 از جنگ عالم عای خان (وزے چند بداروغگی داغ و تصحیح^(۲)
 دکن مامور فرمودند - مرد رنگین بود - و با راقم بسیار صحبت
 داشت - در اورنگ آباد باجل طبعی در گذشت - تا او بود
 باوصف مذاقش^(۳) برادر^(۳)ی قصبه بلولی بآنها بحال بود - الحال
 آن هم رفت *

* سید اختصاص خان یعنی سید فیروز خان *

برادرزاده و خویش سید خانجهان باره شاهجهانی ست
 در حین حیات عم خود پدایه هزار^(۴)ی چهار صد سوار رسیده پس
 از درگذشتن او سال نوزدهم باضافه پانصدی ششصد سوار
 سر امتیاز برافراخت - و سال بیستم با چند کس منصبدار
 برای رسانیدن بیست و پنج لک روپیه نزد علامی سعداله خان
 مبلغ شتافت - و پس از معاودت از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزار^(۵)ی سوار و عطای علم رایت سر بلندی برافراشت
 سال بیست و دوم بخطاب خانی افتخار اندوخته بهمراهی
 سلطان محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار کمر عزیمت
 بست - وقت رخصت بعزایت خلعت و اسپ با زین نقره
 اختصاص پذیرفت - و ازان جا با رستم خان بکمک قلیچ خان

(۲) در [چند نسخه] تصحیح ۲۵۸ (۳) در [بعضی جا] بلوری آمده

(۴) در [بعضی نسخه] یعنی فیروز خان *

جانب بست گام جلالت برزد - و در پیکار قزلباشیه مصدر
 تردد شده بازویش از زخم تفنگ مجروح گردید - سال بیست
 و پنجم نوبت دوم همراه شاهزاده مرقوم بهمم مسطور دامن
 همت بر کمر زد - و بمرحمت خلعت و اسب با زین نقره
 مباهیه گشته سال بیست و ششم با سلطان دارا شکوه بیساق
 مسطور طی مصافت نمود - سال بیست و نهم بفوجداری
 ایرج بهاندیر و شاهزاده یوز مضاف مستقر الخلافه محال خالصه
 (که بغابر نارسائی نجات خان ویران شده بود - و سه کور
 و چهل لک دام جمع آنست) سرفرازی یافت - پس از آنکه
 امور سلطنت بعالمگیر پادشاه متعلق گردید همراه میرزا راجه
 جیسنگه (که از سلطان سلیمان شکوه جدا شده عزیمت حضور
 داشت) آمده بملازمت پیوسته باتفاق امیرالامرا شایسته خان
 برای سد راه بودن بر سلیمان شکوه بمسمت هردوار شتافت
 و بعد از جنگ سلطان شجاع بیساق بنگاله تعیین پذیرفت
 و اواخر سال دوم چون فیروز میواتی بخطاب خانی ممتاز شد
 او بخطاب سید اختصاص خان ناموری اندوخت - مدتها
 بتهانه داری گواهی مضاف صوبه بنگاله (که بر سرحد ملک
 آشام واقع شده) می پرداخت - سال دهم جلوس خلد مکان (که
 آشامیان دیونهاد با جمعیت بسیار آمده آغاز شوخی نمودند)
 چون مدد هم نرسید خان مزبور داد دلاری داده مطابق

سنه (۱۰۷۷) هزار و هفتاد و هفت هجری مردانه جان در کار
پادشاهی در باخت *

* سید عزت خان عبدالرزاق کیلانی *

(۲)

ابتدا با محمد دارا شکوه توسل داشت - سال سیم
جلوس فردرس آشیانی حسب التماس شاهزاده مذکور بخطاب
عزت خان مخاطب گردیده بتکفل امور صوبه ملتان می پرداخت
سال سی و یکم از تغیر بهادر خان بهراست دارالسلطنه لاهور
چهره عزت بر افروخت - چون محمد دارا شکوه متصل اکبر آباد
از عالمگیر پادشاه منهزم گردیده بلاهور شتافت و درانجا هم
پای او قائم نمانده بملتان رفت او نیز همپائی گزید - و چون
شاهزاده مذکور استقلال از دست داده راه بهکر در پیش گرفت
او از رفاقت تخلف ورزیده پس از وصول موکب عالمگیری
بملازمت پیوست - و بمنصب سه هزار پانصد سوار چهره
عزت بر افروخت - و در جنگ محمد شجاع بهمراهی رکاب
پادشاهی سعادت اندوز بود - سال چهارم از تغیر سنجر خان
بفوجداری بهکر لوی احتشام برافراشت - و سال دهم بصوبه داری
تته از انتقال غضنفر خان نامور شده از اصل و اضافه بمنصب
(۳)
سه هزار و پانصدی دو هزار سوار سرمایه مباحات اندوخت
تتمه احوالش بظفر نرسیده *

* سید امیر خان خوافی *

سید میر نام - برادر کوچک شیخ میر است - چون خلد مکان
 بعد جنگ اول داراشکوه از اکبر آباد جانب شاهجهان آباد عزیمت
 فرمود و در اثنای راه مراد بخش را (که آثار زیاده سری
 از جبین حانش لایح بود) اسیر ساخته بقلعه شاهجهان آباد
 فرستاد بذابر مزید اعتماد او بتفویض قلعه داری آنجا و عزایت
 خلعت و اسب و خطاب امیر خان و انعام هفت هزار درپیه
 و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار پانصد سوار مهابی گشت
 و سال اول جالس بر طبق حکم مراد بخش را بقلعه گوالیار
 رسانیده بمکب پادشاهی پیوست - و چون در جنگ نواحی
 اجدیر شیخ میر بکار پادشاهی درآمد او از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار سه هزار سوار طبل بلند رتبی نواخت
 سال سیوم با فوج شایسته بتادیب راو کون زمیذدار بیکانیر (که
 در عهد اعلی حضرت از تعیناتیان دکن بود - و در ایام رو داد
 قضایای منازعت فیما بین خلد مکان و داراشکوه بیحکم از دکن
 برخاسته بوطن ^(۲) فرو کش کرده بود) نامزد گشت - پس
 از وصول بخدود بیکانیر راو مذکور را (که بقدم اعتذار پیش او
 آمده بود) بحضور آورد - سال چهارم بتفویض صوبه داری کابل
 از تغیر مهابت خان و عطای خاعت و شمشیر خاصه و جمدهر

مرصع با علاقه مورد ارید و اسپ عراقی و فیل خاصه و از اصل و اضافه بمنصب پنج هزار و پنج هزار سوار از انجمه یک هزار سوار دو اسپه سه اسپه رایت امتیاز برافراشت - سال ششم بعد معارفت موکب پادشاهی از کشمیر بلاهور حسب الطلب خود را بحضور رسانید - و بعد چندی رخصت تعلقه مزبور یافت - سال هشتم بار دوم حسب الحکم خود را جریده پدایه سریر دولت رسانیده مشمول عاطفت و رخصت گشته بکابل معارفت نمود سال یازدهم از انجا معزول گردیده بحضور رسید - و بوجه از منصب استعفا نموده در دار الخلافه اقامت ورزید - سال سیزدهم مطابق سنه (۱۰۸۰) هزار و هشتاد هجری داعی حق را لبیک گفت - چون لاولد بود برادر زادهایش پسران شیخ میرخوافی بخلاع تعزیت از ماتم برآمدند *

* سربلند خان خواجه رحمت الله *

همشیره زاده نجابت خان میرزا شجاع است - بمراعات خاندانش بمنصب درخور سرفرازی یافته پایه روشناسی در پیشگاه فردوس آشیانی داشت - سال بیست و پنجم بخدمت میرتوزکی چهره عزت برافروخت - سال بیست و ششم همراه پادشاهزاده دارا شکوه بیساق قندهار تعیین گردید - سال بیست و هفتم از اصل و اضافه بمنصب هزار و دو صد و پنجاه سوار لوای اعتبار برافراشت - سال بیست و نهم باضافه صد و پنجاه

سوار و سال سیم از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار و خطاب سر بلند خان سء ناموری زد - و سال سی و یکم بخدمت آخته بیگی از تغیر اسد خان و پستر بداروغگی توپخانه باضافه یکصد سوار جبین رشادت نور آگین ساخت - پس ازان (که زمانه رنگ دیگر بکار آورد - و ابواب فتوحات بر روی خلد مکان مفتوح ساخت) بعد جنگ سموگده نعمت ملازمت دریافته پس از جلوس اول بغوجدارمی مذکور دستوری پذیرفت سال ششم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار سرمایه بلند رتبی اندوخت - سال نهم همراه سلطان محمد معظم (که بنابر شهرت آمد آمد دارای ایران سمت دارالملک کابل مورخص گردیده بود) دامن عقیدت بر کمر همت زد - سال دهم همراه شاهزاده مذکور (که به بدو بست صوبجات دکن مجاز شده) بدان صوب شتافت - سال دوازدهم از انجا آمده سرارادت بر سده سلطنت گذاشت - چون از یادشاهزاده مذکور بعضی حرکات خلاف مزاج بمسامع پادشاهی رسیده و نواب بائی والد ماجده از بذابر متنبه ساختن او بموجب حکم روانه گردید سال سیزدهم سر بلند خان برای رسانیدن بائی مذکوره مقرر گشت - پس از معاودت بخدمت قوش بیگی از تغیر فیض الله خان بمنزلتش افزود - سال پانزدهم بصوبه داری اکبر آباد از تغیر نامدار خان و پستر

از تغیر **همت خان** ببخشیکری دوم و بانضمام سررشته دفتر
والا شاهي نیز مامور گردید - سال هفدهم چون **شجاعت خان**
بعد انداز خان در مهم یوسف زئی بکار وای نعمت در آمد
نامبرده با جمعیت شایسته پیشاور تعیین گشت - سال هیزدهم
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد سوار
کامیاب گردید - سال نوزدهم چون شمشیر خان میر یعقوب پسر
شیخ میر خوافی در جنگ افاغنه جان نثار گردید او با فوج
گران و مصالح شایان به تنبیه آنها قرار گرفت - و بوجه
مورد عتاب شده از منصب برطرف گردید - بعد چندی
بدیعالی آن آب رفته بجو آورد - سال بیست و یکم چون
(۲) آئی بیگم والدۀ اش (که صبیۀ میرزا شاهرخ بود) چادر ممات
بر رخ کشید نامدار خان او را بحضور آورده بعزایت خلعت
از سوگ بر آمد - سال بیست و دوم باذتزع جوده پور
از دست رانهوران (که مصدر نافرمانی بودند) پای همت
پیش گذاشت - سال بیست و سیوم مطابق سنه (۱۰۹۰)
هزار و نود هجری پس از امتداد بیماری طبل رحیل
بآخرت سرا کوفت *

• سیف خان •

سیف الدین محمود معروف بفقیر الله پسر تربیت خان

(۲) نسخه [ب] الی بیگم - و نسخه [ج] الن بیگم - یا آی بیگم باشد •

بخشی شاهجهانی ست - همواره در حضور پادشاهی دولت
 بار می اندوخت - و بدوام روشناسی خود را در خور نوازش
 می ساخت - در سال سیم ^(۲) بداروغگی قورخانه والا و منصب
 هفتصدی صد سوار امتیاز یافت - و هنگامی (که مهاراجه
 جسونت با کروفر ^(۲) زیاد تعیین مالوه گردید) بر منصب او
 باضافه مناسب افزوده بهمراهی آن عساکر متعین شد - و چون
^(۳) راجه جسونت از جسارت و نخوت آرائی سنگ راه موکب
 عالمگیری گشته آماده رزم و پیکار گردید و آخر الامر جمعه
 از سران نامور را بکشتن داده ننگ فرار بر خود پسندید
 بسیاری راه گریز سرکردند - گروهی بوهنمونی بخت از خیل
 مخالف جدا شده بتقبیل عتبه عالمگیری فایز گشتند - خان مزبور
 ازین جماعه بود - مشمول الطاف خسروانه گشته بمنصب هزار
 و پانصدی هفتصد سوار و خطاب سیف خان مبهایی گشت
 و در جنگ داراشکوه تلاشهای سپاهیان نمود - بمزیت اعتبار
 مورد نوازش گردید - و بخدمت داروغگی جلو و آخته بیگی
 امتیاز یافت - و در جنگ شجاع چون راجه جسونت سنگه
 (که سردار فوج برانغار عالمگیری بود) از خلاف منشی
 و گردان شده عذر بواهی خدیعت تافت و اسلام خان
 بدخشی (که هراول برانغار بود) بجای او مقرر گشت

سیف خان را با اکرام خان هراولش ساختند - اتفاقاً در عین گرمی هنگامه ستیز و آریز فیل سوارمی اسلام خان بصدمة بان رم کرده انتظام آن فوج برهم خورد - اکثر مردم از جای خود رفته توفیق ثبات و قرار نیافتند - سیف خان با اکرام خان و غیره معدودے قدم همت افشردہ کوششهای مردانه نمود - و پس ازین فتح (که در خور حسن تردد و مطمح امید رعایت نیافت یا بجهت دیگر) اراده گوشه نشینی نمود - عزل منصب و خدمات بمیان آمد - و پس از چندے بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار مطرح انظار عاطفت شد *

و چون سال دوم دارا شکوه با پسرش سپهر شکوه بدارالخلافة رسید ستردن نقش هستی اُر باهتمام سیف خان بیست و یکم ذی الحجه سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نهم واقع شد - و روز دیگر سپهر شکوه را برطبق حکم بقلعه گوالیار برده بحارسان آن قلعه استوار سپرد - و خود بمستقرالخلافة معارفت نمود و بفرمان پادشاهی بصوبه داری آنجا از تغیر مخلص خان (که به بنگاله تعیین یافته بود) قیام ورزید - چون تذن مزاجی و استغنائی فطری با نازش کارکردگی و پندار سپاهگری داشت اعتفا بشان عمدها ناکرده از خلاف مرضی پادشاهی نمی اندیشید (۲) بذایر تقصیرے از نوکری برطرف شده در قصبه سرهند

(۲) نسخه [ب] و نه (۳) در [بعضی نسخه] تقصیرات *

زادیه نشین عزالت گشت - و در سال پنجم بتازگی مشمول آثار
مرحمت شده ببحالی منصب سابق چهره افروز طالع گردید
چون سال ششم عرصه دلکشی کشمیر از فر نزل پادشاهی
فیض آگین گشت خان مذکور بایالت آنجا از تغیر اسلام خان
منصوب شد - و از فرط کار طلبی و خدمت دوستی ایام حکومت را
بیطالت و بیکاری نگذرانیده بساقها برای خود بهم رسانید
و به نیروی پردای و دلادری ولایت آورد را (که از دشواری راه
چند جا بدون نردبان عبور متعذر است - بل متعسر) تا بیست
روز جنگ کذاں رفته بحیطه تسخیر درآورد - و پس ازان ملک
کاکنت و بوشال را نیز ضمیمه ممالک محروسه ساخت - و پستو
در اشاعت آثار اسلام و اخلاصت نور مسامانی در ساحت ولایت
ثبت بزرگ (که از قدیم الایام ظلمت آمود کفر و بطلان بود
و هیچگاه حکام آنجا سر بر بقیه اطاعت فرمانروایان اسلام نیارده)
قدیر درست اندیشید - در سال هشتم فرمان پادشاهی بقام
دادل بیمحل زمیندار آنجا متضمن ترویج معالم حق پرستی
از حضور رسید - مصحوب محمد شفیع منصبدار با چندی
از نوکران خود روانه ساخت - و مرزبان مذکور در مقام اطاعت
و انقیاد استاده خطبه پادشاهی خواند - و طلا و نقره بسیار

بسکه عالمگیری زینت بخشید . و به بنای مسجد اشاره نمود
و پیشکش با کلید طلا (که اشارت بسپردن آن ولایت است)
ارسال نمود *

و چون درست اندیشی خان مذکور کرسی نشین شد از
پیشگاه خلافت باضافه سواران و منصب اعزاز افروخت . و در
سال نهم بحضور رسیده بنظم صوبه ملتان مامور گردید
و سال دهم معزول گشته ادراک درایت ملازمت نمود . و در
سال دوازدهم مجددا بصوبه داری کشمیر تحصیل کاسبی کرد
و در سال چهاردهم بذابرجه اعتدالی (که لازمه مزاجش بود)
از منصب برطرف شده انزوا گزید . و در سال پانزدهم باستسعاد
ملازمت و بحالی منصب چهره اعزاز افروخت . او را بیادری
طالع طرفه نقش نوکری درست نشسته بود . که با حرکات
خلاف مرضی عالمگیر پادشاه (که از فرط غیرت غیور پسند نبود
(۲)
چه امرای قدیم و جدید بانداک خویشتن داری و خود بینی
از رتبه افتاده از عرصه (وزگار بدر رفتند) او را بعزل منصب
متذبه ساخته بدان حال نمی گذاشتند . عجب نیست که خان
مزیور اگر این اوضاع ندانده نداشته بمنتهای مراتب امارت
فایز شده •

بالجمله بعد چندے باز مورد عنایت خسروانه گشته گوشه

گرفت - و در سال بیست و یکم بصوبه دارى بهار رخس عزیزمت
راند - و بعد ازان بصوبه دارى آله آباد مامور گردید - و در آنجا
در مبادى سال بیست و هشتم سنه (۱۰۹۵) هزار و نود و پنج
هجری بساط هستی در نوردید - زند مشرب و یتیم وضع بود
اما قابلیت و مساس شعرو سخن داشت - ناصرعلی با آن همه
آزادی و استغنا مدتها بهم صحبتی او شیفتگی داشت - چنانچه
میگوید *

* گفت و گوی طوطی از آئینه میخیزد علی *

* گر نباشد سیف خان مارا نفس درکار نیست *

در فن راگ و نغمه بسیار ماهر بود - رساله مسمی براگ درین
(که بیشتر ترجمه مانگ سوهل که نایکان سابق نوشته اند)
نموده با فوائد دیگر در تقسیم و قواعد آن تالیف کرده - متصل
سرهند سیف آباد مکانی آباد نموده وطن خود قرار داده
مدفن اد آنجا ست - پسرش هم در اواخر خلد مکان بخطاب پدر
سر امتیاز برافراخته بفرجدارى قل کوکن و قلعه دارى اعظم نگر
مل گانون و تهانه دارى ساتگانون امتیاز یافته - چون خدمات مذکور
ضمیمه صوبه دارى بیجاپور بچین قلیچ خان بهادر متعین شد
بخدمت نیابت صوبه مزبور تعین گردید - و در آغاز سال چهل
و نهم همان خدمات از تغیر چین قلیچ خان باضافه پانصدی

هزار و سه صد سوار بمشار الیه قرار گرفت - بعد از ارتحال
 خلد مکان با شاهزاده محمد کام بخش بعلاقه استادی (که
 در فن تیر اندازی داشت) رفیق شده صاحب طبل و علم گردید
 و چون آن شاهزاده دیوانه‌وش از تبه هوشی و بیخردی بسعایت
 بدگویان خود غرض از برخی امرای فدوییت کیش خصوص
 احسن خان میر ملنگ (که سرفوج و صاحب اختیار بود)
 بد مظانه گشت و بتعذیب و عقوبت هریک وبال و نکال
 اندوخت سیف خان را بعامت اخلاص مقید نمود - و بدستاریز
 رقعۀ او (که در وقت آمدن حیدر آباد در جواب رستم دل
 خان ناظم آنجا نوشته بود - که آنچه از طریقه سلوک با همراهان
 ولی نعمت استفسار^(۲) فته ملتزم استرضای خاطر احسن خان است)
 بحضور خود قطع بد فرمود - آن بیچاره هرچند بعجز ظاهر کرد (که
 مضمون این رقعۀ دلالت بر هواخواهی حضرت دارد) فایده
 نبخشید - بعد بریدن دست آن ستم رسیده بے تحاشا
 زبان بر کشان - کم اصلی ست که از جادب مادر داری - بهمین
 دست (که بے تقصیر بریدی) تعالیم تیر اندازی نموده ام
 آن سفاک بے باک گفت زبانش نیز بر آرند - بهمان زخمها
 در گذشت *

* سیف الله خان میر بحر *

در زمان عالمگیری خدمت میر بحری و داروغگی نواره داشت - و مدتها بدان کار پرداخت - و بعد از ورود موکب پادشاهی بسرزمین دکن بخطاب خان^(۲)ی سرفرازی یافته در سال بیست و هشتم از آن عهده معزل شده پستتر بخدمت میر توزکی امتیاز گرفت - ظاهرا در سال بیست و نهم ودیعت حیات سپرد - در آن هنگام (که شاه عالم بهادر از اجمیر بتعاقب محمد اکبر رخصت یافت) از از پیشگاه خلافت و جهانبدایی بابلاغ برخی احکام مطاعه در خدمت پادشاهزاده مامور شد و چون برگشت ظاهر گردید که شاهزاده بطریق انعام بوی چیزه مراعات نذمود - از سرکار والا بعطای پنجاهزار روپیه مواد کامیابی اندوخت - و حکم شد که مبالغ مرقومه از نقدی شاهزاده وضع نمایند - گویا تعلیم ست از آن دستورالعمل سلطنت - که نوازش پیام آدران مرسل مشعر بزرگ داشت مرسل است - فکیف که ارسال از جانب اعلی باشد - پسر کلافش میر اسدالله مرید پرگویی بے محابا خالی از نشئه جنونی نبود - اما ساختگیهای بزر و گربزت آمیخته بهیار داشت - بصدر تقصیر مور عتاب عالمگیری گردید - بمکه معظمه برآوردند - پس از تحصیل سعادت حج بحضور رسیده بمنصب پانصدی رنگ رفته بر در آورد

و در محاصره حصار کهیلنا از کار طایبی و کام پژوهی در مرحله
گام فراخ زده اخبار می آرد - مطرح انظار مکرمت شاهي گردیده
بعطای خطاب پدر و افزونی منصب کامروائی یافته بتفویض
خدمت میر بحری کل آب رفته بجوی آمد - و پس ازان
بمیر توزکی ممتاز گردیده - روز فتح قلعه واکگیره زخم بذوق
زیور دستش شده بمرحمت یکصد اشرفی مرهم بها برنواختند
و در عهد خلد منزل از دیوانگیها سبکسری بکار برده با ذوالفقار
خان امیرالامرا در آویخت - ازانجا (که پرکاه را در هوای
همسری کوه بلند شدن باطمینان باد تار و پود وجود خود را
پریشان ساختن است - و قطره آبی را با پهن دریا پهاو سائیدن
بموج خیز فنا آبروی خویش را فرو ریختن) دران بالغز سر پا
خورده گرانبار خفت و خواری پا در دامن فرار پیچید - و از
شوریده سری نام وکالت شاهزاده کام بخش (که بدعوی سلطنت
در حیدرآباد طبل مخالفت می کوفت) بر خود بسته براج
جیسنکه و راجه اجیم سنگه (که از حضور گریخته سو فساد
و فتنه برداشته بودند) پیوست - و با آنها دار و مدار نمود
که اگر شاهزاده از راه گوندوانه اراده این سمع نماید پانزده هزار
سوار راجپوت تا نبرده پذیرفته شده تا برگشتن بهادر شاه از دکن
بهیئت مجموعی همراه رفته در دار الخلافه بر تخت می نشانیم

و پنجاه هزار سوار جمع نموده مقابله می‌نمائیم - درین باب وثیقه
 بهر آنها گرفته بظهار حسن عقیدت و هوا خواهی (که چنان
 خدمتی سترگ بتقدیم رسانیده) پا در رکاب استعجال گذاشت
 و از راه دیوگذه و چاندا بحیدرآباد شتافت - فی الواقع در لای
 عظیم بچرخ آورده - و زمانه را طرفه خمیرمایه آشوب بدست
 می‌افتاد - اما چون طالع او و بخت موکلش در حوض ادهار
 بود بجائی نرسید - همین که از آمدنش شاهزاده آگهی یافت
 محمول برخدیعت و مکیدت نموده یقین کرد که ساختگی
 خلد منزل است - جواب داد که اینجا نهال نیکو خدمتی شما
 غیر از ثمره سیاست و تعذیب بار نمی‌آرد - و سعیها آهن سرد
 کوفتن است - و چون ابرام و سماجت از حد گذرانید اگرچه یومیه
 بقدر قوتش مقرر فرمود لیکن ردبرو نطلبید *

بازم حامد و عفو آن پادشاه کریم الاخلاق را که آیه رحمت
 در شان اوست - و بدین وسعت مشرب و سعت بخشش
 هیچ یکی از ملوک ماضیه بدر نرسید - چون خان مشار الیه بعد
 جنگ کام بخش بوساطت خانخانان بر سده سلطنت جبهه سا
 گردید بصفحه جرائم بر نواخته در بحالی منصب قدیم و سالیانه
 پنج هزار روبیه مختار گردند - او بحسب جاه پابند نوکری شده
 در عهد فرخ سیر بهمرایه امیرالامرا بدکن آمده بتنازگی میربحری
 آندیار بدر تفویض یافت - با آنکه با سردار طرف مصاحبت

داشت بخست و نکبت زندگی بسر می برد - و پیش از آن
در حضور بتجویز آن نویسنده فیاض بداد و غنای داغ و تصحیح
رکاب اختصاص گرفت - و در زمان خانان زمان هم چندی بدان
امر می پرداخت - بوقت موعود در گذشت - برادرش لیاقت
خان میرزای رنگین خوش وضع ستوده طبع بود - در همه چیز
با برادر مخالفت داشت - حتی مذهب هم که بطور آبی
خویش امامیه بود - و سیف الله خان اظهار تسنن می نمود
و تعصب می ورزید *

* سید عبدالله خان بارهه *

عرف سید میان - ابتدا نوکر شاه عالم بهادر بود - همراه
روح الله خان بمهم کوکن^(۳) تعیین شد - سال بیست و ششم
جلوس عالمگیری بمنصب هزاری شش صد سوار ملازم پادشاهی
گردید - سال بیست و هشتم همراه شاهزاده مذکور جهت
تنبیه ابوالحسن والی حیدرآباد دستوزی یافت - و در آن جنگ
مصدر ترددات نمایان گشته چهره را در مردی را بکلگونه زخم
بیاراست - روزی (که بچنداولی اختصاص داشت - و نبرد معرب
رو داد) فوج مقابل را از پیش رو برداشته بکمک مردم
یمین و یسار خود را رسانید - و چون دزدان روز بزدان نام
دیوان شاهزاده را مردم خصم زخمی ساخته فیل او را پیش

انداخته می بردند برانها تاخته بعد کشتش و کوشش دیوان
 مذکور را مخلصی داده همراه خود آورد - و چون در ایام
 محاصره بیجاپور شاهزاده مذکور پیش پدر متهم بذاولتخواهی
 گردید و بعضی رفقای او را حکم اخراج شد در باب نامبرده امر
 لازم الاتباع مدور یافت - قید نمایند - آخر بشفاعت روح الله
 خان بطریق نظر بند حواله خان مزبور گردید - و رفته رفته
 بسعی او مفع جرائم صورت گرفت - و چون در ایام محاصره
 گلکنده روح الله خان حسب الطلب بحضور از بیجاپور رسید
 نامبرده به نیابت خان مذکور درانجا ماند - و پس از
 چندت اصاله بصوبه دارمی آنجا افتخار اندوخت - سال سی
 و دوم پس از آن [که خبر فرار راما برادر سنبها بهونسله از قلعه
 راهیریگده (که ذوالفقار خان در محاصره داشت) و پناه گرفتن او
 در حدود تعلقه والی مزبور بعرض رسید] بذاولت فرمان رفت
 که در سراغ او دویده دستگیر سازد - و نامبرده کاربذن حکم گردیده
 سه روز و سه شب ایلغار نموده بسر وقت او رسید - و اکثر
 سرداران معتبر را دستگیر ساخت - اما خود راما بدر رفت
 ازین جهت بادصف مدور چنین خدمت سترگ در خاطر پادشاه
 نقشش درست نامست - علاوه آنکه چون در باره اسارای مذکور
 حکم محکم عز نغان یافت (که در ^(۲) ارک قلعه بیجاپور محبوس

باشند) و چند کس از آنها از چنان محبس گریختند نام برده
 سال مذکور از صوبه بیجاپور عزل پذیرفت - سال سی و سیوم
 از تغیر سردار خان بتقرر فوجداری ناندیر (ایت اعتبار
 برافراخت - وقت موعود بعدم سرا در شد - پسرانش بسیار
 بودند - ازان جمله دو کس (شد تمام نمودند - یکی قطب الملک
 عبدالله خان - و دوم امیرالامرا حسین علی خان - و از بقیه
 سید نجم الدین علی خان - احوال هر یک جداگانه درین نامه
 سمیت اندراج پذیرفته *

• سردار خان *

سردار بیگ - پسر باقی خان قلماق چیله است - که
 احوال او (قم سنج خامه گشته - مشارالیه بیداری طالع در زمان
 عالمگیری مورد نوازش خسروانی گشته بمنصب در خور و خطاب
 اهتمام خان درجه ناهوری پیمود - هنگامی (که ریاست عالمگیری
 بصوب حسن ابدال (رتفاع پذیرفت) داروغگی عمارت دارالخلافه
 داشت - و پس ازان بکووالی اردوی پادشاهی جمعیت در باد
 بیست - و مدتها بدین کار چه در هندوستان و چه در دکن که
 دوام سفر بود بضبط و ربط پرداخته نقش اعتماد و اعتبارش
 کرسی نشین گردید - و چون بلاد ارنک آباد بقدم پادشاهی
 رونق آگین گشت چندی بتاسیس حصار شهر پناه آن مصر جامع

اجازت یافت - و در سال بیست و هشتم بداد و غنای نواره از نه تغیر
 سیف الله خان اختصاص گرفت - و چون کاروانی و دولتخواهی از
 ذهن نشین پادشاه شده بود اهتمام برخی کارخانجات جدید^(۲)
 نیز بعهده او تفویض یافت - در سال بیست و نهم بخدمت
 نظارت حرم سرای شاهنشاهی از تغیر خدمت خان منظور
 نظر قرب گردید - و چون کورگی گنج ضمیمه کوتوالی داشم
 دو ایام محاصره گلکنده از افراط باران لایق قطع بطغیان دریا
 مانجرا و دیگر رودخانهها رسید مفقود گردید - قحط را
 روز بازار بهم رسید - چه شهر حیدرآباد و چه اردر پراز مرده
 بود - از گرداگرد دولتخانه پادشاهی دوزانه انبار مرده را
 کناسان از صبح تا شام کشیده برکنار دریا می انداختند
 یاز شب همان هنگامه بود - دران وقت کورگی از خان من
 تغیر شده بهید شریف خان قنوجی تفویض یافت - و چون
 از شاهزاده محمد معظم مخاطب بشاه عالم از دیرباز رایحه
 کار شکنی و بدخواهی سرکار والا در پیشگاه خلافت استشمام
 شده بود و درینولا خان فیروز جنگ نوشتههای او را با ابوالحسن
 حیدرآبادی در مورچال گلکنده بدست آورده از نظر گذرانید
 و آن مظنون چون مجرم گردید ناچار شاهزاده را با دو پسر
 کلانش که همراه بودند بزدان قادیب برونشانند - و اهتمام

خان را باضافه پانصدی بمنصب هزار و پانصدی و خطاب
سردار خان برنواخته بیتاوداری شاهزاده مامور گردید *

گویند بعد از چند روز بسردار خان حکم شد بشاهزاده پیام
رساند - که اعتراف تقصیر خود نموده استغفار نماید - تا از سر
گناهش در گذریم - شاهزاده جواب داد که من بجذاب آلهی
و در خدمت پدر سراپا تقصیرم - اما بظاهر امری که موجب
استغفار باشد از من سر نزده - عتاب بر عتاب افزود - و در مراتب
قید تشدد رفت - و تا شش ماه از سر تراشی و ناخن چینی
ممنوع بودند - ناظر خدمت خان نایب اعلی حضرت نظر
بر تقدم خدمت جرأت حرف داشت - درین مقدمه مبالغه
از حد برد - و اجازت املاح گرفت - و بعد مدتها (که صورت
غضب کم کم می گشت - و مزاج دلخوش شفقت غریزی گردید)^(۲)
مرارا ادبیه ماثوره حواله سردار خان میشد - که بشاهزاده
برساند - که باین درد اشتغال داشته باشد - تا مهر آفرین^(۳)
دل مارا متوجه رهائی او گرداند - و او را از رنج مفارقت ما برهاند
در ضمن این روزی خان مذکور بعرض رسانید که در گذاشتن
اختیار حضرت است - فرمودند بله لیکن از حضرت مالک الملک
مارا فرمان فرمای مالک گردانیده - هر جا که از ظالمی بر مظلومی
ظلم می رود امیدوار می باشد که تظلم بما خواهد بود - و بدان

خواهد رسید - برین شخص بنابر بعضی عوارض دنیاوی از دست ما ظلم رفته - و هنوز وقت در نرسیده که خلاصی کنم - مفرش جز بدرگاه دادار نیست - پس امیدوار باید داشت تا از ما قطع امید نکند - و بخدا نالد - و اگر بنالد ما را گریزگاه کجا ست *

بالجمله سردار خان در سال سی و یکم بخدمت داروغگی فیلیخانه از تغیر معتمد خان سرعزت برافراخت - و چون در سال سی و سیوم از موضع بدری بقطیف آباد کلکله نزول اجلال پادشاهی شد سردار خان بفوجدارئی دوازده کرهی گرد لشکر ظفر پیکر مقرر گشت - در سال سی و پنجم سنه (۱۱۰۳) یکهزار و یکصد و سه هجری جهان گذران را وداع نمود - در خیرخواهی ولی نعمت و خدمت خاق باطن او با ظاهر موافقت داشت - خالی از درد طلب و محبت فقرا نبود - پسرش حمید الدین خان که در بلندنامی از پدر و جد گذرانیده - چنانچه احوالش آئینه دار این مدعا ست - اولاد دیگر هم داشت *

* سیادت خان سید اوغلان *

اوغل بتورکی بمعنی پسر - و اوغلان جمع است - در سلطنت بخارا خطاب جماعه ایست که بسیادت و شرافت ممتاز و بنشستن حضور والی آنجا اختصاص دارند - نام برده ارستاد زاده خان فیروز جنگ بهادر است - باستصواب بهادر مذکور بدوات

روشناسی خادمگان و منصب در خور کامیاب گشته - سال
(۲)

بیست و هفتم جلوس خلد مکان بتعلیم محمد کام بخش چهارم

امتیاز بنافروخت - و غایبانه بهادر مذکور واسطه گذراندن

عرائض او بوده قرب حاضر باشی حاصل نمود - و چون بهادر

مذکور باره قلعه راهبري را آتش زده بقتل کفار و تاراج مال

و متاع آنها پرداخت سال بیست و هشتم او در جلدوی

رسانیدن این مؤده بعزایت فیل و پستر بخطاب سیادت خان

سرمایه امتیاز اندوخت - سال بیست و نهم از تغیر لطف الله

خان بتفویض خدمت داروغگی عرض مکرر درجه خصوصیت

پیمود - از راه عزایت دوات سنگ یشم بار مرحمت شد

پستر اگرچه از خدمت مذکور عزل پذیرفت اما بداروغگی

دیوان خاص می پرداخت - سال چهل و یکم مطابق سنه

(۱۱۰۸) هزار و یکصد و هشت هجری بمرض وبا (که در

لشکر پادشاهی جایگیر و جهانگیر شده بود) بعالم عقبی

خرامید - پسرش بخطاب پدر مخاطب گردیده سال چهل

و سیوم بداروغگی عرض مکرر افزایش قدر یافت - سال چهل

و هفتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هفتصد سوار

رایت بلند پایگی افراشته مکرر بهرکردگی فوج به تذبیه غنیم

شقاقت - و در همان ایام بحسب نیرنگی تقدیر از نور بیدائی

هر دو چشم او عاقل گردید - ازین جهت از دولت حضور
پادشاهی محرومی اندوخت - و در صوبه داری امیر الامرا
حسین علی خان بقلعه داری احمدنگر مضاف صوبه خجسته بنیاد
گوشه انزوا گردید *

چون نظامت دکن به نظام الماک آصف جاه متعلق شد
از بس که بیش از بیش قدردان او بود استقلال خدمت
مذکور یافت - پس از فوت او پسرش محمد میرخان بخطاب
ارثی و قلعه داری مذکور پیرایه اعتبار پوشید - چندی
بخشیگری سواران سایر سرکار نوین مذکور سرانجام می کرد
پس ازو پسرش سید حمید خان خطاب سیادت خان یافته
به نیابت یزانه خود سید لشکرخان بنظم برار مقرر شد - و چندی
قلعه داری بیدر داشت - آخرها بخطاب حمید الدوله اختصاص
گرفت - و مطابق سنه (۱۱۸۴) یکهزار و یکصد و هشتاد و چهارم
هجری از دار فدا رحلت نمود - پسرش در حالت تحریر
بخطاب نامور جنگ بهادر سرفراز و بریخته گوئی مائل است
برادران و اعمام سیادت خان سید حمید جمعی کثیر بودند
هیچ یک ترقی نکرده *

* سیدی باقوت خان حبشی *

در عهد فردوس آشیانی چون کوکن نظام شاهي مسخر
ارلیدای درامت گردید در عوض محالات نوتسخیر تعلقه والی

بيجاپور بار مرحمت شده فتح خان نام افغانی از جانب والی
 مذکور بحکومت آنجا نامزد گردیده قلعه^(۲) دنداراجپوري را (که
 نصف در خشکي و نصف در دریا واقع است) مسکن خود قرار
 داده بود . در عهد خلد مکان پس از آن [که سیوا بهونسله بیجاپوریان را
 ضعیف دیده دست ثمر دراز گردانیده ابتدا قلعه^(۲) راچ گدهه را
 مازای خود ساخته پستر قلعه^(۲) راهیری گدهه را (که بفاصله بیست
 کرده از دنداراجپوري است) استحکام داده در آنجا سکونت گرفت
 و بسعی تک و دو قلاع دیگر را که در آن نواح بود بدست آورد [
 فتح خان مرعوب او گشته دنداراجپوري را گذاشت - و پناه
 بقلعه^(۲) جزیره (که اندرون آب بفاصله کروهی است) برده در فکر آن
 شد که امان گرفته بسپارد - و جان بسلامت برد - سیدی سنبل^(۳)
 و سیدی یاقوت و سیدی خیر (که هر سه غلام افغان مذکور
 بودند) برین اراده مطلع گشته افغان مزبور را گرفته زنجیر در
 پای او کردند - و حقیقت حال بوالی بیجاپور و خانجهان بهادر
 صوبه دار دکن نیز نوشتند - بهادر مذکور جواب عنایت آمیز
 با خلعت و پنجهزار روپیه نقد فرستاده تجویز منصب چهار صدی
 در صد سوار برای اولین و سه صدی صد سوار بجهت درمیدن
 و دو صدی صد سوار بنام سیومین مقرر نمود - و جاگیر سیر حاصل
 متصل بندر سورت تنخواه کرد - آنها مستظهر گشته کمر همت

(۲) در [بعضی نسخه] دنداراجپوري (۳) نسخه [ب ج] سنبل .

بر دفع سیوا بستند - سیدی سنبل پدایه نهصدی (سیده در گذشت - و سیدی یاقوت که قائم مقام او بود در فراهم آوردن کشتیها تردد بکار برده همت بر کشایش دندا راچپوزی گماشت و شب ایام هولی (که هنوز تاراج زده خواب غفلت بودند) از یک طرف نام برده و از جانب دیگر سیدی خیریت (سیده بمدد کمند از دیوار بقلعه در آمدند - درین اثنا باروت خانه قلعه برسیدن آتش با سردار حصار پرید - و چون دران ایام فروج سیوا برای تاخت اماکن در دست رفته بود و طاقت کمک نداشت قلاع قریب المسافت را نیز مستخلص گردانید - و پس از رسیدن عرضداشت او متضمن این ماجرا بمسلطان محمد معظم صوبه دار دکن نامبرده و سیدی خیریت باضافه منصب و خطاب خانی سربلندی اندوختند - و چون سال سی و نهم سیدی خیریت خان فوت نمود اموال او بزام برده بخشیده ادای طلب سپاه متوفی بر ذمه اش مقرر گردید - سال چهل و هفتم مطابق سنه (۱۱۱۴) هزار و یکصد و چهارده هجری و دیعت حیات سپرد - و سیدی عنبر نامی را (که قائم مقام خود ساخته بود) بنا برین (که این قوم دران نواح بعملداری نامه برآورده در اجرای راه جهازهای بیت الله بودن اینها اقرب بصواب بود) بهالمی تعلقه مذکور و عطای خطاب سیدی یاقوت خان چهره عزت بر افروخت - در حالت تحریر هم

بقیه این قوم در دندا راجپوری تصرف دارند - و با مرهقه
یکج دار و مریز بسر می‌برند *

بالجمله خان مذکور با جوهر شجاعت آبادان کلری و رعیت پروری
آمیخته و در امور تدبیر رای درست داشت - از صبح تا یکپاس
شب گذشته مسلح بدیوانخانه می‌نشست - پس ازان درون
محل سرا رفته یکپاس دیگر بهمان وتیره می‌گذرانید - پستر
کمر را کرده بضروریات می‌پرداخت - اواخر ایام سلطنت
پادشاه اذرا طلب حضور نمود - چون سابق سیدی خیرین
خان بدربار پادشاهی شتافته خود را پیش شکل و شان مردم
آنجا هیچ نیافته کار او از خجالت بتمارض کشید و بهعی
سیدی یاقوت خان از آنجا برآمده بود نامبرده اندیشه منذ
گشته آخر بقبول پیشکش و مهم سازی خود را ازین تکلیف
وا رهانید *

* سرفراز خان سید لطیف *

ابتدا ساهله نوکری بیجاپوریان داشت - سال بیستم جلوس
خلد مکان باستصواب دلیر خان داوزی آمده پایند نوکری
پادشاهی شد - و رفته رفته بمغصب عمده و خطاب سرفراز خان
ترقی نمود - سال بیست و هفتم همراه محمد اعظم شاه بمحاصره
بیجاپور تعین گشت - و پس از وقوع فتح بعطای فیل بر اوج
عزت برآمد - پستر در رکاب محمد کام بخش [که جانب سکر

و از اینجا بکومک ذوالفقار خان (که قلعه چنچهی را محاصره داشت) نامزد شده بود [دستوری یافته پس اراک بقلعه داری و فوجداری نصرت آباد سکر مامور گردید - سال ^(۲) چهارم از اینجا معزول شده سال چهارم و سیوم با محمد بیدار بخت بتکامشی ^(۳) راما بهونسله ترخیص پذیرفته ترددات شایسته بظهور رسانید یستر بنابر تقصیر از منصب برطرف شده سال چهارم و هفتم حکم التماس محمد کام بخش ببحالی منصب شش هزاری پنجهزار سوار آب رفته بجو آورد - و پس از آنکه در تعاقب ^(۴) بیدنایک حسن مجرا از بظهور رسید سال پنجاهم در جلدوی آن از امل و اضافه بمنصب شش هزاری شش هزار سوار رایت بلند رتبی افراشت - پس از انتقال خلد مکان بر سر موضعی تاخته بزخم تفنگ رخت هستی بر بست - پسرش سرفراز خان سید امین است - که در عمل نظام الماک آصف جاه هارس حیدرآباد شده در مستعد پوره واقعه بیرون باد مذکور مکافا ساخته - پس از فوت او زاده پسرش جاگیر قلیله از ارث یافته بود - در حالت تحریر او نیز پا در دامن فنا کشید *

* سید حسین خان بارهه *

از والا شاهیان بهادر شاهي سمت - چون بست و کشاد امور

(۲) نسخه [ج] نصرت آباد مامور گردید (۳) در [اکثر نسخه] رانا

(۴) نسخه [ج] مرما نایک - یا بلند نایک باشد *

سلطنت بقبضه اقتدار خلد منزل در آمد و میان راجه جیسنگه
 سوائی و بجیسنگه برادرش (که در کابل از همراهیان شاهي
 بودند) نزاع برخاست پادشاه (که بخاطر داشت هر یک مجبور
 بود) رفع نزاع دران اندیشید که آنبیر را در سرکار پادشاهی ضبط
 نموده خان مزبور را بفوجداری آنجا تعیین ساخت - درین ضمن
 خلد منزل بعزیمت مقابله محمد کام بخش لوای توجه جانب
 دکن بر افراشت - و راجه جیسنگه و مهاراجه اجیمت سنگه
 بے اجازت خسروانی از لشکر ظفر اثر برخاسته راه وطن پیش
 گرفتند - و پس از وصول بادرطان باجتماع جمعیت پرداخته اکثر
 تهانه داران پادشاهی را برداشتند - بمشاهده این مقدمه سید
 حسین خان گردآوری فوج قدیم و جدید نموده با سه پسر او
 ابوسعید خان و غیرت خان و حسن خان و یزنه او مهابت خان
 و در همشیره زاده محمد زمان خان و سید مسعود خان در آنبیر
 مستعد پیکار شد - اما از بسکه راجپوتیه مثل مرد و ملخ از
 هر چهار طرف جوشیده هنگامه بر پا ساختن نوکران جدید
 سید حسین خان هوش باخته راه گریز سپردند - ناچار خان
 مزبور با جمعیت قلیل از آنبیر برآمده بمقابله درگا داس
 راتهور در میدان کاله دهره پرداخت - راجپوتیه مغلوب شده طریق
 فرار پیمودند - اما بهیر خان مزبور بغارت رفت - و یک پسر

(که بنگاهبانی بهر بود) بدرجهٔ شهادت پیوست - خان مزبور
صبح ناچار با کمال بی سرانجامی بزارنول رسیده باز جمعیت
فراهم آورده متصل قصبةٔ سانپهر با راجه جیسنگهه باز مقابله (رداد)
اگرچه ابتدا خان مزبور غالب گشته لیکن ناگاه دو سه هزار
بندوقچی (که زیر پشتهٔ ریگ کمین داشتند) برآمده
برق اندازی نمودند - و بر خان مزبور (که جمعیت قلیل
همراه وی ماند و بیشتر زخمی بودند) ریخته گرد گرفته
سرداران را مقتول ساختند - و محمد زمان خان و سید مسعود خان
همشیره زادهایش که دستگیر شدند اولین را کشته دومین را
(که مرحلهٔ عمرش از شازده سالگی نگذشته بود) نزد راجه
آوردند - راجه برای زخم بندگی او تاکید نمود - و سید حسین
خان را با گنج شهیدان مدفون ساخت - این واقعه در سال دوم
جلوس خلد منزل مطابق سنه (۱۱۲۰) هزار و یکصد و بیست
هجری بوقوع آمد - گویند بر سر مرقد خان مزبور بالای کنار
تالاب سانپهر باغی و عمارتی در کمال صفا و موزونی راجه اهدات
نموده - از منصب خان مزبور هیچ اطلاعی دست نداده *

* سید رستم خان دکنی *

یسر شروزه خان سید الیاس است - وطن نیاگانش بخارا است
یکی از آنها بهندوستان وارد گشته چند سال در نواحی اجمیر

جا گرفت - و بصحبت سکنه آنجا بمذهب مهديان برآمد
 سيد الياس بدکن شتافته نوکري حکام بيجاپور اختيار نموده
 بـ خطاب شرزه خان نامور گشت - و برتبه سرداري فائز شده
 سال نهم جلوس خلد مکان بر دست نوکران پادشاهي (که
 بسرداري ميرزا راجه جيمنگه جهت تاديپ عادل خان و تخریب
 ملک او تعيين گردیده بارها زن و خورد بميان آمد) بقتل (سيد
 نام برده بجای پدر بسرداري فوج و خطاب شرزه خان کامياب
 گشته نامے به بلند رتبي برآورد - و چون استقلال و ضبط
 و ربط در کارهای بيجاپوريان نموده بود مدتها بکامراني بسربرد
 و سال سيم چون بيجاپور مسخر گردید و سکندر عادل خان
 دولت بار اندوخت او نیز تارک عقيدت بر آستان ارادت
 گذاشت - و بعطای خلعت و شمشير و خنجر مرمع با علاقه
 موردريد و اسپ با ساز طلا و فيل با ساز نقره و منصب
 شش هزاري شش هزار سوار و خطاب رستم خان چهره امتياز
 برافروخت - و رفته رفته بمنصب هفت هزاري هفت هزار
 سوار درجه ارتقا پيمود - پس ازان با خان فيروز جنگ تعيينات
 شده بتسخير قلعه ابراهيم گذهه مضاف حيدرآباد (که دريذولا
 بآهنکذه معروف است) دستوري پذيرفت - پستر بحضور رسیده
 روز يورش بر گلکنده چهره فدويت را بگلگونه زخم بياراست
 پس ازان جهت حفاظت بگشت و سير اطراف ستاره مامور

چون از هفت رسا و عطای عام و حلم و افي و رحم شامل
 (که فطری پادشاه وقت بود) حرف لا و کلمه منع بر زبان
 خلافت بیان نمی گذشت و امتیاز مفاصب و اعتبار خطابه
 از میان رفته بود او را بکمال عاطفت بمذنب والی
 هفت هزاري و خطاب عمده سعدالله خاني اختصاص بخشیدند
 و پایه عزتش را از حضيض خاک بارج افلاک رسانیدند - و داروغگی
 داک و سوانح (که یکی از خدمات عمده حضور است)
 نیز نامزد او بود - عالم بکام او گردید - نصف سلطنت
 بل تمام آن بقبضه اختیار او درآمد - و چون نوبت سلطنت
 بجهاندار شاه رسید بدستاورز سابقه اخلاص و پیشین درستی
 خانجهان کوکلتاش دست حمایت خویش را سپرد و قانع احوال او
 ساخت - و بمیامن دستگیری آن امیر وفا تخمیر سهام بداندیشی
 ذوالفقار خان امیرالامرا کارگر نیفتاد - با آنکه وزیر اعظم
 هندوستان شده آرازه صولت و شوکتش از فلک هشتم هم
 گذشته بود بحال دیوانی خالصه و تن هم (که پیش دستی
 وزارت است) تغیرت راه نیافت - و بدستور سابق در همه کارها
 دست در کار داشت - قضا را دغلباز فلک بازی گویان میر
 و وزیر را از بازی خانه حکمرانی دزد آسا بمحکمه سیاست کشید
 و خصل سلطنت و شغل وزارت را بحریفان دیگر ارزانی داشت

بسیاری از مقامران بساط روزگار مهره جان در باخته شهرت
 کشت مملکت گشتند - خان مذکور را هم بعد از ورود موکب
 فرخ سیري به دار الخلافه شاه جهان آباد در کچه‌ری خانسامانی
 مقید نمودند - و پس از چند روز بر طبق رقعۀ نواب زیب النساء
 بیگم (که در آن وقت پادشاه بیگم مخاطب بود) حکم استخلاص
 شد - اهل و عیالش سامان جمعیت از سر گرفتند - و مقتضیان او
 شادی و خرمی اندوختند - ناگاه آن شب (که بزعم او آبستن
 هزار امید بود) جانگزا حادثۀ دیگر زاد - چند مغول (که
 بتسمه کشی شهرت یافته بودند) رسیده بابلغ حکم قتل
 هوش از سرش ربودند - و آن بیگناه را با هدایت کیش خان
 جدید الاسلام و سیدی قاسم کوتوال دهلی برسم اختناق
 از هم گذرانیدند *

وجه (که موجب قتل او تواند شد) بتبوت نه پیوست
 جوقه برانند که چون حکم ~~هائ~~ شرف نغان یافت سادات
 اشاره کردند که او را از پا در آورند - و برخه گویند که ارباب عذاب
 (که در استیصال او سعی داشتند) از جانب بیگم صاحب
 رقعۀ مجعول (که در افذا و اعدام او یاور افتد) از نظر پادشاهی
 گذرانیده بسیاست اقدام نمودند - و مقوی این روایت است
 که بیگم صاحب هنگام ملاقات محمد فرخ سیر شکوه بیجا کشتن او
 (که آبا عذوب از متوسلان بیگم بود) بمیان آورد - پادشاه ذکر

رقعه بر زبان گذرانید - بیگم انکار محض کرد - پادشاه متذنبه
گشته قرین افسوس گردید - در دیانت و کاردانی مثل پدر بزرگوار
خویش شهره آفاق بود - و سخت گیرها کمتر داشت *

* سید نجم الدین علی خان بارهه *

پور عبد الله خان سید میان است - بجلادت و مردانگی
(که شیوه سنیّه خاندان او بود) اتماف داشت - چون برادرانش
قطب الماک و امیرالامرا بهمراهی محمد فرخ سیر پادشاه
مصدر ترددات شده باعلی مراتب مرقی گردیدند او نیز
باضافه منصب چهره عزت برافروخت - پس ازان (که زمانه
تیرگ کار خاقان مذکور را بورطه ناکامی انداخت و قطب الماک
برکاب سلطان رفیع الدوله بعزیمت تنبیه راجه جیسنگهه از
دارالخلافه برآمد) صوبه دارمی آنجا بخان مذکور باز گردید
سال دوم جلوس فردرس آرامگاه [که امیرالامرا بقتل رسید
و قطب الماک (که بصوب دارالخلافه رخصت شده هنوز بدانجا
نرسیده بود که از خبر کشته شدن برادر متروک خاطر گشت)
کمان خود را برای آردن توره بدارالخلافه فرستاد] بخان
مذکور برای نگاهداشت مرقوم ساخت - خان مذکور باستماع
این خبر جامه بے طاقتی را بر بالای میز دریده ابتدا جمعی از
سوار و پیاده همراه کوتوال داده بمحاصره حوالی اعتماد الدوله
محمد امین خان تعیین کرد - آخر بناوشته قطب الماک دست

اران باز کشید - گویند در نگاهداشت سپاه قسمی صلاى عام داده بود که یابوی خرد و اسبپ کهنه لنگ گوش بگوش اسپان تازی بدرجۀ قبول پیوست *

روز جنگ (که سر مثلی هرزلی بدو تعلق داشت) بی باکانه قدم جرأت پیش گذاشته زن و خوردن عجیب و رستخیز غریب بمیدان آمد - در گرمی بازار آریز و ستیز زخمهای کاری برداشت و یک چشم او از رسیدن آسیب آن از کار رفته دستگیر گردیده بزدانخانه انتقام فطر بزد شد - صبیۀ نه ده سالۀ او را (که کسانش درین غوغای قیامت نظیر از محل برآورده بخانۀ مغنیۀ میراثی پنهان کرده بودند) گرفته بحضور پادشاه آوردند مردم محالات پادشاهی خواستند که بعقد آن خسرو درآرند آخر بمعجز و الحاح قطب الملک (که گاهی بر سادات بارهه این ماجرا نگذشته) موقوف نمود - صبیۀ مذکور بخانۀ خان مزبور رسید - سال هفتم بشفاعت مبارز الملک سربلند (۲) خان از محبس رهایی یافته بحراست اجمیر سربلندی یافت چون سربلند خان صوبه دار گجرات با حیدرآباد رسیده بغابر هنگام مرهقه (که تا فزای بلده می تاخست) سد ابواب شهر نموده محصورانه می گذرانید خان مزبور حسب الحکم خسروانی بکمک او شتافته با غنیمت لایم طریق مبارزت پیمود - و سرچنگ

قرار واقعی داد - پستربتعلقه خود معاودت نموده پس از چندے
بحکومت گوالیار نامزد شد - و در بندر بست امور متعلقه
کوشیده باستقلال سرانجام می داد - تا آنکه روز موعود بواسطی
عدم منزل گزید - گویند چون یک چشم او ضائع شده بود از باور
بدستور پرده دیده ساخته درون هر دو پلک می گذاشت - در نگاه
ناظرین سالم می نمود *

• مترو سال بندیاه *

(۲)

پسر جنیت بندیله است - که پس از کشته شدن ججهار
سنگه و متعلق گردیدن تعاقب او بهر کار پادشاهی دران سرزمین
بنیاد فساد برپا ساخته بتاخت و تاراج آن ملک می پرداخت
سال یازدهم فردرس آشیانی عبد الله خان فیروز جنگ بمالش او
تعیین شد - و آخر همان سال راجه بهار سنگه بندیله بدین کار
مامور شد - چون جنیت بندیله مدتها بنوکری بسنگه دیور ججهار
سنگه بهر برده بود از رسیدن راجه مسطور خیال نمود از سر
بدر ساخته چندے ملازم او شد - پس ازان در سرکار سلطان
دارا شکوه توسل جسته اختیار بندگی نمود - در ایامی (که
خلد مکان مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری
از دکن عزیمت هندوستان نمود او پس از جنگ مهاراجه
جسونت سنگه باستصواب سبهکرن بندیله بملازمت عالمگیری

پيوسته بمغصب عمده سرفراز شد . و در هنگامي (که معاودت پادشاهي از ملتان بعزم مقابله سلطان شجاع صورت گرفت) تعيينات خليل الله خان صوبه دار لاهور گشت - چون مزاجش سراپا بفتنه مجبول بود از انجا گويخته بوطن رسیده غبار راهزني برداشت - از انجا (که پادشاه را وقائع عظيمه مثل مقابله شجاع و تاديب مهاراجه و مصاف داراشکوه در پيش بود)
 اغماض عين نموده اوان عزيزمک باجمير سبهکون بنديله باتفاق راجه های ديگر به تنبيه او دستوري پذيرفت - و بعد فراغ از کار شرکای سلطنت سال چهارم راجه ديبي سنگه باستيصال او مرخص گشت - نام برده مرعوب شده هر روز جائه مختفي ميشد - راجه سحجان سنگه (که خود در کمکيان بنگاله منتظم بود) به تجسس حالش پرداخته آگهي يافتند که در موضع سهره موطن راجه اندرمن دهنديره يغمان شده - بغابران بطلب او شتافتند - مردم آنجا خائف گرديده سران اهل رسیده از تن برداشته در پيشگاه خسروي فرستادند - پس ازو ستر سال (که مغصب قليل داشت) برخاسته پيش سيوا بهونسله رفت - او رخصت معاودت بوطن داد - پستر بوطن رسیده برويه ارثي سرهنگاه پردازي برداشت - لهذا سال بيست و دوم راجه جسونت سنگه بنديله بتنبيه او شتافت - پس ازان بنوکوي

پادشاهی دو آورده سال چهل و چهارم بقلعهداری اعظم تارا
 عرف ستارا رایت کامیابی برافراخت - و سال چهل و هشتم
 باز برخاسته بوطن رفت - سال چهل و نهم باستصواب
 فیروز جنگ عفو تقصیر او بعمل آمده بمنصب چهار هزار
 سر عزت برافراخت - و پس از ارتحال خلد مکان در تعلقه خود
 فرودکش نمود - هر چند در عهد خلد منزل فرائین طالب صادر شد
 نیدارد - مگر بعد مراجعت خلد منزل از دکن بشکر پادشاهی
 رسیده تعینات مهم گرو (که سرگروه قوم سکهان بود) گردید
 و در عهد فردوس آرامگاه (که محمد خان بنگش فوج بر سر او
 برده جبرا و قهرا باستخلاص بعضی محالات پادشاهی پرداخت
 و جمعیت افزود را برطرف نمود) نامبرده با فوج مرهته
 که در مالوه بود ساخته بکمک آنها بر سر خان مذکور
 شتافته در گدھی محصور نمود - و بعد چهار ماه چون مرهته
 بذابر شروع وبا برخاسته رفت خود تا سه ماه دیگر در لوازم
 محاصره کوشید - آخر پای مصالحه درمیان آمد - گویند
 کثیر الاولاد بود - یکی از پسرانش کنور خان چند است - که
 همراه نظام الملک آصفجاه در دکن بود - و پرگنه شیرپور صوبه
 برار در قبول داشت *

• سعادت الله خان •

از قوم نوايت بود - در عهد خلد مكن باستصواب ذوالفقار
 خان بمتصدیگری ضلع كرناتك حیدر آباد مامور شده باستقلال
 بكارهای آنجا می پرداخت - و بحسن عمل با خرد و بزرگ
 آنجا سلوك نموده نامی ببرزگی بر آورد - و چون پس از
 كشته شدن مبارز خان نظام الملك آصفجاه عزیمت آن ضلع
 نمود او بمقتضای دربینی باستقبال پرداخته زره های موجود
 گذرانید - و قرین عزت و اعتبار رخصت تعلقه یافت - و مدت ها
 دران مرز و بوم به نیکنامی و داد و دهش بسر برده مطابق سنه
 (۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری جهان گذران را
 گذاشت - پس از دوست علي خان برادرزاده اش بحکومت
 آنجا سرفراز شد - چون مرهقه دران ضلع هنگامه برپا کرد او
 بمقابله پرداخته باتفاق پشور مشغول شد علي خان مقتول گردید
 همین دوست خان عرف چندا صاحب داماد سعادت الله
 خان است که در قلعه ترچناپلي می بود - رگه و بهونسله
 بمحاصره پرداخته قلعه را محصور و او را دستگیر ساخت - مدتی
 محبوس ماند - آخر زرها داده مخلصي حاصل نمود - و در ضلع
 بیجاپور شتافته بزمیندار آن نواح توسل جست *

درین ضمن (که فیما بین ناصر جنگ شهید و مظفر جنگ ناخوشیها

(۲) نسخه [ب] علي دوست خان (۳) در [بعضی نسخه] نواب چندا صاحب

بر روی (روز افتاد) او رفیق مظفر جنگ گردیده عزیمت ارکات را
 در نظر از باغ سبز نموده بدان صوب برد . و پس از کشته شدن
 انورالدین خان فوجدار ارکات سمت ^(۲) چنچادر (۱) راه بری کرده
 پس از محاصره کارے نساخته همراه او برگردید . و در عین جنگ
 باتفاق مردم فراسیس از مظفر جنگ جدا شده به بندر پهاچری
 شتافت . و چون بعد ^(۳) شهادت ناصر جنگ مظفر جنگ بدرجه
 حکومت رسید از بفوجداری ارکات سرمایه استقلال اندوخت
 و باندک فرصتی محمد عالی خان عرف انورالدین خان فوج
 کلاه پوشان انگریز را بر سر او برد . مومی الیه دستگیر گشته
 پیمانۀ سمات چشید . در پسر داشت . یکی ^(۴) زین الدین خان
 که مرد غیور مزاج گرفته بود . شعر میگفت . و بادل تخلص
 می کرد . از دست *

* بیت *

* درد من شرمند فایض طبیبان نیصمت نیست *

* بخیه زخم منست از جوهر شمشیرها *

در جنگی بمردانگی جان در باخت . دومین علی رضا خان که بقید
 حیات است .

* سیف الدوله عبدالصمد خان بهادر دلیر جنگ *

خواجه زاده احراری سمت . عمش خواجه زکریا در صبیحه

(۲) نسخه [ب] چنچادر (۳) در [بعضی نسخه] فوت (۴) نسخه [ب ج]

زین العابدین خان .

داشت - یکی با او منسوب بود - و یکی در خانۀ اعظم الدوله محمد امین خان بهادر - نامبرده در عهد عالمگیری وارد هندوستان شده ابتدا بمنصب چهار صدي سرفراز گردید - و در عهد خلد منزل به هفتصدي ترقی نمود - و در جنگ هر چهار پادشاهزاده (که پسران خلد منزل باشند) با ذوالفقار خان توسل جهته در کشتن سلطان جهان شاه تردد بلیغ بظهور آورد - و در جلدوی آن بمنصب عمده سر بلندی اندوخت - و در عهد سلطان محمد فرخ سیر بمنصب پنج هزاری پنجهزار سوار و خطاب دلیر جنگ و تقرر صوبه داری لاهور لوی افتخار بر افراشت و برای انصرام ۳۳ قوم گرد (که از وقت خلد منزل دران نواح انواع فساد و ظلم بر مسلمین و هندو آندیار برپا نموده بود و دران وقت خانخانان منعم خان با هی هزار سوار جهتی تنبیه او تعیین یافته در لوهمگدهه ادرا محاصره نمودند - و پادشاه خود هم متوجه آن سمت شد - و او از قلعه بدررفت - پس ازان محمد امین خان با فوج کثیر دری از مقرر گشت اما

کارے نساخت (فرمان رفت) *

(۲) کیفیت قوم مذکور اینست که سابقا نانک رام فقیر دران ملک شهرت بهم رسانید - و مردم بسیار خصوص کهتریهای پنجاب را بدام عقیدت درآورد - و معتقدین وی را مکه نامند

و جمعیت معتدبه فراهم آمده شیوه طغیان اختیار نموده دست
تالان بردیهات و پرگذاخت قرب جوار کشادند - از شهر تا قریب
لاهور هرگز می یافتند دست خوش تاراج می ساختند - بعضی
از فوجداران آن حدود محالات را گذاشته بحضور رسیدند
و برخی که توقف ورزیدند جان و مال در باختند - در حالت
تحریر هم صوبه لاهور و پارک از صوبه ملتان در تصرف این
گروه است - و افواج شاه درانی (که تا کابل در تصرف است)
از بس که پیش ازین یک دو بار از دست اینها عاجز شده اند
از عزیمت این سمت پا کشیدند *

بالجمله دلیر جنگ دین مهم سر رشته دلیری بحسن تدبیر
از دست نداده ابتدا بهیئت مجموعی متصل گدھی (که ممکن
سرگروه آنها بود) رفته فرود آمد - آنها بکرات بیرون آمده
چپقلشهای صعب نمودند - خان مذکور ثبات ورزیده بمحاصره
راه رسد را محدود ساخت - پس از مدت ممتد چون
کار از نایابی غله بر آنها تنگ شد و بسیاری به بئس القرار
پیوستند پیغام جان بخشی بمیان آورد سرکرد آنها با پسر
کم سال و دیوان خود و بقیه السیف همراهیان بملاقات
نامبرده آمد - او جمعی کثیر را بجان کشته خون او را
با چند کس روانه حضور گردانید - و بدین حسن خدمت
از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار و هفت هزار سوار و خطاب

سیف الدوله چهره عزت برافروخت - روز وصول دارالخلافه بر طبق حکم چند کس را تخته و کلاه ساخته بشهر آوردند و این واقعه در سنه (۱۱۲۷) هزار و یکصد و بیست و هفت هجری (رو داد - و سال پنجم جلوس محمد فرخ سیر در عمل صوبه داری او عیسی خان مین (که رفته رفته از پایه زمینداری بنوکرمی پادشاهی و سرداری رسیده بود - و دم انا ولا غیر میزد) بتفصیله (که در احوال موسی الیه اندراج یافته) مقتول گشت و چون حسین خان خویشگی تعلقه دار قصور (که از لاهور هیزده گروهی ملتان رویه واقع است) سرتابی بنیاد نهاده خیال نخوت می پخت در عهد سلطنت رفیع الدوله با جمعه به پیکار او شتافت - و پس از تلافی فتنین زد و خورد بسیار (رو داده کار او با تمام رسانید - و سال سیوم سلطنت فردوس آرمگاه بحضور رسیده نعمت بار اندوخت - و سال هفتم چون صوبه داری لاهور بنام زکریا خان پسر او (که یزنه اعتماد الدوله قمرالدین خان میشد) مقرر گردید او بنظم صوبه ملتان مامور گشت - سال (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری به نیستی سرا (رو کرد - سردار جرئی خوش نقش بود - و رعایت خاطر مردم ولایت خود بیش از بیش منظور داشت *

• سیف الدوله سید شریف خان بهادر •

شجاعت جنگ - میر عبدالرحیم نام - پور سید شریف خان

میر عبدالکریم بن میر سید محمد تنوجی سمت - در سادات
 آنجا ملقب بر سولدار - میر سید محمد در وطن خود بتحصیل
 علوم پرداخته پایۀ^(۲) حاصل نمود - در ایام (که اعلیٰ حضرت
 در قلعه اکبر آباد بگوشۀ ناکامی نشست) از آنجا (که مزاجش
 از ابتدا بصحبت اهل علم و ذکر حالات سلف رغبت تمام
 داشت) میر مذکور را از خلد مکان درخواست نمود - و قریب
 هشت سال (که در آنجا بسربرد) نام برده جایس بود - گویند
 روزی پادشاه از گفتگوی او بسیار محظوظ شد - و عاطفت
 بحال او ظاهر کرد - نام برده بعرض رسانید که مطالعۀ دارم
 امیدوارم که منظور شود - بعد استکشاف گفت - مفع جرائم
 محمد اوزنگ زیم بهادر - پادشاه قبول فرموده بتکلیف او
 شقۀ متضمن عفو بخلد مکان نوشته داد^(۳) - ازین جهت
 خلد مکان همواره حق میر بر ذمۀ همت خود می شمرد - سید
 امجد خان و سید شریف خان پسرانش بمنصب شایسته و خدمات
 عمده ترقی کردند - اولین بخطاب خانی امتیاز یافته سال
 سیزدهم عالمگیری بخدمت احتساب لشکر از انتقال قاضی
 محمد حسین اعتبار برگرفت - و رفته رفته بتفویض مصادرات
 کل بر صدر مباحث نشست - و دومین بسید شریف خانی
 معزز شد سال سیم (که در محاصره گلکنده غلای عظیم رو داد)

بمردوگي گنج لشکر معلی تعیین گردید . و بظهور ارزاني
 نیکندامي اندوخت . پستتر بتحصیل جزیه هر چهار صوبه
 دکن (که از سابق تعلق بار داشت) دستوري یافت . اما
 شجاعت جنگ اواخر عهد خلد مکان امانت جزیه صوبه برار
 داشت . پس ازان رشده حاصل کرده در عهد جهاندار شاه
 (که نظم بعضی بلاد بچند کس گدازم تعلق گرفته بود) به نیابت
 یکی از آنها بصوبه دارمی اکبرآباد سرفرازي اندوخت . و اواخر
 عهد فردوس آرامگاه حالت او به تنگي گرائیده رفاقت آصفجاء
 گزیده بدکن آمد . و به تیول از صوبه برار و بخشیکری سواران
 عز امتیاز اندوخت . و مطابق سنه (۱۱۵۹) هزار و یکصد و پنجاه
 و نه هجری به نیابت نظامت صوبه برار لوای بلند رتبی
 برافراشت . و دو سه گدهی مفسدان را که محاصره نمود و بتاخت
 و تاراج رسانید عمل او دران صوبه خوب نشست . و پس از
 انتقال آصفجاء ناصر جنگ لفظ شجاعت جنگ بر القاب او
 افزود . و در عمل مظفر جنگ سیف الدوله خطاب یافت
 مطابق سنه (۱۱۶۴) یکهزار و یکصد و شصت و چهار هجری
 سفر آخرت گزید . مرد خوش ظاهر و خلیق بود . و گفتگوی او
 دلچسپ . اوقات بفرائض و سنن معمور داشت . و نغمه و رقص را
 در مجلس او راه نرفت . بشجاعت متصف بود . اما با معاملات

بیگانه - پسرش صدرالدین محمد خان (که بعد پدر بخطاب ارثی سربلند شده) چندی بقلعه داری دولت آباد

می پرداخت - در سنه (۱۱۷۷) هزار و یکصد و هفتاد و هفت هجری جهان را پدرود نمود - سادگی از می تراید - دو پسر ازو باقی ست - کلانی بخطاب ارثی نامور - و دومین سید محمد نام دارد - هر دو باقطاع داری برگذۀ کوتهل صوبۀ برار محال ارثی ممتاز - و بذابرم حاصلی آن به تنگی می گذرانند •

* سعدالله خان بهادر مظفر جنگ *

پسر متوسل خان بهادر رستم جنگ بن حفظ الله خان پور سعدالله خان شاهجهانی ست - ترجمۀ سعدالله خان درین نامه براسه نگارش پذیرفته - حفظ الله خان در عهد خلد مکان بنظم صوبۀ تته و فوجداری سیوستان نامزد بود - سال چهل و سیوم حسب الالتماس سلطان معزالدین از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و سوار و سال چهل و چهارم باضافۀ پانصدی سرفرازی یافته سال چهل و پنجم جهان گذران را وداع کرد در پسران خان مذکور خالی از جوهری نبود - سه پسر ازو رشد بهم رسانیدند - یکم متوسل خان که خان فیروز جنگ اردا پرورش کرده بود - ابتدای سلطنت فردوس آرامگاه چون نظام الملک آصفجاء از مالوه عزیمت دکن نمود او بهمراهی اختصاص داشت و در جنگ سید دلدار علی خان مصدر تردد شد - و در مصاف

عالم علی خان نیز طویق جان سپاری سپرده دو زخم برداشت
و در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار
و خطاب بهادر و عطای علم و نقاره فرق امتیاز برافراخت - چندی
نیابت موبه داری ارزنگ آباد داشت - پس ازان بفوجداری
بکلانه نامور گردید - آخرها بخطاب رستم جنگ مخاطب شده
بنظام موبه بیجاپور نامزد گشت - درانجا ورق هستی برگرداند
دومین حرز الله خان بهادر ببر جنگ - پس ازان (که نظام الملک
آصفجاء بدایه وزارت رسیده جانب دکن معارفت نمود) همراه
آمده در جنگ مبارز خان شریک گردد شد - و از اصل و اضافه
بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم
و نقاره کوس خرمی زد - و مدتها بقلعه داری و فوجداری
ماهور و کرة بعد اولی بصوبه داری ناندیر سرمایه سرفرازی
اندوخت - و آخرها بخطاب ببر جنگ و عطای پالکی چهاردار
امتیاز برگرفت - بنابر عارضه فالج سالها خانه نشین بود

مطابق سنه (۱۱۶۷) هزار و یک صد و شصت و هفت

هجری بکشور بقا شتافت - اولاد نداشت - سیومین طالب
محمی الدین خان بهادر - او ابتدا در هندوستان بود - بفوجداری
جنوب موبه لاهور (که موطن نیاگانش بود) می پرداخت - باتفاق
برادر خود حرز الله خان بهادر برفاقت نظام الملک آصفجاء
وارد دکن گردیده پس از کشته شدن مبارز خان بفوجداری سرکار

رایچور و سرکار مدکل صوبه بیجاپور اعزاز پذیرفت - و از آنجا که
 سپاهی نقش بود در هر دو سرکار مذکور بند و بست قرار واقعی
 نمود - ازین حسن مجرا فوجداری سرکار امتیازگده عرف ادنی
 و نیابت صوبه داری بیجاپور نیز بنام او قرار یافت - مساعی
 جمیله بکار برده به تنسیق آنصوبه چنانچه باید پرداخت
 و صاحب ثروت و سامان گردید - در همان زودی پیک اجلس
 بملک بقا خواند - پدرش حسن محی الدین خان که آخرها
 مخاطب بخطاب پدر گردید - چندی قلعہ داری مهور داشت
 فوت نمود - اما مظفرجنگ نام اصلی از هدایت محی الدین
 و والدہ او خیرالنسا بیگم صبیحہ نظام الملک آصفجہ است
 از سن صبا بکسب آداب و تحصیل علوم پرداختہ نامہ به نیکوئی
 برآورد - و پس از چندی بخطاب خانی و رفتہ رفتہ از اصل
 و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و خطاب بہادر و عطای
 علم و نقارہ بلندآوازه گشت - در ایامی (کہ پدرش صوبہ داری
 بیجاپور داشت) همراه بود - بعد فوت او باضافہ ہزاری و افزونی
 خطاب مظفرجنگ و تفویض نظامت صوبہ مذکور بر ہمگان
 تفوق جست - و ہموارہ فوج کشیہا کردہ زمینداران آنصوبہ را
 (کہ باصطلاح آن ملک پالیگر گویند - و ہریک ہوفور جمعیت
 و کثرت سامان و استحکام اماکن سر تہمرد می خارید) فرمان بردار
 ساختہ خود صاحب جمعیت و خزانہ گردید - و در جلدی آن

بخطاب سعدالله خان نامور گشت - پس ازان (که آصفجاء بدار
 بقا خرامید - و حکومت ملک دکن بنامر جنگ شهید تعلق
 گرفت) ازانجا (که فیما بین هر دو از سابق صفائی نبود)
 افواج ارهام بر خاطر طرفین تاخت - مظفر جنگ بجمع سپاه
 پرداخته بجانب کرناٹک حیدر آباد حرکت نمود - و انور الدین
 خان فوجدار آنجا در سنه (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت
 و دو هجری بجنگ پیش آمده بقتل رسید - بسنوح این واقعه
 نامر جنگ با فوج کثیر و اسباب بسیار بدان الکه شتافته کار
 بمقابلہ انجامید - در عین جنگ کلاه پوشان پهلچری (که
 کمال استظهارش بآنها بود) واهمه بخاطر راه داده جدائی گزیدند
 ناصر جنگ (که از سابق حرف استمالت او در میان آورده بود)
 درین وقت طلبداشته بزادیه نظر بندی بر نشاند - ازانجا
 (که قلم تقدیر بران رفته بود که او چندے بریاست دکن برسد)
 بهادر خان پنی با چند کس دیگر همدستان شده با کلاه پوشان
 نرد همزبانی باختند - و هنگامیکه آنها شبخون آوردند ناصر جنگ
 بر دست افغان مذکور شهید گشت - مردم (که درین قضیه متفق
 بودند) مظفر جنگ را از گهتاژوپ عمارتی فیل برآورده مبارکبان
 گفتند - و او بر چهار بالش حکومت تکیه زد - و چون والده
 و متعلقات خود را در بندر پهلچری سابق گذاشته بود تا آنجا

رفته فوجی از کلاه پوشان نیز همراه گرفته مراجعت نمود
و پس از وصول بموضع رایچوتلی^(۲) قضیه ناگهانی رو داد - یعنی
مردم بهادر خان پنی (که از تنگ حوصلگی پندار خودبینی
در سرش جا کرده هیچ یک را بخاطر نمی آرد) دو سه چهار
اسباب کلاه پوشان را کشیده بردند - و کار بمنازعت کشید - نام برده
در عین معرکه هفدهم ربیع الاول سنه (۱۱۶۴) هزار و یکصد
و شصت و چهار هجری بزخم تیر جان بجان آفرین سپرد
و افغان مذکور نیز بزخم گولی تنگ پا بزاویع عدم نهاد - سعدالله
خان بصفات جمیله و اخلاق پسندیده اتصاف داشت - سپاهی
و سپاهی درست بود - و صاحب همت بلند - بتفریه حال رفقا
می پرداخت - کلام الهی را در خزانه حافظه فرا گرفته - علما را
دوست داشت - و همیشه در مجلس او مذکور کتب بود - پس از
پسرش محمد سعد الدین^(۳) بخطاب مظفر جنگ و صوبه داری
بیجاپور سرفرازی یافته اما چیچک امان نداده زود
آنجهانی شد *

* سادات خان ذوالفقار جنگ *

پسر سادات خان عرف سید حسین خان میر بزرگ
مرعشی سم - که صبیحی وی در عقد نکاح محمد فرخ سیر بود
خان مزبور بنابر این نسبت ترقی کرده ابتدا بخطاب سید

(۲) در [بعضی نسخه] رایچوتلی (۳) نسخه [ج] سعدالدین خان *

صلابت خان و بمنصب شایان و خدمت داروغگی توپ خانه
لوای بلند (تبگی برافراخت - روزی) که سادات بارهه محمد
فرخ سیر (را گرفتند) سادات خان عرف سید حسین خان
با پسران تا چاندنی چوک رفته بزد و خورد پرداخته با یک پسر
بقتل رسید - سه پسر ازو باقی ماندند - یکی خان مزبور و سیف
خان و سید حسین خان - جایگیر آنها بضبط سادات بارهه درآمد
پس ازان خان مذکور با قطب الملک در ساخته در جنگی (که
بتورگی سلطان ابراهیم (و داد) شیوه همراهی داشت *

چون در سنه (۱۱۳۳) هزار و یکصد و سی و سه هجری
عقد فردوس آرامگاه با صبیئه محمد فرخ سیر (که از بطن گوهر نسا
بیگم خواهر وی بود) بمیان آمد و مجلس جشن بطمطراق
بسیار صورت انعقاد یافت چنانچه اکثر امرا لک لک روپیه نیاز
گذرانیدند و بهریک خلعت و جواهر و اضافه مرحمت شد
علاوه آن صبیئه خان مزبور هم بحباله نکاح فردوس آرامگاه درآمده
بصاحبه محل مخاطب گشت - بدین جهات او بعزایت خاص
اختصاص یافته ابتدا بمنصب چهار هزار و تعلقه بخشیدگی
احدیان و پستر ببخشیدگی چهارم از انتقال حمید الدین
خان عالمگیر شاهي و بمنصب شش هزار و ترقی نمود - و ازانجا
(که از هر دو بیگم فردوس آرامگاه را ارلان نبود) میرزا احمد
بهادر را (که بعد سلطنت ملقب باحمدشاه گردید) هر دو بیگم

پرویش کردند - پس از آن (که در سنه (۱۱۶۱) هزار و یک صد و شصت و یک هجری خیر آمد آمد شاه درانی غلغله افکن هندوستان شد و پادشاه بنابر عرض مرض استسقا خود نتوانست برآمد) شاهزاده مزبور را باذالیقی سید صلابت خان باتفاق اعتماد الدوله وزیر و صفدر جنگ میر آتش و دیگر سرداران بمقابله درانیان فرستاد - چنانچه جنگ نمایان واقع شد و درانیان از پیش رو برآمده راه ارطان پیش گرفتند - درین ضمن فردوس آرامگاه ارتحال نمود - و احمد شاه بر تخت سلطنت نشست - او بخدمت میر بخشگیری از انتقال نظام الملک آصفجاء و منصب هشت هزار و هشت هزار سوار و خطاب سید سادات خان بهادر ذو الفقار جنگ چهره ناموری برافروخت پادشاه در مخاطبات نانا بابا میگفت - از انجا (که اهل دنیا را بخود غرضی ناتوان بینی و بکثرت اوهام شکست یکدیگر منظور می باشد) جاوید خان خواجه سرا (که مختار کار سلطنت و بنواب بهادر زبان زن کشته بود) کینه او در دل گرفته همیشه سعایت او پادشاه می رسانید - تا آنکه در سنه

(۱۱۶۴) هزار و یکصد و شصت و چهار هجری سه روز

در قلعه پادشاهی محبوس ماند - اکثر اموال او بضبط سرکار خسروانی درآمد - و بخشگیری و خطاب امیر الامرائی از

تغیر او بفیروز جنگ بهادر پسر کلان نظام الملک آصفجاء
مقرر گردید - و در سنه (۱۱۶۶) هزار و یکصد و شصت و شش
هجری باز بتجویز مفدر جنگ بخشیکری بنام او قرار یافت
اما چون مفدر جنگ نتوانست پا قایم نمود و روانه تعلقه
صوبه دارمی صوبه اوده شد خان مزبور هم همراه او رفت
و درانجا درگذشت .

* سراج الدوله انورالدین خان بهادر ظفر جنگ *

پسر انورالدین خان بهادر شہامت جنگ - که پدرش حاجی
انور بصیغه پیشنمازی از روشناسان خلد مکان بود - وطن نیاکانش
قصبه کویا مو^(۲) صوبه اوده - و نام اصلی شہامت جنگ شیخ
خان جهان است - گویند چون برای منصب در حضور
خلد مکان رفت پادشاه تغیر نام او کرده جان جهان مقرر ساخت
و بمنصب چهاریشتی و امینی جزیه سرکار کلبرگه و ثانیاً بامانت
جزیه سرکار سنگمذیر سرفرازی یافت - و دران وقت خواجه
محمد امانت خان فوجداری سنگمذیر داشت - صحبت
مشار الیه با او کوک شد - و پس ازان (که امانت خان متصدی
بندر سورت شد) نامبرده امانت جزیه بندر سورت و داروغی
دارالضرب آنجا گرفته درانجا رشد بهم رسانید - و در عهد
خلد منزل باضافه منصب و خطاب انورالدین خان امتیاز پذیرفته^(۳)

هنگامی (که امانت خان بصوبهٔ مالوه آمده با راجه مسلم خان
 بجنگ پیوست) نامبرده تردد شایسته بظهور آورده مختار
 مهمات خان مذکور گشت - و چون خان مزبور بنظم صوبهٔ حیدرآباد
 تعیین شد دیوانی صوبهٔ مذکور بنام او قرار یافت - و چون پس از
 فوت اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر آصفجاه بدارالخلافه
 رفت نامبرده هم‌رهی گزیده بدستگیری او پس از وصول بحضور
 بفوجداری سرکار کوره^(۲) جهان آباد صوبهٔ آله آباد سربلندی اندوخت
 و پستر از آنجا معزول شده خود را پیش آصفجاه (که بدکن آمده از
 جنگ مبارز خان فراغ یافته بود) رسانید - و ابتدا به نیابت نظامت
 صوبهٔ حیدرآباد و پستر بفوجداری سیکاکل و سپس نوبت درم
 به نیابت فرخنده بنیان چهرهٔ عزت برافروخت - و با فوج مرهته
 (که دران صوبه وارد شد) جنگ نمایان کرده باخراج آنها پرداخت
 و بعد ساله چند بفوجداری کرناٹک صوبهٔ فرخنده بنیان لوائی
 ناموری افراشته زمینداران متمرد آنجا را گوشمالی داده نسق
 درست نمود - و در عمل ناصر جنگ خطاب شهابت جنگ
 بر القابش افزود - پستر بحسب تقدیر مظفر جنگ دفعهٔ وارد
 آن ضاع شد - و از پاس نمک منظور داشته بمقابله برآمد
 و سال (۱۱۴۲) هزار و یکصد و شصت و دو هجری در جنگ

بمردی و مردانگی جان داد *

(۲) در [بعضی نسخه] کورا - و در [بعضی] کوه •

مرد شجاع خیر و نیک نهاد صاحب سخا بود - و از علم
 تصوف ماهر - با فقرا اعتقاد داشت - پسر کلانش که در وطن
 بود مخاطب بصدر الاسلام خان بدکن نیامده - و پسر درم او
 محمد محفوظ خان بهادر - که در عمل ملاطبت جنگ بخطاب
 شهابت جنگ امتیاز یافته چند بفرجدار می کوهیر مضاف
 حیدر آباد می پرداخت - و مدتی در ارکات بود - برادرش
 سراج الدوله لک روپیه سال بار میداد - بتقریب سفر حجاز
 مجاز شده پیش حیدر علی خان تعلقه دار سری رنگ پتن^(۲)
 شتافت - و فوجی از بر سر قلعه ترچنپلی (که تعلق بسراج الدوله
 دارد) برده در جنگ گرفتار گشت - و مدتی در قلعه مزبور
 نظربند ماند - در سه سال پیش از حالت تحریر فوت نمود
 بمقدمات علمی آشنائی داشت - سیومین سراج الدوله مذکور
 نام اصلی او محمد علی ست - بعد فوت پدر در عمل ناصر جنگ
 خطاب خانی یافته در تلاش کار دست و پامیزد - و پس از
 شهادت ناصر جنگ سلسله جنیان دوستیها با کلاه پوشان چیناپتن
 (که قوم انگریزند) گردید - و بعد چندی [که آنها بر کلاه پوشان بندر
 پهاچری (که از قوم فراسیس اند) غالب شدند] نامبرده بر پایه
 عروج برآمد - و از سیر فکری راهی با پادشاه انگریز (که در ملک
 فرنگ است) از ابلاغ نامه و پیام و ارسال هدایا و تحفه بهم رسانید

و با کار پردازان بندر چینابدن گرم جوشیده بهریک مواعات
 زیاده بر امید او نموده بر تمام تعلقه کرناٹک دخیل گردید
 و بدین تقویب دولت وافر بدست او افتاد - و باستصواب
 کلاه پوشان از حضور پادشاه وقت بخطاب امیرالهند و الا جاه
 نامور گشت - بخدمت اهل احتیاج موفق است - پسر کلانش
 (که مخاطب بعمدة الامراست) اگرچه با پدر صحبتش ساز نه
 اما همت درست و خلق خوش دارد - و بقدر دانسی اهل کمال
 می پردازد - شعر او (که بزبان اردو می گوید) در دل
 جا می کند - ازوست *

* شعر *

* همین جدا کرے تجھ سے زمانہ یا نکرے *

* کھی لے کرنے نہ کرنے سے کیا خدا نکرے •

دیگر پسرانش بمنصب و خطاب معتبر ترقی کرده اند - و یکی
 از برادرانش عبدالوہاب خان است - کہ در حالت تحریر تعلقہ دار
 فیلور و سرورابی مضاف کرناٹک مزبور است - و دومین نجیب اللہ
 خان کہ درگذشته •

* حرف الشین *

• شمس الدین محمد خان اٹک •

یسر میر یار محمد غزنوی ست - کہ کدخدای درویش مدش
بود - مشار ایہ در بیست سالگی^(۲) در غزنین بخواب دید کہ ماہ
در بغل درآمدہ - صورت واقعہ پیدر باز نمود - تعبیر کرد کہ
دولت عظیم بتو رو نماید - کہ باعث رفعت خاندان ما باشد
در بدو حال نوکر میرزا کامران برادر ہمایون پادشاہ شد
چون مرتبہ ثانی جنت اشدیانی بچنگ شیر خاں سور از آگرہ
متوجہ شدند میرزا کامران توفیق رفاقت نیافتہ جمعہ را ہمراہ
گذاشتہ خود بلاہور شتافت - میر شمس الدین ازان جماعہ ہوں
چون دہم محرم سنہ (۹۴۷) نہصد و چہل و ہفت در نواج
قنوج بیک فرسخی از کتل گذشتہ شکست عظیم بر لشکر پادشاہی
افتاد امرا بے جنگ رو گردانیدہ خود را بآب زدند - و عالمہ
بموج خیز فنا رفت - پادشاہ بنفس نفیس دو مرتبہ بر لشکر
مخالف تاختہ بالحاج دولتخواہان ازان معرکہ برآمدہ فیل سوارہ
از آب عبور کرد - و بگذار دریا از فیل فرود آمدہ راہ برآمد ملاحظہ

می نمود - و چون کذاره بلند بود راه برآمد میسر نمیشد - که یک
از سپاهیان از غرقاب نجات یافته در آنجا رسید - و دست پادشاه را
گرفته بالا آورد - ایشان نام و مولد او پرسیدند - بعرض رسانید
که نام من شمس الدین محمد و مولد من غزنین از ملازمان میرزا
کامرانم - جنت آشیانی بنوازشهای خسروانه امیدوار ساختند
چنانچه بعد رسیدن لاهور بملازمت رسیده مورد مراحم گردید
و ملتزم رکاب گشت *

در قرب ایام ولادت اکبری جنت آشیانی بتلافی خدمتی
شایسته قزوج بوعده آنکه زوجه او را بخدمت دایگی مقرر
نمایند خرسند نمود - مریم مکانی حسب الارشاد پادشاهی وقت
قول آن مولود مسعود را بکنار کوچ مشارالیه (که جیحی آنکه
خطاب یافت) درآورد - چون هنوز وضع حمل او نشده بود دایهای
دیگر شیر دادند - تا آنکه جیحی آنکه بدین دولت عظمی کامیاب
گردید - و بهنگام توجه جنت آشیانی بعراق میرشمس الدین را
در خدمت شاهزاده محمد اکبر بقندهار گذاشتند - چون ازان
جانب معاودت پادشاهی شد بطلب میرزا کامران با شاهزاده بکابل
شتافت - از خبر تسخیر قندهار بدست اولیای دولت همایونی
میرزا شاهزاده را بخانه خود برده میرزا در جای نالائق مقید
ساخت - چون سعادت در طالعش بود از کید مخالفان محفوظ ماند
و پس از فتح هندوستان (که سرکار حصار بجایگزین شاهزاده مقرر

شد) ائگه خان بحکومت آن ناحیه نامزد گردید - و چون سریر خلافت بجلوس عرش آشیانی زیغت یافت ائگه خان با دیگر امرا بجهت آوردن مریم مکاني و دیگر بیگمان از کابل رخصت یافت و هنگامی (که مزاج پادشاهی از بیرام خان منحرف گشت بذام خان مذکور) (که در قیول خود بهیتره خوشاب بود) حکم صادر شد که لاهور را ببرادر کلان خود میر محمد خان سپرده احرام حضور بندد - و بعد ملازمت علم و نقاره و تومان و توغ بیرام خان عزایت فرموده حکومت پنجاب بدو مفوض گردید *

و چون آمدن بیرام خان از بیکانیر به پنجاب بطریق بغی مشخص شد ائگه خان را بطریق منقلا روانه نموده پادشاه خود هم از دهلي برآمد - هرچند شمس الدین خان مرد میدان بیرام خان نبود لیکن باقبال پادشاهی استمداد جسته در موضع گوناچور پرگنه دکنار نزدیک جالندهر میان فریقین جنگ سخت پیوست - مردم بیرام خان آثار شجاعت بظهور آورده اکثر مغوف ائگه خان برهم زدند - اما *

* بولي نعمت از برون آئي *

* گر سپهري که سرنگون آئي *

ائگه خان بر قلمب بیرام خان حمله برده منهزم ساخته بفتح و فیروزي اختصاص گرفت - و در سرهند شرف اندوز قدمبوس

گشته بخطاب اعظم خانی سر برافراخت - چون بمنعم خان منصب وکالت قرار یافت اتکه خان اظهار رنجش نموده از لاهور بعرش آشیانی نوشت - که هرگاه در مقابله بیروم خان جانفشانیها من کرده باشم بایستی خدمت او نیز بمن متعلق میشد - چنانچه در سال ششم بحضور (رسیده) تنظیم معاهد^(۲) مالی و ملکی برای زمین خود گرفت - ماهم^(۳) اتکه (که خود را وکیل السلطنت باستقلال می پنداشت) و منعم خان (که بظاهر نام وکالت داشت) برهم زده خاطر گشتند - تا آنکه در سال هفتم دوازدهم (مضان سنه ۹۶۹) نهصد و شصت و نه هجری در دولتخانه پادشاهی اتکه خان و منعم خان و شهاب الدین احمد خان بمهمات سلطنت اشتغال داشتند - ادهم خان پسر ماهم اتکه (که باغور جوانی و نخوت جاه متهور بے باک و مجبول فتنه و فساد بود) (سید - همه امرا بتعظیم برخاستند - اتکه خان نیم قیام نمود - چون او از حسد هم چشمی دل بری داشت دست بخنجر کرده متوجه شد - و بخوشم بیگ اوزبک ملازم خود گفت که این نادولتخواه را بزن - او خنجر کشیده بسینه اتکه خان رسانید خان سراسیمه زخم دار بجانب حرم سرای پادشاهی درید - که دیگرے از نوکران آن سفاک شمشیر انداخته در محن دولتخانه کارش باتمام رسانید - در بارگاه غوغای عظیم برخاست - پادشاه

(۲) نسخه [ب] تنظیم مالی و ملکی (۳) نسخه [ب ج] در بار عام *

از خواب بيدار شده استكشاف احوال نمود - و ادهم خان را قسم
(كه در احوالش گزارش يافته) بقصاص رسانيد * * شعر *

* كاش ساله دگر شهيد شده *

۹۷۰

* تا شده سال فوت خان شهيد *

از سئوچ اين واقعه انگه خيل مسلح شده سر راه ادهم خان گرفتند
هرچند كشتن ادهم خان مي شنيدند بظاير قرب و رتبه ماهم انگه
از اراجيف و اكاذيب پنداشته در شورش مي افزودند - تا برخه
از آنها آمده بچشم خودديدند - آشوب فرو نشست - عرش آشياني
در قسايه و تسكين فرزندان و برادران خان شهيد و تربيت
اين طبقه و ارتقاي مدارج اين سلسله توجهات عظيم فرمود - انگه خيل
جم غفير بودند - از پنجهزاري تا صدي منصب دار ملكه در و بستم
باينها تفرقه ميشد - هيچ خانواده بدين جمعيت و كثرت دران
وقت نبود - ديگر كوها هم پادشاه بسيار داشته كه اكثر
بمنصب عمده پنجهزاري و چهارهزاري رسیده - معلوم نيست
كه اين همه هم مستبان رضاعي در عهد هيچ پادشاه بوده
و هر كدام بدین پايه بلند متصاعد گشته اند *

* شاه قلي خان نارنجی *

از امرای عهد جنت آشياني ست - در سفر و حضر ملتزم
ركاب ظفر انتساب آن پادشاه بوده مصدر خدمات گردیده
در عهد عرش آشياني سال اول بهمراهی خضر خواجه خان تعينات

مردۀ پنجاب گشت . و باستقلال بپرام خان دست بدامن از زده (دائی) کار خود پیش گرفت . چون مهدی قاسم خان از ملک گذه بے رخصت خسرواني راه حجاز برگزید ساں یازدهم اورا با جمعے به بندوبست تعلقہ مذکور رخصت ارزاني شدہ . انجام احوالش بملاحظہ نرسیدہ *

* شاه بداغ خان *

از اویہ اق میانکال سمرقند است . در رکاب جنت آشیانی کارهای نمایان و خدمت پسندیدہ بتقدیم رسانیدہ بدایۃ امارت برآمد . و چون زمانہ بغروان (دائی) عرش آشیانی نصارت و رونق از سر گرفت او در جایزہ جانفشانیها (کہ در معارک هیجا بے محابا باعدای دستبردهای قوی نموده) محفوف عواطف خسروی گشته باضافہای پی در پی در سلک امرای عمدہ انسلاک یافته بمنصب سه هزار پیچہ کا پابی برافروخت . و در سال دهم بهمراہے میر معز الملک مشہدی بر سر بہادر خان شیبانی تعین گشت چون جنگ تراز شد مخالف بر قلب تاخت . اکثرے خاک بیدقیقتی بر فرق روزگار خود ریخته خود را بگذار کشیدند . لیکن شاه بداغ خان عنان طاقت از دست نداده حملہ آور گشت و پس از کوشش سخت از اسپ جدا شدہ بقید مخالف درآمد و پسرش عبدالمطلب خان توفیق ثبات نیافتہ با سردار بدرزد سال دوازدهم چون شہاب الدین احمد خان بدفعیہ میرزایان باغیہ

مامور گردید تا عرصه ولایت مالوه را از غبار فساد ارباب عذاب
صاف گرداند شاه بداغ خان نیز بهمراهی رخصت یافت
و پس از آن بتیولدارى سارنگپور نامزد گشت - و مدتها بایالت
ماند و چراغ دان پرستی می افروخت - تا همان جا ودیعت
حیات بصپرد - و درون قاعه جانب جنوبی متصل دیوار حصار
عمارى مطبوع و مستحکم ساخته نیلکنده^(۲) نام گذاشته - و این
بیت را کتابه کرده *

* توان کردن تمامی عمر را مصروف آب و گل •
* که شاید یکدم صاحب دل آنجا کند منزل *
راقمه و قائله شاه بداغ - و در تحت آن میر معصوم بهکری
نامی تخلص بخط خود این رباعی دران سنگ کزده * * (رباعی) *
* چغده دیدم نشسته در صبح بگاه *
* بر کنگر مقبره شروان شاه *
* فریاد کزان ز روی عبرت میگفت *
* کو آن همه حشمت و کجا آن همه جاه *

عمارت مذکور طرفه فضائی دارد - در سنه (۱۰۲۶) هزار
و بیست و شش^(۳) (که این گل زمین بنزول رایات جهانگیری
رونق دیگر گرفت) جنت مکانی مکرر شبهای جمعه با مردم

(۴) در [بعضی نسخه] نیلکنده - و در [بعضی] نیلکنده (۳) نسخه [ب ج]
و شش شهری *

محل دران مکان گذرانیده - و دراز سال در ماند و بحکم
پادشاهی عمارات دلکش ترتیب یافته نشیمنهای سلاطین ماضیه
ترمیم پذیرفت *

این قلعه بر فراز کوه واقع است - در کمال وسعت
دورش بحکم جهانگیری ده کوه بمساحت در آمده - و در
اکبرنامه دوازده کوه نوشته - همانا در کمیت ذراع تفاوتی
راه یافته - در باستانی این معموره از بلاد عظیمه ولایت مالوه
بود - و چندی حاکم نشین هم - هنوز آثار سلاطین غوریه
و خلجیه باقی است - مناره هشت منظری از سنگ در غایت
اندام و موزونی و گنبدیست از گچ و سنگ در کمال ارتفاع
مدفن سلطان هوشنگ غوری - از سقف او در تابستان آب
قراش نماید - از دیرباز هاده لوهان بدر گردند - و از کرامات
سلطان پندارند - ژرف نگاه داند که حال چیست - ظاهرا
هوای دخمهای سنگ صلاحیت استحاله بهم رسانیده منقلب
بآب می شود - و ترشح می کند - و حظیره دیگر است که
سلاطین خلجیه دران آسوده اند - چون بهجت مکانی معام
شد (که سلطان نصیرالدین پسر سلطان غیاث الدین خلجی
(۲)
پدر بزرگوار خود را بهجت حب ریاست معام ساخت)
حکم نمود که استخوانش برآردند بدریای نوبدا بیندازند - جز

استخوان ریزه چند با کف خاکستری ظاهر نشد *

* شیخ گدائی گنبو *

پسر شیخ جمالی دهلوی ست - که مرید و خلیفه شیخ
سماء الدین سهروردی ست - نام او جلال بود - و جلالی تخلص
می کرد - باشاره پیر جمالی تخلص نمود - ابتدا از زدهای سلطان
سکندر لودی بوده - در فضل و کمال مرتبه بلند داشت
و در شعر و سخن درست سلیقه - و چاشنی کلامش بسیار
زاست مژه - ازو ست *

* مارا ز خاک کویت پیراهن ست برتن *

* آن هم ز آب دیده صد چاک تا بدامن *

چون شیخ از فقر و درویشی خالی نبود بقائد شوق به حجاز
رفت - و پس ازان سیاحت اختیار کرده در زمان سلطان حسین
میرزا وارد هرات گردید - و بمیر علی شیر ملاقات نموده با مولوی
عبدالرحمن جامی (قدس سره السامی) صحبتها نگاه داشت
و چون بهند معاودت کرد با فردوس مکانی مصاحب گشت
و از جنت آشیانی تعظیم و احترام بسیار یافت - مکرر پادشاه
کلبه درویشان را (۱) بورد خویش مذور ساخته - در سنه (۹۴۲)
نهمصد و چهل و در سفر گزین عالم قدس گردید - خسرو هذو بوده
تاریخ یافته اند - سیر العارفین از مولفات او ست - در دهلی

كهنه در مقبره زبني^(۲) كه در جنب آن مسجدی است
كه خلف الصدق او شيخ گدائي بنا کرده (مدفون شده) *

گویند تصید در نعمت گفته كه بعضی از صلحا بقبولیت

این بیت ازان حضرت بشارت یافته اند *

* موسی ز هوش رفت بیک پرتو صفات *

* تو عین ذات می نگری در تبسمی *

شيخ گدائي نیز طبع لطیف داشت - و اكتساب کمالات
و استفاده علوم رسمي نمود - نقش صوت هندی را خود
می بست و میخواند - در دیار گجرات احوال بر فاه و روزگار
مهیلا داشت - چون در ایام استیلای شیرخان بیرام خان غربت
گزیده بدان دیار وارد شد شيخ حسن سلوک بکار برده لوازم
مروت و مراسم جوانمردی بجا آورد - چون کارکنان قضا و قدر
اختیار سلطنت خدا داد هندوستان را بقبضه اقتدار بیرام
خان سپردند شيخ در سال جلوس اکبری از گجرات آمده
بوسیله او ادراک ملازمت پادشاهی نموده بمنصب مدارت
سربلند گردید - و چنان نقش صحبت او با بیرام خان درست
نشست كه خان جمیع مهمات مالی و ملكی بے استصواب
او سر نمی كرد - و با آنكه متعهد منصب مدارت بود بر
ظاهر مناشیر مهر او میشد - و او را تعلیم معاف داشته

در محافل و مجالس بر جميع سادات صحيح النسب ترجيح و تقديم داد - و عظمت شان شيخ بمرتبه رسيد كه سواره بعرش آشياني مصافحه مي نمود - اما زود از ياد مرد افغن دنيا از جا رفته نخوت و تكبر (كه بيع بركن قديم دولتان است تا بنو دولتان چه رسد) پيش گرفته باحوال مساكين و ضعفا مطلقا نمي پرداخت - چون تفرقه بحال پيرام خان راه يافت از ميوات جدا گشته بملازمت عرش آشياني رسيد - از آنجا (كه مظنون و متيقن وضع و شريف دربار منشأ و منبع اين همه فتنه و فساد و باعث اغوا و انحراف مزاج پيرام خان شيخ بود) ارکان خلافت او را مستوجب انواع سياست شمرده در سعادت و آتش افروزي خود را معاف نداشتند - اما عرش آشياني از كمال عاطفت و مهرباني بعنايت پيش آمد - ليكن آن رتبه و حالت و عزت و اعتبار نماند - در سنه (۹۷۶) نهصد و هفتاد و شش در دهلي بعالم بقا شتافت *

* شيخ محمد بخاري *

از امرای درهزاری و اکابر سادات هندوستان است - و طغائی شيخ فرید بخاري ميشود - بدانش و حسن عقيدت ممتاز بود - مدتها در خدمت عرش آشياني بسر برده خصوصيت بهم رسانيد - فتو افغان خاصه خيل (كه قاعه چنار بتصرف داشته پناه گاه خود قرار داده بود) چون افواج بتسخير او تعين شد

مشار اليه بوساطت شيخ مزبور برآمده قلعه سپرد - و سال چهاردهم
جلوس [که در خادمان درگاه ^(۲) خواجه معين الدين (قدس سره)
بر سر نذور و فتوح نزاع بهم رسيد - و ادعای فرزندی که آنها
داشتند ثابت نشد] پادشاه اورا بتوليت درگاه خواجه مقرر
فرمود - سال هفدهم در کومکيان خان اعظم کوکه تعيين صوبه گجرات
گردید - و پستر بحضور طلبداشتند - چون شورش محمد
حسين ميرزا (که با شير خان فولادي اتفاق نموده غبار فتنه
برانگیخته بود) شهرت گرفت خان اعظم مشار اليه را (که در
دولقه سامان رفتن سورت نزد پادشاه درست مي نمود)
برگردانیده در مثل جرانغار جا داد - پس از آنکه آتش نبرد
سرکشيد اکثری از مردم پادشاهی پراکنده شدند - شيخ
کوششهای مردانه بجا آورده زخمهای کاری برداشت
و در اثنای تاختن از اسب جدا شده بزمين آمد - و بزخم
نیزه مطابق سنه (۹۷۹) نهصد و هفتاد و نه هجري فقد جان
در باخت - پادشاه قدرشناس وجه ديون (که بر ذمه آن مخلص
جان سپار بود) از خزانه بوام داران دهانید *

* شاه محمد خان قلاتي *

قلات قلعه ايست از مضافات ولايت قندهار ميان هزارجات
در اصل لغت بكاف است - و در السنه و افواه بقاف شهرت گرفته

مشار اليه از ملازمان بيرام خان و بعقل و اخلاص مورد اعتماد او بود - هنگامی (که جنّت آشياني بتسخير هذدوستان نهضت فرمود) بيرام خان (که قندهار بجاگيرش مقرر بوده) باهتمام شاه محمد تقريض نمود - و او حکومت آنجا را من حيث الاستقلال سرانجام ميداد - و چون بهادر خان شيداني برادر خان زمان (که برباست زمين دار) مي پرداخت (از بد نهادي خيال گرفتن قندهار بخاطر آورده از راه مکر و فریب جمع را با خود متفق ساخته در کمين نشست شاه محمد آگهي يافته آن جماعه را بياسا رسانيد - بهادر خان (که در حيله اندوزي کاره ساخت) بزمين دار شتافته لشکر فراهم آورد - و آماده جنگ و جدال گرديد - شاه محمد چون کمک هذدوستان دور تصور کرد بفرمان دای ايران شاه طهماسب صفوي ملتجي شد - و نوشت که جنّت آشياني بآن والا دودمان قرار داده بود که بعد از فتح هذدوستان قندهار بملازمان متعلق باشد - اکنون مناسب آنکه جمعی را فرستند - که هم تدارک طغیان اين کافر نعمت شود و هم قندهار بايشان سپرده آيد - شاه سه هزار سوار ترکمان از جاگيرداران سيستان و فراه و گرم سیر به سردار^(۲) علی یار بیگ افشار فرستاد - بهادر خان ازین لشکر خبری نداشت - ناگهاني برسو او ريختند - و جنگ سخت در پيوست - آخر بهادر خان

کارے نساخته در بگریز نهاد - و نتوانست که بزمین داور و آنحدود
بسربرد - ندامت زده راه همدوستان گرفت - و شاه محمد کمک
خود را تواضع نموده عذرها در نادادن قندهار درمیان آورد
و خالي بر گردانید *

چون شاه ایران شنید که شاه محمد قلاتي بر پیمان خود
نه ایستاد برادرزاده خود را سلطان حسین میرزا بن بهرام میرزا
و حسین بیگ ایچک اُغلي استجلو لله و ولي خلیفه شاملو را
بگرفتن قندهار تعیین کرد - شاه محمد در لوازم قلعه داري اهتمام
نمود - چون محاصره قلعه بامتداد کشید سلطان حسین میرزا ملول
گشته از پای قلعه برخاست - شاه برآشفته میرزا را با علي سلطان
حاکم شیراز باز فرستاد - تا بهر نوعی که باشد قلعه را در تصرف
آرند - علي سلطان (که لاف این کار زده بود) کوششهای سخت
در گرفتن قلعه کرده به تیر و بدوق مسافر ملک بقا گشته
تفرقه در لشکر ایران افتاد - میرزا را نه روی باز گشتن و نه رای
بودن - در گرد قلعه نشسته روزگار می گذرانید - چون این کیفیت
از نوشته شاه محمد بعرض آشيانی رسید در جواب بقلم آمد
که جنت آشيانی می فرمود که هرگاه همدوستان فتح شود
قندهار را بشاه میدهم - خوب واقع نشد که باین مردم جنگ
کرده کار تا باین حد رسانید - الحال مناسب آنست که قلعه را
بکسان شاه سپرده و عذر خواسته روانه همدوستان گردد *

اگرچه روایت صاحب عالم آرا با این حکایت فی الجملة
تباینه دارد (چه در مرقوم خامه اخبار طراز خود ساخته - که
بدرخواست شاه محمد قلاتی اول مرتبه شاه ایران سلطان حسین
میرزا را با دلی خلیفه شاملو بمعاونت تعیین کرد - چون شاه وردی
پسر خلیفه شاملو با فوج غافل بر سر بهادر خان ریخته ادرا
رهگرای بادیه هزیمت ساخت شاه محمد بمکرو حیلہ پیش آمده
بقلعه داری پرداخت - امرای قزلباش زمین دادر را متصرف
شده حقیقت را بشاه اعلام نمودند - شاه در سنه (۹۶۵) فہمد
و شصت و پنج علی سلطان ثانی اُغلی ذوالقدر را با لشکر جوار
بتسخیر قزدهار نامزد نمود - و ایالت آنجا را بسطان حسین میرزا
تفویض فرمود - شاه محمد قلاتی تا شش ماه باوازن محاربه
اشتغال داشت - چون مددے از هیچ طرف بار نرسید دست
در دامن استیمان زده پس از معاہدہ و پیمان قلعه سپرده
درانہ دیار همد گردید (یحتمل کہ از مورخین ایران و هندوستان
هر کدام جانب خود نگاہداشته جرے جنبانیده باشند - و اگر
تطبیق دهند بین الروایتین ہم مورخے می گیرند کہ الایخفی *

بالجملة شاه محمد قلاتی در آخر سال سیوم بملازمت
عرش آشیانی استسعاں یافته مشمول عواطف پادشاهی گشته
بتدریج بمنصب در ہزاری و خطاب خانی اختصاص گرفت
سال دوازدهم بهاسپانی قلعه کوتہ و حکومت آنحدون سربلندی

یافته مایه اندوز عشرت شد - سال هفدهم (که خان اعظم کوکه را
 با محمد حسین میوزا در حدود گجرات جنگ دست داد)
 مشار الیه (که در جرانگار جا داشت) زخمی شده خود را بگذار
 کشید - و با احمد آباد رسیده قرار گرفت - پسرش عادل خان است
 که ابتدا با اتفاق ادهم خان کوکه بیدرش مالوه تعیین شده - پس
 ازان همراه محمد قلی خان بولاس بر سر اسکندر خان اوزبک
 (که در اوده رایت بغی می افراشت) مامور گردیده در محاصره
 قلعه چیتور تردد مردانه بظهور آورد - اوائل سال سیزدهم (در
 پادشاه بشکار شیر توجه فرموده بتیر بندوق زخمی ساخت - شیر
 خشمگین شده پیش آمد - پادشاه در صدد آن شد که قابو بسته
 تیر دیگر حواله نماید - اما شیر از پادشاه نظر بر نمیداشت
 لهذا دستم خان مامور شد که پیشتر رفته شیر را بجانب خود
 متوجه سازد - عادل خان (که در آن هنگام معاتب بود) گمان
 اجازت عام برده با تیر و کمان سبق نمود - تیر که انداخت
 اتفاقا خطا شد - حمله کرده بشیر در آویخت - و دست
 چپ در دهنش انداخته دست دیگر بخنجر برد - باقتضای
 سرنوشت بند نیام مستحکم شد - تا گسیختن آن شیر دست
 عادل فروخائید - پس ازان خنجر کشیده در زخم بر دهن
 شیر رسانید - شیر دست راست او را بدهان گرفت - درین اثنا
 مردم دیگر شتافته بشمشیر کار شیر تمام ساختند - دران میان

زخمه بعدادل هم رسيد - چهار ماه بر بستر (نجوري افتاده
جان بجان آفرين سپرد *

گويند او از شيوه بے حفاظي با زن ديوان پدر خود تعلق خاطر
داشت - زن بعفت منشي تن در نميداد - پدرش درين باب ادرا
منع ميکرد - و نصيحت مي نمود - او روزی از موعظت پدر
بههم برآمده شمشيری حواله نمود - سبحان الله زهم سنگين دلي
و غريب بے مردتي - شاخ را با اصل ستيزه کردن تيشه بر پای
خود زدن است - و حفظ منزلت بزرگان از دست دادن خویش را
بچاه مذلت افکندن *

* از مکافات عمل غافل مشو *

* گزدم از گزدم برديد جو ز جو *

پسر دوم او قيام خان است - در عهد جهانگيري بخطاب خاني
معزز گردیده مدتها بخدمت قرادلي قيام داشت *

مخفي نماند که از قدیم الايام قلعه قندهار متنازع فيه
سلسله عليه صفويه و خاندان عظامت بنیان تیموريه است - گاه
اين ناحیه بفرمانروای آن طبقه منتظم بوده - و گاه باولیای
اين دولت متعلق - باعتبار آنکه فردوس مکاني از ارغونيه انتزاع
نموده در انتساب آن بسلسله چغتائي شک نيست - و بذبران (که
در سوانف ايام بسلاطين خراسان تعلق داشته و جنت آشياني
پيشاه ايران وعده پيشکش آن کرده) اگر سلاطين صفويه دعوي

میکردند بجا بود - اما چون خرد پورهان باستانی کابل و قندهار را
 در دروازه هندوستان بر شمرده اند (که از یکم بتوران و از دیگره
 بایران روند) و از نگاهبانی این هر دو فراخای هندوستان از بیگانه
 ایمنی پذیرد پس دروازه با اختیار صاحب خانه اولی و انصیب است
 علی الخصوص که کابل بدست پادشاهان هذد باشد قندهار هم
 در تصرف ایشان بایستد - و این همه مسلم در صورتی که
 صاحب خانه از ارباب ضبط و هوش باشد - و الا در عالم
 بی خبری خانه و صافیها از خود نیست - چنانچه مشاهده افتاد
 که شهزاده زمان نادر شاه آن هر دو را یکم کرده بدلهی درآمد
 و رسید کار بجائیکه رسید *

اگرچه تقلب و تحول حکومت قلعه قندهار درین اوراق بهرجا
 بقدر ضرورت ثبت گردیده لیکن مجموع القضا یا برسم اجمال اینجا
 رقمزده کاک بیان می گردد - که این ولایت در زمان سلطان
 حسین میرزا والی خراسان و پهرش بدیع الزمان در تصرف
 امیر ذوالنون ارغون و شجاع بیگ والدار بود - و بعد از واقعه
 میرزا و استیصال آن سلسله (که مملکت خراسان بتصرف شیبانی
 خان اوزبک درآمد) شجاع بیگ بملازمت او رسیده نوازش یافت
 در همان سال فردوس مکانی لشکر بقندهار کشید - و بجنگ و پیکار
 از ارغونیه برگرفته ببرادر خود ناصر میرزا حواله کرد - و خود
 بکابل برگشت - و چون شیبانی خان ازین سانحه آگهی یافت

بر سر قندهار آمد - ناصر میرزا روزه چند حصاری شده آن
 مملکت را بدو گذاشت - و او باز زمام ایالت آن الکه را بکف
 کفایت ارغونیان داده مراجعت کرد - چون پس از خراسان بحیطه
 تصرف شاه اسمعیل صفوی درآمد شجاع بیگ بشاه سلسله جذبان
 اخلاص گردید - و به بیگلربیگی هرات یک گونه بازگشته
 می کرد که دیگر باره فردوس مکانی آمده قندهار را گرد گرفت
 شجاع بیگ بدور^(۲) میش خان شاملو بیگلربیگی هرات استغاثه
 نمود - او در خدمت بابری التماس کرد - که شجاع بیگ
 اظهار بندگی شاهی می نماید - صداقت فیما بین مقتضی
 عدم تعرض حال اوست - فردوس مکانی بکابل لوای معارفت
 برافراخت - شجاع بیگ ملا باقی نام معتمدی در قندهار
 گذاشته خود بخراسان رفت - آن معتمد نا اعتماد مملکت
 بتصرف فردوس مکانی داد - و پادشاه آن را بمیرزا کامران
 پسر خود حواله فرمود - پس ازان در زمان فرمانروائی شاه
 طهماسب سنه (۹۴۱) نهصد و چهل و یک صام میرزا
 برادر شاه با اغریواز خان شاملو^(۳) که بیگلربیگی خراسان و الکه
 میرزا بود) بی استرضای استیذان شاهی بر سر قندهار آمد
 خواجه کلان بیگ (که از امرای فردوس مکانی بود - و از

(۲) نسخه [ب] بدور میش - یا بدور پیش باشد (۳) نسخه [ج]

جانب، ميرزا كامران حكومت قندهار داشت) استحكام داده تا هشت ماه نگاهداشت - درين اثنا ميرزا كامران با بيست هزار سوار از لاهور شتافته با سام ميرزا بمحاربه عظيم در پيوست اغريواز خان در جنگ دستگير گشته بقتل رسيد - سام ميرزا شكست يافته برگشت - ميرزا كامران خواجه كلان بيگ را بدستور گذاشته بلاهور معاودت نمود - شاه در سنه (۹۴۴)

نهمصد و چهل و سه (كه نوبت ششم جهت دفع فتنه عبید خان اربك بخراسان آمد) چون امير عمده قزلباشيه با جمعی كثير در يورش قندهار كشته شده بود از كمال غيرت و حميت خود بحدود قندهار آمد - خواجه كلان بيگ جميع كارخانهها را از توشك خانه و ركابخانه و غيرها بآئين مناسب ترتيب داده مقاليد قلعه پيش شاه فرستاد - و گفت سامان قلعه داري ندارم و توانائي نبرد نيست - و آمده ديدن در آئين نمك شناسي و در ملت حفظ حقوق صاحبي و نوكري روا نه - ناچار خانه آراستن و بمهمان سپردن و خود را كزاره داشتن مناسب ميداند - شاه ايالت آن ملك ببوداغ خان قاچار لطف فرموده بجانب عراق عنان عزيمت انعطاف داد - چون خواجه كلان براه اوچهه بلاهور آمد ميرزا كامران يك ماه رخصت كوزنش نداد - كه چرا اين قدر نتوانستي نگاهداشت كه من خود را

میرساندم - و باز سرانجام یورش قندهار نموده روانه شد
 و چون قلعه را محاصره کرد بوداغ خان دید که از جانب شاه (که
 بطرف آذربایجان با سلطان رزم مقابله دارد) کمک متعذر است
 ناچار امان طلبیده بعراق رفت - میرزا قندهار را از سرنو
 استحکام داده بلاهور برگشت - و چون هندوستان بعالت
 استیلای افغانان محل سکونت چغتائیه نماند میرزا کامران بکابل
 شتافت - و میرزا همدان از جنت آشیانی جدا شده قندهار را
 متصرف گشت - میرزا کامران باز اشکره فراهم آورده تا ششماه
 گرد قلعه نشست - میرزا همدان از بے آذوقی به تنگ آمده بعهد
 و پیمان قلعه را سپرد - و میرزا کامران قندهار را بمیرزا عسکری
 برادر دوم خود داده بکابل شتافت - چون جنت آشیانی
 در سنه (۹۵۱) نهصد و پنجاه و یک بایران رفته از شاه کمک
 درخواست وعده نمود که هرگاه قندهار بتصرف در آید بملازمان
 شاهي بمبارم - چنانچه در اول حال (که قندهار مفتوح گردید)
 به بوداغ خان قاجار (که سردار لشکر قزلباش و الله سلطان مراد
 میرزا کومکي جنت آشیانی بود) حواله فرمود - لیکن هنوز
 مهمات پادشاهی سرانجام نیافته بجهت زه و زان امرای چغتائیه
 مانع نبود - باز قندهار را از قزلباشیه گرفته به بیرام خان
 (که دولتخواه طرفین بود) سپردند - چون سالها بذایر مغازات

میرزا کامران در کابل و بدخشان جنت آشیانی فارغ بال
و آسوده خاطر نبود و پس از تسخیر هندوستان چندان فرصت
نشد که ایفای وعده با شاه ایران در میان آید تا آنکه در
زمان عرش آشیانی بتقریبی که گذشت شاه محمد خان قلاتی
محرک این سلسله شده قلعه بهکم شاهي بتصرف سلطان
حسین میرزا درآمد و زیاده بر سی و هفت سال در تصرف او
و اولادش ماند - مظفر حسین پسر کلانش در سنه (۱۰۰۳)
هزار و سه هجری سال چهل اکبری قلعه را تسلیم ملازمان
پادشاهی نموده نوکری هندوستان اختیار کرد - تا در سنه
(۱۰۳۱) هزار و سی و یک سال هفدهم جهانگیری شاه
عباس ماضی در محاصره چهل روز از خواجه عبدالعزیز نقشبندی
(که در امور قلعه داری نهایت بیجگری بکار بود) انتزاع
نمود - و باز در سال یازدهم فردوس آشیانی سنه (۱۰۴۷) هزار
و چهل و هفت هجری علیمردان خان زیگ از غضب و سفاکی
شاه صفی صفوی و ناپرواوی مردم ایران اندیشه مزد گشته باعلی
حضرت ملتجی شده قلعه حواله کرد - تا آنکه شاه عباس ثانی
در سال بیست و دوم شاهجهانی با فوج جرار آمده محاصره
نمود - و تا در ماه محاربه در میان بود - چنانچه میرزا عبدالقادر
تونبی دران جنگ گفته *

* ز بالا و پائين دژ مي نمود *

* چو آتش قزلباش و هندي چو درد *

آخر الامر خواص خان قلعه دار آنجا بامان برآمده راه هذ
گرفت - ازان وقت تا اوائل سلطنت خلد منزل بدست قزلباش
بود - چون پادشاهی ايران ضعيفتر گرديد ميراديس ابدالي
(که در ملازمان شاه تعيينات قندهار بود) آن قلعه را بتصرف
آورد - و باقتضای مصلحت کلیدش را بدست خلد منزل
ارسال داشته استدعای منصب نمود - چنانچه در احوال او
سمت ذکر یافته - پس ازان بشهنشاه انتقال نمود - و دريذولا
گویند بحکم آن پادشاه ذوی الاقدار آن ولایت رونقه دیگر یافته
و در حوالی قلعه معموره طرح انداخته موسوم بنادر آباد *

قندهار مملکتی است وسیع از اقلیم سیوم - طول از قلات بخارا
تا غور و غرجستان سه صد کوه - و عرض از سغد تا فره دویمست^(۲)
و شصت - شرقي سغد - و غربي فره - شمالی غربي غور و غرجستان
و شمالی شرقي کابل و غزنین - جنوبی سیوي - قلعه قندهار
بدشوار کشائي شهر عالم - طول او یکصد و هفت درجه و چهل
دقیقه - و عرض سي و سه درجه - بنگاه بیشتر الوس افغان و بلوچ
و ابدالي - بیست و چهار محال است بجمع هفت کوزر دام که
برابر است بجمع بلخ و بدخشان *

(۲) نسخه [ب] تا غرجستان *

* شيخ احمد *

فرزند میانی شیخ سلیم چشتی فتحپوری ست - قدس سره
 که اصلش از دهلی ست - پدر از شیخ بهاء الدین از اولاد شیخ
 فرید شکر گنج بوده - شیخ در دیار عرب مدتها سیاحت نموده
 و حج بمبار گذارده در آن دیار بشیخ الهند مشهور و معروف گردید
 پس از آنکه بهندوستان معارفت کرد در موضع سیکری درازده
 کروهی آگره (که از مضافات بیانه بود - و چون در آن گل زمین
 فرودس مکانی بر رانا سانکا فتح یافت بشکری موسوم فرمود
 بشین معجمه) بالای کوه (که بآن موضع متصل است) مسجد
 و خانقاهی ساخته بریاضات^(۲) اشتغال می نمود - از غرائب اتفاقات
 عرش آشیانی را (که در چهارده سالگی بر سریر فرمانروائی
 هندوستان جلوس نمود) تا چهارده سال دیگر (که سنین عمرش
 به بیست و هشت رسید) فرزندے که میشد زنده نمی ماند
 چون احوال شیخ بسمعش رسید درین امر آرزوی مفراط داشته
 از جناب عارف مرتاض استمداد نمود - شیخ بتولد سه پسر
 عالی قدر مبشر فرمود - در همان ایام آثار حمل در والده
 جنت مکانی ظاهر شد - چون در امثال این امور تغیر مکان را
 بشگون فرا می گیرند آن غفیفه را از آگره بمنازل شیخ فرستادند
 روز چهارشنبه هفدهم ربیع الاول سنه (۹۷۷) نهمین و هفتاد

و هفت هجري جنت مكاني متولد گشت - و بهمنامی شيخ

بشاهزاده سلطان محمد سليم مسمی گردید * ع *

۹۷۷

* در شهر لجه اکبر * تاريخ است

و پس ازان (که ولادت سلطان مراد و سلطان دانيال نیز واقع

شد و نفس شيخ گيرا گردید) سيکوي را مصر جامع ساخته

عالي اسامی و خانقاه رفيع بنا با مدرسه بصرف پنچ لک (ويده

۹۸۲

مرتب گشت . و لايری فی البلاد ثانيها * تاريخ يافته اند

و قصرهای دلکش و بازارے بزرگ سنگين و حدائق نظر فریب

اطراف شهر صورت ابداع پذيرفت - چون در اثنای آبادی

آن معموره مملکت گجرات مفتوح شد خواستند آن سواد اعظم را

بفتح آباد موسوم نمایند - بفتح پور زبانزد خلق گردید - همین نام

مطبوع پادشاه افتاد - شيخ در سنه (۹۷۹) نهصد و هفتاد و نه

۹۷۹

هجري رحلت نمود * شيخ هندی * تاريخ است - بذابر اخلاص

و اعتقادے (که عرش آشياني را بشيخ بهم (سیده بود) پسران

و خويشان و نبائر و احفاد ایشان بمناصب عليه و مراتب عمده

اختصاص گرفتند - و چون زوجه و صبيه شيخ برضاع و طعام

شاهزاده سلطان سليم ممتاز شده بودند در ايام فرمانروائی او

به نسبت کوکلتاشي سرمايه افتخار اندوخته اکثرے پدايه پنجهزاري

برآسده صاحب طبل و علم گردیدند *

بالجمله شيخ احمد در تعلقيان روزگار بسا خوبهای گزیده

غازی چهره او بود - زبان شکایت آلود جهانیان نکردی - و از دین
 ناملایم چندان زبون غم نگشته - از دستگیری عقیدت و بندگی
 بیمن نسبت کوکلتاشی شاهزاده شهر آفاق گشته در جرگه
 امرای اکبری انتظام یافت - اگرچه هنوز بمنصب پانصدی
 نرسیده بود اما اعتبار فراوان داشت - سال بیست و دوم
 در یورش مالوه هوازدگی دریافت - چون بدار الخلافه آمد
 از ناپرهیزی انجام کار بغالچ کشید - در همین سال (۷۷۵) که
 عرش آشیانی بجانب اجمیر کوچ می فرمود (بحضور طلبید
 او رخصت واپسین گرفت - چون بخانه رسید بمنزگاه نیستی

شتافت - سنه (۹۸۵) نهصد و هشتاد و پنج *

* شاه فخرالدین *

موسوی مشهدی پسر میر قاسم است - در سنه (۹۶۱)
 نهصد و شصت و یک هجری در (کاب) چغت آشیانی بهندوستان
 آمده بمواسم پرستاری مشمول عوطف سلطانی شده - پس
 ازان (که مقرر سلطنت بوجود عرش آشیانی آرایش پذیرفت)
 برتبه سرداری صعود نمود - و سال نهم در فوج (که بتعاقب
 عبدالله خان اوزبک تعیین شده) شتافته مصدر ترددات
 گردید - و سال شانزدهم همراه لشکر منقلا (که بهسرکردگی خان کلان
 سمت گجرات قرار یافته بود) دستوری یافت - چون موکب
 ظفر کوکب بدین گجرات رسید پادشاه از (با فرامین نزد اعتماد

خان و مير ابو تراب (که همواره بترسيل عتراض استدعای مهم گجرات مي نمودند) کسيل فرمود - مومي اليه در اثنای راه با مير ابو تراب برخوردی پيش اعتماد خان بگجرات رفت و بمقدمات تسلي اطمینان خاطر از نموده بملازمت پادشاه آورد - پستور در کومکيان خان اعظم کوکه تعيينات صوبه گجرات گشت - پس ازان بتقريبه کامياب ملازمت حضور گويدوده در ذيل امرا (که در سفر اياغار گجرات پيش پيش روانه شده بودند) بدان سمت گام جلالت برزد - و پس ازان بحکومت اوجين هر بلذد گشته لوای اعتبار برافراشت - و بخطاب نقابت خاني چاره امتياز برافروخت - و در سال بيست و چهارم از تغير قوسون محمد خان بحکومت پتن گجرات سرمايه افتخار اندوخت از امرای در هزاری ست *

* شجاعت خان *

عرف مقیم خان عرب خواهرزاده و خویش تودي بيگ خان اسمت - بدولت عواطف جنت آشيائي بخطاب مقیم خاني سر برافراخته بين الامثال و الاقوان امتياز بهم رسانيد - در أيام هرج و مرج از ملازمت متقاعد گشته بهپوزا عسکري پيوست و هنگام معاودت آن پادشاه از عراق همراه ميرزا در قلعه قندهار محصور بوده مواسم پاسپاني و تحصن بجا مي آوردن چون ميرزا زينهارى گشته از قلعه برآمد اکثر امرای بيدوفا را

شمشیر و ترکش در گردن انداخته بکورش پادشاه آوردند
ازان میان مقیم خان را با شاه سیستان زولانه در پا و تخت
در گردن کرده چندی نگه داشتند - وقت انتهای جنت آشیانی
بمسخر هندوستان بهمراهی منعم خان در کابل ماند - چون
در عهد عرش آشیانی پس از تفرقه بیرام خان منعم خان طلب
حضور گردید مقیم خان نیز برفاق او بهند آمده باضافه منصب
مورد عذایت گشت - سال نهم در یورش مالوه (که عبدالله خان
اوزبک حاکم ماند و خیالات فاسد بخود راه داده می خواست
شورش برانگیزد) مصدر تردد های پسندیده شده بخطاب
شجاعت خان ناموری اندوخت - و در مبادی سال پانزدهم بداعیه
ضیافت استدعای قدوم پادشاهی نمود - عرش آشیانی بقبول
مسئول مباحی ساخته یک شبانه روز بخانه اش عشرت پیرا بود
از جشن دایذیر ترتیب داده در آداب انجمن آرائی اهتمام^(۲)
بکار برد - و در سال هیزدهم (که بیلغار نه روزه احمد آباد
گجرات بنزول اجلال اکبری دارالاقبال گردید) شجاعت خان
از گزاف خیل در بزم پادشاهی حرف های هورزه نسبت بمنعم خان
خانخانان سپه سالار (که بانتظام ممالک شرقیه مامور بود) بر زبان
راند - عرش آشیانی بمکافات دو تقصیر (که هم ادب حضور مرعی
نداشت - و هم مراعات توره سلطنت فرو گذاشت که با سپه سالار

دولت ناشايسته انديشيد) سرزنش زباني (که اصالت منشان را
 زخمش کاري تر از شمشير آبدار است) فرموده نزد خانخانان
 فرستاد . که بهر چه سزوار داند از عفو و انتقام بعمل
 آرند . خانخانان ازین عاطفت بسپاس پرداخته در اعزاز
 و احترام شجاعت خان کوشيد . و درخواست صفع جريمه او
 نمود . ملتمس او پذيرفته بطلب ممتاز فرمود . و در سال
 بيست و دوم بمنصب سه هزاره و حکومت مالوه و سپه سالاری
 آن دیار بلند مرتبه گرديد . چون سال بيست و پنجم سنه
 (۹۸۸) نهمد و هشتاد و هشت لخته امرای بد سرشت
 بنگ و بهار عرصه فتنه و فساد برآراستند او حسب الطلب
 پادشاهي از سارنگپور یک منزل برآمده بود . عوض بيگ
 برلاس با جمعی از ملازمان او از سخت گيري و بد سلوکی
 (که موجب سپاه بيکساي باز داشت) و بنکوهيده دشنامها
 سرزنش نمود) اخلاص گزینی و خير سگای از دست فرار هشته
 در کهين بد انديشي بودند . هنگام کوچ (که بيشتري همراه
 بنه و بار سردار) فرورديده . و برخه گرمی شغل کوچ داشتند .
 حاجي شهاب نامي را سرداري برداشته هنگامه آرای ستيزه
 گشتند . غوغای عظيم برخاست . قويم خان پسرش جويای آگهي
 شده بگزند جان فرسا نقد زندگي در باخت . شجاعت خان از

خیمه برآمده زبان پرسش برکشان - و چون خود را آماجگاه دید
ازان وحشت جا بخیمه شتاب آورد - دران وقت جوقی از ناسپاسان
زخمی چند بدو رسانیدند - هنوز رمق بود که نزدیکان وفا کیش
بعماری انداخته زانۀ سارنگپور شدند - و از پخته کاری
و زمانه شناسی چنان ره سپردند که بسیاری زنده انگاشتند
و برخی بدان تصور یک گونه همراهی گزیدند - در کمتر زمانه
بحصار آن شهر پناه برده مؤده (ستگاری بر زبانها انداختند
و کوس شادمانی بلند آوازه گردانیدند - ازین حسن تدبیر
گردن شورش که بلند شده بود فرو نشست - و هر یک از
بد سگالان کناره گرفت - شکفت آنکه اکثری انجام کار دانسته
گام سرعت برداشته بودند - خبر زندگی یاروی نموده پاسبانی
بنه و بار رو آوردند - و از چنین آشوب بعافیت گاه رسانیدند
پادشاه نظر بر قدم خدمت آن سفر گزین ملک بقا خواستگار
آمرزش شده تباه کرداران را گرفتار ساخت - و بکوناگون
بان افراهِ عبرت نامه جهانیان گردانید - پسر دومش مقیم خان
که ترجمه اش در احوال تربیت خان عبدالرحیم ثبت یافته *

* شیخ عبدالنبی صدر *

نذیر شیخ عبد القدوس کنکوی - که از اولاد امام ابوحنیفه

کوفی و از مشاهیر متأخرین هندوستان است - در سنه (۹۴۴)

فصد و چهل و چهار وفات یافته - شیخ عبدالنبی در علوم

نقلیه سرآمد علمای عصر بود - و در علم حدیث سند عالی داشت - و با وصف افاده عام باشغال سلسله علیّه چشت مواظبت می نمود - حبس نفس بجائے رسانید که تا یک پیر دم نگه داشته بذکر قلبی مشغول میشد - در سال دهم جلوس عرش آشیانی بوسیله مظفر خان دیوان اعلی بمنصب صدارت کل هندوستان کامیاب گردید - و بمرور ایام جلائل امور سلطنت نیز بصوابدید او باز گردید - و در قرب منزلت پادشاهی بمرتبه رسید که باستماع حدیث شریف عرش آشیانی بخانه اش میرفت - و چون دران وقت اکبر پادشاه بترغیب شیخ در اجرای احکام شرعی و امر معروف و نهی منکر فراوان جهد میفرمود و خود اذان میگفت و امامت میکرد حتی بقصد ثواب بمسجد جاروب میزد (روز بتقویب سالگره بر ملبوس پادشاهی رنگ زعفران پاشیده بودند - شیخ بغضب آمده سر دیوان چنان عصا برتافت که بدامن جامه عرش آشیانی رسیده پاره شد - حوصله تنگی کرد - نزد والدّه شکایت کردند - که بایستے در خاوت شیخ منع می کرد مریم مکانی گفت بوتّم گران خاطر نشوی - باعث نجات اخروی ست - و تا قیامت خواهند گفت که ملای مفلوک با پادشاه عصر این حرکت کرد - و آن سعادتمند متحمل شد و چون هر روز شیخ و مخدوم الملک باحتماب و تعصب

پادشاه را تذك گرفتند انحراف مزاج شد - شيخ فيضي و شيخ
 ابو الفضل آنها دريافته اظهار کردند - که عام ما زياده ازین شيخان
 مرأی سم - که دینداری را پرده تحصیل دنیا کرده اید - اگر
 حضرت پشتگرمی ما نمایند بحجتهای قوی الزام و اسکات اینها
 میکنیم - چنانچه درزے طعام مزعفرهم بر سفره بود - چون شيخ
 ازان تناول کرد ابو الفضل گفت که ایها الشیخ اگر زعفران
 حلال می بود چرا اینهمه احتساب بحضرت خلیفه الله فرمودند
 و اگر حرام است خود چرا تناول کردند - که تا سه روز اثرش
 باقی می ماند - و مکرر مباحثات جدلی در میان آمد - تا در
 سال بیست و دوم تحقیقات سیورغال و تفتیش مدد معاش
 بکار رفت - ظاهر شد که شيخ با آنهمه صلاح و تقوی مراتب
 کفاف و استحقاق مرعی نداشته - در هر صوبه مدرے علیحده
 مقرر شد - و چون در سال بیست و چهارم عرش آشیانی مجلس
 از علما و دانشمندان ترتیب داد باتفاق آنها قرار یافت
 که پادشاه زمان امام وقت و مجتهد روزگار است - از مختلفات
 پیشینان آنچه برگزیند پذیرفتن آن بمردم موجب ثواب است
 یعنی در مسائل دینی (که مختلف فیه مجتهدین است) بذابر
 تسهیل معیشت عالم و مصلحت اهل اسلام برای مائب خود
 شق که اختیار نماید اتباع آن بر کافه انام لازم است - و کذاک
 بفکر موافق نمای خود حکم از احکام قراز دهد (که مخالف

فرض و سنت نباشد - و سبب ترفیه عالمیان گردد) مخالف آن
 موجب خسران دنیوی و سقط اخروی ست - چه مرتبه پادشاه
 عادل زیاده بر مرتبه مجتهد است - و بدین مضمون تذکره
 نوشته بمهر شیخ مشار الیه و مخدوم الملک سلطانپوری
 و غازي خان بدخشي و حکیم الملک و دیگر علمای وقت
 رسانیده * و کان ذلک فی شهر رجب سنه (۹۸۷) سبع و ثمانین
 و تسع مائه * و چون از شیخ عبد النبي و مخدوم الملک
 حرفهای دیگر بعرض رسید و ظاهر شد که آنها میگویند که از ما
 باکراه و جبر مهر کرده گرفته اند عرش آشیانی در همین سال
 شیخ را قافله باشی حاج کرده زره (که بشرفا و ارباب استحقاق
 آن امکنه شریفه میفرستادند) حواله فرمود - و با مخدوم الملک
 دستوری یافت - و بدین تقویب اخراج ایضا از ممالک محروسه
 بعمل آمد - و حکم شد که همواره دران معابد بویاضت مشغول
 بوده بدون طلب عود بدیار خود نغمایند - چون بحسب
 آمدن میرزا محمد حکیم و عصیان امرای بهار و بنگاله یک گونه
 هرج و مرج در همدوستان افتاد ایضا (که متروک چنین
 هنگامه بودند) مع شی زائد مسموع نموده عزم معادیت
 مصمم ساختند - و با وصف تحذیر شریف مکه از تخالف
 حکم پادشاهی بدریا نوردی درآمده دو سال بیست و هفتم
 باحمدآباد گجرات بار اقامت کشودند - اگرچه بیگمنا محل

در مقام شفاعت بودند لیکن اهل عذاب بتازگی بحرفهای
 ناشایسته ایحاش افزوده شیخ طلب حضور گشت - و بتقریب
 محاسبه و مطالبه بذلت تمام مقید نموده ^(۲) حواله شیخ
 ابو الفضل شد - او بعلم مزاجدانی دریافت که قتلش باز پرس
 ندارد - بسابقه عداوت در سنه (۹۹۲) نهصد و نود و دو
 هجری پنهانی خفه کرد - یا باجل طبعی در گذشت *

* شیخ عبدالرحیم لکهنوی *

از نجبای شیخ زادهای بلده لکهنو است - و آن بزرگ
 شهرت است از صوبه اوده برکنار دریای کودی ^(۳) بیسواره عبارت
 ازان مملکت است - شیخ بیادری طالع در سلک ملازمان اکبری
 انتظام یافته در جایزه نیکو بندگیها بمنصب هفتصدی (که
 مهین پایه نوکری آنوقت بود) سر برافراخت - چون با شیخ
 جمال بختیار (که همشیره اش از ازدواج مرغوبه عرش آشیانی
 بود) آمیزش و اختلاط تمام داشت ازین تبه دوستی و بد همسازی
 بباده نوشی افتاده شیفته و دیوانه میگزاري گردید - و چون
 مسکرات مکدر روح و مظام عقل است افراط آن مهیج مواد
 سوداری گشته یکباره جوهر خرد آن عافیت دشمن را تیره
 ساخت - و آثار نابخردی از پیدائنی گرفت *

در سال سیم هنگام معادرت از کابل روزه (که حوالی

سیالکوت مضرب خيام پادشاهی بود (شیخ در منزل حکیم ابوالفتح سرگرم هرزه گوئی شده از شورش جنون جمدهر حکیم را بر خود زد - مردم فراهم آمده از دست او باز کشیدند - و زخم او را بحضور عرش آشیانی بردوخته باستعلاج پرداختند - گویند پادشاه بدست خود زخم او را بخیه زد - و هرچند حکیمان آزمون کار اصرار داشتند که این جراحی مرهم پذیرفتنی نیست و بعد از دو ماه حالش بجائی کشید که نبض شناسان قاروره دان هم دست باز داشتند لیکن پادشاه همواره از دلدهی نوید رسان تندرستی بود - چون هنوز در اجل او تاخیری رفته بود در کمتر زمانی بحال خویش آمد - پس ازان بوقت موعود گرد هستی از دامن روزگار خود برافشانده در وطن بیاسود *

گویند برهمین زنی کشنا نام در خانه داشت - آن عاقله روزگار پس از فوت شیخ خانها بتکلف طرح انداخته باغ و سرا و تالاب احداث نموده و دیهات اطراف را باجاره گرفته در رونق افزائی باغ (که شیخ دران مدفون بود) می کوشید - و از پنجهزاری تا سپاهی هرکه ازان راه می گذشت فراخور احوالش بنفاس شیلان می کشید - و با آنکه کبر سن دریافته و بصارت رفته بود شیوه مرضیه را از دست نداده تا شصت سال کمابیش احوالی نام شوهر خود نمود *

* ع *

* نه هر زن زن است و نه هر مرد مرد *

• شيخ جمال بختيار •

بهر شيخ محمد بختيار - طايفه ملقب بدین لقب در
چندوار و جلیسر مضاف صوبه اکبرآباد از مدت‌ها سکونت دارند
خواهر او گوهر النساء نام در خانه عرش آشیانی سرآمد
مکات بود - او بدین سبب قرب منزلت بهم رسانیده بپایه
هزاري مرقی گردید - مردم حسد پیشه (که از پیش آمد او
خار الم در دل داشتند) بیکبر آب خوردن او را بهر آمیختند
حال شيخ دگرگون شد - روپ نام خواص پادشاهی بغا بردل سوزي
قدری ازان آشامید - او نیز متغیر الحال گردید - چون بعرض
رسید پادشاه خود بچاره گري برونشست - و صحت رو داد •

سال بیست و پنجم باتفاق اسمعیل قلی خان بمالش
نیابت خان (که علم بغی افراخته بود) دستوري یافته عرصه
مبارزت را به پیشقدمی آراست - و سال بیست و ششم
به تعیناتی شاهزاده سلطان مراد (که بمقابله میرزا محمد
حکیم نامزد شده) مامور گردید - درز (که منزلگاه شاهزاده
خود کابل شد) نامبرده از تهور منشی راه چذار تو سر کرد
و با مردم میرزا حکیم نبرد مرد آزما نموده جنگ کفان بمعسور
شاهزاده پیوست - درز عرش آشیانی از وی رایحه شراب
استشمام نموده درین باب نکوهش فرمود - و از کورنش بازداشت
شيخ از جوش غیرت و ناز فروشی از جا رفته اسباب مکنت را

بیغما داد - و لباس بے نوایان در بر کرد - پادشاه ازین حرکت
آشفته تر شده او را بزندان خانه برنشانند - پس از چندے بعفو
جرائم مشمول عواطفه بیکران ساخت - مدتی بتقدیم خدمات
تحصیل سعادت می نمود - از انجا (که بمیگساری خو کرده بود)
آخر کار رعشه بهم رسانید - سال سیم (که عزیمت زابلستان
در پیش بود) چون بیماریش افزود حسب الحکم در لودهیانہ
توقف گزید - در همان سال مطابق سنہ (۹۹۳) نهصد و نود
و سه هجری یا بعدم خانه در کشید *

* شهاب الدین احمد خان *

از سادات نیشاپور است - بقدم خدمت و مزید اعتبار
امتیاز داشت - در اوائل جلوس بحکومت دارالملک دهلی
اختصاص گرفت - چون بیستم جمادی الاخری سنہ (۹۶۷)
نهصد و شصت و هفت هجری سال یفجم عرش آشیانی بپرام
خان را بجهت مهمات در آگرہ گذاشته بعزم شکار برآمد و تا
سکندرآباد شکارکنان رسید ماهم انکه انحراف مزاج مریم مکانی را
(که در دهلی تشریف داشت) تقریب ساخته برسم عیادت
توغیمب رفتن دهلی نمود - ملائم مزاج پادشاهی افتاد - چون
شهاب الدین احمد خان (که با ماهم انکه خویشی و دوستی
داشت) باستقبال رسید عرض داشت که این آمدنها (که بے

استصواب خانخانان است) بمردمي که در رکاب اند غير از
 جان گزائي و بے ناموسي ثمره نخواهد بخشيد . ناگزير
 است که ما بندها باماکن شريفه رفته بمواسم دعا گوئي اقدام
 نمائيم . عرش آشياني شخصه را نزد خانخانان فرستان . که
 ما خود عزم دهلي کرديم . هيچ کس درين کار دخله ندارند
 مع هذا عهدنامه بنام اين جماعه بفرستند . چون اهل عناد را راه
 سخن را شد و ميدان خالي بدست ما هم انکه و شهاب الدين
 احمد خان افتاد علايه خاطر نشان مردم ساختند که مزاج
 پادشاه از بيرام خان کيبود *

* هرچند باغيار عذائيت نظري هست *

* گوئيم بدانسان که سخن را اثره هست *

بيرام خان از استماع پيغام پادشاهي سراسيمه گشته حاجي
 محمد خان سيستاني و خواجه جهان را بعدرخواهي فرستان
 تا آن وقت کار ازان گذشته بود که کسي گوش بمعذرتها
 کند . امرای چغته (که منتظر چنين روز بودند) از اطراف
 و جوانب در ظل اقبال پادشاهي فراهم آمدند . مهمات ملڪي
 و مالي بصوابديد ما هم انکه بشهاب الدين احمد خان مفوض
 شد . روزي چند بتمشيت امور سلطنت پرداخت *

در سال دوازدهم (که پادشاه متوجه چيتور بودند) ادرا
 از حوالی قلعه گاکردن برياضت ولايت مالوه برخواخته بمالش

ميرزايان باغيه (كه بران ديار بتغلب استيلا يافته بودند) تعين فرمود . آن ناسپاسان ثبات^(۲) از دست داده پيش از جنگ بگجرات بدر زدند . چون سال سيزدهم طلب حضور شده مظفر خان ديوان اعلى از كثرت اشغال ماكى و مالى بخالصات پادشاهى چنانچه بايد نمى رسيد - آنرا بدر نامزد نمودند او از جز (سي و كرداني نسقى شايسته و انتظام گزيده داده سال بيست و يكم بمنصب پنج هزارى سر افتخار برافراخته بسپه سالارى مملكت مالوه تعين گشت - و سال بيست و دوم چون از وزير خان كارهاى گجرات باختلال آمد حكومت آنجا بدر تفويض يافت - و در سال بيست و هشتم^(۳) چون اعتماد خان از تغير او بايالت گجرات در رسيد خان مذكور بعزم حضور از احمد آباد برآمد - ملارمان بى حقيقت او سر بشورش برداشته سلطان مظفر را (كه در پناه كانهيا روزگار^(۴) مى گذرانيد) طلبيده بمري و سوداى دستمايه آشوب گردانيدند - شهاب الدين احمد خان باطفا اين نامه همت گماشته كار برده آرائى كشيد - پيش از آنكه آويزش رو دهد باقى مردم او جدا شده بمخالفان پيوستند - دران سراسيمگي يكه از نوكران زخمى هم رسانيد - چنده وفاكيش خان را

(۲) نسخه [ج] ثبات قدم (۳) در [بعضى نسخه] وسوم (۴) در

[بعضى نسخه] كايتهها *

بر بارگي گرفته ازان آشوب گاه به پتن رسانيدند - شکست
 فاحش در داد - و ناموس عالم بتاراج رفت - غنيم اطراف
 و جوانب فرور گرفت - نزديک بود که از پتن هم برآمده
 بجالور شتابند - که فی الجمله مردم فراهم آمدند - بصوابدين
 اعتماد خان بر شير خان فولادي (که دران ضلع نخوت آرا بود)
 فوج فرستاده بر شکست - درين اثنا عبد الرحيم ميرزا خان
 از حضور رسیده سلطان مظفر را آرايه باديۀ فرار ساخت - و سرکار
 بهرونج بتيول شهاب الدين احمد خان مقرر ساخته بکوک
 قليج خان [که با سپاه مالوه بکشایش قلعه بهرونج (که بتصرف
 کسان سلطان مظفر درآمده بود) همت گماشته] نامزد شد
 سال بيست و نهم آنرا بدست آورده بجبر پراگندگيها دم
 آسایش برگرفت - بهال سي و چهارم از عزل اعظم خان کوکه
 باز ايالت مالوه باو قرار يافت - همان جا در سنه (۹۹۹)
 نهصد و نود و نه رخت هستي بر بست - در ملک آبادي
 و رعيت آسودگي از يکتايان زسانه بود - کدبانوی خانۀ او
 بابا آغا (که پيوند خويشي با مريم مکاني داشت) بشايستگي
 زندگي نموده سال چهل و دهم سنه (۱۰۰۵) هزار
 و پنجم در گذشت *

* شيخ ابراهيم پور شيخ موسی *

برادر شيخ سليم سيکري ست - شيخ موسی از جمله

خوبان وقت بوده - و در قصبة سیکری (که چهار کروهی
اکبر آباد است - و عرش آشیانی دران جا قلعه و شهر پناه
بنا کرده بفتح پور مخاطب ساخت) کنج عزمت گزیده
(۲)
بریاخت و مجاهدت می پرداخت - چون اولاد عرش آشیانی
زنده نمی ماندند بدین جهت از درویشان استمداد نمود
روی التجا بشیخ سلیم هم آورد - در همان ایام مادر شاهزاده
سلطان سلیم بارور شد - این معنی موجب مزید حسن ظن
گردیده در قرب جوار منزل شیخ مکانه برای حامله مذکوره
اساس پذیرفت - در همان مکان شاهزاده تولد یافته بمناسبت
نام شیخ بدین اسم موسوم شد - لهذا اولاد و اشاعر شیخ
درین دولت بمدارج ترقی رسیده *

شیخ ابراهیم مدتی بتعییناتی شاهزادگان در دار الخلافه
(۳)
اکبر آباد سرگرم خدمت بود - در سال بیست و دوم جلوس
با برخی مبارزان بتهانه داری لادائی و تذبیه سرکشان آنحدود
مامور گشت - ازان جا (که حسن عمل و کارکردگی او فردغ
استحسان گرفت) سال بیست و سیوم بایالت فتح پور سر
مباهات برافراخت - سال بیست و هشتم بکومک خان اعظم
کوکه مقرر شد - و در کشایش بنگاله ترددات شایان بتقدیم
رسانید - پستر با وزیر خان در دفع قتلو (که در اُدیسه

هر قساد داشت) شریک بود - سال بیست و نهم بحضور
رسیده ناصیه ارادت بر زمین ضراعت نهاد - سال سیم
(که پس از فوت میرزا حکیم عزیمت کابل پیش نهاد خاطر
عرش آشیانی شد) او پداسپانی دار الخلافه آگره لوی
کادیابی افراشت - و مدت ممتد بدان کار پرداخت - سال
سی و ششم مطابق سنه (۹۹۹) نهصد و نود و نه هجری
داعی حق را لیبیک اجابت گفت - معامله دانی و کار شناسی او
خاطر نشین پادشاه بود - از امرای درهزاری ست *

* شیرویه خان *

پسر شیر افکن ولد قوچ بیگ است - قوچ بیگ از
قدیمان همایون پادشاه بود - در شکسته (که از افغانه
بفوج پادشاهی رسید) چون فرصت تنگ بود نامبرده را با
دیگران جهت برآوردن مریم مکانی حلیله آن پادشاه و الا جاه
تعیین فرمود - مشار الیه بر در سرا پرده جان نثار شد - چون
پادشاه را سفر عراق پیش آمد شیر افکن برفاقت میرزا
کامران در کابل ماند - و پس از مراجعت جنت آشیانی
از عراق از انجا (که از میرزا اطمینان نداشت) خود را پیش
پادشاه رسانیده بحکومت قلات سر برافراخت - پستو
گهمرد و ضحاک و بامیان به قبول از تقرر یافت - اما بعد
تسلط میرزا کامران بر کابل فریب طمع خورده بدر پیوست

و روز جنگ با میرزا دستگیر مردم پادشاهی شده بیاسا رسید
 پسرش شیرویه ملازمت عرش آشیانی دریافتت ابتدا در کومکیان
 منعم خان خانخانان تعیین بنگاله گردید - و در جنگ داور افغان
 (که در حدود آقسیه روداد) جوهر مردانگی بر روی
 روز آردن - پس ازان سال بیست و ششم بهمراهی شاهزاده
 سلطان مراد بصوب کابل دستوری پذیرفت - پسر همراه
 میرزا خان خانخانان بسمت گجرات نامزد شده سال سییم
 باتفاق خان اعظم کوکه بهم دکن کمر خدمت بست - و سال
 سی و دوم با مطلب خان به تذبیه جلاله تاریکی مامور گردید
 و سال سی و نهم ب خطاب خانی سربلندی یافتت پیاسبانی
 اجمیر سرمایه مباحات اندوخت - از امرای هزاری سمت *

* شیخ عبداللہ خان *

خلف ارشد اسوه مشائخ الشطار شیخ محمد غوث
 گوالیاری سمت - از پسران آن بزرگوار شیخ عبداللہ و شیخ
 ضیاء اللہ بمزید اشتہار اختصاص داشتند - نخستین بشیخ بدری
 معروف - در علم دعوت و تکثیر شاگرد رشید پدر والا مقدار
 و در اہتدا و ارشاد خلایق جانشین والد گرامی صفات بود
 بسرنوشت تقدیر با نشء فقر و درویشی نوکری پادشاهی اختیار
 نموده در سلک امرای اکبری انتظام یافت - پیوسته در یساقها
 بقطرہ و پیوہ مراسم نیکو بندگیها بتقدیم رسانیدے - و همواره

در معارك جدال مراتب جان فشاني بجا آوردت - تا سال
چهارم اكبري بمنصب هزاري امتياز يافته صاحب شوكت
و جمعيت گردید - گویند تا سه هزاري مرتقى مدارج امارت گشته
در عين جواني لوى ارتحال بعالم بقا افراشت *

و در مدين شيخ ضياء الله نوکري اختيار نکرده بدررشي
در ساخت - در حيات پدر بگجرات شتافته در خدمت شيخ
وجيه الدين علوي (که عالم علوم ظاهر بود - و بر اکثر کتب
شروح و حواشی مفید دارد - و مرید پدر اوست) اکتساب
علم کرده در پتن از شيخ محمد طاهر محدث بوهرة سند^(۲)
حدیث نمود - دران هنگام از جانب پدر بصدد عزيمت نامه
و تفويض خرقه خلافت مشرف گشته - پس از رحلت آن بزرگوار
در سال (۹۷۰) نهصد و هفتاد بگواليار آمده روزی چند
گذرانیده در دار الخلافه آگره طرح سکونت ریخت - و خانه
و خانقاه بر ساخت - و مدتها باحراز مثنوبات اخروي هم
گماشته برسم دانش دلایز صوفي افاده مي فرمود - تا سيوم
رمضان سنه (۱۰۰۵) هزار و پنج بعالم ديگر خرامید *

گویند در سال [که در لاهور بعرش آشياني شاخ آهوئی (که
تماشای جنگ آن مي فرمود) بانثيدین رسید - و سخت
رنجوري در گرفت] اکثر اکابر از اطراف و جوانب بعيادت

آمدند - درزى پادشاه فرمود كه شيخ ضياء الله يان ما نكرد
علامي شيخ ابو الفضل ازبن مقوله آگهي داد - ناچار خود را
بلاهور رسانيد - اتفاقاً پس از چنده يكي از حرمهاى شاهزاده
دانيال حامله بود - پادشاه فرمود كه وقت وضع حمل
بمزل شيخ برود - هرچند شيخ عذرها برانگيخت پذيرا
نه افتاد - آن عقيقه را آوردند - چون شيخ را تنفر نفس الامري
بود از زندگي ستوه آمده بعد از هفته جان بسپرد *

باقضاي مقام مجملے از احوال والد ماجد اين هردو
برادر ثبت مي گورد - شيخ محمد غوث و برادر كلانش
(۲)
شيخ بهول از فرزند شيخ فرید عطار اند - و از مشاهير مشائخ وقت
بودند - هردو در دعوت اسما كمال مهارت و نفس گيرا داشتند
شيخ بهول مرید شاه قميص است (۳) - كه در سادهورا آسوده
جنت آشياني را بدر اخلاص و ارادت بهم رسيد - با آنكه
با خواجه خاوند محموند نبیره خواجه ناصر الدين احرار بيعت
داشت خلع (بقعه) مریدی او نموده بشيخ بيعت كرد - خواجه
بر آشفت - و ترك رفاقت كرده از هند بوطن شتافت - و اين
بيعت برخواند *

* بيعت *

* همای گو مفنن سایه شرف هرگز *

* دران دیار كه طوطي كم از زغن باشد *

(۲) در [بعضی نسخه] بهول - و در [بعضی نسخه] اكبرنامه [بهول (۳)
نسخه [ب] فیض .

و چون در سنه (۹۴۵) نهصد و چهل و پنج ولایت بنگاله مفتوح گشت هوای آنجا موافق مزاج جدت آشیانی افتاد - و بساط عیش و طرب گسترده باستیغای حظوظ نفسانی پرداخت - میرزا هندال برادر خرد پادشاه قهرت جاگیر یافته بود - بمرافقت بعضی ارباب فساد افدیشه تباہ بخود راه داده در عین موسم باران - بے رخصت روانه دار الخلافه گردید - میر فقیر علی حاکم دهلي (که از ارکان سلطنت بود) با گره آمده بنصائح ارجمند میرزا را بر دولتخواهي آورد - که زود بر جونپور شتافته مالش بافغانان دهد - درین اثنا برخه امرا از بنگاله گریخته در جونپور بمیرزا پیوستند - و سلسله جنابان خطبه و تخت آرائی گشتند میرزا باز آن تبه خیالی را از سر گرفت - جدت آشیانی ازین خبر آگهی یافته شیخ بهول را (که بوی فرط محبت و حسن اعتقاد داشت) به پند گذاری و موعظت پردازي روانه ساخت - میرزا شیخ را استقبال نموده بمنزل خود آورد و بر اعزاز و تکریم افزود - امرا از آمدن شیخ بدولتي و خدوک افتادند - و آخرها یکتائی مشروط بقتل شیخ گردید - که تا پرده از روی کار بر ندارند^(۲) مرافقت صورت نگیرد - میرزا نورالدین محمد شیخ را بتهمت (که با افغانه اتفاق دارد) از خانه میرزا گرفته در ریگستان (که نزدیک باغ پادشاهی بود)

گردن زد - شيخ محمد غوث * فقد مات شهيدا * تاريخ يافته
قبرش در ظاهر قلعه بيانه است - بالاي کوه *

جنم آشياني از قتل شيخ قرين قاسف و اندوه گشته
طريق اتحاد و ادب با برادرش شيخ محمد غوث مسلوک
و مرعي داشت - او مرید حاجي حميد گوالياري غزنوي ست
که او مرید شيخ قاض ^(۲) بنگالي و او مرید شيخ عبد الله
شطاري ست - نامش ابوالمويد محمد - و از جانب پير
بغوث ملقب گشته - شيخ در کوهستان چنانچه صوبه بهار بحکم
پير بسر برده و چند سال بچله نشيني گذرانیده در سده
(۹۲۹) نهمصد و بيست و نه جواهر خيمه را (که نسخه ايست
مشهور) دران خلوت نشيني از سواد به بياض آورد - و درين
هنگام عمرش بيست و دو سال بود - چون شير شاه در سده
(۹۴۷) نهمصد و چهل و هفت بر هندوستان استيلا يافت
شيخ بذابر اشتهار ربط خود ^(۳) با همايون پادشاه اندیشه ناک گشته
بگجرات شتافت - و در انجا خانقاه عالي بنا نهاده فراوان
مردم آنديار را بفوائد معنوي بر نواخت - چون در سده (۹۶۱)
نهمصد و شصت و يک رايات همايوني در ديار هند افراخته شد
شيخ از گجرات اراده معارفت تصميم نموده در سال (۹۶۳)
نهمصد و شصت و سه (که آغاز سرير آرائي عرش آشياني ست)

(۲) در [بعضی نسخه] قاض (۳) نسخه [ا ب] خود و همايون *

شيخ بگواليار آمده با گره شتافت - پادشاه لوازم استقبال
 بجا آورده فرادران نياز مندي بتقديم رسانيد - شيخ گدائي كنبو
 (كه صدر صدور بود) بمابقه عداوتی (كه با شيخ داشت) بتازگي
 كمر دشمني بسته رساله او را (كه در گجرات نوشته مشهور
 بمعراجيه - و برای خود معراج نسبت داده - و علمای گجرات
 بانكار برخاسته هنگامه برپا کرده بودند) به بيروم خان خانخانان
 رسانيد - و خاطر خان را برز متغير گردانيد - آن قدر رعایت
 پادشاهي كه متوقع شيخ بود بظهور نرسيد - ازان سبب رهائي
 يافته آزردۀ خاطر بگواليار كه ممكن او بود برگشته گوشۀ انزوا
 گزيده - تا در شنبه هفدهم رمضان سنه (۹۷۰) نهمصد و هفتاد و ازين
 خاكدان بنعيم جاودان شتافت * بنده خدا شد * تاريخ است *
 گویند از جانب عرش آشياني يك كورر دام وظيفه
 مقرر بود . و در ذخيرة الخوانين آورده كه شيخ نه لك روپيه را
 جاگير داشت - و چهل فيل در فوج او ميرفت - و آنچه
 بزبانها افتاده (كه عرش آشياني نيز مرید شيخ بود)
 از اكبرنامه هم ظاهر مي شود - اگرچه شيخ ابوالفضل بذابر
 همچشمي مشيخت يا بهوطن كه داشته يا بمزاج كوئي پادشاه
 در لباس ديگر را نموده - چنانچه آورده كه در سال چهارم سنه
 (۹۶۶) نهمصد و شصت و شش (كه برخه در همين سال
 مراجعت شيخ از گجرات نوشته اند) عرش آشياني بقصد شكار

از آگه برآمده عرصه گوالیار بقدم پادشاهی رونق پذیرفت
ظاهر شد که گاران قبیچاق همراه شیخ محمد غوث از گجرات
آورده اند - حکم شد که ببهای دلخواه از سوداگران بگیرند
درین میانه معروض گردید که شیخ و کسان او بهتر ازین گاران
دارند - اگر در وقت مراجعت از منزلش عبور فرمایند هرآینه
شیخ آنها را پیشکش خواهد کرد - چون عرش آشیانی تشریف فرمود
شیخ مقدم پادشاهی را مغتنم شمرده حرز آفت بیرام خانی
اندیشید - و جمیع گاران را (که بمردم شیخ منسوب بود) با سایر تحف
و هدایا و نوادر گجرات پیشکش کرد - و اقسام حلویات و عطریات
حاضر ساخت - و در آخر مجلس از پادشاه پرسید - که حضرت
دست ارادت بکس داده اند یا نه - فرمود که نه - شیخ دست
خود را دراز کرده دست عرش آشیانی گرفت - و گفت ما دست
شما را گرفتیم - پادشاه تبسم کنان برخاست - و از زبان پادشاه
نقل می کنند - همان شب بمخیم دولت آمده بزم جام و باده
ترتیب داده سرگرم نشئه نشاط بودیم - و بر طریق گرفتن گاران
و طرز دراز دستی شیخ خندها داشتیم *

* بیست *

* بزیر دلق ملمع کمزدها دارند *

* دراز دستی این کوته آستینان بین *

پس ازان آن مرد ساده خود آرا در هنگامه عوام باین روش
مباهات می نمود - و این حکایت را الفاظه چند تحریر

نمود - و نقل بالمصدر آن در اینجا مناسب نبود *

غریب تر آنکه در حق شیخ بهلول می نویسد که چون
جنت آشیانی را توجه بدعوات بود شیخ را با دعای ادعیه
عزت می داشتند - و از نسبت بآن حضرت گاهی رابطه ارادت
و گاهی واسطه عقیدت افتساب داده تفاخر نمودند - حال آنکه
این دو برادر از فضائل و کمالات علمی عاری بودند - یک لخته
ارقات در زریای جبال نشسته بدعوت اسمی اشتغال می نمودند
و آنرا دستاویز جاه و اعتبار خود می ساختند - و بصحبت
سلاطین و امرا بوسیله ساده لوحان زود فریب رسیده متاع ولایت
می فروختند - و بلطایف الحیل مواضعات و قریات می گرفتند *
بالجمله این همه زبان طعن شیخ ابوالفضل (که بر مشائخ
وقت میروند) بسبب عداوت باطنی و حسد هم چشمی ست که
پدرش نیز از مقتدایان وقت بود - و دعوی همسری داشت
اما قبولیت نیافت - ما از واشگافیها و بے پرده گوئی ست
که منافعی مصلحت و مخالف جمهور است - بهر تقدیر
(۲)
تحقیق و اثبات ولایت و غوثیت (که امری مبطن است)
یکطرف - اما اتحاد و ارادت جنت آشیانی باین دو برادر
در غایت ظهور است - چنانچه صحیفه همایونی (که بعد
از تسلط شیر شاه بشیخ محمد غوث رسیده و در گلزار الابرار

بجنس آنها آورده) با جواب شيخ درين جا بضرورت مقام
ارتسام مي يابد *

بعد از عرض آداب دسمن بوس معروض آنکه عزائيت
قدير لم يزل از گريوه دشواري تقدير به بدرقه توجه و دعای
ايشان و جميع درويشان باساني برآوردن - و از سوانح روزگار
فته انگيز آنچه پيش آمد بجز محرومي ملازمت باعث آزار
خاطر و سبب تيوگي دل نگريد - و در هر نفس و هر گام
خيال در گرو اين اندیشه بود - که آن ديو سرشت مردم بآن
ذات ملکوت صفات چه سلوک کرده باشند - چون شنيد (که
در همان نزديکي هجرت بديار گجرات فرمودند) دل ازان
اندوه گرفتاري قدرے رهائي يافت - و پيوسته از صدق عقيدت
اميدوار است - که ^(۲) فيض فضل کردگار همچنان که از تنگنای
آفت بيرون آورده از بند اندوه ناکي مذکور آزاد ساختن
از محنت مفارقت صوري نيز خلاصي بخشد - سبحان الله
چگونه سپاس و شکر گذاري بيقيين باطن نشين آن رهنمای
حقيقي بتقدم (ساند - با اکثر اسباب پريشاني (که بظاهر قالب
فرر پيچيده است) در جمعيت وحدت سراي سويدای قلب
باندازه یک ذره قصور و فتورے راه نيافته - (راه آمد و رفت
باندازه قافله دعای خير پيوسته مسلوک باد

* جواب *

وصول نامه نامی سلطانی و مطالعه صحیفه گرامی همایونی
مبارکباد زندگانی بمخاضان این حدود رسانید - و نوید سعادت
صحت و عافیت ملازمان رکاب دولت برداد - آنچه بملک
وقائع نگار قلمی بود مطابق نفس الامر است - هیچگونه تکلفی
دران واقع نیست *

* سخن کز دل برون آید نشیند لاجرم در دل *

المرام سر خداوند افسر از اندر هذاکمی سرگذشت شوریده مباد * ع *

* در طریقت هرچه پیش سالک آید خیر اوست *

هرگاه حق سبحانه تعالی بنده سعادت مند خود را می خواهد
بدرجه کمال رساند پرورش باسمای جمال و جلال هر دو
میفرماید - یک دور جمالی گذشت - اکنون چند روز نوبت
جلالی ست - بحکم (ان مع العصر یسرا ان مع العصر یسرا)
بزرگی باز نوبت جمال خواهد رسید - زیرا که بقانون عربیت
یک عصر در میان دو عصر واقع شده - و بجهت آنکه سطح محاط
بحسب مضافت کمتر از دایره محیط است عنقریب عروس
مراد بر منصف ظهور جلوه گر خواهد شد - انشاء الله تعالی
و لله الحمد من قبل و من بعد *

بالجملة شیخ محمد غوث مقتدای متاخرین شطاریه
هندوستان است - خلفا و مریدان صاحب کمال بسیار دارد
سید وجیه الدین علوی گجراتی (که بر کتب درسیه شرح دارد

و عالم علوم ظاهر بود) مرید وی است - یکم بسید گفت
 که با این علم و دانش دست انابت بشیخ (که چندان علم
 ندارد) داده - فرمود جای شکر است - که پیغمبر من امی
 است - و پیر من امی - سلسله شطاریه بسلطان العارفین
 بایزید بسطامی منتهی میشود - و لهذا در (وم این خانواده
 به بسطامیه شهرت دارد - و چون یکم از وسائط این سلسله
 شیخ ابو الحسن عشقی سمت (قدس سره) در ایران و توران
 عشقیه خوانند - و پیران این طایفه را شطاری ازان گویند
 که در سلوک از مشائخ دیگر سلاسل تیزتر و گرم تر اند
 و پیوسته کبرای این طایفه در عراق عرب و عجم بافاضه سالکان
 شمع هدایت می افروختند - نخستین کسی (که از ایران وارن
 هندوستان گشت) شیخ عبدالله شطاری ست - که در نسب
 به پنج واسطه بشیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین سهروردی
 میرسد - و در ارادت بهفت واسطه بایزید بسطامی (قدس سره)
 و در اخبار الاخیار گفته که شیخ عبدالله به پنج واسطه بشیخ
 نجم الدین کبری (رحمه الله علیه) میرسد - در مازندران
 سکونت اختیار کرده در (۸۹۰) هشت صد و نود در گذشت
 همان جا مدفون است - خلفای او در اطراف و جوانب
 هندوستان بارشاد طلاب اشتغال ورزیدند *

* شیخ ابوالفیض فیضی فهاضی *

پسر کلان شیخ مبارک ناگوری ست - که از علمای وقت
 بر ریاضت و تقوی مشهور بود - یکی از اسلاف وی از دیار یمن
 در زی اهل تجرید برآمده پدای همت معموره جهان را
 در نوشت - و در مائة تاسعه در قصبه ایل از توابع سیوستان
 بار غربت کشاده توطن و تاهل گزید - و در عنفوان مائة عاشره
 پدر شیخ بصوب هندوستان رهگرایی سیاحت گردیده
 در بلده ناگور طرح اقامت انداخت - چون وی را فرزند
 زنده نمی ماند در سنه (۹۱۱) نهصد و یازده شیخ که
 بوجود آمد بمبارک مسمی گردانید - چون بسن شیب رسید
 بمحجرات شتافته نزد خطیب ابوالفضل گذرونی و مولانا عماد
 لاری تلمذ نموده از صحبت علمای آندیار و مشایخ بزرگوار
 فوائد بسیار کسب نموده در (۹۵۰) نهصد و پنجاه بدار الخلافه
 آگوه رحل سکونت انداخته پنجاه سال دران مکان بافاده
 علوم می پرداخت - و بدرویشی و قناعت بسر می برد
 و در توکل شانه عظیم داشت - مبادی حال در امر معروف
 و نهی مکر بعدی مبالغه می کرد که از کوچه (که آواز نغمه
 می آمد) نمی گذشت - و آخرها بمرتبه مولع شد که خود سماع
 و وجد می نمود - اوضاع مختلفه بسیار بدر نسبت داده اند

در عهد سلیم شاه بربط شیخ علائی مهدوی بمهدویت شهرت گرفت - و از علمای وقت چه سرزنشها که نیافت - در عهد آغاز اکبری (که امرای چغتای بیشتر در عرصه بودند) بطریقه نقشبندیه خود را را نمود - و پس ازان بسلسله مشائخ همدانیه منسوب میکرد - چون آخرها عراقیه دربار را فرو گرفتند بزرگ ایشان سخن راند - چنانچه بتشیع اشتها یافت - تفسیر موسوم بمنبع العیون مقابل تفسیر کبیر در چهار جلد نوشته و جوامع الکلم نیز از موافقات اوست - تذکره اجتهاد عرش آشیانی (که بگواهی علمای عصر مرتب گشت) بخط شیخ تحریر یافته در ذیل آن مرقوم نمود که این امری است که از سالها منتظر آن بودم - گویند آخرها بتکلیف پسران بمذنبی هم امتیاز یافت اگرچه شیخ ابوالفضل نوشته در آخر عمر ضعف بصر بهم رسانیده در سنه (۱۰۰۱) یک هزار و یک در بلده لاهور زندگی بسپرد ۱۰۰۱
* شیخ کامل * تاریخ فوتش یافته اند *

شیخ فیضی در سنه (۹۵۴) فصد و پنجاه و چهار متولد شد - بدقت طبع و جودت ذهن از جمیع علوم بخشه رافر برداشته - در حکمت و عربیت بیشتر تتبع نموده - و پزشکی دانش فرا پیش گرفته رنجوران تپی دست را چاره میکند - ابتدا بضیق معیشت و تنگی احوال گرفتار بود - روزی بهمراهی

پدر نزد شيخ عبدالنبي صدر عرش آشياني رفته اظهار حال
 و استدعای مدد بیکهه مدد معاش نمود - شيخ بتعصب مذهب ادرا
 با پدرش بتشیع سرزنشها کرده بحقارت از مجلس برخیزاند
 شيخ فيضي را حميت بران آورد که بپادشاه وقت (رشدي)
 و راه حرف پيدا شود - مکرر بوساطت برخی باریابان فضل
 و کمال شيخ و سخن طرازي و بلاغت گسترى او مذکور محفل
 سلطاني گشت - سال درازدهم (که عرش آشياني بتسخير
 قلعه چيتور متوجه بودند) اشارتی باحضار شيخ سرزد - چون
 ابداي روزگار سيما اهل مدارس را بداندیشي با اينها بود
 اين طلب عاطفت را مطالبه عذابي وانموده بحاکم دارالخلافه
 آگه خاطر نشين کردند - که پدرش مبادا او را مخفي سازد
 چند مغله فرستاد - که ناگهان خانه شيخ قبل نمايند - حسب
 اتفاق شيخ فيضي دران وقت در خانه نبود - في الجملة کشمکش
 رفت - چون در (سيد سمعنا و اطعنا گفته در سرانجام سفر افتاد
 چون ابواب مکاسب مسدود بود بدشواري کشيد - آخر بسعي
 تلامذه آساني گرفت - و پس از ملازمت محفوف نوازش گردیده
 بتدريج درجه پيمای قرب و صاحببت گشت - و قسمی
 پوست کشی شيخ عبدالنبي صدر کرد که از منصب و رتبه

افتاده بهجهاز اخراج يافت - و آخر جان و مال بخوارى
و ذلت در باخت *

و چون شيخ حسن شعر را باعلى مرتبه رسانيده بود
در سال سيم بخطاب ملك الشعراء مورد مرام گرديد - و در
سال سي و سيوم خواست كه زمين خمه را جولانگاه طبع خود سازد
برابر مخزن اسرار مركز ادوار - بسه هزار بيت - و مقابل
خسرو شيرين سليمان و بلقيس - و بجاي ليلي و مجنون
نلدمن - كه از ديرين داستانهاي هندوستان است - هريك
بچهار هزار بيت - و در وزن هفت پيكر هفت کشور - و در
بحر سگدر نامه اكبر نامه - هر کدام به پنج هزار بيت برسخته آيد
در کمتر زمانه عنوان پنج نامه با برخى داستان برشته نظم
كشيده دل نهاد اتمام نگشت - ميگفت كه هنگام ستردن نقش
هستي ست - نه نگارين ساختن پيشطاق بلند نامي *

در سال سي و نهم عرش آشياني بانجام ^(۲) تاكيد بكار بردند
و حكم شد اول افسانه نلدمن بترازوى سخن برسند - در
همان سال پديان رسانيده از نظر گذرانيد - اما چون از
دير باز تنهائي دوست داشته و راه خموشي سپرده با كوشش
پادشاهي خمه انجام گرفت - در سرآغاز رنجوري (كه
ضيق النفس داشت) در سخته بود *

* بيت *

* دیدی که فلک چه زهره نیرنگی کرد *

* مرغ دلم از قفس شب آهنگی کرد *

* آن سینه که عالمی در می گنجید^(۲) *

* تا نیم دمی بر آدرم تنگی کرد *

و در ایام بیماری مکرر می خواند *

* گر همه عالم بهم آیند تنگ *

* به نشود پای یکی مور لنگ *

دهم صفر سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار هجری سال چهارم

اکبری درگذشت * فیاض عجم * تاریخ فوت او یافته اند

سالها فیضی تخلص می کرد - سپس فیاضی - خود

میگوید * رباعی *

* زمین پیش که سکه ام سخن بود *

* فیضی رقم نگین من بود *

* اکنون که شدم بعشق مرتاض *

* فیاضیم از محیط فیاض *

یک صد و یک کتاب تالیف شیخ است - و شاهد قوی

بر فضل او تفسیر سواطع الالهام بے نقط است - که میر حیدر

معنائی تاریخ اتمام آن سوره اخلاص یافته - که (۱۰۰۲)

هزار و دو است - و ده هزار روپیه صلہ گرفته - موارد الکلام

در اخلاق نیز بے نقط نوشته - علمای عصر اعتراض کردند که
تا حال هیچ کس از فحول علما با ولوع آنها در علوم تفسیر
بے نقط ننوشته اند - شیخ گفت که هرگاه کلمه طیبه (که
ایمان موقوف بران است) بے نقط است دیگر کدام دلیل
فضیلت خواهد بود *

گویند از متروکه شیخ چهار هزار و سه صد کتاب صحیح
نفیس بسرکار پادشاهی ضبط شد - پیش آمد و مصاحبت
شیخ در پیشگاه خلافت بعنوان علم و کمال بود - بتعلیم
پادشاهزاده‌ها مامور میشد - بهفارت هم نزد حکام دکن شتافته
زیاده بر چهار صدي منصب نیافت - و شیخ ابوالفضل با آنکه
برادر خرد بود برسم امارت ترقی کرد - در حضور شیخ دو هزار
و پانصدی شده - و آخر بمنتهای مراتب منصب و دولت رسید
جمع (که آفتاب پرستی را بعرش آشیانی نسبت دهند)
این قطعه شیخ را استشهاد دارند *

* شعر *

* قسمت نگر که در خور هر جوهر عطا ست *

* آئینه با سکندر و با اکبر آفتاب *

* او می کند معاینه خود در آئینه *

* این می کند مشاهده حق در آفتاب *

اگرچه شک نیست که این نیر اعظم و فروغ بخش عالم از

اعاظم آیات قدرت الهی ست و بند و بخت جهان کون و فضاء

مضبوط بدان اما نوعی تعظیم (که نه رسم اهل اسلام است
و کلام شیخ ابوالفضل نیز اشعارے بآن دارد) موهم اینچنین
نسبتهاست - اشعار آبدار و قصائد غرای شیخ شهرت تمام
دارد - بیتے بر می نویسد *

* چه دست می بری ای تیغ عشق اگر داد است *

* به بر زبان ملامت گر زلیخا را *

(۲)

* شهباز خان کنبو *

نسبش بشش واسطه حاجی جمال میرسد - که مرید
مخدوم بهاء الدین زکریای ملتانی بوده - گویند درویش
بمخدوم سوال کرد که بدوستی خدا بنام هر پیغمبری
یک اشرفی بمن ده - مخدوم متفکر شد - حاجی عرض کرد که
بمن حواله نمایند - بخانه اش برده گفت - نام هر پیغمبری
بگیر و یک اشرفی بستان - او ده بیست نام برده اشرفی
گرفت - و دیگر اعتراف بعجز خود نمود - چون بمخدوم
معلوم شد دعا در حق او کردند - که خفیف العقلم در میان شما
نباشد - چنانچه اکثر این فرقه بحدت ذهن در هند شهرت
دارند - شهباز خان در مبادی حال بطور آبای خود بزهد
و درویشی می گذرانید - پس ازان در جا نشینی کوتوال
بمرتبه احتیاط در مقدمات نمود که منظور نظر غرض آشیانی

گردیده از صدي منصب برتبه امارت فائز گشت - و بخد مت
 مير توزکي اختصاص يافت - در سال شانزدهم (که لشکر
 خان مير بخشي معاتب شد) مناصب او بشهباز خان مفوض
 گشته پس از چند ے مير بخشيگري نيز ضميمه گرديد - و در
 سال بيست و یکم به تذيبه نمرود منشان (اتهور علی الخصوص
 کله پسر رای رام نبیره رای مالدیو و تسخير قلاع سوانه
 متعلقه جودهپور دستوري يافت - جمع از سرکشان آن ناحیه
 در قلعه دیکور سر استکبار ميخايدند - نخستين همت بکشايش
 آن گماشت - در کمتر فرصتي فيروز مذي (و داد - گروه
 انبوه بگونيستي نگونسار آمدند - و پس ازان قلعه دو تاره کشوده
 روی همت بتسخير سوانه (که از قلاع نامور آن سرزمين است)
 آورد - متحصنان بزهار در آمده قلعه سپردند - شهباز خان
 بحضور رسیده بالطف پادشاهي اختصاص گرفت *

و در همين سال (که سنه (۹۸۴) نهد و هشتاد
 و چهار بود) شهباز خان بر سر راجه گچپتي تعيين شد
 او از زمينداران عمده صوبه بهار است - همواره با عساکر
 پادشاهي همراهي گزيده در کشايش بنگاله خدمات شايبسته
 بتقدیم رسانيد - و بتخيل واهي رخصت گونه گرفته بولايت
 خود آمد - و از شورش طلبي بهنگام آشوب بنگاله (که پس از
 فوت منعم خان برخاست) بخيال قبا در شده (هزني

فراپيش گرفت - و دست بتاراج و غارت بلاد و امصار كشود
 فرحمت خان قبول دار آره و فرهنگ خان پسرش و قراطاق^(۲)
 خان در جنگ او فرو شدند - چون شهباز خان رسيد ارکان
 ثبات او بلرزش درآمده صلاح کارها در گريزديد - شهباز
 خان دست از دنبال برنداشته هرجا مي رفت پاشنه كوب
 مي شتافت - تا بجگديس پور (که محکم ترين جاهاى او ست)
 متحصن گرديد - و بعد چنده (که قلعه مسخر شد) زه و زادش
 اسير گشت - و از روی بگمبول آورد - شهباز خان قلعه شيرگدهه را
 (که سري رام پهر گچپتي بقلعه دارى آن دم نخوت ميزد)
 بمحاصره نيز بر گرفت - درين ضمن قلعه رهاست (که تسخير آن
 بيدارى اسباب برتر است) بدست جنيد کوراني بود - از بهيد
 محمد نام معتمد سپرد - چون روزگارش سپري شد مظفر
 خان روی بتسخير نهاد - او بشهباز خان ملتجي گشته امان
 طلبيد - و کامياب خواهش شده قلعه تسليم نمود *

شهباز خان پس از اين کارهاى نمايان بحضور (سيده
 بمراحم بيكران لوى بلند نامي افراخت - و پس ازان
 به تنبيه رانا پرتاب مغرور تعيين گشته در سال بيست و سيوم^(۳)
 سده (۹۸۶) نهصد و هشتاد و شش قلعه كويتهلمير را (که

(۲) نسخه [۱ ب] قراطاق خان (۳) در [اكثر نسخه] كونهلمير - و در

[بعض جا] كونهلمير آمده *

در زمان باستانی کمتر کسی بر دست کشای چیرگی شده (گرد گرفت - رانا سراسیمه شده نیم شب بلباس شناسیان بدر زده بخفایای کوهسار خزید - قلعه مفتوح گردید - روز دیگر حصار گلکنده و قلعه اردیپور نیز بتصرف درآمد - و دقیقه از تاخمت و تالان آن ولایت فرو نگذاشته پنجاه تهانه درون کوهستان و سی و پنج بیرون از اردیپور تا پورماندل نشاند و دودا پسر رای سرجن هادا را (که همواره گرد شورش برانگیخته) رهگرای فرمان پذیری ساخته همراه بحضور آورده بعواطف خسرانی اختصاص گرفت - و باز بمالش نخوت آرایان صوبه اجمیر باقامت آن نواح مامور گردید - چنانچه رانا پرتاب (که بنه و بار او یغمائی شده بود) ملک او از بدگوهران پاک گشته سپه نشین گردید - و دیگر سرتابان تهر گرا در ^(۲) بیم ناکي افتاده هر بامداد و هر شام دم واپسین می شمردند *

چون هنگامه امرای ناسپاس بهار و بنگاله بمیان آمد شهباز خان را بدان طرف کسایل کردند - اما از خود سري با خان اعظم کوکه (که او نیز به تنبیه باغیان ادبار پژوه تعیین شده بود) نساخته جداگانه در استیصال فتنه اندوزان بهار کوشش بکار برد چنانچه عرب بهادر را سزای شایسته داده رو بمالش سرکشان جگدیس پور نهاد - چون معلوم کرد (که معصوم خان فرناخودی

(۲) در [بعضی نسخه] در دودا و بیم ناکي *

بیراهه می‌رود و عرب بهادر و فیاض خان بدر پیوسته
 هنگامه آرای بدگومری او شده اند (بجانب اودهه شتاب
 آورد - نزدیک سلطانپور بلهري بیست و پنج کرده اودهه
 ماهم درآویختند - معصوم خان بقول رسیده گرد پیکار برانگیخت
 شهباز خان از جا رفته راه گویز پیش گرفت - و تا جونیپور
 سی کردهی جنگ‌گاه عنان باز نکشید - از قضا آواز درگذشتن
 معصوم خان فوج مخالف را پراکنده ساخت - درین اثنا
 جرانغار عسکر پادشاهی متوجه پیکار گشت - بکمتر آویزش
 معصوم خان زخمی باوده فرار نمود - چون مرده فیروزی
 بشهباز خان رسید تیز دستی نموده هفت کردهی اودهه باز
 رده آرا گشت - و پس از جنگ معب مخالف آواره دشت
 هزیمت شده در اودهه هم نتوانست ثبات ورزید - هر یک
 بطرف شتافت *

و چون شورش این فتنه پڑوهان فرو نشست بدار الخلافه
 آگره رسیده در غیبت پادشاهی (که بدفع هنگامه میرزا محمد
 حکیم بکابل انتهای فرموده) حسب الحکم بحفاظت آن مصر
 جامع می پرداخت - سال بیست و ششم وقت مراجعت
 پادشاهی بهلازمت کامیاب گشت - چون باد دنیا مرد افکن
 است درین ایام (که کارهای نمایان از ظهور گرفت) بخود بینی

افتاده هنگام پرستش خويشتن فروشي كرد - و همان ايام (كه
 شكار نگرچين اتفاق افتاد) وقت تهديم چوكي بخشيان اود را
 از ميرزا خان ~~عالم~~ بيروم خان پايان داشته بودند - چون
 شراب زياده بر موصلة كشيده بود از جا درآمده حرفهاي
 سبك بر زبان راند - عرض آشياني براي پند پذيرى او
 براي سال درباري سپردند - چون در سال بيست و هشتم
 خان اعظم (كه از هواى بنگاله دل گرفته بود) استدعاى
 خدمت ديگر ناحيه نمود شهباز خان بهاسپاسى آنديار با مرأى
 بسيار رخصت يافت - و چون بدان مملكت پيوست به پيكار
 معصوم خان كابلي بگهواره گهاك (و آورد - پس از آريزش
 سخت شكست بران ناسپاس افتاد - فيل پرشاد و ديگر غنيمات
 بدست درآمد - شهباز خان بتعاقب او (كه پناه بولايك بهائي
 برده) رهگرا گشت *

آن ولايت است نشيب شمالى تانده قريب چهار صد
 كوره طول - و نزديك سه صد كوره عرض - چون بنگاله از
 بلندتر است بددين نام خوانند - چون اين سوزمين پى سپر
 قاصد و تاراج عساكر كوديد و بكترا پور (كه بنگاله بومى آنجا
 است) يغماني شد و سنار گزون بدست آمد و ساحل برهم پوتر
 (كه بزرگ دريائى است از خطا مي آيد) معسكر گرديده
 آريزشها رو داد عيسى زميندار آنجا در شكست فوج پادشاهي

هرچه انديشيد سودمند نه افتاد - ناچار بلايه گري درآمده
 طرح آشتي انداخت - بقرار آنکه سنارگانون را داروغه نشين
 پادشاهي گرداند - و معصوم عاصي را بهجهاز روانه نمايد
 بشرطيكه فوج نصرتمند برگردند - چون شهباز خان (دوبارها
 گذشته در انتظار ايفاي وعده نشستم آن مفسد چنده
 بليت و لعل گذرانیده آخر ورق برگردانيد - و آماده پيكار
 گشته رو بآريزش آورد - امرا از مدارا گسيختگي و نخوت فروشي
 سردار آزاده خاطر بودند - دل نهاد رفاقت نگشته هر کدام
 راهي برگرفت - ناگزير شهباز خان بتانده معاودت نمود
 اندوخته برباد رفت - برخي جان سپردند - و جوق گرفتار
 گردیدند - غنيم خيره شده بعضي جاها متصرف شد - شهباز
 خان از دو روئي و بے اتفاقي امرا بهيچ حضور کرد - ازبن آگهي
 پادشاه سزادان تعيين کرده از راه برگردانيدند - و تيولداران بهار
 بهمراهي او نامزد گشتند - شهباز خان به نيروي همت کار بند
 حکم گردیده جاهای رفته بدست آورد - و مالشهای بي در پي
 بمعصوم عاصي داده اداره ساخت *

و در سال سيم از خود بيني و غرض پرستي ميان شهباز
 خان و صادق خان رشته يکديگي گسيخته گشت - صادق خان
 بر طبق اشاره حضور کار بنگاله بر خود گرفت - شهباز خان
 بے آنکه کار سرانجام يابد ازان ملک برآمد - و پس از چنده

باز بسزادلی حضور از بهار به بنگاله رفته به بند و بست
 آن ملک همک برگماشت . و بسیاری سرتابان را برانداخت
 فوج بر بهائی فرستاده زمیندارش را بایلی در آردن^(۲)
 و جمعی بولایت کوکرة (که میان اردیسه و دکن آباد ملکه ست)
 تعیین کرده فراوان غنیمت اندوخت . مادهو سنگه بومی
 آنجا مالگذاری پیش گرفت - چون در سال سی و دوم آرامش
 دران ناحیه بدید آمد و سعید خان از بهار بدان دیار رسید
 شهباز خان عازم حضور شده در سال سی و چهارم بکوتوالی
 اردوی پادشاهی مامور شد - پس ازان بمالش افغانان
 سواد رخصت یافت - چون ازانجا بے حکم برخاسته آمد
 زندانی ساخته پس از دو سال رهائی یافت - و باقالیققی
 میوزا شاهرخ (که بایالت مالوه نامزد شده بود) اختصاص
 گرفت - و پس ازان باتفاق میرزا با شاهزاده مراد بهم
 دکن تعیین گشت - در محاصره احمد نگر چون مردم شهر نو
 (که موسوم ببرهان آباد بود) بقبول امان شاهزاده طمانینتی
 داشتند شهباز خان بتعصب مذهب ببهانۀ گشت و سیر سوار
 شده محاکمۀ (که بلغکر دوازده امام شهرت دارن - و سکنة آنجا
 بتشیع مشهور) بیک اشارۀ او غارتگران لشکر یغمائی ساختن
 چون اعتماد قول مغول بدکذیان نمافد بیشتر جلا وطن

گشتند - شاهزاده اظهار ناخوشي كرد - چون با صادق خان
 اقباليق شاهزاده از قدیم نفاق و عداوت متحقق بود بے اجازت
 کوچ کرده بمالوه آمد - عرش آشياني تيولش را (که در صوبه
 مالوه داشت) تغيير کرده بميرزا شاهرخ دادند - و اورا در
 سال چهل و سيوم باجمير فرستادند - بمهم رانا بطريق منقلای
 شاهزاده سلطان سليم (که از آله آباد عازم آن مهم بود) تعيين
 شد - چون بهيماب خوري شيفته بود سال که از هفتاد برگذشت
 دست و کمر بدرد آمد - لخته بهي يافت - در شهر اجمير
 بهمان بيماري باز گرديد - و تب افزود - از چاره گري پزشکان
 ندرستي روداد - و در سال چهل و چهارم اکبري [که سنه
 (۱۰۰۸) هزار و هشت هجري بود] ناگهان در گذشت
 شاهزاده اموالش متصرف گشته بے تمشيت آن مهم باله آباد
 معاودت کرده لوائ خود سري افراخت *

گويند شهباز خان وصيت کرده بود که در محوطه مرقد مذکور
 معينيه (قدس سره) دفنش کنند - مجاوران بقعه شريفه
 سرزده نگذاشتند - ناچار بيرون مدفون گرديد - شب خواجه
 بزرگ در رديا بمجاوران تاکيد فرمود - که او محب ماست
 اندرون شمال روي گنبد گذارند - فردا بمبالغه آنها بر آورده
 بجای معين سپردند - صلاح و تقواي او مشهور است - و پاس
 شريعت غورا را بسيار ملحوظ ميداشت - برسم و رواج وقت

قصر لکویه نکرد - و خمر نه پیمود - و در فکین لفظ میزد نکذ
 تهجد و اشراق تا سنت عصر قضا نشد - و بے وضو نمی بود
 و همیشه تسبیح در دست ورد میخواند - چون ما بین عصر
 و مغرب حرف دنیوی نمیگفت (روز بے آخر وقت عرش آشیانی
 بکنار تالاب فتحپور کسب هوا می کردند - و دست شهزاد
 خان گرفته مشغول حرف زدن بودند - او هر ساعت نگاه
 بآفتاب می کرد - حکیم ابوالفتح با حکیم علی (که بتفاوت
 استاده بودند) گفت - اگر امروز نماز عصر این مرد قضا نشود
 میدانیم که واقعی دیندار است - چون وقت نماز تذك شد
 ناچار عرض کرد - پادشاه فرمود قضا خواهی کرد - ما را تنها
 میگذاری - شهزاد خان بے اختیار دست خود را کشید - و دوپته
 انداخته شروع بنماز نمود - و پس ازان مشغول ورد گشت
 پادشاه هر لحظه دست بعرش میزد - که برخیز - حکیم ابوالفتح
 گفت اوصاف فیست که در شغل این عزیز خلل شود - پیش رفته
 عرض کرد که این همه اطف آنها باین مرد حسابه ندارد
 دیگران هم امیدوار چنین مراحم اند - پادشاه او را گذاشته
 بآنها متوجه شد - لهذا شیخ ابوالفضل در حق او میفرمود
 که در هر گونه پرستاری و سربراهی سپاه کم همتا بود - اگر
 تقلید پرستی و اشته^(۲) و زبان را بهنجار کشود طراز

فردهيدگي برگرفته - و در همت و بخشش هم نظير نداشت
بلکه اخراجانش ديده مردم متحير مي بودند - برخه بيافتن
سنگ پارس شهرت ميدادند - و آن حجره ست که هر کاني
گدازنده چکش پذير بدو رسد زر گردد - گویند در ديار مالوه
پديد آمد - پيش از زمان بکرماجيت در عهد راجه جيسنگه ديو
بهم رسيد - قلعه ماندو بهمان زر در دوازده سال اتمام گرفت
درز بر ساحل نريده جشن آراسته خواست ببرهن خود
بخشش فراوان نمايد - چون از دنيا لخته دل برگرفته بود
همان سنگ داد - او از ناشناسائي بخشم رفته آنرا بآب
انداخت - و بجاييد حسرت در افتاد - و از ژرفائي آب دست
بدو نرسيد - امروز غير از اين افسانه ها نشانه از پيدا نيست *

بالجمله گویند شهيدار خان مردم بيدش قرار نوکر
داشت - چنانچه ده کس بودند - که هر کدام ساليانه یک لک
روپيه مي يافت - و در جنگ برهم پوتر از خود نه هزار سوار
موجودي داشت - و هر شب جمعه صد اشرفي را شيريني نذر
حضرت غوث الثقلين (قدس سره) بخش ميکرد - و به مردم کذب
آنقدرها داد که هيچکس از اين قوم در هند پريشان و بد حال
نماند - مع هذا بعد مردنش تا پنجاه سال از اشرفي و روپيه دفائن
و خزائن برمي آمد - غريب تر آنکه منصب او تا سال چهارم
اکبري زياده بر ده هزاري نبود - گمان مردم بيافتن سنگ پارس

راهی بدیهی داشت - اگرچه آن معلوم والاتیاس بجائی
نمیرسد - پسرانش ترقی نکردند - الهام الله نام پسرش در
عهد اعلی حضرت واقع نویسی بکلانہ شدہ عمرے درانجا
گذرانید - اما کرم الله برادر شهباز خان رشده داشت - سنہ
(۱۰۰۲) هزار و دو در سورنج باجل طبعی درگذشت *

* شریف خان اتکہ *

برادر خرد شمس الدین محمد خان اتکہ از امرای
سه هزاری ست - پس از برهم خوردن مقدمه بیرام خان چون
خلاصه پنجاب به تیول اتکہ خیل تنخواہ شد او نیز بجاگیر
فراخور حال ازان صوبہ کامرانی اندوخت - و باتفاق میر محمد
خان برادر کلاں خود بتقدیم نیکو خدمتی مصدر جانفشانی بود
سال سیزدهم جلوس چون امرای اتکہ خیل از پنجاب تغیر
یافتند شریف خان بتیولدارئی سرکار تزوج اختصاص پذیرفت
سال بیست و یکم با جمعی بقصبه^(۲) موہیر تعیین گردید - کہ
از احوال رانا باخبر بودہ اگر آن شقاوت پزورہ از تنگنای
خمول (کہ بناہر آمد آمد پادشاہ گزیدہ) پا بیرون نہد
بسزای اعمالش رساند - پس ازان در تسخیر کوتھلمیر لوازم
دولت خواہی بظہور آوردہ مورن عاطفیت خسروی گشت
و سال بیست و پنجم بتفویض اتالیقی شاہزادہ سلطان مراد

(۲) نسخہ [ب] موہی - و نسخہ [ج] موہی .

قامت قابليت آراست - و بزم چشنه ترتيب داده منزلگاه او
 بقدموم ميمنت لزوم عرش آشياني زيب و زينت پذيرفت
 و هم درين سال از انتقال شجاعت خان مقيم بحکومت مالوه
 چهره اعتبار افروخته بدانصوب شتافت - و باز بهادر پور او را
 فرمان رفت که از گجرات برآمده بيداري پردازد - و باقطاع داران
 آن سرزمين آنکه از موادديد او بيرون نروند - سال بيست
 و هشتم باثفاق قليج خان و غيره بکومک ميوزا خان خانخانان
 نامزد شد - چون بدو پيوست سرداري برانغار يافته در روز
 جنگ مظفر از توپ اندازي و برق اندازي تردد شايبسته
 بتقديم رسانيد - چون امراي مالوه پس از تذبذبه سلطان مظفر
 گجراتي بتسخير قلعه سرونج^(۲) مامور بودند او نيز پيامي قلعه
 مذکور رسیده مورچال بهست - روز يورش نصيرا (که حارس
 قلعه بود) بدستان سرائي از مورچال او بدر رفت - و قلعه
 مفتوح گردید - و سال سيم باثفاق شهاب الدين احمد خان
 بنابر کومک خان اعظم (که بيورش دکن دستوري يافته بود)
 تارک بندگي افراشت - سال سي و پنجم از مالوه ببارگاه
 سلطنت رسیده جبين ارادت را فروغ پذير گردانيد - سال
 سي و نهم بهاسدای غزنين (که وطن شريف خان بود - و از
 مدتها آرزوي تعلقه داري آنجا در سر داشت) سربلندي

یافته کام دل برگرفت - تا سال چهل و هفتم بتعلقه مزبور
می پرداخت - پستر غزنین از تغیر او بشاه بیگ خان مقرر
شد - باقی احوالش معلوم نیست - باز بهادر پسر او در
صوبه گجرات جاگیر یافته داخل کومکیان آنجا بود - سال
بیست و پنجم ^(۲) جلوس اکبری بتعیناتی پدر سرفراز شده
در مالوه جاگیر یافت - سال چهل و چهارم (که عرش آشیانی
بنفس نفیس متوجه کشایش قلعه آسیر گردید) او با دیگر
امرا بمحاصره قلعه مذکور پیشتر روانه شده - و پس ازان
بجانب احمد نگر تعیین شده در کومکیان دکن قرار یافت
و سال چهل و ششم در جنگ دستگیر مردم تلنگانه گردیده
چون علامی شیخ ابوالفضل باقتضای وقت طرح صلحه قرار داد
و دستگیران طرفین رهائی یافتند او هم مستخلص گشته
بلشکر پادشاهی رسید *

* شاهم خان جلایر *

از امرای کهن سال اکبری بوده - پدرش بابا بیگ جلایر
درین دردمان خدمات شایسته بجا آورد - جذت آشیانی
حکومت جونپور بوی تفویض نمود - دران هنگام (که هوای
ولایت بنگاله مرغوب طبع آن پادشاه عالی جاه افتاده ابواب
عشرت و شادمانی برکشود) جلال خان مخاطب بسلیم شاه

باشاره پدر خویش شیر شاه بر سر جونهور آمده قبل کرد
 بابا بیگ در حفاظت و نگاهبانی داد مردانگی و کاردانی داد^(۲)
 یستر در هنگامه گذر چوسا سنه (۹۴۶) نهصد و چهل و شش
 (که شیر شاه بے خبر بر اردوی پادشاهی ریخته بر شکست
 و جنت آشیانی بصراسیمکی راه آگره پیش گرفت) اودا با
 دیگر معتمدان جهت برآوردن حاجی بیگم و دیگر پرستاران^(۳)
 حرم سرا باردو فرستاد - آن اخلاص شعار بر در سرا پرده
 پادشاهی از دست افغانان شربت مرگ در چشید - شام خان
 بحسن پرستاری و خدمت گزینی در عهد عرش آشیانی بپایه
 امارت رسید - چون بهمراهی خانخانان منعم خان بتسخیر
 ولایت بنگاله رخصت یافت قضا را خانخانان دران دیار زندگی
 بسپرد - امرا بواسطه ضبط سرحدات او را بسرداری برداشتند
 و پیش ازان در سال سی و دوم موافق منصب سه هزاره در سرکار
 گذشته تیولش مقرر گردید - و بعد ازان بحکومت دهلی مورد
 نوازش خسروی گشت - و چون سال چهل و سیوم آن بلده پس
 از اقامت چهارده ساله پنجاب مهبط الویه پادشاهی گردید
 پیدائی گرفت که خان مذکور آن معموره را بچند^(۴) آزر
 سپرده خود بتن آسانی بھر می برد - چنده بعتاب گاه

(۲) نسخه [ج] مودی و مردانگی داده (۳) نسخه [ج] مریم مکانی

(۴) در [چند نسخه] بچندین .

باز داشتند - در يهاق اسير دکن حسب فرمان سامان نموده
چست و چالاک در رسیده بتازگي محفوف عواطف پادشاهانه
گشت - و در همان ايام محاصره آن نامور حصار سال چهل و پنجم
ذی الحجه سنه (۱۰۰۹) هزار و نه هجري باسپاهال از دربند
هستي بر آمد *

* شاه قلي خان محرم *

بهارلو نوکر عمده بگرام خان بوده - در جنگ هيمو (که
نخستين محاربه است - و باعث استقرار سلطنت عرش آشياني
گردیده) مصدر خدمت شايسته گشت - چون در ائذای گيرودار
تيرے از کمانخانه غضب الهي بهيمو رسیده کاسه چشمش
شکافته از پس سر او گذارا شد مردم او بے دست و پا
شده راه گريز سپردند - شاه قلي خان بسر وقت هيمو
در رسیده بے آنکه مطلع شود قصد فيلبان او کرد - تا فيل را
بطريق الجا از جماعه غذائم خود سازد - فيلبان از بيدم جان
خود صاحب خود را نشان داد - شاه قلي خان ازین نويد
ممنون طالع خود گشته فيل را از معرکه برآورد - و هيمو را
دست و گردن بسته بنظر پادشاه درآورد - و مورد نوازش والا
گردید - و چون بقبول خان نام پسرے (که فنون رقص
دانستے) علاقه خاطر بهم رسانیده پيوسته او را با خود داشته
عرش آشياني [که امثال اين حرکات را (که هرچند بپاک بازي

هم باشد متضمن ناخوشی چند است) نهایت مکروه شمرده
 از سائر برایا نمی پسندید . خصوص از امرا [در سال سیوم
 حکم فرمود که اودا از شاه قلی خان جدا نمایند - خان (که
 مغلوب طبیعت بود) آتش بخان و مان در زده لباس جوگیان
 پوشید - و انرا گرفت - بیرام خان در تدارک و تلافی سعی
 بسیار کرد - که باز بتوجه پادشاهی بحال خود آمد - و در ایام
 برهمزدگی دولت بیرام خان آنها را (که فرزند و برادر
 می گفت) جدائی گزیدند - شاه قلی خان از وفا کیشی
 دست از رفاقت برنداشت *

گویند چون بیرام خان در تلواریه میان کوه سواک برآید
 (۲) گنیش پناه برد و عرش آشیانی بنواحی کوهستان پیوست (در
) که منعم خان حسب الالتماس بیرام خان بآوردنش شتافت
 شاه قلی خان و بابای زنبور دست در دامن بیرام خان آویخته
 بنیاد گریه و زاری کردند - هرچند منعم خان دلاسا نمود
 سودمند نیامد - ناچار گفت که شما امشب در همین جا
 بوده منتظر خبر باشید - بعد ازان که خاطر جمع گردد متوجه
 ملازمت خواهید شد - آن وقت از همراهی بیرام خان تخلف
 نمود - همانا این اندیشه برای خود بوده - و پس از فوت
 بیرام خان ترقی بسیار کرده بمرتبه امارت رسید - در سال

بیستم (که خانجهان ناظم پنجاب بریاست بنگاه نامزد گردید) صاحب صوبگی آن ولایت بشاه قای خان تفویض یافت - و همیشه مصدر خدمات شایسته شده منظور نظر پادشاهی می بود *

گویند عرش آشیانی از کمال عاطفت و مهربانی او را درون محل بردند - بخانه رفته خود را محبوب ساخت - چون پادشاه آگهی رسید مخاطب بمحرم گردید - چون در آخر سال سی و چهارم هنگام معاودت زابلستان از دریای بهت گذشته (وزر) (۲) که متصل هیلان مضرب خيام پادشاهی گردید (در راه) (۳) که نوبت فیل ملول (ای بود) با عربده کاری و بد مستی (۴) که داشت پادشاه خواست بر ماده فیل سوار شده برفراز آن بر آید - پیش ازان (که پا بکلاره استوار شود) آن عربده ناک بر ماده دوید - عرش آشیانی بزمین آمد - اگرچه فیل بدیگر سو توجه گماشت اما از افتادگی پادشاه لخته به بیهوشی گرائید و سخت دردمندی داد - بتجویز خود خون گرفتن سودمند آمد - در ممالک فتنه اندوزان نافر جام سخنها بر ساخته - بهیاره (۵) برگزانت دوردست بتاراج رفت - راجپوتان شیخوات با آنکه سران آنها در حضور بودند خود تپاه گشته بیرات را یغمائی

(۲) نسخه [ب] هیلان (۳) در [بعضی نسخه] هول رای (۴) در [بعضی

نسخه] با تپه کاری و بد مستی (۵) نسخه [۱] شیخوات .

هم باشد متضمن ناخوشی چند است) نهایت مكرده شمرده
از سائر برايآ نمي پسنديد . خصوص از امرا [در سال سيوم
حكم فرمود كه ايرا از شاه قلي خان جدا نمايند . خان (كه
مغلوب طبيعت بود) آتش بخان و مان در زده لباس جوگيان
پوشيد . و افزا گرفت . بپرام خان در تدارك و تلاني سعي
بسيار كرد . كه باز بتوجه پادشاهي بحال خود آمد . و در ايام
برهمزدي دولت بپرام خان آنهائي را (كه فرزند و برادر
مي گفت) جدائي گزیدند . شاه قلي خان از وفا كيشي
دست از رفاقت برنداشت *

گویند چون بپرام خان در تلواره میان کوه سوالک برآه
گنيس^(۲) پناه برد و عرش آشياني بنواحي كوهستان پيوست (وز
(كه منعم خان حسب الالتماس بپرام خان باوردنش شتافت)
شاه قلي خان و باباي زنبور دست در دامن بپرام خان آويخته
بنيان گريه و زاري كردند . هرچند منعم خان دلاسا نمود
سودمند نيامد . ناچار گفت كه شما امشب در همين جا
بوده منتظر خبر باشيد . بعد ازان كه خاطر جمع گردد متوجه
ملازمت خواهيد شد . آن وقت از همراهي بپرام خان تخلف
نمود . همانا اين اندیشه براي خود بوده . و پس از فوت
بپرام خان ترقی بسیار کرده بمرتبه امارت رسيد . در سال

بیستم (که خانجهان ناظم پنجاب بریاست بنگاه نامزد گردید) صاحب صوبگی آن ولایت بشاه قای خان تفویض یافت - و همیشه مصدر خدمات شایسته شده منظور نظر پادشاهی می بود *

گویند عرش آشیانی از کمال عاطفت و مهربانی او را درون محل بردند - بخانه رفته خود را محبوب ساخت - چون پیداشاه آگهی رسید مخاطب بمحرم گردید - چون در آخر سال سی و چهارم هنگام معاودت زابلستان از دریای بهت گذشته (وزی) (۲) که متصل هیلان مضرب خیام پادشاهی گردید (در راه) (۳) که نوبت فیل ملول (ای بود) با عربده کاری و بد مستی که داشت پادشاه خواست بر ماده فیل سوار شده برفراز آن بر آید - پیش ازان (که پا بکلاه استوار شود) آن عربده ناک بر ماده دوید - عرش آشیانی بزمین آمد - اگرچه فیل بدیگر سو توجه گماشت اما از افتادگی پادشاه لخته به بیمهوشی گرانید و سخت دردمندی داد - بتجویز خود خون گرفتن سودمند آمد - در ممالک فتنه اندوزان نافر جام سخنها بر ساخته - بهیاری پرگنات دوردست بتاراج رفت - راجپوتان شیخاوت (۵) با آنکه سران آنها در حضور بودند خرد تباہ گشته بیرات را یغمائی

(۲) نسخه [ب] هیلان (۳) در [بعضی نسخه] هول رای (۴) در [بعضی

نسخه] با تبه کاری و بد مستی (۵) نسخه [۱] شیخاوت .

ساخته از ميوات تا ريواري دست نهمپ و غارت برکشودند
 لهذا در سال سي و پنجم شاه قلي خان بمالش آن كوته اندیشان
 تعيين گشته در اندك فرصتي به نيروى مردانگي و پردلي خار بن
 آن فتنه بركنده جهانے برآسود - در سر آغاز سال چهل
 و يكم بمنصب چهارهزاري سر برافراخت - و پس ازان بمنصب
 عمده پنجهزاري و مرحمت علم و نقاره بلندنامي گرفت - و در
 سال چهل و ششم سنه (۱۰۱۰) هزار و ده هجري در
 دار الخلافه آگره بعارضه اسهال بهطاهستي در پيچيد
 با كهن سالي برنا دل بود - از مردانگي و راست كاري فراوان
 بهره داشت - نازنول را بطريق ملكيت بوطن گرفته عمارات
 عاليه و تالاب كلان اساس نهاد - گویند در ايام بيماري دانست
 كه جان بر نيست - سپاه را دوساله پيشگي داده زرهای بسيار
 بمستحقين خيرات كرد - و در گذشت *

• ملا مي و فهمي شيخ ابو الفضل •

دومين پسر شيخ مبارك ناكوري ست - در سنه (۹۵۸)

نهمصد و پنجاه و هشت بوجود آمده بحدود طبع و رسائي فهم
 و علو فطرت و طلاقت لسان در كمتر زمانے يگانه و بے همتاي
 وقت گويد - از فنون حكمي و علوم نقلي در سن پانزده سالگي
 فراغ حاصل نمود - گویند اول هنگام تدريس (كه هنوز
 به بيست سالگي نرسیده) حاشيه بر مفاهاني بنظرش در آمد

که تا نصف بیشتر دیمک خورده - و از استفاده مانده - او سر کرم زده دور ساخته کاغذ سفید پیوند داد - و باندک تامل مبدأ و منتهای هر کدام دریافته باندازه آن مسوده مربوط نگاشته بر بیاض برد - پس ازان (که آن نسخه بدست آمد) در مقابله درجا تغیر بالمرادف و سه چهار جا ایراد بالمقارب شده - همگنان بشگفت افتادند - از بس (که مزاج عزلت گزین و تجرید دوست بود) از بار تعلق سبکدوش میزیست - و آزادانه میخواست بسر برد - بکشود ابواب مکاسب نمی گرائید - بتکلیف دوستان در سال نوزدهم جلوس عرش آشیانی هنگامی (که عزیمت پادشاهی بیورش دیار شرقی تصمیم داشت) بتقبیل عتبه خلافت استسعاد یافته تفسیر آیه الكرسي نوشته گذرانید و پس از مراجعت بفتحپور بار دوم باریاب ملازمت گشت آوازه فضل و دانائی او چون مکرر بمسامع اقبال رسیده بود مشمول عواطف بیکران پادشاهی گردید - و هنگام انحراف مزاج اکبری از علمای متعصب این هر دو برادر (که با رجحان علم و فضل خالی از مزاج شناسی و خداوند ستائی نبودند) کوه بعد آخری و مره بعد اولی بشیخ عبد النبی و مخدوم الملک (که با علم و دانش رسمی عمده سلطنت بودند) مناظره را بمجادله و مکابره رسانیده پیشتر گرمی عرش آشیانی بالزامهای مسکنت خفیف تر ساخته در عرصه اعتبار

بقرب و مصاحبت روز افزون پادشاه وقت اختصاص گرفتند و چون شيخ را منصب ببرادر کلان خود شيخ فيضي مناسبت نام اتم بمزاج پادشاه بهم رسيد بوسم امارت پيش آمد کرده سال سيم بمنصب هزاربي افتخار اندوخت - و در سال سي و چهارم (که والده شيخ نقاب گزين خاک گرديد) عرش آشياني بخانه اش آمده تعزیه و تصایه فرمود - که اگر جهانيان طراز پايندگی داشته و جزیکه راه نيستی نپذيرد دوستان شناسا دل را از رضا و تسليم گزير نبود - هرگاه درين کارواني سرا هيچکس ديرنماند نکوهش ناشکيبائی را کجا اندازه توان گرفت - در سال سي و هفتم بمنصب در هزاربي سر برافراخت *

و چون شيخ بمزاج پادشاهي بمرتبه جا کرده (که محسود شاهزاده ها بود - تا بامرا چه رسد) و همواره در خدمت پادشاه چون عرض با جوهر قائم بوده امری بے صوابديدش متمشي نميشد بعضی اهل عذاب عرش آشياني را بران آوردند که شيخ را بدکن روانه نمايند - و مشهور آنست که سلطان سليم روزی بخانه شيخ در آمده ديد چهل کاتب نشسته قرآن و تفسير مي نويسند - همه را باجزای کتاب نزد پادشاه برده بد مظنه ساخت - که ما را ترغيب بچيزهای ديگر مي نمايد و خود چون بخلوت ميرود آن کار ديگر مي کند - ازان روز در قرب و مصاحبت فترت واقع شد *

در چهل و سیوم سال الهی بآوردن شاهزاده مراد دستوری
 دکن یافت - و حکم شد که اگر امرای آنجا نگهداشت آن ملک
 بعده خود گیرند با پادشاهزاده بدرگاه آید - والا شاهزاده را
 روانه نموده بپارسی میرزا شاهرخ کارها سربراه کفد - چون
 ببرهانپور رسید بهادر خان مرزبان خاندیس (که همشیره شیخ
 بخانه برادرش بود) خواست بخانه برده بمراسم ضیافت
 قیام نماید - شیخ گفت اگر شما در کار پادشاهی همراهی
 گزینید پذیرفته شود - چون این راه بسته دید برخی کالا و خواسته
 بامرغان فرستاد - شیخ برگذارد با ایزد بے همال پیمان رفته
 که تا چهار چیز فراهم نشود از کس بر نهند - نخست
 دوستی - دوم دهش را بزرگ نشمرد - سیوم خود بداده
 آرزومند نبود - چهارم احتیاج خویش - سه طرز پیدائی دارد
 چهارمین را چه چاره بر سازد - که شاهنشاهی نواخت نقش
 خواهش بزدوده *

چون شاهزاده مراد (که از ناکام برگشتن از احمدنگر
 بدراز اندوه در شد - و فوت ستم میرزا پور او سرباری گردید)
 بدمسازمی طبیعت پرستاران بداده پیمائی افتاده بصرع انجامید
 از آوازه طلب روانه احمدنگر شد - تا این یورش را دستمایه
 فارفتن حضور سازد - نزدیک بدیهاری بر ساحل پورنا رسیده
 در سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت بعالم بقا خرامید - همان

روز شيخ هم باستعجال بارو داخل شد - شگرف شورش
 برخاست - که و مه را خواهش باز گردیدن در سر - و شيخ برانکه
 درين وقت با غنيم نزديکي و يوم بيگانگي باز گردیدن بگزند
 خویش در بازیدن است - با آنکه بسيارے خشم گرفته جدائي
 گزیدند شيخ بدلے توانا و همتے درست بدلاسی سران
 لشکر و گرد آوری فوج پرداخته بکشایش دکن کوچ کرد
 و در کمتر زمانے پراگندگیها فراهم آورده همگي قلمرو را
 بگزیده روش پاسباني نمود - مگر ناسک که از دوری راه
 باز گرفته نشد - لیکن بیشتر جاها چون قلعهٔ پتیاله و قلتم^(۲)
 و ستونده هر قلمرو افزود - و بر ساحل گنگ معسکر ساخته هر سو
 فوج شایسته تعیین کرد - و به پیام گذاری با چاند بي بي
 عهد و پیمان درست ساخت - که چون آهنگ خان حبشي
 (که با او منازعت دارد) مالش یابد جنیر باقطاع برگرفته
 قلعهٔ احمد نگر تسلیم نماید - شيخ از شاهکدهٔ بدان سو
 روانه شد *

درين اثنا عرش آشياني باچين رسیده پيدائي گرفت که
 بهادر خان مرزبان آسیر شاهزادهٔ دانیال را ندیده - شاهزاده
 آهنگ مالش او پیش گرفته - لهذا پادشاه عازم بهرمانپور
 شده بشاهزاده نوشتند که همت بکشایش احمد نگر گمارد

بنابرین بیهم نگاشتهای شاهزاده بشیخ رسید که کاربژوهی
آن دولت خواه دلنشین در و نزدیک است - خواهش آنست
که احمد نگر حضور ما مفتوح شود - خود را ازان آهنگ
باز دارد - و چون شاهزاده از برهان پور راهی گشت شیخ
حسب فرمان میرزا شاهرخ را با میر مرتضی و خواجه ابوالحسن
بر اردو گذاشته خود بعزم آستان بوس روانه شد - چهاردهم
رمضان سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت و آغاز سال چهل و پنجم
فرد کراکون بیجاگده بسجود قدسی عتبه نامیه بختمندی
برافروخت - بر زبان عرش آشیانی گذشت *

* فرخنده شیه باید و خوش مهتاب *

* تا با تو حکایت کنم از هر باب *

شیخ باتفاق میرزا عزیز کوکه و آصف خان جعفر و شیخ فرید
بخشی بمحاصره قلعه آسیر تعیین شده حکومت خاندیس
بدر مفوض گشت - از مردم خود را با پسر و برادر همراه
داده بیست و دو جا تهانه برفشانده در مالش سرتابان
همت بهست - و در همین ایام بمنصب چهار هزاره لوی
ناموری برافراخت *

روز شیخ بدیدبانی مورچال رفته بود - یکی از درویدان
(که باهل مورچال پیوسته) راهی باز نمود - که ازان بر دیوار
مالی گدهه توان برآمد - چه در کمرگاه کوه آسیر باختر

و لخته شمال سو دو نامور قلعه است - مالي و انڈر مالي
 هرکه خواهد بآن استوار دژ در شود نخست بدین دو گذاره رود
 و در بایب و شمال و ایسان بهمان مالي - و آن را جونه مالي^(۲)
 گویند - از دیوار او لخته مانده - و از خاور تا نیرت نیز
 کوهچها در گرفته - جنوب سو بلند کوه ست کورتهه نام^(۳)
 و در نیرت بزرگ کوه ست ساپن خوانند - چون پشین
 بدست مردم پادشاهی درآمده بود شیخ بخداوندان مورچال
 قرار داد - که چون آواز نغاره و کرنا بگوش رسد هرکس
 بزینه برآید - و کوس را بلند آوازه گرداند - و خود در
 شب تار (که ابر در ریش بود) با مردم خود بر فراز کوه ساپن
 برآمده مردم را بدان راه نشان داده روانه کرد - آنها رفته
 دروازه مالي بر شکستند - و بقاعه درآمده کوس و کرنا بنوا
 در آوردند - قلعه نشینان بکارزار ایستادند - شیخ از پی دویده
 قریب بصبح خود را رسانید - آنها سراسیمه بآسیر در شدند
 روزانه از هر سو یک بکورتهه و دیگر بجونه مالي برآمده
 فتح سترگ چهره برافروخت - بهادر خان زینباری شده بوساطت
 خان اعظم کوکه سعادت ملازمت دریافت - و چون شاهزاده
 دانیال به تهنیت فتح قلعه آسیر بحضور رسید شورش افزائی

(۲) در [بعضی نسخه] چونه مالي (۳) نسخه [ج] کورتهه - و در

[بعضی جا] کورتهه •

راجو منا و بسری برگرفتن پور شاه علی عم نظام شاه بمیان آمد
 خانخانان بجانب احمد نگر و شیخ بکشایش ملک ناسک
 دستوری یافت - اما چون بر سر پور شاه علی مردم بسیار
 هجوم کردند شیخ بموجب حکم ازان سو باز گردیده باتفاق
 خانخانان روی توجه بدان سمت گذاشت *

و چون در سال چهل و ششم عرش آشیانی از برهان پور
 بهندوستان معاودت فرمود شاهزاده دانیال در برهان پور
 طرح اقامت ریخت - خانخانان با احمد نگر سکونت گرفت
 سپه سالاری و فوج کشی بشیخ باز گردید - شیخ پس از ستیز
 و آریز با پور شاه علی عهد و پیمان موکد ساخته بهالش
 راجو منا در آرد - و چالنه پور و آن نواح (که متصرف
 شده بود) برآورده تا گهائی دولت آباد و روضه بدنبال شتافته
 و از کتک چتواره فرود آمده با راجو مکرر در آریخت - هر بار
 فیروزی (و دان - راجو چذدے در پناه دولت آباد گذرانیده
 باز هجوم کرده رسید - و باندک آریزش فرار نمود - نزدیک
 بود که گرفتار شود - خود را بخندق آن قلعه افکند - بنه
 و بارش یغمائی شد *

در سنه چهل و هفتم (که مزاج عرش آشیانی بسنوح
 لخته امور از شاهزاده سلطان سلیم انحراف یافت)
 شیخ را ازین رهگذر (که خدمت اندرزان حضور باز گشته

شاهزاده دارند و در راستي و درستي و اعتماد و محرميت
 هيچ يکي باو نمي رسيد) از دکن طلب فرمودند - و حکم شد
 که جمعيت خود درانجا گذاشته جريده بشتابند - او شيخ
 عبد الرحمن پور خود را با جمعيت خود و اموي کومکي
 در دکن گذاشته برسم ايلغار براه نوردي در آمد - جنت مکاني
 (که از فرط اخلاص و يکروئي شيخ بولي نعمت خویش
 غبار آلوده خاطر بود) آمدنش درين هنگام مغل مطلب
 انگاشته و جريده رفتش غنيمت پنداشته بل از قدر نشناسي
 دفع شيخ را اولين پايه سلطنت دانسته برسنگهه ديو بنديله را
 (که از سرزمين او عبور شيخ ناگزير بود) بانواع نوازش
 اميدوار ساخته بقتلش تهریض نمود - او در کمين فرصت
 نشست - چون در اجين اين خبر بشيخ رسيد مردم گفتند
 که از راه گهائي چاندا بايد شتافت - شيخ گفت که دزدی را
 چه مجال که سر راه من بگيرد - (روز جمعه چهارم (بيع الاول
 سنه (۱۰۱۱) هزار و يازده در نيم گروهی سرای بدير) که
 از نور شش کرده است) برسنگهه ديو با سوار و پياده بسيار
 هجوم آوردن - هواخواهان شيخ ترغييب برآمدن از عرصه پیکار
 نمودند - و گدائي افغان از قديمان او گفت - که در قصبه
 انتري که متصل است رای رايان و راجه سورجهنکهه با سه هزار
 سوار فرود آمده اند - آنها را همراه گرفته تذبیه بايد کرد - شيخ

عار فرار بر خود نه پسندیده مردانه نقد زندگی در باخت *

جنت مکانی خود می نویسد که چون شیخ ابوالفضل پدرو من
ذهن نشین کرده بود که جناب ختمی پناهی (ملی الله
علیه و آله و سلم) فصاحت تمام داشت - قران کلام اوست
لهذا وقت آمدنش از دکن به برسنگه دیو گفتم که بقتل آرد
بعد ازین پدروم ازین اعتقاد برگشت - و بذابر ضابطه قدیم سلسله
چغته (که فوت شاهزاده صریح پادشاه نمی رسانیدند
و وکیلش در مال نیلی بدست بسته سلام می کرد - ازان معلوم
میشد) چون کسی را از مردم حضور جرأت نشد که واقعه شیخ
بعرض رساند وکیلش همان ضابطه بعمل آورد - عرش آشیانی
زیاده بر فوت پسران متأسف گشته پس از استفسار فرمود
که اگر شاهزاده را داعیه پادشاهی بود مرا کشته - و شیخ را
نگهداشته - و بداده این بیعت خواند *

* بیت *

* شیخ ما از شوق بیهوش چون سوی ما آمده *

* ز اشتیاق پای بوسه بے سر و پا آمده *

خان اعظم تاریخ فوت شیخ بطریق تعمیه یافته * ع *

۱۰۱۱

* تیغ اعجاز نبی الله سر باغی برید *

گویند شیخ در خواب آمده گفت که تاریخ فوت من

۱۰۱۱

بنده ابوالفضل است - چرا در کارخانه حق حیران مانده

فضل او وسیع است - کسی نومید نشود *

از شاه ابوالمعالی قادری (که از مشائخ لاهور است)
آوردند که گفت - من از کارهای ابو الفضل انکار داشتم
شیء در خواب دیدم که در مجلس جناب رسالت ابو الفضل را
حاضر کردند - حضرت جبه مبارک را بر روی شیخ انداخته
در مجلس نشاندهد - و فرمودند که این مرد در حیات چند روزه
مرتکب افعال بد گشته - اما این مذاجات او (که ابتدایش اینست
الهی نیکان را بوسیله نیکی سرافرازی بخشی - و بدان را
بمقتضای کرم دلنوازی کنی) سبب نجات او شد - تکفیر شیخ
زبان زن خواص و عوام است - برخی بکیش برهمن پیغمبر
زنند - و بعضی آفتاب پرست گویند - و جوق دهریه خوانند
آنکه غایت تفریط بکار برد بالحد و زندقه نسبت دهد
و دیگرے که انصاف می ورزن چون مقلدان متصوفه (که
بدنام کنند نیکو نامه چندان) بصلح کل و وسعت مشرب
و ادعای همه درست و خلع ربه شریعت و التزام طریقه اباحت
منسوب می کند - صاحب عالم آرای عباسی گوید - که شیخ
ابو الفضل نقطوی بود - چنانچه منشورے می که به میر سید احمد
کاشی [که از اکابر این طائفه و صاحب رساله در علم نقط است
و در سال (۱۰۰۲) هزار و دو هجری (که در ایران ملحد کاشی
واقع شد) شاه عباس در کاشان میر را بدست خود بقتل آورد]
انشاء نموده فرستاده بود و دلالت برین معنی دارند

و علم نقطه الحاد و زندگه و اباحت و توسیع مشرب است
و مثل حکما بقدم عالم گروند - و انکار حشر و قیامت نمایند
و مکافات حسن و قبح اعمال و جنت و ناز در عافیت و مذامت
دنیا قرار دهند - العیان بالله *

شیخ با آن طبع رسا و ذهن درست و مزاج محققانه و نظر
تدقیق (که در مهمات دنیایی و مقدمات رسمی هیچ نقیر
و قطمیر فرو نگذاشته) چگونه در متفاوت عقلا غرض ننموده
طرف راجع را فرو گذاشت^(۲) - آدمی در کار دنیا که ناپایدار است
زیان خود نه اندیشد - و نقصان بخود نه پسنجد - در کار عقبی
که باقی و پایدار است چگونه دیده و دانسته خسارت گزیند
فمن یضلل الله فلا هادی له *

آنچه تتبع احوال اشعار می نماید عرش آشیانی از ابتدای
هن شعور بر رسوم و اوضاع هندوستان ولوع تمام داشت
پس ازان پیاس و صایای پدر بزرگوار بر طبق ارشاد دارای
ایران شاه طهماسب مغوی در حین ملاقات (که استعمار
احوال علی الخصوص کیفیت هند و برهمزده گی سلطنت
بمیان آمده شاه گفت - معلوم شد که در هندوستان دو فرقه اند
که بسپاهگری و ثمن داری اختصاص دارند - افغان و راجپوت
الحال افغان را از خود نمی توان کرد - که اعتماد نماند - آنها را

از نوکري بسوداگري اندازند - و با راجپوت بهارتند - و تربيت
 نمايند) عرش آشياني تاليف اين جماعه را از اعظم امور ملكي
 دانسته باقصی الغایت مي كوشيد - حتی مراسم معموله
 اينها را مثل منع ذبح^(۲) گاو و حلق لحيه و انداختن گوشوارهای
 مرواريد در گوش و جشن دسهره و ديوالي و غير ذلک مراعات
 مي نمود - شيخ هرچند بمزاج پادشاه تصرف داشت اما
 شايد بحسب جاه نتوانست عذر گرفت - اين همه نسبتها
 بدو عائد گرديد *

در ذخيرة الخوانين آورده كه شيخ شبها بخانه درويشان
 زفته اشرفيه مي گذرانيد - و التماس ميكرد - كه براي سلامت
 ايمان ابوالفضل دعا كنيد - و اين لفظ بارگير كلامش بود
 كه آه چه بايد كرد - و دست بر زانو ميزد - و آه سرد
 ميكشيد - ناسزا بر زبان نداشت - بدگوئي و غير حاضري و
 بازيافت و فردي هرگز در سرکار او نبود - و هر كرا
 عامل ميكرد اگر بد هم مي بود تا مقدور تغير نمي نمود
 مي گفت كه مردم حمل بر خفت عقل من خواهند كرد
 كه نادانسته چرا بتربيت او متوجه شد - و روز تحويل
 حمل جميع كارخانه از نظر او مي گذشت - موجودات آن
 نوشته نزد خود نگاه ميداشت - و دفاتر را مي سوخت

و ملبوسات مستعمل سوای پاجامه که حضورش مي سوختند همه را روز نوزد بنوکران مي بخشيد - اشتهای غريب داشت - نقل کنند که سوای آب و هيمه بيست و دو آثار وزن راقبه طعام بود - پسرش شيخ عبد الرحمن سفره چي شده مي نشست - و مشرف بارچرخانه که مسلمان بود استاده نگاه مي کرد - در طعامی که شيخ در مرتبه دست مي کرد آن را روز ديگر هم مي پختند - و اگر چیزی بے مزه مي بود به پسر مي خورانيد - او رفته ببارچيان چشم نمائي مي کرد ليکن خود هيچ نمي گفت *

گویند در يساق دکن آنقدر توره و ضابطه بکار برد که مزید بران متصور نيست - در چهل (اوتي مسندے برای (۲) شيخ فرش مي انداختند - و هر روز هزار لنگري طعام خاصي مي کشيدند - بتمام امرا تقسيم مي شد - و بيرون نه گزي برپا کرده بهرکس از وضع و شريف که اشتها داشته باشد کهچري تمام روز پخته مي دادند - گویند هنگامی که شيخ وکیل مطلق است (روز خانخانان با ميرزا جاني بيگ حاکم گتھه بديدنش آمد - شيخ بر پانگ دراز کشيده جزو اکبرنامه ميديد - اصلا متوجه نشد - همين قدر گفت بيايد ميرزاياں بنشينيد - ميرزا جاني بيگ که دماغ سلطنت

داشتن بهیار بر خود پیچیده برخاست - خانخانان باو دیگر
 بعجز و الحاح میرزا را بخانه شیخ برد - شیخ تا سر
 دروازه استقبال کرده تواضع زیاد نمود - و گفت ما مخادیم
 و هم شهری شما ایم - میرزا متحیر گشته از خانخانان پرسید
 آن نخوت و این فروتنی چیست - خانخانان گفت آنروز
 قورگنی و کالت در نظر داشت - سایه بمثل اصل کار کرد
 و امروز برادرانه ور خورد - قطع نظر از همه چیز شیخ در فن
 انشا طرفه سحرے بکار برده - بآنکه از تکلفات منشیانه و تصلفات
 مترسلانه عاری است اما متانت سخن و استخوان بندی
 کلمات و نشستن مفردات و تراکیب مستحسنه و فقرات
 بیگانه قسمی است که دیگرے را تتبع بدشواری میسر است
 و شاهد این مدعا تاریخ اکبری است - و چون التزام نموده
 (که بیشتر الفاظ فارسی باشد) لهذا گفته اند که شیخ خمسه
 نظامی را نثر کرده - و از کمال مهارت اوست درین فن که
 مطالب بهیارے بدیهی البطلان را بذات خداوند ستائی در
 بادی الرای به تمهیداتے چند تحریر نموده که بے امعان نظر
 پی بمقصود نتوان بود *

* شیر افکن خان علی قلی بیگ *

استجلو سفرچی شاه اسمعیل ثانی فرمانروای ایران بود
 که بعد فروش از راه قندهار بهند می آمد - در ملتان

بخانخان سپهسالار (که متوجه تصغیر تنه بود) پیوسته
و بوسیله التفات آن سپهسالار غایبانه در سلک نوکران پادشاهی
ملتزم گردیده خدمات شایسته و مردانگیهای نمایان بجا آورد
چون خانخانان مظفر و منصور ازان یروش معاودت نمود
حسب الائتماس او بمنصب مناسب سرفراز گردید - و عوش آشپانی
در همان ایام مهرنسا صبیۀ غیاث بیگ طهرانی را (که دیوان
بیوتات بود) بمقد ازدراج او درآورد *

گویند کوچ میرزا غیاث همیشه در جشن و اعیاد
بمحل قدس منزل پادشاهی می رفت - مهرنسا (که
بنور جهان مخاطب گردید) اکثر همراه مادر می بود - از غرائب
اتفاق شاهزاده سلیم (که برویان شباب رسیده) میلان خاطر
بدو بهم رسانید - و پس ازان (که این کچه در محل گل کرد)
خفیه پادشاه آگهی شد - فوراً او را بعالی قای بیگ پیونده
بیوگانی داد - و چون شاهزاده بهم رانا مامور شد علی قلی
بیگ بهمراهی تعیین گشت - شاهزاده ادرا مورد الطاف
و عواطف فرموده بخطاب شیرافکن خانی برنواخت - و پس
از جلوس بتیولداری بردوان (که بروزخ هفت میان بنگاله
و ادیسه) مرخص نمود - و چون او کار طالبیها داشت در تعلقه
خود لوازم جرأت و جرات بجا می آورد - جذبات مکانی

در وقت رخصت قطب الدین خان کوکلتاش صاحب صوبه بنگاله
در کلمه در حق او ارشاد فرمود - شیرافکن خان از نوشته
وکیل مطلع شده بدمظنه گشت - و دانست که زیر کاسه
نیم کاسه هست - و ازان درز ترک یراق بستن نموده بواقعہ نگار
و مردم پادشاهی گفت - که من الحال نوکر پادشاه نیستم
چون قطب الدین خان در سال دوم ببردان سپرے کشید
شیرافکن خان (که بیرون خیمه زده بود) باستقبال روانه شد *
گویند وقت وداع مادرش دربلغه بر سرش راست
کرده گفت - که بوتم پیش ازانکه مادر تو گریه کند مادر
او را بگریه آر - و سر و چشم بوسیده رخصت نمود - و هر چند
او از مکر و غدیر کوکلتاش ایمن نبود اما فی الجمله از
پیغامهایش طمانینت حاصل کرده از اجل گرفتگی فوج را
بیرون لشکر گذاشته خود با دو سوار (که یکم ازان خواجه سرا
بود) بملاقات شتافت - پس ازان که از وضع در خورد و حرف زدن
کوکلتاش غدرے بخود تفوس نمود پیشدستی کرده کار
قطب الدین خان را باتمام رسانید - چون اطراف و جوانب
مردم کوکلتاش فرو گرفته بودند نگذاشتند که بدر زند
۱۰۱۶
* مظلوم * تاریخ کشته شدن اوست *

و آنچه گویند [که شیرافکن خان با آن همه
جراحتهای بی شمار (که هر یک مولم و جانکاه بود)

به نیروی همی و یادری غیرت خود را بخانه رسانیده خواست
 که زوجه خود را بکشد - مادرش بشیون و ناله ظاهر نمود
 که او خود را بچاه انداخته - شیرافکن خان آن را شنیده
 جان بهپرد [مخالف اقبال نامه جهانگیری ست - بعد ازین
 واقعه شیخ غیاث خواهر زاده قطب الدین خان مهرنما را
 با دختر و پسر شیرافکن خان مع اموالش بحضور رسانید
 او چندی بعلمت تقصیر شوهرش (که کولتاش پادشاهی را
 کشته) معائب ماند - چون بشرف ازدواج جنت مکانی درآمد
 دختر (که از شیرافکن خان داشت) در حباله عقد شاهزاده
 سلطان شهریار کوچک ترین اخلاف جنت مکانی درآورد - و بدان
 سبب با شاهزاده ولی عهد شاهجهان مدعی گشته سلسله جذبان
 شورش عظیم گردید - چنانچه بتفصیل جا بجا درین اوراق
 رقمزده کلک سوانح سالک گشته *

* شریف خان امیرالامرا *

پسر خواجه عبد الصمد شیرین قلم شیرازی ست - که
 جدش خواجه نظام الملک وزیر شاه شجاع شیراز بود - هنگامی
 (که جنت آشیانی همایون پادشاه از شاه ایران رخصت
 قندهار یافته بهیر تبریز شتافت) خواجه (که در فن تصویر
 نادره کار سحر آفرین بود) درانجا بملازمت رسیده بسیار
 مرغوب خاطر آمد - اما بنابر عوائق (رزگار نتوانست

همراهي گزید - تا آنکه در سنه (۹۵۶) نهصد و پنجاه و شش
در کابل شرف بساط بوس دریافته مشمول عواطف گردید
در عهد عرش آشیانی هر چند منصب چهار صدي داشت
اما در مصاحبت و قرب پایۀ برتر افراخته بعزت و اعتبار
بسر برد - گویند خواجه در یکدانه خشخاش سوره اخلاص
نوشته بود - محمد شریف بمنصب دو صدي سرفرازي
یافته سال سي و چهارم در حین مراجعت موکب اکبري
از کابل در جاکۀ سفید سنگ یک از فرومایگان پردۀ ناموس
کشاورز دریده بیاسا رسید - ظاهر شد که محمد شریف
نیز با او همراز و همدستان بود - گوشمالی خورده مالش
بسزا یافت - چون پادشاهزاده سلطان سلیم باعتبار هم مکتبی
ربط تمام داشت در رقتی (که شاهزاده مهم رانا ملتوی گذاشته
باله آباد فردکش کرد - و آثار خود سري ظاهر نمود) عرش آشیانی
او را از برهانپور برهنمونى شاهزاده بشاهراه مقصود روانه
فرمود - او زیاده بر سابق بر شورش مزاج شاهزاده افزوده
خود وکیل درامت گردید - و بمرتبۀ در مزاج شاهي جا کرد
که از بے اندیشگی وعده فرمود - که هرگاه نوبت سلطنت
بمن رسد نصف پادشاهي بتو خواهم داد - و پس ازان (که
شاهزاده بقاید توفیق عازم حضور شد) محمد شریف بهسبب
کردار ناپسندیدۀ خود جدا گشته بشعاب جبال خزید - و هر روز

بيک تنگدائے پناه برده روزگار بظاکامي مي گذرانيد - از آب و هوای مخالف نيم جانے بيش نداشت - که آرازه جلوس جهانگيري عالم را در گرفت - ازین نويد جان بخش بعد پانزده روز از سرير آرائي گرم و گيرا بعز ملازمت فايز شده ب خطاب اميرالامرا و منصب والای وکالت و تفويض مهر اوزک بلند پایه گشت - و مختار کردند که هر قدر جاگير خواسته باشد (۲)
از محالات حيدرآباد بگيرد *

جنت مکاني در روز نامه (که مرقوم خامه خاص ايشان است) بذوک قلم داده - که نسبت بزندگی شريف خان بجائے رسیده که هم برادر و هم فرزند و هم يار و هم مصاحب منهدم - روزیکه رسيد حيات تازه يافته دانستم که الحال پادشاه شدم - و در خور کاردائی او خطاي نيافتم - اگرچه اميرالامرا کردم - و پنجهازاري نمودم - چکنم ضابطه پدرم همين بود که زياده ازین نمیکرد - آنچه از من است پيش اوست اميرالامرا در اول جلوس کاریکه کرد برای اخراج افغان (که دشمن مغول است) عرض نموده احکام بممالک محروسه قلمي نمود اما اعظم خان بمبالغه ازین کار باز داشت - که جم غفیر اند و هيچ ناحيه از آنها خالي نيست - مفسده عظيم برپا خواهد شد و چون اميرالامرا بر جميع اعيان سلطنت تفوق و برتري

مي نمود خان اعظم نخوت و دعوتی که داشت املا اعتنا نمیکرد
 (وزر بتقریب طرفدار می سلطان خسرو سر دیوان بار گفتگوی
 درشت کرد - و بیداکانه پادشاه گفت - که این دولتخواه
 خسرو است - کشتن او صلاح وقت - و پس ازان (که پادشاه از
 تقصیر میرزا کوکه در گذشت) فرمود که میرزا امیر الامرا را
 مهمان ساخته لک روپیه نقد و جنس بگذراند *

گویند وقت طعام همه امرای عمده حاضر بودند - میرزا
 کوکه با امیر الامرا بچاپلوسی در آمد - که نواب شما بما مهربانی
 ندارند - و الا والد مرحوم شما ملا عبد الصمد چه قدر محبت
 داشت - درین خلوت خانه نقش و نگاره که می بینید بدست
 خود کشیده - خانجهان و مهابت خان بمقتضای جوانی
 ضبط خود نکرده برخاستند - چون این ماجرا پادشاه رسید
 بامیر الامرا گفت که زبان باختیار او نیست - شما بدر در نه افتید
 در سال دوم بعارضه بیماری از موکب پادشاهی (که بسیر کابل
 متوجه بود) در لاهور ماند - و کائنات بآصف خان جعفر مقرر شد
 و پس از آنکه تعیین دکن شد با خانخانان محبت برار نکردید
 طلب حضور گشت - جمعیت بعیار فراهم آورده با کثرت
 پیشگی داده بود - باز پس گرفته سه هزار سوار نگاهداشت
 گویند مرض نهیان بهم رسانیده بود - هرچه می گفت از خاطر
 میرفت - خانجهان بعیادت او مامور شد - او را معسوب الحال

ديده عرض كرد - خواستند منزوي سازند - خانجهان گفت مردم
خوب جمع كرده - و بر كشيده حضرت است - نبايد از پا
انداخت - باز تعيين دكن گويد - و مدتي درانجا بسر برده
باجل طبعي در گذشت - شعر را خوب مي گفت - صاحب
ديوان است - فارسي تخلص ميكرد - ازوست * * بيت *

* بيمن عشق بكونين صلح كل كرديم *

* تو خصم باش ز ما دوستي تماشا كن *

* ديگر *

* شرر ناله بغربال ادب مي بيزم *

* كه بگوش تو مبادا رسد آواز درشت *

پسران اميرالامرا شهباز خان در حيات پدر توقي كرده زندگي
بهپرد - يك گروهی كه نو سرائي بنام خود آباد نمود - و ميرزا
گل و ميرزا جلاله با جنت مكاني نرد و شطرنج مي باختند
و مصاحب و مقرب بودند - اما بعد از فوت پدر آن حالت
ورثه نماند - چنانچه از ميرزا جلاله (كه هيچ پادشاهزاده
اين قسم تعيش نكرد) مصري بيگم صبيح آصف خان جعفر را
(كه در خانه او بود - و از ناسازي زن و شوئي درميان نيامده)
بعد فوت آصف خان بموجب حكم مطلقه ساخته بميرزا لشكري
پسر يوسف خان عقد بستند - هر دو برادر همراه مهابت خان
بكايل رفته در عين جواني ايام حيات شان بمرآمد *

* شجاعت خان شيخ كمير *

مخاطب برستم زمان چشتي فاروقي ست - ساكن مؤء
 قرابت قريبه باسلام خان چشتي داشت - و از عمدۀ منصبداران
 روشناس عهد اكبري بود - در زمان جنت مكاني ترقى نموده
 هنگامی (كه خانجهان لودي با فوج جرار بسرداری دكن
 تعين گشت) چون هراولی فوج پادشاهي (كه همیشه متعلق
 بسادات بارهه بود) خانجهان بسكه اعتماد برشهاست و پردلی
 شجاعت خان داشت ادرا هراول كل عساكر نمود - هرچند
 سادات اظهار رنجش نمودند (كه اين امر ارثی ماست)
 اما خانجهان نه پذيرفت - و پس ازان تعين بنگاله گرديد
 اسلام خان صاحب صوبۀ آنجا در سال ششم اكثر اموانی نامي را
 بسرداری شجاعت خان برسر عثمان خان لوهاني (كه راجه
 مانهنگه در ايام حكومت خود بسيارے از خویش و قوم خود را
 در محاربات او بگشتن داده كارے نساخته بود) كهيل
 نمود - چون شجاعت خان بحدود متعلقۀ او رسيد عثمان
 خان (كه بخار نخوت و غرور در كاخ دماغش جا گرفته بود)
 در كمال سطوت و شوكت به ترتيب صفوف پرداخته عرصۀ
 مبارزت آراست - و هر فوج با فوج مقابل خود در آريخت
 عثمان فيل مست جنگي (كه اعتضاد قوي خود ميدانست)
 پيش انداخته بر فوج هراول تاخت - بهادران نامی فوج

پادشاهی پای همت افشوده جان نثار گشتند - افتخار خان سردار فوج برانغار و کشور خان سر فوج جرانغار داد تهور و جلالت داده مردانه جان در کار ولی نعمت سپردند آن متهور بے باک (با آنکه از همراهیان او جم غفیر علف تیغ خون آشام شده بودند) حسابه ازان برنگرفته دیگر باره بر فوج قول شجاعت خان تاخمت - خویشان و برادران شجاعت خان رستمانه بکارزار درآمده جمعی نقد جان در باختند - و گروهی زخمهای منکر برداشته از کار باز ماندند *

درین وقت عثمان خان (که بسیار فربه و مبطن بود) بر فیل حوضه دار سوار بر سر شجاعت خان رسید - آن شجاع نامور اول نیزه بر فیل زده پس ازان دو زخم شمشیر پی در پی بر چهره فیل رسانید - آنگاه جمدهر کشیده دو زخم دیگر زد فیل از مستی و دلادری غضب آلود قدم پیش نهاده شجاعت خان را با اسپ زیر کرد - و او بچستی و چالاکي چون برق از اسپ جدا شده راست ایستاد - درین وقت جلودارش شمشیر دو دستی چنان بر دستهای فیل زد که بزانو درآمد و شجاعت خان بدستیاری جلودار فیل بان را از فراز فیل کشیده جمدهر دیگر بخراطوم رسانید - فیل فریاد زنان چند قدم پستر رفته افتاد - و درین هنگام تنگ تفنگی از غیب بر پیشانی عثمان رسید - دانست که ازیں زخم جان بر نیست

عنان برگردانیده نیم جان خود را به بنگاه رسانید - و نیم شب
 جان بسپرد - ولي خان برادرش و ممريز خان پسر او خیمه
 و اسباب را برجا گذاشته نعلش اودا برداشته بمحکمۀ خود
 شتافتند - چون در بهادران لشکر فيروزي قاب و طاقت قطره و
 پويه نمانده بود شجاعت خان باتفاق معتقد خان (که پس از
 جنگ بکومک (سیده بود) بتعاقب شتافت - ولي خان نجات
 خون در باز گشت دیده زينهارى گرديد - و بقول و پيمان
 با جميع خويشان و برادران آمده ملاقات نمود - و چهل و نه
 زنجير فيل برسم پيشکش آورد - شجاعت خان آنها را همراه
 گرفته در جهانگیرنگر باسلام خان پیوست - و در جلدوى
 اين حسن خدمت و ياداش اين قسم بهادري از پيشگاه خلافت
 و جهان باني باضافۀ منصب و خطاب رستم زمان اختصاص
 گرفت - و چون اسلام خان پاس قول او و مراعات عهده (که
 با بازماندهای عثمان کرده بود) نگاه نداشته همه را درانۀ حضور
 ساخت چنانچه ولي خان را با ممريز خان حسب الحکم
 عبدالله خان در کالي تلورى احمدآباد رهگرای فدا ساخت
 و اياز غلام که متبناى عثمان بود با ديگران در چاهها بحبس
 طريل گذرانيد شجاعت خان از عهد شکنى اسلام خان کبيده خاطر
 شده از بنگاله برآمد - اتفاقا دران ايام فرمان صاحب صوبگى
 بهار بنام او (سید - روزى) (که بشهر پتنه داخل مي شود)

بر ماده فيل سوار بود - از قضا فيله بران دوید - شجاعت خان
با آنهمه استقلال باضطراب از ماده فيل فرود آمد - پایش
شکسته بدان درگذشت *

* شمشیر خان ارسلان بی اوزبک *

از امرای عهد جنت مکاني ست - سابقا حکومت کهمره
داشت - و از نوکران متوسط الحال وای محمد خان والی
توران دیار بود - پس ازان (که کهمور را در سرکار پادشاهی سپرد)
سال سیوم جلوس آمده دولت ملازمت دریافت - و بعدایت
منصب مناسب و خلعت سر عزت برافراخت - پستور تیول
در سیوستان مضاف صوبه تته یافته بحکومت آنجا نامزد گردید
سال پنجم بعدایت علم رایث امارت برافراخت - سال نهم چون
صوبه دارمی تته بمظفر خان معموری مقرر شد او معزول گشته
بحضور آمد - و در مهم رانا برکاب پادشاهزاده سلطان خرم
دستوری پذیرفت - و وقت موعود چشم جهان بین را بر بهشت
گویدن مرد ساده بود - و بادای عبادت یومیه و تلاوت کلام الهی
می پرداخت - و از سحاب همتش رشقه حسنات همیشه
می چکید - بمرتبه سه هزارى رسیده بود *

* شیخ فرید مرتضی خان بخاری *

در اقبال نامه گوید که شیخ از سادات موسوی همت - و این
خالی از غرابت نیست - چه نسبت سادات بخاریه بسید

جلال بخاري (قدمه هره) منتهي مي شود - و ايشان بهفت واسطه
 پيام همام علي نقی الهادي عليه السلام ميبرسند - ^(۲) گویند جد
 چهارم شيخ سيد عبدالغفار دهلوي بفرزندان وصيت كرد - كه
 مدد معاش بگذاريد - و نوكری سپاهگري نماييد - بالجمله
 شيخ در مغرسن بملازمت عرش آشياني رسيد - و بحسن
 اخلاص و پرستاري شايفته مورد التفات گشته بقرب و اعتبار
 اختصاص يافت - و بكارداري و فراست و مودانگي و شجاعت
 ناموري اندوخت - سال بيست و هشتم (كه خان اعظم از
 فاسازي هواي بنگاله معارفت بهار نمود - و سپاه آرائي بوزير
 خان بازگريد) قتلوی لوهاني (كه چيره دست اردیسه بوده
 سرتابي و زياده طلبي پيش گرفت) ناچار برخه محال از بنگاله
 نیز افزودند - و قرار يافت كه شيخ فرید در جای معين ملاقات
 کرده عهد و شروط آشتي را استحکام دهد - آن غدار در موعد
 ملاقات حاضر نشد - شيخ از خير انديشي و ساده لوحي
 بگفته چرب زبانان سخن ساز متوجه منزل او گشت - قتل
 بلايه و چاپلوسي پيش آمده اندیشه آن داشت كه هرگاه
 مردم بجای خود آسايش گزينند شيخ را گرفته بگوشه
 بر نشانند - و بگروگانی او كامياب خواهش گردد - شيخ دریافته
 هرآغاز شب آهنگ رفتن نمود - در چلوخانه اسب نگذاشته

بودند - و چند جا راه بگرفته - آویزه گرمي پذيرفت - دران
 ميدان شيخ بر فراز فيل خود برآمد - از نيرنگي تقدير فيل
 فرمان پذيري گذاشته بپراهه شتافت - شيخ برود بارے رسیده
 تفحص گذر داشت - که ناگاه جمعی در رسیده به تير اندازی
 زخم رسانیدند - شيخ خود را بطرف انداخته رهگرا گشت
 آنها بران که شيخ در عماري ست - دران هنگام ملازم رسیده
 بر اسب خود نشانده بارو آورد - صلح قرار یافته برهم خورد
 قتل و بشومي غدر به پیکار پی در پی دشت قرار پیدای
 ناکامي پیمود *

شيخ در سال سيم بمنصب هفتصدي سرفرازي یافته
 تا سال چهارم بهزار و پانصدي رسیده بود - از يادری اقبال
 بميربخشیکري علم افتخار افراخت - بخشي بوده وزير نشان
 چند سال دفترتن را (که لازمه خدمت ديواني ست) از بے رشدي
 ديوان بجانب خود کشیده محال جاگیر را دارباب طلب
 تنخواه میداد - و پس از فوت عرش آشياني دو خدمت
 شايسته از شيخ بظهور آمد - که بدان سبب اعتبار و رتبه او
 از اقران و امثال بلکه جميع اعيان و ارکان سلطنت برگذشت *

نخستين آنکه چون جنت مکاني در شاهزادگي بخود سري
 در آل آباد بنوکران خود خطاب و مناصب داده قبول تقسيم
 نمود عرش آشياني سلطان خسرو پسر کلان ايشان را اعتبار افزون

چنانچه مردم را گمان وليعهدی او بهم رسيد - پس از آنکه شاهزاده بحضور رسيد خالي از شورش دماغ نبود - پادشاه بمسافه و مدهنه مي گذرانيد - چون مردم شاهزاده بگجرات (که بتازگي در تيول ايشان مقرر شده) رفته بودند عرش آشياني در ايام بيماری ارتحال اياما فرمود که شاهزاده بيرون قلعه خانه نشين شود - تا مبادا اهل خلاف غدري تواند بکاربرد ميرزا عزيز کوک و راجه مانسنگه بقرايت (که با سلطان خسرو داشتند) در فکر فرمان (دائی) او افتاده دروازه های قلعه را بمردم خود حواله کرده دروازه خضري بشرکت کسان خود بشيخ سپردند - برخاطر شيخ (که صاحب اختيار فوج بود) گران آمده از قلعه برآمده بشاهزاده آداب تهنيت سلطنت بجا آورد - امرا آنرا شنیده از هر جاني هجوم کردند - و هنوز عرش آشياني محتضر بود که راجه مانسنگه ببيکالی صوبه بنگاله مستمال گشت - چنت مکاني بقلعه درآمده سرير آرا گشت و شيخ را بصاحب السيف و القلم مخاطب نموده بمنصب پنجهراري و خدمت عمد ميربخشيگوي سرفراز فرمود *

دوم آنکه چون خيال سلطنت بکلمترة سرائی خوشامد گويان

در دماغ سلطان خسرو پيچيده بود در سال اول جلوس

پدر والا اقبال سنه (۱۰۱۴) هزار و چهارده هشتم

في الحجة وقت شب فرار گزيده و تاراج کدان از آگره بلاهور

شتافت - شیخ با اکثر امرا بتعاقب تعیین گشت - و جنت مکانی
خود نیز پاشنه کوب روانه شدند - امیر الامرا شریف خان
و مهابت خان (که با شیخ خصومت داشتند عرض کردند که
شیخ دیده و دانسته کم پائی می نماید - قصه گرفتن ندارد
چنانچه مهابت خان رفته از جانب پادشاهی مقوله تهدیدات
گفت - شیخ از جا برنیامده در خور اخلاص پاسخ گذار شد
سلطان خسرو از رسیدن شیخ بحوالی آب سلطانپور آگهی یافته
دست از لاهور که محاصره نموده بود برداشت - و با دوازده
هزار سوار (که درین چند روز فراهم آورده) عنان عزیمت
بتقابل گردانید - شیخ با جمعیت کم مهتعد کارزار گشته از
آب بیاه گذشته بجنگ پیوست - کارزار معب اتفاق افتاد
سادات بارهه و بخاری داند جلالت داده بسیاریه جان نثار
شدند - سلطان خسرو اکثری را بقتل داده آواره بادیه فرار
گشت - و شیخ یک میدان راه پیش از ناوردگاه فرود آمد *

همان روز دو سه ساعت از شب گذشته جنت مکانی بر
جناح استعجال رسیده شیخ را در آغوش گرفت - و در خیمه او
بیتوتت فرموده آن مکان را (که از پرگنه بهیرون وال بود)
حسب الالتماس شیخ پرگنه ساخته بفتح آبان موسوم نموده بشیخ
عزیمت کرد - و شیخ را بخطاب مولی خان و صاحب صوبگی

گجرات برنواخت - سال دوم شیخ از گجرات انگشتری لعل بدخشی
 (که نگین و نگین خانه و حلقه آن از یک پارچه لعل تراشیده بودند
 بوزن یک مثقال و پانزده سرخ نهایت خوش آب و رنگ)
 برسم پیشکش فرستاد - بیست و پنج هزار روپیه قیمت قرار
 یافت - چون از سلوک و معاش برادران شیخ مردم گجرات
 بستوه آمده استغاثه داشتند طلب حضور گشته در سال پنجم
 بصوبه دارمی پنجاب اختصاص یافت - و در سنه (۱۰۲۱) هزار
 و بیست و یک هجری بمهم کانگره که متعلقه آندپار است
 مامور شد - و در قصبه پتهان سنه (۱۰۲۵) هزار و بیست و پنج
 سال یازدهم جهانگیری ودیعت حیات سپرد - قبرش در دهلی
 در مقبره آبای اوست - حسب الوصیت عمارتی بنا یافته
 ۱۰۲۵
 * دان خورد برد * تاریخ یافته اند - همگی نقد یک هزار
 اشرفی برآمد *

شیخ ظاهر و باطن آراسته داشت - شجاعت را با سخاوت
 جمع نموده - بخشش عام او در فیض بروی خلق باز کرده
 هرکه بار رسیده چهره ناکامی در آئینه خیال ندیده
 تا رسیدن در بار قبا و کمال و چادر و پا افزار بدرویشان
 رهگذری قسمت میشد - و ریزگی اشرفی و روپیه بدست خود
 میداد - (روزه درویش هفت مرتبه از شیخ گرفت - نوبت

هشتم آهسته بدو گفت - که آنچه بهفت مرتبه گرفته
 مخفی دار - تا درویشان از تو نستانند - باهل خانقاه و ارباب
 توکل و احتیاج و بیوه زنان از یومیه تا سالیانه مقرر داشته
 در حضور و غیبت او بے سند و پروانگی مجذن می‌رسین
 در جاگیرش بیشتر مدد معاش بود - اطفال آنها (که در
 نوکری او مرده بودند) در خور هر کدام در ماهه مقرر کرده
 مثل فرزندان در کنار و بغل شیخ بازی می‌کردند - و معلم
 نگاهداشته تربیت می‌نمود - در گجرات اسامی سادات را از
 ذکور و اناث بقلم آورده اسباب عروسی فرزندان آنها از سرکار
 خود بخشیده - حتّی بکوامل زرّی بامانت سپرد - چنانچه
 هر که پس ازان خلعت وجود پوشید عروسی او ازان زر سرانجام
 یافت - اما بباد فروش و کلاوشت نمیداد - رباط و سرا بسیار
 بنا گذاشته - در احمد آباد بخارا نام محله آباد کرده - مسجد
 و روضه شاه وجیه الدین بنای ارست - و در دهلی فرید آباد
 با عمارات و تالاب یادگار گذاشت - و در لاهور نیز محله دارد
 و حمام کلان چوک آنجا ازوست - شیخ ساله سه مرتبه خلاع
 فاخره بمردم پادشاهی (که با او مربوط بودند) میداد - و ببرخی
 فقوز هم - و بنوکران خود ساله یک خلعت و پیدانها را کمل
 و حلال خور را پا افزارے - و این طریقه معمولش بود

تا زينت تخلف نکرد - ببعضی رفقای خود که جاگیر هم داشتند
 یک روپيه ساليانه مي رسانيد - و سه هزار سوار خوش اسب
 چيده موجود در حضور نگاه ميداشت - و از زمان عرش آشياني
 تا عهد جنت مكاني در حويلي نرفته - هميشه در پيش خانه
 حاضر بود - و سه چوكي مقرر نموده هر روز هزار كس با پانصد
 طعام مي خورد - و پانصد ديگر را حصه مي فرستاد - طلب
 سپاه را حضور خون ميداد - از غلو مردم و شور و غوغای آنها
 ناخوش نميشد *

گويند شير خان فام افغان ترين نوكر روشناس بود - از گجرات
 رخصت وطن گرفته پنج شش سال در انجا بسر برد - چون شيخ
 بمهم كانگرة تعين شد از در قصبه كلانور آمده ملازمت كرد
 شيخ بدواركا داس بخشي خود گفت كه خرج باین مرد
 بدهيد - كه بقبائل خود داده بيايد - بخشي فرن خرج او
 نوشته برای تاريخ بدست شيخ داد - شيخ بزم شده گفت
 نوكر قدیم است - اگر بذابر سببه دير رسيد کدام كار ما ابتر
 شد - از همان تاريخ (كه طلب او در سركار است) حساب كرده
 هفت هزار روپيه دادند *

سبحان الله اگرچه همان تقلب ليل و نهار است و هير
 كواكب و دور سپهر ليكن درين جزر زمان اين ولايت ازین
 مردم خالي است - شايد كه بخصه ديگر مملكت رفته اند

شیخ پسر نداشت - یک صبیّه مانده بود - آن هم لاولد فوت کرد - محمد سعید و میر خان متبناهای شیخ بودند بکرد فر تمام می‌گذرانیدند - و اسرافهای طرفه بکار می‌بردند از نخوت و رعونت بشان پادشاهی اعتنا نمی‌کردند - تا بامرا چه رسد - پیش جهور که دولت خانه بامشعل و فانوس بسیار سر آب جون می‌نمودند - مکرر ممنوع شدند - سودمند نیفتاد تا آنکه جنت مکانی اشاره بمهابت خان کردند - ار براچی سید مبارک مانکپوری (که نوکر معتبرش بود) گفت - بے آنکه پرده برداشته شود از میان بردار - شبی میر خان از دربار برخاسته می‌آمد - که سید اورا از هم گذرانید - و خود هم از دست او زخم خورد - شیخ بطلب خون مدعی مهابت خان شد - او حضور پادشاه بینه از مردم معتبر آرد - که کشد میر خان محمد سعید است - اورا بقصاص رسانید شیخ از صورت مجلس اصل مدعا دریافتی هیچ نگفته از سر خون درگذشت *

(۲)

• شجاعت خان سلام الله عرب •

برادر زاده مبارک عرب - سال چهارم جلوس جنت مکانی بمنصب چهار مدی دریمت سوار سرفراز گردیده بهمرامی خانجهان لودی مصوب دکن تعیین شد - سال دهم باضافه

پانصدي دو صد سوار. و سال يازدهم بخطاب شجاعت خان
بلند پایه گشت - جاگیر در صوبه گجرات داشت - در انجا
مي گذرانيد - تا آنکه بعالم آخرت خراميد - رحمن الله پسر او
در عصر فردوس آشياني منصب هفت صدي چهار صد
سوار يافته سال سيوم در جنگ خانجهان لودي جان
بمردانگي درباخت *

* شاه بيگ خان افرن *

مخاطب بخاندوران پسر ابراهيم بيگ چريک است - ابتدا
نوکر ميرزا محمد حکيم بود - بحکومت پيشاور قيام داشت
پس از فوت ميرزا (که راجه مانسنگه حسب الامر اکبري
بآوردن زه و زان آن مرحوم از نيلاپ عبور کرده) شاه بيگ
بکابل بدر زده همراه پسران ميرزا ملازمت پادشاهي دريافت
و بمنصب درخور امتياز گرفت - و در سواد و بجزر بمالش
يوسف زئي نام بمردانگي برآورده خوشاب اقطاع يافت
و در فتح تته بهمراهي خانخانان کارهاي نمايان و تردد
شايسته بظهور آورده بمنصب دو هزار و پانصدي افتخار
(۲)
(۳)
اندوخت - و در سال سي و نهم چون ميرزا مظفر حسين
قندهاري صفوي استدعای بزدگي پادشاهي نمود شاه بيگ
خان از بنکشات بحکومت قندهار تعيين گشت - و در تاخت

الحوس کاکر (که از مدتها دران سرزمین برهزنی و رعیت آزاری
 بسر می بردند) کارنامهها ساخته در سال چهل و دوم
 بمذنب سه هزار و پانصدی لوای اعتبار برافراخت *

در سال اول جلوس جهانگیری حسین خان شاملو حاکم
 هرات فوت عرش آشیانی شنیده با لشکر خراسان آمده
 قندهار را محاصره نمود - شاه بیگ خان با دل قوی و همت
 درست روزانه مردم را آراسته بکارزار میفرستاد - و شبها
 بالای ارک نشسته بزم نشاط ترتیب میداد - درزیکه ایلچی
 قزلباش بقلعه می آمد فقدان غله بمرتبه تمام بود - او از
 سرکار خود در راسته و بازار از هر قسم غله تودها کرد - تا
 مخالف بعسرت پی نبرد - و چون این محاصره بے اجازت
 دارای ایران شاه عباس صفوی بود حسین خان بعتاب شاهی
 بے نیل مقصود برخاسته رفت - شاه بیگ خان حسب الحکم
 در سنه (۱۰۱۶) هزار و شازده از قندهار بکابل رسیده
 ملازمین جنّت مکانی دریافت - و بمذنب پنج هزار و خطاب
 خاندوران و صاحب صوبگی کابل و ضبط افغانستان مهابی
 گشته از حسن ابدال رخصت تعلقه یافت - مدتها بضبط
 و فسق گذرانید - چون از کبر سن قوت بدنی کمی پذیرفت
 و سواری و قطره (که ناگزیر صوبه کابل است) نماند طلب
 حضور شده بصوبه داری تته نامزد شد - سال چهاردهم از پیری

و سالخورده گي استعفاي ملازم پيشگي نمود - جنت مكاني
نظر بر قدم خدمت او برگزیده خوشاب (که از جاگیرهای قدیم
بود) بحاصل هفتاد و پنج هزار روپيه بطريق مدد خرج
مرحمت فرمود *

گویند چون بتهه مي رفت برخصصت آصف جاهي آمد
او سفارش برادران ملا محمد نتهي (که صاحبش بود) کرد
شاه بيگ خان شنیده بود که برادران ملا پشت گرمي او
حکم را بخاطر نمي آرند - در جواب گفت - اگر آنها
سر حساب باشند بهتر - و الا پوست خواهم کشيد - آصف جاهي
بسيار ناخوش شد - و آخر باعث برهمزدگی کارهای او گشته
بعزل منصب و جاگیر منزوي ساخت - شاه بيگ خان مرد ترک
ساده سپاهي بود - در عهد عرش آشياني وقت (خصصت قندهار
شيخ فرید ميربخشي ايستاده کرده تسليم عنايت علم و نقاره
فرمود - همان وقت بشيخ مي گوید - اينها بچه کار مي آيد - در
منصب بيفزاييد - و جاگیر دهند - که سواران ديگر برای کار
پادشاهي نگاهدارم - مشهور است که با مثل جهانگیر پادشاه
ديوانه سر ديوان گفت - که حضرت در دنگل پدر شما
جوانان چند ايستاده مي شدند که شاه بيگ پيشم خايه آنها
نميرسيد - و الحال اين مردمی که ايستاده اند هيچکدام پيشم
خايه شاه بيگ نمي رسد - بادميان خمر ابتلا داشت - ميگفت

صراحي در نظر باشد - گو عالم نباشد - گویند مسکرات دیگر را
 مثل بنگ و افیون و کوکنار با شراب آمیخته می خورد
 و چار لغزا^(۲) می نامید - شاه بیگ خان کور چار لغزا خور
 زبان زد مردم بود - از یسوانش میوزا شاه محمد مخاطب
 بغزنین خان صاحب کمال و دانای وقته بود - بمنصب
 هزاري رسیده درگذشت - و دیگر یعقوب بیگ داماد میوزا
 جعفر آصف خان شده - ارادل پرست بود - ترقی نکرد *

* شاه نواز خان بهادر میوزا ایوج *

خلف الرشید خانخانان میوزا عبد الرحیم است - در آغاز
 جوانی خانخانان جوانش می گفتند - بشجاعت و مردانگی
 و سپه کشی و سپه آرائی شهره روزگار و یگانه^(۳) آفاق گشت
 در سال چهارم عرش آشیانی بمنصب چهار مدی سرافرازي
 داشت - چون در سال چهل و هفتم سنه (۱۰۱۰) هزار و ده
 با ملک عنبر حبشی در حوالی ناندیر عرصه مبارزت آراسته
 کوی چیرگی و فیروزی برافراشت بخطاب بهادري تحصیل
 ناموزي نمود - گویند دران جنگ (که از طرفین در جانفشانی
 و جانستانی خود داری نمی رفت) میوزا رستمیها نمود که
 ماحی داستان رستم و اسغندیار گردید - ملک عنبر (که او را
 زخمی از میدان برداشته بودند) ازان روز سر حساب گشته

(۲) در [بعضی نسخه] چهار مغزا (۳) نسخه [چ] یگانه وقت بود *

بخانخانان ملاقات نموده طرح آشتي افگزن - و در زمان
جنت مكاني بسرداري صوبه برار و بالاگهات احمد نگر اختصاص
گرفت - كارهاي دست بسته او زياده از انست كه درين اوراق
بميز تحرير آيد - سيما كارنامه كهركي كه سرآمد پيكارهاست
سال دهم جهانگيري سنه (۱۰۲۴) يک هزار و بيست و چهار
هجري (كه شاه نواز خان در بالا پور برار رنگ سکونت
ريخته بود) چنده از سران سپاه دکن مثل آدم خان و ياقوت
خان و مالوجي کانتیه از ملک عنبر رنجيده بعهده و پيمان
آمده تحريك و ترغيب پیکار با ملک عنبر نمودند - شاه نواز
خان پس از تقديم مردمی و دلجوئي و تکليف نقد و جنس
ببديد آنها کوچ نموده روانه شد - پيش از ملک عنبر
مسلدار خان و آتش خان و دلار خان و غيره سرداران نظام الملکيه
بمقابله پرداخته بحال تباه راه فرار سپرده بملک عنبر پيوستند
او با کثرت لشکر و افزوني توپخانه و فيلان مسرت جنگي بمرافقت
فوج عادل شاهيه و قطب شاهيه رزم طلب گرديد - چون مسافت
پنج شش کوره پيش نمانده يعقوب خان بدخشي (که از
کهنه سپاهيان کار دیده نبود آزما بود - و خانخانان زمام اختيار
ميرزا بدست او داده) باتفاق محمد خان نيازي ميدان جنگ
جائے قرار داد که ناله آبي در پيش داشت - آنرا بجوانان
تيرانداز استحکام داد - همين که خوش اسپان هراول مخالف

(که همه نوخیزان تربیت کرده ملک عنبر بودند) جلوریز
 بکنار ناله رسیدند ازین طرف جوانان قرقچی بباد تیر گرفتند
 بسیاری از اسپ و آدم برخاک هلاک غلطید - پس ازان
 داراب خان با بهادران هراول و دیگر پردلان عرصه جلادت
 از آب گذشته تاختند - چون ملک عنبر در قول پای ثبات
 افشوده بود زمانه ممتد نیروان قتال اشتعال پذیرفت - غریب
 زد و خوردی و عجیب گیر و داری داد - از کشتهها پشتهها
 نمودار گردید - گویند شاه نواز خان دران روز دستبردهای
 قوی نموده چون شیر غران بهر جانب که می تاخت فوج
 مخالف را دست از کار رفته بناتالغش می گشت - ناچار
 ملک عنبر عنان تماسک از دست داده پی سپر راه هزیمت
 شد - میرزا تا سه کروه تعاقب نموده گریختگان را علف
 تیغ گردانید - و بنابر ظلمت شب و ماندگی و خستگی
 همراهان جلو کشیده معاودت نمود - جمعی کثیر از سرداران
 مخالف با توپخانه و فیلان و دیگر غنائم بدست آمد - (روز
 دیگر بجانب کهرکي) که پنج کروه رسمی دولت آباد است
 و درینولا بارزنگ آباد موسوم و مسکن و مادی ملک عنبر
 بود) رهگرا شد - و چون دران مکان اثری از مخالفان ندید
 منازل و بساتین آن معموره را سوخته و ریخته بخاک تیره
 برابر ساخت - و ازانجا عطف عذان نموده از گریوه روهنکهیره

فرود آمده بدالاپور رسيد - از پيشگاه خلافت بر مناصب
جميع امراءى شريك كار افزودند - شاه نواز خان بمنصب
عمده پنجهزاري سرباندي يافت - و جنت مكاني چون
در دارالخير اجمير تشريف داشتند بشكر اين عطيه از درلخانه
پا پياده بروضة معيظه رفته لوازم نياز و نثار بجا آوردند *

چون سال دوازدهم بيمن مساعی شاهزاده شاهجهان ملك عظيم
حدود متعلقه پادشاهي را كه متصرف شده بود بدستور سابق
در تصرف اوليای دولت باز گذاشت و مقاليد قلاع و حصون
حواله نمود شاهزاده پس از فراغ مهمات دكن هنگام معاودت
شاه نواز خان را با دوازده هزار سوار موجود بضبط ولايت
مفتوحه^(۲) بالاگهات مقرر فرمود - چون در عنقوان جواني
و دولت شيفته شراب گشته از آفت مصاحبان خانه برانداز
خوشامد پرداز مي گساري بافراط كشيد در سال چهاردهم سنه
(۱۰۲۸) هزار و بيست و هشت هجري اسير سر پنجه^(۱) احل
گرديد - ميرزا ايوج جوان وجيه عالي فطرت بود - شجاعت را
با تدبير هم آغوش داشت - در رزم آرائي و سرداري بے همتا
و با اين خوبيها كم گرم و بد لباس بود *

* شير خواجه *

از سادات اتائي ست - و از جانب مادر نقشبندي

پادشاه خواجه نام داشت - از توددات مردانه او عرش آشياني
 شير خواجه نام كرد - سال سيم همراه سعيد خان چغتاي بتاخي
 يوسف زئي مامور گرديد - پس ازان همراه شاهزاده سلطان
 مراد بمهم دكن تعيين شد - سال چهارم با چند كس بجانب
 پتن از شاهزاده دستوري يافته در آريزه اخلاص خان مصدر
 توددات گرديد - سال چهل و يكم (كه افواج پادشاهي را
 با سپاه دكن نبود رو داد - و دران جنگ راجه علي خان
 مرزبان خاندیس بكار آمد) او سردار قلمه برانگار بود
 كارنامها پرداخت - پستتر همراه شيخ ابوالفضل در دكن توددات
 شاين و خدمات نمايان بتقديم رسانيد - در جنگ (كه متصل
 قصبه بپر صورت گرفت) تاخته فوج مقابل را ميدان ميدان^(۲)
 برداشت - و زخم برداشته خود را بقصبه بپر رسانيد - ازانجا
 (كه مردم دكن با فوج كثير آمده قصبه مزبور را گود گرفتند
 و از بے آذوقه حال متحصنان به تنگي كشيد) چندي
 بكوشش اسب گذرانيد - چون بذابر طغيان آب گنگ اميد
 كومت نبود اراده كرد كه جنگ كوده خود را بكشتن دهد
 درمن ضمن شيخ ابوالفضل خبر يافته با فوج شايسته رسيد
 اهل محاصره برخاسته رفتند - بعد ملاقات خواجه شيخ
 خواست كه شيخ عبدالرحمن پسر خود را در تهانه بپر بگذارند

(۲) نسخه [ج] از ميدان برداشت *

خواجه راضي نشد - و خود تعهد بودن نمود - بذا بران سال
چهل و ششم بعنايت علم و نقاره کوس سربلندي نواخت - پس
از فوت عرش آشياني جنت مکاني براي او خلعت عنايت
فرستاد - و معلوم نيست کدام وقت بحضور آمده - در هنگامه
کذار آب بهت (که از مهابت خان گستاخي عظيم سرزده)
در رکاب جنت مکاني و پس از فوت جنت مکاني با اتفاق
آصف جاهي شريک جنگ (که با شهريار در دانه) بود
سال اول جلوس اعلى حضرت بملازمت پيوست - و منصب
چهار هزاره سوار و خطاب خواجه باقي خان برود مسلم
ماند - و بصوبه دارى تتهه کامياب شده رخصت آنجا يافت
و در اثنای راه مطابق سنه (۱۰۳۷) هزار و سي و هفت
هجري رخت زندگي بسفر آخرت بر بست - پسرش خواجه
هاشم نام بمنصب پانصدي صد سوار سرافرازي داشت *

(۲)

* شهيدان خان معروف بشيزو روهله *

سال اول جلوس فردوس آشياني ب خطاب شهيدان خان
سرافرازي يافته و همراه مهابت خان بجهت دفعه تذر محمد
خان والى بلخ (که در نواح کابل گرد فساد برداشته بود)
بدانصوب تعيين شده و پستتر همراه عبدالله خان بمالش ججهار
سنگه بنديله (که دفعه اول بغی (زیده بود) دستوري يافته

سال سیوم با راو رتن هادا بتوقف در باسم مامور شده بعطای
 علم لوای سربلندی برافراخت - پس ازان باتفاق نصیری خان
 سمت قلعه قندهار مضاف دکن شتافته در تسخیر آن مصدر
 تردد گردید - پستر با اعظم خان در نواح بهالکی و چتکوبه
 مضاف بیدر رسیده سال چهارم روز نوبت کھی در جنگی
 (که بهادر خان دوهله و یوسف محمد خان تاشکندی دستگیر
 مقاهیر اهل دکن گشتند) مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل
 هجری او با پسر در کار ولی نعمت جان درباخت - بپایه
 سه هزار و دو هزار سوار رسیده بود *

* شیر خان *

عرف ناهر خان تونور - ابا عن جد نوکر قدیم فاروقیه
 خاندیس است - هنوز طفل بود که پدرش کشته گردید
 راجه علی خان فاروقی او را به یتیمی پرورش نموده برشادت
 فطری و یاری بخت بیدار بعرضه روزگار جولانی گشته
 بخانجهان لودی پیوست - و او در رشد و تربیتش شده
 در کمتر زمان به منصب پادشاهی امتیاز یافته تعیین صوبه
 گجرات گردید - در هنگام برهمزدگی شاهزاده ولی عهد با
 جنت مکانی نیابت صوبه داری گجرات از جانب شاهی بعدالله
 خان متعلق گشت - و از جانب او خواجه سرائی بے حیثیت

(۲)
 بهکراست باده احمد آباد شتافت - ناهر خان بساسله جنبانی
 و مراسلات میرزا صفی سیف خان (که دران وقت دیوان گجرات
 بود) از محال قبول خود بغتة با احمد آباد رسیده باتفاق سیف
 خان شهر را بتصرف درآورد - عبد الله خان در ماند و برین
 ماجرا آگهی یافته باراده مبارکه بر سبیل استعجال در رسیدن
 ناهر خان خود هراول فوج سیف خان گشته با او در آویخت
 و بمحض تأیید ایزدی اعلام نصرت برافراشت - در جلدوی
 این حسن تردد نمایان از پیشگاه سلطنت بمنصب سه هزار
 دو هزار و پانصد سوار و خطاب شیرخان ناموری اندوخت *

پس از شتقار شدن جنت مکانی چون موکب صاحب قران
 ثانی بصرحد گجرات وصول اقبال شمول نمود عرضداشت
 شیرخان مبنی بر دولتخواهی و فدویت و منبی از ارادهای
 باطل سیف خان صوبه دار آنجا رسید - از آنجا (که بے اخلاصی
 سیف خان از سابق معلوم همگنان بود) نوشته شیرخان
 قرین صدق گردید - اعلیٰ حضرت او را بهرام پادشاهانه
 مستمال ساخته بنوید صاحب صوبگی گجرات سرگرم خدمت
 گردانید - و اشاره رفت که باده احمد آباد را متصرف شده
 سیف خان را نظر بند نماید - و چون محمود آباد (که دوازه
 کرههی احمد آباد است) مهبط رایات پادشاهی گردید شیرخان

با جميع متعينه باستلام سده عليه کامياب گشت - و هفدهم
 ربيع الثاني سنه (۱۰۳۷) هزار و سي و هفت هجري کنار
 قلاب کاکريه (که در ظاهر شهر واقع است) مخيم فيروزي شده
 شير خان از اصل و اضافه بمنصب پنج هزاري پنج هزار سوار
 و صوبه داري مملکت گجرات بلند پايگي يافت - و در سال (که
 اعلیٰ حضرت باستيصال خانجهان لودي ببلد بيهانپور ورون
 فرمود - و خواجه ابوالحسن تربتي را بتسخير الکة ناسک و سنگمذير
 رخصت نمود) قرار يافت که تا رسيدن شير خان از گجرات
 در فواحي قلعه^(۲) للنگ موسم برسات بگذراند - خواجه در دهوليه
 توقف نمود - تا شير خان بدو پيوست - و بمجرد وصول
 بتلاخت حوالی چاندور مامور گشته دست نهب و غارت بران
 ملک برکشاد - و با غنيمت فراوان مراجعت کرد - پس ازان
 در قطره و پويه و ضبط آن ناحيه با خواجه شريک بود - در
 سال چهارم سنه (۱۰۴۰) يک هزار و چهل هجري در گزارش
 سپري گشت - سردار^۱ بود سپاهي و بسيار متواضع - اگرچه
 جود و کرم کمتر داشت اما با سپاه مدارا و سلوک خوب
 مي کرد - طلب ماه بماه ميداد - در سوازي غير حاضر
 نمي کرد - شراب بانراط مي خورد - ليکن با مردم محل
 شگفت آنکه با اين دولت و شان دانه خورمي دواب حضور

خود مي کرد - و مي گفت ميدانم قباحتها دارد - چون طبيعت من شده نمي توانم گذاشت - از پسرانش ياسين خان و شمشير خان در حضور پدر ترقی کرده - اما اجل نگذاشت نخستين هزار و پانصدي هزار سوار شده در سال هشتم درگذشت - سيومين دلاور خان نام داشت *

* شير خان ترين *

زميندار فوشنج که معرب پوشنگ است - و آن موضعي است واقع مابين قندهار و بهکر - آباي شيرخان در سلک ملازمان پادشاهي انتظام داشتند - چون پدرش را با شاه بيگ خان کابلي (که از پيشگاه عرش آشياني بحکومت قندهار اختصاص داشت) ^(۲) نقش سازگاري نشست در عهد جنت مکاني بايران ديار شتافته در خدمت شاه عباس صفوي نسبت بزدگي خود درست نمود - و شيرخان در همان مرز و بوم فشو و نما يافت بعد ازان (که شاه عالي جاه بر سر قندهار آمده در سنه (۱۰۳۱) هزار و سي و یک هجري آنولايت را بتصرف در آورد) شيرخان را بحکومت فوشنج و ايالت الوسات افغانه آن نواح نامزد ساخت - و چون او با رجايت صوري و مهابت ظاهري عقل متين و ادراک رسا داشت برياست موروثي فايز گشته دران سرزمين علم استقلال برافراشت - و از مترودين

عراق و هندوستان زرهایی خاطر خواه بطریق راهداری
می گرفت - و اگر قابو میدید بذهب و غارت نیز می پرداخت
پس از ارتحال شاه از زیاده سرب و فتنه گری بعلي مردان
خان زیك كه حاكم قندهار بود دم منازعت زده سر از گریبان
انقیاد بیرون آورد - چون بشاه صفی دارای ایران مكرز
رسیده بود (كه آمد و شد قوافل و تجار بعلمت اذیت و تعدی او
بفراغت میسر نیست) رقمی بطابش فرستاد - شیر خان
چندے بایست و لعل بسر برد - و آخر الامر فكرے
اندیشیده بجذاب اعلی حضرت صاحب قران ثانی متوسل
و ملتجی گشت - از پیدگاه خلافت کشمیری خان (كه از
برهمدان کشمیر بود - و در ایام شاهزادگی در خدمت شاهي
شرف اسلام دریافت - و در زمان هرج و مرج خدمات شایسته
بتقدیم رسانید - و تتبع اهل ایران بسیار می کرد) با فرمان
عاطفت و خلعت فاخره تعین گردید - شیر خان هنگام هرف
و باران را عذر انگیخته کشمیری خان را در بهر نگاهداشت
تا آنكه بشاه اطلاع شده رقمی دیگر مشعر بر استمالت
و عاطفت بذاام او اصدار نمود - و مخفی بعلي مردان خان
اشاره فرمود كه در استیصال او جویای فرصت باشد - شیر خان
در مرز رقم ثانی را فوز مقصود انگاشته کشمیری خان را
به نیل مدعا برگردانید *

و چون در سال چهارم شیر خان از افغانان کوهستان
 آن نواحی هجوم فواهم آورده بقصد تاخت حوالی سوی
 (۲) کنجابه معموله بهکر روانه شد علی مردان خان قاپو یافته
 با چهار هزار سوار از نوکران و زمیندان قندهار ایلغار کرده
 صبح بقلعه فوشنج (سید - و سرسواد) گرفته عیال و اطفال
 شیر خان را اسیر ساخت - و با اسباب بسیار (که بزهزنی
 و قطاع الطریق اندوخته بود) بقندهار فرستاده خود متوقف شد
 شیر خان ازین خبر هوش ربا غنائم و اسارای کنجابه را که
 بدست آورده بود برتافته بسرعت تمام رجوع القهقري نمود
 (۳)
 علی مردان خان بر سر راه هنگامه پیکار گرم ساخت - اگرچه
 هراول قزلباش را پای ثبات از جا رفت لیکن علی مردان خان
 با قول جلو انداخت - و دران اثنا تغنگ برپاشنه او خورده
 بران جست - مخفی داشته بارصف آن زخم منکر پاره راه
 پیشتر راند - و بدلدهی مردم پرداخته چندین در معرکه قدم
 افشرد که مخالف شکست خورده متفرق گشت - علی مردان خان
 سالم و غانم کوس معاودت بقندهار بلند آوازه ساخت - شیر خان
 بدوکی رفته هرچند تلاش کرد که کار پیش رود میسر نشد
 ناچار دل از موطن برداشته باحمد بیگ خان (که به نیابت
 یمین الدوله حاکم ملتان بود) توسل جسته در سال پنجم

سنه (۱۰۴۱) هزار و چهل و يك بملازمت اعلیٰ حضرت
 سرمایه افتخار اندوخت - و بنوازش منصب در هزاري و تنخواه
 جاگیر جيد در صوبه پنجاب بتازگی دیده امیدش روشن گشت
 و بانعام بیست هزار روپیه نقد مکرر بدفعات مشمول عوطف
 شد - اما از اسیرمی اطفال و تفرقه اهل و عیال پیوسته در تب
 و تلواسه بود - و شب و روز گریه و ناله داشت - اگرچه
 شاه متعلقانش را باعزاز نگاه می داشت - چون با شکل
 و شمائل پسندیده و فطانت و ذکا در مردم کوهی ممتاز
 بود در پیشگاه خلافت قرب و منزلت او روز افزون گردید
 او نیز کمر دولتخواهی و نیکو بندگی بر میان بسته در مهم
 پرینده بهمراهی شاهزاده محمد شجاع و در سال نهم با سید
 خانجهان بمالش عادلشاهی و تخریب ملک او ترداد
 نمایان نمود - لیکن از انجا (که هنوز پاداش اعمال نکوهیده اش
 در انتقام کده تقدیر باقی بود) زمانه بفاکامی دیگر انداخت
 ظاهرًا بشاه صفی صفوی رسانیدند - که شیر خان متعدد تسخیر
 قندهار گشته - و نطق همت باقدام این خدمت بسته - چون
 واقف کار و صاحب الوس است و سوای فرقه ترین الوسات
 ناحیه مثل کاکر و پفی با وی متفق مبادا کارے پیش برد
 شاه از مصلحت سنجی رقیه بنام او متضمن ارسال عرضداشت
 مشعر بر هواخواهی و تجدید بندگی دیرین و اراده برآمدن

از هندوستان بهر بهانه فرستاده بمردم بادشاهي گيراند - چون
 بعرض اعلیٰ حضرت رسيد بعزل منصب و جاگير معاتب شد
 و از مجرا ممنوع گشت - در سال دوازدهم (که نهضت پادشاهي
 سمت پنجاب واقع شد) همراه نگرفته در اکبرآباد نظر بند
 نگاهداشته هزار روييه در ماهه قرار يافت - هرچند بقتصر
 خود کوشيد و در براءت نامه مي دويد بجائے نرسيد - در سه
 سال در آگره منزوي بوده مدقوق شده در عين جواني
 در گذشت - هيئات اين کجرو فلک دغلباز بسا دروغ بيفروغ را
 باباس راستي دانشين که و مه ساخته - و بسيار صدق کيشان
 درست آئين را پايمال انقلاب نموده بدشمن کامي نشانده
 آه آه اگر بدید تحقيق را نگرند همان ناهنجاري و بيراهه (۲) روی
 عادی دوست - که در صورت جزا و نتیجه همان صور
 اعتيادش متمثل مي شود *

* ع *

* صورت اعمال ماست هرچه بما ميرسد *

* شاه قلي خان وقاص حاجي *

از باشندگان بلخ است - ابتدا در سال پنجم جلوس
 فردوس آشياني از موطن خود بطريق سفارت از جانب
 نذر محمد خان والی آنجا وارد هندوستان شد - چون بحوالی
 اکبرآباد رسيد معتمد خان بخشي باستقبال رفته بملازمت آورد

او نامه و ارمغان خان مزبور (که بقیامت پانزده هزار روپيه بود) گذرانید - و بعنايت خلعت و خنجر مرصع بقیامت چهار هزار روپيه و مومن پسرش بعطای خلعت افتخار اندوختند - و پس از دو روز سي و پنج (اس اسپ و ده نفر شتر خود و هیزده (اس اسپ و چند شتر پسرش برسرم پیشکش بنظر در آوردند - و سي هزار روپيه بار و ده هزار روپيه پسرش مرحمت گردید - و پس از چندی (که جشن وزن شمسي شد) باز بیست هزار (روپيه بار و پنج هزار (روپيه پسرش انعام شد - سال ششم بعطای خلعت و اسپ با زين مطلا و فیل و پسرش بخلعت سرافرازي یافته با جواب نامه مصحوب تربيت خان دستوری انصراف پذیرفت *

ازانجا (که کتروف هندوستان را دیده - و بداد و دهش اینجا آشنا شده بود) از وطن مالوفه دل برگرفته سال فهم بمدين بخت آمده دولت بار حاصل کرد - و بمنصب هزاري هشت صد سوار و عنایت خلعت و خنجر مرصع و شمشیر طلائی میناکار و اسپ با زين مطلا و فیل و انعام بیست هزار روپيه نقد سر رشته اعتبار بدست آورد - و چون اواخر همین سال بعرض رسید (که میرزا خان منوچهر فوجدار کانگره از شوریدگی دماغ منزوي شد) نظر بفزونی جمعیت برای ضبط محال کوهستان او از اصل و اضافه بمنصب دو هزاري

دو هزار سوار و خطاب شاه قلی خان و عذایت علم
 و خلعت تفویض تعلقه مزبور و عطای خنجر مرصع و اسپ
 و فیل لوای عزت برافراخت - و پس از رسیدن آنجا بضبط
 و ربط پرداخته بهویمت ولد سنگرام زمیندار جمو را (که همواره
 کومک فیوجداران آنجا بود - و رفته رفته در ادای خدمت
 قصور می نمود) طلب داشت - ^(۲) و با جمعیت کثیر آمد
 شاه قلی خان جمعی فراهم آورده مستعد پیکار گشت - و بعد
 زد و خورد او با جمعی بمقر اصلي شتافت - این معنی در
 پیشگاه حضور درجه استعسان پذیرفته سال دهم بعذایت
 خلعت و نقاره و فیل طبل شادمانی برنواخت - و سال
 درازدهم در ایامی (که پادشاه متوجه دارالسلطنت گردید)
 او در اندازی راه آمده بحصول ملازمت کسب سعادت نمود
 و از تعلقه مزبور معزول شده بحکومت بهکر از انتقال جان نثار
 خان نامزد گشت - سال چهاردهم از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار و دو هزار سوار و عطای خلعت نظم صوبه کشمیر
 و شمشیر با یراق طلائی میناکار و انعام پنجاه هزار روپیه نقد
 کام دل برگرفت - و بعد (رسیدن در نواهی حسن ابدال
 مطابق سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه هجری بدارالبقا پیوست
 محمد امین پسرش بمنصب نهصد و پانصد سوار کامیاب

شده سال بيست و پنجم ديار خاموشان گزید *

* شادي خان اوزبك *

از منصبداران عهد فردوس آشياني ست - بتعييناتي قلعه
 قندهار مامور بود - سال بيست و دوم جلوس مطابق سده
 (۱۰۵۸) هزار و پنجاه و هشت هجري (که رالي ايران
 باراد تسخير قلعه مذکور رسیده در باغ گنج علي خان
 فرود آمد) نامبرده از جانب خواص خان قلعهدار پادشاهي
 بمحافظت دروازه ويس قرن مي پرداخت - پس از محاصره
 چون عرصه زد و خورد بامتداد کشيد نامبرده شيوه پاس
 نمک را خير باد گفته راه بغيرتي سپرد - و با مردم
 مخالف همداستان شده قبحاق خان را (که احوالش جداگانه
 بذوک قلم گذشته) از راه برد - و باتفاق بعضی منصبداران ديگر
 پيش قلعهدار آمده ظاهر نمود - که بذاير انسداد طرق بسبب
 کثرت برف اميد رسيدن کومک نيست - و از جد فوج قزلباش
 معلوم مي شود که قلعه زود بتسخير خواهد درآمد - پس ازان
 ما را نه امان جان است - و نه اميد رستگاري فرزندان و عيال
 قلعه دار (که همت بای داده بود) درين وقت که بایسته
 تيغ ميراند بموعظت اکتفا نمود *

* بيت *

* هر کجا زخم بايدت فرمود *

* گرتو مرهم نهی ندارد سود *

بستر بخانه خود رفت - و بعد از چند روز بقلعه دار گفته فرستاد - که محمد بيگ نامي از جانب والي ايران با اتفاق شرف الدين (که داروغه عمارت و ذخيره قلعه بست بود) آمده - چند پيامي دارد - و چهار رقم آورد - قلعه دار ميرک حسن بخشي را فرستاد که آمده را باز گرداند - مومي اليه چون بدروازه رسيد ديد که محمد بيگ را شادي خان درون دروازه نشانده - و قبحاق خان و جمعي مناصداران نشسته اند لهذا برگشته بقلعه دار کيفيت ظاهر نمود - او لشکر نويس خود را فرستاد که محمد بيگ را همان جا نگاهدارد - و شادي خان و قبحاق خان را پيش او بفرستد - پس از آمدن استفسار کرد که بدون اجازت من درون گرفتن مردم مخالف چه وجه داشت - گفتند چون نوشته چند آورده بود ناپديده برگرداندين پسنديده نبود - قلعه دار خود بر دروازه مزبور آمده رقمها ملاحظه نمود - و بر کيفيت از دست رفتن قلعه بست آگهي يافته وعده پنجرور کرد - روز پنجم شادي خان بيست و هشتم صفر سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش هجري دروازه ويس قرن را بعلي قاي خان سردار والي ايران وا گذاشت و با قبحاق خان نزد والي مذکور رفت *

* شجاعت خان شادي بيگ *

پسر جانش بهادر است - که احوالش جداگانه اندراج

پذیرفته - نام برده سال هفتم جلوس فردوس آشیانی از اصل
 و اضافه بمنصب هزارى هشت صد سوار و خطاب شادى خان
 سر عزت برافراخته سال دوازدهم بعنايت خلعت و جيغه
 و خنجر مرصع و شمشير با يراق طلا ميناكار و اسپ با زين نقره
 امتياز يافته با جواب نذر محمد خان و ارمغان بقيمت
 يك لك روپيه ببلخ روانه شد - و سال چهاردهم از انجا برگردیده
 در حينه (كه پادشاه از كشمير بدار السلطنة لاهور علم معاودت
 برافراشته بود) باستلام عتبه خلافت پرداخته بيست و هفت
 اسپ پيشكش گذرانيد - پادشاه مورد مرحمت ساخته از اصل
 و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار و دو بيست سوار و حكومت
 بهكر از تغير شاه قلي خان و عطای اسپ برنواخت - پستور
 چون خبر فوت غيرت خان صوبه دار قندهار بعرض رسيد او
 بعنايت خلعت و شمشير و اضافه پانصدي پانصد سوار و تفويض
 صوبه دارى صوبه مذکور بلندي گراى اوج دولت شد - سال پانزدهم
 باضافه سه صد سوار قابيلانش با ذات مساوي گرديد - سال
 نوزدهم همراه پادشاهزاده مراد بخش بگسخير بلخ و بدخشان
 مقرر شد - و چون پادشاهزاده دانهاد آنصورت نگشته برگشت
 و جمله الملكى سعد الله خان به بندر بست آنجا تعين شد
 او را بحراست ميمنه با نواحي آن معين نمود - سال بيست
 و يكم بمرحمت خلعت و اسپ با زين مطلا و قلعه دارى كابل

بستر بخانه خود رفت - و بعد از چند روز بقلعه دار گفته فرستاد - که محمد بيگ نامي از جانب والي ايران با اتفاق شرف الدين (که داروغه عمارت و ذخيره قلعه بست بود) آمده - چند پيام دارد - و چهار (قم آورد - قلعه دار ميرک حسن بخشي را فرستاد که آمده را باز گرداند - مومي اليه چون بدروازه رسيد ديد که محمد بيگ را شادي خان درون دروازه نشانده - و قبحاق خان و جمعي مناصداران نشسته اند لهذا برگشته بقلعه دار کيفيت ظاهر نمود - او لشکر نويس خود را فرستاد که محمد بيگ را همان جا نگاهدارد - و شادي خان و قبحاق خان را پيش او بفرستد - پس از آمدن استفسار کرد که بدون اجازت من درون گرفتن مردم مخالف چه وجه داشت - گفتند چون نوشته چند آورده بود ناپديده برگردانده پهنديده نبود - قلعه دار خود بر دروازه مزبور آمده رتمها ملاحظه نمود - و بر کيفيت از دست رفتن قلعه بست آگهي يافته وعده پنجرور کرد - روز پنجم شادي خان بيست و هشتم صفر سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش هجري دروازه ويس قون را بعلي قلي خان سردار والي ايران را گذاشت و با قبحاق خان نزد والي مذکور رفت *

* شجاعت خان شادي بيگ *

پسر جانش بهادر است - که احوالش جداگانه اندراج

پذیرفته - نام برده سال هفتم جلوس فردوس آشیانی از اصل
 و اضافه بمنصب هزاري هشت صد سوار و خطاب شادي خان
 سر عزت برافراخته سال دوازدهم بعزایت خلعت و جیغه
 و خنجر مرصع و شمشیر با یراق طلا میناکار و اسپ با زین نقره
 امتیاز یافته با جواب نذر محمد خان و ارمغان بقیمت
 یک لک روپیه ببلخ روانه شد - و سال چهاردهم از آنجا برگردیده
 در حین (که پادشاه از کشمیر بدار السلطنه لاهور علم معادرت
 برافراشته بود) باستلام عتبه خلافت پوداخته بیست و هفت
 اسپ پیشکش گذرانید - پادشاه مورد مرحمت ساخته از اصل
 و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار و دویست سوار و حکومت
 بهکر از تغیر شاه قلی خان و عطای اسپ برنواخت - پستتر
 چون خبر فوت غیرت خان صوبه دار قندهار بعرض رسید او
 بعزایت خلعت و شمشیر و اضافه پانصدی پانصد سوار و تفویض
 صوبه داری صوبه مذکور بلمذی گرای اوج دولت شد - سال پانزدهم
 باضافه سه صد سوار قابینانش با ذات مساری گردید - سال
 نوزدهم همراه پادشاهزاده مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان
 مقرر شد - و چون پادشاهزاده دانهاد آنجا رسید نگشته برگشت
 و جمله الملکی سعد الله خان به بندر بست آنجا تعیین شد
 او را بحراست میمند با نواهی آن معین نمود - سال بیست
 و یکم بمرحمت خلعت و اسپ با زین مطلا و قلعه داری کابل

از تغیر سیورام کور مامور گردید - و حکم شد که تا رسیدن او از میمنه ملتفت خان بصیانت آن پردازد - سال بیست و دوم در رکاب پادشاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر بصوب قندهار دستوری یافته سرکردگی فوج قراول بدو تعلق گرفت - و بعد رسیدن بدان جا بهمراهی قلیچ خان بکشودن بست شتافته از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار شادکامی اندوخت - و در جنگ قزلباشیه (که با رستم خان و قلیچ خان (و داد) در مثل خود بای ثبات قائم کرده محمد سعید پسرش با جمعی بکار پادشاهی در آمد - بنابران سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار و پانصد سوار و عطای علم و نقاره طبل کامرانی بر نواخت سال بیست و پنجم نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور بمهم مصطور عزیمت نمود - درین ضمن دزدان موکب پادشاهی بکابل صورت بست - نام برده که قلعه داری آنجا داشت شرف ملازمت دریافته بمرحمت خلعت و جیغۀ مرصع و اسپ با زین مطلا و فیل و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار سوار و خطاب شجاعت خان بلند آوازه گشت - سال بیست و ششم همراه شاهزاده دارا شکوه بتسخیر قلعه قندهار و از آنجا باتفاق رستم خان بهادر بجانب بهت کمر عزیمت بهت بهتر روزگارش بکجا انجامید معلوم نیست *

* شاه بيگ خان اوزبك *

در عهد جناب مكاني بمنصب پادشاهي سرافرازي يافته پدايه
 هزاري چهار صد سوار رسیده سال اول جاوس فردوس آشياني
 بخطاب خاني نامور گردیده در افواج متعینه تاديپ چهار
 سنگهه بنديله بهمپديعی عبد الله خان بهادر اختصاص پذيرفته
 سال دوم باضافه پانصدي دريشت سوار کام دل بر گرفت
 سال سيوم بعنايت علم و از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزاري هزار سوار لوی کاميابي برافراخت - پستور^(۲)
 باضافه دريشت سوار و سال چهارم بافزونعی سه صد سوار
 و سال ششم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاري دو هزار
 سوار و پس ازان باضافه هزاري هزار سوار امتياز پذيرفت
 سال نهم در افواج متعینه تذبیه سامو بهوانسله و تخریب ملک
 عادل خانیه بهمرهعی خار زمان دستوري يافته سرکردگی جرانغار
 داشت - و پیش از رسیدن در نواح رايباغ مضاف صوبه بيدجاپور
 چپقلشهای مردانه از کشتن و بستن و اسیر ساختن ازو بظهور
 انجايد - سال دهم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري
 سه هزار سوار کامران گشته بخدمت قلعه داری جنير
 ناصیه بخت روشن نمود - سال پانزدهم بعنايت نقاره کوس
 بلند پايجي زد - پستور بنظم صوبه برار مامور گردید - سال

هيزدهم بحضور رسیده جيهة ارادت بر استانة عقيدت گذاشت
 ظاهرا در همين سال بقوداري ميوات^(۲) مامور گرديده . که
 صاحب پادشاه نامه مي نويسد - سال نوزدهم حسب الحکم
 از ميوات آمده باستلام سده خلافت پرداخته همواره پادشاهزاده
 مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان نامزد شد - سال بيستم
 از تغير اهتمام خان هارس غوري گرديد - و در انجا بکرات
 به تنبيه اوزبکان خود سو و المانان بدسير پرداخته آثار ديري^(۳)
 و دلادري بر روی روز افکند - سال بيست و یکم از غوري
 معارفت نموده بحضور رسيد - چون فوجداري ميوات غايبانه
 تغير شده بود او بعنايت خلعت برخه محالات صوبه بوار
 در قبول رخصت دکن يافت - سال بيست و هشتم خدمت
 حراست قلعه احمد نگر بدو مفوض شد - سال بيست و نهم
 از انجا معزول گرديد - سال سيم در رکاب پادشاهزاده محمد
 اورنگ زمپ بهادر به تنبيه قطب الملک حاکم حيدرآباد
 شتافت - و پس از انفصال يافتن معاملات آنجا با برخه
 منصبداران که مجموع سه هزار سوار بود بتوقف در سرحد ملک
 پادشاهي تا انقضای برسات مامور شد - و پس ازان (که زمانه
 طرح ديگر ريخت - و چرخ نيکون رنگ تازه بر روی کار آورد)
 پادشاهزاده مذکور عيادت پدر را تقريب ساخته روانه حضور

(۲) در [بعضی نسخه] ميوار (۳) نسخه [ج] آثار ديري بر روی روز *

گردید - و ادرا بفوجداری بیرون اوزنگ آباد برگماشت - بعد ازان
احوالش دریافت نشده *

• شیرخان سید شهاب ^(۲) باره •

پسر سید عزت خان جهانگیری ست - تا سال دهم جلوس
فردوس آشیانی بمنصب هشتصدی شش صد سوار سرفروازی
داشت - سال سیزدهم باضافه دو صدی کامیاب گردید - سال
نوزدهم همراه سلطان مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان
تعیین گشته وقت رخصت بعطای خلعت و اسب عزامتیاز
ازدوخته سال بیست و دوم در رگاب سلطان محمد اوزنگ زیب
بهادر بیساق قندهار کمر عزیمت بست - و بعد وصول
بدانجا با رستم خان بکومک قلیچ خان بصوب بست شتافت
و در جنگ قزلباشان تردد مردانه بظهور رسانید - سال بیست
و سیوم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی ششصد سوار
چهار عزت برافروخت - سال بیست و پنجم بعنایت خلعت
واسپ با زمین نقره افتخار پذیرفته باز بهمراهی شاهزاده مذکور
بمهم مسطور گام جرأت پیش نهاد - سال بیست و ششم
با سلطان دارا شکوه بیساق مزبور دامن جلالت بر کمر همت زد
سال بیست و هفتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
هفتصد سوار زایت شادکامی برافراشت - سال بیست و هشتم

با جملة الملکي سعد الله خان برای انهدام قلعه چیتور شتابید
 سال سیم با معظم خان بصوب دکن نزد سلطان اورنگ زیب
 بهادر روانه شد - و درانجا بتقدیم نیکو خدمتیها پرداخت
 سال سی و یکم حسب الطلب بحضور آمده احراز سعادت
 ملازمت نموده از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی
 هزار و دویست سوار و خطاب شیر خان و تفویض فوجداری
 هندسور بر منزلتش افزود - و در جنگ سموگده بهمراهی
 دارا شکوه اختصاص داشت - چون دارا شکوه هزیمت یافته راه
 فرار گزید او بملازمت خلد مکان پیوسته در جنگ سلطان شجاع
 باتفاق ذوالفقار خان محمد بیگ همراه توپخانه پیش پیش
 فوج هراول بود *

* شیخ میرو خوافی *

مید صاحب النصب - از نوکران دل سوز ایام شاهزادگی
 خلد مکان است - و بحسن تدبیر و شیوه شجاعت معروف
 سال سیم جلوس فردوس آشیانی (که پادشاهزاده بر طبق
 حکم پدر لشکر بر سر والی حیدرآباد کشید) نامبرده
 با شاهزاده محمد سلطان در هراولی بود - در تنبیه خصم
 قرده شایسته بظهور آورده بزخم تفنگ مجروح گردید
 و هاله (که پادشاهزاده مذکور بتقریب عیادت پدر والا قدر
 بجانب هندوستان گام همت برداشت) او از مشیران رازدار

بود - در جنگ مهاراجه جسونت سنگه سرداری طرح دست
راست و در محاربه اول دارا شکوه سرکردگی التمش داشت
بر وقت رخس شجاعت جهانده مصدر ترددات شایان گشت
و در جلدوری اخلاص درست بعنایت خلعت خاص اختصاص
یافت - پستر چون مسموع شد [که سلیمان شکوه می خواهد
از دریای گنگا و جمنا گذشته پسر خود (که جانب لاهور
رفته بود) ملحق شود] نامبرده با امرای دیگر جهت سد راه او
تعیین شد - و پس از آوارگی او جانب سوری نگر بحضور
آمده بعد وصول موکب خلد مکان بملتان بتعاقب دارا شکوه
دستوری پذیرفت - و تا تتهه راه تعاقب پیمود - و دارا شکوه
چون از نواح تتهه کوچ کرده داخل ملک گجرات شد
و درین ضمن فرمان معارفت بذا م او صدور یافت بسرعت
سریعه خود را بحضور رسانید - و در جنگ دوم دارا شکوه
باز کار فرمائی فوج التمش برای او تعلق گرفت - روز یورش
از سایر عساکر پیش قدمی نموده حمله مردانه بر مورچال
شاه نواز خان مغوی برده زد و خورد رسا بمیان آمد - دران
اذا گولی تفنگ از کارخانه قضا بر سینه اش خورده مطابق
سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری جان در
راه وفا در داد - میر هاشم نامی از هموطنان او (که در عقب
حوضه نشسته بود) سر رشته تدبیر از دست نداده نامبرده را

در بر گرفته نگامداشتن - خلد مکان را از سزوح این حادثه
 نظر بدترین بندگی و ارادت کیشی او خاطر قزین تاسف شد
 و بر طبق حکم در روضه شاه معین الدین (قدس سره) مدفون
 گردید - پسرانش محمدمشتم خان میر ابراهیم و مکرم خان میر
 محمد اسحاق - احوال هر یک جداگانه درین نامه بنگارش آمده
 پسر سوم او میر محمد یعقوب - که آخرها بشمشیر خان مخاطب
 شد - در برادران خود بافروزی نهه شجاعت امتیاز داشت
 با مکرم خان برادر خود به تنبیه افغانه سمت کتل جانوس
 (۲)
 دستوری یافت - و سال هیزدهم در جنگ اخیر (که افغانه
 غالب می شوند) بجانبش رگ غیرت پای ثبات محکم کرده
 در عین جوانی مردانه شویبت ممان چشید *

• شاه نواز خان صفوی •

میرزا بدیع الزمان نام داشت - مشهور بمیرزا دکفی
 رشیدترین پسران میرزا رستم قندهاری ست - در عهد جهانگیری
 بمعارج دولت و امارت مرتقی گشته بخطاب شاه نواز خانی
 چهاره کامرانی برافروخت - و در صوبه تتهه و بهار بخدمات
 پادشاهی میگذرانید - بعد از احوال جنت مکانی در قضیه شهریار
 ناکرده کار بآصف جاهی یکتائی درزیده نیکو پرستاریها بظهور
 آورد - در سال سیوم صاحب قران ثانی بهمراهی خواجه

ابو الحسن تربتی باستخلاص ناسک و توپنگ تعیین گشت
و در سال نهم چون از حوالی دولت آباد چهار فوج سنگین
بسروداری امرای عمده بتخریب ملک عادل شاهی و تسخیر
بقیة قلاع نظام المالکی نامزد گردید شاه نواز خان بهرامی
سید خانجهان بارهه ماسور شده همواره هراولی آن فوج
بدو متعلق بود *

(دز) که مخالف بهیئت مجموعی هجوم آورد (چون
پیشتر جنگ در دکن با چنداولی ست خان مذکور بمبالغه
چنداولی بعهده خود گرفت - بعد تلاقی فریقین تا یک پهر
فیمابین ابراب محاربه مفتوح بود - چون چیرگی غنیم
(۲)
از حد گذشت سید خانجهان بشاهنواز خان پیوسته اشقیار
برداشت - دران روز طرفه کارنامها بر ساخت - و بذابر علونسپ
و والا دودمانی خان مشار الیه بیست و سیوم ذی الحجه
سال دهم جشن ازدواج شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
با صبیة کریمه ار منعقد گردید - اعلیٰ حضرت پایان شب جشن
سفینه سوار بخانه اش تشریف فرمود - بحضور اقدس چهار لک
روپیه کابین قرار یافت - طالب کلیم
۱۰۴۷

* ع *

* دو گوهر بیک عقد دوران کشیده *

تاریخ یافته - و چون دران شب برسم همدوستان (که پدر عروس

در مجلس حاضر نمی شود) دولت اندوز مواجهه نشد روز دیگر شایسته پیشکش بنظر در آورد - متاع لک رویه شرف پذیرائی یافت - و در سال پانزدهم صبیۀ دیگرش بجهت شاهزاده محمد مراد بخش خواستگاری شد - چون در انوقت شاهنواز خان بانتظام صوبۀ اردیبه اشتغال داشت حسب الحکم اهایۀ مکره (۲) فورس بانو بیگم با صبیۀ مذکور بحضور رسیده مراسم طوی بجای آوردند - و پس ازان ایالت جوانپور بخان مذکور مفوض گردید - در سال بیستم بصاحب صوبگی مالوہ سر برافراخت *

و چون اسلام خان ناظم دکن بدارالبقا منزل گزید بزام او فرمان رفت که بنابر قرب و جوار بسرعت سریعه خود را بآن ولایت رسانیده بحفاظت پردازد - در همان سال بیست و دوم شاهزاده مراد بخش بایالت چهار صوبۀ دکن رخصت یافت - ازانجا (که آثار فراست و دانائی و نشانهای بزرگی و سرداری از چهرۀ احوال خان مذکور ظاهر و نمایان بود) اتالیقی و وکالت شاهزاده بدو باز گردید - ابتدا شاهنواز خان در نظم اشقات آن مملکت مساعی جمیلہ بکار برده فوج بر سر دیوگده کشیده مقضی المرام برگشت - اما چون مزاج شاهزاده بسبب نوجوانی و ناتجربگی خود سرپا داشت صحبتها برهم خورد - و ازیں نا سازگاری آخر معاملات ملکی

از رونق افتاد - و فصل و قطع مقدمات صورت نمي گرفت
ازين جهت در سال بيست و سيوم شاهزاده بحضور شتافته
او باز بضبط مالوه مامور شده - و در سال بيست و ششم
بمنصب پنج هزار ي پنج هزار سوار دو اسبه سه اسبه و نظم
صوبه اوده و جاگيرداري گورکهور و بهرائج^(۲) معزز و مفتخر
گشت - و چون در اواخر فرمانروائي اعلى حضرت شاهزاده محمد
اورنگ زيب بهادر بهم بيجاپور متوجه گرديد شاهنواز خان
و امراي ديگر از حضور دستوري يافتند - و هنوز کارهاي
ماموره بانصرام نگراييده بود که گريز فکريهاي دارا شکوه
غبار آشوب و برهمزدگي بهر جانب و سو برانگيشت - محمد
اورنگ زيب بهادر باقتضاي صلاح انديشي با سامان شايان
وانه هندوستان گرديد - شاهنواز خان بحکم عقل مصلحت کيش
در برهانپور مکث نموده از همراهي سربازان - شاهزاده او را
از حويلي برآورده در قلعه ارک نظر بند نگاهداشت - تا آنکه
بعد از جنگ داراشکوه و سرير آرائي هندوستان با رسال فرمان
صوبه دارمي گجرات و باضافه هزار ي هزار سوار بمنصب شش هزار ي
شش هزار سوار پايه عزتش برافراخت - و هنوز او دران ولايت
جا گرم نکرده بود که دارا شکوه بذکر تعاقب افواج عالمگيري
از ملتان بتمه رفته از انجا بدان ناحيه سوي کشيد - چون

بحوالی احمد آباد (سید شاهنواز خان بذابر ذخیره خاطر
(که از سلوک برهانپور داشت) یا بعدم سامان مقاومت با آنکه
می توانست بدکن یا بحضور خود را رسانید با کمال دانائی
سرشته همت از کف گذاشته باستقبال او شتافت - و ادرا
بشهر در آورده در عمارات دولتخانه پادشاهی (که دارا شکوه
میخواست برعایت پدر بزرگوار پائین برنشیند) خان مزبور
مبالغه از حد برده ادرا در چهارک پادشاهی نشاند - اگرچه
مرکوز خاطر آن سرگشته بادی ناکامی آن بود (که از راه سلطانپور
و نذر بار بدکن شتافته دران ملک لوای اقتدار برافرازد)
اخبار ناملائم جنگ شاه شجاع متضمن اسر و هزینه عالمگیری
شفیده و آن اکذیب را راست پنداشته رفتن آگوه و استخلاص
اعلی حضرت پیش نهاد همت ساخت - و شاهنواز خان را
رفیق و مشیر خود گردانیده با اجتماع سپاه اشاره نمود - قریب
بیست هزار سوار فراهم آورد *

درین اثنا متواتر نوشته های راجه جهونت سفکته رسید - که
نقش بندگی اعلی حضرت بر لوحه دل مرتسم است - زودتر
بدین طرف نهضت نمایند - که با سایر راجپوتیه در ملازمت
بوده مصدر جانفشانی شوم - ناچار دارا شکوه فسخ عزیمت آگوه
نموده شاهنواز خان را با همه یسوان و خویشان همراه برداشته

باجمير شتافت - چون آن بيهفاظ بد نام كنده مهاراجي
 بود و نه پيوسست ناگزير دارا شكوه از قلعه كنده پتهلي تا كوهچه
 مدار ديوار بست كشيده مورچال بقاعده پيكار ترتيب داده
 در مقابل عالمگير پادشاه بر نشست - و پس از زد و خورد
 بيست و نهم جمادي الاخرى سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت
 و نه هجري دليرخان و شيخ مير محاذى دره متصل كوكلاپهاري
 (كه در ضبط شاهنواز خان بود) دليرخانه قدم گذاشته بشپه
 سهام جگرو دوز مردم اورا از پيش رو برداشتند - درين هنگام
 شاهنواز خان نزد دارا شكوه بود - ازين خبر گرم و گيرا خود را
 رسانيده بمدافعه دست و بازو بر كشان - و در عين جنگ (كه
 بر بلذدى مورچال قيام داشته بآويزش و پيكار تحريض مي نمود)
 قيصر بر نافش رسيده كار او تمام ساخت - دارا شكوه از كشته شدنش
 همت باي داده راه فرار سپرد - خلد مكان بر سابقه نسبت (كه
 بآن والا دودمان بود) نعلش اورا با احترام برداشته در صحن روضه
 معينيه (قدس سره) دفن فرمود - از بدايت حال در توزك و تزئين
 و خوش معاشي مي كوشيد - و بگرم اختلاطي و حسن درخور
 مي جوشيد - در امور دنيايي و تدابير ملكي هم رسائي تمام
 داشت - و خود بجزوي و كلي مي پرداخت - و بهيار شيفته
 ميد و شكار بود - و هم دل داده راگ و نغمه - خواننده و سازنده
 (كه نزد او فراهم آمده بودند) در هيچ سركاره در انوقت نبود

معصوم خان مهين پسرش بعد واقعه پدرش بمنصب در هزاري
و مير معظم مخاطب بسيادت خان پسر دومش بمنصب
هزار و پانصدي چهارم کاميابي برافروختند - و در سال بيست
و ششم سنه (۱۰۹۴) يک هزار و نود و چهار هجري در بلاد
اورنگ آباد بآزم بانو صبيه سيادت خان ازدواج پادشاهزاده
محمد کامبخش زيب انعقاد يافت - و در سال بيست و هفتم
سيادت خان بخطاب معظم خان سرفرازي يافته از تغير مغل خان
قوش بيگي گرديد - خالي از شورش مزاج نبود *

* شمس الدين خان خويشکي *

پسر کلان نظر بهادر است - سال بيستم جلوس فردوس آشياني
در حيات پدر بفوجداری دامن کوه کانگه از تغير مرشد قلي
امتياز يافت - سال بيست و پنجم چون پدرش فوت نمود
پادشاه او را از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار
و پانصد سوار برنواخت - و همواره محمد اوزنگ زيب بهادر
(که نوبت دوم بهم قندهار نامزد شده) تعيين گرديد - سال
بيست و هفتم از تغير محمد صالح پسر ميرزا عيسي تورخان
بفوجداری جوناگده و تيولداري برخه محال آن دستوري يافت
سال سيم چون او را با برادر خود قطب الدين بر سر تيولداري
جوناگده منازعت بهم رسيد بقطب الدين فوجداري و تيولداري
پتن صوبه گجرات قرار يافته نامبرده را حکم شد که بدکن نزد

محمد اورنگ زیب بهادر بیرون - که در خور حال او شاهزاده مذکور تجویز خدمتی خواهد نمود - لهذا بدکن رسیده سال سی و یکم در جنگ دکنیان ترددات شایان بتقدیم رسانیدن بعد از چندی (که فلک توطیة دیگر برانگیخت - و شاهزاده مذکور عزیمت هندوستان نمود) او از اصل و اضافه بمذنب سه هزاری در هزار سوار سرمایه افتخار اندوخت - و در کومکین دکن انسلاک یافته در فتح قلعه چاکند با امیرالامرا شایسته خان مصدر ترددات شایسته گردید - و (در زیورش خود دریده قلعه را مفتوح ساخت - و بوقت موعود درگذشت - از اولادش هیچکس نشده نکرده - نبسه زاده او مشهور خان بهادر اسمی که احوالش درین نامه ثبت شده *

* شمشیر خان حیات ترین *

پسر علی خان است که از بندهای روشناس فردوس آشیانی بود - و در جنگ تتهه جان نثار گشته - پس ازان (که سلطنت بقبضه اقتدار آن پادشاه درآمد) نام برده سال اول بمطای خلعت و منصب هزاری پانصد سوار و انعام هفت هزار (وپیه نقد کردن عزت برافراخت - سال سیوم در ازان) که دکن معسکر پادشاهی بود (همراه شایسته خان بتخریب نظام الملک دکنی تعیین گردیده سال یازدهم همراه سعید خان بهادر بصوب

قندهار راهي شده در تسخير قلعه بست مصدر تودن گرده
سال يانزدهم باضافه سه صد سوار و سال نوزدهم بافزوني
در صد سوار تابيدانش با ذات مهاري گرديدند - پستتر همراه
سلطان مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان شرف رخصت
يافت - و بعد وصول بدانجا باتفاق بهادر خان روهله
بيجنگ نذر محمد خان والي بلخ پرداخت سال بيستم
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار سوار چهره
امتياز افروخت *

و چون شاهزاده بگذاشت حکومت آنصوبه اصرار ورزيده
روانه حضور شد و سعدالله خان بنابر بغد و بست آنجا رسيد
و تهانه داري خان آباد باو مفوض نمود حسب تجويز خان
مزيور بافزايش پانصدي پانصد سوار برنواخته آمد - و پستتر
بخطاب شمشيرخان ناموري اندوخت - و پس از رسيدن سلطان
اوزنگ زيب بهادر دران نواح بحر است شهر بلخ معين شد
سال بيست و دوم بعطای علم رايت بلند رتبگي برافراشت
و برکاب شاهزاده مذکور بصوب قندهار کمر عزيمت بسته پس از
رسيدن بقلات باشاره شاهزاده بحر است آنجا مقرر گشت - سال
بيست و سيوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي
دو هزار و دريست سوار و خدمت تهانه داري غزني از تغير
سعادت خان از همگان تفوق جست - و چون از قرار واقع بضبط

هزاره و افغانه آنجا پرداخته بود سال بیست و پنجم از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار
درجه اعتلا پیمود - و چون فتح و فتق مهمات سلطنت بکف
اقتدار خلد مکان در آمد از سال اول جلوس پس از آن (که سعادت
خان حارس کابل از دست شیرزان پسر خود کشته گردید)
او بحراست صوبه مزبور مباحی شد - سال چهارم از انتقال راجه
راجردپ باز به تهنه داری غزنین سرعزت برافراخت - و سال
دهم حسب الحکم به تغبیه افغانه دره تعیین شده در کشتن
و بستن مقاهیر تردد نمایان بظهور آورد - و از اصل و اضافه
بمنصب سه هزار و دو هزار و پانصد سوار دو هزار سوار
دو اسبه سه اسبه تصاعد نمود - و پس از رسیدن محمد امین
خان بخشی دران نواح باز مصدر خدمات شایان در جنگ
مخدولان مزبور شده بر طبق یرلیغ پادشاهی بتهانه داری اوهند
تعیین یافت *

* شجاعت خان رعد انداز بیگ *

از امرای عهد عالمگیری ست - ابتدا بمنصب در خور
و خطاب خانی مباحات اندوخته سال اول جلوس (که پادشاه
متوجه مقابله سلطان شجاع بود) بقلعه داری اکبرآباد از تغیر
ذوالفقار خان سرفرازی یافت - و بعد چندی از آنجا معزول
گشته در جنگ دوم داراشکوه بفوج قرالیه تعیین شده پستو

ببخشیکری اعدیان می پرداخت - سال سیوم از تعلقه مذکور
 عزل پذیرفته همراهِ کنور (ام سنگه بهتخریب قلعه زمینداری
 سری نگر شتافت - سال چهارم بفوجداری میان دو آب از تغیر
 عادل خان کام دل برگرفت - سال ششم بفوجداری نواحی
 اکبرآباد بجای همت خان مامور گردید - سال هفتم از انتقال
 اعتبار خان بقلعه داری مستقر الخلافه و از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصد سوار لوای اعتبار برافراخت
 سال نهم بتفویض خدمت آخته بیگی و میو توزکی از تغیر
 ملتفت خان سر تهاجر بلند کرد - سال دهم بخدومت داروغگی
 توپخانه از تغیر فدائی خان سر بلند گشته کله گوشه افتخار
 کج نهاد - سال دوازدهم باستیصال مفسدان نواحی دارالخلافه
 مامور گردیده اسپ با ساز طلا یافت - و سال سیزدهم همراهِ
 فدائی خان (که باقامت گوالیار رخصت گردیده بود) دستوری
 پذیرفت - سال پانزدهم (که خروج سمت نامیان در ناحیه
 میوات بعمره ظهور آمده) نامبرده با فوج شایسته و سامان
 درست به تذبیه آن مردم تعیین گردید *

سمت نامیان عبارت است از مردمی که گرد آمده بودند
 از اراذل و اجلاف و اصناف محترفه - در سال مذکور دران
 سرزمین در نواحی نارتول پالی طغیان دراز کرده دست
 بغارت قصبات و پرگنات کشادند - گویند خود را زنده جاریده

مي دانستند - بعد رسيدن خان مذکور بدان ضلع بجنگ
پيش آمدند - و بعد زد و خورد جمعی جان بکشتن دادند
و بقیه راه فرار گزیده بیشتر در تعاقب بدارالہوار پیوستند
نامبرده پس از رسيدن بحضور مورد تحسین و مخاطب
بشجاعت خان گشته از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و
پانصدي در هزار سوار سرمایہ شادکامی حاصل نمود - سال
شازدہم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار
و پانصد سوار و عنایت خلعت و جیغہ پر خانہ سنگ یشم
مرصع و اسپ عربي با ساز طلا ممتاز گشته بمالش افغانہ
طغیان سرشت راه کابل رایت عزیمت برافراخت - سال
ہفدہم چون از گذر آب گذشتہ بارادہ عبور از کتل کهریہ لشکر
آراست افغانہ کہ در کمین بودند در تنگی کوه راه برو تنگ
گرفتند - هرچند آریزش سخت رو دان و کوشش بهیاد
بتقدیم رسانید اما او در اثنای زد و خورد مطابق سنہ
(۱۰۸۴) هزار و ہشتاد و چهار ہجری نقد جان در کار
دلی نعمت در باخت *

• شہامت خان مید قاسم بارہہ •

ابتدا نوکر دارا شکوہ بود - و از جانب او در قلعہ آلہ آباد
قیام داشتہ بحکومت آنصوبہ می پرداخت - در ایام (کہ
دارا شکوہ ہزیمت یافتہ راه پنجاب پيش گرفت) خلد مکان

خاندوران سيد محمود را بدان صوبه كسيل نمود - كه قلعه
 مذکور را بفهمایش يا باستيلا ازو بتصرف آرد - (دين ضمن
) كه محمد شجاع حسب قرار داد خلد مكان آمده صوبه بهار را
 قابض شد) چون پادشاه بتعاقب دارا شكوه بالكه پنجاب
 متوجه بود مقر خلافت را خالي ديده گام طمع پيش نهاد
 و چون قلعه داران رهتاس و چناده (كه از جانب دارا شكوه
 مقرر بودند) قلاع مذكوره را حسب ايمای او (كه بعد فرار
 نوشته بود) سپرد محمد شجاع نمودند سيد قاسم نيز بدين
 اراده ادرا مطلع ساخت - و پس از وصول او بآله آباد
 برآمده ملاقي گرديد - و در جنگ با او شريك بوده پس از
 مغرور شدن پيش از وی خود را بآله آباد (كه محمد شجاع
 برو بحال داشته بود) رسانيد - و بعد (سيدن محمد شجاع
 از پخته كاري قاعه مزبور باو نسيپرد - و چون خبر آمد آمد
 پادشاهزاده محمد سلطان و معظم خان (كه بتعاقب شجاع
 نامزد شده بودند) شقيد توسل بخاندوران جسته دان قلعه را
 وسيله استشفاع گردانيد - بر طبق حكم خسرواني سال اول
 جاوس به پيشگاه ساطمت رسیده كسب سعادت آستان بوس
 نمود - و بعنايت خاعمت و منصب سه هزاري هزار سوار
 و خطاب شهامت خان چهره اعتبار برافروخت - و سال دوم
 جاوس بتهانداری غزوين از تغير شمشير خان ترين مقرر گشت

و سال چهارم از انجا معزول شده در سلک کومکيان دارالملک
کابل منتظم گردید - و سال ششم بحراست حصار شهر مذکور
مامور شده بين الاقران تفوق جست - و مدتها دران سرزمين
گذرانيد - گاه بحراست سربلند ميشد - و گاه در زمرة
تعييناتيان آنصوبه منتظم مي گردید - تا سال بيست و چهارم
حيات او مستفاد مي شود - نصرت يار خان برادر زاده او
در عهد فردوس آرامگاه به پيش مناصبي نامه برآورد - اما
هيچ حاصله برنداشت *

(۲)

* شمشير خان قرين *

اعظم شاهي - حسين خان نام داشت - آغاز حال نوکر
داير خان داود زئي بوده پستر برفافت داود خان قريشي^(۳)
پيوست - دران هنگام (که صوبه دارى برهانپور بخان مشار اليه
نامزد گردید) او را بررائی مهمات آنجا تعيين کردند - صاحب
ساز و سامان گشت - چون پيمانۀ حيات خان مذکور لبريز شد
بنوکري شاهزاده محمد اعظم شاه (که دران وقت صاحب صوبۀ
ملتان بود) اختصاص يافت - و پس ازان بفوجداری جمو محال
قبول پادشاهزاده مورد امتياز گردید - و چون دريساق پرمشاق
بيجاپور مصدر تلاشهای نمايان شد پس از فتح از پيشگاه
خلافت بخطاب شمشير خان جبهۀ ناموري برافروخته از پايدۀ

جماعداري بدرجۀ امارت مرتقي شد - و در خدمت پادشاهزاده اعتبار تمام داشت - در وقت موعود باجل طبعي در گذشت پسرانش محمد عمر و محمد عثمان - که تربيت یافته التفات شاهي و مغرور نازخانه زادي بودند - از جوش برائتي و جهالت سپاه پيشگي تقدیم بعضی از استادهاي حضور بر طبع آنها خورده بر شورانيد - ناخوشي بيجا نموده بوطن (که سه گروهی مهربند مشهور بآبادی ملک حيدر است) شتافتند - روزی چند به بيکاري و عطالت گذرانیده عزيمت بارگاه پادشاهي (که دران هنگام احمدنگر مضرب خيام سلطاني بود) نمودند بر سر چوکی (که در حوالی اردوی معلی میباشد - و بدون پوزانگي محبي و ذهاب متعذر است) مدتی ماندند - بپاس خاطر شاهزاده (که بتازگی از گجرات (سيده بود) کسی بعرض نمي رسانيد - از پريشاني کار بيچارها بجان و کار باستخوان رسيد - قضارا فوج غنيم بنواحي معسكر اداره گشت - و جمعی از امرای پادشاهي بمالش برآمدند - آن هنگامه جوان گردن بشمشير خارنده سبکدستي نمودند - و بتک تک پا اشقي را بفرار آوردند - و چون از هرکارها بعرض پادشاهي رسيد پرتو عاطفت بر احوال اينان تافته بملازمت استمعان يافتند - اما چون خاطر پادشاهزاده از جانب آنها کينه آما بود صرفاً خود

در بودن ركاب ندیده بهمراهی شاهزاده (كه بجانب خجسته بنديان و برهانپور (خصت یافته بود) بر آمدند . با وصف این هم پادشاهزاده بر سر توجه نیامد . دوسه منزل قطع نشده بود كه خبر ارتحال خلد مكان رسید . بمرحمت و خصوصیت بر نواخته بروز جنگ با خلد منزل پیش روی فیل پادشاهزاده برادر خرد جانفشانی نموده دوش همت را از بار نمکخوارگی سبك گردانید . پس ازان شاهزاده عظیم الشان عمر خان را باعزاز پیش خود نگهداشت . در آغاز عهد محمد فرخ سیر بهمراهی نواب نظام الملک فتح جنگ بدكن رفته بفوجداری سنگمذیر محال خالصه مقرری صوبه خجسته بنديان شتافته بمواخذة و كارش حیدر قلی خان دیوان دكن دل نهاد اقامت نگشته درانه حضور گردید . و از پیشگاه خلافت بفوجداری کالا باغ (كه از اقطاع مفسده خیز صوبه مالوه است) سرفرازی یافته بسیاری از فتنه پزدهان را پذیرای اطاعت گردانید و لخته را (كه از صوب سدان و صواب انحراف ورزیده طریق خطا و سرتابی می پیمودند) بگو عدم افگند . در زمان (۳) خاقان آفاق یعنی محمد شاه پادشاه بقلعه داری و فوجداری دهار مامور شد . و چون در گذشت تعلقه بپسرانش مقرر

(۲) نسخه [ب ج] نظام الملک بدكن رفته (۳) نسخه [ا ب] بکوی

گشت - از آنجا (که موبه مالوه در بستان بتصرف مرهته در آمد)
 نمی خواستند که احدی از منتسبان سلطنت دران ولایت تمکن
 داشته باشد - ملهار هولکر بانتزاع حصار دهار (که از آثار راجه
 بهوج مشهور است) کهر همت چست بست - و بمحاصره (دز)
 چند نقبها بدیوار قلعه (سانید - آن بیچارها بقدر میسر
 دست و پای ممانعت و مقاومت بکرمک آوردند - چون
 کومک بیرون مفقود دیدند ناچار باشقیا قلعه سپرده بر راجه
 جیسنگه سوائی پیوستند - آخر صحبتها برار نیامد - برخاسته
 بحضور رفتند - کس باحوال آنها نپرداخت *

* شیخ عبدالعزیز خان *

از متوسلان شیخ عبد اللطیف برهانپوری بود - چون
 محمد اردنگ زیب بهادر را با شیخ مذکور (که بکمال صلاح
 و تقوی اتصاف داشت) ربط بسیار بل نوعی از اعتقاد متحقق
 بود شیخ سفارش نامبرده نمود - ازین جهت در زمره نوکران
 منسلک گردید - و در جنگ مهاراجه جسونت سنگه جوهر
 کار طلبی را بر روی رز افگنده بیست و یک زخم برداشت
 و بعد از آن خلعت و اسپ چهره عزت برافروخت - و در ایام
 (که خلد مکان بتعاقب دارا شکوه از اکبر آباد سمت شاهجهان آباد
 توجه فرمود) او از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصد
 پانصد سوار و خطاب خانی و تفویض قلعه داری (ایسین

مضاف مالوه گردن اعتبار بر افراخت - سال هفتم حسب الحكم
 بحضور آمده دولت ملازميت دريافت - و در همان سال از
 انتقال مير باقر خان بفوجداری چکاء سهرند نامزد گرديد
 پستر بقلعه دارى آسير مضاف صوبه خجسته بنياد قرار يافته
 سال بيستم (که سيوا بهونسله مردم خون را بکمند بالای قلعه
 گذرانيد) او خبردار شده در آمدها را بقتل رسانيد - و مدتها
 باستقلال درانجا ماند - سال بيست و نهم مطابق سنه
 (۱۰۹۶) هزار و نود و شش هجري از تنگناى هستي
 برآمد - پس ازو خلفش ابوالخير خان به تعلقه مزبور سرفراز
 گرديد - سال سي و سيوم بخواست^(۲) قلعه راج گده امتياز
 اندوخت - چون فوج مرهته رفته بيغام خالي نمودن قلعه
 فرستادند او مرعوب گشته امان درخواست نموده با عيال
 و اسباب ضروري برآمد - مرهته قول و قرار پس پشت افکنده
 هرچه يافتند مال خود دانسته گرفتند - و چون اين ماجرا
 بعرض رسيد از منصب بر طرف شده سزاول شديد تعين گرديد
 که روانه مکه سازد - هرچند مادرش سعي بسيار نمود و حکم
 بازداشتن از عزيمت مزبور حاصل نموده روانه ساخت ليکن
 تا رسيدن حکم به بندر سورت او سوار جهاز گشته بود - و پس
 از معارفت از مکه مشرفه باز مورد عواطف گشته بخطاب

پدر و تولیت مقبره شاه عبد اللطیف (که در دولت میدان
بلده برهانپور واقع است) کمر خدمت بست - پسرش
محمد ناصر خان عرف میان مستی ست - که بنوکرمی دیگران
می گذرانید - او هم بآخرت سرا شتافت *

* شریف الملک حیدرآبادی *

یزنه ابوالحسن قطب شاه والی آنجا ست - چون شاهزاده
بهادر شاه عالم با خانجهان و عساکر گران بگوشمال ابوالحسن^(۲)
(که نزد عالمگیر پادشاه بوجوه شتی لازم الاستیصال شده بود)
تعیین گردید و پس ازان در سال بیست و نهم مکرر
جنگهای مردانه و تلاشهای بهادرانه با افواج ابوالحسن اتفاق
افتاد همه جا آن جهالت منشان را زده و برداشته در تعاقب او
روی عزیمت بجانب حیدرآباد آورد - چون بحوالی معموره
پیوست و محمد ابراهیم سر لشکر او بفوج فیروزی ملحق
گردید ابوالحسن خود را باخته ازل شب از چار محل (که
در همان ایام بدستیاری معمار همت بلندش در کمال رفعت
و زینت تاسیس یافته بود) با مردم محل از جواهر و اشرافی
و هون آنچه توانست برداشته خود را بقلعه گلکنده کشید
و ستخیز عظیم برپا گردید - اعیان و اکابر دست زن و فرزند
گرفته پا پیاده سر بقلعه گذاشتند - ناگهان بدمیدن صبح

غازتگران شهر و لشکر بخانههای مردم ریختند - کرد در کرد
نقد و جنس از کارخانجات ابو الحسن و مال تجار و اسباب
امرا دستخوش غارت گشت - عرض و فاموس وضع و شریف
یک قام پایمال بیداد گردید - بیشتر نوکران او کام ناکام
شاهزاده پیوسته بزدگی درگاه پادشاهی اختیار نمودند - در آن
هنگام و بقول در مبادی این سانحه شریف الملک فیض
بملازمت شاهی استسعاد یافت - و در سوان شولاپور با هر دو
پسر هدایت الله و عنایت الله نامیده‌سای عتبه خلافت گشته
حسب التجویز شاهزاده بمنصب سه هزار و انعام ده هزار
روپیه و دیگر عطای پادشاهانه کامیاب گردید - و در اواخر ایام
محاصره گلکنده منتهای سال سیم بیست و چهارم شعبان
سنه (۱۰۹۸) یکم هزار و نود و هشت هجری سفر واپسین
گردید - پسرانش بعنایت خلاع ماتمی تسلی پذیرفتند - و در
همان ایام قرب ارتحالش افتخار خان پسر او (که همشیره زاده
ابو الحسن بود) باستلام سده سلطنت مفتخر گشته بمنصب
سه هزار و سوار سرفرازی یافت - هدایت الله (که
به‌دایت خان مخاطب گشته) خالی از کمال و فراست نبود
طبع موزون داشت - بخانه سامانی سرکار محمد اعظم شاه درجه
اعتبار یافت - گویند نعمت خان میرزا محمد حاجی (۲) که

(۲) در [بعضی نسخه] حاجی - بمعنی هجو کننده •

اکثر امرا و نوئیذان زخمی تیغ زبان او و تشنه خونش بودند
و از دست از کفایت و هجو بر نمیداشت حتی در حق خلد مکان
گفته و حق نمک و نمک کلام ادا نموده *
* بیت *

* بنشسته چنان قوی که بر داشتش *

* کار دگر نیست خدا بر دارد *

چون هجو هدایت خان نمود خان مذکور بمقتضای *
(۲)
* کلوخ انداز را پاداش سنگ است *

رباعی گفت - که بیت دوم اینست *

* بیت *

* فرزندی زن و قبیلۀ آن کس کش *

* بر خوان جماعت نعمت الوان است *

چون بمشار الیه رسید باز نطق نکشید *

* شایسته خان امیر الامرا *

خلف الصدق یمین الدوله آصف خان است - نامش (۳)

میرزا ابوطالب - در ایام تسلط و تغلب مهابت خان او نیز
با پدر بقیدش درآمد - چون روزگار نیرنگ ساز آن بے باک را
از حضور اداره کرد آصف خان را عذر مافات خواسته روانه
حضور ساخت - و ابوطالب را بمصلحت آنکه مبادا لشکر
بر سر او تعین شود دیگر روزی چند نگهداشته رخصت نمود

(۲) نسخه [ج] هدایت الله خان (۳) در [بعضی نسخه] نامش

ابوطالب *

و او بزمين بوس سده سلطنت رنگ رفته بر روی آورد
 در همين سال بيست و يكم جهانگيري بخطاب شايسته خاني
 ناموري اندوخت - و در سر آغاز جلوس صاحبقران ثاني همراه
 پدر از لاهور باستان خلافت ناصيه سعادت افروخته از اصل
 و اضافه بمنصب پنجهازاري چهار هزار سوار بلند پايجي يافت
 آنچه زبان زد مردم است (كه شايسته خان روز تولد بمنصب
 پنجهازاري سرفراز شده) اصل شايسته ندارد - و جائے بنظر
 هم رسيد - كه برعايت پدر و جدش ارا در ارا صبا و طفلي
 اول رهله پانصدي منصب عذابت فرمودند - و بهمان ذريعه
 اضافهای متواتر يافته در حدائث سن بمنصب عمده اختصاص
 گرفت - و در عهد اعلى حضرت بسرداري و سرکردگي تعين گشت
 در سال سيوم چون از خطه برهانپور سه فوج سنگين باستيصال
 خانجهان و مالش نظام شاهيه متعين گرديد سرداري يکه
 بنام وی نامزد شد - ازان (كه مهمات كل عساكر باعظم خان
 صوبه دار دکن مفوض بود) صحبت خان مذکور با وی در نگرفت
 طلب حضور گرديد *

چون سال نهم ناحيه قلعه دولت آباد مهبط رايات
 فردوس آشياني شد مشار اليه با آله دردي خان و غيره
 امرا جهت استخلاص ولايت سنگمير و ديگر قلاع متعلقه آن
 (كه در دست ساهو بهونسله بود) دستوري يافت - خان مذکور

بسنگمذیر (سیده) برگذات آن را از تصرف پسرش سیوا
و دیگر مفسدان برآورد. مقامیر را اداره دشت فرار ساخت
و بهر قلعه فوج تعیین نمود - پس از انفتاح اکثر حصون مشهوره
و فراغ از بند و بستم آن آلهه بجانب جنیر گام سرعت
برداشت - چون سیوا از نزد پدر آمده آن قلعه را استحکام
داده بآسانی تسخیر پذیر نبود شهر جنیر را با محاللات
متعلقه آن بضبط درآروده معاودت نمود - و در کم مایه فرصت
دو سرکار عمده بجمع دو کرد و شصت لک دام مشتمل بر
هفده محال ضمیمه ممالک محروسه گردانید - در سال دهم
خان زمان (که به نیابت شاهزاده محمد اورنگ زینب بهادر
بنظم بالاگهات دکن می پرداخت) ودیعت حیات سپرد
ازانجا [که تعیین یکم از اعظم امرا بجای خان زمان (که در
حین غیبت شاهزاده مامور به نیابت و هنگام بودن در دولت آباد
بکار و خدمت قیام داشته باشد) ناگزیر مصالح ملکی بود]
لهذا شایسته خان باین خدمت معین گشته پیش از شاهزاده
(که بجهت طوی کتخدائی بحضور رسیده) رخصت یافت
که تا آمدن ایشان نیابة بنظم امور آندیار پردازد - و در سال
دوازدهم از تغیر عبدالله خان بصاحب صوبگی بهار و پکنه
سر برافراخت - خان مزبور سال پانزدهم برسر پرتاب زمیندار
(۴) پلاون (که از عمده بومیان آندیار بود) فوج کشیده پایمال

عجز و انکسار ساخت - و چون سال هیزدهم صوبه آله آباد از تغیر او در تیول دارا شکوه مقرر گشت خان مشار الیه بصوبه داری مالوه نامور گردید - چون در سال بیستم فرمان طلب از احمد آباد گجرات بنام شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر بجهت تفویض ولایت بلخ و بدخشان صدور یافت نظم آن دیار بخان مذکور قرار گرفت - و چون از شایسته خان (که بمنصب پنجزاری پنج هزار سوار دو اسبه سه اسبه میاهی بود - و سواى آن مبلغ پنج لک روپیه هرسال بجهت علوفه سه هزار سوار سبندی از خزانه عامره آنصوبه نقد بار تذخواه میشد) تنبیه و تادیب متمدان آن سرزمین چنانچه باید صورت نمی پذیرفت و مکرر این معنی از عرائض او مفهوم شد در آغاز سال بیست و دوم صوبه احمد آباد به تیول شاهزاده دارا شکوه متعلق گشت - و مجددا حکومت مالوه بخان مسطور باز گردید - و در سال بیست و سیوم از تغیر شاهزاده مراد بخش بانتظام مهم هر چهار صوبه دکن امتیاز یافت - و پس ازان باز بایالت گجرات شتافت - چون سال بیست و هفتم آنصوبه بمراد بخش مفوض گردید آن شایسته مراحم ناصیه سالی عتبه خلافت گشته سال بیست و هشتم بتازگی بصوبه داری مالوه دستوری یافت - چون سال بیست و نهم شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر صاحب صوبه

دکن حسب التماس مير جملة جهت استخلاص پسر و متعلقانش و مالش قطب شاه بسيج حيدر آباد وجهه همت ساخت شايسته خان با تعييناتيان صوبه مالوه بر وفق حکم پادشاهي بکومک رفته در عين محاصره بخدمت شاهزاده سعادت بار اندوخت - و پس از انصرام آن مهم سال سيم رخصت شده بتعلقه رسيد - و بالتماس پادشاهزاده در صله حسن خدمت بمنصب والي شش هزاري شش هزار سوار دو اسبه سه اسبه و والا خطاب معتبر خانجهان سر برافراخته محسود اقران گشت - و چون در همين سال محمد اورنگ زيب بهادر با عساکر دکن به تنبيه عادلشاهيه مامور گرديد بخانجهان اشاره رفت - که خود را بر سبيل استعجال بدولت آباد رسانيده تا معارفت جناب شاهي اقامت نمايد - و چون در سال سي و یکم سنه (۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت هجري عارضه حبس بول باعلی حضرت طاري گشته امتداد گرفت امور جهانباني و فرمانفرمائي باسرها بشاهزاده ولي عهد دارا شکوه باز گرديد - او از تبه رائی و بد سگالي امرای کومکي دکن را (که هنوز مقدمه بيجاپور بهين انجامه نگرفته بود) طلب حضور نمود - شايسته خان نيز بمالوه برگشت - چون آن ألكه در جوار دکن واقع است درين هنگام (که مرکوز خاطر دارا شکوه کزهای ديگر بود) بودن

خانجهان (که اخلاص و ارادت او شاهزاده اردنگ زیب
 شهرت داشت) مبادین صلاح وقت دانسته حضور طلب ساخته
 مهاراجه را بصوبه دارى ارجين منصوب کرد - و پس از هزيمت
 مهاراجه از مقابلۀ عالمگيري چون هزيمت آن شاهزاده
 فتح نصيب بسمت دار الخلافه مسموع اعلیٰ حضرت گردید
 رای (زين پادشاهي بران بود که خود برای مقابلۀ برآیند
 اغلب که کار بجنگ و جدال نکشد - چه آنطرف هم بیشتر
 نوکران پادشاهي اند - یحتمل که شمشیر کشیدن بر روی
 ولي نعمت بخود قرار ندهند - اما دارا شکوه (که از سهل انگاري
 ميخواست به تفهائي خود مباشر امر قتال شود) اصرار
 و استبداد ورزیده مجوز برآمدن آنحضرت نمی شد - درین
 باب مطارحه با خانجهان درمیان آمد - او نیز بداس خاطر
 دارا شکوه یا بذابر اخلاص (که با محمد اردنگ زیب بهادر
 داشت - و نقش بهبود از صفحه احوالش مي خواند) مانع
 آمد - و پس از هزيمت دارا شکوه ظاهر شد که اصاح همان
 بود - و آنچه شد بمحض سوء تدبير واقع شد - اعلیٰ حضرت
 از روی غضب سر عصا بسینۀ خانجهان رسانیده بجهت
 خيانت مشورت معائب و مخاطب ساخته بنوشته دارا شکوه
 و اغوای جمعی از ارباب غرض نظر بند فرموده پس از ده روز

از قيد رهايدند - و باز ضوابطديد حال را كه از استفسار كردن او باز همان ممانعت را اعاده كرد - و ظاهر است كه درين وقت حركت چه فائده مي كرد - مع هذا اعلى حضرت پيشخانه برآوردند - اما چون كار از دست رفته بود اگر خود هم بر مي آمدند سودمند نمي افتاد *

بالجمله خانجهان در باغ نور منزل بتلذيم عتبه عالمگيري چهره افروز طالع گرديد - بعد از تكرار پيغام بوساطت فاضل خان خانسامان از جانب اعلى حضرت پيادشاهزاده ظفر نصيب محمد اورنگ زيب و آمدن بيگم صاحبه نون برادر عزيز القدر و گزارش پيغام پدر بزرگوار [كه ولايت پنجاب با مملكتي (كه بدان ضلع واقع شده) بدارا شكوه و گجرات بدستور سابق بمراد بخش اختصاص مي يابد - و دكن بهسلطان محمد نخستين خلف شما تعلق گيرد - و بمنصب والاي ولايت عهد و خطاب بلند اقبالي و اختيار كل ممالك محروسه ماوراي ولايت مقسومه مذكوره بشما ارزاني گردند - بايد كه احراز سعادت ملازمت نموده در استرضاي خاطر اقدس كوشيد] جذاب عالمگيري از اقبال اين معني پهلو تهري كرده گفت - تا انفراف از مقدمه دارا شكوه رسيدن حضور متعذر بيگم صاحبه قرين حزن و اندوه مراجعت نموده باظهار صورت ماجرأ بر ملالت و سامت خاطر اعلى حضرت افزد - تا آنكه

روز سیوم بعد گفت و شنود بسیار عزم ملازمت پدر بزرگوار
از خاطر عالمگیری سر برزد - و بدین نیت شگرف از باغ
دهره سوار شد - از اینجا (که مشیت ازلی بخلاف آن متعلق
شده بود) خانجهان و شیخ میر از پس رسیده معروض
داشتند - که تصمیم این اراده از تجویز عقل مصلحت بین
بعید است - هرگاه ملازمان سرکار قلعه را بضبط خود آورده
و اعلی حضرت را کل سر رشته از اختیار رفته بے باعث ضرری
در جائیکه مظانۀ خطر باشد رفتن چه ضرر *

درین اثنا (که خلد مکان گوش بر سخنان دولت سگالان
داشته متعجب بود) باهر دل چپاه (سید) - و فرمانی که
اعلی حضرت بخط خود بدراشکوه نوشته از روی اعتماد
پدر حواله نموده بود (که خون بعدوان سبکروی بشاهجهان آباد
نزد دارا شکوه رسانیده جواب بیارد) آورده گذرانید - مضمون
آنکه از لشکرها فراهم آورده در دهلی ثبات قدم ورزه - ما
درینجا مهم را فیصل می فرمائیم - لهذا رای خانجهان
جایزه استحسن یافته عزیمت ملازمت سمت انقلاب پذیرفت
و باقتضای مصلحت الیه عالمگیری بتعاقب دارا شکوه از
آگره سمت دهلی باهتزاز آمد - در منزلگاه متعجب خانجهان را
(که بسبب عتاب مذکور از منصب و جاگیر معزل شده بود)

بمنصب هفت هزارى هفت هزار سوار دو اسبه سه اسبه
 نوازش نموده بخطاب اميرالامرائى بلند نامى بخشيدند
 و محاله (كه دو كرور دام جمع آن بود) برسم انعام مرحمت
 شد - و چون سليماني شكوه نخستين پور دارا شكوه از ديار شرقيه
 برگشته باستماع شكست پدر ازان (وى آب گنگ بسمت
 هردوار شتافته ميخواست از راه سهارن پور بپنجاب رفته
 بيدر ملحق گردد اميرالامرا تعيين شد - كه بگفايت مهم او
 پردازد - آن حادثه زده روزگار از صولت لشكر منصوره سر
 آوارگي بکوهستان سري نگر كشيده بزميندار آنجا پناه برد
 اميرالامرا از كنار گنگ برخاسته حسب الحكم بمستقر الخلافه
 اكبرآباد معارفت نموده در خدمت پادشاهزاده محمد سلطان
 بنظم مهمات آن صوبه قيام ورزيد - و چون سلطان محمد
 بطريق منقلا بجانب شاه شجاع لوى نهضت برافراخت تنظيم
 امور آن مركز خلافت باميرالامرا باز گرديد - چون در جنگ
 شجاع راجه جسونت از بد سگاي و تيره باطني باراد برهمزني
 و كار شكني آخريه (كه فرداى آن صف آرائى و كارزار اتفاق
 افتاد) با ساير راجپوتيه از ركاب عالمگيري فرار گزيده راه آگره
 پيش گرفت اين آشوب طوفان زاي يك محشر تفرقه
 بر مردم ريخت - كه پاى ثبات كهنه سپاهيه (كه بارها

در معارك همچا شمشيرهاى نمايان زده بودند) از جاى رفت - و بسيارى راه بيوفائى و هزيمت سپردند - و باطرف و جوانب اين خبر رحشت افزا چنين شيوع يافت كه شاه شجاع عالمگير پادشاه را بدست آورده عازم اكبرآباد است و بمراتبه تواتر گرفت كه اين اراجيف و اكاذيب را اميرالامرا برراستى حمل كرده مضطرب گرديد - و دست و پا گم كرده بدان فكر افتاد كه بجانب دكن بدر زند - و از آسيمه سري بغاضل خان خانسانمان (كه هنوز بخدمت گذارى اعلى حضرت قيام داشت) حقوق آشفته هاى را بيداش داده ملتجى گشت كه از جذاب اعلى حضرت استشفاع جرائم او نمايد - آن خردمند كارشناس بتسلي و تسكين كوشيده گفت - كه تا صبح صبر و سكوت بايد ورزيد - كه شايد ازان طرف خبرى (كه اعتماد را شايد) برسد - و پس ازان ظاهر گشت كه عالمگير شاه كوه تحمل شيرتهور با معدودى شجاع را رهگرارى هزيمت ساخته علم فيروزي افراخت - و پس ازين فتح خدا داد (كه الويه عالمگيري بظاهر مستقر الخلافه رسيده بجانب اجمير بعزم محاربه داراشكوه باهتزاز آمد) اميرالامرا را ملتزم ركاب ساختند و بعد جاوس ثاني سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجري سال دوم عالمگيري بوالا امتياز نواختن نوبت در حضور (كه اين نوازش بزرگ در عهد شاهجهاني و جهانگيري مخصوص

پدر و جد او بود (بلند آوازه گردانیدند - و در همین ایام
 از تغیر پادشاهزاده محمد معظم بصوبه داری دکن اختصاص
 یافت - امیرالامرا پس از وصول بولایت مذکور بیست و پنجم
 جمادی الاول این سال سنه (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجری
 بدفع سیوای مزور محکّم و انتزاع حصون ولایتش (که بسبب
 انقلاب حکومت بیجاپور و کشتن افضل خان عمده عادل شاهیه
 اکثر بنادر و قلاع متصرف شده بر روی دریا سنگ راه مترددین
 بیعت الله گشته - و در تاخت و تاراج مملکت پادشاهی دقیقه
 فرد نمی گذاشت) از ادرنگ آباد برآمده هرجا مردم او بجنگ
 پیش می آمدند سزای واجبی داده جابجا محالّات متعلقه اش را
 تهانه نشین می ساخت - و این ابتدای مهم مرهته است
 و چون برشکال رسیده بود چند روزی در قصبه پونا گذرانیده
 تسخیر قلعه چاکنه را (که از قلاع متیغه کوکن نظام شاهیه بود
 و بنابر اختلال احوال عادلشاهیه سیوا بران دست تملک
 یافته) ازان رو که متصل بولایت پادشاهی واقع شده انتزاعش
 از مقدمات ضروریّه آن مهم دانسته پیش نهاد عزیمت ساخت *
 و چون بپای حصار مذکور رسید اطراف و نواحی را بنظر
 احتیاط در آورده بتقسیم مورچالها پرداخت - و در جاهائی (که
 مناسب بساختن دمدمه و حفر نقب بود) همت برگماشت
 و پنجاه و شش روز با وصف دوام بارش ابرهای طوفان بار

و تواتر تقاطر امطار شب و روز بتوپ و تفنگ هنگامه جنگ و پیکار گوم بود - آخر الامر نقيه را (که ببرز مقابل مورچال اميرالامرا رسیده بود) بباروت انباشته آتش دادند - آن برج از هم پاشیده اجزایش مانند خیل کبوتران رمیده بهوا ارج گرفت - عساکر فيروزيه (که آمده يورش بودند) سپر حفظ آلهي بر سر کشیده یکدفعه بر قلعه دریدند - و چون دران آريزش و ستيز روز باخر رسيد مجاهدان عار فرار بر خود نه پسندیده شب در پای قلعه قدم جلالت فشرده بسر بردند - و بدمیدن صبح يورش ديگر نموده بشهر رفتند در آمده بقر و صومت هيزدم ذي الحجه سال سيوم مسخر ساختند - بقيه السيف بحصار ارک پناه برده چون ضبط آن از حيز قدرت خویش بيرون دیدند امان خواسته برآمدند - قلعه مذکور بحکم پادشاهي باسلام آباد موسوم گردید *

پس از آنکه ولايت سيوا پي سپر عساکر منصوره گردید و آن نيرنگ ساز حيله گر بدزهای دشوار گذار خزید اميرالامرا بقصبه پونا طرح اقامت ريخته در حويلی ساخته سيوا فردن آمد - درين ايام آن بر فن سراپا مکيدت بفکر شبخون افتاده جمعی را بدان کار برگماشت - چون دران وقت تفيد بود (که چه در لشکر و چه در شهر بدون دستک و پورا نگی کسی را نمی گذاشتند که درآید) و همچنين قدغن بود

که مرهته را بر اسپ نگاه نمی داشتند قضا را در سر آغاز
 سال ششم جمعی از پادشاهی این طایفه بتقریب کتخدائی
 یکی از کوتوال دستک دو صد نفر مرهته گرفته وقت شب
 بعنوان شادی دف زنان بشهر درآمدند - و روز دیگر جوقی را
 بشهرت مردم غنیم (که از تهانه دستگیر کرده ایم) دستها بسته
 سیاهی زنان آوردند - شبی دیگر آن ضلالت کیشان بوقت دو بهر
 شب عقب محل سرا که باورچیخانه بود خود را رسانیده هرکرا
 بیدار یافتند بتیغ تیز در گذرانیده دریچه (که بگل و خشت
 مسدود بود) را کردند - برخی خواصان محل از آواز بیدل
 و کاذب آگاه شده بامیر الامرا خبر رسانیدند - او گفت که
 چون ایام صیام است عمده و فعله باورچیخانه برای طعام شب خور
 برخاسته باشند - و چون این خبر سمت تکرار یافت امیر الامرا
 سراسیمه تیر و کمان و برچهی در دست گرفته برخاست
 یکی ازان شوریده سران شمشیر حواله کرد - بدست
 امیر الامرا رسید - و انگشت سبابه جدا شد - و ابوالفتح خان
 پسر نوجوانش دران زن و خورد دستبرد کرده کشته گردید
 اهل محل امیر الامرا را کشیده یکسو بردند - و از شور و غوغا
 مردم بیرون دریده کار آن ناتمامان را با تمام رسانیدند - و چون
 این معنی ناشی از غفلت آن عمده الملک و محمول بر
 بی خبری او بود و در عالم عملداری در نظرها سبک و در

دلها بيوقع مي نمود معاتب پادشاهي گشته صوبه دارى دکن
 پيادشاهزاده محمد معظم تفويض يافت - و او به بندوبست
 ولايت بنگاله (که در همان ايام مير جمله ناظم آنجا
 در گذشته بود) مامور گرديد - و چون ضلالت مذشان ولايت
 رخنگ (که در افواه و السنه بقوم مگهه مشهور اند) از بدگوهرى
 هنگام انتهاز فرصت بسرحد بنگاله آمده سکنه بعضى مواضع
 سر راه را عرضه انتهاب مي ساختند امير الامرا کشايش قلعه
 چاتگام را (که سرحد آن ولايت است) موجب سد طريق
 دست اندازى آن گروه شقاوت پزوه دانسته کمر همت
 بتمشيت اين مهم بر بست - و بزرگ اميد خان خلف
 خويش را با فوجى رخصت نمود - و او پس از تلاش
 و کوشش نمايان در آخر سال هشتم^(۲) آن حصن متين را بدست
 آورده باسلام آباد موسوم گردانيد *

امير الامرا مدت مديد بضبط و ربط ممالک فسيحه
 بنگاله پرداخته در سال بيستم (که نظم آنصوبه باءظم خان
 کوکه مفوض گرديد) آن عمده الملک احرام ملازمت بسته
 در سال بيست و يکم ادراک شرف ملازمت نموده پيشکش
 سي لک روپيه نقد و چهار لک روپيه جواهر با ديگر اجناس
 از نظر گذرانيد - از جمله تحائف آن آئينه بوده که تبرز

مقابل آن می گذاشتند - خشک شده قطره قطره آب از او می چکید - و صندوقی بوده که از یک طرف آن فیل و یکطرف بز بسته بودند - فیل نتوانست کشید - بز آن صندوق را با فیل کشیده می برد - امیرالامرا بعطای عصای خاصه سنگ یشم (که در دست پادشاهی بود) با دیگر عنایات خسروانی نوازش یافت - و حکم شد که آن سرآمد نوئیزان و الامر تبیت تا در غسلخانه پالکی سواره می آمده باشد و بعد نوبت شاه عالم بهادر نوبت بغرازد - و در همین سال بصوبه داری اکبرآباد دستوری یافت - و در آخر سال بیست و دوم از تغیر شاهزاده محمد اعظم (که حسب الحکم برسم ایلغار روانه حضور شده) بصوبه داری بنگاله سرفراز گردید و پس از چند سال دیگر بصاحب صوبگی مستقر الخلافه آگره اختصاص گرفت - و تا انجام حیات مستعار به نیک نامی بهر برده در سر آغاز سی و هشتم سنه (۱۱۰۵)

یکهزار و یکصد و پنجم هجری بدار بقا ارتحال نمود *

امیرت بدین محاسن اخلاق و محامد شمائل در نوئیزان قریب العهد دیگرست نگذشته - با این همه مواد مجد و بزرگی (که در ذات او فراهم آمده و اگر عشره ازان در دیگرست سر میزد کله گوشه نخوت بر فاک برین می سود) او در کمال حلم و ملائمت تواضع و حسن سلوک با وضع

و شريف بكار مي برد - و گلبانگ جود و احسانش آفاق را
محيط گشته - آثار خير از قبيل رباط و مسجد و جسر (که
لکها بصرف آن رفته) در چار دانگ هندوستان بسيار يادگار
پيوسته بے نوایان و عجزه دور دست از بذل و نوال او
بهره مند بودند - مع هذا اموالے (که پس از فوتش داخل
سرکار پادشاهي شد) از حيطه قياس بيرون است * با آنکه
مکرر جنس اعلى ازان (از طلا آلات و نقره) به صرف
حوائج پادشاهي درآمده هنوز در قلعه آگره حجرها مقفل
(افتاده است) *

(۳)

از کثرت اسباب و عروض کارخانهای او غريب حکايات
مجموع شده - از معتبرے استماع افتاده که هنگامے در شکار
عالمگيري موم مطلوب شد - عمال خالصه و پرگنات نواح (که
فرمايش بنام آنها رفته بود) بعذر موسم برشکال یک قلم نایاب
بقلم آوردند - خانسامان بعرض رسانيد - موم هيچ جا
به هم نمي رسد - مگر در کارخانه اميرالامرا (که در دهلي ست)
ذخيرت موم شغیده ميشود - حکم شد که بقدر ضرورت
عاريت بگيرند - چون بمقتصدی اميرالامرا ابلاغ فرمان شد
استيدان آقا که در بنگاه بود بدير مي کشيد - و ايستادگي
مقدور نبود - ناچار دو صد من موم از جانب خود و هزار

(۲) در [اکثر نسخه] بذل نوال او (۳) در [بعضی نسخه] عرض *

یا دو هزار اشیای موم (که هر یک دو منی و سه منی بوده)
 پیشکش کرد - و اعتذار کرد که غایبانه آقا ست - زیاده برین
 جرأت نمی تواند شد - و معلوم شد که برای ذخیره این موم
 چاهها کزده نگاهداشته اند - و در تابستان آب سر می دهند
 که بگداز نرود - ازینجا قیاس دیگر اسباب باید کرد - صبیحه
 شاهنواز خان پسر عبد الرحیم خانخانان بحکم جهانگیری
 در عقد ازدواجش بود - اما اولادش از بطن سراری و غیوه
 بودند - از پسرانش عقیدت خان است - ابوطالب نام - که
 سال دوم عالمگیری چون پدرش بنظم دکن مامور گردید او
 بخراست دولت آباد اختصاص گرفت - و زود درگذشت - دیگر
 ابوالفتح خان - که در شبخون سیوا بهونسله بکار آمد - و هرکه
 نام^(۳) تحصیل نمود درین جراند مرقوم است - از دخترهایش
 یکم بازدواج روح الله خان اول درآمده - و دیگرے با ذوالفقار
 خان نصرت جنگ عقد بیوگانی داشت *

* شجاعت خان محمد بیگ ترکمان *

در جرگه مناصبداران کوهی صوبه گجرات انسلک داشت
 با سلطان مراد بخش در ایامی (که بنظم صوبه مذکور
 مامور بود) ساز موافقت کوفته پدایه (وشناسی شاهزاده
 افتخار اندوخت - و چون شاهزاده مذکور حسب اشاره برادر

سلطان محمد اورنگ زیب بهادر از صوبه مذکور نهضت نموده بصوبه مالوه آمده با برادر مذکور ملحق گردید و پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه و مصاف اول دارا شکوه به نیرنگسازي چرخ دوار محبوس گشت نامبرده بصوبه تعیناتی خود شتافت - سال دوم جلوس خلد مکان (که دارا شکوه بگجرات رسیده جمعیت فراهم آورد) اورا خطاب قزلباش خان داده همراه گرفت - او پس از فرار گزیدن دارا شکوه بملازمت خلد مکان پیوسته خلعت عنایت و رخصت صوبه احمدآباد بدستور قدیم یافت - و مدتها دران صوبه بسر برد - چون کار طلبی او در خاطر پادشاه جا گرفت رفته رفته بخطاب کار طلب خان و تفویض متصدی گری بندر سورت اعتبار برگرفت - سال بیست و ششم ازانجا معزول شده بفوجداری احمدآباد سرمایۀ امتیاز اندوخت - پس ازان بصوبه داری احمدآباد و خطاب شجاعت خان نامور گشته سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب چهارهزاری چهار هزار سوار درجه اعتلا پیموده سال چهل و پنجم مطابق سنه (۱۱۱۲) هزار و یکصد و دوازده هجری بعالم باقی خرامید - باکثر اخلاق کریمه متصف بود - و طرفه اقبال داشت - از کم پایگی بنهایت مراتب دولت غایبانه عروج نمود - و نقش راستی و درستی و سپاهیگری و عملداری او در خاطر پادشاهی

قسمی درست نشست که هیچ گاه لغزش نیافت - پسرنداشت
 دهقان زاده را بفرزندی برگرفته - بخاطر داشت او بمنصب
 عمده و خطاب نظر عالی خان نامه بر آورد - و پس از
 فوت او با قوم مرهته جنگ بے تدبیرانه کرده منهنم گردیده
 سرمایه در باخت - مجیه شجاعت خان بدست معصوم بیگ
 پور کاظم بیگ بود - که در ایام صوبه داری حیدر قلی خان
 نیابت احمد آباد و خطاب شجاعت خان یافته - و برادر
 دوم او رستم عالی خان - متصدی بندر سورت شده - و برادر
 سیومین ابراهیم قلی خان خطاب داشت - هر سه در وقت
 فطامت معزالدوله حامد خان بهادر بقتل رسیدند *

* شجاعت خان بهادر *

محمد شاه نام از شیخ زادهای فاروقی ست - نسبش
 بشیخ فرید الدین شکر گنج منتهی می شود - و طغش جونپور
 صوبه آله آباد - نام جدش غلام محمد خان - که در عهد
 فردوس آشیانی بمنصب و خطاب خانی سرفراز شده بفوجداری
 حاجی پور مضاف بهار می پرداخت - و در جنگ شجاع
 برکاب عالمگیر پادشاه بکار آمد - پدرش شیخ عبدالکریم
 خان منصب یافته ابتدا بفوجداری متھرا و پس ازان بفوجداری
 گوالیار نامور شد - سپس فوجدار کره مانکپور صوبه آله آباد
 گردیده با راجپوتان آن نواح جنگ نموده بقتل رسید - نامبرده

در ایامی (که پادشاه بر کلمه دکن مقامات داشت) بمنصب
 چهار صدي و بخشیدگري و داروغگی عدالت بندر سورت به تیرل
 دران حدود افتخار اندوخت - و گاهی بفوجداری نیابور
 دهاتیا سرکار سورت و لختی بتعلقه داری بیوم گانو و چند
 بفوجداری سرکار سورت گجرات مفتخر بوده از اصل و اضافه
 بمنصب هفتصدی و خطاب شاه علی خان ناموری پذیرفت
 و در وقت جهاندار شاه بجهت آنکه نزد محمد فرخ سیر
 شتافته بود از منصب و جاگیر افتاد - سال اول جلوس محمد
 فرخ سیر بدعالتی منصب معزز شده بفوجداری مندرسور
 مالوه معین گشت - سال دوم محمد شاهي چون نظام الملک
 آصف جاه از مالوه اراده دکن تصمیم نمود بدلدھی او
 پرداخته با شیخ نور الله برادر خردش در رفاعت خود
 برگرفت - او بداروغگی توپ خانه سرکار آن نوین بلند قدر
 و برادرش بداروغگی احشام سرمایه اعتبار اندوختند - و در
 جنگ سید دلاور علی خان و عالم علی خان مصدر ترددات
 شایان گردید - در مصاف اخیر چون کار بر اینها تنگ شد
 بوسم بهادران جانفشان پیاده پا گشته دقیقه از زد و خورد
 مهمل نگذاشتند - شیخ نور الله دران نبرد مرد آزما بکار آمد
 و شیخ محمد شاه مجروح گشته از کار باز ماند - پس ازین
 نامبرده بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و عطای علم

و نقاره بلند آوازه گردیده بخطاب شجاعت خان بلند نامی
 اندوخت - و بتقرر برگزیده بیر و بره دیهات فتح آباد دهارور
 صوبه خجسته بنیان و حویلی پاتھری صوبه برار و سرکار بیجاگده
 کھرکون صوبه خاندیس عز امتیاز پذیرفت - و پس ازان (که
 (۲)
 بیر و غیره محالات بجاگیر (اجه سلطان جی قرار یافت) او
 جاگیردار بالاپور و غیره محالات برار گردید - و رفته رفته بمنصب
 پنج هزاری و خطاب بهادری چهره عزت برافروخت - بعد
 فوت عضد الدوله در سنه (۱۱۴۳) هزار و یکصد و چهل و سه
 هجری به نیابت صوبه داری برار لوائی ترقی برافراخت - ضبط
 و ربط عملداری خوب داشت - مکاسداران مرهقه سر حساب بودند
 و چون دیوان خود را قید نموده بود بتحریک او مقاهیر
 بهمازعت برخاستند - رگهوجی بهونسله فوج فراهم آورده بر
 سر ایلچپور آمد *

گویند خان مذکور دیوان اسان الغیب را همواره روبروی
 خود داشته - و برای امور عظیمه بطریق تفاؤل کتاب مزبور را
 میدید - این مرتبه در جواب فال برآمد *
 * ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد *

قرار داد که خود از شهر برآمده بر سر مقهوران باید رفت
 تا حاصل مصراع مذکور متوجه او باشد - بچهار کوزهی بلده
 (۳)

شتافته بجنگ پیوست - و زد و خورد به میان آمده نامبرده
زخم برداشته دستگیر خصم گردید - و بهمان جراحتها مطابق
سنه (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری بگلشن بقا
خرامید - صرف طعام بسیار داشت - هر روز از خاصه خود
خوانهای مقرری نوبت بذوبت به جمعه داران می فرستاد
سواي آن بدو صد کس از مردم وطن او (که در رفاقت بودند)
خوراک دو رفته بضابطه اهل پورب (که عبارت از دیار شرقی
شاهجهان آباد است) مقرر بود - پسرانش غلام محي الدين
شجاعت خان - که بسرور جنگ مخاطب است - و اشرف خان
و اعظم خان و معظم خان - جاگیر قلیل از برگنه بیر محال
ارث یافته بذوکري می پردازند *

* شهداد خان خريشگي *

عبد الرحيم نام - یزنه شمس خان است - که در فوجداری
(۲)
درايه تتهه با سکهان (که دران هنگام هرکه از سران و سرداران
دوچار آنها شد دستخوش تاراج و غارت گشت) بکرات
و مرات عرصه نبرد بر آراست - و هر مرتبه فیروز جنگ آمد
و آخر سر در سر آن کرد - مشارايه مرد بے مایه و کم روزگار
بود - نام و نشانی نداشت - در عهد خلد منزل منصب
پانصدي و خطاب شهداد خاني یافته بهمراهی قطب الدين

خان عم شمس خان در فوجداري جمو مصدر کار بود
 چون خان مذکور بدست کردی مقهور کشته شد او تا رسیدن
 حاکم دیگر دست و پای بحرکت آورده طرف بر بست - و سرمایه
 اندوخت - و دران وقت (که عبد الصمد خان دلیر جنگ
 بصاحب صوبگی لاهور تعیین گردید) بکم جمعیتی از عیسی
 خان منج (که در عرض راه سر خود سری می افراشت)
 توهمی داشت - او خود را از قصبه قصور باشاره ملهم غیبی
 و تیسیر بخت بیدار با جوق نمایان بروقت رسانید - و بموافقت
 و همراهی لوازم خدمت و یکجتهی بتقدیم آورد - پس ازان
 بفوجداري لکھی جنگل پدایه شهرت و ناموری برآمد *

و چون دلیر جنگ از جانب عیسی خان منج (که در مابین
 رودبار ستلج و آب پداه بانا و لاغیری می گذرانید - و اطراف
 و جوانب آن را بقهر و جبر فرد گرفته بود) دل پری
 داشت بعد از مهم کردی مخدول او را بفوجداري درآبه
 و مالش آن بیدادگر کسبیل نمود - شهداد خان در فراهم آوردن
 سپاه تیزدستی بکار برده چون سیاهی فالیز بهم آمد از بے زری
 و کم مایگی (که مبادا سنگ تفرقه دران جمعیت افتد)
 گرم و گیرا شتافته متصل تهاره عرصه کارزار برآراست - و چون
 آن بومی بمیدان نبرد درآمد رمی سهام و ضرب مصمام را
 رونق دیگر بخشید - زر بندهای نوگرد آمده شهداد خان

بدای فرار راه هزیمت سر کردند - عیسی خان از شتاب زدگی
 بدجلوی کرد - و تیز راند - هر دو سردار بیکدیگر در افتادند
 اگرچه از شمشیر آن بومی (که شهدان خان بدست گرفت)
 انگشتانش از کار رفت اما بتیر جگر دوز افغانان (که در
 حواشی فیل ردیف خان مذکور بودند) آن نخوت کیش نقد جان
 در باخت - سرش بریدند - و لشکرش را قاتل زدند - و چون شهدان
 خان بسبب جراحت خویش و تیمار زخم رسیدگان تیز پائی
 نذمود پس از هفته برکوت او (که موطن و مسکن این قوم
 بدین نام شهرت دارد) شتافت - درین فرصت غارتگران اطراف
 (که هم ازان طایفه اند) برانداخته های او ریخته نقد را بردند
 جنس بدست مشارالیه افتاد - یارۀ بلاهور فرستان - و قتمه
 بوطن روانه کرد - دلیر جنگ بر آشفته جریده طلبداشت
 و پدرس و جوی اموال مقتول درآورد - او ببهانۀ تاراج
 از خود پی سپر می کرد - کار بتعین محافظان کشید - او هم
 در مضافات حوالی دارا شکوه فروکش کرد - از فاقه کشی
 و بے چیزی بقالان هرکرا دستش رسید بدستبرد بدان میروفت
 هرچند دلیر جنگ گارتازیه^(۲) نمود و زهرچشم نگارش کرد اصلا
 بازوی همت او بسستی نگرائید - و پای ثباتش از جای
 درنیامد - تا آنکه فوج خود را از تعلقه و جمعه را از وطن

بر خوانده نقاره نواخته راه قصور گرفت - نخست دلیبر جنگ

مالش از بر سگالید - و پستر ببدانجامی آن بی برده خود را

باز داشت - و پیچ و تاب خورده بعرفان بدر بود *
(۲)

اتفاقا میر جمله (که پدای عتاب محمد فرخ سیر پادشاه

در آمده بلاهور اخراج یافته بود) بعد چندے طلب حضور

گشت - چون بر جرأت و جسارت خان مزبور مطلع شده بود

بخواهش نزد خود خوانده بدار الخلافه همراه آوردن - و وقت

ملازمت در پیشگاه خلافت زیاده بر آنچه بایست در باره او گفت

اما درین مرتبه صحبتش بهادشاه در نگرفت - اعتبار و اعزاز

قیافت - فتح البابی بخان مذکور هم روی نیاردن - و پس

ازان قطب الملك بنظر توجه تفقد فرمود - و بنوارش منصب

معتبر برنواخته بآوردن خزانه بنگاله تعیین کرد - همان ایام

احمید خان خویشگی کشته شد - بعد ایصال خزانه پرتو

التفات و رعایت بر حالش نتافت - کارش بفقر و فاقه کشید

دران وقت هم رفقا را متفرق نکرد - چون امیر الامرا کشته شد

بار دیگر قطب الملك بگرم جوشي و عطای زر نقد مستمال

هاخت - و بعد ازان (که معامله او فزونی شد) از خاندوران (که

دکن رکن سلطنت گردیده) بنابر قتل عیسی خان منج (که

بتوسل او اشتها داشت) خائف بود - از شگرفی تأیید و رسائی

اقبال خاندوران بدستگيري برخاست - و در عهد محمد شاه پادشاه از بارگاه جهانبناني باضافه نمايان و فوجداري هانسي حصار (که از قديم الايام مفسده زار زور طلب است - و بانقلابات سلطنت غير عملي محض شده بود) کامروا گردانيد - خان شهابت نشان در خستن و بستن متمردان و قتل و اسر سرتابان آن ناحيه کمر سعي چست بر بهت - مشهور است که او تمام قصور را در حصار بکشتن داد - بهيارے از خويشان همقوم او در جنگ گدھي و زد و خورد روز و شب بکار آمدند اما قسمه نقش او نشست و رعب او در دلها جا کرد که در سوالف ايام کمتر نشان دهند - و چون از ضبط و ربط آن ولايت و پرداخت بحضور رسیده بيمن اعانت آن نوئين جوانمرد بمذنب شش هزاري و پالکي چهاردار مرقعي والا پاينه اعتبار گشت - و در جنگ نادر شاه برفاقت آن نام آرد فاموس پوست مردانه جان بر افشاند - پسرانش بمذنب عمده و جاگيرهاي خوب در حالت تحرير کامياب جمعيت اند *

* شجاع الدوله بهادر *

پور ابو المنصور خان - نام اصلي او ميرزا جلال الدين حيدر است - پس از فوت پدر ببحالي نظم صوبه اوده و آله آباد امتياز اندوخته بندوبست آنجا چنانچه بايد نمود - و در سنه (۱۱۷۰) هزار و يكصد و هفتاد هجري عمان الملک

و تفصیله (که در احوالش نگارش یافته) قوج بر سر تعلقه او
 (۲)
 بود - و نامبرده از لکهنو برآمده تا میدان ساندی و پالی
 (که سرحد صوبه اوده است) پیش آمد - و جنگ سهله
 بمیان آمده بواسطت سعد الله خان پسر علي محمد خان
 درهله بر پنج لک روپيه قدری نقد و تيمه بوعده انفصال یافت
 و در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و سه هجري حسب
 استدعای نجيب خان درهله و دیگر افاغنه (که برگذات صوبه
 دار الخلافه آن طرف گنگا متعلق بآنها بود - و مرهته بنابر
 اشکال عبور گنگا گذر نمی توانست نمود - و در سنه (۱۱۷۱) هزار
 و یکصد و هفتاد و یک هجري دتا سندهيه بندوبست نواحی
 دار الخلافه نموده اول از آب جمنا گذشته نجيب خان را
 در سکر تال محصور نمود - و بعد انقضای برسات گویند پندت
 (۳)
 را با بیست هزار سوار از گهاکر دواره که متصل کوه است
 از گنگا گذرانیده برای قاتل تعیین کرد (رفته پندت مزبور
 را شکست فاحش داد سعد الله خان و دوندی خان و
 حافظ رحمت خان) که بغاير (عب فوج مرهته بکوه کمایون
 پناه برده بودند) آمده ملحق گشتند - و نجيب خان هم از
 معويت محاصره نجات اندوخت - از انجا (که جمعیت مرهته
 افزون بود) از مال اندیشي حرف مصالحت بمیان آورد *

درين ضمن (كه آمد آمد شاه دراني زبان زد شد - و دتا
 سندهيه (روبروی او كشته گردید - و شاه دراني در سندهيه
 چهارني كرد) نامبرده باستصواب نجيب خان بعد استحکام
 عهد و پيمان با ده هزار سوار رفته شاه را دید - و در جنگ
 (۲) با سدا سيو بهار ترددات شايسته بتقديم رسا فیده مورد تحسین
 گشت - و شاه وقت مراجعت بوطن سلطنت هندوستان
 بنام سلطان عالي گهر (كه درين ايام مسند جهانبناني بوجود
 فائض الجود از رونق دارد - و بخطاب شاه عالم بهادر بالسخه
 كه ومه مشتهر) و وزارت بشجاع الدوله قرار داد - نامبرده
 بصوبه اوده رسیده عرضه داشت متضمن استدعای معاودت
 به پیشگاه شاه عالم بهادر (كه بعد فوت پدر عالي قدر عزيزالدين
 پادشاه عالمگیر ثاني در سنه (۱۱۷۳) هزار و يكصد و هفتاد
 و سه هجري مابين صوبه بهار و بنگاله ديهم خلافت را
 بجلوس خود آراسته بود) ارسال داشت - و خود تا دریای
 كرم ناسا باستقبال شتافته احرار ملازمت نمود - و چون
 موكب خسرواني اواخر سنه (۱۱۷۴) هزار و يكصد و هفتاد
 و چهار هجري در سواد جاجميو رسیده چهارني نمود
 محالات انتر بید (كه عبارت از اماكن واقعه مابين دریای گنگا
 و جمنا ست - و از ده سال كم و بیش در تصرف مرهته بود)

عمل نشين پادشاهي گرديد - و سال (۱۱۷۵) هزار و يكصد و هفتاد و پنج هجري الويه ظفر طراز از دريای جمنا گذشته نواح كالپي و قلعه جهانسي از كسان مرهته برآمد - درين سال نامبرده بعنايت خلعت وزارت و مالای مروريد و قلمدان مرصع علم بلند رتبي برافراشت - پستو همراه پادشاه عزيمت صوبه بنگاله نمود - و از فوج اهل فرنگ (كه دران نواح دست تسلط يافته بودند) شكست يافت - و پادشاه با كلاه پوشان ملاقات نمود - و شجاع الدوله بالآباد رفته باجتماع جمعيت پرداخت - و نوبت درم در نواح بكسر بمقابله اهل فرنگ پرداخت - و اين بار هم شكست فاحش يافته اسباب بغارت داد - ناچار او پناه بحافظ رحمت خان برد از انواع خفت بحالش رسانيد - و نظر بمال باقي مانده داشت - آخر تا دريای گنگ متصل فرخ آباد آمده بار برسر احمد خان بنگش پرداخت - از هم پهلوي تهيه كرد - نوبت سيوم باتفاق عماد الملك بهادر و ملهار راز هولكر كمرو عزميت بجدال آنها چست بست - آنها فوج قليله در برد فرستادند جنگ سهله بميان آمد - هولكر جانب كالپي و عماد الملك در تعلقه جات شتافتند - اهذا با كلاه پوشان بدر صلح زده بنام وزارت قانع بود - و سال چندين بامداد اهل فرنگ به بذر بست موبجات خود پرداخت - و آنها را در آمدني

آن صوبه شريك ساخت - سال (۱۱۸۸) يک هزار و يکصد و هشتاد و هشت هجري بمعارفت آنها بوسر حافظ رحمت خان درهله (که از رفقای علي محمد خان درهله بود - و پس از فوت او پاره از محالات متصرفه او در قبضه اقتدار خود داشته سر سرداري مي افراخت) رفته ته تيغ درآورد و همان سال بغابر عروض بيماريهای گوناگون از تماشاگاه هستي ديده درپوشيد - پسر او (که در اوان تحرير بجای او در صوبه اوده است)^(۲) ميرزا اماني نام دارد - بخطاب آصف الدوله مخاطب - اما اهل فونگ شريك غالب اند *

چون بتقريب شجاع الدوله نام احمد شاه دراني بزبان قلم گذشت تحرير پاره از احوال او ناگزير خامه حقائق نويس گرديد - گویند در اصل از رفقای نادرشاه بود - و در سلک يساوان او منسلک - آخرها منک باشي هم گشته - پس از شفقار شدن نادرشاه در تندهار و کابل علم اقتدار بر افراخت و سکه و خطبه بنام خود نمود - هفت بار بهندوستان آمد - اول

اواخر سنه (۱۱۵۱) هزار و يکصد و پنجاه و يک هجري همراه نادرشاه - دوم سنه (۱۱۶۱) هزار و يکصد و شصت و يک هجري - که احمد شاه پادشاهزاده با امرا بمقابله شتافت و دران فبرد قمر الدين خان بگوله اجل نقد هستي درباخت

و شاه دراني راه کابل و قندهار گرفت - سيوم سنه (۱۱۶۲)

هزار و یکصد و شصت و دو هجري - و چهارم سنه (۱۱۶۵)

هزار و یکصد و شصت و پنج هجري - هر دو بار با معين الملك جنگ واقع شده - نوبت اخير معين الملك ملاقات کرده به نيابت

شاه در لاهور ماند - پنجم سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد

هجري - بشاه جهان آباد رسیده با عالم گير ثاني ملاقات نمود

و دختر عزالدین برادر عالم گير ثاني بعقد تيمور شاه پسر خود

در آورد - و به تنبيه سورجمل جات همت گماشت - و بحدوث

وبا گام مراجعت برداشت - دران هنگام دختر فردوس آراگاه

را با خود در سلک نکاح کشيد - ششم در سنه (۱۱۷۳) هزار

و یکصد و هفتاد و سه هجري - دران نوبت دقا سندهيه را قتل

ساخت - و در سکندره چهاروني کرد - و در سال ديگر سدا سيوراو

عرف بهار را با فوج بسيار که تبغ آورد - و بقندهار برگشت

هفتم در سنه (۱۱۷۵) هزار و یکصد و هفتاد و پنج هجري

دران بار قوم سککه را تنبيه بواقعي رسانيد - و نورالدین خان

دراني را (که از بني اعمام اشرف الوزرا شاه ولي خان است)

بر سر سکجیون موبه دار کشمير تعيين کرد *

سکجیون از قوم کتھري باشند که کابل است - در ابتدا

متصدی اشرف الوزرا شاه ولي خان وزير شاه دراني بود

یک مرتبه شاه دراني از را برای وصول زر از کابل نزد معين الملك

فرستاده بود - چون شاه درانی در سنه (۱۱۶۷) هزار و یکصد و شصت و هفت هجری عبد الله خان ایشک آقاسی را از کابل برای تسخیر کشمیر روانه کرد و او کشمیر را از صوبه دار جانب عالمگیر ثانی انتزاع نموده عبد الله خان عرف خواجه کیچک^(۲) را با فوجی از افغانه نائب گذاشت دیوانی را بسکجیون مقرر کرد - و خود برگشت - بعد از چندی سکجیون سردار افغانه را کشت - و خواجه کیچک را اذل قید کرد - سپس از کشمیر بر آرد - و از عالمگیر ثانی بواسطت عماد الملک وزیر قدری زر فرستاده فرمان صوبه داری بنام خود طلبید - و خطبه و سکه بنام عالمگیر ثانی کرد - و تمام صوبه را چه خالصه و چه جاگیرات منصبداران ضبط نمود مشار الیه خوش روی متصف باوصاف شایسته قریب الاسلام بود جمیع مزارات بزرگان و باغات کشمیر را ترمیم نمود - و هر روز بعد فراغ از دیوان دو صد کس مسلمین را زبردی خود الوان اطعمه می خوردند - و در هر ماه دوازدهم و یازدهم طعام نیاز پخته بمردم تقسیم می نمود - و دارد و صادر را چه درویش و چه غیر آن درخور حال هرکس مراعات می کرد و در هر هفته یکبار مشاعره مقرر کرده بود - جمیع شعرای کشمیر حاضر میشدند - در آخر مجلس شیلان می کشید *

(۲) در [اکثر نسخه] کچک *

پس از رسیدن نورالدین خان دران نواح سکجیون فوج را
 فرستاد - که شعاب جبال را مضبوط کرده بمدافعه قیام نمایند
 درانیاں بعد از حوب و ضرب بسیار غالب آمدند - و کشامره را
 از شعاب جبال برداشته بسیاری را سر مشق تیغ جلادت
 ساختند - و در عقب آن بر سر شهر کشمیر شتافتند - سکجیون
 باجمعه که همراه بودند صف آرا گردید - و حسب المقدور دست
 و پای زد - آخر کشامره تاب مقاومت نیاورده هزیمت یافتند
 و سکجیون با اهل و عیال دستگیر گردید - شاه درانی بعد
 فتح نورالدین خان را به نیابت کشمیر مامور ساخت *

(۲)

* شجاع الملک امیر الامرا *

(۳)

پنجمین پسر نظام الملک آصف جاه است - نام اصلی او
 میر محمد شریف - در حین حیات پدر بخانی و خطاب
 بسالت جنگ بهادر مبهایی گردید - و در عمل صلابت جنگ
 بصوبه داری بیجاپور نامزد شد - و پس از چند پیش برادر
 خود صلابت جنگ آمده بانضمام وکالت مطلقه دخیل مهمات
 خانگی او گشت - و چون سال (۱۱۷۲) هزار و یکصد و هفتاد
 و دو هجری نظام الدوله آصف جاه بذابر علاقه ولیعهدی
 (که از سابق بظام او مقرر بود) از برادر اراده ملاقات

(۲) نسخه [ب] شجاع الملک بهادر بسالت جنگ (۳) نسخه [ب ج]
 اصلی او محمد شیف *

صلابت جنگ نموده نزدیک رسيد ار بودن خود را پيش
صلابت جنگ مصلحت ندیده از کارها پهلوتهي کرده کمر
عزیمت بهمت صوبه متعلقه خود بر بست - و هنگامه (که
آصف جاه مذکور بملاحظه حرکات غیر مربوط صلابت جنگ
ازو جدائی گزیده بذابر اخذ پیشکشات جانب راج بندري
مضاف حيدر آباد نهضت نمود) باز خود را نزد صلابت جنگ
رسانیده بدستور سابق محيط مقدمات گشت - (از انجا) که
آمدنی محالات بکمي گرائيد - و طلب سپاه بيش از بيش
افزود (رفقای غرض آلود (که هریک بذفع خود نظر مي دوخت)
بندربست متعذر دانسته کذارة گرفتند - و پس ازان (که صوبه دار می
دکن بآصف جاه مذکور تعلق گرفت) چنده سر رشته ظاهر داري
از کف رها کرده اندیشه های چند در چند بخاطر راه داد - چون
کارے پيش نرفت و اکثر محالات صوبه بیجاپور بتصرف
مرهته و حيدر علي خان نامي (که احوالش جدا گانه بزبان
قلم گذشته) در آمد در حالت تحریر بر بعضی محالات سرکار
امتیاز گده عرف ادوني و فیروز گده رایچور قناعت دارد
دیکج دار و مریزمي گذراند *

* حرف الصاد *

* صادق محمد خان هروي *

پسر محمد باقر هروي ست - وزير قرا خان تركمان حاكم خراسان بود - كه با شاه طهماسب بغي ورزيده - در بدايت حال (كه وارد هند گشت) نوكر بيرام خان شده خدمت ركابداري يافت - و از رشادتي كه داشت در مدت كمي بمنصب پادشاهي افتخار اندوخت - پس از فوت بيرام خان ترقي كرده بپايه امارت بر آمد - هنگامی (كه بعد فتح پتنه عرش آشياني كشي سواره علم معارفت بجنونپور افراخت) صادق خان مامور شد كه اردو را از راه خشكي بگذرهای مناسب عبور داده بآهستگي بيارد - اتفاقا لال خان نام فيل خاصه در گذر چوسا فرور رفت - و ظاهر شد كه صادق خان احتياطي در گذراندين بجا نياوردن - جاگيرش ضبط و از مجرا ممنوع بولايت^(۲) تنه بر آردند - تا گزين فيل (كه بدل آن فيل تواند شد) بيارد بگورنش سرافراز نگردد - في الحقيقت تعليم خدمت شناسي بود - كه در كار پادشاهان خرد را از بزرگ

جدداً نساخته بهمگي همت فرمان پذير گردن - ار چندى نشيب
و فراز روزگار پيموده سال بيستم بدرگاه پادشاهي (و آردن - و مد
فيل برسم جرمانه گذرانیده مورد عنايت شد - و بحراست
ولايت گداه از تغير راى سرچن اختصاص گرفت *

در سال بيست و دوم صادق محمد خان با امرای ديگر
به تذبیه راجه مدهکر (که ثروت صوري و مکنت ظاهري
و مستحکمی جا و افزونی گروه تهور گزين را سرمايه نخوت
ساخته از شاهراه اطاعت قدم بيرون مي گذاشت) تعيين شد
چون از حدود نور گذشت داستان اندرز درمیان نهاد
آن شوریده سر بسرانجام جنگل بوي پرداخته متصل اوندچيه
با فوج گران بکارزار پيوست - جنگی عظيم بميان آمد - هوزل راد
پسرش بعدم شتافته خود زخمي بدرزد - صادق محمد خان از
وفور گرداني رخت اقامت دران حدود انداخت - ناگزير
بعجز گرانیده سال بيست و سيوم باتفاق خان مذکور بملازمت
عرش آشياني رسيد - پس ازان اقطاع صادق محمد خان
بولايت شرقي قرار گرفت *

چون مظفر خان را روزگار بدست اهل خلاف سپري گشت
و بيشتر بنگاله و بهار را شورش پزوهان بر گرفتند صادق محمد
خان با افزونی اخلاص و نیروی همت درست آريزشها نموده

برخی امکان عمده را از دستبرد آنها محفوظ نگاهداشت
و در سال بیست و هفتم با خبیطه (که از گم نامان الوس
مغول در سپاه بدخشیان بسر می برد - و به همراهی معصوم خان
کابل در شورش و فتنه افزائی کارهای نمایان کرده نامی بمردانگی
بر آورد - و از بنگاله بهار آمده بر عیث آزاری دست بر کشاد)
صادق محمد خان در پتنه جنگ کرده غالب آمد - و سرش
بریده بحضور فرستاد - و چون وزیر خان در مقابل قتلوی کرانی
(که بر اودیسه چیرگی یافته) در حدود بردوان برنشست
و بدستان سرائی او کار پیش نمیرفت در سال بیست و نهم
صادق محمد خان بدر پیوسته کار بند ^(۲) معامله دانی گردید
قتل او پای شکیب از جا شده باودیسه گام برگرفت - و امرا
تکامشی نمودند - و او با سیمه سری در آمده پیغام مصالحه
نمود - و برادر زاده خود را با فیلان گزیده روانه حضور ساخت
امرا اودیسه بار باز گذاشتند - صادق محمد خان باقطاع
خود پتنه باز گردید - و چون شهباز خان بناکامی از ملک
بهاتی برگشت - و تیواداران بهار بکومک تعیین بنگاله شدند
میان او و شهباز خان صحبت در نگرفت - از انجا (که یک کار
بدر سردار مخالف منتج برهمی ست) خواجه سلیمان
نامی از حضور نامزد شد - که هر که ازین دو سردار کار آن ولایت

(۲) با معامله رانی باشد *

بعهد خون گيرد ديگر به بهار برگردد - در سال سيم
صادق محمد خان بر ذمه خود گرفت - و در همين سال به طلب
برسم اياغار بحضور (سيد - و بار نيافت - و چون شهباز خان بحکم
والا از بهار به بنگاله برگريد صادق محمد خان بحضور رسیده
حکومت ملتان يافت - چون روشانيان تيراه را (که کوهستانه ست
غربي پشاور سي و دو کوه طول و درازده عرض بنگاله افريدي
و اورک ژئي) پناه گاه خود ساخته شورش افزودند صادق محمد
خان در سال سي و سيوم بمالش آنها تعيين گشت - و به نيروی
شجاعت و حسن تدبير آن قوم مرز نشين را نوعی ايل ساخت
که متعهد (و نوعی راه خيبر شده ملا ابراهيم را) که جلاله او را
بجای پدر مي شمرد) بدست آوردند - جلاله را اعتماد بر آنها
نمانده آواره توران ديار گرديد - چون زين خان کوکه (که سواد
و بجور را اختی انتظام داده) بحضور شتافت صادق
محمد خان در همين سال از تيراه بفرمان پذير ساختن باقي
سرکشان آن نواحي مامور گرديد - و در سال سي و هشتم (که
شاهزاده سلطان مراد از مالوه بايالت گجرات نامزد گشت)
چون از اسمعيل قلي خان امر وکالت شاهزاده بشايستگي
سرانجام نمي گرفت صادق محمد خان باتاليقي رخصت
يافت - و در سال چهارم (که شاهزاده بتسخير دکن مامور
شد - و شاهرخ ميرزا با شهباز خان و خانخانان کومکي گشت)

میان صادق محمد خان و شهباز خان همان صحبتها (و داد و از دیرین کینه بنکوهش یکدیگر کشید - اگرچه در سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم احمد نگر را گرد گرفتند و قلعه نشینان از کم آذوقی و بے اتفاقی نیروی تحصن نداشتند اما از درئی و بے پروائی امرا چاند بی بی باستحکام کوشید - و آخر کار بسست پیمانها آشتی نموده برخاستند - شاهزاده با امرا راه سپر برار گشت - و صادق محمد خان یاسبانی سرحد بر خود گرفته در مہر بنگاه ساخت *

در سر آغاز سال چهل و یکم بمقصد پٹنہزاری سر برافراخت و در همین سال بر سر اوز خان (که شورش افزائی داشت) فوج فرستاده بر شکست - و غنیمت فراوان اندوخت - چون خداوند خان دکنی جمعی از امرای دکن با خود متفق ساخته نخوت می فروخت صادق محمد خان بآهنگ پیکار برآمده چپقلشهای مردانه نمود - و او قاب نیاورده بسیاری را بکشتن داده هزیمت ورزید - و چون شاهزاده از یتاق داری برار لخته را پرداخته شش گروهی بالاپور سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار هجری سال چهل و یکم طرح معموره انداخته بشاهپور موسوم گردانید و خانخانان و میرزا شاهرخ طلب حضور شدند سپاه آرائی و ملک آبادی بے شرکت غیرے بصادق محمد خان تعلق گرفت - در آغاز سال چهل و دوم سنه

(۱۰۰۵) هزار و پنج هجری در شاهپور باسپهال مسافر ملک بقا گشت - دهل پور بیست گروهی آگره وطن گرفته سرا و عمارت و مقبره عالی بنا نهاده دیهات گرد و نواحی آن آباد ساخت پسر کلانش زاهد خان - که ذکر او جدا تحریر یافته - و دیگر پسرانش دوست محمد و یار محمد - که در عهد اکبری بمنصب مناسب امتیاز داشتند - تا عهد شاهجهان که از اینها نماند - لیکن صادق محمد خان بانیجی مدتها در دهل پور می بود - در گذشت *

* صادق خان میر بخشی *

پسر آقا طاهر و صلی تخلص بن محمد شریف هروی و برادر زاده و خویش اعتماد الدوله طهرانی سم - چندی همراه پدر بفرجدارئی نواح پنجاب گذرانیده در عهد جهانگیری بمنصب درخور سر بلندی یافت - سال هشتم جلوس بخطابه خانی مورد نوازش شد - و سال نهم بتعلقه بخشگیری و از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار لوای ناموری افراشت و سال دهم باضافه دویست سوار امتیاز اندوخت - و باضافهای متواتره بمنصب عمده مرتقی گشت - سال هیزدهم حکومت صوبه پنجاب نیز بنام او قرار گرفته بضبط کوهستان شمالی دستوری پذیرفت - و پس از انتظام یافتن کارهای آن نواح با کومکیان خود بملازمت پادشاهی پیوست - و جگت سنگه را

(که چند غبار فتنه دران حدود بلند کرده بود) بعواطف
سلطانی امیدوار ساخته بحضور آورد - و باستشفاع نور جهان
بیگم صفح جرائم آر صورت بست - و چون در اوان مراجعت
از کشمیر واقعه ناگزیر جنت مکانی رد داد و یمین الدوله
بمقتضای وقت دادر بخش پسر خسرو را بسلطنت برداشت
صادق خان (که نسبت بشاهجهان نفاق می ورزید) از مال کار
خود خائف شده التماس یمین الدوله آورد - او هر سه شاهزاده را
از نور جهان بیگم برگرفته سپرد صادق خان نمود - که خدمت
اینها وسیله دستگیری خود اندیشد - و سال اول جلوس
فردرس آشیانی همراه شاهزاده آمده دولت بار یافت - و ببحالی
منصب سابق (که چهار هزار و چهار هزار سوار و علم و نقاره
بود) مشمول مرحمت شد - و چون پیشتر بخشگیری ارادت خان
مقرر شده بود و باز حسب التماس یمین الدوله ارادت خان
بتعلقه وزارت سر بلند شد صادق خان ببحالی تعلقه بخشگیری
و عطای قلمدان مرصع آب رفته بجو آورد - و سال ششم نهم
ربیع الاول سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه هجری برحمت
ایزدی پیوست - پادشاه از راه قدر شناسی شاهزاده محمد
اورنگ زیب را برای تسلی پسرانش فرستاد - چهار پسر داشت
از شد آنها جعفر خان است - درمین روشن ضمیر ملامت خان
(که احوال هر دو علیحده ترقیم پذیرفته - سیومین عبد الرحمن

که بعد وفات پدر باضافهٔ منصب کام دل اندوخت - و پس
ازان ببخشیکری احدیان مباحی شد - سال هشتم ازان معزول
گردید - سال دوازدهم بمنصب هزاري ذات چهار صد سوار
رایت اعتبار افراخت - و پستتر بخطاب مرحمت خان چهره
افتخار افروخت - سال نوزدهم برای مهمانداری خسرو پور
نذر محمد خان والی بلخ [که عزیمت آمدن حضور در ادانے (که
کابل معسکر فیروززی بود) داشت] تعیین یافت - سال بیستم
باضافهٔ پانصدی چهار صد سوار درجهٔ اعلا پیمود - چهارمین
بهرام - که احوالش در ترجمهٔ بهرهٔ مذد خان میربخشی پسرش
مرقوم گشته - گویند صادق خان خلیق و متواضع بود - و با
همه کس آئین صالح می سپرد - حتا مهابت خان (که دشمن
این سلسله بود) از مدارا شعاری او را از خود میدانست
باسپ خوب خیلے شوق داشت - و از جنس عراقی بسیار
فراهم آورده بود - اما غیر حاضری سپاه بهر بهانه رضع می کرد
ازین جهت پیش آن مردم مطعون بود *

(۲)

* مهابت خان روشن ضمیر *

پسر دوم صادق خان میربخشی سمت - سال پنجم جلوس

فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزاري دريست سوار

(۲) نسخه [ب] مهابت خان پسر دوم (۳) نسخه [ب ج] پنجم

فردوس آشیانی *

و خدمت قوریگی از تغیر سردار خان سر بلند گردید - و چون
 سال ششم پدرش بعالم بقا خراسید شاهزاده محمد اوزنگ زیب
 بر طبق حکم پدر رفته جعفر خان پسر کلان خان متوفی را
 با برادرانش برداشته به پیشگاه سلطانی آورد - او بعد از
 خلعت و اضافه منصب نوازش یافت - سال هشتم با اضافه
 پانصدی صد سوار بمنصب دو هزار و هشتصد سوار افتخار
 اندوخت - و پستر ب خطاب ملاکت خان بلند آوازه گردید
 سال یازدهم پانصدی در صد سوار بر پایه او افزوده دو هزار
 و پانصدی هزار سوار منصب او قرار گرفت - و سال دوازدهم
 از خدمت قوریگی معزول گردیده بتعلقه بخشگیری دوم
 از تغیر تربیت خان و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
 هزار سوار درجه اعتلا پیمود - و سال هفدهم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار و دو هزار سوار و عام و نقاره سرفرازی
 یافته رایت بلند رتبی برافراخت *

و در همین سال سلخ جمادی الاول مطابق سنه (۱۰۵۴)

هزار و پنجاه و چهار هجری بزخم جمدهر راد امر سنگه پسر
 راجه گجسنگه جهان فانی را پدرود نمود - مجمل حقیقتش
 اینکه راد مزبور چند بنابر بیماری از باریابی اعلی حضرت
 معزوم بود - پس از افاقه چون بدر بار آمد ملاکت خان در خلوتخانه
 منزل سلطان داراشکوه (که پادشاه د(انجا) تشریف داشت)

بشرف آستان بوس رسانید - او در صف دست چپ بجای خود
 رفته ایستاد - و صلابت خان جانب دست راست - چون پس
 از نماز شام پادشاه فرمان بنام یکی از نوئینان بدست خود
 می نوشت صلابت خان برای کار از ایوان فرود آمده
 با کس گرم سخن بود - او چمدنر کشیده دویده در حالت
 غفلت تحت سینه او فرود برد - از آنجا که جانب دل بود
 بمجرن آن کارش با تمام گرائید - چون شایسته برنایه بود
 و بیمن تربیت خاقان بنده پرور مستعد خدمات بزرگ
 پادشاه بر حسن خدمت و صدق ارادت و حدائق سن او تاسف
 بسیار فرمود - و محمد مراد پسرش که چهار ساله بود بمنصب
 پانصدی صد سوار سر بلندی یافت - و تا سال سیوم پدایه هزاره
 صد سوار رسیده سال دوم عالمگیری ب خطاب التفات خان سرفراز
 گشته سال ششم بمنصب هزار و پانصدی صد و پنجاه سوار
 و سال نهم باضافه یکصد سوار لوای ترقی برافراخت *

(۲)

* صفدر خان خواجه قائم *

سید اتائی ست - گویند ابتدا از ملازمان دنگل نشین
 عبد الله خان بهادر فیروز جنگ بوده - پس ازان در ایام
 شاهزادگی برکاب شاهجهانی پیوسته در مدت فترات بدوام
 خدمت جا در دل شاهزاده بهم رسانید - پس از اورنگ نشینی

سال اول بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و دو یست سوار
و عطای خلعت و خنجر مرصع و اسب با زین نقره و فیل
و انعام سی هزار زریده چهره امتیاز بر آراست - پستتر بخطاب
صفدر خان (که در زمان جنت مکانی میرزا لشکری پسر سید
یوسف خان رضوی داشت - و در ایولا بصف شکن خان مخاطب
گردید) ناموری اندوخت - و بفوجداری و فیولاری سرونج
اختصاص پذیرفت - و در هنگام طغیان نوبت اول ججهار
سنگه بهمراهی خانجهان لودی بهمم مزبور تعیین شد - و پس
ازان بعذایت علم رایست مداخلات بر افراشت - و سال دوم همراه
خواجه ابوالحسن تربتی بتعاقب خانجهان لودی نامزد گشت
و سال سیوم باضافه پانصد سوار و مرهمت نقاره بلند آوازه
گردیده باتفاق او رتن هادا (که با چند منصبداران دیگر
جهت انسداد راه مفسدان بتوقف در باسم مضاف بالاکهات
صوبه برار ملک تلنگانه مامور بود) کمرهمت بست - و پستتر
از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار لوی
کامرانی عام ساخت - سال چهارم بصوبه داری مستقر الخلافه
و میانیت قاعه آن دامن (سوخ بر کمر عقیدت زد - سال
پنجم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد

(۲) نسخه [ب] بهرونج (۳) نسخه [ب ج] بتوقف پرگنده باسم (۴)

نسخه [۱] مضاف صوبه برار *

سوار سربلند گشته پس از معاودت پادشاه از دکن دولت بار
 انداخته بسفارت ایران دیار قامت امتیاز پیوست . و وقت
 رخصت بعطای یک لک و پنجاه هزار روپیه بطریق مدد خرج
 و خلعت و جیغه و خنجر مرصع و اسپ با زین طلا و فیل
 تفوق جسته با ارمغان بقیمت چهار لک روپیه (که از انجمله
 یک لک روپیه مرصع آلات و سه لک روپیه اقمشه نفیسه
 هندوستان بود) گام همت بجانب مقصود برداشت . و پس از
 وصول بدان نواحی چون والی ایران شاه صفی به مهمات ایران
 سرحد ملک دم اشتغال داشت برای ملاقات انتظار بسیار کشید
 و بعد ملاقات شاه صفی از آداب دانی او خیل محظوظ
 شده بخانه او آمد . و تا رخصت رعایت موفور نمود . و او
 پیشکش نمایان بشاه و سوغات باعیان آنجا گذرانید . سال یازدهم
 معاودت نمود . سال دوازدهم بعد حصول ملازمت پانصد
 اسپ عراقی و اصناف اقمشه ایران بنظر پادشاه در آردن
 چون رسم سفارت بآئین شایسته بتقدیم رسانیده بود مورد
 عنایت شده از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری سه هزار
 سوار عرصه بلند ربکی پیمود . در همین سال (که پادشاه
 از اکبرآباد متوجه لاہور شد) از ائذای راه او بتفویض صوبه داری
 مستقر الخلافه و عطای خلعت خاصه و جمدهر مرصع با پهل کتاره
 و فیل رخصت انصراف یافت . و سال چهاردهم از آنجا معزول

شده بحضور رسیده از امل و اضافه بمنصب پنج هزار
 پنج هزار سوار و مرحمت خلعت و اسپ با زین مطلا و فیل
 و تقرر صوبه دارى قندهار از تغیر قلیچ خان لوائى عزت
 برافراشت . و سال هفدهم از انجا عزل پذیرفته بحضور آمد
 چون در قندهار بیماری بمزاج او عارض گردیده بود بملازمت
 نتوانست کامیاب گردید . سال هیزدهم مطابق سنه (۱۰۵۴)
 هزار و پنجاه و چهار هجری رخت سفر از دارفانی برپست
 پسرانش بمنصب در خود مشمول عنایت شدند . ارشد
 آنها خواجه عبد الهادی ست - که احوالش جداگانه زیفت
 تسطیر پذیرفته - پسر دوش خواجه عبد العزیز تا سال سیوم
 بمنصب هشتصدی شش صد سوار کام دل می اندوخت *

* صف شکن خان میوزا لشکری *

پسر سید یوسف خان رضوی ست - که احوالش درین نامه
 علیحده ثبت شده - پس از فوت پدر در عهد عرش آشیانی
 به تهمانه دارى بیر مضاف دکن می پرداخت - و اوائل عصر
 جنت مکانی مخاطب بصفدر خان گشته از جاگیر داران صوبه
 بهار گردید . سال پنجم از امل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
 هفتصد سوار افتخار اندوخت - سال ششم از تغیر هاشم خان پور
 قاسم خان میر بحر بصوبه دارى کشمیر امتیاز پذیرفت - سال
 هشتم از انجا معزول گردیده سال بیست و یکم چون مهابت خان

مصدر گستاخی شده از حضور فرار نمود و مسموع شد خزانه او
 (که از بنگاله می آوردند) بنواحی دهلی رسیده بظاہر
 او با جمعی جهت بدست آوردن آن تعیین یافت - و پس
 از رسیدن بر سر آن چون مردم او بسرائی متحصن شده
 بزد و خورد پرداختند و بعد آتش دادن بدروازه سرا بدر رفتند
 زرها بدست آمد - پس ازان (که تخت سلطنت بجلوس
 فردوس آشیانی رونق گرفت) بهحالی منصب دو هزار و پانصدی
 دو هزار سوار (که تا آخر عهد جنیت مکانی داشت)
 کام دل یافت - چون خطاب مغدر خان بخواجه قاسم سید
 اثنائی مرحمت شد او بخطاب صف شکن خان چهره عزت
 برافروخت - و دران زمان (که بیر از دست کسان نظام الملک
 دکنی برآمد) بدستور قدیم تهاذه داری آنجا بدو تفویض
 پذیرفت - مدتھا درانجا بسر برد - بتقریبی پدایه عتاب^(۲)
 آمده از جاگیر و منصب افتاد - و دوازده هزار روپیه سالیانه
 مقرر شده در لاهور می بود - سال نوزدهم مطابق سنه (۱۰۵۵)

هزار و پنجاه و پنج هجری بساط زندگی در نوردید *

گویند مرد منقلب الحال بپروا مزاج دهن دریده بود
 هرچه بخاطرش می آمد میگفت - چون معمر و از قدیمان
 این دولت بود صوبه داران دکن مراعات او می کردند - در ایام

(۲) نسخه [ج] یافت (۳) نسخه [ب] لفظ (گویند) نیست *

حکومت کشمیر خود تنها با یک جلودار ایالچی شده نزد
 راجه^(۲) کشنوار رفت - مردم آنجا او را شناخته مقید ساختند
 بمسافرش مادر راجه رهائی یافت - و چندی تعینات کابل بود
 منصبداران آنجا را بضيافت طلبیده کباب گوشت خوک بخورد
 همه کس داد - چون این معنی بعرض جنت مکانی رسید
 طلب حضور نموده از استفسار این امر فرمودند - گفت
 شراب و گوشت خوک یک حکم دارد - مگر اینکه گوشت خوک
 مکروه طبعی است - لهذا چندی از نظر افکنده معاتب ساختند
 خانجهان باعانت مبلغ و سپردن تهانه داری بیر دران وقت
 سایه^(۳) ترحم گمترد - اما شیوه قبيله پروري داشت *

* صف شکن خان محمد طاهر *

در اواخر عهد فردوس آشیانی بداروغگی توپخانه دکن
 کامیاب گردید - پس ازان (که خلد مکان عیادت پدر والا قدر را
 وجهه^(۲) همک ساخته از دکن روانه هندوستان شد) بعد وصول
 بفریده او بخطاب صف شکن خان سرمایه ناموری اندرخت
 و در جنگ مهاراجه جسونت سنگه مصدر ترددات گشت - و سال
 اول ابتدا باتفاق شیخ میر خوانی برای سد راه سلیمان شکوه
 بکنار دریای جون و ثانیاً بمالحق گردیدن با خلیل الله خان
 (که بتعاقب دارا شکوه بهمن پنجاب می شتافت) باتفاق

(۲) نسخه [ب] کشنوار (۳) نسخه [ج] محمد طاهر نام داشت •

میرزا راجه جیسنگه و بعد استماع فرار دارا شکوه از ملتان خود نامبرده با فوجی بتکامشی او تعین یافته - و تا گتھے از قطره و پویه نیاسوده - پس ازان (که دارا شکوه داخل سرحد گجرات گشت - و درین ضمن حکم پادشاهی در باب برگشتن بار رسید) معاودت نموده در ایامی (که خلد مکان باران جنگ ثانی^(۲) دارا شکوه عزیمت جانب اجمیر داشت) آمده دولت بار یافت سال چهارم بتقصیرے از منصب معزل گردیده بعد چندے قرین بخشایش و ببحالی منصب دو هزار یکهزار سوار گشت سال پنجم باضافه دو صد سوار سر برافراخته سال ششم (که پادشاه متوجه سیر گلگشت کشمیر گردیده) او مامور گشت که دریای کتل بهنهر متوقف شده بحفاظت دهنه آن کوهستان پردازد - آخر همین سال از اصل و اضافه بمنصب سه هزار یکهزار و پانصد سوار تصاعد نموده با فوجی بدکن نزد سلطان معظم دستوری پذیرفت - و سال نهم بحضور رسید - و سال دهم باز همراه شاهزادے مذکور (که بنابر بندوبست دکن مرخص گردیده) معین شد - سال یازدهم بحضور آمده احرار سعادت ملازمت نموده سال دوازدهم بفوجداری متھرا لوای رشادت بر افراشت - سال هفدهم بانتقال شجاعت خان رعد انداز خان بداروگمی توپخانه بر فراز اعتبار بر آمد - سال هیزدهم

مطابق سنه (۱۰۸۵) هزار و هشتاد و پنج هجری پیمانه
مماات در کشید *

* صفی خان *

پسر دوم اسلام خان مشهدی ست - سال نوزدهم جلوس
فردوس آشیانی (که پدرش بنظم صوبجات دکن مامور گردید)
او باضافه در خور مبهایی گشته همراه پدر مرخص شد - سال
بیستم با پیشکش پدر بحضور رسیده دولت بار اندوخت
سال بیست و یکم چون پدرش فوت نمود او از اصل و اضافه
بمنصب هزار و پانصدی چهار صد سوار ترقی پذیرفت - سال
بیست و دوم همراه سلطان اوزنگ زیب بمهم قندهار دامن همت
برگمرزد - و سال بیست و سیوم بحجابت بیجاپور نزد عادل
خان دستوری یافت - سال بیست و پنجم با پیشکش خان مذکور
(که جمله از نقد و جنس چهل لک (وپیه قیمت داشت)
آمده فیض اندوز آستان بوس گردید - پس ازان در رکاب سلطان
اوزنگ زیب بیساق قندهار شتافت - سال بیست و ششم بعد
معاودت ازانجا بتقرر خدمت بخشیدگری و واقعه نویسی هر چهار
صوبه دکن کام دل برگرفت - سال بیست و هفتم بخطاب
خانی سرمایه ناموری اندوخت - سال سیم بغابر تقصیر
بپای عتاب در آمده بکمی منصب پانصدی صد سوار ازان
خدمت معزول و طلب حضور گردید - سال سی و یکم باضافه

دو صد سوار و تقرر قلعه داری کانگره مشمول عاطفت گشت
پس ازان (که تخت سلطنت بجلوس عالمگیری و رونق تازه
 یافت) سال اول جلوس در ایامی (که پادشاه باراد جنگ
 دارا شکوه عزیمت اجمیر داشت) نامبرده بحضور رسیده
 بتفویض قلعه داری دارالخلافه (ایت خوشدلی افراخت - سال دوم
 بتعلقه بخشگیری والا شاهیان ممتاز شد - سال پنجم از اصل
 و اضافه بمنصب سه هزار و دو صد سوار تصاعد نمود - سال
ششم بقلعه داری و نظم مهمات دارالخلافه از تغیر هوشدار خان
 به بلند رتبی گرائید - و سال دهم همراه سلطان محمد معظم
 بجانب دکن تعین گردید - و سال دوازدهم از تغیر تربیت خان
 بصوبه داری اودیسه نامور شد - و پستور بنظم اکبر آباد مقرر
 گشته سال هفدهم بنظم شاه جهان آباد تعین یافت - سال
بیست و یکم همراه سلطان محمد اکبر (که بنظامت ملتان
 دستوری پذیرفت) تعینات گشت - و سال بیست و دوم ازان جا
 برگردیده بتفویض صوبه داری اکبر آباد چهره عزت برافروخت
سال بیست و هفتم بحراست ارنک آباد مانده سال بیست
و هشتم باز بنظم صوبه اکبر آباد لوای عزیمت افراشت - پسرش
 میر عبدالسلام است - که در عهد عالمگیری بمنصب هزار و پانصد
 سوار و خطاب بر خوردار خان و داروغگی توپخانه سلطان معظم
 سرفرازی داشت - چون شاهزاده مذکور بر تخت سلطنت

نشست بخطاب جدش اسلام خان مخاطب گشته بمنصب
 پنج‌هزاری و انضمام داروغگی دیوان خاص و میرتوزگی اول
 فایز شد - و در سلطنت محمد فرخ سیر چندے میرتوزک
 و چندے بخشی درم بود - و در عهد فردوس آرامگاه بمنصب
 هفت هزاره درجه اعتلا پیمود - گویند متین و موقر بود
 و بخوشخوری مشهور - قبولی اسلام خانی (که وضع کرده خود
 او سمت) در سرکار او خوب تیار میشد *

(۲)

* صلابت خان *

خواجه میر خوافی - خودش هندوستان را سمت - آبای او
 ازان مکان فراست بنیان بدین دیار رسیده - چون اکثر امزجه
 اهل خواف به نیکوئی و یکرئی منظور و معجول است خان
 مشارالیه نیز در معاملات راست و درست و در رضا جوئی
 خداوند چابک و چست بود - از یارریهای نیک اختری منظور
 نظر تربیت عالمگیری شده بقرب و اعتبار خسروانی درجه
 اعزاز پیمود - و برشادت و کاردانی در سال بیست و دوم از
 تغیر بهره مند خان بداروغگی فیلخانه سرفرازی یافته باعتبار
 مهابت و صلابت ظاهری (که مرد قوی هیکل بلند بالا بود)
 بخطاب صلابت خان ناموری یافت - و در سال بیست و سیوم
 از تغیر روح الله خان بداروغگی توپخانه جبهه روزگار افروخت

و پس ازان بظاہر مدور زلتم از نوکری بر طرف شده در سال
 بیست و پنجم باز ببحالی منصب و خدمت میرآتشی
 عز امتیاز یافت - پس ازان بالکۃ اوده تعیین شد - چون
 از انجا آمده بآستان بوس خلافت مستعد گردید بدادرنگی
 بندهای جلو اختصاص گرفت - و در سال بیست و هشتم
 از تغیر کار طلب خان محمد بیگ بمقصود یگری بندر سورت شتافته
 در سال سی و سیوم محمد الالتماس خودش طلب حضور گشته
 بمیر توزکی اول کامیابی اندوخت - پس ازان بدادرنگی چوکی
 خاص مطرح نوازش شده از اصل و اضافه بمنصب در هزار
 و پانصدی هزار و در مد هوار رتبه برتری بدست آورد *

گویند در مقامات گوری گانون سردیوان بر سر اتمام
 چوب سدهستی سهراب خان میر توزک دوم بر سربیک از سران
 عملۃ توپخانه رسید - چندی از معتبران آن جماعه که حاضر
 بودند بحمایمت او بمهراب خان در افتادند - ملاکت خان
 باعتبار میر توزکی اول خواست که بچشم نمائی آنها پردازن
 قضیه منعکس گردید - و بخفت میر اهماان انجامید - و دفعه
 غلوی عملۃ آن کارخانه بجائے کشید که پادشاه از دیوان
 برخاست - و امرای ذی شان بفرونشاندن آن شورش تعیین
 شدند - و ملاکت خان را سینه سپر ساخته بخانه رسانیدند
 تا در دیگر آشوب برپا بود - روح الیله خان اول خود هوار شده

بتهدید و ترهیب آن فتنه جویان پرداخت - و صلابت خان را
از خانه بدر بار آورد - و چندی از منکباشیان و یوزباشیان
روشناس معاتب و مغضوب شدند *

خان مذکور در سال سی و ششم آخر سنه (۱۱۰۳) هزار
و یکصد و سه از مقامات کلکاه بسبب اشتداد بیماری و ازمان آن
برخصمت دار الخلافه بموجب درخواست خودش مجاز گردید
مرحله چند قطع کرده بود که اجل موعود قطره زنان در رسید
درین مدت اکثر می خواند *

* بیت *

* خود رفته ایم و کنج مزارے گرفته ایم *

* تا بار دوش کس نشود استخوان ما *

مطامعی اخبار پرتو وضوح داد - که خان مذکور در مرتبه میرآتشی
یافته - و در سال بیست و هشتم متصدی بذور سورت گردیده
در سال سی و سیوم باستدعای خودش در حضور رسید - حالانکه
تذافض دارد با آنکه در ایام محاصره قلعه گواکنده سال بیست
و نهم جلوس چون صف شکن خان میرآتش از نفاق ورزی
و کینه توزی با فیروز جنگ دست از کار کشیده استعفا نمود
صلابت خان بجای او خلعت میرآتشی یافت - پس ازان
(که او هم - فتوانست کماحقه بتقدیم خدمت پرداخت)
مستعفی شد - و سید عزت خان بجای او کمر همت بر بست
تا آنکه نیم شب از غفلت و خود داری سرداران کارکن غنیم

بر دهمده ریخت - و عزت خان و سربراه خان جلال چيله و جماعه را که بدست افتادند بسته بقلعه برد - بار دیگر صلابت خان بخدمت میرآنشي منصوب شد - چنانچه نعمت خان حاجي (که در طور خود یکتاست) در وقائع حیدرآباد (که هزل آمیز نوشته و دان استادی داده) بر تفویض میرآنشي مرتبه ثانی بخان مذکور و سر باز زن او ازان مضمونها تراشیده - و بساط ظرافت طرازي پهن تر ساخته - درین صورت ظاهر میشود که خان مشارالیه در مرتبه بمتصدیگری بنذر سورت رفته باشد - اما در مآثر عالمگیری نیارده *

بالجمله صلابت خان مرحوم پسر رشید داشت - کار طلب سپاهی نقش - در حیات پدر مکرر مصدر ترددات شده بخطاب تهور خان علم شهرت افراشت - و نقش جدکاری و پردلی او و جان نثار خان خواجه ابوالمکارم نوعی در پیشگاه خلافت نشسته بود که در جنب کار سرکردگی خانجهان بهادر نام آنها بر زبان پادشاهی می گذشت - و بتحصین بهادری و جانفشانی آنها بر واسوختگی خانجهان بهادر می افزودند - چون هر دو به تذبیه اشقیا مامور میشدند در سال سی و هفتم در نزدیکی سرحد کرناٹک با سنڈای مشهور سوکار مقابله افتاد - بعد زن و خوردن شایان بنگاه و توپخانه بغارت داده زخمی بتکتک پا جان بدر بردند - در سال چهارم

بفوجداری سهارنپور تعیین گشته ازانجا چون تغیر شده بحضور آمد داروغگی قور خانه یافت - و در سال چهل و نهم بخطاب فدائی خان امتیاز حاصل کرد *

* صف شکن خان میر صدرالدین *

پسر قوام الدین خان برادر خلیفه سلطان وزیر ایران است سال هفدهم جلوس عالمگیری همراه پدر وارد هندوستان گشته ملازمت پادشاهی در یافت - و بعزایت خلعت و شمشیر با ساز طلا و منصب هفتصدی یکصد سوار چهره عزت برافروخت چون پدرش سال بیست و سیوم فوت نمود بعزایت مائمی معزز شده بعد چندی بخطاب شجاعت خان و پستار بتفویض خدمت میرآشهی بر فراز تقرب برآمد - سال بیست و پنجم بخطاب صف شکن خان و عزایت خلعت و جیعه مرمع و علم و توغ اعتبار پذیرفته سمت سربازانگ پتن مرخص گشت - سال بیست و نهم بتلثیم بساط سلطنت پرداخته معاذنجر و فیل یافته رخصت معاودت به بیجاپور (که محمد اعظم شاه بمحاصره آن اشتغال داشت) پذیرفت پس از تسخیر آن سال سیم بعطای نقاره بلند آوازه گردیده همراه فیروز جنگ جهت تسخیر قلعه ابراهیم گدهه مضاف هیدرآباد شتافت - و در محاصره قلعه گلکنده اگرچه

دمدمه بلند ساخته بکنگره قلعه رسانید و نون توپ بران
 برآوردن اما بذابر نفاق ورزی با فیروز جنگ دست از کار کشیده
 استعفا نمود - بذبران بیدرطرفی منصب معائب گشته زاویه نشین
 زندان ادب شد - و پس از چند روز مچلاک نوشته دان - که
 در فرصت کم از جانب دیگر دمدمه تیار نموده بکنگره قلعه
 برساند - بدین تقریب از حبس رهائی یافته آنچه گفته بود
 از قوت بفعل آورد - سال سی و نهم باتفاق خانه زاد خان
 بتادیب بسوفت کهورپره مجاز گردید - و بمقتضای گردش
 فلک کج رفتار بتفصیل (که در احوال قاسم خان کرمانی
 ثبت شده) در ششدر چشم بد زمانه افتاد - و نظر بچشم نمائی
 از پیشگاه سلطنت بفوجداری دهامونی تعیین یافت
 پسرش مخلص خان است - که ترجمه اش علیحده زینت
 قسطیر پذیرفته *

* حرف الضاد *

(۲)
* ضیاء الدوله محمد حفیظ *

پسر خواجه سعد الدین خان است - که ابتدا ملازم
سلطان جهان شاه بود - و بخدمت قوریبگی و عرض مکرر
سرفرازی داشت - تا آنکه شاهزاده مذکور در جنگ با برادران
کشته شد - پسر نامبرده رفاقت نظام الملک آصف جاه گزیده
خانسامانی سرکار آن نوین بلند مقدار سرانجام میداد - و در
جنگ سید دلاور علی خان شریک ترددات بود - و پس از
جنگ عالم علی خان بمنصب سه هزاری دو هزار سوار و خطاب
بهادری و عطای نقاره خرسند گردید - و پس ازان (که سلطنت
فردوس آرامگاه خلف سلطان جهان شاه مذکور (استقرار گرفت)
او از آصف جاه رخصت شده بدار الخلافه شتافت - و بملازمت
پادشاهی پیوسته اول بداروغگی عرض مکرر و ثانیاً بخدمت
بیوتاتی چهره عزت بر افروخت - و آخرها میر آتشی نیز

ضمیمه گشت - چون در گذشت پهرش بخطاب پدر و تعلقه
 ارثی و خانسامانی سرمایه ناموری اندوخت - و رفته رفته
 بمنصب عمده و خطاب ضیاء الدوله تصاعد نمود - و
 بعد برهم خوردگی مقدمه سلطنت در شاهجهان آباد
 مدار اخراجات بر جاگیر داشت - در جنگ جواهر سنگهه جات
 همراه نجیب الدوله بود - مطابق سنه (۱۱۷۹) هزار و یکصد
 و هفتاد و نه هجری بمرض فوت نمود *

* حرف الطاء *

* طیب خواجه جویباری *

پسر حسن خواجه مهین برادر عبد الرحیم خواجه بن کلان خواجه است - که عمه نذر محمد خان خواهر دین محمد خان حليلة او بود - عبد الرحیم خواجه در سلطنت جنت مکاني برسم رسالت از جانب امام قلی خان بهندوستان آمده عظامت او بعد رسید که در مجلس جنت مکاني می نشست سال اول جلوس فردوس آشیانی جهان را پدرود نمود - افضل خان بموجب حکم پیش صدیق خواجه ولد خواجه مذکور رفته بعد ادای مراسم تعزیت بحضور آوردن - حسن خواجه پدرش در وبائے (که پیش از تسخیر بلخ در آنجا رو داده بود) درگذشت - و یوسف خواجه عم دوم او جانشین نیایان بود طیب خواجه دختر عبد الرحیم خواجه در خانه داشت - سال بیستم شاهجهانی بعد از فتح بلخ روانه حضور شد - چون نزدیک رسید قاضی محمد اسلام و خواجه ابو الخیر میر عدل باستقبال شتافته بملازمت پادشاهی رسانیدند - و دو تقوز اسپ و پانزده شتر بر سهیل پیشکش گذرانید - و بعطای خلعت

و هزار مهر بانعام سر بلند گردید - پستور بعنايت خنجر مرصع
 امتياز يافت - سپس بانعام پانصد دهن (که صد و پنجاه اشرفي
 باشد) افتخار اندوخت - و دهن عبارت است از نقد مسکوک
 طلائي - که در وقت عرش آشياني مخترع گردیده - سال
 بيست و يکم بمرحمت اسپ و پنج هزار روپيه مفتخر گشت
 چون درين سال پادشاه از کابل بهندوستان معاودت فرمود
 او حسب الحکم تا رسيدن فرزندانش (که از بلخ طلب داشته بود)
 در کابل ماند - پس ازان معه پسران خود خواجه موسی
 و خواجه عيسى دختر زادهای عبد الرحيم خواجه آمده احرار
 سعادت ملازمت نمود - سال بيست و دوم بعتای اسپ
 بازين مطلا و دو اسپ بهر دو پسر مشمول عاطفت شد - و پس
 از چنده معه پسران بانعام پنجاه هزار روپيه سرفرازي يافت
 سال بيست و ششم يک هزار اشرفي از زر وزن بار مرحمت
 گشت - پستور چون يوسف خواجه برادر کلان او (که جانشين
 بزرگان بود) فوت نمود و غير ازو کسی که قيام بآن نمايد نماند
 در همين سال رخصت شده بوطن رفت - از آخر جلد دوم
 پادشاه نامه مستغاث مي شود که منصب چهار هزاري ذات
 چهار صد سوار داشت *

* طاهر خان *

نامش طاهر شيخ است - سال بيستم جلوس فردوس آشياني

از بلخ آمده بتقبیل سده سلطنت پرداخت - و بعزایت خلعت و خنجر مرصع و ده هزار روپیه نقد و پستر بعطای شمشیر با یراق طلائی میذاکار و منصب هشتصدی چهار صد سوار مباحی گردید - و پس ازان بمرحمت جیغه مرصع و از اصل و اضافه بمنصب هزارى پانصد سوار و خطاب خانى و اسپ با زین نقره سرعت برافراخت - و در رکاب پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بلخ شتافت - سال بیست و یکم باضافه پانصدی صد سوار ممتاز گردید - و پس از معاودت ازانجا به پیشگاه سلطنت رسیده جبین ارادت را بر آستانه عقیدت گذاشت - و سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزارى هفتصد سوار نوازش پذیرفته در رکاب پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار تعیین یافت و پس از وصول بدانجا همراه قلیچ خان بصوب بست رفت و بر قلعه خنسی^(۲) (که سرحد ولایت سیستان است) تاخته فراوان غنائم آورده - و در جنگ قزلباش کردن نمایان بتقدیم رسانید سال بیست و سیوم در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار سوار کردن مباحات افراشت - پستر بحضور رسیده بکار پردازان بیوثاتی حکم شد - که تا یک سال پیشکش روز پنجشنبه بخان مذکور برسانند - سال بیست

و پنجم نوبت دوم همراه پادشاهزاده مذکور بمهم قندهار
 كمر عزیمت بست - سال بیست و ششم همراه پادشاهزاده
 دارا شكوه بمهم مسطور دامن همت بر كمر زد - و همراه
 رستم خان پیش از شاهزاده بقندهار رسید - و از اینجا باتفاق
 خان مزبور جانب بست رفت - سال بیست و هشتم باضافه
 پانصد سوار اختصاص گرفته بهمپائی جمله الملکی سعد الله
 خان بر سر قلعه چیتور شتابید - و در جنگ متصل سموگده
 همراه دارا شكوه بود - پس از فرار او چون موکب عالمگیری
 در نواح مستقر الخلافه رسید مومنی الیه احرار ملازمت نموده
 بعزایت خلعت مباحات پذیرفت - پستتر همراه خلیل الله خان
 بتعاقب دارا شكوه نامزد گشت - و در نبرد دوم دارا شكوه
 بعزایت تركش مشمول عاطفت شده با جمعی بقراولی گام
 جلادت برداشت - ظاهراً پس ازان بصوبه داری ملتان سرفرازی
 یافته - که مولف مآثر عالمگیری معاودت او بعد عزل از ملتان
 سال یازدهم بزبان قلم داده - سال بیست و دوم (که پس از
 فوت مهاراجه جسونت سنگه ضبط و طغش قرار یافت) او
 بفوجداری جودهپور معین شد - و چون نوکران راجه مذکور
 با پسرانش از مضافات کابل کوچ کرده بدار الخلافه رسیدند
 و از فرموده پادشاه سر پیچیده آغاز شرسنجی نمودند و با
 فوجی (که بر سر آنها تعیین شده بود) بزد و خورد پرداخته

رخت فرار بجانب وطنش بردند از اینجا (که طاهر خان
 بممانعت گریختها پا قائم نکرد) در همان سال از معزولیه
 خدمت و برطرفی خطاب خانی معائب گشت - و بوقت موعود
 درگذشت - پسرش مغل خان عرب شیخ است - که ترجمه اش
 جداگانه نوکرین خامه اخبار طراز گشته *

* حرف الظاء *

* ظفر خان *

(۲) پسر زین خان کوکه است - غالباً نام او شکر الله است
تا سال چهارم اکبري منصب دوفندي داشت - و پس از
فوت پدر هفتصدي گردیده - ظاهراً اواخر عهد عرش آشیانی
خطاب ظفرخانی یافت - و پس از سریر آرائی جنت مکانی
چون دختر زین خان کوکه در خانه پادشاه بود بیش از بیش
مشمول عواطف شد - سال دوم جلوس چون رایات دولت
از دار السلطنه لاهور بعزیمت کابل حرکت نموده موضع آهروئی
قریب قلعه اتک منزلگاه شد و فریاد سکنة آنجا از قوم کهتر
(که دله گر بودند - و انواع فساد از قطاع الطریقی و رهنی
می نمودند) بعرض رسید اتک از تغیر احمد بیگ خان بجاگیر
نامبرده قرار داده حکم شد که تا مراجعت از کابل در آنجا
بوده آنها را کوچانیده بلاهور فرستد - و کلانتران را در بند دارد

(۲) نسخه [ج] بود (۳) نسخه [ج] آهروئی (۴) در [بعضی نسخه]
سکنة آنجا که از قوم کهتر دله زک بودند - و در [بعضی] کهتر دله را
بودند - و الله اعلم *

و هرچه از کسی بظلم گرفته باشند مسترد سازد - مشار الیه
 کاربند خدمت مأموره گردیده هنگام مراجعت بملازمت پیوست
 و مورد تحسین شد - سال سیوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
 ذات هزار سوار سرمایه ناموری اندوخت - و پستور در
 همین سال بعزایت علم و خلعت خامه و خنجر مرصع کامیاب
 گشت - سال هفتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
 دو هزار سوار مرتقی گردیده بصاحب صوبگی بهار لوی کامرانی
 بر افراشت - سال دهم از آنجا معزل شده بحضور رسیده
 باضافه پانصدی ذات پانصد سوار نوازش یافته بمهم بنگش
 دستوری پذیرفت - ثتمه احوالش بنظر نورسیده - پسرش سعادت
 خان است - که ترجمه اش علیحده بزبان خامه در آمده *

(۲)

* ظفر خان خواجه احسن الله *

پسر خواجه ابوالحسن تربتی ست - سال نوزدهم جاوس
 جنت مکانی چون صوبه داری کابل از تغیر مهابت خان
 بخواجه مقرر گشت او به نیابت پدر بحراست آنجا تعیین شده
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی شش صد سوار
 و خطاب ظفر خان و عطای علم و خنجر و شمشیر مرصع و فیل
 جبهه امتیاز بر افروخت - و تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب
 دو هزار و پانصدی هزار و دویست سوار فائز گشت - سال اول

سلطنت فردوس آشیانی چون بعرض رسید [که او عبد القادر
 پسر احد داد را در دره خرمابه^(۲) از مضافات تیراه در قبل
 داشت - پس ازان (که خبر فوت جنّت مکانی شغفت) جمعی را
 بکابل فرستاده خود بپشاور آمد - و پس از فراغ مقدمات آنجا
 بوسم معمول (که ناظم آنجا قشلاق در پشاور کند - و ایلاق
 در کابل) عازم کابل گردید - و در (ه نوردي مراتب احتیاط
 از دست داد - و گروه اردک زئی و افریدی (که از شعب افغانه
 کوهستان خیبر اند) بر سر راه آمده بتاراج اردو قسمی
 پرداخته که از عذاب همت از دست داده بچاره آن نتوانست
 قیام نمود] بنابراین تعلقه مذکور از پدرش تغیر شده او بحضور
 آمد - سال دوم با خواجه ابوالحسن بتعاقب چهار سنگه
 بنذیل مامور گردیده سال سیوم هنگامی (که ملک دکن مقر
 موکب سلطانی بود) همراه خواجه مذکور بتسخیر ولایت ناسک
 و تربنگ و سنگمیر دستوری یافت - و سال پنجم چون
 صوبه داری کشمیر از تغیر اعتقاد خان شاه پور پدرش مغرض
 گشت او به نیابت خلعت و اسپ یافته بدان صوبه مرخص
 گردید - و سال ششم (که پدرش بدار باقی شتافت) پادشاه
 صوبه داری کشمیر اصالة بار مقرر کرده از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزاره دو هزار سوار و عظامی علم و نقاره برنواخت

سال هفتم (که پادشاه عزیمت کشمیر نمود) او تا بهمنبر
آمده دولت بار اندوخت - و سال دهم بر طبق حکم محکم
بملک ثبت (که از کشمیر دوزاه دارد - یکم مسمی بکرج است
و دومین بلار - اولین اگرچه چهار منزل از دومین افزون است
اما دومین بنابر کثرت و دوام برف و درمیان بودن دو کتل
متعسر العود واقع شده) براه اول شتافت - و بحسن تدبیر
ملک را مفتوح ساخته ابدال مرزبان آنجا را همراه گرفته
بسرعت براه اخیر برگردید - عجالت از درین باب پادشاه
مستحسن نیفتاد *

ملک ثبت همگی بیست و یک پرگنه و سی و هفت قاعه
دارد - از فزونی کوه و تذگی میدان بسیار کم زراعت است
و از حبوبات بیشتر جو و گندم در آنجا میروید - محصول سال
کامل آن افزون بر یک لک روپیه نیست - دران نواح
جوی آبی است که بر یکطرف آن قراضهای طلا کم عیار (که
توله زیاده بر هفت روپیه نیرزد) بهم میرسد - قریب
دو هزار توله ساله اجاره آنست - میوههای سردسیری چون
زرد آلو و شفتالو و خربزه و انگور لطیف و شیرین یکموسمه
می شود - سیب دارد که درون و بیرونش سرخ است *

(۲) سال یازدهم حسب الحکم معه ابدال مرزبان آنجا آمده

بخصول ملازمت کسب سعادت نمود - و سال دوازدهم از صوبه کشمیر معزول شده باتفاق خاندوران نصرت جنگ به تنبیه هزارجات کمر عزیمت بر بست - و سال سیزدهم همراه پادشاهزاده محمد مراد بخش (که بتوقف در بهیره مامور گردیده بود) رخصت پذیرفت - پس ازان دو سال بوجه معائب شده بے منصب و جاگیر منزوی شد - اواخر سال چهاردهم ببحالی آن بدستور سابق آب رفته بجو آورد و سال پانزدهم چون بعرض رسید [که تربیت خان صوبه دار کشمیر باوصف مدور تاکید و ارسال زر نقد باحوال مساکین آنجا (که دران سال فقط رو داده بود) چنانچه باید نمی پردازد] مرتبه ثانی خان مزبور بصوبه داری کشمیر دستوری یافت چون سال هیزدهم گل زمین کشمیر بهار تخمیر بگلگشت پادشاهی رشک گلزار ارم گردید روزی [که باغ ظفر آباد (که احداث کرده است) بقدم پادشاهی رونق پذیرفت] در جایزه حسن سلوک (که رعایا و سکنه آنجا را از خود راضی داشته) باضافه هزار سوار سرفراز گردید - و پس ازان باز بوقع امر از دولت بزدگی چندی محروم گردیده در سال بیست و پنجم ببحالی منصب سه هزار و پانصد سوار اختصاص یافت - و در سال بیست و ششم از انتقال سردار خان

بحکومت تتهه باضافه پانصد سوار بمنصب سه هزارى سه هزار
 سوار پايه برتر افرخت - و چون سال بيست و نهم حکومت
 آنجا بنام سلطان سپهر شکوه اختصاص گرفت خان مزبور
 در سال سيم از تتهه بدرگاه معلى آمده شرف اندوز ملازمت
 گشت - و در اولين محاربه دارا شکوه با پنج هزار سوار دلار
 جانباز بسردارى ميسره قول او انتظام داشت - از آنجا (که
 خان مذکور مزاج زمانه ساز و فکر روزگار سنج نداشت) لهذا
 در عهد اعلى حضرت (که زمان قدر شناسي و خانه زاد پروري
 بود) دو مرتبه عزلت نشين گرديد - چون نوبت سلطنت
 بخلد مکان رسيد محنت طلبى و قلچي گري^(۲) را روز بازار شد
 ناز بردارى و گرم خوئي^(۳) را خيرباد گفتند - در مبادى جلوس
 بهاليانته چهل هزار روپيه موظف گشت - و سال ششم سده
 (۱۰۷۳) هزار و هفتاد و سه هجري در لاهور بمطاط هستي
 در نوردید - در مقبره پدر مدفون شد *

گویند ظاهرش بهیاری محقر و کوتاه قد بود - مشهور است
 که روزی در حضور اعلى حضرت مذکور شد - که خواجه
 ابوالحسن دو تمام روز یک مرتبه آب مي خورد - ملا حفظي
 حاضر بود - عرض کرد که قد قصير ظفر خان ازین سبب

(۲) در [بعضی نسخه] قلچي گري را (۳) در [اکثر نسخه]

گرم خريدي را *

تختم زده بے آبی سمت - اما در رسائی دانش و درستی
 تدبیر یکتائی داشت - در برهمزنی تسلط مهابت خان در
 کابل با نور جهان بیگم شریک غالب بود - و ببه اندیشی او
 کار پیش رفت - و خالی از کمال نبود - در عهد جهانگیری
 زبانزد مردم بود که در آمو زاده ها چهار کس رشید تر از پدر اند
 جهانگیر قلی خان پسر خان اعظم - و سعد الله خان خلف
 سعید خان چغتای - و ظفر خان وکد زین خان - چهارم این ظفر خان
 پسر خواجه ابوالحسن - با آنکه خواجه سخی بود اما ظفر خان
 در تشیع تعصب تمام داشت - زرها بمردم ایران میداد
 خصوص در حق شعرا طرفه بذل و کرم می فرمود - سخنوران
 صاحب استعداد دل از او طاق برداشته روی امید بدرگاهش
 می گذاشتند - و بمنتهای متمنا میرسیدند - افسح المذاخرین
 میرزا صایب تبریزی چون از ایران بکابل رسید از گرم جوشی
 و دریا بخشی او دل بسته صحبتش گردیده مدت ها بهمراهی
 خان مذکور در هندوستان بسربرد - چنانچه گوید * بیت *

* خانخانان را ببزم و رزم صایب دیده ام *

* در سخا و در شجاعتی چون ظفر خان تو نیست *

و او انتخاب اشعار شعرائی (که باری رابطۀ اخلاص داشتند)

بخط هر کدام نویسانیده بر پشت هر ورق صورت آن معنی سنج

مصور ساخت - خود نیز شعر را بکمال رسانیده - ازوست * بیت *

* بتیغ بے نیازی تا توانی قطع هستی کن *

* فلک تا افکند از پا ترا خود پید دستی کن *

بزرگ خانم بنت مکه بانو همشیره کلان ممتاز محل زوجة

سیف خان در عقد ازدواج داشت - از بطن اوست میرزا

محمد طاهر آشنا تخلص - که در زمان اعلیٰ حضرت بمنصب

هزار و پانصدی سر بر افراخته بخطاب عزایت خان امتیاز

یافت - و بداروغگیهای حضور (که جز بخانه زادن معتبر نسزد)

مأمور میشد - در اواخر آن عهد بداروغگی کتاب خانه

فایز گشته - گویند اعلیٰ حضرت جهت ملاحظه اوضاع و اطوار

هر مرد مجذوب (که عریان می بود) فرستاد - او آمده این

بیت خواند

* بیت *

* برسومد برهنه کرامات قہمت است *

* کشفی که ظاهر است از کشف عورت است *

چون پسر آن پدر بود که بمزاج روزگار آشنائی نداشت در خطه

کشمیر گوشه نشین گشته سال ششم عالمگیری بیست و چهار هزار

روپیہ سالیانہ او معین شد - در سنه (۱۰۸۱) هزار و هشتاد

و یک دامن از محبت آشنا و بیگانه بر چیده رخت بنہانخانہ

عدم کشید - احوال سی سالہ اعلیٰ حضرت را از پادشاه نامہ تلخیص

نموده بملخص موسوم ساخته - در معني بندي و سخن سنجي

استاد است - و صاحب مثنوي و ديوان - از دست * بيت *

* در سبکباري ست آسایش *

* سایه خوابیده قطع راه کند *

* حرف العین *

* ملي قلي خان اندرابي *

از پيش آردهای جنت آشياني ست - سال (که آن پادشاه
سخنان غيرواقع از مودم نسبت به پيرام خان شنیده از کابل
عازم قندهار گرديد) حکومت کابل بوی مفوض نموده در انجا^(۲)
گذاشت - پس ازان در ظل عاطفت سلطاني بمماکت هذد آمده
در ابتدای عهد عرش آشياني باتفاق علي قلي خان زمان
بمهم هيمو بقال و پستور همراهه خواجه خضر خان بدفع اسکندر
سور تعين شده آخر سال پنجم همراهه شمس الدين محمد
خان اتکه بمقابله پيرام خان شتافت - پس ازان احوالش
بنظر نيامد *

* عبد الله خان اوزبک *

از امرای جنت آشياني ست - در سلک جان سپاران
بزرگ منش انصلاک داشت - در عهد عرش آشياني بعد
نتم هيمو بخطاب شجاعت خاني اختصاص یافته به تيولداري
سرکار کاپي مامور گرديد - و چون در تسخير مالوه کومکي

ادهم خان بود و بطرز آن ملک آشنا گشته در سال هفتم (که
 پیر محمد خان شیروانی حاکم آنجا در آب نوبده فرو رفت
 و باز بهادر بدعوئی ارث بران دیار دست تصرف یافت)
 عرش آشیانی عبد الله خان را بدیایه والای پنج هزارى بر آورده
 بمالش آن متغلب و ضبط و ربط آن ولایت تعیین فرمود
 و جمیع امور سیاست و دار و گیر آنجا من حیث الاستقلال
 برای او مفوض شد - و چون عبد الله خان بسامان شایسته
 روی عزیمت بتسخیر مالوه نهاد باز بهادر تاب مقاومت
 از حوصله خود بیرون یافته بگریزگاه عاقبت شتافت - و آن
 ولایت بتازگی در قبضه تصرف درآمد - عبد الله خان بشهر
 مندر (که پای تخت سلاطین مالوه بود) بر وساطت حکومت
 متهم گشت - و بلاد و قصبات آن مملکت فراخور رتبه
 و حالت باصرا تقسیم نمود *

و چون نشه پرزور ریاست کم حوصلگان اخلاص را زود
 بید مہستی و بیراهه روی می آرند در اندک زمانے عبد الله
 خان کلاه نخوت کج نهاده خواست سر بشورش بردارد
 عرش آشیانی در سال نهم سنه (۹۷۱) نهصد و هفتاد و یک
 در عین موسم برشکال بتقریب شکار فیل بجانب نورو و سیپوری
 (که دران هنگام بیشه های فیل داشته) نهضت فرمود - و پس

ازان (که خاطر از شوق شکار و پرداخت) جریده بصوب مذو
 (که مقر آن خود سر بود) متوجه شد - چون از امتداد
 برق و باران و اشتداد خلابها و سیلابها و وفور گل ولای لزج و کثرت
 گور مغاک (که در زمین مالوه می باشد) کار بر دهر روان
 دشوار شده اسپان چون اسپان آبی شذا کرده می آمدند و شتران
 چون جهازهای عمان طوفان نوردی می کردند و در طی
 این راه از کثرت وحل و خلاب جانوران را پای تا سینه
 فرو میرفت و اکثر بار بردار از در برجا ماند از گاکرون
 ایلاخار قرار یافت - چه غرض از ارتکاب این یورش تعب ناک
 آن بود که عبد الله خان (که در چنین وقت گمان نداشته
 که لشکر بمالوه که متعسر العبور است در آید) بغتة
 بر سرش باید شتافت - و اشرف خان و اعتماد خان را پیشتر
 فرستاد - که تا از راه اعمال ناشایسته که متوهم و خائف است
 نوید عنایت پادشاهی داده بملازمت آورند - و نگذارند
 که اداره صحرای بیدولتی شود - و خود عرش آشیانی بیست
 و پنج کروه مالوه (که از چهل کروه معمول دهلی زیاده
 مسافت دارد) در چنین آب و گل بیک منزل راه سپرده
 بحدود سارنگپور رسید - و چون بقصبه دهار ورون نمود از
 فرستادهها بظهور پیوست که هر چند اینها گرم نفسی کردند
 بیاطن و سوسه ناک از در نگرفت - بعضی ملتزمات واهی

گفته اینها را از سر خود را کرد - و خود با بنه و بار در براه
 گریز آردن - عرش آشیدانی عذر توجه از صوب مندر مصروف
 نموده جمعی از امرا را برسم منقلا پیشتر روانه کرد - تا گرم
 شدافته سر راه بگیرند - و خود نیز در ایلغار شتابنده تر گشت
 و چون فوج منقلا بدو پیوست عبدالله خان بگمان آنکه در چنین
 وقتی (که از راه دور ایلغار کرده اند) مردم کم رسیده باشند
 برگشته بجنگ در آمد - و چون نایره پیکار اشتعال پذیرفت و کار
 بجائے رسید که تیر مخالف از بالای سر پادشاه می گذشت
 بالهام غیبی اشارت نمود که نقره فتح بلند آوازه سازند - و بمنعم
 خان خانانان فرمود که دیگر جای توقف نیست - بر سر غنیم
 باید تاخیر - خانانان عرض کرد که خوب است - اما جای
 یکم تازی نیست - مجموع ملازمان فدائی یکجا شده می تازیم
 عرش آشیدانی خشم آلود در مقام تاخیر شد - اعتماد خان
 از فرط اخلاص جاو گرفت - پادشاه بر اعتراضی شده پیشتر
 توجه فرمود - چون تائید الهی قرین حال والا همتان می باشد
 غنیم را از شکوه پادشاهی پای از جا و دل از دست رفته
 با آنکه عبد الله خان زیاده بر هزار سوار داشت و با عرش آشیدانی
 از سه صد کس زیاده نبود مردم معتبر خود را بقتل داده
 از معرکه در بر تافت - و براه آبی موهان ^(۲) گجرات سو روانه

گشت - عرش آشیانی جمعی را بسرکردگی قاسم خان
نیشابوری بتعاقب تعیین نمود - و زمینداران آن ناحیه از روی
دولتخواهی نیز ضمیمه لشکر گشته نزدیک گریوه چاندانیتر
بر اردوی عبد الله خان ریختند - او سراسیمه شده زنان خود را
بصحرا بر تافت - و پسر خود را همراه گرفته از میان بیرون رفت
امرا تمامی بذه و باز خصوصاً حرماً و قیلان ادرا گرد آورده
دران منزل توقف نمودند - پادشاه از آبی گذشته بآن سرزمین
در آمد - و شکر الهی بجا آورده با غنائم فراوان مراجعت نمود
عبد الله خان (که نیم جانے ازان مهلکه بیرون برده) خود را
بسرحد گجرات انداخت - و بچنگیز خان (که درانولا در گجرات
سر ببرزگی برداشته بود) پیوست - عرش آشیانی حکیم
عین الملک را نزد چنگیز خان کسبیل نمود - تا آن مدبر
منکوب را بحضور فرستد - یا ازان ملک اداره سازد - او عرض
داشت که از فرمان پذیری گزیر ندارم - اگر دزین مرتبه
گناه ادرا بخشیده نوازش فرمایند او را بدرگاه عالی می فرستم
و اگر این التماس پایم قبول نیابد ناگزیر ازین ولایت بدر
خواهم کرد - و چون این پیغام سمت تکرار یافت چنگیز خان
او را از پیش خود راند - و او باز بمالوه آمده سر
بشورش برداشت - شهاب الدین احمد خان (که پیشتر ازان
بسرانجام ولایت مالوه از پیشگاه خلافت نامزد شده بود)

در سال یازدهم لشکرکشی شایسته سرانجام نموده بر سر او رفت
نزدیک بود که عبد الله خان دستگیر گردد - بهزار کلفت
و مشقت خود را بعلي قلی خان خان زمان و سکندر خان اوزبک
رسانید - و در اینجا باجل طبعی در گذشت *

* عهد المطلب خان *

پسر شاه بداع خان - از امرای دو هزار و پانصدی
اکبری است - ابتدا همراه میرزا شرف الدین حسین بتسخیر
میرتقه تعیین گردیده مصدر تردد شد - پستتر از ملتزمان رکاب
فیض اقتساب بود - سال دهم همراه میر معز الملک بمالش
سکندر خان اوزبک و بهادر خان شیبدانی دستوری یافت - چون
فوج پادشاهی هزیمت یافته پراگنده شد او نیز راه خویش
گرفت - پس ازان باتفاق محمد قلی خان برلاس بر سر سکندر
خان (که در او دهه مصدر حرکات ناشایسته بود) رخصت
پذیرفته - بعد آن مدتی در قبول خود که در صوبه مالوه داشت
گذرانید - چون سال هفدهم امرای مالوه بکومک خان اعظم کوکه
نامزد شدند او نیز بگجرات شتافته در جنگ محمد حسین
میرزا چپقلشهای مردانه بتقدیم رسانیده چهره فاموزی افروخت
و حسب الحکم همراه خان اعظم کوکه هنگامی (که پادشاه محاصره
قلعه سورت داشت) بدولت آستان بوس مورد نوازش گشته
برخصت جاگیر کام دل برگرفت - سال بیست و سیوم (که

مظفر حسین میرزا را مردم قطب الدین خان مقید از دکن
 به پیشگاه خلانت می بردند) او بنابر مزید احتیاط با برخی
 سپاه مالوه چستی بکار برده پیوست - و بحضور رسانید - سال
 بیست و پنجم همراه اسمعیل قلی خان بنابر تنبیه نیابت خان
 عرب مامور گشته بتقدیم مراسم جانفشانی علم اعتبار افراشت
 سال بیست و ششم بتهمت خون ریزی فتح دوست پور
 هلی دوست باریگی بنایه عتاب در آمده پس از چندے مطرح
 انظار توجه پادشاهی گردید - در ایلغار کابل باشایقی جرانغار
 بدو تعلق گرفت - سال بیست و هفتم (که عرش آشیانی
 توجه بشرتی دیار فرمود) چون نزدیک کالپی (که باقطاع
 عبدالمطلب خان مقرر بود) مورد لشکر شد باستدعای خان
 مزبور منزل او را بهایه اقبال آراستگی بخشید - سال سیم در
 کومکیان خان اعظم کوکه بدیار جنوبی کمر خدمت بست
 و سال سی و دوم با جمعه کثیر بسزا دادن جلالت تاریکی مقرر شده
 سرمایه مباحات اندرخت - روزی (که جلالت تاریکی بر مردم
 چندارلی جنگ انداخت) اگرچه عبدالمطلب خان سوار نشد
 اما امرای دیگر پیهم شتافته هنگامه مخالف را درهم شکستند
 سرکرد آن گروه شقاوت پزوه بسیاری را بکشتن داده راه
 انبار سپرد - عبدالمطلب خان از وفور فکر و کثرت اوهام
 سودائی شده ناچار بحضور رسید - تا آنکه وقت موعود

به نیمستی سرا شتافت - شیر زاد پسرش در عهد جهانگیری
بمذنب پانصدی دوپست سوار سرافرازی داشت *

* عرب بهادر *

در عهد عرش آشیانی از متعینان دیار شرقی بود - و بتقدیم
مراسم نیکو خدمتی نامه بمردانگی در آورد - برگذنه سهرارد
صوبه بهار در جاگیر داشت - چون امرای آن صوبه رایت
بغی بر افراشتند او نیز خاک بحقیقتی بر فرق خود
بیخته آثار طغیان ظاهر نمود - سال بیست و پنجم (که مظفر
خان حاکم بنگاله اموال خانجهان حسین قاپی را روانه بارگاه
خلافت نمود - و بسیاری از بازارگانان و سپاهی همراه آن
بودند) بعد رسیدن صوبه بهار محب علی خان حبش خان
نامی را با فوجی از همراهیان خود بذابو حزم اندوزی
بدرقه ساخت - عرب عربده جوی بدنبال آن قافله گام فراخ
برزد - چون از گذر چوسا گذشته بودند فیل چند که عقب
مانده بود بدست آورد - پستو بوسر رای پرکهوتم دیوان
صوبه مذکور (که در حوالی خطه بگسر باجتماع سپاه آنولایم
تکاپو داشت - و دوز بر ساحل دریای گنگ پیرشتش
معهوره می پرداخت) ناگهانی ریخت - او گرم پیکار شده
حسب تقدیر زخمی بر زمین افتاده روز دوم فوت نمود
محب علی خان ازین آگهی بآن بدسرشت رسیده بهنگامی

نبرد آراست - بعد زن و خوردن عرب غبار آلود وادی فرار شد
 و پس ازان (که شهباز خان از بارگاه سلطنت بآن دیار
 مرخص گردید - و در تعلقه دلیمت اجینیه رسیده بعد تادیب او
 سعادت علی خان را در قلعه کنت^(۲) از مضافات رهناس
 جهمت پاسپانی گذاشت) عرب باتفاق دلیمت قابو یافته بر قلعه
 مذکور دوید - و شگوف آریزش (و داد - سعادت علی خان
 بشایستگی کشته شد - عرب از بد نهادی قدری خون او بیاشامید
 و لخته برپیشانی مالید - پستور همراهی معصوم خان فرنخودی
 گزید - و در دو جنگ (که با شهباز خان صورت گرفت) شریک او
 بود - پس از شکست یافتن او جدائی اختیار کرده در حدود
 سفیل گرد فتنه بلند کرد - ازانجا (که جاگیرداران آن نواح یکجا
 شده هنگامه نبرد آراستند) او عرصه پیمای وادی هزیمت
 گردید - پستور بهار (ویه شتافته یا فوجی (که خان اعظم کوکه
 روانه نموده بود) ستیز آرا گشته راه گریز سپرد - و بجانب
 جوانپور گام شتاب برداشت - چون گوردهن پور راجه تودرمل
 بفرمان پادشاه جهمت سزا دادن او روانه شده بود آن خسران زده
 در تنگنای جبال در شد - پستور در کوهستان بهرایج بنگاه ساخته
 قلعه بنیاد کرد - و پناه گاه وقت برگشتن از غارت ساخت
 (وزر بهمان کار شتافته بود - کهرک رای بومی پور خون

دوله راى را بر سر آن قلعه فرستاد - دربانان عرب انگشته مانع
 نشدند - مردم زميندار اندوختها برگرفتند - و در بازگشت
 او در کمين گاه بود - رسیده مردم را متفرق گردانيد - دوله راى
 (که عقب مانده بود) ملحق شده او را بر شکست - عرب
 با دو کس بجانبه افتاده بود - بومي در پى او رفته کار آن
 بد سرشت را با تمام رسانيد - اين مقدمه در سال سي و يکم
 مطابق سنه (۹۹۴) نصد و نود و چهار هجري (داده
 شيخ ابوالفضل در اکبرنامه مي نويسد که پيش ازين سه روز
 عرب نامي مير شکار در آب بهت فرو رفت - پادشاه^(۱) (که
 رونق افزای درآبه^(۲) چهنه^(۲) بود) بر زبان آورد - که بدل
 پرتو مي افکند - روزگار عرب با آخر رسیده باشد *

* علي مردان بهادر *

از امرای عهد عرش آشياني ست - تا سال چهارم منصب
 سه صد و پنجاهي داشت - ابتدا همراه خانخانان عبدالرحيم
 بمهم تتهه تعيين گريده مصدر ترددات شد - سال سي و هشتم
 باتفاق نوئين مذکور ببارگاه سلطنت رسیده بحصول ملازمت
 شادمانی اندوخت - پس ازان بمهم دکن تعيين شده در جنگي
 (که سال چهل و يکم بمودار^(۱) ميرزا شاهرخ و خانخانان
 با سران دکن (داده) او در التمش جا داشت - پسترسوداری

سپاه تلنگانه بوی نامزد شد - سال چهل و ششم او از کار طلبی
 بیادری شیر خواجه نزدیک پاتهری (سید - درین ضمن
 شکست بهادر خان گیلانی (که او را با اندک مردم در تلنگانه
 گذاشته بود) شنیده بدان سو برگویدید - و با مردم مخالف
 دوچار شده هرچند بیشتر از همراهان پهلوی تهری کردند
 از پای ثبات افشوده داد مردانگی داد - و بدست مخالفان
 گرفتار آمد - و در همین سال چون شیخ ابوالفضل باقتضای
 مصاحبت ماکي با سران دکن در آشتی زد از باین تقریب
 رهائی یافته بهسرداران پادشاهی ملحق گشت - سال چهل
 و هفتم در جنگی (که بهسرداری شاهنواز خان میرزا ایرج با ملک
 عنبر واقع شد - و فتح عظیم نصیب اریای دولت گردید)
 سرداری جرانغار بار تعلق داشت - سال هفتم جهانگیری
 همراه عبدالله خان فیروز جنگ تعیین گردید - حکم صدر
 یافته بود که اینها با لشکر گجرات از راه ناسک بدکن
 در آیند - و از فوج دوم (که بهسرداری خانجهان لودی
 تعیین شده) خبرگیران بوده باتفاق در کار پادشاهی بذل
 جهد نمایند - چون عبدالله خان بذابر خود سری بملک غنیم
 در آمد و پس از آنکه اثری از فوج دیگر ندید گجرات رویه
 برگشت از قرار برگشتن خود داده با فوج غنیم (که دنبال
 گرفته می آمد) مبارزت نمود - و زخمها برداشته اسیر گردید

برگیان عنبر برداشته بودند - هرچند جراح برای معالجه
برگماشتند اما بعد دو روز مطابق سنه (۱۰۲۱) هزار و بیست
و یک هجری چراغ هستیش خاموش گردید - این حرف از
زبان زن است - شخص بتقریبی گفت که فتح آسمانی ست
بهادر جواب داد - الحق فتح آسمانی ست - اما میدان
از ما ست - کرم الله پسرش در عهد فردوس آشیانی بمنصب
هزاری هزار سوار رسیده چند قلعدار اودگیر مضاف دکن
بود - سال بیست و یکم در گذشت *

* عزت خان خواجه بابا *

ظاهرا از قرابتیان عبد الله خان، فیروز جنگ است - در
عهد جهانگیری بمنصب هزاری هفتصد سوار رسیده - و پس
از سریر آرائی فردوس آشیانی همراه یمین الدوله از لاهور آمده
بملازمین و بحالی منصب سابق رایت امتیاز بر افرخت
و سال سیوم بدیاء هزار و پانصدی هزار سوار مرتقی گشته
همراه عبد الله خان بهادر (که بتعاقب خانجهان لودی
بعد فرار او از دکن بجانب مالوه تعیین گردیده) دستوری
پذیرفت - و سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاری
هزار سوار و خطاب عزت خان و عنایت علم و فیل و تفویض
فوجداری بهکر سرمایة شادکامی اندوخت - و سال ششم مطابق

سنه (۱۰۴۲) هزار و چهل و دو هجری در بهکر برحمت
حق پیوست *

* عرض خان قاتشال *

عنوض بیک نام - از تعینانیان صوبه کابل بود - چون سال
دوم جلوس فردوس آشیانی تهنه ضحاک مضاف کابل از
دست اوزبکان استخلاص یافت او بمنصب هزاری شش صد
سوار و تهنه داری آنجا سرفراز گردید - و سال ششم باضافه
دو صد سوار کام دل برگرفت - و سال هفتم از اصل و اضافه
بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار چهاره مباحات برافروخت
و سال دهم باضافه دویست سوار و سال یازدهم بغزونی سه صد
سوار کامیاب گشت - و در هنگامه (که علی مردان خان سپردن
قلعه قندهار باولیدی دولت قرار داد) او (که از سابق
در غزنین منتظر بود) باشاره سعید خان ناظم کابل با یک هزار
سوار روانه آنصوب شده بقلعه مزبور درآمد - و در جنگه
(که سعید خان را با سیاوش و فوج قزلباش دست داد)
مصدر تردد شده بعزایت خلعت و خنجر مرصع و از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار و عطای
فقاره و اسپ و فیل فرق عزت باسماں رسانید - و همراه راجه
جگمت سنگه بتسخیر قاعه زمین داور شتافته در گرفتن قلعه
ساربان و محاصره زمین داور نیکو خدمتیها بتقدیم رسانیده

و چندت بحراست قلات معین بود - سال سیزدهم از تغیر
 خانه زاد خان حارس غزنین نیز گردید - و بغادر عروض مرض
 چون ضعف و ناتوانی از روز بروز می افزود معزول شد
 و سال چهاردهم مطابق سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه هجری
 یا بعالم عقبی کشید *

* عهد الله خان فیروز جنگ *

خواجه عبدالله نام - از اولاد خواجه عبید الله ناصر الدین
 احرار است (قدس سره) و خواهر زاده خواجه حسن
 نقشبندی - آواخر عهد عرش آشیانی از ولایم بهندوستان
 آمده روزی چند با شیر خواجه در دکن بهربرد - و هرجا
 کار و تردد پیش آمد جوهر شمشیر زنی و راد مردی
 نمایان ساخته پستر از خواجه جدائی گزیده در لاهور
 بهشاهزاده سلطان سلیم پیوسته داخل احدیها گردیده بحسن
 خدمات ترقی کرد - در ایام (که شاهزاده در آله آباد
 از خود سوری و خود رانی شروع بتقسیم مناصب و خطاب
 و تنخواه قبول و جاگیر بملازمان نمود) او بمنصب هزار
 و پانصدی و خطاب خانی امتیاز یافت - لیکن چون با شریف
 خان (که مخدوم سرکار شاهزاده بود) نقش او خوب نداشت سال
 چهل و هشتم بعقبه خلافت روی امید نهاد - پادشاه جوهر

صلالت و شجاعت از سیمای حال او دریافته بمنصب هزاری
و خطاب صفدر خانی برنواخت - و برادرانش خواجه یادگار
و خواجه برخوردار بمناسب و مناسب فرق عزت برافراختند
و پس از سرور آرائی صاحب طبل و علم گشت *

چون مهم رانا از مهابت خان چنانچه باید متمشی نشد
او در سال چهارم بهوداری آن عساکر نامزد گردید - دران مهم
بتحصیل نام آوری علم شهرت افراخت - مهر پور را (که
پناه جای رانا امر سنگه بود) قاقه فیل عالم گمان (که
شش دیگر نشان نمی دادند) بدست آورد - و در
کونچامیر تھانه نشانده بیرم دیو سولنگهی را (که از راجپوتان
عمده بود) بنهب و غارت داد - سال ششم سنه (۱۰۲۰) هزار
و بیست هجری بصوبه دارهی گجرات اختصاص گرفت - و فوج
کومک از حضور نیز بار تعیین شد - بقرار آنکه با لشکر
گجرات از راه ناسک و تربنگ بدکن درآید - و خانجهان
با راجه سانسنگه و امیر الامرا و میرزا دستم از راه بوار
و هردو فوج از یکدیگر خبر گرفته بروز معین غنیم را (میان گیرند
انجا که استیصال واقعی مقاهیر صورت پذیرد *

عبد الله خان با ده هزار سوار مستعد خوش اسبی آراسته

(۲) نسخه [ج] از نامه حال او (۳) در [بعضی جا] کونچامیر - و در
[بعضی نسخه] کونچامیر .

از غایت غرور و نخوت (بے آنکه از فوج دوم خبر بگیرد)
 بملک غنیم درآمد - ملک عنبر (که از توهم عظیم داشت)
 مردم چیده خود را باستیصال او فرستاد - تا هر روز بر در
 لشکرش برگی گری میکردند - و شب تا سحر بان میزدند
 هر چند بدولت آباد نزدیک تر میشد انبوهی مخالف بیشتر
 می گشت - چون بحوالی دولت آباد رسید اثری از فوج دوم
 ظاهر نگردید - ملاح در مراجعت دیده از راه بگلانه باحمدآباد
 برگشت - درین راه غنیم پیچیده می آمد - و هر روز آریزشه
 می نمود - علی مردان بهادر^(۲) عازر فرار بر خوں نپسندیده مردانه
 نبرد آرا گشته دستگیر شد - آنچه شهرت دارد (که ملک عنبر
 بخانخانان در ساخت - و او خانجهان را بلطائف الحیل
 متوقف کرد) املی ندارد - چه درانوقت خانخانان از دکن
 بحضور رسیده بود - خانجهان در برابر این خبر موهش شنیده
 عود کرده در عادل آباد بخدمت شاهزاده پرویز پیوست *

گویند جنت مکانی تصویر عبد الله خان و دیگر امرای
 همراهی او کشیده طلبید - و تصویر هر کدام را بدست
 گرفته چیزی می فرمود - تصویر او را مخاطب ساخت
 که امروز در حسب و نسب شما هیچ کس نمی رسد
 باین شکل و شمائل و قرب و مرتبه و خزانه و جمعیت

لائق نبود بگیریزید - گریز جنگ خطاب شماست - و چون در سال یازدهم عابد خان پسر خواجه نظام الدین احمد بخشی را (که واقعه نگار احمد آباد بود) بذابر تحریر واقعی پیاده از خانه طلب داشته انواع اهانت رسانید دیانت خان از حضور تعیین شده که عبد الله خان را با پیاده بحضور بیارد - او پیش از وصول همان طور روانه گشته باستشفاع شاهزاده سلطان خرم ^(۲) صفح جرائم گردید - و چون مرتبه ثانی شاهزاده ولی عهد شاهجهان بدکن رخصت یافت عبد الله خان بهمراهی موکب شاهي مامور گشته بے رخصت از دکن به قیول خود شتافت - ازین جهت بعزل جاگیر معائب ساخته اعتماد رای بمزادلی تعیین شد - که او را بخدومت شاهزاده رساند - و چون شاهزاده بجهت مهم قندهار از دکن طالب حضور گردیده بانقضای موسم برشکال در ماند و اقامت گزید و مزاج پادشاهی بذابر دراعی برانگیخته اهل عمان از چنین پسر منصرف شده کار بقتال و جدال انجامید عبد الله خان از محال جاگیر آمده در لاهور ملازمت پادشاهی نمود - و چون شاهزاده از مقابل پدر و الا قدر کثارة گزیده فوجی بمسکردگی راجه بکرماجیت در برابر لشکر پادشاهی گذاشت (که اگر جمعی بتعاقب نامزد شوند تواند روی آنها نگاهداشت - چنانچه

(۲) نسخه [ب ج] صفح جرائم خود کرد (۳) نسخه [ج] اهل فساد

بتحریرک ارباب نفاق خواجه ابوالحسن بهراولی عبد الله خان
 تعین شد) بمجرد تلاقی فریقین عبد الله خان جلوریز بلشکر
 شاهزاده پیوست - قضا را دران وقت تیر تفنگ از شست
 غیب بمقتل راجه بکرماجیت رسید - هر دو فوج از تزک افتاده
 بجای خود رفته قرار گرفتند - چون حکومت گجرات بر راجه
 تعلق داشت درین هنگام شاهزاده بعدد الله خان تفویض فرمود
 او وفا نام خواجه سرائی را با معدوم به نیابت آنجا تعین
 کرد - میرزا صفی سیف خان دولتخواهی پادشاه با خود مصمم
 ساخته بانفاق متعینه آنصوبه آن خواجه سرا را دستگیر نموده
 شهر را متصرف شد - عبد الله خان در ماند و از شاهزاده
 رخصت گرفته و ملتفت کومک نگشته گرم و گیرا بدان طرف
 شتافت - چون فیمابین عرمه مبارزت آراسته گشت شکست
 بر عبد الله خان افتاد - ناچار ببروده آمده به بندر سورت
 رفت - و جمعی فراهم آورده در برهانپور بشاهزاده خود را رسانید
 پس ازان در ایام هرچ و مرج همه جا هراول شاهی بود *
 چون سال بیستم شاهزاده از بنگاله معادلت بدکن نمود
 و یاقوت خان حبشی و غیره ملازمان نظام شاهیه را همراه
 گرفته بر سر برهانپور آمد عبد الله خان عهد کرد - که هرگاه
 بران بلده استیلا یابد قتل عام نماید - چون شاهزاده به نیل
 مقصود از گرد برهانپور برخاست عبد الله خان به التفاتی

شاهزاده بحال خود مشاهده کرده ازان همه عنایت چشم پوشیده
مفارقت ورزید - و بملک عنبر پیوست - چون او فراخور توقعش
نپرداخت بوسیله خانجهان در ملک بندهای پادشاهی انتظام
گرفت - گویند چون ببرهانپور رسید خانجهان تا باغ زین آباد
استقبال کرده باعزاز و احترام آورد - او بلاه و چاپلوسی
زده فرجهی پوش مثل درویشان اوزبک محاسن تا بذات رسیده
به سلاح یک گهتری شب مانده در دیوان خانه خانجهان آمده
می نشست - چون خانجهان بحسب الحکم بجنیر راهی شد
همراهی گزیده بملک عنبر نوشت - که اگر درین وقت بر سر
خانجهان میریزی قابوست - اتفاقاً خط را گرفتند - خانجهان
بدست او داد - اقرار کرد - بر طبق فرمان در قلعه آسیر زندانی
گشت - اکرام خان فتحپوری قلعه دار آنجا بدسلوکیها نمود
و بتحریریک مهابت خان در ایام استیلای او مکرر احکام رسید که
اورا کور نمایند - خانجهان مجبور نشد - در جواب نوشت که
بقول من آمده - بحضور می آرم *

چون سریر خلافت بجلوس صاحبقران ثانی مزین گردید
بالتماس سلاله سلسله نقشبندیه عبد الرحیم خواجه که خلف
خواجه کلان خواجه جویداری است [که بسی واسطه بهید علی
عریض بن امام همام جعفر صادق (علیه السلام) میرسد
و از اجله سادات و اعزّه اکابر توران بود - اخلاص و اعتقاد

خوانین از بکیه باین خاندان بمرتبه کمال است - عبد الله خان والی آنجا حلقه ارادت خواجه کلان در گوش عقیدت داشت - در عهد جغتو مکنی از قبل امام قلی خان والی توران برسم سفارت آمده باقسام اعزاز سرافراز گشت - و بعنایت نشستن پهلوی تخت از جمیع اعیان و اشراف ایران و توران و هندوستان امتیاز عظیم یافت - در بدر جلوس اعلیٰ حضرت از لاهور با گره آمده زیاده بر سابق باکرام و احترام اختصاص گرفت [چون عبد الله خان را بسلسله نقشبندیه قرابت بود رقم عفو بر جرائم او کشیده از زندان رستگاری یافت - و بمنصب والای پنج هزار پنج هزار سوار و عنایت علم و نقاره بر نواخته سرکار قزاق به تیول او مرحمت شد *]

چون در همین سال اول چچهار سنگه بندیده از حضور فرار نموده بموطن خود اوندچه شتافت فوجی بمهرکردگی مهابت (۲) خان از حضور تعین گشت - خانجهان لودی از مالوه و عبد الله خان از جاگیر خود با امرای اطراف و جوانب بملک او در آمده دست جلالت بر کشوند - چون کار بران ناپاکر به تنگی گرائند بمهابت خان متوسل گشته عازم آستانبوس شد - عبد الله خان با بهادر خان و جمعی دیگر امرا (که نه هزار سوار بود) بقلعه ایرج شانزه کردهی اوندچه (که مشرق رویه آن ملک و در تصرف

ج چهار سنگه بود) رسیده بچستی و چیره دستی مفتوح
 ساخت - و چون اعلیٰ حضرت بعزم استیصال خانجهان لودی
 ببرهانپور طرح اقامت انداخت عبد الله خان از کالپی محال
 تیول خود بدکن رفته بهمداری فوجی (که بمصری شایسته خان
 تعیین شده بود) دستوری یافت - و بغابر درمی (که بر شکم
 بهم رسانیده بود) پس از بهی بحضور رسیده بگوشمال دریا خان
 دوهله (که در نواح چالیس گانو شورش افزا بود) نامزد گردید
 و حکم شد که در خاندیس متوقف بوده هر طرف (که خانجهان
 و دریا خان از دولت آباد راهی شوند) بلا احوال و توقف
 بتعاقب پردازد *

چون در سال چهارم خانجهان باتفاق دریا خان از دولت آباد
 براه خاندیس اداره مالیه گشت اُر پاشنه کوب شتافته هیچ جا
 مجال درنگ نداد - تا در کنار سندهیه خانجهان پای ثبات
 افشوده کشته گردید . در جلدوی این کار سترگ بمنصب شهزاري
 شش هزار سوار و خطاب فیروز جنگ مفتخر و مباحی گشت
 در سال پنجم بصوبه داری بهار مامور گردید . عبد الله خان
 تذبیه زمیندار رتن پور پیشنهاد همت ساخته بدان سر زمین
 در آمد - بابو لچه هی زمیندار آنجا خایف شده بواسطت راجه
 امر سنگه مرزبان باندهو زینهار ی گشته سال هشتم با پیشکش
 همراه خان مذکور سعادت آستانبوس پادشاهی اندوخت

چون عبدالله خان مرخص شده بتعلقه درانه گشت چهار
 بندیله باز بغی ورزید - برطبق حکم از راه برگشته بمالش
 او پرداخت - خاندوران از مالوه رسید خانجهان بارهه نیز
 پیوسته چون یک گروهی اوندچھے معسکر ساختند آن گیره بخت
 اندیشه ناک گشته با اهل و عیال و لخته از سرخ و سفید
 از حصار برآمده بصوب قلعه دھامونی (که پدر او بکمال
 استحکام بنا نموده) ره نورد فرار گشت - عساکر پادشاهی پس از
 برکشان اوندچھے بتعاقب او سه گروهی دھامونی رسیده
 آگهی یافتند - که او با اسباب و خواسته بقلعه چورا گدھے
 شتافته انتظار نوشته زمیندار دیوگدھے دارد - اگر بملک خود
 راه دهد بدکن بدر زند - افواج پادشاهی دھامونی برگرفته
 سید خانجهان بجهت تنسیق ولایت مفتوحه توقف گزید
 و عبدالله خان بهراولی خاندوران بهادر بدان سمت راهی گردید
 — (۲) از راه لانچی (که داخل ملک زمیندار دیوگدھے است)
 گریخت - عبدالله خان هر روز ده کروه گونڈی و گاه
 بیست کروه (که قریب مضاعف کروه رسمی ست) می پیمود
 در سرحد چاندا بار رسیده دستبرد نمایان نمود - آن مدبر
 راه گلکندھ گرفت - پس از ره نوردی بسیار بار پیوست
 آن پدر و پسر از خوف جان بچنگله در شده بدست طایفه

گوند آن ناحیه جان بسپردند - فیروز جنگ سر هر دو بریده
روانه حضور ساخت *

چون سال دهم راجه پرتاب اُجینیه [که بمنصب هزار
و پانصدی هزار سوار سرافرازی یافته بحکومت سرزمین خود
(که از دیوباز آرزوی او بود) دستوری گرفته] از فتنه سرشتی
سراز انقیاد پیچیده براه ادبار شتافت عبد الله خان حسب
فرمان از بهار بمالش آن بد کردار در آورد - نخست حصار
بهوجپور را (که حاکم نشین آندیار است - و پرتاب دران متحصن
بود) محاصره نمود - او بعد زن و خورن پی در پی هراسان
شده بعجز گرائید - و انگي بر بسته دست زن خود گرفته
بوساطت یکی از خواجه سرایان فیروز جنگ حاضر شد - خان
ادرا با زنش مقید ساخته بحضور نوشت - حکم رسید که آن
مخدول را بیاسا رسانیده زن ادرا با اموالش خود متصرف شود
فیروز جنگ لخته از غنائم بگنداداران وا گذاشته زنش را مسلمان
ساخت - و بنگاح نبیره خود در آورد - و در سال سیزدهم بمالش
پرتھیراج پسر ججهار سنگهه و جنپت بنديله (که در نواح
اوندچهه سر بشویش برداشته بودند) تعیین شد - اگرچه بسعی
باقی خان (که عبد الله خان ادرا فرستاده بود) پرتھیراج اسیر
گردید لیکن جنپت (که محرک سلسله فساد بود) بتکتک پا جان

یدر برود - و این حرکت محمول بر تهازل و فراغت دوستی
 فیروز جنگ شده بعزل قیول اسلام آباد مورد عذاب گشت - و در
 سال شانزدهم از تغیر سید شجاعت خان بصاحب صوبگی آله آباد
 مقرر گردید - و پس از چند سال اعلیٰ حضرت او را از منصب
 باز داشته لک رویه بطریق مساعدۀ قرار یافت - و در همان ایام
 مجدداً بر سر عنایت شده بمنصب سابق مباحی فرمود
 عمرش قریب بهفتاد رسیده بود - که هفدهم شوال سال هیزدهم

سنه (۱۰۵۴) یک هزار و پنجاه و چهار در گذشت *

باسفاهی و ظلم که داشت مردم دعوی مشاهده خوارق ازو
 می کردند - و ندور و فتوح می گذرانیدند - پنجاه سال در امارت
 گذرانید - مکرر از منصب افتاد - و باز بهمان شوکت و دولت
 دیده میشد - نوکری او ایمنی داشت - در حیات او اکثر
 ملازمانش پنجهزای و چهار هزاری شدند - گویند سپاه
 بیش قرار نگاه می داشت - اما در سال جز دو سه ماه
 طلب نمی یافتند - اگرچه نسبت بجاهای دیگر آن سه ماهه
 طالب یکساله بود - و کسی قدرت نداشت که خود عرض احوال
 خود نماید - بدیوان و بخشی بگویند - اگر آنها در عرض توقف
 میکردند صفای ریش می بخشید - و ضابطه او در یوزش و سواری
 چنان بود که در یکروز شصت هفتاد کرده می نورید - چنداری

معتبر مقور میکرد - هرکه عقب می ماند سرش بریده می آورد
 پنجاه مغول (که یساول میر توزک بودند) بلباس و سلاح و طره
 و عصاهای مرصع اهتمام می کردند - گویند در مهم رانا سه صد
 سوار زرین پوش مرصع سلاح و دویست پیاده از خدمتگار و جلودار
 و چوبدار بهمین وضع با او می بودند - و بچهره زخمی رسیده
 بسیار خوش نما بود - و مهابتی تمام داشت - در آخر ایام
 یکپاس شب مانده دیوان می کرد - از سفاکی هم دست
 کشیده بود *

شیخ فرید بهکری در ذخیره الخوانین آورده - هنگامی (که
 عبد الله خان را خانجهان لودی نظربند نمود) ده هزار روپیه
 جهت خرج او مصحوب من فرستاد - بعدد الله خان عرض کردم
 که نواب غزا در راه خدا بهیار کردند - چه قدر سر کافران
 بریده باشند - گفت دو لک سر خواهد بود - که از آگه تا پتینه
 دو روپیه مزار کله آنها ست ^(۲) - گفتم البته درین مردم مسلمانی
 بے گناهی هم خواهد بود - بر آشفته گفت پنج لک از زن و مرد
 اسیر کرده فروخته ام - همه مسلمان شدند - بتوالد و تناسل آنها
 تا قیامت کردها میشود - پیغمبر خدا بخانه نداف میرفت
 و معجزات می نمود تا مسلمان میشد - من یک مرتبه پنج لک آدم
 مسلمان کرده باشم - اگر عدالت هم شود اهل اسلام بیشتر

بر می آیند - چون بخانجهان نقل کردم گفت - عجب ازین مرد
که با افعال نکوهیده فخر می کند - و ندامت ندارد - ارلادش
رشد نکرد - میرزا عبد الرسول تعینات دکن بود *

عزیز الله خان

عزیز الله نام - پسر یوسف خان پور حسین خان تکریم
است - که احوال هر دو بزبان خامه و قانع طراز گذشته - نامبرده
از تعیناتیان صوبه کابل بود - و تا آخر عهد جنت مکانی
بمنصب دو هزار و سوار فایز گردید - پس از مسند نشینی
فردوس آشیانی به عالی منصب مزبور افتخار اندوخته سال هفتم
بخطاب عزت خان و عطای عام رایت ناموری برافراخت - سال
یازدهم از اصل و اضافه پدایه دو هزار و پانصد سوار
تفوق جست - و در همین سال چون به همراهی سعید خان بهادر
بجنگ قزلباش متصل قندهار شتافت و فوج مخالف هزیمت
یافت باضافه پانصدی صد سوار سرشته اعتبار بدست آورد
و از نواحی قندهار با پر دل خان جهت تسخیر قلعه بست
بدانصوب رفت - سال دوازدهم بعزایت نقاره بلند آوازه گشته
بحراست قلعه بست و گرشک^(۲) (که مفتوح شده بود) مامور گردید
سال چهاردهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سوار
سوار و خطاب عزیز الله خان درجه اعتلا پیمود - سال

هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری

بدار آخرت خرامید *

عاقل خان عنایت الله

برادر زاده و متبذای افضل خان ملا شکر الله است
 قام پدرش عبد الحق - که در عهد فردوس آشیانی بمنصب
 هزاره دو بیست سوار رسیده - و بامانتخانی ممتاز گردیده
 خط نسخ بسیار خوب ^(۲) می نوشت - سال پانزدهم در جایزه
 کتابه (که در گنبد ممتاز الزمانی نگاشته) بعیای فیل
 سواراوی یافت - سال شانزدهم رخت از دنیا بر بست - خان
 مذکور سال دوازدهم بتفویض خدمت عرض مکرز مباحات اندوخت
 پستتر بخطاب عاقل خان و تقرر دیوانی بیوات از تغیر
 ملتفت خان نامور گشت - سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزاره پانصد سوار و خدمت میر سامانی
 سر بلند شده پایه عزت برتر نهاد - سال هفدهم چون موسوی
 خان بملک بقا شتافت خدمت عرض وقائع صوبجات و رساله
 انعام (که بار متعلق بود) نیز بنامبرده مفروض شد - سال
 هیزدهم باضافه دو بیست سوار رایت افتخار بر افراخت
 و عرض وقائع صوبجات از تغیر او بملا علاء الماک مقرر گردید
 سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی

هشتصد سوار قامت قابلیت آراست - و پستر چون خانسامانی
 از عزل او بملا علاءالماک تونی مقرر شد او باضافه دريست سوار
 و خدمت بخشگیری دوم و عرض وقائع صوبجات فرق عزت
 برافراخت - سال بیستم با جمعه برای رسانیدن مبلغ بیست
 و پنج لک روپیه بغوري نزد شاه بیگ خان تهنه‌دار آنجا
 دستوري پذیرفت - در همان سال از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار سوار و مرحمت علم لوی کامرانی بر افراخت
 و آخر سال بیست و دوم مطابق سنه (۱۰۵۹) هزار و پنجاه
 و نه هجری در ایامی (که بلده کابل مطرح الویه ظفر طراز
 بود) بمرگ مفاجات بساط زندگی در نوردید - از نظم
 و سیاق بهره ور بود - صبیغه پرورش کرده سنی خانم (که
 رائق و فائق مهمات مشکوی اعلی حضرت بود) در حباله
 نکاح داشت *

خانم مذکوره از ارلاد اهالی مائندگان است - و خواهر
 طالب آملی - که در عهد جنت مکانی بخطاب ملک الشعرائی
 سرفرازی یافته - پس از فوت شوهر خود نصیرا برادر حکیم
 رکذای کاشی بامداد طالع بخدمتگاری ممتاز الزمانی امتیاز
 اندوخت - از آنجا (که بشیوا زبانی و ادب شناسی متحلی بود
 و از مراسم خانه داری و علم طب باخبر) از سایر خدمتگاران
 قدیم گذرانیده بپایه مهرداری رسید - و چون از علم قرائت

و سوان فارسي نامها آگهي داشت بتعليم بيگم صاحب مقرر
 شده سر بارچ کيوان رسانيد - پس از فوت ممتاز الزماني
 پادشاه از راه قدر داني صدارت محل بار تفويض فرمود
 از انرو که فرزند نداشت پس از فوت طالبا در دختر اورا
 بفرزندی بر گرفته بود - کلان را بعقد ازدواج عاقل خان و خرد را
 بقيد تزويج ضياء الدين مخاطب برحمت خان پسر حکيم قطبا
 برادر حکيم رکنا در آورده بود - سال بيستم در ايام (که بلده
 لاهور مقرر سلطنت بود) کوچک (که با وی خانم را آنست
 بسيار بود) بعارضه وضع حمل فوت کرد - خانم چند روز
 بسوگواری او بخانه خود رفته نشست - پس از ان پادشاه اورا
 در مکاني (که میان محل پادشاهي داشت) از خانه طلب
 داشته خود بتسلی او متوجه شده دران مکان تشریف فرمود
 و بدوامت خانه همراه آورد - ار بعد از فراغ کارهای حضور
 بمنزل معهود رفته واصل بحق گردید - پادشاه ده هزار روپيه
 برای تجهيز و تکفين او از سرکار داده حکم نمود - که جائی
 بامانت بسپارند - پس از یک سال و کسری باکبر آباد برده
 در مقبره (که غریبی روضه مهد علیا متصل بچوک جلوخان
 بمبلغ سي هزار روپيه از سرکار پادشاهي ترتیب یافته) مدفون
 گردید - و ده هزار (که حاصلش سي هزار روپيه است) جهت
 اخراجات آنجا مرحمت شد *

* مجد الرحیم بیگ اوزبک *

برادر عبد الرحمن بیگ اذالیق عبد العزیز خان پسر
نذر محمد خان والی بلخ است - سال یازدهم جلوس
خردوس آشیانی از بلخ آمده بدولت آستانبوس شرف امتیاز
حاصل نمود - پادشاه او را بعقایت خلعت و خنجر مرصع
و شمشیر با یراق طلائی میثاکار و منصب هزاري شش صد
سوار و انعام بیست و پنج هزار روپیه نقد نوازش فرمود
و پستر اضافه پانصدی دو صد سوار و تیول در صوبه بهار یافته
بدان صوب مرخص گردید - و بعد رسیدن آنجا چون بنابر
درشت خوئی عبد الله خان بهادر ناظم آن صوبه مابین او
و خان مذکور ناسازگاری رو داد او این معنی را باعث ضرر
خویش شمرده چند روز تمارض نموده خود را گنگ ظاهر
ساخت - و تا یکسال در خلا و ملا زبان از سخن بربست
حتا که زنان او آگهی نیافتند - چون این مقدمه بسمع
پادشاه رسید حکم در باب آمدن او بحضور صادر گردید - سال
سیزدهم بحضور آمده بحرف در آمد - و سبب گنگی بعرض
بیان در آورده حضار را بحیرت انداخت - و چون درین سال
پادشاه بکشمیر متوجه شد او را از اصل و اضافه بمنصب
دو هزاري سوار برنواخته بتوقف دار السلطنه مامور فرمود
سال بیست و دوم همراه سلطان اوزنگ زیب بهادر بضوب

قندهار نامزد شد - و از اینجا همراه قلیچ خان جانب بست
 شتافت - و در جنگ با قزلباش مصدر نیکو خدمتی گردید
 لهذا سال بیست و سیوم بدایه دو هزار و پانصدی هزار
 سوار تفوق بر همگنان جست - سال بیست و چهارم همراه
 جعفر خان صوبه دار بهار بدان صوب روانه گشت - سال
 بیست و ششم برکاب سلطان دارا شکوه بجانب قندهار کمر
 عزیمت بست - و از اینجا با رستم خان بتسخیر بست کام
 جلالت برداشت *

• عرب خان •

نور محمد نام - در عهد فردوس آشیانی منصب یافته
 سال سیوم [که بلده برهانپور معسکر فیروزی بود - و سه فوج
 بمسکودگی سه عمده جهت تنبیه خانجهان لودی و تخریب
 تعلقه نظام الملک دکنی (که او را در پناه خود داشته بود) تعیین
 گردید] او بهمراهی اعظم خان نامزد شد - و پس ازان بتعیناتی
 دکن مخصوص گشته سال هفتم (که پادشاهزاده محمد شجاع
 بتسخیر پریندا بدکن رسید - و خان زمان بهادر را با جمعی
 بطریق منقلا پیشتر روانه ساخت) چون بنابر احتیاط راه
 در تصبات سر راه تهنجات قرار یافت او را با پانصد سوار
 در ظفرنگر گذاشت - و اواخر سال مذکور بخطاب عرب خان
 هر برافراخته از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هشتصد

سوار کامیابی اندوخت - سال نهم (که ملک دکن دوم بار
 مطرح الویه ظفر گردید - و افواج بگوشمال ساهو بهونسله و پامال
 ساختن ملک عادل خان (رانه شد) او بهمراهی خاندوران
 اختصاص پذیرفته در تنبیه مردم عادل خان گردن واقعی نمود
 سال دهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد
 سوار ازان جمله پانصد سوار دو اسبه سه اسبه سربلذ شده
 بقلمه دارمی فتح آباد دهارد از اقران تفوق جست - و پستتر
 باضافه پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و چهارم
 بعزایت نقاره کوس شادمانی زد - و پس ازان (که هفده سال
 و کسر زیاده در حراست فتح آباد دهارد بعزت و آبرو
 بسر برد) سال بیست و هفتم مطابق سنه (۱۰۶۳) هزار
 و شصت و سه هجری (روح بر فتوحش بروضة رضوان پرواز نمود
 پسرش قلعه دار خان است - که احوالش علیحدده درین نامه
 بگذارش آمده *^(۲)

* علی مردان خان امیرالامرا *

پدرش گنج علی خان زیگ - که از عشائر اکوان است
 ملازم قدیم شاه عباس ماضی بود - در ادان طفولیت شاه
 و ایام اقامت هرات بشگرف پرستاری قیام داشت - در زمان
 فرماندهی بحسن خدمات و مردانگیهای (که در فتور

اوز بکیه خراسان و محاربات آن گروه مدور یافت (بمراتب
 علیای خانی و لقب ارجمند بابا ترقی نموده قریب سی سال
 من حیث الاستقلال حاکم کرمان بود - پیوسته آثار عدالت
 و رعیت پروری بظهور می آورد - چون شاه در عهد جنت هکائی
 قلعه قندهار را بمحاصره چهل و پنج روز از عبد العزیز خان
 نقشبندی برگرفت ایالت آندیار بدو تفویض نمود - شیخ
 در سنه (۱۰۳۴) هزار و سی و چهار بالای ایوان ارک
 قندهار بر سریره (که بمحجر ایوان تکیه داشت) خوابیده بود
 محجر سستی پذیرفته میان خواب و بیداری پایان افتاد
 و هیچکس مطلع نبود - بعد از زمانه برخی خدمتگاران آگهی
 یافته بر سرش رفتند - مرده یافتند - شاه پسرش علی مردان
 بیگ را بخطاب خانی و ریاست قندهار سرفراز کرده بپادشاهی
 ثانی ملقب فرمود *

و پس از ارتحال شاه چون نوبت دارائی ایران بشاه صفی
 پسرزاده او رسید بمظنهای بی اصل و احتیاطهای دور از کار
 اکثر عمدهای دولت عباس شاهی را از پا در آورد - علی
 مردان خان اندیشه ناک شده سلامت خود منحصر در توسل
 بدرگاه فردوس آشیانی دانسته نوشت و خواند بسعید خان
 صوبه دار کابل در میان آورد - و باستحکام برج و باره پرداخته
 قلعه بالای کوه لکه (که بر حصار قندهار مشرف است)

بنا نموده در عرض چهل روز بانجام رسانید - و چون این اخبار
 بشاه رسید دفع آن مصمم ساخته اول پسر کلانش را طایب داشت
 عالی مردان خان اگرچه باقتضای وقت او را روانه نمود اما
 بعد از آن بهرکه گمان دورنگی داشت بقتل آورده پرده
 از روی کار برداشت - شاه سیارش قللو آفاسی را (که بمشهد
 مقدس فرستاده بود) بر سر او تعیین کرد - عالی مردان خان
 باعلی حضرت عرضداشت نمود که شاه بجای ستانی من افتاده
 یکی از عمدها تعیین شود که قلعه باو سپرده روانه درگاه شوم *

در سال یازدهم سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت
 سعید خان صوبه دار کابل و قایم خان صوبه دار لاهور با حاکم
 غزنین و بهکر و سیوستان بر طبق حکم روانه قندهار گشتند - چون
 سعید خان پیش از قلیچ خان خود را رسانید دانست که
 تا سیارش در حوالی قندهار است رعایا چنانچه باید اطاعت
 نخواهند کرد - باتفاق عالی مردان خان (که همگی هشت هزار
 سوار بود) بیک فرسخی قلعه باسیاوش (که پنج شش هزار
 سوار داشت) بجنگ پرداخت - زد و خورد غریب واقع شد
 قزلباشه^(۲) رو بفرار آورده تا معسکر خود (که آنروی آب اندراب^(۳)
 بود) بدان باز نکشیدند - سعید خان فرصت درنگ نداده متوجه
 آن سمت گشت - آنها احوال و ائقال بر جا گذاشته بدر زدند

بهادران نصرتمند شب در خیمهای قزلباش گذرانیده جمیع اسباب و اشیاء غنیمت گرفته بقندهار برگشتند - بعد رسیدن قلیچ خان (که بحکومت قندهار مقرر شده بود) علی مردان خان روانه حضور شد - در سال دوازدهم سنه مذکور در لاهور شرف آستانبوس خلافت دریافت - و چون قبل از ادراک ملازمت بمنصب پنج‌هزاری ذات و سوار و عام و نقاره اختصاص یافته بود درین روز شش هزاری ذات و سوار مقرر گشت و حویلی اعتماد الدوله (که بسرکار والا متعلق بود) مرحمت گردید - و ده کس از نوکران عمده او بمنصب درخور سرفراز گشتند - و از وفور عاطفت علی مردان خان را (که بآب و هوای ایران خو گرفته تاب تعب تابستان همدوستان نداشت) بصاحب صوبگی کشمیر جنّت نظیر مورد تفضل فرمود در حین انتهاز الویة پادشاهی بکابل خان مزبور دستوری تعلقه (۲) یافت - و چون مبادی سال سیزدهم سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری لاهور مهبط اعلام خلافت گردید علی مردان خان حسب الطلب از کشمیر رسیده بمنصب هفت هزار هفت هزار سوار بلند رتبه گشته باوصف صوبه داری کشمیر بصاحب صوبگی پنجاب نیز فایز گردید - تا در ایلاق و قشلاق تابستان و زمستان را با سودگی و فراغت بسربرد - و در سال

چهاردهم سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه از تغیر سعید خان بنظم
صوبه کابل مورد مراحم گشت - و سال شانزدهم (که دار الخلافه
اکبر آباد بفر نزل پادشاهی رونق گرفت) علی مردان خان
برطبق طامپ بملازمت رسیده بخطاب عمده امیر الامرا و انعام
یک کرور دام و غذایت حویلی اعتقاد خان که بهترین منازل است
(که امرای ذیشان در آگه بر کنار جون اساس گذاشته اند - و خان
مذکور بخواهش پادشاهی پیشکش کرده بود) مطرح انظار
عواطف گردید - و اجازت انصراف بصوبه کابل یافت *

و در سال هیزدهم ترمی علی قطغان اقلیق سبکان قلی
خان پسر نذر محمد خان (که بضبط کهمرد و مضافات آن
از تغیر یلنگتوش از جانب نذر محمد خان تعیین شده بود)
از ناعاقبت اندیشی بر احشام بلوچان نواحی زمین داور
تاخده برخی الوس هزاره را (که بر کنار دریای هیرمند
اقامت دارند) غارت نمود - و بیست گروهی بامیان توقف گزیده
تا قابو یافته دست اندازی دیگر نماید - علی مردان فریدون
و غرهان را (که از غلامان معتبر ار بودند) با فوجی بر سرار
فرستاد - اینها باستعجال شتافته بمخیم ارزبکیه ریختند - قطغان
دست و پای زده رو بفرار گذاشت - زوجة او با چندی از اقاربش
با تمام اسباب و اشیاء بدست در آمد - و در همین سال

امیر الامرا بحضور سیده جهنم تسخیر مملکت بدخشان
 (که نذر محمد خان با پسران و نوکران در افتاده) دستوری
 یافت - امالت خان میر بخشی بهمراهی مامور گشت
 علی مردان خان در سال نوزدهم فوجی از کابل بر کهمرد
 فرستاد - چون مردم کمی در حصار بودند بے استعمال سیف
 و سنان فرار نموده قلعه بتصرف در آمد - ازین خبر امیر الامرا
 با فوج کابل روانه گشت - چون در راه ظاهر شد (که محافظان
 قلعه کهمرد از بیجگری و آمدن فوج اوزبک قلعه را سپرده
 غارت زده الوسات و اریماقات سر راه گشتند - و دزین طریق از
 تالیابی آذوقه و گاه عبور عساکر متعسر بل متعذر است) تسخیر
 آن قلعه موقوف بوقت دیگر داشته بکشایش بدخشان در آورد - چون
 بکابل رسید تهانه دار پنجشیر (که از حقیقت راه واقف بود)
 آگهی داد - که گذشتن چنین لشکر از کتلها و تنگنای این راه
 صعب المرور دشوار - معینا یازده جا از آب پنجشیر (که بے پل
 نمی توان گذشت) عبور باید نمود - بغیران امیر الامرا امالت
 خان را بتاخت خفجان کسپیل نمود - که در شازده روز رفت
 و روپے کرده برگشت - و باتفاق عازم کابل گردید - و این
 رفتن و آمدن در چنین هنگامی (که در توران هرج و مرج
 واقع شده) ملائم طبع اعلی حضرت نیفتاد *

و در همین سال مبادی سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش بعزم تسخیر بلخ و بدخشان و تذبیه اوزبک و المان شاهزاده مراد بخش را با علی مردان خان و دیگر امرای عمده با پنجاه هزار سوار جرار تعیین فرمود - و چون درین ایام جان نثار خان جهت تعزیه شاه صفی و تهنیت جلوس شاه عباس ثانی به سفارت ایران رخصت یافت در نامه اشعار به بطلب پسر کلان امیرالامرا (که برسم یرغمال نزد شاه بود) رقم پذیرفت - شاه از فرط مرورت سلسله دیرین موالات نگسیخته او را روانه فرمود - و امیرالامرا بهمراهی شاهزاده مراد بخش براه کتل طول راهی گشت - چون بحوالی سراب رسید سلطان خسرو پسر دوم نذر محمد خان (که حکومت قندز داشت) از چیرگی المانان نتوانست ثبات ورزید - بشاهزاده پیوست و پس ازان (که شاهزاده بحوالی خلم سه منزلی بلخ رسید) نذر محمد خان را با ارسال فرمان پادشاهی متضمن تسلیه و دلدهی و رسیدن خود بطریق کوهک مستظهر گردانید - او در جواب گفت که همه ملک تعلق بمرکار والا دارد - من ادراک ملازمت نموده روانه حجاز میشوم - اما از شوخی و خیره سرمی اوزبک احتمال آن بود که خان را از هم گذرانیده اموال و اشیاء متصرف شوند - امیرالامرا با شاهزاده سرعت بکار برده بآستانه امام رسیدند - ظاهر گشت که نذر محمد خان بحیله و خدعه

دفع الوقت می گذه - دو گروهی بلغ رفته دایره گردید - شامگاه
 بهرام سلطان و سبغان قلی سلطان پسران او با جمعی از اکابر
 آن بلده بملازمت رسیده رخصت معارفت یافتند - صبح بعزم
 ملاقات او بلغ شتافته فرود آمدند - نذر محمد خان بتهدیه
 ضیافت در شده بباغ مراد رفت - و لخته جواهر و اشرافی گرفته
 قرار نمود - و در شرغان بفکر فراهم آوردن سپاه گردید - بهادر
 خان روهله و اصالت خان تعاقب نموده بچنگ پیوستند - خان
 از مشاهده استیلای آنها جلو گردانیده باند خود شتافته روانه
 ایران دیار گشت - در سو آغاز بیستم سال سنه مزبور در باغ خطبه
 و سکه صاحب قران ثانی پیرایه ظهور گرفته همگی دوازده لک
 روپیه از مرمع آلات و غبیه با دو هزار و پانصد اسمپ و سه صد
 شتر بضبط در آمد - اما از متصدیان مهمات او ظاهر شد
 که از نقد و جنس هفتاد لک روپیه بود - قدری عبد العزیز
 جان متصرف گشت - و بسیاری از بکان بغارت بردند - و قلیله
 خود همراه برد - صوای خسرو (که سابق روانه حضور گشته بود)
 بهرام و عبد الرحمن دو پسر و سه دختر و سه زوجه در کابل
 بکامیاب عواطف پادشاهی شدند - بطریق تعمیه تاریخ این
 فتح است *

* بیت *

* شده ز باغ و بدخشان نذر محمد خان *

* زر و قبيله و املاك را گذاشت دران *

چون شاهزاده مراد بخش پیش ازان (که ولایات تازه گرفته از قرار واقع مضبوط گردد) اراده مراجعت نمود و بارهف منع حضور ممنوع نشده معاملات (و بواه آورد) آندیار مجدها برهم خورده هرج و مرج تازه پدید آمد اعلی حضرت شاهزاده را بعزل جاگیر و منصب تادیب فرموده جهت بند و بست آن مملکت سعدالله خان مامور گشت - بامیر الامرا حکم شد که متمردان قندز را مالشے بسزا داده بعد از رسیدن حاکم بدخشان بصوبه داری کابل (که بدو متعلق است) باز گردد و در همین سال سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بعطای ولایت بلخ و بدخشان لختصاص یافته مرخص گردید - امیر الامرا نیز با شاهزاده همراه گشته چون بنواحی بلخ رسید ظاهر شد که عبد العزیز خان بهرکلان نذر محمد خان والی بخارا از قرشی متوجه کنار جیحون شده بیگ ارغلی را با لشکر توران پیش از خود فرستاده - او را آب آمویه گذشته در حوالی آقچه مجتمع گشته - و قتل محمد سلطان بهر دیگر نذر محمد خان نیز باو پیوسته - شاهزاده بلخ در نیامده متوجه آن سمت گردید - و در تیمور آباد هنگامه نبرد آراستگی یافت - امیر الامرا حریف خود را برداشته تا منزل قتل محمد سلطان (که از دایره ارغلی دور بود) رسیده پیشتر راند - و خیمه و اسباب و درام او و همراهانش

قاراج کرده سالم و غانم. برگردید - (روز دیگر بیدار غلبی با تمام لشکر بر امیرالامرا هجوم آورد - او پای ثبات افشرد - و خود شاهزاده بکومک رسید - جمعی از اعیان اوزبکیه بو خاک هلاک افتاده متفرق گشت - (۲) درین اثنا عبد العزیز خان و سبحان قلی سلطان برادرش (که بخان خرد موسوم بود) با اوزبک بتسلیار پیوسته بتفریق اسپان بزبون و خوش اسبه پرداختند - و هرکه (۳) اسپ خوب داشت پیش آمده جنگ میکرد - یادگار تکریمه (۴) با فوجی از یکم تازان بر امیرالامرا تاخته نزدیک بود که خود را برساند - او بمشاهدۀ آن تبغ از غلاف کشیده مهمیزه بر اسپ زد - دیگران با او درآویخته نایره جدال ملتئم ساختند - آخر کار یادگار بزخم شمشیر که بر در خورد و اسپش نیز بزخم تفنگ از پا در آمدند - و بدست غلامان امیرالامرا افتاد - او را نزد شاهزاده آورده مورد تحسین و آفرین گردید *

بالجمعه هفت روز جنگ قیامت آشوب درمیان بود

پنج شش هزار کس از اوزبک بقتل رسید - شاهزاده جنگ کفان بباض رسیده خواست اردو در شهر گذاشته جریده (۵)

(۲) نسخه [ج] سبحان قلی برادرش (۳) در [اکثر نسخه] اسپان

زبون و خوش اسبه (۴) در [اکثر نسخه] مکربت (۵) در [بعضی نسخه]

بمکاربه و تعاقب آنها پردازد - عبدالعزیز خان عطف عنان نموده
 در یکرز از جیحون گذشت - و بصیاری را غریق گردان
 اجل ساخت - و پس ازان (که بلغ و بدخشان بنذر محمد
 خان را گذاشتند) امیر الامرا بکابل رسیده بکارهای آنجا
 می پرداخت - در سال بیست و سیوم از کابل بحضور رسیده
 به نیولدارئی صوبه لاهور مامور گردید - پس از چندی برخاست
 کشمیر (که آب و هوای آن دیار بمزاج او سازگار بود)
 خوش دلی اندوخت - و چون شاهزاده دارا شکوه بهم قندهار
 تعیین گشت اگرچه صوبه دارئی کابل بمسلیمان شکوه مهین پسرش
 مقرر بود امیر الامرا بحراست آن ملک دستوری یافت - و باز
 بصوبه دارئی کشمیر شتافت - در آخر سال سیم حسب الطلب
 بملازمست رسیده اسهال بهم رسانید - لهذا در آغاز سال سی
 و یکم سنه (۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت اجازت کشمیر
 گرفت - در منزل ماچهیواره رهگرای عقبی گردید - نعلش او را
 بلاهور برده در مقبره والده اش مدفون ساختند - متروکات او
 از نقد و جنس یک کرور روپیه بضبط در آمد - هرچند
 در ایران خلاف طریقه ملازمان خاندان صفویه ورزیده بکور نمکی
 و بیوفائی خود را مطعون ساخت اما در هندوستان بحسن اخلاص
 و شگرفی عقیدت و وفور دانائی و مردانگی پایه اعتبار از
 جمیع امرا برتر افراخته بمرتبه در مزاج پادشاهی جاگرد که

اعلیٰ حضرت در مخاطبات یار وفادار می فرمود *

از کارهای پا برجای او (که بمور دهور و اعوام بر صفحه ایام خواهد بود) آوردن آب نهر است در بلاد دارالسلطنه لاهور - که آبرو بخش آن شهر گشته - در سال سیزدهم سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه علی مردان خان بعرض رسانید که از مردم او شخصی (که در کندن نهر مهارت دارد) تعهد میکند که نهری بحوالی لاهور بیارد - یک لک روپیه برآورد اخراجات مرحمت شد - آن شخص از منبع دریای راری (که بکوهستان شمالی سمت بمسافت پنجاه کوه جریبی از لاهور و بر زمین هموار جریان دارد) شروع بحفر نموده در عرض یک سال و کسری انجام گرفت - سال چهاردهم بگذار آن نهر در حوالی شهر مذکور در مکانی (که بلندی و پستی داشت) باغی (که مشهور بشاله مار است) با حیاض و انهار و فواره و آبشار متعدد مرتبه بمرتبه احداث فرموده بصرف هشت لک روپیه در سال شانزدهم باهتمام خلیل الله خان حسن ترتیب پذیرفت - الحق بدین کیفیت و خصوصیت باغی در هندوستان نیست * * بیت *

* اگر فردوس بر روی زمین است *

* همین است و همین است و همین است *

و چون آب نهر چنانچه باید نمی آمد لک روپیه دیگر حواله کار گذاران شد - اتفاقاً میرکاران از بیوقوفی پنجاه هزار روپیه

بقرمیم آن بیجا خرج نمودند - آخر بتجویز جمعی (که در ترازوی آب شناسا بودند) پنج کوره راه از نهو سابق بحال داشته سی و دو کوره نو کفندند - آب دافر بے فتور بداغ^۲ رسید *

علی مردان خان در صوبه داری لاهور فقرای تارک صلوة و صوم را (که خود را بے قید نامزد - و مرتکب اقسام فسق و فجور می شوند) مقید نموده بکابل فرستاد - دولت و مکنت و ساز و سرانجام او در هندوستان شهرت تمام دارد - گویند در ضیافت پادشاهی صد لنگری طلا مع سرپوش و سه صد لنگری نقره در مجلس کشید - از پسرانش احوال ابراهیم خان (که توفی نمایان کرده) و عبدالله بیگ (که در عهد عالمگیری بخطاب گنج علی خان مخاطب گردیده) علیحده ارتسام پذیرفته - و دو پسر دیگر اسحق بیگ و اسمعیل بیگ (که بعد فوتش هریکے بمنصب هزار و پانصدی هشتصد سوار امتیاز اندوخته) هر دو در جنگ سموگده همراه داراشکوه بودند - بکار پادشاهی در آمدند *

* عبد الله خان سعید خان *

چهارمین پسر سعید خان بهادر ظفر جنگ است - چون بمردن بغت و حسن خدمت کار پدرش همواره در ترقی بود از بمنصب در خور سرفراز شده سال سیزدهم جلوس فردوس آشدانی

بخط بنگش پائین^(۲) نوازش نمود گردید - و سال هفدهم از اصل
و اضافه بمنصب هزاري ذات چهار صد سوار افتخار اندوخته
بقزدهار نزد پدر دستوري يافت - چون پدرش را در سال
بیست و پنجم در زگار سپري شد او از اصل و اضافه بمنصب
دو هزاري هزار و پانصد سوار لوی افتخار برافراخت - و آخر
همین سال بخطاب خاني و عطای اسپ با زین نقره ناموري
پذیرفته با سلطان محمد ادرنگ زیب بهادر (که بار دوم بیساق
قزدهار مامور شده بود) مرخص گشت - پستو مدتها بهرامت
شهر کابل معین بود - سال سی و یکم از اصل و اضافه بمنصب
دو هزاري دو هزار سوار و عطای علم و نقاره و پستو باضافه
پانصدی طبل شادکامی نواخت - و با سلطان سلیمان شکوه
(که بر سر سلطان شجاع تعیین یافته بود) دامن عزیمت بر گمر
همت زد - پس ازان (که سپهر طرح تازه برانگیخت - و داراشکوه
بعد از جنگ سموگدهه پدای فرار بلاهور شتافت) از
شاهزاده مزبور جدا شده شرف ملازمت خلد مکان در یافت
و بعطای خلعت و خطاب سعید خاني و از اصل و اضافه
بمنصب سه هزاري دو هزار و پانصد سوار بکام دل رسید
تتمه احوالش بنظر نرسیده *

* مسکر خان نجم ثاني *

نامش عبد الله بیگ است - در عهد فردوس آشیانی سال
 دوازدهم جلوس بمنصب در خور و قلعه دارى کالنجر چهره
 عزت بر افروخته پستر توسل با محمد داراشکوه جسته
 میر بخشی سرکار شاهزاده مزبور گردید - سال سیم بخطاب
 مسکر خان نامور گشت - و چون پس از انہزام مہاراجہ جسونت
 سنگھ آمد آمد محمد اورنگ زیب بہادر بجانب اکبر آباد
 شہرت گرفت او از جانب داراشکوه ابتدا همراه خلیل اللہ
 خان جہت بستن معبر دہواپور و روز جنگ در مثل ہراولی
 تعیین یافت - و در مصاف دوم در مورچال متصل گدہہ پتہای^(۲)
 بود - چون داراشکوه اسامیہا و اسباب ضروری همراه گرفته
 بے خبر گجرات رویہ شتافت آخر شب نامبرودہ برین قضیہ
 مطاع گشتہ از صف شکن خان امان طلبیدہ نزد او آمد
 و بحصول ملازمت و عنایت خلعت و بحالی نوکری کامیابی
 اندوخت - پستر در کوهکیان خانخانان معظم خان قرار یافتہ
 بصوبہ بنگالہ رفت - سال ہشتم جلوس عالمگیری باتفاق بزرگ امید^(۳)
 خان جہت تسخیر چاٹگام کمرہمت بہمت - بعد از ان احوالش
 بگوش نرسیدہ *

* عبد الرحمن سلطان *

ششمین پور نذر محمد خان است - سال نوزدهم جلوس

(۲) در [بعضی نسخہ] پتہای (۳) نسخہ [ج] بصوب بنگالہ

فردوس آشیانی چون پادشاهزاده محمد مراد بخش با فوج
 کثیر رفته پس ازان (که نذر محمد خان با سبکان قلی
 و قتل محمد در پسر خود راه فرار گزید) باخ را بتصرف
 در آورد بهرام و عبد الرحمن پسران و رستم ولد خسرو
 نبیره خان مذکور را طلب داشته حواله^(۲) لهراسپ خان نمود
 سال بیستم سعد الله خان (که بعد استعفاى شاهزاده
 به بزدوبست آنجا تعیین شده بود) حسب الحکم هر سه کس
 مذکور را با سایر متعلقات همراه راجه بیتهداس و غیره روانه
 حضور ساخت - بعد رسیدن اینها بعثت خلافت صدر الصدور
 سید جلال قاضیان پذیرا شده بحضور آورد - پادشاه بهرام را
 بعطای خلعت با چارقب زر دوزی و جیغه و خنجر مرصع
 با پهل کتاره و منصب پنجهازری هزار سوار و در اسب
 با زین طلا و طلا و ده تقوز پارچه و یک لک شاهي (که
 بیست و پنجهازر روپیه باشد) و عبد الرحمن را بمرحمت
 خلعت و جیغه و خنجر مرصع و اسب با ساز طلا و پنج تقوز
 پارچه و رستم را بخلعت و اسب برنواخت - و عبد الرحمن را
 (که خردترین برادران بود) صد روپیه روزانه مقرر کرده
 پادشاهزاده داراشکوه سپردند - و مستورات خان مذکور را
 بیگم صاحب اندرون طلبیده باقسام دلجوئی تسلی خاطر

بخشیدند - پس ازان همواره بکرات بانعام اسپ و فیل و نقد
 مشمول عواطف بود - بعد ازان (که بلغ بنذر محمد خان
 مسترد شد و خان مذکور بعد وقوع گوناگون هنگامهای گروه اوزبک
 و امان و دفع آنها استقلال و اطمینان بهم رسانیده در باب
 روانه ساختن پسران و متعلقان خود بخدمت پادشاه محرک
 شد) ازانجا (که خسرو پیش از تسخیر بلغ و بدخشان از پدر
 آزاده شده به پیشگاه خسروی آمده بود) نه پدر طلب نموده
 و نه او برفتن رضامند شد - و بهرام نیز دل از مستلذات اینجا
 برنگرفته برفتن راضی نشد - لهذا سال بیست و سیوم عبد الرحمن
 بعنایت خلعت و جیغۀ مرصع و خنجر و شمشیر و سپر با یراق
 مرصع و دو اسپ با زین طلا و مطلا و سی هزار روبیه نقد
 کامیاب گشته همراه یارگار جولاق سفیر نذر محمد خان پیش
 خان مذکور مرخص گردید - چون نزد پدر رسید خان او را
 ولایت غوری داد - سبحان قلی پسر چهارمین خان ازین امر
 آزاده شده با هزار سوار بوسر بلغ آمده خان را تنگ ساخت
 ناگزیر خان عبد الرحمن را مطلع گردانید - که از راه برگشته
 خود را برساند - عبد الرحمن قصد آن طرف نمود - قلماقان
 (که با سبحان قلی موافقت داشتند) سر راه گرفتند - و دستگیر
 ساخته پیش سبحان قلی بردند - از مقید ساخت - عبد الرحمن

با نگاهبانان ساخته سال بیست و چهارم بشده سلطنت (سید)
و بعضای خلعت و جیقه مرمع با پهل کتاره و منصب چهارهزاری
پانصد سوار و اسب با زین مطلا و فیل و بیست هزار (روپیه)
نقد فرق عزت برافراخت . سال بیست و پنجم چون خبر فوت
نذر محمد خان معروض گردید خسرو و بهرام و عبد الرحمن
پسران خان مذکور بخلعت تعزیت مخاع گردیدند . سال
بیست و ششم چون اطوار نا پسندیده از ظاهر گشت پادشاه
بیدماغ شده او را تعینات بنگاله فرمود . پس ازان (که عالمگیر
پادشاه بر تخت سلطنت نشست) در جنگی که با شجاع زد داد
او در فوج قول بود . بعد از فرار شجاع بملازمین پادشاه
پیوست . تا سال سیزدهم زندگی او و بهرام مستفاد می شود
گاه گاه از پیشگاه سلطنت بانعام نقد و اسب و فیل
سربلندی می انداخت *

* عبد الرحیم خان *

پانجمین پور اسلام خن مشهیدی ست . بعد فوت پدر
بمنصب در خور سرفراز گردیده سال سیم جلوس فردوس آشیانی
بداروغگی خواصان مامور شد . و سال دهم جلوس خلد مکان
(۲)
بخطاب خانی و سال نوزدهم از تغیر همت خان بدخشی
بداروغگی غسلخانه چهره عزت برافراخت . سال بیست و سیوم

از تغیر بهره مند خان بخدمت آخته بیگی کامیابی اندوخت
سال بیست و چهارم ازان تعلقه عزل پذیرفته بتفویض بخشیکری
سیوم و مرحمت دوات سنگ یشم برپایه عزت بر افزودن سال
بیست و پنجم مطابق سنه (۱۰۹۲) هزار و نود و دو
هجری رخت زندگانی بر بست *

* عزایت خان *

بر اصل و نژاد او و منشأ و موطنش چنانچه باید آگهی
(۲) نیست - نه از اسلاف او خبری و نه از اخلاص اثری در میان
غیر ازینکه گویند خوانی بود - در آخر سال دهم عالمگیری
بدیوانی خالصه سرافرازی یافت - مشارالیه در سال سیزدهم
افزونی مدد خرج از عهد اعلی حضرت چهارده لک روپیه
بر دخل معروض داشت - حکم شد چهار کروڑ روپیه خالصه
مقرر دافند - و همین قدر خرج - و کاغذ اخراجات ملاحظه
فرموده اکثری ابواب خرج از سرکار پادشاهی و پادشاه زاده
و بیگمات کم نمودند - ازینجا اندکی بعظمت و پهنائی سلطنت
هندوستان و بسطت و وسعت آن مملکت عظیم الشان
بی توان برد - که موسوم السلطنت سلاطین دیگر بیافست نوکری
امرای اینجا نمی رسد - ماحصل اماء قلی خان و نذر محمد
خان (که سوا سر ولایت ماورا انهر و ترکستان بلکه تا بلخ

و بدخشان در تصرف داشتند) از مال و سائر نقدي^(۲)
و غله و ارتفاع و زکات بیک کرور و بیست لک خاني
(که سی لک روپیه باشد) می رسید - که تنخواه هر هفت هزار
هفت هزار سوار دو اسپه سه اسپه و یک کرور دام
انعام است - فکیف یمین الدوله آصف خان که هر سال پنجاه لک
روپیه حاصل تیول داشت - و شاه بلند اقبال دارا شکوه که آخرها
بمنصب شصت هزار چهل هزار سوار دو اسپه سه اسپه
و انعام هشتاد و سه کرور دام رسیده بقرار دوازده ماهه
دو کرور و هفت لک و پنجاه هزار روپیه تنخواه یافت *
بر ارباب تتبع اخبار ظاهر است - که در عهد عرش آشیانی
(که بانی مبانعی خلافت و جهانبانی و موسس قواعد
جهان ستانی ست) بمسابقه استمرار و پیشین معمول اخراجات
آنقدر نبود - چون روز بروز ناحیه بر ناحیه و مملکت
بر مملکت می افزود و وسعت و فسحتی در ملک پدید آمد
هرچند بقدر ضروری آن خرج افزایش گرفت اما مداخل
از یکم بصد کشید - و اندوختهها فراهم آمد - در نوبت
سلطنت جنت مکانی (که آن پادشاه لا ابایی اصلا بمهمات
ملکی و مالی گیرا نبود - و مزاج معجبول بی پروائی و عالیجاهی
داشت) متصدیان خیانت آلود از دراز زر اندوزی و رشوت ستانی

در کارسازی و معامله پردازي مرد هر کار و کار هر مرد مرعي
 نداشتند - ویرانی ملک و کمی مداخل بجائی رسانیدند که
 محصول محالات خالصه به پنجاه لک روپیه عاید گردید
 و مخارج بیک کرور و پنجاه لک روپیه رسید - و زرهای گرانمزد
 از خزانه عامره بصرف در آمد - آغاز عهد جمعیت مهد
 اعلی حضرت چون مداخل و مخارج با کیفیت ملکی معروض
 بار یابان پادشاهی گردید آن خافان هوشیار دقیقه رس محالات
 یک کرور و پنجاه لک روپیه (که از قرار دوازده ماهه
 پانزدهم حصه ممالک مکروسه است) در خالصه ضبط فرموده
 کرور روپیه را اخراجات مقرري بحال داشته تتمه را برای خرج
 دودان نگاهداشت - رفته رفته بحسن نیت و شگرفی اقبال آن
 پادشاه یوما فیوما مداخل افزونی گرفت - و مخارج نیز توفیر
 یافت - چنانچه آخر سال بیستم از هشت صد و هشتاد کرور
 دام ممالک یکصد و بیست کرور دام خالصه مقرر کرد
 که موافق دوازده ماهه سه کرور روپیه می شود - و آخرها
 قریب به چهار انجا مید - چنانکه گذشت *

غریب تر آنکه مبلغهای خطیر در بخشش و انعامات
 و صرف مهم و عمارات بخرج رفته - چنانچه در سال اول
 جلوس یک کرور و هشتاد لک روپیه نقد و جنس و چهار لک

(۲)

بیگم زمین و یکصد و بیست موضع در بست به بیگمان
 و شاهزاده‌ها و نوئیان و امرا و سادات و فضلا و مشائخ^(۳)
 و تا آخر سال بیستم نه کرور و شصت لک روپیه در وجه
 انعام محسوب شد - و بر یساق بلخ و بدخشان سوای دو کرور
 روپیه وجه علوفه و مواجب دو کرور روپیه نقد بر سرانجام
 ضروریات صرف شده - و دو کرور و پنجاه لک روپیه بر اذنیه
 والا اساس بکار رفته - ازان جمله پنجاه لک روپیه بر روضه
 ممتاز محل - و پنجاه و دو لک روپیه بر عمارات دیگر آگره
 و پنجاه لک روپیه بر قلعه شاهجهان آباد - و ده بر مسجد جامع
 آنجا - و پنجاه لک روپیه بر حدائق و عمارات لاهور - و دوازده
 بر کابل - و هشت بر منزهات کشمیر - و هشت در قندهار
 و ده لک بر عمارات احمد آباد و اجمیر و غیرهما - مع هذا^(۲)
 گنجینهائی (که در سلطنت پنجاه و یکساله اکبری دم پری
 میزد - و صفت لاخل و لاملا بهم رسانیده بود) نعره هل من مزید
 کشید - خدان مکان که حزم و احتیاط داشت مدتی در تسویه
 دخل و خرج کوشید - اما بنابر کهنه انگی بهم دکن زرها
 رایگان رفت - حتی اموال مردم دارا شکوه و غیره از
 هندوستان بار شده بدکن آمده بتنخواه در آمد - و ویرانی

(۲) نسخه [ب ج] درو بست (۳) در [بعضی نسخه] شاهزاده (۴) نسخه

و کم حاصلی ملک سرباری گشت - معینا تا اختتام ایام
 حیات آن پادشاه در قلعه آگره ده درازده کرور روپیه تخمینا
 موجود بود - قدری در زمان خاندن (که دخلها منقود
 شده همه خرج بود) تلف گردید - و پستمر محمد معزالدین^(۲)
 بر باد داد - آنچه ماند در هنگامه نیکو سیر سادات باره
 گرفتند - درینوقت (که مداخل سلطانیه منحصر بر صوبه
 بنکاله بود) مرهته از دو سه سال خلل انداز آندیار شد
 لیکن اخراجات هم آنقدر نماند - قلم طغیانی نمود - سخن
 کجا بود بکجا رسید *

بالجمله عذایت خان در سال چهاردهم از دیوانی خالصه
 (که بمیدرک معین الدین امانت خان مرحوم تفویض یافته بود)
 تغیر گشته بفوجداری چکله بریای تعیین گردید - و در سال
 هیزدهم بفوجداری خیرآباد از تغیر مجاهد خان کامیابی
 آندوخت - و پس ازان (که امانت خان مرحوم از دیوانی
 خالصه استعفا نمود) حکم شد که کفایت خان دیوان تن دفتر
 خالصه را نیز سرانجام دهد - در سال بیستم بار دیگر بتفویض
 پیشدستی خالصه بمناصب هزاری صد سوار فرق عزت
 برافراخت - در سال بیست و چهارم در خطه اجمیر بعد
 ازان [که خویش او تهور خان مخاطب پادشاه قلی خان

(۲) نسخه [ب ج] و پستمر معزالدین *

(که به بیراهروی رهنمون پادشاهزاده محمد اکبر شده) خواه
 باراد فاسد و آهنج غدر و خواه بنوشته خسرو خود باز گشت
 به بندگی و عقیدت نموده بدر دولتخانه پادشاهی حاضر شد
 و روزگار سزای کور نمکی در کنارش گذاشت [او از دیوانی خالصه
 تغیر شده به بیوتائی سرکار والا از عزل کامگار خان مقرر گردید
 و در همین سال باعتبار آنکه داماد او تهور خان در فوجداری
 اجمیر در مالش راجپوته دستبردهای سترگ نموده التماس
 فوجداری مذکور و ادعای صرف مسایی در تذبیه راتهوران
 مقهور کرده پذیرائی خواهش اسپ شاه کامی دواند - در سال
 بیست و ششم سنه (۱۰۹۳) هزار و نود و سه هجری
 باجل طبعی در گذشت *

* عبدالرزاق خان لاری *

(۲)

ابتدا نوکر ابوالحسن خان والی حیدر آباد بود - و
 مصطفی خان خطاب داشت - چون خلد مکان سال بیست
 و نهم جلوس رفته قلعه گولگنده را (که ابوالحسن در آنجا
 متحصن شده بود) گرد گرفت اکثر نوکران ابوالحسن
 بمقتضای وقت (جوع بدرگاه سلطانی آورده بمناصب شایان
 و خطابه‌ای عمده فائز گردیدند - مگر نامبرده که پاس نمک
 منظور داشته همواره از قلعه برآمده بر مورچالها میریخت

و بهیچ باب خود را معذور نمیداشت - و فرمان پادشاهی
متضمن امیدواریها (که بنابر تالیف او صدور یافت) از
وفا کیشی دست رد بران زده باقیم وجوه پاره ساخت
شبه (که امرای پادشاهی بساخت بعضی اهل حصن درون
قلعه در آمدند - و صدا بلند شد) از فرصت کمر بستن نیافته
پاشمشیر و سپر بر اسپ چار جامه باتفاق ده درازده کس
از رفقا جانب دروازه دوید - از آنجا (که مردم پادشاهی
بندوبست دروازه شهر پناه نموده چون سیل بلا راه قلعه^(۲) ارک
پیش گرفته بودند) نامبرده دوچار شده بهر که میرسید
شمشیر می انداخت - و از مردم پادشاهی جراحتهای برداشت
دوازده زخم بر چهره او رسیده بود - تا آنکه پوست پیشانی
چشمها را پوشید - و مرکب او را برده متصل ارک زیر درخته
رسانید - کسی شناخته مردهی کرده بخانه اش برد - چون ماجرا
بامرای پادشاهی معلوم شد و بعرض خلد مکان رسید پادشاه
(سوخ او با دلی نعمتش پسندیده بمقتضای قدر دانی جراح
برای معالجه^۱ او تعیین فرمود *

گویند چون امید روز بهی او بعرض رسید پادشاه پیغام
کرد - که پسران خود را برای ملازمت بفرستند - که از
جانب او هم تسلیمات منصب نمایند - او بعد ادای شکر

تدر شناسی گفت - که هر چند این جان سخت قا حال
 بر نیامده اما امید حیات بدین حال معلوم - و اگر حیات هم شد
 بدست و پای مجروح تقدیم مراسم فوکری متعذر - و اگر
 فوکری هم توانم که (که گوشت و پوست آد بزمک ابو الحسن
 پرورش یافته باشد) فوکری عالمگیر پادشاه نتواند نمود
 ازین جواب بر چهره پادشاه اثر ملال ظاهر گردید - اما از
 انصاف بزرهی حکم شد که بعد صحت تمام احوال آد بعرض
 رسانند - و پس از صحت شدن او بصوبه دار حیدر آباد حکم
 رفت - که باستمالت او پرداخته درانه حضور سازد - چون باز
 زبان بایل کشود فرمان شد - که مقید نموده بفرستد - خان
 فیروز جنگ شفیع گشته پیش خود طلبید - و چند گاه با خود
 داشته هموار کرد - سال سی و ششم بمنصب چهار هزار
 سه هزار سوار در زمره ملازمان انسلک یافت - و بخطاب خانی
 (۲)
 برنام و عطای اسپ و فیل و تفویض خدمت فوجداری
 نواحی راهیری سر باندي اندوخت - و سال چهارم بتعلقه فوجداری
 کوکن عادل شاهیه (که کنار دریای شور متصل کوه بندر
 واقع است) بلند آوازه گشت - و پستور بابرام رخصت بیت الله
 گرفته درانه گردید - و بعد رسیدن بوطن خود لار درانجا منزوی
 شد - پادشاه باستماع احوال او عبد الکرم نام پسرش را

معه فرمان طلب بنام او با هزار جوان لاری روانه ساخت
 درین ضمن خبر رسید - که او حسب اطلب والی ایران
 از وطن راهی شده در عرض راه مقیم ملک جاویدانی گردید
 دو پسرش یک رزاق قلی خان و دومین محمد خلیل در
 اوزنگ آباد بودند - و بجاکگیر می گذرانیدند - در گذشتن
 دومین با محرر اوراق شناسا بود *

* عاقل خان میر عسکری *

خوافی الاصل است - و از والاشاهیان عالمگیری - در عهد
 شاهزادگی ببخشیکری دوم مامور بود - در اوانی (که
 پادشاهزاده مذکور بتقریب عیادت پدر گرامی قدر از دکن
 عزیمت هندوستان نمود) او را بکراست شهر در اوزنگ آباد
 گذاشت - و پس از جاوس خلد مکان به پیشگاه سلطنت آمده
 بخطاب عاقل خان مخاطب شده بفوجداری میان درآب
 سر بلندی اندوخت - و سال چهارم ازان تعلقه معزول شده بظاہر
 عوارض جسمانی گوشه انزوا گزیده بتقرر سالیانه ده هزار روپیه
 رخصت لاهور یافت - سال ششم در اوانی (که مراجعت
 پادشاهی از کشمیر بلاهور واقع شد) فروغ التفات سلطانی
 بحال او تافته از لباس گوشه گزینی بیرون آرد - و بعد از
 خلعت و منصب دو هزاری هفتصد سوار دیگر باره کامیاب
 گشت - پستر بداروغگی غسلخانه چهره عزت بر افروخت

سال نهم باضافه پانصدي ذات لوائى بلذد مرتبگي برافراشت
 سال دوازدهم باز عزمت اختيار کرده بساليانۀ دوازده هزار
 وپيۀ ممتاز گشت . و باز مورد عاطفت خسرواني شده سال
 بيست و دوم ببخشيشگرى قن از تغير صفي خان ^(۲) بارج اعتبار
 گرائيد . سال بيست و چهارم بتفويض نظم صوبۀ دارالخلافه بر
 چار بالش عزت نشست . و مدت ممتد بدان کار پرداخته سال
 چهارم مطابق سنه (۱۱۰۷) هزار و يكصد و هفت هجري
 زاربه نشين عدم سرا گرديد . با فقر و آزادي استقامت مزاج
 جمع داشت . نوكرى به تبختر مي كرد . و با هم چشمان
 تكبر مي ورزيد *

چون مهابت خان محمد ابراهيم بصوبه دارى لاهور
 مامور شد براى سير قلعه و عمارات دولتخانه استدعاى
 پروانگي نمود . و عرض او پذيرائي يافته فرمان بنام خان
 مذکور درين باب صدور يافت . در جواب نگاشت . که او را
 بسبب بعضۀ مواع نخواهم طلبيد . اول حيدرآبادي قابل
 آن نيست که عمارات پادشاهي را بنظر سير و تماشا بيذد
 ديگر ابواب اماکن بظاير احتياط مسدود ميدارند . و امکانه
 غير مفروش . و تماشاي او لائق اين نه که بوائى او بتصفيه و فرش
 بايد پرداخت . ديگر در ملاقات سلوک (که از من متوقع

باشد) بوقع نخواهد آمد - بار ندادن او بجمیع وجوه رجحان دارد - و بعد رسیدنش بدارالخلافة و پیام نمودن بحرف و صوت از سر واکرد - پادشاه هم نظر بقدم خدمت و تدین و اخلاص از خود رائی و خود آرائی او اغماض می فرمود - و تمشیت تعلقات عمده بار می سپرد - خالی از کمال ظاهر نبود - چون بخدومت شاه برهان الدین (از الهی) (رحمة الله علیه) اعتقاد بسیار داشت رازی تخاص می کرد - دیوان و مثنوی او مشهور است در حل تدقیقات مثنوی مولانای دم خود را یگانه میدانست (۲) مخیر موفق و کریم الصفات بود - این بیت ازوست - که در سوازی روز فوت زین آبادی پیش شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر خوانده بود *

* بیت *

* عشق چه آسان نمود آه چه دشوار بود *

* هجر که دشوار بود یار چه آسان گرفت *

پادشاهزاده یک دربار حکم اعاده فرمود - و پرسید که این بیت از کیست - گفت از کسے ست که نمی خواهد بخدومت خداوند نعمت خود را بشاعری موسوم سازد *

* عزیز الله خان *

پسر سیوم خلیل الله خان یزدی ست - پس از فوت پدر بمنصب درخور و خطاب خانی سربلند گردیده سال بیست

و ششم خلد مکان از تغیر محمد یار خان بخدمت میر توزکی
چهار عزت بر افروخت - سال سیم چون برادرش (روح الله)
 خان بنظم صوبه بیجاپور مامور گردید از بقلعه دارمی آنجا
اختصاص گرفت - سال سی و ششم بعد فوت (روح الله) خان
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی شش صد سوار سرمایه
اعتبار اندوخت - پست بخدمت قوربگی نامزد شده سال چهل
 و ششم از تغیر سردار خان بقلعه دارمی قندهار و از اصل و اضافه
 بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار مرتقی گردید - باقی کیفیت
 حالش دریافت نشده *

* علی مردان خان حیدر آبادی *

میر حسینی نام داشت - از نوکران عمده ابوالحسن والی
حیدر آباد بود - سال سیم جلوس عالمگیری بعد فتح گلکده
ملازم پادشاهی گشته بمنصب شش هزاری و خطاب علیمردان
خان بلند آرا گردید - و بتعلقه دارمی کنچی مضاف کرناٹک
حیدر آباد سرفرازی یافت - سال سی و پنجم (که سنتاجی
کهر پور بکومک چنجی) که در محامره فوج پادشاهی
 بود (رسید نامبرده بدفع از کمر بسته برآمد - و بعد مقابله
 و زوداد زد و خورد دستگیر شد - و افیال و غیره اسباب
بغارت مقاهیر درآمد - بعد دو سال مبلغ معتدبه داده
مخلصی حاصل نمود - و غایبانه بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار

رنگ رفته بر رو آوردن - پستر چنده صوبه داری برار بنام آرد
 قرار گرفت - و برخه ایام به نیابت محمد بیدار بخت در
 برهانپور ماند - سال چهل و نهم^(۲) در گذشت - محمد رضا
 پسرش از انتقال او بقلعه داری رام گدهه و از امل و اضافه
 بمنصب هزاره چار صد سوار قامت قابلیت آراست *

(۳)

* عیسی خان مبین *

و منصب نیز گویند - طایفه ایست منسحب از قوم رنگهیر که
 خود را از راجپوت شمارند - بیشتر در چکله سرهند و درآبه^(۴)
 پتیه بدومی گری و زمینداری بسر برند - رهنی و قطاع الطریقی
 را نیز از دست ندهند - پیشین ایام نیاگان مشارالیه مرزبان
 معتد به نداشتند - جدش بولاقي دست و پای زده نام
 پیدا کرد - اما چون او بعرضه تردد و تلاش خرامید دزدی^(۵)
 و دست اندازی آغاز نهاده سرمایه مردم آزاری بهم رسانید
 و حرامی قافله گشت - پس ازان جمعیت فراهم آورده هرجا
 دستش میرسید بغارت و تاراج می پرداخت - و رفته رفته
 از اطراف و جوانب زمینداری و اوطان مردم بتعدی گرفته
 صاحب حشم و دستگاه گشت - و در جنگ اعظم شاه بهمراهی
 محمد معز الدین تردد نمایان نموده نام بمودانگی و بهادری^(۶)

(۲) نسخه [ب ج] ششم (۳) نسخه [ب ج] مبین (۴) در [اکثر نسخه]

تقه (۵) نسخه [ج] چون او (۶) نسخه [ج] تردد نموده *

برآوردن - و بمنصب پادشاهی فرق افتخار بر افراخت - و در
قتال و جدال (که شاهزادها را در لاهور واقع شد) با فوج
شایسته جرار ملتزم رکاب جهاندار شاه گردید - دران هرج
و مرج از یاردی طالع غنیمت سترگ (که همگی عرابهای
خزانه بون) بدستش در آمد - و هیچ کس بداز پرس نیفتاد
و پس از فتح از پیشگاه سلطنت بمنصب پنج هزاری و
فوجداری دوآب^(۲) پنه و لکهی جنگل علم اعتبار افراشت
و از حضيض زمینداری به بلند پایۀ امارت و ایالت مرتقی
گشته کله گوشۀ پندار بارج فلک رسانید - و چون قابو طلبی
و واقعۀ پژوهی تمغای زمینداری ست خصوص متمردان (که
سر زیاده سری بذاخن فتنه و فساد می خارند) همین که
انقلاب سلطنت بمیان آمد و جهاندار شاه از سریر فرمانروائی
غاطید یکبار سر از ربقة اطاعت کشیده دست تصرف و تغلب
بنواحی و جوانب دراز ساخت - و بطریق مالوفه معهوده
بر قوافل دهلی و لاهور می تاخت - و مکرر با فوجداران قرب
و جوار ساخت جنگ و پیگار پیموده چهره غرور و نخوت
افروخت - و مال و اسباب بسیار بحرام نوشگی اندوخت -
از راه حیلہ درزی و بهانه سازی بوسیله ارسال رسل و اهدای
تہف با ضمہام الدولہ خاندوران ربطے و توسلے بهم رسانید

و بزعم آنکه با رئیس بمازد و برویه بتازد بیش از بیش
بتمرد و سرکشی افزود - و دامی از مال واجبه بجاگیرداران
آن ناحیه عاید نمی نمود - و از کنار رودبار بیا (که قلعه
موسوم بادریسا اساس گذاشته بود) تا قصبه تهره مضاف
سرهند (که بر لب دریای ستلج است) در تصرف داشت
و از نهیب او شیر ناخن میگذاشت - دیگری را چه یارا که
دران حوالی دست از آستین برآورد *

چون عبدالصمد خان دلیر جنگ ناظم لاهور^(۳) از شرمساری
و بیراهه روی او خار خار غم در دل می شکست پس از مهم
گرو شهداد خان خویشگی را (که از ابطال رجال بود) بفرجداره
آن ناحیه برگماشت - و باستیصال آن مغرور اشاره نمود
اگرچه حسین خان (که رب النوع خان مزبور و سرآمد سرتابان
وقت بود) راضی ببرداشتن میسی خان نمیشد - که تا
او هست که بما نمی پردازد (واقع در سمت اندیشیده بود
چنانچه احوالش برگوید) شهداد خان کار بند حکم ناظم شده -
چون در مبادی سال پنجم فرخ سیر تقارب فتنین بهم پیوست
آن بومی بے باک (که پشت گرمی او بکثرت موافق بهیاری
استعدان بود) متصل قصبه تهره (که منشا و مولد آن خون سر
همان نواهی است) با سه هزار سوار جرار بزد و خورد مردانه درآمده

بازار کوشش و کشش را گرم نمود - مردم تازه نگاهداشت -
 شهداد خان تاب مقاومت نیاورده رو به هزیمت گذاشت -
 قضا را درین اثنا تفنگی بپدر آن ستمگر دولت خان نام
 (که بدولت پسر دم آسایش می زد) رسیده به نیستی سرا
 در شد - آن به مسمت پندار (که نشئه باده در بالا داشت)
 برخود پیچید - و فیل را تند رانده یکسر بر سر شهداد خان
 (که بر ماده فیل کوچک سوار بود) رسید و دوسه ضرب تیغ
 خون آشام حواله کرد - درین ضمن تیرے بمقتل او آمده
 پیاداش اعمال خسران مال پیوست - سر بریده او بحکم
 ناظم بدار الخلافة ارسال یافت - و پس ازان زمینداری بر
 پسرش مقرر گشت - براه و رسم معمول زمیندارانه می پردازد -
 هیچکس مثل مقتول ازین فرقه نام آرد نگردید *

• عنایت الله خان •

نسبش بسید جمال نیشاپوری میرسد - حسب اتفاق وارد
 کشمیر گردیده درانجا اقامت گزید - پدرش میرزا شکر الله
 نام داشت - مادرش حافظه مریم (که عقیقه صالحه بود) در عهد
 خلد مکان بتعلیم زیب النساء بیگم صبیغه پادشاه خواهر حقیقی
 محمد اعظم شاه مامور شد - بیگم پیش او بحفظ کلام الهی
 و کسب آداب پرداخته برای منصب عنایت الله بخدمت

پدر معروض داشت - نامبرده ابتدا بمنصب قلیل و اشراف
 جواهرخانه سربلندی اندوخت - و سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار صدی شصت سوار فایز گردید - و سال سی و دوم
 بخانسامانی سرکار بیگم چهره عزت برافروخت - و سال
سی و پنجم (چون رشید خان بدیع الزمان دفتر دار خالصه برای
 تشخیص جمع بعضی محالات خالصه موبه حیدرآباد رخصت
 یافت) او به زیابست خان مزبور و از اصل و اضافه بمنصب
 شش صدی شصت سوار و عطای خطاب خانی امتیاز برگرفت
 و سال سی و ششم از تغیر امانت خان میر حسین بدیوانی
 تن و از اصل و اضافه بمنصب هفتصدی هشتاد سوار و بعد
 چند روز بانضمام دیوانی صرف خاص و اضافه بیست سوار
 امتیاز یافت - و سال چهل و دوم خدمت مدارت نیز تاتقرر
 دیگرے متعلق باو شده از اصل و اضافه بمنصب هزار و صد سوار
 گردن کامیابی برافراخت - و سال چهل و پنجم از انتقال
 ارشد خان ابوالعلا دیوانی خالصه نیز بنام او قرار یافته از
 اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی دو صد و پنجاه سوار درجه
 ارتقا پیمود - سال چهل و ششم بعزایت فیل بلند مرتبه گشت
 و سال چهل و نهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و صد
 و پنجاه سوار بر فراز بلند رتبهگی برآمد - ساز صحبت او
 با پادشاه قسمے کوک شده اعتبار او در دل جا گرفته بود

که در دارالخلافه بقید حیات است - و بخطاب منصورالدوله
سمرقانی دارد *

* مضمندالدوله عوض خان بهادر قسوره جنگ *

خواجه کمال نام نبهت همشیره میر بهاء الدین سمرقندیست
پدرش میر عوض نام از سادات حیدری بود - و نامبرده
خدیجه بیگم صبیئه قلیچ خان در خانه داشت - سید نیاز خان
خال حقیقی او (که سال چهل و هفتم سلطنت خلد مکان
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی پانصد سوار
و نیابت صوبه داری بیجاپور شرف افتخار حاصل نموده
و پس از ارتحال آن پادشاه چون سلطان کامبخش بر سر
بیجاپور رفت او بانتظار تحقق خبر چندی تعویق بمیان
آورد - پستر ملازمت نمود - و بے اطلاع شاهزاده دفعه برخاسته
نزد اعظم شاه شتافت) سید نیاز خان دوم پسر او بود (که
صبیئه اعتمادالدوله قمرالدین خان (زوجه او میشد) در
هنگامه نادر شاه بنابر صدور گستاخی ازو شکمش را چاک
کردند - نامبرده در عهد عالمگیری از توران بهندوستان رسیده
بتوسط خان فیروز جنگ خطاب عوض خان یافته همراه خان
مزبور در صوبه داری احمد آباد دخیل کارهای خانه او
بود - پس از فوتش بدربار پادشاهی رفته ابتدا بوساطت
میر جماله در عهد محمد فرخ سیر بصوبه داری برار مامور

گردیده - پستر به نیابت امیرالامرا حسین علی خان بنظم
صوبه مزبور می پرداخت - و بضبط و ربط همت گماشته نقش
دلیری و دلوری او دران صوبه درست نشست - سال دوم
جلوس فردوس آرامگاه (که نظام الملک آصف جاه بهادر از مالوه
راه دکن پیش گرفت) او از مضمون نوشتهها بما فی الضمیر
پی برده فوج شایسته فراهم کرده پس از رسیدن بهادر مزبور
در نواح برهانپور رسیده ملحق شد - و در جنگ دلور علی
خان (که حرب معب بر افتاد و مردم بجبار از همراهیانش
بکار آمدند) هر چند فیل او قدری بر گشته بود اما سر رشته
همت از دست نداده در جانفشانی کوتاهی نمود - و در
جنگ عالم علی خان بمثل دست راست نامزد شد - و بعد
فتح (که وصول بخجسته بنیاد صورت بست) او از اصل و
اضافه بمنصب پنجزاری پنجهزار سوار و خطاب عضدالدوله
بهادر قسوره جنگ چهره اعتبار بر افروخت - و اصالة بصوبه داری
برار تعیین پذیرفت - و رفته رفته بمنصب هفت هزاره هفت
هزار سوار تصاعد نمود - و سال دوم (که آصف جاه عزیزمت
بندوبست صوبه بیجاپور نمود) او بنیابت در خجسته بنیاد
ماند - و پستر (که آصف جاه حسب الطلب فردوس آرامگاه
راه دارالخلافه پیش گرفت) دواتر دیوانی و بخشیکری پیش
او گذاشته او را نائب مستقل ساخت - و پس از رفتن

بحضور چون به تذبذبه حیدر قلی خان ناصر جنگ (که در صوبه
 احمد آباد سر شورش داشت) مامور گشت عضد الدوله
 حسب الطلب او مع جمعیت رسیده چندی همراه بود
 و از منزل جهابو^(۲) مضاف مالوه بتعلقه خود رخصت
 یافت - و در جنگ مبارز خان عماد الملک مراسم نیکو خدمتی
 بظهور رسانید - پستتر در سال (۱۱۴۳) هزار و یک صد و چهل و سه
 هجری بمرض در گذشت - و در درگاه شیخ برهان الدین
 غریب رحمه الله مدفون گشت - از علم بهره داشت و در
 عمل می کوشید - با علما خیل بتعظیم پیش می آمد - و
 با فقرا و صلحا طریق خوش خلقي می پیمود - در بر انداختن
 زبردستان و تقویت زبردستان سعی بلیغ می نمود - و در
 حفظ قانون عدالت و اجرای سیاسات سریع الغضب بود -
 مسجد شاه گنج واقعه بلده خجسته بنیان ساخته اوست
 که خجسته بنیان تاریخ آنست - حوض پیش روی مسجد
 مزبور اگرچه حسین علی خان بنا نهاده بود اما از وسیع تر
 گردانیده - و حویلی و باره دری او واقع بلده مزبور مشهور
 عالم است - طعام خوب و دافر داشت - پسرانش کلان ترین
 آنها سید جمال خان است (که در حین حیات پدر بریعیان شباب
 رسیده در معرکها نامر بشجاعت و دلادری بر آردن - پس از

جنگ مبارز خان به منصب پنجزاری پنجزار سوار ممتاز گردیده
 به نیابت پدر بصوبه داری برار می پرداخت - بعد فوت
 پدر معزول شد - و در ایامی (که آصف جاه بدار الخلافه عازم
 شده نظام الدوله ناصر جنگ را در دکن گذاشت - و درینجا
 هنگام مرگته بیش از بیش بمیان آمد) او بصوبه داری
 برار تعیین پذیرفته بخطاب قسوره جنگ مامور گشت - و
 پس از مراجعت آصف جاه با ناصر جنگ در روضه شاه
 برهان الدین غریب رفته نشست - و در جنگ ناصر جنگ با
 پدر شریک بود - آصف جاه بصفیح تقصیراتش پرداخته طلب
 داشت و ببعدالی جاگیر نوازش نمود - در سنه (۱۱۵۹) هزار و یک
 صد و پنجاه و نه هجری سفر عقبی گزید - پهران بسیار گذاشت -
 درمین خواجه مومن خان اسم - که در عهد آصف جاه به نیابت
 صوبه داری حیدر آباد و متصدی گری آنجا نامزد شده - و بتنبیه
 علی خان قراول (که نوکر رگه و بهونسله بود) مورد استعسان
 گشت - و لختی بنظم برهانپور مامور شده در عمل ملابت جنگ
 بخطاب عضد الدوله کامیاب گشته مکرر بصوبه داری ناندیور
 سربلند گردید - آخرها بجاکگیر داری برگشته پاتور شیخ بابو مضاف
 برار قانع بود - سال چن قبل ازین منزل دار باقی اختیار

(۲) نسخه [۱ ب] هزار و پنجاه و نه (۳) نسخه [ج] ماددیر (۴) نسخه

[ب] قاپور شیخ مالو .

کرد - کثیر الاخلاف بود - سیومین ^۱خواجه عبدالهادی خان است
 که مدتی بقلعه دارمی مامور می پرداخت - ابتدای عمل
 صلابت جنگ تغیر شده باز بحالی اندوخت - و بخطاب
 ظهیرالدوله قسوره جنگ مخاطب گردید - پیش ازین چند سال
 بدار بقا خرامید - از هم اولاد باقیست - میرزا منش و زنده دل
 بود و با مکرر بسیار جوشش داشت - چهارمین ^۲خواجه
 عبدالرشید خان بهادر همت جنگ - و پنجمین ^۳خواجه
 عبد الشهید خان بهادر هیبت جنگ - هر دو در زکری در سرکار
 نظام الدوله آصف جاه دارند *

* عبد العزیز خان بهادر *

(۲) شیخ مقبول عالم از اولاد شیخ فرید الدین گنج شکر قدس
 سره است - موطن نیاکانش موضع ^(۳)اسی متصل قصبه بلگرام -
 جدش شیخ علاء الدین نام داشت - و بشیخ ^(۴)الهدیه معروف بود -
 گویند سید ابوالقاسم ولد سید خان محمد بن سید محمود
 بهته را سه پسر بود - سید عبد الحکیم و سید عبد القادر از
 بطن زوجة که از اهل قرابت بود - و از زنی دیگر سید
 بدرالدین (که در موضع ^(۳)اسی کتخدائی نمود - چون فرزندی بوجود
 نیامد مذکوحه ^(۴)ار پسر برادر یا خواهر خود را مسمی بشیخ الهدیه

(۲) نسخه [ب] شکر گنج (۳) نسخه [ج] اسی (۴) نسخه [ج] جان
 محمد (۵) نسخه [پ ج] نهذه *

بفرزندى بر گرفت) - در ايامى (كه سيد فاضل داد سيد عبدالحكيم
 در دولت آباد دكن بديوانى يکى از امرا مې پرداخت) شيخ
 مذکور همراه او بود - امير مرقوم آثار قابليت از جبين او
 خوانده بوکالت خود بازروي معلى فرستاد - از انجا كه شيخ الهديه
 در امور معاش سابقه درست داشت رفته رفته جمعيت
 معقول بهم رسانيد - او را سه پسر بود - سيومين عبدالرسول خان
 كه پدر صاحب ترجمه است *

خان مذکور را فيروز جنگ بهادر در عهد خلد مكان
 بملازمت بادشاهي و پايه (وشناسي) رسانيد - پستر بمنصب
 در خور و خطاب خاني سرفرازي يافته رفته رفته بخدمت
 طلب خان مخاطب گرديد - و بقلعداري نلدرک صوبه بيجاپور و
 ارسا صوبه محمد آباد بيدر مې پرداخت - پس از و نامبرده
 (شده) بهم رسانيده در عمل نظام الملک آصفجاه بقلعه داري
 جنير کامياب گشت - و نسبت بامثال بيشتتر مورد مهربانيهاى
 آن نوئين باند مرتبه بود - در ايامى (كه نظام الملک آصفجاه
 ناصر جنگ شهيد را بدکن گذاشته خود پيش فردرس آرامگاه
 نهضت نمود - و باجي او سردار مرهته سر بفساد برداشته بهاط
 مذازعت پهن گسترد) ناصر جنگ بفکر تاليف مردم افتاده
 نامبرده را (كه بجرأت متصف بود و برويه مرهته آشنا) از
 جنير طلب داشته داخل مشورت ساخت - و پس از انفصال

جنگ مرهته به نیابت صوبه دار می خجسته بنیاد فرق افتخار
برافراخت. و چون بعد معارفت نظام الماک آصف جاه از هندوستان
میان پدر و پسر بپرهمی صحبت انجامید و ناصر جنگ در
خلد آباد روزه (که دو گروهی قلعه دولت آباد است) رفته
انزوا گزید عبد العزیز خان از روزه مرخص شده پیش
نظام الملک آصف جاه رفت - و بملاحظه کمی عنایت بتقریر
در اوزنگ آباد آمده بنامه و پیام مزاج ناصر جنگ را بر سر
بر آمدن از روزه آورد - تا آنکه از روزه بملهیر شتافته جمعیت و
سامان فراهم کرده ببردن اوزنگ آباد بر روی پدر آمد - و شد آنچه
شد - چون کار از دست رفت نامبرده خود را بجنیر رسانید
پس از آن وسائل برانگیخته (که عمده آن گذشت و بسر تدبیری
آصف جاه بود) صفح جرائم حاصل نمود - و خفیه نوشت
و خواند بدربار فردوس آدامگاه نموده سند صوبه گجرات (که
بتصرف مرهته رفته بود) بنام خود طلب داشت - و در ایام
(که آصف جاه متصل ترچناپلی چهارنی داشت) مردم
بسیار نوکر کرده عازم آن صوبه شد - مرهته در اثنای راه
سد گردیده نوبت بجنگ رسید - و حسب تقدیر نامبرده
سال (۱۱۵۶) هزار و یک صد و پنجاه و شش هجری بدرجه
شهادت پیوست - صاحب جرأت بود - بکار کرد عملداری شناسا -

(۲)

در گرفت و گیر زر از حساب و بے حساب پروا نداشتند -
 از پسرانش یکی محمود عالم خان است ^(۲) - که پس از پدر
 بقعه داری جنیر معین گشته مدتها بدان می پرداخت -
 چون مرهقه بسیار غالب شد و امید کرمک نماند محاله از
 مرهقه گرفته قلعه بآنها سپرد - در حالت تحریر بقید حیات
 است - دوم خدمت طالب خان که آخرها بقلعداری نلدرك
 ممتاز گشته درگذشت *

* عمدة الملک امیر خان میر اسحق *

پسر امیر خان میر میران است - ابتدا عزیز الله خان
 خطاب داشت - برفاقت محمد فرخ سیر بجنگ جهاندار شاه
 مصدر خدمت شده - پس از فیروزی بخدمت قوربیگی
 و داروغگی قوشخانه متوقی گردید ^(۳) - و سال دوم فرودوس آرامگاه
 چون حسین علی خان بهمراهی پادشاه عازم دکن گشت او
 باتفاق قطب الملک راه شاه جهان آباد پیش گرفت - و پستر
 (که قطب الملک سلطان ابراهیم را همراه گرفته با افواج سلطانی
 بمقابله پیوست) خان مزبور در هراولی جا داشت - و بعد
 گرفتاری قطب الملک بپناه باغ نشست - درین ضمن باستماع
 این (که سلطان ابراهیم بحالت تباہ سرگردان این وادی
 سمت) نامبرده را بباغ آورده بپادشاه عرضی نوشت - و سلطان

(۲) نسخه [ب ج] محمود علی خان (۳) نسخه [ب] نوپخانه *

مزدور را همراه برده مورد مزاحم بیکران گردید - در عهد مزدور مدتی بخشیکری سیوم داشت - چون مزاج شاه فراغت دوست و عیش طلب واقع شده بود انداز گفتگوی او که مجموعه رنگینی بود خوش گاه مزاج سلطانی گشته قسم ساز صحبت او کوک گردیده که همه وقت از بارابان محفل سلطانی شد - و رفته رفته بمنصب عمده و خطاب عمده الملک تصاعد نموده محصور همگنان گشت - از آنجا که پادشاه بکار توجه نداشت امرای دیگر این امر را محمول بر آموزش او کرده جهت بر آوردنش از حضور با پادشاه مبالغه بمیان آوردند - لهذا نامبرده بنظم اله آباد مامور گردید - سال (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری بدانصوبه دستوری یافت - و سنه (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری حسب الطلب دامن عزیمت بر کمر همت زده بحضور رسید - و بیش از بیش مورد التفات خسروانی گشت - و حسب العرض او مقدر جنگ ناظم اوده (که ما بین هر دو اخلاص بسیار متحقق بود) طلب حضور شده بدادوغگی توپخانه اختصاص گرفت - و هر دو متفق شده فردوس آرامگاه را بر سر علی محمد خان رهیله (که احوالش جداگانه سمت ترقیم پذیرفته) بردند - اما بهسبب نفاق اعتماد الدوله قمرالدین خان پیش رفت نشد - دران ایام بر زبان خاص و عام بود که وزارت بار میشود - بیست و سیوم

ذی حجه سنه (۱۱۵۹) هزار و یکصد و پنجاه و نه هجری
 حسب الطلب بدربار می رفت - چون بدرواز دیوان خاص
 رسید یکی از نوکران نوملازمش او را بزخم جمدهر کشت -
 او بحاضر جوابی و مطایبه گوئی متصف بود - و از پس
 مصاحبت پادشاه بهیچ یک سرفرو نمی آورد - در فنون بسیار
 مهارت داشت - شعر می گفت و انجام تخلص می نمود -
 ازوست *

* من از جمعیت آسودگان خاک دانستم *

* که غیر از خشت بهر خواب راحت نیست بالین *

(۲)

* علی محمد خان روهیلہ *

گویند در اصل افغان نبود - چون مدتی با یکی ازین قوم
 بسربرد و او مالدار و لوارث فوت نمود در حین حیات نامبرده
 را قابض گردانید - مومی الیه اموال او گرفته ابتدا در انوله
 وبنگر (که از پرگذاش شمالی دهلی در دامن کوه کمانون واقع
 شده) سکونت ورزید - چندی بنوکری زمینداران و فوجداران
 آن نواحی ساخت - پستتر تسلط بهم رسانیده بانس بریلی و
 مراد آباد جاگیر اعتماد الدوله قمرالدین خان را ویران نمود -
 بغاهران اعتماد الدوله هیرنند نامی متصدی را جهت بندوبست
 محاللات خود تعیین نمود - او بجنگ پیش آمده متصدی مزبور را

(۲) نسخه [ج] علی محمد خان (۳) نسخه [ب - ج] کمایون *

شکست فاحش داده غنائم بسیار و توبیخانه عظیم بدست آورد^(۲)
و از اعتماد الدوله تدارک بظهور نه پیوست - بعد ازین شیر
بغی اختیار کرده مردم بسیار از روه که وطن افغانه است طلب
داشته پاره از ملک پادشاهی و پاره از حدود راجه کمانون
متصرف شد - و خیمها را بداب سلاطین هندوستان بزرگ
سرخ تیار کرد - لهذا پادشاه خود متوجه تذبیه او گشته - لچهای
لشکر فیروزی پیشتر شتافته آتش بانوله دادند - آخر بواسطت
وزیر (که با وصف غارت نمودن هیروند متصدی او بر غم
عمده الملک و صفدر جنگ مصروف طرفدار می او بود) بذای
صلح گذاشته آمده ملازمت نمود - در عوض اماکن این
ضلع فوجداری سرکار سهرند یافت - در آمد آمد شاه درانی
سنه (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت و یک هجری از سهرند
برآمده بانوله و بذكر محالات قدیم خود شتافته همان سال
بدار باقی شتافت - پسرانش سعدالله خان و عبدالله خان
و فیض الله خان - اولین بمرض در گذشت - درمین همراه
حافظ رحمت خان مقتول گردید - و سیومین در رام گدهه تا
حالت تحریر زنده است - و از همراهیاناش حافظ رحمت
خان و درندی خان^(۲) [که باهم بنی عم بودند - و اولین
قربان قریبه با افغانه (که خاوند علی محمد خان بود)

داشت [بتصرف ملک متعلقه او پرداخته نامی بهری
بر آوردند - دومین بمرض درگذشت - و نخستین مدتی
در قید حیات بود - تا آنکه شجاع الدوله پسر مقدر جنگ ابوالمنصور
خان در سنه (۱۱۸۸) هزار و یکصد و هشتاد و هشت هجری
فوجی برو کشیده - بعد جنگ ته تیغ در آمد - ازان بعد
ازین قوم کسی شهرت ننموده *

(۲)

* علی وردی خان میرزا بندی *

گویند او و حاجی احمد برادرش هر دو پسران حاجی محمد
افند (که در سرکار شاهزاده محمد اعظم شاه بتعلقه بکاولی مامور^(۳)
بود) خان مزبور در عالم کم (وزگاریها) با شجاع الدوله ناظم بنگاله
آشنائی داشت - در عهد فردوس آرامگاه ایام حکومت او باتفاق
حاجی احمد بدان صوبه شتافته پائابۀ غربت کشاد - شجاع الدوله
بگرمی پیش آمده مدد خرج برای هر دو مقرر ساخت - و
جلس و انیس خود ساخته هیچ کار بے مشورت اینها نمیکرد -
و در پیشگاه سلطنت فوشته منصب شایان و خطاب علی وردی
خانی برای خان مزبور طلب داشت - و چون صوبۀ پتنه
ضمیمه بنگاله بنام او تقرر یافت علی وردی خان را به نیابت
آنجا تعیین کرد - او در زندگی شجاع الدوله در پتنه بدر
خودسری زده از حضور بادشاه خطاب مهابت جنگ و صوبه دارمی

پنجاه ساله گرفت - شجاع الدوله صوبه داری را طوعاً و کرهاً باو گذاشت - پس از فوت شجاع الدوله (چون صوبه داری بنگاله پیسر از علاء الدوله سرفراز خان مقرر شد - و بسبب بخل طبیعت که منافعی ریاست است اکثر سپاه را برطرف کرد) علی وردی خان سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری هوای گرفتن بنگاله در سرخون جا داد - و با فوج سنگین بتقریب حصول ملاقات سرفراز عازم مرشدآباد شد - و برادر خود حاجی احمد (که در کارهای سرفراز خان دخیل بود) از مافی الضمیر خود اطلاع داد - حاجی مزبور در مدد فریب بود - مهابت جنگ چون قریب رسید سرفراز خان متنبه شده با مردم قلیل از مرشدآباد برآمد - و حرکت مذبوهی کرده سنه (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه هجری بقتل رسید - مرشد فلی خان مخمور تخاص داماد شجاع الدوله در انوقت ناظم ادریسه بود - فوجی فراهم آورده بمحاربه علی وردی خان شتافت - و مکرر شکست یافته خود را بدکن پیش آصف جاه رسانید - میرحبیب اردستانی (که بخشی مرشد فلی خان بود) نزد رگهو بهونسله مکاسدار صوبه برار رفته او را تحریک تسخیر بنگاله نمود - رگهو فوجی سنگین بهمداری بهاسکر پندت دیوان خود و علی قراول که (سردار عمده از رفقای او بود) همراه میرحبیب کرده برسر علی وردی خان به بنگاله فرستاد - و قریب یکماه جدال

و قتال طول کشید - علی وردی خان سلسله صلح جنبانهد - و بهاسکر پندت و علی قرارل را با بیعت و دو سردار بتقریب ضیافت در خیمه خود طلبیده همه را علف تیغ بے دریغ ساخت - فوج بذات النعش شده رو بفرار نهاد - (گهو و میرحبیب خائب و خاسر بر گشتند^(۲) - اما هر سال فوج بتاخت و تاراج بنگاله میفرستادند - تا آنکه علی وردی خان هر سال زرے برای رگهو مقرر کرده در عوض آن صوبه ادریسه حواله نمود - و ملک را از خرابی محفوظ داشت - سیزده سال بایالت آنجا دم استقلال زد - بعد فوتش نبسه اش (که بخطاب سراج الدوله مخاطب بوده) ده ماه حکومت کرد - درانمیان بذور کلکته را غارت نمود - و پستر از فوج کلاه پوشان فرنگ هزیمت یافته کشتی سواره ده سپر وادی فرار گشت - و پس از وصول براج محل یکی از نوکرانش نظام نام او را دستگیر ساخته پیش میرجعفر بخشمی او (که خواهر مهابت جنگ در خانه و با اهل فرنگ سازش داشت) فرستاد - و بتیغ بیداد سرش از تن جدا شد - میرجعفر بخطاب شمس الدوله جعفر علی خان زبان زد شده به امداد اهل فرنگ حاکم آنجا گشت - و در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و دو هجری (که موبک سلطان عالی گوهر متصل پتند (سیده محاصره نمود) صادقعلی خان عرف میرن پسر او

مکرر بکومک پتینه عازم گردید - و در جنگ ثبات پا ورزیده زخمی
گشتند - و چون شاهزاده عنان رخس عزیمت را جانب مرشد آباد
گردانید او زود رفته با پدر ملحق شد - و پستتر جانب پورنیه (که
خادم حسن خان نائب آنجا دم مخالفت می زد) شتافته
بعد وصول در نواحی بتیا مضاف پورنیه سنه (۱۱۷۳) هزار
و یکصد و هفتاد و سه هجری قضا را شیء برق برو افتاده
خرمن هستیش بسوخت *

* ع *

* بذاکه برق افتاده بمیرن *

تاریخ این ساندحه اسم - پس از وقوع این حادثه قاسم علی
خان نام داماد جعفر علی خان خسر را بیدخل ساخته خود مسلط
شد - لهذا جعفر علی خان بملکته رفت - آخر صحبت قاسم علی
خان با نصاری در نگرفت - و جعفر علی خان بار دوم بر حکومت
دست یافت - قاسم علی خان از آنجا برآمد - و پادشاه وقت و
شجاع الدوله وزیر را بران صوبه برد - و هیچ کار صورت نگرفت -
مدتی مترصد گشاد مقاصد در حضور بود - چون مفید نشد چندی
به بیرونجات گذرانید - مآل حالش معلوم نیست - اما جعفر علی
خان در سنه (۱۱۷۸) هزار و یکصد و هفتاد و هشت هجری فوت
نمود - پس ازو پسرش نجم الدوله بر مسند حکم رانی نشست - و
در سنه (۱۱۷۹) هزار و یکصد و هفتاد و نه هجری عالم را
پدرود کرد - بعد ازو ساله چند سیف الدوله نامی و ماهی چند

مبارک الدوله بنام ریاست موسوم شدند - و سنه (۱۱۸۵)
هزار و یکصد و هشتاد و پنج هجری صوبه بنگاله و بهار بالکلیه
بتصرف کلاه پوشان درآمد *

* عماد الملک *

پسر امیرالامرای فیروز جنگ خلف نظام الملک آصف جاه
است - و دختر زاده اعتماد الدوله قمر الدین خان - نام اصلی
او میر شهاب الدین - چون پدرش بنظم دکن مامور شده
بدان حدود شتافت او را به نیابت میر بخشیکری در حضور
احمد شاه گذاشته بصفر جنگ وزیر بسپرد - سپس (۲) که
خبر فوتش از دکن (سید) او پاس وقت از دست نداده
با صفر جنگ آنقدر جوشید که بکار بزدی مروت میر بخشیکری
بنام او تقرر یافت - و بخطاب پدر مخاطب شد - پس ازان
(که در مزاج پادشاه درآمد گرد از جانب صفر جنگ تکرار
یافته) باتفاق خال خود خانخانان با فوج در قلعه شاهجهان آباد
درآمده موسوی خان را (که به نیابت صفر جنگ با چهار
صد کس بکار میر آتشی می پرداخت) از قلعه بیرون کرد -
و تعلقه مزبور به پسر خاندوران مقرر ساخت - صفر جنگ
فردای آن پیش پادشاه رفته مبالغه در بحالی میر آتشی
نمود - پیش رفت نشد - حکم صادر گردید که تعلقه دیگر

بخواهید - او میر بخشیکری از تغیر عماد الملک به سادات خان
 ذوالفقار جاگ دهانید - چون پادشاه را با صفدر جنگ سرگرانی
 در داد عماد الملک خواست که صفدر جنگ را برهم زند -
 شش ماه با او جنگید - و در ایام جنگ مذکور ملهار را و
 هولکر را از مالوه و چه ایا را از ناگور بکومک خود طلبید -
 اما پیش از رسیدن اینها با صفدر جنگ مصالحه در میان
 آمد - عماد الملک و هولکر و چه ایا مرهنة باتفاق بر سر سوزجمل
 جات رفتند - بهرت پور و کمهذیر و دیک^(۲) را (که هر سه
 از قلاع حصینة ملک جات است) محاصره نمودند - و چون عمده
 اسباب قلعه گیری اضراب توپ است عماد الملک بالتماس سرداران
 غنیم عریضه بدرگاه پادشاه مشتمل بر استدعای اضراب توپ
 مصحوب عاقبت محمود خان کشمیری (که مدارالمهام او بود)
 ارسال داشت - انتظام الدوله وزیر بن اعتماد الدوله قمرالدین
 خان مرحوم بضد عماد الملک پادشاه را از فرستادن اضراب
 توپ مانع آمد - عاقبت محمود خان اکثری از منصب داران
 پادشاهی و مردم توپخانه را بوعده این (که اگر دور عماد الملک
 شد با شما مراعات چنین و چنان بعمل می آید)
 با خود متفق ساخته خواست که انتظام الدوله را بردارد - و
 روزی قرار داده بر سر خانه انتظام الدوله غلو کرده هنگامه

دار و گیر گرم ساخت - و همان روز کارے نساخته روی گریز بجانب
 داسنه نهاد^(۲) - و از در قطاع الطریق درآمده بتاخت و تاراج
 محاللات خالصه پادشاهی و جاگیر منصبداران (که در نواحی
 دار الخلافه بود) غبار فتنه برانگیخت - و درین ضمن سورجمل
 جات (که از دست اهل محاصره بحالت تباہ رسیده بود)
 از پادشاه التماس امداد کرد - پادشاه در ظاهر برای شکار
 و نظم و نسق انتربید و در باطن برای کومک جات از دهلی
 برآمده در سکندره مضروب خیم ساخت - و عاقبت محمود
 خان را (که دران نواحی هنگامه پرداز بود) استمالت نموده
 بحضور طلبید - عاقبت محمود خان از مقام خورجه جریده آمده
 ملازمت پادشاه نموده بخورجه برگشت *

از مقدرات الهی اینکه هولگر بخاطر آورد که احمد شاه در
 دادن اضراب توپ تغافل کرد - الحال که بیرون برآمده است^(۳)
 رفته رسد غله و کاه لشکر پادشاهی بند باید کرد - و قافیه^(۴)
 را تنگ نموده اضراب توپ باید گرفت - و خواست که این
 کار را بے سهمیم و شریک بر کرسی نشاند - عماد الملک و
 جے ایا را خبر ناکرده شبگیر نمود - و از گذر متھرا عبور دریای
 جون کرده شبے (که عاقبت محمود خان ملازمت نموده

(۲) نسخه [ب] داسنه (۳) نسخه [۱ - ب] بیرون (۴) نسخه [ب] قافیه

تنگ نموده *

بخورجه برگشت) هولکر قریب معسکر احمد شاه (سیده اول شب
چند بان سرداد - مردم گمان کردند که عاقبت محمود خان
از راه شرارت باز آمده آتش افروز هنگامه است - امر
سهل دانسته استعداد جنگ نکردند - و فکر فرار هم نذمودند -
و الا خرابیهها پیش نمی آمد - آخر شب متحقق شد که هولکر
آمده است - دست و پا کم کردند - که نه وقت استعداد
جنگ ماند و نه فرصت فرار - ناچار احمد شاه و مادر او
و مصمص الدوله میر آتش پسر امیر الامور خاندوران ناموس
و احمال و ائقال را گذاشته با چند کس راه دارالخلافه
برگرفتند - و از ناتجربگی چشم زخم عظیم رسید - هولکر
آمده بی مذاحمت تمام ائانه سلطنت را غارت کرد - و ملکه
زمانیه دختر محمد فرخ سیر پادشاه (که زوجه فردوس آرامگاه
بود) و دیگر پردگیان سرادقات پادشاهی باسر در آمدند -
هولکر اینها را بحرمش نگاهداشت - عمادالملک این خبر شنیده
محاصره را گذاشته بدارالخلافه شتافت - چه ایا چون دید
که این هر دو سردار برخاسته رفتند و تنها عهده برای محاصره
نمی توان شد او هم دست از محاصره برداشته بذانزل رفت -
و سوزجمل خود بخود از تنگنای محاصره برآمد - و عمادالملک
بزرر هولکر و سازش امرای حضور خصوص مصمص الدوله میر آتش

وزارت را از تغییر انتظام الدوله خود گرفت - و امیرالامرائی
بصمصام الدوله مذکور دهانید - روزیکه وزارت گرفت صبح خلعت
پوشید - و وقت استوا احمد شاه را با مادرش قید کرده عزیزالدین
خلف معزالدین جهاندار شاه را دهم شعبان روز یکشنبه سنه
(۱۱۶۷) هزار و یکصد و شصت و هفت هجری بر تخت
سلطنت اجلاس نمود - و بعالمگیر ثانی ملقب ساخت - و بعد
یک هفته از قید کردن چشم احمد شاه و چشم مادرش (که
تمام فتنها ازو زائیده بود) مکحول گشت - بعد ایامی برای
انتظام صوبه پنجاب (که پس از فوت معینالملک از جانب
شاه درانی بتصرف اهلیمه معینالملک بود) قصد لاهور کرد -
عالمگیر ثانی را در دهلی گذاشته شاهزاده عالی گهر را بتوزکی
برداشته از راه هانسی و حصار ^(۲) درانه لاهور گردید - و قریب دریای ^(۳)
ستلج رسیده حسب الطلب آدینه بیگ خان فوج را بفر کردگی
سید جمیل الدین خان سپه سالار و حکیم عبید الله خان کشمیری
مدارالمهام خود را (که بمنصب شش هزار و خطاب بهاءالدوله
سرافراز بود) شبشب لاهور رخصت کرد - و ایضا باستعجال
تمام خود را بلاهور رسانیدند - و خواجه سوايان را در حرم
فرستاده مسماة مذکوره را (که در کمال غفلت خوابیده بود)

(۲) نسخه [ب] چکار و [ج] روبره لاهور کرد - (۳) نسخه [ب ج] چون

قریب دریای ستلج رسید *

بیدار کرده مقید ساختند - و از عمارت بر آورده در خیمه جا دادند
 مصماة مسطورة زن ثغائی عماد الملک است - و نیز دختر ار
 بعماد الملک نامزد بود - عماد الملک صوبه داری لاهور بآدینه
 بیگ خان در بدل پیشکش سی^(۲) لک روپیه مقرر کرده بدلهی معاودت
 نمود - و چون این اخبار بسمع شاه درانی رسید بسیار شاق
 آمد - و از قندهار پاشنه کوب خود را بلاهور رسانید - آدینه
 بیگ خان از لاهور بصحرای هانسی و حصار فرار نمود - شاه
 درانی بر جناح استعجال بیعت کردهی دهلی علم افراز شد -
 عماد الملک که سروسامانی نداشت جز انقیاد چاره نیافته ملازمت
 شاه نمود - اول معاتب شد - آخر بسفارش مصماة مذکوره
 و سعی اشرف الوزرا شاه ولی خان محفوظ ماند - و وزارت
 هم بقرار پیشکش بار مسلم شد - و چون شاه درانی جهان خان
 را به تسخیر قلعات سورجمل جات تعیین کرد عماد الملک
 همراه جهان خان ترددات نمایان بعرضه ظهور آورد - و مورد
 آفرین شاه گردید - و چون طلب پیشکش بابت وزارت
 درمیان آمد عماد الملک از شاه التماس کرد که نوره از نسل^(۳)
 تیموریه و فوجی از درانیان همراه من شود - که از انترید
 (و آن عبارت است از سرزمین واقع مابین دریای گنگ و
 جون)^(۴) از خطایر بمعرض وصول درآورده داخل سرکار سازم -

(۲) نسخه [ب] سه لک - (۳) نسخه [ب] نوباره (۴) نسخه [ب] زرے •

شاه درانی دو شاهزاده یکم هدایت بخش بن عالمگیر ثانی دوم میرزا بابر خویش عزیزالدین برادر عالمگیر ثانی را از دهلی طلبیده با جانباز خان (که یکم از سرداران رکاب شاه بود) همراه عماد الملک کرد - عماد الملک با هردو شاهزاده و جانباز خان در کمال بی سرانجامی عبور جون نموده عازم فرخ آباد مسکن احمد خان بن محمد خان بنگش گردید - احمد خان استقبال کرده خیمه و خرگاه و اخیال و اسبان و غیره پیشکش شاهزاده و عماد الملک نمود - از آنجا پیشتر رفته از آب گنگ گذشته در بصوبه اوده آرد - شجاع الدوله ناظم اوده با استعداد جنگ از لکهنؤ برآمده خود را در میدان ساندی و پالی (که سرحد صوبه اوده است) رسانید - دو بار جنگ سهل با قراولان طرفین واقع شد - آخر بوساطت سعد الله خان زهیله بر پنج اک روپیه قدری نقد و باقی بوعده صلح قرار یافت - عماد الملک مع شاهزاده ها سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد هجری از میدان نزاع کوچید - و از دریای گنگ گذشته بفرخ آباد رفت - و چون شاه درانی (که بنابر حدوث و با در لشکر او) از حوالی اکبرآباد بعزم ولایت گام سرعت برگرفت - روزیکه مکانی دار الخلافه رسید عالمگیر ثانی با نجیب الدوله بر سر قلاب مقصود آباد آمده با شاه ملاقات نمود - و از عماد الملک شکایت بسیار کرد -

لهذا شاه نجیب الدوله را منصب امیر الامرائی هندوستان داده
روانۀ لاهور گردید - عماد الملک در فکر نجیب الدوله از فروخ آباد
عازم دهلی گشت - و ^(۲) رکناٹھه راو برادر اعیانی بالاجی راو
و هولکر را بمبالغۀ تمام از دکن طلبیده باتفاق دهلی را
محاصره نمود - عالمگیر ثانی و نجیب الدوله محصور شدند -
چهل و پنج روز جنگ توب و رهکله درمیان ماند - آخر هولکر
رشوت سنگین از نجیب الدوله گرفته بنای صلح گذاشت - و ^(۳)
نجیب الدوله را با آبرو و مال و ائصال از قلعه برآوردہ متصل
خیمۀ خود جا داد - و بتعلقۀ او آن طرف آب چون (که
عبارت از سہارنپور بوریہ و چاندپور و تمام قصبات بارہہ باشد)
رخصت نمود - عماد الملک بتقویت غنیم رتق و فتق مهمات
سلطنت بتمامہا بدست آورد - و چون دتا سردار غنیم ^(۴)
نجیب الدوله را در شکر تال محاصره کرد - و عماد الملک
را از دهلی بکومک خود طلبید و عماد الملک با خانخانان ^(۵)
انتظام الدوله خال خود ناخوش بود - و با عالمگیر ثانی
هم صفا نداشت - و می دانست (کہ اینہا با شاه درانی
مخفی سلسلہ رسل و رسائل دارند - و نیز غلبہ نجیب الدوله
بر دتا میخواستند) بنا بران خانخانان (کہ از سابق محبوس

(۲) نسخہ [ب - ج] رکناٹھه راو - (۳) نسخہ [ب ج] بنا بر صلح -

(۴) نسخہ (ب) دتا - (۵) نسخہ [ا ب] عماد الملک کہ

بود) مقتول گردید - و همان روز هشتم (ربیع الآخر) روز پندجشنبه
 سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هشتاد و سه هجری عالمگیر
 ثانی هم بدرجه شهادت پیوست - و در تاریخ مذکور محیی المله
 یسر محیی المله بن کام بخش بن خلد مکان را بر تخت
 نشانده بشاهجهان ثانی مقلب ساخت - و بعد فوت
 عالمگیر ثانی و خانخانان بر طبق طلب دنا بکومک او شتافت -
 در همین ایام آمد آمد شاه درانی غلغله دران نواحی افگند
 دنا از نواحی شکرताल برخاسته باراده مقابله با شاه درانی
 جانب سرهند رو نهاد - و عماد الملک بشاهجهان آباد آمد -
 و چون خبر مقابله دنا با قراولان شاه درانی شنید غالبیت
 درانیان بر غنیم استنباط نمود - بنابراین پادشاه تازه را در دهلی
 گذاشته خود نزد سورجمل جات رفته مدتی نشست - و پستر
 (که پادشاه مذکور را زمانه از میان برداشت و نجیب الدوله
 سلطان جوان بخت پور عالی گهر شاه عالم بهادر پادشاه را
 بتوزکی بر گرفته در دار الخلافه حکمرانی میکرد) او بفروخ آباد
 نزد احمد خان بنگش رفت - و همراه شجاع الدوله بجنگ اهل
 فرنگ شتافت - و بعد هزیمت در تعلقه جات پناه جست -

و سنه (۱۱۸۷) هزار و یکصد و هشتاد و هفت هجری بدکن
 آمده - مرهقه محاله چند برای اخراجات او در صوبه مالوه

دادند - چون از پادشاه وقت اطمینان خاطر نداشتند چند و دار
 بندر سورت گردیده با کلاه پوشان آنجا در ساخته اوقات بسر برد -
 درینولا سوار جهاز شده عازم بیت الله گردیده - با حفظ کلام الهی
 و تحصیل علوم - بمشق خط را درست ساخته - و جوهر همت و
 شجاعت را بهم بر آمیخته - شعر می گوید - ازوست * * بیت *
 مرا بهنگ فلاخن کجاست همسنگی
 که دورم افگنی و گرد سر نگردانی
 کثیر الاولاد است - یک پسر او در سرکار نظام الدوله آصف جاه
 آمده بروعایت قرابت بمنصب پنجهزاری و خطاب حمید الدوله
 و مدد خرج نقدي سرفراز گردیده *

* حرف الغین *

(۲)

* فازی خان بدخشی *

قاضي نظام نام داشت - علوم مکتسبه را نزد ملا عظام
تلمذ نمود - و در دانش عقلي و نقلي یکنای روزگار گردید -
و نسبت مریدی بشیخ حسین خوارزمی پیدا کرد - و بطریقه
صوفیه صافیه مناسبت تمام بهم رسانید - و چون ذهن رسا
و فکر بلند فطری او بود بفرط کاردانی و رشادت ناموری
اندوخته بدایه امارت برآمد - ابتدا با میرزا سلیمان والی
بدخشان قرب و مصاحبت بهم رسانید - و در زمره عمدهای
او منتظم گشت - و بخطاب قاضي خان اختصاص گرفت - و
در ساله (که همایون پادشاه لوای سفر آخرت برافراخت -
و میرزا سلیمان از قابوطلبی آمده کابل را محاصره نمود) منعم
خان (که سردارے کاریده بود) حصاری گشت - و باستدعای
کرمک مسرعان را بهندوستان گسیل نمود - چون محاصره
باصتداد کشید میرزا قاضي خان را نزد منعم خان فرستاده

سخنان فریب آمیز پیغام کرد - خان قاضی را چند روز نگاه داشته هر روز الوان اطعمه و فواکه بسیار (که بوقت سعه و آسودگی در حوصله بدخشیان نگنجد) در مجالس می کشید - قاضی را یقین شد که فتح قلعه از مقوله متمنعات است - بیرون آمده بمیرزا سلیمان گفت که سعی در تسخیر قلعه آهن سرد کوفتن است - نا گزیر میرزا در آشتی زده بدخشان برگشت - و پس از آنکه قاضی از میرزا سلیمان جدا شده بکابل رسید میرزا محمد حکیم با احترام و اعزاز پیش آمد - و بمصاحبت خود برگزید - و او در سال نوزدهم روانه هند گشته در منزل خانپور هنگام مراجعت الیه پادشاهی از جونپور شرف ملازمت عرش آشیانی دریافت - و بکمرو شمشیر مرصع و خلعت فاخره و انعام پنج هزار روپیه و تفویض منصب پروانچی گری ^(۲) چهره کامیابی برافروخت - چون از مزاج شناسی روزگار نصیبه فرادان داشت در کمتر فرصت محفوف عواطف پادشاهی گشته اعتبار تمام بهم رسانید - و بمنصب هزاری سر برافراخت - و پس از تردد در معارک و مغازی (که مکرر بهری و سرداری لوای چیرگی افراشت) مخاطب بغازی خان گردید - و در سال بیست و یکم بهمراهی راجه مانسنگه در جنگ (انا سردار فوج جوانگار بود - چون مبارزان غنیم بنیرومی کزد آوری این فوج

را برداشتند بسیاری از بهادران را پای ثبات لغزید - غازي خان
از کار طلبی برگشته بفوج هراول پیوست - و مردانه کارزار
نمود - و پس ازان در تیولداري اوده در مالش امرای
سرتاب صوبه بهار (که از قباخردی و کوتاه اندیشی غبار
فساد دران دیار برانگیخته بودند) بهمراهی عساکر حضور
جوهر مردانگی او فرغ دیگر بخشید - و بگاگونه اخلاص و

یکچیزی چهره حالش آراسته تر گردید - و سال بیست و نهم
سنه (۹۹۰) نهصد و نود هجری در سن هفتاد سالگی بقصبه

(۲)

اوده سفر واپسین پیش گرفت - صاحب تصانیف معتبره است -

شیخ علامی در احوال او نوشته که کفدآدره چهره افروز دانائی

داشت - و شمشیر را پایه افزای قلم گردانیده با فرو رفتگی

در علم زار رسمی با صوفیان صافی نیایش گری نموده - و با

یابستگی صوری و ارستگی اندوخته - و همواره چشم گریان

و دل تفسیده داشته - گویند اول کسیکه اختراع سجده پیش

عرش آشیانی کرده از بود - طرفه اینکه ملا عالم کابلی (که

از فضایل وقت بود) همواره بحسرت میگفت - که دریغا من

مخترع این امر نشدم *

بر متصفهان محائف اخبار ظاهر است که در ملل سابقه

و امم سالفه برای برگزیدگان دین و پیشوایان راه یقین

بطریق تحیت و فردتزی نه عبادت و بندگی پیشانی بر زمین
می گذاشتند - سجده ملائکه آدم را و پدر و برادران یوسف
او را ازین قبیل بود - و این تحیت در زمان پیشین بمثابه
سلام (واج داشت - چون بفروغ خورشید اسلام چراغ ادیان
خالیه انظما پذیرفت بدل آن سلام^(۲) و مصافحه مقرر گشت -
عرش آشیانی (که موسس سلطنت و جهانبانی و موجد اکثر
قواعد و رسوم است) در نیایشگری نیز مراتب متنوعه بر ساخت -
روی دست بر فراز پیشانی نهاده سرفرود آوردن قرار داده آنرا
گورنش نامید - یعنی سر را که زندگانی محسوس و معقول
بدوست بدست گرفته نیاز می کند - و خود را باطاعت آماده
میسازد - و روی دست را بر زمین گذاشته بآرمیدگی بردارند
و راست ایستاده روی دست بر تارک سر نهفد - آنرا تسلیم
خوانند - هنگام رخصت و ملازمت و تفویض منصب و جاگیر
و عزایت خلعت و فیل و اسب سه تسلیم قرار یافت - و
در باقی مراسم داد و دهش و گوناگون نوازش بیکه اکتفا
فرمود - و پس از آنکه بتجویز دنیاپرستان خوشامدگو آئین سجده
در میان آمد طعن عامه اندیشیده دربار عام موقوف نمود - و
آن را مخصوص مقربان مجلس خاص ساخت - چه هرگاه در
خاوت بنشستن امرا حکم می شد سجده بجا می آوردند -

و در عهد جنات مکانی از بے تأملی و ناپروا ئی این طریقه
 نکوهیده همه وقت معمول گردیده - چون سریر فرمان درائی
 بجلوس فرودس آشیانی (۲) (شکر الله سعیه) مزین گشت اول
 حکم (که از قهرمان خلافت پیرایه صدور یافت) منع سجده
 بود که جز ذات معبود حقیقی شایان این تعظیم عظیم نیست
 مهابت خان سپه سالار بعرض رسانید - که ناگزیر پایه شناسی
 آن است که تحیه پادشاهی مغائر تحیات مشترکه میان سائر
 بزرگان الهی باشد - اگر بجای سجده زمین بوس قرار یابد هرآینه
 سر رشته خادم و مخدوم و سلطان و رعیت مضبوط می ماند -
 لهذا تقرر یافت که هر دو دست بر زمین گذاشته پشت
 دست را استلام نمایند - و چون زمین بوس صورت سجده
 داشت آن را نیز پادشاه حق آئین در سال دهم جلوس
 برطرف ساخته تسلیم چهارم بجای آن مقرر شد - که در برابر
 عنایت (که از پیشگاه سلطنت در حضور و غیبت پرتو ظهور
 دهد) تسلیمات چهارگانه بجا آرند - و برای سادات و
 علما و مشائخ وقت ملازمت سلام شرعی و هنگام وداع فاتحه
 متعین گشت *

خلف ارشد اغر غازی خان میر حسام الدین - مشهور
 است که از مشائخ وقت بود - در عهد اکبری بمنصب

هزاری رسیده تعیین دکن گردید - درانجا با خانخانان ساز
 صحبتش کوک شد - که ناگاه در عین ریعان شباب محبت
 الهی دلوله برانگیخت - و جذبه ازان طرف در رسید -
 بخانخانان گفت ترک روزگار سراپای خاطر فرو گرفته -
 بدرخواست نه خواهند گذاشت - بدر جزون میزنم - شما
 بحضور نوشته روانه دهلی نمائید - که بقیه امور بر مزار
 سلطان المشایخ بیداسایم - هرچند خانخانان الحاح و ابوام نمود
 (که ازین فرزانیگی دیوانگی نما بگذرد) ممنوع نشد - روز
 دیگر عریان گشته گل و لای ببدن مالید - و در کوچه و
 بازار میگشت - چون بعرض پادشاهی رسید - رخصت انزوای
 دهلی حاصل شد - مدت سی سال در مال تورع و تشرع
 بسر برد - با آنکه از علم بهره تمام داشت همه را بآب
 فراموشی شسته - بتلاوت قران شریف و باشغال صوفیه صافیه
 قیام می نمود - و از خواجه باقی بالله سمرقندی الاعل
 کابلی المولد (که در دهلی آسوده است) اجازت ارشاد
 سالکان داشت - در سنه (۱۰۴۳) یک هزار و چهل و سه هجری
 رحلت نمود - زوجه او همشیره علامی شیخ ابوالفضل بود - بفرمود
 شوهر آنچه زر و زیور داشت بدرویشان داده دامن از لوث
 علائق برچید - گویند هر سال دوازده هزار روپیه جهت خرج
 خانقاه شاه حسام الدین می فرستاد *

* غیرت خان *

خواجه کامگار برادرزادهٔ عبد الله خان بهادر فیروز جنگ
اسمت - در سال سیوم شاهجهانی از اصل و اضافه بمنصب
هزار و چار صد سوار سرفرازی یافت - و چون (سال چهارم
خانجهان لودی از دکن برآمده بقصد شورش افزائی سرے
بهندوستان کشید - و پس از کشته شدن دریا خان همه آرزو
از سر بدر کرده مامنی میخواست و میخواست که بگمذامی
از میان بدر رود عبد الله خان فیروز جنگ بهراولی سید مظفر
خان بارهه دست از تعاقب باز نکشیده هرجا می رفت
خود را بار می رسانید - ناچار هنگام کارزار گرم کرده برخه
از خویشان و اقربا را بکشتن داده راه فرار می سپرد)
خواجه کامگار بهمراهی عم بزرگوار بتقدیم خدمات می پرداخت -
چون خانجهان از حوالی کالنجر سرچنگ خورده بیست گروه دیگر
شتافته برکنار سیده فرود آمد - ازانجا (که اُمید رستگاری
منقطع ساخته و از زندگانی سیر آمده بود) همانجا غره
(جب سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل هجری در مقابل هراول
لشکر فیروزی از اسب فرود آمده با معدودے (که برفاقت
او پای ثبات افشردہ بودند) بزد و خورد درآمد - پیش
ازانکه سید مظفر خان هراول برسد سادات با جوق از پرلان
لشکر هجوم آورده خوی گرفته را با رفیقانش پاره پاره ساختند -

پستتر عبد الله خان از عقبت رسیده سر خانجهان و عزیز نام
 پسرش و ایمل خان را مصحوب خواجه کامگار بدرگاه پادشاهی
 فرستاد - مشارالیه هشتم ماه مذکور در اثفای آن (که صاحب قران
 ثانی در آب تپتی کشتی سوار عشرت اندرز مید مرغابی
 بود) با سرهای آن نگونساران رسید - اعلی حضرت زبان بشکر
 افضال الهی گشاده حکم بنواختن کوس شادمانی فرمود -
 خواجه کامگار بعزایت خلعت و اسب و باضافه پانصدی دو
 صد سوار و خطاب غیرت خانی سربرافراخت - و چون مشارالیه
 خالی از فهمید و کاردانی نبود بدوام خدمت حضور مورد
 نوازش گشته بافزدونی سواران منصب عز و امتیاز یافت - و در
 سال دهم باضافه هزار و دویست سوار بمنصب دو هزار
 و پانصدی ذات دو هزار سوار و خدمت نظام صوبه دارالملک
 دهلی از تغیر اصالت خان تارک افتخار برافراخت - و در
 سال دوازدهم تاسیس عمارات شاهجهان آباد باهتمام او مفوض
 گشته - بهرکاری و صاحب اعتباری مشارالیه پنجم ذی الحجه
 سنه (۱۰۴۸) هزار و چهل و هشت هجری موافق طرح
 (که قرار یافته بود) بحفر بنیان پرداختند - نهم محرم سنه
 (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری اساس نوآئین گذاشتند -
 تا چار ماه دیگر بصرف جد کاری خان مذکور برخی مصالح
 موجود شده لختی جا اساس برآمده بود (که بتفویض

صوبه دارى تهته چهره بختوري افروخته عازم آن سمت گردید -
 و در سال چهاردهم سنه (۱۰۵۰) هزار و پانجاه هجری همانجا
 پیمانۀ زندگیش پرشد - جهانگیر نامه (غیر از اقبالنامه تالیف
 معتمد خان) از مولفات اوست - و مشار الیه نسبت به معتمد
 خان (که به مزاج کوئی ناچار و گرفتار است) اکثر مقدمات را به
 کم و کاست نوشته - سیما بغی ایام شاهزادگی جناب مکاني که
 بتفصیل مرقوم ساخته *

(۲) * غالب خان بیجاپوری *

ابتدا نوکر عادل خان والی بیجاپور بود - و بقلع دارى حصن
 پریزدا مضاف صوبۀ خجسته بنیاد (که دران ایام تعلق بوالی
 مذکور داشت) می پرداخت - سال سیوم جلوس خلد مکان
 از عادل خان متوهم گردیده بشایسته خان امیرالامرا صوبه دار
 دکن ملتجی گشته قلعه مذکور را بسرکار پادشاهی گذاشت - و در
 جلدوی آن بمنصب چارهازاری چهار هزار سوار و خطاب خانی سر
 برافراخته در زمرۀ تعیناتیان دکن منسلک گشت - سال فہم
 همراه میرزا راجہ جے سنگہ بتادیب بیجاپوریان کمر بسته در
 تسخیر کدھی موضع دھونکی از اعمال بیجاپور و نلکھ مصدر^(۳)
 قردادات شد - پس ازان احوالش معلوم نگردیده *

(۲) در نسخۀ [ج] ذکر این امیر نیست - (۳) نسخۀ [ب] نیلکھ *

● غضنفر خان ●

بهر آلودی خان است - از دیر باز از خدمت پدر جدائی
 گزیده در حضور اعلیٰ حضرت شرف‌اندوز پرستاری بود - و
 نصبت بسائر اخوان (غیر از مهین برادر میرزا جعفر) بمزید
 روشناسی و اعتبار و عزت امتیاز داشت - و از کار طلبیها
 در تقدیم خدمات پادشاهی چست و چالاک بود - اولا از
 پیشگاه خلافت بخدمت ترک سرفرازی یافت - و در سال
 شانزدهم بداروغی توپخانه و کوتوالی لشکر سربلند گردید - و
 در یساق بلخ شاهزاده مراد بخش خلیل الله خان را (که
 بهرداری طرح دست چپ معین شده بود)^(۲) از چاری کار
 بانفتاح حصار کهروز و غوری دستوری داد - خان مذکور غضنفر خان
 را با جمعی بطریق منقلا بر سر قلعه غوری فرستاد - مشار الیه
 با قباد خان میر آخور باشی ضابط آن حصار کارزار مردانه نموده
 او را بقاعه در آورد - و از ناموس جوئی و نام طالبی از اسبان
 پیاده شده دست و بازو بقعله ستانی برگشاد - درین اثنا
 فوج عقب نیز رسید قلعه دار را غیر از تسلیم چاره نماند - و در
 سال بیست و دوم بداروغی فیلخانه و منصب هزاری پانصد
 سوار تارک افتخار افراخت - و بخطاب خانی نیز مفتخر
 گشت - و آخر بهبب تقاعد از رفتن بنگاله منصبش

تغیر شد - و در سال بیست و هفتم باز بمنصب سابق هزارچی
 هشتصد سوار و خدمت فوجداری میان درآب سربلند گردید -
 ناگاه فیل کلان دندان دار از کوه دامن شمالی پیرگنّه چوراسی
 مضاف سرکار سهارنپور آمد - خان مذکور بحضور اخبار نمود -
 قوادلان با فیلان و دیگر لوازم شکار فیل بدانجا تعیین گشتند -
 خان مذکور آن را گرفته از نظر گذرانید - و بخاص شکار موسوم
 گردید - و در سال بیست و هشتم خدمت مذکور و اهتمام
 عمارت مخلص پور از تغیرش بحسین بیگ خان تفویض یافت -
 اتفاقاً در سال سی ام محمد ابراهیم پسر اصالت خان بدیدن
 عمارت مخلص پور مامور شده برگشت - و بعرض رسانید که
 کار عمارت بآئین سابق جاری نیست - لهذا مجدداً خان مذکور
 را بفوجداری میان درآب و اضافه در صد سوار هر نواخته -
 بر سبیل تعجیل دستوری یافت که زود عمارت مذکور را بوجه
 دلخواه باتمام رساند *

مخفی نماید که کنار جون متصل دامن کوه شمالی که بکوه
 سرمور نزدیک است چهل و هفت کوه دهلی موضع ست معروف
 بمخلص پور از مضافات سهارنپور - بخوش هوایی و چندین صفات
 شگرف موصوف - از دار الخلافه کشتی سواره در یک هفته توان
 آمد - در سال بیست و هشتم حکم اساس عمارت رفیع اصدار
 یافته بود - در سال سی ام بصرف پنج لک روپیه باتمام رسید *

و بقدم پادشاهی مورد سعادت گردیده بفیض آباد موسوم گشت -
و مواضع پرگذاخت نواح بجمع سی لک دام جدا ساخته بدو متعلق
نمودند - خان مذکور در جنگ داراشکوه در فوج براغارش بود -
پس ازان (که الویة عالمگیری بفتح و فیروزی ارتفاع آسمانی
گرفت و زمام سلطنت بقبضه افتدارش درآمد) اکثر پسران
آلہ دردی خان باندازه رشادت و کار طلبی یا بعلمت تالیف پدر آنها
(که همراه شجاع بود) مورد عاطفت خسروانی گشتند - مشار الیه
در آغاز جلوس نیز بفوجداری میان دو آب اختصاص گرفت -
و در آخر سال دوم از تغیر مکرم خان صفوی بفوجداری جونپور
عزت اندوخت - و در سال هفتم بصوبه داری تہتہ از تغیر
فباد خان منصوب شد - و باضافہ پانصدی هزار سوار بمنصب
سه ہزاری سه هزار سوار (از انجمله هزار سوار دو اسپہ سه
اسپہ) مباهی گشت - در سال دہم آخر سفہ (۱۰۷۷) هزار
و ہفتاد و ہفت ہجری در تہتہ باجل طبیعی بساط زندگی
در نوشت - حسن علی خان برادرش (کہ فوجدار مراد آباد
بود) و اسلام خان برادر خردش (کہ فوجداری سیوستان
داشت) و همچنین پسران و دیگر منسوبانش بار سال خلعت
مورد عاطفت گشتند *

(۲)

* غیرت خان محمد ابراهیم *

پسر نجابت خان است - در خدمت فردوس آشیانی پایه
 روشناسی داشت - و بمنصب هشتصدی چهار صد سوار مرتقی
 گشته در ایامی (که محمد اورنگ زیب بهادر از دکن عزیمت
 رفتن پیش پدر نمود - و نجابت خان در رفاقت شاهزاده
 مذکور تن در داده کمر موافقت چست بست) او باضافه‌ای
 متواتره از اصل و اضافه ^(۳) بدایه دو هزار و سوار و خطاب
 شجاعت خان سر بلندی اندوخت - و پس از جنگ مهاراجه
 جسونت سنگه و محاربه اول دارا شکوه از اصل و اضافه
 بمنصب پنج هزار و پنج هزار سوار و خطاب خان عالم سرفراز
 گشته بر چار بالش بلند رتبیگی تکیه زد - و چون [پادشاه
 بتعاقب دارا شکوه تا ملتان شتافته معادلت فرمود - و نظم
 صوبه مذکور بذاش لشکر خان (که در کشمیر بود) قرار یافت] تا
 رسیدن از بذابر خبر داری بلده مذکور در اینجا ماند - پستو
 از اینجا رسیده در جنگ دوم دارا شکوه همراه رکاب پادشاهی
 بود - پس از آن بوجهی از منصب معزول شده اواخر سال دوم
 جلوس بمنصب سه هزار و دو هزار سوار مشمول عاطفت
 گشت - و سال سیوم بخطاب غیرت خان مخاطب شده آب
 رفته بجو آورد - سال نهم بهمراهی سلطان محمد معظم (که

بذابر شهرت حرکت والی ایوان باین طرف بدارالملک کابل
 (خصمت یافته بود) معین گشته باضافه پانصد سوار سرمایه
 کامرانی اندوخت . سال دهم با شاهزاده مذکور بملازمت
 پیوسته [چون شاهزاده بمکان صوبه‌داری خود (که عبارت از
 دکن باشد) (خصمت یافت) او نیز بهمرکابی مامور شد .
 پستور بفوجداری جوناپور سربلند شده سال بیست و سیوم از
 آنجا معزل گردیده بحضور رسید - و بهمراهی سلطان محمد اکبر
 بوسر قوم سیسودی و راتهور (که دران سال مصدر فساد شده
 بودند) نامزد گشت *

و چون شاهزاده باغواوی راجپوتان بغی ورزیده بمقابله
 با پدر پیش آمد نامبرده با او درین مقدمه شریک بود -
 پس از فرار نمودن شاهزاده مزبور او خود را نزد شاه عالم
 رسانید . شاه عالم بحضور فرستاد - ازین جهت مغضوب
 گردیده حواله اهتمام خان شد - که در محلات اکبری نظر بذن
 دارد - مدتها در آنجا محبوس بود - سال چهل و سیوم
 غائبانه رهائی یافته بمنصب سه هزاری در هزار سوار و تعلقه
 فوجداری جوناپور امتیاز یافت - و یک برادر او محمد قلی
 نام سال بیست و ششم جاسوس فردوس آشیانی از اصل
 و اضافه بمنصب هزاری چهار صد سوار امتیاز گرفته
 با سلطان دارا شکوه بهم قندهار شتافته - و سال بیست و هشتم

بداروغگی فیل خانه مبهی گردیده - و سال سیام بتعلقه
 میرتوزکی و خطاب معتقد خان سر بر افراخته - سال سی و یکم
 از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و دو هزار سوار (از انجمله
 هشت صد سوار دو اسپه سه اسپه) و تعلقه فوجداری و
 تیولدار و بهرانج مضاف اوده طبل شادکامی نواخته - و سال
 دهم جلوس خلد مکان بفوجداری سلطان پور مله‌ری فرق
 اعتبار بلند کرده - پستری بوجه معاتب گشته از منصب بر افتاد -
 و سال دوازدهم ببخالی دو هزار و دو هزار سوار و خدمت
 داروغگی بندهای جلو مطرح انظار مرحمت گردید - برادر دیگرش
 محمد اسمعیل خان است که پیش از جلوس خلد مکان بمنصب
 هزار و پانصد سوار سر فراز شده - و سال دوم بخطاب خانی نامور
 گشته - و یکی از نبایر نجابت خان بهره ور خان است - سال
 بیست و نهم جلوس خلد مکان از انتقال رای رایان ملوک چند
 بنیابت محمد اعظم شاه بصوبه مالوه رفته - و پستری بخطاب نجابت
 خان سر افراشته ناظم برهانپور و فوجدار بکلانه بود - سال چهل
 و هفتم بمنصب دو هزار و پانصد سوار رایت اعتبار افراخت -
 و در ایام اقتدار اعظم شاه موبداری مالوه بار متعلق گردیده -
 در عهد محمد فرخ سیر نامبرده (احسین علی خان امیر الامرا
 بر سردادن عمل در قلعه مله‌ری (که بار مقرر بود) نظر بند

نمود - از در پسر باقی ماندند - یکم فتح یاب خان (که مدتها
 بقلعہ داری مورثی اورنگ گدھے عرف ملہیر می پرداخت - سنہ
 (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری باتفاق عبدالعزیز
 خان بہادر (که سندن صوبہ داری گجرات از حضور فردوس آرامگا
 باو رسیده بود) عزیمت آنصوبہ نموده - و در اثنای راه با غنیم
 جنگ اتفاق افتاده بدرجہ شہادت پیوست - پسرش بخطاب پدر
 مخاطب گشته چندے بآئین جاگیرداری گذرانید - در حالت
 تحریر بنوکرئی این و آن بسر می برد - درمیان فیض یاب خان
 مرد یارباش بود - در گذشت *

* غازی الدین خان بہادر فیروز جنگ *

میر شہاب الدین نام پسر قلیچ خان خواجہ عابد است - در
 سال دوازدہم از توران بملازمت خلد مکان رسیده بمنصب سیصدی
 ہفتاد سوار سوارافراز گردید - گویند روزے سبحان قلی خان
 والی آنجا بعیر فالیز رفتہ بود - میر شہاب الدین بخواجہ یعقوب
 جویداری و رستم پے اتالیق ظاہر کرد کہ پدرم بہند می طلبد -
 و خان رخصت نمیدهد - چون وقت رسیده بود این ہر دو
 عزیز نزد خان رفتہ بالتماس اجازت حاصل کردند - خان
 طلبیدہ فاتحہ خواند - و گفت تو بہندوستان میروی مرد عمدہ
 خواہی شد - اتفاقاً بدولتے رسید کہ ثروت و مکنیت سلاطین
 بلخ و بخارا را در جذب آن چہ نسبت در سال بیستم و سیوم

(که بعزم گوشمال رانا اردیپور مرکز ریات پادشاهی بود) از حسن عالی خان بهادر عالمگیر شاهی (که بتعاقب رانا بکوهستان در آمده) خبر واقعی نمیرسید - خاقان زمان نیم شب میر شهاب الدین را (که بامر کشک قیام داشت طلبیده بخبرگیری خان مزبور فرستادند - آن اقبالمزد با عدم اطلاع بر کیفیت ملک بیگانه و نشیب و فراز راه و تعدد طرق و بعد مصافحت و خوف راهگیران بے توقف پدای استعجال شتافت - و بعد دو روز عرضداشت خان مشارالیه آورده از نظر گذرانید - و این حسن خدمت باعث پیش آمد او شده بخطاب خانی و دیگر عذایات نوازش یافت - و پس ازان بتنبیه درگداس و سوتک^(۲) و دیگر شورش گرایان راتهور با فوجی شایسته بطرف سرهنگی تعیین شد - و چون آن فتنه پرورهان بشاهزاده محمد اکبر پیوسته رهبر بپراهمروی و تباهی گشتند شاهزاده میرک خان را (که از نوکران روشناس پادشاهی بود) نزد خان فرستاد - و بوعدهای مکرمت و رعایت درخواست رفاقت نمود - خان قدویت نشان از فرط نیک اندیشی و اخلاص منشی با میرک خان^(۳) شصت کرده مصافحت در دو روز پیموده در حضور^(۴) رسیده مورد تحسین گشت - و بداروغگی عرض مکرر اختصاص گرفت -

(۲) نسخه [ج] سونک (۳) نسخه [ب] سبقت کرده (۴) نسخه [ب]

بمقتور رسیده مورد فراوان تحسین گشت *

و پس از قدوم پادشاهی بدیاز دکن سال بیست و ششم
 بتغییه متمردان نواح جنیر تعیین گشت - و داروغگی گوز برداران
 از تغیر مکرم خان غائبانه بنام او تقرر یافته سید اعلان
 به فیایت دخیل کار گردید - و چون مکرم باویزشهای سخت
 و تاختهای مردانه غنیم را منکوب و مغلوب ساخت سال
 بیست و هفتم ب خطاب غازی الدین خان بهادر بلند نامی
 یافت - و سال بیست و هشتم بتسخیر قلعه راهیری (که
 مامن و مسکن سنبها بود) رخصت یافت - او بارے آنرا
 آتش زد و بسیاری از سوکردهای کفار را بقتل آورده مصدر
 فتح نمایان شد - و ب خطاب فیروز جنگ و عطای نقاره
 سربو افراخت - و چون در محاصره بیجاپور در لشکر شاهزاده
 محمد اعظم شاه قحط و غلای تمام بهم رسید (که اقامت
 متعذر بل متعسر شد) خان فیروز جنگ بعزایت ماهی
 امتیاز یافته با رسدے فرادان تعیین گشت - ناگاه بوسو شش
 هزار پیاده جنگی (که پیدبا نایک زمیندار سکویا رسد
 و سرباری بکومک بیجاپور مخفی فرستاده بود) تاخته همه را
 علف تیغ سیاست گردانید - و رفاه بلشکر پادشاهزاده
 در آرد - خلد مکان فتح بیجاپور را (که سد سکندر گرفت
 تاریخ است) بنام او مقور فرمود - و بدستخط خاص فقره
 بواقعه نگار کل نوشته فرستادند که داخل وقائع نماید -

و بدست یاری فرزند بے (بو و رنگ غازی الدین خان بهادر
 فیروز جنگ مفتوح شد - و بعد ازانکه قلعه ابراهیم گدده عرب
 (۲) ایکو را (که بفیروز گدده موسوم شده) جبراً و قهراً گرفت - و
 در محاصره هیدرآباد معاصی جمیل و بهادری نمایان بر
 روی کار آورده زخمها برداشت بعد فتح بمنصب والی
 هفت هزاری هفت هزار سوار لوائی بلندرتبگی برافراشت - و
 پس ازان قلعه حصین ادونی^(۳) (که موسوم بامتیاز گدده
 گردید) به ستیزهای نمایان و آریزشهای مترگ از دست
 سیدی مسعود بیجاپوری (که از عمدهای عادل شاهیه بود)
 انتزاع نموده در سال سی و دوم با مضافات آن ضمیمه ملک
 پادشاهی ساخت - و در همین سال از بیجاپور باستیصال
 سنبها دستوری یافت - و چون وبا و طاعون شائع گشت
 و بسیاری را (که از دست اجل بدرجستند) ماده دماغی
 ریخته چشم و زبان و گوش از کار رفت - بخان فیروز جنگ
 نیز چشم زخم رسید - و مکفوف البصر گردید - اگرچه
 بذابر ضابطه بحضور نیامد اما در مراتب سرداری و فوج
 کشی تفاوتی رو نداد - و در سال چهل و دوم سنتای شقی
 (که فوجهای عمده اسلام دستخوش تاراج ار گشت - و امرای
 نامی و پادشاهی را قتل و اسیر ساخت - و پس از مفتوح

شدن قلعه چنجی فرار نمود (باراد) مضاممت دیرینه دهنا
 جادو سمت ستاره رفته شکست فاحش خورد - و بحال قبا
 اداره میرفت - اتفاقا ناکوبا میان نامی مرهته بغدر سرش
 جدا کرد - می خواست نزد دهنا جادو ببرد در راه بدست
 لشکریان خان فیروز جنگ افتاد - خان مذکور مصحوب خواجه
 بابای تورانی (که در جائزه این مرده بخوشخبر خان
 مخاطب گردید) بحضور فرستاد و هزاران تحسین و آفرین
 اندوخت - و در سال چهل و سیوم بمهم اسلام گذهه عرف
 دیوگذهه تعیین گشته بتصرف در آورد - و پس ازان
 بمحافظت بنگاه اسلام پوری مامور شد - و در وقت مراجعت
 روایات ظفرسمات پادشاهی از تسخیر کهلانا^(۲) بیهادر گذهه
 مجلای فوج او (که از بنگاه ترتیب داده فرستاده بود) تا
 چهار کرده جریبی بنظر پادشاهی گذشت *

گویند باین شان و توزک و سامان و سرانجام هیچ امیر در
 هیچ وقت مجلا نداده - و از هر جنس پیشکش فرادان گذرانید
 پادشاه بعد از ملاحظه اکثر توپخانه در سرکار ضبط نمودند
 و بشاهزاده بیدار بخت سرزنش نامه صادر شد - که شما
 با اضعاف یافت و مداخل این سرانجام ندارید که خان
 فیروز جنگ در خانه خود توپ و گجخال و شترنال و کهورنال

و همه چیز آن قدر که باید بل نباید دارد - و در سال هشتم
 بتعاقب پاشنه کوب بنما سیندهیا تا مالوه عذان را نکشید -
 و سرچنگی مستوفی رسانید - و بخطاب سپه سالاری مامور
 گردید - اما بذایر وجهی موقوف ماند - و در وقت رحلت
 خلد مکان بصوبه دارمی برار در ایلچپور اقامت داشت -
 هر چند با محمد اعظم شاه اخلاص و ربط بسیار بود اما شاهزاده
 بذایر غرور (که فطری و جبلی از بود) بمراعات بایست
 وقت کمتر پرداخت - و چنان سردار (را همراه نگرفت *
 گویند وقت (که محمد اعظم شاه بعد جلوس از احمد نگر
 روانه شد در الفقار خان در نواح (خجسته بغیان ملازمت
 نمود - فرمودند که شما هم اصلح وقت عرض کنید - التماس
 کرد که مناسب این است که بدستور عالمگیر پادشاه قبائل
 بدولت آباد باید گذاشت - و مردم پادشاهی نهایت بے سرانجام
 اند - در ماهه از خزانه اندرون محل تغذوه باید داد - که
 اسباب یساق درست نمایند - و نهضت مبارک از کتل فرودایور
 نشود از دیولکھیات فرود باید آمد - تا خان فیروز جنگ
 ملحق گردد - پادشاهزاده (که مست نخوت و دیوانه غرور
 بود) جواب داد که گذاشتن قبایل در صورتی است که مثل
 دارا شکوه حریف باشد - معظم معلوم - و مرا توقع کار از مردم
 خود است - مردم پادشاهی بغیر مبارک و سلامت کار

ندارند - و راه راست گذاشتن برای کوزی چرا - از چه میخیزد
در واقع نظرب اسباب ظاهر غلط عظیم و نهایت سوء تدبیر
واقع شد - که مثل خان فیروز جنگ سردار صاحب جمعیت
را رفیق نکرد - و الا طرفه شیرازه فراهم آردن مردم بود -
خصوص مغلیه توران که همه برپاسخت و فرمان برداری او
گردن میگذاشتند - و چون محمد اعظم شاه از نربدا گذشت
بخان فیروز جنگ نوشت - که از برار ببرهانپور آمده
بنشینید - و پس از سریر آرائی خلد منزل بصوبه داری
گجرات مامور گردید - و در سال چهارم در احمد آباد باجل
طبیعی در گذشت - نعش او را بدلهلی برده متصل دروازه
اجمیری در مقبره و خانقاه (که ساخته است) مدفون
نمودند - در امرای توران بخوبیها یگانه بود - خوش خلق -
با وقار - فتح نصیب - صاحب نسق - دولتش رونق داشت -
در عهد ماضیه کم اتفاق افتاده که سلاطین نوکر را در حالت
نا بینائی بسری و سرداری فوج کشی و کار فرمائی در عرصه
داشته باشند - محض باصابت رای و حسن تدبیرش بود
که پیوسته به تمشیم کارهای عمده پرداخته در سواری
و دیوان همان توره و ضابطه مرعی میداشت - و آنچه شهرت
دارد (که بادشاه بر بعضی مکامن ارادهای او مطلع شده در
آشوب چشم (که عارض شده بود) باطلبا اشارت کردند

که باعداد بصارت او بود ازند اصلا فروغی از راستی ندارند .
 عالمگیر پادشاه بهیار غضوب و کینه‌ور بود اگر ازین قبیل
 چیزی در می یافت این آب و رنگ نمیگذاشت - خیر سگلی
 و نیک اندیشی او نقش پذیر خاطر بادشاهی بود - حتا
 آخرها (که خان فیروز جنگ مکرر در تنبیه اشقیای دکن
 انعام و مدهنه کرد) (وزر ازین قسم مقوله از راه عناد کسی
 پادشاه عرض کرد - در جواب دستخط شد جاشا که بر
 خان فیروز جنگ که از کجا بکجا - با این حال رسید گمان
 کفران نعمت که دو کفر است کرده شود - ابتدا حسب الامر
 جلیل‌القدر بادشاهی خان فیروز جنگ صبیۀ علامی سعدالله خان
 در عقد ازدواج داشت - پس از فوت آن عقیقه با دو دختر
 برادر آن مرحومه حفظ الله خان عرف میان خان مروت بعد
 اولی کرة بعد اخری تزویج نمود - ازین هر دو اولاد نماند *

(۴)

* غازی الدین خان بهادر غالب جنگ *

مشهور بکوسه احمد بیگ نام کوکه سلطان معزالدین است
 موطن نیاگانش مملکت توران - ابتدا ملازم سلطان مذکور بود -
 چون اختیار مالی و ملکی آن سرکار به علی مراد (که از هم
 کوکه سلطان بود - و در عهد سلطنت مخاطب بخانجهان بهادر
 گردیده) تعلق داشت این معنی بر طبعش خورده از نوکری

دست بوداشت - وملازم سرکار سلطان عظیم الشان گشته بتفویض بعض خدمات همراهی سلطان محمد فرخ سیر (که به نیابت پدر در بنگاله بود) رخصت آنصوب یافت - و چون (پس از ارتحال خلد منزل سلطان عظیم الشان نیز گشته گردید - و محمد فرخ سیر را داعیه سلطنت پیش نهاد خاطر شد) او را بمنصب شایان و خطاب غازی الدین خان برنواخته سرگرم گرد آوردی سپاه و دلدھی مردم ساخت - دین ضمن الحاق سید عبدالله خان و حسین علی خان (که از اهم تدابیر بود) صورت بهمت - بادشاه برای تسلی خاطر آنها نامبرده را از منصب و خطاب و مجرا بازداشت - و پس ازان (که بر عم خود جهاندار شاه فیروزی مژد گشت - و همراهیان بعزیمت منصب و خطاب مورد مرحمت شدند) او نیز از اصل و اضافه بمنصب شش هزاری پنج هزار سوار و خطاب غازی الدین خان بهادر غالب جنگ و تفویض بخشیکری سوم سر بلندی اندوخت و بعد ازان (که میان پادشاه و سادلت باره گرد فتنه بلندی گرفت) او بطرف داری پادشاه برزیانها افتاد - و پس از گرفتار شدن پادشاه مذکور قطب الملک قدر دانی نموده او را رفیق خود ساخت - و پس از آنکه حسین علی خان عزیمت دکن نمود با فردوس آرامگاه از اکبرآباد روانه گردید - قطب الملک (که معارفت بهدار الخلافه

نمود) او را همراه برد - و پستر (که زمانه طرح دیگر ریخت
و چرخ نیلگون توطیة تازه بر انگیزخت - و خبر کشته شدن
حسین علی خان بقطب الملک (سید) تالیف او اهم تدابیر
دانهته بخانه او شتافته با او دستار بدل ساخت - و پیش
سلطان ابراهیم بن سلطان رفیع الشان (که بتوزکی بر داشته
بود) آورد و بخطاب امیر الامراء و خدمت میر بخشگیری
سر بلندی یافت - و روز جنگ در هوای اوجا داشت -
پس از دستگیر شدن قطب الملک راه دارالخلافه پیش گرفت -
و چون موکب معالی فردوس آرامگاه بدارالخلافه رسید امیر الامراء
خاندوران را بخانه اش فرستاده عفو جرائم فرمود - و بحضور
طلب داشته ببحالی خطاب و منصب قدیم مورد نوازش گردانید -
بعد چند سال بسر منزل عقبی شتافت - مرد سپاهی نقش
غیر بود - هندوستان زیانه وضع داشت - با عمدهای وقت
سلوک مساوی می نمود *

گویند چون فردوس آرامگاه برای بحالی منصب و خطاب
او بامیر الامراء خاندوران ارشاد نمود او عرض کرد که سابق
خطاب ایشان غالب جنگ بود و الحال شیرافکن خان بخطاب
عزت الدوله بهادر غالب جنگ مخاطب شده درین باب قسمی
که حکم شود - پادشاه فرمود که ایشان را مفرد جنگ باید
کرد - غازی الدین خان (که همان روز ملازمت کرده بود) بعرض

رسانید که پیر غلام بحضور حاضر و عزت الدوله نیز باریاب -
 حکم شود که هردو بشمشیر باهم بجنگند - هرکه غالب
 آید همان غالب جنگ باشد - پادشاه متبسم شده او را
 بخطاب غالب جنگ بنواخت - و عزت الدوله را صفدر جنگ
 مقرر ساخت *

* تمام شد *

* جلد دوم از مآثر الاموا *

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست نامهای مردمان و قبائل و اقوام و مواضع و قلعه‌جات و آبها و غیره (که در دومین جلد مآثر الاموا اندراج یافته‌اند)
 بترتیب حروف هجاء - مرتب بر دو منظر - اولین در ذکر اسمی مردمان و اقوام و غیره و دومین در بیان اسمای مواضع و غیره - و التوفیق من الله العلیل و هو حمید و نعم الوکیل *

منظر اول در اسمای مردمان و قبائل و اقوام و غیره -

آزرم بانو صبیح سادات خان		* حرف الف *	
۹۷۹	۶۴۶	آتش خان ..
۳۰۳	آشامیان (گروه)	۸۶۰	آدم (علیه السلام)
۴۷۴ - ۴۵۴	۶۴۶	آدم خان ..
۱۰۳	آصف الدوله اسد خان	۳۵۶ -	آدینه بیگ خان
۳۲۳	۸۵۲ - ۸۵۱

آصف خان يمين الدوله - ۳۳۷	آصف الدوله - خطاب ميرزا
۴۹۰ - ۴۱۹	اماني (يا) ميرزا ماني
۳۸۹ .. آغز خان	پسر شجاع الدوله بهادر
آقا طاهر و ملي تخلص	ناظم صوبه اردبه و آله آباد
برادر اعتماد الدوله طهراني	۷۱۹
و پسر محمد شريف	آصف جاء (خطاب نظام الملك
۷۲۹ .. هردى	۴۱ - ۹۳ - ۹۷ - ۷۷ -
آلنقوا .. ۳۸۷ - ۳۸۹	۳۲۸ - ۳۳۰ - ۳۳۲ - ۳۳۷ -
آئي بيگم (يا) الي بيگم (يا)	۳۳۸ - ۳۵۴ - ۵۰۴ - ۵۱۹ -
الن بيگم (يا) آى بيگم	۵۲۳ - ۵۲۸ - ۷۲۳ - ۸۳۱ -
صبيه ميرزا شاعرخ ۴۷۹	۸۳۵ - ۸۳۳
ابدال مرزبان قبيلى ۷۵۸	آصف جامي ۹۴۴ - ۹۵۰ -
ابدالي (قوم) ۵۵۳	۹۷۰
ابراهيم .. ۱۰۴	آصف خان ۱۳۵ - ۱۵۹ -
ابراهيم بيگ چابوق چن	۱۹۴ - ۱۹۶ - ۳۷۷ - ۷۴۸ -
سعید خان چغتيا ۴۰۳	۸۴۴
ابراهيم بيگ چويک ۹۴۲	آصف خان ابو الحسن ۸
ابراهيم حسين ميرزا ۱۱۹ -	آصف خان جعفر ۱۶۸ -
۳۷۶ - ۱۸۶ - ۱۴۸ - ۱۲۹	۴۲۸ - ۴۱۳ - ۲۴۶ ..
ابراهيم خان پسر علي مردان	آصف خان عبد المجيد ۱۳۵

۷۰۶ - ۷۰۲	خان امیر الامرا ۸۰۷
۵۶۲ .. ابو الفضل	ابراہیم خان فتح جنگ صوبہ دار
- ۱۲۶ ابو الفضل علامی	بنگالہ .. ۱۹ - ۱۸
۱۲۷	ابراہیم خان مخاطب بہ بہادر
ابو القاسم پسر سیف خان	خان پسر خضر خان پٹنی
۴۲۰ میرزا صفی	۴۷ - ۴۶ - ۴۳ ..
ابو المرید محمد نام شیخ	ابراہیم عادل شاہ ۱۸۳
۵۷۷ محمد غوث	ابراہیم قلی خان برادر معصوم
۳۵۵ ابو المنصور خان	بیگ .. ۷۰۸
ابو المنصور خان پدر شجاع	ابو الحسن تربتی - ناظم
الدولہ بہادر ناظم صوبہ	صوبہ کابل .. ۲۴۶
۷۱۵ اودھ و آلہ آباد	ابو الحسن والی حیدر آباد (یا)
ابو سعید خان پسر سید حسین	والی قلعہ کلکندہ ۳۱۱ -
۵۰۱ خان بارہہ	۳۱۴ - ۴۸۸ - ۴۹۲ - ۴۸۹
ابو طالب - (نام شایستہ خان	۴۸۹ - ۸۱۸ - ۸۱۹ - ۸۲۰ -
امیر الامرا خلف یمین الدولہ	۸۲۴
۶۹۰ آصف خان	ابو الخیر خان خلف شیخ
ابو طالب - (نام عقیدت خان	عبد العزیز خان ۶۸۷
پسر شایستہ خان) امیر الامرا	ابو الفتح خان پسر شایستہ خان
۷۰۶	امیر الامرا ناظم دکن ۳۴۶ -

ابھنگ خان حبشی	۶۱۲	احمد بیگ (نام غازی الدین
ابھیراج	۹	خان غالب جنگ) ۸۷۹
اتکہ خان (شف) شمس الدین		احمد بیگ خان کابلی ۱۰ -
محمد خان ۵۳۳ - ۵۳۴	 ۴۲۹
اتکہ خیل (طایفہ) ۵۳۵ -		احمد توقبائی .. ۳۹۱
.. .. ۶۰۱		احمد خان بن محمد خان
اچھے پسر سہیا برادر زادہ		بنگش ۳۵۵ - ۷۱۸ -
راجہ جے چند راجہ قنوج	 ۸۵۳ - ۸۵۵
.. .. ۱۷۹ - ۱۸۰		احمد شاہ ۸۴۷ - ۸۴۹ -
احد دان ۴۳۲	 ۸۵۰ - ۸۵۱
احد دان بن شیخ عمر عمزادہ		احمد شاہ بادشاہ - لقب میروزا
و داماد شیخ جلال الدین		احمد بہادر ۵۲۵ -
.. .. ۲۶۶	 ۵۲۶
احسان خان ۶۲		احمد شاہ پادشاہزادہ ۷۱۹
احسن خان عرف میر ملنگ		احمد شاہ بہمنی ۳۰۵
میر بخش و سپہ سالار		احمد شاہ درانی ۷۱۹
شاہزادہ محمد کام بخش		اختیار خان - خواجہ سرا
.. .. ۳۲۶ - ۳۲۷ - ۴۸۵		سعید خان چغتآ ۴۰۸
احمد بیگ خان ۱۸ - ۱۹ -		اخلاص خان .. ۶۴۹
.. .. ۶۵۶ - ۷۵۵		اخلاص خان ابوالمحمد بن

۱۸۸	زن مهادیو) ..	عبد القادر بن بهاول خان
	اسحق بیگ پسر علی مردان	کلان عمزاده بهاول خان
۸۰۷	خان امیر الامرا	عبد الکریم .. ۵۹
	اسد الله برادر کلان رشید خان	ادر کیوان (یا) در کیوان سرآمد
۳۰۴	.. الله	مجرسیان ایران ۳۸۵
	اسد الله پسر آله دان رشید خان	ادهم خان .. ۷۶۵
۲۵۰	آدیسنگهه .. ۱۱۰
	اسد الله پسر رحمت خان	ادهم خان کوکه ۵۴۶ - ۴۰۱
۲۲۰	میر فیض الله	ادهم خان پسر ماهم اننگه
۸۳۰ - ۴۷۸	اسد خان ۵۳۵ - ۵۳۴
	اسد خان امیر الامرا خلف	ارادت خان .. ۷۳۰
	ذو الفقار خان قرامانلو	ارجن پسر راجه بیتهداس کور
۸۱ -	موسوم به خانلر	۲۳۳ - ۲۳۴ - ۲۵۴ - ۲۵۵
۱۰۳ - ۸۹	ارجن عموی رانا جگت سنگهه
۴۶	.. سفندیار ۲۰۶
۱۱۲	اسکون برادر راجه بهارامل	اردشیر زردشتی ۳۸۵
۱۶۳ -	اسکندر خان اوزبک	ارشاد خان ابو العلا ۸۲۹
۵۴۶	ارغونیه (یا) ارغونیان (طایفه)
۷۶۴	.. اسکندر سوز	.. ۵۴۷ - ۵۴۸ - ۵۴۹
۲۴ - ۴۴۲ -	اسلام خان	اساردها (نام پسر درگا بهوانی)

غوث گوالیاری (قدس)	۶۳۲ - ۴۵۵ - ۴۴۳ ..
سره (..)	۴۸۰ -
اسوتھاما پسر سرہ — بیا برادر زاده	۴۸۲ - ۴۸۱
راجہ جے چند، راجہ تنوچ	اسلام خان برادر خوں غضنفر
۱۷۹ - ۱۸۰	خان فوجدار سیوستان ۸۶۸
اشرف الزورا شاہ ولی خان	اسلام خان چشتی ۶۳۰
دردر شاہ درانی ۷۲۰ -	اسلام خان خطاب میر عبد السلام
۸۵۲	پسر صفی خان ۷۴۲
اشرف خان .. ۷۶۶	اسلام خان صاحب مویہ بنگالہ
اشرف خان پسر شجاعمن خان	۶۳۰ - ۴۲۰
بہادر (محمد شاہ نام) ۷۱۱	اسلام خان مشہدی ۴۶۳ -
اشرف خان خانسامان ۳۱۰	۸۱۲ - ۷۴۰ - ۴۶۴ ..
اشرف خان میر بخش ۳۱۱	اسلام خان ناظم دکن ۶۷۲
اشرف خان میر بخش ۴۰۱	اسمعیل .. ۱۰۴
امالت خان ۱۴۴ - ۲۴۰ -	اسمعیل بیگ پھر علی مردان
۲۶۸ - ۲۶۷ - ۲۶۶ - ۲۴۲	خان امیر الامرا ۸۰۷
۸۰۲	اسمعیل خان مکھا .. ۹۵
امالت خان میر بخش ۸۰۰	اسمعیل قلی ۱۳۷ -
اعتبار خان .. ۶۸۰	۲۴۵ - ۵۶۶ - ۷۲۷ - ۷۷۰
اعتبار خان - خواجہ سراي	اسرہ مشائخ الشطار شیخ محمد

۳۹۶	اعتماد خان گجراتي	۴۰۸	سعید خان چغتآ
۱۲۲	اعتماد راي ..	۷۹۹ - ۳۱	اعتقاد خان
- ۲۱۸ - ۲۱۲	اعظم خان	۷۵۷	اعتقاد خان شاہ پور
- ۶۲۷ - ۴۳۹ - ۴۲۸ - ۴۱۳		۳۷۲	اعتقاد خان صوبہ دار بہار
۷۹۴ - ۶۵۱			اعتقاد خان مخاطب بہ روح اللہ
اعظم خان پھر شجاعت اہان			خان پسر دوم روح اللہ خان
بہادر (محمد شاہ نام) ۷۱۱		۳۱۷	خانہ زاد خان
اعظم خان صوبہ دار دکن ۲۱ -		- ۷۶ - ۹ - ۸	اعتماد الدولہ
- ۲۴۹ - ۲۴۸ - ۲۲۵ - ۱۴۳		۷۹۸ - ۱۹۹ - ۱۹۵ - ۱۷۸	
۶۹۱ - ۳۴۳ - ۲۷۱ - ۲۵۷		۷۲۹	اعتماد الدولہ طہراني
- ۵۷۱ - ۵۷۰	اعظم خان کوکہ		اعتماد الدولہ قمر الدین خان
۷۰۳		- ۳۳۲ - ۱۰۷	نظام لاہور
- ۳۰۷ - ۲۳۶	اعظم شاہ	- ۸۴۰ - ۸۲۲ - ۵۱۷ - ۳۵۳	
۸۳۲ - ۸۳۰ - ۸۲۵ - ۳۱۹		۸۴۷ - ۸۴۲ - ۸۱۶	..
اعلیٰ حضرت (یعنی حضرت			اعتماد الدولہ محمد امین خان
صاحب قرآن ثانی محمد			بہادر وزیر نظام الملک
شاہ جہان بادشاہ (شف		- ۵۰۸ - ۳۳۲	آصف جاہ
محمد شاہ جہان بادشاہ)		۸۳۱ - ۵۲۸ - ۵۲۶ - ۵۱۵	
- ۲۵ - ۲۳ - ۲۲ - ۲۱ - ۱۸		- ۵۵۷ - ۵۵۶	اعتماد خان
- ۹۰ - ۵۶ - ۴۲ - ۳۹ - ۳۱		۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۷ - ۵۶۶	

شاملو ۵۴۹ - ۵۵۰	۹۱ - ۱۲۷ - ۲۰۱ - ۲۱۴
افاغنه (يا) افغانان (قوم)	۲۱۵ - ۲۲۵ - ۲۴۱ - ۲۴۳
۷ - ۱۸ - ۲۱ - ۴۴ - ۵۵	۲۴۷ - ۲۴۸ - ۲۵۰ - ۲۵۱
۵۷ - ۱۲۰ - ۱۳۵ - ۱۴۱	۲۸۴ - ۲۸۸ - ۲۹۱ - ۲۹۳
۲۲۷ - ۲۳۰ - ۲۴۲ - ۲۴۳	۳۱۷ - ۳۴۳ - ۳۹۹ - ۴۱۳
۲۴۸ - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۷	۴۱۴ - ۴۱۹ - ۴۲۱ - ۴۲۲
۳۴۸ - ۳۹۹ - ۴۳۰ - ۴۳۱	۴۲۴ - ۴۲۵ - ۴۲۶ - ۴۳۲
۴۳۲ - ۴۴۰ - ۴۷۹ - ۵۲۳	۴۳۶ - ۴۳۸ - ۴۴۲ - ۴۴۴
۵۲۴ - ۵۵۳ - ۵۷۲ - ۵۷۴	۴۴۷ - ۴۴۹ - ۴۵۸ - ۴۶۳
۵۹۷ - ۶۱۹ - ۶۲۷ - ۶۵۴	۴۶۵ - ۴۶۶ - ۴۶۹ - ۴۷۰
۶۷۰ - ۶۷۹ - ۶۸۱ - ۷۱۳	۴۷۱ - ۴۷۴ - ۴۹۳ - ۵۱۸
۷۱۶ - ۷۲۱ - ۷۵۷ - ۸۴۱	۵۵۲ - ۵۵۴ - ۶۰۱ - ۶۵۲
۸۴۲	۶۵۵ - ۶۵۸ - ۶۶۳ - ۶۷۱
افتخار خان .. ۶۳۱	۶۷۳ - ۶۷۴ - ۶۹۱ - ۶۹۴
افتخار خان همشیره زان	۶۹۵ - ۶۹۶ - ۶۹۷ - ۶۹۹
ابوالحسن قطب شاه و دسر	۷۳۲ - ۸۴۰ - ۷۶۲ - ۷۸۳
شريف الملک حيدر آبادي	۷۸۴ - ۷۸۷ - ۷۹۱ - ۷۹۷
۶۸۹	۸۰۰ - ۸۰۶ - ۸۱۳ - ۸۱۵
افراسياب .. ۲۴۶	۸۴۴ - ۸۶۶
افريدي (طائفه از شعب افاغنه)	اغرنواز خان (يا) اغرنواز خان

الف خان پسر بهادر خان	کوهستان خیبر) ۲۴۴ -
ابراهیم نام .. ۶۷	.. ۳۶۷ - ۷۲۷ - ۷۵۷
الف خان محمد طاهر نبیر	افضل خان ۱۸۳ - ۲۸۶ -
دولت خان .. ۳۶۵ ۴۱۶ - ۷۵۰
الله وردی (یا) اله وردی خان	افضل خان سردار عادل خان
.. .. ۳۲۳ ۳۴۵ - ۷۰۰
المانان (قوم) ۱۴۴ - ۲۴۱ -	افضل خان ملا شکر الله ۷۹۰
۲۴۲ - ۲۴۳ - ۲۵۸ - ۲۶۲ -	اکاجی مخاطب به راجه بیر
۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۷۳ - ۲۷۸ -	بهادر پسر کلان بهرجی
۲۹۶ - ۳۶۱ - ۴۶۶ - ۸۰۱ -	(یا) بهرجی ۳۶۲
.. .. ۸۱۱	اکبر پادشاه ۱۲۷ - ۱۳۲ -
الوسات (قوم) ۲۴۷ - ۶۵۷ -	۳۹۰ - ۳۹۳ - ۵۵۵ - ۵۶۱ -
.. .. ۸۰۰	اکران (طایفه) .. ۷۹۵
الوسات افغانه (طایفه) ۶۵۴	اکرام خان .. ۴۸۱
الوس افریدی (قوم) (شف)	اکرام خان فتح پوری قلعه دار
افریدی) .. ۲۴۵	قلعه اسیر .. ۷۸۲
الوس چوهان .. ۱۱۳	اکهیراج .. ۹
الوس خنگ (گروزه) ۲۳۹	الذفات خان - (خطاب محمد
الوس راتهر .. ۱۴۸	مراد پسر ملابت خان
الوس کاکر .. ۶۴۳	(روشن ضمیر) ۷۳۳

امام همام جعفر صادق عليه السلام	الوس كچه راهه	١٣٠ - ٣
٧٨٢	الوس لکن (قوم افغان)	٢٤٨
امام همام علي نقی الهادي	الوس لوهاني (قوم)	٢٤٦
٩٣٣ .. عليه السلام	الوس هزاره	٧٩٩ ..
امان الله پسر سيف خان كوكه	الوس يوسف زئي	١١٩ -
٣٧٥	١٣٠ - ١٢٥
امان الله خان پسر الله وردی	الهام الله پسر آله داد خان	
(يا) آله وردی خان ٣٢٣	رشید خان	٢٥ ..
امان الله خان پسر ضياء الله	الهام الله پسر شهباز خان كندو	
خان و نبیرة عذایم الله	٩٠١
خان .. ٨٣١	آله داد پسر جلال الدين	٢٤٨
امانت خان ٣١٩ - ٥٢٧ -	آله داد نام رشید خان انصاري	
٥٢٨	٢٣٢
امانت خان ثاني موسوم به	آله وردی خان	٨٦ - ٩١ -
میر حسین ٩١ - ٨٢٩	٨٩٨
امانت خان خواجه محمد	آلهیان (طایفه)	٣٨١ ..
١٤٧	امام ابو حنیفه كوفي (رحمة	
امانت خان خوانی ٥٩	الله علیه)	٥٩٠
امانت خان میرک معین الدین	امام قاي خان	٧٥٠ - ٨١٣
٨١٧	امام وردی خان	١٠٣ ..

۴۷۴ - ۶۷۷ - ۶۹۹ - ۷۰۰	امر سنگهه ۲۳۳ - ۲۳۴
۷۰۱ - ۷۰۲ - ۷۰۳ - ۷۰۴	امر سنگهه پسر راجه جے رام
۷۰۵	بد گوجر .. ۲۴۲
امیر الامرا شریف خان ۶۲۸ -	امر سنگهه پسر رانا ۱۳۰
۶۳۷	امر سنگهه پسر راجه گچ سنگهه
امیر الامرا علی مردان خان ۲۲۶
.. ۸۰۰ - ۸۰۳ - ۸۰۴	امر سنگهه نبیرہ راجه رام داس
امیر الامرا فیروز جنگ خلف	نروری .. ۲۲۷
نظام الملک آصف جاہ	امر سنگهه نبیرہ راو چاندا ۱۴۵
.. .. ۳۵۵ - ۸۴۷	امید سنگهه (یا) دمید سنگهه
امیر الممالک نظام الدولہ آصف	پسر بدھہ سنگهه ۳۰۷
جاہ .. ۳۵۶	امیر الامرا احمد خان ۸۳۰
امیر الہند والا جاہ - (خطاب	امیر الامرا حسین علی خان
سراج الدولہ انور الدین	خان بہادر پسر سید عبداللہ
خان بہادر ظفر جنگ) ۵۳۰	خان بارہہ عرف سید میان
امیر حمزہ .. ۲	۷۴ - ۷۵ - ۳۳۰ - ۳۳۱
امیر خان - خطاب سید امیر	۳۵۱ - ۳۹۱ - ۳۹۴ - ۵۰۸
خان خروانی سید میر نام ۸۳۳
برادر کوچک شیخ میر	امیر الامرا خاندوران ۸۸۱
.. ۲۸۹ - ۴۷۶	امیر الامرا شایستہ خان ۳۰۹ -

انروده سنگهه (يا) انروده سنگهه	۵۴۸	امير ذو النون ارغون
پهر كشن سنگهه ۳۰۶		امير غياث الدين ترخان (يكي
انگريز (قوم) ۳۲۳ - ۵۱۴ -		از امراى صاحب قران
۵۲۹	۳۳۰	امير تيمور (
انند سنگهه پهر سرورپ سنگهه		امير فتح الله شيرازي علامه
ولد انوپ سنگهه بن رازكون	۳۸۶ ..	الدهر
بهورآيه .. ۲۹۱	۸۵۱ ..	انتظام الدوله
انگ يال بذاكر ۳۳۸ -		انتظام الدوله وزير خان بن
۳۴۳		اعتماد الدوله قمر الدين
انوپ سنگهه ۱۳۸ - ۲۲۲ -	۸۴۸ ..	خان
۲۲۳		اندر جيت پهر راجه مدهكر
انوپ سنگهه پهر راجه امر	۱۳۳ ..	ساه بنديله
سنگهه .. ۱۳۷		اندر سنگهه پهر راي سنگهه
انوپ سنگهه پهر راجه راي	۲۳۶	
سنگهه سيهسوديه ۳۰۱		اندر من برادر خرد راجه سجان
انوپ سنگهه پسر رازكون		سنگهه بونديله (يا) بندياه
بهورآيه .. ۲۸۹		پهر راجه بهار سنگهه (يا)
انوپ سنگهه بدگوجر پهر بيو		بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
نراين بدگوجر ۲۲۱	۲۵۹ - ۲۹۳	..
انوپ سنگهه زميندار باندهو		اندر من زميندار دهنديره ۲۵۲

۱۸۱ - ۱۷۹ .. مازدار	۲۵۹ - ۲۵۸ ..
اوردت پدر راجه رامداس	انور الدین خان بهادر شہامت
۱۵۵ .. کچھواہ	جنگ (شیخ خان جہان
اورک زئی (طائفہ از شعب	نام) .. ۵۲۷
افغانہ کوهستان خیبر)	انور الدین خان فوجدار ارکات
۷۵۷ - ۷۲۷ - ۳۹۷ ..	۵۱۴
اورنگ زیب بادشاہ ۲۰۷ -	انور الدین خان فوجدار کرناتک
۲۸۹	حیدر آباد ۵۲۳
اوزبکیہ (یا) اوزبکان (قوم)	انی رای سنگھ دلی خطاب
۱۴۲ - ۱۴۴ - ۱۴۵ - ۲۱۱ -	انوپ سنگھ بدگور
۲۴۲ - ۲۵۸ - ۲۴۲ -	۲۲۳ - ۲۲۰ ..
۲۷۸ - ۲۹۹ - ۴۳۵ - ۴۶۱ -	ارچلا پھر بلبلدھر ۴
۷۸۲ - ۷۷۴ - ۷۲۸ - ۷۶۴ -	اودی پوری محل ۳۱۵
۷۸۳ - ۷۹۶ - ۷۹۹ - ۸۰۰ -	اودی سنگھ .. ۲۲۶
۸۱۱ - ۸۰۴ - ۸۰۲ - ۸۰۱ -	اودی سنگھ پسر پرتاپ سنگھ
۸۰۰ اویماقات (گردہ)	۲۹۴
اھتدا خان مصاحب شاہزادہ	اودی سنگھ پھر مہا سنگھ
محمد کام بخش ۳۲۷	۲۳۰
اھتمام خان .. ۸۷۰	اودی سنگھ عرف موٹہ راجہ
اھتمام خان حارس غوری ۶۶۶	بن وای مالدیو زمیندار

۹۰۶	..	باباي زنبور	اهتمام خان - خطاب سردار
		بابو لچهي زميندار رتن پور	خان سردار بيگ پسر باقي
۷۸۴	خان قلماق چيله ۴۹۱
		باجي رار پسر بالاجي بسوناته ۴۹۲
۳۵۵ - ۳۵۴ - ۳۵۳			اهتمام خان کوتوال ۶۰
		باجي رار - سردار جانب راجه	اهل خواف (فرقه) ۸۴۲
۳۶۰		ساهر بهونسله	اهل فرنگ ۳۲۲ - ۳۵۸
۸۳		باجي رار سردار مرهته	.. ۷۱۸ - ۷۱۹ - ۸۵۵
۸۳۷	اياز غلام متبغاي عثمان خان
		بادل (شف - زين الدين خان)	لوهاني ۶۳۲
۵۱۴	ايسر داس ۱۱۷
۷۶۵	..	باز بهادر	ايشور سنگه ۸۳
		باز بهادر پسر شريف خان اتکه	ايمل خان ۸۶۴
۶۰۳ - ۶۰۲	ايکو (يا) انکوجي پسر شاهجي
۴۲۹		باقر خان نجم ثاني	بهونسله ۳۴۴ - ۳۴۵
۷۸۶ - ۴۶۴		باقي خان	
۴۹۱		باقي خان قلماق چيله	حرف با *
۲۰۴		باگه پسر خرد رانا برتاب	بابا آغا (کدبانوي شهاب الدين
۳۵۲		بالاجي بهوناته	احمد خان) ۵۷۰
		بالاجي پسر باجي رار ولد	بابا بيگ جلایر ۶۰۳ - ۶۰۴
			بابا حاجي ۲۶۵

۵۰۱	..	سراڻي	بالاجي بهو ناتھ ۳۵۴ -
		بجيسنگھه مخاطب به راجه	.. ۳۵۵ - ۳۵۶ - ۳۵۷
		جيسنگھه پسر بشن سنگھه	۸۵۴ ..
۳۰۳	بازا - نام (يا) باپا تام پسر
		بچاجي (يا) نچاجي مانک	بومى نرناله (يا) پرناله
		(يا) نايک نبيرڙا انگ	۲۰۲ ..
۳۳۸	..	ڀال	باهر دل (يا) ناهر دل چيله
۱۵۸	..	بخت مل	۶۹۷ ..
		بخشي الملک (خطاب روح الله	بايزيد بسطامي رحمة الله عليه
۳۱۲	..	خان اول)	۵۸۳ ..
		بدگوهر (طائفه از راجپوت)	بايزيد خان (يا) بازيد خان
۲۲۰	۶۶ ..
۱۳۸	..	بدنسنگھه	۲۶ ..
		بدن سنگھه نبيرڙا عم راجه کشن	ببر جنگ - خطاب حرز الله
۲۲۹		سنگھه بهدرويه	خان بهادر بن حفظ الله خان
		بدهچند (يا) بدیچند پسر راجه	۵۲۱ ..
		جيچند راجه نگ-رکوت	بجاي خان پسر خوانده بهار
۱۱۸	خان ۱۳۵ ..
		بدهه سنگھه پسر انروده سنگھه	بجيسنگھه ۸۱ ..
۳۰۶		(يا) انروده سنگھه	بجيسنگھه برادر راجه جيسنگھه

بزرگ امید خان خلف شایسته	بدیع الزمان پسر سلطان حسین
۷۰۳ خان امیر الامرا	میوزا والی خراسان ۵۴۸
بزرگ خانم بنت مکله بانو	براهمه (قوم) ۳۲۸ - ۳۵۲
همشیره کلان ممتاز محل	.. ۳۸۳ - ۳۹۵ - ۵۶۵
۷۶۲ زوجة سیف خان	برسنگه دیو پور پرتاپ دیو
بسالت جنگ (شف - شجاع	۱۶۳ - ۲۱۳ - ۲۵۷ - ۲۹۵
۷۲۲ .. (الملک)	۵۱۰
بسظامیه (طائفة سلسله دریشان)	برسنگه دیو بندیلہ پسر راجہ
۵۷۳	مدهکر ساه بندیلہ ۱۲۴
بسواس راد پسر بالاجی راد	برسنگه دیو بندیلہ ۱۴۰ -
۳۵۷ - ۳۵۶	۱۷۱ - ۶۱۶ - ۶۱۷ ..
۷۴۷ بسونت کهور پوره	برگیان عنبري (طائفة) ۱۴
۸۱ .. بشن سنگه	برنبه (یا) برهنه - تخاص راجہ
بشن سنگه پسر کدور کشن	بی - ربر مہیس داس نام
۳۰۳ .. سنگه	۱۲۲
۶۰۰ .. بکر ماجیت	بردی رام (یا) ه - ردی رام
بکر ماجیت پسر راجہ جہار	زمیندار چوراگده ۱۳۸
سنگه (یا) جہار سنگه	برهان اللہ خان پسر حسین خان
۲۱۷ - ۲۱ بندیلہ	بن سرفراز خان دکنی ۴۷۲
بکر ماجیت زمیندار باندهو	۳۵۴ .. برهان الملک

۳۲۴	بني مختار (قوم)	۱۷۵
	بوداغ خان قاجار (سردار لشکر			
	قزلباش والی سلطان مراد			
۵۵۱ - ۵۵۰	میرزا (۱۳۶
۳۸۷	.. بوزنجرقا	۴	..	بلبلدھر
۲۱۴	بوللہ والی قصبة وکلور			
	بولاقی جد عیسی خان مئین	۲۵۱
۸۲۵	۲۶۳		بلرام پسر راجہ بیتھلداس کور
۴۴	.. بہادر	۷۹۹ - ۵۵۳		بلوچ (قوم)
	بہادر پسر کلان مظفر خان	۲۲۴	..	بلون راتھور
۱۸۲ - ۱۸۱	گجراتی			
	بہادر (خطاب حوزالہ خان	۳۳۸	..	سلطان جی
۵۲۱	.. بدر جنگ			
	بہادر (خطاب رکن الدولہ سید	۴۸۹	..	بہادر
	لشکر خان بہادر نصیر جنگ	۳۱۷	..	بندراسی دیوی
	میر اسمعیل نام برادرزادہ	۱۷۱ - ۲۶۵		بندیلا (قوم)
۳۶۰	سید ہاشم خان (۴۲۶ - ۳۱۷ - ۲۹۵		..
	بہادر (خطاب سعداللہ خان	۸۷۷	..	بنما سیدھیا
	مظفر جنگ ہدایت			
۵۲۲	محبی الدین نام (۴۴۱

بهادر (خطاب متوسل خان	بهادر خان شیبانی برادر
دستم جنگ بن حفظ الله	خان زمان ۵۴۳ - ۵۴۵
خان .. ۵۲۱	بهادر خان کوک ۱۴۷ -
بهادر خان ۶۸ - ۹۰ - ۲۱۵ -	.. ۲۸۵ - ۲۹۰ - ۳۴۹
۲۴۲ - ۲۶۶ - ۲۶۸ - ۶۱۴ -	بهادر خان گیلانی ۷۷۴
.. ۷۸۳	بهادر خان مرزبان آسیر ۶۱۲
بهادر خان باقی بیگ ۲۷۵	بهادر خان مرزبان خاندیس
بهادرخان برادر زاده خانجهان ۶۱۱
.. ۲۵۷	بهادر خان (خطاب ابراهیم خان
بهادر خان پسر الف خان	پسر خضر خان پنی (
.. ۶۷ - ۶۸ ۶۶ - ۶۷
بهادر خان پسر خضر خان پنی	بهادر سنگهه پسر خرد راجه
.. ۶۳	بهادر .. ۲۷۰
بهادر خان پنی (یا) پتني	بهادر شاه غازی ۶۱ - ۶۶ -
.. ۵۲۳ - ۵۲۴	۶۷ - ۸۱ - ۹۸ - ۳۲۷ -
بهادر خان ورهیل ۴۲ - ۸۵ - ۳۵۱ - ۴۸۷
۱۴۴ - ۲۱۵ - ۲۴۹ - ۴۳۵ -	بهادر ظفر جنگ (خطاب سعید
.. ۸۰۴ - ۶۷۸ - ۶۵۱	خان چغتای پسر احمد بیگ
بهادر خان شیبانی ۵۳۶ -	خان کابی (.. ۴۳۳
.. ۷۶۹	بهادر کوکلتاش .. ۵۷

۱۷۵	..	بهار سنگهه	بهارتھه نبیره رام چند پسر راجه
۲۲۴	..	بهار سنگهه راڻهور	مدهڪر
۲۰۰	..	بهاء الدين توبجي	بهارتھي چند
۵۹۰	..	بهاء الدين زكريا ملتانى	بهار سنگهه (يا) بهادر سنگهه
جلالہ	..	بھيدى-ن (نام مادر جلالہ	جد راجه گوپال سنگهه کور
۲۴۳	..	(روشاني)
۱۰۶ - ۲۴	..	بھتي (طائفه)	بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
مير	..	بھرام پسر صادق خان مير
۷۳۱	..	بخشي	بھاره (يا) بھاره (يا) تھاره
..	..	بھرام سلطان پسر نذر محمد خان	(لقب زميندار صوبہ
۸۱۰ - ۸۰۲	..	والى بلخ	گجرات)
۸۱۲ - ۸۱۱
۵۴۴	..	بھرام ميرزا	بھاري چند پسر راز دلپت
۴۶۸	..	بھرجي	بنديله
۳۶۲ - ۳۶۱	..	بھرجي سرکر	بھاسکر پنڈت ديوان رگھو
۷۴۲ - ۸۱۳	..	بھره مند خان	بھونسله
..	..	بھره مند خان بخشي جد	بھار موسوم به سدا سيو راز
..	..	مادري بھره مند خان	پسر چمن-ا جي (يا)
..	..	موسوم به مين (يا) مئين	چمن-ا جي برادر باجي راز
۴۰ - ۴۱	(شف - سدا سيو راز)
..

۵۶ - ۴۲	بهلول خان میانه	۷۳۱	بهروزمند خان میربخشی
۶۶۰	بهوینت ولد سنکرام		بهروزدرخان (یکی از نبایر
	بهوج پسر رای سرجن هادا	۸۷۱	نجات خان)
۱۱۴	۳	بهزان ..
	بهوج پسر مکتمن بهدرویه	۱۱۳	بهگونت داس ..
۲۲۸	۲۹۴	بهگونت سنگه
۳۴۲	بهونسله - لقب سورسین		بهگونت سنگه برادر او بهار
۳۲۷	۳۰۶	سنگه هادا
۲۳۴	بهیلان (طائفه)		بهگونت سنگه بن بهار سنگه
۲۵۵	۳۴۰	(یا) بهادر سنگه
	بهیم پسر راجه بیتهداس کور		بهگونت سنگه زمیندار کره
۲۵۵	۳۲۱	جهان آباد
	بهیم سنگه پسر رام سنگه هادا		بهگون رای پسر راجه برسنگه دیو
۳۲۴ - ۳۰۷	۳۱۷
	بهیم نراین (یا) پیم نراین	۲۶۱
	زمیندار چورا گکده ۲۱۶ -	۴۷۰
۲۱۷		بهلول خان عبد الکرم میانه
	بی بی الانبی زن احد دان	۵۷ - ۵۹ - ۶۳ - ۶۴	
۲۴۷	دختر جلاله روشانی		بهلول خان کلان همزاده بهاول
	بی بی بخیه بیگی (یا)	۱۵۹	خان عبد الکرم

بیر نراین بدگو جو پدر انوپ	۳	تختہ بیگی
سنگھہ انی (ای سنگدان	۹۷	بیدار بخت ..
۲۲۳ - ۲۲۱		بید نایک (یا) سرما نایک
۸۰۴ - ۸۰۳ بیگ ارغای	۵۰۰	(یا) پند نایک
بیگم صاحب (یا) صاحبہ -	۵	بیرام خان خانخانان
لقب صبیحہ کلان فردوس	۱۱۶ - ۱۵۸ - ۱۸۱ - ۳۷۵	
آشیانی ۲۶۸ - ۳۷۰	۵۳۳ - ۵۳۶ - ۵۴۰	
۳۷۱	۵۴۱ - ۵۴۳ - ۵۵۱ - ۵۶۷	
بیلاجی جادون ۳۵۳ - ۳۵۴	۵۶۸ - ۵۷۸ - ۵۹۵ - ۶۰۱	
	۶۰۵ - ۶۰۶ - ۷۲۴ - ۷۶۴	

* حرف پے *

پادشاہ بیگم (خطاب نواب	بیرام خان محمد باقر پسر
زیب النسا بیگم ۵۰۷	سیوہمین روح اللہ خان اول
پادشاہ خواجہ نام شیر خواجہ	۳۱۵
۶۴۹	بیر بر (نام راجہ مہیس داس)
پادشاہ — زادہ پرویز (شف -	۳۶۹
شاهزادہ پرویز) ۴۱۱ -	بیرمدیو پسر سورجمل سیودیہ
۷۷۹ - ۴۱۹	(یا) سیسودیہ دومین پور
پادشاہزادہ دارا شکوہ (شف -	۴۵۲ رانا امر سنگھہ
شاهزادہ دارا شکوہ) ۲۴۰ -	بیرم دیو سولنگھی (اجپ — رت
	۷۷۸

پادشاهزاده عظیم الشان بهادر	۲۶۲ - ۲۶۴ - ۲۷۲ - ۲۷۵
۹۸۵ - ۵۰۵	۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸ - ۲۹۹
پادشاهزاده محمد اعظم شاه	۴۴۳ - ۴۵۳ - ۴۵۷ - ۴۶۲
(شف - شاهزاده محمد	۴۶۹ - ۴۷۷ - ۴۸۴ - ۴۹۹
اعظم شاه) ۵۳ - ۹۷ -	۷۵۳ - ۸۰۵ - ۸۰۷ ..
۸۴۳ - ۷۰۴ - ۳۱۱ ..	پادشاهزاده سلطان خرم ۹ -
پادشاهزاده محمد اکبر (شف -	۴۱۲ - ۴۱۵ - ۴۳۳ - ۷۸۰
شاهزاده محمد اکبر)	پادشاهزاده سلطان سلیم (شف -
۵۲۲ - ۸۱۸ - ۸۷۳ - ۸۱۸	شاهزاده سلطان سلیم) ۱۳۰ -
پادشاهزاده محمد اورنگ زیب	۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۵ - ۱۶۰
بهادر (شف - شاهزاده	۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۹۷ - ۳۶۳
محمد اورنگ زیب) ۲۴ -	۳۶۹ - ۵۵۵ - ۵۷۱ - ۵۹۸
۲۸ - ۲۹ - ۴۲ - ۲۵۵ -	۶۱۵ - ۶۲۳ - ۶۲۶ - ۷۷۷
۲۶۱ - ۲۶۲ - ۲۶۳ - ۲۶۴ -	پادشاهزاده شاهجهان (شف -
۲۶۵ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۷۳ -	شاهزاده شاهجهان) ۱۰ -
۲۷۴ - ۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸ -	۱۵ - ۱۷۷ - ۱۸۳ - ۱۹۹
۲۹۹ - ۳۰۰ - ۳۳۵ - ۴۴۶ -	۲۰۰ - ۲۲۲ - ۲۹۷ - ۶۲۵
۴۴۷ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۳ -	۷۸۰ - ۶۱۴۸
۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۶۲ - ۴۶۶ -	پادشاهزاده شاه عالم بهادر
۴۶۹ - ۴۷۱ - ۴۸۴ - ۴۹۹ -	۳۱۳

۸۵ - ۲۴۰ - ۲۴۲ - ۲۵۲	۹۷۱ - ۹۷۳ - ۹۸۳ - ۹۹۲
۲۵۴ - ۲۶۲ - ۲۶۴ - ۲۶۶	۹۹۳ - ۷۳۰ - ۷۳۲ - ۷۵۲
۲۶۸ - ۲۷۲ - ۲۷۳ - ۲۷۸	۸۲۳ - ۸۰۳
۲۹۵ - ۲۹۹ - ۴۳۴ - ۴۴۳	پادشاهزاده محمد سلطان
۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۵ - ۴۶۱	(شف - شاهزاده محمد
۵۹۷ - ۶۱۱ - ۶۶۳ - ۶۶۶	سلطان) ۱۴۶ - ۲۱۹
۶۷۲ - ۶۹۳ - ۷۵۹ - ۸۰۱	۲۲۷ - ۲۶۶ - ۲۹۲ - ۳۰۱
۸۶۶ - ۸۱۰ - ۸۰۳ ..	۳۰۴ - ۳۰۵ - ۶۶۸ - ۶۸۲
پادشاهزاده محمد معظم ۵۲ -	۶۹۸
۳۰۱ - ۴۶۷ - ۴۹۲ - ۷۰۰	پادشاهزاده محمد شجاع شف -
۷۰۳	شاهزاده محمد شجاع)
پاينده خان مغل ۱۸۱	۲۵ - ۳۷ - ۴۳ - ۲۵۲
پتھوجي (يا) بيتھوجي پھر	۲۶۶ - ۴۲۰ - ۴۲۴ - ۴۵۵
دادا جي (يا) داراجي	۷۹۴ - ۶۵۷
۳۴۳ - ۳۴۲	پادشاهزاده محمد کام بخش
پتھورا .. ۱۷۹	۳۱۰ - ۳۲۵ - ۴۶۸ - ۴۸۵
بدم سنگھ (يا) بدم سنگھ	۶۷۶
پھر راد کون بهورتيه—	پادشاهزاده محمد مراد بخش
۲۸۹ - ۲۹۰	(شف - شاهزاده محمد
پرتاب راد - کار پرداز سنيواجي	مراد بخش) ۳۸

۴۴۶	۳۴۸
پرسوتم سنگهه نبیره (اجه راج			پرتاب زميندار بلاؤن (يا)		
سنگهه (كه به ربهه اسلام			بلاؤن	۶۹۲	..
درآمده موسوم به سعادت مند			پرتاب سنگهه برادر پرتهي		
گرديد (..	۱۷۲	..	سنگهه	۸۳	..
پنجابي (يا) پنجابي پسر			پرتاب سنگهه برادر (اجه مان		
پتهوجي (يا) بيتهوجي			سنگهه	۱۷۵	..
..	۲۴۲	..	پرتهي پت زميندار سري نگر		
پنچي راگرو (يا) نيجهي			..	۲۸۰	..
راگرو زميندار چنچار	۳۴۴	..	پرتهي راج	۴۶۴	..
پنچم سنگهه پسر سانول سنگه			پرتهي راج پسر ججهار سنگهه		
..	۲۹۵	۷۸۶	..
پنوار (قوم) ..	۲۶۵	..	پرتهي راج كچه راهه	۱۱۱	
پني (فرقه از الوس)	۶۵۷	..	پرتهي سنگهه	۸۳	..
پورنمل	۱۱۲	..	پرتهي سنگهه پسر پرتاب		
پورنمل پسر كلان شيخ خارت			سنگهه	۲۹۴	..
..	۱۱۴	..	پرتهي سنگهه پسر راد پت		
پورنمل كندهوريه	۱۶۲	..	بذيله	۳۲۰ - ۴۴۶	
پهار خان	۱۳۵	..	پردل خان	۲۸ - ۷۸۹	
پهار سنگهه بذيله	۲۱۵	..	پردل خان قلعه دار بسمت		

۴۷۹	پہار سنگھ (یا) بہار سنگھ
تربیت خان صوبہ دار کشمیر	۲۹۳	(یا) بہار سنگھ	
۷۵۹	پہار سنگھ پسر راجہ برسنگھ دیو
۵۶۰	۱۹۹
تربیت خان عبدالرحیم			
۳۷۵ -			بیچہ جان انگہ عرش آشیانی
۵۵۷	و مادر زین خان کوکھ
تربیت علی قطغان (تالیق	۳۶۲
سبحان قلی خان پسر نذر	۸۷۴	..	پیدا با نایک زمیندار سکریا
۷۹۹	پیر محمد خان شیردانی حاکم
تروٹون محمد خان	۷۶۵	..	مالوہ
۱۴۹ -			
۵۵۷	
۵۴۳			ترکمان (قوم)
۶۵۷	ترین (فرقہ)
۱			تکلو خان قصہ خوان
تلجا بہوانی (نام پارہ از جہم			
درگا بہوانی زن مہادیو			
۱۸۸	
تلوگھی بے برادرزادہ راجہ	۲۸۱ - ۶۵۹	..	تربیت خان
بہارامل	۷۳۲ - ۷۴۱
۴			
تمن داس (یا) نمن داس			تربیت خان بخشیم شاہجہانی

* حرف تاء *

۱۵۹	تاج خان
۳۵۱			تارا بائی زن (ام راجہ)
۱۳۴			تانسین (نام کلارنت)
			تخت مل برادر بخت مل
۱۵۸	
۲۸۱ - ۶۵۹			تربیت خان
۷۳۲ - ۷۴۱	
			تربیت خان بخشیم شاہجہانی

تیمور شاه پسر شاه دراني	پسر راجه رامداس کچھواہہ
۳۵۶	۱۵۷
تیموریہ - لقب خاندان امیر	تودرمل
۳۷۵	۱۲۸
تیمور	تورانیاں (طایفہ)
۳۷۵	۳۹۵
توکا بائی صبیحہ مرتیہ	۳۴۴
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	توکر جی (یا) توکوچی پسر
و نبیرہ عنایت اللہ خان	ایکو (یا) انکو جی بن
۸۳۱	۳۴۵
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	شاهجی بھوانسلا
۸۳۱	تہمتن - لقب رستم بھوان
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	۴۵
۸۳۱	تہور خان پسر ملایت خان
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	خواجہ میر خوفی
۸۳۱	۷۴۵
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	تہور خان داماد عنایت خان
۸۳۱	۸۱۸
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	تہور خان مخاطب بہ بادشاہ قای
۸۳۱	خان خویش عنایت خان
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	۸۱۷
۸۳۱	نیمہ راجہ سندھیہ (یا) پتہما
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	راجہ سندھیہ
۸۳۱	۳۶۲
تذاء اللہ خان پسر ضیاء اللہ خان	تیمور شاہ
۸۳۱	۷۲۰

* حرف ثاء *

* حرف جیم *

جام زميندار كچه خرد	۴۱۰	جان نثار خان خواجه ابوالمكارم
جام (لقب زميندار صوبه)
كچرات (..)	۱۸۴	جانوجي پسر كلان راجه ساهو
جامي - تخلص مولانا	..	رگهوجي بهونسله ۳۵۸
عبد الرحمن (قدس سره)	..	جاويد خان خواجه هرا
..	۵۳۹	(مختار كار سلطنت احمد
جانباز خان	۸۵۳	شاه پادشاه) .. ۵۲۶
جان جهان (انورالدين خان	..	ججهار سنگه ۲۱۲ - ۲۱۵ -
بهادر شهابت جنگ را	..	۲۵۷ - ۲۵۸ - ۲۹۵ - ۲۹۸ -
خلد مكان باين خطاب نامزد ۵۱۰ - ۴۳۴ - ۷۸۶
كرده (..)	۴۲۷	ججهار سنگه بذييله ۲۴ -
جانجهان لودي	۲۵ - ۳۲ -	۱۳۸ - ۲۱۸ - ۲۲۰ - ۲۲۶ -
..	۵۶	۲۲۸ - ۲۳۰ - ۲۵۱ - ۲۵۵ -
جان سپار خان بذي مختار	..	۲۵۶ - ۲۷۲ - ۴۳۷ - ۴۳۸ -
پسر رستم دل خان ناظم	..	۴۵۵ - ۴۵۰ - ۶۶۵ - ۷۵۷ -
صوبه حيدرآباد	۳۲۴ -	.. ۷۸۳ - ۷۸۴ - ۷۸۵ -
..	۳۲۵ - ۳۲۷	ججهار سنگه پور راجه
جانش بهادر	۳۶۶ - ۶۶۲	برسنگه ديو .. ۱۹۹
جان نثار خان	۴۲۸ -	جسونت سنگه .. ۲۹۳
..	۴۳۹ - ۶۶۰ - ۸۰۱	جسونت سنگه درادر راور

۱۱۲ .. بهارا مل	۲۳۲ .. امر سنگهه
۴۰۲ - ۱۱۰ .. جگناتهه	جسونت سنگهه پسر راجه گج
جگناتهه پسر راجه بهارا مل	سنگهه .. ۲۲۶ - ۲۲۵
۱۱۲	جعفر خان پسر صادق خان
جلال نام شيخ جمالي دهلوي	مير بخشي ۷۳۲ - ۷۳۰
۵۳۹	جعفر خان مير جعفر حاکم
۲۴۸ .. جلال الدين	بنگاله .. ۸۴۶
جلال الدين (روشاني ۲۴۲ -	جکاجوت (نام فيل راز رتن
۳۹۸ - ۳۹۶ - ۲۴۴	هادا .. ۲۱۰
جلال الدين محمد اکبر پادشاه	جکتا زميندار مو ۴۳۴
ملقب به عرش آشياني	جکت سنگهه .. ۷۲۹
(شف - عرش آشياني)	جکت سنگهه پسر راجه مانهگهه
۳۹۱ - ۳۹۰ ۱۶۷ - ۱۵۹ - ۱۴۱
جلال چيله سربراه خان ۷۴۵	جکت سنگهه پسر مکند سنگهه
جلال خان .. ۱۴	هادا .. ۳۲۳
جلال خان پسر درمين دلادر	جکت سنگهه زميندار — دار جمو
خان کاکر .. ۱۲ ۲۹۸ - ۲۷۲
جلال خان قورچي ۱۳۴ -	جکت سنگهه ولد کنور کرن
۳۷۸ ۲۰۶ - ۲۰۵
جلال خان مخاطب به دلير	جگمال (يا) جگمل برادر راجه

جمال خان پسر کلان دلاور خان	خان داوزي (يا) داؤد زئي
کاکر ۱۱	برادر خرد بهادر خان (دهله
جمالي - تخلص جلال دهلوي ۴۲
پدر شيخ گدائي کنبو	جلال خان مخاطب به سليم
.. .. ۵۳۹	شاه پسر شير شاه ۴۰۳ -
جملة الملك اسد خان ۳۰۳ - ۶۰۳
.. .. ۴۶۸	جلال کهوکر وال .. ۱۷۵
جملة الملك (يا) جملة الملكي	جلالي - تخلص شيخ جمالي
سعد الله خان (شف -	دهلوي .. ۵۳۹
سعد الله خان) ۲۴۸ -	جلاله .. ۳۶۸ - ۳۶۷
۲۷۵ - ۴۶۱ - ۴۶۳ - ۴۶۸ -	جلالة تاريخي ۵۷۳ - ۲۳۹ -
.. .. ۷۵۳ ۷۷۰
جمناجي (يا) چمناجي برادر	جلاله (يا) جلالة (رشاني
باجي راو .. ۳۵۵	شيخ بايزيد (يا) بازيد
جميل بيگ پسر تاج خان	معروف به پير (يا) (يا)
.. .. ۱۵۹	رشاني خلف شيخ عبدالله
جنيت (يا) چنت بذييله	۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۶ - ۷۲۷ -
يکے از نوکران برسنگه ديو	جمال الدين پسر جلالة (رشاني
و چهار سنگه ۲۵۷ - ۲۴۴
.. .. ۲۵۸	جمال خان .. ۱۳

۱۴۲ - ۱۵۳ - ۱۵۶ - ۱۶۰ -
 ۱۶۸ - ۱۷۲ - ۱۷۳ - ۱۷۴ -
 ۱۷۶ - ۱۸۴ - ۱۸۷ - ۱۸۸ -
 ۱۹۲ - ۱۹۳ - ۱۹۶ - ۱۹۷ -
 ۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۹ -
 ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۳ - ۲۱۵ -
 ۲۱۶ - ۲۱۸ - ۲۲۱ - ۲۲۲ -
 ۲۲۳ - ۲۲۴ - ۲۲۶ - ۲۲۸ -
 ۲۳۸ - ۲۴۶ - ۲۴۸ - ۲۸۳ -
 ۲۹۸ - ۳۷۰ - ۴۰۵ - ۴۰۷ -
 ۴۱۰ - ۴۱۱ - ۴۱۵ - ۴۱۶ -
 ۴۱۹ - ۴۲۱ - ۴۲۴ - ۴۲۷ -
 ۴۲۸ - ۴۳۰ - ۴۳۳ - ۴۴۷ -
 ۴۵۴ - ۴۵۶ - ۴۶۱ - ۴۳۷ -
 ۵۳۸ - ۵۵۵ - ۵۵۴ - ۶۱۶ -
 ۶۱۷ - ۶۲۵ - ۶۲۹ - ۶۳۰ -
 ۶۳۳ - ۶۳۵ - ۶۳۷ - ۶۴۰ -
 ۶۴۱ - ۶۴۳ - ۶۴۶ - ۶۴۸ -
 ۶۵۰ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۶۵۴ -
 ۶۶۵ - ۶۷۰ - ۶۷۰ - ۷۳۶ -

جنیت (یا) جیت بندیله

پدر سترسال بندیله ۵۱۰

جنیت بندیله ۲۳۰ - ۲۹۳ -

۲۹۴ - ۲۹۷ - ۳۱۸ - ۵۱۰ -

۷۸۶

جنت آشیانی (یعنی نصیرالدین

محمد همایون پادشاه

شف - همایون پادشاه)

۱۱۱ - ۱۵۸ - ..

۴۰۳ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۵ -

۵۳۶ - ۵۳۹ - ۵۴۳ - ۵۴۴ -

۵۴۷ - ۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۶ -

۵۵۷ - ۵۵۸ - ۵۷۲ - ۵۷۵ -

۵۷۶ - ۵۷۷ - ۵۸۰ - ۶۰۳ -

۶۰۴ - ۶۲۵ - ۷۶۴ - ..

جنت مکانی (یعنی نور الدین

محمد جهانگیر پادشاه)

۸ - ۹ - ۱۲ - ..

۱۷ - ۲۲ - ۲۴ - ۲۵ - ۵۶ -

۸۸ - ۱۱۷ - ۱۳۷ - ۱۴۱ -

جہانگیر قلی خان لالہ بیگ	۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۵۰ - ۷۵۵
ناظم صوبہ بہار ۲۱۸	۷۵۶ - ۷۵۷ - ۷۷۹ - ۷۸۳
جہدیت رای ۱۶۳ - ۱۶۴	۷۸۹ - ۷۹۱ - ۷۹۴ - ۷۹۶
جہجارا (یا) جنجارہ دختر	۸۱۴ - ۸۶۱ - ۸۶۵
لکھی جادو (یا) جادون	جنگو پسر جے آپا سندھیہ ۳۵۶
۳۴۲ - ۳۴۴	جذید کرانی ۵۹۲
جے آپا سندھیہ ۳۵۵ - ۳۵۶	جواہر سنگھ جات ۷۴۹
جے آپا مرہتہ ۸۴۸ - ۸۴۹	جودہ سنگھ پسر مہاراجہ
۸۵۰	تیج سنگھ ۲۴۱
جیجی انگہ ۳۸۸ - ۵۳۲	جہان خان ۸۵۲ - ۳۵۶
جے چند راجہ قنوج ۱۷۹	جہان شاہ .. ۹۹ - ۱۰۰
جے رام ولد راجہ انی رای	جہاندار شاہ ۴۰ - ۹۹
سنگھ دلان .. ۲۲۳	۱۰۰ - ۱۰۲ - ۱۰۴ - ۱۴۷
<hr/>	
* حرف چے *	
چاندا پسر رای درگا ہیسودیہ	۳۲۸ - ۳۲۴ - ۵۰۶ - ۵۱۹
۱۴۳	۷۰۹ - ۱۱۲۶ - ۸۳۰ - ۸۳۹
چاند بی بی ۶۱۲ - ۷۲۸	۸۸۰
چتر بھوج .. ۴۰۵	جہانگیر پادشاہ ۲۱۳ - ۲۹۵
چرکس (قوم) ۲۷۰ ..	۴۰۵ - ۴۲۷ - ۶۴۴
	جہانگیر قلی خان پسر خان
	اعظم .. ۷۶۱

۶۰۴ .. حاجي بيگم	۱۱۲ .. چغتآ خان
حاجي جمال مريد مخدوم	چغتآ (يا) چغتآ (يا) چغتآئي
بهاء الدين زكرياى ملتانى	(قوم) ۵۴۷ - ۵۵۱ -
۵۹۰	۵۸۵ - ۵۹۸
حاجي حميد گواليارى غزنوي	۸۲۴ .. چنچي
۵۷۷	چندا صاحب (يا) نواب چندا
حاجي خان غلام شير خان سور	صاحب (شف - حسين
۳۷۵ - ۱۱۱	دوست خان) ۵۱۳
۹۹ .. حاجي سنج	چندر سين پسر راي مالدو
حاجي شهاب (يا) شهاب الدين	.. ۱۴۹ - ۱۸۰ - ۴۰۹
۵۵۹	۷۹۸ .. چانگيز خان
حاجي محمد پدر علي وردى	چورامن جات ۸۲ - ۸۳
۸۴۳ خان ميرزا بندي	چين قليج خان بهادر ۴۷۲ -
حاجي محمد خان سيستانى	۴۸۴
۵۹۸	
حافظ رحمت خان ۷۱۶ -	<hr/> * حرف حاء *
۸۴۲ - ۷۱۸	حاجي احمد برادر علي وردى
حافظ رحمت خان روهله ۷۱۹	خان ميرزا بندي ۸۴۳ -
حافظه مريم مادر عنايت الله	۸۴۴
خان (كه بتعليم زيب النضا	۵۲۷ .. حاجي انور

خان فرج—دار مراد آباد	بیگم صبیحہ خلد مکان عالمگیر
۸۶۸	۸۲۸ بادشاہ ممتاز بود (
حسن علی خان بہادر عالمگیر	۷۷۱ حبش علی خان
۸۷۳ - ۳۱۹ شاہی	حرز اللہ خان بہادر ببر جنگ
حسن محی الدین خان پھر	صوبہ دار ناندی—ر ولد
طالب محی الدین خان	۵۲۱ حفظ اللہ خان
۵۲۱	حسام الدین خان ۴۶۰
حسین بیگ ایچک اُغلی	۱۵۹
استجلو للہ .. ۵۴۴	حسن بیگ شیخ عمری ۱۵۹
حسین خان .. ۸۲۷	حسن خان چغتآ ۱۳۹
حسین خان پسر کلان سرفراز	حسن خان سور پدر شی—ر شاہ
خان دکنی ۴۷۲	۱۷۲
حسین خان خویشگی ۷۱۴	حسن خان پسر سید حسین
حسین خان خویشگی تعلقہ دار	خان بارہہ ۵۰۱
قصور .. ۵۱۷	حسن خواجہ مہین—ن برادر
حسین خان شاملو حاکم ہرات	عبدالرحیم خواجہ بن کلان
۶۴۳	خواجہ .. ۷۵۰
حسین خان - نام شمشیر خان	حسن علی خان (یا) حسین
ترین اعظم شاہی ۶۸۳	علی خان بارہہ ۱۰۲
حسین دروہٹ خان عرف	حسن علی خان برادر غضنفر

۵۶۳	حکیم الملک ..	چندا صاحب داماد
۳۷۱	حکیم دازد تقرب خان	۵۱۳ سعادت اللہ خان
- ۲۸۳	حکیم رکذای کاشی	۸۲ - ۴۱ - حسین علیخان
۷۹۲	۲۰۸ - ۳۲۹ - ۳۳۴ - ۴۵۲
	حکیم ضیاء الدین رحمت خان	۸۳۴ - ۸۳۹ - ۸۸۰ - ۸۸۱
۲۸۳	پسر حکیم قطبا	حسین علیخان امیر الامرا
	حکیم عبداللہ خان کشمیری	۸۷۱ - ۶۹ - ۶۶ - ۴۱
	مخاطب بہ بہاء الدولہ	حسین قلی خان خانجہان
۸۵۱	ناظم پنجاب ۱۱۸ -
۵۹۹	حکیم علی ..	۱۸۹ - ۱۱۹
۷۹۸	حکیم عین الملک	حضرت غوث الثقلین (رضی اللہ
۳۹۰	حکیم فیروز ..	عنه و قدس سرہ ۶۰۰
	حکیم قطبا برادر حکیم رکذای	حفظ اللہ خان عرف میان خان
۷۹۲ - ۲۸۳	کاشی	۸۷۹
	حکیم محسن تقرب خان وزیر	حفظ اللہ خان ناظم صوبہ نقہ
	شاہزادہ محمد کام بخش	و فوجدار سیوستان پور
۳۲۷	سعد اللہ خان شاہجہانی
	حمید الدولہ سیادت خان سین	۵۲۰
	حمید خطاب پسر عماد الملک	حکیم ابوالفتح ۱۲۰ -
۸۵۶	۵۹۹ - ۵۶۵ - ۳۶۵ - ۱۶۲

حمید الدین خان	۳۵۰	حیدر علیخان خراسانی (یا)
حمید الدین خان پسر سردار		حیدر قلی خان ۶۴ -
خان سردار بیگ	۴۹۴ ۷۳
حمید الدین خان عالمگیر شاهی		حیدر علی خان بهادر تعلقه دار
.. ..	۵۲۵	سری رنگ پتن ۵۲۹
حمید خان پسر دارو خان		حیدر علی خان (یا) ثواب
قریشی	۳۷	حیدر علی خان ۵۹
حمید خان حبشی	۲۷۰	حیدر قلی خان ۳۳۱ - ۷۰۸
حمیده بانو بیگم والدہ (رحمہ اللہ)		حیدر قلی خان (یا) حیدر
خان اول و خالہ خلد مکان		علی خان .. ۲۲۹
.. ..	۳۱۰	حیدر قلی خان دیوان دکن
هوری خانم انگہ بیگم صاحب	 ۹۸۵
صبیہ کلان فردوس آشیانی		حیدر قلی خان ناصرالجنگ
.. ..	۳۷۰ ۸۳۴

* حرف خاء *

حیات خان داروغہ آبدار خانہ		خادم حسن خان نائب پورنیہ
.. ..	۲۲۲ - ۲۲۳ ۸۴۶
حیدر علی خان	۳۵۸ -	خاصہ خیل (ظایفہ) ۵۴۱
.. ..	۷۲۳	خاقان آفاق لقب محمد شاہ
حیدر علی خان (یا) حیدر		۴۳ - ۴۷
.. ..		قلی خان

۵۷ - ۵۶ - ۵۲ کوک	۶۸۵ .. پادشاه
۵۰۶ - ۲۹۴ - ۲۳۶ - ۶۴	۸۹ خان زمان ..
خانجهان پدر سيد منصـور	۵۹۵ - ۱۵۵ .. خان اعظم
۴۵۰ .. خان باره	۷۶۱ - ۷۲۸ - ۶۱۷ - ۶۰۲
۱۶۴ خانجهان ترکمان	خان اعظم ميرزا عزيز کوک (يا)
۷۷۱ خانجهان حسين قلي	۵ - ۳ - ۵ خان اعظم کوک
خانجهان - خطاب سيد	۳۹۱ - ۳۷۸ - ۱۷۱ - ۱۴۲
۴۶۶ خانجهان شاهجهاني	۴۱۰ - ۴۰۹ - ۴۰۰ - ۳۹۷
خانجهان - خطاب شايعه	۵۵۷ - ۵۴۶ - ۵۴۲ - ۴۱۲
۲۹۴ خان امير الامرا	۷۶۹ - ۶۱۴ - ۵۹۳ - ۵۷۳
۶۹۷ - ۶۹۶ - ۶۹۵ ..	۷۷۲ - ۷۷۰
خان جهان لودي حاکم مالوه	۱۶۹ - ۱۲۴ .. خانجهان
۲۱۶ - ۲۱۵	۶۹۱ - ۶۸۸ - ۶۲۸ - ۱۹۸
خانجهان لودي صوبه دار دکن	۷۷۸ - ۷۳۸
۲۳ - ۲۲ - ۲۱ - ۲۰ - ۸	۲۴۰ - ۲۳۰ خانجهان باره
۲۱۲ - ۲۰۶ - ۱۶۸ - ۱۵۳	۲۷۲
۲۲۵ - ۲۲۴ - ۲۱۹ - ۲۱۴	۷۴۵ - ۲۹۳ خانجهان بهادر
۴۲۱ - ۴۱۹ - ۲۵۷ - ۲۵۱	خانجهان بهادر فاضل دکن
۶۰۱ - ۶۳۰ - ۴۳۰ - ۴۲۸	۴۹۷ - ۳۱۹ - ۲۹۱ - ۵۳
۷۳۴ - ۶۵۳ - ۶۵۱ - ۶۴۲	خانجهان بهادر کوکلتاش (يا)

خانکساران میرزا عبد الرحیم	۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۸۲ - ۷۸۴
۴ - ۷ - ۸ - ۱۵ - ۱۶	۷۸۸ - ۷۹۴ - ۸۹۳ - ۸۹۴
۱۷ - ۱۲۱ - ۱۵۱ - ۱۵۳	خانجهان ناظم پنجاب ۹۰۷
۱۸۲ - ۳۹۲ - ۹۴۹ - ۷۷۳	خانکساران انتظام الدوله خال
۸۳ - ۲۱۷	عماد الملک ۸۵۴
۲۵۲ - ۲۵۷ - ۲۹۵ - ۳۴۰	خانکساران بگرام خان (یا)
۳۵۳ - ۳۵۴ - ۴۳۰ - ۴۴۲	خانکساران ۷۳ - ۹۵
۷۱۴ - ۷۹۵ - ۸۴۷	۸۲ - ۱۲۹ - ۱۵۳ - ۱۵۵
خاندرزان بهادر ۲۳۱	۱۹۸ - ۲۹۲ - ۳۷۵ - ۴۰۰
۷۸۵ - ۴۲۴	۴۵۵ - ۴۸۸ - ۵۹۸ - ۶۱۵
خاندرزان - خطاب نصیری	۶۲۱ - ۶۲۲ - ۶۲۸ - ۶۴۲
خان ۴۷۰	۷۲۷ - ۷۷۹ - ۸۴۷ - ۸۹۲
خاندرزان خواجه حسین یزنه	خانکساران - خطاب مهابت
کوکلتاش خان ۱۰۱	خان ۴۲۵
خاندرزان سید محمود ۲۹۷	خانکساران سپه سالار ۶۲۳
۶۸۲	خانکساران - لقب میرزا خان
خاندرزان - شاه بیگ خان	۴۱۰
ارغون پسر ابراهیم بیگ	خانکساران منعم خان ۱۲۰
چریک ۴۴۲	۳۷۵ - ۵۰۵ - ۵۱۵ - ۵۵۹
خاندرزان مرید دار برهانپور	۸۰۹ - ۹۰۴

خانه زاد خان هارس غزنين	۲۸۷ - ۲۲۰
۷۷۷	تخاندوران نصرت جنگ ۱۵ - ۴۱۵
خانه زان خان - خطاب (روح الله	۷۵۹
خان دومين پسر (روح الله	خان زمان ۱۳ - ۲۲۹ -
خان اول .. ۳۱۵	۲۴۹ - ۲۵۷ - ۲۶۰ - ۵۴۳ -
خانه زاد خان - خطاب ميرزا	۴۹۲ - ۴۴۵
شيخ (يا) محمد شيخ	خان زمان بهادر ۱۴۴ -
پسر کلان سعيد خان بهادر	۷۹۴ - ۴۵۵
ظفر جنگ چغتآ ۴۳۳ -	خان زمان شيخ نظام فوجدار
.. ۴۳۴ - ۴۳۵ - ۴۳۶	کرلاپور نواح پرناله ۳۵۰
خارند علي محمد خان ۸۴۲	خانزمان - ربه دار خاندیس
(جناب) ختمي پناه (صلی الله	۲۰
عليه و سلم) ۶۱۷	خان عالم ۱۲۳ - ۴۰۰ -
خبیطه (از الوس مغول و	۴۲۰ - ۴۰۹
از همراعيان معصوم خان	خان فيروز جنگ ۵۸ - ۶۱ -
کابلي) .. ۷۲۶	۳۱۱ - ۴۹۲ - ۴۹۴ - ۵۰۳ -
خدارند خان حبشي ۱۸۲	۵۰۴
خدارند خان دکني ۷۲۸	خان کلان ۱۰۹ - ۱۴۹ -
خدمت پرست خان ۴۱۹	۳۷۶ - ۳۷۸ - ۴۰۰ - ۵۵۶ -
خدمت خان .. ۴۹۲	خانه زاد خان ۷۴۷

۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ -	خدمت طلب خان ۸۳۹
۶۱ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ -	خدیجه بیگم صبیح قلیج خان
۶۹ - ۷۲ - ۸۱ - ۸۹ -	۸۳۲
۹۷ - ۱۴۶ - ۲۱۹ - ۲۳۰ -	خسرو ۹ - ۱۵۳ - ۳۹۹ - ۴۱۱
۲۳۵ - ۲۳۶ - ۲۵۵ - ۲۵۶ -	خسرو پدر دادر بخش ۷۳۰
۲۷۵ - ۲۷۷ - ۲۸۵ - ۲۸۷ -	خسرو پدر نذر محمد خان
۲۹۲ - ۲۹۳ - ۲۹۴ - ۲۹۶ -	والی بلخ ۷۳۱ - ۸۰۲ -
۳۰۰ - ۳۰۵ - ۳۰۷ - ۳۰۸ -	۸۱۲
۳۱۰ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۸ -	خسرو - تخلص حکیم فامر
۳۲۰ - ۳۲۴ - ۳۴۰ - ۳۴۶ -	۳۹۰
۳۴۷ - ۳۵۱ - ۳۷۲ - ۳۸۵ -	خسرو خان وکیل میرزا غازی
۴۲۲ - ۴۲۳ - ۴۴۰ - ۴۴۸ -	۴۰۵
۴۵۶ - ۴۵۷ - ۴۶۰ - ۴۶۳ -	خضر خان پنی ۴۳ - ۴۴ -
۴۶۷ - ۴۷۴ - ۴۷۶ - ۴۷۸ -	خضر خواجه خان ۵۳۵
۴۸۴ - ۴۸۵ - ۴۹۵ - ۴۹۷ -	خطیب ابوالفضل گزونی
۴۹۹ - ۵۰۰ - ۵۰۳ - ۵۰۵ -	۵۸۴
۵۱۰ - ۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۱۸ -	خلد مکان (یعنی محمد اورنگزیب
۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۷ - ۵۶۸ -	عالمگیر پادشاه - شف
۴۶۹ - ۴۷۰ - ۴۷۵ - ۴۷۹ -	محمد اورنگزیب پادشاه)
۴۸۱ - ۴۸۲ - ۴۸۵ - ۴۸۶ -	۲۴ - ۴۰ - ۴۱ - ۵۴ -

خلیل الله خان پسر کلان	۶۹۰ - ۷۰۷ - ۷۳۸ - ۷۶۰
روح الله خان خانه زاد خان	۸۰۸ - ۸۱۲ - ۸۱۶ - ۸۱۸
۳۱۷	۸۱۹ - ۸۲۱ - ۸۲۴ - ۸۲۸
خلیل الله خان صوبه دار لاهور	۸۳۰ - ۸۳۱ - ۸۳۲ - ۸۳۷
۵۱۱	۸۴۵ - ۸۷۱ - ۸۷۴ - ۸۷۷
خلیل الله خان یزدی ۳۰۹ -	خلد منزل - (یعنی قطب الدین
۸۲۳	محمد شاه عالم پادشاه
خلیل بیگ .. ۲۷۹	مخاطب به بهادر شاه)
خنجر خان حارس احمدنگر	۴۰ - ۴۲ - ۴۵ - ۴۷ -
۱۴	۷۲ - ۷۳ - ۸۱ - ۸۲ - ۹۹ -
خنجر خان - خطاب سپہدار	۲۷۰ - ۳۰۶ - ۳۰۷ - ۳۲۱ -
خان محمد صالح ۴۲۷	۴۸۷ - ۴۸۸ - ۵۰۱ - ۵۰۲ -
خواجہ ابوالحسن ۱۹۱ -	۵۰۴ - ۵۰۵ - ۵۱۲ - ۵۱۵ -
۷۸۱ - ۶۱۳ - ۲۵۱ - ۲۱۴	۵۲۷ - ۵۵۳ - ۶۸۵ - ۷۱۱ -
خواجہ ابوالحسن تربتی ناظم	۸۱۷ - ۸۳۰ - ۸۷۸ - ۸۸۰ -
کابل ۱۹۵ - ۲۴۶ -	خلیفہ سلطان وزیر ایران ۷۴۶
۴۱۳ - ۴۵۳ - ۴۷۱ - ۷۳۴ -	خلیفہ شاملو .. ۵۴۵
۷۵۷ - ۷۵۶	خلیل الله خان ۲۳۳ - ۲۳۵ -
خواجہ ابوالحسن ظفر خان	۲۶۷ - ۲۷۹ - ۴۵۲ - ۷۳۸ -
۷۶۰	۷۵۳ - ۸۰۶ - ۸۰۹ - ۸۶۶ -

خواجه ابوالخیر - میر عدل	خواجه و مرید خواجه عبدالشہید
۷۵۰	۳۷۹
خواجه احسن اللہ مخاطب بہ	خواجه خارند محمود نبیرہ
ظفر خان .. ۷۵۶	خواجه ناصر الدین احرار
خواجه بابائی تورانی ۸۷۶	(قدس سرہ) ۵۷۵
خواجه باقی باللہ سمرقندی	خواجه خضر خان ۷۶۴
الاصل کابلی المولد ۸۶۲	خواجه رحمت اللہ - نام سر بلند
خواجه باقی خان (خطاب	خان ہم شیرہ زانہ نجابت
شیر خواجه) ۶۵۰	خان میرزا شجاع ۴۷۷
خواجه برخوردار برادر خواجه	خواجه زکریا عم صیف الدولہ
عبداللہ خان فیروز جنگ	عبد الصمد خان بہادر
۷۷۸	دلیر جنگ .. ۵۱۴
خواجه بیگت مید - رزا مغوی	خواجه سعد الدین خان ۷۴۸
۴۲۹ - ۴۲۷	خواجه سلیمان .. ۷۲۶
خواجه جہان .. ۶۶۸	خواجه سلیمان پھر قتلو ۱۶۵
خواجه حسن عم زین خان کوکہ	خواجه شمس الدین خوانی
۳۶۳	۳۶۴
خواجه حسن نقشبندی ۷۷۷	خواجه عبدالرشید خان ابہادر
خواجه خارند درہم پدر	ہمت جنگ چہارمین پسر
سلطان خواجہ نقشبندی	عضد الدولہ عوض خان بہادر

ناصرالدین بصرار قدس	۸۳۶ .. قصور جنگ
سره .. ۷۷۷	خواجه عبدالشہید بن خواجه
خواجه عبداللہ مشہور بخواجگان	عبد اللہ مشہور بخواجگان
خواجه فرزند بی—واسطہ	خواجه .. ۳۷۹
خواجه ناصرالدین احرار	خواجه عبدالشہید خان بہادر
.. .. ۳۷۹	ہیبت جنگ پتھمین بصر
خواجه عبد الہادی بصر کلان	عضد الدولہ عوض خان
مقدور خان خ—واجه قاسم	بہادر قسورہ جنگ ۸۳۶
.. .. ۷۳۶	خواجه عبدالصمد شیرین قلم
خواجه عبد الہادی خان سیومین	شیرازی ۳ . ۶۲۵ -
بصر عضد الدولہ عوض ۶۲۶
خان .. ۸۳۶	خواجه عبدالعزیز نقشبندی
خواجه عہد اللہ ناصرالدین ۵۵۲
بصرار قدس سرہ ۷۷۷	خواجه عبدالقادر بصر خواجه
خواجه عثمان بصر قتلوی لوهانی	محمد ناصر مخاطب بہ
.. .. ۱۶۵ - ۱۶۷	محمد فخرالدین خان
خواجه عطاء اللہ منشی قزوینی ۳۳۳
.. .. ۳	خواجه عبداللہ مخاطب بہ
خواجه عیسیٰ بصر طیب خواجه	عبد اللہ خان فیروز جنگ
ھوبزاری .. ۷۵۱	بصر خواجه عہد اللہ

۳۳۳	خواجه قاسم سيد اثنائي (شف
			مقدر خان) ۷۳۷
			خواجه قطب الدين بختيار
۳۳۳	کاکي ۳۳۵
			خواجه کامگار غيرت خان ۸۶۳
			.. ۸۶۴
۵۴۲	خواجه کلان بيگ (که از امرای
			فردوس مکانی بود و از
			جانب ميرزا کامران حکومت
			قندهار داشت) ۵۴۹ -
۷۵۱ ۵۵۰
			خواجه کلان خواجه جويباري
			.. ۷۸۲
			خواجه کمال (نام عضد الدوله
			عوض خان بهادر قسوره
۸۳۵	جنگ ۸۳۲
			خواجه محمد امانت خان
			فوجدار سزگمدير ۵۲۷
			خواجه محمد ناصر مخاطب به
			محمد ناصر الدين خان
			(قدس سورة) ۳۷۹ = ۵۷۵
			خواجه مظفر (نام روشن الدوله
			بهادر رستم جنگ ندير
			خواجه محمد ناصر (۳۳۳
			خواجه معين الدين چشتي
			رحمة الله عليه ۴۴۷ -
			خواجه مقصود علي هروي پدر
			زين خان کوک ۳۶۳
			خواجه موسى بهر طيب خواجه
			جويباري .. ۷۵۱
			خواجه مولانای شي-رازوي
			جعفر دان .. ۲۹۰
			خواجه مؤمن خان بهر دمين
			عضد الدوله ع-عوض خان
			بهادر .. ۸۳۵
			خواجه مير خوافي (شف -
			ملايت خان) ۷۴۲
			خواجه ناصر الدين اح-رار
			(قدس سورة) ۳۷۹ = ۵۷۵

۲۵	مئي ..	خواجہ نظام الدين احمد بخشي	۷۸۰
	خواص خان قلعدار قلعه قندهار				
۶۶۱	۴۴۶ - ۵۵۳ - ۶۶۱ ..	خواجہ نظام الملک وزير شاه			
	خوشخبر خان خطاب خواجہ	شجاع شيراز جد شريف			
۸۷۶	باباي توراني	خان ..	۶۲۵
	خوشم بيگ اوزبک ملازم ادهم	خواجہ نظام موداگر	۴۱۴		
۵۳۴	خان ..	خواجہ ويسی ..	۱۱۷
	خير النسا بيگم صبيحه نظام الملک	خواجہ هاشم پسر شیر خواجہ			
۵۲۲	آصف جاہ	۶۵۰
<hr/>					
* حرف دال *					
	داداجي (يا) داراجي بهونسلہ	خواجہ يادگار برادر عبد الله			
۲۴۲	خان فيزور جنگ	۷۷۸		
	داراب خان ۴۱ - ۱۹۱ - ۱۹۴	خواجہ يعقوب چوہيداري	۸۷۲		
۶۴۷	۳۱۰	خواجہ گان خواجہ (شف -			
	داراب خان پسر مختار خان	خواجہ عبد الله	۳۷۹		
۳۹	ميرزاري ..	خواجهي فتح الله	۱۵۳		
	داراب خان ميرزا داراب پسر	خواص خان	۵۷ - ۴۶۱		
	دوم خان خانان ميروزا	خواص خان حبشي	۵۶ - ۶۳		
	عبد الرحيم ۱۵ - ۱۵ -	خواص خان خطاب دولت خان			

۳۱ - ۳۰ .. یزدی	۱۷ - ۱۶
۷۳۰ داور بخش پسر خسرو	۴۳ - ۳۹ - ۳۳ دارا شکوه
- ۳۲۵ - ۱۰۵ داؤد خان	- ۹۰ - ۸۹ - ۴۶ - ۴۵
۲۳۰	- ۲۵۵ - ۲۳۶ - ۲۳۲ - ۲۳۰
۵۷۳ داؤد خان افغان	- ۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۳ - ۲۵۶
داؤد خان پسر خضر خان یزدی	- ۲۸۲ - ۲۸۰ - ۲۷۹ - ۲۷۵
۶۷ - ۶۶ - ۶۵ - ۶۴ - ۶۳	- ۲۸۸ - ۲۸۷ - ۲۸۵ - ۲۸۴
داؤد خان پسر سلیمان خان	- ۳۰۴ - ۳۰۱ - ۳۰۰ - ۲۹۷
۴۰۰ .. کرزانی	- ۴۲۲ - ۳۱۸ - ۳۰۹ - ۳۰۵
- ۳۳ داؤد خان قریشی	- ۴۵۸ - ۴۵۴ - ۴۵۲ - ۴۴۹
۶۸۳ - ۳۴۸ - ۵۹ ..	- ۴۶۷ - ۴۶۶ - ۴۶۰ - ۴۵۹
داؤد خان قریشی پسر بهیکن	- ۴۸۱ - ۴۸۰ - ۴۷۶ - ۴۷۱
۳۵ - ۳۴ - ۳۲ .. خان	- ۶۷۴ - ۶۷۳ - ۶۶۹ - ۵۱۱
- ۱۲۳ داؤد خان کرزانی	- ۶۸۲ - ۶۸۱ - ۶۷۹ - ۶۷۵
۱۲۴	- ۶۹۵ - ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۸۶
۱۰۳ داؤد خان نائب نواب	- ۶۹۹ - ۶۹۸ - ۶۹۷ - ۶۹۶
دقاجی سندهیه برادر چه	- ۷۳۹ - ۷۳۸ - ۷۱۳ - ۷۰۷
۳۵۶ .. آپا سندهیه	- ۸۱۵ - ۷۹۰ - ۷۵۳ - ۷۴۱
دقا (یا) دقا سردار مرهته	۸۷۷ - ۸۶۹ - ۸۶۸ - ۸۱۶
۸۵۵ - ۸۵۴	دانشمند خان لا شفیعی

۵۴۶ - ۴ - ۳	۷۱۷ - ۷۱۶ - ۷۱۵	دکتر حیدر علی
۲۶۱ - ۶۴ (گورہ)	۷۲۰
۲۹۰ - ۳۱۸ - ۲۴۰ - ۱۰ - ۱۰	۵۲۶ (لہرہ)	درانیان
۶۷۷	۷۲۲
۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ۱۲	۲	دربار خان
۶۴۶ - ۱۳	دربار خان عنایت نام پسر
دلدار خان بہادر محمد نعیم	تکلو خان قصہ خوان	۱
نصرت تخلص سیو مین پور	درجن سال	۳۳۴
دلدار خان عبدالعزیز پسر	درجودھن نبیرہ (راجہ رام چند
میر عبدالحمید بن میر	بکھیلہ (یا) بکھیلہ (یا)
عبدالرحیم بن مولانا کمال	مکھیلہ	۱۳۷
نیشاپوری .. ۶۸	درکاتیج (یا) درگہ پنج	۱۴۳ -
دلدار خان پسر شیر خان تونور	۱۴۴
۶۵۴	درگا داس رائہور	۵۰۱
دلدار خان کاکر ابراہیم نام ۹	درگداس (رائہور)	۸۷۳
دلدار علی خان .. ۸۳۳	دریا خان	۸۶۳
دل دلدار خان پسر دلدار خان	دریا خان دھلہ داؤد زئی (یا)
بہادر محمد نعیم ۷۰	داؤد زئی	۱۸ - ۱۹ -
دلچہ نراین پسر راجہ رامداس	۷۸۴ - ۲۱ - ۲۰
کچھواہہ .. ۱۵۷	دستہ خان پسر دستہ ترکستانی

۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۴۹ - ۴۱۸ -	دلپت اچینیه ۷۷۲
۶۷۵ - ۴۷۲	دلپت بهورتیه .. ۱۷۱۵
دلیر خان داوزی (یا) داؤد زئی	دلپت پسر کلان رای رایسنکه
جلال نام برادر خرد بهادر	.. ۱۵۲ - ۱۵۳ - ۱۵۴
خان روهله ۴۲ - ۴۳ -	دلپت سنگه پسر کلان راجه
۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ -	گویال سنگه کور ۳۴۱
۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ -	دلدار پسر سرفراز خان چغتای
۵۴ - ۵۵ - ۲۸۹ - ۲۹۰ - ۴۲۳
۶۸۳ - ۴۹۹ - ۳۰۹ ..	دلدار ولد الف خان محمد
دلیر خان عبدالرؤف میانه	طاهر نبیره دولمت خان
نبیره زانده بهلول خان میانه ۵۶۵
.. ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ -	دلدار زمیندار ولایت تبت
دوارکاداس بخش شیخ فرید ۴۸۲
۶۴۰	دل دوست نام سردار خان پسر
دودا پسر رای سرجن هادا	سرفراز خان چغتای ۴۲۲
۱۱۰ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۶ -	دلیرچنگ (خطاب سیف الدوله
.. .. ۱۴۱ - ۵ -	عبدالصمد خان بهسادار
دور میش (یا) دورمنش (یا)	صاحب صوبه لاهور ۵۱۵ -
دور بینش خان شاملو	۵۱۶ - ۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴
۵۴۹	دلیر خان ۲۹۳ - ۳۰۴ -

۱۲۹	دوست علي خان (يا) علي
دهكر (يا) دهنگر (قوم)			دوست خان — برادر زاده
۳۶۱	سعادت الله خان ۵۱۳
دهنا جادون (يا) جادو سردار			دوست كام (يا) دولت كام
۸۷۶ - ۳۵۲	مرهقه		۳۰۸
دهناجي جادوان پدر راجه			دوست محمد پسر مادي محمد
چندر سين ملقب به			خان هروي ۸۲۹ ..
جادوان ۳۳۶	..		دولت ۳۶۷ ..
دهنپت رار (يا) دهنونت رار			دولت خان ۴ - ۷ - ۸ -
(يا) دهپپت رار پهر		 ۴۶۵
دهيراج راجه هنوننت رار			دولت خان (پدر عيسى خان
۳۳۹	مئين) مخاطب به خواص
دهيراج راجه جيهنگه سيواني			خان ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ -
(يا) سواني پسر بشن سنگه			.. ۲۷ - ۲۸ - ۲۸۸
۸۲ - ۸۱	دولت خان لودي شاهو خيل
دهيراج - لقب هنوننت رار پهر			(يا) شاهو خيلي ۵ - ۱۸۲
راجه سلطان جي (يا) سلطان			درندي خان ۷۱۶ - ۸۴۲
جي بنالكر ۳۳۹	..		دوله راي پور كهرك راي بومي
ديا رام بهادر ۳۲۹ - ۳۲۸		 ۷۷۳
دياننت خان حكيم جمالي			دهار پسر كلان راجه تودرمل

کاشي ۳۷	ساس-اني موبد تخلص
ديانت خان ۷۸۰ - ۲۳ ۳۹۱
ديانت خان قاسم بيگ ۸	ذوالفقار الدوله ميرزا نجف
ديانت خان محمد حسين	خان بهادر .. ۱۰۷
دشت بياضي ۲۲	ذوالفقار بيگ بخشى حسين
ديانت خان مير عبد القادر	علي خان ۳۳۰
مهين خلف امانت خان	ذوالفقار جنگ (شف - هادات
خوافي .. ۵۹	خان (.. ۵۲۴
ديانت خان ثاني مير علي	ذوالفقار خان ۶۵۱ - ۱۰۱
نقي خلف مير عبد القادر	۲۳۶ - ۲۷۰ - ۳۱۷ - ۳۲۰
ديانت خان ۷۰ - ۶۲	۳۵۰ - ۳۵۱ - ۴۹۰ - ۵۰۰
دين دار خان بخاري سيد	۵۱۳ - ۵۱۵ - ۶۷۹ - ۸۷۷
بهوده نام ۲۴ - ۲۳	ذوالفقار خان امير الامرا ۴۰ -
دين محمد خان ۷۵۰	۷۳ - ۴۸۷ - ۵۰۵ - ۵۰۶
دين محمد خان اوزبك ۸۵	ذوالفقار خان امير الامراي
ديو افكن مخاطب به معتمد	آذربايجان برادر خرد فرهاد
خان پهر ديارت خان حكيم	خان قرامانلو ۸۵ -
جمالای کاشي ۳۸ ۸۶ - ۸۷ - ۸۸
• حرف ذال •	ذوالفقار خان بهادر ۲۹۱ -
ذوالفقار اردستاني (يا) آذر ۳۲۴

۴۰ - ۸۹ - ۱۱۱ - ۱۱۳

۱۳۵ - ۱۴۵ - ۱۵۵ - ۱۵۶

۱۷۵ - ۲۲۱ - ۲۲۵ - ۲۶۰

۲۶۵ - ۳۰۰ - ۳۷۵ - ۴۵۳

۴۸۷ - ۵۰۱ - ۶۰۷ - ۶۱۹

۶۲۰ - ۶۷۴ - ۶۹۸ - ۷۰۸

۷۷۸ - ۸۱۸ - ۸۲۵ - ۸۷۰

راجپوت پسر راجه جگت سنگه

۲۴۱ - ۲۴۰

راج سنگه پسر اسکر ۱۱۲

راج سنگه مخاطب بر راجه بهادر

تغائی سلطان عظیم الشان

۲۷۰

راجکندور پسر تیکه رانا جگت

۲۰۶ سنگه

۶۱۵ راجو

۱۸۲ راجوی دکنی

۶۱۵ راجومنا

۸۲ - راجه اجیت سنگه

۳۸۷

ذوالفقار خان قرامانلو خالار

پسر ذوالفقار خان برادر

خرد فرهاد خان قرامانلو

۸۵

ذوالفقار خان محمد بیگ

۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۴۸

ذوالفقار خان نصرت جنگ

۷۰۶ - ۴۶۸

ذوالقدر خان .. ۴۶۲

ذوالقدر خان ترکمان بیروی آقا

۸۴ (یا) بیروی آقا نام

* حرف را *

راهور (یا) راهوران (قومی

از راجپوت) ۱۳۷ -

۲۲۵ - ۲۳۵ - ۳۰۳ - ۴۷۹

۵۹۱ - ۸۱۸ - ۸۷۰ - ۸۷۳

راجارت (طائفه) ۱۷۲

(راجپوت) (یا) راجپوتیه - (یا)

راجپوتان (قوم) ۳۹ -

راجہ اسکرین برادر راجہ بہارا مل	راجہ باسو زمیڈار مو و پتھان
۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۷۰ - ۱۷۱	۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ - ۱۷۶
راجہ امر سنگھ سرزبان باندھو	۲۱۳ - ۲۳۸ - ۲۷۷ - ۳۶۷
۷۸۴	راجہ بدھچن (یا) بدیچن
راجہ امر سنگھ ندیرہ راجہ رام	پسر راجہ جیچن راجہ
چنڈ بکھیلہ (یا) بکیلہ (یا)	نگرکوت .. ۱۱۹
مکیلہ .. ۱۳۷	راجہ بدھی چند ۳۶۷
راجہ اندرمن دھندیرہ زمیڈار	راجہ برسنگھ—دیو بڈیلہ پسر
دھندیرہ ۲۶۵ - ۵۱۱	راز مدھکر ۱۹۷ - ۱۹۸
راجہ انروڈہ .. ۲۵۵	.. ۲۱۳ - ۲۵۶ - ۳۱۷
راجہ انروڈہ (یا) انروڈہ	راجہ بکرماجیت ۱۶ - ۱۷۷
جسوال .. ۳۶۷	۱۷۸ - ۱۸۷ - ۱۹۰ - ۱۹۱
راجہ انروڈہ کوز پسر کلان راجہ	۱۹۴ - ۲۲۸ - ۷۸۰ - ۷۸۱
بیٹھلداس کور ۲۵۴ -	راجہ بکرماجیت پتہ—داس
۲۷۶	۱۳۹
راجہ انرب سنگھ بدکوجر	راجہ بکرماجیت رای رایان
(یا بن گوجریا برکوجر) مشہور	سفدر داس نام ۱۸۳ -
وہ انبی رای سنگھ دان (یا) ۱۸۴ - ۲۳۸
سنگ دان ۲۲۰ - ۲۲۳ -	راجہ بہارا مل ۴ - ۱۰۹ -
۲۴۱	۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۷۰ - ۱۷۱

۲۵۰ - ۲۹۴ - ۲۹۵ - ۲۷۶	راجہ بہار سنگھ بندیلا جاگیردار
۸۱۰	چوراگڈھہ ۱۳۷
راجہ بیربر (مہیس داس	راجہ بہار تھہ .. ۲۹۵
نام المتخلص بہ — رھنہ	راجہ بہار تھہ بندیلا نبیرگ رام
.. ۱۱۶ - ۱۱۸	چند پسر راجہ مدھکر ۲۱۲
۱۲۰ - ۱۲۲ - ۱۲۵ - ۱۳۶	راجہ بہار سنگھ پسر راجہ
۱۶۱ - ۱۸۶ - ۱۸۷ - ۳۶۵	مان سنگھ ۱۷۰
.. .. ۳۸۶	راجہ بہروز پسر راجہ روز افزون
راجہ بیر بہادر کاجی پسر ۲۱۹
کلان بہروجی سرکر ۳۶۱	راجہ بہگونت داس کچھواہہ
راجہ بیو بہدر پسر راجہ رام	پسر راجہ بہارا مل کچھواہہ
چند بیکیلہ (یا) بیکیلہ (یا)	۱۱۱ - ۱۱۴ - ۱۲۶ - ۱۲۹
.. ۱۳۶	۱۶۰ - ۱۶۲ - ۲۰۳ - ۴۰۴
راجہ پدم سنگھ (یا) بدم سنگھ	راجہ بہگونت سنگھ پسر راجہ
پسر راجہ اجیچند بن راجہ	جسونت سنگھ ۲۹۴
گوبال سنگھ کور ۳۴۱	راجہ بہوج .. ۶۸۶
راجہ پرتاب .. ۱۳۱	راجہ بہیم ۱۸ - ۱۹۰ - ۱۹۱
راجہ پرتاب ارجینہ ۷۸۶ ۱۹۴
راجہ پرسرام .. ۳۶۷	راجہ بیتھلداس کور پسر راجہ
راجہ بہار سنگھ ۲۵۹ - ۳۱۷	گوبال داس کور ۲۳۳

راجہ بہار سنگھ (یا) بہار	راجہ جسونت سنگھ ۴۸۰ -
سنگھ (یا) بہار سنگھ پدر ۴۹۸ - ۴۷۴
راجہ سبجان سنگھ بوندیلہ	راجہ جسونت سنگھ بوندیلہ
(یا) بوندیلہ ۲۹۱ - ۵۱۰ ۵۱۱
راجہ بہار سنگھ بوندیلہ پسر	راجہ جسونت سنگھ پسر (راجہ)
راجہ بر سنگھ دیو (یا) بہار	اندومن .. ۲۹۳
سنگھ .. ۲۵۶	راجہ جگت .. ۷۷۶
راجہ تودرمل کھتری لاہوری	راجہ جگت سنگھ ۲۳۲ -
۱۱۶ - ۱۲۳ - ۱۲۴ - ۱۲۷ - ۲۴۸
۱۳۱ - ۱۵۵ - ۱۵۹ - ۱۷۱ -	راجہ جگت سنگھ بن کفر
.. .. ۲۰۴	مانسنگھ کچھواہہ ۱۷۴
راجہ تودرمل شاہجہانی	راجہ جگت سنگھ پسر (راجہ)
.. .. ۲۸۶	باسو ۱۶۰ - ۲۳۸ - ۲۷۷
راجہ تیج سنگھ پسر (راجہ)	راجہ جگدیس چند دہوال
اجیچند بن (راجہ) گوبال ۳۶۷
سنگھ کور .. ۳۴۱	راجہ جگمن دھندیرہ ۲۶۵
(راجہ) جہار سنگھ (یا) جہار	راجہ جیچند پسر دوم (راجہ)
سنگھ .. ۲۱	گوبال سنگھ کور ۳۴۱
(راجہ) جہار سنگھ بوندیلہ پسر	راجہ جیچند مرزبان قلعہ کانگرہ
راجہ بر سنگھ دیو ۲۱۴ ۱۸۷ - ۱۸۶

سنگهه بن راجه باسو ۲۷۷	راجه جیرام بدگوجر پسر راجه
راجه راجسنگهه کچھواہہ ۱۷۰	انوپ سنگهه مشهور بہ
۱۷۱	انی رای سنگدان ۲۴۱
راجہ رام چند ۱۶۵	راجہ جے سنگهه ۴۶ - ۴۹
راجہ رام چند بکھیلہ (یا)	۵۰ - ۵۱ - ۱۱۸ - ۲۸۵
مکیلہ .. ۱۳۴	۳۵۳ - ۴۶۷ - ۴۸۷ - ۵۰۸
۱۳۵ - ۱۳۶ - ۱۳۹ - ۱۳۹	راجہ جیسنگهه دیو ۶۰۰
۱۵۱	راجہ جیسنگهه سوائی ۵۰۱
راجہ رامچند مخاطب بہ ۵۰۲ - ۶۸۶
مہاراجہ پسر راجہ چندرسین	راجہ چندرسین ملقب بہ
ملقب بجادوان ۳۳۷	جادوان پسر دھناجي
راجہ رامداس کچھواہہ پسر	جادوان .. ۳۳۶
اوردت ۱۵۵ - ۲۲۲	راجہ چھپلہ رام ناگر برادر
۲۲۳	دیارام .. ۳۲۸
راجہ رام داس نروری ۲۲۶	راجہ دیبی سنگهه ۵۱۱
راجہ رامسہا گوالیری ۱۶۱	راجہ دیبی سنگهه بندیلہ پسر
راجہ رام سنگهه کچھواہہ پسر	راجہ بہارتھہ بندیلہ ۲۱۴
کلان میرزا راجہ جیسگهه ۲۹۵
۳۰۱ - ۴۵۴	راجہ راجرپ ۴۵ - ۶۷۹
راجہ رای ریمیل شیخارت ۱۷۲	راجہ راجرپ پور راجہ جکت

۳۵۸	راجہ رایسال درباري ۱۷۲ -
راجہ سبجان سنگھ بوندیلہ (یا)	۱۷۳
بندیلہ پسر راجہ بہار سنگھ	راجہ رای سنگھ سیھودیہ پسر
(یا) بہار سنگھ (یا)	مہاراجہ بہیم دوز رانا
بہار سنگھ ۲۹۱ - ۵۱۱	امر سنگھ ۲۹۷ - ۲۹۸ -
راجہ سلطان جی (یا) سلطان	۴۵۴
جی - ملقب بیدالکمر	راجہ رتن چند ۷۴ - ۷۶ -
۷۱۰ - ۳۳۸	۳۲۹
راجہ سنگرام زمیندار پرگنات	راجہ رگناتھ ۲۸۲
مضاف صوبہ بہار ۲۱۸	راجہ دوز افزون راجہ سنگرام
راجہ سوچا پسر راجہ رای رامل	۲۱۸
شیخارت .. ۱۷۲	راجہ ساہو بہونسلہ (یا)
راجہ سورج سنگھ ۱۸۱ -	ساہو جی بہونسلہ پسر سنبہا
۶۱۶ - ۲۶۸	ولد سیواجی بن شاہجی
راجہ سورج سنگھ راتھور پسر	بن مالو جی ولد داداجی
اردے سنگھ .. ۱۷۹	(یا) داراجی بہونسلہ
راجہ سورجمل پسر کلان راجہ	۳۰۲ - ۳۴۰ - ۳۴۳ - ۳۳۷ -
باسو ۱۶۰ - ۱۷۶ -	۳۴۲ - ۳۵۱ - ۳۶۰ - ۳۵۲
۲۳۸ - ۱۸۷	راجہ ساہو دیہاریہ ۳۵۸
راجہ سیورام کور پسر بلرام بن	راجہ ساہو رگھو جی بہونسلہ

سورج سنگھہ راٹھور ۲۲۳ -	راجہ گوبال داس ۲۶۳
۲۳۰	راجہ عالم سنگھہ ۲۹۷
راجہ گردھر .. ۱۷۴	راجہ علی خان فاروقی ۶۵۱
راجہ گردھر بہادر صوبہ دار مالوہ	راجہ علی خان مہرزبان
پسر دیا رام بہادر ۳۲۹	خاندیس .. ۶۴۹
راجہ گنیش .. ۶۰۶	راجہ کاملوری (یا) کاپلوری
راجہ گوبال داس .. ۲۶۳	(یا) کاملور .. ۳۶۷
راجہ گوبال داس کور پدر راجہ	راجہ کرن - خطاب راجہ
بیٹھلداس کور .. ۲۵۱	رامداس کچھواہہ ۱۵۶
راجہ گوبال سنگھہ کور پسر	راجہ کشتوار (یا) کشنوار
بھگونٹ سنگھہ بن بہار ۷۳۸
سنگھہ (یا) بہادر سنگھہ	راجہ کشن سنگھہ بہدریہ
.. .. ۳۴۰ - ۳۳۷ ۲۲۸
راجہ گوبال سنگھہ ہندو پت	راجہ کمانون .. ۸۴۲
مہندر پسر کلان راجہ	راجہ کورامل .. ۱۰۶
اجیچند بن راجہ گوبال	راجہ گچپتی زمیندار صوبہ
سنگھہ کور .. ۳۴۱	بہار .. ۵۹۱
راجہ لونکرن .. ۱۷۲	راجہ گچھسنگھہ ۲۱۹ -
راجہ مالدیو .. ۱۴۹	.. ۲۳۲ - ۲۵۲ - ۷۳۲
راجہ مان سنگھہ ۱۵۵ -	راجہ گچھسنگھہ راٹھور پسر راجہ

۱۰۲ .. راجي خان	۱۵۹ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷
راجي سيد مبارک مانکپوري	۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۵
۶۳۱	۲۴۵ - ۳۶۶ - ۴۰۴ - ۴۳۰
راجي علي خان (يا) راجه	۴۳۶ - ۴۴۲ - ۷۷۸ - ۸۵۸
۱۳۹ علي خان	راجہ مانسنگھ پسر راجہ
راما برادر سندھيا بهونسله ۴۹۰ -	بهگونت داس کچھواہہ
۵۰۰	۱۶۰ - ۱۶۱
رام چند پسر راجہ مدهکر	راجہ مدهکم سنگھ ۳۳۰ -
۲۱۳ - ۲۱۲	۳۳۱
رامچند پسر کلان راداپت	راجہ مدهکر ۱۷۱ - ۱۹۷ -
۳۲۰ .. بنديله	۲۱۲ - ۲۹۴ - ۴۰۲ - ۷۲۵
رام چند چوهان پور بدنسنگھ	راجہ مدهکر سالا بنديله (قوم
۱۳۸	کھزار) .. ۱۳۱ -
رامداس پسر راجہ راجسنگھ	۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۸۱ ..
۱۷۲ - ۱۵۷	راجہ مسلم خان ۵۲۸
رام راجہ - خطاب بدهه سنگھ	راجہ مکرم اجيت ۴۱۶
پسر انروده سنگھ (يا)	راجہ مندرليک بهيل ۲۰۲
۳۰۷ .. انروده سنگھ	راجہ مہا سنگھ ولد راجہ
رام راج خطاب راور رتن هادا کہ	جگت سنگھ ۱۷۴ -
ادل سر بلدن راي خطاب	۱۷۵

۷۷۸ - ۷۳۳ - ۷۲۹ - ۷۲۳	داشت .. ۲۱۰
۸۵۸ - ۷۸۸	وام راجه ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۳۶۷
رانا امرا بن رانا پرتاب عرف	وام شاه پسر جانشین راجه
کیکا بن رانا اودے سنگھ	مدهکر ساه بندیلہ ۱۳۲ -
بن رانا سانکا زمیندار میوار ۱۳۴
۲۰۱	وام سنگھ هادا پسر کشور سنگھ
رانا امرا پسر کلان رانا اودے	و نبیرا مدهو سنگھ هادا
سنگھ ۲۰۳ - ۲۰۴ ۳۲۳ - ۳۲۴
رانا امر سنگھ ۱۱۷ - ۱۹۸ -	وام سنگھ نبیرا مدهو سنگھ
۲۰۵ - ۲۰۹ - ۲۹۷ - ۳۱۲	هادا .. ۳۰۷
۷۷۸ - ۴۶۸ - ۴۵۲ - ۴۱۵	وام سنگھ والد کرمی راتھور
رانا امر سنگھ (یا) اودے	همشیره زادہ رانا جنگت
سنگھ .. ۴۱۱	سنگھ .. ۲۲۶
رانا اودے سنگھ ۲۰۲ - ۲۰۳	وام سنگھ کہین پسر مانجی
رانا اودے سنگھ بن رانا سانکا	ملار زمیندار چانده ۵۲
زمیندار میوار ۱۷۴ - ۲۰۱	رانا ۱۰۰۶ - ۱۱۴ - ۱۱۶
رانا پرتاب ۱۴۳ - ۲۰۳ -	۱۲۹ - ۱۴۷ - ۱۵۳ - ۱۶۶
.. ۲۰۴ - ۵۹۲ - ۵۹۳	۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۸ - ۲۱۳
رانا پرتاب برادر رانا سکوا	۲۲۸ - ۲۶۹ - ۲۷۶ - ۳۷۸
.. .. ۱۷۳	۴۰۲ - ۴۰۹ - ۵۹۸ - ۶۰۱

۱۵۰	رانا زمیندار اوردیدو	رانا پرتاب بن رانا اردے
	رانا کون پھو رانا اموا بن رانا	سنگھه .. ۲۰۱
	پرتاب عرف کیکا بن رانا	رانا جگت سنگھه ۲۰۵ -
	اردے سنگھه بن رانا سانکا	.. ۲۰۶ - ۲۶۶ - ۳۷۷
۲۰۶ -	زمیندار میوار	رانا جیس سنگھه پسر رانا راج سنگھه
۳۴۷ ۲۰۸
۱۶۰	رانا کیکا ..	رانا - خطاب رانا امر سنگھه
	رانو کھور پور پسر سختی کھور پور ۴۵۳
۳۵۲ - ۳۴۴	رانا - خطاب راج سنگھه پسر رانا
	رانی امر کڈور جدہ راجہ	جگت سنگھه ۴۵۸
۲۹۴	بھکرنیت سنگھه	رانا راج سنگھه ۲۰۷ - ۲۰۸
	رانی کڈور منکوهہ راجہ مان	رانا راج سنگھه پسر رانا جگت
۱۶۹	سنگھه ..	سنگھه .. ۴۴۷
	راو امر سنگھه پسر راجہ	رانا راج سنگھه خطاب راجکڈور
۲۳۰ -	گجسنگھه راتھور	پسر ٹیکہ رانا جگت سنگھه
۷۳۲ ۲۰۶
۲۵۴	راو امر سنگھه راتھور	رانا سانکا زمیندار میوار ۱۷۴ -
	راو بہار سنگھه دادا پسر راو	.. ۲۰۱ - ۲۰۲ - ۵۵۴
۳۰۶ - ۳۰۵	ستور سال	رانا سکوا پسر رانا اردے
	راو بدھ سنگھه متیلای راو	سنگھه .. ۱۷۴

۳۱۸	۳۲۴ سنگه هادا
راو ستر سال هادا نبیره راو رتن	۲۰۸ راو بهوج هادا
هادا و پسر گوپی ناتھه	۱۴۵ راو چاندا
۳۰۵ - ۲۶۰ - ۳۳	راو چاندا پسر — راو درگا
راو سوز بهورتیه جاگیردار بیکانیر	۱۴۴ سیمسودیه
۲۸۷ - ۲۳۳	راو خطاب محکم سنگه پسر
راو سوز پسر رای رایسنکھه	۱۴۷ امر سنگه
۲۱۱ - ۱۵۴	راو دلپت بندیلہ ولد راو سبھکرن
راو کرن پسر راو سوز بهورتیه	پور بهگون (ای بن راجه
جاگیردار بیکانیر ۲۱۲ -	برسنگه دیو ۲۹۱ -
۴۷۴ ۲۸۷ - ۲۳۳	۳۱۹ - ۳۱۸ - ۳۱۷
راو دل سردار بومے چیت — وور	۳۷۰ راو دلپت بهورتیه
۲۰۲	۱۴۳ راو دودا
راو — خطاب امرسنگه ۱۴۶	۲۱۰ - ۲۰۸ راو رتن هادا
راو — خطاب چاندا پسر رای	۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۲۶ - ۲۶۰
درگا سیمسودیه ۱۴۳ -	۷۳۴ - ۶۵۱
۱۴۴	راو روپ سنگه نبیره راو چاندا
راو — خطاب راو بهار سنگه	۱۴۵
هادا پسر — راو ستر سال	راو سبھکرن ولد بهگون رای بن
۳۰۵	راجه برسنگه دیو ۳۱۷ -

کلیان مل زمیندار بیکانیر	راوی - خطاب هستی سنگه
۱۳۶ - ۱۴۸ - ۱۴۹ - ۲۱۱ -	۱۴۴
۴۰۹	۳۶۷
رای راودیہ دھیری وال ۳۶۷	رای بهوج پسر خرد رای سرجن
رای سال درباری ۱۱۰ -	هادا .. ۱۴۱
۵۹۵ - ۱۵۶ - ۱۵۵ ..	رای بهسو (یا) بهونر بزرگ
رای سرجن هادا ۱۱۳ -	چسورتہ .. ۳۶۷
۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۴۱ - ۵۹۳ -	رای پتر داس .. ۱۳۶
۷۲۵	رای پرتاب .. ۳۶۷
رای سندرداس برہمن - نام راجہ	رای درگا .. ۱۱۷
بکرماجیت ۱۸۳	رای درگا سیمسودیہ چندراوت
رای سنسار چند ۳۶۷	۱۴۲
رای سنگه پسر امر سنگه	رای رام نبی - رے رای مالدیو
۲۳۵	۵۹۱
رای کاسیداس .. ۳۷	رای رایان ۳۸ - ۶۱۶
رای کرشن بلاریہ (یا) یلادیہ	رای رایان پتر داس ۱۷۱
۳۶۷	رای رایان ملوک چند ۸۷۱
رای کلیان مل زمیندار بیکانیر	رای رایسنگه (یا) رایسنگه
۱۴۸	۱۵۴ - ۱۵۲ - ۱۵۱ - ۱۵۰
رای گوردھن - راج - دھج	رای رایسنگه رائہور پسر رای

۱۹۶ - ۱۹۵	رحمن اللہ پسر شجاعت خان
رای لونگرون کچھواہہ المتخلص	۴۴۲ سلام اللہ عرب
۱۱۷ - ۱۱۶ بہ توسنی	رزاق قلی خان پسر عبد الرزاق
۵۹۱ - ۱۴۸	۸۲۱ خان لاری ..
رای مالدیو زمیندار ماززار	۲۴۶ - ۴۶ رستم ..
۱۸۰ - ۱۷۹	رستم پسر دیانک خان حکیم
رای مکند نارنوی کایک مآثر	۳۸ جمالی کاشی
۲۳۸ - ۲۳۷	۸۷۲ رستم بے اتالیق
رای منوہر داس پسر رای	رستم جنگ - خطاب مقررسل
۱۱۶ لونگرون کچھواہہ	خان بہادر بن حفظ اللہ
رتن سنگھ پھر گوپال سنگھ	خان .. ۵۲۰ -
۱۴۷	۵۲۱
۱۱۱ (طائفہ)	رستم خان ۱۴۵ - ۲۲۷ -
رحممت اللہ پسر شفقت اللہ	۲۹۹ - ۲۶۹ - ۲۶۷ -
ولد سزاوار خان	۷۹۴ - ۶۶۷ - ۶۶۴ -
رحممت خان .. ۲۸۴	۶۶۴ رستم خان بہادر ..
رحممت خان حکیم فیض الدین	رستم خان بہادر فیروز جنگ
۲۸۳	۲۷۶
رحممت خان میر فیض اللہ	۳ رستم خان ترکستانی
۲۲۰ - ۲۱۹	رستم خان - خطاب شریزہ خان

۷۰۸	..	بیگ	سید رستم خان دکنی پسر
		رستم میرزا پسر شاهزاده مراد	شرزه خان سید الیاس
۶۱۱	۵۰۳
		رستم ولد خسرو و نبیرا نذر	رستم خان - خطاب مقرب خان
۸۱۰		محمد خان	دکنی سپاه سالار نظام شاهیه
		رسولدار - لقب میر سید محمد	۴۷۰
۵۱۸	..	قنوجی	رستم خان سپه سالار ایوان ۲۸
		رشید خای خوش نویس (یا)	رستم خان شغالی ۱۹۹ -
۳۰۸	..	رشیدانی	۲۰۱ - ۲۰۰
		رشید خان الهام الله پسر دوم	رستم خان فیروز جنگ ۲۶۴
		رشید خان انصاری ۳۰۳	رستم خان مقرب خان ۲۷۰ -
		رشید خان انصاری - خطاب	۲۷۲ - ۲۷۱
		الهاداد پسر جلال الدین	رستم دل خان پسر جانشینار خان
		۲۳۴ - ۲۴۲ - ۲۴۸ - ۲۴۹ -	بنی مختار و نواسه میرزا
۳۰۳	خلیل خان زمان ۳۲۴ -
		رشید خان بدیع الزمان ۸۲۹	۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵
		رشید خان ناظم صوبه تلنگانه	رستم دل خان ناظم حیدر آباد
۲۴۷	۴۸۵
		رضوی خان سید علی (یا)	رستم علی خان متصدی
		شیر علی دومین پسر	بندر سورت برادر معصوم

۳۵۶	صدر الصدور میسران سید
رگه ناته (راو) (یا) رگه ناته برادر	جلال بخاری ۳۰۷ -
۸۵۴ بالاجی راو	۳۰۸
رگه ناته راو عم مادهو راو ۳۵۷	رعایت خان ظهیر الدوله برادر
رگه و بهونسله مکاسدار صوبه برار	مایندری محمد امین خان
۸۳۵ - ۸۴۴ - ۸۴۵	بہادر .. ۳۳۲
رگه و جی بهونسله ۵۱۳ - ۷۱۰	رعد انداز بیگ (شف -
رگه و جی پسر مودهو ولد	شجاعت خان) ۶۷۹
رگه و جی (راجہ ساهو بهونسله	رعد انداز خان ۲۸۱ - ۹۲
۳۵۸	رفیع الدرجات .. ۳۲۹
رندولہ خان پسر بہادر خان	رفیع الدولہ .. ۵۱۷
ابراہیم نام .. ۶۷	رفعت الدولہ بہادر زورآدر جنگ
رندولہ خان عادلخانی ۴۷۰	۳۶۱
رندولہ خان غازی بیجاپوری	رفیع الشان ۹۹ - ۱۰۰ -
۳۰۹	۳۳۳
۸۲۵ .. (قوم) رنکھیر	رکن الدولہ سید لشکر خان بہادر
۳۱۲ .. رنمست خان	نصیر جنگ میر اسمعیل
۳۱۱ رنمست خان کلان	نام برادرزادہ سید ہاشم
رنمست خان عرف منور خان	خان ۳۵۹ - ۳۶۰
برادر علانی بہادر خان ۶۸	رگه ناته راو ۳۲۳ - ۳۴۱ -

۷۴۳ - ۷۰۶ ..	زنمست خان مخاطب به بهادر
روح الله خان خانه زاد خان	خان علي نام - عم ذارد
دومين ^۱ پسر ^۲ روح الله خان	خان .. ۹۴
اول .. ۳۱۶ - ۳۱۵	روپ - نام خواص عرش آشياني
روح الله خان خطاب اعتقاد خان ۵۹۶
پسر (روح الله خان خانه زاد	روپ مكد پسر راو چاندا ۱۴۴
خان ۳۱۷	روپ سنگهه راڻهور نبيرگ كشن
روشاني (يا) روشانيان (فرقه)	سنگهه راڻهور كهين برادر
۷۲۷ - ۱۶۲ - ۱۶۱ ..	حقيقي راجه سورج سنگهه
روشن الدوله بهادر رستم جنگ ۲۶۸
خواجه مظفر نام پسرخواجه	روپ سنگهه ولد روپ مكد بن
عبد القادر و نبيرگ خواجه	راو چاندا .. ۱۴۴
محمد ناصر مخاطب به	روپهي برادر زاده راجه بهارامل
محمد فخرالدين خان	۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۳
۳۳۳ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۳۳۶	روح الله خان ۳۹ - ۴۵ -
روشن راي بيگم ۲۸۴	۸۶۹ - ۴۹۰ - ۷۴۲ - ۸۶۴
روشن ضمير ملايت خان دومين	روح الله خان اول - پسر دوم
پسر صادق خان مير بخشى	خايل الله خان ۲ - زدي
۷۳۱ - ۷۳۰	۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱ - ۳۱۲ -
	۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ -

سورج سنگهه راتهور ۲۲۳ -	۲۶۳ راجه گوپال داس
۲۳۰	۲۹۷ راجه عالم سنگهه
۱۷۴ .. راجه گردهر	۶۵۱ راجه علي خان فاروقي
راجه گردهر بهادر صوبه دار مالوه	راجه علي خان مـوزنان
۳۲۹ پسر ديا رام بهادر	۶۴۹ .. خاندیس
۶۰۶ .. راجه گنيس	راجه کاملوري (يا) کابلوري
۲۶۳ .. راجه گوپال داس	۳۶۷ (يا) کاهلور ..
راجه گوپال داس کور پدر راجه	راجه کرون - خطاب راجه
۲۵۱ .. بیتهداس کور	۱۵۶ رامداس کچهوايه
راجه گوپال سنگهه کور پسر	راجه کشتوار (يا) کشنوار
بهگونمت سنگهه بن بهار	۷۳۸
سنگهه (يا) بهادر سنگهه	راجه کشن سنگهه بهدریه
۳۴۰ - ۳۳۷	۲۲۸
راجه گوپال سنگهه هندوپت	۸۴۲ .. راجه کمانوه
مهندر پسر کلان راجه	۱۰۶ .. راجه کورامل
اجیچند بن راجه گوپال	راجه گچپتي زميندار صوبه
۳۴۱ .. سنگهه کور	۵۹۱ .. بهار
۱۷۲ .. راجه لونگون	۲۱۹ - راجه گچسنگهه
۱۴۹ .. راجه مالدیو	۷۳۲ - ۲۵۲ - ۲۳۲ ..
۱۵۵ - راجه مان سنگهه	راجه گچسنگهه راتهور پسر راجه

۱۰۲ .. راجي خان	۱۵۹ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷
راجي سيد مبارک مانکپوري	۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۵
۹۳۱	۲۴۵ - ۳۶۶ - ۴۰۴ - ۴۳۰
راجي علي خان (يا) راجه	۴۳۶ - ۴۴۲ - ۷۷۸ - ۸۵۸
۱۳۹ علي خان	راجه مانمنگه پسر راجه
راما برادر هنبها بهونهله ۴۹۰ -	بهگونت داس کچهوايه
۵۰۰	۱۶۰ - ۱۶۱
رام چند پسر راجه مدهکر	راجه محکم سنگه ۳۳۰ -
۲۱۳ - ۲۱۲	۳۳۱
رامچند پسر کلان راداپت	راجه مدهکر ۱۷۱ - ۱۹۷ -
۳۲۰ .. بنديله	۲۱۲ - ۲۹۴ - ۴۰۲ - ۷۲۵
رام چند چوهان پور بدنسنگه	راجه مدهکر سياه بنديله (قوم
۱۳۸	کهرار) .. ۱۳۱ -
رامداس پسر راجه راجهنگه	.. ۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۸۱
۱۷۲ - ۱۵۷	راجه مسلم خان ۵۲۸
رام راجه - خطاب بدهه سنگه	راجه مکرم اجيت ۴۱۶
پسر انروده سنگه (يا)	راجه مزيلک بهيل ۲۰۲
۳۰۷ .. انروده سنگه	راجه ميا سنگه ران راجه
رام راج خطاب ران رتن هادا که	جگت سنگه ۱۷۴ -
ادل سر بلدن راي خطاب	۱۷۵

۷۷۸ - ۶۳۳ - ۶۲۹ - ۶۲۳	داشت .. ۲۱۰
۸۵۸ - ۷۸۸	وام راجه ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۳۶۷
رانا امرا بن رانا پرتاب عرف	وام شاه پسر جانشین راجه
کیکا بن رانا اودے سنگھ	مدهکر ساه بندیلہ ۱۳۲ -
بن رانا سافکا زمیندار میوار ۱۳۴
۲۰۱	وام سنگھ هادا پسر کشور سنگھ
رانا امرا پسر کلان رانا اودے	و نیپرگ مدهو سنگھ هادا
سنگھ ۲۰۳ - ۲۰۴ ۳۲۳ - ۳۲۴
رانا امر سنگھ ۱۱۷ - ۱۹۸ -	وام سنگھ نیپرگ مدهو سنگھ
۲۰۵ - ۲۰۹ - ۲۹۷ - ۳۱۲ -	هادا .. ۳۰۷
۷۷۸ - ۴۶۸ - ۴۵۲ - ۴۱۵	وام سنگھ ولد کرهسي راتھور
رانا امر سنگھ (یا) اودے	همشیره زادہ رانا جگنت
سنگھ .. ۴۱۱	سنگھ .. ۲۲۶
رانا اودے سنگھ ۲۰۲ - ۲۰۳	وام سنگھ کہین پسر مانجی
رانا اودے سنگھ بن رانا سانکا	ملار زمیندار چاندہ ۵۲
زمیندار میوار ۱۷۴ - ۲۰۱	رانا ۱۰۰ - ۱۱۴ - ۱۱۶
رانا پرتاب ۱۴۳ - ۲۰۳ -	۱۲۹ - ۱۴۷ - ۱۵۳ - ۱۶۶
۵۹۳ - ۵۹۲ - ۲۰۴ ..	۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۸ - ۲۱۳
رانا پرتاب برادر رانا سکرا	۲۲۸ - ۲۶۹ - ۲۷۶ - ۳۷۸
۱۷۴	۴۰۲ - ۴۰۹ - ۵۹۸ - ۶۰۱

رانا زمیندار اودیدو ۱۵۰	رانا پرتاب بن رانا اودے
رانا کون پسر رانا اموا بن رانا	سنگھه .. ۲۰۱
پرتاب عرف کیکا بن رانا	رانا جگت سنگھه ۲۰۵ -
اودے سنگھه بن رانا سانکا	.. ۲۰۶ - ۲۶۶ - ۳۷۷
زمیندار میوار ۲۰۶ -	رانا جیس سنگھه پسر رانا راج سنگھه
۳۴۷	۲۰۸
رانا کیکا .. ۱۶۰	رانا - خطاب رانا امر سنگھه
رانو کھور پره پسر سختیا کھور پره ۴۵۳
.. .. ۳۲۴ - ۳۵۲	رانا - خطاب راج سنگھه پسر رانا
رانپ امر کڈور جدہ راجہ	جگت سنگھه ۴۵۸
بھگونت سنگھه ۲۹۴	رانا راج سنگھه ۲۰۷ - ۲۰۸
رانپ کڈور منکوهہ راجہ مان	رانا راج سنگھه پسر رانا جگت
سنگھه .. ۱۶۹	سنگھه .. ۴۴۷
راو امر سنگھه پسر راجہ	رانا راج سنگھه خطاب راجکھور
کچ سنگھه رائهوز ۲۳۰ -	پسر ٹیکہ رانا جگت سنگھه
۷۳۲	۲۰۶
راو امر سنگھه رائهوز ۲۵۴	رانا سانکا زمیندار میوار ۱۷۴ -
راو بہار سنگھه هادا پسر راو	.. ۲۰۱ - ۲۰۲ - ۵۵۴
ستور سال ۳۰۶ - ۳۰۵	رانا سکرا پسر رانا ارنے
راو بدھه سنگھه متیلای راو	سنگھه .. ۱۷۴

۳۱۸	۳۲۴	هنگه هادا
راد ستر سال هادا نبیره راد رتن	۲۰۸	راد بهوج هادا
هادا و پسر گویي ناتهه	۱۴۵	راد چاندا
۳۰۵ - ۲۶۰ - ۳۳	راد چاندا پسر راي درگا	
راد سوز بهورتیه جاگیردار بیکانیر	۱۴۴	سیمسودیه
۲۸۷ - ۲۳۳	راد خطاب محکم هنگه پسر	
راد سوز پسر رای رایسنکه	۱۴۷	امر سنکه
۲۱۱ - ۱۵۴	راد دلپت بنذیله ولد راد سبهکرن	
راد کرن پسر راد سوز بهورتیه	پور بهکون راي بن راجه	
جاگیردار بیکانیر ۲۱۲ -	برسنکه دیو ۲۹۱ -	
۴۷۴ ۲۸۷ - ۲۳۳	۳۱۹ - ۳۱۸ - ۳۱۷	
رادل سردار بومی چیت-ور	۳۷۰ راد دلپت بهورتیه	
۲۰۲	۱۴۳ راد دودا	
رادي - خطاب امرسنکه ۱۴۶	۲۱۰ - ۲۰۸ راد رتن هادا	
رادي - خطاب چاندا پسر رای	۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۲۶ - ۲۶۰	
درگا سیمسودیه ۱۴۳ -	۷۳۴ - ۶۵۱	
۱۴۴	راد رپ سنکه نبیره راد چاندا	
رادي - خطاب راد بهار سنکه	۱۴۵
هادا پسر راد ستر سال	راد سبهکرن ولد بهکون رای بن	
۳۰۵	راجه برسنکه دیو ۳۱۷ -	

کلیان مل زمیندار بیکانیر	رای - خطاب هستی سنگه
۱۳۶ - ۱۴۸ - ۱۴۹ - ۲۱۱ -	۱۴۴
۴۰۹	رای بلبلدهر .. ۳۶۷
رای (اودیہ دهمري وال ۳۶۷	رای بهوج پسر خرد رای سرجن
رای سال درباري ۱۱۰ -	هادا .. ۱۴۱
۵۹۵ - ۱۵۶ - ۱۵۵ ..	رای بهسو (یا) بهونر بزرگ
رای سرجن هادا ۱۱۳ -	چسرتہ .. ۳۶۷
۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۴۱ - ۵۹۳ -	رای پترداس .. ۱۳۶
۷۲۵	رای پرتاب .. ۳۶۷
رای سندرداس برهمن - نام راجہ	رای درگا .. ۱۱۷
بکرم اجیت ۱۸۳	رای درگا سپهرودیہ چندراوت
رای سنسار چند ۳۶۷	۱۴۲
رای سنگه پسر امر سنگه	رای رام فیبرہ رای مالادیو
۲۳۵	۵۹۱
رای کاسیداس .. ۳۷	رای راجان ۳۸ - ۶۱۶
رای کرشن بلاریہ (یا) یلادیہ	رای رایان پترداس ۱۷۱
۳۶۷	رای رایان ملوک چند ۸۷۱
رای کلیان مل زمیندار بیکانیر	رای رایسنگه (یا) رایسنگه
۱۴۸	۱۵۴ - ۱۵۲ - ۱۵۱ - ۱۵۰
رای گوردھن - درج دھج	رای رایسنگه رائهوز پسر رای

رحمن اللہ پسر شجاعت خان	۱۹۶ - ۱۹۵
سلام اللہ عرب ۶۴۲	رای لونگرن کچھواہہ المتخلص
رزاق قلی خان پسر عبد الرزاق	۱۱۷ - ۱۱۶ بہ ٹوسنی
خان لاری .. ۸۲۱	رای مالدیو ۵۹۱ - ۱۴۸
رستم .. ۲۴۶ - ۱۵۶	رای مالدیو زمیندار مازار
رستم پسر دیانمت خان حکیم	۱۸۰ - ۱۷۹
جمالای کاشی ۳۸	رای مکند نارنوی کایمت ماکھر
رستم بے اتالیق ۸۷۲	۲۳۸ - ۲۳۷
رستم جنگ - خطاب مقدسل	رای مذوھر داس پسر رای
خان بہادر بن حفظ اللہ	لونگرن کچھواہہ ۱۱۶
خان .. ۵۲۰ -	رتن سنگھ پسر گوپال سنگھ
.. .. ۵۲۱	۱۴۷
رستم خان ۱۴۵ - ۲۲۷ -	(جارت) طائفہ ۱۱۱
۲۶۲ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۹۹ -	رحمت اللہ پسر شفقت اللہ
۷۹۳ - ۶۶۴ - ۶۶۷ - ۷۹۴	ولد سزوار خان ۴۴۰
رستم خان بہادر .. ۶۶۴	رحمت خان .. ۲۸۴
رستم خان بہادر فیروز جنگ	رحمت خان حکیم فیاض الدین
.. .. ۲۷۶	۲۸۳
رستم خان ترکھتالی ۳	رحمت خان میر فیض اللہ
رستم خان - خطاب شرزہ خان	۲۲۰ - ۲۱۹

۷۰۸	..	بیگ	سید رستم خان دکنی پسر
		رستم میرزا پسر شاهزاده مراد	شرزه خان سید الیاس
۶۱۱	۵۰۳
		رستم ولد خسرو و نبیرا نذر	رستم خان - خطاب مقرب خان
۸۱۰		محمد خان	دکنی سپاه سالار نظام شاهیه
		رسولدار - لقب میر سید محمد	۴۷۰
۵۱۸	..	قنوجی	رستم خان سپه سالار ایوان ۲۸
		رشیدای خوش نویس (یا)	رستم خان شغالی ۱۹۹ -
۳۰۸	..	رشیدائی	۲۰۱ - ۲۰۰
		رشید خان الہام اللہ پسر دوم	رستم خان فیروز جنگ ۲۶۴
		رشید خان انصاری ۳۰۳	رستم خان مقرب خان ۲۷۰ -
		رشید خان انصاری - خطاب	۲۷۲ - ۲۷۱
		الہداد پسر جلال الدین	رستم دل خان پسر جانشینار خان
		۲۳۴ - ۲۴۲ - ۲۴۸ - ۲۴۹ -	ہنی مختار و نواسہ میرزا
۳۰۳	خلیل خان زمان ۳۲۴ -
		رشید خان بدیع الزمان ۸۲۹	۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵
		رشید خان ناظم صوبہ تلنگانہ	رستم دل خان ناظم حیدر آباد
۲۴۷	۴۸۵
		رضوی خان سید علی (یا)	رستم عالی خان متصدی
		شیر علی دومین پسر	نذر سورت برادر معصوم

۳۵۶	صدر الصدور میسران سید
رگه ناته زار (یا) رگ ناته برادر	جلال بخاری ۳۰۷ -
۸۵۴ بالاجی زار	۳۰۸
۳۵۷ رگه ناته زار عم مادهو زار	رعایت خان ظهیر الدوله برادر
رگه و بهونسله مکسدار صوبه برار	مایندری محمد امین خان
۸۳۵ - ۸۴۴ - ۸۶۵	بہادر .. ۳۳۲
رگه و جی بهونسله ۵۱۳ - ۷۱۰	رعد انداز بیگ (شف -
رگه و جی پسر مودھو ولد	شجاعت خان) ۶۷۹
رگه و جی راجہ ساهو بهونسله	رعد انداز خان ۹۲ - ۲۸۱
۳۵۸	رفیع الدرجات .. ۳۲۹
زندولہ خان پسر بہادر خان	رفیع الدولہ .. ۵۱۷
ابراہیم نام .. ۶۷	رفعت الدولہ بہادر زورآدر جنگ
زندولہ خان عادلخانی ۴۷۰	۳۶۱
زندولہ خان غازی بیجاپوری	رفیع الشان ۹۹ - ۱۰۰ -
۳۰۹	۳۳۳
۸۲۵ .. (قوم)	رکن الدولہ سید لشکر خان بہادر
۳۱۲ ..	نصیر جنگ میر اسمعیل
۳۱۱ رنمست خان کلان	نام برادر زادہ سید ہاشم
رنمست خان عرف منور خان	خان ۳۵۹ - ۳۶۰
برادر علانی بہادر خان ۶۸	رگه ناته زار ۳۲۳ - ۳۴۱ -

۷۴۳ - ۷۰۶ ..	زنمست خان مخاطب به بهادر
روح الله خان خانه زاد خان	خان علي نام - عم دارن
دومين ^۱ پسر ^۲ روح الله خان	خان .. ۹۴
اول .. ۳۱۶ - ۳۱۵	روب - نام خواص عرش آشياني
روح الله خان خطاب اعتقاد خان ۵۹۶
پسر روح الله خان خانه زاد	روب مكد پسر راو چاندا ۱۴۴
خان .. ۳۱۷	روب سنگهه راڻهور نبيرگه كشن
روشاني (يا) روشانيان (فرقه)	سنگهه راڻهور كهين برادر
۷۲۷ - ۱۹۲ - ۱۹۱ ..	حقيقي راجه سورج سنگهه
روشن الدوله بهادر رستم جنگ ۲۹۸
خواجه مظفر نام پسرخواجه	روب سنگهه ولد روب مكد بن
عبد القادر و نبيرگه خواجه	راو چاندا .. ۱۴۴
محمد ناصر مخاطب به	روپسي برادر زاده راجه بهارامل
محمد فخر الدين خان	۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۳
۳۳۶ - ۳۳۵ - ۳۳۴	روح الله خان ۳۹ - ۹۵ -
روشن راي بيگم ۲۸۴	۸۲۴ - ۷۴۲ - ۴۹۰ - ۴۸۹
روشن ضمير ملامت خان دومين	روح الله خان اول - پسر دوم
پھر صادق خان مير بخشى	خايل الله خان يـزدي
۷۳۱ - ۷۳۰	۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱ - ۳۱۲ -
	۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ -

* حرف ز *

زابلی (طائفه) .. ۳۶۸

زاهد خان پسر کلان صادق

محمد خان هروی ۳۷۰

۷۲۹

زاهد خان کوکه پسر هوری

خانم انگه بیگم صاحب

صبیه کلان فردوس آشیانی

۷۳۰

زبردست خان فوجدار سیوستان

مضاف صوبه تته و از

والاشاهیان فردوس آشیانی

۳۷۲

زکریا خان بهادر وزیر جنگ

۱۰۶

زکریان خان پسر سیف الدوله

عبدالصمد خان بهادر

دلیر جنگ ۵۱۷ ..

زدر آدر سنگه نبیرک سرورپ

سنگه ولد انوب سنگه بن

۲۹۱ زاد کون بهورتهیه

زیب النساء بیگم دختر خان مکان

خواهر حقیقی محمد

اعظم شاه ۸۲۸ - ۸۲۹

(یمن الدین خان (یا)

زین العابدین خان بادل

تخلص پسر حسین دوست

خان عرف نواب چندا

صاحب .. ۵۱۴

زین العابدین خان خوانی ۷۸

زین خان کوکه (یا) کوکلتاش

۱۱۵ - ۱۱۹ - ۱۲۰ - ۱۲۱ -

۱۳۶ - ۱۴۲ - ۲۴۵ - ۴۶۱ -

۷۲۷ - ۷۵۵ - ۷۶۱ ..

زین خان کوکه پسر پیچه جان

انگه عرش آشیانی و زوجة

خواجه مقصود علی هروی

۳۶۴ - ۳۶۷ - ۳۶۸ - ۳۶۹ -

۳۷۰ ۳۷۳

• حرف سین •

سانول سنگهه نبیره پرتاپ

سنگهه .. ۲۹۵

ساهو بهونسله ۲۰ - ۲۱

۲۵ - ۲۲۰ - ۲۲۹ - ۲۳۱

۲۵۲ - ۲۵۷ - ۲۶۱ - ۳۵۵

۷۹۵ .. ۶۹۱ - ۶۹۵

ساهوجي پسر سنجهاجي ولد

سي—واجي بن شاهجي

۳۵۰

سبحان قاي خان حاکم بخارا

۴۶۱

سبحان قاي سلطان موسوم

بخان خرد پسر نذر محمد

خان .. ۷۹۹

۸۰۲ - ۸۰۴ - ۸۱۰ - ۸۱۱

۸۷۲

سبکون (يا) سبکون بنديله

۲۳۰ - ۲۹۳ - ۴۶۷ - ۵۱۰

۵۱۱

سبل سنگهه سيهويه نبیره رانا

سادات (قوم) ۳۳ -

۴۶۷ - ۵۰۷ - ۵۱۸ - ۵۴۱

سادات بارهه (گروه) ۳۳۴ -

۳۷۶ - ۳۷۷ - ۳۹۹ - ۴۱۰

۴۱۵ - ۴۲۳ - ۴۵۶ - ۴۵۸

۵۰۹ - ۵۲۵ - ۶۳۰ - ۶۳۷

۸۸۰ - ۸۱۷

سادات خان ذوالفقار جنگ پسر

سادات خان عرف سيد

حسين خان ۵۲۴ -

۸۴۸

سادات خان عرف سيد حسين

خان ۵۲۴ - ۵۲۵

سادات موسوي .. ۶۳۳

سادات نيشاپور (طايفه) ۵۶۷

سام ميرزا برادر شاه طهماسب

۵۵۰ - ۵۴۹

سانول داس .. ۱۱۷

۶۸۰	ست باميان (طایفه)	۴۶۸	امر سنگهه ..
	ستي خانم زن نصيروا برادر حکيم		سبها چند کهتری نام ديوان
	رکنای کاشي ۲۸۳ - ۷۹۱		ذو الفقار خان ۱۰۱ -
	سجانب سنگهه پسر سورجمل		۱۰۵ - ۱۰۳
	سيم — وديه درمين پور رانا		سبهاگ سنگهه (يا) سهاگ
۴۵۲	امر سنگهه ..	۲۰۷	سنگهه ..
	سجانب سنگهه پسر کلان راجه	۴۳۹	سپهدار خان ..
۲۵۹	بهار سنگهه بنديله		سپهدار خان محمد صالح
	سدا سيو راز عرف بهار پسر		برادر زاده و متبناي خواجه
	جمناجي برادر باجي راز	۴۲۷	بيگ ميرزا صفوي
۷۲۰ - ۳۵۶ - ۳۵۴	..		سپهر شکوه پسر دارا شکوه
	سدا سيو بهار (يا) سدا شيو	۲۷۵ - ۴۸۱	..
۷۱۷	بهار		سترسال بنديله پسر جنيت
	سدهرم (يا) سدهرام پسر راجه		(يا) جيت بنديله ۵۱۰ -
۳۶۲	بهر بهادر اکاجي فام	۵۱۱
	سراج الدوله انور الدين خان		سترسال پسر راز سور بهورتیه
	بهار ظفر جنگ محمد	۲۱۲
	علي نام پسر انور الدين	۳۲۴	سترسال پور درجن سال
	خان بهادر شهابت جنگ		سترسال نبیره راز رتن ۵۱۵
	شيخ خان جه — اس نام	۲۱۱

سردار خان دلدوسمت نام پسر	۵۲۹ - ۵۲۷
سرفراز خان چغتآ ۴۲۲	سراج الدوله نبی علی وردی
سردار خان سردار بیگ پسر	خان صوبه دار بنگالہ ۸۴۵
باقی خان قلماق چیلہ	سربلند خان ۷۴۵ ..
۴۹۱ - ۴۹۳ - ۴۹۴ ..	سربلند خان ۳۵۸ ..
سردار خان شاہجہانی ۴۳۷ -	سربلند خان خواجہ رحمت اللہ
۴۳۸	ہمشیرہ زادہ نجابت خان
سرس بائی محبوبہ سلطان	میرزا شجاع ۴۷۷ -
مراد بخش ۲۸۵	۴۷۸
سرفراز خان .. ۸۴۴	سربلند خان صوبہ دار گجرات
سرفراز خان چغتآ نبیرہ صاحب	۵۰۹
بیگ ہمایونی ۴۲۱ ..	سربلند رای خطاب راد رتن
سرفراز خان دکنی ۴۶۸ -	۲۰۹ - ۲۰۸ ..
۴۶۹ - ۴۷۰ - ۴۷۱ - ۴۷۲	سردار خان ۲۵۱ - ۴۹۱ -
سرفراز خان سید امین حارس	۷۳۲ - ۷۵۹ - ۸۲۴ ..
حیدر آباد پسر سرفراز خان	سردار خان جاگیردار چورا گدھہ
سید لطیف ... ۵۰۰	۲۵۸
سرفراز خان سید لطیف ۴۹۹	سردار خان خواجہ یادگار برادر
سرکر - فریقہ ست از قوم دھڑ	عبداللہ خان فیروز جنگ
۳۶۱ (۱) دھڑ	۴۱۱

۷۷۲	سعادت علي خان	۷۶۲	سرمد مجذوب ..
۳۳ -	سعد الله خان ..		سرورپ سنگهه پسر انوپ سنگهه
۲۳۵ - ۲۰۷	۲۹۱	بن راز کون بهورتھيه
۲۵۳ -	سعد الله خان		سرور جنگ - خطاب غلام
۲۶۴ - ۲۷۳ - ۲۸۲ - ۲۷۸			محي الدين شجاعت خان
۸۱۰ - ۸۰۳	۷۱۱
	سعد الله خان بهادر مظفر جنگ		سري پت زميندار سرکار جوار
	محي الدين هدايت نام	۲۸۸
	پسر متوسل خان بهادر	۵۹۲	سري رام پسر گچھتي
	رستم جنگ بن حفظ الله		سزاور خان پسر لشکر خان
	خان پور سعد الله خان	۴۳۸	ابوالحسن ..
۲۷۶ -	شاهجاني		سطروت جنگ - خطاب
۵۲۴ - ۵۲۳ - ۵۲۰	۵۸	عبدالحميد خان
	سعد الله خان پسر علي محمد	۵۱۳	سعادت الله خان
	خان روهيله ۷۱۶ - ۸۴۲ -		سعادت خان پسر ظفر خان
۸۵۳	۷۵۶	شکر الله ..
	سعد الله خان جملة الملک		سعادت خان پور ظفر خان بن
۲۴۸ - ۲۷۵ - ۴۶۱ - ۴۶۳		۴۶۱	زین خان کوکھ
۷۵۳ - ۶۶۸		سعادت خان حارس کابل
	سعد الله خان خان خائف سعيد خان	۶۷۹ - ۶۷۸

۱۹۴ - سعید خان چغتآ	۷۹۱ .. چغتآ
۴۰۳ - ۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۰۶ - سعید الله خان شاهجهانی جد	سعید الله خان بهادر
۴۰۷ - ۴۰۸ - ۴۰۹ - ۷۹۱	مظفر جنگ .. ۵۲۰
سعید خان صوبہ دار بنکالہ	سعید الله خان عرف ہدایت الله
۱۹۵	خان پسر عنایت الله
سکت سنگھ پسر رانا اودے	خان ۵۰۴ - ۸۳۰ - ۸۳۱
۲۰۳ .. سنگھ	سعید خان ۴۲ - ۲۳۹ -
سکچیدون صوبہ دار کشمیر ۷۲۰	.. ۳۷۰ - ۴۹۳ - ۵۹۷
۷۲۱ - ۷۲۲	سعید خان بہادر ۲۶ -
سکندر ذر القرنین .. ۱۹۰ ۷۸۹ - ۹۷۷
سکندر خان اوزبک .. ۷۶۹	سعید خان بہادر صوبہ دار کابل
سکندر عادل خان (یا) عادل	۸۴ - ۲۴۷ - ۲۴۸ - ۷۷۶ -
شاہ ۵۸ - ۳۴۴ - ۵۰۳	.. ۷۹۶ - ۷۹۷ - ۷۹۹
سکھہ (یا) سکھان (قوم)	سعید خان بہادر ظفر جنگ
۵۱۲ - ۵۱۵ - ۷۱۱ - ۷۲۰	پسر احمد بیگ خان کابلی
سلاطین خلجیہ .. ۴۳۸	۲۴۰ - ۲۴۱ - ۲۹۸ - ۴۲۹ -
سلاطین صفویہ .. ۵۴۷	۴۳۰ - ۴۳۱ - ۴۳۲ - ۴۳۳ -
سلاطین غوریہ .. ۵۳۸	۴۳۴ - ۴۳۵ - ۴۳۶ - ۴۳۷ -
سلالہ سلسلہ نقشبندیہ عبد الرحیم ۸۰۷
خواجہ خلف خواجہ کلان	

خواجہ جویباری ۷۸۱ -	سلطان حسین میرزا والی
۷۸۲	خراسان ۵۳۹ - ۵۴۸ -
۵۴۷	۵۵۲
سلطان ابراہیم ۵۲۵ - ۸۳۹	سلطان حسین میرزا برادرزادہ
سلطان ابراہیم بن سلطان	شاہ طہماسپ مغوی دارای
رفیع الشان .. ۸۸۱	ایران و پسر بہرام میرزا
سلطان اعز الدین پسر جہاندار	۵۴۴ - ۵۴۵
شاہ .. ۳۲۸	سلطان خرم ۱۸۱ - ۱۸۲ -
سلطان العارفین شیخ بابا زید	۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۹ -
بسطامی قدس سرہ ۵۸۳	۲۵۱ - ۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۲۷ -
سلطان بہادر گجراتی ۳۲۱	سلطان خسرو ۹ - ۱۱۳ -
سلطان بیدار بخت ۲۰۸ -	۱۵۵ - ۱۶۶ - ۱۶۸ - ۲۰۴ -
۲۳۶	۴۲۸ - ۴۳۶ - ۴۳۵
سلطان پوریز ۱۷ - ۱۹ -	سلطان خسرو پسر دوم نذر
۱۱۷ - ۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۹ -	محمد خان حاکم قندھار
۲۱۰ - ۲۲۴ - ۲۹۸ - ۳۶۳ -	۸۰۱
۴۲۳ - ۴۱۵	سلطان خراجہ نقشبندی
سلطان جوان بخت پور عالی	عبد العظیم نام خلف
گہر شاہ عالم بہادر ۸۵۵	خواجہ خازند دربارست مرید
سلطان جہان شاہ ۵۱۵ - ۷۴۸	خواجہ عبد الشہید ۳۹

۸۰۸ - ۴۷۴	۳۸۲ - ۳۸۱ - ۳۸۰ ..
- ۲۳۵ - ۲۲۷ سلطان شجاع	- ۳۳ سلطان دارا شکوه
- ۵۱۱ - ۴۷۴ - ۳۲۳ - ۳۰۴	- ۲۳۵ - ۲۲۷ - ۲۰۷ - ۱۴۹
۸۰۸ - ۹۷۹ - ۹۹۸ ..	- ۲۹۵ - ۲۹۳ - ۲۹۱ - ۲۵۹
۱۹۳ - ۱۹۲ سلطان شهریار	- ۴۷۴ - ۴۳۹ - ۲۹۹ - ۲۸۴
سلطان عالی گوهر مخاطب به	- ۷۳۲ - ۹۹۸ - ۹۹۷ - ۵۱۰
۷۱۷ شاه عالم بهادر	۸۷۰ - ۷۹۴ ..
- ۳۲۰ سلطان عظیم الشان	- ۳۸۱ - ۱۸۲ سلطان دانیال
۸۸۰ - ۳۲۸ - ۳۲۴ ..	۵۵۵
سلطان علاءالدین بن احمد شاه	سلطان دیوهوہ حاکم سروہی
۳۰۵ .. بہمنی	۴۰۹
۸۴۵ سلطان علی گوہر	۵۰۸ سلطان رفیع الدولہ
سلطان غیاث الدین خلجی	سلطان زین الدین مہین خلف
۵۳۸	۸۸ شاہزادہ شجاع
- ۱۸۵ سلطان فیروز شاہ	۷۶۰ سلطان سپہر شکوہ
۱۹۰ - ۱۸۹	۳۶۳ سلطان سکندر ..
۸۳۲ سلطان کام بخش	۱۵۱۱ سلطان سکندر سور
سلطان محمد (نخستین خلف	۵۳۹ سلطان سکندر لودی
- ۹۲ - ۹۱ خلد مکان)	۹۱۰ - ۱۸۱ سلطان سلیم
۹۹۸ - ۵۹۹	- ۲۷۶ سلطان سلیمان شکوہ

شف - خلد مکان (١٤٥ -

١٤٦ - ٢١٧ - ٢٢٧ - ٢٣٥ -

٢٥٥ - ٢٥٧ - ٢٥٨ - ٢٥٩ -

٢٦٢ - ٢٦٣ - ٢٨٨ - ٢٩٢ -

٢٩٣ - ٢٩٦ - ٣٠٩ - ٣٣٩ -

٣٧٣ - ٤٧٧ - ٤٧٨ - ٤٧٨ -

٧٠٧ - ٧٤٠ - ٧٩٣ - ٨٠٨ -

سلطان محمد قرخ سیر ٥١٥ -

... .. ٨٨٠

سلطان محمد معظم ٢٩٠ -

٣٠٦ - ٣٢٣ - ٣٤٨ - ٣٧٨ -

٤٩٨ - ٧٣٩ - ٧٤١ - ٨٦٩ -

سلطان محمد میرزا ٢٠٢

سلطان محمود ٣٩٦ - ٤١

سلطان مراد میرزا ١٣٨ -

١٤٢ - ١٨٢ - ١٨٤ - ٥٥١ -

... .. ٥٥٥

سلطان مراد بخش ١٤٤ -

٢٢٧ - ٢٣٢ - ٢٣٥ - ٢٥٨ -

٢٨٤ - ٢٩٦ - ٣١٥ - ٤٧٧ -

سلطان محمد اکبر (ملقب به

عرش آشیانی - شف عرش

آشیانی (٢٣٦ - ٣٠٦ -

٣٢٩ - ٣٥٠ - ٣٦٥ - ٣٦٨ -

٣٦٩ - ٣٧٠ - ٣٧٣ - ٣٧٤ -

٣٧٧ - ٣٧٩ - ٣٨٠ - ٣٨٨ -

٣٨٩ - ٣٩٠ - ٣٩٧ - ٤٠١ -

٤٠٦ - ٤٢١ - ٤٤٠ - ٤٤٢ -

٥٣٤ - ٥٣٦ - ٥٤٤ - ٥٥٤ -

٥٦١ - ٥٦٥ - ٥٦٨ - ٥٩٠ -

٥٩٥ - ٥٩٨ - ٦٠٦ - ٦٠٩ -

٦١٣ - ٦١٩ - ٦٢٣ - ٦٤٤ -

٦٤٥ - ٦٤٩ - ٦٥٠ - ٦٥٤ -

٧٢٤ - ٧٣٦ - ٧٥١ - ٧٥٥ -

٧٦٤ - ٧٦٥ - ٧٦٦ - ٧٦٧ -

٧٦٨ - ٧٧٠ - ٧٧١ - ٧٧٣ -

٧٧٧ - ٨١٤ - ٨٥٨ - ٨٥٩ -

... .. ٨٦٠

سلطان محمد اورنگ زیب

! پادار (ملقب به خلد مکان

سلیمان کوراني (يا) سلیمان	۷۰۶ - ۶۷۸
خان کوراني ۱۶۵ -	سلطان مظفر گجراتي (يا)
سلیم شاه ۱۳۲ - ۵۸۴	سلطان مظفر ۴۱۰ -
سمانجي خان (يا) سمانجي	۵۶۹ - ۵۷۰ - ۶۰۲ ..
خان قرغوجي (يکی از	سلطان معزالدين ۶۴ -
امرای همایوني) ۴۰۱	۸۷۹ - ۵۲۰
سنڀا .. ۸۷۴ - ۸۷۵	سلطان نصير - والدين (يا)
سنڀا بهونسله ۳۳۶ - ۴۹۰	ناصر الدين پسر سلطان
سنڀا پسر سيواجي بن شاهجي	غياث الدين خلجي ۵۳۸
بهونسله ۳۰۲ - ۳۴۷ -	سلطان نظر برادر سيف خان
۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۵۰ - ۳۵۱	ميرزا صفی ۴۲۱
سنڀا پسر شاهجي بهونسله	سلطان هوشنگ غوري ۵۳۸
۳۴۴	سلطاني (طائفه) ۳۶۳
سنڀا .. ۷۴۵ - ۸۷۵	سلیمان خان پسر خضرو خان
سنڀا کهور پرة (يا) سنڀا جي	بني ۶۳ - ۶۴ - ۶۶
کهور پرة ۳۱۶ - ۳۲۴ -	سلیمان شکوه مهين پور داراشکوه
۸۲۴ - ۳۵۲	۴۳ - ۴۴ - ۲۷۹ - ۲۸۰ -
سنڀر خان .. ۴۷۸	۳۰۲ - ۳۰۹ - ۴۵۸ - ۴۵۹ -
سنڀرام زميندار جمو ۶۶۰	۴۶۲ - ۴۷۴ - ۶۶۹ - ۶۹۸ -
سوٽک (راتھوز) ۸۴۳	۸۰۵ - ۷۳۸

سہراب خان میر توزک دوم	سوتیک پسر سہیا برادرزادہ
۷۴۳	راجہ جے چند راجہ قنوج
سہیا برادرزادہ راجہ جے چند	۱۸۰ - ۱۷۹
۱۷۹ .. راجہ قنوج	۱۱۲ سو جا پسر پورنمل
۲۸۷ - ۲۵۵ سیادت خان	۶۱۶ .. سوج سنگھ
۶۷۶	سوج سنگھ پسر اردی سنگھ
سیادت خان سید ارغلان	۶۱۶ - ۲۲۶
اوسٹاد زادہ خان فیروز جنگ	سورجمل جات ۱۷۷ - ۷۲۰ -
بہادر ۳۱۶ - ۴۹۴ - ۴۹۵	۸۴۸ - ۸۴۹ - ۸۵۰ - ۸۵۲ -
سیادت خان میر زین الدین	۸۵۵
علی بہادر اسلام خان	سورجمل سید سودیہ پور رانا
۴۶۳ .. مشہدی	۴۵۲ امر سنگھ ..
۷۷۶ .. سیارش	سورجمل ولد راجہ باسو
سیاوش قمار آقاسی ۴۳۳ -	۱۸۵ - ۱۸۴ ..
۷۹۷	سور داس بہادر زادہ راجہ
سید ابو القاسم ولد سید خان	بہارامل .. ۴
محمد بن سید محمود	سور سنگھ پسر رای ریسنگھ
۸۳۶ .. بہتہ	۱۵۴
سید احمد برادر سید جلال	سورسین ملقب بہ بہ ونسلد
بخاری .. ۲۴۲	۳۴۲

نام برادر کوچک شیخ میر	سید احمد خان بارهه برادر
۴۷۶	خرد سید محمود خان
سید امین - نام سرفراز خان	بارهه .. ۳۷۸
حارس هیـدر آباد پسر	سید احمد قادری ۴۵۶
سرفراز خان سید لطیف	سید اختصاص خان - خطاب
۵۰۰	سید فیروز خان برادر زاده
سید ارغلان - نام سیادت خان	و خویش سید خانجهـان
۴۹۴	بارهه شاهجهانی ۴۷۳ -
سید بایزید پسر سید هاشم بن	۴۷۴
سید محمود خان مشهور	سید ارغلان .. ۸۷۴
به کوندلی وال ۴۵۷	سید الیاس - نام شروزه خان
سید بدرالدین ولد سید	پدر سید رستم خان دکنی
ابوالقاسم بهته ۸۳۶ ۵۰۲ - ۵۰۳
سید جعفر - نام سید شجاعت	سید الیاس خان پسر سید
خان بارهه پسر سید جهانگیر	رستم خان دکنی ۵۰۴
ولد سید محمود خان بارهه	سید امانت خان معروف به
۴۲۳	ارجمند خان .. ۶۲
سید جلال بخاری (قدس سره)	سید امجد خان پسر میر سید
۴۲۲ - ۴۳۶	محمد قنوجی ۵۱۸
سید جمال الدین پسر سید	سید امیر خان خوافی سید میر

۵۰۲	۳۷۹	احمد خان بارهه
-	سید حسین خان (شف -			سید جمال خان پسر کلان
- ۵۲۴	سادات خان)			عضد الدوله عوض خان
۵۲۵	۸۳۴	بهادر ..
	سید حسین خان پسر سادات		۸۲۸	سید جمال نیشاپوری
	خان معروف سید حسین			سید جمیل الدین خان سپه
۵۲۵	..	خان	۸۵۱	.. سالار
	سید حمید خان مخاطب به			سید جهانگیر ولد سید محمود
۴۹۶	سیادت خان		۴۲۳	.. خان بارهه
- ۴۲۶ - ۴۲۴	سید خانجهان			سید حامد بخاری (یا) سید
۶۵۷		احمد بخاری پور سید
- ۸۲	سید خانجهان بارهه			.. - وان بن سید مبارک
- ۲۴۰ - ۲۳۴ - ۲۲۷ - ۲۱۷			۳۹۷ - ۳۹۶
- ۶۷۱ - ۴۲۹ - ۲۹۵ - ۲۸۷				سید حامد بخاری قبول دار
۷۸۵	۲۴۴	.. پشاور
	سید خانجهان شاهجهانی			سید حسن پسر سید دلیر خان
۴۶۵ - ۴۴۹	۴۱۴ - ۴۱۳	.. بارهه
	سید خلیل پسر سید دلیر خان			سید حسین خان بارهه (از والا
۴۱۵ - ۴۱۴ - ۴۱۳	.. بارهه			شاهیان بهادر شاهي ست)
- ۳۲۴	سید دلادر علی خان		۸۱ - ۸۲ - ۵۰۰ - ۵۰۱	

بایزید بن سید هاشم بن	۳۲۵ - ۵۲۰ - ۷۰۹ - ۷۴۸
سید محمود خان مشهور به	سید دلیر خان بارهه فوجدار
کوندلی دال .. ۴۵۷	بروده مضاب صوبه گجرات
سید شجاعت خان بارهه سید ۴۱۷ - ۴۱۲
جعفر نام پسر سید جهانگیر	سید راجو بارهه (یکی از امرای
ولد سید محمود خان بارهه	عرش آشیانی) ۴۰۲
.. .. ۱۹۷ - ۴۲۳	سید (ستم خان دکنی پسر شرزه
سید شجاعت خان بهادر بهکری	خان سید الیاس ۵۰۲
پسر سید لطف علی بهکری	سید (زبردست پور سید هزار
(یا) لطیف علی بهکری	خان .. ۴۱۶
(یا) لطیف بهکری	سید سادات خان بهادر ذوالفقار
.. .. ۴۶۰	جنگ (شف - سید صلابت
سید شریف خان قذوچی	خان) .. ۵۲۶
.. .. ۴۹۲	سید سعد الله سجاده نشین
سید شریف خان میر عبدالکریم	میدان شاه نور حمامی
بن میر سید محمد قنوجی	(قدس سره) همشیره زاده
ملقب به رسولدار ۵۱۷	سید شهاب الدین ۷۲
.. .. ۵۱۸	سید سلطان - نام سید صلابت
سید شهاب الدین صاحب	خان بارهه ملقب به
سجاده میدان شاه نور	اختصاص خان پسر سید

رکن الدولہ سید لشکر خان	ہمامی (قدس سرہ) ۷۲
بہادر نصیر جنگ میر	سید شہامت خان .. ۲۹۱
اسماعیل نام .. ۳۶۱	سید شیر زمان - نام سید مظفر
سید عارف خان برادر اعوامی	خان بارہہ پسر سید خان
رکن الدولہ سید لشکر خان	جہان شاہ چہانی ۴۶۵ -
بہادر نصیر جنگ میر ۴۶۶
اسماعیل نام .. ۳۶۱	سید صفی بارہہ .. ۱۷۸
سید عالم بارہہ برادر سید وزیر	سید صلابت خان بارہہ ملقب
خان .. ۴۵۴	بہ اختصاص خان سید
سید عبد الحکیم ولد سید	سلطان نام پسر سید بایزید
ابو القاسم بہتہ ۸۳۶ -	بن سید ہاشم بن سید
.. .. ۸۳۷	محمود خان مشہور بہ
سید عبد الرسول بارہہ ۲۳۴	کوندلی وال ۴۵۷ -
سید عبد القادر پسر سید ۴۵۸ - ۴۵۹
ابو القاسم بہتہ ۸۳۶	سید صلابت خان حارس صوبہ
سید عبد اللہ پسر میر خواندہ	اللہ آباد .. ۱۳۸
.. .. ۴۰۰	سید صلابت خان خطاب - سید
سید عبد اللہ خان ۷۶ -	سادات خان بہادر ذوالفقار
.. .. ۱۰۲ - ۸۸۰	جنگ ۵۲۴ - ۵۲۶
سید عبد اللہ خان بارہہ عرف	سید ظریف خان برادر اعوامی

سید فاضل ولد سید عبدالحکیم	سید میان ۴۶۷ - ۴۶۸
۸۳۷	۵۰۸ - ۴۸۹
سید فتاح خان پسر سید رستم	سید عبد الوهاب چـونہ گدھی
خان دکڑی .. ۵۰۴	۳۱۸
سید فیروز خان تھانہ دار	سید عثمان خان پسر سید رستم
گواہٹی .. ۳۰۳	خان دکڑی .. ۵۰۴
سید قاسم پسر سید محمود	سید عزت خان .. ۷۴۴
خان بارہہ ۳۷۷ - ۳۷۸	سید عزت خان جهانگیری
۴۰۹	۶۶۷
سید قاسم بارہہ مخاطب بہ	سید عزت خان عبد الرزاق
شہامت خان ۶۸۱ -	گیلانی .. ۴۷۵
۶۸۲	سید علی خویش سید خانجہان
سید قطب الدین مشہور بہ	شاہجہانی ۴۶۵
میان منجھلے پسر سید	سید عاصی عریض بن امام ہمام
شہاب الدین سجادہ نشین	جعفر صادق (علیہ السلام)
میان شاہ نور حمامی	۷۸۲
(قدس سرہ) ۷۲ - ۱۷۸	سید غالب خان پسر سید رستم
سید کمال پسر خرد سید	خان دکڑی .. ۵۰۴
حامد (یا) سید احمد	سید غلام محمد ولد سید
بخاری .. ۳۹۹	مکی الدین .. ۲۳۵

سید کمال نظام شاهیه	۲۰	سید محمد - معتمد جنید
سید لشکر خان بارهه سید منور		کرزانی .. ۵۹۲
نام پسر سید خانجهان		سید محمود خان بارهه (از
شاهجهانی .. ۴۶۵		طایفه سادات بارهه اول این
سید لشکر خان خطاب رکن		کس بدرجه امارت (سید)
الدوله بهادر نصیر جنگ		۳۷۵ - ۳۷۶ - ۳۷۸ - ۴۰۹ -
میر اسمعیل نام برادر زاده	 ۴۱۰ - ۴۲۳
سید هاشم خان	۳۵۹	سید محمود خان مشهور به
سید لشکر خان ناظم برادر یزید		کوندلی وال ۴۵۷
سید حمید خان مخاطب		سید مسعود خان همشیره زاده
به سیادت خان	۴۹۶	سید حسین خان بارهه
سید لطف علی بهکری (یا)	 ۵۰۱ - ۵۰۲
لطیف علی بهکری (یا)		سید مظفر خان بارهه سید شیر
لطیف بهکری	۴۶۰	زمان نام پسر سید خانجهان
سید لطیف - نام مورفراز خان		شاهجهانی ۴۶۵ - ۸۶۳
.. ..	۴۹۹	سید مظفر مخاطب به همت
سید مبارک ..	۳۹۶	خان پسر سید شجاعت
سید محمد امورهه	۳۷۶	خان بارهه سید جعفر نام
سید محمد پسر صدر الدین	 ۴۲۷
محمد خان ..	۵۲۰	سید منصور خان بارهه پسر نلان

۵۰۸	سید خانجهان شاهجهانی
سید نیاز خان دوم پسر سید	۴۶۵ - ۴۶۹
نیاز خان خال عضد الدوله	سید منور - نام سید لشکر خان
۸۳۲ عوض خان	بارقه پسر سید خانجهان
سید نیاز خان خال حقیقی	شاهجهانی ۴۶۵ -
عضد الدوله عوض خان	۴۶۷
۸۳۲ بهادر	سید میان موسوم به سید
سید وجیه الدین علوی گجراتی	عبد الله خان بارقه ۴۸۹ -
مرید شیخ محمد غوث	۵۰۸
۵۸۲	سید میر - نام سید امیر خان
سید هاشم بارقه .. ۱۵۰	خوافی برادر کوچک شیخ
سید هاشم پسر سید محمود	میر .. ۴۷۶
خان بارقه ۳۷۸ - ۳۸۷	سید میران پسر سید مبارک
سید هاشم خان عم رکن الدوله	۳۹۷ - ۳۹۶
سید لشکر خان بهادر نصیر	سید نجابت دزمین پسر سید
جنگ میر اسماعیل نام	شجاعت خان بارقه سید
۳۵۹	جعفر نام .. ۴۲۷
سید هاشم (یا) سید هاشم	سید نجم الدین عالی خان پسر
بارقه پسر سید محمود خان	سید عبد الله خان بارقه
۴۰۹ بارقه	عرف سید میان ۴۹۱ -

۴۹۸	ياقوت خان حبشي	سيد هاشم پسر سيد محمود
..	سيدي قاسم کوته—وال دهلي	خان مشهور به کوندلي دال
۵۰۷
۸۷۵	سيدي مسعود بيجاپوري	سيد هدايت الله صدر پسر سيد
..	سيدي مفتاح والي قصبه وکلور	احمد قادري
۲۱۴
..	سيدي ياقوت خان حبشي	سيد هزار خان
۴۹۶ - ۴۹۷ - ۴۹۸ - ۴۹۹
..	سيدي ياقوت خان - خطاب	سيد يوسف خان رغوي پدر
..	سيدي عفير قايم مقام سيدي	مفتي شكن خان ميرزا لشكري
۳۹۸	ياقوت خان حبشي	..
۲۰۲ -	سيهودييه (قوم)	..
۸۷۰ - ۲۴۲ - ۲۵۱
۱۱۱	سيكهات (طائفه)	..
۸۴۶	سيد الدوله	..
..	سيد الدوله سيد شريف خان	..
..	بهادر شجاعت جنگ مير	فتح خان افغان
..	عبد الرحيم نام پور سيد	..
..	شريف خان مير عبد الكريم	..
..	بن مام سيد محمد فوجي	..

پسر تربیت خان بخشعی	۵۱۷ - ۵۱۹
شاهجهانی ۴۷۹ -	سیف الدوله عبدالصمد خان
۴۸۰ - ۴۸۱ - ۴۸۴ - ۴۸۵	بہادر دلیر جنگ ۱۰۶ -
سیف خان سید علی اصغر پسر	۵۱۴ - ۵۱۷
سید محمد - ود خان بارہہ	سیف الدین علی خان برادر
۴۱۰	امیرالامراء حسین علی خان
سیف خان عرفہ صفی خان	بہادر .. ۳۳۱
۴۱۲	سیف الدین محمدود (نام)
سیف خان صوبہ دار گجرات	سیف خان معروف بہ
۴۵۲	فقیر اللہ پسر تربیت خان
سیف خان کوکہ برادر کلان زین	بخشی شاهجهانی ۴۷۹
خان کوکہ ۳۷۳ - ۳۷۴ -	سیف اللہ خان ۴۸۹ - ۴۹۲
۳۷۵	سیف اللہ خان پسر کلان
سیف خان میرزا صفی پسر	راج اللہ خان اہل ۳۱۵
امانت خان ۴۱۶ -	سیف اللہ خان میر بحر ۴۸۶
۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۵۲ ..	سیف خان پسر سادات خان
سیوا ۵۱ - ۶۴ - ۳۵۲ -	عرف سید حسین خان
۳۰۶ - ۴۶۷ - ۴۷۱ - ۷۰۰ -	۵۲۵
۷۰۱	سیف خان - خطاب سید الدین
سیوا ہونسلہ ۲۶ - ۴۹ -	محمدود معزز بقدر اللہ

شاه اسمعیل ثانی فرمان رداى	۵۰ - ۵۴ - ۵۹ - ۲۳۶	
ایران .. ۹۲۲	۲۹۰ - ۳۰۰ - ۳۰۲ - ۴۹۷	
شاه اسمعیل صفوی ۳۹۰ -	۴۹۸ - ۵۱۱ - ۶۸۷ - ۷۰۹	
.. .. ۵۴۹	سیدوا پسر شاه و بهونسله ۶۹۲	
شاه بدخ خان ۵۳۶ -	سیدواجی پسر شاهجی بهونسله	
.. .. ۷۹۹ - ۵۳۷	۳۴۴ - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۸	
شاه برهان الدین راز الهی ۳۴۹ ۳۴۹	
قدس سره ۸۲۳	سیدو رام برادرزاده بلرام ۲۵۲	
شاه برهان الدین غریب رحمة الله	سیدو رام برادرزاده راجه	
علیه .. ۸۳۵	بیتهداس کور ۲۶۵	
شاه بهیک .. ۲۳۴	سیدو رام کور .. ۶۶۴	
شاه بیگ خان ۶۰۳ -	• حرف شین •	
.. .. ۶۴۵ - ۶۴۴	شاهان هزاره .. ۲۴۶	شادی خان اوزک ۲۸
شاه بیگ خان ارغون مخاطب ۶۶۱ - ۶۶۲	شادی خان (خطاب شجاعت
به خان دوران ۲۸۹ - ۶۶۳	خان) .. ۶۶۳
.. .. ۶۴۳ - ۶۴۲	شاه ابوالمعالی قادری (یکی از	مشایخ لاورد .. ۶۱۸
شاه بیگ خان اوزک ۶۶۵		
شاه بیگ خان قهانه دار غوری		
.. .. ۷۶۱		
شاه بیگ خان کابل ۶۵۴		

شاهزاده بيدار بخت ۱۴۷	شاه جان الله درویش ۳۴۹
شاهزاده پرویز (شف -	شاه جهان پادشاه (شف صاحب
پادشاهزاده پرویز) ۴۱۱ -	فران ثاني ۲۰۹ - ۲۱۰ -
۷۷۹ - ۴۱۹	۴۱۲ - ۴۱۴ - ۴۱۵ - ۴۱۶ -
شاهزاده دارا شکوه (شف -	۴۲۳ - ۴۴۴ - ۷۲۹ - ۷۳۰ -
پادشاهزاده دارا شکوه (شاهجی بهونسله پسر مالوجی
۲۴۰ - ۲۶۲ - ۲۶۴ - ۲۷۲ -	.. ۲۴۲ - ۳۴۳ - ۴۲۴ -
۲۷۵ - ۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸ -	شاهجی پسر ایکو (با) انکوجی
۲۹۹ - ۴۴۳ - ۴۵۳ - ۴۵۷ -	بن شاهجی بهونسله ۲۴۵
۴۶۲ - ۴۶۹ - ۴۷۷ - ۴۹۴ -	شاه حسام الدین ۸۶۲
۶۶۹ - ۷۵۳ - ۸۰۵ - ۸۰۷ -	شاه درانی ۳۵۶ - ۳۵۷ -
شاهزاده دانیال ۸ - ۷ -	۵۲۶ - ۷۱۷ - ۷۲۰ - ۷۲۱ -
۵۷۵ - ۶۱۲ - ۶۱۴ - ۶۱۵ -	۷۲۲ - ۷۴۱ - ۷۴۲ -
شاهزاده سلطان خرم (شف -
پادشاهزاده سلطان خرم	شاه درانی ..
۹ - ۴۱۲ - ۴۱۵ - ۴۲۳ -	شاهرخ پور .. ۷۰۷ -
۷۸۰	شاهزاده ابرار الدین ۱۰۱
شاهزاده سلطان دانیال ۵ -	شاهزاده ادرنگ زبیب پادشاه
۴۰۴ ۲۵۴ - ۲۵۸ - ۶۹۵ -
شاهزاده سلطان زین الدین ۴۵۵	شاهزاده بهادر شاه عالم ۶۸۸

۱۰ - ۱۵ - ۱۷۷ - ۱۸۳ -	شاهزاده سلطان سلیم (ملقب
۱۹۹ - ۲۰۰ - ۲۲۲ - ۲۹۷ -	به جنت مکانی - شف -
۷۸۰ - ۹۲۵ - ۹۴۸ -	پادشاهزاده سلطان سلیم)
۴۵۸ - ۸۸ - شاهزاده شجاع	۱۳۰ - ۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۵ -
۸۵۱ - شاهزاده عالی گار	۱۹۰ - ۱۹۶ - ۱۹۷ -
۵۰۵ - شاهزاده عظیم الشان	۳۹۳ - ۳۹۸ - ۳۹۹ - ۵۵۵ -
۹۸۵ - .. - ..	۵۷۱ - ۵۹۸ - ۹۱۵ - ۹۲۳ -
۳۲۰ - شاهزاده کام بخش	۷۷۷ - ۹۲۶ - .. - ..
۴۸۷ - .. - ..	شاهزاده سلطان شجاع ۲۲۶ -
۱۰۳ - شاهزاده کریم الدین	۴۱۵ - ۴۳۱ - .. - ..
شاهزاده محمد اکبر (شف -	شاهزاده سلطان شهریار کوچکترین
پادشاهزاده محمد اکبر	اخلاف جنت مکانی
۸۷۳ - ۸۱۸ - ۵۳۲ - ..	۹۲۵ - .. - ..
شاهزاده محمد اعظم شاه (شف	شاهزاده سلطان محمد ۹۲
پادشاهزاده محمد اعظم	شاهزاده سلطان مراد ۱۳۳ -
شاه (۵۳ - ۹۷ - ۳۱۱ -	۱۳۸ - ۱۵۱ - ۱۸۱ - ۳۹۷ -
۸۴۳ - ۷۰۴ - .. - ..	۴۰۲ - ۴۱۰ - ۵۶۶ - ۵۷۲ -
شاهزاده محمد اورنگ زیب	۷۲۷ - ۹۴۹ - ۹۰۱ - ..
پادشاهزاده (شف - پادشاهزاده	شاهزاده شاه جهان (شف -
محمد پادشاهزاده (پادشاهزاده شاه جهان)

۷۹۴ - ۷۵۷	- ۲۵۵ - ۴۲ - ۳۹ - ۲۸ - ۲۴
شاهزاده محمد عظیم درمیدین	- ۲۶۴ - ۲۶۳ - ۲۶۲ - ۲۶۱
خلف شاه عالم بهادر	- ۲۷۳ - ۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۵
۳۱۳	- ۲۹۸ - ۲۷۹ - ۲۷۶ - ۲۷۴
شاهزاده محمد کام بخش ۴۸۵	- ۴۴۶ - ۴۳۵ - ۴۰۰ - ۲۹۹
شاهزاده محمد مراد بخش	- ۴۵۳ - ۴۵۲ - ۴۵۱ - ۴۴۷
(شف - یادشاهزاده محمد	- ۴۶۶ - ۴۶۲ - ۴۵۵ - ۴۵۴
مراد بخش) ۳۸	- ۶۶۶ - ۶۶۴ - ۶۷۱ - ۴۶۹
- ۲۵۳ - ۲۴۲ - ۲۴۰ - ۸۵	- ۶۹۲ - ۶۸۳ - ۶۷۳ - ۶۷۱
- ۲۶۶ - ۲۶۴ - ۲۶۲ - ۲۵۴	- ۷۵۲ - ۷۳۲ - ۷۳۰ - ۶۹۳
- ۲۷۸ - ۲۷۳ - ۲۷۲ - ۲۶۸	۸۲۳ - ۸۰۳
- ۴۴۳ - ۴۴۲ - ۲۹۹ - ۲۹۵	شاهزاده محمد سلطان (شف -
- ۴۶۱ - ۴۵۵ - ۴۵۲ - ۴۵۱	یادشاهزاده محمد سلطان)
- ۶۶۶ - ۶۶۳ - ۶۱۱ - ۵۹۷	- ۲۶۶ - ۲۲۷ - ۲۱۹ - ۱۴۶
- ۸۰۱ - ۷۵۹ - ۶۹۳ - ۶۷۲	- ۳۰۵ - ۳۰۴ - ۳۰۱ - ۲۹۲
۸۶۶ - ۸۱۰ - ۸۰۳ ..	۶۹۸ - ۶۸۲ - ۶۶۸ ..
شاهزاده محمد معظم مخاطب	شاهزاده محمد شجاع (شف
به شاه عالم (شف -	یادشاهزاده محمد شجاع)
یادشاهزاده محمد معظم)	- ۲۵۲ - ۴۳ - ۳۷ - ۲۵
- ۴۹۲ - ۴۶۷ - ۳۰۱ - ۵۲	- ۴۵۵ - ۴۲۲ - ۴۲۰ - ۲۶۶

۷۰۴	۷۰۳ - ۷۰۰
شاه عالم بهادر - خطاب سلطان	شاهزاده دلي عهد ۶۵۱
۷۱۷	شاهزاده دلي عهد دارا شکوه
شاه عالم - خطاب شاهزاده	۴۹۴
محمد معظم .. ۴۹۲	شاهزاده دلي عهد شاهجهان
شاه عباس بهادر شاه مغني	۷۸۰ - ۶۲۵ - ۱۸۳ ..
۶۱۸ - ۴۴۶	شاه شجاع ۴۶۷ - ۲۹۲ -
شاه عباس ثاني داراي ايران	۶۲۵ - ۶۷۴ - ۶۹۸ - ۶۹۹
۸۰۱ - ۵۵۲ - ۵۱ - ۲۶	شاه شريف .. ۳۴۲
شاه عباس مغوي داراي ايران	شاه مغني مغوي بهر زاده شاه
۶۵۴ - ۴۴۳ - ۴۲۴ ..	عباس ماضي داراي ايران
شاه عباس ماضي ۸۵ -	۲۶ - ۳۷ - ۲۳۱ - ۴۱۶ -
۸۷ - ۲۸۳ - ۵۵۲ - ۷۹۵ -	۴۴۶ - ۵۵۲ - ۶۵۵ - ۶۵۷ -
۷۹۶	۸۰۱ - ۷۹۶ - ۷۳۵ ..
شاه عبداللطيف ۶۸۸	شاه طهماسب مغوي داراي
شاه علي .. ۶۱۵	ايران ۵۴۹ - ۵۴۳ - ۱ -
شاه علي خان - خطاب شجاعت	۷۲۴ - ۶۱۰
خان بهادر محمد شاه نام	شاه عالم پادشاه ۵۵ - ۵۴ -
بسر شيخ عبدالکريم خان	۸۷۰ - ۶۸۸ - ۳۵۷ ..
۷۰۹	شاه عالم بهادر ۴۸۹ - ۴۸۹ -

۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۵۴	شاه فخرالدين موسوي مشهدي
شاه معين الدين (قدس سره)	حاکم پتن کجرات پسر
۶۷۰	مير قاسم .. ۵۵۶
شاهم خان جلاير پسر بابا بيگ	شاه قلي خان ۱۵۷ - ۴۱۶
جلاير ۶۰۴ - ۶۰۳	۶۶۳
شاه ميرزا .. ۲۷۸	شاه قاي خان سليم ساز (يا)
شاه نعمت الله ولي (قدس سره)	سيم ساز بخشى سرکار
۳۵۹ .. (سره)	شاهزاده شاهجهان بادشاه
شاه نواز خان ۴۵ - ۶۴۶	۲۱۰ - ۱۷۷
۶۴۷ - ۶۳۸ - ۶۷۱ - ۶۷۲	شاه قاي خان محرم بهارلو
۶۷۵ - ۶۷۴ - ۶۷۳ ..	۱۴۹ - ۴۰۴ - ۶۰۵ - ۶۰۶
شاه نواز خان بهادر ميرزا ايرج	۶۰۸
خلف الرشيد ميرزا	شاه قلي خان وقاص حاجي
عبدالرحيم خان خانخانا	۶۶۰ - ۶۵۸
۷۷۴ - ۷۰۶ - ۶۴۵ ..	شاه قلي خان نارنجي (يکى)
شاه نواز خان مغوي ميرزا	از امراى ۲۴ - د جدت
۶۷۰ - ۶۶۹ بديع الزمان	۵۳۵ (شيداني)
۶۳۹ شاه رجب الله الدين	شاه قميص (قدس سره)
شاه وزدي پسر خليفه شاملو	۵۷۵
۵۴۵	شاه محمد خان فلائي ۵۴۲ -

۸۹۸ - ۸۱۲ - ۷۰۸ ..	شایستہ خان ۲۱۷ - ۲۱۲
- ۸۴۴ - ۱۰۸ شجاع الدولہ	- ۴۲۸ - ۲۵۷ - ۲۲۸ - ۲۱۸
۸۵۵ - ۸۴۶	۷۸۴ - ۶۷۷
شجاع الدولہ بہادر میرزا	شایستہ خان امیر الامرا (میرزا
جلال الدین حیدر نام ناظم	ابو طالب نام خلف
صوبہ اودھہ و الہ آباد پور	یمن الدولہ آصف جاہ (
ابوالمنصور خان مفدر جنگ	صوبہ دار دکن ۳۰۰ -
- ۷۱۹ - ۷۱۸ - ۷۱۷ - ۷۱۵	- ۶۹۰ - ۳۴۶ - ۳۰۶ - ۳۰۵
۸۵۳ - ۸۴۳	- ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۹۲ ۶۹۱
شجاع الدولہ محمد قلی خان	۸۶۵
۱۰۷	شایستہ خان بن شایستہ خان
شجاع الدولہ ناظم بنگالہ ۸۴۳	۴۰
شجاع الملک امیر الامرا (یا)	شایستہ خان پدر شایستہ خان
شجاع الملک بہادر بسالت	۴۰
جنگ میر محمد شریف نام	شجاع (شاہزادہ) ۳۴ -
پنجوین پور نظام الملک	- ۴۳ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷
آصف جاہ .. ۷۲۲	- ۲۷۷ - ۲۷۶ - ۱۴۶ - ۹۲
شجاع بیگ والد امیر نذر الذوق	- ۳۱۸ - ۳۰۵ - ۳۰۱ - ۲۸۲
۵۴۹ - ۵۴۸ (غریب)	- ۴۵۹ - ۴۵۶ - ۴۵۵ - ۴۵۴
شجاع الملک جنگ (شف - سیف	- ۶۹۹ - ۶۹۸ - ۵۱۱ - ۴۸۰

الدوله سيد شريف	۵۱۹	شجاعت خان - خطاب غيرت
شجاعت خان	۶۳۰ - ۶۳۱	خان محمد ابراهيم ۸۶۹
.. ..	۶۳۳ - ۷۸۷	شجاعت خان - خطاب معصوم
شجاعت خان رعد انداز بيگ		بيگ پور كاظم بيگ ۷۰۸
(يكي از امراي عهد		شجاعت خان سلام الله عرب
عالمگيري)	۶۷۹ - ۶۸۱	برادر زاده مبارك - عرب
.. ..	۷۳۹ ۶۴۱ - ۶۴۲
شجاعت خان بهادر محمد شاه		شجاعت خان شادي بيگ
نام پسر شيخ عبد الكريم خان		بهر جانش بهادر ۶۶۲
(يكي از شيخزادهای		شجاعت خان شيخ كبير
فاروقي)	۷۰۸ - ۷۱۰	چشتي فاروقي مخاطب
شجاعت خان - خطاب سيد		برستم زمان ۶۲۰
جعفر ولد سيد جهانگير		شجاعت خان محمد بيگ
پسر سيد محمود خان بارهه		تركمان ۷۰۶ - ۷۰۷
.. ..	۴۲۴ - ۴۲۵ - ۴۲۶ ۷۰۸
شجاعت خان - خطاب		شجاعت خان عرف مقيم خان
مف شکن خان مير		عرب خواهرزاده ر خوش
مدر الدين ميرانش ۷۴۶		تودي بيگ خان ۵۵۷ -
شجاعت خان (خطاب ثادوي	 ۵۵۸ - ۵۵۹ - ۶۰۲
شادي خان)	۶۶۴	شردان (طائفة از قوم افغان)

شريف خان اتکه ہوادر خرد	۲۴۴
شمس الدين محمد خان	۴۷۲ شوزہ خان بيجاپوري
اتکه ۲۴۶ - ۶۰۱	شوزہ خان - خطاب سيد رستم
شريف خان امير الامراء پسر	۵۰۳ خان دکنی ..
خواجہ عبد الصمد شیرين	شوزہ خان سيد الياس پدر سيد
قلم شیرازی ۱۵۳ -	رستم خان دکنی ۵۰۲ -
۶۲۵ - ۱۶۸	۵۰۳
شريف خان مختار س—رکار	شرف الدين داروغہ قلعہ
شاهزادہ سلطان سليم ۷۷۷	۶۶۲ بست ..
شطاریہ (طائفہ درویشان)	شرف جي پسر ايكو (يا) انکو
۵۸۳ - ۵۷۷	جي بن شاهجي بهونسلہ
شفقت الله پور س—زار خان	۳۴۵
۴۴۰	شرف جي پسر مالوجي ۳۴۲
شفيع الله برلاس مير تورک	۱۸ شريف الملک ..
۴۵۰	شريف الملک بخشى سرکار
شکر الله فام ظفر خان پسر زين	۱۹۶ اعتماد الدولہ
۷۵۵ خان کوکہ ..	شريف الملک حيدر آبادي
۳۸۶ شماسيان ..	يزانہ ابو الحسن قطب شاہ
شمس الدين خان خوشگي	۶۸۸ والي حيدر آباد -
۶۷۶ پسر کلان نظر بہادر	۶۸۹

۶۸۳	شمس الدین محمد خان اتک
یعقوب پسر شیخ میر خوافی	پسر یار محمد خان۔ غزنوی
۶۷۰ - ۶۷۹	۳۷۵ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۳
شہاب الدین احمد خان (سپہ	۷۶۴ - ۶۰۱
سالار مالوہ) ۱۳۳ -	شمس الدین مختار خان ۳۹
۱۷۱ - ۵۳۴ - ۵۳۶ - ۶۰۲ -	شمس خان فوجدار درآبہ تھہ
۷۶۸	(یا) درآبہ تھہ ۷۱۱ -
شہاب الدین احمد خان از	۷۱۲
سادات نیشاپور ۵۶۷ -	شمشیر بہادر .. ۳۵۶
۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۸ ..	شمشیر خان پسر شیر خان
شہامت جنگ - خطاب	تونور .. ۶۵۴
انور الدین خان بہادر شیخ	شمشیر خان ۶۷۸ - ۲۹۷
خانجہان .. ۵۲۸	شمشیر خان ارسلان بے اوزبک
شہامب جنگ - خطاب محمد	۶۳۳
محفوظ خان بہادر فوجدار	شمشیر خان قرین (یا) شمشیر
کوہیر مضاف حیدر آباد	خان حیات قرین اعظم
پسر انور الدین خان بہادر	شاہی حسین خان نام -
شہامت جنگ ۵۲۹	۶۸۲ - ۶۷۸ - ۶۷۷ - ۲۲۷
شہامت خان سیدی قاسم بارہہ	۶۸۳
حاکم موبہ الہ آباد ۶۸۱ -	شمشیر خان - خطاب میر محمد

۷۱۳ - ۷۱۲ - ۷۱۱ ..	۶۸۲
شهریار ۲۶ - ۴۱۵ - ۴۵۰ -	شهباز خان ۷ - ۱۳۸ -
۶۷۰	۱۴۹ - ۴۰۱ - ۴۰۹ - ۷۲۶ -
شهنشاه زمان نادرشاه ۵۴۸	۷۷۲ - ۷۲۸ - ۷۲۷ ..
شیبانی خان ارزبک ۵۴۸	شهباز خان (رواهه) (یا) شهباز
شیخارت (قوم) ۱۱۶ - ۱۱۴ -	خان معروف به شیرو رواهه
۱۷۳ - ۱۷۲	(یا) رواهیل - ۲۴۹ -
شیخ ابراهیم .. ۱۷۱	۶۵۰
شیخ ابراهیم پور شیخ موسی	شهباز خان پسر شریف خان
برادر شیخ سلیم سیکری	۶۲۹ .. امیرالامرا
۵۷۱ - ۵۷۰	شهباز خان کنبو ۶ - ۱۱۶ -
شیخ ابو الحسن عشقی (قدس	۱۸۰ - ۲۱۸ - ۵۹۰ - ۵۹۱ -
سره) .. ۵۸۳	۵۹۲ - ۵۹۳ - ۵۹۴ - ۵۹۵ -
شیخ ابو الفضل علامی بن شیخ	۵۹۶ - ۵۹۷ - ۵۹۸ - ۵۹۹ -
مبارک ۷ - ۱۱۹ - ۱۲۱ -	۶۰۰
۱۴۰ - ۱۴۱ - ۱۴۲ - ۱۵۲ -	شهباز خان لودی ۱۸۴
۱۷۱ - ۱۹۷ - ۲۰۳ - ۳۸۵ -	شهداد خان خورشکی ۸۲۷ -
۳۸۶ - ۵۴۲ - ۵۴۴ - ۵۸۰ -	۸۲۸
۵۸۵ - ۵۸۹ - ۵۹۰ - ۵۹۹ -	شهداد خان خورشکی عبدالرحیم
۶۱۷ - ۶۱۸ - ۶۱۹ - ۶۲۰ -	نام — زنگ شمس خان

۵۸۳ (سره)	۶۲۱ - ۶۴۹ - ۷۷۳ - ۷۷۴
شیخ بدی (شف - شیخ	۸۵۹ - ۸۶۲
۵۷۳ .. (عبد اللہ)	شیخ ابو الفیض فیضی فیاضی
۳۸۲ .. شیخ بداونی	پھر کلان شیخ مبارک
شیخ بد - مرهان الدین غ - ربیب	ناگوری ۳۸۳ - ۵۶۲ -
۸۳۴ (رحمۃ اللہ علیہ)	۵۸۴ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۶۱۰
شیخ بہاء الدین (یکم از اولاد شیخ	شیخ احمد فرزند میانای شیخ
فرید شکر گنج - (قدس سرہ)	سلیم چشتی فتحپوری
۵۵۴	(قدس سرہ) ۵۵۴ -
شیخ بہاء الدین مجذوب بداونی	۵۵۵
۱۱۴	شیخ الشیوخ شیخ شہاب الدین
شیخ بہول (یا) بہلول برادر کلان	سہروردی (قدس سرہ)
شیخ محمد غوث گوالیاری	۵۸۳
۵۷۵ (قدس سرہ)	شیخ الہدیہ عرف شیخ علاء الدین
۵۸۰ - ۵۷۶	جد عبد العزیز خان شیخ
شیخ جان محمد پسر بہیکن	مقبول عالم ۸۳۶ - ۸۳۷
۳۳ .. خان	شیخ الہند موسوم بہ شیخ سلیم
شیخ جمال بختیار برادر	چشتی فتحپوری (قدس
گوہر النساء زوجہ عرش شیدانی	۵۵۴ .. (سرہ)
۵۶۴	شیخ بایزید بھٹامی (قدس

شیخ جمال بختیار پسر شیخ	شیخ سلیم سیکری ۵۷۰ -
محمد بختیار ۵۶۶ ۵۷۱
شیخ جمالی دهلوی جلال نام	شیخ سماء الدین سهوردی
مرید و خلیفه شیخ سماء الدین ۵۳۹
سهوردی .. ۵۳۹	شیخ سید عبدالغفار دهلوی
شیخ حسین خوارزمی ۸۵۷ ۶۳۳
شیخ حیدر نبدی - شاه	شیخ ضیاء الله دومین خلف
وجیه الدین .. ۴۱۸	شیخ محمد غوث گوالیاری
شیخ خان جهان - نام اوزالدین	.. ۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۵
خان بهادر شهابت جنگ	شیخ عبد الرحمن پسر شیخ
.. .. ۵۲۷	ابو الفضل علامی ۶۱۶ -
شیخ دارک قریشی پسر بهمن ۶۲۱
خان .. ۲۳	شیخ عبد الرحیم لکهنوی ۵۶۴
شیخ زادهای فاروقی (طایفه)	شیخ عبد العزیز .. ۶۹
.. .. ۷۰۸	شیخ عبد العزیز خان از متوکلان
شیخ هراج الدین انصاری ۲۴۳	شیخ عبد الطیف برهانپوری
شیخ سلیم چشتی فتحپوری ۶۸۶
معروف به شیخ الهند	شیخ عبد القدوس کنکوی از
پسر شیخ بهاء الدین	ادلان امام ابو حنیفه کوفی
(قدس سره) ۵۵۴	(رحمة الله علیه) ۵۶۰

شیخ عبد الکرم خان فوجدار	شیخ علامی (شف - شیخ -
کره مانکپور سوبہ الہ آباد	ابوالفضل) ۳۸۸ - ۳۹۳
پدر شجاعت خان بہادر	شیخ علائی مہدوی ۵۸۵
محمد شاہ نام ۷۰۸	شیخ علاء الدین معروف بہ شیخ
شیخ عبد اللطیف برہانپوری	الہدیہ جہ عبد العزیز خان
۶۸۶	شیخ مقبول عالم ۸۳۶
شیخ عبد اللہ .. ۲۴۳	شیخ عمر .. ۲۴۶
شیخ عبد اللہ شطاری ۵۷۷ -	شیخ عمر نور الدین پسر جلالہ
۵۸۳	روشنانی .. ۲۴۴
شیخ عبد اللہ معروف بہ شیخ	شیخ غیاث خا - واہرزادہ
بدری خلف ارشد اسوہ	قطب الدین خان کولکٹاش
مشائخ الشطار شیخ محمد	۶۲۵
غوث گوالیاری ۵۷۳	شیخ فرید الدین گنج شکر (ین)
شیخ عبد الذبی .. ۶۰۹	شکر - رگنج (قدس سرہ)
شیخ عبد الذبی م - در عرش	۵۵۴ - ۷۰۸ - ۸۳۶ ..
اشیاء - انبی نبی - رہ شیخ	شیخ فرید .. ۶۴۴
عبد الق - دوس کذک - وی	شیخ فرید بخاری ۳۹۹ - ۵۴۱
۵۶۰ - ۵۶۳ - ۵۸۵ - ۵۸۶	شیخ فرید بخشی ۶۱۳
شیخ عبد الوہاب بخاری	شیخ فرید بہکری ۷۸۸
۳۹۹	شیخ فرید عطار (قدس سرہ)

شیخ محمد شاه - نام شجاعت	۵۷۵
خان بهادر (پور شیخ عبدالکریم)	شیخ فرید مرتضی خان بخاری
خان .. ۷۰۹	صوبه دار پنجاب - ۲۴
شیخ محمد طاهر محدث بوهره	۱۸۷ - ۴۱۱ - ۶۳۳ - ۶۳۴
(۱) شیخ محمد ۵۷۴	۶۳۵
شیخ محمد غوث گوالیاری	شیخ فیضی (شف - شیخ
(قدس سره) مرشد جنت	ابوالفیض فیضی (۳۸۳ -
آشیانی و عرش آشیانی	۵۶۲ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۶۱۰
۵۷۳ - ۵۷۵ - ۵۷۷ - ۵۷۸	شیخ قاضی (۱) شیخ قاض
۵۷۹ - ۵۸۰ - ۵۸۲ ..	بنگالی .. ۵۷۷
شیخ مقبول عالم مخاطب به	شیخ گدائی کذبو پسر شیخ
عبدالعزیز خان بهادر از	جمالی دهلوی موسوم
ارلان شیخ فرید الدین	به جلال ۵۳۹ - ۵۴۰
شکر گنج (قدس سره)	۵۷۸
۸۳۶	شیخ مبارک زاگوری پدر شیخ
شیخ منہاج .. ۶۳	ابوالفضل و فیضی ۴۸۴ -
شیخ موسی برادر شیخ سلیم	۶۰۸
سیکری ۵۷۰	شیخ محمد بخاری طغانی شیخ
شیخ میر ۴۵ - ۴۶ - ۶۷۵	فرید بخاری ۵۴۱
۶۹۷	شیخ محمد بخاریار ۵۶۶

۸۸۲	شیخ میر خوافی (برادر سید
شیرافکن خان علی قلی بیگ	امیر خان خوافی سید میر
استجلو سفـرجی شاه	نام سید مصحیح النسب)
۴۲۲ اسمعیل ثانی	۳۰۹ - ۴۷۶ - ۴۷۷ - ۴۷۹ -
شیرافکن ولد قوچ بیگ ۵۷۲	۷۳۸ - ۶۶۸
شیرالله پسر سعادت خان	شیخ نجم الدین کبـری (ح
۴۶۳	۵۸۳
شیر خان ۱۱۱ - ۳۷۸ -	شیخ نورالله برادر خرد
۴۵۳ - ۵۴۰	شجاعت خان بهادر
شیر خان افغان ترین نوکر	محمد شاه نام ۷۰۹
روشناس شیخ فرید	شیخ وجیه الدین علوی ۵۷۴
۴۴۰ .. بخاری	شیخ هندی .. ۵۵۵
شیر خان ترین زمیگذار فوشنج	شیرافکن پسر دیانت خان حکیم
(که معرب پوشنگ است)	جمالای کاشی ۳۸
۶۵۴ - ۶۵۵ - ۶۵۶ - ۶۵۷	شیرافکن پسر سیف خان کوکه
شیر خان (خطاب سید شهاب	۳۷۵
۶۶۸ - ۶۶۷ (بارهه)	شیرافکن خان ۱۹۲ -
شیر خان (خطاب ناهر خان	۶۲۵ - ۶۲۴
۶۵۲ .. (قونور)	شیرافکن خان عزت الدوله
شیر خان سور ۴ - ۳۷۵ -	بهادر صفدر جنگ ۸۸۱ -

*** حرف صاد ***

صاحب دان داماد بي بي الاثري

۲۴۷

صاحب قران امير تيمور ۴۳۰

صاحب قران ثاني (يعني شاهجهان

پادشاه) ۲۹۸ - ۴۲۶ - ۶۵۲ -

۶۷۰ - ۷۸۲ - ۸۰۲ - ۸۶۴

صاحب عالم [راي عباسي

(يعني مواف عالم آراي

عباسي كه تاليفي است

بس معتبر در تاريخ ايران)

۹۱۸

صاحبه محل (خطاب زوجة

فردوس آرامگاه) ۵۲۵

صادق خان ۱۷۱ - ۱۸۱ -

۵۹۸ - ۵۹۶ ..

صادق خان مير بخشى پسر

[قا طاهر - رملي تخلص

و برادرزاده و خویش

اعتماد الدوله طه - راني

۵۳۱

شير خان سيد شهاب بارهه

(يا) شهباز بارهه پسر سيد

ع - زت خان ج - انكيري

۶۶۷

شير زاد پسر سعادت خان

حارس كابل ۶۷۹

شيرزاد پسر عبدالمطلب خان

۷۷۱

شير خان فولادي ۳۷۸ -

۵۷۰ - ۵۴۲

شير خان ناصر خان توير ۶۵۱ -

۶۵۲

شير خواجه از سادات الاثري

(پادشاه خ - خواجه نام)

۶۴۸ - ۶۴۹ - ۷۷۴ - ۷۷۷

شير شاه ۲۱۳۱ - ۱۷ -

۵۷۷ - ۵۸۰ - ۶۰۴ ..

شيرزاده خان پسر شير افكن ولد

فوج بيگ ۵۷۲ - ۵۷۳

۷۳۱ - ۷۳۰ - ۷۲۹ ..	بخاري ۳۰۷ - ۴۵۶ -
صادق خان هروي ۱۳۲ - ۸۱۰
.. ۱۳۳ - ۱۳۴ - ۳۷۰	صديق خواجه ولد عبدالرحيم
صادق خان يزنه يمينا الدوله	خواجه .. ۷۵۰
.. .. ۸۸	مقدر جنگ ۱۰۷ - ۸۴۲
صادق علي خان عرف ميرن	مقدر جنگ مير آتش ۵۲۶ -
پسر مير جعفر ۸۴۵ ۵۲۷
صادق محمد خان ۲۴۵	مقدر جنگ ناظم اوده ۸۴۰
صادق محمد خان بائيحي	مقدر جنگ وزير ۸۴۷ -
.. .. ۷۲۹ ۸۴۸
صادق محمد خان هروي پسر	مقدر خان - خطاب صف شكن
محمد باقر هروي وزير	خان ميرزا لشكري پسر
قراخان تركمان حاكم	سيد يوسف خان (ضوي)
خراسان ۷۲۴ - ۷۲۵ - ۷۳۴ - ۷۳۶
۷۲۶ - ۷۲۷ - ۷۲۸ - ۷۲۹	مقدر خان خواجه قاسم سيد
صدرالاسلام خان پسر گلان	اتائي (يا) مقدر خان
انورالدين خان بهادر	سيد اتائي ۷۳۳ -
شهامت جنگ ۵۲۹ ۷۳۴ - ۷۳۷
صدرالدين محمد خان ۵۲۰	مقدر علي خان ۵۱۳
صدرالهدور ميران سيد جلال	صف شكن خان ۸۰۹

۳۲۵	.. ملائمت خان	صف شکن خان فوجدار متھرا
۲۳۳	ملائمت خان بخشى	۴۵۴
	ملائمت خان - خطاب روشن	صف شکن خان محمد طاهر
	ضمير پسر دوم صادق خان	۷۳۸
- ۷۳۱	مير بخشى	صف شکن خان ميرزا لشکري
۷۳۳ - ۷۳۲	پسر سيد يوسف خان
	ملائمت خان - خطاب سيد	رضوي ۷۳۶ - ۷۳۴
	سلطان ملقب به اختصاص	۷۳۷
	خان بارهه پسر سيد	صف شکن خان مير مدرالدين
۴۵۷	بايزيد ...	مير انهن پسر قوام الدين
	ملائمت خان خواجه مير خواهي	خان .. ۷۴۶ - ۷۴۴
	(يا) ملائمت خان نافوري	مفي خان (يا) آصف خان
۷۴۵ - ۷۴۴ - ۷۴۳		۸۲۲
۲۵۴	ملائمت خان مير بخشى	مفي خان پسر دوم اسلام خان
۱۵۲	.. صلاح الدين	۷۴۰ - ۴۶۴ مشهدي
	مصام الدوله امير الامراء بهادر	ملائمت جنگ ۳۳۷ - ۳۳۶
	نصرت جنگ - خطاب	۳۳۹ - ۳۶۰ - ۵۲۹ - ۸۳۵
	ذوالفقار خان محمد	۸۳۶
	اسماعيل (شف محمد	ملائمت جنگ پسر نظام الملک
۹۸	.. اسماعيل)	آصف خان ۷۲۳ - ۷۲۲

طالب کلیم	۴۱۴ - ۶۷۱
طالب محي الدين خان بهادر	
نائب صوبه دار بيدجاپور	
سيو مين پور حفظ الله خان	
.. ..	۵۲۱

* حرف ضاد *

ضابط خان پسر نجيب خان	
رويله ..	۱۰۸
ضياء الدوله (يا) ضياء الدوله	
محمد حفيظ پسر خواجه	
سعد الدين خان	۷۴۸ -
.. ..	۷۴۹
ضياء الدين مخاطب به رحمت	
خان پسر حكيم قطبا برادر	
حكيم ركذا	۷۹۲
ضياء الله خان پسر عذائت الله	
خان ..	۸۳۱

* حرف طاء *

ظفر خان پسر زين خان كوكه	
شكر الله نام	۴۶۱ -
.. ..	۷۵۵ - ۷۶۱
ظفر خان - خطاب روشن الدوله	
بهادر رستم جنگ	۳۳۴
ظفر خان بهادر رستم جنگ -	
خطاب خواجه مظفر نديرة	
خواجه محمد نامر مخاطب	

* حرف طاء *

طالب آملی (يا) طالباي آملی	
.. ..	۲۸۳ - ۷۹۱ - ۷۹۲

عادل خان	۱۴۳ - ۲۲۵ -	بہ محمد فخر الدین خان	۳۳۴
عادل خان بیجاپوری (یا)	۳۰۰ - ۴۳۹ - ۵۰۳ - ۷۴۰ -	ظفر خان خواجہ احسن اللہ پسر	۷۹۵
عادل خان وائی بیجاپور	۸۶۵ - ۵۶ -	خواجہ ابوالحسن قریشی	۲۴۶ - ۲۴۷ - ۷۵۶ - ۷۶۱ -
عادل خان پسر شاہ محمد خان	۵۴۶ - ۵۴۷ -	ظہیر الدولہ - خطاب رعایت	۳۳۲
عادل خان قلاتی	۲۲۷ -	خان بہادر مایندری محمد	۸۳۶
عادل خان (گروہ)	۲۳۶ - ۲۷۲ - ۲۹۳ - ۳۰۰ -	امین خان بہادر	۳۰۸ - ۵۳ ..
عادل خان شاف ابراہیم عادل	۴۶۵ - ۴۵۳ - ۴۵۴ - ۴۶۵ -	ظہیر الدولہ قسورہ جاگ خطاب	۴۷۲ - ۶۶۶ - ۶۵۷ - ۶۹۴ -
شاہ	۵۲ - ۱۸۳ - ۳۴۴ -	خواجہ عبد الہادی خان	۷۰۰ - ۸۲۰ - ۸۷۵ -
عادل شاہیہ (طائفہ)	۳۶ -	سیو مین پسر عضد الدولہ	۸۴۸ - ۸۴۹
عادل شاہیہ (طائفہ)	۴۲ - ۵۱ - ۱۹۱ - ۲۴۹ -	عوض خان بہادر قسورہ	۴۱۲
عادل شاہیہ (طائفہ)	۴۷۲ - ۶۶۶ - ۶۵۷ - ۶۹۴ -	جنگ	۷۸۰
عادل شاہیہ (طائفہ)	۷۰۰ - ۸۲۰ - ۸۷۵ -	عابد خان	۳۰۸ - ۵۳ ..
عاقبت محمود خان کشمیری	۸۴۸ - ۸۴۹	عابد خان بخش کی گجرات	۷۸۰
مدار المہم - ام - اماد الماک	۸۴۸ - ۸۴۹	عابد خان پسر خواجہ نظام الدین	۷۸۰
مدار المہم - ام - اماد الماک	۸۴۸ - ۸۴۹	احمد بخشی	۷۸۰

• حرف میں •

۷۲۰ - ۷۱۷	پادشاه	۶۸۰	عادل خان ..
۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۵۳ - ۷۲۱		۳۱۰	عادل خان خافي ..
عائشه بيگم صبيحه (روح الله خان			عادل خان عذابت الله برادر زاده
۳۱۳	اول ..		و مقبضي افضل خان ملا
۷۹۰	عبد الحق ..		شكر الله و پسر عبد الحق
۵۸	عبد الحكيم خان ..	۷۹۲ - ۷۹۰ - ۳۷	..
عبد الحكيم - خان (يا)			عادل خان مير عسکری خوفي
۵۹	عبد الحكيم خان	۸۲۱
عبد الرحمن بيگ اقبال - ق		۷۵ - ۲۳۲	عالم علي خان
عبد العزيز خان پسر نذر		۵۲۱ - ۵۰۴ - ۴۷۳ - ۳۵۹	
محمد خان والي باغ ۷۹۳		۷۰۹ - ۷۴۸ - ۸۳۳	..
عبد الرحمن پسر اسلام خان		۷۷۸	عالم گمان (نام فيل)
۴۶۴	مشهدی ..		عالم گور پادشاه (شف .. خلد
عبد الرحمن پسر شيخ ابو الفضل		۵۴ - ۱۲۷	.. (گمان)
۷۴۹	۲۶۹ - ۲۶۶ - ۲۷۹	۲۳۰
عبد الرحمن سلطان ششمين پور		۳۱۳ - ۳۲۵ - ۳۳۳	۲۸۲
نذر محمد خان ۸۰۲ -		۴۷۴ - ۴۸۳ - ۴۷۵	۴۵۲
۸۱۲ - ۸۱۱ - ۸۱۰ - ۸۰۹		۷۰۸ - ۶۹۹ - ۸۱۲	۶۸۸
عبد الرحمن مخاطب به		۸۲۴ - ۸۷۷ - ۸۷۹	۸۲۰
مرحمت خان سومين پسر			عالم گور ثاني - لقب عزيز الدين

۸۲۰ - ۸۱۹	صادق خان میسر بخشی
عبد الرسول میسر شیخ الهدیه	۷۳۰
پدر عبد العزیز خان بهادر	عبد الرحیم بیگ اوزبک برادر
۸۳۷	عبد الرحمن بیگ اتالیق
عبد الرسول داد عبد الله خان	عبد العزیز خان میسر نذر
بهادر .. ۷۴۰	محمد خان والی بلخ ۷۹۳
عبد الرؤف میانه مخاطب	عبد الرحیم خان پندجهمین پور
بهاول خان .. ۵۷	اسلام خان مشهدی ۴۶۴ -
عبد الصمد خان بهادر دلیر	۸۱۲
جنگ ناظم لاهور (شف -	عبد الرحیم خاندانان ۷۰۶
سیف الدوله) ۵۱۳ -	عبد الرحیم (نام شادان خان
۸۲۷ - ۷۱۲	خویشگی یوزگ شمس خان)
عبد العزیز خان ۸۰۲ - ۲۹۳	۷۱۱
عبد العزیز خان بهادر ۸۷۲	عبد الرحیم خان داماد رحمت
عبد العزیز خان بهادر میسر	خان .. ۲۸۴
عبد الرسول خان ۸۲۸	عبد الرحیم - خواجه بن دکان
عبدالعزیز خان بهادر شیخ	خواجه ۷۵۱ - ۷۵۰
مقبول عالم یکم از اولاد شیخ	عبد الرحیم میانه ۵۸ - ۵۶
فرید الدین گنج شکر (قدس	عبد الرحیم میروزا خان ۵۷۰
۸۲۶ .. (سره)	عبد الوراق خان لاری ۸۱۸ -

۲۹۰	عبدالعزيز خان نقشبندی
۲۸ عبداللطيف ديوان قندهار	۷۹۶
عبدالله بيگ مخاطب به عسكر	عبدالعزيز خان والي بخارا پسر
۸۰۹ خان نجم ثاني	كلان نذر محمد خان والي
عبدالله بيگ مخاطب به گنج	بلغ ۷۹۳ - ۸۰۳ -
علي خان پسر اميرالامرا	۸۰۵ - ۸۰۴
۸۰۷ علي مردان خان	عبدالعظيم نام سلطان خواجه
عبدالله پسر سعيد خان چختا	نقشبندی خالف خواجه
۴۳۷ ظافر جنگ بهادر	۳۷۹ خاندن درست
عبدالله خان ۱۷ - ۱۸ -	عبدالغفار خان برادر دبير خان
۱۹ - ۲۱ - ۳۹ - ۱۹۱ -	عبدالرؤف ميانه ۵۸
۱۹۴ - ۲۱۳ - ۲۲۸ - ۴۱۲ -	عبدالقادر بن بهلول خان كلان
۴۱۶ - ۴۱۷ - ۴۱۸ - ۴۳۲ -	۵۹
۶۵۰ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۷۶۹ -	عبدالله پسر احدثان ۲۴۷ -
۷۷۴ - ۷۷۸ - ۷۷۹ - ۷۸۰ -	۷۵۷ - ۴۳۳
۷۸۱ - ۷۸۲ - ۷۸۳ - ۸۹۴ -	عبدالكريم پسر عبدالرزاق لاري
عبدالله خان اوزبك ۳ -	۸۲۰
۴۰۰ - ۵۵۴ - ۵۵۸ - ۷۶۴ -	عبدالكريم ميانه مخاطب به
۷۴۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷ - ۷۶۸ -	دراول خان پسر عبدالرحيم
عبدالله خان ايشك آقاسي	ميانه ۵۹ - ۲۳۶ -

عبدالله خان صوبه دار گجرات	۷۲۱
۱۵۶	عبدالله خان بهادر	۱۳۷ -	
عبدالله خان عرف خواجه	۲۰۹ - ۲۱۲ - ۲۱۵ - ۲۵۶ -		
کچک (یا) کچک ۷۲۱	۷۷۵ - ۹۹۵ - ۴۴۰
عبدالله خان فیروز جنگ خواجه	عبدالله خان بهادر فیروز جنگ		
عبدالله نام ۲۰۴ -	۸۹۳ - ۷۲۳
۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۲۶ - ۵۱۰ -	عبدالله خان بهادر ناظم صوبه		
۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۷۷ - ۷۸۶ -	بهار ۷۹۳
۷۸۸ - ۷۸۹ - ۷۸۵ ..	عبدالله خان پسر ششم		
عبدالله خان والی توران	عزایت الله خان ۸۳۱		
۷۸۳	عبدالله خان پسر علی محمد		
عبدالمجید خان پسر عبدالذبی	۸۴۲ خان زوهیلہ		
۵۹	عبدالله خان پانی بدجاپوری		
عبدالمجید خان مخاطب بہ	معروف بہ سوانداز خان		
۵۸ سطوت جنگ	۳۱۱
عبدالمحسن خان عرف موجه	عبدالله خان سعید خان		
میان (یا) موجه میان ۵۹	چهارمین پسر سعید خان		
عبدالمطلب خان ۵۳۶ -	بہادر ظفر جنگ ۸۰۷		
۷۷۰	عبدالله خان صوبه دار بہار		
عبدالمطلب خان پسر شاہ بداغ	و پتہ ۹۹۲

خان	۸۶۹ ..	داماد میرزا جعفر آصف
عبدالنبی خان پسر دوم	۵۸	خان .. ۶۴۵
عبدالرحیم میانه	۵۸	عرب خان نور محمد ۷۹۴
عبدالنبی خان کور	۵۸ -	عرب شیخ (شف - مغل خان)
...	۵۹ ۷۵۴
عبدالنبی فوجدار متھرا	۴۴۸	عرش آشیانی (یعنی جلال الدین
عبدالوہاب خان تعلقہ دار نیلور		محمد اکبر پادشاہ غازی
و سردار پالی مضاف کرناٹک		شف - سلطان محمد اکبر)
.. ..	۵۳۰ ..	۱ - ۲ - ۳ - ۵ - ۶ -
عبدل (یا) عیدل خان	۶	۸۷ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ -
عبید اللہ خان پنجمین پسر		۱۱۳ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۱۶ -
عزایت اللہ خان	۸۳۱	۱۱۷ - ۱۱۸ - ۱۱۹ - - ۱۲۱ -
عبید خان اوزبک	۵۵۰	۱۲۳ - ۱۲۸ - ۱۲۹ - ۱۳۰ -
عثمان خان لوهانی	۶۳۰ -	۱۳۲ - ۱۳۴ - ۱۳۵ - ۱۴۲ -
.. ..	۶۳۱ - ۶۳۲	۱۴۳ - ۱۵۱ - ۱۵۲ - ۱۵۳ -
عراقیہ	۵۸۵ ..	۱۵۵ - ۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ -
عرب بہادر (یا) عرب عربہ جو		۱۶۰ - ۱۶۱ - ۱۶۳ - ۱۶۶ -
۵۹۳ - ۵۹۴ - ۷۷۱ - ۷۷۲ -		۱۶۸ - ۱۷۱ - ۱۷۳ - ۱۷۴ -
.. ..	۷۷۳ ..	۱۸۰ - ۱۸۶ - ۱۹۷ - ۲۰۲ -
عرب بیگ پسر شاہ بیگ ر		۲۱۸ - ۲۲۱ - ۲۲۶ - ۲۲۸ -

۳۴۵ - ۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۴۰	۴۴۰ - ۴۴۳ - ۴۴۴ - ۴۴۵
۳۷۰ - ۳۷۳ - ۳۷۴ - ۳۷۷	۴۴۹ - ۴۵۰ - ۴۵۴ - ۴۴۳
۳۷۹ - ۳۸۰ - ۳۸۱ - ۳۸۲	۴۵۵ - ۴۵۶ - ۴۵۹ - ۴۵۵
۳۸۳ - ۳۸۴ - ۳۸۶ - ۳۸۷	۴۶۴ - ۴۶۵ - ۴۶۹ - ۴۶۷
۳۸۸ - ۳۸۹ - ۳۹۰ - ۳۹۱	۴۶۸ - ۴۷۰ - ۴۷۱ - ۴۷۳
۳۹۲ - ۳۹۷ - ۳۹۹ - ۴۰۰	۷۷۷ - ۸۱۴ - ۸۵۸ - ۸۵۹
۴۰۱ - ۴۰۲ - ۴۰۳ - ۴۰۵	۸۹۰
۴۰۶ - ۴۲۱ - ۴۲۳ - ۴۴۲	عزت خان .. ۷۴۵
۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۳۵ - ۵۳۶	عزت خان خطاب اول عزیز الله
۵۴۱ - ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۵۲	که پستتر بخطاب عزیز الله
۵۵۴ - ۵۵۵ - ۵۵۶ - ۵۵۸	خان مخاطب گردیده ۷۸۹
۵۶۱ - ۵۶۲ - ۵۶۳ - ۵۶۴	عزت خان - خطاب سید عزت
۵۶۵ - ۵۶۶ - ۵۶۷ - ۵۶۸	خان عبدالرزاق گیلانی ۴۷۵
۵۷۱ - ۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۷	عزت خان خواجه بابا از قرابتیان
۵۷۸ - ۵۸۵ - ۵۸۷ - ۵۸۹	عبد الله خان فیروز جنگ
۵۹۰ - ۵۹۵ - ۵۹۸ - ۵۹۹	۷۷۵
۶۰۲ - ۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۰۵	عزالدين برادر عالمگیر ثانی
۶۰۶ - ۶۰۹ - ۶۱۰ - ۶۱۲	۷۲۰
۶۱۳ - ۶۱۵ - ۶۱۹ - ۶۲۰	عزالدين خالد خانی از شعوی
۶۲۳ - ۶۲۶ - ۶۲۵ - ۶۳۶	زمان سلطان فیروز شاه

عضدالدوله بهادر قسوره جنگ	١٩٠
(خطاب عوض خان)	٨٦٤	عزیز پسر خانجهان لودي	
٨٣٣ - ٨٣٤	..	عزیزالدین پاشاه ملقب به	
عضدالدوله خطاب خواجه	٧١٧	عالمگیر ثانی	
مؤمن خان دزمین پسر		عزیزالدین خلف معزالدین	
عضدالدوله عوض خان	٨٥١	جهاندار شاه	
بهادر قسوره جنگ ٨٣٥		عزیزالله خان پسر سیدوم خلیل الله	
عضدالدوله عوض خان بهادر	٨٢٣	خان یزدی	
قسوره جنگ خواجه کمال		عزیزالله خان پسر یوسف خان	
نام .. ٨٣٤		پور حسین خان تکریمه	٧٨٩
عضدالدوله عوض خان نائب		عزیزالله خان (خطاب اول	
صوبه دار دکن ٧٧		عمدةالملک امیر خان میر	
عظیم الله خان پسر چهارم	٨٣٩	اسحق ..	
عزیمت الله خان ٨٣١		عسکر خان نجم ثانی عبد الله	
عظیم الدوله نصیر جنگ بهادر	٨٠٩	بیگ ..	
خطاب میر جملہ پسر	٤١	عسکر علیخان ..	
کوچک هید ظریف خان		عشقیه (طائفه درویشان)	٥٨٣
.. ٣٦١	..	عصمت بیگم زن اعتمادالدوله	
عظیم الشان .. ٩٩ - ٩٥	١٩٦	..	
عظیم الله خان (یا) عظیم الدوله	٧١٠	..	عضدالدوله

۸۳۵	..	بهونسله)	پسر رعایت خان ظهیرالدوله
۷۷۰	علی دوست	بار بیگی	۲۳۲
علی رضا خان پسر حسین	دوست خان عرف نواب	چند صاحب	عقیدت خان ابو طالب نام پسر
۵۱۴	علی سلطان ثانی	اغلی	شایسته خان امیر الاسرا
۵۴۵	ذوالقدر ..		۷۰۶
۵۴۴	علی سلطان حاکم شیراز		علاء الدوله پسر شجاع الدوله
۳۴۵	علی عادل خان		صوبه دار بنگاله
علی قزاق سردار عمده رگهو	بهونسله	۸۴۴ - ۸۴۵	علامی فهامی سعد الله خان
۸۴۵ - ۸۴۴	علی قلی بیگ شیرافکن	۴۲۳	مخاطب به جماعه الملک
۴۶۷	علی قلی خان اندرانی	۴۶۷	۲۸ - ۳۲ - ۲۶۹ - ۲۹۹ -
علی قلی خان برادر رستم	خان سپه سالار ایران	۲۸ -	۴۴۱ - ۴۴۸ - ۴۴۹ - ۴۷۳ -
۲۹	علی قلی خان خانان زمان	۴۶	۸۷۹
۷۶۹ - ۷۶۴	علی قلی خان سردار والی	۷۶۹ - ۷۶۴	علامی فهامی شیخ ابو الفضل
۷۶۲	ایران ..	۷۶۲	دومین پسر شیخ مبارک
			۵۷۵ - ۶۰۳ - ۶۰۸ - ۶۰۹ -
			۶۱۰ - ۶۱۱ - ۶۱۲ ..
			علازل خان ..
			علی چک (یا) اعلی چک ۱۰
			علی خان ..
			علی خان قزاق (نوکر رگهو)

۴۵۵ - ۵۵۲	قندهار	۳۷۵	علي قلي خان شيباني
علي مردان خان قلعه دار قندهار		- ۷۱۶	علي محمد خان زرهيله
۴۳۲ - ۸۴	۸۴۱ - ۸۴۰ - ۷۱۹
۲۸۵	علي نقی ..	علي مردان كوكته سلطان معزالدين	
علي دردي خان ميرزا بندي		مخاطب به خانجهان	
(يا) علي دردي خان		بهادر ..	۸۷۹
مهرت جنگ ميرزا هندي		علي مردان بهادر	۷۷۹ - ۷۷۳
۸۴۴ - ۸۴۳	علي مردان بيگ (يا خان	
علي يار بيگ افشار	۵۴۳	امير الامرا پسر گنج علي	
عماد الملک	۳۵۷ - ۷۱۵ -	خان زيک	۷۹۶ - ۷۹۵ -
۸۵۴ - ۸۵۳ - ۸۵۲ - ۸۵۰		۷۹۸ - ۷۹۷
۷۱۸	عماد الملک بهادر	علي مردان خان	۲۳۱ -
عماد الملک پسر امير الامرا		۲۳۹ - ۲۳۸ - ۲۳۷ - ۲۳۶ -	۴۵۵ -
فيروز جنگ خلف نظام الملک		۷۹۹ - ۷۷۶ - ۴۵۶
آصف جاه	۸۴۷ -	علي مردان خان امير الامرا	
۸۴۹ - ۸۴۸	۲۵۸ - ۲۹۹ - ۷۹۹ - ۸۰۰ -	
عماد الملک وزير عالمگير ثاني		۸۰۷ - ۸۰۶ - ۸۰۱
۷۲۱	علي مردان خان حيدر آبادي	
عمدة الامرا پسر کلان سراج الدوله		مير حسيني نام	۸۲۴
انورالدين خان بهادر		علي مردان خان زيک حاکم	

ظفر جنگ	۵۳۰	عزایت خان	۸۱۷
عمدة الملك	۸۴۲	عزایت خان خطاب میرزا محمد	..
عمدة الملك امیر خان میر اسحق	..	طاهر آشنا پسر ظفر خان	۷۶۲
پسر امیر خان میر میران	۸۳۹
..	..	عزایت خان خوافی	۸۱۳
عمدة الملك - لقب شایسته	..	عزایت مخاطب بد دربار خان	..
خان امیر الامرا	۷۰۲ -	..	۱
..	۷۰۳	عذیر (شف - ملک عذیر)	۲۰۹
عمر خان مخاطب به رنمست	..	عوض بیگ برلاس	۵۵۹
خان پسر رنمست خان	..	عوض خان قاقشال عوض بیگ	..
علی نام	۶۵	نام	۷۷۶
عزایت الله خان	۶۹ -	عیسی بومی انگاله	۱۶۷
..	۸۲۸ - ۸۲۹ - ۸۳۰	عیسی زمخیدار سفارگانون	..
عزایت الله خان پدر سعد الله	۵۹۵
خان عرف هدایت الله	..	عیسی وکیل قتلو	۱۶۴ -
خان	۵۰۴ - ۵۰۵	..	۱۶۵
عزایت الله پسر شریف الملك	..	عیسی خان (منین یا مین	..
حیدر آبادی	۶۸۹	یا منج یا مبین)	۵۱۷ -
عزایت الله خان پسر میرزا	..	۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴ - ۸۲۵ -	..
شکر الله	۸۲۸	..	۸۲۶ - ۸۲۷

نام .. ۸۵۷ - ۸۵۸ -

.. ۸۵۹ - ۸۶۱ ..

غازي خان تڙور (يا) تڙوري

.. ۸۵۹ - ۱۳۵ ..

غالب خان بجاپوري ۸۶۵

غويه خيل (طائفه از قوم افغان)

.. ۲۴۴ - ۳۹۸ ..

غضنفر خان ۴۷۵ - ۸۶۶

غضنفر خان پسر اله وردی خان

.. ۸۶۶ ..

غلام محمد خان فوجدار حاجي پور

مضاف بهار جد شجاعت

خان بهادر محمد شاه نام

.. ۷۰۸ ..

غلام محي الدين شجاعت خان

مخاطب به سرور جنگ پسر

شجاعت خان بهادر محمد

.. ۷۱۱ .. شاه نام

غوري خيل (قوم) ۳۶۶

غياث بيگ طهراني ۶۲۳

* حرف غين *

غازي الدين خان ۳۱۹

غازي الدين خان بهادر غالب

جنگ مشهور بکوسه احمد

بيگ نام کوکۀ سلطان

معزالدين ۸۷۹ - ۸۸۰

.. ۸۸۲ ..

غازي الدين خان بهادر فيروز

جنگ خلف کلان نظام الملک

آصف جاہ بهادر ۳۳۳

غازي الدين خان بهادر فيروز

جنگ ميـر شهاب الدين

پسر قايم خان خواجه عابد

۸۷۲ - ۸۷۴ - ۸۷۵ - ۸۷۶

.. ۸۷۷ - ۸۷۹ ..

غازي خان ۳۶۴ ..

غازي خان بدخشي ۳۸۴ -

.. ۳۷۵ ..

غازي خان بدخشي قاضي نظام

غیرت خان پسر سید حسین	فتح جنگ (شف - ابراهیم
خان بارہہ .. ۵۰۱	خان (.. ۱۹
غیرت خان خ-واجه کاکار	فتح خان (نام افغانی کہ از
برادرزادہ عبد اللہ خان	ط-رف والی بیخ-ابوز
بہادر فیروز جنگ ۸۶۳	بہ حک-دوست آنجا نامزد
غیرت خان مویہ نار تٹہہ ۶۶۳	گودیدہ بود (۴۹۷
غیرت خان محمد ابراهیم پسر	فتح خان پسر دلیر خان دازوی
نجات خان .. ۸۶۹	(یا) داؤد زئی ۴۷
<hr/>	
* حرف فا *	
فازوقیہ .. ۶۵۱	فارینگی .. ۷۷۰
فاضل خان .. ۹۱	فتح سنگھ پسر ساجان سنگھہ
فاضل خان پوهان الدین ۳۱۶ ۴۵۳
فاضل خان خانصا مان ۶۹۶-	فتح معمر-وز پسر دلیر خان
.. .. ۶۹۹	دازوی (یا) داؤد زئی
فاضل خان (یا) فاضل خان	جلال خان نام ۵۶
میر سامان .. ۴۵۷	مذعباب خان پسر پورہور خان
فتح اللہ پسر سعید خان بہادر ۸۷۲
ظہر جنگ چغا ۴۳۷-	فتو افغان خاصہ خیل ۵۴۱
.. .. ۳۶۲	فتح الدولہ پسر عجماء جنگ

۵۱۲ - ۵۱۷ - ۵۱۹ - ۵۲۰	ناظم موبد کجرات برادر
۵۲۵ - ۵۲۶ - ۵۸۳ - ۷۲۰	(روشن الدوله بهادر) ستم
۷۴۲ - ۷۴۸ - ۸۳۱ - ۸۳۳	جنگ خواجه مظفر نام
۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹ - ۸۴۰	۳۳۵ - ۳۳۶
۸۴۳ - ۸۵۰ - ۸۷۲ - ۸۷۰	فدائی خان .. ۶۸۰
۸۸۱	فدائی خان - خطاب تهور خان
فردوس اشیدانی (یعنی محمد	پسر ملاپت خان خواجه
شاهجهان پادشاه ملقب	میر خوافی ۷۴۶
به اعلیٰ حضرت و صاحب	فراسیس (قوم) ۳۲۲ -
قران ثانی - شف اعلیٰ	۵۱۴ - ۵۲۹
حضرت) .. ۲۲ -	فرق بیگ خان ۱۰۶
۲۴ - ۳۰ - ۳۷ - ۸۴ -	فرمت خان فیول دار آره ۵۹۲
۱۳۷ - ۱۴۳ - ۱۷۲ - ۲۰۱ -	فرخ خان .. ۱۴۹
۲۰۵ - ۲۰۶ - ۲۱۰ - ۲۱۱ -	فرخ میر ۸۲ - ۱۰۱ -
۲۱۵ - ۲۱۸ - ۲۱۹ - ۲۲۰ -	۱۰۲ - ۱۰۳ - ۳۳۳ - ۳۳۴ -
۲۲۴ - ۲۲۶ - ۲۲۸ - ۲۳۰ -	۴۸۸ - ۵۰۷ - ۵۰۸ - ۸۲۷
۲۳۷ - ۲۳۸ - ۲۴۱ - ۲۵۶ -	فردوش ارامگاه یعنی محمد
۲۴۰ - ۲۴۵ - ۲۴۶ - ۲۶۸ -	شاه پادشاه) ۴۷ - ۸۳ -
۲۷۰ - ۲۷۶ - ۲۷۷ - ۲۸۲ -	۳۲۱ - ۳۲۹ - ۳۳۴ - ۳۳۵ -
۲۸۳ - ۲۸۷ - ۲۹۵ - ۳۰۱ -	۳۵۲ - ۳۵۴ - ۳۵۹ - ۵۰۸ -

۱۹۹	۳۰۳ - ۳۰۷ - ۳۱۸ - ۳۳۳
۸۵	فرهاد خان قوامانلو	۳۴۰ - ۳۴۳ - ۳۷۰ - ۴۱۵	
۸۶	۴۲۰ - ۴۲۱ - ۴۲۳ - ۴۲۸
	فرهنگ خان پسر فرحت خان	۴۳۸ - ۴۴۰ - ۴۴۱ - ۴۵۲	
۵۹۲	۴۵۴ - ۴۵۶ - ۴۶۰ - ۴۹۱
	فریدون غلام علی مردان خان	۴۹۹ - ۴۷۵ - ۴۷۷ - ۵۱۰	
۷۹۹	۵۵۲ - ۴۴۲ - ۴۶۰ - ۴۵۸
	فضل الله خان (با) میر فضل الله	۴۶۱ - ۴۶۵ - ۴۶۷ - ۴۶۸	
	پسر سادات خان میر	۴۷۶ - ۴۹۱ - ۷۰۸ - ۷۳۰	
۴۶۴	زین الدین علی	۷۳۱ - ۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۴۰	
	فقیر الله - لقب سیف خان	۷۵۰ - ۷۵۱ - ۷۵۷ - ۷۷۵	
	سیف الدین محمود پسر	۷۷۶ - ۷۸۹ - ۷۹۰ - ۷۹۳	
	نوریت خان بخشی	۷۹۴ - ۷۹۶ - ۸۰۷ - ۸۰۹	
۴۷۹	۸۱۰ - ۸۱۲ - ۸۶۱ - ۸۶۹
۳۴۷	فولاد خان کوتوال	۸۷۰	..
	فیروز جنگ	۲۲۶ - ۵۰۳	فردوس مکانی (یعنی محمد)
	۵۱۲ - ۵۲۰ - ۷۴۴ - ۷۴۶		بابر پادشاه (۱۳۴)
۷۴۷	۲۰۲ - ۲۴۳ - ۵۲۹ - ۵۴۷
۲۱۷	فیروز جنگ بهادر	۵۴۸ - ۵۴۹ - ۵۵۴	..
۸۳۷	فرهاد غلام علی مردان خان

فیروز جنگ بهادر پسر کلان نظام	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
الملك آصف جاه	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیروز جنگ (خطاب عبد الله	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
خان) ..	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۷۸۴	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیروز جنگ (شف - عبد الله	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
خان بهادر)	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۷۳۳	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیروز دیواتی ..	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۴۷۴	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض الله خان ۳۹ - ۴۷۸	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض الله خان پسر زاهد خان	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
کوکہ ..	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۳۷۱	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض الله خان پسر علي محمد	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
خان روهیلہ ..	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۸۴۲	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض الله خان - خطاب میر	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض الله (یا) فضل الله	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
پسر سیادت خان میر	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
زین الدین علي	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۴۶۵	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض الله خان کوکہ	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۵۰۵	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
فیض یاب خان برادر فتح یاب	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
خان و پسر بهرادر خان	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵
۸۷۲	فیض الله خان	۵۲۷	۴۹۵

* حرف قاف *

قادر داد پسر محمد زمان	قاسم خان	۴۴۷	۴۰۱
۴۴۷	قاسم خان	۴۴۷	۴۰۱
قاسم خان تمکین (یا) زمکین	قاسم خان	۴۴۷	۴۰۱
۴۰۷	قاسم خان	۴۴۷	۴۰۱
قاسم خان صوبہ دار بنگالہ	قاسم خان	۴۰۷	۴۰۱
۲۰	قاسم خان	۴۰۷	۴۰۱
قاسم خان کرمائی	قاسم خان	۴۰۷	۴۰۱
۳۱۶ -	قاسم خان	۴۰۷	۴۰۱
۷۴۷	قاسم خان	۴۰۷	۴۰۱
قاسم خان میر آتش	قاسم خان	۷۴۷	۴۰۱
۲۹۲ -	قاسم خان	۷۴۷	۴۰۱
۲۹۳	قاسم خان	۷۴۷	۴۰۱
قاسم خان میر بھدر	قاسم خان	۲۹۳	۴۰۱
۷۳۶	قاسم خان	۲۹۳	۴۰۱
قاسم خان نیشاپوری	قاسم خان	۷۳۶	۴۰۱
۷۶۸	قاسم خان	۷۳۶	۴۰۱
قاسم علي خان	قاسم خان	۷۶۸	۴۰۱
۸۴۶	قاسم خان	۷۶۸	۴۰۱
قاسم علي خان داماد میر	قاسم خان	۸۴۶	۴۰۱
۸۴۶	قاسم خان	۸۴۶	۴۰۱
قاسم علي خان صوبہ دار بنگالہ	قاسم خان	۸۴۶	۴۰۱
۱۰۸ - ۱۰۷	قاسم خان	۱۰۸ - ۱۰۷	۴۰۱
قاضي خان خطاب غازی خان	قاسم خان	۱۰۸ - ۱۰۷	۴۰۱

۷۲۴	۸۵۷ بدخشی ..
قراطاق خان (یا) قراطام خان	۷۵۰ قاضی محمد اسلم
۵۹۲	۵۱۸ قاضی محمد حسین
قرچغا بیگ (یا) قرچقا بیگ	۱۷۵ قاضی مؤمن ..
۸۷ - ۸۶	قایم خان بهر کلان (رشن الدوله
قریش (طایفه) ۴۶۶	بهادر (ستم جنگ خواجه
قزلباش (یا) قزلباشان - (یا)	۳۳۵ مظفر نام ..
قزلباشیه (گروه) ۲۷ -	۸۶۸ قباد خان ..
۲۹ - ۸۷ - ۲۳۹ - ۲۵۸ -	قباد خان میر اخ—ور باشی
۲۶۲ - ۲۶۹ - ۲۷۴ - ۲۹۶ -	۸۶۶
۲۹۹ - ۴۳۳ - ۴۷۴ - ۵۴۵ -	قبچاق خان ۶۶۲ - ۶۶۱
۵۵۰ - ۵۵۱ - ۵۵۳ - ۶۴۳ -	قبول خان .. ۶۰۵
۶۶۱ - ۶۶۴ - ۶۶۷ - ۷۵۲ -	قتلق محمد سلطان بهر نذر
۷۷۶ - ۷۹۴ - ۷۹۷ - ۷۹۸ -	محمد خان ۸۱۰ - ۸۰۳
قزلباش خان - خطاب شجاعت	۵۷۱ قتل ..
خان محمد بیگ ترکمان	۷۲۶ قتلوی کرانی ..
۷۰۷	قتلوی لوهانی (یا) لوهانی
تصوره جنگ خطاب سید جمال	۱۶۴ - ۱۶۵ - ۱۶۷ - ۶۳۴ -
خان بهر کلان عضد الدوله	۶۳۵
عوض خان بهادر قس—وره	قرا خان ترکمان حاکم خراسان

۸۳۵	جنگ ..	قطب شاه والی حیدر آباد
قطب الدین برادر شمس الدین	۶۸۸ - ۶۹۴
۶۷۶	خان خویشگی	قطب شاہیہ ۱۹۱ - ۶۴۶
۷۷۰	قطب الدین خان	قلعہ دار خان پسر نور محمد
قطب الدین خان عم شمس	۷۹۵
۷۱۱	خان ..	قلعہ دار خان چیلہ ۲۵۲
قطب الدین خان کوکلتاش	۸۱۱
۶۲۴	صاحب صوبہ بنگالہ	قلیج خان ۲۷ - ۱۴۵ -
قطب الدین محمد خان ۳۹۷		۲۶۲ - ۲۷۴ - ۲۷۸ - ۳۳۲ -
قطب الملک ۸۲ - ۳۳۱ -		۳۶۸ ۳۷۰ - ۴۱۰ - ۴۳۳ -
۵۲۵ - ۷۱۴ - ۸۳۹ - ۸۸۰ -		۴۷۳ ۵۷۰ - ۶۰۲ - ۶۶۳ -
۸۸۱	۶۶۷ - ۷۳۶ - ۷۵۲ - ۷۹۴ -
قطب الملک حاکم حیدر آباد	۸۳۲
۶۶۶	قلیج خان اکبر شاہی ۲۴۴
قطب الملک عبد اللہ خان پسر		قلیج خان خواجہ عابد ۸۷۲
سید عبد اللہ خان بارہہ		قلیج خان صوبہ دار لاہور ۷۹۷ -
عرف سید میان ۴۹۱ -		۷۹۸
.. ..	۵۰۸ - ۵۰۹	قمر الدین خان .. ۷۱۹۰
قطب الملک وزیر محمد		قوام الدین خان برادر خلیفہ
فرخ شیر .. ۳۲۹		سلطان وزیر ایران ۷۴۶

۳۵۷ - ۳۸۸	۵۷۲	..	قوچ بیگ
۲۳۰	..	کامل خان	..	قویم خان پسر شجاعت خان
کامل خان میرزا خرم پسر خان	..	عرف مقیم خان عرب
۴۱۲	..	اعظم کوکه
کامیاب خان پسر دازاب خان	قیام خان پسر شاه محمد خان
۴۱	قلاتی

* حرف کاف *

کانتھیا (یا) کایتھا (قو) ۵۹۹	کار طالب خان - خطاب شجاعت
کایت (قوم) ۲۳۷	خان محمد بیگ ترکمان
کب رای - خطاب راجه بیردر
کپیس داس دام ۱۱۸	کاسی (اج) جد بیست و چهارم
کپ کاس - نام دره منی ساکن
کپ متھرا ۳۴۷ - ۳۵۰
کچھوڑ (قوم) ۱۷۲
کرم اللہ بزدر شہباز خان ۶۰۱
کرم اللہ پسر علی مردان
.. ۷۷۵
کرمھبی راٹھور شہیرہ زانہ رانا
کرت سنگھ ۲۹۹
کرن نیپرا مالدیو ۱۱۰
کرن سنگھ پسر کلان رانا پرتاب

۵۷۲	..	قوچ بیگ
..	..	قویم خان پسر شجاعت خان
..	..	عرف مقیم خان عرب
۵۵۹
..	..	قیام خان پسر شاه محمد خان
۵۴۷	..	قلاتی

..	..	کار طالب خان - خطاب شجاعت
..	..	خان محمد بیگ ترکمان
۷۴۳ - ۷۰۷
..	..	کاسی (اج) جد بیست و چهارم
۳۱۷
..
۷۰۸
۶۵۷
..
۱۶۵
۳۶۴
۸۱۸
۶۲ - ۳۲۷ - ۸۱

۳۰۷	۲۰۴
کشنا (نام برهمن زنی که			۷۱۲
شیخ عبد الرحیم لکهنوی در			۲۴۸
خانه داشت)	۵۶۵		کریم داد پسر جلال تاریکی		
کشور خان	۶۳۱	..	۲۳۹
کشور سنگه برادر مکند سنگه			کریم داد کور پسر خرد		
داد و عم جکت سنگه			۲۴۷
..	۳۲۳	..	کریم داد کور روشانی نغر (یا)		
کفایت الله خان پسر سیوم			۴۳۲		نصر (یا) نصیر
عزایت الله خان	۸۳۱		کشامره (باشندگ کشمیر) را		
عزایت خان	۸۱۷	..	۷۲۲		می گویند (
کلان خواجه	۷۵۰	..	کشامیری خان (یکی از برهمنان		
ناله پوشان فرنگ - یا انگریز			۴۵۵
(لقب نصاری فرنگ)			۳۰۶
۲۲۱ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۵۱۴ -			کشن سنگه برادر راجه سوزج		
۵۲۳ - ۵۲۴ - ۵۲۹ - ۵۳۰ -			۱۸۲
..	۷۱۸ - ۸۴۵ - ۸۵۶		کشن سنگه (تهور کهن برادر		
کله برادر زاده چندر سین پور			حقیقی راجه سوزج سنگه		
رای مالدیو	۱۸۰	..	۲۶۸
کله پسر رای رام نبیره رای			کشن سنگه نبیره بدده سنگه		

۵۱۲	..	بندیاہ	۵۹۱	..	مالدیو
۶۸۰	..	کنور رام سنگھ	۲۲۲	..	کمال (قراول)
		کنور رام سنگھ پسر میرزا راجہ			کمال الدین پسر دلیر خان
۲۴۷	..	جیسنگھ			دازئی (یا) داد د زئی
۲۰۵	..	کنور کرن	۵۶	..	جلال خان نام
		کنور کرن پسر کلان رانا پرتاب	۴۳۰		کمال الدین (رولہ)
۲۰۵ - ۲۰۴			کمال خاتون دختہر جلالہ
		کنور کشن سنگھ پسر راجہ رام	۲۴۴	..	درشانی
۳۰۳		سنگھ کچھواہ			کمان سنگھ پور ستر سال بن
		کنور مان سنگھ ۱۱۳ - ۱۱۶	۳۲۴	..	درجن سال
		۱۲۵ - ۱۳۰ - ۱۳۱ - ۱۴۱	۶	..	کذبو (قوم)
		۱۶۱ - ۳۰۳ - ۲۰۴ - ۳۹۸			کنکار پسر جگمال (یا) جگمل
۳۰۲	۱۱۲
		کنور مان سنگھ کچھواہ ۱۷۴			کنور بشن سنگھ پسر کلان
		کنور داس (یا) کھتر داس	۳۴۱		دلپت سنگھ
۴۱۷			کنور جے سنگھ پسر رانا راج
		کنور داس بے رادر راجہ	۲۰۷	..	سنگھ
		مکرم اجیت ۱۹۵ - ۴۱۶			کنور درجن سنگھ پسر مہاراجہ
		کوکب سنگھ زمیندار دیوگڑہ	۳۴۱	..	تبج سنگھ
۵۲			کنور خان چند پسر ستر سال

۷۷۲ .. کهرک راي بومي	کوکلتاش - لقب زين خان کوکه
۱۲۱ .. کهور دار (قوم)	پسر پيچه جان انگه عوش
۲۰۲ .. کهلوت (قوم)	آشيناى ۳۶۵ - ۳۶۶
کهنکار زميندار کچه بزرگ	۳۶۷ - ۳۶۸
۴۱۰	کوکلتاش خان ۱۰۱ - ۱۰۲
کهيلوجي پسر پتهوجي (يا)	۳۲۸
۳۴۲ .. بيتهوجي	کوکلتاش خان خانجهان ۱۰۰
کيسر سنگهه (يا) کپر سنگهه	کوکه - لقب زين خان پسر پيچه
(يا) کيسو سنگهه پسر (او)	جان زرجه خواجه مقصود
۲۹۰ .. کرون بهورتهيه	علمي هروي ۳۶۵ - ۳۶۶
<hr/>	
* حرف کاف *	
۴۱۴ - گچپتي - (نام فيل)	کوکه - لقب سيف خان ۳۷۴
۵۹۲	کولي ۱۸۰
گچ سنگهه پسر سورج سنگهه	کوهل (قوم) ۱۸۰
۱۸۳ - ۱۸۲	کهتري (قوم) ۱۲۳ - ۱۲۴
گچ سنگهه متبغاي زور آور	۱۲۹ - ۳۳۰ - ۵۱۵ - ۷۲۰
۲۹۱ .. سنگهه	کهدر ديهاريه (يا) کهندو ديهاريه
۶۱۶ .. گداثي افغان	مکاسدار صوبه خاندیس
۳۵۲ .. گردهر بهادر	و از همراهيان راجه ساهو
	۳۳۱ - ۳۳۰

ولد باجي (او بن بالاجي	۵۹۱	لشکر خان مير بخشى
بسونا تهه .. ۳۵		لطف الله پسر کلان علامي
مادهو راز پسر نراين راز	۴۴۸	سعد الله خان
برادر کوچک مادهو راز	۴۹۵ - ۲۴۸	لطف الله خان
پسر بالاجي ولد باجي		لطف الله خان دومين پسر
راو بن بالاجي بسونا تهه		سعید خان چغتای ظفر جنگ
.. .. ۳۵۸		بهادر ۴۳۴ - ۴۳۵
مادهو سنگهه ۱۷۳ - ۲۲۰	۴۳۶	
مادهو سنگهه بومى کورک ۵۹۷		احل بيگ (يکے از منصبداران
مادهو سنگهه پسر دوم راز		اکبر شاهي و معتقد ساسله
رتن هادا .. ۲۱۱	۳۸۲	فقشېنديه)
مادهو سنگهه کچهوا هه ۱۶۰		لکهي جادو (يا) جادون
مادهو سنگهه هادا ۳۰۷ -	۳۴۲ ..	ديسمکهه
.. .. ۳۲۳		لهراسپ خان .. ۸۱۰
مالديو .. ۱۱۰ - ۴۰۹		لياقت خان ميرزای رنگين
مالوجي پسر داداجي (يا)		برادر مير اسدالله ولد
داداجي ۲۴۳ - ۲۴۲		سيف الله خان ميربحر
مالوجي کانديه .. ۶۴۶	۴۸۹	
مالاجي درزيه .. ۲۷۱		
مالاجي ملار زميندار چانده		

• حرف مييم •

مادهو راز پسر دوم بالاجي

۸۳۴	۵۱
۸۴۷ .. مبارک الدوله	۱۶۲ .. مانسنگه
۴۹۲ مبارک خان نيازى	مانسنگه پسر راجه راي سنگه
۶۴۱ .. مبارک عرب	۳۰۱ .. سيو ديه
متوسل خان بهادر رستم جنگ	مانسنگه پسر رپ سنگه
صوبه دار بيدجاپور بن	۲۷۰ .. راتهور
حفظ الله خان پور سعد الله	مان سنگه نبیره زاده اندر
۵۲۰ خان شاهجهاني	۲۳۷ .. سنگه
۱۷۳ متھرا داس بنگالي	مان متي صبيہ اردی سنگه
۸۱۷ .. مجاهد خان	(که در عقد سلطان سليم
۱۰۹ .. مجدد الدوله	در آمده بود د از بطن دی
۱۱۱ - مجنون خان قانشال	سلطان خرم متولد شده)
۱۱۲	۱۸۱
مجنوس (يا) مجوسيان (فرقه)	ماهم انگه ۳ - ۳۸۸ - ۵۳۴ -
۳۹۲ - ۳۸۵	۵۶۸ - ۵۶۷ - ۵۳۵ ..
چچھا (نام پاره از جسم درکا	مبارز الملک سر بلند خان ۵۰۹
۱۸۸ بهواني زن مهاديو	مبارز خان ۶۷ - ۶۹ - ۷۷ -
۷۷۱ محب علي خان	۳۳۸ - ۳۴۰ - ۵۱۳ - ۵۲۱ -
مختشم خان مير ابراهيم پسر	۸۳۵ - ۵۲۸
۶۷۰ شيخ مير خواني	مبارز خان عماد الملک ۳۳۲ -

۳۱ -	محمد امين خان	محمد سنگهه پسر امر سنگهه
۵۱۵	۱۴۷
بخشي	محمد امين خان	محمداور خان .. ۶۴۶
۶۷۹	محمد ابراهيم سرلشكر اوالحسن
۳۳۲	محمد امين خان بهادر	۴۸۸
صوبه دار	محمد امين خان	محمد اسماعيل خان برادر غيرت
۳۱۸ - ۲۹۷	کابل	خان محمد ابراهيم ۸۷۱
محمد اورنگ زيب بهادر		محمد اعظم شاه ۵۴ - ۶۱ -
(ملقب به خلد مکان -		۴۶ - ۸۱ - ۹۷ - ۲۰۸ -
شف - خلد مکان) ۸۵ -		۳۱۹ - ۳۲۰ - ۳۲۴ - ۳۴۰ -
۹۰ - ۲۲۹ - ۳۰۴ - ۳۷۱ -		۳۵۱ - ۴۹۹ - ۶۸۹ - ۷۴۶ -
۵۱۸ - ۶۷۶ - ۶۷۷ - ۶۸۶ -		۸۲۸ - ۸۷۱ - ۸۷۴ - ۸۷۷ -
۶۹۴ - ۶۹۵ - ۶۹۶ - ۷۵۲ -		۸۷۸
۸۹۹ - ۸۰۹		محمد افضل خان پسر
۷۲۴	محمد باقر هروي	فيض الله خان کوک ۵۰۵
۵۰۰ -	محمد بيدار بخت	محمد امين بيگ خويش
۸۲۵	ذوالفقار خان محمد بيگ
۶۶۲	محمد بيگ	۹۳
محمد بيگ ترکمان (شف -		محمد امين پسر دفاص حاجي
۷۰۶ (شجاعت خان)		شاه قلبي خان نام ۶۶۰

محمد پودل پسر سرفراز خان	محمد دارا شکوہ - ۲۲۹ -
دکنی .. ۴۷۲	۲۷۹ - ۴۷۵ - ۸۰۸ - ۸۰۹ -
محمد تقی خان پھر داراب	۸۱۵
خان .. ۳۰	محمد دلدار خان مظفر الدولہ
محمد تقی سیم ساز مخاطب	انتظام جنگ پسر دلدار
بہ شاہ قای خان ۲۱۰	خان بہادر محمد نعیم
محمد حسین میرزا ۳ -	۷۰
۱۱۰ - ۱۴۹ - ۳۷۴ - ۳۷۶ -	محمد رضا پسر علی مردان
۳۷۸ - ۴۰۹ - ۵۴۲ - ۵۴۶ -	خان حیدر آبادی ۸۲۵
۷۶۹	محمد زمان خان مشیر زادہ
محمد حفیظ (شف -	سید حسین خان بارہہ
ضیاء الدولہ) .. ۷۴۸	۵۰۱ - ۵۰۲
محمد خان بنگش ۸۳ :	محمد زمان داران بی بی
۸۵۳ - ۵۱۲ - ۳۵۲ ..	الائی .. ۲۴۷
محمد خان نیازی ۶۴۶	محمد سعد الدین خان مخاطب
محمد خلیل پسر عبدالرزاق	بہ مظفر جنگ موبہ دار
خان لاری .. ۸۲۱	بیجاپور بن سعد اللہ خان
محمد خلیل مخاطب بہ	بہادر مظفر جنگ ۵۲۴
آرامیت خان پسر داراب	محمد سعید .. ۶۴۱
خان .. ۴۰	محمد سعید پھر شادی خان

۴۸۲	..	محمد شفیع	۶۶۴	شجاعت خان
		محمد صادق پھر (حمت خان		محمد سعید متبنای شیخ
۲۸۴	۶۴۱	فرید بخاری
		محمد صالح پسر میوزا عیسیٰ	۲۷۷	..
۹۷۹	..	ترخان	۴۰۱	محمد سلطان میوزا
		محمد صالح فوجدار پیلان (یا)		محمد شافی (یا) سافی
۴۱۷		بنلان (یا) بتلان		پھر سیف خان میرزا صفی
		محمد طاہر - نام صف شکن	۴۲۰	..
۷۳۸	..	خان		محمد شاہ پادشاہ ۶۸۵ -
		محمد عابد مخاطب بہ نوازش	۷۱۵	..
		خان پھر زاہد خان کوکہ		محمد شاہ نام شجاعت خان
۳۷۲		بہادر پھر شیخ عبد الکرم
۳۴۵		محمد عادل خان	۷۰۸	..
		محمد عثمان پسر شمشیر خان		محمد شاہ میرتوزک شاہزادہ
		ترین اعظم شاہی حسین	۲۹۰	محمد معظم
۹۸۴	..	نام	۴۶۰ - ۲۱۹	محمد شجاع
		محمد علی - نام مراج الدولہ	۶۸۲ - ۴۷۵	..
		سیومین پور انور الدین خان		محمد شریف امیر الامرا شریف
۵۲۹		بہادر شہامت جنگ	۶۲۶ - ۲۲۷	..
		محمد علی خان عرف	۷۲۹	محمد شریف ہروی

۵۰۱	انور الدین خان	۵۱۴
محمد کبیر خان پسر فخر الدولہ			محمد عمر پسر شمشیر خان	
بہادر شجاعت جنگ ۲۳۶			قرآن اعظم شاہی حسین نام	
محمد محفوظ خان بہادر			۶۸۵ - ۶۸۶	
مخاطب بہ شہامت جنگ			محمد فخر الدین خان - خطاب	
فوجدار کوہر مضاف			خواجہ محمد ناصر ۳۳۳	
حدید آباد دومین پسر			محمد فرخ سیر بادشاہ ۴۱ -	
انور الدین خان بہادر			۶۲ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۹ - ۷۳ -	
شہامت جنگ ۵۲۹			۷۴ - ۳۲۸ - ۳۳۲ - ۳۳۷ -	
محمد مراد مخاطب بہ التفات			۵۱۷ - ۵۲۴ - ۵۲۵ - ۶۸۵ -	
خان پسر ملائمت خان روشن			۷۰۹ - ۷۱۴ - ۷۴۲ - ۸۳۰ -	
ضمیر .. ۷۳۳			۸۳۲ - ۸۳۹ - ۸۵۰ - ۸۷۱ -	
محمد معز الدین ۸۱۷ -			محمد قاسم خان نیشاپوری	
۸۲۵			۴۰۱	
محمد معظم شاہ ۸۷۷			محمد قلی برادر عیрт خان	
محمد پسر خان پسر سیادت			محمد ابراہیم ۸۷۰	
خان سید ارغلان ۴۹۶			محمد قلیخان برلاس ۱۲۶ -	
محمد یار خان ۸۲۴			۷۶۹ - ۵۴۶	
محمد یحییٰ پسر سیف خان			محمد کام بخش ۵۸ - ۶۵ -	
میرزا مہدی .. ۴۲۰			۳۲۵ - ۴۹۵ - ۴۹۹ - ۵۰۰ -	

محمود پسر دولت خان	۸	مخلص خان پسر صف شکن
محمود عالم خان پسر عبد العزيز		خان مير صدر الدين مير
خان ..	۸۳۹	آتش .. ۷۴۷
محيي السنة پسر کام بخش		مدهكر بنديله .. ۳۷۷
.. ..	۳۵۷	مراد الله خان پسر حسين خان
محيي الملك پسر محي السنة		ولد سرفراز خان دكفي
بن كام بخش بن خلدوكان	 ۴۷۲
ملقب به شاهجهان ثاني		مراد بخش ۲۸۵ - ۴۷۶ -
.. ..	۸۵۵ - ۳۵۷ ۶۹۳ - ۶۹۶
مختار خان	۳۱۶ - ۳۱۶ -	مراد بيگ .. ۲۴۶
.. ..	۸۳۰	مراد زار كه در پره تعلق دار سرا
مختار خان سبزراري	۳۹	وغیره محالات صوبه بيجاپور
مختار خان صوبه دار مالوه	۱۴۷ ۳۵۸
مخدوم الملك	۶۰۹	مراري بيجاپوري .. ۱۴۳
مخدوم الملك سلطانپوري		مراري كار پرناز عادل شاه ۲۴۴
.. ..	۵۶۱ - ۵۶۳	مرتضى خان بخاري (يا)
مخدوم بهاء الدين زكريا		مرتضى خان شيخ فرید
ملتانى	۵۹۰	بخاري ۱۸ - ۲۳ -
مخلص خان	۳۱۶ - ۳۱۷ -	۱۷۶ - ۱۷۷ - ۶۲۶ - ۶۳۷
.. ..	۴۸۱	مرحمت خان خطاب عبدالرحمن

۸۳۹ - ۸۳۸ - ۸۳۷ ..	پسر صادق خان مير بخشى
مريد خان (خطاب بهار سنگهه	۷۲۱
يا بهار سنگهه که بعد از	۴۰۳ .. مردم تلنگانه
مشرف شدن باسلام پادشاه	۴۷۶ .. مرشد قلى
دين پناه حضرت عالمگير	۶۲ - ۶۱ مرشد قلى خان
او را بدان مخاطب نمودند	مرشد قلى خان مير اهتمام
۲۸۱	توپخانه ۸۹ ..
مريم مگاني ۱۶۷ - ۳۶۲ -	مرشد قلى خان مخمور تخلص
۳۷۳ - ۵۳۲ - ۵۳۳ - ۵۶۱ -	داماد شجاع الدوله ناظم
۵۷۲ - ۵۷۰ - ۵۶۷ ..	ارئيسه ۸۴۴ ..
مقام خان - خطاب رتن	مرشد قليخان ميرزا هادي ۷۳
سنگهه پسر گوبال سنگهه	مرهته - (قوم) ۵۸ - ۵۹ -
که پس از آردن اسلام	۴۴ - ۷۰ - ۸۳ - ۱۴۷ -
اين خطاب يافته ۱۴۷	۲۹۴ - ۳۱۶ - ۳۲۱ - ۳۲۳ -
مصاحب بيگ همايونى ۴۲۱	۳۲۴ - ۳۳۱ - ۳۳۶ - ۳۳۸ -
مصري بيگ مبيد آصف خان	۳۵۱ - ۳۵۵ - ۳۵۸ - ۴۹۹ -
جعفر .. ۴۲۹	۵۰۴ - ۵۰۹ - ۵۱۲ - ۵۱۳ -
مصطفى خان خطاب عبدالرزاق	۵۲۸ - ۶۸۶ - ۶۸۷ - ۷۰۰ -
خان لاري ۷۱۹ - ۸۱۸	۷۰۲ - ۷۰۸ - ۷۱۰ - ۷۱۶ -
مطلب خان .. ۴۱	۷۱۷ - ۷۱۸ - ۷۲۳ - ۸۳۵ -

۳۵۳	مظفر ۴۱۰
مظفر خان حاکم بنگالہ ۷۷۱	مظفر الدولہ پھر روشن الدولہ
مظفر خان - خطاب سید	بہادر رستم جنگ خواجہ
شیر زمان بارہہ پسر	مظفر نام .. ۳۳۵
سید خانجہان شاہجہانی	مظفر جنگ ۳۲۲ - ۵۱۳
۴۶۶	۵۲۸ - ۵۱۹ - ۵۱۴ ..
مظفر خان دیوان اعلیٰ ۵۶۱ -	مظفر جنگ - خطاب سعد اللہ
۵۶۹	خان بہادر - دایت
مظفر خان مریدہ دار مالوہ ۴۲	محبی الدین نام ۵۲۰ -
مظفر خان گجراتی ۱۸۱	۵۲۳ - ۵۲۲
مظفر خان معموری ۶۳۳	مظفر جنگ - خطاب محمد
مظفر گجراتی ۱۴۰ - ۴۰۹	سعد الدین خان مریدہ دار
معتبر خان فوجدار گلشن آباد	بیجاپور .. ۵۲۴
داماد ملا احمد نایتہ ۳۲۲	مظفر حسین میرزا پسر کلان
معتقد خان ۶۳۲ - ۸۷۱	سلطان حسین میہ - رزا
معمد خان ۲۵۲ - ۲۵۳ -	۱۱۷ - ۱۲۴ - ۱۴۲ - ۱۵۳ -
۲۹۴ - ۲۶۵	۷۷۰ - ۵۵۲
معمد خان بخشی ۶۵۸	مظفر خان ۱۱۵ - ۱۳۹ -
معمد خان - خطاب دیوانکن	۷۲۵ - ۵۹۲ - ۴۰۰ ..
پسر کلان دیانت خان حکیم	مظفر خان بہادر خاندوران

۲۱۹ - ۲۲۷ - ۲۹۲ - ۳۰۰	جمالای کشی .. ۳۸
۳۰۱ - ۴۵۳ - ۶۶۸ - ۶۸۲	معمد خان مولف اقبال نامہ
معظم خان پسر شجاعی خان	۸۶۵
بہادر محمد شاہ نام ۷۱۱	معز الدولہ حامد خان بہادر
معظم خان خانخاناں ۴۶۹	۷۰۸
معظم خان - خطاب سیادت خان	معز الدین .. ۱۰۳ - ۹۹
میر معظم .. ۶۷۶	معز الدین جہاندار شاہ ۸۵۱
معظم خان سپہ سالار ۳۰۴	معز الدین سام .. ۱۷۹
معظم خان میر جمہ ۳۴ -	معصوم بیگ مخاطب بہ
.. ۴۲ - ۴۶ - ۲۹۶	شجاعت خان نائب مورخدار
معین الملک میر مذر پسر	احمد آباد پور کاظم بیگ
اعتماد الدولہ قمر الدین	۷۰۸
خان ناظم لاہور ۱۰۷	معصوم خان .. ۶۷۶
معین الملک ۷۲۰ - ۸۵۱	معصوم خان فرخزادی ۴۰۱ -
مغل خان .. ۶۷۶	۵۹۳ - ۵۹۴ - ۷۷۲ ..
مغل خان عرب شیخ پسر طاہر	معصوم خان کبابی ۵۹۵ -
خان طاہر شیخ نام ۷۵۴	۷۲۶
مغایہ توران .. ۸۷۸	معصوم عامی یعنی معصوم
مغول (یا) مغلان (طایفہ)	خان کابلی .. ۵۹۶
۲۴۴ - ۳۵۹ - ۴۵۶ - ۵۹۷	معظم خان ۲۸ - ۹۲ -

۷۰۳ .. مکمه (قوم)	۷۲۶ - ۶۲۷
۷۲۷ - ۲۴۵ ملا ابراهيم	مفتخر الدوله - خطاب منور
.. .. ملا احمد نايه (يا) نايه	عبي خان برادر (وشن الدوله
۳۴۵ - ۳۲۲	بهادر رسنم جنگ خواجه
۵۰۹ .. ملا باقي	مظفر نام .. ۳۲۶
۷۶۰ .. ملا حفطي	مقرب خان .. ۴۷۰
۸۵۹ ... ملا عالم کابلي	مقرب خان مخاطب به رسنم
۳۲ ملا عبد الحكيم سيالكوتي	خان دکني سيده سالار نظام
۶۲۸ .. ملا عبد الصمد	شاهيه .. ۴۷۰
۸۵۷ .. ملا عصام	مقيم خان خطاب شجاعت خان
۷۹۰ - ملا علاء الملک قوفي	عرب خواهر زاده و خویش
۷۹۱	قردي بيگ خان ۵۵۷ -
۶۴۴ ملا محمد تقي	۵۶۰ - ۵۵۸
ملا محمد لاري سردار عارل	مکتمن بهادر زيه .. ۲۲۸
۴۲۷ .. خانیه	مکرم خان .. ۸۷۴
۳۹ - ۴۴۵ ملاقت خان	مکرم خان مفيوي ۸۶۸
۷۹۰ - ۶۸۰ - ۶۶۴ ..	مکرم خان مير محمد اسحق
ملک التجار سر لشکر سلطان	پسر شيخ مير خوافي ۶۷۰
علاء الدين بن احمد شاه	مکند ديو .. ۱۶۳
۳۰۵ .. بهمني	مکند سنگهه دادا ۳۲۳

ملهار راد هواکر ۷۱۸ - ۸۴۸	ملک جیون زمیندار دها دهر
ملهار هواکر (از رفقای باجی	۲۸۴ - ۲۸۵
راد پسر بالاجی بموناته)	ملک عنبر (یا) ملک عنبر
۳۵۲ - ۳۵۳ - ۶۸۶ ..	حبشی ۱۴ - ۱۵ -
ممتاز الزمانی ۳۷ - ۷۹۰ -	۱۵۶ - ۱۹۰ - ۱۹۱ - ۲۷۰ -
۷۹۲ - ۷۹۱	۳۴۴ - ۴۲۷ - ۴۶۹ - ۴۶۵ -
ممتاز محل ۴۱۹ ..	۷۷۴ - ۷۴۷ - ۷۴۸ -
مدیر خان پسر عثمان خان	۷۷۵ - ۷۷۹ - ۷۸۲ ..
لوهانی ۶۲۲ ..	ملک بانو زوجه سیف خان
منج (قوم) ۷۱۲ ..	میرزا مفی و مبیگ کلان
منصور الدوله خطاب عبد الله	اصف خان بمون الدوله
خان پسر ششم عنایت الله	۴۱۹ - ۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۲۱
خان ۸۰۲ ..	ملک زمانیه دختر محمد فرخ
منعم خان ۵۳۴ - ۵۹۱ -	میر بادشاه و زوجه فردوس
۷۵۷ - ۶۰۶	آرامگاه ۸۵۰ ..
منعم خان خانخانان سپه سالار	ملوک چند ۳۴۰ ..
۹۸ - ۱۶۴ - ۵۵۸ - ۵۷۳ -	ملوک چند مشرف دوله خان
۷۶۷	خاص ۲۳۴ ..
منک باشان (فرقه) ۷۴۴	مول (ای) (یا) مول رای
منکلی خان فوجدار بلاون ۳۶	(نام میل) ۶۰۷

مولانا عمام لاري .. ۵۸۴	منور عالي خان مخاطب به
مولانا کمال نيشاپوري برادر	مفتخر الدوله برادر
مولانا جمال .. ۶۹	دشمن الدوله بهادر (متم)
مولانا ي (دم) (قدس سره)	جنگ خواجه مظفر نام
.. .. ۸۲۳ ۳۳۶
مولانا عبد الرحيم جامي	مريد - تخلص ذر الفقار
(قدس سره) ۵۳۹	اردستاني (۱۲) آذر
مومن خان پسر شاه قلي خان	ساساني .. ۳۹۲
وقاص حاجي ۶۵۹	موتيه راجه .. ۱۳۲ - ۱۱۰
مومن برادر زاده راجه	موتيه ۳۴۴
بهارامل .. ۴	موده و بن رگه رجي راجه ساهو
مومن سنگه پسر راکون	بهوانده .. ۳۵۸
بهورتهيه .. ۲۹۰	موسى - کارپرداز سيد حامد (۱۲)
مهابت جنگ .. ۸۴۵	سيد احمد بخاري ۳۹۸
مهابت خان .. ۱۳ - ۱۶ -	موسوي خان ۸۴۷ - ۷۹۰
۱۷ - ۱۹ - ۲۳ - ۲۵ - ۱۹۶ -	موسوي خان صدر ۴۴۱
۱۹۸ - ۲۰۰ - ۲۰۱ - ۲۰۴ -	موسوي خان ميرزا معز ۶۰
۲۰۹ - ۲۱۳ - ۲۲۴ - ۲۲۸ -	موسوي خان ميرزا مهدي ۶۱
۲۴۹ - ۲۸۷ - ۲۹۸ - ۳۱۵ -	مولانا جمال جد عذابت الله
۳۱۹ - ۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵ -	خان .. ۶۹

۵۰۱	مہاراجہ اجیت سنگھ	۴۷۶ - ۶۲۸ - ۶۴۹ - ۶۳۷	
	مہاراجہ بہی - م پور رانا امر	۶۵۰ - ۶۹۰ - ۷۳۱ - ۷۳۶	
۲۹۷	سنگھ ..	۷۵۶ - ۷۹۱ - ۷۷۸ - ۷۸۲	
۴۸۰ - ۸۹	مہاراجہ جسونت	۷۸۳	
	مہاراجہ جھ - ورت سنگھ	مہابت خان خانخاں ۱۴۳ -	
- ۲۵۴ - ۲۳۶ - ۲۳۵ - ۱۴۶		- ۲۱۶ - ۲۱۵ - ۲۱۲ - ۲۱۱	
- ۳۰۴ - ۳۰۰ - ۲۹۶ - ۲۶۶		۲۵۷ - ۲۲۶ - ۲۲۰ - ۲۱۸	
- ۴۵۲ - ۳۱۸ - ۳۰۹ - ۳۰۶		مہابت خان سپہ سالار ۸۶۱	
- ۶۶۹ - ۵۱۰ - ۴۵۴ - ۴۵۳		مہابت خان محمد ابراہیم	
- ۷۵۳ - ۷۳۸ - ۷۰۷ - ۶۸۶		۸۲۲	
۸۶۹ - ۸۰۹		مہابت خان ناظم کابل ۴۶۳	
مہاراجہ جسونت سنگھ		مہابت خان یزنہ سید حسین	
۰۳۴۶	موبہ دار گجرات	خان بارہ .. ۵۰۱	
۳۴۸		مہادیو .. ۱۸۸ - ۱۸۹	
مہا سنگھ پسر راجہ راجہ سنگھ		مہاراجہ خطاب راجہ تیج سنگھ	
۳۰۱	سیھودہ ..	پسر اجیچند بن راجہ گوبال	
مہا سنگھ پھر راجہ بدھ		سنگھ کور .. ۲۴۱	
۲۲۹	سنگھ ..	مہاراجہ - خطاب راجہ راجچند	
مہا سنگھ پور جگت سنگھ		پھر راجہ جند - سین	
پھر راجہ مان سنگھ		جادون .. ۲۳۷	

میان مستی (شف نامر خان)	۱۶۷
۶۸۸	مها مائی مشهور به درگا
۵۵۷	..	میر ابو تراب	به—وانی نام بته که
۶۲	..	میر احمد	در بتخانه نزدیک قلعه
۱۲۹	..	میر ادهم	کانگرة اسمت .. ۱۸۸
میر اسدالله بهر کلان سیف الله			متهور خان (یا) تهور خان
۴۸۶		خان میر بهر	نبدسه زاده شمس الدین
میر اسمعیل - نام رکن الدوله			۶۷۷ خان خورشکی
مید لشکر خان بهادر نصیر			۵۰۳ مهدریان (طایفه)
جنگ برادرزاده سید			۵۳۶ مهدی قاسم خان
۳۵۹	..	هاشم خان	۱۲۴ مهر علی کولابی
میرانجی - لقب مید محمود			مهر نسا مبیله غیـاث بیگ
۳۷۷	..	خان بارهه	طهرانی ماقب به نورمیان
۵۵۲		میر اریس ابدالی	بهکم ۶۲۳ - ۶۲۵
۶۸۷	..	میر باقر خان	مهمند (طائفه از افوام افغان)
میر به—الدین سمرقندی			۳۹۸ - ۳۶۶ - ۲۴۴ ..
۸۴۲	مزی (یا) مزی (یا) متی
میر جعفر بخاری سراج الدوله			(طائفه) .. ۲۴
که با اهل فرنگ سازش			میان شاه نور حمامی (قدس
۸۴۵	..	داشت	سره) .. ۷۱

میر جعفر - مخاطب به	دیانت خان میر عبد القادر
شمس الدوله جعفر علی	خلف امانت خان خواجی
خان حاکم بنگالہ ۸۴۵ ۶۱ - ۶۰
میر جمالہ ۴۶۶ - ۶۹۴ - ۷۱۴	میر حسینی نام علی مردان
میر جمالہ مخاطب بہ عظیم الدولہ	خان حیدر آبادی ۸۲۴
صدر جنگ بہادر ہسر	میر خان .. ۲۸۳
کوچک سید ظریف خان	میر خان متبذای شیخ فرید
.. .. ۳۶۱	بخاری .. ۶۴۱
میر جمالہ (یعنی معظم خان)	میر خان میر آوزک ۲۳۳ -
.. .. ۴۹ ۲۳۴
میر جمالہ ناظم بنگالہ ۷۰۳	میر خواجہ ہسر سلطان خواجہ
میر حبیب اردستانی بخشی	نقشبندی .. ۳۸۱
مرشد قلی خان ۸۴۴ -	میر خواندہ .. ۴۰۰
.. .. ۸۴۵	میر زین الدین علی - نام
میر حمام الدین خلف ارشد	سیادت خان برادر اسلام
غازی خان .. ۸۶۱	خان مشہدی ۴۶۳
میر حسین برادر (ستم دل خان	میر سید احمد کاشی ۶۱۸
.. .. ۳۲۷	میر سید علی دیوانہ خلیفہ
میر حسین مخاطب بہ امانت	شاہ نعمت اللہ دلی
خان لانی - برادر خرد	(قدس سرہما) ۳۵۹

میر سید محمد قنوجی ملقب	۵۱۸	..	به رمولد دار	۵۱۸	..	شجاعت جنگ پور سید
میر شرف الدین حسین	۷۶۹	۷۶۹	..	شریف خان میر عبدالکریم
میر شریف املی	۳۹۰	۳۹۰	..	۴۱۷
میر شمس الدین	۵۳۱	۵۳۱	..	میر عبدالرزاق معموری بخش
..	۵۳۲	۵۳۲	..	۱۹۷
میر شهاب الدین	۸۷۲	۸۷۲	..	میر عبدالسلام مخاطب به
..	۸۷۳	۸۷۳	..	برخوردار خان پسر مہی
میر شهاب الدین نام املی	۸۴۷	۸۴۷	..	۷۴۱
عماد الملک	۸۴۷	۸۴۷	..	میر عبدالعزیز مخاطب به
میر شهاب الدین مخاطب به	۸۷۲	۸۷۲	..	۹۸ - ۹۹
غازی الدین خان بہادر	۸۷۲	۸۷۲	..	میر عبدالقادر دیانمت خان
فیروز جنگ	۳۰۸	۳۰۸	..	مہین خلف امانت خان
میر صالح خوش نویس	۷۳۶	۷۳۶	..	۵۹ - ۷۰
میر صدر الدین (شف)	۳۹۲	۳۹۲	..	خوافی
شف شکن خان	۷۳۶	۷۳۶	..	میر عبدالکریم
میر صدر جہاں مفتی	۶۹	۶۹	..	۳۷
میر عبدالرحیم بن کمال	۵۳۹	۵۳۹	..	میر عبدالکریم - نام سید شریف
نیشابوری	۵۳۹	۵۳۹	..	خان پور میر سید محمد
میر عبدالرحیم - نام صیف الدادہ	۵۳۹	۵۳۹	..	قنوجی ملقب بہ رسوآدار

میر عوض پدر عضد الدوله	بسال جنگ بهادر پنجمین
عوض خان یکی از سادات	پسر نظام الملک امف جاه
حیدری .. ۸۳۲ ۷۲۲
میر فقیر علی حاکم دهلی ۵۷۶	میر محمد مهدی خان ۸۰
میر فیض الله (یا) فضل الله	میر محمد یعقوب پسر سیوم
مخاطب به فیض الله	شیخ میر خوفی مخاطب
خان پسر کلان سیادت خان	به شمشیر خان ۹۷۰
میر زین الدین علی ۴۶۵	میر مرتضی .. ۶۱۳
میر قاسم .. ۵۵۶	میر معز الملک ۳ - ۷۶۹
میر لشکری .. ۴۱	میر معز الملک مشهدی ۵۳۶
میر مار نام زمیندار مابین لاهور	میر معصوم بهکری - نامی
و در بای ستلج ۱۰۶	تخاص .. ۵۳۷
میر محمد حسین خان ۸۰	میر معظم مخاطب به سیادت
میر محمد خان برادر کلان	خان .. ۶۷۶
شریف خان انکه ۶۰۱	میر هاشم .. ۶۶۹
میر محمد خان برادر کلان	میر یار محمد غزنوی ۵۳۱
شمس الدین محمد خان	میرزا ابو طالب - نام شایسته
انکه .. ۵۳۳	خان امیر الامراء خلف
میر محمد شریف - نام	یمین الدوله امف خان
شجاع الملک امیر الامراء ۶۹۰

دومین پھر زکریا خان بہادر	میرزا احمد بہادر ملقب بہ
۱۰۷ ہزار جنگ	احمد شاہ .. ۵۲۵
میرزا جبار اللہ پھر شریف خان	میرزا افراستیاہ پھر میرزا
۴۲۹ امیر الامرا ..	محمد حکیم ۱۶۱
میرزا جانی بیگ پدر میرزا	میرزا الغ بیگ کابلہ ۳۶۳
۴۰۴ غازی ..	میرزا امانی (یا) میرزا مانی
میرزا جانی بیگ حاکم تٹہہ	مخاطب بہ آصف الدولہ
۶۲۱	پھر شجاع الدولہ بہادر
میرزا جعفر مہین برادر غضنفر	موبہ دار اودھہ و الہ آباد
خان بن الہوزدی خان	۷۱۹
۸۶۶	میرزا اراج شاہ نواز خان بہادر
میرزا جعفر نجم ثانی ۱۳	۶۴۸
میرزا جلال الدین حیدر - نام	میرزا بابر خویش عزیز الدین
شجاع الدولہ بہادر ناظم	برادر عالمگیر ثانی ۸۵۳
موبہ اودھہ و الہ آباد پور	میرزا بدیع الزمان مخاطب بہ
۷۱۵ ابو المنصور خان	شاہ نواز خان مغلہ - موی
میرزا جوان بخت بن شاہ عالم	مشہور بہ میرزا دکنی پسر
۳۵۷ یاد شاہ ..	میرزا دستم قذہاری ۶۷۰
میرزا حکیم .. ۵۶۶ - ۵۷۲	میرزا بہلوزی حیات اللہ خان
۳۱ میرزا حیدر مغلوی	مخاطب بہ شاہ نواز خان

۲۳۰ - ۲۳۶ - ۳۰۰ - ۳۰۱	۳۷۸ - ۱۴۲ .. میرزا خان
۳۰۲ - ۳۰۶ - ۳۴۶ - ۳۴۷	میرزا خان بن بیرام خان ۱۱۶ -
۴۷۴ - ۵۰۳ - ۷۳۹ - ۸۶۵	۵۹۵ - ۱۸۱
میرزا راجہ جے سنگھہ ناظم	میرزا خان خانگلان ۴۰۹ -
دکن .. ۴۷۱	۶۰۲ - ۵۷۳ - ۴۱۰ ..
میرزا راجہ مان سنگھہ ۱۷۲	میرزا خان مہوچہر فوجدار کانگرہ
میرزا رستم .. ۷۷۸	۴۵۹
میرزا رستم صفوی ۱۵۴ -	میرزا خلیل خانزمان ۳۲۴
۹۶۱	میرزا دکنی خطاب شاہ نواز
میرزا رستم قندھاری ۱۵۹ -	خان صفوی .. ۶۷۰
۶۷۰	میرزا راجہ ۲۷۶ - ۲۸۱ -
میرزا سلیمان .. ۱۰۹	۳۱۸
میرزا سلیمان ولی بدخشان	میرزا راجہ اردے سنگھہ -
۸۵۸ - ۸۵۷	بھدوریہ .. ۴۷۱
میرزا شاہرخ حاکم مونیہ مالوہ	میرزا راجہ - خطاب راجہ مان
۹ - ۱۳۸ - ۱۶۸ - ۳۷۹ -	سنگھہ پسر راجہ بھگونت
۵۹۷ - ۵۹۸ - ۶۱۱ - ۶۱۳ -	داس کچھراہہ ۱۶۰
۷۷۳ - ۷۲۸	میرزا راجہ جے سنگھہ - پسر راجہ
میرزا شاہ محمد خطاب بہ	۳۶ - ۴۴ -
غزنی خان پسر شاہ بیگ	۵۶ - ۸۱ - ۱۴۶ - ۱۷۶ -

۱۳۳ -	میرزا عزیز کوکه	۳۸۹ -	خان خاندوزان
۱۳۸ - ۱۶۸ - ۳۸۹ - ۳۹۱ -		۶۴۵	
۱۰۴ - ۴۱۰ - ۶۱۳ - ۶۲۸ -		میرزا شرف الدین حسین حاکم	
۶۲۶		اجمیر ۱۱۲ - ۱۰۹	
میرزا عسکری برادر دوم میرزا		میرزا شکر الله پدر عنايت الله	
۵۵۷ - ۵۵۱	کامران	۸۲۸ ..	خان
۳۶۴ ..	میرزا علي	میرزا شيخ (يا) محمد شيخ	
۶۷۶	میرزا عیسی تر خان	مخاطب به خانه زان خان	
۴۰۴ ..	میرزا غازي	پسر کلان سعید خان چغتای	
۶۲۳ ..	میرزا غیاث	خان بهادر ظفر جنگ ۴۳۳	
میرزا کامران برادر ۵۵۱ یون پادشاه		۶۹۱	میرزا مائت تبریزی
۵۳۴ - ۵۲۱		میرزا مفي سيف خان دیوان	
میرزا کامران پسر فردوس مکانی		۴۱۷ ۴۱۸	گجرات
۵۴۹ - ۵۵۰ - ۵۵۱ - ۵۵۲ -		۷۸۱ - ۶۵۲	
۵۷۲		میرزا عبد الرحیم میرزا خان	
میرزا کوکه - اقب خان اعظم		خان خاندان خلیف پیرام خان	
میرزا عزیز کوکه (شف -		۵ ..	خان خاندان
۱۳۳ -	میرزا عزیز کوکه	میرزا عبد الرسول پسر عبد الله	
۱۳۸ - ۱۶۸ - ۳۸۹ - ۳۹۱ -		۷۸۹	خان فیروز جنگ
۴۰۴ - ۴۱۰ - ۶۱۳ - ۶۲۸ -		۵۵۲	میرزا عبد القادر تونی

میرزا مظفر حسین قندهاری	۴۳۶
مفوی .. ۶۴۲	میرزا کیقباد پسر میرزا محمد
میرزا مظفر کرمانی ۲۵۲	حکیم .. ۱۶۱
میرزا نجف خان ۱۰۹	میرزا گل - پسر شریف خان
میرزا نجف خان برادر مخاطب	امیرالامرا .. ۶۲۹
به ذوالفقار الدوله ۱۰۸	میرزا لشکری پسر سید یوسف
میرزا نورالدین محمد ۵۷۶	خان رضوی ۶۲۹ -
میرزا همدال ۵۷۶ - ۵۵۱ ۷۲۴
میرزا یوسف خان (رضوی) ۹ -	میرزا محسن برادر مقدر جنگ
.. .. ۲۹۷ ۱۰۷
میرک حسن بخشی ۶۶۲	میرزا محمد حمید ۴۰۱
میرک خان .. ۸۷۳	میرزا محمد حکیم برادر علائی
میرک شیخ هروی ۴۵۷	عرش اشیدانی ۱۳۸ -
میرک محمد تقی خان پسر	۱۴۲ - ۱۵۱ - ۱۵۹ - ۱۶۱ -
کلان دیانت خان میر علی	۲۴۴ - ۳۶۳ - ۳۶۴ - ۳۶۷ -
نقی .. ۷۸	۳۶۸ - ۵۶۳ - ۵۶۶ - ۵۹۴ -
میرک معین الدین املاک خان ۸۵۸ - ۶۴۲
.. .. ۸۱۷	میرزا محمد طاهر آشنا تخاص
میرن عرف صادق عمای خان	پسر ظفر خان بن خواجه
پسر میر جعفر ۸۴۶	ابوالحسن .. ۷۶۲

۶۸۸ ..	میرین مخاطب به بهره‌مند خان
۳۹۰ .. ناصر خسرو حکیم	پسر محمد تقی خان ۴۰
۴۸۴ - ۱۰۴	مینده (قوم) ۱۷۹ - ۱۸۰
۵۴۹ - ۵۴۸	ناصر میوزا
ناظر خدمت خان نایب اعلیٰ	
۴۹۳ .. حضرت	
۸۷۶	ناکوبا میان مرهتہ
ناگر (شعبه ایست از قوم	
۳۲۸ .. (براهمه)	
نامدار خان .. ۴۷۸ - ۴۷۹	
ناموز جنگ بهادر ۴۹۶	
نامی - تخلص میر معصوم	
۵۳۷ .. بهکری	
زانا بابا - خطاب سید سادات	
خان بهادر ذوالفقار جنگ	
۵۲۶	
نانک رام (نام فقیری) ۵۱۵	
۴۱۷ - ۴۱۸	ناهر خان
۶۵۲ - ۴۱۹	
ناهر خان عرف شیر خان	
	نادرالملک همایون شاهي مير
	سید علي خدامي (یا)
	جدائي (یا) جذامي
	تبریزی (یا) ترمذی ۳
	نادر شاه ۷۹ - ۱۰۶ - ۱۰۷ -
	۳۳۳ - ۳۳۶ - ۷۱۵ - ۷۱۹ -
	۸۳۲
	ناصر جنگ ۵۱۹ - ۵۲۸ -
	۵۲۹
	ناصر جنگ شهید ۵۸ -
	۶۷ - ۳۲۲ - ۳۳۹ - ۳۵۴ -
	۳۵۵ - ۳۶۰ - ۵۱۳ - ۵۱۴ -
	۵۲۳ - ۸۳۷ - ۸۳۸ ..
	ناصر جنگ نظام الدوله ۸۳۵
	ناصر خان عرف میان محنتی

۸۱۳ - ۸۱۲ - ۸۱۱ ..	۹۵۱ ..	قونور
نراین راد برادر کوچک مادر	۸۶۹ - ۴۷۴	نجات بخش خان
راد پسر بالاجی ولد حاجی	۸۷۱
راد بن بالاجی بسوزاته	۴۷۷	نجات بخش خان میرزا شجاع
۳۵۸ - ۳۵۷ ..	نجم الدوله پسر جعفر عالی خان	۸۴۶ ..
نصرت سنگه پسر سیوم راجه	۸۴۶
۳۴۱ گویال سنگه کور	۷۴۹ - ۳۵۶	نجیب الدوله
۳۹۴ نصارا (قوم) ..	۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۵۳
نصرت الله پسر سعید خان	۴۰۳	نجیب الله خان
بهادر ظفر جنگ پختا ۴۳۷	۷۱۶ -	نجیب خان رهله
نصرت - تخصص دلادر خان	۷۱۷
۶۹ بهادر محمد نعیم	نذر محمد خان زائی بلخ	۴۲ - ۲۶
۴۶۸ نصرت جنگ ..	۸۵ - ۱۴۴ - ۲۱۸ - ۲۱۲	ر بدخشان
نصرت یار خان برادر زاده سید	۲۴۱ - ۲۴۲ - ۲۵۳ - ۲۶۲	..
قاسم بارهه مخاطب به	۲۶۴ - ۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۷۳	..
۶۸۳ شهابت خان ..	۴۱۵ - ۴۳۸ - ۴۵۵ - ۴۵۰	..
نصیرا برادر حکم رکنای کاشی	۶۵۸ - ۶۶۳ - ۶۷۸ - ۷۳۱	..
۷۹۱ - ۲۸۳ ..	۷۵۰ - ۷۹۳ - ۷۹۹ - ۸۰۰	..
نواب مقدم جنگ ۷۵ - ۷۶	۸۰۱ - ۸۰۳ - ۸۰۹ - ۸۱۰	..
۷۷

نظام الملک	۱۵ - ۷۵	نصیرا حارس قلعه سورنج	۶۰۲
نظام الملک	۲۱۲ - ۲۱۶ - ۲۳۱ - ۲۵۶	نصیر الدوله	۳۶۰
نظام الملک	۳۴۳	نصیر جنگ - خطاب رکن الدوله	۳۶۰
نظام الملک	۶۷ - ۶۹ - ۷۰ - ۳۲۴	سید لشکر خان بهادر میر	۳۶۰
نظام الملک	۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۷ - ۳۳۸	اسمعیل نام برادرزاده سید	۳۶۰
نظام الملک	۳۴۰ - ۳۵۹ - ۳۶۲ - ۴۹۶	هاشم خان	۳۶۰
نظام الملک	۵۰۰ - ۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۲۰	نصیر خان پسر خرد قتلوی	۱۶۴
نظام الملک	۵۲۱ - ۵۲۲ - ۵۲۶ - ۵۲۷	لوهانی	۲۱۴ - ۲۱۱
نظام الملک	۷۰۹ - ۷۲۲ - ۷۴۸ - ۸۳۳	نصیری خان	۶۵۱ - ۴۶۹ - ۲۱۹
نظام الملک	۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۴۷	نصیری خان پسر کوکاتاش	۵۷
نظام الملک	۲۲۴	نظام یکم از نوکران سراج الدوله	۸۴۵
نظام الملک	۵۶	نظام الدوله	۷۰ - ۱۰۷
نظام الملک	۲۱۹ - ۲۲۸ - ۲۵۱ - ۲۷۰	نظام الدوله	۳۵۶ - ۳۴۱ - ۳۳۸
نظام الملک	۴۲۸ - ۴۷۷ - ۷۳۷ - ۷۹۴	نظام الملک	۳۶۰ - ۳۶۱ - ۷۲۲ - ۸۳۶
نظام الملک	۴۴۶ (گره)	نظام الملک	۸۵۶
نظام الملک	۴۴۹	نظام الدوله ناصر جنگ	۸۳۵
نظام شاه	۲۰ - ۲۲ - ۱۹۱		
نظام الملک	۶۱۵		

نظام شاهيه (طائفه) ۱۵ -	نواب ناصر جنگ شهيد ۳۳۵
۲۴۲ - ۳۲۳ - ۴۶۹ - ۴۷۰	نظام الدوله بهادر ۷۹
۷۸۱ - ۶۹۱	نواب نظام الملک فتح جنگ
نظر بهادر .. ۶۷۶	۶۸۵ - ۷۴
نظر عاي خان - (خطاب	نوازش خان - خطاب محمد
دهقان زاده که شجاعت	عابد پسر زاهد خان کوکه
خان محمد بيگ ترکمان	۳۷۲
بفرزندى گرفته بود (۷۰۸	نوازش خان پسر سعيد خان
نعمت خان - رزا محمد	چغتاي .. ۱۹۴
هاجي .. ۶۸۹ - ۷۴۵	نوايت (قوم) .. ۵۱۳
نغر (يا) نصر (يا) نصر	نور الدوله .. ۳۷۰
کریم داد کور (دشانى ۴۳۲	نور الدين خان .. ۷۲۲
نعمو (يا) نهار .. ۳۹۶	نورالدين خان دراني بنى امام
نواب امجدجاء ۷۹ - ۴۷۳	اشرف الوزرا شاه ولي خان
نواب دائي زوجه خلد مکان	وزیر شاه دراني ۷۲۰
.. .. ۴۷۸	نور جهان بيگم خطاب مهرنسا
نواب قدسيه زيب النسا بيگم	مبيده غياث بيگ ۱۹۲ -
مخاطب به پادشاه بيگم	۱۹۶ - ۶۲۳ - ۷۳۰ - ۷۶۱
دو دين بخت خلد مکان	نور محمد (مخاطب به عرب
.. .. ۳۱۰ - ۵۰۵	خان .. ۷۹۴

افغان) .. ۲۴۴ - ۲۴۵ ۵۰۵ - ۵۰۷
وزارت خان خطاب میسرک	نورس بانو بیگم (یا) نوازش
محمد تقی خان پسر کلان	بانو بیگم اهل بیت مکره شاه
دیانت خان عالی نقی	نواب خان مغوی ۴۷۲
۷۹	نوشابه .. ۱۹۰
وزارت خان شهید .. ۸۰	نوشید - روان عادل .. ۲۰۲
وزیر خان ۱۲۴ - ۲۵۳ -	نیابت خان ۵۹۴ - ۵۹۹
۲۸۷ - ۴۰۴ - ۵۶۹ - ۵۷۱ -	نیابت خان عرب .. ۷۷۰
۷۲۶ - ۹۳۴	نیکو سیر پسر سلطان محمد اکبر
وملی - تخلص آقا طاهر پسر ۳۲۹ - ۸۱۷
محمد شریف هروی ۷۲۹	دینار سر اشکر سبوا ۴۷۱
دفا (نام خواجه سرای عبد الله	
خان) .. ۷۸۱	
دفا دار - (نام خواجه سرائی)	وحید الدین خان پسر سید
۴۱۷	اشکر خان باره سید مغور
وفاکیش خان .. ۵۶۹	نام .. ۴۶۸
ولد راو باسو .. ۲۲۲	وحدت علی .. ۲۴۶
ولی خان .. ۴۳۲	وحدت علی خویش جلالت
ولی خان برادر عذمان خان ۳۶۸
لوهانی .. ۶۳۲	درک زئی (طائفه از قوم

• حرف واو •

هدایت الله خان مخاطب به	دلی خلیفه شامو ۵۴۴ - ۵۴۵
سعد الله خان خلف و	دلی محمد خان والی توران
ارشد اولاد عذایت الله خان	دیار .. ۶۳۳
.. .. ۵۰۴	ونکوچی برادر سیواجی ۳۴۸
هدایت بخش بن عالمگیر	
ثانی .. ۸۵۳	• حرف ها •
هدایت خان - خطاب هدایت	هادر (شعبه ایست از اوس
الله پسر شریف الملک	چوهران) .. ۱۱۳
حیدر آبادی ۶۸۹ - ۶۹۰	هادی داد خان برادر الله داد
هدایت کیش خان (جدید	خان پسر جلال الدین ۲۵۰
الاسلام) .. ۵۸۰	هادی داد خان عم (شاید خان
هدایت محیی الدین خان ۶۸	الهام الله .. ۳۰۴
هدایت محیی الدین - نام	هشم خان پور قاسم خان مدر
سعد الله خان بهادر مظهر	بهر .. ۷۳۶
جنگ پسر متوسل خان	هشم خوستی فوجدار ۱۵۴
بهادر (نام جنگ بن	هدایت الله مخاطب به هدایت
حفظ الله خان داد سعدالله	خان پسر شریف الملک
خان شاهجهانی ۵۲۲	حیدر آبادی ۶۸۹ - ۶۹۰
هر جس پسر راجه بهتواداس	هدایت الله خان پسر عذایت الله
کور .. ۲۵۵	خان .. ۸۳۰

مظفر پسر سيد شجاع	۲۰۵ ..	هر داس جهان
خان باره سيد جعفر نام	چوراگه	هر دیرام زميندار
۴۲۷	۲۵۸ -	بهر بهيم نراين
۴۶۸ ..	۲۵۹
هنود (قوم) ۳۹۲ - ۳۹۵	۱۹۵ ..	هر كرن
۵۱۵	هر ناتهد سنگه فبيره اندر
هنوت راد پسر راجه سلقان	۲۳۶ ..	سنگه
جي (يا) سلطان جي بذاكر	..	هر ي سنگه عم (وپ سنگه
۳۳۹	۲۶۸ ..	راڻه ور
هر دل راد پسر دوم راجه مدهكر	..	هزاره (يا) هزار جات طايفه)
ساع بنديله .. ۱۲۲	۷۵۹ - ۶۷۹ - ۵۴۲ - ۴۳۳	..
هوزل راد (يا) هولكر راد پسر	۱۴۴ ..	هستي سنگه
راجه مدهكر ۷۲۵	۵۳۱ - ۳۸۷ -	هليون پادشاه
هشدار خان .. ۷۴۱	۸۵۷ - ۵۷۷ - ۵۷۲	..
هولكر (شف - ملهار راد)	۵۵ - ۴۷۹ -	همت خان
۳۳۰ - ۳۵۵ - ۳۵۶ - ۷۱۸	۶۸۰
۸۵۴ - ۸۵۰ - ۸۴۹ ..	۸۱۲	همت خان بدخشي
هيرانم بگهره .. ۶۶	..	همت خان پسر خان جهان بهادر
هيرانم متصدي اتمان الدوله	۲۹۴ ..	كوكلتاش
قوالدين خان ۸۴۱ - ۸۴۲	..	همت خان - خطاب سيد

هیمو بقال ۱۱۲ - ۳۷۵ - چابوق و پدر سعید خان
 .. ۷۹۴ - ۹۰۵ .. چغتای .. ۴۰۳

۶۴۶ یعقوب خان بدخشی

۷۹۹ یلنگترش ..

۴۳۴ یلنگتوش ازبک

۸۸ - ۱۴۳ - ۲۱۶ - یمین لدرله

۷۳۰ - ۴۱۵ - ۴۵۵ - ۲۲۵

یمین لدرله آصف خان (پدر

ملکه بانو : ممتاز محل)

۸۱۴ - ۶۹۰ - ۴۲۱ - ۲۱۱

۶۵۶ یمین لدرله حاکم ملتان

۷۴۰ نور پاشایان (فرقه)

حضرت یوسف (علیه السلام)

۸۶۰

یوسف ایک پسر ابراهیم بیک

۴۰۳ چابوق ..

یوسف بیک دام (صائم خان

۱۹۹ شغالی ..

۶۲۹ یوسف خان ..

یوسف خواجہ عم طایب خواجہ

۱۱۲ - ۳۷۵ - ۳۷۵

۷۹۴ - ۹۰۵

• حرف یا •

یارگار بیک داروغه گرز برداران

۴۴۹ - ۴۵۰ - ۴۵۱ ..

۸۰۴ یارگار تکریم ..

یارگار جولاق سفیر نذر محمد

۸۱۱ خان ..

یار محمد پسر صارق محمد

۷۲۹ خان هزلی ..

یار محمد مشهوره رانہ : لای

۴۴۸ سعد الله خان

یاسین خان پسر شیر خان آوار

۶۵۴

۶۴۶ یاقوت خان ..

۲۰۹ یاقوت خان حبشی

۷۸۱

۱۴۰ یاسم () : نام : پسر

یعقوب ایک پسر ابراهیم بیک

جويداري	۷۵۰ - ۷۵۱	يوسف شغالي (شف - رستم
يوسف زئي (قوم)	۱۹۲	خان شغالي (۲۰۰
۲۳۰ - ۲۴۵ - ۲۹۷ - ۳۶۳ -		يوسف محمد خان تاشكذدي
۳۶۶ - ۳۶۷ - ۳۶۸ - ۴۷۹ -		.. ۲۵ - ۲۴۹ - ۴۵۱
.. ..	۴۴۲ - ۴۴۹	يوسف محمد خان كوكه ۳۸۸

تمام شد اسمای مردمان

منظر دوم در اسمای مواضع و قلعجات

و آبها و کوهها و غیره *

* حرف الف *

آب آمویه	۸۰۳ ..
آب آتک	۴۳۰ ..
آب اندرب	۷۹۷ ..
آب بنوا مشهور — ور به بست	
دهار اشمال رویه اوند چیه	
..	۱۳۲ ..
آب بهت	۲۱۳ - ۹۵۰ -
..	۷۷۳ ..
آب بهیمره	۵۲ ..
آب بیاه	۲۷۹ - ۴۶۰ - ۹۳۷ -
..	۷۱۲ ..
آب پنجشیر	۸۰۰ ..
آب قپتی	۸۶۴ ..
آب جمنا	۷۱۴ - ۱۰۲ ..
آب جون	۹ - ۶۴۱ - ۸۵۴
آب سلطان پور	۹۳۷ ..
آب گنگ	۳۴ - ۶۹۸ - ۸۵۴
آب گوردن	۱۹۷ ..
آب مانجرا	۲۴۹ ..
آب نریده	۲۰۱ - ۷۹۵
آبی موهان (یا) آبی موهان	
..	۷۹۷ ..
آدز بایجان	۸۶ - ۵۵۱ ..
آسیر (مضاف صوبه خجسته	
بذیان)	۲۵۱ - ۲۶۴ -
۳۵۶ - ۳۲۷ - ۶۱۲ - ۹۸۷	
آسیر دکن	۶۰۵ ..
آشام	۴۷ - ۲۹۲ - ۴۶۹

آفچہ .. ۸۰۳ - ۴۳۵	اتک ۱۳۱ - ۱۴۵ - ۲۶۲ -
آب محل .. ۱۶۶	۲۹۹ - ۳۵۹ - ۳۶۶ - ۳۹۸ -
آگرہ ۱۰۱ - ۱۰۲ - ۱۱۳ -	۷۵۵
۱۶۷ - ۳۶۹ - ۳۷۴ - ۳۷۶ -	اجمیر (یا) دارالخیر اجمیر
۴۰۷ - ۴۱۶ - ۴۲۱ - ۴۲۷ -	۱ - ۲۴ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۵ -
۴۶۶ - ۵۳۱ - ۵۵۴ - ۵۶۷ -	۹۳ - ۱۰۹ - ۱۱۲ - ۱۲۵ -
۵۷۴ - ۵۷۶ - ۵۷۸ - ۵۷۹ -	۱۴۸ - ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۸۰ -
۵۸۴ - ۶۰۴ - ۶۳۶ - ۶۵۸ -	۲۰۸ - ۲۱۳ - ۲۳۵ - ۲۵۲ -
۶۷۴ - ۶۹۷ - ۶۹۸ - ۷۰۴ -	۲۷۶ - ۲۸۴ - ۳۰۱ - ۳۲۰ -
۷۰۵ - ۷۲۹ - ۷۸۳ - ۷۸۸ -	۳۷۵ - ۳۲۲ - ۴۴۷ - ۴۷۶ -
۸۱۶ - ۷۹۹	۴۸۶ ۵۰۲ - ۵۰۹ - ۵۱۱ -
آنبدیر (مضاف سوہیہ اجمیر)	۵۵۶ - ۵۷۳ - ۵۹۸ - ۶۴۸ -
۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۱۰۸ -	۶۷۴ - ۶۹۹ - ۷۳۹ - ۷۴۱ -
۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۷۳ - ۵۰۱ -	۸۱۶ - ۸۱۷
آہانگدھہ (قلعت ابراہیم گدھہ)	۷۲ - ۶۱۲ - ۶۱۶ -
مضاف حیدر آباد (گریڈ)	اجین
۵۰۳	احمد آباد (یا) احمد آباد
ابراہیم گدھہ مضاف حیدر آباد	کجرات ۱۱۰ - ۱۲۴ -
۷۳۶	۱۴۱ - ۱۸۱ - ۱۸۴ - ۱۹۴ -
۲۸۷ - ۲۸۶ - ۲۱۴	۱۹۵ - ۲۳۶ - ۲۸۳ - ۲۸۴ -
ادارہ	۲۸۵ - ۳۷۴ - ۳۷۸ - ۳۹۷ -

۴۰۹ - ۴۱۰ - ۴۱۲ - ۴۱۶	ازبدا اچل .. ۱۵۰
۴۱۷ - ۴۱۹ - ۴۲۹ - ۵۰۹	ارک .. ۴۱ - ۴۶۷ - ۷۰۱
۵۴۹ - ۵۵۸ - ۵۶۳ - ۵۶۹	ارک قلعه بیجاپور (یا) قلعه
۶۲۲ - ۶۳۹ - ۶۵۲ - ۶۷۴	ارک .. ۴۹۰
۶۹۳ - ۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۷۹	ارکات ۳:۳ - ۵۱۴ - ۵۲۹
۷۸۰ - ۸۱۶ - ۸۳۲ - ۸۳۴	استغفر (یا) اشتغفر ۳۶۳
۸۷۸	اسلام آباد (شف - چانگام)
احمد نگر (یا) احمد نگر مضاف	۳۰۳ ۴۲۳ - ۷۰۱ - ۷۸۷
موبه خجسته بنیان ۵ -	اسلام آباد - نام قلعه چاکنه
۶ - ۱۴ - ۲۳ - ۲۵ ۷۰۱
۲۹ - ۱۹۰ - ۳۱۱ - ۳۱۶	اسلام پور موسوم به (ام-پور)
۲۳۱ - ۲۴۲ - ۴۲۷ - ۴۲۸ ۱۴۴
۴۲۹ - ۴۹۶ - ۵۹۷ - ۶۰۳	اسلام گدهه عرف دیوگدهه—
۶۱۱ - ۶۱۲ - ۶۱۳ - ۶۱۵ ۸۷۶
۶۴۶ - ۶۸۴ - ۷۲۸ - ۸۷۷	اعظم تارا عرف ستارا ۵۱۲
ادونی (شف - سرکار امتیاز	اعظم نگر مل گانون (یا) بل
گدهه) ۵۲۲ - ۷۲۳	گانون .. ۴۸۴
ادیپور .. ۱۶۷ - ۲۰۸	ادغان استان .. ۶۴۳
ادیسه (شف - اردیهه—)	اقلیم سیوم .. ۵۵۳
.. ۱۶۶ - ۳۰۵ - ۵۹۷	اکبر آباد ۷۲ - ۸۴ - ۹۲

۱۰۸ - ۱۰۹ - ۲۰۵ - ۲۰۶	الہ آباد	۱۹ - ۴۴ - ۹۲
۲۱۲ - ۲۱۵ - ۲۲۶ - ۲۲۸		۱۰۸ - ۱۳۶ - ۱۲۸ - ۱۶۷
۲۵۳ - ۲۵۵ - ۲۶۳ - ۲۷۲		۲۱۰ - ۲۸۰ - ۲۹۸ - ۳۵۵
۲۷۷ - ۲۲۹ - ۳۵۴ - ۴۰۷		۳۶۹ - ۴۲۰ - ۴۲۵ - ۴۲۶
۴۲۰ - ۴۵۸ - ۴۶۷ - ۴۷۵		۴۵۹ - ۴۸۴ - ۵۹۸ - ۶۲۶
۴۷۶ - ۴۷۸ - ۵۱۹ - ۵۶۶		۶۳۵ - ۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۹۳
۵۷۱ - ۶۵۸ - ۶۷۹ - ۶۸۰		۷۰۸ - ۷۱۵ - ۷۱۸ - ۷۸۷
۶۸۶ - ۶۹۸ - ۶۹۹ - ۷۰۰		۸۴۰
۷۳۵ - ۷۴۱ - ۷۹۲ - ۸۰۹	امتیاز گدھ نام و لغت ادنی	
۸۸۰ - ۸۵۳	(۲) ادنی	۸۷۵ - ۳۱۹
اکبر الراج محل بدنامدن	امراپور سرکار مہر	۳۲۸
۱۸ - ۲۴ - ۱۶۶ ..	امر چٹیا (یا) امر چٹیا (یکے	
الہ (دو) .. ۲۷۰	از پنج محل سرکار	
الشمش .. ۲۳۶	مظفرنگر عرف ملکھیر موہ	
الکابی موہنگ از توابع موہ	احمد آباد بیدر	۲۳۷
بنگالہ .. ۴۶۳	امروکٹ ..	۳۸۷
الکد اودھ .. ۷۴۳	امای محل (یا) امین محل	
الکد پنڈب .. ۶۸۲	۳۲۷
الکد ناسک .. ۶۵۳	انا کوہدی (یا) انا کوہند	
الوز موہ اکبر آباد	۲۶۱

مکال سرکار مظفرنگر صوبہ	انتزید (نام محالات و سرز-ین
احمد آباد بیدر) ۲۲۷	واقعہ مابین دریائی کنگ
ادونی (یا) ادلی (یا)	و چون) ۷۱۷ - ۳۵۴ -
ادونی موسم بہ امتیاز ۸۵۲ - ۸۴۹
گدھہ .. ۳۲۰	انتزید .. ۴۱۶
اردھہ ۳۲۳ - ۳۳۰ - ۳۵۵ -	اند خود .. ۸۰۲ - ۲۷۳
۴۰۳ - ۵۴۶ - ۵۹۴ - ۷۱۵ -	اندراب .. ۲۷۷ - ۲۴۱
۷۱۹ - ۷۱۷ - ۷۱۹ - ۷۴۳ -	اند رکھی مضاف صوبہ لہ آباد
۷۶۹ - ۸۴۰ - ۸۵۳ - ۸۵۹ - ۲۴۰
.. .. ۸۷۱	اندور .. ۶۳
اردیپور ۱۵۰ - ۲۰۳ -	انروہ .. ۲۵۵
.. ۲۰۸ - ۵۹۳ - ۸۷۳	انوالہ (یکے از برگذات دہلی در
رکیسہ ۱۴۱ - ۱۶۶ - ۳۴۷ -	دامن کوہ کمانون) ۸۴۱ -
۵۷۱ - ۵۷۳ - ۶۲۳ - ۶۳۴ - ۸۴۲
.. .. ۷۲۶ - ۷۴۱	ارچین ۱۹۷ - ۲۳۶ - ۲۵۵ -
اورنگ آباد ۱۴ - ۵۲ -	۳۰۶ - ۳۱۸ - ۳۳۳ - ۵۵۷ -
۵۴ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۵ - ۲۳۶ - ۶۹۵
۲۵۹ - ۲۹۷ - ۳۰۶ - ۳۱۶ -	ارچہہ .. ۵۵۰ - ۳۹۶
۳۲۰ - ۳۵۱ - ۳۵۵ - ۳۶۰ -	اردگیر مضاف دکن ۷۷۵
۴۷۳ - ۵۲۱ - ۶۶۷ - ۷۰۰ -	اردمان (برگذہ ایست از پنج

۶۶۱ - ۶۵۵ - ۶۵۴ - ۶۲۲	۷۳۸ - ۸۲۱ - ۷۴۱ ..
۷۶۱ - ۷۴۶ - ۷۳۵ - ۶۶۲	اوردنگ گنده عرف ماهیر ۸۷۲
۸۰۱ - ۷۹۸ - ۷۹۶ ۷۸۳	ارضا موهه محمد آبان بیدر
۸۷۰ - ۸۰۴ - ۸۰۲ ..	۸۳۷
۴۷۴ .. ابرج نه اندیر	اوردچده (یا) اوردچده ۱۲۱
۷۳۵ اوردان سرمد مالک دم	۱۲۲ - ۱۲۳ - ۱۹۹ - ۲۱۳
۶۱۴ ایسان بسان مالی	۲۱۵ - ۲۱۷ - ۲۹۵ - ۲۴۰
ایل قصبه از توابع سیوستان	۴۳۸ ۷۲۵ - ۷۸۳ - ۷۸۵
ایراچپور ۳۰۴ - ۴۲۹ - ۷۱۰	۷۸۶
۸۷۷	۹۷۹ .. ارهند
	۱۲۹ - ۱۳۰ - ۱۸۰
	۳۷۸ - ۲۰۳

• حرف با •

بابو گنده (یا) بالو گنده	ایران (یا) ایران دینار ۲۶ -
۱۵۱ - ۱۵۰	۲۸ - ۲۰ - ۲۷ - ۵۱ -
۶۱۳ - ۲۴۵ .. باختر	۸۴ ۸۶ - ۸۷ - ۸۸ - ۹۳ -
۲۴۵ .. باره	۱۹۲ - ۲۳۲ - ۲۵۰ - ۲۸۵ -
۱۰۳ بار پله پنج کردهای دهایی	۳۸۵ - ۴۱۶ - ۴۲۴ - ۴۲۹ -
۱۲ .. باره موه	۴۳۲ - ۴۳۹ - ۴۷۸ - ۵۴۳ -
باره [درازده وضع را] که	۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۴۷ - ۵۴۸ -
دره — ان دراب -	۵۵۱ ۵۵۲ - ۵۵۳ - ۵۸۳ -

بالا پور ۱۴ - ۱۷۵ - ۱۹۰	در بای جون و گنگ قریب
۳۴۴ - ۵۰۴ - ۶۴۸ - ۷۲۸	پرگنہ سنبل واقع شدہ (
بالا پور ولایت برار ۱۷۵ -	میگویند [۸۱ - ۸۲
۷۱۰ - ۶۴۶	۱۰۲ - ۱۷۸ - ۲۱۷ - ۲۲۷
بالا گھاٹ ۱۴ - ۱۶۸ -	۲۳۳ - ۲۴۵ - ۲۷۲ - ۳۷۷
۲۱۱ - ۲۶۰ - ۲۶۱ - ۴۱۵ -	۸۵۴
۷۳۴ - ۶۴۸ - ۴۲۸ ..	باسم ۱ مضاف بالا گھاٹ موہ
بالا گھاٹ احمد نگر ۶۴۶	برار (یا) مضاف موہ برار
بالا گھاٹ برار ۲۰۹ - ۴۵۵	۲۱۱ - ۲۲۶ - ۶۵۱ - ۷۳۴
بالا گھاٹ دکن .. ۶۹۲	باغ حافظ .. ۴۵۱
بالا گھاٹ روهنگھیرہ ۲۱۰	باغ سرھند .. ۴۰۵
بامیان .. ۵۷۲	باغ صفا .. ۴۴۴
باندھو (یا) ماندھو ۱۳۸ -	باغ ظفر آباد (کہ در کشمیر
۱۷۵ - ۲۵۹ - ۴۵۸ - ۷۸۴	احداث کردہ ظفر خان
ہانس بریلی .. ۸۴۱	خواجہ احسن اللہ (سمت)
بتخانہ مہامائی .. ۱۸۸	۷۵۹
بتخانہ نگر کوٹ .. ۱۸۷	باغ گنج .. ۲۹
بتکدہ جگناتھ .. ۱۶۴	باغ گنج علی خان ۶۶۱
بتیا مضاف پورنیہ ۸۴۶	باغ مراد .. ۸۰۲
بجور ۱۱۹ - ۲۴۵ - ۳۶۳ -	باغ نور منزل .. ۶۹۶

۶۱ - ۶۴ - ۶۶ - ۹۸ -	درار	۳۶۹ - ۳۶۷ - ۴۴۲ - ۷۲۷	
۱۷۵ - ۱۹۰ - ۲۰۲ - ۲۰۹ -		۴۹۱ - ۴۹۴ - ۵۰۲ -	بخارا
۲۱۱ - ۲۲۶ - ۲۳۷ - ۲۹۳ -		۸۷۲ - ۸۰۳	
۳۵۱ - ۴۶۰ - ۴۹۶ - ۵۰۹ -		بخارا (نام محله در احمد آباد	
۷۱۰ - ۷۲۲ - ۷۲۸ - ۷۳۴ -		گجرات که شیخ فرید	
۷۷۸ - ۸۲۵ - ۸۳۲ - ۸۳۳ -		مرتضی خان بخاری آباد	
۸۷۸ - ۸۷۷ - ۸۲۵ ..		کرده (۴۲۹ ..	
۴۶ - ۹۵ درار پایانهات		۴۲ - ۸۵ - ۱۴۵ -	بدخشان
۷۲۶ - ۶۲۳ ..	بودزان	۲۲۷ - ۲۳۵ - ۲۴۱ - ۲۴۲ -	
بودنه مضاف موبد گجرات		۲۵۳ - ۲۵۴ - ۲۵۸ - ۲۶۲ -	
۴۱۲ - ۱۲۴		۲۶۴ - ۲۶۶ - ۲۶۸ - ۲۷۳ -	
۵۹۷ ..	برهان آباد	۲۷۸ - ۲۷۱ - ۲۹۵ - ۲۹۹ -	
۷ - ۱۵ - ۱۶ -	برهانپور	۲۶۸ - ۴۴۳ - ۴۴۴ - ۴۵۲ -	
۲۱ - ۲۳ - ۲۵ - ۳۷ - ۶۵ -		۳۵۵ - ۴۹۱ - ۵۵۲ - ۵۵۳ -	
۸۹ - ۷۴ - ۷۲ - ۶۷ - ۶۶ -		۴۶۳ - ۴۶۶ - ۴۷۸ - ۴۹۳ -	
۱۹۰ - ۲۰۱ - ۲۰۹ - ۲۲۰ -		۸۰۰ - ۸۰۱ - ۸۰۲ - ۸۰۳ -	
۲۵۰ - ۲۵۱ - ۲۵۷ - ۲۶۱ -		۸۰۵ - ۸۱۱ - ۸۱۴ - ۸۱۶ -	
۲۸۷ - ۳۱۸ - ۳۴۹ - ۴۲۵ -		۸۵۸ - ۸۵۷	
۴۳۷ - ۴۶۷ - ۶۱۱ - ۶۱۲ -		۱۲۰ ..	بدنه نگر
۶۱۳ - ۶۱۵ - ۶۵۳ - ۶۷۳ -		۲۰۸ ..	بدنه نگر

٤٩	- ٩٨٨ - ٩٨٥ - ٩٨٣ - ٩٧٣
- ٨٥ - ٣٢ - ٢٩	بلخ	- ٨٢٥ - ٧٨٣ - ٧٨١ - ٩٩١	
- ٢٢٧ - ٢١٨ - ١٤٥ - ١٣٣		٨٧٨ - ٨٧١ - ٨٣٥ - ٨٣٣	
- ٢٥٣ - ٢٤٢ - ٢٤١ - ٢٣٥		- ٥٩٥	برهم پوتر (دريا)
- ٢٩٣ - ٢٩٢ - ٢٥٨ - ٢٥٣		٩٠٠	..
- ٢٧٣ - ٢٦٨ - ٢٦٧ - ٢٦٩		٨١٧	درياي
- ٣٥٩ - ٢٩٩ - ٢٩٥ - ٢٧٨		- ٢٦٢ - ٢٢٧	بخت
- ٤٣٨ - ٤٣٧ - ٤٣٥ - ٤١٥		- ٢٤٩ - ٢٧٦ - ٢٧٥ - ٢٧٣	
- ٤٥١ - ٤٤٥ - ٤٤٤ - ٤٤٣		- ٩٧٨ - ٩٦٧ - ٩٦٤ - ٩٧٣	
- ٤٦١ - ٤٦١ - ٤٥٥ - ٤٥٢		٧٩٣ - ٧٥٣ - ٧٥٢	..
- ٩٥٨ - ٩٥٠ - ٥٥٣ - ٤٧٣		بساوا پتن (يا) بسواپتن	
- ٩٧٨ - ٩٦٧ - ٩٦٦ - ٩٦٣		٧٠	مضاف سرا
- ٧٥١ - ٧٥٠ - ٧٣١ - ٩٩٣		٢٦	بغداد
- ٨٠٢ - ٨٠١ - ٧٩٣ - ٧٥٢		٣٩٨	بکرام - نام حصار
- ٨١٠ - ٨٠٥ - ٨٠٤ - ٨٠٣		- ٧١٨	بکسر (نا) بکسر
- ٨٩٩ - ٨١٦ - ٨١٣ - ٨١١		٧٧١	..
٨١٣ - ٨٧٢	..	- ٢٨٨ - ١٨٠ - ٥٣	بکلانه
- ٢٥٣	بلخ و بدخشان	- ٧٧٩ - ٩٠١ - ٥٢١ - ٣١٨	
- ٢٩٣ - ٢٩٦ - ٢٩٢ - ٢٥٣		٨٧١	..
٢٧٨ - ٢٦٨	..	بکله کوات (يا) بکله کوات	

۹۶ .. بنادر فرنگ	۶۵۲ .. بنادر احمد آباد
۱۶ - ۲۰ - ۴۳ - بنارس	۳۳۰ .. بنادر اوجین
۴۲۳	۲۸۹ - بنادر اورنگ آباد
۱۲۷ .. بنادر	۳۵۴ - ۴۹۱ - ۶۷۶ ..
۵۲۳ - ۵۱۴ - بنادر پهاچری	۳۶ - ۱۵۲ - بنادر برهانپور
۵۲۹	۲۶۱ - ۶۵۳ - ۷۹۵ ..
۲۸۸ .. بنادر جیول	۳۶۲ .. بنادر بیدیاپور
۵۳۰ .. بنادر چیناپتن	۳۲۵ بنادر دار الخلافه
۳۰ - ۲۲۱ - بنادر سورت	۳۷۵ .. بنادر دهلی
۳۲۲ - ۳۲۳ - ۳۴۸ - ۳۵۸ -	۳۳۳ بنادر شاهجهان آباد
۴۹۷ - ۵۲۷ - ۶۸۷ - ۷۰۷ -	۲۷۵ .. بنادر کابل
۷۰۸ - ۷۰۹ - ۷۴۳ - ۷۴۴ -	۱۵۸ - ۲۱۴ - بنادر لاہور
۷۴۵ - ۷۸۱ - ۸۵۶ ..	۴۶۶ - ۵۸۵ - ۷۹۲ ..
۸۴۵ .. بنادر کلکتہ	۵۸۴ .. بنادر ناگور
۱۸۳ .. بنادر کورہ	۸۳۶ .. بانگرام
۲۹۴ - ۳۱۷ - بنادر کھنڈ	۱۹۳ .. بلوچ پور
۲۱ - ۲۴ - ۱۷۱ - بنادر ملہ	۱۵۱ - ۳۹۷ - بلوچستان
۱۹۷ - ۲۱۵ - ۲۱۸ - ۲۲۶ -	باواہی (یا) باواہی (نام موضع
۲۵۱ - ۲۶۵ - ۲۷۲ ..	پرگنہ اوہ کا - وں مضاف
۲۴۸ .. بنادر (یا) بلغر	۴۷۱ .. بنادر

۶۳۴ - ۶۳۲ - ۶۳۰ - ۶۲۴	۵۸ .. بنگالوز
۷۱۴ - ۷۰۵ - ۷۰۴ - ۷۰۳	بنگر (یکم از پرگنات شمالي
۷۲۶ - ۷۲۵ - ۷۱۸ - ۷۱۷	دهلي) ۸۴۲ - ۸۴۱
۸۱۲ - ۷۸۱ - ۷۳۷ - ۷۲۷	بنگ .. ۵۵۹ ۴۰۶
۸۴۶ - ۸۴۵ - ۸۴۴ - ۸۴۳	بنگاله (يا) بنگ ۱۷ - ۱۶
۸۴۷	۱۸ - ۱۹ - ۳۴ - ۴۳ - ۴۶
۴۴۰ - ۱۷۵ - ۱۵۶ بنگش	۶۱ - ۶۲ - ۷۳ - ۱۱۰
۷۵۶ - ۴۶۲	۱۲۳ ۱۲۴ - ۱۶۳ - ۱۶۴
۶۴۲ - ۴۶۲ .. بنگشات	۱۶۵ ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۶۸
۲۳۹ - ۸۵ .. بنگش بالا	۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۴ - ۲۰۹
۲۳۹ بنگش بالا و پائين	۲۱۹ - ۲۳۸ - ۲۵۱ - ۲۶۶
۸۵ - بنگش پائين (يا) پايان	۲۹۲ - ۲۹۸ - ۳۰۳ - ۳۰۴
۸۰۸ - ۲۳۹	۳۰۵ - ۳۲۱ - ۳۳۳ - ۳۴۷
۳۴۲ بودهي ديول گارون	۲۵۸ - ۴۰۰ - ۴۰۱ - ۴۰۳
۲۱۰ - ۱۱۵ - ۱۱۰ بوندي	۴۰۶ - ۴۲۰ - ۴۲۳ - ۴۲۷
۲۰۵ - ۲۶۰	۴۵۵ ۴۵۶ - ۴۶۳ - ۴۷۴
۲۶۰ .. بوندي وکنکر	۴۸۱ - ۵۱۱ - ۵۵۹ - ۵۶۳
۲۲۰ - ۱۸۱ .. بوندياه	۵۷۱ - ۵۷۳ - ۵۷۶ - ۵۹۱
۷۲۶ - ۵۹۷ - ۵۹۵ بوندي	۵۹۳ - ۵۹۵ - ۵۹۶ - ۵۹۷
۸۶۶ - ۳۱۹ بوندي گده	۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۰۷ - ۶۲۳

۸۴۸ .. بهرت پور	۱۳۱ - ۷۲ - ۱۶	بهرت
۵۷۰ .. بهرت رنج	۱۳۹ - ۱۵۵ - ۱۴۴ - ۴۰۴	
۲۸۱ .. بهرت و کین	۴۳۹ ۴۲۰ - ۴۰۸ - ۴۰۶	
۳۳ - ۴۰۵ - ۴۷۵ - بهرت کر	۵۹۱ - ۵۶۳ - ۵۵۹ - ۴۸۴	
۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۶۰ - ۴۶۳ - بهرت	۵۹۳ - ۵۹۶ - ۵۹۷ - ۶۳۲	
۷۹۷ - ۷۷۶ - ۷۷۵ .. بهرت	۶۳۳ - ۶۸۲ - ۶۹۲ - ۷۰۸	
بهاسه مضاف - ورا مالاو	۷۱۷ - ۷۲۵ - ۷۲۶ - ۷۲۷	
۲۹۷ - ۲۹۶ بهرت	۷۳۶ - ۷۵۶ - ۷۷۲ - ۷۸۴	
۷۵۸ - ۷۲۹ .. بهرت	۸۴۷ بهرت	
۷۵۹ - ۲۴۲ .. بهرت	۳۳۷ - بهاسه مضاف بیدر	
بهرت خوشاب (یا) بهاسه - ورا	۶۵۱ بهرت	
۵۲۳ .. خوشاب و	۴۲۶ بهرت	
۵۷ .. بهرت	۶۵۵ .. (دریا) بهرت	
۸۲۷ - ۲۷۹ (دریا) بهرت	۲۴۴ .. بهرت پور	
۸۵۵ - ۷۰۰ - ۴۹۸ بهرت الله	۲۵۳ - ۲۲۸ .. بهرت دار	
۶۳ .. بهرت	۱۷۵ .. بهرت کر	
۵۲ - ۵۳ - ۵۴ بهرت پور	۱۱ - ۱۰ .. بهرت کوت	
۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۶۳ - ۶۵ - بهرت	بهرت رنج (یا) بهرت رنج مضاف	
۲۸۷ - ۲۶۳ - ۱۸۸ - ۱۸۳ - بهرت	۸۷۱ .. بهرت	
۲۸۸ - ۲۹۴ - ۲۹۵ - ۳۱۱ - بهرت	۷۷۲ - ۶۷۳ - ۴۲۲ - بهرت رنج	

۷۱۱	۳۱۳ - ۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۳
۷۳۶	دیر مضاف دکن	۳۲۶ - ۳۴۵ - ۳۴۷	
۷۳۸ - ۷۳۷	..	۳۵۱ - ۳۵۶ - ۳۶۶ - ۳۶۷	
۹۰۷	بھڑات	۳۷۱ - ۳۷۲ - ۳۸۳ - ۳۹۰	
۳۰۵	بھڑاٹھوم	۳۹۶ - ۳۹۷ - ۳۹۹ - ۵۰۳	
۷۰۹	بھڑم گانوں	۵۲۲ - ۴۷۳ - ۴۸۳ - ۴۹۴	
۵۶۴	بھڑوارہ (یا) بھڑوارہ	۷۰۰ - ۷۲۲ - ۷۲۳ - ۷۴۰	
۱۵۲ - ۱۵۱ - ۱۴۸	بھڑکانیر	۷۴۶ - ۸۳۲ - ۸۳۷ - ۸۶۵	
۲۳۳ - ۲۱۲ - ۲۱۱ - ۱۷۹	..	۸۷۴ - ۸۷۵	
۵۳۳ - ۴۷۶ - ۲۸۷	..	۳۵۴	بھڑوال
		۲۷۹	بھڑاٹھ

* حرف پے *

۷۷۴ - ۱۸۲	..	پاآھری	۴۲۲	..	کجرات
۱۸۲	..	پالم	۱۸۸	..	بھڑاپور دکن
۳۴۴	..	پالہ کھنگیوی	۷۱۰ - ۲۲۰		بھڑا گڈھ
پالی (یا) بالی (یا) مالی			۶۲ - ۶۳ - ۷۲		بھڑ
(بھرہد موہی اودھہ)			۲۳۷ - ۳۵۱ - ۴۹۶ - ۶۵۱		
۷۱۹ ۱۷۹	۸۳۷
۳۳۵ - ۹	..	پانی پت	۴۳		دیر (نام پر گڈھ)
۹۸ - ۶۶ - ۶۵		پانیا گھات	۷۱۰ - ۶۱۶ - ۲۵۷ - ۲۱۲		

۴۲۶ .. پرگنه نيرج	۹۸ .. دايان گهات برار
۲۲۱ .. پرگنه باري	پنهان (يا) پنهان (كه) الكائى
پرگنه باسم مضاف بالا گهات	سيف از د: آبه بـاري (
۷۳۴ - ۲۱۱ صوغه برار ۳۰۷ - ۱۵۷
۲۳۲ پرگنه بالا بور صوغه برار	پتن (يا) پتن مضاف صوغه
۲۰۸ .. پرگنه بددهنور	گجرات ۳۷۸ - ۳۹۶ -
۲۰ پرگنه بنادر (يا) تبادر	۳۹۷ - ۴۱۰ - ۴۲۱ - ۴۲۲
۶۳۷ پرگنه بهار زن دال	۵۵۶ - ۵۵۷ - ۵۷۰ - ۵۷۴ -
۷۱۱ - ۷۱۰ .. پرگنه بدير ۶۷۶ - ۶۴۹
پرگنه يالم (يا) يالم صوغه بيدر	پتنه ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۴۳ -
۳۶۲	۸۸ - ۱۰۷ - ۱۲۳ - ۱۶۲ -
پرگنه يانور شيخ بابو مضاف	۳۲۸ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۴۰۸ -
۸۳۵	۴۲۰ ۶۲۲ - ۶۹۲ - ۷۲۴ -
۳۴۲ .. پرگنه بوفه	۷۸۸ - ۸۴۳ - ۸۴۴ - ۸۴۵ -
۴۵۰ پرگنه قهاره (يا) بهاره	۸۴۶
۴۳۲ .. پرگنه بنگش	پرگنه انكور (يكپ از پنج محل
۲۴۹ .. پرگنه جالدا	- ركار - ظفر اكر عرف - انهور
۲۸۶ .. پرگنه جالندهر	- صوغه احمد [يان بيدر (
پرگنه چواري () چواري ۳۳۷
۳۷۹ .. پانجاب	پرگنه از د چوهد .. ۲۹۴

پرگنہ اودھ گانویہ مضاف ناندر	پرگنہ چوراسی مضاف سرکار
۴۷۱	سہارنپور .. ۸۶۷
پرگنہ ماندل .. ۲۰۸	پرگنہ حویلی پاتھری صوبہ برار
پرگنہ ماندل گدھہ سرکار چیتور ۳۳۹
۲۶۹	پرگنہ خوشاب .. ۶۴۴
پرگنہ متھرا .. ۱۹۹	پرگنہ دکنار نزدیک جالندھر
پرگنہ مدیلہ .. ۴۵۹ ۵۳۳
پرگنہ .. ۲۵۰	پرگنہ رام پور مضاف جیتور
پرگنہ .. ۲۵ ۱۴۲
پرگنہ .. ۴۵۹	پرگنہ سانہر .. ۱۱۶
پرگنہ .. ۱۲۷	پرگنہ سلطان پور ۲۸۶
پرگنہ ۲۲۶ - ۲۵۲ - ۴۱۳ -	پرگنہ سنبل .. ۳۷۷
۴۲۵ - ۴۵۵ - ۶۵۷ - ۷۹۴	پرگنہ سہارون در صوبہ بہار ۷۷۱
پشاور ۱۱۹ - ۱۴۵ - ۲۴۰ -	پرگنات سنگمگیر .. ۶۹۲
۲۴۱ - ۲۴۴ - ۲۴۵ - ۲۶۲ -	پرگنہ شیر پور صوبہ برار ۵۱۲
۲۷۵ - ۲۹۹ - ۳۶۴ - ۳۶۶ -	پرگنات صوبہ دارالخلافہ ۷۱۶
۳۹۸ - ۴۳۰ - ۴۷۹ - ۴۸۲ -	پرگنات کابل .. ۳۶۴
۷۵۷ - ۷۲۷	پرگنہ فرید آباد .. ۴۶۰
پنجم محلہ (یا) پنجم محلہ (یعنی	پرگنہ کرکٹ .. ۳۴۲
پرگنہ انکور و مکھنل (یا)	پرگنہ کوتھل صوبہ برار ۵۲۰

۷۹۸ - ۷۳۸ - ۷۲۹	مکھیل و امر چتیا (یا)
۲۹۵ پنوار	امر چیتا و کرچور (یا)
۳۶۷ پنہ	کرچ-ور و اودمان پنچ
۷۶ پورب	مہال سرکار مظفرنگر عرف
پورجات پیدرونی اردنگ آباد	مکھیر موہی احمد آباد
۳۵۱	پیدر (امیکوینڈ) ۳۳۷
۵۵۳ پورماندل	پلامون .. ۳۷۲
۶۱۱ (دریا)	پلاؤن ۳۴ - ۳۶ - ۲۱۹
۳۴۶ پورندھر ۶۹۲
۸۴۶ پورنہ	پلاؤن مضاف موہی بہار ۲۱۹
پوشنگ کہ پوشنج معرب آن	پلاؤن (یا) بلاؤن ۶۹۲
است یعنی موضع واقع	پنجشیر .. ۸۰۰
درمیان قندھار و بہار ۶۵۴	پنچاب ۴ - ۲۴ - ۱۱۶ -
۱۲۷ بولج	۱۱۸ - ۱۲۵ - ۱۳۰ - ۱۵۱ -
۰۰ - ۳۴۴ - ۳۴۶ -	۱۲۳ - ۱۶۱ - ۱۶۷ - ۱۸۵ -
۷۰۱ - ۷۰۰	۲۳۹ - ۲۸۰ - ۳۵۶ - ۳۷۹ -
پہلچری (یا) پہلچہ-ری	۲۹۹ - ۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۳۴ -
۵۲۳ - ۵۱۴ - ۳۶۰ - ۳۳۹	۴۵۹ - ۵۱۵ - ۵۳۳ - ۶۰۱ -
پیلان (یا) پیلان (یا) پیلان	۶۰۴ - ۶۰۷ - ۶۳۸ - ۶۵۸ -
۴۱۷	۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۹۶ - ۶۹۸ -

• حرف تا •

۷۱۸ ..	تعلقه جات	۲۸۱ - ۲۴۰ ..	قارا گده
۶۱۲ ..	تلقم (قاعه)	۲۰۸	قالاب (اج سمندر)
۳۲۳ ..	تلکوکین دکن	۵۰۲ ..	قالاب ساندهر
- ۱۹۳ - ۳۸ - ۲۶	تلنگانه	۴۱ ..	قالاب عنبري
- ۲۰۹ - ۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۴۷		۵۹۹ ..	قالاب فتحپور
۷۷۴ - ۷۳۴ - ۶۰۳ - ۲۵۰		۲۲۵	قالاب کاکریه در ظاهر
۶۰۶	تلواره میان کوه سوالک	۶۵۳	محمود آباد
۳۳ ..	تلون	۸۵۳	قالاب مقصود آباد
۳۴۹ - ۳۴۸ ..	تذکار	۷۵۸ ..	تبت
- ۶۳	توران (یا) توران دیار	۶۲۵ ..	تبریز
- ۵۸۳ - ۵۴۸ - ۲۴۶ - ۲۴۵		قره بک (یا) قره بک (یا)	
- ۷۸۳ - ۷۸۲ - ۷۲۷ - ۶۲۳		دی-رنگ مضاف دکن	
- ۸۷۸ - ۸۷۲ - ۸۳۲ - ۸۰۳		۷۷۸ - ۷۵۷ - ۶۷۱ - ۴۴۰	
۸۷۹ ..	تهاره (یا) بهاره	۸۲۸ - ۳۴۴	ترجذایی
- ۴۵۰	تهانه بیر	۸۱۳ ..	ترکستان
۷۱۲ ..	تهانه ضحاک مضاف کابل	۴۶۱ ..	ترمز
۷۷۶ ..	تهانه کوهات	۵۷۶ ..	ترهمن
۴۲۰ ..		۲۲۷ ..	ترین

* حرف حیم *	تہتہ .. ۸۶۵ - ۸۶۸
جاہمیو .. ۷۱۷	فیضان .. ۱۷۸
جالا مکھی (نام جائے در)	تیراہ (کوہستان غریبی پشاور)
سوزین جالذہر کہ آن	۲۴۴ - ۲۴۵ ۲۴۷ - ۲۶۶
مشعل اسابسوزد - رزبارتگا	۳۹۷ - ۳۹۸ ۷۲۷ - ۷۵۷
ہنودست (.. ۱۸۹	تیمور آباد .. ۸۰۳
جالذہر .. ۵۲۳ - ۲۸۶	* حرف تے *
جالذہر .. ۶۱۵ ۴۵۵	تے .. ۲۴ - ۹۲ ۴۹۵
جالور .. ۵۷۰ - ۱۴۱ ۵۹۶
جالپانڈیر .. ۷۶۸	تہہ .. ۱۲۹ - ۲۶۰ ۵
جاہ .. ۴۴۷	۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۴ - ۱۸۴
جکدرہ (یا جکدرہ) ۳۶۴ -	۲۵۱ - ۲۶۰ - ۴۰۴ - ۴۲۳
.. .. ۳۶۶	۴۳۸ - ۴۷۵ - ۶۲۳ - ۶۳۳
جکدرہ بس .. ۵۹۲ - ۵۹۳	۶۴۲ - ۶۴۳ - ۶۴۴ - ۶۵۰
جکڈانہ .. ۱۶۵	۶۶۹ - ۶۷۰ - ۶۷۳ - ۶۷۷
جلال آباد .. ۲۹۸	۷۲۴ - ۷۲۶ - ۷۲۹ - ۷۶۰
جلال پور کڈرہ .. ۴۶۷ ۷۷۳
جلیسر مضاف مریہ اکبر آباد	تھاکر دہانہ .. ۷۱۶
.. .. ۵۹۶ - ۳۳	

۵۹۴ - ۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۷۲	جمہا ۲۵۴ - ۲۶۲ - ۷۱۶
۷۰۸ - ۷۲۴ - ۷۷۲ - ۸۵۸ ۷۱۸ - ۷۱۷
۸۶۸ - ۸۷۰	جمو ۲۷۲ - ۲۹۸ - ۶۶۰
جوتہ مالی (یا) جوتہ حالی ۷۱۲ - ۶۸۳
۶۱۴	جنت باری (نام باغی کہ
۸۶۸	طرح انداختہ سیف خان
جہانوا (یا) جہالوا	میرزا صفی بون (۴۱۹
۱۶۳	جنگلستان .. ۲۱۷
۷۸	جہاں ۲۰ - ۲۲ - ۲۰۵
جہانگیر ۹۲ - ۹۳	۲۵۱ - ۴۱۳ - ۴۱۹ - ۴۳۹
۴۶۵	۶۱۳ - ۶۶۵ - ۶۹۲ - ۷۸۲
جہانگیر ۱۱۴ - ۱۴۴ - ۲۳۰	۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹ - ۸۷۴
۲۲۵ - ۲۷۶ - ۳۴۲	جوار .. ۲۸۸
۸۰۵ - ۸۰۳	جوتہ ہو ۱۷۹ - ۱۴۸
۲۳	۱۸۱ - ۲۳۵ - ۴۷۹ - ۵۹۱
۸۳	۷۵۲
جوتہ ہو	۷۹۹ - ۸۵۳ - ۸۶۷
جوتہ ہو	جوتہ کدوہ مضاب کجرت
۱۲۴	۱۲۵ - ۴۱۱ - ۴۲۳ - ۶۷۶
چانگام مود - مود بہ امام آباد	جوتہ ہو ۱۹ - ۲۰۳ - ۵۷۶
۸۰۹ - ۷۰۲	

• حرف جے •

۱۲۴	چاپانگیر
چانگام مود - مود بہ امام آباد	
۸۰۹ - ۷۰۲	

چاري کار .. ۸۹۶	چو زر کونڌه .. ۲۵
چاکنه ۳۴۳ - ۳۴۶ - ۶۷۷	چنڌه موبه بهار ۱۱۵ -
.. .. ۷۰۰	.. ۴۹۱ - ۵۷۷ - ۵۸۲
چاايس گانوک ۲۱ - ۷۸۳	چنچازر (يا) چنچازر ۲۴۳ -
چاند پور .. ۸۵۳ ۵۰۳
چاند پور مديانه .. ۳۵۹	چنچي ۴۵ - ۱۰۳ - ۲۲۰ -
چاندور .. ۳۰۳ - ۶۵۳ ۴۶۸
چانده متصل برار ۵۱ -	چن اولي .. ۱۴۳
۲۰۰ - ۲۹۳ - ۳۰۶ - ۳۰۹	چندر گنده .. ۲۳۷
۳۵۸ - ۳۸۸ - ۶۱۶ - ۷۸۵	چاندوار .. ۵۶۶
چاندي .. ۲۸۰	چن پوري .. ۲۱۵
چدورا کونراي .. ۲۱۰	چوتهه (يا) چوتهه ۵۸ -
چتالي (يا) چيتالي (يا)	۹۵ - ۲۵۱ - ۳۵۰ - ۲۵۸
چتالي (يا) چتالي	چورا گندهه - حاکم نشين ملک
.. .. ۴۴۷	گندهه کنگه ۱۳۸ -
چاور .. ۴۴۸	۲۱۶ - ۲۱۷ - ۲۵۸ - ۳۲۸
چنکونه مضاف پندر ۶۵۱	چوسا .. ۱۱۰
چچر .. ۱۲۷	چهار مونه دکن ۴۰۳ -
چغان - ورا .. ۲۶۸ ۶۹۳
چنانه سه رند .. ۶۸۷	چينارن .. ۳۷۵

۷۸۶	..	حصار ۴۰ رج چور	چیتور	۱۴۲ - ۱۶۱ - ۲۳۰
۳۶	..	حصار پرندهر		۲۳۵ - ۲۶۹ - ۲۷۶
۴۸۶	..	حصار دهار		۷۵۳ - ۵۶۸ - ۳۰۰
۲۶۵ - ۲۵۳		حصار سهرا	چیتا پتن	۵۲۹ ..
۳۵	..	حصار شهر بند	<hr/>	
۸۶۶	..	حصار غوری	* حرف ها *	
۳۳ - ۳۲		حصار فیروزه	حاجی پور مضاف بهار	۴۰۴ -
۴۶۳	..	حصار کابل	۷۰۸
۸۶۶	..	حصار کرمورد	۶۸۸	..
۴۸۷	..	حصار کهریلا	حجاز	۵۳۶ - ۳۸۱ - ۳۸۰
۵۹۳	..	حصار گولکنده	۸۰۱ - ۵۹۶ - ۵۸۷ - ۵۳۹	
حصن پریندا مضاف موبد			حدود بردان	۷۲۶ ..
۸۶۵		خجسته بقیان	حسن ابدال	۴۹۱ - ۱۰۶ -
۵۱ - ۵۰		حصن پورندهر	۶۶۰ - ۶۴۳
۹۵		حصن حصین چنچی	حصار (شف - هانسی حصار)	
۴۰۰	..	حصن کنبو	۷۱۵ - ۴۲۳ - ۴۳۱ - ۴۱۱	
۲۸۵	..	حصن گوالیار	حصار احمد آباد	۴۱۸
۲۲۷	..	حصن نرور	حصار ارک	۷۰۱ ..
حویلی امتقاد خان در آگره			حصار بگرام	۳۹۸ ..
۷۹۹		بونگزار چون	حصار بونادی	۱۴۱ ..

۳۵۵ - ۶۱۳ - ۶۴۹ - ۶۵۱ -	حوصلی اعتماد الدوله ۷۹۸
۷۸۴ - ۷۱۰	حوصلی پاتهری موله برار
۶۱۴ - ۲۴۶ - ۱۸۸ خاور	۷۱۰
- ۶۲ - ۳۸ خجسته بقیان	۷۱۳ حوصلی دار شکوه
- ۲۸۸ - ۷۸ - ۷۴ - ۷۳	حیدر آباد - ۵۴ - ۴۷ -
- ۶۸۷ - ۶۸۵ - ۳۹۱ - ۳۲۰	- ۶۵ - ۶۴ - ۶۲ - ۵۸
- ۸۳۸ - ۸۳۶ - ۸۳۳ - ۷۱۰	- ۳۱۳ - ۳۱۱ - ۷۹ - ۶۷
۸۷۷	۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵ - ۳۲۳
- ۵۴۸ - ۵۴۷ خراسان	- ۴۸۷ - ۴۸۵ - ۳۴۹ - ۲۴۸
- ۷۲۴ - ۶۴۳ - ۵۵۰ - ۵۴۹	- ۵۰۰ - ۴۹۲ - ۴۸۹ - ۴۸۸
۷۹۶	۵۰۳ - ۵۱۳ - ۵۲۳ - ۵۲۹
خرمابه (یا) خرمابه از مضامین	- ۶۹۴ - ۶۸۸ - ۶۶۶ - ۶۲۷
۷۴۷ .. تیراه	- ۸۲۰ - ۷۴۶ - ۷۴۵ - ۷۲۳
۵۹۵ .. خطا	۸۷۵ - ۸۳۵ - ۸۲۴ ..
خلد آباد روضه در کرزهی	
۸۲۸ دولت آباد	
خلد - م - سه مندرجی بلخ	۴۷۸ .. خان آباد
۸۰۱	۸۵۸ .. خانپور
خلدخانه منزل سلطان دارشکوه	- ۳۶ - ۲۱ - ۲۰ خاندیس
۷۲۲	- ۲۵۴ - ۳۵۱ - ۲۶۱ - ۶۵

• حرف خا •

۴۷۸ ..	خان آباد
۸۵۸ ..	خانپور
- ۳۶ - ۲۱ - ۲۰	خاندیس
- ۲۵۴ - ۳۵۱ - ۲۶۱ - ۶۵	

۷۳۸ - ۷۵۳ - ۸۳۰ - ۸۳۲	خلیفہ آباد .. ۱۶۶
۸۳۲ - ۸۳۵ - ۸۴۹ - ۸۵۰	خاندان .. ۸۰۰
۸۵۳ - ۸۵۵ - ۸۶۷ - ۸۸۰	خانسی (یا) خنشی (سرحد
۸۸۱	ولایت سیستان) ۷۵۲
دار الخلافۃ آگرہ ۱ - ۲۲۴	خورجہ .. ۸۵۰ - ۸۶۹
۲۲۵ - ۳۶۴ - ۵۷۲ - ۵۷۴	خوست .. ۲۴۱
۵۸۴ - ۵۸۶ - ۵۹۴ - ۶۰۸	خوشاب .. ۶۴۲
دار الخلافۃ اکبر آباد ۷۹۹	خلیدر ۱۶۱ - ۲۴۵ - ۲۵۱
دار الخلافۃ شاہجہان آباد	۳۶۶ - ۴۴۰ - ۷۲۷ - ۷۵۷
۳۱ - ۳۳ - ۱۰۱ - ۲۶۷	خیر آباد ۱۳۱ - ۸۱۷
۵۰۷ - ۴۴۵	
دار الخیر اجمیر ۲۰۷	
۶۴۸ - ۲۵۲	دار الخلافۃ ۳۴ - ۱۰۴
دار السلطنۃ ۲۵۳ - ۲۷۹	۱۰۸ - ۱۱۶ - ۱۵۱ - ۲۵۶
۶۶۰ - ۳۰۷	۳۱۸ - ۳۳۱ - ۳۳۶ - ۲۵۴
دار السلطنۃ لاہور ۳۰ - ۲۵۳	۳۵۷ - ۳۷۵ - ۴۴۶ - ۴۶۴
۴۶۵ - ۴۷۵ - ۶۶۳ - ۷۵۵	۴۷۷ - ۴۸۱ - ۴۸۷ - ۴۹۱
۸۰۶	۵۰۸ - ۵۱۷ - ۵۲۸ - ۵۵۶
دار الملک دہلی ۵۶۷	۵۷۱ - ۵۷۶ - ۶۸۰ - ۶۹۵
دار الملک کابل ۴۳۰	۷۱۴ - ۷۱۶ - ۷۴۱ - ۷۴۳

• حرف دال •

۶۱۱ .. دریای پورنا	۴۹۵ - ۴۷۸ . ۶۸۳ - ۸۷۰
۷ .. دریای تبتی	۸۴۸ داسنه (یا) داسنه
۳۵۴ - دریای جمنا (یا) جون	۸۷ - ۸۶ .. دانستان
۳۷۷ - ۴۲۷ - ۶۶۹ - ۷۱۸ -	۸۶۷ دامن کوه شمالی
۷۳۸	۶۷۶ - ۲۳۹ دامن کوه کاکره
۳۵۴ - دریای جون (یا) جمنا	۲۷۰ .. دامنه البرز کوه
۳۷۷ - ۴۲۷ - ۶۶۹ - ۷۱۸ -	درگاه شیخ برهان الدین عرب
۷۳۸	(رحمه الله علیه) ۸۳۴
۱۱ .. دریای چناب	در وازرا نجمی - ری در دهلی
۸۰۶ .. دریای رادی	۸۷۸
۳۳ - ۱۰۹ - دریای ستلج	۶۶۲ - ۶۶۱ دروازه دمس قرن
۳۹۷ - ۸۲۷ - ۸۵۱ ..	۶۷۵ دره کوکلا بهاری
۱۳۱ - دریای سنده	دریای بهکوره (یا) بهکوره
۱۵۶ - ۳۹۳ - ۴۴۷ ..	۳۶۶
۱۹۶ - ۱۹۴ دریای شور	۴۷ .. دریای برهما پور
۷۱۷ دریای کرم ناسا	دریای بنکبه در (یا) تنگ
۳۳۷ .. دریای کشنا	۳۶۱ .. به دره
دریای کفک کفن (یا) دریای	۶۰۷ .. دریای بهت
۲۴۱ .. دکن	۴۷۱ .. دریای بهرا
۵۶۳ .. دریای گودی	۲۷۹ .. دریای بهاه

۱۴۹ - ۱۴۷ - ۱۵۲ - ۱۵۳ -	دریای گنگ (یا) گنگا ۶۶۹ -
۱۵۶ - ۱۶۰ - ۱۶۶ - ۱۶۸ -	۷۷۱ - ۷۱۸ - ۷۱۷ ..
۱۷۱ - ۱۷۲ - ۱۷۳ - ۱۷۷ -	دریای مانجرا .. ۴۹۲
۱۸۱ - ۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۰ -	دریای مرب .. ۱۰
۱۹۱ - ۱۹۲ - ۱۹۸ - ۲۰۰ -	دریای نوبده ۲۳۱ - ۵۱ -
۲۰۵ - ۲۰۶ - ۲۰۷ - ۲۰۹ - ۴۶۶ - ۴۱۹
۲۱۰ - ۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۱۶ -	دریای ایلاب ۱۸۶ - ۱۶۱
۲۱۹ - ۲۲۴ - ۲۲۵ - ۲۲۶ -	دریای هیرمند .. ۷۹۹
۲۲۷ - ۲۲۸ - ۲۳۰ - ۲۳۱ -	دشت بیاض .. ۲۲
۲۳۳ - ۲۳۶ - ۲۳۷ - ۲۳۸ -	دکن ۱۵ - ۹ - ۷ - ۵ -
۲۴۹ - ۲۵۱ - ۲۵۲ - ۲۵۵ -	۱۶ - ۱۷ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ -
۲۵۷ - ۲۶۱ - ۲۶۳ - ۲۶۶ -	۲۳ - ۲۶ - ۲۹ - ۳۱ - ۳۲ -
۲۷۰ - ۲۷۲ - ۲۸۷ - ۲۹۲ -	۵۰ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۶ -
۲۹۳ - ۲۹۴ - ۲۹۵ - ۲۹۷ -	۵۷ - ۵۸ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ -
۳۰۰ - ۳۰۲ - ۳۰۳ - ۳۰۵ -	۶۳ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۹ -
۳۰۶ - ۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۳ -	۷۰ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۷۶ -
۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۳ - ۳۳۰ -	۷۷ - ۷۹ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲ -
۳۳۲ - ۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷ -	۹۳ - ۹۸ - ۱۰۳ - ۱۰۵ -
۳۳۸ - ۳۴۰ - ۳۴۲ - ۳۴۳ -	۱۱۷ - ۱۳۳ - ۱۳۸ - ۱۳۹ -
۳۴۶ - ۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۵۰ -	۱۴۱ - ۱۴۲ - ۱۴۳ - ۱۴۴ -

- ۷۲۷ - ۷۲۳ - ۷۰۹ - ۷۰۶

- ۷۳۷ - ۷۳۶ - ۷۳۵ - ۷۲۸

- ۷۴۱ - ۷۴۰ - ۷۳۹ - ۷۳۸

- ۷۷۴ - ۷۷۳ - ۷۷۰ - ۷۵۷

- ۷۷۹ - ۷۷۸ - ۷۷۷ - ۷۷۵

- ۷۹۵ - ۷۹۴ - ۷۸۵ - ۷۸۰

- ۸۳۳ - ۸۳۰ - ۸۲۱ - ۸۱۶

- ۸۴۴ - ۸۳۹ - ۸۳۷ - ۸۳۵

- ۸۶۳ - ۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۴۷

- ۸۷۴ - ۸۶۹ - ۸۶۵ - ۸۶۳

۸۸۰ - ۸۷۹

دند (راجپوري) (يا) راجپوري

۴۹۹ - ۴۹۸ - ۴۹۷ ..

۳۹۷ - ۳۹۶ .. دندوقه

- ۸۶۷ - ۸۶۱ - ۳۷۷ دواب

۸۶۸

۷۱۲ .. دوابه

۱۵۷ .. درابه باري

۷۱۱ .. درابه بهته

۸۲۶ - ۸۲۵ درابه بهمه

- ۳۵۵ - ۳۵۴ - ۳۵۳ - ۳۵۲

۳۷۰ - ۳۶۰ - ۳۵۹ - ۳۵۶

- ۴۱۱ - ۴۱۰ - ۴۰۹ - ۴۰۳

- ۴۲۱ - ۴۱۵ - ۴۱۳ - ۴۱۲

- ۴۳۹ - ۴۳۸ - ۴۲۸ - ۴۲۷

- ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۴۲ - ۴۴۰

- ۴۶۹ - ۴۶۷ - ۴۶۶ - ۴۶۴

- ۴۷۶ - ۴۷۳ - ۴۷۱ - ۴۷۰

- ۴۸۸ - ۴۸۷ - ۴۸۶ - ۴۷۸

- ۴۹۸ - ۴۹۷ - ۴۹۶ - ۴۹۱

- ۵۱۰ - ۵۰۴ - ۵۰۳ - ۵۰۱

- ۵۲۱ - ۵۲۰ - ۵۱۹ - ۵۱۲

- ۵۸۹ - ۵۲۹ - ۵۲۸ - ۵۲۳

- ۶۱۱ - ۶۱۰ - ۶۰۲ - ۵۹۷

- ۶۳۰ - ۶۲۸ - ۶۱۷ - ۶۱۶

- ۶۵۱ - ۶۴۹ - ۶۴۸ - ۶۴۱

- ۶۷۲ - ۶۷۱ - ۶۶۸ - ۶۶۶

- ۶۸۵ - ۶۷۷ - ۶۷۶ - ۶۷۴

- ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۹۲ - ۶۹۱

- ۷۰۳ - ۷۰۰ - ۶۹۹ - ۶۹۶

۴۶۷	۶۰۰	..	دیوار مالوه
۲۵۴ - ۲۲۵	..	راڻه پور	۵۷۷	..	دیوار هند
راج بڌري مضاف حيدر آباد			۵۸۴	..	دیوار يمن
۷۲۳	۲۸۶	..	ديوالپور
راج بڌري مضاف فرخنده			ديسمكه (يا) ديسمكه		
۳۵۹	..	بڌيان	۳۵۲ - ۳۴۲
۶۸۷ - ۳۶	..	راجكده	۸۴۸	..	ديک (يا) ديک
۸۴۵ - ۱۶۶		راج محل	۱۱۳	..	ديوسه
۲۰۳ - ۱۴۷ - ۱۴۶		رام پور	۲۱۷ - ۵۲ - ۵۱		ديوگده
رام پور موسوم به اسلام پور سرکار			۸۷۶ ۷۸۵ - ۶۷۲ - ۴۸۸		
جيتور موبه اجير	۱۴۴		۸۷۷	..	ديولکھات
رام گده	۸۲۲ - ۸۲۵	..	ديول گانور (مضاف بالا گهات		
راڻي (دريا)	۸۰۶ - ۱۰۶		۲۰۹	..	پوار (
ره چنارو	۵۶۶	..	ديوگده که باسلام گده موسوم		
راه خنجان (يا) جندجان	۴۴۵		۸۷۶	..	شد
راه خيبر	۲۴۵	..	ديهآت فتح آباد دھارور موبه		
راه کھرکي	۳۱۲	..	خجسته بڌيان	۷۰۰	
راه پوري	۸۲۰	..	ديھاري	۶۱۱	..
رايباغ مضاف موبه بيھارپور			* حرف را *		
۶۶۵	راڻه موبه (يا) راڻه موبه		

زمین داور (یا) زمیہ—داور	۴۰ سافولہ
۲۳۹ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۵۴۳	ستارہ (شف - اعظم قارا)
۷۹۹ - ۵۴۴ - ۵۴۵	۸۷۹ - ۵۰۳ - ۳۵۱ ..
زیبہ ۱۱	ستارہ گدھہ .. ۳۲۰
زیبا پور (یا) ریذا پور ۷۹	ستاج (دریا) ۸۲۷ - ۷۱۲
<hr/>	
* حرف سین *	
ساین (نام کوه) ۶۱۴	ستونده (قلعه) .. ۶۱۲
ساتگانوں .. ۴۸۴	سرا .. ۳۵۸ - ۷۰
ساحل برہم پوتو ۵۹۵	سراب ۸۰۱ - ۲۷۷ ۲۴۱
ساحل گنگ .. ۶۱۲	سراب و اندراب ۲۷۷ ۲۴۱
ساحل نربده .. ۶۰۰	سرائی پیر .. ۶۱۶
سادھورا .. ۵۷۵	سرائی حاجی سیاح ۶۹
سارنگپور ۱۴۷ - ۲۶۴	سرپل مضاف بلخ ۳۵۹
۲۶۵ - ۵۳۷ - ۵۵۹ - ۵۶۰	سرحد قلنگاہ .. ۲۱۴
.. .. ۷۶۶	سرحد کرناٹک .. ۷۴۵
سارنگپور مالوہ ۲۶۵ - ۲۶۴	سرحد گجرات .. ۷۳۹
سارنگ گدھہ .. ۱۶۹	سر زمین پورب .. ۷۱
سانبھر .. ۱۱۳	سرکار اجمیر .. ۱۷۹
سانور (یا) سالور ۵۸ - ۵۰	سرکار امتیاز گدھہ عرف ادرنی
	۷۲۳ - ۵۲۲ ..
	سرکار بہرائچ .. ۵۷۰

۷۰۹	سرکار سورت گجرات	سرکار بیجا کدھہ کھرکون صوبہ
۸۶۷	.. سرکار سہارنپور	خاندیس ۷۱۰ - ۲۲۰
۸۴۲ - ۲۸۶	سرکار سہرزد	سرکار ایشور .. ۳۴۱ - ۳۳۹
صوبہ	سرکار فتح آباد -	سرکار پاتھری و پالم ۱۸۲۰
۲۳۹	خجستہ بنیان	سرکار پتن گجرات .. ۴۲۲
۷۸۳ - ۶۰۱	سرکار قنوج	سرکار پریندہ .. ۳۴۲
۷۶۴	.. سرکار کالپی	سرکار ترہٹ .. ۴۴۰
۵۲۷	.. سرکار کلبرگہ	سرکار جوار صوبہ خجستہ بنیان
سرکار کوردہ مضاف احمد آباد	 ۲۸۸
۴۱۴	سرکار چیتور ۲۰۲ - ۲۰۱
سرکار کورہ (یا) کورا جہان آباد	 ۲۶۹
۵۲۸	صوبہ آلہ آباد	سرکار حصار .. ۵۳۲
سرکار کھرکون دھاندیہ مضاف		سرکار دولت آباد .. ۳۴۲
۳۵۴	.. خاندیس	سرکار دیدالپور .. ۲۸۶
۶۰۴	.. سرکار کدھہ	سرکار رایچور .. ۵۲۱
سرکار مد کل صوبہ بیجا — اپور		سرکار سارنگپور مالوہ ۲۶۴ -
۵۲۲ ۲۶۵
۳۲۸	.. سرکار مہگر	سرکار سنہیل (یا) سنہیل ۲۷۲ -
۱۲۹ - ۱۴۸ - ۳۷۴	سرنال ۲۷۴
۳۷۶	سرکار سنگمنیور .. ۵۲۷

۵۶۷ .. سکندر آباد	سرواپلي مضاف کـرنا ٹک
۸۶۹ - ۷۲۰ - ۷۱۷ سکندرہ	۵۳۰
۱۲۴ - ۱۱۸ سلطان پور	۷۲۴ - ۶۰۱ - ۳۵۳ سرونج
۹۷۴ - ۴۳۹ - ۲۸۶ - ۱۴۲	۷۳۴ سروفج (یا) بہر فوج
سلطان پور بلہری (یا) ملیہری	۱۵۰ - ۱۷۹ - ۱۸۱ - سرزہی
۸۷۱ - ۵۹۴ (یا) بلہری	۸۷۳ - ۴۰۹
۴۴ .. سلیم پور	۳۵۶ - ۲۷۹ - ۴۵۰ - سرہند
۵۳۶ - ۳۷۹ .. سمرقند	۶۸۴ - ۵۳۳ - ۴۸۴ - ۴۵۱
۱۹۹ سمندر ساگر (تالاب)	۸۵۵ - ۸۲۷ - ۸۲۵ ..
سموگندھ (یا) سموکر (متصل	۵۲۹ - سري رنگ پٹن
آگرہ) ۲۵۵ - ۱۰۲	۷۴۶
۲۵۶ - ۲۶۵ - ۲۶۷ - ۲۶۹	۲۸۰ - ۲۵۷ - سري نگر
۲۷۵ - ۲۸۶ - ۳۰۱ - ۳۰۵	۲۹۳ - ۲۹۲ - ۳۰۲ - ۶۶۹
۴۵۴ - ۴۵۷ - ۴۷۸ - ۶۶۸	۶۹۸ - ۶۸۰
۸۰۸ - ۸۰۷ - ۷۵۳ ..	سفیدرون - سہک - زہی جہاز
۵۹۶ - ۵۹۵ سنار کانوں	۴۴۵
۲۷۲ سنبل (یا) سنبل	۴۹۹ - ۳۱۳ .. سکر
۷۷۲ - ۴۰۴	۳۵۶ - حکر تال (یا) شکر تال
۳۶۷ - ۲۸۴ - ۱۶۲ سندھ	۷۱۶
۷۷۳ - ۵۵۳	۸۷۴ .. سکریا

(یا) شہدار (نام شہر)	سنگمیر (یا) سنگمیر (یا)
۲۶۵	سنگمیر محال خالصہ
۳۱۰ - ۲۸۰ سہارنپور	مقررہی خجستہ بنیان
۸۵۴ - ۷۴۶ - ۶۹۸ - ۴۵۹	۶۹۲ - ۶۹۱ - ۶۸۵ - ۶۵۳
سہرا (یا) سہرہ (قصبہ از حرکار	۷۵۷
سارنگپور مالوہ وطن راجہ	سوان ۱۱۹ - ۱۶۱ - ۲۴۵
اندر من دھندیرہ (۲۵۳ -	۳۶۳ - ۳۶۶ - ۳۶۷ - ۶۴۲
۵۱۱ - ۲۶۵	۷۲۷
سہرزد ۳۷ - ۲۸۶ - ۳۹۸ -	سوان و بجزور (بنگا
۸۴۲ - ۶۸۷	یوسف زئی (۲۴۵ ..
سہسراؤں .. ۷۷۱	سوان جاجمیر .. ۷۱۷
سہیدہ (دیا) .. ۸۶۳	سوانہ (قلعہ) .. ۱۷۹
سیالکوٹ .. ۵۶۵	سوخت (شہر) .. ۱۸۰
سیہری (بیشہ فیل) ۷۶۵ ۱۸۰
سیہتان ۵۴۳ - ۵۵۸ - ۷۵۲	سورت (یا) سورتھہ - ۳۰
سہسون .. ۲۰۲	۶۱ - ۱۵۲ - ۵۴۲ - ۹۸۷
سیف آباد متصل سرھند (آباد	۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۰۹ - ۷۴۳
کردہ سیف خان سیف	۷۸۱ - ۷۴۵ - ۷۴۴ ..
الدین محمود معروف بہ	۲۷۲
فقیر اللہ پسر تربیت خان	سہار بابا حاجی (یا) سہار

۳۵۲ - ۳۵۴ - ۳۵۶ - ۳۷۶	بخشی شاهجهانی (۴۸۴
۶۸۶ - ۶۹۷ - ۷۱۱ - ۷۲۰	سیکاکل (یا) سیکاکول ۳۲۳
۷۴۱ - ۷۴۹ - ۸۳۹ - ۸۵۵	۵۲۸
۸۹۴	سیکری موسوم به شکری چهار
۴۴ .. شاهجهان پور	کرده ای اکبر آباد ۵۵۴
شاهزاد پور مضاب مستقر	۵۷۱ - ۵۵۵
۴۷۴ .. الخلافه	سیوستان مضاب سوبه گنده
۶۱۲ .. شاهگنده	۳۷۲ - ۳۷۳ - ۵۲۰ - ۵۸۴
۸۰۲ .. شرغان	۷۹۷ - ۶۳۳
۲۱۸ - ۴۰۰ شرقی دیار	۵۵۳ .. سیوی
۷۷۰	
۸۶ .. شردان	
۸۵۴ - ۸۵۵ .. شکرقال	شاله مار (نام باغ کنار در
شکری (شف - سیکری)	لاهور) ۸۰۶ ..
۵۷۱ - ۵۵۴	شاه پور (شش کرده ای بالا پور)
۱۷۹ - ۲۵۰ شمس آباد مو	۷۲۹ - ۷۲۸ - ۲۸۱ ..
۴۷ .. شمله گنده	شاه پور عرف بهردین غریبی
۶۸۹ - ۳۱۱ .. شولا پور	۲۸۱ .. قارا گنده
۶۷۸ .. شهر بلخ	شاهجهان آباد ۸۳ - ۱۰۷
۶۳۲ .. شهر بگنده	۱۰۸ - ۲۵۳ - ۲۷۴ - ۲۳۵

• حرف شین •

۲۸۸ - ۲۳۹ - ۳۵۵ - ۴۹۴	۷۸۲ - ۷۱۷ - ۷۳۶ - ۷۷۱
۹۸۵ - ۹۸۷ - ۷۱۰ - ۸۹۵	۸۵۹ - ۷۹۳
۷۱۶ موبیہ دار الخلافہ	۵۸ - ۳۱۱ موبیہ بیجاپور
۸۹۴ موبیہ دار الملک دہلی	۳۵۸ - ۳۹۱ - ۵۱۳ - ۵۲۱
۲۶۳ - ۲۶۰ موبیہ دکن	۵۲۲ - ۷۲۳ - ۸۲۴ - ۸۳۳
۴۲۹	۸۳۷
۷۴۰ - ۴۴۲ موبیہ دکن	۳۱۶ - ۳۴۰ موبیہ بیدر
۲۴۶ - ۲۳۹ موبیہ کابل	۳۶۲ - ۳۴۱
۴۶۱ - ۴۳۶ - ۴۳۱ - ۳۵۹	۸۴۳ موبیہ پٹنہ
۷۹۹ - ۷۷۶	۱۵۸ - ۳۷ موبیہ پنجاب
۷۵۹ - ۶۶۰ موبیہ کشمیر	۱۵۹ - ۱۸۶ - ۴۴۴ - ۴۴۶
۸۳۰	۸۵۱ - ۷۲۹ - ۵۳۶ - ۴۵۷
۱۴۲ - ۱۴۰ موبیہ گجرات	۲۴۷ موبیہ تلنگانہ
۴۱۶ - ۴۱۵ - ۳۳۶ - ۱۸۴	۵۲۰ - ۳۷۲ موبیہ تھہ
۵۴۲ - ۴۵۱ - ۴۲۲ - ۴۱۸	۶۷۰ - ۶۲۳
۶۷۶ - ۶۵۱ - ۶۰۳ - ۵۵۷	۳۲۵ موبیہ حیدر آباد
۸۳۸ - ۷۰۶	۸۲۹ - ۵۲۸ - ۳۴۷ - ۳۴۱
۴۴۱ - ۱۹۲ موبیہ لاہور	۹۸ - ۲۰ موبیہ خاندیس
۸۰۵ - ۵۲۱ - ۵۱۶	۷۱۰ - ۳۳۱ - ۳۲۰ - ۲۵۶
۱۴۶ - ۱۳۸ موبیہ مالوہ	۷۰ موبیہ خجستہ بنیان

۶۳ - ۱۹۲ - ۲۶۱ - ۷۹۳

* حرف مین *

عادل آباد .. ۷۷۹

عراق ۳۶۳ - ۴۲۴ - ۵۳۲

۵۵۰ - ۵۵۱ - ۵۵۷ - ۵۷۲

۶۵۵

عراق عجم .. ۵۸۳

عراق عرب .. ۵۸۳

عرب .. ۵۵۴

عرفان (یا) عرفان ۷۱۶

عظیم آباد .. ۳۲۶

علی مسجد .. ۲۴۵

* حرف غین *

غرجستان .. ۵۵۳

غزنین ۸۴ - ۲۴۵ - ۲۴۶

۲۸۱ - ۴۴۷ - ۴۶۲ - ۵۳۱

۵۵۳ - ۶۰۲ - ۶۰۳ - ۶۷۸

۶۷۹ - ۶۸۲ - ۷۷۶ - ۷۷۷

۲۰۲ - ۲۲۴ - ۲۹۷ - ۴۰۲

۳۴۰ - ۳۵۷ - ۴۳۸ - ۵۲۸

۶۸۵ - ۶۷۶ - ۶۹۴ - ۷۰۷

۸۷۱ - ۸۵۵

مروہ محمد آباد بیدر ۸۳۷

مروہ ملتان ۴۷۵ - ۴۸۳

۵۱۷ - ۵۱۶

* حرف ضاد *

ضحاک تھانہ مضاف کابل

۷۷۶ - ۵۷۲

ضلع کرناٹک حیدر آباد ۵۱۳

ضلع کوکن .. ۳۱۹

ضلع کولار .. ۳۴۴

* حرف طاء *

طالقان .. ۲۷۸

طوس .. ۳۶۹

* حرف ظاء *

ظفرنگر (مضاف مروہ برار)

با عمارت و قلاب بنادر	۷۹۷
شیخ فرید مرتضی خان	۵۵۳	..	غور
بخاری .. ۴۳۹	۲۸۱	..	غور بند
فوشنج معرب پوسنگ ۴۴۷ -	۷۹۱ - ۶۶۶	..	غوری
۴۵۴			
* حرف فاء *			
فیروز گنده (نام قلعه ابراهیم			
عرف ایگر (۸۷۵	۸۷۲	..	فالیر
فیروز گنده رایچور ۷۲۳	۵۵۵	..	فتح آباد
فیروز نگر عرف (ایچور ۳۱۳			فتح آباد (نام پرگنه بهیر
فیض آباد .. ۸۶۸	۴۳۷	..	وال)
* حرف قاف *			
قبچاق .. ۵۷۹			فتح پور ۳۸۳ - ۵۵۵ -
قواباغ ۴۶۲ - ۳۶۳ - ۸۶	۶۰۹ - ۵۹۹ - ۵۷۱
قرشی .. ۸۰۳	۵۵۳ - ۵۴۳		فراء (یا) فره
قصبه آنبیر .. ۱۱۶	۷۱۸ - ۸۵۳ -		فروخ آباد
قصبه انتری (یا) انتی-ری	۸۵۵ - ۸۵۴
.. .. ۶۱۶	۵۲۸ - ۳۵۹		فرخنده بنیاد
قصبه ایل از توابع سیوستان	۸۴۵ - ۳۲۲ - ۳۲۱		فرنگ
.. .. ۵۸۴			فرید آباد (محله در دهایی

۷۶۶	..	قصبة دھار	۳۴۲	..	قصبة ایلورہ
۸۳۶	..	قصبة دیسواہہ (یا) دیسواہہ	۸۳۶	..	قصبة بلگرام
۱۸۷			قصبة بلوہی (یا) بلوہی (نام
		قصبة رنگنہ موسوم بہ لال آباد			— وضع در پرگنہ نوگانوں
۴۰۷	۴۷۳		مضاف ناندر (
		قصبة سانہر (یا) سانہی	۶۴۹	..	قصبة بیدر
۵۰۲		(یا) سانہو	۸	..	قصبة پال
۱۱۳	..	قصبة سانگانیر	۳۸۸	..	قصبة پالم
۳۷۶	..	قصبة سرنال	۳۷۸	..	قصبة پتن
۴۸۱	..	قصبة سرہند	۶۳۸	..	قصبة پتھان
۲۴۳ - ۲۴۲		قصبة سڈکھیر	۵۰ -		قصبة پونہ (یا) پونا
		قصبة سہرا سرکار سارنگپور مالوہ	۷۰۱ - ۷۰۰
۲۶۵	۱۹۱	..	قصبة تمرنی
		قصبة سیکری موسوم بہ شکری	۳۰۰	..	قصبة توره
		چار کرزہی اکبر آباد			قصبة تھارہ مضاف سرہند
۵۷۱	۸۲۷
۷۱۲	..	قصبة قصور	۲۴۳ - ۲۴۱		قصبة جالندھر
۶۴۰	..	قصبة کلانور			قصبة جھنوت (یا) جھنوت
		قصبة کوڈامو (یا) کوڈامور صوبہ	۴۴۱		مضاف صوبہ لاہور
۵۲۷	..	اودھہ	۳۳۶	..	قصبة دودھ

قلعه ابراهيم گنده مضاف	۲۰۳ ..	قصه کوتاه
حيـدر آبان ۲۰-۲۰۰۰		قصه کهاري برداري گنگ
به آبان گنده ۷۴۶-۵۰۳	۱۹۶-۱۹۵	
قلعه انک .. ۷۵۵	۴	قصه لوني (يا) لوني
قلعه احمد نگر ۳۵۶-۴۰۳		قصه موخير (يا) موشي
۴۶۶-۴۱۲	۴۰۱	
قلعه احمد نگر (يا) احمد آبان	۱۵۰ ..	قصه نادرست
۴۰۳	۲۱۴ ..	قصه رکاور
قلعه ادوني (که به امتياز گنده	۵۱۷-۷۱۲-۷۱۴	قصه
موسوم شد) .. ۸۷۵	۷۱۵	
قلعه ارک خجسته بنيان	۳۱۳-	قطب آباد کلکله
۶۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹	۴۹۴	
۹۷۳	۵۵۳ ..	قلا ت بخارا
قلعه اسلام آباد عرف چاکنه	۱۷۱-۹۰۳-	قلعه آيو
۳۰۵	۷۸۲-۶۱۴-۶۱۳ ..	
قلعه اکبر آباد .. ۵۱۸	۹۲-۱۵۵-	قلعه آگره
قلعه اله آباد ۲۲۹-۹۸۱	۸۱۷-۷۰۵	
قلعه اردبيل .. ۵۹۳		قلعه ابراهيم گنده عرف ايو
قلعه ارسا .. ۴۲۹		(که به يوز گنده موسوم
قلعه ايرج - شازده کره	۸۷۵ ..	شد)

اوندچهه	۱۴۰ - ۲۱۵	قلعه پلاژن	۳۵ ..
.. ..	۷۸۳ - ۲۵۶	قلعه پورندهر	۲۹۲ - ۵۰
قلعه بادرسا (يا) بادرسن		قلعه تارا گدده	۲۴۰
.. ..	۸۲۷	قلعه قرچناپلي	۵۱۳ -
قلعه باندهر	۱۳۵ - ۱۳۶	۵۲۹ ..
۱۳۸ - ۱۳۹ - ۱۴۰ - ۱۵۱		قلعه تلتم	۶۱۲ ..
قلعه بصت	۲۸ - ۲۳۹	قلعه تلتم (يا) نلتوم	۴۲۸
۲۶۴ - ۲۶۷ - ۲۷۵ - ۲۹۹		قلعه جزيره	۴۹۷ ..
۷۸۹ - ۶۷۸ - ۶۶۲		قلعه جذير	۲۶۵ - ۲۶۶ -
قلعه بصي	۳۲۱	۴۲۹ ..
قلعه بهرونج	۵۷۰ ..	قلعه جهانصي	۷۱۸ - ۲۵۵
قلعه بيدانه	۵۷۷ ..	قلعه چاتگام موسوم به اسلام آباد	
قلعه بيدر	۲۶۳	۷۰۳ ..
قلعه بيدر وکليان	۲۶۳	قلعه چاکنه	۷۰۰ - ۶۷۷
قلعه بير	۲۰ ..	قلعه چنار	۵۴۱ ..
قلعه پتياله	۶۱۲ ..	قلعه چنچي	۶۵ - ۹۴ -
قلعه پرلي	۳۱۷ ..	۹۶ - ۲۷۰ - ۵۰۰ - ۸۷۵	
قلعه پرناله	۳۵۲ - ۳۴۹	قلعه چورا گدده	۷۸۵
قلعه پرينده	۲۵ - ۲۱۹	قلعه چيتور	۱۳۹ - ۲۰۳ -
۲۵۷ - ۲۶۱ - ۲۸۷ - ۴۲۴		۲۰۴ - ۲۰۷ - ۲۶۳ - ۲۶۵	

۸۷۴	۲۶۹ - ۲۷۵ - ۳۷۹ - ۴۴۷
قلعہ راہپوری گدھہ ۴۵۰ -	۵۴۶ - ۵۸۶ - ۶۶۸ - ۷۵۳
۴۹۷ - ۴۹۰	قلعہ خنسی (یا) خنشی
قلعہ (ایچ - وور موسوم بہ	(سرحد ولایت سیستان)
۳۱۳ .. فیروز نگر	۷۵۲
قلعہ رنتھپور (یا) رنتھپور	قلعہ دمن ۳۲۱ ..
۴۰۱ - ۱۹۲ - ۱۵۶ - ۱۱۴	قلعہ دندا (اچہ - وری) (یا)
قلعہ دور مال (یا) اور مال	دندا (اجوری) ۴۹۷
۵۰ - ۳۶	قلعہ دو تارہ ۵۹۱ ..
۵۹۲ .. قلعہ رھتاس	قلعہ دولت آباد ۱۵ -
۲۳۹ - قلعہ زمین دادر	۱۴۳ - ۲۲۸ - ۲۳۱ - ۲۵۷ -
۷۷۶	۲۶۰ - ۲۸۷ - ۲۸۸ - ۳۵۶ -
قلعہ زمینداری سری نگر ۹۸۰	۸۳۸ - ۶۹۱ - ۴۲۹ ..
۷۷۴ - ۲۳۹ قلعہ ساربان	قلعہ دھامونی ۲۳۱ -
قلعہ سالہیر مضاف بکلانہ	۷۸۵ - ۴۳۸
۱۴۷ - ۵۳	قلعہ دیکور ۵۹۱ ..
۳۳۱ - ۳۱۷ قلعہ ستارہ	قلعہ دیو گدھہ ۴۲۹ ..
۹۱۲ - ۴۲۸ قلعہ ستونڈہ	قلعہ راجگدھہ ۴۹۷ ..
قلعہ سخرلنا عرف کھلنا (یا)	قلعہ رامپور ۲۰۳ ..
کھیلنا (شف - کھیلنا)	قلعہ راہپوری ۹۴ - ۴۹۵ -

۷۷۷	۸۱ - ۲۹۴ - ۳۱۷ - ۸۷۶
قلعہ قندھار ۳۷ - ۲۱۴ -	قلعہ سرورنج .. ۶۰۲
۲۳۱ - ۲۳۲ - ۲۳۹ - ۲۵۴ -	قلعہ سلیم گدھہ ۲۸۵
۲۵۸ - ۲۷۲ - ۲۹۶ - ۳۳۰ -	قلعہ سوانہ (یا) قلاع سوانہ
۴۱۶ - ۴۳۳ - ۴۶۹ - ۵۴۷ -	متعلقہ جودھپور ۱۴۹ -
۵۴۸ - ۵۵۳ - ۵۵۷ - ۶۵۱ - ۵۹۱
۶۶۱ - ۶۶۴ - ۷۷۶ - ۷۹۶	قلعہ س—ور (تھہ) (یا) س—ورت
قلعہ کابل .. ۲۶۴	.. ۱۸۰ - ۳۷۴ - ۷۶۹
قلعہ کالنجر .. ۱۳۵	قلعہ سیوی سوپر (یا) سوی
قلعہ کانگرہ ۱۱۹ - ۱۷۶ -	سوپر .. ۲۰۳
۱۷۷ - ۱۸۴ - ۱۸۵ - ۱۸۶ -	قلعہ شاہجہان آباد ۳۱ -
.. .. ۴۶۰	.. ۴۷۶ - ۸۱۶ - ۸۴۷
قلعہ کلیان .. ۴۲	قلعہ شاعر گدھہ .. ۵۹۲
قلعہ کلیانی .. ۲۶۳	قلعہ غوری .. ۸۶۶
قلعہ کمنٹ (یا) کسیمت از	قلعہ فتحپور .. ۳۸۱
مضافات رھتاس ۷۷۲	قلعہ فوشنج .. ۶۵۶
قلعہ کنشال (یا) کنشان ۳۶۸	قلعہ فیروز نگر عرف راجپور
قلعہ کوٹھہ .. ۵۴۵ ۳۱۶
قلعہ کولاس مضاف خانگانہ ۲۶	قلعہ قلات مضاف صوبہ قندھار
قلعہ کولاس صوبہ ہندوستان آباد	۲۴۰ - ۲۴۱ - ۵۴۲ - ۵۷۲ -

۳۴۱	..	قلعہ مہولی	۳۴۱	..	قلعہ کھجورہ
۱۳۳	..	قلعہ سرو مضاف سربہ قندھار	۸۰۰	..	قلعہ کھمرد
۴۶۲	۳۰۳	..	قلعہ کھیلنا
۴۶۴	..	قلعہ مستقر الخلافہ	۳۵۸	..	قلعہ کینٹی
۲۹۴	..	قلعہ ملکپور (یا) نلکھپور	۵۶۸	..	قلعہ کاکرون
۸۷۱	..	قلعہ ملہیر	قلعہ گدھہ پتائی (یا) پتہلی
..	..	قلعہ منگل پیرا (یا) منگل ہرا	۶۷۵
..	..	(یا) منگل پورہ (واقع کنار	قلعہ گانڈہ (یا) گولکندہ
..	..	دریائی بہرہ مرا شازدہ کردھئی	۳۱۱ - ۳۱۳ - ۳۲۶ - ۳۳۸
۴۷۲ - ۴۷۱	..	بیجاپور (۸۱۸ - ۷۴۶ - ۷۴۴ - ۶۸۸
..	..	قلعہ منگل سربہ (یا) منگل	۸ - ۱۳۸	..	قلعہ گواپار
۵۴	..	بیرہہ	۴۸۱ - ۴۷۶
۴۲۴ - ۲۴۰ - ۱۵۹	..	قلعہ مو	۹	..	قلعہ لاہور
۱۷۸	..	قلعہ مو ر سہری	۶۵۳	..	قلعہ لنگ (یا) لنگ
۱۸۵	۶۱۴	..	قلعہ مالی
۲۱۸	..	قلعہ مہدا	۲۰۳	..	قلعہ ماندل
۹۴	..	قلعہ نرمل	۶۰۰	..	قلعہ ماندو
۶۴	..	قلعہ نلدرک	۵۲	..	قلعہ مانک درک
۲۴۰	..	قلعہ نور گدھہ	۱۵۸	..	قلعہ مانکوت
..	..	قلعہ واکنڈہ—سربہ موسوم بہ

- ۶۲۲ - ۶۳۲ - ۶۴۳ - ۶۴۴ -

- ۶۵۴ - ۶۵۶ - ۶۵۷ - ۶۶۴ -

- ۶۶۷ - ۶۷۶ - ۶۷۸ - ۷۱۹ -

- ۷۲۰ - ۷۳۶ - ۷۴۰ - ۷۵۲ -

- ۷۵۳ - ۷۶۴ - ۷۸۰ - ۷۸۹ -

- ۷۹۴ - ۷۹۶ - ۷۹۷ - ۷۹۸ -

- ۸۰۵ - ۸۰۸ - ۸۱۶ - ۸۲۴ -

۸۷۰

- ۴۲ - ۲۱۵ - ۳۵۵ - قنوج

- ۴۴۰ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۶۰۱ -

۷۸۳

۲۵۵ قور

* حرف کاف *

- ۳۰ - ۳۷ - ۸۴ - ۸۵ - کابل

- ۱۰۳ - ۱۲۶ - ۱۴۱ - ۱۵۳ -

- ۱۶۱ - ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۸ -

- ۲۲۶ - ۲۳۰ - ۲۳۲ - ۲۳۹ -

- ۲۴۲ - ۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۵ -

- ۲۴۶ - ۲۴۷ - ۲۵۳ - ۲۶۲ -

- ۹۵ - ۹۶ - رحمان بخش

۴۸۷

(یا) دیکور (یا) قلعه ونکور

۱۸۰ .. دیکنور

۶۷ قمرنگر عرف کرنول

۸۰۳ - ۸۰۱ .. قندز

- ۲۷ - ۲۶ - ۱۵ - قندهار

- ۱۴۶ - ۱۴۵ - ۸۴ - ۲۸

- ۲۲۷ - ۲۱۹ - ۱۹۳ - ۱۹۲

- ۲۳۹ - ۲۳۵ - ۲۳۲ - ۲۲۹

- ۲۵۴ - ۲۴۵ - ۲۴۱ - ۲۴۰

- ۲۶۲ - ۲۶۱ - ۲۵۹ - ۲۵۵

- ۲۷۴ - ۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۴

- ۲۷۹ - ۲۷۸ - ۲۷۶ - ۲۷۵

- ۲۹۸ - ۲۹۹ - ۳۶۳ - ۴۳۲

- ۴۴۶ - ۴۳۹ - ۴۳۴ - ۴۳۳

- ۴۵۷ - ۴۵۲ - ۴۵۳ - ۴۵۶

- ۴۶۹ - ۴۷۳ - ۴۷۷ - ۵۳۲

- ۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۴۸

- ۵۵۹ - ۵۵۰ - ۵۵۱ - ۵۵۳

۸۵۸ - ۸۵۷	۲۶۴ - ۲۷۳ - ۲۷۰ - ۲۶۴
۳۴۷ - ۳۱۷ .. گامبي	۲۶۷ - ۲۷۹ - ۲۷۸ - ۲۷۵
۶۱۸ .. کاشان	۳۰۷ - ۳۰۶ - ۳۰۳ - ۳۰۱
۳۶۸ .. کاشغر	۳۱۸ - ۳۶۸ - ۳۶۳ - ۳۶۹
۶۸۵ .. کالا باغ	۳۷۳ - ۳۷۵ - ۳۹۷ - ۳۹۸
- ۴۱۲ - ۲۱۳ - ۴۲ کالبي	۴۱۵ - ۴۲۰ - ۴۳۰ - ۴۳۲
۷۷۰ - ۷۱۸	۴۳۳ - ۴۳۴ - ۴۳۸ - ۴۴۰
۸۴۳ - ۸۰۹ - ۱۳۵ کالنجور	۴۴۳ - ۴۴۴ - ۴۴۵ - ۴۴۷
۶۳۲ کالي تالار (مى احمد آباد	۴۵۵ - ۴۶۶ - ۴۷۶ - ۴۷۷
کالي کرم (يا) کالبي کرم واقع	۵۰۱ - ۵۱۶ - ۵۳۲ - ۵۳۳
۴۴۳ .. کوهستان (ره	۵۴۸ - ۵۴۹ - ۵۵۱ - ۵۵۲
۱۸۸ .. کامراج	۵۵۳ - ۵۶۴ - ۵۶۶ - ۵۷۲
کام—روپ (يا) زامروپ	۵۷۳ - ۵۹۴ - ۶۲۶ - ۶۲۸
۳۰۵	۶۲۹ - ۶۵۰ - ۶۶۳ - ۶۶۴
- ۶۳۸ - ۱۹۰ - ۱۷۷ کانگوه	۶۷۹ - ۶۸۱ - ۷۱۹ - ۷۲۰
۷۴۱ - ۶۵۹ - ۶۴۰ ..	۷۲۱ - ۷۳۱ - ۷۳۸ - ۷۵۳
۱۸۸ .. کانوالکا	۷۵۵ - ۷۵۶ - ۷۵۷ - ۷۶۱
۵۹۵ .. کتراپور	۷۶۴ - ۷۷۰ - ۷۷۶ - ۷۸۹
۱۰ کتل	۷۹۱ - ۷۹۸ - ۸۰۰ - ۸۰۳
۱۲۰ .. کتل بلندري	۸۰۵ - ۸۰۷ - ۸۰۸ - ۸۱۶

۷۹۶	..	کرمان	۷۳۹	.	کتل بهنبر
۳۴۴ - ۳۲۶ - ۶۵		کرناتک			کتل جانوس (یا) جانوش
۷۴۵ - ۵۳۰	۴۷۰
۳۲۵ - ۶۵		کرناتک بیجاپور	۲۱		کتل چالیس گانون
۳۲۳ -		کرناتک حیدر آباد	۲۰۰	..	کتل چانده
۸۲۴ - ۵۲۳	۴۴۰ - ۲۹۷		کتل خیبر
		کرناتک صوبه فروخنده بنیان	۸۰۱	..	کتل طول
۵۲۸	۸۷۷	..	کتل فردا پور
۶۸ - ۶۷	..	کرنول	۶۸۱	..	کتل کهریه
۳۲۸ - ۳۲۱ -		کره جهان آباد	۳۵۸	..	کتک ..
۳۵۵	۶۱۵	..	کتک چتوارة
		کره مانکپور - صوبه اله آباد	۹	..	کتھرہ
۷۰۸ - ۱۰۸	۴۱۰ - ۲۸۴	..	کچھہ
		کریچور (یا) کونجو (برگنه از	۳۶۵ - ۱۲۰	..	کراکر
		پنج محال سرکار مظفرنگر	۶۸ - ۵۸	..	کریہ
۳۳۷		صوبه احمد آباد بیدر			کرج (نام راه که از کشمیر
۱۱۰	..	کریوه	۷۵۸		بهوی تبت میروند)
۱۰ -		کشتوار (یا) کشغواز	۲۸۳	..	کوکیراق خانه
۷۳۸ - ۱۲	۶۱۳		کر گانون بیجاگنده
۱۳ - ۱۲ - ۱۰		کشمیر	۷۱۷		کرم ناه - ذام دریا

کذیلا بیتالی (یا) کذیلا یتسالی	۱۴ - ۸۴ - ۱۲۶ - ۱۳۴
(یا) کذیلا یتسانی	۱۹۰ - ۲۳۹ - ۲۷۳ - ۳۳۶
(یا) کذیلا یتسالی ۱۹۵	۴۰۱ - ۴۴۶ - ۴۷۷ - ۴۸۳
کذیابه (یا) کذیابه معموله	۵۰۵ - ۷۲۰ - ۷۲۱ - ۷۲۲
بهر .. ۶۵۶	۷۳۰ - ۷۳۶ - ۷۳۸ - ۷۳۹
کذی مضاف کرنا تک ۸۲۴	۷۵۷ - ۷۵۸ - ۷۵۹ - ۷۶۲
کذانه .. ۳۶	۷۹۳ - ۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۱۶
کذهیالی (یا) کذ بهلی	۸۲۱ - ۸۲۸ - ۸۳۰ - ۸۳۱
(موضع) .. ۷۸	۸۴۹
کذکر .. ۲۶۰	کشن گدهه ۲۶۸ - ۲۷۰
کذگیرا .. ۲۰	کعبه شریف .. ۳۹۱
کذگیري .. ۳۴۴	کلای .. ۱۱۲
کوته لمر .. ۶۰۱	کلکته .. ۸۴۵ - ۸۴۶
کوٹ (موطن قوم منج) (یا)	کلکله دکن .. ۷۰۹
قوم کردی .. ۷۱۳	کلهار .. ۸۰۰
کوٹ بهرت .. ۳۶۷	کلیان .. ۲۶۳
کوته ۳۰۷ - ۳۲۳ - ۳۲۴	کمانون .. ۸۴۲
کوته .. ۱۹۵	کمہنیر (یا) کمیر ۸۴۸
کوچ .. ۱۶۶	کنار آب بهت .. ۶۵۰
کوچ آشام .. ۳۰۳	کنار گنگ .. ۶۹۸

۲۴۶	..	کوه رباط	۳۰۴	..	کوچ بهار
۴۱۴	..	کوه ساین	۴۶۳ - ۱۶۶		کوچ هاجو
۸۹۷	..	کوه سرور	۸۲۰	..	کوده بندر
۶۰۶	..	کوه سوالک	۶۱۴		کورتقه (نام کوه)
- ۲۷۷ - ۲۳۹		کوه کانگره			کوکلا بهار (یا) کوکله بهار
۶۷۶ - ۴۳۴	۲۸۰ - ۶۷۵ - ۴۵
۱۸۸	..	کوه کشمیر	- ۳۴۵ - ۳۱۱ - ۲۸۸		کوکین
- ۷۱۶		کوه کامزون (یا) کامیون	۸۲۰ - ۴۹۶ - ۴۸۹
۸۶۱	۲۰۴	..	کوکنده
۶۱۴	..	کوه کورتقه	۲۵۰		کولا دور نواح برناله
		کوه لکه (مشرف بر قصبه)	۲۴۵	..	کولار
۷۹۶	..	قندهار	۱۴۷	..	کولاس
- ۱۸۵ - ۱۷۶		کوهستان	۳۵۵	..	کول جلیسر
۲۸۰			کونجهامیر (یا) کونجامیر (یا)
۱۱۹	..	کوهستان بهار			کونجامیر (یا) کونجهامیر
۷۷۲		کوهستان بهار	۷۷۸ - ۵۹۲ - ۲۰۲
۲۵۸		کوهستان پنجاب	۲۰۲		کونجهامیر مافدل
		کوهستان چخانه صوبه بهار	۶۱۳	..	کوه تیر
۵۷۷	۶۲۲	..	کوه بندر
۷۵۷	..	کوهستان خیبر	۳۶۷	..	کوه چور

۱۴ - موسوم گشته	۲۴۳ .. کوهستان روه
۶۴۷ - ۶۴۶ - ۱۹۱ - ۱۵	۲۸۰ - کوهستان سري نگر
کهرار دارغہ نشين موزبان	۶۹۸
۳۶۸ .. کاشغر	۱۱۹ - کوهستان هوان
۶۲۳ - ۵۷۲ - ۲۷۹ - کهورد	۳۶۴ - ۱۲۵
۸۰۰ - ۷۹۹	۷۳۹ - ۱۵۷ کوهستان شمالي
۲۹۷ .. کهنبايت	کوهستان نئونتهر (يا) نئونتهر
۱۷۳ کهيذدار متصل آنبير	۲۵۹
۴۰ - ۳۹ .. کهنديله	۲۵۹ - ۲۴۸ .. کوهي
۶۵۱ - ۲۴۹ .. کهي	کوهير مضاف حيدر آباد
کهيلا گدهه کنگ ملقب به	۵۲۹
۳۱۷ .. کهيروار	۱۹۷ .. کهازي
کهيلا مخاطب به سخـرلنا	۱۹۵ کهازي کنار گنگ
(شف قلعه سخـرلنا)	۴۶۷ - ۳۳۳ - ۸۸ کهوره
۸۷۶ - ۲۹۴ - ۸۱ ..	کهرک پوزا (نام رود خانه)
	۱۹۱

• حرف کاف •

۷۶۶ .. کاکردن	۷۱۰
۶۶ - ۶۳ - ۵ - ۳ گجرات	کهرکي (که پنج کردهی دولت
۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۶ - ۱۲۳	آباد است و به اردنگ آباد

۱۳۵ - ۱۱۵ .. گدھے	۱۴۸ - ۱۳۸ - ۱۲۹ - ۱۲۴
۸۰۹ .. گدھے پتھلی	۱۷۹ - ۱۵۶ - ۱۵۰ - ۱۴۹
۲۱۶ .. گدھے کتنگہ	۲۰۴ - ۲۰۰ - ۱۹۶ - ۱۸۱
۷۱۵ .. گدھی	۳۲۳ - ۲۹۷ - ۲۸۴ - ۲۰۵
۱۶ گدھی - دروازہ بنگالہ	۳۹۶ - ۳۷۸ - ۳۷۶ - ۳۴۶
گدھی (مسکن سرگردہ قوم	۳۹۷ - ۴۰۰ - ۴۰۲ - ۴۱۰
۵۱۶ .. سکھان)	۴۱۲ - ۴۱۳ - ۴۱۶ - ۴۱۹
۸۶۵ گدھی موضع دھونکی	۴۲۰ - ۴۲۱ - ۴۲۲ - ۴۵۱
۷۷۱ - ۷۲۴ - ۶۰۱۰ گذر چوسا	۵۰۹ - ۵۴۰ - ۵۴۶ - ۵۵۵
۱۷۸ .. گربزت	۵۵۶ - ۵۵۷ - ۵۵۸ - ۵۶۳
۷۸۹ گرشک (یا) گرسک	۵۶۹ - ۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۷
۳۶۴ .. گریوہ کراکر	۵۷۸ - ۵۷۹ - ۵۸۴ - ۶۰۲
۳۵۱ گلال بار (یا) کلال بار	۶۳۶ - ۶۳۸ - ۶۳۹ - ۶۴۰
۲۲۲ - ۲۹۳ گلشن آباد	۶۴۲ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۶۵۳
۴۹۰ - ۳۲۶ - ۱۶۱ گلکنڈہ	۶۶۹ - ۶۷۳ - ۶۸۴ - ۶۹۳
۵۱۸ - ۵۰۳ - ۴۹۲ - ۴۹۱	۶۹۶ - ۷۰۶ - ۷۰۷ - ۷۰۹
۷۸۶ - ۷۴۶ - ۶۸۹ - ۶۸۸	۷۲۷ - ۷۳۹ - ۷۴۷ - ۷۶۸
۸۲۴	۷۶۹ - ۷۷۴ - ۷۷۸ - ۷۸۱
۱۶۱ گلکنڈہ (یا) کوکنڈہ	۸۰۹ - ۸۷۲ - ۸۷۸ ..
۱۵ گنگ (یا) گنگا (دریا)	۱۳۲ .. کھنڈال

گوندزانه .. ۴۸۷
 گهاتی چاندا .. ۶۱۶
 گهاتی دولت آباد ۶۱۵
 گهوزه گهات ۵۹۵ - ۱۶۶

* حرف لام *

لاذلائی .. ۵۷۱
 لارا نام راه که از کشمیر به قبدت
 لایون (۷۵۸ - ۸۲۰)
 لانجی داخل ملک زمیندار
 دیوانده .. ۷۸۵
 لاهور ۹ - ۲۴ - ۳۳ - ۴۳ - ۶۹
 ۹۹ - ۱۰۱ - ۱۰۶ - ۱۰۷ -
 ۱۱۹ - ۱۲۶ - ۱۳۱ - ۱۸۵ -
 ۱۹۷ - ۲۱۳ - ۲۳۹ - ۲۵۳ -
 ۲۷۲ - ۲۷۳ - ۲۷۹ - ۲۸۵ -
 ۳۰۱ - ۳۲۱ - ۳۵۶ - ۳۶۱ -
 ۳۶۸ - ۳۹۱ - ۳۹۷ - ۴۰۴ -
 ۴۱۱ - ۴۳۶ - ۴۴۳ - ۴۴۴ -
 ۴۴۶ - ۴۴۷ - ۴۵۵ - ۴۵۹ -

۱۸ - ۱۹ - ۱۲۶ - ۱۷۹ -
 ۱۹۵ - ۳۶۲ - ۳۷۷ - ۶۱۳ -
 ۶۴۹ - ۶۹۸ - ۷۱۶ - ۷۱۷ -
 ۷۱۸
 گوالیار ۹۷ - ۱۷۱ - ۲۳۱ -
 ۲۸۵ - ۴۶۷ - ۵۱۰ - ۵۷۴ -
 ۵۷۷ - ۵۷۸ - ۵۷۹ - ۶۸۰ -
 ۷۰۸ - ۸۳۰
 گواهی صوبه بنگاله (برصوحه)
 ملک آشام واقع شده)
 ۳۰۳ - ۴۷۴
 گودهن زگر نام قصبه کهازی
 که رای گودهن آباد کرده
 بون .. ۱۹۶ - ۱۹۷
 گورکهور .. ۶۷۳
 گوی کانوک .. ۷۴۳
 گولکنده (یا) کلکنده ۱۶۱ -
 ۳۲۶ - ۴۹۰ - ۴۹۱ - ۴۹۲ -
 ۵۰۳ - ۵۱۸ - ۷۴۴ - ۷۴۶ -
 ۷۸۶ - ۸۲۴

۵۹۷ .. اوده پيانه	۵۱۵ - ۵۱۱ - ۴۷۷ - ۴۷۵
لونی (یا) لونی (قصیده)	۵۱۶ - ۵۱۷ - ۵۳۱ - ۵۳۲
۱۵۵	۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۵۰ - ۵۵۱
۴۳۲ - ۲۴۷ - ۲۴۶ اروهانی	۵۷۴ - ۵۷۵ - ۵۸۵ - ۶۱۸
۵۱۵ .. لوه گنده	۶۲۸ - ۶۳۶ - ۶۳۷ - ۶۶۹
<hr/>	
* حرف میم *	
۲۳۷ .. مانه	۶۹۱ - ۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴
۵۰ ماچی (یا) ماچی	۷۲۰ - ۷۳۵ - ۷۵۵ - ۷۶۰
۸۰۵ .. ماچه دیواره	۷۷۵ - ۷۷۷ - ۷۸۰ - ۷۸۳
مازار (الکائست) از صوبه اجمیر	۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۰۶ - ۸۰۷
۲۵۰ - ۱۸۰ - ۱۷۹ - ۱۱۱	۸۰۸ - ۸۱۶ - ۸۲۱ - ۸۲۲
۲۵۰ .. مازار رمیوار	۸۲۶ - ۸۵۱ - ۸۵۲ - ۸۵۴
۷۹۱ .. مازندران	اعل باغ .. ۲۰۹
۱۵ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳	لکهن روز .. ۳۹۷
۸۳ - ۱۳۳ - ۱۳۹ - ۱۴۲	لکهنو ۴۵۹ - ۵۴۴ - ۶۲۹
۱۴۷ - ۱۹۲ - ۲۰۰ - ۲۱۵ ۷۱۶ - ۸۵۳
۲۵۵ - ۲۶۴ - ۲۶۵ - ۲۹۶	لکهنی جنگل ۲۸۶ - ۴۳۹
۳۳۰ - ۳۳۲ - ۳۵۲ - ۳۵۳ ۴۵۰ - ۷۱۴ - ۸۲۶
۳۵۴ - ۴۰۰ - ۴۰۱ - ۴۰۲	لغانات .. ۳۹۳
	لنگر دروازه امام (مهلا -)
	درویشان آبان) .. ۵۹۷

۱۹	..	مانکپور	۵۲۰ - ۴۸۰ - ۴۵۳ - ۴۰۳
۳۴۷	..	مانکوت	۵۵۹ - ۵۵۸ - ۵۵۶ - ۵۴۶
۸۱۳	..	مادره الزهر	۵۸۳ - ۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۸
- ۳۴۱		ماهور در صوبه برار	۵۹۷ - ۵۹۸ - ۶۰۰ - ۶۰۲
۸۲۶ - ۵۲۲ - ۵۲۱	..		۶۰۳ - ۶۷۲ - ۶۷۳ - ۶۸۵
- ۱۹۷ - ۴۴ - ۳۳		متھرا	۶۸۶ - ۶۸۷ - ۶۹۳ - ۶۹۴
- ۳۴۷ - ۲۸۵ - ۲۳۵ - ۱۹۸			۷۰۷ - ۷۰۹ - ۷۲۷ - ۷۶۴
- ۶۹۷ - ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۴۸			۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۸ - ۷۷۰
۸۴۹ - ۷۳۹ - ۷۰۸	..		۷۷۵ - ۷۸۳ - ۷۸۴ - ۷۸۵
محالات انترپید (اماکن واقعہ)			۸۳۳ - ۸۳۴ - ۸۳۵ - ۸۴۸
مابین دریای گنگا و جمنا (۸۷۷ - ۸۷۱
۷۱۷	مالی و انتر مالی (نام در قلعہ)
۷۲۳		محالات صوبہ بیجاپور	۹۱۴
۷۱۰	..	محالات بیر	۹۱۳
محالات سرکار امتیاز گدھہ			مانچرا (آب) ۲۴۹
۷۲۳		عرف ادنی	ماندل گدھہ .. ۲۰۴
۸۳۷		محمد آباد بھدر	ماندر ۱۹ - ۱۹۲ - ۲۰۰
محمود آباد درازہ کردھی			۲۰۹ - ۲۶۵ - ۴۱۶ - ۴۱۸
- ۴۱۷ - ۴۶		احمد آباد	۵۳۷ - ۵۳۸ - ۵۵۸ - ۵۸۳
۶۵۲	۷۸۱ - ۷۸۰ - ۶۵۲ ..

مسجد جامع فتحپور ۳۸۲ -	مخطوطه سرقد مذکور معینیه (قدس
۳۸۳	سره) ۵۹۸ ..
مسجد (روضه شاه و ج - یه الدین	مخصوص آباد ۳۴ ..
۴۳۹	مخلص پور ۸۹۷ ..
مسجد شاه گنج واقع موبه	مدهکر - نام ولایت ۳۷۹
۸۳۴ خجسته بنیان	مدینه منوره ۱۹۰ - ۴۶۹
۴۴۸ .. مسجد متھرا	مران آباد ۸۴۱ ..
۷۹۷ .. مشہد مقدس	مرشد آباد ۸۴۴ - ۸۴۶ -
۵۵۵ .. مصر جامع	۸۹۸
مظفرنگر عرف ملکھیر موبه	۴۵۵ .. مرور
۳۳۷ احمد آباد بیدر	مستعد پورہ واقعہ بیرون بلدہ
۹۲ .. معظم نگر	۵۰۰ .. حیدر آباد
۷۴۴ .. مقامات کلکاہ	مستقر الخلافہ ۲۴ - ۸۹ -
۵۴۰ .. مقبرہ زینبی	۹۰ - ۲۷۷ - ۳۲۹ - ۴۱۳ -
۵۱۳ - ۳۹۰ - مکہ معظمہ	۴۵۵ - ۴۵۷ - ۴۸۱ - ۶۸۰ -
۴۸۷ - ۴۸۶ - ۴۵۱ ..	۷۵۳ - ۷۳۵ - ۷۳۴ - ۶۹۹
مکنہل (یا) مکھیل (یکے از	مستقر الخلافہ آگرہ ۳۹ -
بنج محال سرکار مظفرنگر	۷۰۴
عرف ملکھیر در موبه	مستقر الخلافہ اکبر آباد ۳۰ -
۳۳۷ احمد آباد بیدر)	۶۹۸ - ۳۳ - ۳۱ ..

ملتان	۲۳ - ۵۴ ۵۳	ملک دوم ..	۷۳۵
۱۰۶ - ۱۰۷ - ۲۷۹ - ۳۹۷	ملک سنده ..	۱۰۷	
۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۰۶ - ۴۳۴	ملک عار اخانیه ..	۲۷۲	
۴۴۷ - ۴۷۵ - ۵۱۱ - ۵۱۷	ملک فرنگ ..	۵۲۹	
۶۲۲ - ۶۶۹ - ۶۷۳ - ۶۸۳	ملک کچھہ ..	۲۸۴	
۷۲۷ - ۷۳۹ - ۷۴۱ - ۷۵۳	ملک کرناٹک ..	۹۶	
.. .. ۸۶۹	ملک دکن و برمال (یا)		
ملک اشام ..	۴۷۴	گل کشت و برمال	۴۸۲
ملک اودھ ..	۱۶۶	ملک دکن ..	۲۰۵
ملک برار ..	۲۰۲	ملک کچرات	۳۵۸ - ۲۲۸
ملک بلخ ..	۲۸۸ - ۱۸۸	ملک گنده ..	۵۲۶
ملک بهار ..	۷۲۶	ملک گنده کنگہ ..	۲۱۶
ملک بہار ..	۱۳۴	ملک ناسک ..	۶۱۵
ملک بیجاپور ..	۲۸۷	ملک نظام شاہیہ ..	۵
ملک قیامت ..	۷۵۸	ملک سندھیت ہندیہ	۱۰۸
ملک قانگہ ..	۷۳۴ - ۴۶۹	ملک پیر ..	۳۷۲
ملک جات ..	۸۵۵ - ۸۴۸	ملک عرف اورنگ گندہ	
ملک دکن ..	۴۵۵ - ۴۴۳	۸۷۲ - ۸۴۸
.. ..	۵۲۳	ملک شریفہ ..	۵۵۸
ملک دکن گندہ ..	۳۵۸	ملک مسیحہ ہنگاہ	۷۰۳

مملکت خراسان .. ۵۴۸	موضع آهررئي (يا) آهررهي
مملکت دهنديره ۲۶۳	قريب قلعه اتک ۷۵۵
مملکت گجرات .. ۵۵۵	موضع اسي (يا) آسي متصل
مملکت مالوه .. ۵۶۹	قصبه بلگرام .. ۸۳۶
مندسور ۴۷۸ - ۶۶۸ - ۸۰۹	موضع بتوه (يا) پتوه (يا) بيتوه
مندسور مالوه .. ۷۰۹ ۴۱۸
مندل (حاکم نشين کشتوار)	موضع بدري .. ۴۹۴
.. .. ۱۲	موضع بهونسه برگنه کرکنب
مندل گده .. ۴۰۲	سرکار پرينده موبه خجسته
مندر باي تحت سلاطين مالوه	بنديان .. ۲۴۲
۲۷ - ۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷	موضع پنجاب .. ۳۵۹
منزل جهادوا مضاف مالوه	موضع چاندي سرهد سوي نگر
.. .. ۸۳۴ ۲۸۰
منزل رتن .. ۱۱۳	موضع دهونگي از اعمال بيدجاپور
منزل (يا) منزلگاه متھرا ۸۶۵
.. .. ۶۹۷ - ۲۸۵	موضع سيکوي موسوم به شکري
منگير .. ۱۷۰	از مضافات بيانه درازده
مؤ ۱۵۷ - ۲۴۰ - ۲۵۰	کردهي اکره ۵۵۴
.. ۳۹۷ - ۴۳۴ - ۶۳۰	موضع کره .. ۴۳
موضع آندير .. ۳۵۳	موضع گوناچور برگنه دکنار

۸۳۹ - ۸۳۷	فانديز ۲۱۹ - ۲۵۰ - ۳۰۵ -
۸۹۵ نلنگه (يا) نيلنگه	۳۶۱ - ۳۹۱ - ۴۷۱ - ۴۹۱
نواک (يا) نواکر (يا) نوانگر	۵۲۱ - ۴۴۵ - ۸۳۵ ...
۲۴۷	نذر بار (يا) نذر بار ۱۲۳ -
۲۴۰ نور پور (يا) نور گذه	۶۷۴ - ۴۳۹
۹۹۹ نور منزل - نام باغ	نورده (يا) نوردا ۱۵ -
۷۰۹ نيادورگ دهاتيا هرکار سورت	۶۶ - ۲۰۹ - ۲۲۴ - ۲۳۱ -
۹۱۴ .. نيرت	۲۵۴ - ۳۱۳ - ۴۸۷ - ۶۰۰ -
۵۶۷ .. نيشاپور	۸۷۸ - ۷۳۸
۷۴۲ .. نيلاب (دريا)	نرناله (يا) نرناله ۲۰۲ -
نيلکفته (يا) نيلکفته (نام	نرور ۶۱۶ - ۷۲۵ - ۷۹۵ -
عمارت متصل ديوار حصار	نصرت آباد سکر (يا) سکر
۵۳۷ .. ماندر ((يا) بهکر ۲۹۱ - ۴۷۳ -
۱۶۴ .. نيلگر	۵۰۰
۵۳۰ .. نيلور	نصرت گذه ۹۶

• حرف واو •

۳۲۰ - ۳۱۳ .. واکنگيره	۱۱۸ - ۱۸۵ - ۱۸۷ -
۳۴۶ .. وزير آباد	۳۶۷
۸۵۳ - ۷۷۷ .. ولايت	نلدرک (موبه بيجانور) ۷۵ -

ولایت اشام .. ۲۲۷	ولایت دهنديوه ۲۵۲ -
ولایت اُردو .. ۴۸۲ ۲۵۳ - ۲۹۵
ولایت اوديهه .. ۱۹۲	ولایت رخنگ .. ۷۰۳
ولایت ارندهه .. ۲۹۵	ولایت سنده .. ۲۸۴
ولایت بالا کھات .. ۲۲	ولایت سنگمذير (يا) سنگمذير
ولایت اچور .. ۳۹۴	.. ۴۱۳ - ۶۹۱ - ۷۵۷
ولایت برار .. ۱۷۵	ولایت سيوا .. ۷۰۱
ولایت بلخ .. ۶۹۳	ولایت سورآه .. ۱۸۴
ولایت بنگالہ ۵۷۶ - ۲۰۳ -	ولایت حیدستان .. ۷۵۲
.. .. ۶۰۴ - ۷۰۳	ولایت شوقي .. ۷۲۵
ولایت بوندي .. ۲۶۰	ولایت عادل شاهيه .. ۴۲
ولایت بهائي .. ۱۶۶ - ۵۹۵	ولایت غوري .. ۸۱۱
ولایت بدخايدور ۳۶ - ۵۱ -	ولایت قندهار ۴۳۳ - ۵۴۲
.. .. ۵۲ ۴۶۷	ولایت قہستان .. ۲۲
ولایت پنجاب ۱۸۵ - ۶۹۶	ولایت کابل ۲۴۲ - ۲۴۳
ولایت پواتر .. ۳۶۴	ولایت کنک .. ۲۶۰
ولایت قبيٹ .. ۴۸۲	ولایت کوچ برار .. ۲۹۲
ولایت تربنگ .. ۷۵۷	ولایت کوکړه (میان اوديهه و
ولایت تلمہ .. ۷۲۳	دکن) ۵۹۶ - ۵۹۷ ..
ولایت خاندیس .. ۲۰	ولایت کهير .. ۱۸۰

۷۲۵ ..	ولایت گجھہ
۵۳۸ - ۵۳۷	ولایت مالوہ
۵۶۸	
۸۱۳	ولایت ماوراء النہر
۳۷۶ ..	ولایت مدھکر
۷۵۷ ..	ولایت ناسک

* حرف ہا *

ہادوتی (یا) ہادونی (عبارت

اسم از سرکار رفتہ پور مضاف

۱۱۳ موبہ اجیر)

۸۵۱ - ۷۱۵ ہانسی و حصار

۱۵۵ .. ہتیاہول

۵۳۹ - ۵۴۶ - ۶۴۳ ہرات

۷۹۵

۶۹۸ - ۴۷۴ - ۱۲۶ ہردار

۴۳۸ - ۴۳۱ ہرد بنکش

لال [ہاد] (ہاد کرد) خواجہ

۴۰۷ - ۱۵۶ لال

۱ - ہندوستان (یا) ہند

۲ - ۲۱ - ۲۶ - ۲۹ - ۳۰
 ۳۲ - ۴۸ - ۵۱ - ۶۲ - ۷۴
 ۷۷ - ۸۱ - ۸۴ - ۸۸ - ۸۹
 ۹۸ - ۱۰۰ - ۱۱۰ - ۱۱۳
 ۱۲۶ - ۱۲۷ - ۱۳۴ - ۱۵۶
 ۱۵۸ - ۱۶۴ - ۱۷۹ - ۱۸۴
 ۱۹۳ - ۱۹۵ - ۱۹۸ - ۲۰۳
 ۲۴۳ - ۲۴۸ - ۲۶۶ - ۲۸۳
 ۳۰۴ - ۳۰۹ - ۳۱۴ - ۳۳۳
 ۳۳۶ - ۳۴۰ - ۳۵۳ - ۳۵۷
 ۳۵۹ - ۳۶۰ - ۳۷۹ - ۳۸۱
 ۳۸۲ - ۳۹۸ - ۴۴۴ - ۴۴۹
 ۴۶۶ - ۴۷۰ - ۴۹۱ - ۵۰۲
 ۵۰۶ - ۵۱۰ - ۵۱۵ - ۵۲۱
 ۵۲۶ - ۵۳۲ - ۵۳۹ - ۵۴۰
 ۵۴۱ - ۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵
 ۵۴۸ - ۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۳
 ۵۵۴ - ۵۵۶ - ۵۵۸ - ۵۶۰
 ۵۶۱ - ۵۶۳ - ۵۷۵ - ۵۷۷
 ۵۸۲ - ۵۸۳ - ۵۸۴ - ۵۸۷

- ۸۵۸ - ۸۵۷ - ۸۵۴ - ۸۴۲

- ۶۱۹ - ۶۱۵ - ۶۰۰ - ۵۹۰

۸۸۱ - ۸۷۲ - ۸۶۳ ..

- ۶۵۹ - ۶۵۸ - ۶۵۵ - ۶۲۲

۳۶۷ .. هندو کوه

- ۷۰۵ - ۶۷۷ - ۶۷۳ - ۶۷۱

۶۰۷ .. هیلان (یا) هلال

- ۷۳۵ - ۷۲۴ - ۷۱۹ - ۷۱۷

*** حرف یا ***

۱۷۹ یالی (یا) یالی

- ۷۷۷ - ۷۶۴ - ۷۶۱ - ۷۵۱

۵۸۴ .. یمن

- ۸۰۷ - ۸۰۵ - ۷۹۸ - ۷۸۳

۲۴۴ یولم گذر (یا) لولم گذر

- ۸۳۸ - ۸۳۲ - ۸۳۰ - ۸۱۳

تمام شد فهرست اسمای جاها که درمیان جلد

* مآثر الامرا وقوع یافته اند *

فهرست اغلاط که در حین انطباع دومین جلد متأثرالامرا

سرزده

مفک	سطر	غلط	صحیح
۲ -	۸ -	سبحان الله تاچه مرتبه دنیا داری سمک - و انهماک داران وجه قدر صرف خوش آمد اسمک و مراعات - آنکه الخ	سبحان الله تاچه مرتبه دنیا داری سمک و انهماک داران وجه قدر صرف خوش آمد اسمک و مراعات آن - که الخ
۸ -	۱۱ -	دیگر بیداری	دیگر بسردی
۳۱ -	۵ -	راگذارند	راگذرانید
۳۵ -	۱۱ -	مژدوم	مژدوم
۳۵ -	۱۴ -	مشروط	مشروط
۴۲ -	۷ -	اهمال و قهاونیه (که در تعاقب الخ	اهمال و قهاونیه [که در تعاقب نذر محمد خان و اغماض و خود داری (که در کمک سعید خان در جنگ هفت روزا اوزبک سرزده) منصرف و منزجر گردید]

صفحه	سطر	غلط	صحیح
۴۳ -	۱۳ -	کشتی سوار	کشتی سواره
۵۳ -	۱۰ -	بیجاپوربان	بیجاپوریان
۵۳ -	۱۲ -	به افتاد	یغتاد
۵۵ -	۲ -	بیچیدن	بیچیدن
۵۹ -	۷ -	$\left. \begin{array}{l} (۱۱۹۹۳) \text{ یک هزار و } (۱۱۹۳) \text{ یک هزار و } \\ \text{یک صد و نود و سه} \end{array} \right\} \text{ یک صد و نود و سه}$	
۵۹ -	۹ -	آنچه باز بود	آنچه باز بود
۵۹ -	۱۷ -	دریاست خان	دریاست خان میر عبد القادر
۶۰ -	۱۶ -	دوبست	دوبست
۸۴ -	۱۸ -	عربین	عربین (یا) غزنویان
۱۱۰ -	۱۳ -	نواستادن	نواستادن
۱۱۲ -	۱۸ -	گوز گرفته	گوز گرفته
۱۱۶ -	۱ -	نعمان نهان	نعمان نهان
۱۹۵ -	۷ -	دورن هن	گورن هن
۱۹۵ -	۸ -	کناک	کناک
۲۰۱ -	۳ -	و کدام امید	و از کدام امید
۲۰۱ -	۱۴ -	الامی	الامی
۲۰۳ -	۱۴ -	سالمان خضر	سالمان خضر

صفحہ	سطر	غلط	صحیح
۲۰۶ - ۸	-	ارجن	ارجن
۲۰۶ - ۹	-	عموی	عموی
۲۱۷ - ۱۶	-	آبادند	آباد اند
۲۲۱ - ۱۰	-	در رقبہ از پدر گذرانید	رقبہ از پدر در گذرانید
۲۲۶ - ۱۱	-	سرفراز گودانید	سرفراز گردانید
۲۲۶ - ۱۹	-	سلطان	سلطان
۲۳۰ - ۴	-	گردین او	گردید (او
۲۳۲ - ۵	-	خطاب	خطاب
۲۳۴ - ۱۱	-	بادسای	بادشاهی
۲۴۵ - ۳	-	نمودند راجہ	نمودند - راجہ
۲۵۳ - ۱۶	-	معہ پس ماندہای	معہ پس ماندہای
۲۵۰ - ۲	-	نہ اندو	نہ اندو
۵۲۶ - ۱۵	-	کشائہ یون	کشائہ یون
۵۶۹ - ۱	-	لغظ	لغظ
۶۱۰ - ۲۰	-	موزے	موزے
۷۹۷ - ۱۰	-	ولایع خان	ولایع خان
۸۰۰ - ۱۷	-	رفت ز زبے	رفت ز زبے

صفحہ	سطر	غلط	صحیح
		۱۰۵۶	۵۹۸
		شده ز بلخ و بدخشان نذر محمد خان *	شده ز بلخ و بدخشان نذر محمد خان *
۸۰۲ - ۱۹	-		۴۵۸
		زر و قبيله و املاک را گذاشت دران	زر و قبيله و املاک را گذاشت دران $= ۴۵۸ + ۵۹۸$ ۱۰۵۶
۸۰۲ - ۱	-	می کند	می کند
۸۱۸ - ۱۵	-	گولگند	گولگند
۹۷۶ - ۱۵	-	را	را
۷۹۵ - ۱۲	-	روح بد و فتوحش	روح بد و فتوحش
۸۲۶ - ۱۹	-	ضمصام الدوله	ضمصام الدوله
۸۴۰ - ۶	-	عمدة الملک	عمدة الملک
۸۷۲ - ۴	-	فردوس آرامگا	فردوس آرامگا

